

Sermo. Sancti Vincenti.

Sermones Beati Vincentij natione Hispani: professione sacri predicatorum ordinis: theologicus doctoris: et euangelice doctrine predicatoris celebratissimi sermones hyemales: cum eorum indice luculentissimo.

Hanc autem impressionem prioribus facit opulentioz et recognitio diligentior: et adiecta nuper ipsius auctoris vita: qua ex varijs collectam scriptoribus in sequenti pagella legito.

Ad usum Sr. Jacinthi Domingo S. J. S. J. M.

Vinctozis Vita.

Vuus Vincenti⁹ cognomēto Ferrari⁹: natione Hispanus: patria Valentinus: patre notario publico natus est. Is nimirum ex vxore tres fuitulu filios. Petrum primo loco natum: qui cum ea quam duxerat vxore vitam exegit laudatissimā. Alteri nomen fuit Bonifacio. Is iuris viriusq; doctor: demortua tandē vxore. Carturiensium religioni se ad dicit: tanta vir prudentia viteq; sanctimonia: vt euz inierit magistratum gesseritq; felicissime: quem Prioratum generalem Cartusienses vocitant. Tertius fuit hic de quo ver-

ba sumus facturi Vincentius: qui post bonam adulescentie partem luens humanioribus non segniter impensam: etatis annū agens octauā supra decimū: q̄cqd vite superabat celo deuouens: fratru diui Domini quos predicatores appellant: ordini voluit adscribi. Theologie tandē laureā adept⁹: a cōfessione fuit (vulgus confessorum dicit) Petri Luce: qui clementi succedens in schismate. Benedicti decimitertij nomē sortitus est. Quinoneq; sedit cum curia: Urbano Rome pōtificem maximum agente. Quum autem Vincentius nulla ratione posset Benedicto persuadere vt ecclesie quieti consulturus pontificatu se abdicaret: suūq; cū Urbano dissidium ad conciliū. Constantiense referret: eius necessitudinē exosus se totum apostolico mancipauit officio. Aragoniam siquidem: Cataloniam: Valentiam: Castellam: Appuliā: Britanniam: sed eam minorem: Allobrogas: Bordonium: Franciā: aliasq; regiones non valde paucas ita suis cōcionibus annorum triginta spatio illustrauit: vt sue sanctitatis opinionem perq̄facile mortalibus iniecerit. Tanta quippe (vt illibatam ei⁹ virginitatem: ceteraq; virtutum specimina nostro seculo inuentu non perinde facilia subicescam) fuit abstinētia: vt semel omnino in die vesceretur. ea vite sanctitate: vt z spiritu pphetico z miraculis non infrequētib⁹ vel viuus claruerit. eruditione tam rara: vt solos Biblioruz libros secum vehere: ex eisq; luculentissimas illas declamationes concinnare diceretur. Septuagenarius demū apud Venetos: que ciuitas est minoris Britannie: felicem anam omnifariā virtutibus insignem celo reddidit: anno post xp̄z natum. M. cccc. viij. mense Aprilis: die Mercurij ante ramos palmarum: sepultus in ede maiori z id honorificentissime. pontificante Martino. v. imperante autem Sigismundo. In sanctificio preerat opera: quem Vincentius ipse pontifex fore: seq; ab eo magnis honoribus affectum iri predixerat. Hec de beato Vincentio studiosissime lector vt cūq; protraxi: quatenus mihi per charte modum licuit: plura quidem eo spectantia dicturus: si modo liberior mihi patuisset campus.

Vale.

11
101

Tabula alphabetica.

Index amplissimus in sermones hyemales scilicet Vincetij ad Iifarum alphabeti serie digestus.

De litera A.

Aer caliginosus an locus penalis demonum sit. ser. ij. dñice in septuagesima. fo. xcij. Audiendi verbum dei tres modos. Require sermone dominice iudica. cxvij.

Augmentum corpale xpi. Requere sermone tertio dñice infra oct. epyphanie. lxxij.

Auctoritatem pfitendi confessor habere d3. sermone ante ferie post iudica. ccj.

Auaricie species. Requere sermone scdo quarte ferie post inuocavit. cxix.

Auaricie septem species. require sermone scdo quarte ferie post oculi. clxxj.

Absoluit christus mulierem in adulterio deprehensam dicens sibi vade nullam penitentiam sibi iniungendo require sermone sabbati post oculi. clxxv.

Accipit iesus duos sanctos veteris testamenti moysen videlicet et helyam in sua gloriosa transfiguratione. ser. primo sabbati post inuocavit. cxxxv.

Acceptit xps in sua gloriosa transfiguratione dñtarat tres discipulos. sermone primo sabbati post inuocavit. cxxxv.

Accusationes quattuor quibus iudei xps accusauerunt: de quibus se excusavit: ex qua excusatione multi in xpm crediderunt. sermone tertie ferie post letare. clxxiiij.

Accusationes septem quas pueri sine baptismo decedentes faciunt. sermone tertie ferie post dñicam palmarum. ccxv.

Ad habendum deum prope: septem vie nobis necessarie sunt. sermone. vij. scde dominice aduentus. xxvj.

Adorat xps in spiritu sex modis. sermone sexte ferie post oculi. clxxiiij.

Aduentus christi triplex ad quemlibet peccatorem se convertere volentem. sermone septimo tertie dñice aduentus. xxxvij.

Ad adorationem perfectam duo requirunt. sermone primo epyphanie dñi. lix.

Adoratio digna trium regum. sermone primo epyphanie domini. lix.

Adoratio gaudiosa qua xpm scilicet pres in libro adorauerunt quando ad ipsos in morte

sua sanctissima descendit. habet sermone sabbati in vigilia pasche. ccxxix.

Altare consecratum laicus accedere et tangere non presumat. sermone in octa. epyphanie. lxxvij.

Ambulatio fortis sanctorum trium regum habetur sermone primo in epyphania domini. lix.

Angeli sancti utrum aliquid cooperentur ad mortuorum resurrectionem sermone primo prime dominice aduentus. i.

Anima triplici nomine nominatur. sermone tertio prime dñice aduentus. v.

Anime a corpore recedentis triplex opus require sermone tertio prime dominice aduentus. v.

Antichristi deceptiones contra christianos sermone scde dñice aduentus. xv.

Angeli in natiuitate xpi quare pastoribus missi sunt. sermo. natiuitatis xpi. clviij.

Angeli stelle dicunt. ser. primo in epyphania domini. lix.

Anime bone et perfecte post hominis mortem statim tria contingunt. sermone. iij. in epyphania domini. lxxv.

Anima quomodo ad purgatorium portetur. sermone quarto epyphanie dñi. lxxv.

Anima ab operibus que ab homine sunt proprius meretur vel demeret. sermone quarto epyphanie domini. lxxv.

Anima xpi post mortem eius scilicet scissimam quo iuit aut quid fecit per pulchre declaratur. ser. in vigilia pasche. ccxxix.

Anie separate se mutuo cognoscunt. sermone scdo dñice in septuagesima. xcij.

Animam peccatricem xps curare volens septem conditiones seruat. ut habet sermone ante ferie post diem cinerum. cxiiij.

Ania ad xps ascendere volens ad modum palme disposita esse d3 que septem ramos habet et super quemlibet autem unam et florem: sermone primo in die sancto palmarum. ccviiij.

Aperti sunt celi cum xps baptizaret: cum tamen omnia xpo aperta sunt. sermone in octava epyphanie lxxvij.

Apostoli xpm clare ipsis loquentem non intellexerunt: cum tamen ipsis aperte loqueretur quare hoc euangelista dicat sermone primo dñice in quinquagesima. cvij.

Appreciantes se de generis nobilitate contra hos habet moralizatio quedam. sermone. ante ferie post inuocavit. cxxxj.

Esta reproducción ha sido obtenida exclusivamente con fines de investigación y de estudio. Esta reproducció ha sigut obtinguda exclusivament amb fins d'investigació i estudi.

Tabula

Aquise natura ad psonā superbā morali-
 zata. habetur sermone scdo dominice
 infra octa. epiphanie. lxxj.
Articuli fidei quidā ad diuinitatē: qui-
 dam nō ad humanitatē xp̄i p̄tinēt ser-
 mone. iij. tertie dñice aduēt. xxxiij.
Arma quib⁹ demon erat armatus cum
 xp̄m in deserto tentauit. sermone domi-
 nice inuocauit. cxx.
Argumenta quattuor que xp̄s cōtra iu-
 deos ad eorū superbiam corrigendā ⁊
 extirpandā arguit. sermone quinte fe-
 rie post inuocauit. cxxxj.
Arbitrium liberuz deus vnicuiq⁹ dimittit:
 hoc declarat sermo. ij. sabbati post
 reminiscere. clviij.
Arma quibus nos s̄cta mater ecclesia
 per tempus quadragesimale armauit.
 sermone primo dominice oculi. clx.
Assumpsit xp̄s humanitatez. Rationem
 huius quere sermone. j. sabbati post in-
 uocauit. cxxxv.
Asinus qui christi natiuitati affuit quid
 significet. Require sermone natiuita-
 tis christi. xlvij.

De litera. B.

Baptizari quare xp̄s voluit.
 Rō huius habetur sermo
 ne qui fit i octaua epipha-
 nie domini. lxxvij.
Baptizari a te debeo dixit
 bt̄s Joa. xp̄o quare hoc. q̄re sermo. in
 octa. epiphantie. lxxvij.
Baptismi effectus. Require sermone. j.
 dominice in sexagesima. c.
Baptizari oēs q̄ saluari voluerint tenē-
 tur. sermo. ij. dñice in sexagesima. cij.
Bellum intrātes qualē intētionē si mar-
 tyres esse volunt habere debeāt sermo-
 ne. vj. secunde dominice aduentus do-
 mini. xxv.
Biuia septem volētium ire ad regna pa-
 radisi. sermone primo in epiphania do-
 mini. lix.
Biuia quinq⁹ que xp̄s ambulauit: ⁊ nos
 si bñ ambulare volum⁹ ambulare opz.
 sermo. vj. in epiphania dñi. lxxvij.
Blasphe mie tres spēs. Require sermo.
 quarte ferie post iudica. cxcix.

De litera. C.

Capitanei demones septem
 pctōz mortaliū suggestiui q̄
 sunt ⁊ quō nomenf. requi-
 re sermo. ij. quarte ferie post
 inuocauit. cxxix.
Catholica fides a solo deo habet fmo.
 ij. dñice infra octa. epi. dñi. lxxij.
Calritas vtrū sit viri⁹. hoc vide ser. vij.
 prime dominice aduentus. xij.
Caste viuere volenti tria necessario sunt
 seruanda. sermone primo dominice in-
 fra octa. natiuitatis xp̄i. li.
Casus quibus p̄sone a ieiunio excusan-
 tur. sermo. j. sab. post inuocauit. cxxxv.
Charitas: actus ⁊ cōditiones. sermone
 ij. dominice in quinquagesima. cx.
Celi empyrei cōditiones. require sermo-
 ne quarto prime dñice aduētus. viij.
Celebrare an sacerdotē liceat quolibet
 die. ser. ij. tertie dñice aduētus. xxxj.
Censualiū due cōditiones habent. ser. ij.
 quarte ferie post inuocauit. cxxix.
Cerimonie q̄ in sepultura honorabilis
 p̄sone p̄tingunt quas etiā demones in
 inferno in morte hoīs pctōris habent.
 ser. quinte ferie post reminiscere. cliij.
Cerimonias septē xp̄s fuauit i ceci illu-
 miatiōe de q̄ ē ser. q̄rte fer. leta. clxxxv.
Cerimonias q̄nc⁹ xp̄o in Lazari resu-
 scitatione seruabat: vt habet in sermo-
 ne sexte ferie post letare. clxxxvij.
Circūcisōis dies p̄pter tria i eo facta so-
 lēnis d̄r f̄mone in circūcisōe dñi. liij.
Circūcidi quare xp̄s voluit: quere in ser-
 mone de festo circūcisionis dñi. liij.
Circūstātie q̄ in circūcisione dñi seruate
 fuerūt. sermone festi circūcisionis. liij.
Circūstātie ⁊ p̄ditiones sex q̄ in xp̄i passio-
 ne. fuerūt sex p̄ditionib⁹ siue p̄uaricatio-
 nib⁹ correspōdētes subtilissime decla-
 ratur. ser. q̄ fit in die parasceues. cxxxj.
Cithara qua dauid demonē ligauit cru-
 cem dñi sanctissimā significat. sermone
 dominice reminiscere. cxxxix.
Cithare son⁹ q̄ demō fugat septē verba
 que xp̄s in ara sc̄e crucis dixit signifi-
 cat. q̄re ser. dñice reminiscere. cxxxix.
Cithare p̄ditiones. require sermone. ij.
 dominice in quinquagesima. cx.
Ciuitas vna in celo est ⁊ nō plures. ser.
 vij. tertie dñice aduētus. xxxvij.
Cognitio angeloz vtrū ad hominū cog-

gitationes se extendat. sermo. j. sexte fe-
 rie post diem cinerum. cxvj.
 Condiciones personarum paradisuꝝ in-
 troeꝝtum. Require sermo. v. tertie do-
 minice aduentus. xxxv.
 Cōditiōes angeloz. req̄re ser. vii. tertie
 dñice aduētus domini. xxxvij.
 Cōtra pcutiētes pauperes nō se defen-
 dere volentes. require sermo. j. quarte
 dominice aduentus domini. xl.
 Cōditiōes sex stultoꝝ req̄re ser. ij. do-
 minice infra octa. nati. xp̄i. liij.
 Cōmunio duplex est spūalis sc̄z z sacra-
 mētalīs: vt habetur sermone secūdo in
 epiphania domini. lxij.
 Cōditiōes tres defunctorū z quale mu-
 nus quilibet defunctorū deo offerat. re-
 q̄re sermone. iij. in epiphā. domi. lxx.
 Cōditiōes alaz impfectaz q̄ sunt req̄-
 re sermo. iij. in epi. domini. lxx.
 Cōditiōes purgatorij. req̄re quarto ser-
 mone in ephiphania domini. eodē.
 Cōficit sacerdos malus sicut bon⁹ sermo
 ne sexto in epiphania domini. lxxij.
 Cōditiōes quattuor quib⁹ seruatis ali-
 qd meremur in hoc seculo. require ser.
 iij. dñice infra octa. epiphā. lxxij.
 Cōfessoris actus in p̄fessione obseruādos
 req̄re ser. iij. prime dominice post oct.
 epiphānie domini. lxxij.
 Cōfidentis actus in p̄fessione obseruā-
 dos: req̄re. iij. ser. p̄me dñice post oct.
 epiphānie domini. lxxij.
 Cōditiōes tres. hoīm quōs semp ad mor-
 tē parati fore debēt sermone. j. domini-
 ce in septuagesima. xc.
 Cōditiōes lepre z quō mortale pctm le-
 pre adequet. ser. q̄ sit in die cinerū. cxij.
 Cōfites suis criminib⁹ se nō aliū in cō-
 fessione accusare dz. require sermōe. v.
 ferie post diē cinerū. cxiiij.
 Cōditiōes septē ab oīb⁹ seruāde in au-
 diēdo missam festiuis dieb⁹. req̄re ser.
 ij. tertie ferie post inuocauit. cxvij.
 Cōtēplatiōis deuote tres vtutes habē-
 tur. ser. j. sabbati post inuocauit. cxxy.
 Cōditiōes tres hē oīoni maxie necessa-
 rias. req̄re ser. dñi. reminiscere. cxxxix.
 Cōtritiō hā quō esse debeat z quō i duo-
 bus p̄sistit: z q̄ sit materia: z q̄ sit forma
 cōtritiōis. hęc oīs habent sermone. j.
 tertie ferie post reminiscere. cxly.

Cōtēdebāt ap̄li dei iter se q̄s eoz malos
 eēt ser. ij. tertio ferie reminiscer. cxlvij.
 Cōuersio pctōris ad deum quōq̄ necessa-
 ria habet. require sermone. ij. sabbati
 post reminiscere. clviij.
 Cōfirmatiōis sacramētū quinq̄ vtutes
 hz sermone sc̄do dñice Oculi. clxij.
 Cōditiōes q̄ tuoz gētū de qb⁹ de⁹ dat
 doctrinā qualiter corrigēdi sunt. sermo
 ne tertie ferie post Oculi. clxvj.
 Cōgregamur trib⁹ modis in iesu nomie
 ser. tertie ferie post oculi. clxvj.
 Cōfites qui p̄fiteretur alicui presbytero
 non potenti discernere pericula pctōꝝ
 vel non habenti potestātē absoluedi
 an talis sit absolutus: quere sermone
 tertie ferie post oculi. clxvj.
 Cōfessores quō xp̄i exēplo lazariū resusci-
 tātis se habere debeāt in cōfessioe ser-
 mōe sexte ferie post Letare. clxxxvij.
 Cōfortiū nō habeāt clerici cū laicis ser-
 mone. ij. ferie post letare. clxxxij.
 Cōclusiōes sex iter xp̄z. ex vna pte z p̄nci-
 pes iudeoz ex altera pte de xp̄i passioe
 disputare habēt ser. dñice iudica. cxclij.
 Cōgregatiōes sc̄tās quattuor xp̄i ih̄u: req̄-
 re sermo. sexte ferie post iudica. cciiij.
 Cōditiōes quinq̄ gentiū in hoc mūdo: re-
 q̄re sermone in vigilia palmarū. ccvj.
 Concurrūt ex christi passione multa ad
 hoīs saluationē pertinētia. require ser-
 mone in die parasceues sc̄tā. ccxxij.
 Continentie tres gr̄dus require sermo-
 ne sexte ferie post letare. clxxxvij.
 Colligent angeli in seculi cōsummatio-
 ne bonos z malos. Malos quidem ad
 cōburendū in fasciculos colligēt. Bo-
 nos hō ad eterna gaudia: sermo. iij.
 dominice post octa. epiphā. lxxxix.
 Correctio instructoria cōtra istos q̄ mo-
 dico v̄eto moti a p̄posito bono ad ma-
 lū recidiuant. require sermone. j. tertie
 dominice aduentus. xxvij.
 Correctionis iurantium tres modos. re-
 q̄re sermone. ij. secunde dominice post
 octa. epiphānie. lxxxvij.
 Correctio blasphemie z iuramētōꝝ. qb⁹
 liceat. req̄re ser. v. fer. post leta. clxxxvij.
 Correctiones peccatoꝝ fm peccatorum
 diuersitatem applicande sunt sermone
 secunde ferie post palmarū. ccxij.
 Corpora sanctorū vtrum subtilia erunt
 a ij

post resurrectionē. ser. primo p̄ie dñice
aduentus domini. i.
Corpora sc̄tōz post resurrectionē vtruz
erunt impassibilia. sermone. j. prime do
minice aduentus. eodē.
Corpora glorioza post resurrectionem
vtrū agilia erunt. sermo. j. prime dñice
aduentus. eodez.
Corporis gloriosi dotes per imaginem
regis que in denario ipsius corone q̄t
tuor liliorum significantur. sermone. v.
dñice in septuagesima. xxvij.
Culpa passionis domini q̄ fuerit. requi
re sermone. ij. quarte ferie post festum
palmarum. cctix.
Cursus xp̄iane ecclesie. req̄re ser. iij. secu
de dominice aduentus. xix.
Curie due in quib⁹ deus op̄s dat sniam
require sermone sc̄do quarte ferie post
Reminiscere. clj.
Claritas vtrū corporibus gloriosis cō
ueniat require sermone. j. prime dñice
aduentus. i.
Clarificationes septem propter quas
septies d̄z vox in psal. xxvij. sermo. ij.
ferie post palmarum. cctij.
Clarificationes decē quas xp̄s b̄ndict⁹
q̄ ad humanitatē pet̄it z a deo p̄re ob
tinuit. ser. in vigilia palmarū. ccvj.
Clausule q̄nq; in themate. Parate viaz
dñi zc. mystice fm ordinē exponūt ser.
iij. quarte dñice aduentus dñi. xliij.
Clausule quattuor vitā z mortē xp̄i san
ctissimā declarantes z significantes in
quadā autoritate. Esa. xlix. pulcherr
ime designant̄ vt habet̄ ser. sabbati in
vigilia pasche. cccxix.
Creatur quindecim nobiles creature i
peccatorum remissione. sermone. v. fe
rie post iudica. ccj.
Creationez vniuersi non propter se sed
propter nos de⁹ fecit. sermo. iij. in epy
phania domini. lxij.
Creaturarū triplex differētia quas de⁹
creauit ser. iij. in epypha. dñi. lxy.
Credere qd xp̄ianū opoz. eat vt ouis xp̄i
dicat̄. ser. iij. ferie post iudica. cxcix.
Credētia virtualis apostolorū habetur
sermone. j. dñice post octa. epyphanie
domini. lxxvij.
Crescere xp̄s voluit ex pueritia sicut ce
teri hoies: quare hoc. q̄re ser. iij. dñi:

ce infra octa. epyphanie dñi. lxxij.

De litera D.

Amnuntur plures hoies q̄
saluatur quare hoc require
sermo. j. dominice in septua
gesima. xc.
Damnant̄ infideles dicen
tes i sc̄rem⁹ q̄ fides xp̄iana esset vera
z deus nobis eaz reuelaret: quare hoc
fiat require sermone tertie ferie post
letare. clxxij.
Deus ignis dicitur tripliciter: vt habet̄
sermone. vj. prime dñice aduent⁹. xij.
Deus quot modis dicat̄ esse p̄pe creatu
ris omnibus. sermo. vij. sc̄do dominice
aduentus. xxvj.
Declarationes tres huius verbi euāge
lici. s. Erūt primi nouissimū zc. sermo. j.
dñice in septuagesima. xc.
Deceptiones quas diabol⁹ ad hoies
deciendū facit. require sermone ter
tie dñice in sexagesima. ciij.
Defensores fidei in aduentu antixpi ca
dēt z quare de⁹ hoc p̄mittet. ser. iij. sc̄do
dominice aduentus domini. xix.
Demonū septē noia quozū quilibet vni⁹
pcti mortalis capitaneus est. ser. vij. ter
tie dominice aduentus. xxxvij.
Declinauerūt indei xp̄m per oēs casus
grāmaticales in sua sc̄rissima passiōe.
hoc pulchre declaratur. ser. sexte ferie
post iudica. ccij.
Deposito xp̄o de cruce oēs plage z vul
nera p̄ter quinq; p̄cipalia ob m̄ris re
uerētā z psolationē non apparuerunt
ser. in die parasceues. cccxij.
Differunt iniquitas: peccatum: scelus: z
delictū. habetur sermone. iij. ferie post
letare. clxxv.
Dies quattuor a p̄ncipio mundi vsq; in
finē mūdi fm quattuor leges. h̄t sermo
ne sc̄do ferie post palmarum. cccij.
Differunt sensus allegoric⁹: tropolo
gicus anagogic⁹ z quō qlibet istoz sen
suū sp̄ali fruti theologice corr̄ndet vt
habet̄ ser. ij. ferie post iudica. cxcv.
Dispositiōes septē in pctōz remissione
p̄sona peccatrix habere d̄z: vt habetur
sermone quinte ferie post iudica. ccj.
Disputationes tres magne inter xp̄m z
alias personas habentur fmone sexte

- ferie post Oculi. clxxij. Inuocauit. cxxviii.
 Distinctionē z expositionē huius aucto-
 ritatis. s. Hec est vita eterna vt cogno-
 scant te solū verū deū. In qua Arri⁹ he-
 reticus multū erronee locut⁹ est. quere
 ser. in vigilia palmarum. ccv.
 Diuinitas xpi sanctissima postq̄ anima
 xpi sanctissima z corp⁹ eius sanctissimū
 diuisa fuerūt tota fuit cū anima in lim-
 bo z cū corpe in sepulchro vt habet ser-
 mone sabbati in vigi. pasche. cccxix.
 Diuinitas xpi ostēsa z manifestata fuit
 quadrupliciter fm quattuor loca infer-
 ni quō z qualiter require ser. sabbati in
 vigi. pasche. cccxix.
 Die quolibet in principio creationis qd
 deus fecit. Quere ser. vij. secunde dñice
 aduentus. cxxvj.
 Differentiam inter prophetam z plus q̄
 prophetam. Require ser. vj. tertie dñice
 aduentus dñi. cxxvij.
 Differentia vinee ab agro. habet ser. iij.
 dñice in septuagesima. xciiij.
 Differentia est inter ips carnale quadra-
 gesimale. vt habetur. ser. iij. dñice in qn-
 quagesima. cx.
 Differt cognitio dei ab hoim cognitiōe
 ser. sexte ferie post diem cinerum. cxxvj.
 Differentia est inter comedere z mordere.
 ser. i. scōe fe. post Inuocauit. cxxij.
 Differentiā inter vanitatē z superbiam re-
 quire ser. ij. quarte fe. post Inuo. cxxix.
 Differentiam inter natiuitatem z conce-
 ptionē xpi. require ser. in vigilia nati-
 uitatis christi. xlvj.
 Dignitates tres magne christi in euan-
 gelio ostendunt. de quo est ser. i. fe. scōe
 post Remiscere. cxlj.
 Dignitas in duo mēbra sectatur vt ha-
 betur ser. iij. tertie dñice aduentus. xxxij.
 Diminutio status z vite hoim. habetur
 ser. ij. dñice post epypha. dñi. lxxxvij.
 Dimittit angelus pprius hoim quō et
 qualiter. require ser. vij. tertie dñice ad-
 uentus domini. cxxvij.
 Disputatio quam scribe siue doctores iu-
 deorum habuerūt cū xps in medio eorū
 in templo sedebat. habet ser. iij. dñice
 infra octa. epypha. dñi. lxxiiij.
 Doctrine quattuor pntiles quas xps iu-
 deis dedit: z p iudeos ad nos peruene-
 runt. habent sermo. i. quarte ferie post
 Doctrine quinq̄ morales christi salua-
 tionē nostre multū proficue habent ser.
 tertie fe. post dñicam Oculi. clxvj.
 Doctrine tres subtiles peccatorem respi-
 cientes vt a via peruersa se diuertat. ha-
 bentur sermone secūdo sabbati post re-
 miniscere. clviij.
 Doctrine quas btis Joānes pdicauit.
 ter. i. quarte dñice aduentus. xl.
 Doctrinas quas btis Joānes his q̄ suo
 sermone attēderūt dixit z tribuit: z quō
 vnicuiq̄ fm suum statum. require ser. i.
 quarte dñice aduentus. xl.
 Dominica in septuagesima iter domini-
 cas maiores anni connumeratur. ratio-
 nem huius. quere ser. tertio dñice in se-
 ptuagesima. xciiij.
 Dñica Judica in quadragesima quare
 dominica in passioe domini intituletur:
 cum tamen christ⁹ in tali dominica pas-
 sus non fuerit. Require sermone dñice
 Judica. cx ciiij.
 Dormire homines tripliciter dicuntur.
 sermone quarte dominice post octauas
 epiphanie. xc.
 Dormire contingit tripliciter: hoc habet
 in notabili quod ponit post ser. i. quar-
 te dñice post octa. epyphanie. xc.
 De litera **E**.
 Ucharistie sacramēto vene-
 rabilissimo an sine eo salua-
 ri possimus. ser. ij. in epypha-
 nia dñi. lxxij.
 Euangelica lex gloriam cele-
 stem omnibus generibus personarum
 promittit vt habetur sermone sabbati
 post Letare. cxc.
 Euangelium de sancta maria magdale-
 na quare tempore passionis legatur. ra-
 tio huius habetur ser. quarte ferie post
 Judica. ccs.
 Ecclesiasticum dominium in decem par-
 tes diuisum est vt habet ser. ij. secunde
 dñice aduentus. cxxvij.
 Ecclesia sancta quare dominica in quin-
 quagesima mentionem de christi passio-
 ne facit. require sermone. i. dominice in
 quinquagesima. cvij.
 Ecclesia modos mulieris habet quō hoc
 Quere ser. ij. dñice oculi. clxij.

Efficitur homo pater: mater: et fili: et filia xpi per voluntatis xpi factione. ser. pmo. iij. ferie post Inuocavit. cxxvij.
 Elemosyne quo sunt dande inueniuntur tres subtiles expositiones. sermo. pmo. vj. ferie post die cinerum. cxxvj.
 Elemosyna te faciente nesciat sinistra tua quid faciat dextera tua. Hoc verbum tres expositiones habet. ser. pmo. vj. ferie post diem cinerum. cxxvj.
 Elongari quomodo homo a deo poterit cum deus sit vbique. ser. secundo sabbati post reminiscere. clvij.
 Elemosyna si meritoria esse debeat tria exiguntur. ser. pmo. dnice Oculi. clx.
 Equitas culpe et pene et econtra habet ser. ij. dnice in septuagesima. xcij.
 Error credentiu peccati finiri vitam hois finita ser. ij. dnice in sexagesima. cij.
 Error dicentiu virginem mariam et alios sanctos genuflectere vel stare iudicio extremali. pmo. ij. ferie post Inuocavit. cxxiiij.
 Etates mundi septem sunt: require sermone vigilie natiuitatis christi. xlvj.
 Etates humane nature septem sunt. sermone in octa. epiphanie. lxxvij.
 Examinationes quattuor iudei fecerunt de ceci illuminatione ut veritatem scrutarentur de quo est ser. iij. fe. post Letare. clxxxv.
 Exultationes quattuor humanas xpi in nouo testamento repunt. ser. ij. fe. post Iudica. cxcv.
 Excellentie quattuor beati iohannis super alios sanctos: quere sermone quarte dominice aduentus dni. xl.
 Excellentie seu privilegia beate virginis grauide super alias mulieres grauidas reqre ser. vigilie natiuitatis xpi. xlvj.
 Excellentie hois super omnes creaturas: reqre ser. ij. dnice infra octa. epipha. lxxj.
 Excellentie quinque quas populus spiritus sancto illuminatus christo attribuebat. reqre ser. i. tertie fe. post inuocavit. cxxv.
 Excellentias quattuor altissimas christus de seipso declarat. ut habet ser. ij. scde ferie post Reminiscere. cxliij.
 Excellentior est magnificentia in consecratione in pluribus quam in incarnatione christi: sicut habet ser. scdo dnice Oculi. clxij.
 Excellentias quattuor magnas et altas de christo declarat euangelium de quo est ser. primus quinte ferie post Oculi. clxix.
 Excellentie tres christi iesu habentur sermone

secunde ferie post Letare. clxxx.
 Excellentias tres euangelica lex supra leges mosaicam habet: ut habet ser. sabbati post Letare. cxc.
 Exire de inferno non potest Lucifer: nisi in aduentu Antichristi: sed in interitu ad nos mittit alios demones. ser. ij. quarte ferie post Inuocavit. cxxix.
 Exemplum cuiusdam prouincie in qua quolibet anno duces nouum elegerunt. ser. i. tertie dnice aduentus. cxvij.
 Exemplum virginis gloriose que filium suum dilectissimum ab infantia ecclesie applicauit: quo pariter pueros ecclesie aptare dicit ser. iij. dnice infra octa. epipha. lxxij.
 Exemplum de quodam hoie nequam qui in eodem loco in quo matrem percussit suspensus fuit. ser. iij. dnice infra octa. epipha. lxxiiij.
 Exemplum quo beatissima virgo maris pessimam peccatorem que sine confessione et contritione decessit a demonum impugnatione redemit. ser. i. dnice. i. post octa. epi. lxxvij.
 Exemplum de archidiacono Lugdunensi qui illo die quo moriebatur mille homines eodem die per mundum moriebatur: quorum dicitur quinq; saluabatur. ser. vj. dnice in septuagesima. cxvij.
 Exemplum de iuene rapto ad iudicium christi qui subito pre timore factus est canis. ser. iij. dnice in sexagesima. cij.
 Exemplum trium latronum qui causam furis recenter suspensi inquisierunt. ser. i. dnice in quinquagesima. cvij.
 Exemplum quod dicit sanctus hieronimus quo pisces maris se supra aquas ante extremum iudicium vociferando eleuabunt: require ser. in vigilia palmarum. ccvj.
 Exemplum de quodam scutifero in stabulo confesso quomodo peccata cooperuit: habetur sermone primo secunde ferie post Inuocavit. cxxij.
 Exemplo mulieris chananee orare nos docemur in quadam moralizatione. sermone dnice Reminiscere. cxxxix.
 Exemplum mulieris chananee: quando demonis suggestionem sentimus: ad dei filium confugere debemus. ser. dnice Reminiscere. eodem.
 Exemplum eremite que se orandi modum a pauperibus didicisse assererat: ut habet sermone ij. quarte ferie post Reminiscere. clj.
 Exemplum de dauid cum pyrozeze quo

Alphabetica.

postea etiā virū eiusdē iterfecit: vt ha-
 bet. ser. ij. q̄rte ferie post remiscere. clj.
Exēplū de Ezechia rege? quē fuit data
 snia iustitie dei vt moreret: q̄ historia
 quarti regū. xx. habet: ⁊ recitat s̄mone
 ij. quarte ferie post remiscere. clj.
**Exemplum ⁊ similitudo declarans diui-
 nitatem non dereliquisse atq; nec corp⁹**
 in sua sanctissima morte. ser. in sabbato
 sancto pasche. cxxix.
**Exēplū cuiusdā p̄hi qui sequēdā debito-
 rē habere assererat quē in dies psoluif**
 ser: q̄ tamē minime cōtentaret: quē debi-
 torem ventrem propriū existimauerat
 vt habetur sermōe secūdo. v. ferie post
 Oculi. clxx.
**Exemplum cuiusdā heremite inuitati a
 quodāz ep̄o qui comedere noluit aliqd**
 mortuū. vt habetur sermone. ij. quinte
 ferie post oculi. clxxj.
**Exēplū de quodā religioso q̄ in p̄dican-
 do de sc̄ā ⁊ indiuidua trinitate p̄fusus**
 fuit: qd̄ sibi p̄tigerat p̄pter nō petere cō-
 silij ⁊ informationē ab expertiorib⁹ se.
 vt habet dominica letare. clxxvij.
**Exēplū d̄ regis filia q̄ parētib⁹ orbata ex-
 pulsa p̄ quēdā de regno pp̄rio fuit. Et**
 tādē p̄ aliū filij regis ad pp̄riā possessio-
 nē reducta quō de xp̄o ⁊ hūana natura
 moralizet. ser. i. in die palmar. ccvij.
**Exēplū de quodā magno magistro q̄ p̄
 aliq̄t dies ad scrutādā quoddā notabi-**
 le dubium ieiunabat: ⁊ angelus dñi si-
 bi postea apparēs eū d̄ dubio certifica-
 uit vt habet. ser. dñice letare. clxxvij.
**Exemplum de pompeio qui in omnibus
 bellis victoriam habuit: sed post q̄ tem-**
 plūz domini dehonozabat postea in sin-
 gulis bellis vincebatur. vt habet ser. ij.
 ferie post letare. clxxxj.
**Exēplū cuiusdā lōbardi ad quotidie ali-
 quā orationē dicēdā nos incitat. habe-**
 tur ser. dominice remiscere. cxxxix.
**Exēplū de diabolo qui in corpore obses-
 so hominūz peccata diuersa pendeat.**
 Et quomodo peccatū vnius sc̄nferi p̄-
 didit: qui tādē in stabulo stabulario cō-
 fessus damnationem euasit: habetur in
 sermone dñice iudica. cxcij.
**Exemplū de quodam inuido super quē
 ex solo cogitatu dom⁹ sua corruit: vt ha-**
 bet ser. tertie ferie post iudica. cxcvij.

Exemplum de quodam homine qui ha-
 buit tres amicos quorum primū dilexit
 plus q̄ se: sc̄dm̄ sicut seipsum tertij pa-
 rum dilexit. ⁊ quō ille quē parū dilexit
 in necessitatib⁹ sibi assistit vt h̄t sermōe
 quarte ferie post iudica. cxcix.
Excoicauonem quomodo q̄s cauere de-
 beat ne ipsam incurrat exēplo cuiusdāz
 qui breuiarium de ecclesia abstulit ⁊ in
 quādā arborem posuit quapropter ex-
 cōicatione facta cōtra quēlibet habētē
 breuiarium arescebat ⁊ perijt vt habet
 ser. ij. tertie ferie post remiscere. cxlviij.
**Exemplum de quodam magistro qui a
 quādā vetula more insolito baptizat⁹**
 fuit ser. ij. dominice oculi. clxxj.
**Expositio subtilis huius verbi Omnis
 plantatio quaz non plantauit p̄r meus**
 eradicabitur habetur sermone quarte
 ferie post oculi. clxxvij.
Expositio ⁊ declaratio valde subtilis hu-
 ius dicti q̄ xp̄s discipulis suis dixit. s.
 Nonne. xij. hore sunt diei vt habet ser.
 sexte ferie post letare. clxxxvij.
Expositio subtilis huius verbi q̄ xp̄s di-
 xit sc̄z pater ⁊ ego vnum sumus: et qd̄
 dedit mihi p̄r manus oib⁹ est. habetur
 ser. quarte ferie post iudica cxcix.
Expositio subtilis huius autoritatis eze-
 chielis. xvij. sc̄z. Si impius egerit peni-
 tentiam ⁊c. habetur sermone dominice
 iudica. cxcij.
Expositio subtilis hui⁹ autoritatis mats-
 thei. xij. sc̄z. Omni habēt dabit. sermo
 sexte ferie post iudica in fine. ccvij.

De litera S.

SActa n̄ra siue bona fuerit si-
 ue mala oia a deo notant: et
 tpe deo placēte remunerant
 habent ser. ij. sc̄de ferie post
 remiscere. cxliij.
**Facta tria de christo iē su que habuit in-
 ter iudeos tempore sue amarissime ⁊ im-**
 preciables sanctissimeq; passiōis decla-
 rantur. ser. ij. ferie post iudica. cxcvij.
**Febres septē anime que per febres septē
 corporis significantur sermone secūdo**
 quinte ferie post oculi. clxxj.
fenicis natura: ⁊ quomodo christus fe-
 nici assimiletur. sermone p̄mo indie pal-
 marum. ccvij.

Esta reproduccion ha sido obtenida exclusivamente con fines de investigacion y de estudio.
 Esta reproducci6 ha sigut obtinquda exclusiuament amb fins d'investigaci6 i estudi.

Tabula

Ferru q̄ttuoz pditiones ab igne si igni
tu fuerit recipit: vt habet sermo. viij. pri
me dñice aduentus. xiiij.
Festa quib⁹ iudei rēplū in hierusalē visi
tare tenebant. habent ser. iij. dñice in
fra octa. epyphanie. lxxiiij.
Fidē solus deus diuisit vt habet ser. iij.
dñice infra octa. epyphanie. lxxij.
Fides arūdinis cōditiones hz: vt habet
ser. iij. tertie dñice aduentus. xxxiiij.
Figura q̄ habet Leuiti. iij. ex qua decla
rat q̄ in principio in medio z vsq̄ ad fi
nē misse hoies psenerēt. ser. ij. tertie fe
rie post inuocauit. cxxviij.
Filios tres habuit Oseas ppheta nomē
primi erat israel. Nomē scđi absq̄ mia
Nomē tertij: nō populus meus quō isti
tres filij tres cōditiones xpianoz signifi
cēt. ser. ij. iij. ferie post inuocauit. cxxviij.
Fur v̄l raptor q̄ plura furat⁹ est z puenit
in firmitate vel paup̄tate: sic q̄ restituere
nō pōt quō satisfacet. require ser. iij.
p̄me dñice post octa. epyphanie. lxxxiij.
Fractio decē p̄ceptoz quot modis cōtin
gat. quere ser. dñice inuocauit. cxx.
Fragmēta sex que in mēsa reperim⁹ sub
tiliter moralizata. Require sermone. j.
dñice letare. clxxviiij.
Fruct⁹ sex q̄s de⁹ vult ex quib⁹ dat regnū
celestē. ser. j. sabbati post reminī. clvj.
Fructus septē pn̄ie in palma colligūtur
quoz quattuor corpori dabunt. reliqui
vero tres anime: vt habet ser. primo in
die palmarum. ccviiij.

Gloria celi quō differenter deo et nobis
debeatur: vt habetur sermo. iij. in epy
phania dñi. lxxij.
Gētes duplices asina z pullus in quib⁹
xps in die palmarū equitauit significāt
sermo. ij. in die palmarū. ccix.
Gliam celestē deus diuisit vt habet ser.
iij. dñice infra octa. epy. lxxij.
Gloriam equalē vtruz habeant sancti in
paradiso. sermo. iij. dominice infra octa.
epyphanie. lxxij.
Gloria paradisi dz denarius propter q̄t
tuoz denarij similitudines z cōditiones. ser
mo. v. dñice in septuagesima. xcviij.
Gloria paradisi ab omnib⁹ in ea existē
tibus non equaliter sed fm̄ magis z mi
nus participatur. ser. v. dominice in se
ptuagesima. eodem.
Glorie vane q̄no septē modis cōtingunt
pulcherrime habetur ser. ij. tertie ferie
post reminiscere. cxlvij.
Glosa z expositio super hoc v̄bo: si duo
ex vobis consenserint sup̄ terrā de om
ni re quancunq̄ petierit fiet illis a p̄e
meo subtilissime habet ser. tertie ferie
post Oculi. clxviij.
Gradus tormētōz inferni ineq̄les sunt
ser. iij. in epyphania dñi. lxxv.
Gradus saluatiōis in celis ineq̄les sunt
vt habet. iij. ser. in epyphania dñi. lxxv.
Gratiam spūalē deus diuisit ser. iij. dñice
infra octa. epyphanie. dñi. lxxij.
Gradus tres volūtarie paup̄tatis. ser. j.
dñice infra octa. epypha. lxxix.
Gradus tres creaturaz. ser. ij. dñice in se
ptuagesima. xcij.
Gradus tres decedētium siue morientū
req̄re ser. ij. dñice in septuagesima. xcij.
Gradus quattuor personaruz que seip̄
sos occidūt ser. ij. secūde ferie post Re
miniscere. cxliij.
Gradus decem spūalium creaturarū ab
eterno fonte sc̄issime trinitatis fluentū
require. ser. ij. secunde ferie post Remi
niscere. cxliij.
Gradus corporalū creaturaz ab eterno
fonte sc̄e trinitat̄ manatiū. Req̄re ser.
ij. sc̄e ferie post reminiscere. eodez.
Gradus tres personaz bonaz. Require
ser. ij. dñice in quinquagesima. cviiij.
Gradus tres visionis z cognitionis dei.

De litera B.

Bellus cantas predicatorem
quēlibet significat. pbatur
duabus rōnibus ser. v. ferie
post diem cinerū. cxliij.
Bentū tres pditiones quas
xps de tēplo eiecit vt h̄r ser. j. quarte fe
rie post inuocauit. cxxviij.
Benus humanū ex peccato primoz pa
rētū captiū diabolo fuit ser. ij. quarte
ferie post inuocauit. cxxix.
Bloria celestis dicit cast̄z siue ciuitas p
pter tria. vt habet sermone quarto pri
me dñice aduentus. viij.
Bloria celi quot modis obsideatur. ser.

quere ser. ij. ser. ie post palmarum. cxxiij.

De littera B.

Bebitus electiuus quid sit. re-
quere in sermone quarto quar-
te dominice aduentus do-
mini. xlv.

Habitationes tres quas deo a
principio creatiois suis diuersis crea-
turis ordinauit. sermone secundo quar-
te dominice aduentus dñi. xliij.

Historia quomodo deo tota hierusalem
et tota terra promissionis destruere voluit
et quo propheta Ezechiel iram dñi mi-
gavit. sermone primo infra octauas na-
tinitatis xpi. li.

Historia olim actuū triū regum in epy-
phania dñi factor habetur sermone. i.
in epyphania domini. lix.

Historia carcossinā illius falsi incanta. o-
ris habetur ser. ij. in epypha. dñi. lxij.

Historia destructiois hierl3 p xpi ascē-
sionē post certos ānos pulcherrime d-
scribit. ser. i die pasceus facta. cxxij.

Historia religiosi cogitantis hoc dñi
Dirigite viā dñi. qd sibi cōtigerat. ser.
ij. quarte dñice aduentus. xliij.

Historia Alexātri monarche medicinā
querentis vt diu viueret. quere sermo-
ne. ij. in epyphania domini. lxij.

Historia moralizata mercatoris q emit
margaritā quā vxori custodiendā tra-
didit. ser. j. dominice infra octauā epy-
phanie domini. lxix.

Historia visionis iscob q habet Gene-
sis. xxviii. quomō scalā vidit et oīa q in
scala contigerāt declarantur sermone
tertio dñice in quinquagesima. cx.

Historia de nobili ribaldo et hoīe noui-
ter nobilitato: quoz scōs dicebat. No-
bilitas in me incepit et i te finietur. ser.
v. ferie post inuocauit. cxxij.

Historia siue exēplū quō qdam mulier
nobilis in cōfessione ex magna cōtri-
tione obiit et saluata fuit. ser. sexte fe-
rie post Inuocauit. cxxiiij.

Historia cuiusdā nigromāticī q se dixit
esse messiam: q gentib⁹ quēdam mōtez
deputauit vbi in nube ad terram pro-
missionis ipsos portaret. ser. ij. secunde
ferie post reminiscere. cxliij.

Historia quō in tribus annis cum. dimi-

dio nō pluit in regno israel: sic q aues
et iumenta fame moriebant. sermone. j.
tertie ferie post reminiscere. cxlv.

Historia q habet Exo. xiiij. quō moyses
desiderando et nō vociferando ad do-
minū orauit: vt habet sermōe. ij. quar-
te ferie post reminiscere. clj.

Historia de rege Achab ydolatra et de
monū inuocatore: quō dñs ipz p helyā
corripuit. habet sermōe. j. quarte fe-
rie post reminiscere. clj.

Historia edificatiois tēpli hierusalēz la-
pidis quē edificātes reprobauerunt: q
factus est in caput āguli quō xpm qui
lapis dicitur significat. ser. primo sabbati
Reminiscere. clvi.

Historia q Joelis pmo habetur quō iu-
menta ad implorandū suū creatorē p-
cessionaliter ibāt et ad celū suspexerūt.
quere ser. in vigilia palmarum. ccvi.

Hominū sex iudicia. reque ser. iij. pri-
me dñice aduentus. v.

Honores magnos xpo iesu factos reque-
re. ser. scōe ferie post palmarum. cxxij.

Horā q gētes tēplū dñi intrare debēt. re-
quire sermone secunde tertie ferie post
inuocauit. cxxv.

Humilitas vera in quibus consistit. re-
quere. ser. tertio in epyphania dñi. lxiiij.

De littera J.

Jeiuniorum afflictio quō ser-
uanda sit habetur sermo-
ne in die cinerum. cxij.
Ieiunauit xps vnam qua-
dragesimam.

Questio ex hinc quorun-
dā fatue dicētiū quare ergo ego qlibz
quadragesima ad ieiunādū pstringor
sermone in die cinerum. cxij.

Jeiuniis qdragesime plures psonē sub-
iacent: sed multo debito iure excusant
et quales vide ser. in die cinerum. eodem.

Jeiunia an de elemosynis vel aliter re-
dimi possunt. ser. in die cinerum. eodem.

Jeiunare coraz hoībus qd sit. sermo. j.
sexte ferie post cinerum. cxvj.

Jeiunare corā deo qd sit. require sermo-
ne. j. ferie. vj. post cinerum. eodē.

Jeiunabant indei certis dieb⁹ ex supe-
riorū pceptis. Et qsto magis ieiunabāt
tāto magis tribulatio eoz augmētābāt
ā vj

- Rationem huius q̄re sermone. ij. vi. fe-
rie post cinerum. cxvij.
- Jeuniorum xpi quere quattuor modos.
sermone dñice inuocauit. cxp.
- Jeunium ad triplicem finē ordinatur.
sermone dñice inuocauit. eodē.
- Jeunare debem⁹ more christi helye et
moysi quō habetur sermone. ij. sabba-
ti post inuocauit. cxxvij.
- Jerarchie tres sunt in celo: ⁊ q̄ ad ip̄as
deputent̄. habetur sermōe secūdo sab-
bati post inuocauit. eod.
- Jordanis flum⁹ vnde cōponat̄ ⁊ quid
signet. ser. j. iij. dñice aduēt⁹. xxvij.
- Judicium quo libz sex cōditōes hz in
se. ser. j. scde dñice aduēt⁹. xv.
- Judicio generali si oēs sc̄i p̄ in deuoto
ꝛ impentēti intercederent nihil obtine-
rent ser. v. tertie dñice aduēt⁹. xxxv.
- Judiciū durissimū cui libz statim quādo
moritur fit ser. ij. scde dñice post octa.
ep̄yphanie domini. lxxxvij.
- Judicio extremo qd fiet quō xps cū ele-
ctis suis sedebit. ser. j. secūde ferie post
inuocauit. cxxij.
- Judiciū quare in fine mūdi fiat cum tñ
quilibet hoīm mox ip̄o mortuo sniat̄.
ser. ij. scde ferie post inuocauit. cxxiiij.
- Judicio i extrēo tria q̄ a xpo iudice fient
hñtur. ser. ij. scde fe post iuocauit. eod.
- Judicio i extremo snia p̄mo malis post
ea bonis dabitur. ser. ij. secunde ferie
post inuocauit. eodē.
- Juramentum falsum maius peccatū est
q̄ homicidium: vt habetur. ser. ij. tertie
ferie post reminiscere. clxvij.
- Jus habēdi gl̄iam est obediētia: vt ha-
bet̄ ser. vj. tertie dñice aduēt⁹. xxxvij.
- Ibat iesus xps fm̄ humanitatē sequēdo
t̄ps. Et nos mox nati ire dicimur. ser.
ij. scde ferie post reminiscere. cxliij.
- Ignis finalis cōflagratiōis in bonos ⁊
in malos diuersimode aget. ser. iij. scde
dñice aduētus. xix.
- Ignorantes ⁊ errātes interrogare non
formidēt exēplo xpi cui nihil absco di-
t̄i est nec vnq̄s fuit: n̄ a simplici ap̄lo
philippo iterrogabat. vnde emem⁹ pa-
lmes ⁊c. ser. j. dñice letare. clxxvij.
- Iesus hoc nomen nostre redemptionis
tripliciter representat: vt habetur ser-
mone de circuncisione. liiij.
- Intentio dantis pueros ad regionē q̄-
lis esse debeat. Require ser. vj. scde do-
minice aduentus. xxv.
- Impugnatio dura fidei habetur ser. iij.
tertie dñice aduentus. xxxiiij.
- Impugnatio articuloꝝ fidei habet̄ ser.
iij. ij. dominice aduētus. eodem.
- Intellectū triplicē hoc v̄bum hz. s. Erūt
primi nouissimi ⁊c. vt habet̄ sermone.
iij. dominice in. lxx. xcv.
- Instructiōes duas pulcherrimas ⁊ cor-
rectiōes ꝛ eccl̄iasticos ⁊ parētū offenso-
res. inuenies ser. iij. ferie p̄ octi. clxvij.
- Inuenire xpm possum⁹ tribus seruatis
conditionibus. vt habetur sermo. ij. fe-
rie post iudica. cxcv.
- Inclinauit se iesus bis cū iudei mulierē
deprehēsam in adulterio accusabant
qd̄ iste due inclinatiōes significat. ha-
betur sermōe sabbati post oculi. clxxv.
- Impedimēta phibentia introitum celi
habēt ser. iij. p̄me do. aduēt⁹ dñi. viij.
- Impositio vestimētōꝝ sup̄ asinā in die
palmarū quō iniūctiōe p̄nie ūgnificat
habet̄ ser. ij. in die palmarū. ccix.

De litera L.

Abor quē debēt habere cle-
rici ⁊ laici ad possidendum
audia eterna ⁊ regna cele-
stia. ser. iij. do. in. lxx. xciiij.

- Laboratores siue rustici di-
cūtur torrentes triplici ratiōe. sermo. j.
sabbati post cinerum. cxix.
- Latrones religiosi clerici ⁊ laici mali di-
cuntur. ser. j. dñice in q̄nq̄gesima. cvij.
- Lectus pctōꝝ ē mala societas. vt habet̄
ser. iij. ferie: post reminiscere. cxlv.
- Legem aliquam pbare volens quid ha-
bere debeat. Req̄re sermōe quarto ter-
tie dñice aduentus. xxxiiij.
- Lepre defectus habent̄ sermone. ij. scde
dominice post octa. ep̄yphanie do-
mini. lxxxvij.
- Lentit̄ sex in die palmarū xpo facte sex
tristit̄is in die veneris sc̄iā opposite.
habet̄ ser. iij. in die sc̄o palmarū. cccj.
- Lex nature gr̄ie ⁊ scripture qd̄ sit ⁊ quō
iste leges differūt. Req̄re ser. iij. dñice
in quinquagesima. cx.
- Liberat̄ homo a pct̄is mortalib⁹ quō re-
quire sermone in die cinerum. cxij.

Liberare voluit et laboravit pro christi redemptione pilatus: ut habetur sermo. in die parasceues. cccxii.

Linguagium celi quale sit ex quo quis celestis esse noscitur. require ser. i. v. ferie post invocavit. cccxi.

Linguagium terrenum quod sit require ser. primo quinte ferie post invocavit. eodem.

Linguagium inferni quod sit. habet ser. primo. v. ferie post invocavit. eodem.

Lingua predicatorum aratro assimilatur ser. iij. in sexagesima. ciiij.

Loca quattuor in corde terre sunt et quod in quolibet sit et contingat. require ser. v. ferie post reminiscere. ciiij.

Loca animarum ex hac vita decedentium tria sunt. ut habetur sermo. iij. dominice in quinquagesima. cviiij.

Loca inferni quattuor et quod christus mox post suam sanctissimam mortem in quolibet perpetravit ser. sabbati i. vigilia pasche. cccxix.

Loquebantur moyses et helias cum christo: quod et de quo cum christus ipsis apparuit. ser. i. sabbati post invocavit. cccxxv.

Lumina quattuor nobis necessaria pro eundo ad paradysum sermo. vi. in epyphania domini. lxxviij.

Lupanaria vtrum sine peccato a rectoribus committantur sustineri possunt ser. i. scobe dominice post octa. epypha. lxxxviij. et ser. ferie quinte post letare. clxxxviij.

Luxuriosi homines exemplum ab angelis capere debent. ser. viij. tertie dominice aduentus domini. xxxviij.

De litera M.

Mala tria iudeorum in euangelio ostendunt de quibus est sermo primus sabbati post reminiscere. clvi.

Mala pene a deo mala vero culpe a creatura sunt ser. iij. quarte ferie post palmarum. cccix.

Mala magna inter omnia mala huius mundi que sint ser. iij. dominice i. sexagesima. ciiij.

Manifestavit se deus paulatim hominibus secundum tres leges sermone. iij. dominice in quinquagesima. cx.

Manifestatio glorie dei quibus personis fiat. ser. iij. prime dominice post octa. epy. lxxxix.

Membra ad modum corporis: scilicet spiritualia anima habet. ser. iij. tertie dominice aduentus. xxxiij.

Medicina optima et perfecta passio christi amara et lamentabilis est iuxta tres species medicine. ser. iij. quarte ferie post palma. cccix.

Mentio beati iohannis quare tam sepe et attente fiat in adventus tempore: cum aliunde de eo per anni circulum specialia festa habeantur ser. i. quarte dominice aduentus. xl.

Mendacium qualitercumque fiat est peccatum si perniciose mortale est: si iocose veniale est. ser. v. ferie post invocavit. cccxiij.

Membra hominem scandalizans quomodo abijci debent Et quod per membra tale intelligatur. ser. i. tertie ferie post reminiscere. cxlv.

Miracula tria in curatione infirmi qui xxxviij. annis infirmitate affligebatur a christo facta. require ser. vi. ferie post invocavit. cccxiij.

Miraculum quod in vitis patrum legitur de sancto machario quomodo pertrahendo nemus quoddam inuenit caput cuiusdam hominis in quo sibi anima loquebatur quomodo et qualiter require ser. tertie ferie post palmarum. cccv.

Mille sancti amatoris quomodo cum illis agendum sit. Quere in ser. iij. quarte dominice aduentus. xlv.

Miserium dei ex mera dei voluntate de pedibus non nisi per dei revelationem sciri potest ser. vigilie natiuitatis christi. xlvj.

Mia maternalis beate marie virginis. ser. i. prime dominice post octa. epyphanie domini. lxxviij.

Mia domini quinq; digitos habet quibus peccatores curat: ut a peccatis caueat. ser. v. ferie post cinerum. cxiiij.

Modi quibus renouari nos oportet ad celeste regnum possidendum ser. vi. secunde dominice aduentus. xxv.

Modi tres habentur ad regnum dei in sacra scriptura inueniuntur. sermo. i. quarte ferie post palmarum. cccv.

Mollibus vestimentis que vestiuntur reprehenduntur. ser. v. tertie dominice aduentus. xxxv.

Mortalibus in peccatis hominum dormire dicitur. ser. v. prime dominice aduentus domini. x.

Mors damnatorum est amara: est amarior est etiam amarissima. ser. iij. i. epyphania domini. lxxv.

Mors hominis cadere dicitur. ser. iij. dominice in sexagesima. ciiij.

Morientium quattuor conditiones. quere ser. iij. dominice in sexagesima. eodem.

Mouit christus voluit in cruce cum tamen alie passio

nes quas ipse sustinuit sufficiens fuit
 sent pro tot^o humani generis redemptio
 ne ser. in die sancta parasceves. cxxij.
 Motuū scilicet petri xpm orātis ut tria in
 monte thabor tabernacula faceret. ser.
 ij. sabbati post inuocauit. cxxvij.
 Motus celi empyrei quatuor a deo patre
 factus sit. ser. natiuitatis xpi. xlvij.
 Mulier chanaanica de qua Mat. xv. men
 tio fit iesum filium dauid et nō dei voca
 uit dicēdo. fili dauid miserere mei. ser.
 dominice reminiscere. cxxix.
 Mulier in adulterio deprehēsa de qua
 Joānes loquitur quid significet et qua
 re lapidari debuit quere sermone sab
 bati post oculi. clxxv.
 Multi sunt vocati et hoc verbū difficul
 tatē ex tribus habet ser. vj. dñice in se
 ptuagesima. xcviij.
 Mundi vita respectu vite paradisi non
 dicitur tribus rationibus. ser. vj. p̄me
 dominice aduentus. xij.
 Mundus quare solitudo s̄m dauid p̄
 phetam dicat ser. j. dominice infra oct.
 natiuitatis xpi. li.
 Mundus dicitur mare triplici rōne ser. iij. do
 minice post octa. epypha. dñi. lxxvij.
 Mundus arbori comparatur. sermo. do
 minice inuocauit. cxx.

De litera III.

Natiuitas xpi gloriosa quae
 pulcherrimis conclusionibus
 declaratur et ostenditur. ser.
 natiuitatis xpi. xlvij.
 Natiuitatem xpi scilicet patres
 et p̄phete qualiter a deo patre deside
 rabāt. ser. natiuitatis xpi. xlvij.
 Natiuitates tres in sacra scriptura inue
 niunt. ser. tertie ferie post palma. cxxv.
 Natiuitatem qua bonum fuisse iude na
 tum non fuisse. require sermone. iij. ferie
 post palmarum. eodem.
 Nauis ad quam ascendit saluator noster
 xps in tempestatibus positā: ut dicitur
 Marci. vj. quō ecclesiā et statum eccle
 sie significat. sermone sabbati post cine
 rum. cxx.
 Naufragia duo in natura humana ha
 bentur sermo. in die cinerum. cxij.
 Nauicula ad quam xps ad predicandum
 ascendebat penitentiā triplici ratione

significat. sermōe tertie dominice post
 octa. epyphanie domini. lxx.
 Nobilitas unde ortus habeat: sermone
 quinte ferie post inuocauit. cxxi.
 Nobilis quis dicatur. ser. primo quinte
 ferie post inuocauit. eodem.
 Nomina bonorū in cathedris celestib⁹
 et nomina malorum in inferno scribun
 tur. sermone quinte ferie post Remini
 scere. clxij.
 Numer⁹ iste scilicet septuagesiessepties tri
 pliciter exponitur. sermo. iij. ferie post
 Oculi. clxvj.
 Nuncij ioanni in vinculis per xpm mis
 si qui sunt sermone. iij. tertie dominice
 aduentus. xxxij.
 Nuptie que iam in mundo sunt septem
 peccata mortalia claudunt in se. habent
 sermone primo prime dñice post octa.
 epyphanie domini. lxxvij.

De litera D.

Obedientie viā xps ser cōdis
 tionibus hoim tribuit: sicut
 habet sermo. iij. in epypha
 nia domini. lxxij.
 Obedere dei mādat⁹ est ma
 ximū operuz quod pro nostra salute fa
 cere possumus. hoc declarat in triplici
 bono ser. iij. prime dñice post octa. epi
 phanie. lxxxix.
 Obediendū est rectorib⁹ cōstūcūmēz ma
 lis p̄pter doctrinas quas xps posuit.
 ser. iij. tertie ferie post reminisce. clxvj.
 Ociosus quis dicatur. require sermo. ij.
 dñice in septuagesima. xcj.
 Offerre debemus deo cū tribus regib⁹
 tria munera. que sunt quere sermo. j. in
 epyphania domini. lix.
 Operū viuorū mortuorū mortificatorum
 differentiaz. require. ser. v. prime domi
 ce aduentus domini. x.
 Opera xpi que ioanni vinculato per nū
 cios significauit que fuerunt. sermone
 iij. tertie dominice aduentus. xxxij.
 Opa que de⁹ a nobis vult fieri. ser. j. do
 minice infra oct. epypha. dñi. lxxix.
 Opera tria pctōz xpm perdentiū ut ipz
 rehabeāt ser. iij. dominice. infra octa.
 epiphanie. lxxiiij.
 Opera xpi principalia quae xps a die qua
 de celo descendit per incarnationē vsq⁹

ad diem sue gloriose ascensionis. Et quomodo quodlibet eorum in missa representatur. sermone. iij. prime dominice post octa. epyphanie domini. lxxij.
 Opera propter que christus maxime laudandus est sunt tria. sermone. j. in antiquagesima. cvij.
 Opera in peccato mortali facta aie ad gloriam non prosunt: sed tamen ad omnia alia prosunt: ut habetur ser. j. tertie ferie post reminiscere. cxlvj.
 Opa bona que si ad visum hominum fiat: cum possent secrete fieri an sit peccatum require sermone. ij. tertie ferie post reminiscere. cxlvij.
 Opera dei quattuor manifestantur quando infans innocens patitur. ser. iij. ferie post letare. clxxx.
 Opera penitentialia duodecim que per viam eundi ad paradysum sufficiunt. ser. j. ante ferie post palmarum. ccxvij.
 Opera principalia que deus in terra aliena. s. iudeorum fecit. require ser. primo secunda de ferie post oculi. clxiiij.
 Opera que christus fecit sibi testimonium dabant de duobus. ut habetur sermone ferie. iij. post iudica. cxciij.
 Originale peccatum quid sit. quere ser. ij. dominice in sexagesima. cij.
 Orationis deuote tres modi seruandi. sermone in die cinerum. cxij.
 Oratione et ieiunium sunt maxime necessaria ad veram penitentiam. ser. reminiscere. cxxxix.
 Oratio deuota quomodo fieri debeat. que sermo. j. quarte ferie post reminiscere. cl.
 Oratio deuota quid sit. sermone. ij. sabbati post reminiscere. clvij.
 Oratio peccatorum si a christo exaudiri debeat exemplo christi tria debent habere in se requisita sicut declarat in euangelio. de quo est ser. in vigilia palmarum. ccvj.
 Orationis bene et exaudibilis a deo duos modos. que ser. in vigilia palmarum. eodem.
 Oratio impetratiua deo accepta rei petite correspondeat. sermone. vij. secunda de dominice aduentus. xxvij.
 Ostio clauso orandum est quomodo hoc intelligatur. quere sermone. j. sexte ferie post cinerum. cxvj.
 Quis christi homo ex quinque virtutibus efficitur ser. j. secunde ferie post inuocauit. cxxiij.

Delitera P.

Precendi inimicis duos modos. que ser. ij. secunde ferie post reminiscere. cxliij.
 Participatio christi cum septem statibus hominum in ser. v. tertie dominice aduentus. xxxv.
 Passio et mors christi quadrupliciter accipi potest secundum quod quater passio christi ipse passionis christi in ecclesia sunt quattuor euangelistas legitur sermone tertio in die palmarum. ccxj.
 Passio christi amara comparatur tribus nauibus quibus diuersarum conditionum homines nauigare debent. sermone dominice reminiscere. cxxxix.
 Passio christi est medicina confortatiua septem virtutum ser. ij. quarte ferie post palmarum. ccxxxix.
 Pax dei seruat tribus primis preceptis domini seruatis. ser. ij. in epyphania domini. lxij.
 Peccata mortaliter perdit omnia bona et merita que congregauit. ser. secundo sabbati post reminiscere. clvij.
 Peccatum ingratitude iude que magnum sit et quod enormis peccatum fecerit. sermone. tertie ferie post palmarum. ccxv.
 Peccator obligatur primo christo: secundo beato regino. tertio omnibus sanctis paradisi. quarto sanctis angelis. deinde diabolo purgatorij: ex hinc viuus. deinde primo: ut habetur ser. vigilia epyphanie. lvj.
 Peccata septem que committuntur sunt secreta. habentur ser. sabbati letare. cxc.
 Peccata mortalia dupliciter committuntur. ser. j. quarte ferie post oculi. clxix.
 Peccata clericorum quattuor sunt in templo que sunt deo maxime odibilia. ser. secunde ferie post letare. clxxxj.
 Peccatum angelorum et damnatarum animarum irremediabile est. sermo. ij. dominice in septuagesima. xcij.
 Peccata tria diaboli ex quibus iudei diabolo assimilantur: ratione quorum deus ipsis dixit. Vos ex parte diaboli estis. ser. j. ante ferie post inuocauit. cxxxj.
 Peccatum mortale febris conditionem habet ser. ij. quarte ferie post oculi. clxxj.
 Peccator in peccato mortali existens per Joannem incarceratum declaratur. sermo. iij. tertie dominice aduentus domini. xxiiij.
 Penitentia quomodo sit habetur vel passio habetur sermone primo quarte dominice aduentus. xl.

- Penitēs cui libet. p̄sone in diuinis obli-
gatur dare rationem p̄ peccatis. sermo.
vigilie epyphanie domini. lvi.
- Penā passionis dñi a quo fuerit. ser. ij.
quarte ferie post palmarum. cxxix.
- Penitentie tres gradus contra cōfesso-
res dicentes penitentiam esse arbitra-
riā ser. j. quite ferie post oculi. clxxix.
- Penitentia mari assimilatur propter q̄-
dā que in penitentia fiunt ⁊ fieri debēt
ser. j. dñice letare. cxxviiij.
- Penam inferni deus diuisit. ser. iij. dñi-
ce infra octa. epyphanie dñi. lxxij.
- Pn̄ia digna in quattuor cōsistit. ser. ij. p̄
me dñice post oct. epiphanie dñi. lxxix.
- Penā eterna data pro peccato tpali vel
momētaneo quō hoc fiat: ⁊ nō im̄ p̄ to-
to. ser. ij. dñice i septuagesima. xcij.
- Penitentia est virtus moralis. ser. iij. do-
minice in sexagesima. ciiij.
- Penā dānatorū nunq̄ reuelabit. ser. ij.
dñice in quinquagesima. cviiij.
- Penitentia p̄ consecutione regni celest̄
post lapsum peccati mortalis necessa-
ria est. ser. in die cinerum. cxij.
- Penitentia vera iustitia dicitur. ser. j. ser-
te ferie post cinerum. cxvj.
- Penitentiā veram tria concernunt. ser.
j. sexte ferie post cinerum. cxvj.
- Personarum tria genera a xp̄o maxime
diliguntur. ser. sabbati post letare. cxc.
- Personarū quattuor conditiones. req̄re
ser. dñice letare. clxxviiij.
- Pericula mundi aliqua signa celestia p̄-
cedunt. sermone. iij. secunde dominice
aduentus. xix.
- Personę que certam spem hereditatis
vite eterne habere possunt q̄ sint patet
ser. vigilie epyphanie domini. lv.
- Petitio supplex ioseph p̄ suspitione im-
pregnatiōis v̄rginis marie facta. ser.
vigilie natiuitatis christi. xlvj.
- Petendi gratias a domino. viij. modos
require. sermone sc̄do quarte ferie post
reminiscere. clj.
- Petere regnū dei est oratio deo perma-
xime placens. sermone. j. quarte ferie
post palmarum. ccxviij.
- Piscina p̄batica quō est hierosolymis
in qua oīm languoz genera curabant
certis anni t̄pib⁹. Et vnde illā virtutez
talis piscina habuit. quere in ser. sexte
ferie post innocant. cxxiiij.
- Piscina p̄batica et quid est? aqua ligni-
ficet. habetur in simone sexte ferie post
Innocant. eodem.
- Piscina p̄batica in qua natabat pars li-
gni que postea fuit facta pars sancte
crucis: talis piscina h̄z āngs p̄uocant.
ser. sexte ferie post innocant. eodem.
- Pons p̄ quē ad gaudia celestia itur: de-
cē h̄z arcus. ser. vigilie epyphanie. lv.
- Positus quare sit saluator noster in sua
natiuitate inter animalia. sermone na-
tiuitatis christi. xlviiij.
- Pueri sine baptismo decedentes q̄d tuz
illis fiet ⁊ sit. quere ser. iij. ferie post pal-
marum. ccxv.
- Pugnas tres fortes iesu xp̄o a iudeis
fuit declarat euāgelium de quo est ser-
mo quarte ferie post iudica. cxcix.
- Puncta tria que iudei in p̄silio de passio-
ne dñi fienda habuerunt. sermo. vi. fe-
rie post iudica. cciiij.
- Purgatoriu duplex est vt habet ser. iij.
tertie dñice aduentus dñi. xxxij.
- Plage decē egypti que figura xp̄ianita-
tis fuerūt. ser. vi. p̄me dominice ad-
uentus domini. xij.
- Preminentiaz an habeant angeli in ce-
lis super animas. sermone. viij. tertie do-
minice aduentus. xxxviiij.
- Predeterminationem ⁊ prescientiā xp̄i: ⁊ q̄
dā subtilia de his quere ser. j. secunde
ferie post reminiscere. cxl.
- Preparatio apta trium sanctorum regū
ad offerendū regi nouiter nato. habet
ser. primo in epyphania domini. lix.
- Preparatiōis mod⁹ quō xp̄s v̄turū no-
uū natū recipe debem⁹. sermone tertio q̄r-
te dominice aduentus. xliij.
- Princeps septem peccatorum mortalium
quis est. require sermone primo in epy-
phania domini. lix.
- Proditioes quas faciunt homines xp̄ia-
ni contra christum sermone. v. sc̄do dñi-
ce aduentus. xliij.
- Probatio certa fidei. sermone quarto ter-
tie dominice aduentus. xxxiiij.
- Probatio fidei quomodo per deum fiat
sermone quarto tertie dominice aduen-
tus domini. eodem.
- Promissio duplex stelle a deo i lege ve-
teri ⁊ noua h̄t ser. j. i epypha. dñi. lix.

Processionē lamētabilē exitus xp̄i ad cal-
uarie locū sc̄tus Bernardus subtr̄ de
scribit. ser. in die p̄asceues. cxxij.

De litera Q.

Quare xp̄s saluator n̄r p̄mit-
tit op̄ diaboli in xp̄ianitatis
destructionē. ser. iij. secunde
dominice aduentus. xix.
Quare deus animā eternā
damnat. ser. tertio prime dominice ad-
uentus. v.

Quattuor sunt quib⁹ nos optime defen-
dimus contra omnes impugnationes
diabolicas coram christo. ser. j. secunde
ferie post Reminiscere. cxli.

Que ⁊ quot fiebant dum sanctus Joan-
nes saluatorem nostrū baptizaret. ser. j.
tertie dominice aduentus. xxviii.

Questio est quare christus tantum fecit
mulierem chanaaneam expectare quod
petebat due rationes ad hoc habentur
ser. dñice Reminiscere. cxxix.

Questio est populi communis vtrū hoc
oporteat q̄ a rectoribus opprimantur.
vide ibidem quomodo rectores maius
onus portant. ser. secundo terue ferie
post Reminiscere. cxlvij.

Questio est an aliquis qui est factus ser-
uus diaboli per peccatum an perdidit
liberum arbitrium. ser. sc̄do sabbati
post Reminiscere. clviij.

Questio est cum christus nomen diuitis
epulonis sciuerat. de quo Lu. xv. habet
quare ipsum p̄prio nomine nō noiaue-
rat. ser. quite fe. post Reminiscere. cliij.

Questio est quare in simbolo canitur v̄l
legitur Confiteor vnum bap̄tisma. ser.
sc̄do dñice Oculi. clxij.

Questiones tres magne quas xp̄s dispu-
tauit ⁊ determinauit. habentur ser. iij.
ferie post Oculi. clxvii.

Questio est quare xp̄s demonia que ex-
pullit ab obsessis non sinebat loqui hu-
ius rationes quere sermone. j. quinte fe-
rie post Oculi. clxix.

Questio est xp̄s in cōuiuio qd̄ in deserto
p̄parauerat quinq⁹ milib⁹ hoīm quare
noluit ne comederēt nisi prius ordinati
fuerint. ser. primodñice Letare. clxxviij.

Questio est quare christus vendentes et
nūmularios de tēplo expulit: et quare

id peccatum grandius ceteris correxit.
ser. sc̄de ferie post Letare. clxxij.

Questio est an potius in die iouis sancta
vel in die pasche communicandū sit. ser
mone. iij. ferie post palmarum. ccxv.

Questio est xp̄s tpe quo erat apud infe-
ros in sua sanctuima moue vtrū oēs
alas q̄ tūc erant in purgatorio libera-
uit. ser. sabbati in vigilia pasche. cxxix.

Questio discreta sanctorū triū regū ser.
primo in epiphaniā dñi. lix.

Questio quid in isto casu faciendū sit a
p̄fessore qñ peccator nō p̄ponit abstine-
re a pctis ⁊c. ser. iij. fe. post Oculi. clxxvj.

Questio est quare christus sanauit a fe-
bre socrū simonis: cū tñ alios infirmos
per manus impositionē sanauerat. ser.
ij. quinte ferie post Oculi. clxxij.

Questio est vtrū vir posset dimittere vx-
orē p̄p̄ xp̄z. ser. vi. fe. post Oculi. clxxiiij.

Questio est an in aliquo iudicio aliquis
posset esse simul testis ⁊ iudex. ser. sab-
bati post Letare. cxc.

Questio est. Illi iudei ⁊ ceteri hoies qui
sciuerūt xp̄m esse verū messīā: vtrum ex
hoc peccauerūt q̄ xp̄m verū messīā esse
nō dicebāt aut defensauerunt. ser. iij. fe-
rie post Judica. cxcviij.

Questio est cū predestinati sint de nume-
ro saluandorum: quare xp̄s p̄ ipsis ora-
uit. Et valde subtilia inuenies dicta et
quarūdam questionū solutiones ser. in
vigilia palmarum. ccvj.

Questio est quare xp̄s in tam parua via
ad hierusalē in duobus animalibus equi-
tauit. ser. ij. in die palmarum. ccij.

Questio est qz multi infirmi ⁊ vultuerati
in corpore cōicant: qui tñ in aīa nō curā-
tur: immo peccata in talibus magis au-
gmentantur. ser. in cena dñi. ccxi.

Questio est vtrū aliquod aliud opus xp̄i
sufficiens esset ad redemptionē generis
humani preter ei⁹ mortē ⁊ an esset de ne-
cessitate moriturus. Solutiones huius
requie. ser. in die parasceues. cxxij.

Questio est quare de duobus latronib⁹
cum christo crucifixis vnus tantū ⁊ non
alter cōuersus fuit. ser. in die sancta pa-
rasceues. ccxxij.

Quiescēdi quinq⁹ modos in die festo. re-
quire ser. iij. ferie post Letare. clxxiiij.

Quid erit de pueris qui moriuntur sic q̄

nō fecerunt aliquod bonuz aut malum
ser. j. aduentus dñi fo. j.

De litera R.

Rationes quattuor quare discipuli volebant qd xps iret in iudeā: vbi tandē crucifixus fuit sermone ferte tertie post iudica. cxcvij.

Recursus ad demōes et diuinos prohibet ser. dñice Reminiscere. cxix.

Reducit peccator quinq; modis de tenebris peccatorum ad gratie claritatem ser. quarte ferte post Letare. clxxxv.

Reditus peccatorum ad deū cū ab eo per peccata elongati fuerint. ser. ij. scōe dñice post epypha. dñi. lxxxvij.

Refrigeriū sentit aia in purgatorio statim ex his q̄ p̄ ea sūt ser. ij. dñice. i. lxx. xcij.

Reformatio hoīs p̄ tres virtutes erga deū erga p̄mū: et erga p̄p̄iū corp⁹. ser. ij. dñice infra octa. epypha. lxxj.

Reformat peccator triplr. ser. j. dñice infra octa. epypha. lxxix.

Regula generalis diuine p̄uidentie ab initio mundi a deo seruata. ser. vij. tertie dñice aduentus. xxxvij.

Regnū celoz quot modis a nobis haberi pot. ser. vj. fe. post Reminiscere. clv.

Regnū celoz pueri mox nati et baptizati decedentes qui nullum bonū fecerunt quō adipiscēt. ser. sexte ferte post Reminiscere. clv.

Religiosi quattuor habent que si regulariter et bene viuere voluerint custodire debēt. ser. sexte fe. post Reminiscere. clv.

Remouere si aliquē vellent prelati a suis ordinationibus a deo aut a gratia dei quō ipsis sit obediēdū quō nō. se. ij. tertie fe. post Reminiscere. cxlvij.

Reprobauerunt pontifices iudeoz xpm sextupliciter. sermōe. j. sabbati post Reminiscere. clvj.

Remediū qd pctā hoīm in iudicio xpi in scandalū peccatoruz nō videantur ser. sabbati post Oculi. clxxv.

Remissionē pctōz quattuor cause conuertunt. ser. v. fe. post Iudica. ccj.

Remittere pctā nullus nisi deus habet. rationē huius quere ser. quinte fe. post Iudica. ccj.

Residentia angelorum et animarum vtriusq;

scz angeli a dextris et anime a sinistris resideant in regno dei. ser. vij. tertie dominice aduentus. xxxvij.

Resurgentiū quattuor cōditiones. quere ser. tertie dñice in lxx. xcviij.

Res diuine in sacra scriptura sub figuris: parabolis et similitudinib⁹ ponunt ser. j. dñice in lxx. xc.

Rñsionē nullā xps dedit petro petentivē tria tabernacula in sua sanctissima trasfiguratione faceret. ser. j. sabbati post Inuocauit. cxxxv.

Rñsiones tres quas xps dedit interrogantib⁹. s. hoc mō. Quāta audiuim⁹ de te facta in capharnaū: facta hic. ser. ij. fe. scōe post Oculi. clxv.

Rñsiones tres quas xps iudeis dedit super accusationes mulieris in adulterio reperte. ser. sabbati post Oculi. clxxv.

Rñsiones reprehensiuē sex p̄ iudicibus secularib⁹ in iudicijs et sententijs seruū de habent ser. sabbati post oculi. clxxv.

Responsio duplex xpi. quā de⁹ dedit iudeis cū ipsum samaritanū esse dicebat. ser. dñice Iudica. cxcij.

Responsio ad quādam questionē quam fatui facere solent dicentes. Quid mihi p̄dest passio xpi si ego p̄niam agere habeo ser. dñice Iudica. cxcij.

Retributionis quattuor modos inter homines. req̄re sermone quinte ferte post Iudica. cxcix.

Reuelationem impregnationis sue v̄go maria castissima sponso suo ad modum melis non statim fecit. sermone vigilie natiuitatis xpi. xlvj.

Ritus et modus quē virgo maria electissima in sui dilectissimi filij passione habuit. ser. in die parascenes. cccxxij.

Ros qui repertus fuit in vellere gedeōis de quo habetur historia Iudicum. vj. quid significet. habetur ser. secunde ferte post iudica. cxcv.

De litera S.

Sacramēta septē quō in p̄o. xxvij. vbi septies dicit vox pulcherrime designant. ser. scōe dñice Oculi. clxii.

Sacerdos simplex an cōferre ponit sacramentum confirmationis. ser. ij. dñice Oculi. clxij.

- Saluatio hoīs necessario tria requirit. sermo. i. quarte ferie post Reminiscere. cl.
- Saluationē celestiale xps maxime fidei attribuit. ser. vi. ferie post Judi. cclij.
- Secreta octo q̄ xps de sua passiōe discipulis reuelauit: 2 quō in euāgelio ostēditur: de quo est sermo primus quarte ferie post Reminiscere. cl.
- Secreta fidei que xps ore pprio reuelauit. habentur ser. vi. tertie dñice aduentus domini. xxxvij.
- Seducit euam serpens quibusdā q̄stionibus: vt habetur sermone quarte ferie post Judica. cxcix.
- Semita a via differt. ser. iij. quarte dñice aduentus. xliij.
- Sepulture electio in ecclia vtruz iuuētiam vel an sit peccatū: cū tñ de^o expulit vna animalia de tēplo. ser. ij. ferie post Letare. clxxxj.
- Sequebantur xpm plurime turbe cum de ciuitate in ciuitatem ad pdicandum iret quare hoc. quere ser. primo dñice Letare. clxxviii.
- Sequi christum debemus quattuor modis. ser. primo dñice secūde post octa. epyphanie. lxxvj.
- Sermo xpi exēplo ieiunio stomacho fēdus est. ser. vi. ferie post Oculi. clxxij.
- Seruitia tria magna que xpo die palmarum a tribus conditionibus gētuz facta sunt. habent sermone secundo in die palmarum. ccix.
- Sex secreta valde subtilia de xpo. Nota. ser. vi. ferie post. Oculi. clxxij.
- Signa fienda in extremo iudicio. quere sermone primo secūde dñice aduent^o domini. xv.
- Signa duodecim que sol anno quolibz pertransit. habentur sermone secundo scde dominice aduentus. xvij.
- Signa q̄ faciet anti xps p demonū ministeria. ser. iij. scde dñice aduentus. xix.
- Signa septē inhoneste mulieris. quere ser. vigilię natiuitatis xpi. xlvj.
- Signa tria in xpo nato cōparata cuiusbet padisum intrare volenti. ser. j. dñice infra octa. natiuitatis christi.
- Signo thau qualr oēs serui dei signatur in frontib^o eoz. sermo. ij. dñice infra octa. natiuitatis xpi. liij.
- Signa euidentia aduentus anti xpi i notabili positio post sermonē quarte dñice post octa epypha. dñi. xc.
- Signa quindecim que xps iudeis mansit festauit ex quibus se verū messiaz ostēdebat. ser. ij. ferie post Letare. clxxxj.
- Signa tria spiritualia xps suis electis prebet vt habetur sermone sexte ferie post Judica. cclij.
- Signū primū qd fecit iesus est cōuerfio aque in vinū. sermōe. j. p̄me dñice post octa. epyphanie lxxvij.
- Solutio cuiusdā apparētis p̄trarietatis verborū xpi. Qz in vno loco dicit. Attēdite ne faciatis iustitiā vestrā corā hoīb^o bus. Et i alio loco dicit videāt opavra bona. ser. j. sexte ferie post cinex. cxxvj.
- Solutio asine quam discipuli domini soluerunt in die palmarum: dño ad eq̄tandum quō solutionē a vinculis peccatorum signat. sermōe secundo in die palmarum. ccix.
- Supbia quattuor modis contingit. ser. sexte ferie post Oculi. clxxij.
- Suscitauit xps publice iumenē defunctū Lu. viij. quare hoc habet ser. v. ferie post Letare clxxvij.
- Supbientes ex bonis tēporalib^o sulti demonstrantur ser. tertio quarte dñice aduentus. xliij.
- Suscitatiōis lazari tres mirabiles casū se notant in euāgelio de quo est. ser. vi. ferie post Letare. clxxxvij.
- Scire quattuor nos oportet nobis multum necessaria ad bonum regimen nostre vite. sermone quinte ferie post Reminiscere. clij.
- Speculatiōes tres altissimas de xpo declarat euāgelium de quo est ser. p scdā feria post Reminiscere. cxlij.
- Speculatiua doctrina est quō xps i primo aduentu venit ad hoies q̄ pierunt sed in vltimo ad om̄s. sermone dñice. Reminiscere. cxxxix.
- Spiritus sanctus cum christus baptizaretur in specie columbe sup ipsum descendit. sermone in octauis epyphanie domini. clxxvij.
- Status septem xpianorum. ser. quinto tertie dñice aduentus. xxxv.
- Status religiosoz quinqz a xpo recepit in q̄bus eoz dispositio cōsistit. ser. y. tertie dñice aduentus. eodē.

Status clericorum duo a xpo recepit sermone tertio dominice infra octavas epiphanie. lxxij.
 Status secularis vnus a christo recepit sermone eodem.
 Stimuli quattuor quibus a xpo diuinitus excitamur ad paradysum. sermo. iij. dnice. in. xl. xciiij.

De littera Z.

Zempus quod regesimale bello comparatur. sermo. primo dnice oculi. clx.
 Terram sanctam potius agerem et infideles possident quam fideles. ser. iij. ferie post Letas. clxxxv.
 Terra promissionis ultra mare in duas partes diuidebantur. Et qui et quales in qualibet parte morabantur. ser. tertie ferie post Iudica. cxcvij.
 Terribilia que fiunt tempore antichristi habentur sermone. iij. dnice secunde aduentus dni. xxx.
 Terre vel regio ad quam finaliter ibimus que sit. require. sermone tertio in epiphania a domini. lxxij.
 Terre natura ex diuersis temporibus anni ad personam luxuriosam moralizatur sermone secundo dominice infra octavas epiphanie. lxxij.
 Testimonium sacre scripture maius est quam cuiuscumque resurgentis. sermo. vj. ferie post reminiscere. clv.
 Testimonium xpi esse verum xps tripliciter probat contra iudeos sermone sabbati post Letare. cxc.
 Turturis naturam. quere sermo. j. in die palmarum. ccviiij.
 Thabor mons est in quo xps semper benedictus transfiguratus est. ser. ij. sabbati post. Inuocauit. cxxxvij.
 Theologia sacra vtrum acceptet rationes humanitus inuenta. sermone. iij. tertie dnice aduentus. xxxiiij.
 Transitus terre et celi qualis fiet post extremum iudicium habetur sermone sexto. ij. dnice aduentus. xxv.
 Transfigurari quando xps voluit quare secum tres discipulos assumpsit. ser. ij. sabbati post Inuocauit. cxxxvij.
 In transfiguratione xpi quare duo sancti veteris testamenti ibi fuerunt moy

ses scz et helyas. sermone secundo sabbati post Inuocauit. cxxxvij.
 Trāseūt bñ ad dānatos obiectat et dānati trāseūt ad scōs obiectat. ser. v. ferie post Reminiscere. clviij.
 Transfigurationis gloriose iesu xpi tres subtiles contēplatiōes habentur. ser. j. sabbati post Inuocauit. cxxxv.
 Transfigurari quare xps voluit sermo. j. sabbati post inuocauit. cxxxv.
 Transfiguratio xpi ab apostolis moyse et helya placide accepta fuit. ser. j. sabbati post Inuocauit. eodem.
 Tribulationes in hunc mundum breui venturae habentur. sermo. iij. secunde dnice aduentus dni. xix.
 Tristitia quam ioseph vir sanctus ex cesaris angusti edicto habuit sermone natiuitatis xpi. xlvij.
 Tribulationes quattuor huius mundi et que harum martyres efficiat. sermo. vigilię epiphanie domini. lvi.
 Tristitia quam virgo maria sanctissima et ioseph vir scus cum xpm pdiderunt in hierusalē que et qlis erat sermone. iij. dnice infra octas. epiphanie. lxxiiij.
 Tria xps de se in euangelio ostēdit. de quo est sermone vnico quarte dnice post epiphaniam dni. lxxxix.
 Trucidari quare deus suos pmittit ab antixpo. Rationē huius require sermo. iij. dnice. ij. aduentus dni. xix.

De littera V.

Vanitates mulierum plerumque viros in excessu labi nituntur. sermone. v. dnice tertie aduentus. xxxv.
 Veni quattuor fidem xpiani agitates. sermone quarto tertie dnice aduentus dni. xxxiiij.
 Verba nostra si recta esse debeant ac deo placita tres conditiones habere oportet ser. vj. scde dnice aduentus. xxv.
 Verbum dei septem virtutes habet. sermone. j. dnice in sexagesima. c.
 Venit xps septies in hierusalē et nunquam tantus honor sibi exhibitus fuit sicut in die palmarum: quare hoc. quere sermone. iij. in die palmarum. ccxi.
 Veritas triplex regni dei ostendit. ser. j. tertie ferie post inuocauit. cxxxv.

Alphabetica.

- Verbum ociosum est quod sine ratione factum est. reqre sermone secundo tertie ferie post reminiscere. cxlvij.
- Vertutes quinqz quas xps iudeis pdi-
cavit. sermone dnice iudica. cxlij.
- Veritatem circa fidei aliquis tripliciter
peccare potest. require in sermone ter-
tie ferie post iudica. cxcvij.
- Veste duplici smduos aduentus xpi xps
indut⁹ est: sermo. v. tertie dnice aduen-
tus. xxxv.
- Via domini q sit: per qua itur ad xpm.
sermo secunde tertie dnice aduent⁹ do-
mini. xxx.
- Victoria xpi septē demonuz ad peccata
mortalia irritantium. ser. vij. tertie do-
minice aduentus. xxxvij.
- Via paradisi ante xpi natiuitatē nullus
quantūcūqz scūs inuenire potuit ratio
huius habetur habet sermōe. j. dnice
infra octauas natiuitatis xpi. lj.
- Via paradisi a primis parentib⁹ tribus
modis errata fuit. sermo tertio in epy-
phania domini. lxij.
- Vie tres quibus post lapsum in pecca-
ta directe ad deū reuertimur quas xps
ordinauit. sermone tertio in epypha-
nia domini. lxij.
- Vitū triplex ociositatis habet. sermo.
vij. dnice in septuagesima. xcix.
- Viatorū acensuro ad castrum alte situm
cuiusmodi est regnū celorum tria ne-
cessaria sunt sermone secundo dnice in
quingagesima. cvij.
- Vie tres sunt quas p fidem simus. ser-
mone scdo in quingagesima. eodem.
- Vie tres quas nos xps ambulare iubet
sermone primo secunde ferie post in-
uocauit. cxvij.
- Violentiam opera penitentialia requi-
runt. quomodo hoc sermone ferie sex-
te post reminiscere. clv.
- Virtutes quattuor quib⁹ saluator ioan-
nem extollebat nobis etiam admodū
necessarie pro vite nostre reparatiōe.
sermo. ij. tertie dnice aduentus. xxx.
- Virtute quadrupliciua domini regitur
sermone secundo quarte dominice ad-
uentus domini. xlij.
- Virtutis diffinitio habetur sermōe. iij.
quarte dnice aduentus dñi. xlv.
- Virginitas semel amissa recuperari nō
potest. sermone pmo tertie ferie post
reminiscere. cxlv.
- Vir lineis indut⁹ qz sit vt dicit hysto-
ria. Ezechi. ix. sermo. ij. dominice infra
octa. natiuitatis. liij.
- Viri sex interficiētes nō significatos qui
sunt de qbus dicit hystoria Ezechiel.
ix. sermone. ij. dnice infra octa. natiui-
tatis christi. liij.
- Virtutes septem in quibus christus mo-
ratur habētur sermone. ij. in epypha-
nia domini. lxij.
- Virtutes quattuor nobis ad sciendum
maxime necessarie quib⁹ placidi effici-
mur xpo. sermone tertie dnice post oc-
ta. epyphanie. lxxxvij.
- Via qua xps tenuit in die palmarū ve-
niēdo in hierusalē in sex punctis subtl-
tiliter comprehenditur. sermone ter-
tio in die palmarum. cxxj.
- Visitationes tres dei in hoc mūdo no-
ta. sermo. ante ferie post leta. clxxxvij.
- Vita quam saluator: noster habuit ad vi-
te nostre instructionē. ser. primo. iij. do-
minice aduentus. xxvij.
- Vita sancta et virtuosa est via p quam
itur ad xpm. sermo secundo quarte do-
minice aduentus. xlij.
- Vitari et reprobari a nobis qttuor vult
xps que habentur. sermo. ij. ferie ter-
tie post reminiscere. cxlvij.
- Vocat deus peccatores tripliciter. vte
natur falconem. sermone. v. in epypha-
nia domini. lxxvj.
- Vocantur homines ad gaudia celestia
sm quinqz etates pncipales hoim. ser.
j. dominice in septuagesima. xc.
- Vocatio duplex quas deus oparios ad
se vocat. sermōe. iij. dominice in septua-
gesima. xciiij.
- Voluntas dei est vt omnes homines sal-
uentur quare tunc damnātur. sermone
pmo dominice infra octa. epyphanie
domini. lxxij.
- Vexatio ipsius saul a demonio: quomo-
do dauid demonē cithara amouit ser-
mone dnice reminiscere. cxxxix.
- Vox de celo a deo patre qñ xps bap-
tizatur quare fiebat: cum certum sit qz
xps tunc non incepit esse filius dei: qz
est deo patri coeternus. sermone in oc-
ta. epyphanie dñi. lxxvij.

Tabula alphabetica.

Utrum opera extra charitatem facta aliquid boni saltem temporalis sint memorabilia. sermone quinto prime dñice aduentus. x.

Utrum post hanc vitam sit purgatoriu sermone. iiij. prime dñice aduentus. v.

Utrum resurrectio futura mortuorum sit naturalis. sermone. i. aduentus. i.

De littera X.

ps cum non sit uetus quomodo ipsum induere poterimus cum dicitur. Indulgentiam dñm iesum christum. sermo. septimo. prime dñice aduentus. xij.

Ep̄s sol dicitur. sermone secundo secunde dñice aduentus dñi. xvij.

Ep̄iani serui dicunt. sermo. i. quarte dñice aduentus dñi. xl.

Ep̄s ostendit nobis tria seruanda p̄ tepus q̄dragesimale. ser. i die ciner. cxij.

Ep̄s cū in deserto ieiunabat: ubi dormiebat: quid faciebat: quam societatez habebat: habetur pulchre sermone domine inuocauit. cxx.

Ep̄s regnum dei triplici ratione dicitur sermone primo tertie ferie post Inuocauit. cxxv.

Ep̄s dum transfigurari uoluit quare ab eo alij discipuli tribus demptis recesserunt. ser. sabbati post inuocauit. cxxxv.

Ep̄s utrum uenerit ponere animam suam pro multis vel pro omnibus. hoc require sermone primo quarte ferie post Reminiscere. cl.

De littera Y.

Duarum sex que posite erant s̄m purificationem vel consuetudinē iudeorum moralizatio perpulchra. habetur sermone primo prime domine post octauas epyphanie domini. lxxvij.

Ydrie sex i nuptijs posite more purificationis iudeorum quid quelibet representet. habetur sermone tertio prime domine post octa. epyphanie. lxxxj.

Et tantum de tabula huius partis.

~~Natus ad vicum S. Petrus
 Bonifacii in partibus Indiarum
 Ceteris Augustis, et natus in loco qui
 Montebonum vocatur in partibus~~

Diuini verbi pre
comis et pdicatoris ac sacrarũ raru iter
pretis et pfefforis subtilissimi sancti U
centij pfefforis de valẽtia ordinis diu
pdicatorũ. Sermões fructuosissimi hye
males de tempore Incipiunt feliciter.
Dñica. s. aduentus dñi. Sermo p̃mus.

Benedi

ctus qui venit in
nomie dñi habet
vbuũ istud Mat.
xxi. c. z officiat in
euãgelio hodie
no. Ista dñica est
de maiorib⁹ dñi

as ton⁹ añ: qz est p̃ria dñica aduent⁹ dñi
in qua sancta m̃ ecclia dimittit officiuũ
qđ añ faciebat z incipit officiuũ aduent⁹
dñi. Ideo volens me conformare cum
sc̃a mater ecclesia: cogitavi nunc predi
care de aduentu dñi ñri iesu xpi. s. quõ ve
niet in fine mudi iudicare bonos z ma
los: retribuendo cuilibet fm opa eius.
Si placet deo habebim⁹ multas bonas
instructiones. Sed primo salutẽ vgo
maria zc. Bñdictus q̃ venit zc. Verbuũ
ppositũ est vna breuis cantilena que
fuit a pueris z turbis cãtata in aduentu
xpi in ciuitatẽ hierl̃m dicentib⁹. Bñdic
tus qui venit zc. Pro huius verbi ma
iori declaratione z materie predicande
introductione. sciẽdũ q̃ in sacra scriptu
ra clare z manifeste inueniunt̃ tres ad
uentus dñi in hũc mudi solemnes z no
tabiles generales z principales.

Primus fuit de humilitate virtuosa.

Secũs de charitate gratiosa.

Tertius de maiestate rigorosa.

Primus aduent⁹ iã est p̃terit⁹: sc̃s p̃ns
terti⁹ est venturus. Et his tribus adue
tibus correspõdẽt tres hebdomade ad
nẽr⁹ et de tertio aduentu vltimo z maio
ri intelligit̃ thema principaũ: qz tũc di
cent boni. Bñdictus qui venit zc. Pri
mus aduent⁹ dñi fuit de hũmilitate virtu
sa z iste iã est p̃teritus. qñ sc̃s voluit de
scẽdere p̃ incarnationẽ: cõuersationẽ: ca
ptiuationẽ: flagellationẽ: z passionẽ: vt
sibi credentes ac obedientes ascẽderẽt
in celũ: ratio quare venit in tanta humi
litate: fuit superbia a de z eue: qz nolue

runt obedire deo: sed poti⁹ pprie volũ
tati. Peccatũ em̃ adẽ fuit supbia: vt di
cit bea. tho. ij. scrip. di. xij. q. i. ar. i. z. ij.
ij. q. cxliij. arti. i. Et vt dicit sc̃tus Tho.
Inobedientia in eo causata fuit ex sup
bia z ideo aug. dicit ad orosiuũ q̃ homo
elatus supbia suasioi serpẽtis obediẽs
precepta dei cõrepsit. Verũ etiã in pctõ
primorũ parentũ: vt dicit sanctus tho.
ij. ij. vbi supra in fol. ad scõm arg. gula
locũ habuit. D̃r em̃ Gen. iij. Vidit mu
lier q̃ lignũ esset bonũ advescẽdũ: z pul
chrũ oculis aspectu delectabile z tulit de
fructu ei⁹ z comedit: non tñ ipa bonitas
et pulchritudo ibi fuit p̃mũ motiuũ ad
peccãdũ sed poti⁹ suasio serpentis q̃ di
xit. Aperient̃ ocli vestri z eritis sicut dũ
qđ appetẽdo supbiã mulier incurrit: et
ideo pctm̃ gule derivatũ est ex pctõ sup
bie: qm̃ ideo p̃ri⁹ fuit pctm̃ supbie q̃ gu
le. Et supbia est fundamẽtũ oim̃ pctõz.
Verbi gra. Quare aliquis est auar⁹. ex
supbia est: qz nõ vult obedire p̃cepto dei
dicentis. Nõ fornicaberis vel nõ furtũ
facies zc. Quare aliquis est luxuriosus
nũqd ex supbia: qz nõ vult obedire p̃ce
pto. Nõ fornicaberis. Idẽ de gula z alijs
pctis. Auctoritas. Initiũ ois pcti est sup
bia. Eccle. x. Ideo xps ad reformãdum
venit in magna humilitate quasi famũ
lus ad ministrandũ nobis opera redẽ
ptionis p̃ humanã incarnationem. Sed
vultis itelligere bñ hãc maximã xpi hu
militatẽ: cogitate q̃ essent multi magni
domini z parui congregati in conuiuio
z nõ haberẽt seruitore aliquẽ qđ sciens
fili⁹ regis deposita veste regali simplr
indut⁹ veniret ad seruiẽdũ oib⁹. Primo
dando aquam manibus. Secundo mi
nistrãdo escas. nũqd ista esset magna
humilitas filij regis: maior fuit inẽopa
rabiliter humilitas filij dei. Omne gen⁹
humanũ erat congregatũ in sala huius
mundi: spectans bonũ prãdiũ celestium
epularũ: sed nõ habebam⁹ seruitore q̃ il
las nobis ministraret: ppter qđ fili⁹ dei
mutata: imo magis occultata veste dei
tatis z assumpta veste humanitatis ve
nit ad ministrandum nobis lz p̃ incar
nationẽ nullo mō mutat⁹ fuerit. De hoc
vide i. iij. pte. sc̃i tho. q. i. art. i. ad p̃mũ z
q. ij. ar. vi. ad p̃mũ. z. iij. scrip. di. i. q. i.
ar. i. ad p̃mũ. Auctoritas. Qui cũ i forma

dei esset idut^o. s. veste deiatis semetipm
 ermanuuit. i. humiliavit formā serui ac-
 cipiens: in spē despecta in similitudinez
 hoīz fact^o z habitu iuēt^o vt hō. ad phil.
 ij. scz vt nobis. suiret z ministraret. Et
 p̄mo dedit aquā manib^o n̄ris imundis:
 qz oēs eram^o p̄cepti: nati: z nutriti i pec-
 catis. Dicit em̄ apls ad Ro. v. Per vnū
 hoīez i hūc mūdū pctm̄ intravit: z p̄ pctm̄
 mors z ita in oēs hoīes mors p̄trāsijt.
 in q̄ oēs peccauerūt. Et habet de pse. di.
 iij. c. firmissime tene. p̄p̄ hoc p̄mo ordi-
 nauit sc̄m̄ sc̄m̄ baptisim̄. Baptisim^o em̄
 est ordiat^o in remediū p̄ pctm̄ originale:
 est em̄ q̄dā spūalis regnatio z ianua sa-
 cramentorū. Un̄ z pueri carētes oī actua-
 li pctō p̄p̄ pcti originalis ifectiōez in q̄
 p̄cepti sunt baptizant̄. Eram^o inq̄t apls
 natura filij ire. ad Ephe. ij. Hoc ei pctm̄
 p̄ actū nature siue p̄ vitiatā originē a pa-
 rēte i plē reducit. de q̄ sc̄us tho. luculē-
 ter z subtilr tractat. ij. scrip. di. xxxi. q. j.
 ar. j. z. ij. z ēt p̄ma sc̄be. i. q. lxxxj. Deide
 dedit escas di. Ecce iā triduo sustinent
 me: nec h̄nt qd̄ māducēt. Mar. viij. z de-
 dit escas spūales scz doctrinas euāgeli-
 cas z celestes. Sc̄do dedit escas: miracu-
 loz: ifirmos curādo: mortuos suscitādo
 Tertio dedit escas virtutum. Nota quō
 erant sapide z p̄firmabiles. deinde post
 p̄radiū itez dedit aquā calidā manib^o z
 pedib^o. ēt in cena aquā calidā: qz de la-
 tere suo exiuit sanguis z aq̄ p̄ma aq̄ fuit
 baptisim̄. sc̄da h̄o p̄ntē q̄ a xp̄i passione
 h̄z virtutē z efficaciam lauādi aīas a sordi-
 b^o pctōz. De isto fuitio hūilitatis ip̄e-
 met xp̄s dicit: fili^o hoīs nō venit mīstra-
 ri s̄z mīstrare z dare aīas suā i redēptio-
 nē p̄ mltis. Mat. xx. z loq̄t de p̄mo aduē-
 tu iā p̄terito: de q̄ opz ip̄z p̄mēdare z lau-
 dare: vnā dictionē thematis mutādo et
 dicēdo. B̄ndict^o q̄ venit in noīe famuli.
 In p̄mo aduētu xp̄s venit vt famul^o: s̄z
 in isto sc̄do aduētu venit vt soci^o. Rō qz
 p̄suetudo z mod^o socioz ē simul stare: si-
 mul ire: simul p̄uersari: simul comedere et
 bibere. ita dñs ihs xp̄s venit de celo ad
 domū n̄raz ad siml p̄radēdū nobiscū in
 cōione. O q̄lis refectio ē aīe deuote q̄n
 hō pat^o cōicat: reficit̄ itellec^o fidei cla-
 ris illuminatiōib^o: memoria optimis re-
 cordatiōib^o: volūtas sc̄tis z bonis desi-
 derijs. Os deuot^o orōnib^o z finalr totū

corp^o fortificat̄ ad p̄ntiam z bonā vitam
 cōtinuādā. nec recedit a nob̄ post cōto-
 nem: nisi dem^o sibi p̄geriū p̄ pctm̄ mor-
 tale qz al̄s non recederet: tm̄ placet sibi
 n̄ra societas. Jō dicit ip̄emet. Delitie
 mee eē cū filiis hoīz. puer. viij. Nota cū
 filiis hoīz. s. p̄riarchaz: p̄pheta z: ap̄lo-
 rū: z doctoz: q̄ nos genuerit de fide ca-
 tholica. Ecce quō est soci^o n̄r. Auctori-
 tas. Fidel^o dñs i oib^o v̄bis suis. s. p̄plen-
 do p̄missuz: qz dicitis v̄bis siue a bono si-
 ue a malo p̄b̄o statī venit in hostiā. **S**
 cūdus aduēt^o est de charitate grōsa. Et
 iste est p̄ns: qz qlibet die in sacro altaris
 in hostia p̄secrata ē ita realiter sicut ve-
 nit in p̄mo aduētu i vterū v̄ginis dicitis
 v̄bis a v̄gine maria. Ecce aīlla dñi zc.
 Ita in qlibet missa dicitis v̄bis p̄secratio-
 nis a sacerdote venit xp̄s i hostiā. Ideo
 nos ip̄z i sc̄o altaris adoram^o. De isto
 aduētu debem^o ip̄m p̄mēdare z laudas-
 re di. B̄ndict^o q̄ venit in noīe soci: quia
 ibi nō oñdit suū dñm. **Terti^o aduētus**
 erit de maiestate rigorosa: qn̄ scz veniet
 ad iudiciū ad retribuendū iudicialr. Li-
 cet qn̄ hō morit̄ aīa statī vadat ad iudi-
 ciū: z dñs sibi retribuit p̄m opa ei^o q̄ fe-
 cit h̄ qz si hic fecit de pctis p̄dignā p̄ntiaz
 statī dat sibi gl̄iaz eternā. si aut̄ sit mala
 et ip̄enitēs dat sibi penā ifernalē: si aut̄
 fuit mediocris: qz nec ex toto bona nec
 mala s̄z mediocris. s. qz fuit cōfessa: satis
 fecit z remisit iurias zc. sed nō fecit cō-
 dignā p̄ntiam: dat sibi retributionē pene
 purgatorij: s̄z iste retributiones solū sunt
 aīaz qz corpa tā bonorū q̄ maloz q̄ iu-
 uarūt aīas adhuc nō h̄nt retributionē:
 sed sunt incinerata. Jō venit dñs ad iu-
 diciū ḡnale vt retribuēt nō solū aīabus
 s̄z ēt corpib^o p̄m opa eozū. Iudiciū enim
 ḡnale futurū est in fine mūdi vt ex trib^o
 btūs tho. p̄bat. in. iij. di. xlvij. ar. j. **Pri-**
 mo vt sicut de^o in principio oīa creauit
 siml: ita simul iudicet oīa. z sic v̄le iudi-
 ciū corrdit ex aduerso p̄me rerū p̄du-
 ctioni i esse. Sc̄do qz vt dicit be. tho. vbi
 s̄. in sole ad sc̄bz ar. hō duplr p̄siderari
 pōt. s. vt hō singlaris: z vt ps mltitudis
 vn̄ z duplex ei iudiciū debet. Unū singla-
 re qd̄ de eo fiet post mortē qn̄ recipiet iu-
 xta ea q̄ i corpe gessit: q̄uis nō totalr qz
 nō q̄ ad corp^o s̄z q̄ ad aīaz tm̄. Aliū iudi-
 ciū dz eē de eo p̄m q̄ est ps toti^o huma-

ni gñis: et sic de eo fiet iudiciū i vniuersa
 li et gñali iudicio: nec tñ de^o bis iudicat
 in idipm qz nō ifert duas penas p vno
 pctō: s; pena q̄ añ iudiciū p̄plete inflicta
 nō fuerat i vltimo iudicio cōplebit: cum
 mali et ipij punient simul in corpe et ala.
 Tertio ptz: qz s; qlibet dānat^o sit certus
 de sua dānatiōe et btūs d̄ sua glia: nō tñ
 oib^o oim dānatio vel p̄miū inotescit: qd̄
 tñ expedit vt ab oib^o sciat: vt ab oib^o ap
 pareat dei iusticia et hoc cōiter fiet i gñali
 iudicio vbi oēs simul agregabūt. De
 hoc aduētū dicit ipemet / fili^o hois v̄tu
 rus est in glia p̄ris sui cū angelis suis et
 tūc reddet vnicuiq; s; opa ei^o. Mat. xvi.
 tūc nō veniet i hūilitate: paup̄tate: et sim
 plicitate: vt ip̄mo: nec soci^o: vt in scōo: s; **A**
 veniet vt dñs cū tāta maiestate et ptāte
 q̄ tot^o mūdus timebit et cremet. Veniet
 em̄ ad istar potētissimi regis q̄ venit ad
 villā v̄l ciuitatē sibi rebellē vel iobediē
 tē cū gentib^o armoz cū bōbardis et bali
 stis et c. ita veniet dñs ad villā seu ciuita
 tē hui^o mūdi i q̄ sunt multi rebelles et in
 obediētes regi xp̄o q̄ vult et p̄cipit hūili
 tatē et ipsi sūt supbi: vani et c. p̄cipit mīaz
 et liberalitatē: et ipsi sunt auari: vsurarij:
 larrones: raptores pessimi: p̄cipit castita
 tē: ipsi sūt luxuriosi. Idē de alijs. Credē
 tia aut sine obediētia nō saluat hominē
 null^o rex vel dñs esset p̄tē^o de credētia
 subditoz sine obediētia: p̄pter hoc ve
 niet xp̄s ad ciuitatē hui^o mūdi nō vt fa
 mul^o: nec vt soci^o: s; vt dñs cū mult^o gē
 tibus: qz in illa die celū euacuabit: quia
 nulla creatura humana nec angelica ibi
 remanebit: qz oēs veniet cū rege ad iu
 diciū: tube siue trōpete erūt tonitrua ful
 gura et c. intm̄ q̄ celū et terra p̄tremiscēt.
 Nota si celū et terra a creature que nūq̄
 peccauerūt q̄ deū nō poterūt ip̄z aduētū
 sustinere: qd̄ faciet tūc p̄cōres q̄ tot pec
 cata fecerūt q̄ deū: tūc magis vellēt esse
 in inferno q̄ videre deū. De hoc dicit iob
 in p̄sona pctōz. Quis mihi hoc tribuat
 vt in inferno p̄tegas me: et abscondas me
 donec p̄trāseat furor tu^o. Job. xiiij. S; i
 illa die boni stabūt securi nec timebūt.
 Iō sc̄ta m̄ ecclia orās p̄ qlibet fidei di
 cit. Libera me dñe d̄ morte eterna i die
 illa tremēda qñ celi mouēdi sunt et terra
 dū veneris iudicare seculū p̄ ignē. Tūc
 xp̄s oñdet se vt dñs et oēs gētes coḡscēt

ei^o dñiū. Dñ. Cognoscat dñs iusticia s̄
 ciēs in opib^o manuū suarū cōphēsus est
 pctōz. ps. ix. Tūc bti et boni de ei^o aduē
 tu leti dicēt thēma i pp̄ria forma. Bñdī
 ctus q̄ venit in noīe dñi: ptz thēma. In
 isto aduētū ad iudiciū xp̄s ihs vt dñs fa
 ciet q̄ttuoz s̄m sanctā scripturā que de
 bent fieri in omni bono iudicio maxime
 in criminali: que quattuoz sunt.

Conuocatio vniuersalis.

Ordinatio diuinalis.

Diffusio sententialis.

Executio perpetualis.

Et p̄ qlibz istoz debem^o deū laudare et
 dicere bñdict^o q̄ venit i noīe dñi. Primū
 s; qd̄ faciet xp̄s i isto iudicio erit puoca
 tio v̄lis qz oēs p̄tes ibi puocabūt vt an
 diāt ibi sniaz diffinitiuā. et iudex manife
 stabit se oibus et videbit ab oib^o: qz als
 snia posset dici p̄phana. Nota practice
 quō illo die xp̄s cū m̄re sua: angelis: ar
 chāgelis: p̄ncipatib^o et c. p̄tarchis: pro
 phet^o aplis: et ceter^o beat^o cū glia descē
 dēt ad iudicandū. Querit a q̄busdā ad
 qd̄ erit necēiuz istud iudiciū cū iā aīe tā
 bonoz q̄ maloz sunt iudicate et sniate.
 Rñsio q̄ illud iudiciū est necessariū qm̄
 xp̄s vt iust^o iudex retribuit vnicuiq; s̄m
 opa ei^o bona vel mala q̄ facit et qz dicta
 opa p̄ pri^o sūt ab aīa cogitādo. tractan
 do: deliberādo: et delectādo. Deide exe
 quunt a corpe: v̄bigra p̄mo d̄ bonis opi
 bus. deide de malis. Nota practice. Rō
 qz aīa pri^o demeret v̄l meret q̄ corpus.
 iō iustū est vt aīa p̄ pri^o hēat gliaz v̄l pe
 nā q̄ corp^o vt de aiab^o sc̄toz petri et pau
 li et c. et maloz: vt iude et machometi et c.
 Et qz i executiōe dictoz opoz corpa so
 ciabāt aiab^o: iō i gñali iudicio resurgēt
 corpa et associabūt aiab^o vt hēant sil glo
 riā q̄tū ad bonos v̄l penā et dānatiōē
 q̄tū ad malos. ecce h̄ rō iudicij gñal^o et re
 surrectiōis v̄lis corpoz q̄ tāgit ab ap̄to
 dicēte. Oēs nos manifestari o3 añ tribu
 nal xp̄i vt referat. i. r̄portet vnusq; s; p̄
 pa corpis put gessit siue bonū siue malū
 ij. ad cor. v. No. q̄ i resurrec. nouissima
 aīa idē corp^o nūero resumet. s; illd̄. iob.
 in carne mea videbodeū saluatorē meū
 xix. Loq̄t at iob d̄ visiōe post resurrectiō
 nē: q̄ p̄z ex hoc q̄ p̄cedit i nouissimo m̄
 q̄t die de terra surrectur^o sum: s; idē cor
 pus nūero resurget. Itē sic damascen^o

Domínica prima aduentus domini.

Biblioteca Valenciana

dicit. iij. libro de resurrectione qđ cecidit scđa resurrectio: s3 hoc corpus qđ nunc gerim⁹ p mortē cadit: ergo idē numero resurget. Dicit em̄ beatus tho. in. iij. dist. xliij. arti. i. qđ ad hoc qđ sit vera resurrectio op3 qđ idē corp⁹ qđ cecidit resurgat z aia resumat: qz resurrectio est iterata resurrectio: eiusdē autē est surgere z cadere. vñ resurrectio magis respicit corpus qđ aiam: qz corp⁹ post mortē cadit: sed aia post mortē viuit: z ita si nō eēt idē corp⁹ qđ aia resumit nō diceret resurrectio: s3 magis noui corpis assumptio. Et oppositū dicere sicuti: qđā heretici dixerūt est veritati resurrectionis p̄iudicare qđ scriptura sacra affirmat. Notap practice hāc cōuocationē seu citationē faciēdā s3 aliquos docto. p sc̄m̄ michaelē in voce tube. i. terribili: qm̄ nō erit ibi tuba materialis: s3 vox xp̄i iperantis resurrectionē qđ clamabit fortit ad q̄tuor ptes mūdi dicēs. surgite mortui venite ad iudicium. Tūc virtute diuina subito tā boni qđ m̄li resurgēt: z qlibet inueniet suū corp⁹. qđ rit sc̄tūs Tho. i. iij. di. xliij. vtrū resurrectio futura corporū erit naturalis. rñdet sc̄tūs Tho. vbi. s. art. i. q. iij. qđ resurrectio erit miraculosa simplr. s. ex pte principij supnaturalis. i. dei. Sed naturalis fm̄ qđ rōne termini. Idē dicit qđ gēntes iij. lib. cap. lxxxj. finali. Itē a priuatione in habitū nō fit regressus fm̄ naturam. S3 mors est priuatio vite qđ resurrectio p quā est reddit⁹ de morte ad vitam nō est naturalis. Sic qđ resurrectio erit z fiet diuina virtute. Et erit in instāti qđ ad illud qđ fiet virtute dei: nō autē qđ ad illud qđ fiet p ministeriū angelorū: vt dicit sc̄tūs tho. i. iij. di. xliij. ar. iij. q. iij. si istās dicat idiuisibile t̄pis: qz āgeli nō sūt potētie ifinite. S3 si istās accipiat p tpe ipceptibili tūc ēt ex pte āgelorū erit i instāti. i. tpe ipceptibili. Dicit em̄ apls. i. cor. xv. Oēs qđē resurgem⁹ i momēto in ictu oculi qđ resurrectio erit subito qđ ad id qđ fiet i ea imediate virtute dei. Itē virt⁹ infinita subito opat S3 sicut Damascen⁹ dicit. Crede resurrectionē futurā diuina virtute. de qđ cōstat qđ infinita est qđ resurrectio fiet subito: z in instāti qđ ad id qđ fiet in virtute dei imediate. Querit idē. s. Tho. vbi supra z alij docto. Utrū angeli aliq modo ad resurrectionē cooperent. Rñdet san-

ctus tho. vbi supra ar. ij. q. iij. qđ in resurrectione est aliqd ad trāsmutationē corporū p̄tinēs. s. collectio cinerū z eorū p̄paratio ad reparationē hūani corpis. vñ qđtū ad hoc in resurrectione vtef de⁹ ministerio angelorū. Qz sicut dicit aug. iij. de tri. sicut corpora crassiora z inferiora per subtiliora z potēntiora qđā ordie regunt ita oim corpora regunt p sp̄m vite rōnalē. Et hoc etiā Grego. in. iij. dialogorū tāgit. Vñ in oib⁹ qđ corpora a deo sūt vtef de⁹ ministerio āgelorū. S3 aia sicut imediate a deo creata ē: ita imediate a deo corpori iterat⁹ z vniēt. Sicut ēt gloriā corporis ip̄e faciet absqđ ministerio āgelorū: sicut z aiaz imediate glificat. Hec sc̄tūs tho. vbi. s. de ista resurrectione dicit xp̄s Nolite mirari hoc qz veniet hora i qua oēs qđ in monumētis sūt audiēt vocē filij dei. Jo. v. nota. Nolite mirari qm̄ ille qđ de nihilo oia creauit pōt de puluerē reformare corpora nra: vt argētari⁹ phialā de argēto puluerisato. Nō mirabat⁹ de hoc Job qui dicebat. Scio qđ redēptor me⁹ viuit: z i nouissimo die de terra surrectur⁹ sum: z in carne mea videbo deū saluatorē meū zc. Job. xix. Nota scio nō dicit opinor: qz redēptor me⁹ viuit. Argumētū est insolubile cōtra iudeos ad pbādū diuinitatē xp̄i fm̄ quā viuebat ante incarnationē suā. Nota audiēt vocē filij dei cū tñ dicat⁹ vox archangeli michaelis. Rñtio qđ ista vox citatoria erit xp̄i iperatiue z erit vox michaelis i executione siue executiue. auto. Hoc em̄ vobis dicim⁹. in vbo dñi. Qm̄ ipse dñs in iussu z i voce archāgeli z tuba dei descēdet de celo z mortui qđ i xp̄o sūt resurgēt p̄mi zc. s. ad Thes. iij. Et pcedēt qđ bōa fecerūt in resurrectionē vite. s. gliose in etate. xxx. annorū. Qui vō mala in resurrectione iudich. Jo. v. Querit. s. Tho. in iij. scrip. di. xliij. ar. iij. q. i. Utrū oēs resurgēt in eadem etate. s. iuuenili. Rñdet vbi. s. qđ oēs resurgent in etate iuuenili: nō qđ ad numerū annorū: s3 quātū ad statū qđ ex annis in corpe humano relinquitur. Vñ adā dicit in etate iuuenili format⁹ ppter talē corpis conditionē quā primo die formationis sue habuit. Primū probat sc̄tūs tho. ij. argumē. s. qđ nō oēs resurgēt in eadē etate. s. iuuenili qđ ad nūc rū annorū. Quia etas cōputat⁹ fm̄ mea

surā tps p̄teriti: sed impossibile est tps quod fuit p̄teritū nō p̄terisse: ergo ipossibile est eos q̄ maioris etatis fuerunt ad etatez iuuenilē reduci supple quo ad numeruz annorū. Scdm̄ p̄bat sc̄tus Tho. in corpe articuli. s. q̄ oēs resurgēt in etate iuuenili quo ad statū &c. Quia hō resurget absq̄ oi defectu humane nature: qz sicut de^o humanā naturā absq̄ defectu instituit: ita sine defectu reparabit. Deficit aut̄ humana natura dupl̄r. Uno mō qz nō dū p̄fectionē vltimā est p̄secuta. Alio mō qz ab vltima p̄fectione iā recessit. Et p̄mo mō deficit i pueris. Sc̄do deficit in senib⁹. Et ideo in vtrisque reducef̄ hūana natura p̄ resurrectionē ad statuz vltime p̄fectionis q̄ est i iuuenili etate ad quā terminat̄ mot⁹ augmēti & a quo incipit mot⁹ decremēti. hoc sc̄tus tho. p̄firmat p̄ id qd̄ d̄r ad Ephe. iij. dōec occurrat⁹. oēs in virū p̄fectū in mēsurā plenitudinis xp̄i. S; xp̄s resurrexit i etate iuuenili q̄ circa. xxx. ānos incipit vt Aug. dicit ergo & alij i illa etate resurgēt oēs. Præterea hō i maxia p̄fectione resurget. S; natura humana p̄fectissimū statum h; in etate iuuenili: s; in illa etate resurgēt oēs. Hec. s. tho. vbi. s. & bene. Querit idē sc̄tus tho. in scrip. vbi. s. q̄stiuicula ij. Utrū oēs resurgēt eiusdē stature. Ad hoc r̄ndet sc̄tus tho. q̄ oēs resurgēt i eadē q̄titate. S; quilibet resurget in illa q̄tite in qua fuisset in termino augmēti si natura non errasset vel defecisset. qd̄ aut̄ sup̄est vt in gygātib⁹ v̄l qd̄ deficit i hoīe vt nanis rescabit vel supplebit diuina potētia. Hui⁹ rōnē dat sc̄tus Tho. vbi. s. qz in resurrectione repabit̄ natura humana nō solū quātū ad idē in specie sed etiā q̄tū ad idē in numero. Et iō in resurrectione nō solū attēdendū est qd̄ cōpetat nature speciei: sed qd̄ cōpetat nature indiuidui. Natura aut̄ sp̄ei h; aliquā q̄titate q̄ nec excedit nec ab ea deficit absq̄ errore q̄ t̄n q̄titas h; aliquos grad⁹ latitudinis. & nō est accipiēda s; vnā mēsurā determinatā. Unū qd̄ q̄ aut̄ indiuiduū ex specie humana assequit̄ in fra terminos illi⁹ latitudinis aliquē gradū q̄titalis q̄ cōpetit nature indiuidui: & ad hāc p̄ducit̄ in termino argumēti: et hoc si nō fuit aliq̄s error i one nature p̄ quē sit aliquid additum vel subtractum

predicte q̄titali. cui⁹ quidē mēsurā accipit̄ fm̄ p̄portionē caloris extēdentis et humidi extēnsibilis qd̄ nō est eiusdē virtutis in oibus. & iō nō oēs resurgēt in eadē q̄titate: s; i quāta puenissent natura nō errate. remoto sup̄fluo vt i gygātib⁹ & suppleto defectu vt in nanis. Ex quo p; q̄ i nouissima resurrectione nulli erūt gygantes vel nani. q̄q̄ nō oēs resurgētes erūt eque magni. ita ponit. s. Tho. iij. s. gentiles. c. lxxi. iij. lxxxvij. Sed qz i p̄fata apli auctoritate d̄r donec oēs occurrat⁹ in virū p̄fectū. Ideo alia qd̄ occurrit. Utrū oēs resurgēt in sexu virili. Ad hāc sc̄tus tho. in. iij. & supra q̄stiuicula. iij. r̄ndet qd̄ nō oēs resurgēt in sexu virili: s; oēs viri i suo sexu s; virili. & femine in suo sexu. s. femineo. qd̄ sic p̄bat: qz sicut p̄siderata natura indiuidui debet̄ quātitas diuersa diuersis: idest omnib⁹. Ita cōsiderata natura indiuidui debet̄ diuersis diuersis sexus. Et iō sicut i diuersa q̄titate ita in diuerso sexu resurgēt. Hec ē diuersitas sexus cōpetit p̄fectioni speciei cuius diuersi gradus implent̄ p̄ dictā diuersitatē sex⁹ vel quātitat̄. Et iō sicut resurgēt hoīes i diuersis staturis: ita in diuersis sexibus. Nec p̄fundent̄ rōne mutue v̄siois: sicut nūc fieret si mutuo se viderēt: qz in p̄ria aberrat̄ & cessabit siue nō erit libido sc̄tās ad turpes actus: ex q̄bus p̄fusio & verecūdia hic causat̄. Nec obstat v̄bū apli p̄re allegatū. Quia vt dicit sc̄tus tho. vbi supra ad p̄mū arg. dicūt̄ oēs xp̄o occurrere in virū p̄fectū nō p̄pter sexū virilē s; p̄pter v̄tutē animi q̄ erit i oibus & viris & mulierib⁹: hoc ideo p; p̄ beatū Augu. q̄ dicit. xxiij. lib. de ciui. dei. Melius sapere vident̄ q̄ vtrūq; sexū resurrectur̄ esse nō dubitant. Cōfirmatur hoc idē. deus repabit in resurrectione qd̄ in hoīe fecit in prima cōditiōe: sed ipse fecit mulierē de costa viri vt p; Gen. ij. ergo ipse sexū femineū in resurrectione reparabit. hec sanctus tho. vbi. s. Nota hic de pulchritudine: impassibilitate: agilitate: subtilitate: claritate: & odore corporis gloriossi. Querit sc̄tus tho. iij. scrip. di. xliij. q. ij. de cōditionibus beatorum: et circa hoc quattuor mouet quēstioēs fm̄ quattuor dotes corporum gloriosorum q̄ sunt vt dicūt̄ impassibilitas: subtilitas: agilitas

Domínica prima aduentus Domini.

et claritas. Primo igitur querit vtrū cor-
pora sanctorū post resurrectionē erunt
impassibilia ad quā respōdet vbi supra
arti. i. q. i. q. corpora sanctorū erūt ipassi-
bilia: passiōe pprie dicta q̄ abijcit a sub-
stātia patiētis. fm̄ q̄ dicimus illud pa-
ri qd̄ virtute agētis trahit extra naturam
suā ad naturā agentis: sicut ligna patiū-
tur ab igne. Et ratio huius est victoria
aīe sup̄ corp̄. Quia em̄ pfecte anima
subijciēt deo: et corp̄ perfecte subijciēt
aīe. Ita vt in corpore glorioſo nō pote-
rit esse aliqua mutatio cōtra dispositio-
nē illā qua perficiēt ab aīa: et ita corpa il-
la erūt impassibilia passiōe pprie dicta
vt dictū est. Erūt tñ passibilia passione
que est salus et pfectio: que passio nihil
abijcit a substātia: sed in sola receptiōe
cōsistit et passim perficitur: sicut aer a lu-
mine solis patit quādo illuminat pas-
sione nō abijciente sed perficiēte. Ratio
dicti est: qz nihil qd̄ est perfectiōis cor-
poribus glorioſis auferēdū est. Ad idē
f. q. corpa scōrū erūt impassibilia passio-
ne ppredicta: qz oē passibile hoc modo
est corruptibile: quia passio magis facta
abijcit a substātia: s; corpa sanctorū
post resurrectionē erūt incorruptibilia
vt dr̄. i. Cor. xv. Seminatur in corruptiōe
resurget in incorruptiōe. ergo erūt illo
modo impassibilia. Itē forti⁹ non patit̄
a debilioz: sed nullū corpus erit fortius
corporib⁹ sanctorū: de qb⁹ dr̄. i. Cor. xv.
Seminatur in infirmitate: surget in vir-
tute: ergo erūt impassibilia: supple pas-
sione pprie dicta. sc̄ s̄ Tho. vbi. s̄. in
corpore arti. duplicē distinguit passiōē
scz cōmuniter dictā: et pprie dictā vi-
de eū ibidē. Primo modo passio perfe-
ctius dr̄ passio inquātuz oīs receptio di-
cīt passio: sed non scō mō: quā Dama-
scenus sic diffinit i scō libro. passio est
mot⁹ p̄ter naturā. Unde imoderatus
motus cordis passio ei⁹ dicit̄ sed mode-
ratus dr̄ eius opatio et: hęc aut̄ ipassi-
bilitas in corporib⁹ beatis existens erit
inequalis in beatis. si fm̄ suā causā cō-
sideret̄: et erit maior hoc mō in vno be-
ato q̄ in alio. Quia causa eius est dñiū
aīe super corp̄: qd̄ quidē dñiū causat̄
ex hoc q̄ fruit̄ deo immobiliter. Unde i
illo q̄ perfectius fruit̄ est maior impassi-
bilitatis cā. et maior impassibilitas fm̄

suā causam cōsideratā. Addo si fm̄ suā
cām cōsideret̄: qz si fm̄ se cōsideretur im-
passibilitas qz solā priuationē vel nega-
tionē iportat nō suscipit magis et min⁹
sed erit equalis in oib⁹ beatis. hęc san-
ctus thomas. iij. vbi supra questiuicula
ij. Nec hęc impassibilitas tollet sentire
a beatis: qz p passiōē hanc q̄ est in actu
sentiēdi q̄ nō est aliud q̄ receptio fm̄ im-
mutationē spūalē sensus a sensibili: nō
trahit corp̄ extra naturalē suā qualita-
tē: sed spiritualiter perficitur. hęc sc̄tus
Thomas vbi supra q̄stiuicula iij. Ad-
dit idē doctor. vbi supra questiuicula se-
quēti. qd̄ oēs sensus beatorum post re-
surrectionē erūt in suis operationibus
fm̄ q̄ spūaliter imutātur. Quia sensus
est pfectior coniunctus actui q̄ sine actu.
Querit sc̄do sanctus thomas circa cōdi-
tiones corporū beatorū. Utruz corpa
beatorum erunt subtilia. Ad hoc rñdet
sanctus thomas in. iij. di. xliij. q. ij. art.
ij. q. i. q. corpa glorioſa erunt subtilia.
nō subtilitate que est per rarefactionē
quēadmodū aer dicit̄ subtilis: sed erūt
subtilia ppter perfectionem spiritus su-
pra corpus. Unde per hunc modū corpa
raīn quibus forma multum dominatur
supra materiā solemus vocare subtilia:
sicut aurū dicitur subtile qñ perfectissi-
me cōpletur in esse et virtute speciei sue.
Quia ergo corpus glorificatū perfectis-
sime complet̄ in esse p spm̄. ideo subtile
et spirituale est. Dicitur enim corp̄ glo-
riosum spūale quasi omni spiritu subie-
ctū. Queritur tertio vtrū corpa glio-
ſa erūt agilia. Ad hoc rñdet sc̄tus tho-
mas vbi supra. arti. iij. q. i. q. sic. Ratio
qz corpus glorioſum erit oīno subiectum
aīe gl̄ificate nō solū vt nihil in eo sit qd̄
resistat volūtati spūs: qz hoc etiā fuit in
corpore ade: s; etiā vt sit in eo aliqua pfe-
ctio effluās ab aīa gl̄ificata in corpus:
per quā habile reddat̄ ad subiectionē
p̄dictā: que quidē pfectio dos gl̄ificati
corpis dr̄. aīa autē dupl̄ comparat̄ ad
corpus et eidē dupliciter vnitur. s. vt for-
ma: et vt motor: et vtroq; modo opz q̄ cor-
pus glorioſum aīe gl̄ificate sit summe sub-
iectum. Unde sicut per dotē subtilitatis
subijcitur ei totaliter inquātū est forma
corpis dās eē specificū. Itē p dotē agili-
tatis subijcīt ei inquātū est motor: vt scz

Et expeditū et habile ad obediendū spūi in oib⁹ motib⁹ et actionib⁹ aie. Sic ergo causa agilitatis attribuit aie a qua glia in corp⁹ emanat: verum vt dicit. s. Tho. vbi. s. in solu. ad tertiū. Per dotē agilitatis corpus gloriosum reddit habile: nō solū ad motū localē: sed ad sensum et ad alias omnes operationes aie exequendas. Utent̄ etiā beati aliqñ sua agilitate: ita qd aliqñ mouebunt̄ vt dicit. s. Tho. vbi. s. l. q. ij. ar. iij. q. ij. sicut et corp⁹ christi motū est in sua ascēsiōe et corpora sanctorū que de terra resurgent: ad celū empyreum ascendēt. Etiā postq̄ ad celum empyreum ascendēt verisimile est qd aliqñ quando maneant̄ p̄ libito sue volūtatis vt illud qd habēt in virtute actu exercentes diuinā sapiētiā cōmēdabilē ostendāt. Et etiā vt visus eorū reficiat pulchritudine creaturaz diuersarū in quib⁹ dei sapiētia eminenter relucebit. Sēsus em̄ non pōt esse nisi presentū q̄uis magis a longinquo possint sentire corpora gliosa q̄ non gloriosa. Nec tñ p̄ motum deperit aliqd̄ eorū beatitudine q̄ cōsistit in visione dei quē vbiq̄ p̄ntem habent: sicut et de angelis dicit Greg. qd intra deū currūt quocūq̄ mittantur. Et hoc est qd dicit Esa. xl. Current et nō laborabūt: volabunt et nō deficient. Et sicut Sap. iij. dicit Fulgebunt iusti: et tanq̄ scintille discurrent in arūdineto. ergo erit aliquis motus corporū gloriosorū. Querit̄ quarto vtrū corpora gloriosa erūt clara: vel vtrū claritas pueniet corporibus gloriosis. Ad hāc questionē rñdet. s. Tho. in. iij. dist. xliij. q. ij. arti. iij. q. j. qd sic et hoc opone ppter auctoritatē sacre scripture que hoc p̄mittit. Et claritas illa causabit̄ ex redūdantia glorie aie in corp⁹. Quō enim recipit̄ in aliquo non recipit̄ per modū influentis: sed p̄ modū recipiētis: et ita claritas q̄ est in aia spūalis recipit̄ in corpore vt corporalis: et ideo fm̄ qd aia erit maioris claritatis fm̄ maioris meritū: ita etiā erit differentia claritatis in corporib⁹ vt p̄ per aplm. j. Cor. xv. vbi dicit. Stella a stella differt in claritate: sic et in resurrectiōe mortuorū quia erit et manifestabit̄ vn⁹ splēdidior altero. et ita in corpore glorioso cognoscit̄ gloria anime: sicut in viro cognoscit̄ color corporis qd cōtinet̄ in vase vitreo. vt Gre.

dicit sup illō Job. xviii. Nō adequabit̄ ei aurū vel vitrū. Itē Mat. xij. dicit. Fulgebunt iusti sicut sol in regno p̄ris eorū. in ista resurrectione gloriosa dicit Dauid de malis nō resurgēt ipij in iudicio: neq̄ pctōres in p̄silio iustorū. Vñ sequit̄ in tantū qd si a nobis possent videri et c. De supradicta auctoritate. Jo. v. Qui vero mala egerūt in resurrectionē iudicij. s. dānationis. Nō. de turpitudine et fetore corporis dānati. Querit̄. s. Tho. in. iij. dist. xliij. q. ij. ar. j. q. j. vtrū corpora dānatorū cū suis deformitatib⁹ resurgēt. Ad hoc doctor ibi supra i snia respōdet qd deformitas corporis est duplex. Quedā est accidentalis et ppter nature defectū adueniens: sicut febris et mutilatio mēbrorum. Quedā vero deformitas est naturalis q̄ oē corp⁹ naturale cōsequit̄ sicut pōderositas et passibilitas. Et cū p̄ia q̄ dē de formitate nulla resurgēt corpora dānatorū: sed cū secunda. Cui⁹ ratio est: qd vt dictū est p̄ia auctor q̄ nāz p̄didit in resurrectione: eā integre reparabit. Et iō tollet̄ oīs defect⁹ accidentalis vel ex nature corruptiōe pcedēs vel ex ipsi⁹ debilitate: s; glia resurrectiōis excludēt et defect⁹ naturāl̄ cōsequētes a corporib⁹ glorificatis beatorū. Sic igitur boni resurgēt sine oī deformitate: nō aut̄ mali: qd vt paruit resurgēt sine defectibus accidentalib⁹. Dicit̄ em̄. j. ad Cor. xv. Mortui resurgēt incorrupti. s. Tho. in. iij. vbi. s. exponit. i. sine aliq̄ diminutione mēbrorū: ergo mali resurgēt saltē sine aliq̄bus deformitatib⁹. p̄ter ea in dānatis nō erit aliqd̄ qd sensum doloris in eis impediat. Sed egritudo impedit̄ sensum doloris inq̄stū per eā debilitant̄ organa sentiendi. Sicut etiā defect⁹ mēbri impediret nec esset vltis dolor i corpore: ergo sine istis defectibus dānati resurgent. Et si dicat̄ sicut resurrectio sanctorū erit ad vltimā p̄fectionem: sic et resurrectio impiorū ad vltimā miserā. Sed sc̄tis resurgētibus nō auferet̄ aliqd̄ qd ad eorū p̄fectionē p̄tinere possit: ergo nec ipij resurgētibus aliqd̄ auferet̄ quod ad eorū defectū vel miseriam pertineat. h̄mōi aut̄ sunt deformitates: ergo videtur qd dānati cū oib⁹ deformitatibus resurgēt. Rñdet. s. Tho. vbi. s. ad sc̄m argumētū qd nō est filis ratio de bonis et de malis: eo qd p̄ia

Dominica. i. aduentus domini.

aliquid esse purum bonum: non autem pure malum. **¶** Vltima sanctorum felicitas hoc requirit ut ab omni malo penitus sint immunes: sed vltima malorum miseria non excludit omnem bonum: quia malum si integrum sit corrumpit semetipsum: ut philosophus dicit I. iij. ethi. Vltima operum misericordiarum susternat naturam bonam in ipsis: quod est operum conditoris perfecti quod ipsam naturam in perfectione sue speciei reparat. Erunt autem corpora damnatorum turpia et deformia sed incorruptibilia. Quod erunt incorruptibilia patet: quia dicitur Apo. ix. In diebus illis querent homines mortem non inuenient eam: et desiderabunt omnes mori: et fugiet mors ab illis. Item damnati punientur in anima et corpore pena perpetua. Mat. xxv. Ibi sunt hi in supplicium eternum. Sed hoc esse non posset si eorum corpora corruptibilia essent quia eorum corpora erunt incorruptibilia. Non tamen eadem ratione dicitur s. thomas in summa in. iij. quod corpora beatorum. Nilominus erunt corpora damnatorum passibilia: quia corporum cooperatur aere ad peccatum. ergo post resurrectionem corpora cum aere punientur: quod non esset si impassibilia foret damnatorum corpora. Queritur quid erit de pueris qui sic moriuntur qui nunquam fecerunt aliquid bonum vel malum. Respondetur quod omnes resurgent etiam in etate. xxx. annorum vel circiter quod ad statum. etiam qui mortui fuerunt in utero matris et cognoscentur a matre. Et illi qui decesserunt cum baptismali innocentia: tunc resurgent et venient ad iudicium: ad ostendendum quod non propter meritum sed merito passionis christi sunt saluati. Illi vero qui absque baptismo decesserunt resurgent et venient ad iudicium ad accusandum vel excusandum parentes: vel alios quorum culpa mortui sunt absque baptismo sed aliquos. Dicatur quomodo mulier grauida se debet custodire cauere abstinere a multis. et est benedicta a viro: vel accusabuntur in illo iudicio. Dicatur de mulieribus que ad cooperandum peccatum procurant sibi abortiuum. de medicis et apothecarios ipsas adiuuantes: quomodo accusabuntur in illo iudicio. De ista vniuersali puocatione dicit Athanasius. Ad cuius aduentum omnes homines resurgere habent cum corporibus suis: et reddentur de factis propriis rationem. Secundum quod erit in isto iudicio erit ordinatio iudicialis: quia que sunt a deo ordinata sunt ut dicit apostolus ad Ro. xij. De ista ordinatione dicit ipsemet iudex. Cum venerit filius hominis in maiestate sua: et omnes angeli eius cum eo: tunc sedebit

super sedem maiestatis sue: et congregabuntur ante eum omnes gentes et separabit eos ab invicem sicut pastor segregat oves ab hederis: et statuet oves quidem a dextris. hederas autem a sinistris. Mat. xxv. Ubi erunt ordinati in tres partes. Quoniam apostoli et viri apostolici erunt tunc cum christo in aere iudicantes cum christo: boni vero erunt in terra a dextris christi: mali autem a sinistris. Non est hic questio quare apostoli et viri apostolici stabunt cum christo vtrum stando an sedendo. Item quare stabit tunc sancta maria: quia depingitur quod tunc virgo maria orabit etc. quod est falsum et erroneum: quia tunc virgo maria se debet. Auctoritas iuxta intellectum allegoricum. Sedit rex Salomon super thronum suum positusque est thronus matris regis que sedit ad dexteram eius. iij. Reg. ij. Et erit iuxta dexteram filii. Apostoli etiam et viri apostolici omnes sedebunt. Auctoritas. Dixit petrus ad iesum. Ecce nos reliquimus omnia et secuti sumus te. quid ergo erit nobis. Mat. xix. Respondit christus. Amen dico vobis quod vos qui secuti estis me. in regeneratione cum sederit filius hominis in sede maiestatis sue sedebitis et vos super sedes duodecim iudicantes duodecim tribus israel. Nota iudicantes non dicit iudicandi duodecim tribus israel. i. vniuersitatem gentium. Dic vbi erunt beati in die iudicii. s. beatus dominicus: beatus franciscus et boni religiosi de vita apostolica: quia cum christo iudicantes. vbi dicit augustinus et glose de quolibet viro apostolico dicunt idem esse intelligendum. Nota quod laboraret quilibet si sciret quod suis laboribus posset acquirere honorem vel coronam papalem vel regnum: quod nihil est respectu illius honoris vel corone. Dic practice quomodo si aliquis religiosus de vita apostolica casu remaneret in terra ad dexteram quomodo christus ipsum vocaret: et ipsum faceret ascendere et in cathedra collocaret. Auctoritas. Quis sicut dominus deus noster qui in altis habitat. et humilita respicit in celo et in terra. ps. cxij. A dextris autem statuet oves. i. obediens que habent conditiones ouium. s. obedientiam patientiam. et erubescendum. Sunt autem obediens illi pastori que dicit. Ego sum pastor bonus. Jo. x. qui in suis actibus noluit se regere iuxta suam inclinationem: sed iuxta pastoris ordinationem: nec secundum eorum sensualitatem: sed secundum pastoris voluntatem. Item ouis est patientis et videtur habere recudiam: quia cau-

da coopit verēda sua. Sec^o d' hedis siue de capris &c. Si penitētes cauda finalis pnie coopit verēda suoz pctorū: ita in die iudicij nō apparebūt pctā in cōfusio nē ipsorū. Auto. dauid. Beati quozū remisse sunt iniquitates: & quozū recta sūt pctā. s. xxxj. A sinistris dō statuet hedos i. inobediētes & ipenitētes q' nolūt se regere in suis opibus iuxta pastoris ordinationē: s; fm malā inclinationē. Pastor autē pcepit humilitatē: & ipsi volunt esse supbivani &c. Precipit vt vadāt p viam mie & liberalitatis & ipsi ad istar hedoz deuiāt p viam auaritie: cupiditatis: & sic de alijs. quib⁹ dicit xps vos nō estis ex ouibus meis: oues mee vocē meā audiunt Joā. x. Itē edi vident inuerecūdi verēda oñdēdo: sic ipenitētes & notorij pctōres inuerecūdi sūt qz notorie peccāt & nō coopunt eozū pctā cauda pnie. Si hedi erūt a sinistris vbi tūc erūt capre. i. mlieres corum: & hñdeo q' ibidē cū hedis: v; ergo ordiatio iudicialis. Teriū est v' etiā diffinitio snialis. Dic' practice quō xps forte fm aliq's iterrogare poterit matrē suā & alios qd' fiendū. Primo de his q' sūt a dextris &c. L; nō idigeat p silio alicui⁹: nihilomin⁹ tñ volēs honorare mrem suā & aplos & aplicos viros interrogabit eos &c. Quēadmodū salomō sapiētissim⁹ honorādo suos p siliaros ipos iterrogabat l; ipse meli⁹ sciret qd' factur⁹ eēt. Et l; fm aliq's illud iudiciū fiat mētalr vel fm aliquos vocaliter: siue vocalr & mētalr fm aliq's. Ego dicā vobis vt me intelligatis. Tūc xps poterit iterrogare matrē suā dicendo. Mater mea: qd' vobis v' faciēdū. Rñde bit hgo maria. Ex q' multa fecerūt vobis & mihi: v' mihi q' isti qui sūt a dextris: ex quo vixerūt in mūdo iuxta vram ordinationē &c. q' sūt hic nobiscū i gl'ia Idē de interrogatione & rñsione apostolorū. Tūc dicit xps. Et ego vt iudex et dñs vniuersalis dico vt fiat put dicitis. Tūc vertēs se ad bonos facie leta dicit ad eos. Uēite bñdicti p'ris mei &c. Tūc boni sibi regratiādo forte dicēt. Gl'ia tibi dñe qui natus est de virgine &c. et statim v' tute gl'ie ascēdēt cū angelis in aera Auctoritas. Hoc em̄ vobis dicim⁹ in verbo dñi: qz nos q' viuim⁹ qui residui sumus in aduētū dñi simul raptemur cum

illis in nubibus obuiā xpo in aera. & sic semp cū dñō erimus. s. ad Thes. iij. Dic etiā practice de malis q' erūt a sinistris quō xps iterrogare poterit matrē & apostolos: & data snia irrenocabit^r q' illos vertēs se ad malos terribilr di. Discedite a me maledicti in ignē eternū &c. Tūc illi flentes faciēs planctū. Hiere. xx. Maledicta dies in qua nat⁹ suz: dies in qua pepit me mater mea nō sit bñdicta: maledictus vir qui annunciauit patri meo: di. natus est tibi puer masculus. & q' to in hoc mūdo amores fuerūt maiores: tāto tunc erit vnus ptra aliū peior. s. vir cōtraxorē & ecōuerso: p' q' filiū & ecōuerso Quartū erit executio ppetualis nō vt faciūt aliq' dñi q' datā sniaz nūq' exequūt. Dū autē mali sic flebūt xps clamare poterit: voce magna di. Inferne api os tuū & degluti oēs ipios istos. Dicit xps de iuda dānādo: bonum erat ei si natus nō fuisset hō ille. Mat. xxvj. Dicit hic gl. oz dinaria. Melius fuisset iude nūq' fuisse q' dānatū esse. Deinde xps cum matre ascēdet in celū pcedentib⁹ angelis & cā tātib⁹ et sequentib⁹ sc'is sicut venerunt qui qñ oculis corpalibus videbūt soles: lunā: celū &c. Dicere pñt xpo cui poterūt loqui vt patri. O dñe ista est luna v' sol q' illuminat nos. Idē qñ videbūt pulchritudinē celi empyrei in quo qlibet inueniet suā cathedrā paratā inter angelos cū noie suo scripto. Ideo xps dicit. Gaudete & exultate: qz noiavra scripta sunt in celis. Lu. x. tūc quilibet eozū accipiet coronā gl'ie de manu dei. O qualis honor. Collocabunt in sua cathedra: et sic eterna' stabūt in illa gl'ia. Et de cetero null⁹ habitabit in isto mūdo qd' naturaliter pōt ostēdi: qz habito sine cessant ea que sunt ad finez fm pñm. Et habito termino cessat motus. v. phisicorum.

¶ Dñica. i. aduētus dñi. Sermo. ij.

Ecce rex tuus venit tibi māsuet⁹. Mat. xxi. Aduēt⁹ filij dei in hūc mūdū est triplex pncipaliter. s. per incarnationem in ventre virginali. per iustificationē i mēte humanali. per retributionē in iudicio a'ali. Isti tres aduētus dñi mystice notantur

Dominica prima aduentus domini.

in euā. qđ hodie legit ō hac ca q̄nis ei⁹
 historia p̄tineat ad diē ramoz. p̄m⁹ in
 principio vsq; Soluite ⁊ adducite mihi
 vbi nota q̄tuor. s. finē p̄pter quē venit
 q̄ est pacificatio hoīs cū deo ⁊ cū āgelis
 ⁊ cū seipoz ⁊ cū p̄rimis ibi. Cū appropin
 quasset iesus iherosolymis. Nā hieroso
 lyma pacificatio v̄l viliū pacis interpre
 taf. ad Ep̄he. ij. Ip̄e em̄ est pax n̄ra, q̄ fe
 cit vtraq; vnū: ⁊ ventēs euāgelizauit no
 bis pacē. Uia p̄ quā venit est v̄go maria
 Ber. Virgo egregia ipsa est via regia p̄
 quā saluator venit ad nos ibi. Et cū ve
 nisset bethphage qđ interpretat̄ domus
 oīs: qz in ap̄itiōe oris p̄ p̄sensuz dicēdo.
 Ecce ancilla dñi ⁊c. factā est dom⁹ dei. Jō
 cantat̄ Domus pudici pectoris tēplū re
 p̄tē sit dei ⁊c. Ca quare veni vest emine
 n̄tissima m̄ia diuina ibi Ad mōtē oliueti
 ad Ep̄he. ij. De⁹ q̄ diues est i m̄ia p̄pter
 nimia charitatē suā q̄ dilexit nos cū esse
 mus mortui p̄ctis. q̄m̄ificauit nos. Act⁹
 ad quā venit q̄ est illuminatio mūdi: nō
 tm̄ p̄ se: s; etiā p̄ discipulos: ⁊ q̄tū ad gē
 tem iudaicā: ⁊ q̄tū ad ppl̄m gētilez ibi.
 Tunc misit duos discipulos ⁊c. Joā. xij.
 Ego lux i mūdū veni: vt oīs q̄ credit i me
 in tenebris nō remaneat. Scōs i medio.
 Dicite filie syō. i. aie hūane. Ecce rex tu⁹
 venit tibi m̄asuetus. Nota quattuor cir
 ca aduētū istū p̄p̄nquitatē adueniētis
 qz ecce. s. p̄ns est ad ostiū: iō cito recipiē
 dus. Apo. ij. Ego sto ad ostiū et pulso:
 si quis audierit vocē meā ⁊ aperuerit ia
 nuā: itroibo ad illū ⁊ cenabo cū illo ⁊ il
 le mecū. Eius dignitatē: qz rex tu⁹: iō ho
 spiciū preparandū est ei diligēter. Bre.
 in ome. p̄thecostes. Tergat sordes pra
 ui opis q̄ deo preparat hospitū cordis
 Aduētus vtilitatē: qz venit tibi. i. ad vti
 litatē tuā. Jō vehemētius desiderā dus.
 Mat. viij. Ego veniā ⁊ curabo eū. Aduē
 niētis humilitatē: qz m̄suetus. iō imitā
 dus. Mat. xj. Discite a me qz mitis sū ⁊
 humilis corde ⁊c. Terti⁹ i fine ibi. Tur
 be aut̄ q̄ precedebant ⁊ q̄ sequebant̄ ⁊c.
 Cōe canticū oim bonozū erit in die iudi
 cij. B̄ndict⁹ qui venit in noīe dñi. Mat.
 xlij. Nō me videbit̄ donec dicatis. Be
 neditus qui venit in noīe dñi. Quibus
 r̄ndebit x̄ps. Venite b̄ndicti patris mei:
 possidete paratū vobis regnū a p̄stitutio
 ne mūdi. Esuriui em̄ ⁊ dedistis mihi ⁊c.

Mat. xxv. Diuersuz erit canticū maloz
 hiere. xx. Maledicta dies in qua natus
 sum: dies in qua peperit me mater mea
 non sit benedicta ⁊c. Quibus responde
 bit ch̄rist⁹. Discedite a me maledicti in
 ignem eternum: qui parat⁹ est diabolo
 et angelis eius. Mathei. xxv.

¶ Dñica. i. aduētus. de aiabus. Ser. iij.

Scite filie syō.

Ecce rex tu⁹. mat. xxi. Scōz
 materiā quā volo p̄dicare
 hoc s̄mone verbū p̄posituz
 est verbū dei ad sanctos angelos vt lo
 quant̄ am̄cabitr anime sancte bone et
 iuste ab hac vita recedenti tanq̄ cōcūi
 corū ⁊ coheredi dicentis. Dicite filie syō
 i. aie sancte q̄n representat̄ regi x̄po per
 angelos dicētes aie. Ecce rex tuus quē
 tā ardēter desiderasti: amasti: et cui tam
 fideliter seruisti. Juxta p̄secutionē hu
 ius intellectus inuenio in sacra scriptu
 ra q̄ aia nominat̄ quadruplr: siue sit bo
 na siue sit mala: iuxta quattuor opera
 tiones ipsius anime nouiter in hoc mū
 do recedentis: ex quolibet opere anima
 nominatur proprio nomine.

- Primū opus aie est exit⁹ corporalis.
- Secundum ambulatio spiritualis.
- Tertium introitus patrie celestis.
- Quartum premiatio meritalis.

Ex p̄rio ope si aia sit sancta ⁊ bona no
 minatur filia principis. Si autez mala:
 dicitur filia latronis.

- Ex scōo ope si est bona d̄r filia syon.
- Si est mala dicitur filia edom.
- Ex tertio si est bona d̄r filia iuda.
- Si sit mala d̄r filia babylonis.
- Ex quarto si sit bona d̄r filia hierlz.
- Si sit mala dicitur filia belial.

¶ Ecce hic tota materia ō scōo ope x̄ps
 sc̄tis angelis loquit̄ in themate. Dicite
 filie syon. Primū op⁹ aie nouiter recedē
 tis ō hoc mūdo est exit⁹ corporalis, opz
 em̄ dimittere corp⁹: ⁊ si aia sit bona sc̄tā
 ⁊ penitēs ⁊ cōtrita ⁊ p̄fessa: remisit satis
 facit: nō exit sola de hoc mūdo: qz si ē in
 p̄ucto exeundi de corpe: subito angelus
 bonus custos ipsi⁹ q̄ p̄uidit horā mor
 tis sue ascendit ad x̄pm: q̄ lz sciat oia tm̄
 pōt sibi dicere q̄ facim⁹. Cui dicere pōt
 angel⁹. Dñe: talis quē p̄mēdastis mihi
 vixit i bonis opib⁹: seruauit p̄cepta v̄ra

nobilitate vni ere fm sensualitate: sz iuxta ve
 strā volūtate: nec fm suas inclinatioēs
 sed fm vras ordinatioēs mō est in arti-
 culo mortis: statz tūc xps mittit filios z
 filias si q̄s hz in paradiso ad sociādum
 aiām illā q̄nq; vt pie credit. z hoc patet
 ex multz miraculis: z q̄nq; aia exit de cor-
 pore statz videt āgelos z filios q̄s opti-
 me cognoscit: z noiat ipos āgelos filios
 z filias q̄ honorifice associatur ab eis.
 Ex isto ope aia dicit filia p̄ncipis. Rō illi
 est qz sicut filia p̄ncipis i die nuptiarū
 nō vadit sola corā sp̄so: sed notabilr as-
 sociata baronibz: militibz z scutiferz: sic
 aia bona z sc̄ta āgelis. Auctoritas. Quid
 videbis i sunamite: nisi choros castroz
 q̄ pulchri sunt gressus tui in calciamē-
 tis filia p̄ncipis. Can. vij. Nota sunami-
 tis interpretat mortificata. qz p̄sona sc̄ta z
 bona i hoc mūdo mortificat corp⁹ suuz
 p̄ p̄nāz ipm castigādo: eo q̄ inclinat ad
 vitia z pctā. Jō dicit apls. Mortificate
 mēbra v̄ra q̄ sunt sup terrā. ad Col. iij.
 Quid q̄ videbis in sunamite. i. p̄sona p̄
 p̄niam mortificata nisi choros castroz
 i. angeloz qui dicunt casta dei: ita voca-
 uit eos iacob cū sibi in itinere obuiarēt
 dicens: castra dei sunt hec. Gen. xxxij.
 Quā pulchri sunt gress⁹ tui. i. passus vir-
 tutū: qz sicut pedibz ambulam⁹ in hoc
 mūdo: sic virtutibz z opibus meritorijs
 ambulam⁹ ad deū. Dauid. Jbūt de vir-
 tute in virtutē videbit deus deozū. i. an-
 geloz in syon. ps. lxxxij. ita virtutis pctis
 z malis opibz ambulam⁹ ad infernū: qz
 sicut optima calciamēta ornāt z deco-
 rant pedes ita intentiones recte ornāt
 z decorāt bona opa n̄ra. Quam pulchri
 sūt gress⁹ sui. s. virtutū z bonoz opez i
 calciamētis. i. intētiōibz rectis x̄sus deū
 filia p̄ncipis. Per oppositū aut si aia sit
 mala z ipenitēs dicit filia latronis. Rō qz
 sicut q̄n latro dara snia p̄tra eū dz duci
 ad furcā z ad portā carceris sūt sagiōēs
 expectātes ei⁹ exitū. Ita de aia impeni-
 tēte filia latronis adē q̄ q̄ voluntatem z
 p̄ceptū dei de orto paradisi furat⁹ fuit
 fructū vetitū. pp qd ibāt oēs ad furcā in-
 ferni. Nota q̄ furātes fruct⁹. Ita pctōz
 q̄ p̄ceptū dei furatur fructus de arbore
 supbie: de q̄ p̄cepit deus ne homo come-
 dat. Cuius fructus sunt vanitas: p̄po-
 sitas: vana gl̄ia: presumptio: de q̄bus la-

tro. i. pctōz recipit. Idē de arbore auari-
 cie: cuius fructus sunt vsura: rapina res-
 tentio: calūnia fraus zc. Idē de arbore
 luxurie cuius fructus sunt fornicatio: ad-
 dultorium: incertus: raptus zc. Idē d ar-
 bore iudie cuius fruct⁹ sunt odium: rā-
 cor: mala volūtās diffamatio zc. Idem
 de arbore gule cuius fruct⁹ sunt comes-
 sationes: ebrietates. ieiunioz fractiōēs
 zc. Idē de arbore ire: cui⁹ fructus sunt
 vindictē vulnera dāna p̄pter hec i exitu
 aie de carcere corporis expectans sa-
 giones iferni filiā latronis. Auctoritas
 Nūc vastaberis filia latronis. Michee
 v. Dicit aia mala p̄ se z alijs. Obsidio-
 nē posuerūt sup nos. ibidē. Ita ē tūc de
 ista misera aia sicut de ista p̄dice i mata
 intra quā ē a venatoribz obsessa: ita de
 aia. Caro est mata itra quā est aia ab-
 scōdita: z in morte compellit exire bacu-
 lis doloꝝ z ifirmitatum. dsuid. ps. xvij.
 Circūdederūt me dolores mortis. Ca-
 nes aut inferni stās in circuitu z p̄t dice-
 re misera aia. Circūdederūt me canes
 multi. ps. xxi. Falcones in aere. sunt de-
 mones i media regione cōmorātes. Jō
 p̄t dicere aia. Obsidionē posuerunt su-
 per nos. Ad quā demones. Nunc vasta-
 beris: nūc: scz in exitu de corpe: vastabe-
 ris. i. destructa eris filia latronis. i. pec-
 catoris impenitētis. Scdm opus ipsius
 aie. Post exitum a corpe est ambulatio
 spūalis. Corp⁹ remanet ibi: aia aut va-
 dit ad sursum versus celū si est bona: vt
 deorsum versus infernū si ē mala: z hec
 dicit ambulatio spūalis qz spūs vadit sine
 corpe. Nota quō ad hinc vsq; ad celuz
 empyreū est via lōgissima: et in media
 regione est maxima multitudo demonū
 qui ibi remāserāt q̄n de celo ceciderunt
 Nō videamus quō aia poterit trāsire.
 dico qz si aia est bona z sc̄ta z sanctis an-
 gelis sociata demones fugiunt z dimit-
 tunt eā in pace: z aia videt eos z cogno-
 scit ipsos a quibus in hoc mūdo fuit tē-
 tata: z cuilibet dicare poterit. O p̄ditōz
 nūqd tu es leuiathā q̄ tēstasti me de sup-
 bia zc. Sed de⁹ sua mia me inuit. Idē
 de māmona. asmodeo z ceteris: z sic aia
 sancta transit libere sine timore. Ex isto
 aspectu aia bona dicit filia syon. i. specula-
 tōis auctoritas Nō trāsibit sup eos vltra
 exaltōz qz nūc vidi oclis meis: exalta satz

Dominica prima aduentus Domini.

filia syon. zach. ix. Nota ex actor sigt dia
bolu q exacte puocat hoiez ad peccadu
Na trālibit sup eos. vl. Ecce qre dt the.
aie scē. Dicit filie syon. Si nō aia sit
mala vadit ad ifernū z nō dī filia syon
sed filia edō que interpretat sanguinea
qz pctā mortalia in scā scriptura dicūt
sāguis. Ideo dō. post pctā sua orādo di
cebat ad dñz. Libera me de sanguinib⁹
id est pctis. de⁹ de⁹ salutis mee. ps. l. p
pter hoc aia ipenitēs z pctis plena dī fi
lia edō. Auctoritas. ffilia edō q habitas
in terra hus ad te qz pueniet calix z ine
briaberis atqz nudaberis. Treñ. iij. No
ta hus. i. piliator⁹ seu festinātis qz dia
bol⁹ dī festinās: qz festināter peccauit:
qz statim qñ fuit creatus voluit parifica
ri deo z multi āgeli sibi cōsenserūt: ideo
facti sunt demones: z mlti sibi ptradire
runt. Pro dictoz intelligētia nota q de
mones nō sunt natura mali vñ naturalr
sz ppa volūtate. vt dicit Diony. iij. c. d
diuis noib⁹ cui⁹ rōnē ponit. b. Tho. i. p
te. q. lxij. ar. iij. qz qlibet natura intel
ctualis hz ordinē ad bonū vñe qd pōt ap
phēdere z qd est obiectū volūtatis. mō
si sit aliqd cui⁹ natura ordinē i aliqd bo
nū fm cōem boni rōnē hoc fm suā natu
rā nō pōt tēdere i aliqd malū sz demōes
sūt sube itellectuales igit nullo mō pnt
hēre iclinationē naturalē i aliqd qd cūqz
malū: z iō nō pnt naturalr esse malū. vñ
Aug. x. de ciui. dī rephēdit porphiriū de
hoc q por. dixit q demōes erāt natura
liter fallaces dicēs eos nō naturalr esse
fallaces: sz ppa volūtate. vt dī. f. Tho.
in so. ad pmū. Oēs em āgeli boni z ma
li fuēt i grā a deo creati: vt dicit b. tho.
in. i. pte. q. lxij. ar. iij. dicit em. b. Aug. xij
de ci. dī q de⁹ sit erat i eis cōdēs natu
rā z largiēs grāz āgeli tñ i grā creati
peccare potuerūt: qz nō fuerūt i grā. cō
firmati. vt dī. b. tho. q. lxij. ar. i. imo de
facto aliq peccauerūt qz demōes effecti
sūt fm illō Job. iij. In āgelis suis re
pit prauitātē z creatiōe sua vsqz ad pec
catū z a paradī expulsioe vix trāsuiit spa
ciū vñ mōmētī. ecce quō fuit festinās q
hitas i fra hus. i. festinātis ad te qz p
ueniet calix. de q Joan. Bibēt de vino
ire dī qd mixtū ē mero i calice ire ipsi⁹.
apo. xij. z inebriaberis: qz sicut ebrius
nescit qd facit: sic nec aia qñ sētū penas

itolerabiles iferni. z nudaberis. f. meri
t⁹ gaudiis z oib⁹ bonis. Cauete q ne aia
vra sit filia edō. Tertū op⁹ est itroitu pa
trie celest⁹ qz si aia sit bona intrat patriā
paradisi: si mala patriā iferni. Ex igres
su paradī dī filia iude: ex igressu iferni
filia babilonis. Postq aia est a corpe
egressa cū illa honorabilis comitat⁹ in
trat celū empyreū: z vidēs illā inestima
bilē pulchritudinē celi admirat⁹ valde. z
aie btōz z sancti āgeli vident aiam no
nouiter intrātē z regratiātur deo z salu
tare eā pnt di. O bñdicta creatura bñdi
cta dies z hora i qua dimisisti pōpā: va
nitatē zc. z fecisti pnam. Que stupefa
cta rñdere poterit. Nō nobis dñe nō no
bis. sed noi tuo da glia. Ex isto itroitu
aia dī filia iude. Auctoritas. Audiuit z
letata ē syon: z exultauerūt filie iude pro
pter iudicia tua dñe. ps. xcvi. No. leta
ta ē syon. i. aia scā q dī filia syon ppter
egressuz spūalē: z exultauerūt filie iude
i. cōfidētes ex ingressu paradisi pp iudi
cia tua dñe. Que quidē iudicia sunt sex
tria i hoc mūdo: z tria i alio q attribuū
tur deo. Primū iudiciū i hoc mūdo ē cō
tritio cordis qñ hō dolet de pctis z reci
pit bonū ppositū puertendi di. O miser
dd erit de me: ego suz religiosus zc. Dic
de quolibet statu. Ecce pmū iudiciū i q
pctōz iudicat q corrigat se. Scōz ē oris
pessio. qñ hō dicit pssori oia sua mala
z pctā tāqz iudici z hoc iudiciū est neces
sariū: qz de glādula curāda necessariū
est vt ide exeat corruptio. Idē de pctōre
Et qñ pssor q ē iudex dicit sz q video
ex dict⁹ vris. vos estis supbus zc. iō de
cetero humiliet⁹ vos. Idē d alūs. tunc
pssor vt iudex absoluit eū. Tertū iudi
cium est corpis afflictio. optimū iudiciū
est castigare carnē ne castiget i alio mū
do a sagionibus iferni. In alio mūdo
sunt alia tria iudicia. Primū est associa
tio scōz angeloz in exitu aie a corpe
ex quo aia fuit in hoc mundo associata
virtutib⁹ z opibus bonis iudicat dñs vt
tunc associatur aia scis angelis vt pie
credēdū est. Scōm est demonū fugatio
in media regione aeris. iudiciū ē rectuz
ex quo aia i hoc mūdo fugit z vltanit tē
tationes demonū q tunc ipsi fugiant et
permittant eā libere trāsire. Tertū ē ip
sius aie cōmendatio z laudatio i introis

tu paradisi: ex quo aia in hoc mūdo bñ-
dixit et laudauit deū: iudicat de^o vt in i-
troitu paradisi laudet et cōmedet a san-
ctis angelis et aīabus. Ecce quare dicit
Exultauerūt filie iude ppter iudicia tua
dñe. Mō girachartā p oppositū si aia sit
mala et impenitēs intrat patriā inferni.
Dic qñ est in ianua inferni. qño statim
aperit et exit inde fetidus fumus de sul-
phure et horribilis. Et aia misera flens
et clamās dicere p̄t. O misaz huc itabo
et qd forte erit de me vltra. vltra dicūt de
mōes: traditor qz h̄ opz vos stare i eter-
nū. Et ex isto introitu aīas d̄r filia baby-
lonis. i. p̄fusōis. qz sicut i paradiso ē opti-
ma ordinatio angeloz et sc̄toz: p opposi-
tū i inferno est iordinatio et p̄fusio. Ubi
null^o ordo s̄z sempitern^o horror inhabi-
tat. Job. xiiij. Jō aia d̄r filia babilonis.
Auctoritas. Filia babilonis misa. Bea-
tus qui retribuet tibi retributiōez tuā
quā retribuisti nob̄. ps. cxxxvi. v̄ba sūt
sc̄toz p̄sonaz. Btūs. s. ē ille q̄ retribuet
tibi retri. et. Qz i hoc mundo pctōres et
mali p̄sequūt bonos ip̄is multipl̄r iu-
riādo dicēdo hypocrita beghart et. et in
hoc mūdo a nullo rephēdunt: s̄z in alio
mūdo grauit̄ puniēt a deo. Jō btūs q̄ re-
tri. ti. et. Quartū op^o est recipe p̄miū me-
ritale: v̄l i celo si est bona: vel inferno si
est mala. Dic qño ex q̄ aia sc̄ta est in pa-
radisum introducta venit ad cathedrā
xp̄i: cui deuote osculat̄ manus et pedes
etiā v̄gini marie q̄b^o regnat̄ vt pbabile
ē et. et ibidē a xp̄o coronat̄ corona gl̄ie.
Auctoritas. Accipiet̄ regnū d̄coris: et dya-
dema sp̄ei de manu dñi. Sap. v. Demū
collocat̄ i cathedra gl̄ie i aliq̄ ordine an-
geloz vbi erit eternalr i pace p̄tinua. ex
q̄ aia d̄r filia hierl̄m q̄ iterptat̄ pacifica.
Auctoritas. Letarez exulta i oi corde si
lia hierl̄m abstulit dñs iudiciū tuū: auer-
tit inimicos tuos. Rex isrl̄ dñs i medio
tui: nō timebis malū vltra. Sopho. iij.
Nō differēt̄ iter leticiā et exultationē:
qz letitia p̄sistit int^o i corde: exultatio aut̄
p̄sistit i corpe et oñdit̄ extra. vñ exulta-
tio q̄si extra saltatio p̄ gaudio. Sic v̄bi
gratia qñ d̄r vobis. fili^o vester est sanus
vos de hoc hētis leticiā: s̄z si dicat̄ vob̄
qz filius v̄r sc̄tus est ep̄s vel cardinalis:
tūc hētis etiā exultationē. sic aia sc̄ta qñ
intrat paradisu s̄z letitiā: s̄z i die iudiciū

maximā habebit exultationē qz tūc gl̄ia
et leticia aie saltabit extra p̄ redūdātiā
qz sicut mō esse aie cōicat̄ corpi: ita etiā
esse gl̄ie ipsi^o aia cōicabitur corpi. Esse
q̄r dicit auctoritas. Letarez exulta. et.
Per oppositū si aia est mala recipit i in-
ferno p̄miū suū iuxta pctā et mala opa q̄
fecit. v̄bigra. Si i hoc mūdo p̄sona fuit
supba vana. p̄pōsa: se sup alios eleuā-
do: tal̄ aia i inferno recipit salariū: qz ibi
hūiliat̄ i maris penis: et calcāt pedib^o
demonū. Si v̄o fuit p̄sona auara: vsura-
ria: crudel̄ et sine misa: i morte mittit̄ aia
in plūbum liq̄ctm: et ibi coq̄t et. si luxu-
riosa: ponit̄ i veru cū meretrice sua ad i-
star cirogilloz vbi se calefaciūt. Sic ira-
cūda aia ē i p̄tinua guerraz diuisionib^o
et sic de alijs pctis. Et ex hoc aia dāna-
ta d̄r filia belial. Auctoritas. Quasi vna
de filiab^o belial. i. Reg. i. Belial dupl̄r i-
terptat̄. p̄mo belial. i. sine iugo. sc̄do be-
lial. i. absqz dño p̄ima iterptatio oñdit̄
q̄re aia dānat̄: qz fuit absqz iugo. sc̄do
qz de^o iposuit nobis iugū p̄ceptoruz di.
Tollite iugū meū sup vos et discite a me
qz mitis suz et hūilis corde. et iueniet̄ re-
q̄ez aīab^o v̄ris. Iugū ei meū suauē est et
on^o meū leue. Mat. xi. Leue ē p̄i p̄de-
ris: qz solū. x. libraz. Prima ē. Nō habe-
bis deos alienos et. N̄ti nolūt iugum
istud portare. ecce absqz iugo. q̄libz vult
viuere ad libitū iuxta suas iclinationes
malas et nō currat qd p̄cepit dñs. ecce h̄
culpa p̄p̄ hoc seq̄t pena quā h̄z aia i in-
ferno qd oñdit̄ i sc̄da iterptatiōe absqz
dño quē nūq̄ videbit qz sibi i hoc mūdo
nō obedim̄. Qd ē h̄ ad clarificādū itel-
lect^o n̄ros. q̄re de^o dānat̄ eternalr aiam
nūq̄d sufficeret qz tm̄ duraret pena q̄stū
culpa seu pctm̄. s. tm̄ p̄ pctō. vt si pecca-
tū durauit p̄ horā siue p̄ diē vel p̄ mens-
sez vel p̄ annū et. qz tm̄ duraret pena et
hoc esset iustū et rōnabile. S̄z p̄ pctō vni^o
hore v̄l diei et. qz aia dānet̄ eternalr hoc
nō v̄r iustū et rōnabile pro r̄nsione scien-
dū qz q̄diu aia est vnita et p̄iuncta cor-
pori essentialr aia recipit aliquas cōdi-
tiōes a corpore vt soci^o a socio. Cōditio
corporis est qz ē mutabile et variabile qz
mō ē sanū: mō infirmū: mō letū: mō tris-
te: mō calidū: mō frigidū: et. hanc cōdi-
tionē recipit aia a corpore q̄diu ē sibi cō-
iuncta: licet de se sit immutabilis et inua-

riabilis Sz vnica corpi e mutabilis z va-
riabilis qz lz mo sit bona: pot esse malaz
ecouerso mo est i gra dei. modo in ira z
in pcto: mo deuota: mo indenota. Auto-
ritas. Corp^o qd corrupit aggreuat ani-
ma. Sap. ix. f. trahedo ipaz ad pditiões
corpis: sz a corpe aia sepata efficit inu-
tabilis z inuariabilis: qz si i gra recedit
a corpe ita cofirmat in ea qz nō pt ipsaz
pdere nec amittere aliq mo: iō habebit
eternalr gloriā. Si aut recedit a corpe in
culpa z pcto ita pfirmit z obstinat i ipo
qz nō pt penitere nec ab eo exire: iō eter-
nalit hēbit penā. Nbigra. si aia i morte
recedit a corpe in culpa seu pcto supbie
zc. sic obstinat z pfirmit i illaqz nō pt pe-
nitere. Idē d alijs pctis. Auctoitas Si
cecidit lignū ad austrū aut ad aqilonē
in qcuqz loco ceciderit ibi erit. Eccles. xi
Loqitur de hoie q cēt arbor plantata in
viridario ecclie. Marci. iij. Uideo hoie-
nes velut arbores scidit p mortē corpa-
lē. Jā ei securis ad radicē arboris posi-
ta ē. Mat. iij. Auster q ē pars calida et
humida significat psonā que est i statu
gfe q est calida p duotionē: z humida ex
pctōz pttitōe lachrymādo. Aqlo q est
pars frigida z sicca iūgt psonā q nō ē in
gra dei q est frigida ex ideuotioē: z sicca
sterilis ex opib^o mie z vnie. Dicit ergo
Si ceciderit zc. Ex quo g pctm seu culpa
durat eternalr i aia: iō pena erit et eter-
na. ptz rō. Tu forte credebas aia rece-
dēs p mortē corpalē qz dimitteret pctm
z culpā qd nō facit nisi i gra recedat Jō
mō est hora penitē di. Ecce qtraia dāna-
ta ēz filia belial. sine iugo vel absqz dño.
¶ Pro dictoz pleniori intelligētia. No-
ta q. b. Tho. iij. scrip. di. xlvj. q. j. ar. iij
hac mouet qōnē. Uex ex diuina iustitia
inferat pctōzibus eterna pena. Ad quā
vt supra rñdet qz sic loquendo de culpa
mortal: qz duratio pene nō rñdet dura-
tioni culpe. Dicit aug. xxi. de ciuita. dei
Nō ei adulteriū qd in momēto tps per-
petrat momētanea pena punit: etiā fm
leges humanas. Sz duratio pene respi-
cit dispositionē peccātis. Qñ ei ille qui
peccat i aliqua ciuitate ex ipso pcto effi-
citur dign^o vt totalr expellat a societate
ciuitatis: vl p exiliū ppetuū vel etiā per
mortē. Qñqz nō nō reddit dign^o vt tota-
lit a societate ciuium excludat: z ideo vt

possit esse cōueniēs mēbrū ciuitat^{is} pens
ei plōgat vel breuiat fm qd eius expe-
dit correctioē: vt in ciuitate pueniēter et
pacifice viuere possit. Ita ē sz diuinā iu-
sticiā aliquis ex pcto dign^o reddit peni-
tus a ciuitatis dei pformo separi qd fit p
omne pctm quo qd ē charitates peccat
qui est vinculū vniēs ciuitatē pdictaz z
ideo p pcto mortali qd ē hūi charitati
aliqs in eternū a societate scōz exclu-
sus eterne pene adijcit. Qd autēz pena
quā ciuitas mūdana infligit ppetua nō
reputat: hoc est p accēs. in qtu hō nō p-
petuo manet vel i qtu etiā ciuitas ipsa
deficit. Vñ si hō in ppetuū viueret pena
exiliū z seruitut^{is} q p legē hūanā iferunt
in eo ppetuo pmaneret. Qui nō hoc mō
peccat vt tñ nō reddatur digni totalr se-
parari a scē trinitatis p socio sicut pec-
cātes veniatr tāto: eoꝝ pena erit breuior
vel diuturnior: qm magis vl min^o pur-
gabiles est fm q pctā eis plus vel mi-
nus ihererūt: qd in penis hui^o mundi et
purgatorij fm diuinā iustitiā fuat. In-
ueniunt z alie rōnes a scōs assignate: q
re iuste p pcto tpali. f. mortali aliqui pe-
na etna pnniatur. Una est: qz peccauerūt
z bonū eternū dū pteperūt vitā eternā
Et hoc ē q ang. in li. pdicto dicit: fact^o
est malo dign^o etno: qz hoc i se pemit bo-
nū qd eē posset etnū. Alia rō: qz hō i suo
eterno peccauit. Vñ dicit gre. in. iij. dya-
lo. q ad magnā iustitiā iudicat^{is} ptnet
vt nūqz careat supplicio qui nūqz care-
re voluerūt pcto. Et si obijciat q quidā
peccātes mortalr pponūt vitā suā in me-
lius: qñqz pmutare: z ita fm hoc nō eēt
digni eterno supplicio vt vñ. dicēdū q ex
hoc ipo q mortalr peccat finē suū i crea-
turā pstituit. z qz ad finē vite tota vita or-
dinat: iō ex hoc ipo totā vitā suā ordiat
ad illō pctm: z vellet ppetuo i pcto pma-
nere: si hoc eēt sibi ipone. Et hoc ē q gre-
go. dicit. xxxj. moral. sup illō Job. Esti-
mauit abyssuz qsi senescētē. In q iō cuz
sine deliqrūt: qz cū sine vixēfr: voluissēt
qppe sine fine viuere: vt sine fine potuissēt
sent in iniqtate pmanere. Pot z alia. f.
tertia rō assignari qre pena pcti morta-
lis sit eterna: qz p eā ē deū qui est infini-
tus peccatur: vñ cū nō possit esse infini-
ta per intētioē: qz creatura nō ē capax
alicuius qualitatis infinite requirit q

fit saltē duratiōe infinita. Est 7 quarta
rō ad hoc idē qz culpa manet in eternū q
culpa cū non possit remitti sine grā quā
hō nō pōt post mortē acq̄rere: nec d3 pe-
na cessare q̄dīu culpa manet. Cōfirmat
q̄d dictū est p id q̄d d3. Mat. xxv. Ibunt
hi. s. pctōres ī suppliciu eternū. Itē sicut
se h3 p̄mīuz ad meritū: ita pena ad cul-
pā. S3 fm diuinā iusticiā merito tpali.
debet premiū eternū. Joā. vi. Omnis q
videt filiū hōis 7 credit ī eū h3 vitā eter-
nā: ergo et culpe tpali fm diuinā iusti-
ciā debet pena eterna. Preterea s3 p h3
v. ethi. Pena taxat fm dignitatē ei⁹ in
quē peccat. Un̄ maiori pena punit qui
pccit alapa p̄cipem q̄ aliū quencūqz
s3 qui peccat mortāl̄ peccat p̄tra deum
cuius p̄cepta transgreditur: 7 cui⁹ hono-
rē alijs ipartitur dū in alio sinē p̄stituit.
Maestas aut̄ dei est infinita: ergo qui-
cūqz mortāl̄ peccat dignus est infinita
pena: 7 ita iuste p̄ peccato mortali ali-
quis p̄petuo punitur. Hec sanct⁹ Tho.
vbi. s. Idem ponit. i. ij. q. lxxvij. ar. ij.
vbi concludit qz p̄ctm̄ mortale quātum
est de se inducit reatū pene eterne. Idē
sc̄bo scripto. disti. xlij. ar. v. in quo ponit
differentiā inter p̄ctm̄ veniale 7 morta-
le per penam eternam 7 tpalem. De aia-
bus aut̄ q̄ nō statim vadunt ad paradisi-
sum: qz non sunt condigne nec p̄fecte pe-
nitentes: nec vadunt ad infernū: qz ante
mortem habuerūt contritionē 7 de pctis
et fecerūt p̄fessionē 7 nō satisfactionem.
Tales vadūt post mortem corporis ad
purgatoriū ad purgādū p̄niam: qua cō-
plera introducunt in celū. Pro dictoz
maiori intelligētia querit̄ vtrū post hāc
vitā sit purgatoriū. Ad hanc questionē
respōdet sc̄tus Tho. iij. scrip. xxi. di. q.
i. ar. i. q. i. q. sic: 7 qz de necessitate fidei ē
ponere purgatoriū. Qz iusticia hoc exi-
git: vt p̄ctm̄ p̄ penā debitā ordinet̄: mō
multi sunt q̄ absoluti sunt 7 quibus cul-
pa est demissa: sed nondū complenerūt
p̄niam: eo qz p̄ p̄tritionē deleta culpa nō
tollit̄ ex toto reatu pene: nec etiā semp
venialia dimissis mortalib⁹ tollunt̄: q̄-
bus restat aliqua pena tpalis perficien-
da 7 iō opz qz talr̄ decedentes post con-
tritionē de pctis 7 absolutionē ante sa-
tisfactionē debitā post hāc vitā punian-
tur. Et ita o3 locū dare in quo tales aie-

puniant̄. Et hic d3 purgatoriū. Et iō illi
q̄ purgatoriū negāt: q̄ diuinā iusticiā
loquuntur: 7 p̄pter hoc erroneū est a fide
alienū. hoc idē t3 Grego. nicen⁹ q̄ dicit.
Si aliq̄s xp̄o amico p̄sentiens in hac vi-
ta purgare pctā min⁹ potuerit post trāsi-
tū hinc p̄ purgatorū ignis p̄flationē ex-
pedire. Hoc p̄dicam⁹ dogma vitatis ser-
uātes: 7 ita credim⁹. Hec ille. Hoc etiā
vniuersalis ecclia t3 p̄ defunctis orās
vt a pctis soluant̄: q̄d nō pōt nisi de illis
qui sunt in purgatorio intelligi. Ecclie
aut̄ auctoritati cūqz resistit heresim in-
currit q̄d p̄firmat. Qz d3. ij. Macha. xij.
Sctā 7 salubris est cogitatio p̄ defun-
ctis exorare: vt a pctis soluant̄. S3 p̄ de-
functis q̄ sunt in paradiso nō est orandū:
qz illi in nullo indigēt. Nec itez p̄ illis
q̄ sunt ī inferno: qz illi a pctis solui non
possunt: ergo post hāc vitā sunt aliqui a
pctis nondū absoluti: q̄ solui possunt et
tales charitatē hnt sine q̄ non fit pecca-
toz remissio: qz vniuersa delicta operit
charitas. Prover. x. Un̄ ad mortē eternā
nō deueniēt: qz qui viuit et credit in me
nō moriet̄ in eternū. Jo. xj. nec ad gl̄iam
inducēt̄ nisi purgati: qz nihil immun-
dū ad illā pueniet: vt ptz Apoc. xxi. vbi
d3. Nō introibit in ea aliquid coinquin-
tū ergo al̄ q̄ purgatio restat post hāc vi-
tā: 7 sic est ponēdū purgatoriū. Idē po-
nit. s. Tho. iij. q̄ gentiles. ca. xxi. Itē idē
est ignis inferni 7 purgatorij: vt dicit. s.
Tho. vbi. s. s. iij. scrip. di. ij. q. i. ar. i. q. ij.
Et ignis purgatorij est etern⁹ fm sub-
stantiā: s3 tpalis fm effectū purgatiōis.
Dicit em̄. b. Gre. qz sicut sub eodē igne
aurū rutilat 7 palea fumat. Ita sub eo-
dē igne pctōr cremat̄ 7 elect⁹ purgat. Er-
go idē ē ignis inferni 7 purgatorij. Stul-
tum est tñ differre satisfactionē vsqz post
mortē: q̄uis possit in purgatorio fieri et
fit pene solutio. Quia vt dixit sc̄tus tho.
vbi supra. quest. iūcula. iij. Pena purga-
torij minima: excedit maximam penam
huius vite. Est enim in purgatorio du-
plex pena: vna dāni inquantū. s. retar-
dantur a diuina visione: alia est sensus
fm quod ab igne corporali puniuntur.
Et quantum ad vtrumqz pena purga-
torij minima: vt dicit sanctus Thomas
vbi supra: excedit maximam penam pre-
sentis vite. Quanto enim aliquid ma-

gis desiderat: tanto ei⁹ absentia est mo-
destior: et quia affect⁹ quo desiderat sum-
mum bonum post hanc vitam est intensissimus:
quia non retardat affect⁹ mole corporis. Et
etiam quia termin⁹ fruendi summo bono iam
aduenisset nisi aliquid impediret. Ideo de
tardatione maxime dolet. Et ista pena est
maxima pena. Sic etiam cum dolor non sit
lesio: sed lesionis sensus: tanto aliquis
magis dolet de aliquo lesio quato ma-
gis est sentiuum. Unde lesiones que fiunt in
locis maxime sensibilibus: sunt maximam
dolorum causantes. Et quia tot⁹ sensus cor-
poris est ab anima: ideo si in ipsam animam
aliquod lesiuum agat de necessitate oportet
quod maxime affligat. Quod autem anima ab igne
corporali patiat ad presens supponitur
hoc enim sanctus Thomas. iij. di. xliij. i fine
distinctionis pulchre probat. Et hoc patet
ex sententia domini. Mat. xxv. Ite maledicti in
ignem eternum qui pat⁹ est diabolo et angelis
ei⁹. Et ideo patet quod pena purgatorij est ad
penam damni et sensus excedit omnem penam
istius vite. Quidam autem assignant rationem
ex hoc quod anima tota puniatur: non autem corpus.
Sed hoc nihil est quia sic pena damnatorum
est minor post resurrectionem quam ante: quod est
falsum. Hec sanctus Thomas. vbi. s. Stultum
igitur est usque ad purgatorium differre pe-
nitentiam et satisfactionem. Purgant autem in
purgatorio. ut dicit sanctus Thomas. vbi. s. q.
i. ar. i. q. v. electi sola diuina iusticia: non
ministerio demonum quorum victores ex-
titerunt: nec ministerio angelorum qui ciues
suos non tam vehementer affligerent. Sed tamen
possibile est quod eas ad loca penarum dedu-
cant. et etiam ipsi demones qui de penis ho-
minum letantur eas comitantur et assistunt
purgandis: tamen ut eorum penis fatientur: tamen ut
in earum exitu a corpore suo aliquid ibi repe-
riant. hec. s. Tho. vbi. s. De istis etiam
dicit christus angelis. Dicite filie syon et c.
pro earum consolatione. Deo gratias.

Domínica prima aduentus domini. Ser. iij.

Ite in castel-

lum quod contra vos est. Mat.
xxi. Sermo noster est quo
modo oportet nos parare in
hac vita ut vadamus ad
gloriam eternam finaliter. Materia erit uti-
lis et proficua: sed ut sit deo acceptabilis
et gratiosa salutem ergo maria gloriosa

Ite in castellum et c. hoc verbum ad istas
dixit christus duobus discipulis suis quos
mittebat in hierusalem. Ite in castellum et c.
christus ciuitatem hierusalem vocabat castrum: quia
habebat conditiones castri ad istam quam
tamen ad situm: et quantum ad fortitudinem ma-
gnam quam habebat in muris: turribus. for-
talitibus et huiusmodi: et erat in alto posi-
ta ad instar castri fortissimi et quasi inex-
pugnabilis. ideo dicit. Ite in castellum quod
protra. i. ante vos est. sed spiritualiter maxime ana-
gogice ab ana quod est sursum et agoge du-
ctio: quasi sursum ductio. celestis gratia dicitur
castrum siue ciuitas propter tria: vel propter
tres proprias conditiones castri.

Prima quia castrum est citum in loco alto et
eminenti sed nihil creatum est altero celo empireo
Secunda quia castrum est inexpugnabile.

Tertia quia est purissima de omnibus necessariis.
Primo est in alto positum. dicitur ps. xc.
Altissimum posuisti refugium tuum. Nota al-
tissimum. Alti sunt montes et elementa: sed
altiores sunt celi lune: mercurij et c. sed su-
per omnes altissimum est celum empireum in-
tantum quod philosophi non puenerunt ad eius co-
gnitionem: quia non potuerunt tantum ascen-
dere. Dicit sanctus Thomas. ij. scrip. di. ij. q. ij.
ar. i. vbi querit. Utrum celum empireum sit
corpus: quod celum empireum ratione inuestigari
non potest: quia quicquid de celo cognoscimus
hoc est aut per visum aut per motum. Celum
autem empireum nec visui subiaceret nec mo-
tui: ut habet in ista. ij. sententiarum. di. ij. sed per
auctoritatem est habitus et est corpus illud
quod principaliter ordinatum est ut sit habi-
tatio beatorum. et hoc magis propter homines quam
rum corpora glorificabuntur: quibus locus debet esse
propter angelos qui loco non indigent. Et quia il-
la gloria excedit inuestigationem humanam:
ideo etiam celum empireum: et est celum empireum
corpus secundum quod dicitur. ij. sententiarum. di. ij. intellectuale
et intelligibile et non visibile: quia non subia-
cet nostro visui. sed intellectu tantum capit: et est
immobile. Et ideo philosophi ipsum non cognouerunt:
ut dicit. s. Tho. vbi. s. i. solutione ad quartum.
nec aliquam de eo mentionem fecerunt: quia nec
motui nec visui subiaceret. item celum empi-
reum: ut dicit. s. Tho. vbi. s. ar. ij. est incorru-
ptibile: immobile et lucidum: quia cum omnis res de-
terminetur a fine: oportet conditiones celi empirei ac-
cipere sed quod puenit statum beatorum propter quod factum
est. Et quia illi sunt in plena participatione eter-
ne lucis quatenus et eternitatis. ideo decet empireum ce-

lū lucidū immobile: & icorruptibile eē. Un̄
ij. sen. di. ij. i lra d̄r q̄ d̄r ēpireū nō ab ar
dore s̄z a splēdore. D̄r ēr q̄ a volubilita
te mūdi secretū ē: vt d̄r ēr q̄ nō h̄z ardo
rē nō aut̄ d̄r lucidū hoc modo q̄ radios
suos emittat n̄ro sensui visibiles: s̄z q̄ i
natura sua lucē h̄z eo q̄ ē maxime for
male. Hec. s. tho. vbi. s̄. Itē. i. pte. q. lxxvj.
ar. iij. Sc̄do ē ierpugnabile. David. Nō
accedet ad te malū. s. culpe. & flagellum
nō appropinquabit tabernaculo tuo. ps. xc
Tertio ē ibi oīz bonoz p̄uisio. Un̄ boe.
ij. d̄r p̄so. phie dicit q̄ v̄tudo ē stat̄oīz
bonoz aggregatiōe p̄fect̄. D̄r ēr gl̄io
sa ciuitas signata p̄ ciuitatē hierl̄m: eo
q̄ h̄bat mltas libertates & caput & m̄
erat aīaz ciuitatū. Ita ēr gl̄ia celestis
Auctoritas. Illa q̄ sursuz ē hierl̄z libe
ra est q̄ ē m̄ n̄ra. ad Ga. iij. p̄z ergo rō
q̄re gl̄ia celestis d̄r ciuitas v̄l castellum
de q̄ anagogice dicit x̄ps in themate ol
bus nobis. Itē i castellū. q. d. i hoc mū
do nō potestis diu stare: imo oīz nos h̄i
tationē mutare: q̄ nō h̄m̄ h̄ manētē ci
uitatē s̄z futurā inq̄rimus: vt dicit apl̄s
ad heb. xij. Itē dicit. Itē sc̄z p̄ bona opa
p̄ passus v̄tutū in castellū. s. gl̄ie celestis
q̄d̄ p̄tra vos ē. S̄z q̄re dixit q̄d̄ s̄ vos est
nūq̄d̄ gl̄ia celestis ē iūmica n̄ra. Mō iux
ta hoc iuenio in sacra scriptura q̄ gl̄ia
celestis ē p̄ aliq̄b̄ & est s̄ aliq̄s. Primo
gl̄ia celestis est p̄ inocētib̄ i baptismo
purificatis. Sc̄do gl̄ia celestis ē s̄ delin
quētes criminal̄ alienatos. Dico p̄mo
zc. q̄z ip̄i nūq̄ peccauerūt nec corde ma
le cogitādo nec ore male loquendo: nec
ope s̄ deū: nec s̄ p̄ximū. iō celestis gl̄ia
est p̄ istis. Rō p̄z p̄ r̄laz phie. iij. phisi.
q̄z loc̄ & locatū debēt p̄portionari: v̄l q̄
libet loc̄ p̄petit locabili sibi nō p̄trario
s̄z p̄portionato. Vbi gr̄a. Mare siue aq̄
maris p̄petit piscib̄: q̄z ille loc̄ est eis
naturalis iuxta eorū p̄prietates & p̄di
tiōes. aer aut̄ est p̄ aīb̄. Terra nō p̄
aīalib̄: q̄z h̄nt p̄ditiones & p̄prietates
s̄iles loco. Mō videam̄ si pueri nouiter
baptizati h̄nt qualitates & cōditiōes &
p̄prietates similes celo empyreo. et
apparet q̄ sic: q̄z celū est locus: habita
tio seu domus dei proprie. Licet enim
deus sit in oī loco: t̄n̄ in celo maxie ma
nifestat gl̄iaz suā sanctis. Ideo dauid.
Ad te leuaui oculos meos. sc̄z in orōne

qui habitas i celis. ps. cxxij. Cū isto lo
co dicti pueri h̄nt conueniētā q̄z p̄ scm̄
baptismū facti sunt filij dei & sancte ma
tris ecclie. cū ante baptismū essent solū
filij ade. Dicit em̄. b. Aug. in lib. de ba
ptismo puuloz. & h̄r de p̄se. dist. iij. Ad
hoc valet baptism̄ vt baptizati x̄po in
corporent vt mēbra capiti. De hoc di
cit. s. Tho. iij. pte. q. lxx. ar. v. q̄ icorpa
tio est effect̄ baptismi. q̄z p̄ baptismum
aliquis regenerat̄ in sp̄ialem vitā q̄ est
pprie fidelū x̄pi. Vita aut̄ nō ē nisi mē
broz capiti vnitoz a quo motū & sensuz
suscipiūt. Idē dicit. s. Tho. iij. di. iij. q.
ij. ar. ij. q. v. Et i signū q̄ sunt filij dei dā
tur eis p̄ baptismū matrine & patrine: q̄z
sicut a parentib̄ carnalib̄ recipiunt eē
carnale: ita a parentib̄ sp̄ialibus reci
piunt esse sp̄iale. Hereditas aut̄ p̄ris q̄
est celū optime p̄petit filijs & est p̄ filijs.
Quis ergo p̄hiberet filijs ne ingrederē
tur domū p̄ris eorū. Ista rōne dicit̄ pue
ris locus paradisi p̄uenit. iō apl̄s dicit.
Ipse sp̄s testimoniū reddit sp̄i n̄ro q̄
sum̄ filij dei. Si aut̄ filij: & heredes. he
redes q̄dam dei: coheredes aut̄ x̄pi. ad
Ro. viij. Sc̄da p̄ditio celi est: q̄z vbi est
plena sc̄titas: nō est ibi aliq̄d̄ pctm̄: nec
actuale: mortale: seu veniale: nec origi
nale. Oēs sunt ibi sc̄ti. Auctoritas. Oīs
q̄ relict̄ fuerit in syō & residū in hierl̄z
sc̄tus vocabit̄ oīs q̄ script̄ est in vita in
hierl̄m. Esa. iij. Nota oīs q̄ relict̄ fue
rit. hoc d̄r p̄pter demones q̄ fuerūt crea
ti in celo: s̄z p̄pter peccatū inde expulsi
sunt & oēs āgeli q̄ ibi remāserūt sc̄ti sūt.
Itē dicit. Qui relict̄ fuerit in syō. i. gl̄ia
in qua dē cōtēplat̄: sc̄tus vocabit̄. H̄ac
p̄ditionē h̄nt pueri nouiter baptizati q̄
oēs sc̄ti sunt v̄tute baptismi: q̄ non solū
dictos pueros sc̄tificat s̄z etiā adultos i
fideles nisi fice accedāt ad eū. Itē dicit
apl̄s talib̄. Templū dei scm̄ est q̄ estis
vos. i. ad Cor. vi. Tertia p̄ditio celi em
pyrei ē pulchritudo corpalis q̄ tāta est
q̄ si a nobis mō posset videri: nolemus
comedere nec bibere zc. Itē d̄r. Quā di
lecta tabernacula tua d̄ne v̄tutū cōcupi
scit & deficit aīa mea i atria d̄ni. ps. lxxx
ij. ita etiā aīe dictoz pueroz tantā h̄nt
pulchritudinē q̄ si nos possem̄ eas vi
dere: essem̄ extra nosipfos p̄re admira
tione. Et in signū huī pulchritudinis
b

ponit eis cappa alba i baptismo varia
 ra picturis tornata. Itē dicit sc̄tus tho.
 iij. pte. q. lxxvj. ar. x. ad. iij. q̄ baptizatis
 tradit̄ cā dīda vestis in signū gl̄iose re-
 surrectionis ad quā hoīes p̄ baptismū
 regenerant̄ z ad significādū puritatē vi-
 te quā debent post baptismū observare
 fm̄ illud ad Ro. vi. In nouitate vite am-
 bulem⁹. Quarta conditio celi est. q̄ ibi
 est cōtinua claritas z est corp⁹ lucidū z
 incorruptibile: s̄z nō emittat radios visi-
 biles s̄z sc̄m̄ tho. i. pte. q. lxxvj. z. ij. scrip.
 di. ij. Sec⁹ in hoc mūdo in quo diuidit̄
 in diē clarā z noctē obscuram: s̄z in celo
 semp̄ lucet ibi sol. nō iste sol naturalis:
 qz ciuitas illa nō eget sole neqz luna vt
 luceāt iēa. Apoc. xxi. s̄z illuminat̄ a sole
 iustitie xp̄o. de q̄ d̄r virgini marie. Ex te
 orit⁹ est sol iustitie xp̄s de⁹ nr̄. Hāc p̄di-
 tionē et̄ h̄nt̄ dicti pueri. Dicit ph̄s. iij. de
 aīa. q̄ aīa i sua p̄ma creatione ē tāq̄ ta-
 bula rasa i q̄ nihil est depictū: s̄z in ba-
 ptismo recipit claritatē z abūdātia oīm
 virtū habitualr̄. de q̄ sc̄tus Tho. iij. pte.
 q. lxxix. ar. v. vbi dicit q̄rundā repro-
 bās opiniōez falsaz. q̄ necesse ē q̄ pueri
 in baptismo recipiāt i fluxū gr̄e z virtutis
 z hoc p̄bat dupl̄r. qz pueri sicut z adul-
 ti i baptismo efficiunt̄ mēbra xp̄i vñ ne-
 cesse ē q̄ a capite recipiant i fluxū gr̄e et
 virtutis sicut z demō ph̄ibeat̄ virtute di-
 uina ab inuestigatiōe v̄ginitat̄ btē ma-
 rie: nec nouerat diuinitatē xp̄i: s̄z p̄fite-
 bat̄ suspiciādō vt dicit sc̄tus tho. iij. scrip.
 di. xxx. q. ij. ar. j. z. iij. pte. q. xxix. z. xli. et
 xliij. z. xlviij. Sc̄do qz nisi pueri i bap-
 tismo reciperēt gr̄az z virtutes: pueri dece-
 dētes post baptismū nō puenirēt ad vi-
 tā eternā. qz vt d̄r ad Ro. vi. Gr̄a dei est
 vita eterna: z iō nō p̄fuisset eis ad salu-
 tem baptizatos fuisse. Idē tenet sc̄tus
 Tho. iij. scrip. di. iij. q. ij. ar. ij. q̄st̄iō cu-
 la. j. S̄z ipedit̄ a corpe: qz nō pōt eas sta-
 ti oñdere sicut nec tassa argētea mlt̄az
 lucida z clara sub clamide abscondita
 nō pōt oñdere suā claritatē: s̄z ad solem
 posita fulget int̄m q̄ mirū est ita q̄ ob-
 scurat visuz. Idē de aīa pueri sub clami-
 de carnis abscondita s̄z a corpe sepa-
 rati h̄z t̄m̄ lumē z claritatem sc̄ie plusq̄
 habuerit aliqs vnq̄ i hoc mūdo z in si-
 gnū hui⁹ claritat̄ qn̄ pueri baptizāt̄ ac-
 cendit̄ lumē. Si ḡ qlibet locus naturāl̄r

cōpetit̄ locabili zc. iō p̄nt̄ dicere. Qui nō
 est aduersuz nos. s. loc⁹ celestis est p̄ no-
 bis. Mar. ix. Idē qn̄ tales moriunt̄ in sta-
 tu innocentie baptismalis d̄r eis. Itē in
 castellū qd̄ p̄ vobis ē. Dicā vobis vnā
 gratā hiltoria q̄ recitat̄ a trib⁹ euange.
 Mar. xix. Mar. x. z Luc. xvij. Semel cū
 xp̄s p̄dicasset post̄ s̄monē gētes ex de-
 uotiōe portabāt filios suos ad xp̄m vt
 eis daret suā b̄ndictiōez z tot veniebāt
 ad eū q̄ dicit text⁹ q̄ discipuli increpabāt
 eos z ph̄ibeat̄ ne xp̄o appropinq̄rent
 hoc vidēs xp̄s idigne tulit z dixit disci-
 plis. Sinite puulos venire ad me z no-
 lite ph̄ibere eos taliū em̄ ē regnū celoz
 dicit Mar. Et āplexās eos z imponens
 man⁹ suas sup̄ illos b̄ndicebat eos. No-
 ta cum dicit sinite puulos zc. vbi ponit
 tres clausulas s̄z q̄ sunt tria magna im-
 pedimētā volētib⁹ celū itrare. Primū est
 in morte in q̄ veniūt demones solū h̄go
 maria obtinuit p̄ gr̄am ne venirent in
 morte sua vt pie credit̄: z multi q̄ i mor-
 te credūt ascēdere in celū: tūc capiunt̄ a
 demonib⁹ z descendunt in infernū p̄p̄
 corū mala z pctā: s̄z dicti pueri nō timēt
 qz tunc xp̄s dicere pōt demonib⁹: p̄dis-
 tores sinite puulos venire ad me. De
 multis aut̄ pauci saluant̄: qz fere om̄es
 sūt aut sup̄bi aut auari: aut luxuriosi zc.
 Nota dictū archidiaconi lugdunēsis.
 q̄ de. xxx. milib⁹ solum quinqz fuerunt
 saluati: ideo gaudendum esset de morte
 puulorum innocentū. Sc̄dm̄ impedimē-
 tum est post mortē in aere in medio re-
 giōe vbi est maior multitudo demonū:
 et mlti q̄ forte euadūt p̄mū ipedimētum
 capi possēt i isto sc̄do. s̄z q̄ reuelatū fuit
 btō ātonio. De dictis pueris dicit xp̄s
 demonib⁹ nolite ph̄ibere eos. Tertūz
 impedimētū est in porta celi in qua por-
 tarū stricte examināt̄: qz multe aīe non
 solū bone s̄z etiā male p̄missiōe diuina
 possūt venire vsqz ad portā. Auctoritas
 Cum intrauerit paterfamilias. s. xp̄s in
 die ascētionis z clausit̄ ostiū incipie-
 tis foris stare z pulsare ad ostiū dicētes
 Dñe dñe aperi nob̄. Et rñdēs dicit vo-
 bis nescio vos vñ sitis. Tūc incipietis di-
 cere. Māducauim⁹ corā te z bibim⁹: z
 i plateis nr̄is docuisti. Et dicit vob̄ ne-
 scio vos discedite a me oēs oparij iūq̄ta-
 tis Lu. xij. Nota cū dicit nescio vos. Et

nūquā scit oīa. dico q̄ xp̄s scit oīa scia simplicis intelligentie: s̄ nō sciētia approbationis. S̄ de dictis pueris dicit xp̄s portarū. Dimittatis ip̄os intrare q̄ taliū ē regnū celoz. Ergo ite ī castellū qđ p̄ vobis est. Dico scđo q̄ gl̄ia celestis ē q̄ de linquētes. Ratio fundat̄ p̄ regulā ph̄ie dicētis. Oīs loc⁹ est q̄rius locabili cōtrarias q̄litates habēti ad ip̄m. verbi gr̄a. Aqua est aub⁹ loc⁹ cōtrari⁹ z aialib⁹: terra vero piscib⁹ ex cōtrarijs qualitibus. Modo videam⁹ si pctōres habent cōtrarias qualitates z cōditōes cōtra locū celi. p̄ia cōditio celi vt dixi est: qz locus habitatio est z dom⁹ dei z filiorū suoz. Sed peccatores nō sunt filij dei: s̄ inimici s̄ sunt filij dei. Alia ratio istius est: qz fm̄ sc̄m̄ Tho. sup̄ Joā. xij. aliq̄s fit filius dei triplr̄ s̄ triplicē assimilationē hoīs ad deū. s̄. per gratiā: per perfectionē operū z per gloriā. Et nihil hoz habēt peccatores: ergo nō sūt filij: s̄ aliquo modo possunt dici filij fm̄ similitudinē nature vestigiū z imaginis: non tñ gratie z glorie: qz fm̄ sc̄m̄ Tho. iij. pte q. xxxij. ar. iij. aliq̄s fm̄ istam quintuplicem similitudinem dicit̄ filius dei: sed tñ p̄rie s̄ illā triplicē assimilationē hoīs ad deū inimic⁹ dei est. qz fm̄ sc̄m̄ Tho. sup̄ Esa. l. Homo p̄ pctm̄ vēdit quattuor per que incurrit̄ inimicitia dei. s̄. animi p̄tutē celestē hereditatē: anime libertatem. z diuini amoris honorē. tñ ex pctis facti sūt ei inimici. qz q̄tomagis augmētant̄ z crescūt ī corpore v̄l sciētia vel potētia vel officijs: tāto sunt peiores in cōsciētia Supbi p̄sumptuosi nolētes obedire p̄ceptis dei sunt inimici dei. Auctoritas Inimicos meos illos qui nolunt me regnare super se. Luc. xix. Verbū est xp̄i. Patet ergo q̄ habēt cōtrariā qualitātē. Scđa cōditio celi est: qz est locus sanctitatis vt dixi. sed pctōres sunt maculati corrupti z abominabiles facti. esa. j. Ne gēti peccatrici populo graui iniquitate: semini nequā: filijs sceleratis. Dereliquerūt dñm̄ z blasphemauerūt sc̄m̄ israel: alienati sunt retrosum. Nota: vegeniti peccatrici quantū ad pctm̄ superbie: populo graui iniquitate: quantum ad auaritiā: semini nequā propter luxuriā: filijs sceleratis quantū ad inuidiā: dereliquerūt deū p̄pter gulā. blasphemaue

runt sc̄m̄ israel p̄pter irā. alienati sunt retrosum p̄pter accidiā. Tertia cōditio celi est pulchritudo: s̄ pctōres sunt imūdi z turpissimi: intantū q̄ qñ aīa pctōris venit ad portā paradisi possunt angeli z sc̄i clamare ad infernū de q̄ h̄iere. ij. Quā vilis facta est nimis iterans vias tuas. s̄. pctōz z ab egypto cōfunderis sicut p̄fusa es ab Assur dicit dñs. Quarta cōditio celi est q̄ celū est clarū: z pctōres sunt terrebrosi. Dñs. Nescierūt neq̄ intellexerūt: in tenebris ambulāt. qz fm̄ sc̄m̄ Tho. sup̄ Joā. v. Effect⁹ peccati ī mēte est quadruplex. s̄. infirmitas: cecitas: instabilitas: z indevotio. Et quattuor vulnera sunt caūsta in aīa ex pctō. Et de p̄mo z p̄sequēter ex alijs pctis. s̄. infirmitas in iracibili p̄cupiscētia icōcupiscibili: ignorātia siue cecitas in ratione z malitia in volūtate: ad que sequunt̄ alia duo mala sc̄z dolor z error. p̄ia scđe. q. lxxxv. arti. iij. Et etiā fm̄ sc̄m̄ Tho. p̄s. l. Mali nō cognoscūt sua pctā triplici rōne. s̄. cecitatis: obliuionis: z adulationis. Itē in celo est maxima pax z cōcordia q̄cqd̄ placet vni z alteri. Sed pctōres semper sunt in guerra vel cōtra p̄ximū: vel cōtra p̄ez m̄ez: vxorē filios z fratres zc. Nota hic fm̄ sc̄m̄ Tho. sup̄ Esa. lix. Peccatū causat quadruplicem diuisionē. discordie a p̄ximo cōtrarie effectiōis a seip̄o: auerstiōis a deo: z dissimilitudinis a sanctis. Itē dicit sc̄us Tho. ij. ij. q. xxix. arti. ij. ad tertiuū. q̄ pax vera est tñ ī bonis z bonoz: apparēs aut̄ ī malis. Itē ad quartū dicit q̄ p̄fecta pax est tñ in beat̄: sed imp̄fecta est in viatorib⁹. ideo quilibet pctōz pōt dicere. Qui nō est mecū. s̄. cōcorditer q̄ me est. Mat. xij. Licet ergo locus celi empyrei nō sit p̄ pctōribus imūmo sit cōtra eos: vt probauī: nihilomin⁹ tñ ne desperent dicit ei xp̄s in themate. Itē in castellū qđ q̄ vos est: quasi dicat. Itē quēadmodū vadūt pctōres z gētes armorū ad capiēdū castrū eis cōtrariuz vi armorū. ita etiā capi pōt castruz celi. Hoc nō auderē dicere nisi qz xp̄s dicit. A diebus Joānis baptiste vsq̄ nūc regnum celozū vim patit̄ et violēti rapiūt illud Mat. xj. Hec violētia fit per penitētiā qđ inuitur ibi. A diebus Joānis baptiste. qz ille qui p̄rimus p̄dicauit qđ regnū celoz pōt haberi p̄ penitētiā fuit

Domínica p̄ima aduentus domini.

Biblioteca Valenciana

pe. Ideo cepit p̄dicare et dicere. Penitentiam agite. appropinquabit enim regnum celorum. Mat. ij. iō tāq̄s boni bellatores debemus obsidere castrū celi et ip̄m impugnare. p̄mo cū bōbardis qđ sit per lamentabilē confessionē: sicut in bōbarda est foramē vbi ponit̄ puluis: et magister mittit ferrū ignitū et puluis inflammatur et lapis sic mittit̄ contra castrū et capitur. Isto modo in p̄fessione foramē vbi est puluis niger et fetidus pctōrū est cor: vel memoria ibi debēt p̄gregari peccata. Ferrū ignitū est cōpūctio seu contritio cordis q̄ a magistro seu a sp̄sācto mittit̄ et inflamatur cor. et tūc proiectur lapis magn⁹ peccati mortalis et p̄forat̄ murus paradisi. Propter hoc dicit Job Cedet animā meā vite mee: dimittā aduersus me eloquiū meū: loquar. s. in cōfessionē amaritudinis aie mee. Job. xiiij. Secōdo trabucādo p̄ secretas miseraciones. Trabucc⁹ ē lapis mittit̄ p̄tra castruz: sed nō cū clamore nec sonitu sicut bombardā: sed secrete. Sic etiam est de elemosyna q̄ secrete ē faciēda. Cōfessio d̄z fieri cū clamore et tumultu gemituz et suspirioz: s̄ elemosina secrete mittendo vicine paup̄i vidue et c. panē v̄ vinū: vel vestē: vel pecunias captiuis v̄ puelis dando dotem. x. florenos vel. xij. sic diruitur turris muri paradisi. ideo x̄ps: Cūz facis elemosynā: noli tuba ante te canere sicut hypocrite faciūt. Te aut̄ faciente elemosynā: nesciat sinistra tua qđ faciat dextera tua. Mat. vj. Tertio balistādo per efficaces orōnes. vnde os nostrum ad instar baliste est factū duoz lignoz. Arc⁹ baliste est lingua. Sagitte vero oratio. Et lignuz per mediū arcus est rectitudo orōnis. Ideo auiso cogitādo cū quo loqueris in oratiōe qz cū x̄po dicēdo. Pater noster. vel cū virgine maria dicēdo Ave maria et c. Cogitādo q̄ vides x̄pm in cathedra sedentē iratum contra te: et sic mittit̄ sagitta deuote oratiōis. et vulnerat̄ x̄ps vel h̄go maria. qđ vulnus bene placet eis. et tūc lz est irat⁹ cōtra te ex peccatis tuis: parcat̄ et remittit tibi peccata dicens vulnerasti me: iō parco tibi. Idez de virgine maria. ideo de sagitta deuote orōnis dicit scriptura Oratio humiliat̄ se nubes penetrabit. Eccli. xxxij. Quarto scalando castruz p̄

scalā virtutū ascēdēdo ad instar hominum armorū qui cum scala ascendunt secrete: et quando sunt superius clamant fortiter viuat viuat. Ita bona vita et virtuosa est scala cuius gradus est humilitas: castitas: paupertas: temperātia: iusticia. et c. Ideo dñs. Cōsurgite et ascendite ad gentem quietem et habitantem confidenter. Hier. xlix. Nota exemplū de Eustachio et vxore: vt habetur in vitis patrum. ideo regnū celorum vim patitur. Matthei. xi. Qui potes capere capiat. Matth. xix. Ergo ite vos peccatores per penitentiam ad castellum quod contra vos est. Deo gratias.

Domínica p̄ime aduent⁹ dñi. Sermo. v.

Oratio estianos

de sōno surgere. ad Rom. xiiij. et in epistola et c. Pro huius verbi declaratiōe et predicande materie introductione sciendū quod in sacra scriptura status mortalis peccati dicitur dormire: qđ diu enim homo est in peccato mortali: tandiu dormit duplici ratiōe. Prima quia sicut ille qui dormit nihil operatur nec loquit̄ aliquid: sic nec persona que est in peccato mortali nihil operatur meritoze: qz gratia est principiū merēdi remotū: charitas vero proximū. iij. scrip. dist. xxx. s̄ talis caret viraq̄. qz lz posset facere multa bona opade genere: qz pctm mortale nō aufert homini liberū arbitriuz: tamē ex illis operib⁹ nihil lucrā p̄ gloria paradisi. Licet eniz ex ipsis lucrēt bona tēporalia. s. sanitatē filios: honores: diuitias: et ex illis meretur exire de pctō mortali aliquo mō dispositiue. vt dicit sc̄tus Tho. i. iij. di. xv. q. j. arti. iij. q. iij. et. iij. parte. q. lxxix. ar. vj. ideo qñ hō sentit se in pctō mortali nō debet dimittere bona opera sed magis augmētare: sed nō sunt lucratiua gl̄ie: qz qñ in sero mortis homo venit ad cōptum cū x̄po ipse dat retributionē solū p̄ bonis operib⁹ factis in statu gr̄e. qz erunt viua per charitatē s̄m sanctū Tho. ibidē. sed de bonis operibus factis i statu culpe nil retribuet: qz sine charitate facta sunt ergo mortua. et per cōsequēs nullo mō meritoria: ibidē et c. qz iaz in hoc mūdo ipse dedit retributionē p̄ illis: p̄pter hoc dicebat x̄ps. ma

nete in me et ego in vobis: quia qui manet
 in me et ego in eo habet fructum multum: quia
 sine me nihil potestis facere. scilicet meritoze
 Jo. xv. Pro dictorum intelligentia nota dif-
 ferentiam inter opera viua mortua et morti-
 ficata. Nam illa opera hominis proprie dicuntur
 viua. ut dicitur. s. Tho. iij. scrip. di. xiiij. q.
 ij. ar. iij. q. ij. que hominem ad eternam vitam
 producere possunt: quia omnia illa dicuntur viue-
 re que habent debitam operationem vel effectum:
 et illa que privantur hac dicuntur mortua: sicut
 dicimus aquam viuam que est in impetu fluen-
 di: proprius autem effectus humanorum operum
 est quod per ea homo ad ultimum finem humane vite
 perveniat. scilicet ad beatitudinem. idem dicitur. s.
 Tho. iij. parte. q. lxxxix. ar. iij. sic igitur
 opera viua dicuntur que fiunt et sunt cum charita-
 te: sed illa opera hominis dicuntur mortua que hoc
 faciendi potestatem non habent: quia fiunt sine cha-
 ritate. dicitur enim sanctus Tho. iij. parte. q.
 lxxxix. ar. vi. in sol. ad secundum quod opera de ge-
 nere bonorum sine charitate facta dicuntur
 mortua propter defectum charitatis et gra-
 tie sicut principium. sed opera hominis dicuntur
 mortificata que hanc potestatem produciendi
 ad eternam vitam amiserunt cum prius eam ha-
 buerint: et sic opera mortificata dicuntur que fiunt
 cum charitate sed non sunt cum ea propter sequens
 peccatum mortale. Et ideo opera bona ex cha-
 ritate facta in eo qui gratiam habet viua
 sunt. in eo autem qui gratiam caret: non ex cha-
 ritate facta mortua sunt opera autem prius in
 charitate facta in eo qui gratiam dimittit pro
 peccatum mortificata sunt quia peccatum sequens
 impedit quod homo per illa opera non possit ad vi-
 tam introduci. hec. s. Tho. iij. scrip. di. xiiij.
 vbi. s. Nota est secundum. s. Tho. in. iij. pte. q.
 lxxxix. ar. vi. quod a peccatis aliquid dicitur mortuum
 dupliciter. vno modo effectiue: quia scilicet est causa mor-
 tis. et hoc modo peccatum siue opera peccati dicuntur
 opera mortua. sed illud ad hebr. Sanguis
 christi emundabit conscientias nostras ab operibus
 mortuis ad serviendum deo viuenti. ad heb.
 ix. Alio modo dicitur opus mortuum privative: quia
 scilicet caret vita spirituali que est ex charitate per
 quam anima deo coniungitur ex quo vivit sicut
 corpus per animam et sic operatio sine gratia dicitur
 opus mortuum. Et per hunc modum est fides que
 est sine charitate dicitur mortua. sed illud Jac.
 ij. fides sine operibus mortua est. Querit
 sanctus Tho. in. iij. di. xv. q. i. ar. iij. q. iij.
 utrum opera extra charitatem facta fiunt ali-
 cuius boni meritoria saltem temporalis. Ad qua-

questionem respondet quod opera extra charita-
 tem facta non sunt meritoria ex condigno
 neque eterni neque temporalis alicuius boni apud
 deum. dicit enim Augustinus quod peccatum non est dignus
 pane quo vescitur: sed quia divina bonitate
 decet ut ubicumque dispositionem invenit perfe-
 ctionem adiciat. Ideo ex merito propter gratiam dicitur
 aliquid mereri aliquid bonum pro opera est chari-
 tate facta. Et secundum hoc opera ista valent ad
 triplex bonum. scilicet ad temporalium consecutionem:
 ad dispositionem ad gratiam: et ad assuetu-
 dinem bonorum operum. concordat dominus Alber-
 tus in. iij. di. xiiij. et xv. Concordat etiam cum
 dicitur Raymundus. Quia tamen hoc meritum non
 proprie meritum dicitur: ideo magis concedendum
 est quod huiusmodi opera non fiunt alicuius me-
 ritoria quam quod sunt. hec sanctus Thomas
 vbi. s. De hoc etiam sanctus Thomas. iij.
 parte. q. lxxxix. ar. vi. in sol. ad tertium.
 Item. ij. scrip. di. xxvij. ar. iij. in corpore
 dicitur sanctus Thomas. quod opera bona ante
 donum gratie facta premio sibi proportiona-
 to non carent. Causant enim quandam habi-
 tudinem ad gratiam: et secum etiam quandam
 honestatem et pulchritudinem habent in qui-
 bus proinde eorum premium consistit. Et ali-
 qua etiam per accidens causant ut bonorum
 temporalium affluentiam aut aliquid huius-
 modi: quia frequenter ut dicitur Gregorius. Deus in
 hoc mundo remunerat quod premium future
 glorie non meretur ut sic nullum bonum irre-
 muneratum inveniat. hec ille. Secunda ratio quia
 sicut persona que dormit nullum habet senti-
 metum nec videt: nec audit: nec odorat:
 nec tangit: quia omnes potentie sensitive et intel-
 lective sunt ligate. Ita de persona que est
 in statu peccati mortalis totum sentimen-
 tum rerum spiritualium perdidit. sed sentiat sapor-
 res rerum temporalium: tamen non videt periculum
 in quo est propter peccatum: nec audit deum per
 veram obedientiam ad eius mandata: nec odorat
 per devotionem: nec tangit per penitentiam
 nec gustat per communionem. De his quere prima
 secunda. q. lxxxv. ar. iij. Aialis homo non sen-
 tit ea que spiritus dei sunt. scilicet ad Cor. ij. si ergo
 persona que in peccato mortali est nihil lucratur
 meritoze nec sentit res spirituales: ergo dor-
 mit. ut ratio quod status peccati mortalis
 dicitur dormire. Ideo sicut homini que diu
 dormiuit dicitur surge: quia diu dormiuit: ita
 dicit apostolus cuilibet peccatori. surge que dormis
 et exurge a mortuis et illuminabit tibi Christus
 ad Ephe. v. Nota exurge a mortuis. i. a

peccatis mortalib⁹ ⁊ illuminabit tibi xp̄s
 Quare dicit tibi ⁊ non te: r̄nde regula
 generalis est sacre scripture: q̄ vbi vide
 tur incōgruitas: ibi est magnū secretū vt
 hic qz pl⁹ est illuminare homini q̄ illu
 minare hoīem. verbi ḡa. De⁹ illuminat
 solē sed nō illuminat soli. i. non dat sibi
 lumē ad vtilitatē sui sed ad vtilitatē no
 straz: ita multi sunt illuminati a deo de
 magna sciētia vel de magno intellectu
 sed nō ad vtilitatē suā: s̄ ad deceptionē
 alioꝝ. s̄ qñ de sciētia seu intellectu sciūt
 se bñ regere i saluationē alioꝝ ⁊ ip̄oꝝ
 tūc de⁹ illuminat eis. s. ad vtilitatē pro
 pria: sed videt̄ incōgruitas. Ideo dicit
 Aug. Indignū vehementer existimo vt
 v̄ba sacri eloquiū restringā regulis do
 nati: ecce q̄re dicit. Illuminabit tibi xp̄s
 idest ad vtilitatē tuā. Ideo dicit thema.
 Hora est iā nos: qz iā claritas solis iusti
 tie orit̄ i officio ecclesie p̄z thema. Inue
 nio q̄ .x. sunt seruāda ⁊ fiēda i surgēdo
 a somno pcti mortalis q̄ fiunt ⁊ seruant̄
 in surgēdo a somno corpali nocturno in
 quo hō facit cōiter decē. p̄mo hō ape
 rit oculos ad vidēdū q̄ hora est: ⁊ si est
 dies dicit hō. O surgam⁹ qz dies est cla
 ra: ita ille q̄ dormit i pctis d̄z p̄mo a pi
 re oculos p̄ pctōꝝ cognitionē ⁊ piculi in
 quo est. Cognitio i quo est p̄m⁹ actus
 in oib⁹ operationib⁹ q̄ fiunt electiue: qz
 electio in hoībus: sequit̄ inquisitionē: et
 p̄supponit cognitionē: vt dicit. s. Tho. i.
 scrip. di. xli. ar. j. i solu. ad primū. Est em̄
 electio actus volūtatis nō absolute s̄ in
 ordine ad intellectū ordināte. Act⁹ aut̄
 volūtatis cognitionē p̄supponit: eo qd̄
 volūtatis de se ceca est ⁊ mouet̄ ab itelle
 ctu p̄sentate sibi suū obiectū specificati
 ue. s̄ et̄ volūtatis mouet̄ intellectū q̄ ad
 exercitiū act⁹ qñ religiosus apit oculos.
 recognoscēdo se dicit. O miser ⁊ tot āni
 sunt q̄ sum in ordine ⁊c. mō apit oculos
 Idē de clerico dissoluto. Idē d̄ xp̄ianis
 qui solo noīe dicunt̄ xp̄iani: s̄ nō regūt
 se iuxta diuina p̄cepta: s̄ iuxta eoz sen
 timentū. Ecce hic aptio oculoꝝ spūaliū
 Ideo dauid postq̄ apuit oculos ⁊ cogno
 uit statū pcti ⁊ periculū in quo erat dice
 bat deo. Amplius laua me ab iniq̄tate
 mea: ⁊ a pctō meo mūda me ⁊c. ⁊ allat
 rōnem di. Qm̄ iniq̄tatē meā ego cogno
 sco ⁊c. ps. l. Ecce quō tenebat oculos ap

tos. Ita d̄z facere quilibet pctōꝝ cogitā
 do suā malā vitā quā tenuit. Scdo hō
 in lecto erigit se q̄si sedēdo. Ita q̄ surgit
 a pctō d̄z erigi per cōtritionē. q̄ sedet in
 lecto est erect⁹. s. a singulo super⁹ s̄ ia
 cet inferius. Ita cōtritio vera importat
 duo. p̄mo dolorē ⁊ displicētiā de pctis
 iā iacet basse. Scdo per respectū ad deū
 quē offendit: mō est erect⁹: qz si dolor v̄
 displicētia pctōꝝ venit respectu mundi
 fame vel periculi nihil valet: totus iacet
 basse i terra: opz q̄ displicētia sit respec
 tu dei tūc ē p̄tritio. de hoc. iij. scrip. di.
 xvj. Ita faciebat ille rex Ezechias di.
 Recogitabo tibi oēs ānos meos i ama
 ritudie aie mee Esa. xxxviij. Nota tibi
 nō dicit mūdo fame nec piculo sed tibi.
 ideo qñ hō recordat̄ de pctis d̄z percute
 re pect⁹ eleuādo oculos vsus celū dicē
 do. Tibi soli peccaui dñe miserere mei.
 Tertio induit camisia ⁊ ceteris indumē
 tis. Ecce p̄positi boni assūptio. firmuz
 em̄ p̄positū in bonū nō est sine idumēto
 diuine gr̄e: qz hoc nō est sine p̄fecta p̄pa
 ratione ad gratiā que est simul cū infu
 siōe gratie ⁊ meret̄ gloriā ⁊ nō gratiā: q̄
 iam habet̄ p̄ia scde. q. cxij. ar. ij. ad pri
 mū. Si em̄ volūtatis p̄opta est sm̄ illud
 qd̄ h̄z accepta est: nō sm̄ id qd̄ nō h̄z. ij.
 ad Cor. viij. Alie virtutes sunt alia in
 dumēta: dic vt videbit̄ expedire. iō apl⁹
 Induite vos sicut electi dei sc̄ti ⁊ dilecti
 viscera mie: benignitatē: humilitatē: mo
 destiā: patientiā supportantes inuicem.
 ad Col. iij. Quarto a lecto recedit. ecce
 recessus a mala societate ⁊ ab occasiōi
 bus. De hoc pulchre vide. s. Tho. super
 Mat. iij. c. Aliter p̄positū abscondi a pctō
 nō est perfectū nec firmū. ideo dicit scri.
 Salua aīam tuā noli respicere post ter
 gū tuū: nec stes i om̄i loco circa regionē
 s̄ i mōte saluū te fac ne ⁊ tu simul peas.
 Gen. xix. ideo recedite statiz qz si modo
 p̄ponitis nō peccare: qz estis modicū de
 uoti: tñ post p̄adiū vel cenā habita oc
 casioē peccabitis. ideo et̄ poeta hoc di
 cit. Que nocitura tenes q̄uis sint chara
 relinque. Quito sputa ⁊ hm̄oi emittunt̄
 p̄pter ebullitionē stomachi. Ecce oris
 p̄fessio q̄ vere non est nisi spuerē flegma
 putridū de pctis. Sic aut̄ purificat̄ sto
 machus nostre p̄scientie. Auctoritas. si
 p̄fitemur pctā nostra fidelis ⁊ iustus est

de^o vt remittat nobis pctā nostra z emūdet nos ab omī iniquitate nostra. i. Joā. i. Sexto calciatur hō. ecce iniuriarū remissio. Qui incedit discalciat^o statim sentit pūctiones lapidū z spinarū. sec^o qñ hō incedit calciatus. qui nō sentit se de iniurijs ad vindicandū sed totū remittit: talis calciatus incedit: sed ille q̄ indignat^o z q̄rit vindictā nec vult dimittere. Icedit discalciatus. Ideo dicit scriptura sc̄ta. Ois iniurie primi ne memineris: z nihil agas in operib⁹ iniurie. Eccl. x. ideo calciatē te p bonā patiētiā iniurias remittēdo. iuxta illd. State calciati pedes in pparatiōe euāgelij pacis. ad Ephe. vi. Septimo cingit hō. ecce hic debitorū restitutio. Quidā incedūt sine cinctura sc̄z amplos vētres portātes in magnis pōpis z vsuris de bonis alteri⁹ q̄ habēt p vsuras rapinas calūnias zc. Ideo o3 se cingere stringēdo se cū bonis suis de bono iusto: restituēdo oīa alia d malo z i iustos. Auctoritas. Reddite oib⁹ d̄bita nemini q̄c̄q̄ debeat: nisi vt inuicē diligatis zc. ad Ro. xiiij. Nullus d3 se ampliare in bonis alienis. iō dicit xp̄s. sint lum bivesti p̄cincti z lucerne zc. Lu. xij. Lucerne ardētes sūt opera meritoria: q̄ nō ardēt q̄ diu hō retinet bona alteri⁹ iniuste. Octauo man⁹ lauant. Ecce elemosynarum largitio qñ facta est restitutio de hoc qd̄ supest de bono iusto hō facit elemosynā que mundat z purificat aīam a peccat^o. Auctoritas. Qd̄ supest date elemosynā: z ecce oīa mūda sūt vobis. Lu. xi. Nono man⁹ applicant^o ad aliqd̄ op⁹ ecce spūalis oratio q̄ de cōi cūrsu debet fieri eleuatis manibus sursus. q. d. Dñe paup sum: ideo leuo manum dexterā vt detis mihi spūalia: z sinistra vt detis mihi bona t̄palia. Uolo viros orare in omī loco leuātes puras man⁹ sine iraz discipulatiōe. i. ad Ti. ij. Decimo z vltimo cibus sumit^o hora p̄adū. ecce eucharistie cōio in qua anima reficit^o z recreatur: qz recipit xp̄m q̄ dat vitā gratie z vitā glie. ideo dicit ip̄e. accipite z māducate: hoc est corpus meū. i. ad Cor. n. xi. Qualiter debet accipi ostendit ibidē cū d3. probet sūt seipm hō z sic de pane illo edat z de calice bibat. qui em māducat z bibit indigne iudiciū sibi māducat z bibit. Ubi dicit glo. amb. ita puniet^o ac si xp̄m pro-

ptis manibus interfecisset. ecce quomodo debem⁹ surgere a somno pcti mortalis. propter hoc dicit thema. Hora est iā nos de somno surgere. Deo gratias. ¶ De eadem dominica. Sermo. vi.

De precessit. Dies

autem appropinquauit. ad Rom. xiiij. Thema ppositū z etiā tota ep̄la declarāt nobis finē mundi esse de propinquo vt nullus ponat in ipso spem nec amorē suuz: qz qñ hō scit q̄ domus sit antiqua z minat ruina: nullus nisi stult⁹ vult in ipsa remanere ad habitādū. idē de nauī antiqua ad nauigādū. ita est de domo huius mūdi antiqua z ruinosa. iō nullus nisi sit stultus d3 ipam appetere nec diligere: nec in nauibus vite nauigare. s3 vt materia p̄sentis p̄mouis sit deo acceptabilis z gratiosa: z nobis utilis z p̄cua salutē d̄go maria. Non p̄cessit zc. Pro huius vbi declaratiōe z materie p̄dicā de introductiōe sciēdū est q̄ in diuersis locis sacre scripture reperit^o q̄ vita hui⁹ mūdi d3: mox respectu vite paradisi. Hoc declarat^o p tres p̄portiones. s. solis lune z iesu xp̄i. Luna h3 claritatem. sed sol h3 maiorē septēpliciter: vt dicūt doctores z etiā glo. ordi. sup illd. Esa. xxx. Erit lux lune sicut lux solis: z lux solis erit septēpliciter sicut lux septē dierū. ex pctō ade sol z luna pdiderunt multū de claritate. Nota tamē fm s. tho. in. iij. di. xlviii. q. ij. ar. iij. ad tertiū. q̄ pbabilius d3 q̄ illa minoratio luminis ex lapsu primi p̄ctis nō est fm realē luminis defectū. sed quo ad vsum hoīs qui nō tm̄ b̄ficiū ex lumine corporū celestiu cōsecut^o est q̄tū ante fuisse: nec sequit^o si lux corporū celestium minorata nō est in hoīe peccante q̄ realr nō sit augēda in ei⁹ glificatione qz pcti hoīs nō imutauit statū vniversi cum etiā hō prius z post habuerit aīalē vitā q̄ motu z ḡnatiōe creature corporalis indiget sed glificatione hominis statū totius creature corporalis imutabit. ideo nō est sile: vñ tūc facta fuit luna vt p̄esset nocti. Gen. i. z in resurrectione erit lux lune sicut lux solis. Esa. xxx. si tm̄ nō peccasset tm̄ cōmodū habuisset ex lumie lune: sicut nūc ex lumie solis: sed ipaz recupabūt in iudicio ḡnali. s3 claritas xp̄i

incōparabiliter excedit claritatez solis. mō in hac vita sol z luna dāt nobis claritatē: sed nō illumināt celū nec ifernū: s3 celū illuminat a xp̄o. Ciuitas illa nō eget sole neq3 lunayt luceat i eamā claritas dei illuminat eā. z lucerna eius est agn̄. i. xp̄s. Apo. xxi. Nota: lucerna ei⁹ est agnus. i. xp̄s. cui⁹ cera est caro: q̄ ad instar cere liq̄facta fuit in passione igne amoris: bōbix albus: aīa eius mundissima: lumē diuinitas sanctissima. **Modo fiat ratio.** Si tēpus presens illuminatū claritate solis d3 dies: q̄sto magis celuz claritate xp̄i illuminatū d3 dici dies: respectu cuius diei dies iste tp̄alis dicitur nox. Ideo qñ aīa dehinc transit z intrat celū inter cetera de quibus mirat̄ est de tāta claritate. di. credebā esse i die z erā in nocte: recte ad instar noctue: q̄ lumen lune credit esse magnū lumē: s3 si posset videre solis lumē: lumē lune quasi nihil reputaret. Ita aīa nostra modo credit habere magnā claritatē: sed qñ videbit xp̄i claritatē: hec claritas nihil est z pōt dicere tūc aīa nox sc3 vite tēporalis precessit: dies aut̄ appropinquabit. **Thema ppositū innuit q̄ finis mūdi est prope z pōt hoc declarari per. x. plagas egypti que fuerūt figura xp̄ianitatis.** Auctoritas. Omnia in figura cōtingebant illis scripta sunt ad correptionem nostrā: in quos fines sc̄loz deuenerūt. i. ad **Coz. x.** Prima plaga egypti fuit sanguis: qz voluntate dei tota aqua egypti tam fontiu3 q̄ fluminū fuit cōuersa in sanguinē z oēs pisces mortui fuerunt. Hec plaga fuit magna egyptijs. d. qua / **Exo. viij.** d3 q̄ moyses eleuas virgā percussit aquaz fluminis corā pharaone et seruis eius q̄ versa est in sanguinē: z pisces qui erant in flumine mortui sunt. s3 fuit figura nobis xp̄ianis de passione martyꝝ: in qua aqua sc3 baptismi cōuersa est in sanguinē martyꝝ in p̄secutione tyrannozū: in qua pater accusabat filiū z ecōuerso. d. q̄ erat xp̄ianus: vir vxorē z ecōuerso. q̄ quidē plaga durauit vltra. cc. ānos vsq3 ad tps̄ sc̄i siluestri pape qñ romānoz̄ i perator qui erat fous istius sanguinis effect⁹ fuit xp̄ian⁹. De hac plaga s̄dixerat xp̄s. Venit hora vt oīs qui interficit vos arbitref̄ obsequiū se p̄stare dō. **Jo. xvj.** Sc̄da plaga fuit ranaz q̄ exhibāt de

aqs in tanta multitudine q̄ intrabāt domos: cameras: lectos: furnos: nec cōburebāt: z etiā intrabāt ollas. extēdit aarō manū sup aqs egypti z ascenderūt rane sup terrā egypti. **Exo. viij.** Maxima plaga fuit tūc egyptijs s3 fuit figura nobis xp̄ianis de errore hereticoꝝ: z sicut rane sūt locaces ita h̄rtici q̄ ad istar ranarū exhibāt de aquis baptismi: qz xp̄iani nō erāt s3 heretici: z intrabāt domos: z ad oēs locū puertēdū articulos fidei seminādo varios errores: intātū q̄ xp̄iani nesciebāt cui credere d̄bebāt. hec plaga maxime habūdauit tpe eusebij⁹ cellēsis z anathasij q̄ cōtradixerūt eis. Hec plaga fuit a beato petro p̄phetata di. erūt magistri mēdaces qui introducēt sectas p̄ditiois. ij. pet. ij. **Tertia plaga fuit cinifuz de puluere terre exentiū crudeliter mordentiū. extēdit aarō manū virgā tenēs percussitq3 puluerē terre facti sunt cinifes in hoibus z iunētis. Exo. viij.** plaga fuit egyptijs: sed fuit signū xp̄ianis z figurabat p̄secutionē infideliū qui exierūt de terra: qz infideles nihil habēt in celo. h̄ac plagā pmisit deus in xp̄ianitate: qz ex quo xp̄iani fuerūt liberati a sanguine martyꝝ z ab errore hereticoꝝ dederūt se vitijs z peccatis viuēdo quiete p̄pter hoc misit de⁹ illud flagellū sc3 p̄secutionē infideliū q̄ fuit tpe beati Augu. ideo d3 in eius hysto. inter q̄ mala fuerūt angustio lachryme sue panes die ac nocte. ideo ap̄ls. Oēs qui pie volūt viuere in xp̄o iesu p̄secutionē patient. ij. ad **Ti. iij.** Quarta plaga fuit muscarū grauissimaz. venit musca grauissima in domuz pharaonis z in domū seruozū eius z in oēs terrā egypti. **Exo. viij.** significabāt quartū malū xp̄ianitatis sc3 p̄ncipuz importabilē tyrānizationē volentiū facere d̄ regnis villis z populis ac si eēt hereditas vel possessio eozū z nō est ita: qm̄ possessio est ad hoc vt seruiat homini s3 reges sunt ad hoc vt seruiāt regno: et nō ecōuerso. qz rex in regno d3 esse sicut deus in mūdoz aīa in corpore. i. iustus z clemēs sm. s. Tho. in de regno ad regē **Cypri. c. xij.** sed modo est oppositū. z iā tpe beati Grego. multi tyrānice ceperūt regnare z ciuitates vt pp̄rias possessiones habere: z inceperūt v̄edere iustitiā z dep̄dari populos. vnde princeps aufe

rens p vim aliena: rapinā cōmittit: et te-
 net restituer nisi sit s; iustitiā pugnādo
 vel puniēdo. scda scde. q. lx. arti. viij. ecce
 musca asinū fuit cōpleta pphētia. Esa.
 j. principes iuifideles: socij furū: oēs
 diligūt munera: sequunt̄ retributiones
 pupillo nō iudicant et causa vidue non
 ingredit̄ ad eos. Quia plaga fuit mors
 oim aialiū egypti scz equorū miltiorū
 et omniū boum vaccarū et asinorū etc.
 Exo. xij. q̄ fuit figura quinti status xp̄ia
 nitatis scz bonorū defunctionis. Un̄ aia
 lia ab anima dicta significant personas
 iustas et deuotas q̄ debēt habere aias
 i. bonas cōscientias: s; iste iam sunt de-
 functe. Ubi inuenies hodie religiosum
 q̄ habeat cōscientiā de fractione regule
 vtorū ceremoniarū. Ubi inuenies clericū
 deuotū castū et honestū etc. vbi inuenies
 p̄latū q̄ magis curat de aiab⁹ q̄ d̄ reddi-
 tib⁹. Ubi sunt dñi t̄pales cōscientiosi: et
 milites cōtenti de suis redditib⁹: plane
 oēs sūt defuncti. Ubi sunt aduocati iusti
 mercatores piani sine fraude: vsura: do-
 lo etc. Ubi sunt laboratores q̄ bñ soluent
 decias et p̄mittas: vbi sūt mlieres bone
 et honeste. oēs volūt dici honeste et bone:
 sed oppositū ostēdūt in vanitate etc. oēs
 sunt defuncte: iam p̄pleta est prophētia
 Miche. viij. Ne mihi: qz factus sum sicut
 q̄ colligit in autūno racemos vindemie
 Nō est botrus ad comedēdū. Perijt san-
 ctus de terra et rectus in hoibus nō est.
 Oēs in sanguie insidiant vir fratrem suū
 ad mortē venat. Malū manuū suarū di-
 cūt bonum. Qui optim⁹ est in eis quasi
 paliurus. et q̄ rectus quasi spina de sepe.
Sexta plaga fuit vlcera turgētis: scz de
apostematib⁹ quasi glādulis: s; dabāt
eis maximū dolorē. Exo. ix. Hec figura-
bat sextū status xp̄ianitatis: scz animo-
saz diuisionē qñ gētes nō occidūt se. sed
intus sunt tumētes veneno odij: rācoris
inuidie et male volūtatis. De inuidia qre
ij. ij. q. xxxvi. et de odio ibidē. q. xxxviii. et
de discordia ibidē. q. xxxvii. et de seditio-
nib⁹ ibidē. xliij. Diu est q̄ hec plaga in-
cepit et adhuc durat i mltis locis. Extra
em ostendūt bonā volūtatem: sed intus
guerra: caue qz si possūt nocēt etc. Cōtra
tales orauit dauid di. Qui loquunt̄ pa-
cem cū p̄ximo suo: mala aut̄ in cordib⁹
eorū. Da illis s; opa eorū: et fm nequitia

adinuētionū ip̄orū. ps. xxvij. Nota quō
 est magna stultitia portare odiū: irā: seu
 malā volūtate in corde: iuxta responso
 nem quā fecit magister vincētius cuidā
 mercatori di. q̄ parceret sib̄ip̄si etc. Qui
 querit se vindicare de inimico: p̄tio occi-
 dit aiām suā gladio quo vult occidere
 inimicū: et sic itelligitur verbum xp̄i di.
 Ois qui accipit gladiū: scz p̄tra inimicū
 gladio p̄bit: scz eodē. Mat. xxvi. itē da-
 uid. Gladius eorū. s. vindicatorū: intret
 in corda ipsorum: nō dicit in corpora: sed
 i corda. xxxvi. ps. **Septia plaga egypti**
fuit grandinum cum tonitruis et fulgura-
ribus destruētibus domos: arbores vi-
neas et plātas. Exo. ix. Hec plaga incepit
iā in xp̄ianitate modo sunt. lxxx. vel. xc.
anni qm̄ ante nō erāt tempestates iste: et
modo nō est annus in mūdo q̄ non sunt
tēpestates in aliqua parte vel mortalita-
tes: q̄ antiquitus erāt inaudite et modo
nō recedunt de mūdo. Ratio est quātū
ego possum cognoscere ex magnis blas-
phemis q̄ dicunt̄ quotidie p̄tra deū: qm̄
vt dicit. s. Th. ij. ij. q. xliij. ar. iij. et. iij. par-
te. q. lxxxj. ar. iij. Post idolatriam blas-
phēmia est de maioribus peccatis que
possūt fieri p̄tra deū. Et modo p̄ nihilo
statim blasphemāt: ideo de⁹ mittit istas
tēpestates et mortalitates q̄ destruūt to-
tū mūdū. Unde sicut p̄tra illos qui bali-
stis et sagittis oppugnāt turrim: mittūt
de sursum lapides. siue cāceres defendē-
do se: sic cōtra xp̄ianos qui blasphemā-
do impugnāt deū: mittunt̄ de sursum la-
pides etc. Que quidē cōsuetudo seu abu-
sio iurandi et blasphemandi incepit ab
octuagita vel nonagita ānis citra: ideo
ab illo tpe citra veniūt nobis p̄dicta ma-
la. fm q̄ de hoc p̄phetavit moyses di.
Generatio puerfa est et infideles filij: ip̄i
me puocauerūt in eo qui nō erat deus et
irritauerūt me in vanitatib⁹ suis. ignis
succēsus est in furore meo et ardebit vsq̄
ad inferni nouissima. Deuorabitq̄ ter-
rā cū germie suo et mōtiū fundamēta cō-
buret. Cōgregabo sup eos mala: et sagit-
tas meas p̄plebo i eis. Deut. xxxij. No-
ta generatio puerfa: qz dñs dedit nobis
linguā ad ip̄m laudādū et nos peruerti-
mus eā ad ip̄m blasphemādū. **Octaua**
plaga fuit locustarū deuorantiū oia vi-
ridia. et de hoc ē rex. Dixit dñs ad moy-

sen. extēde manū tuā super terrā egypti ad locustā vt descēdat sup terrā z deo-
ret oēs herbā que residua fuit grādi-
Exo. x. z ista plaga significauit hypocri-
tarū multiplicationē. Nā hypocrite di-
cunt locuste. Ratio: qz locuste vident q
sint anes volātes: z nō sunt: immo sta-
tim cadūt in terrā. Talis est cōditio hy-
pocritarū qui vident volare p bona opa
z verba deuota: sed statim descēdūt ad
terrā ad habēdū terrenā scz pecunias:
familias zc. Quot religiosi z clerici: quot
falsē sunt beguine q volūt viuere ociosi:
qui comedūt domos viduar. Mat. xxiij.
De quibus dicit xps. Attēdite a falsis
pphetis qui veniūt ad vos in vestimē-
tis ouīū intrinsecus aut sunt lupi rapa-
ces a fructib⁹ eor. cognoscet⁹ eos. Mat.
vij. de hypocrisi vide. ij. ij. q. cxxxiij. **No-**
na plaga fuit tenebrarū. terribilissimū per-
tres dies intātū q nullus de loco i quo
stabat poterat se mouere. Istō signū vel
plagā videt tangere textus. Exo. x. Ex-
tēdit moyses magnū in celū: z facte sūt
tenebre horribiles i vniuersa terra egy-
pti trib⁹ dieb⁹ et nemo vidit fratrem sui
nec mouit se de loco in q erat. Hoc signū
currit modo ppter scisma p̄sens ex igno-
rantia veri pape z durat p tres dies: qz
tres dicūt se esse papas z hoc est ita ob-
scurum z tenebrosū: qz ab vtraq⁹ parte
sunt magni doctores z magri principes
z plati: z sancti q fecerunt miracula. De
his tenebris dicit q nescierūt neqz itelle-
xerūt in tenebris ambulāt: imo nec mo-
uent de loco in quo cōclusi sunt ab his
tenebris dicēdo ex quo habeo hic digni-
tatē beneficiū z redditus meos teneo cū
isto. idē illi de frācia etiā dicūt. Si fuiss-
sem in frācia tenuissem cū illo zc. De scis-
mate. ij. ij. q. xxxij. **Decima z vltima** pla-
ga fuit angeli pcutiens oīa p̄mogenita
egypti z statū fuit finalis. egress⁹ de egy-
pto vt habet Exo. xj. vbi dicit tex. media
nocte ingrediar egyptū et moriet⁹ omne
p̄mogenitū in terra egyptor. a p̄mo-
genito pharaonis qui sedet in folio ei⁹
vsq⁹ ad p̄mogenitū ācille q est ad molā
z oīa p̄mogenita iumētōrū zc. Ecce hic
subuersio xpianorū p antixpm. Angel⁹
cū pcutiens figurabat xpm qui pcutiet
oīa p̄mogenita. i. principes xpianorum
ex parte quorū fiet p̄conizatiōes contra

xpm z virginē mariā zc. Et post statim
sequit finalis destructio mūdi. De hoc
dicit apls. Mitter illis deus operationē
erroris vt credēt mendacio: vt iudicent⁹
oēs q nō crediderūt v̄itati: s; p̄senserunt
iniquitati. ij. ad Thes. ij. Nota cū dicit.
Mitter. nō solū p̄mitter: sed mittet etiā.
Et nota q in p̄secutiōe antixpi erūt duo
p̄mo culpa z malicia ipius antixpi et
hāc p̄mitter xps. Scōo ibi erit pena z pu-
nitio malor. z quātū ad hoc de⁹ mittet
antixpm. Cū ergo iā diu est q sumus in
nona plaga. p; q dicit thema. Nox pre-
cessit: dies aut zc. Et statim veniet angel⁹
pcutiēs: remediū ergo qd habem⁹ ostē-
dit in epla huius dñice: cum dicit. Abijcia-
mus ergo opa tenebrarū zc. Deo gr̄as.
De eadem dominica. Sermo. vij.

In **Induimino**

minum iesum xpm. ad Ro.
xiij. Hoc verbū p̄positū ha-
bet magnā difficultatem in
theologia quō xps p̄t indui cum nō sit
vestis: qz dicit thema. Induimini dñm
iesum xps. p cui⁹ declaratiōe sciendū
est q vita dñi nostri iesu xpi sancta z vir-
tuosa quam tenuit in hoc mūdo dicit vestis
i sacra scriptura. Ratio: qz vestes ppter
duo inuente fuerūt. s. ppter honestatem
ad cooperiendū carnes. Scōo ppter fri-
giditatē. Adam z Eua ante pctm in sta-
tu innocētie nō indigebant vestib⁹ qz ni-
hil erat eis inhonestū nec verecūdū nec
immūdū: nec in paradiso terrestri vige-
t frigus. de hoc p. p. q. c. ij. ar. ij. Sed sta-
tim post pctm ex quo anima fuit inobe-
diēs deo etiā caro fuit inobediēs aīe et
habuit frigus. Ideo tūc de⁹ fecit eis tu-
nicas pelliceas. Et quēadmodū vestis
cooperit corp⁹ seu carnē sic virtus coope-
rit aīam. Qz fm. s. tho. z Esa. liij. vestes
sanctorū sunt ad p̄tendū: calefaciēdū
z ornandū: z sunt alba mūda z odorife-
ra. Et fm eundez. ps. xliij. vestis ecclie
est duplex. s. doctrina vtriusq⁹ testamen-
ti et opera virtuosa. Ideo dicit p̄s. ij.
ethi. q virtus est habitus electiuus. Idē
de virtutibus dicit apls. In hoc inge-
miscimus habitationē nostrā que de ce-
lo ē sup̄indui cupiētes: si tamē vestiti et
nō nudi inueniamur. Nam z qui sumus
in hoc tabernaclo ingemissim⁹ grauati

eo q̄ nolumus spoliari: sed supuestiri. ij ad Cor. v. Ecce ergo hic quō opz nos indutos esse: vestib⁹ virtutū. Et ptz rñsio ad vnā questionē quā facitis vos: vtrū in alio mūdo erim⁹ nudi vt iduti maxie post diē iudicij. Dico q̄ boni ⁊ saluati erūt iduti: mali autē ⁊ dānati erūt nudi. Bti em̄ erūt induiti virtutibus vt sol est indutus claritate. Ideo dicit bt⁹s ioā. apoc. xvi. Beat⁹ qui vigilat ⁊ custodit vestimēta sua ne nudus ambulet ⁊ videāt turpitudines ei⁹. Cuz ergo vita dñi nostri iesu xp̄i quā tenuit in hoc mūdo fuerit sancta ⁊ virtuosa intantū q̄ xp̄s dicit nō solū virtuosus: sed etiaz virtus. i. ad Cor. i. Nos p̄dicam⁹ xp̄m dei virtutē. Persona ergo que viuūt virtuose induit Christū ip̄m imitādo in vita virtuosa ⁊ fm̄ hūc modū dicit apls i themate. Induimini dñm iesuz xp̄m. i. xp̄m imitami ni in sancta ⁊ virtuosa vita: ⁊ cōuersatione. patet thema. Modo vt meli⁹ possiz vobis: declarare qualiter poterimus induere xp̄m ip̄m imitādo repio motiuuz a quadā auctoritate sacre scripture que vocat xp̄m ignē di. De⁹ noster ignis cōsumēs est. ad heb. xij. Nota san. Tho. Esa. x. q̄ de⁹ dicit ignis: qz subtilis est tripliciter. s. fm̄ substātiā sciētā ⁊ apparentiam: ⁊ lucidus: qz manifestat: delectat ⁊ dirigit: ⁊ calidus: qz viuificat purgat ⁊ deuasat ⁊ leuis ppter motū sitū ⁊ impmissionē ⁊ ibidē. xxiiij. dñs dicitur ignis: qz purgat inflammat ⁊ condēnat: et idē ad heb. xij. dñs dicit ignis: qz ignis iter sensibilia est nobilior: clarior: actiuior: actualior: altior mag⁹ purgās ⁊ sumentis sicut deus. sicut em̄ ferrū in fornace induit igne: sic nos possum⁹ induere xp̄m: qd̄ potest fieri quaduplr fm̄ quatuor p̄ditiones q̄s ferruz recipit ab igne.

Prima q̄ fit clarum ⁊ lucens.

Secundū calidum ⁊ ardens.

Tertia molle se extendens.

Quarta pulchrum ⁊ nitens ⁊ patēs.

Sic ad instar ferri igniti nos debem⁹ induere quatuor virtutes: ⁊ sic iuxta cōsiliū thematis. Induimini dñm iesuz xp̄m. Prima cōditio ferri quā recipit in fornace qñ idu it igne est claritas lucēs qz totum induit claritate cōtra suā conditionē: qz de se ferrū nō lucet. Sic nos induēdo xp̄m recipim⁹ in nobis clarita

tem fidei xp̄iane: amouēdo a nobis tenebras ⁊ obscuritates error ⁊ dubitationum ⁊ induimur claritate fidei in fornace sancte matris ecclie tenēdo ei⁹ determinationē ⁊ vitatē. Et si forte aliquis nostrū aliqñ dubitauit in aliquo articulo ponat se in fornace ecclie eius snie et determinationi firmiter stando: ⁊ nō in intellectu suo diffinire ⁊ determinare alr q̄ ecclia determinauit. Si em̄ darent tibi xy. floreni de florenia: ⁊ tu velles ipsos pbare ad lumē parū cādele faceres magnaz stultitiā: qz iam pbati sunt per tot fornellos quos trāsierūt. Idē de. xij. veritatib⁹ ⁊ articulis fidei q̄p tot fornellos trāsierūt. De hoc habet. ij. ij. q. i. ar. x. ⁊ de po. q. x. ar. iij. Primo p̄ illū fornellū ardētissimū p̄dicatiōis xp̄i q̄ mentiri nō pōt ⁊ tot miraculis pbauit immo si xp̄s nō fecisset miracula adhuc oēs tenerent sibi credere: vt dicit Tho. quodlibeto. ij. q. iij. ⁊ supra. Joā. ca. xv. Scō p̄ fornellū publicatiōis ap̄oz: ⁊ passionis martyriū qui p̄ ista veritate pbāda mortui sunt plurima miracula faciēdo. Tertio per fornellū disputatiōis doctorum cū phis impatorib⁹ ⁊ regib⁹ intantum q̄ nullū pōt esse dubiū in fide q̄ nō sit examinātū ⁊ pbātū. Patet ergo stultitia illoz q̄ lumine paruo sui intellect⁹ volunt pbare articulos dicētes. Videamus quō tres persone diuine sunt vn⁹ deus ⁊c. qz totū hoc est iaz examinātū ⁊ disputātū ⁊ determinātū. Ideo ad istar optimi floreni mittat in bursa p̄scientie per purā credētiā di. Credo dñe. Circa p̄dicta ⁊ p̄dictoz intelligentiaz querit sc̄tus Tho. i. parte. q. xxij. ar. i. vtrū trinitas diuinarū personarū possit p̄ naturalē rationē cognosci. Ad quā questionē idē sc̄tus Tho. rñdet di. q̄ impossibile est per naturalē rationē ad cognitionē trinitatis diuinarū personarū peruenire qz homo p̄ rōnē naturalē in cognitionē dei puenire nō pōt nisi ex creaturis. fm̄ illud ad Ro. i. Inuisibilia dei per ea q̄ facta sunt intellecta cōcipiūtur. Creature autē ducunt in dei cognitionē sicut effect⁹ in causaz. Hoc igit solū rōne naturali de deo cognosci potest quod competere ei necesse est fm̄ qd̄ est oim entiuū principiū. Virtus autez creatiua dei est cōmūnis toti trinitati. ynde pertinet ad

essentia unitate non ad distinctionem personarum per rationem igitur naturalem cognosci potest de deo ea que pertinent ad essentialitatem unitatis: non autem ea que pertinent ad distinctionem personarum. Qui autem nititur probare trinitatem personarum naturali ratione fidei dupliciter derogat. Primo quod est quantum ad dignitatem ipsius fidei que est ut sit de rebus inuisibilibus que rationem humanam excedunt. Unde apostolus dicit *Heb. xi.* quod fides est de non apparentibus. et apostolus dicit. *1. Cor. ij. c.* Sapientiam loquimur inter perfectos: sapientiam homo non huius seculi neque principum huius seculi que destruantur: sed loquimur de sapientiam in mysterio que est abscondita. Secundum talis derogat fidei quantum ad utilitatem trahendi alios ad fidem. Cum ei aliquid ad probandum fidem inducit rationes que non sunt cogentes cedit in derisionem fidelium. credunt enim quod huiusmodi rationibus innituntur: et propter eas credamus. Que igitur fidei sunt non sunt tentanda probare nisi per auctoritates his que auctoritates suscipiunt. Apud alios vero sufficit defendere non esse impossibile quod predicat fides dicit enim *Thy. in li. de trinitate.* Non putet homo sua intelligentia generationis sectum posse consequi. Ambrosius etiam dicit. Impossibile est generationis scire secretum mens deficit vox silet. hec sanctus *Thom. vbi. s.* Sic igitur articulis fidei firmiter adherendum non est propter rationem naturalem sed propter diuinam reuelationem et propter fidem. Sic enim induimur christum recipiendo in nobis claritatem fidei talibus sic indutis dicit apostolus. *Eratis aliquando tenebre nunc autem lux in domino ut filij lucis ambulate. ad Ephe. v.* super hoc dicam vobis unam figuram quam legimus. *Ezech. i.* vbi dicit *Ezech. q. deo ostendit sibi iter cetera animalia unum animal quadrifaciatum dicit quod emittebat scintillas claras quasi aspectus eris cadentis.* Allegorice hoc animal figurabat quemlibet christianum quoniam omnis bonus christianus habet unum caput quadrifaciatum. Caput est fides catholica quattuor facies sunt quattuor euangeliste. Prima facies a parte ante est facies hominis ecce euangelium beati *Matthaei.* que per hominem figuratur. Secunda facies a dextris est facies leonis. ecce euangelium beati *Marci.* Tertia facies a sinistris est bouis. ecce euangelium beati *Luce.* que per

bouem figuratur. eo quod tractat de sacrificio. Quarta facies retro altior est aquile. *Ecce euangelium beati Iohannis.* que aliter aliis tractat de christi diuinitate. Si bonus christianus est quilibet debet habere unum corpus et unum caput que quadrifaciatum: et debet emitte scintillas claras. scilicet confitendo articulos fidei: quod non sufficit habere claritatem fidei in corde: sed oportet emitte scintillas aliter extinguitur fides icorde sicut lucerna ardens in laterna que non potest spirare. Non emitte debet scintillas di. Credo quilibet die de mane et de sero cum protestatione. et hoc precellum est beati *Hieronymi.* Et ita faciebat *dauid* que dicit de se. *Credidi. s. i. corde. propter quod locutus sum. s. i. ore emitte scintillas et quomodo ego autem humiliatus sum nimis.* Pro premissorum intelligentia secundum sanctum *Thomam.* nota. *ij. q. ij. i. p. in. siue in continuatione quod duplex est actus fidei. scilicet interior et exterior interior actus fidei est credere: sed confessio oris eorum que sunt fidei est actus fidei exterior de actu primo siue interiori que est credere agit sanctus *Thom. ij. q. ij. p. totus.* Et de actu fidei exteriori que est confessio agitur. *q. ij. credere aliquid que sunt. s. rationem naturalem est de necessitate salutis. sicut fides dicit. s. Thom. vbi. s. q. ij. scilicet. xij. di. xiiij. ar. ij. q. i. imo credere aliquid que rationem naturali demonstratur est necessarium ij. vbi. s. ar. iij. Sine fide inquit apostolus ad *Heb. xi.* Impossibile est placere deo. Credere autem ea que sunt. s. rationem non est leuitas: ut dicit. s. *Thom. iij. di. xiiij. ar. ij. q. ij.* Idem est gentiles *li. i. c. iij.* Item que rit. s. *Thom. de actu fidei exteriori. s. confessione. vtrum confessio fidei sit de necessitate?* Ad quam rationem respondet. *ij. q. ij. ar. ij. q. confessione fidei est de necessitate salutis: tunc solum quando ex eius omissione periclitatur honor dei vel utilitas proximi puta si aliquid interrogatus de fide taceret: et ex hoc crederetur vel quod non haberet fidem vel quod fides non esset vera vel alij propter eius taciturnitatem auerterentur a fide in homini eius casibus confessio fidei est de necessitate salutis. Auctoritas ad hoc ad *ro. x. Corde creditur ad iustitiam: ore autem confessio fit ad salutem. Dico secundo quod ferrum in fornace non solum recipit claritatem: etiam calore ardetur in suam naturam: sic nos induendo christum non solum recipimus claritatem fidei sed etiam calore ardetur charitatem in frigiditatem in deuotionis et negligentie faciendo opera dei cum ardore et feruore spiritus diligenter. De isto ergo ardore dicit Christus****

Ignē veni mittere in terrā: et quod volo nisi ut ardeat Luce. xij. Ardet autem ignis charitatis quam religiosus non est negligens sed diligens. Item dicat de clericis et laicis finem quod expediens erit. De isto igne charitatis dicam vobis unam figuram: de qua Leviticus. vii. Precepit deus dei. Ignis in altari semper ardebit quem nutriet sacerdos subiciens ligna mane per singulos dies imposito holocausto desuper. Allegorice altare est cor deuoti christiani in quo offertur deo illud sacrificium de quo dicit David. Sacrificium deo spiritus contribulatus: quod fit quando homo recedit de peccatis a mala vita quam tenuit et contra offert deo isto modo sacrificium in altari cordis. De quo dicit. Ignis in altari semper ardebit. scilicet ignis ardentis charitatis: sed statim extinguitur: sic religiosus in nouiciatu incipit bene et deuote seruire deo: sed extinguitur postquam sunt profecti: et habent partem in cauda asini: quare. Item de clericis quando dicunt missam nouam: sed post extinguitur et. Item de laicis in quibus accenditur ignis charitatis et deuotionis in aliquo sermone: sed post statim extinguitur. O benedictus esset si moreretur dum ignis ardet. item dicit. Ignis in altari semper ardebit sed quomodo fiet dicit. Quem nutriet sacerdos et. Ille ignis accenditur in missa cum lignis paruis: quod fit quando dicit Confiteor deo omnipotenti. Introitus et. Deinde ponunt magna ligna in canone et sic tunc deuenit Christus in hostiam consecratam. item dicit. Quem nutriet in missa sacerdos sufflans in predicatione ita faciebat Christus et apostoli: et ignis accendebatur in corpore populi. ideo dicit ignis ille erit perpetuus qui nunquam deficiet in altari. Leviticus. vii. Dico tertio quod quando ferrum induitur igne: recipit molliem per conditionem sue duricie: sic et nos induendo Christum debemus recipere molliem remissionis iniuriarum contra implacabilitatem impatientie ideo ad instar ferri igniti quod per multos ictus mallei extenditur: sic et nos per multas malleationes tribulationum debemus extendi ad omnes diligendo iniurias remittendo. Juxta illud quod dicit apostolus. Estote benigni inuicem: misericordes donantes iniuriis: sicut et deus in Christo donauit vobis. ad Ephesios. iij. Nota quod benignitas refertur ad sociale conuersationem. Missa ad pauperum compassionem. Donatio ad iniuriarum remissionem. Nec tria hec per exemplariter in

Christo et concludit. Sicut deus in Christo donauit vobis. Dico quarto quod quando ferrum induitur igne recipit ex eo pulchritudinem delectabilem et sic nos Christum induentes debemus recipere in nobis pulchritudinem placet honestatis quod fit per puram continentiam et chastitatem dimittendo immunditiam carnalitatis: quam iter alias virtutes pulchrior est castitas quam multum placet deo et angelis: item Sapientia. iij. O quam pulchra est casta generatio cum charitate. Querit. scilicet. Theologia. ij. q. clj. ar. j. vtrum castitas sit virtus: et respondet quod sic: quia in hoc modo virtus humane persistit quod sit aliquid secundum rationem modificatum sed nomen castitatis sumitur ex hoc quod per rationem concupiscentia castigatur: quod ad modum pueri est refrenanda: ut patet per philosophum. iij. Ethicorum. Vnde manifestum inquit sanctus Theologia. est castitatem esse virtutem: et est subiectiue in anima: sed materiam habet in corpore et castitas proprie dicta est virtus spiritualis habens spiritalem materiam. scilicet concupiscentias delectabilem que sunt in veneries: sed large dicta sive metaphorice est generalis virtus: ut dicit. scilicet. Theologia. vbi. s. arti. ij. vbi dicitur castitas spiritualis cui opponitur fornicatio spiritualis. per quamlibet eius virtutem retrahit membra humana ne rebus illicitis delectabiliter coniungatur principaliter tamen ratio huius castitatis est generalis virtus et dicitur metaphorice consistere in charitate et in alijs virtutibus theologice quibus mens deo coniungitur: et modo charitas est pulcherrima virtus. Nota cum charitate magis quam cum tumiditate: ideo Esaias. liij. Mundamini qui fertis vasa domini: et subdit. Precedet ei vos dominus et congregabit vos deus israel. in hac auctoritate propheta ponit tres rationes ostendentes quomodo castitas est magis necessaria modo quam ante incarnationem Christi. Prima ibi. Mundamini qui fertis vasa domini. vasa domini sunt nostra corpora que portamus que sunt vasa anime sed ante Christi incarnationem non erant vasa domini: quia ipse non habebat corpus. scilicet ibi precedet enim vos dominus. scilicet. Christus. in puritate: quia Christus nescit quod est illud exprimentaliter: sed sine peccato potuisset habere uxorem. sed noluit ut daret nobis exemplum castitatis Tertia ibi. Congregabit vos deus israel. scilicet. cum angelis suis purissimis et castis. Apocalypsis. xxi. Non intrabit in aliquid in eam coinquinatum aut abominationem faciens. ecce quare dicit thema. Induimini dominus iesus Christum. **C** Dñica. ij. aduē. dñi. Ser. j. de euāgel.

Rūt signa i so

le & lunaz stellis. Lu. xxi. in ista dñica sancta mater ecclesia facit officium de aduentu xpi ad iudiciuz: & in sc̄to euangelio nocterno christus ostēdit nobis sex que requiruntur in omni iudicio que semper debent fieri.

Primum est intimatio temporis.

Secundum preparatio loci.

Tertium citatio partium.

Quartum cōparatio personalis.

Quintum diffinitio iudicialis.

Sextum executio effectualis.

Et de primo. s. intimatiōe t̄pis: quia iam scitis quō iudex assignat t̄ps partibus ditali die venietis ad audiendam finiam. Sic facit deus: nō q̄ dicat nobis diē sed dedit nobis signa i quibus cognosceat tempus iudicij dicēs. Erūt signa in sole luna & stellis: qz dies iudicij nō est soli deo. iij. scrip. di. xliij. q. ij. & di. xlvj. q. j. Nō dat nobis signa in reb⁹ occultis sed in manifestis q̄ toto mūdo videntur tot⁹ mūdo possit illud tēpus iudicij cognoscere. No. f. s. Tho. i. iij. di. xlvij. q. j. & xlvij. q. j. nō oīa signa in euāgelio p̄tinētia ad gnale iudiciū: imo forte nulla s̄ alia signa erūt ibi. Que at̄ sint ista signa hoc declarat ip̄emet. Math. xxiiij. di. Sol obscurabitur & luna nō dabit lumē suū & stelle cadēt de celo. Itē Johel. ij. Sol cōuertetur in tenebras: & luna i sanguinē anteq̄ veniat dies dñi magnus & horribilis. No. fm. s. Tho. i. iij. scri. di. xlvij. q. j. sol & luna obscurabunt p̄ p̄uationē sui luminis vel simul vel diuerso tpe circa diē iudicij non aut̄ illo die nec post. Obscuritas illa solis pōt intelligi iuxta obscuritatē tenebrarū solis: q̄ fuerunt tpe moysi in terra egypti. fm q̄ legit̄ Exo. x. Qz gētes nō poterāt se mouere de loco in quo erant: nec se videre nec se iuuare mutuo: & durauerūt p̄ tres dies. Modo hic cogitate. Side⁹ volens dare finē vni regno tātā induxit securitatē solis. s. p̄ tres dies: quātā ergo obscuritatē dabit in fine mūdi. q̄ dabit finē & terminū toti mūdo: non solū p̄ tres dies s̄ forte p̄. xxx. nec aliqua lux cerei vel lucerne poterit i mūdo viuere. Ecce hic signa q̄ erūt in sole. luna aut̄ quertet

in sanguinē. qz tota erit i colore sanguinis &c. Dicit em̄ Hiero. q̄ ate diē iudicij arbores & plante pluēt sanguinē. & stelle cadēt de celo: qz tunc assub & fulgura erūt de celo: hoc itelligit̄ de assub q̄ videt̄ q̄si stella cadēs de celo qz tūc assub & fulgura erūt p̄ totū mūdū & p̄ totū aerē & cōburēt villas: ciuitates: castra: & domos. Ecce quō ad literā erūt signa in sole: & luna: & stellis. No. t̄m fm̄ sc̄m̄ tho. in. iij. scrip. di. xlvij. q. j. q̄ illa signa. xv nō asserunt a b̄to Hiero. sed dicit se reperisse ex annalib⁹ iudeoz: & habēt parum verisimilitudinis. Sed sp̄ualiter loquēdo hec signa sunt iā cōpleta. Qm̄ in sacra scriptura: itelligit̄ stat⁹ papalis p̄ solē. p̄ lunā status mūdialis. p̄ stellas aut̄ quilibz p̄sona sp̄ualis. Sol aut̄. i. stat⁹ papalis iā obscurat⁹ est: triginta anni sunt q̄ nō videt̄ certissime quis ver⁹ sit papa. Quidam dicūt talis est. Alij non immo talis est. & ab vtraqz pte sunt magni magistriz doctores. & qd̄ fortius est sc̄tē p̄sone clarētes miraculis: imo sunt mō tres soles: q̄le signū esset de sole materiali. si diuideret̄ i duos v̄ tres soles hoc signū est modo cū status papali diuisus sit in tres p̄sonas. hoc signū ergo intimat nobis t̄ps iudicij qd̄ cito & i breui erit. Auctoritas. Diuisus est cor eoz nūc interibūt. Ozee. x. Itē luna. i. status humanalis siue potestas p̄uersa est iaz in sanguinē intantū q̄ reges & p̄ncipes & dñi t̄pales se trucidāt & occidūt: int̄m q̄ in toto mūdo ē guerra. quot mille moriunt̄ quotidie in bellis. De isto signo auctoritas. Sanguis sanguinē tetigit p̄pter hoc lugebit terra. Ozee. iij. Sanguis. s. iniuriati tetigit sanguinē iniuriatis. Tertio stelle cadēt de celo. Stella d̄: quilibet p̄sona deuota q̄ fixa stat i celo p̄ deuotionē. de quib⁹ dixit deus abrae Multiplicabo semē tuū sicut stellas celi Gen. xxi. Sed mō iaz ceciderūt de celo ad terrā. primo religiosi quoqz affectio d̄ esse tota in celo: sed iam ceciderūt interā effectātes terrena. s. diuitias: honores dignitates: magistratus &c. Idez de clericis & laicis: iaz nullus respicit celum: s̄ terrā. Ideo v̄sificat̄ illud dauid. Oculos suos statuerūt declinare i terrā & sequit̄. Susceperūt me sicut leo patius ad predā hoc d̄: p̄pter antip̄m. Patet

ergo intimatio tps iudicij p signa manifesta. Ideo xps dās nobis vnā cōpationē de signis dicit. Videte ficulneā et oēs arbores cū pducunt iā ex se fructus: scitis qz ppe est iā estas: ita et vos cū videritis hec fieri: scitote qz ppe est regnū dei. i. xps ad iudiciū. Luce. xxi. Scdm qz erit in iudicio erit loci pparatio. quēadmodū pparat loc⁹ iudicialis regi volēti facere iudiciū. idem de rege xpo qui hz iudiciū facere in cōi loco: ne sit alicui ptialis: qz oēs tā boni q̄ mali. i. tā beati q̄ dānati habent interesse in illo iudicio. Ideo si illud iudiciū fieret in celo posset esse loc⁹ suspectus dānatis: si in inferno nō esset loc⁹ cōgruus beatis. iō fiet in terra q̄ est loc⁹ cōis oibus. Auctoritas. Ecce dies veniūt dicit dñs et suscitabo dō germē iustū: et regnabit rex et sapiēs erit: et faciet iudiciū et iustitiā in terra. Hier. xxiij. Nota in terra nō in celo nec in inferno. Quō aut̄ intelligēdū est qz fiet iudiciū in terra habes. s. in s̄mone pmo aduētus dñi. Nota suscitabo dauid germē iustum et regnabit rex et sapiēs erit et faciet iudiciū et iustitiā in terra: qz modo videt qz dormiat cū tot mala et pctā fiāt: et ipse tacet nec punnit oīa. Ideo opz qz loc⁹ paref: qm̄ si rex deberet hic tenere curias in domo in q̄ habitauerunt porci et iumēta: illa dom⁹ mūdaref et purificaref. Idem de domo huius mūdi in qua habitauerūt iumenta: q̄ viuunt ibi s̄m rōnem sunt hoīes: q̄ viuūt s̄m sensualitatē sunt bestie. supbi sunt leones: auari vulpes: luxuriosi porci: inuidi sunt canes. gulosi sunt lupi: iracūdi serpentes siue vipere: pigri autem sunt asini ppter qd̄ dom⁹ huius mundi est corrupta immūda et infecta. Cōpurerunt iumēta in stercore suo. Iohel. i. et ij. c. Necessariū est ergo vt mūdet et purificet: que purificatio fiet p ignē qui accēdet et inflāmabit ad quattuor ptes mundi in oriente et occidente et c. et cōburet totū mundū. Iste ignis s̄m. s. Tho. iij. scrip. di. xxvij. q. ij. ascēdet tm̄ q̄tum aq̄ diluuii ascēderūt. s. vsqz ad medium aeris iterstitiū. et ista purgatio elemētoruz fiet p ignē in fine: qz est similior glie et actiuor et min⁹ inficit. Et iste ignis cōflagrās mundū quo ad purgationē pcedet iudiciū sed quo ad inuolutionē

impioruz sequet. Post hāc descēdet xps ad iudiciū cū ygine maria matre sua. et baronib⁹ et militib⁹ celi. Si aut̄ domus mundi non esset purificata diceret forte ygo maria filio suo. O fili mi vbi me adduxisti in loco tam fetido. Si dicat. o frater non sentim⁹ nos fetore et c. nec pisces sentiunt amaritudinē maris: qz ibi sunt nati et nutriti: nec stabulari⁹ sentit fetore stabuli. sed miles sentit qm̄ ibi intrat: sic nec nos sentim⁹ fetore hui⁹ mūdi: qz nati sum⁹ et nutriti in isto fetore: s̄ si veniret vnus beatus de paradiso ille sentiret. De hac preparatiōe dicit ppheta dauid. Ignis ante ipm̄ pcedet. et inflammabit in circuitu inimicos eius. Alluxerunt fulgura ei⁹ orbi terre: vidit et cōmota est terra. Mōtes sicut cera fluxerunt a facie dñi: a facie dñi oīs terra. ps. xcvi. Nota inimicos ei⁹ q̄ sunt eius inimici. et quō illi solū sentiūt illū odore maximū i illo igne: qz amici xpi sine dolore moriētur illo igne. Sicut quinquaginta rhetores beate Katherine. Alluxerūt fulgura. Dic quō vno fulgure vna dom⁹ destruet. alia remanebit. vir occidetur et vxor remanebit et c. Et ecōuerso. De isto dicit euangeliz. Erat in terris pressura gentium pre confusione sonit⁹ maris et fluctuū: arefcentibus hominibus pre timore et expectatione que supueniet vniuerso orbi: dic quō illi qui modo nolunt cōfiteri tunc querent cōfessore. Idem de vindicanib⁹ qui modo nolunt remittere nec pacē facere: idem de vsurarijs qui modo nolunt restituere: idem de clericis qui non habent modo breuiariū. idem de religiosis qui modo nihil seruāt de suo ordine: nec de regla nec de cerimonijs et c. Tertiu qd̄ erit i illo iudicio erit partiū citatio. Iudex qm̄ vult dare sniam facit citare partes. Ita faciet dñs noster iesus xps rex et iudex. Michael vt pco clamabit voce magna di. Surgite mortui venite ad iudicium. Quomodo hec intelligant̄ quere in primo sermone prime dñice aduentus. De illa voce dicit hiero. Siue comedā siue bibā semp videtur mihi sonare in auribus meis illa vox. surgite mortui et c. de hac voce d̄ in euangelio. Veniet hora in qua oēs qui in monumētis sunt audiēt vocē filij dei principaliter. Joā. v.

illa vox erit filij dei principaliter: sed erit beati michaelis instrumentaliter. Sicut vox patris conis est vox regis imperatiue: et ipsius patris conis executiue. Et subito omnes resurgent. De hoc habes pulchre in primo sermone prime dominice aduentus. Dic quomodo gaudebit anima beata quam induet corpore glorioso sicut gaudet sponsa in die nuptiarum quam induit preciosa veste sibi missa a sponso. Oppositum erit de damnatis. Quartum est copitio personalis: quam in illo magno iudicio nullus poterit parare per procuratorem: sicut fit modo hinc curia regis: sed omnes tam magni domini quam pauperes habent ibi comparere personaliter et dare rationem de seipso: quantumcumque sit rudis et grossus. Auctoritas. Unusquisque enim pro se reddet rationem deo. ad Romanos. xiiij. Hoc iudicium faciet Christus in illis partibus ubi iniuste fuit ipse iudicatus. scilicet in valle iosaphat: ut dicit sanctus Thomas. in. iij. scilicet. di. xlvij. q. i. ar. iij. Iohel. iij. In diebus illis et in tempore illo cum uerterero captiuitatem iuda et hierusalem congregabo omnes gentes et deducam eas in uallem iosaphat: et ibi disceptabo cum eis. q. d. ibi sedebo ut iudicem omnes gentes in circuitu. Si gratia: quomodo ibimus illuc vel per mare vel per terram etc. Dic quomodo quilibet tam bonus quam malus portabit illuc a suo bono angelo ut credit tunc emittentes celorum mouebunt. scilicet ad portandum. Dic practice quomodo boni portabunt honorabiliter mali autem uitupabiliter. Sanctus Thomas. tunc dicit in. iij. scrip. di. xlvij. q. i. ar. iij. q. d. tunc mouebunt non secundum statum glorie: sed ex admiratione uel a motu celi cessando. Quintum erit diffinitio iudicialis: quam ostendit ibi. Et tunc uidebunt filium hominis uenientem in nube cum potestate et maiestatemagna. Dic quomodo Christus tunc ueniet cum maiestate associatus angelis archangelis etc. ad saluandum bonos: et cum potestate uel maiestate ad damnandum malos. Nota: Christus apparebit in iudicio corporaliter: ut dicit sanctus Thomas. iij. di. xlvij. q. i. ar. i. ij. et xxiiij. Item per gentiles lib. iij. c. xcvi. et xxxij. Querit etiam sanctus Thomas. in. iij. dist. xlvij. q. i. ar. i. Utrum Christus in forma serui siue hominis sit iudicaturus. Respondet quod sic dicit dominus Iohannes. v. potestatem dedit ei iudicium facere: quod filius hominis est. Item iob. xxxvi. dicitur. Causa tua quam si impij iudicata est. Glosa a pylato. Ite iudicium causamque recipies. Glo. ut

iuste iudices. scilicet Christus secundum humanam naturam iudicatus est a pilato. ergo secundum humanam naturam iudicabit. item eius est iudicare cuius est legem condere: scilicet Christus in humana natura apparet nobis legem euangelij dedit: ergo et secundum eandem naturam iudicabit: quia in dicta auctoritate. Lu. xxi. Tunc uidebunt filium hominis uenientem in nube cum potestate magna et maiestate. Maiestas autem et potestas ad gloriam pertinent. Ideo queritur utrum Christus in iudicio apparebit in forma humanitatis gloriosa. Ad quam questionem respondet sanctus Thomas. in. iij. parte. di. xlvij. q. i. ar. ij. q. sic. quod sicut quando iudicandus aduenit in forma infirmitatis apparuit: ideo oportet quod quando iudicandus adueniet in forma gloriosa appareat. Iudicari enim infirmitatis est et iudicare auctoritatis et glorie. Et quia in secundo aduentu ad hoc ueniet ut iusticiam patris in homines exequatur: dignum est et congruum ut in forma glorie et auctoritatis appareat. Et sicut uisio glorie humanitatis Christi: ut dicit sanctus Thomas. ubi supra in solutione ad quartum erit iustis in premium. ita inimicis erit eis in supplicium: quia sicut gloria amici est delectabilis: ita gloria et potestas eius quam odio habetur maxime tristat. Unde Esa. xxvi. Uideant et confundantur zelantes populi: et ignis. scilicet inuidie hostes tuos deuoret. poterit autem corpus Christi gloriosum ab omnibus uideri in generali iudicio etiam a non glorificatis. Quia corpus gloriosum habet in potestate sua ut se demonstret uel non demonstret oculo non glorioso. hec sanctus Thomas. ubi supra in solutione ad tertium. Sententia diffinitiva pro bonis erit. Venite benedicti patris mei possidete paratuz uobis regnum a constitutione mundi. Mat. xxv. Sententia autem diffinitiva pro malis erit. Discedite a me maledicti in ignem eternum etc. ibidem. Sextum erit executio effectualis: ibi. Celum et terra transibunt. scilicet quantum ad istas operationes et qualitates. Verba autem mea non transibunt supple sine effectu executionis. Tunc Christus forte clamabit uoce magna dicens. Inferne aperit os tuum et degluti ipsos istos. Tunc subito terra aperietur et mali in corpore et anima descendent in infernum: ubi erunt sine fine et non poterunt mori nec penitere. dixit Christus ad iudam. Bonus

erat ei: si natus non fuisset homo ille de
inde faciet executionē de bonis ipos in
troducendo in celum cū coronis: et in ca
thedris glorie ipsos collocando. Esa.
xxxv. venient in syon cū laude et leticia
sempiterna sup capita eorū gaudiū et leti
ciā obtinebūt et fugiet dolor et gemitus.
Dñica. ij. aduētus. dñi. Sermo scōs.

tibus meritis transeundo vt sol de villa
in villā discurredo: p̄dicādo vsq; ad oc
casus. s. mortis. Ecce quō mot⁹ et cursus
solis et eius influentia representat vitam
xp̄i: et tūc fuit p̄pleta p̄ph̄ia zacharie p̄
phete dicētis. Visitauit nos oriēs ex al
to. Illūiare his q̄ i tenebris et in ymbra
mortis sedēt ad dirigēdos pedes n̄ros
in viā pacis. Lu. j. Nota illuminare. s.
p̄tra errores. Ecce p̄m⁹ effectus his q̄ in
tenebris et in ymbra mortis sedēt. Ecce
scōs p̄tra frigiditatē dilectiōis dei ad di
rigēdos pedes n̄ros in viā pacis. s. ad
meritorie opandū. Ecce tert⁹. Ecce rō
q̄re xp̄s d̄r sol Auctoritas. Oriēs vobis
timētib⁹ nomē meū sol iusticie: nō dicit
sol nature. Malach. iij. Verbum est dei
p̄ris. Itē in nouo testamēto dicit sancta
m̄ ecclia h̄gini marie. Ex te ort⁹ est sol
iusticie xp̄s de⁹ n̄r. de isto sole ego itel
ligo thema p̄positū. Erūt signa in sole.
i. in xp̄o h̄o deo et h̄oie. p̄z thema. Et suz
in materia predicanda lz sit subtilis et
difficilis tñ bene poteritis eā intellige
re si vultis attendere diligenter. Dicunt
astrologi et verū dicūt et cōcordāt cū eis
theologi. q̄ sol nature in anno p̄trāsit se
mel. xij. signa zodiaci cuiusdā circū: quē
astrologi notāt in celo: quasi corenā di
uidētē celum in quo sunt. xij. ptes equa
les: et vocantur fm constellationes.

E Erūt signa in
sole. Lu. xxi. et in euangelio
hodierno. Materia p̄ntis p̄
dicatiōis erit de sc̄to euāge
lio: et habebim⁹ si deo pla
cet m̄tras bonas declaratiōes ad intel
ligēdū p̄uidentiā diuinā quō gubernat
istū mūdū a p̄ncipio vsq; ad finē. S; p̄ri
mo salutē h̄go maria et. Erūt signa in
sole. Sc̄m euāgelium hodiernū loquit
de signis terribilib⁹ v̄turis in fine mū
di añ diē iudicij. Et ponit signa futura
p̄mo in celo. sc̄do in terra. tertio i āgelis
de signis q̄ erūt i celo loq̄t the. di. Erūt
signa in sole. Pro hui⁹ declaratiōe et ma
terie itroductiōe scienduz est q̄ in sacra
scriptura xp̄s d̄r sol. p̄z rōne q̄ dat scien
tiā: et auctoritate q̄ p̄firmat credētiā. Rō
q̄re xp̄s d̄r sol est: qz tota vita xp̄i in sum
ma representat in sole in ei⁹ motu et cur
su quē facit. Jā videt⁹ quō quolibet die
sol de nocte est absconditus a nobis et
secret⁹: sed in auroza ort⁹: et sic trāsleus
finaliter visitat totū mūdū ipm illumi
nādo: calefaciendo aialia: h̄oies et plan
tas fructificare faciendo vsq; ad occasū
sic et xp̄s aliqñ fuit abscondit⁹ et secretus
in mundo qñ fuit i ciuitate nazareth in
domo m̄ris quousq; habuit etatez. xxx.
annorū nec cognoscebāt q̄ eēt de⁹. Pro
pter hoc dixit iohannes baptista iudeis.
Medi⁹ v̄m stetit quē vos nescitis ipse
est qui post me venturus est. Qui sol se
q̄tur luciferū Joā. j. sed ort⁹ fuit in auro
ra sue p̄dicatiōis et cepit illuminare mū
dū qui erat in tenebris errorū et falsarū
opinionū: s; xp̄s sua p̄dicatiōe illumina
uit intantū q̄ pl⁹ scit mō vna vetula de
h̄turib⁹ fidei q̄ antiquit⁹ vnus magn⁹
p̄hs: ipsi gr̄as soli. Secūdo calefacit to
tū munduz in amore dei: in ardore et de
siderio paradisi. Tertio fecit fructifica
re humanū gen⁹ in bonis operib⁹: virtu

Pria ps d̄r aries. Septia libra.
Sc̄da taurus. Octaua scorpio.
Tertia gemini. Nona sagittari⁹
Quarta cancer. Decia capcorn⁹.
Quinta leo. Undecima aq̄ri⁹
Sexta virgo. Duodecia piscis
Et ita sunt duodecim menses in anno:
primus mēsis fuit martij. in isto sol stat
in p̄mo signo. s. ariete. In sc̄do mēse. scz
aprilis: in sc̄do. s. tauro. et in tertio mēse
scz maij: stat in gemini. et sic p̄ totū annū
p̄transit ista. xij. signa q̄ ab astrologis
dicunt cōstellationes: a theologis autē
signa dicūt: qz signāt. xij. stat⁹ mūdi hu
ius in quib⁹ debuit esse xp̄s sol iusticie a
p̄ncipio mūdi vsq; ad finē. Et tunc erit
sol iusticie in signis. s. trāsitiue. De hoc
Ben. j. f̄iāt luminaria in firmamēto et
diuidāt diem ac noctem: et sunt in signis
et tempora et dies et annos s; qñ dicitur.
Erunt signa in sole. s. causatiue. p̄m̄s

signū dicit aries . Ratio: qz si ille stelle linearent q̄ sunt in p̄ma pte zodiaci facerent figurā arietis cū suis cornib⁹ . Et in illo p̄mo signo stat sol in p̄mo mense . s. marij . Hoc signat p̄mū statū mūdi a creatiōe ade z durauit vsq; ad moysen . Tūc em̄ fili⁹ dei fuit i signo arietis . Rō aries totā suā fortitudinē z virtutē hz in capite . Si tūc in p̄mo statu mūdi gētes se gubernabāt solo intellectu capitis in credēdo z in bñ viuēdo: qz tūc nō habuerunt magros neq; doctores: neq; etiā libros: sed ad istar illi⁹ q̄ intrat magnum palatiū p̄ intellectū naturalē statū cognoscit q̄ magn⁹ dñs debuit esse q̄ illud edificauit: s; ipm nō videat . Sic tunc gentes q̄ fuerūt in p̄mo statu mundi ex magnitudine opis sine palatiū huius mūdi cognoscebant deū: z ei⁹ infinitā potentia: gubernabāt se in bona vita intellectu naturali. di. Quilibet dñs vult suos fideles ne vadāt ad suos inimicos: z sic iā naturaliter seruabant primū p̄ceptū . Non habebis deos alienos . Item quilibet dñs vult honorē a suis subditis z q̄ cū reuerētia loquant̄ de ipso: z sic seruabāt scdm̄ p̄ceptū . Itē quilibet dñs in dñio suo aliqd̄ seruitiū vult: ideo eligēbāt vnā diē quā dabāt dño in hebdomada . Itē quilibet dñs vult vt minores honorēt maiores . Ecce quartū p̄ceptū: scz honorationē parentum . item nullus dñs vult q̄ sui recipiant vindictā in p̄sentia sua . Ecce quintū p̄ceptū nō occides . Itē vult q̄ null⁹ tangat filias nisi petat eas in vxores . Ecce sextū . non mechaberis . Itē quilibet dñs vult q̄ ipse sit p̄tent⁹ de pte quā ipse dedit . Ecce septimū p̄ceptū . nō furtū facies . Itē q̄ nullus diffamet aliū . Ecce octauū p̄ceptū: falluz testionuz nō facies: z sic de alijs . Ecce q̄re dicebat q̄ sol esset in signis tā q̄ in effectū . De hoc auctoritas . Cū gētes q̄ legem nō hñt naturā ea q̄ legis sunt faciunt hmōi legē nō habētes ipsi sibi sunt lex . Rō. ij . Qz oīa p̄cepta moralia semp̄ suari debēt ab oīb⁹: qz sunt de lege nature: vt dicit tho . matth . xiiij . Et oēs act⁹ virtutū in quātū virtuosū sunt de lege nature nō aut̄ s; species suas: p̄ma scde . q . xciij . ar . iij . s; illa lex nature fuit obfusca in gētibus quo ad multa . iij .

scrip . di . xxxij . q . i . ar . iij . z prima scde . q . xciij . ar . iij . v . z . vi . z . q . xcix . ar . ij . Ecce p̄mū signū . Scdm̄ signū est taur⁹ in quo stat sol in scdo mēse . s . aprilis . Rō q̄re dicit taur⁹: est qz si ille stelle q̄ sunt i lineatione zodiaci linearent facerēt figurā tauri . Hoc signū significat scdm̄ statū hui⁹ mūdi . s . a tpe moysi vsq; ad ioannē baptistā: in quo fili⁹ dei fuit in tauro . Rō: qz taurus est aīal terribile: z puocatus statim ferit cornib⁹ . Ita tūc de⁹ data lege scripta si irritabat̄ z puocabat̄ ab aliquo statim percutiebat p̄niendo . Verbi grā . Exodi . xxxij . qñ ppl̄s fecit vitulum z c . tunc irritauerūt taurū . i . dei filiū qui percussit de ppl̄o q̄si . xxiij . milia q̄s occidit . Itē qñ murmurauerūt d̄ deū . Nume . xiiij . puocauerunt eū q̄ percussit z occidit de ipis sexcenta milia . Itē in murmuracione principū . s . chore: dathan z abyrō . Nume . xv . puocat⁹ occidit eos . Itē ex pctō luxurie cum filiabus moab . Nume . xxv . puocauerūt eū z occidit ex ipis . xxiij . milia . Itē postq̄ fuerūt i terra p̄missionis puocauerunt eū ydolatrando p̄pter qd̄ ciecit . x . tribus de terra p̄missionis: vt p̄z . iij . regū . xvij . Ecce quō erat tunc in tauro: qz non expectabat ipsos ad p̄niam sicut nunc sed sicut taur⁹ . puocat⁹ statim p̄cutit: de hoc p̄phetauerat iam moyses dicēs in p̄sona filij dei . Ipsi me puocauerūt in eo q̄ nō erat de⁹ et irritauerūt in vanitatib⁹ suis . Et ego puocabo eos in eo q̄ nō est ppl̄s: et in gente stulta irritabo eos . infra . Congregabo sup̄ eos mala: z sagittas meas p̄plebo in eis . Deut . xxxij . de hoc vide sanctū tho . ad heb . x . c . z rō oīm penarū veteris legis ponit̄ p̄ma scde . q . v . ar . ij . Tertiū signū dicit gemini . Rō: qz si deyna stella ad aliā p̄traherent̄ linee facerēt figurā geminorū oīno similiū . In isto signo stat sol in tertio mēse scz maij . i . isto signo fuit sol iusticie in tertio statu mūdi . s . in sua bñdicta incarnatione qñ in vtero vrginis due substantie . s . humanitatis z diuinitatis in vnitare suppositi iuncte sunt . Xps aut̄ in sua incarnatione a diuinitate habuit duo . s . essentiam diuinale: z suppositū p̄sonale: a nob; habuit solū vnū . i . humanitatē sed non p̄sonalitatē: qz nō assumpsit p̄sonam: sed

humanitatē in supposito diuino suppo-
 sitatā: et fuit cōpleta pphetia dicta figu-
 ratue. Jā tēpus pariendi aduenerat et
 ecce gemini in ei⁹ ytero reperi sunt Gen.
 xv. De hoc in tertia pte in plurib⁹ q̄stio-
 nib⁹: et in tertio scripto in plurib⁹ distin-
 ctionib⁹. Qñ autē xp̄s dixit: Erunt signa
 in sole loquebat de nouē signis futur⁹.
 Qz de trib⁹ p̄dictis dixit. Fuerūt signa
 in sole vt in cā: vel erit sol in signis scz
 causatiue: sicut fuit in trib⁹ signis p̄di-
 ctis transitue. Quartū signū d̄r cancer.
 rō vt supra de alijs. In isto signo stat sol
 q̄rto mēse. s. iunij. in isto signo fuit filius
 dei in sua passiōe. Rō: qz sicut cācer non
 incedit recte: sed retrograde et abscondit
 se intrā arenā: sic filius dei in sua passio-
 ne ibat p̄ transuersum: qz p̄rio voluerūt
 ip̄m facere regē: vt p̄z Jo. vi. et in passiōe
 dicebant. Nō habem⁹ regē nisi cesarez.
 P̄rio dicebāt ip̄m esse regē et deū crea-
 torē: et in passiōe dicebāt xp̄m esse hoīez
 incantatorē. P̄ri⁹ honorabant eum et in
 passione vituperabant ip̄m. P̄rius asso-
 ciabant eū et in passiōe dimittēbāt ip̄m
 solū. Itē i die vener⁹: sc̄tā cū cruce in col-
 lo p̄ transuersum ducebāt cespitādo: et
 impulsus vsqz ad locū passionis. Ecce
 quō iuit vt cācer trāsuere quousqz fuit
 abscondit⁹ in monumēto. Et fuit cōpleta
 pphetia Esa. in p̄sona dei p̄ris. di. ad
 filium in quantum homo. Ecce intelli-
 get seruus meus et exaltabitur et eleua-
 bitur et sublimis erit valde. Sicut obstu-
 puerūt sup eū multi: sic inglorius erit in-
 ter viros aspect⁹ eius: et forma illius in-
 ter filios hoīm. Esa. liij. Verba sunt dei
 patris ad xp̄m hoīem: qui in q̄stum ho-
 mo est seru⁹ dei p̄ris. Et sicut q̄stum ad
 humanitatē fuit passus sic etiā in q̄stum
 homo fuit exaltat⁹ in virtutib⁹ predica-
 tionibus et miraculis mltis et q̄stoma-
 gis fuit exaltatus tāto magis in passio-
 ne fuit inglorius. De hoc. iij. pte. q. xlix.
 sr. vi. et in p̄mo sermone aduentus dñi.
 et de passione ei⁹. q. xlvj. et xlvij. et xlvij.
 et iij. scrip. di. xix. xx. et xxi. et c. Quintum
 signū fuit leo rōne p̄dictorū. In isto si-
 gno stat sol in. v. mense. s. iulij. In hoc si-
 gno fuit sol iusticie xp̄s in sua resurre-
 ctione gl̄iosa. Rō: qz sicut leo qñ vult ca-
 pere predā ponit se in saltu in porta spe-

lunce. Sic xp̄s cuius corpus fuit in se-
 pulchro vt leo virtute diuinitatis: als
 hō vt leena i limbo q̄ in die resurrectio-
 nis saltauit resurgendo: et cepit predam
 sanctorum patrum q̄s eduxit de limbo.
 Ecce quomodo sol iusticie fuit in leone
 De hoc pphetia iacob patriarche dicē-
 tis de xp̄o. Ad predam ascēdisti fili mi
 requiescēs accubuiisti vt leo et q̄si leena.
 Gen. xlix. Nota ad predā ascēdisti. s. ar-
 bore crucis vbi recepit totū mūdi dñiuz
 vniuersalr. Specialiter autē omnes cre-
 dentes sibi et obedientes. De hoc dicit
 ipsemet. Ego si exaltatus fuero a terra
 oīa trahā ad meip̄m. Job. xij. Requie-
 scens accubuiisti vt leo: q̄stū ad corpus
 in sepulchro et q̄si leena q̄stū ad aīam in
 limbo. Ideo hier. iij. Ascēdit leo de cu-
 bili suo et predo gētiū se leuauit de hoc.
 iij. pte. q. liij. et iij. scrip. di. xxi. Sextū si-
 gnū d̄r virgo. Rō vt. s. In hoc signo stat
 sol in sexto mense. In hoc signo fuit sol
 iusticie xp̄s de⁹ n̄r in sua gl̄iosa ascen-
 sione qñ fuit in ecclesia triumphante: q̄ d̄r
 virgo purissima. Dic quomodo est du-
 plex ecclesia. s. militans: que est presens
 in qua militamus contra mundum: et
 carne: et cōtra demones: et cōtra malas
 inclinationes. Alia est ecclesia trium-
 phans scz illorum qui habuerunt hic vī-
 ctoria de mūdo: et carne: et diabolo: et
 differunt: qz in p̄nti ecclesia militante mul-
 te sunt corruptiones et defectib⁹ tā in re-
 ligiosis q̄ in clericis et laicis. Dauid di-
 cit Corrupti sunt et abominabiles facti
 sunt: nō est qui faciat bonū. s. p̄niam: nō
 est vsqz ad vnū. s. de adultis isto respe-
 ctu p̄ns ecclesia militans non potest pro-
 prie dici virgo: quia h̄go est que nunq̄
 nec mente nec corpe fuit corrupta: s̄ ec-
 clesia triumphās nullā h̄ corruptionē
 nec maculā nec defectū alicui⁹ peccati.
 ideo d̄r h̄go purissima de qua dicit ap̄s
 Despōdi em̄ vos vni viro virginem ca-
 stā. ij. ad Cor. xi. In hac h̄gine fuit xp̄s
 in die ascensionis qñ recessit de ecclesia mi-
 litate et intrauit ecclesiam triumphātem.
 Et fuit cōpleta prophetia Esa. lxij. In-
 habitabit inuenis cum virgine et habita-
 bunt in te filij tui. inuenis est xp̄s qui sur-
 rexit in etate. xxx. annorum. qui habita-
 bit cū virgine. s. sine corruptiōe: de ascē-

Domínica sc̄da aduētus domini.

stone eius vide. s. tho. iij. pte. q. lviij. z. iij. scrip. di. xxij. Septimū signū dz libra rōne predicta: qz stellis lineatio remanet signa de libra. In hoc signo fuit sol iustitie xps de⁹ n̄r i septimo statu mūdi. s. i. psecutiōe sc̄toꝝ martyꝝ qñ iperiu roma noꝝ qd̄d habať toti mūdo pseq̄bať xp̄ia nos: qz male pōderabāt articulos fidei z legē xp̄i. Qñ bti apli petr⁹ z paul⁹ inceperūt p̄dicare rome qz de⁹ vn⁹ q̄ est p̄mū principiu: z prima cā erāt tres p̄sone realiter distincte. Romani hoc pōderātes dicebāt videam⁹ q̄ sunt isti q̄ hoc dicūt: qz piscatores. deinde videam⁹ qd̄ dicūt phi. philosophi dicūt qz p̄mū p̄ncipiū est impartibile: z verū dicūt: s̄z cū hoc stat qz tres sūt p̄sone diuine: z qz male pōderāt ideo ipsos occidebāt. Idem qñ p̄dicabant de incarnatiōe filij dei in qua de⁹ factus fuit homo. Sed phi dicebāt qz finiti ad infinitū nulla est p̄portio. verū est equalitatis: s̄z tñ est causalitaz p̄portio: qz infinitū est cā finiti. Idēz qñ p̄dicabāt de xp̄i resurrectiōe: q̄ fuit valde difficilis ad credendū phis dicētib⁹ qz a pura priuatiōe nō est regressus ad habitū. verū est naturaliter: immo est regressus ad habitū supnaturaliter. Idēz qñ p̄dicabant de sacramēto altaris dicētibus phis: qz locus z locatū debēt p̄portionari seu adequari: nō intelligētes posse diuinū qz itra tunicā anellane posset totū mūdū p̄cludere: iō male pōderabāt. Hec statera fuit ostēta beato ioāni euangeliste: ideo dicit. Uidi z ecce equ⁹ niger: z qui sedebat sup eū habebat staterā in manu sua. Apoca. vi. Equus niger figurabat iperiu romanoꝝ nigrū ex errore infidelitatis. Miles qui sedebat super eū erat iperatoꝝ. s. nero z ceteri mali impatoꝝ. De hoc vide de regno et rege ad legē Cypri. li. iij. Octauū signū dz sc̄pio rōne p̄dicta in hoc signo fuit sol iustitie tpe hereticoꝝ qñ cessauit psecutio martyꝝ tpe siluestri p̄ p̄uersionez impatoꝝ Cōstātini. tñc venit psecutio hereticoꝝ. s. maloꝝ xp̄ianoꝝ q̄ ad istar sc̄pionū ibāt capite inclinato hūiliter z simplr: s̄z eleuabāt caudā venenatam mordēdo seminādo errores z falsas opi niones p̄ mūdū corūpētes z destruētes fidē catholicā in cordib⁹ gētiū z durauit

bñ. ccc. annis. Et fuit cōpleta propheta bti ioānis apli di. De fumo putei exierūt locuste i terrā z data est illis ptās sicut habēt ptātē sc̄piones terre. Apoca. ix. Fumus putei infernalis sunt tētationes fidei q̄s dant heretici q̄ dicunt locuste q̄ volare vident p̄ simulatā deuotionē quā ostēdūt. Nota hic de illo ep̄o hereticoꝝ disputāte cū magfo vicētio asserēte qz vera ecclia esset apud ipsos z nō apud nos: qm̄ ecclia xp̄i fundata fuit in paupertate z humilitate quas ipsi tenēt solū ideo zc. Rñsio sciētialis ē: qz ibi est fallacia figure dictionis: qz mutat quid in equale. A fili. vxoz regis q̄ prius erat pauper z humilis z nigra: post efficit diues: supbia: z alba. s̄z nō erit vxoz regis nō valet ista p̄na: qz mutat qd̄ in q̄le: qz ex hoc nō deficit eē vxoz regis. idē de ecclia. Nota de hoc pulchre i qlibeto. xij. q. xix. quō ē vna ecclia vitate fidei z sc̄ro rū auctoritate z p̄fessioe: s̄z sit aliud tps ecclie nūc q̄ tpe aploꝝ vel stat⁹ ei⁹. Nō nū signū dz sagittari⁹ rōne p̄dicta hoc signū figurat nouū statū huius mūdi. sc̄z tps sc̄toꝝ doctoꝝ z p̄dicatoꝝ. s. gregorij augustini: qz qlibet verus z bon⁹ p̄dicatoꝝ est balistari⁹. cui⁹ balista ē p̄dicatio arc⁹ ē vita aspa reflexa p̄ p̄niaz. chorda recta est doctria sc̄tā z determinatio ecclie: sagitte sūt auctoritates rōnes z similitudines q̄ vulnerāt corda pctōꝝ: qñ supbus z van⁹ ex aliq̄ bona p̄dicatiōe hūiliatur z recipit bonū p̄positū: talis vulneratus est i corde: idēde alijs. Dd. Sagitte potētis acute. Nota potētis. i. p̄dicatoꝝ q̄ dz eē potēs p̄ bonā vitā z sanā doctrinā. Acute: qz pōt vulnerare reges: p̄ncipes z barones: ciuitates z cōitates: tunc sol. i. xp̄us fuit in sagittario. De hoc p̄phetia. Apoc. vi. Uidi z ecce equus alb⁹: z qui sedebat sup eū hēbat arcū z data est ei corona. Nota equus albus sigat castitatē z puritatē p̄dicatoꝝ: cui dat corona singularis in paradiso rōne p̄dicatiōis. Rō qz sicut miles cui rex cōmisit castrū in terra inimicoꝝ lucrať coronā si ipsuz bñ custodit z fideliter: singularē tñ coronā mereť miles q̄ nō solū custodit castrū sibi cōmissuz fideliter: imo scaramussando z bellādo acq̄rit regi multa alia castra inimicoꝝ. Ita

in pposito de' cōmīst eulibet nostrum castrū ppriū corpis positū iter inimicos vt ipz custodiam' fideliter: z ex hoc me remur coronā in paradiso: s; singulare; coronā meref' p'dicator q' fidelr custodit castrū ppriū corpis regi xpō z ipz prudēter gubernat: z vltra hoc p'dicādo acqrit xpō multa castra. i. pctōres q' sūt castra diaboli. de p'mio z aureola doctorū p'dicatorū. i. iij. scrip. di. rlx. z. q. v. z di. xxx. iij. q. iij. ar. iij. Decimū signū d; capricornus rōne. vt. s. hoc figurat illū statuz in quo sumus mō. qm' ppls xpianus p'sueuit esse vnus cornu ex vnico papa sicut vnicornis cornu vnicū. s. xpī vicariū: mō aut h; tria cornua. i. tres papas: cōsiliū cōstātie. s. añ. Nota de bestia quā vidit daniel. c. viij. q' habebat cornua. x. iter q' exiuit cornu paruulū zc. sup q' dicit oēs glose ordinarie. z docto. qd' ista quarta bestia figurabat iperū romanū qm' iam est diuisum in. x. partes nec pōt intelligi de diuisione dñi tpalis: quia iam diu perditum est. sed intelligit de diuisione dñi eccliaistica qd' iam nunc diuisum est in decē partes siue diuisiones.

Prima est indorū sub pbfo Joanne.

Secda ē assiriorū s; aqno qdā tyrāno

Tertia ē affricanorū sub machōeto.

Quarta ē grecorū sub ipatore p'stati.

Quinta est armeniorū sub eorū rege.

Sexta est georgianorū sub quodam p'sendo propheta.

Septima est xpianorū documēta sub quodā heresiarcha.

Octaua ē italicoz sub bartholomeo barensl.

Nona ē gallicoꝝ sub petro d' cādia.

Decima hō pars populi catholici ē hyspanorū sub dño Benedicto nostro vicario iesu xpī.

¶ Iste decē diuisiones simul iā stant: ita q' possumus dicere. In fortitudine nra assumpsim' nobis cornua. Amos. vi. de scismaticis. ij. ij. q. xxxix. p totū. z ibidez ar. j. ad. iij. Scismatici pprie dicuntur q' ppria pōte z intētiōe sepant se ab vnitate ecclie renuētes subesse pape z cōicare mēbris ecclie. Undecimū est aqri' eadē rōne: z figurat. xi. statū mūdi hui' futurū post mortē antixpi: qz tūc sol iustitie erit in aqrio: qz tūc oēs gñatiōes isideliū ba

ptizabunt. O q'lis p'ssura erit ad baptis- mū nō sufficiēt cūci: nec cōpatres: nec cō matres: nec p'ini z m'ine: tūc p'plebit' p' phetia. Eze. xxxvi. Tollā q'ppe vos de gētib' z p'grebabo vos de vniuersis ter ris. z adducā vos i terrā vestrā. s. ecclia militatē. z effundā sup vos aquā mūdā z mūdabimini ab oib' iniquitatib' vestrīs: z ab vniuersis dolis v'is mūdabo vos. Duodecimū z vltimū signū d; pisces eadē rōe. Et signat duodecimū sta tū hui' mūdi futurū. s. finē mūdi z diē iudicij: qz tūc sol iustitie. s. xp's erit i pisci bus: qm' ad istar piscatorū q' extrahūt sa genā d' mari z eligūt bonos pisces z ma los p'iciunt. Sic mō ecclia militās q' est sagena cōtinēs bonos pisces z malos. sc; xpianos trahit cōtinue: z i die iudicij erit vsq; ad litt': tūc eligent' boni pi sces. s. p'sone deuote hūiles penitētes et ibūt ad gaudiū paradisi: mali at' pisces. i. xpiani mali ideuoti: ipenitētes ibunt in ignē iferni eternū. De h' ad l'raz diē xp's Sile est regnū celoz. glo. ecclia militās sagene misse in mari: z ex oī gñe pisciuz p'gregātī. quā cū impleta esset educētes z sec' litt' sedētes elegerūt bonos i vasa sua: malos aut' foras miserūt: sic erit in p'summatiōe sc'li exibūt āgeli z sepabūt malos d' medio iustoz z mittēt eos i ca minū ignis: ibi erit flet' z stridor dētiū. Mat. xij. Nō scitis totū statū mūdi z p'uidētiā diuinā z gubernationē mūdi. ec ce q're dicit thema. Erūt signa i sole. Si aut' volum' loq' de effectib' d; erit sol in signis. Si aut' volum' loq' de cā dicem' Erunt signa in sole. Et iuxta istum mo dum p'dicauī ego. Et sic ptz qd' finis mū di est p'pre. Patet Sermo.

¶ De eadē dñica. Sermo tertius.

Sunt signa in

sole et luna et stellis. Luce xxi. Sermo noster erit de sc'to euāgelio hodie. quod totū est doctrina z instructio iesu xpī: auisando nos d' magnis malis z tribulatiōib' v'eturis i fine mūdi z de signis q' erūt añ ei' aduētū ad iudiciū. Credo q' erit materia nobis utilis zc. Erūt signa zc. Pro hui' h'bi declaratio ne z materie p'dicāde introductione scien

Dominica sc̄da aduentus domini.

An. fm qđ inuenit̄ in scriptura diuina: et
 p̄ experientia sensuali: qñ aliq̄ magna et
 grauis tribulatio est in hūc mūdñ v̄tu-
 ra cōiter ostēdūt aliq̄ signa p̄nūciatiua
 in celo vel i aere. z hoc fit ex mīa dei: vt
 sc̄z gētes p̄uidētes p̄ signa tribulationē
 futurā: p̄ oñones z bona opa snīaz dei q̄
 illos i curia celesti datā reuocare obti-
 neāt in curia mīe: vel saltē p̄ p̄nīaz z vite
 emēdationē se p̄parēt q̄ v̄turā tribula-
 tionē: iō cōiter añ mortalitates solēt ap-
 parere cōiter z añ fames: terremot̄: z añ
 terraz vastationes terribiles visiones.
 Dicāt h̄ signa terribilia postēsa iudeis
 p̄ multū t̄ps añ desolationē ciuitat̄ hie-
 rusalē z tēpli. Cōtigit aut̄ p̄ vniuersam
 hierosolimoz ciuitatē videri dieb̄. xl.
 p̄ aera eq̄tes discurretes auratas stolas
 hñtes z hastas q̄si cohortes armatas z
 curs̄ eq̄z p̄ ordines digestos: z p̄gressio-
 nes fieri comin̄ z scutoz mot̄: z galea-
 toz multitudinē gladijs district̄ z telo-
 rū iact̄: z aureoz armoz splēdore oīs q̄
 gñis locicarū. q̄prop̄ oēs rogabāt mon-
 stra i bonū p̄nerti. post hoc ātioch̄: iter
 fecit p̄p̄lm: z dep̄dat̄ fuit tēplū. ij. maca.
 v. Jo Exo. viij. Ego multiplicabo signa z
 ostēta mea i terra. Mō tres magne z oīs
 grauissime tribulationes sūt i breui i hūc
 mūdo v̄ture terribiles. Pr̄ia erit tribu-
 latio antix̄pi hoīs diabolici. Sc̄da erit cō-
 flagratio mūdi terrenal̄. Tertia erit tri-
 bulatio iudicij v̄lis. Et in his tribulatio-
 nib̄ finiet̄ iste mūdus: q̄ fm regulā diui-
 ne p̄uidētie prī declarata añ hec erūt si-
 gna p̄nūciatiua in celo: i sole z luna z stel-
 lis. vt dic̄ n̄m̄ thema ad l̄faz. p̄z thema.
E Pr̄ima tribulatio in breui grauissima
 in hoc mūdo v̄tura erit tribulatio an-
 tix̄pi hoīs diabolici qui tribulabit totū
 mundus que subtiliter tangit̄ in princi-
 pio euange. cū dicit̄. Erunt signa in so-
 le luna z stellis: z in terris p̄ressura gen-
 tium p̄ cōfusione sonitus maris z flu-
 etuum. In hoc textu sunt quattuor clau-
 sule in quibus tangunt̄ quattuor modi:
 quos tenebit antix̄ps ad decipiendum
 xp̄ianos. Pr̄ima clausula est ibi. Erūt si-
 gna i sole. Sciē. q̄ i sacra scriptura xp̄s
 d̄r sol: rō: qz vos videtis ad oculū q̄ de
 pulchriorib̄ creaturis corporalib̄ a deo
 creatis est sol i q̄ sunt tres l̄re. s. o. l. id ē

sol sup̄ oīs lucēs: fm etimologiā. sic xp̄s
 est pulchrior oīb̄ sc̄tis z lucet sup̄ oēs i
 claritate gl̄ie nō solū inq̄stū dē: sed etiā
 inq̄stū hō. Et sicut oēs stelle recipiūt cla-
 ritatē a sole z ipse eas a nullo recipit: sic
 oēs sancti recipiunt a xp̄o claritatē gl̄ie
 sanctitatē virtutē: sapientiā z inteliigētiā
 z influētiā. ecce rō quare xp̄s d̄r sol z no-
 mine solis p̄misit ipsuz dē p̄ mittere i
 mūdo. d. Vobis timentibus nomē meū
 oriet̄ sol iustitie. nō dicit sol nature. mal.
 iij. Itē ecclia dicit in laudē v̄ginis ma-
 rie. Felix nāq̄ est sacra v̄go maria tom-
 ni lau. dig. qz ex te or. est sol iu. xp̄s dē
 noster. Dicit ergo p̄ma clausula qđ tpe
 antix̄pi erūt signa in sole. i. in xp̄o q̄ aut̄
 erūt ista declarat mat. d. sol obscurabit̄
 nō in se sicut nec sol nature obscurat̄ i se
 sed ex interpositione vaporz z nubū v̄
 nobis obscurari: sic tpe antix̄pi sol iusti-
 tie obscurabit̄ ex interpositione bonoz
 diuitiarū tpaliū q̄ dabit antix̄ps intātū
 q̄ claritas fidei iesu xp̄i z bone vite non
 lucebit in xp̄ianis. qm̄ dñi tpales: reges
 z p̄ncipes zc. ne amittant dñium statim
 erūt cū antix̄po. Idē p̄lati ne amittāt di-
 gnitates: religioñ z p̄bri vt habeant ho-
 nores z diuitias dimittēt fidē xp̄i z adhe-
 rebūt antix̄po q̄ erit ver̄ hō: s̄z ita sup̄
 q̄ nō solū d̄z velle habere dñium v̄le to-
 tius mūdi: s̄z ēt dicit̄ dē: z faciet se ado-
 rari vt deuz. Autoritas. reuelabit̄ vt hō
 pcti filius p̄ditiois q̄ aduersat̄ z extollit̄
 sup̄za oē qđ d̄r dē aut qđ colit̄: ita vt in
 tēplo dei sedeat oñdēs se tāq̄ sit dē. ij.
 ad thes. ij. vide ibidē i postilla pulcher-
 rima sc̄ti Tho. S̄z qualr ad hoc perue-
 niet: dic̄ quō antix̄ps misterio demonuz
 habebit oē aurū z argētū terre z maris
 z margaritas z lapides p̄ciosos mūdi.
 Autoritas dñabit̄ thesauroz auri z ar-
 gēti z i oīb̄ p̄ciosis egypti. i. mūdi. deñ.
 xi. in fine. Cū his p̄gregabit oēs gentes
 armoz mūdi ad pugnandum q̄ oēs sibi
 p̄rios. Auto. Seducet gentes: q̄ sunt sup̄
 quattuor angulos terre gog z magog: z
 p̄gregabit eas ad prelium: quoz nume-
 rus est sicut arena maris. apo. xx. Nota
 seducet gētes. s. auro z argēto z honori-
 bus gog. i. tectū z magog. i. detectū qz tā
 tecti q̄ detecti. i. occulte mali z māifeste
 erūt cū eo: tūc dñi tpales z p̄relati ecclia

stici timore pdēdi regnū v̄l prelationem
statiz erūt cū eo: qz null⁹ erit rex nec ep̄s
nisi q̄s ip̄e volet. Ceteri sūt vt religiosi
z pb̄ri z laici vt habeāt zc. statiz erūt cū
eo: tūc erūt signa in sole. s. iustitie: qz ob
scurabit i corde xp̄ianoz q̄ nō dabit cla
ritatē fidei cessabit predicatio melioris
vite ex interpositione vaporoz et nubiu. i.
bonoz tp̄aliū. **Autoritas.** Multiplica
bit gl̄iaz z dabit eis pt̄atem in multis: z
terrā diuidet gratuito. i. ad suū placitū.
Dan. xi. **Questio** quare de⁹ pmittet istū
errore in xp̄ianitate: cū sit de⁹ z hō potē
tissimus zc. R̄nsio p̄ quādā regulā theo
logie q̄ dicit. p̄ q̄ q̄s peccat p̄ hec z torq̄t.
Sap. xi. Per q̄ peccāt gētes hodie i hoc
mūdo q̄ deū p̄pter honores habendos
diuitias z dignitates zc. iō pmittet de⁹
q̄ tūc decipiant ab antix̄po honorib⁹ di
uitijs zc. Si ḡ tunc nō vultis decipi mō
in cordib⁹ v̄ris cōtēnatis z despiciatis
bona terrenalīa: honores zc. z appetat
bona celestia: cogitādo q̄ bona hui⁹ mū
di sunt transitoria z vana z celestia seu
sp̄ualia eterna: z sic eritis fortes. hoc cō
siliū dat bt̄us Joānes. Nolite diligere
mūdū neq̄ ea q̄ in mūdo sunt: qm̄ trāsit
mūdus z cōcupiscētia ei⁹. i. Jo. ij. Sc̄da
clausula dicit: erūt signa in luna. **Scien**
dū q̄ in sacra scriptura luna siḡat sc̄tas
matrē eccl̄iaz v̄lez seu vniuersitatē xp̄ia
noz qz qn̄ hō dicit eccl̄iaz nō loquit hō
de lapidib⁹ z parietib⁹: sed de cōgrega
tione fidelīū q̄ d̄r eccl̄ia: z eccl̄ia siḡatur
per lunā: z quinq̄ stat⁹ in quib⁹ fuit ad
instar lune q̄ p̄mo est noua. sc̄do crescēs
tertio est plenus. quarto est minuta. quin
to est girata seu v̄sa. talē cursus facit ec
clesia xp̄ianoz. p̄mo fuit noua. s. tpe xp̄i:
z sicut qn̄ luna est noua v̄l p̄mo quasi
filū cornutū z habēs cornua z sequit̄ so
lē: sic eccl̄ia tpe xp̄i p̄io h̄ns duo cornua
i. duos ap̄los solū. s. andrea z petrū q̄ se
q̄bant xp̄z. Sc̄do fuit crescēs qn̄ xp̄s ha
buit. xij. ap̄los. z. lxxij. discipulos. deide
fuerūt. cxx. deinde tria milia zc. Tertio
fuit plena: qz in oī parte mundi regno z
p̄uincia fides xp̄i fuit recepta. Dauid i
oēm terrā exiuit sonus eoz zc. Quarto
fuit minuta: qz nescierūt seruare qd̄ sc̄ti
ap̄li lucrati fuerūt. p̄mo fuit minuta per
totā idīā per illū q̄ d̄r pb̄r Joānes. sc̄do

assyrioz per vnū tyrānū. Tertio affrica
noz p̄ machometū. Quarto grecoz cuz
impotore Constatino. Quinto armenio
rū cū eoz rege. Sexto georgianoz cum
qdā pseudo p̄pheta. Septimo xp̄ianoz
de citura cū quodā heresiarcha. Octa
uo ytalicoz cum bartholomeo barenst.
Nono galici cū petro de cādia. Quinto
mō est girata seu versa: qz mō iaz nō est
in illo statu eccl̄ia in q̄ xp̄s eā fundauit.
Eccl̄iam xp̄s fundauit in magna humi
litate z paup̄tate: mō iam totū v̄sum in
superbiā pompā: z vanitatē: vt p̄z i quo
libet statu. de mia z liberalitate cōuersa
est in symoniā: vsurā: rapinā zc. De ca
stitate in luxuriā: imunditiā: z corruptio
nē. De claritate in inuidiā z malignita
tē. De tēperātia i gulā z voracitatē. De
patiētia in irā z guerrā z diuisiones. De
diligētia in negligētiā. solū restat vt ecli
pset qd̄ fit per interpositionē terre inter
ipsam z solē: vt sit in plenilunio. **Aucto**
ritas. peccata vestra diuiserūt inter me
z vos. Eccl̄ia eclipsabit tpe antix̄pi vt lu
na: qz tūc luna. i. eccl̄ia nō dabit lumen
suū. Mat. xxij. qz tūc nullū faciēt mira
culū xp̄iani q̄tūcūq̄ sunt sc̄ti. s. antix̄ps
z sui faciēt mirac̄la: nō tñ vera: s. tñ ap
parētia z falsa ad decipiēdū gētes. De
qd̄ Jo. apo. xij. d̄i. q̄ faciēt ignē descē
dere de celo. i. de sphaera ignis: qz hoc
pōt facere diabolus deo nō impediēte z
pmittēte sicut fecit iā antiq̄tus ad com
burendū oues Job. vt habēt ibidē. i. ca.
O quō gētes h̄ mirabūt: hic cadēt mul
ti. Nō q̄ antix̄ps faciet aliqua vera mi
racula quo ad naturā rei virtute demo
nū: sed falsa quo ad rōnem miraculi. de
hoc. i. q. cx. arti. iij. Sc̄do faciet loq̄ ima
gines z pueros vni⁹ mēsis. dic̄ practice
quō interrogabunt imagines: vel pue
ros: vt dicāt veritatē de illo dño qui ve
nit nouissimus an sit saluator: z diabol⁹
mouebit labia sua z formabit verba sic
dicēdo q̄ ille est verus saluator mūdi: h̄
cadēt multi. Et luna. i. eccl̄ia nullūz fa
ciet miraculū. Si dicatur ab aliquo illa
miracula nō sunt vera: s. suscitare mor
tuos: sicut fecit dñs ihs xp̄s. Dic̄ practi
ce quō. fite suscitabūt mortuos p̄ez tuū
z m̄ez tuā zc. z dicēt idē vos faciatis in
noīe ves̄ri iesu xp̄i: xp̄iani nō poterūt fa

Dominica secūda aduētus domini.

cere. De his falsis miracul' & signis au-
 sauit nos xps di. Surgēt pseudo xpi et
 pseudo pphete. i. filij xpianoz q̄ pdide-
 rūt iā fidē ex dōis antixpi & dabūt signa
 magna & pdigia vt i errore inducant: si
 fieri p̄t ēt electi. Ecce pdixi vobis. Mat.
 xxiii. Qd si dicat quare xps p̄mittet ista
 opa diaboli i destructionē xpianitatis:
 Rñsio iuxta rlam theologie p̄ q̄ q̄s pec-
 cat p̄ hec & torquet. Sap. xi. Et qz gētes
 mūdi opib⁹ diaboli peccāt q̄ deū: recur-
 rēdo ad diuinos sortilegos q̄ deū i neces-
 sitatib⁹ suis. s. p̄ reb⁹ pditis: p̄ filijs ha-
 bēdis: p̄ sanitate obtinēda: cū th debe-
 rēt recurrere ad deū oīpotentē: iō p̄mit-
 tet de⁹ vt tūc operib⁹ demonū d̄cipiant.
 q̄ q̄ tūc noluerit d̄cipi: ponat totā suā sp̄
 & p̄fidentia in noīe iesu xpizc. & nolle mi-
 racula aliq̄ nisi fierēt in noīe iesu sic eri-
 tis fortes. De hoc dauid. Btūs vir cui⁹
 est nomē dñi spes ei⁹: & nō respexit i va-
 nitates & insanias falsas. ps. xxxix. No-
 mē dñi est ihs. Lu. ij. Uocātū ē nomē ei⁹
 iesus. Dic practice quō d̄z poni sup̄ pla-
 gā deuote cū signo crucis. Antixps assu-
 met oīa alia noīa xpi sed hoc nomē ihs
 p̄sequet vt dicūt pleriq̄ sc̄ti. Jō per op̄
 positū hoc nomen iesus debet a xpianis
 maxime honorari qm̄ nosatur i ecclia in
 dinādo caput: vt p̄z ēt lib. vi. c. decet &c.
 qz als quodlibet nomē dei est honoran-
 dū septupliciter sm̄. s. Tho. et Esa. lvi.
 quia. s. est magnū ad timendū: sanctum
 ad venerandū dulce ad meditandū: co-
 piosum ad miserandū: efficac̄ ad ipetrā-
 dū: btuosum ad saluādū: & occultum ad
 sciēdū. Esa. xxx. dicit q̄ fili⁹ dei est nomē
 p̄ris tripliciter. s. quo honorat: inuocat &
 manifestat. & iij. p. q. xxvij. ar. ij. dicit q̄
 in oībus noībus q̄ ponunt. Esa. viij. viij.
 & ix. significat hoc nomē iesus qd̄ est si-
 gnificatiuū salutis: ergo & maxime hono-
 rādū. Tertia clausula dicit. Erūt signa
 in stellis. In sacra scriptura stelle clare
 lucētes dicunt̄ litterati sicut magistri in
 theologia doctores & licētiati. Auctori-
 tas. Qui ad iustitiā erudiūt mltos qua-
 si stelle in ppetuas efnitates. Dan. xij.
 in his stellis. i. litteratis erūt signa tpe
 antixpi: qz stelle cadent de celo: vt dicit
 xps Mat. xxiii. & hoc in in tertio bello
 antixpi sc̄z disputationis. Tūc stelle. i.

litterati cadēt de celo. i. a f̄itate fidei ca-
 tholice: dic̄ practicā disputationis nūcion
 antixpi cū litterat⁹ erit solū de textu bi-
 blie veteris testi. & l̄rati nō poterūt r̄nde-
 re: imo nec loq̄: Tūc stelle. i. maḡi cadēt
 de celo. i. de altitudine fidei. Aucto. Et fa-
 ciet iuxta volūtātē suā rex. s. antixps. et
 eleuabit & magnificabit q̄ oēz deū: & ad-
 uersus deū deoz loquet̄ magnifica. i. in-
 solubilia q̄ntum ad hoīes. Dan. xi. Que-
 stio. q̄re xps p̄mittit hoc q̄ illi q̄ h̄nt de-
 fendere fidē cadēt &c. Rñsio q̄ hoc p̄mit-
 tet xps duplici rōne. p̄ria iuxta reglām
 theologie p̄ q̄ quis peccat &c. qz mō q̄si
 null⁹ maḡ curat de biblia: sed de poe-
 tis &c. Sc̄da rō est dolorosa & mala vita
 & pctis l̄rator⁹: qz vt in plibus q̄to sunt
 maioris sc̄ie: tāto sunt peioris cōsciētie.
 vel sunt supbi: elati ebriosi &c. Qui ergo
 pōt ligare lēnā: bñ pōt ligare ouē. si er-
 go diabolus iā mētes tenet ligatas lite-
 rator⁹ p̄pter eoz prauā vitā. qd̄ mirū si
 tūc pōt ligare ouē. i. linguā ne possint lo-
 qui. Multo melius fuisset talib⁹ q̄ fuis-
 sent ignorātes: qz snia inflat. s. ad Cor.
 viij. vt patet in multis doctorib⁹ in medi-
 cinis &c. si q̄ vultis esse fortes: teneat̄ cō-
 siliū apli dicētis. f̄ides v̄ra nō sit in sa-
 piētia hoīz. s. fundata. sed in b̄tute dei. s.
 ad Cor. ij. Rōnes & argumēta bona sūt
 ad confortandū intelligētiā: sed non ad
 firmēdū credētiā. Amb. Tole argumēta
 vbi fides querit̄. Qm̄ fides est tenēda ex
 obediētia: qz xps ip̄am nunciauit & apli
 ip̄am predicauerūt & sancta mater ecclia
 ordinauit. Jō credo dñer &c. Quarta clau-
 sula dicit. Et in terris pressura gentium
 pre cōfusione sonitus maris et fluctuū
 Ecce hic tormēta antixpi q̄ dabit: & i ter-
 ris p̄ssura gentiū pre cōfusione sonitus
 maris & fluctuū. i. p̄conisatiōes q̄s faciēt
 tūc dñi q̄ iā erūt cū antixpo: qz null⁹ aude-
 bit xpm̄ nec v̄ginē mariā nosare s̄b p̄a
 mort⁹ & fluctuū. i. tormētoz q̄ nūq̄ fue-
 rūt ita terribilia sicut erūt illa q̄ antixps
 dabit. De hoc iaz auisauit nos xps: erit
 tūc tribulatio magna q̄lis nō fuit ab ini-
 tio mūdi vsq̄ mō nec fiet: & nisi abreuiati
 fuissent dies illi nō fieret salua oīs caro:
 sed p̄pter electos abbreviabunt̄ dies il-
 li. Mat. xxij. No. breuiabūt̄. Apo. xvij.
 cū venerit op̄z illū breue t̄ps manere di-

eunt doc. editer q̄ antixps regnabit solū
 trib⁹ annis cū dimidio q̄ faciūt dies mil
 le ducētos z nonagita. de hoc vide dan.
 xij. z lyzā ibidē. si dicat̄ q̄re de⁹ p̄mittet
 q̄ xpiani itā trucidēt̄ zc. Rñdeo iuxta re
 gulā theologie. Per q̄ q̄s peccat: p̄ hec
 e puniet̄. Qz mō gētes peccāt̄ q̄ deū p̄
 guerras z diuisiones z bladositates z sci
 dūt se gladijs occidēdo se mutuo. Jō p̄
 mittet xps q̄ tūc scidāt̄ z occidāt̄ ab an
 tixpo si q̄ tūc nō vultis scidi mō cū oib⁹
 habeat̄ pacē z p̄cordiā iuxta psiliū apli
 dicētis. Cū oib⁹ hoib⁹ pacē habete non
 vos defendētes charissimi. i. vidicātes:
 sz dāte locū ire. scriptū est em̄. Mihivin
 dictā: z ego retribuā s̄t dñs. ad Ro. xij.
 z Deut. xxxij. Scdm malū siue retribu
 tio erit p̄flagratio mūdi terrenalīs q̄ tan
 git̄ i sc̄da pte euāgelij. Arescētib⁹ hoib⁹
 p̄re timore z expectatiōe q̄ supueniet̄ uni
 uerso orbi: nā virtutes celoz mouebunt̄.
 Qz mortuo antixpo a fulgure i mōte oli
 neti: z diuulgata ei⁹ morte p̄ mūdū. mun
 dus iste solū durabit. xlv. dieb⁹. Nō di
 co annis sed. xlv. dieb⁹: vt clare inuenit̄
 Dan. xij. A tpe quousq̄ ablatū fuerit iu
 ge sacrificiū z posita fuerit abomiatio i
 desolationē dies mille ducēti nonagita
 Btūs q̄ expectat z puenit vsq̄ ad dies
 mille. cccxxv. dicūt hic sc̄ti doc. q̄ illos
 xlv. dies dabit de⁹ ad cōuersionē z peni
 tētiam his qui p̄ antixpm fuerint sedu
 cti: sz tot erūt diuitiez delicie ab antixpo
 dimisse q̄ lz gētes cōuertent̄ ad fidē xp̄i
 nō em̄ est ali⁹ saluator nisi xps nō tñ cō
 uertent̄ ad bonā vitā. Tūc in q̄ttuor pti
 bus mūdi scz in oriēte: occidēte: aq̄lōe z
 meridie virtute diuina accendet̄ ignis.
 dic modū: z totū mūdū inflāmabit suc
 cessiue z nihil elemētātū remanebit i mū
 do. Tūc qñ gētes sentiēt̄ tumultū ignis
 z videbūt fulgura ab ip̄o p̄cedētia z cur
 rētia: z discurrētia zc. Arescētib⁹ hoib⁹
 p̄re timore. s. illi⁹ ignis z expectatiōe scz
 dānatiōis eterne zc. De hoc dicit apls.
 Terribilis nāq̄ est expectatio iudicij z
 ignis emulatio q̄ psūptura est aduersa
 rios ad Heb. x. Nā virtutes celoz moue
 bunt̄. Hoc d̄r ad innuēdū q̄ ille ignis nō
 veniet naturalr: vt aliq̄ false opinant̄ di
 cēdo q̄ xl. annos ante nō pluet zc. Sed
 ille ignis veniet rigore diuine iustitie et

ministerio angeloz q̄ ostendit̄ ibi. naz
 virtutes celoz mouebūt̄. Et ille ignis de
 scēdet ad purgādū alia tria elemēta que
 ex pctis hoim sunt ifecta z corrupta. De
 illo dicit dauid. Ignis añ ip̄m p̄cedet et
 inflāmabit in circuitu inimicos ei⁹. Allu
 xerūt fulgura eius orbi terre: vidit̄ z cō
 mota est terra. Montes sicut cera fluxe
 rūt a facie dñi: a facie dñi ois terra. ps.
 xcvj. Nota inimicos ei⁹. Dic quō pecca
 tores sunt inimici xp̄i. Sed quare dicit
 q̄ inflāmabit inimicos cū tā boni q̄ ma
 li morient̄ in illo igno. Ratio qz boni et
 amici dei morient̄ in illo igne: sz sine pe
 na z dolore: sz mali z inimici morient̄ cū
 maxima pena z dolore. Jō solū noiat ini
 micos xp̄i. No. pulchre de hoc. iij. sc̄p.
 di. xlvj. ar. vl. q. ij. z. iij. z. j. q̄ ignis ille
 finalis p̄flagratiōis q̄tū ad hoc q̄ iudi
 cium p̄cedet: aget vt instrumentū diuine
 iustitie: z iterū per virtutem naturalem
 ignis q̄tum pertineat ad virtutē natura
 lem ipsius simul aget in bonos z malos
 qui viuūt reperient̄ vtrozūq̄ corpa in ci
 nerē resoluendo: in q̄tū vero aget vt in
 strumentū diuine iustitie diuersimode
 aget in diuersos q̄tum ad sensum pene.
 Mali em̄ per actionē ignis cruciabunt̄.
 boni vero in quib⁹ nihil purgādū lue
 nietur: omnino nullū dolorē sentiēt̄: sicut
 nec pueri senserunt in camino. Dan. ij.
 Quis eoz corpora nō seruant̄ integra si
 cut pueroz seruata fuerūt: z hoc diuina
 virtute fieri pōt vt sine doloris cruciatu
 resolutionē corpis patiant̄: boni vero in
 quib⁹ aliq̄d purgādū reperiet̄ sentiēt̄ cru
 ciatū doloris ex illo igne plus vel min⁹
 p̄ meritoz diuersitate: z illi subito pur
 gari poterūt p̄pter tres causas. Una est
 qz pauca purgāda in eis inuenient̄ cum
 terroribus z p̄secutionib⁹ p̄cedentibus
 fuerint purgati. Sc̄da est qz viuūt z volū
 tarij sustinebūt̄ penā. Pena aut̄ i hac vi
 ta volūtariē suscepta mltō plus purgat
 q̄ pena post mortē inflicta: vt p̄z in mar
 tyribus: q̄ si quid purgādū in eis inue
 nitur passionis falce tollitur. vt Aug. di
 cit cū tñ pena martyz breuis fuerit i cō
 paratione ad penā que in purgatorio su
 stinet̄. Tertia est qz calor ille recipabit
 in itēssione q̄tū amittit̄ in t̄pis abbrevia
 tione. Sed q̄tū ad actuz quē post iudi

Dominica. ij. aduentus domini.

cium ignis ille habebit in dānatos tātū
ager: qz oēs boni habebūt corpa ipassi-
bilia. Moratr nota hic s̄ illos qui nolūt
facere pñiam. mō qdñi tpaes: quot pla-
ti eccliaſtici zc. Tunc vellent facere qñ
videbunt ignē: sed nihil valebit: qz non
charitate sed timore seruili fiet. Dic pra-
ctice de qlibet statu: iō mō faciatis pe-
nitentiā: remittatis iniūrias: restituatis
ablata: seruate religionem vestrā: con-
fiteamini: clerici ematis breuiaria. Qm̄
si essetis certi q̄ ista villa deberet in bre-
ui p̄buri: qd fecerētis: nūqd mutaretis
oīa bona vestra: sic est de mundo isto in
breui cōburādo. Jō mutuetis corda ve-
stra: in celū z os loquēdo de deo cū reue-
rentia z opa bona faciendo. Hoc p̄siluz
est xp̄i di. Nolite thesaurisare thesau-
ros in terrā: vbi erugo z tinea demolit̄.
z vbi fures effodiūt z furāt. mat. vj. No-
ta vbi erugo z tinea. i. antixp̄s z ignis de-
uorabūt oīa. Tertiū malūerit tribulatio
iudiciū vniuersalis: q̄ tangit̄ in tertia pte
euāgelij ibi. Tūc videbūt filiū hoīs ve-
nientē in nube cū ptāte magna z maie-
state. Dic practice quō post mūdi p̄fla-
grationē xp̄s dñs iudex cū v̄gine maria
z cū oibus angelis z sanctis descendet
ad faciendū iudiciū sedēs in throno in
aere: z archāgelus michael clamabit vo-
ce magna dicēs. Surgite mortui: venite
ad iudiciū. Tūc subito virtute diuina re-
surgēt oēs mortui tā boni q̄ mali: etiaz
pueri resurgēt adulti: z omnes cōgrega-
bunt̄ ad iudiciū: etiā illi q̄ mortui fuerūt
in vtero m̄ris: vt dicit̄ s. tho. ad accusan-
dū illos quoz culpa mortui sunt sine ba-
ptismo: z oēs resurgēt in etate. xxx. anno-
rū vt supra patuit in p̄rio sermone p̄ie
dñice aduentus. De isto iudicio vniuersa-
li dicit ipsemet xp̄s. Cum venerit filius
hominis in maiestate suaz omnes ange-
li ei⁹ cū eo tunc sedebit super sedem ma-
iestatis sue z cōgregabuntur añ eū oēs
gētes z segregabit eos ab inuicem sicut
pastor segregat oues ab hedis: z statuet
oues quidē a dextris ei⁹: hēdos aut̄ a si-
nistris. Mat. xxv. Athanasī⁹. Ad cui⁹ ad-
uentū oēs hoīes habēt resurgere cū cor-
porib⁹ suis: z reddituri sunt de factis p̄-
p̄ris rōnē. z q̄ bona egerūt: ibūt in vitā
eternā: q̄ v̄o mala egerūt i ignē eternū.

Dic q̄ sunt oues z q̄ sūt edi. z q̄sio dicit
xp̄s his q̄ erūt a dextris. Venite bñdicti
patris mei zc. Hēdis aut̄ qui erūt a sint-
stris dicit. Discedite a me maledicti zc.
z ibūt hi. s. mali in suppliciu eternū. iusti
aut̄ in vitā eternā. Mat. xxv. Et de cete-
ro nullus habitabit in isto mūdo: qz ha-
bito sine cessant ea q̄ sunt ad finē z hito
termino cessat mor⁹ Jō ecclia i p̄sona cu-
iuslibet xp̄iani dicit orando. Libera me
dñe de morte eterna in die illa tremēda
qñ celi mouēdi sūt z terra zc. Deo gr̄as.

De eadem dominica. Sermo. iij.

Rūt signa i so-
le z luna z stellis. Luce. xxi.
Enāge. hodiernū non decla-
rat q̄ signa erūt ista: sed Joā-
nes cui xp̄s reuelauit dclarat ista signa.
Apo. vj. d. Ecce terremotus magnus fa-
ctus est: z sol factus est niger tanq̄ sacc⁹
cilicinus: z luna tota facta est sicut san-
guis: z stelle ceciderunt de celo sup ter-
rā: sicut sic⁹ emittit grossos suos cū a vē-
to magno mouetur: z celuz recessit sicut
liber inuolutus. In his quinqz clausu-
lis ponit. b. Jo. signa terribilia que erūt
tpe antixp̄i: de quibus dicit thema p̄po-
sitū. Erunt signa i sole zc. P̄ria clausula
dicit ecce terremotus factus est magn⁹.
Ecce hic subiugatio humanalis: qz il-
le maledictus antichristus subiugabit
oēm terram diuersis modis. Ideo dicit.
Ecce terremot⁹ factus est magnus. Et
loquit̄ de futuro ac si iā fuisset p̄teritū
propter certitudinē p̄phetie: quia sicut
p̄teritū nō potest esse non p̄teritū: sic
istō impossibile est nō euenire. Antixp̄s
subiugabit sibi oēs gnationes mundi.
p̄mo iudeos quos decipiet di. q̄ ipse
est messias p̄missus in lege z recipiet cir-
cūcisionē: z statim iudei sequent̄ eū dicē-
do. Uiuat uiuat: iste est noster messias:
quia sicut cecus postq̄ amisit bordonē
seu ductorē suū: nihil afferre per se pōt.
sic populus iudaicus postq̄ amisit bor-
donē suū. i. xp̄z messiam verū ipsum ne-
gando. de quo tñ dicit deus pater. Ecce
testē pp̄ris dedi eū ducē ac p̄ceptorē gē-
tibus. Esa. lv. Nota testē. scz de secretis
fidei: ducē ac p̄ceptorem quia cepit iē-
sus facere z docere. Ac. j. Et iudei habe

bāt ipm i manib⁹: qz iter ipos fuit nat⁹
 nutrit⁹ ⁊ puerfat⁹. Sed amiserūt eū eoz
 culpa ⁊ nō xpī dicētes corā pylato. Nō
 habem⁹ regē nisi cesarē. Jō mō recipiūt
 vt ceci oēs q̄tquot veniūt vt pz de bar-
 cofina quē receperūt: vt messia: ⁊ regna-
 uit xxx. ānis. idē de bēcofina icātatore.
 idē de dyabolo in isula cādie. vt pz i hi-
 storia ad vincula sc̄i petri. Idē de tabel-
 lano. Autoritas. Ambulabūt vt ceci: qz
 dño peccauerūt. Sopho. j. Ideo tūc sta-
 tim recipiēt anti xp̄m q̄ fraudulentij⁹ et
 coopto mō recipiet circūcisionē ⁊ fuabit
 sabbatū ⁊ alias cerimonias ppter hoc
 dr̄ gog. i. coopt⁹. ezech. xxxviii. Fact⁹ est
 pmo dñi ad me di. fili hoīs. i. ade pōe
 faciē tuā ⁊ gog. Tunc iudei vt reproba-
 ti istū recipiēt. De hoc dicit xp̄s iudeis
 Ego veni in noīe patris meiz nō accepi-
 stis me: si p qz ali⁹ venerit in noīe suo: il-
 luz accipietis. Jo. v. Sc̄do subiugabit si-
 bi oēs agarenos: turcos ⁊ infideles nō
 cooperte s̄z discoopte ⁊ p violētā p ho-
 mines armorū qz dicit scriptura q̄ erit
 dñs oīz thesauroz auri ⁊ argēti ⁊ mar-
 garitarū q̄ sunt ⁊ fuerūt in venis terre si-
 ue in mari. Dan. xi. Et oīa ista habebit
 ministerio demonū deo pmittente. Se-
 cus modo: qz diabolus non potest dare
 obolū: qz de⁹ mō non pmittit: s̄z tunc p-
 mittet ppter peccata hoīm ⁊ faciet pco-
 nizationē q̄ dabit cuilibet homini ar-
 morū milleflore. pro mēse: vt faciāt guer-
 rā ptra infideles: ⁊ statim oēs gentes de
 francia de italia ⁊c. erūt cū eo ⁊ cū istis
 subiugabit sibi omnes infideles: discoop-
 to mō: ⁊ ppter hoc dr̄ alio noīe magog. i.
 discoopt⁹: nō credat⁹ q̄ gog ⁊ magog
 sūt ille. decē trib⁹ q̄ sunt vltra mōtes ca-
 spios: de q̄b⁹ loquūt doctores opinati-
 ne s̄z nondefiniat: s̄z ille gog ⁊ magog
 ē anti xp̄s. de q̄ ezechie. xxxviii. fili hoīs
 pone faciē tuā ptra gog ⁊ magog ⁊ ter-
 rā. i. ⁊ gētes t̄renas ⁊c. Tertio subiuga-
 bit sibi xp̄ianos q̄ sibi faciēt maiorē resi-
 stētā q̄ i fideles: eo q̄ sunt iā aduisati
 p scripturā sac̄ā ⁊ p p̄dicatores: ⁊ ppter
 hoc dr̄ anti xp̄s ab anti q̄ ē ptra ⁊ xp̄s. i.
 q̄ ē ⁊ xp̄m. i. xp̄ianos: de isto noīe dicit
 bt̄s iohānes. filioli mei nouissima ho-
 ra ē ⁊ sicut audiūstis anti xp̄s venit. i.
 Jo. ij. Ecce quō subiugabit sibi totū mū-

duz de hoc ad litterā dicit daniel vt ex-
 ponit ab oib⁹ doctoz. Ingrediet⁹ ter-
 ras ⁊ pteret ⁊ ptransiet ⁊ intrabit i terrā
 gloriosam: ⁊ multe gentes corruēt. He
 aut⁹ sole saluabūtur de manu ei⁹ edoz ⁊
 moab ⁊ principes filioz āmon. dan. xi.
 No. ingredietur terras. s. infidelium ⁊c. ⁊
 cōteret ⁊ ptransiet ⁊c. ⁊ introibit in glo-
 riam. s. xp̄ianitatis. Et multe. s. gentes
 xp̄iane corruēt: s̄z nō oēs. he aut⁹ sole sal-
 uabunt⁹. edoz q̄b⁹ interpretat⁹ sanguinea
 qz gētes sanguine saluabūtur s̄z ille q̄
 poti⁹ eligēt mori: q̄b⁹ obnegare christū ⁊
 moab q̄b⁹ interpretat⁹ de patre vel ex patre
 Ecce hic innocentes qui nō negabūt fi-
 dē xp̄i. Et p̄ncipes filioz āmon: q̄b⁹ in-
 terptat⁹ ppl̄ smeroris. ecce hic penitētes
 oēs isti saluabunt⁹ p̄ncipes ⁊ p̄ncipalit̄
 penitētā faciētes: ecce q̄re dicit prima
 clausula: terremot⁹ factus est magn⁹. O
 qualis terremot⁹ erit q̄n oēs reges p̄nci-
 pes ⁊ dñi terrarū erunt sibi subditi. Et
 amotis armis ⁊ signis xp̄i ponēt arma
 ⁊ signa anti xp̄i: sicut preconizationes or-
 dinationes ⁊ leges ex pte anti xp̄i: ⁊ om̄s
 est cōtra ih̄s xp̄s. Sc̄da clausula dicit q̄
 sol factus est niger tāq̄ saccus cilicin⁹:
 qz ex falsis miraculis anti xp̄i ⁊ suoz di-
 scipuloz xp̄iani pdēt fidē. Isto mō sol iu-
 stitie fiet niger i cordib⁹ xp̄ianoz: ⁊ tan-
 q̄ sacc⁹ cilicin⁹. qz nō retinebūt aquā ba-
 ptismalē: imo negabūt fidē xp̄i ⁊ sicut ci-
 liciū est asperū ⁊ durū. sic tūc fides xp̄ia-
 na videbit⁹ aspera ⁊ dura cōfitebit⁹ eaz.
 Ad practicā de falsis ⁊ apparentib⁹ mi-
 racul⁹ anti xp̄i dicit bt̄s iohānes ap̄s.
 Apoc. xii. q̄ faciet descēdere ignē d̄ ce-
 lo: ⁊ faciet loq̄ imagines virtute diabo-
 lica. Tūc dicēt gētes. Et nūquid vidist⁹
 tam magnū miraculū. Ista d̄z esse veri-
 tas q̄ iste ē saluator mūdi: ⁊ sic denigra-
 bitur xp̄s i cordib⁹ xp̄ianoz si dicat⁹ eis
 faciatis miracula q̄ fecit xp̄us: suscitare
 mortuos ⁊c. Dic practice quō faciēt hec
 virtute diabolica ad decipiēdū gentes.
 Ecce quō sol fact⁹ est niger: nō in se: s̄z i
 suis xp̄ianis sic deceptis qui perdent fi-
 dē. Ideo christ⁹ auisādo nos dicit. Sur-
 gēt pseudo xp̄i ⁊ pseudo pphete et da-
 bunt signa magna ⁊ pdigia: ita vt i erro-
 rez iducunt⁹ si fieri pōt etiā electi. Ecce
 pdixi vob⁹. Mat. xxiii. Tertia clausula

Domínica. ij. aduentus domini.

Dicit. Et luna facta est tota sicut sanguis. ecce hic tormēta q̄ dabit antixps: qm̄ erūt multe sc̄tē p̄sone q̄ nō credēt illis falsis miraculis imo stabūt fortes ī fide xp̄i. Cōtra illos dicit antixps et sui moriāt: et dabit illis talia tormēta q̄ tormēta p̄moy martyꝝ: sc̄z Bartholomei: Vincētij: Katherie: et c. nihil fuerit respectu istoy qz durabūt p̄ annū v̄l pl̄ scindēdo mēbra cozpis p̄ articulos et c. Sc̄oz tormētū erit coz d̄ q̄ cozā pentib⁹ recipiēt filiū p̄ pedes dicēdo q̄s viuet xp̄s an antixps: si dicis viuat iste dñs eris dānat⁹. si dicit viuat xp̄s cozā te occidet filiū tuū q̄ erit martyr xp̄i. De hoc auisando nos dicit xp̄s. Erīt tūc tribulatio magna q̄lis nō fuit ab initio mundi vsqz mō: neqz fiet: et nisi abbreviati fuissent dies illi: nō fieret salua oīs caro: s̄z pp̄ electos breuiabuntur dies illi. Mat. xxiiij. et antixps solū regnabit trib⁹ ānis cū dimidio. Dan. xij. et apoc. xvij. Cuz venerit. s. antixps opz illū breue tps manere. Quarta clausula dicit et stelle de celo cadēt sup̄ terrā sicut sic⁹ emittit grossos suos cū a vento magno mouet. Ecce q̄rtus modus. s. disputationū: qz v̄ba nō sunt nisi v̄t⁹. Dicēt discipuli antixps. Veritas nō q̄rit angulos. iō disputem⁹. Dic practica, disputationis et quō illi arguēt cū argumētis sophisticis et rōnib⁹ palleatis: qz diabol⁹ loq̄tur in ore ip̄ozū intm̄ q̄ nec magistri nostri nec doctores poterūt eis respōdere: qz diabol⁹ ligabit linguā ip̄oy p̄mittente deo p̄pter malā vitā literatorum. Qui ergo ligare pōt leenā. i. aīam bene pōt ligare ouē. i. linguam que nō est nisi frustū carnis. Itē qz ille disputationes nō erūt nec fiēt de rōnibus philosophorum nec poetay: s̄z de biblia et p̄phetis: et mō nullus curat de biblia: imo de res grossa vel materia et c. Ideo tūc xp̄iani cadent de celo: qz perdēt fidē dicendo. O magistri nō possunt r̄ndere factū est ista est veritas: tūc stelle cadent de celo et c. si h̄o aliquis post disputationē secreta vellet petere cōsiliū vel inquirere veritatē ab aliquo magistro vel a suo p̄fessore qd̄ credendū est respōdebit: expectetis vnū modicū. videbo quid dicit ista vel glosa ordinaria sup̄ hoc. Tūc stelle cadēt de celo et c. de hoc p̄phetia. Faciet

iuxta volūtātē suā. rex et eleuabit et magnificabit aduersū deū deoy. i. āgeloy et loq̄tur magnifica. Daniel. xj. Quinta clausula dicit. Celū recessit sicut liber inuolut⁹. i. abscoꝛsus. Ecce hic q̄nt⁹ mod⁹. sc̄z donoy et p̄missionū bonoy terrenoy: tūc celū recedet: qz pauci curabūt de celo. i. de p̄missionib⁹ celestib⁹ a xp̄o factis: sed de p̄missionib⁹ antixpi. Dic quō antixps mittet discipulos suos p̄ mūdū q̄ predicabūt aliquas v̄itates. s. q̄ finis mūdi instat: ideoqz parēt se singulariter p̄ opa m̄ie et pietatis: qz multū placent deo et vt credatis q̄ nos nō solū v̄bo p̄dicam⁹: sed etiā ope si inter vos sūt aliquę p̄sone indigentes veniāt ad nos et faciem⁹ eis m̄iaz. Nota practice quō vidue dicēt p̄matrib⁹. Audiuistis hodie istos sc̄tōs homies. Iō vadamus. Dic quō nō solū vidue: sed etiā mulieres milites: et scutiferi pauperes: qui oīa expēdunt in vanitatib⁹ venient ad eos qui dabunt eis denarios ad copiā. Tūc dicent gentes. Isti sunt boni p̄dicatores q̄ dāt nobis et nō illi q̄ semp̄ petūt: intantū q̄ tūc gētes nollēt audire sermones p̄dicatoꝝ nec minoy: immo deridebūt sermones illoy. Tūc dicet vxor viro suo: quare vos nō vadit ad istos sc̄tōs homies: vt dēt vobis sicut vicin⁹ n̄r talis iuit et habuit tm̄ ab eis: et mō est diues: cū tm̄ esset paup̄ et mō iam maritauit vnā filiā suā et c. Qui r̄ndebit. O mulier p̄ certo istud nō est bonū signū: malus est bol⁹ qui trāsgulat hoīez. Et vxor. O bñdicit⁹ deus tā sc̄tū estis et c. isto mō hēbit oēs auaros. Itē dabit honores: dñationes: p̄tates: p̄latiōes: reges amouēdo et principes fr̄e: et alios sibi obediētes p̄stituēdo. Sic habebit oēs reges: dños: p̄cipes et p̄latos terre: et quilibet festinabit ad obediendū ei: vt pueniat inimicū suū. Itē dabit abūdantiā ciboy et escarūz dī. Comedatis et bibatis bene: et q̄re facte sunt esce. Ille h̄o iesus paup̄ phibuit ne comederetis. Et etiā de anno amouebit quadragesimā. De mēsibus q̄ttuoz t̄p̄a. De ebdomada diem veneris. Istomō habebit oēs gulosos. Itē dabit oēs delectatiōes carnis. s̄rāget totā legem m̄rimonij. Licētiabit clicos et religiosos vt ducāt vxores. O dicēt mali clerici et c.

legios. Iste est bonus dominus. vivat vivat. Et dicent religiosi antiqui clerici et montales. O iste bonus dominus et tamen tardavit. Quibus habebit quatuor: vel quatuor uxores. Si dicat non sufficiunt mulieres. Nota de demonibus succubis: ut tunc peccat: et faciet matrimonium sine literis in taberna: et ipse prouidebit omnibus de pecuniis: et isto modo habebit omnes luxuriosos. O miser et quis remanebit cum christo pauci. Auctoritas de hoc prophetia. Multiplicabit gratias suis et dabit eis partem in multis: et terram diuidet gratuito. Ratione dominus habet thesaurum auri et argenti. Dan. xi. ad litteram exponit de antichristo. Ecce quare dixit ihesus. Erunt signa in sole et luna et stellis. Remedium contra predicta mala est illud iherem. xv. Si conuerteris conuertam te.

¶ Dominica sancta aduentus domini. Sermo. v.

Respiciete et le-

uate capita vestra. Luc. xxi. In presenti sermone habeo declarare rationes propter quas christus permittet et sustinebit quod ille iniquus et filius perditionis antichristus faciet tot mala in christianitate sicut heri dixi vobis quibus declaratis nullus mirabitur: imo mirabuntur omnes quare tamen tardat venire. Spem in deo quod erit bona materia ad peccatorum correctiones: scilicet primo salutem ergo maria etc. Respiciete et le. ca. ve. Oro breui huius verbi declaratio et materie predicande introductione sciendum quod omnium scientiarum humano intellectui inuentarum principium fuit admiratio. Quia enim antiqui philosophi videbant mirabiles effectus rerum mirabantur et eleuabant intellectum ad inquirendum et sciendum causas rationis effectum. Iohannes dicit philosophus. Unumquodque scire arbitramur cum causas cognoscimus. Et alibi dicit. Scire est res per causam cognoscere propter hoc antiqui philosophi videntes effectus mirabiles admirantes moti sunt ut scirent causas quibus scitis intellectus eorum quiescebat. Iohannes dicit philosophus. i. Metha. propter admirari inceperunt philosophi per hanc. i. inquirere de causis rationis effectum. vbi gra. Videntes philosophi quod in vere terra produxit herbas virides et arbores flores folia et fructus: et in autumno omnia dimittit quasi mutando se. philosophi admirabantur quare hoc et vnde talis effectus et ordinatio: et inceperunt querere et inuestigare de causa: et inuenerunt quod euenit propter

motum solis qui in vere ascendit: et trahit se cum sursum humores. Iohannes terra et arbores fructus producit etc. In autumno vero sol descendit: id est deponunt omnia folia etc. Ite quando videbant in mari illas magnas undas et aliquid quod est ita planum quod vna gallina posset ibi bibere et vna scutella natare et videntes fluxum et refluxum maris magis admirantes quiescerunt et inuenerunt quod hoc fit propter lunam qui in plenilunio etc. semper habet singulari influentiam super aquas et super humida: ita quando videbant in aere nubes fulgura et impressiones et tonitrua admirabantur et quiescerunt causam et inuenerunt quod hoc proueniebat ex certis constellationibus et motibus planetarum. Ite quando videbant eclipsim lune mirabantur et inueniebant causam: quam luna semper eclipsat in plenilunio quia sol est sibi ex appposito: et tunc interponit terra inter ipsam et solem: et tunc ipsa eclipsat idem de eclipsi solis de quo videtur quod sol moritur: qui admirantes inuenerunt quod fit ex interpositione lune inter solem et nos in conjunctione. Dicit magister hystoriarum quod in die veneris sancta fuit eclipsis generalis solis: quod voluit idem de nigro sicut milites morte regis. Quod videtur dionysius magnus philosophus admirans quod tunc erat plenilunium iuxta pascha iudeorum dixit. Aut deus nature patitur: aut tota machina mundi dissoluetur pro ergo quod omnis scientia humanitatis inuenta habuit suum initium in admirari. Ad propositum. Heri fuistis admirati de effectibus siue operibus antichristi in hunc mundum in breui venturum. Et admirantes queritis causam quare christus permittet christianitatem sic destrui et corrumpi et subuerti. Respondet ihesus. Respiciete scilicet causam iustam destructionis et subuersionis antichristi. et leuate capita vestra. gl. i. mentes vestras. Quia nihil sine causa fit in terra. Job. v. Respiciete ergo diligenter et videte causas et rationes quare deus permittat predictos affectus seu mala antichristi contra christianitatem. Totum ostendam vobis in vna parabola seu similitudine quam vobis dicam quod subtilia: melius intelliguntur ab hominibus et retinentur per parabolas et similitudines. Ista est parabola sciendum quod quidam rex nobilissimus et potentissimus edificauit ciuitatem quandam magnam et egregiam cum multis sumptibus et laboribus et periculis. exponendo omnes thesauros in eius edificatione. Deinde dotauit eam multis priuilegiis et gratiis magnis quas fecit me

Dominica. iij. aduentus domini.

tropoliz et sedē regni sui. In q̄ ipse rex et
vxoꝝ sua cū filijs morabāt in castro. Ci
ues autē dicte ciuitatē pditores et ingra
ti dicto regi iter alia plima grauamina
et enormia q̄ fecerūt p̄tra regē fuerūt. vij.
magne pditiōes p̄uina rūpēdo iuramē
tū fidelitatis q̄d. fecerūt regi habebant
sua p̄silia: tractat⁹ et parlamēta secreta
cū iimicis capitalib⁹ ipsius regis et hoc
sciēte rege cui sūme displicuit. Scda p̄
ditio qz reprehēdebat eos ciues de hoc
igrati et idignati cū maximis iurijs et
vituperijs armati ensib⁹ euaginatīs ex
pulerūt regē de ciuitate sua. Tertia qz
postq̄ rex fuit expuls⁹: misit dici ciuib⁹
q̄d ad mūdarēt sibi suos reddid⁹: q̄ ne
gaueſt sibi noluerūt sibi dare s; suis iimi
cis. Quarta qz expulso rege denudaue
rūt reginaz vxoꝝē dicti regis et cū p̄be
rib⁹ et p̄tūmelijs eiecerūt ipsaz de ciuita
te q̄d maxime displicuit regi. Quinta qz fi
lias regis q̄ remāserūt i palatio ciues de
derūt eas ad lupunaria: et luxurias et cor
ruperūt eas. Sexta qz vnicū filiū regis
q̄ remāserat i palatio ēt sciderūt et dimi
serūt p̄ mediū in duas partes et i puas
minutas et decollauerūt: cū tñ esset iā iu
ratus. Septia qz oia signa seu arma sui
regis amouerūt de palatio et posuerūt
ibi signa seu arma iimici regis. Nūqd̄ vi
dent vob⁹ pue iste pditiōes. Nihilomi
nus rex benign⁹ post tot⁹ pditiōes misit
eis nūcios querēs cū eis reconciliari et
habere cū eis pacē p̄mittēdo plenā re
missionē oim offensaz. S; ciues nolue
runt: imo p̄tinue multiplicabāt offensas
p̄p̄t q̄d post multos ānos rex misit vnū
capitaneū cū infinita gēte armorū et tra
didit ciuitatē in manus suas: q̄ totā ciui
tatē destruxit. Nūqd̄ d̄ hoc d; aliq̄s ad
mirari aut dicere q̄re rex fecit hoc: et cer
te nō: imo dicere d; q̄libz qz rex fecit op
time. Mō videndū ē q̄s ē iste rex: et q̄ est
ista ciuitas. et q̄ sunt isti ciues pditores.
Rex iste nobilissim⁹ et potētissim⁹ ē ille de
q̄ Jo. in apoc. xix. Habet i vestimētoꝝ i
femore suo scripto Rex regū et dñs dñan
tiū. Nota in vestimēto idest in huma
nitate: humanitas xp̄i d; vestimētū. Rō
qz sicut vestimētū coopit p̄sonā: ita hūa
nitas xp̄i coopiebat diuinitatē. Cū ḡ d; h; i
vestimēto et in femo. suo. sep. et. vult

dicere qz xp̄s i q̄tū de⁹ p̄ gnationē tpalē
et i q̄tū de⁹ p̄ gnationē eternā ē rex re
gū et. Ciuitas magna nobilis et egregia
quā xp̄s edificauit ē xp̄ianitas. Jōvenit
i hūc mūdū vt istaz ciuitatē edificaret.
In cui⁹ edificatiōe laborauit. xxxij. an
nos. quā cū magnis laborib⁹ et piculis et
expēsis edificauit: et magnis puilegijs et
gratijs ipsam dotauit. s. sc̄toꝝ. vij. sacra
mētoꝝ. De q̄ ciuitate dixit do. S̄liosadi
cta sūt d̄ te ciui. vi. ps. lxxvj. Ciues hu
ius ciuitatē sūt oēs xp̄iani quoz admi
rātes aliq̄ q̄runt q̄re rex xp̄s tā nobilis
et potēs p̄mittet hāc ciuitatē destrui et p̄
di ab ātixpo. Qz dicit the. Respicite et le
uate ca. ve. et videte qm̄ p̄pter septē ma
gnas pditiōes icorrigibiles q̄s faciunt
dicti ciues regi suo dño n̄o ihu xp̄o p̄u
ma qz tā hoies q̄ mulieres p̄ iuramētū
regi xp̄o factū i baptismo recurrūt et h̄nt
sua colloq̄a cū iimicis regis xp̄i. s. cū de
monib⁹: q̄ licet posset eos subito annih
lare i p̄cto: tñ nō vult. Qm̄ diuini sorti
legi p̄iuratores et icatatores cū d̄monib⁹
faciūt q̄cqd̄ faciūt. Qm̄ si aliq̄d pdidist⁹
vl p̄ sanitate vl p̄ filijs habēdis ad quē
recurrēt: nō ad xp̄z nec ad bonū medicū
s; ad diuinos iimicos xp̄i. O pditor nū
qd̄ i baptismo fecisti xp̄o iuramētū fide
litatē et abrenūciasti diabolo et p̄p̄is ei⁹
Jdē p̄ filijs h̄ndis et sanitate obtinēda
recurrūt ad diuinos et sortilegos: oēs ta
les sūt pditores: qz si eēt fideles recur
rēt ad regē xp̄z potētissimū dicēdo: dñe
ego pdidi hoc vl illd̄: vos scitis q̄s h;.
Jdeo ponat⁹ i corde suo vt tradat mihi
et ego habebō qd̄ meū ē: et ipse saluabit
aīaz suā: tūc esses fidelis. Jdē p̄ sanita
te et filijs obtinēdis. Qz demōes nesciūt
secreta oia: qz i tenebris sūt: et diffamāt
aliq̄s q̄ nō sunt culpabiles vt seminent
discordias. Jdē d̄ sanitate et filijs: qz nul
lus pōt dare sanitatē nec filios: nisi de⁹
ad quez debetis recurrere dicēdo. Dñe
vos dedistis mihi istū filiū q̄ patit⁹ et. vl
dñe ego suz de m̄rimonio. Jdeo dñe de
tis mihi fructū m̄rimonij: qz alsmodicū
valet totū illud qd̄ fit. Alij recurrūt ad
diuinos vt sciāt qd̄ faciat vxoꝝ qui ostē
dunt in amphora aque qz peccat cū tali
et. et forte est vna sc̄ta mulier: s; diabol⁹
mentit⁹: qz mēdax est pater ei⁹. Jo. viij.

Quot sunt q̄ qñ sunt vltra mare dicunt
 Certe ego vellē scire quid mō faciet vroz
 mea z recurrūt zc. Alij recurrūt vt pos-
 sint habere mlieres ad libitū. Alij vt iue-
 niāt thesaurū absconditū: alij vt sciāt qd
 erit de tali bello vl̄ facto. O quot pdito-
 res sunt in mūdo. Etia si alia nō esset in
 mūdo ista sola est sufficiēs cā vt veniat
 antixps tanq̄ capitane⁹ ad destruēdū ci-
 uitatē xpianitatē: dicēte sibi xpo. Cog hz
 gētes armoz. Ita dñe vt arena maris: iō
 vade ad ipos vt moriantur: dicit de hoc
 moyses in psona xpi. Sñatio puerfz in
 fideles filij: ipi me puocauerūt i eo q nō
 est de⁹ z irritauerūt in vanitatib⁹ suis z
 ego puocabo eos in eo q nō est ppl's: et
 in gente stulta. i. antixpi irritabo illos.
 Ignis succēsus ē in furore meo z arde-
 bit vsq; ad iferni nouissima. Deut. xxxij.
 De petō diuinitōis z ei⁹ spēb⁹. y. h. q.
 xcv. Scda pditio est qz ciues ense euagi-
 nato expellūt regē xpm de ciuitate xpia-
 nitatē. Ensis ē lingua ad fornā ensis scā.
 Inuadit rex xps iurādo z diuidit mem-
 bratim: qz iudei nescierūt ipm diuidere.
 Iō xpiani qñ sūt in ludo dicūt p caput:
 p corp⁹: p cor zc. Dñe ecce grās quas fa-
 ciūt vobis xpiani: qz eos redemistis. Qz
 qñ tu iuras p caput vel p corpus tm̄ re-
 putat tibi ac si amoueres sibi caput. vel
 corp⁹ zc. Itē balista sagittas eū qñ eum
 blasphemās. Jā videt q labia sunt vt
 arc⁹ baliste duoz lignoz. Linga est me-
 diū rectū. p modū baliste sup qd ponit sa-
 gitta. Sagitte toxicatē sunt blasphemie
 scz malas grates habeat de⁹ zc. pcutere
 crucem denarij: dicēdo verba ptra xpm
 z virginē mariā. Quia mirū est q terra
 tales non deglutit viuos vt vadant in
 abyssum. Nunquid est ista parua prodi-
 tio. De hoc ppheta dō di. Filij hominū
 dentes eoz arma z sagitte: z lingua eoz
 gladius acutus. Ideo dñe: exaltare sup
 celos. s. fugiendo ps. lvi. Ad hoc iam de-
 uenit mūdus qd minus datur pro negā-
 do deū q̄ p destruendo vnam formicā:
 vel pro interfectione vnus fornice: imo
 pro vnanimitate etiā in minimis reb⁹
 d̄: renego deū si facio. Iō quādo atixps
 veniet nō oportebit facere magnā vim
 talibus sic assuetis ad renegādū: qz sta-
 tīm renegabūt deū: immo renegare deū

ponit iā in truffa: qz ad ridēdū puocant
 aliquē vt iuret z reneget zc. Dñi tpales
 z iurati q̄ circa hoc deberēt puidere nō
 curāt. Iō dñs pquerit de ipis di. Dñas-
 tores ppli mei inique agūt dicit dñs et
 iugiter tota die nomē meū blasphemāt.
 Propter hoc sciet ppl's meus nomē meū
 in die illa: qz ego ipe q loq̄bar. s. precipiē-
 do. ecce assuz: scz puniēdo. Esa. lii. Iō di-
 cet xps antixpo. Capitaneē habetis gē-
 tes armoz. Ita dñe: iō vadatis. Tertia
 pditio ē qz regi xpo sic turpiter a terra
 expulso negantur sibi reddit⁹ z dantur
 eius inimicis. Reddit⁹ quos sibi xps re-
 tinuit de duobus sunt que nobis paupe-
 ribus dedit: scz terra z tēpus. De terra
 retinuit sibi redditus decumarū z pmitia-
 rū z fructuū z vult q bene soluant. Dic-
 quō antiquit⁹ mensurādo numerabant
 vnū duo tres zc. z decimū mittebant ad
 tēplū dñi: scz d̄ grano: vino: oleo: capris
 zc. Scz mō decime z primitie dant̄ inimi-
 cis xpi. Aliqui nihil soluūt aliq̄ soluunt
 nō decimā: sed vigesimā vel trigesima z.
 Quidā dicunt. O est istud tam bonū da-
 re sacerdoti dabo ei caligā plenā arēa.
 Dic q nō sacerdoti: sed deo qui illa dat
 suis seruitozib⁹: qz ipse p se nō indiget.
 Dicūt qdā. O clerici sunt mali zc. Ergo
 nunqd erit meli⁹ vt ego dem filijs meis.
 z familie mee q̄ ipsis. Rñsio. Nunquid
 esset bona ratio. Nā dem⁹ regi reddit⁹
 suos: qz ipse tenet malos suitozes z pra-
 uos ribaldos zc. Quid faceret rex de no-
 bis si ppter hoc negarem⁹ sibi reddit⁹.
 ita in pposito de rege xpo: si ipse i domo
 sua sustinet malos seruitozes. ipse corri-
 get eos vel in hoc mūdo vel in alio: z p-
 pter hoc nō d̄z fraudari suis redditib⁹:
 nec dari debēt inimicis suis scz p̄cis pō-
 pis: vanitatib⁹: ornāmētis zc. Nō op⁹ est
 fallo suspēdere cymballa collo. Iō qz sic
 fraudat̄ xpm regē veniūt mali anni ita
 sepe. Ideo dicit ipe: si homo affiget desū
 qz vos p̄figitis me. Et dicitis in quo cō-
 figimus te: in decimis z in primitijs: z in
 penuriavos maledicti estis: z mevos cō-
 figitis gēs tota. Inferte oēm decimatio-
 nem in horreū meū vt sit cibus in domo
 mea z pbate me sup hoc dicit dñs. si nō
 aperuero vobis catharactas celī z effu-
 dero vobis bñdictionē vsq; ad habūdā

Domínica .ij. aduentus domini.

tiam zc. Malach. iij. Scdo dedit nobis tps qd suu est de q sibi retinuit decimaz p redditu septimane die. s. dñicā totum tps currit i septē dieb⁹: z ipe diuisit: dedit tibi diē lune z mart⁹ zc. ad laborādū z opandū zc. dñicā ho retinuit sibi. Jō nō trāsgredere illā s; mō quo soluit: qz nō dat deo: s; diabolo ei⁹ inimico: qz ita apūnt apotheca z opatoria ad opandū z ad vēdēdū merces sicut i alijs diebus: z fiunt tract⁹ z mercat⁹ libere. Ecce quatr reddit⁹ tps tollit deo z dat diabolo. Jtē in dieb⁹ ferialib⁹ hoies negotiant: mulieres opant in domibus suis: s; in die festo ornāt se hoies ex vna pte: z mulieres ex alia. Jsto mō reddit⁹ dñi dat diabolo vocato leuiathā: q tentat de supbia. Alij ho vt lufores taxilloruz dāt diabolo vocato māmō: q tentat de auaritia: nec d; dici lud⁹: s; furtū vl rapina qz nihil pōt ibi lucrari zc. Alij vadūt ad lupanaria zc. isti dāt Asmodeo q tentat de luxuria. Alij sedēt i portis iudicātes z inuidētes transeūtib⁹: z sic dāt tur beelzebub. Alij bibūt z comedūt excessiue z visitāt tabernas: z sic dant beel fegoz zc. Alij pgregāt amicos vt tractēt de vidicta: sic dant baalberith. Alij stāt ociosi in platea cū deberent audire misa: s; monē: vespas zc. isti dant astaroth qz qñ nō solui⁹ reddit⁹ tps recipit sibi in cōmissum. z tunc facit vindictam di. Cū accepero tps: ego iustitias iudicabo. ps. lxxiij. Propter hoc veniunt mortalitates ita sepe. Contra hoc peccatuz precepit deus di. Memēto vt diē sabba ti sanctifices. Exo. xx. Nullū preceptum incipit p memento nisi istud: quasi dicat ex quo laborasti p te z domo tua feria secunda z tertia zc. In dñica memento vt quiescas ab omī ope seruili. Nūquid videt vobis magna proditio ista negare regi regales suas z redditus suos: iō zc. Quarta pditio est q reginā vxorem regis nudātes z vberātes cū vituperijs z ptumelijs abiecerūt. Regia vxor z spōsa xpi est ecclia scā. Talez h; sponsam qualē z matrē que virgo cōcepit z vgo peperit. Et de ecclia intelligit principa liter illud dauid. Asstitit reginā a dextris tuis in vestitu deaurato circūdata varietate. ps. xliiij. Secūdo intelligitur de

virgine maria. Nota quō ecclia generat filios regi christo. Cuius vterus est fons baptismi q cōcipitur semine verbi dei. Luce. viij. Semē est vbu dei. Nunq̄ aliquis rex tm dilexit vxorē suā quātū xps dilexit eccliam. Sed mō hec regina denudat auferendo ab eo. z occupādo sibi bona ecclie. z iurisditiōis. Sicut priuant religiosos z faciunt ipsos arrestari. hec iniuria est maior q̄ si corā rege offenderet regina. O qd peccatū est tangere tales de qb⁹ dicit Dauid in psona dei. Nolite tāgere xpos meos. scz sacerdotes vinctos: z in pphetis meis. s. religiosi. Nolite malignari. Jam scit quomodo vos facitis nihil respiciendo dignitatē psonē. Quinta proditio est de filiab⁹ regis datis et laxatis sine traditis lupanari. filie regis christi sunt oēs mulieres christiane quas genuit in baptismo. Dicunt aliqui. O z quod peccatū est solut⁹ cū soluta quā ego nō decepi immo solui z sibi placuit et mihi. Nota similitudinē de filia regis soluta: z sibi placet et tibi: et dicis cui facio iniurias: nunquid regi. cui facis proditionē agēdo cū filia sua. sed si ipse dat eam tibi in vxorem: tunc fac placitum tuuz cuz ipa. Sed modo totū est corruptio: non sufficiūt lupanaria publica que possunt sustineri sine peccato dñoruz quia sunt in remediū: sed hospitia z tota ciuitas est plena meretricibus secretis que sunt in laqueū z dānationem rectorum zc. Cōtra hoc vitū dicit sancta scriptura. Abominatio facta est in israel et in hierlm filiam dei habuerunt alieni. Malach. ij. Nota in israel. i. in xpianitate: z in hierusalē. i. in ecclesiasticis. Sed filiam dei habuerūt alieni qui. s. non sunt ei⁹ viri. Sexta proditio est: quia filium dei vnū cū regis iaz iuratū in regno sciderūt: et diuiserūt p mediū. hic fili⁹ vnicus z p̄mogenitus regis xpi est populus xpianus. de quo scz apostol⁹ dicit. Itaq; iā non est seruus: sed filius: quod si filius et heres per deum. ad Galath. quarto. Sed iste filius est iam vere scissus et diuisus in tres partes propter istud scisma. Non sit nisi vnus verus papa. Loquitur de tempore quo scisma tempore beati Vincentij fuit in ecclesia. Idem

de qualibet cōitate: villa seu ciuitate totus populus est diuisus. Quis habebit regimē pp̄ qđ cōitates destruunt? Dic quō rex offenderet si in p̄ntia sua su⁹ p̄mogenit⁹ diuideret. magis offenditur xp̄s rex ex talib⁹ diuisionib⁹. ideo dixit xp̄s. Diuisum est cor eoz nūc interibūt. Osee. x. Nota diuisum est cor ꝛc. Multi volūt se excusare dicētes. Ex istis diuisionib⁹ nō sequūtur vulnera ꝛc. Et nunquid pōt eē peius vulnus q̄ diuisio cordis quod est principium vite: qz diuisa manu vel pede adhuc pōt hō viuere: s; diuiso corde non. Quicumq; ergo est cā et occasio hāz diuisionū tenet ad om̄ia dāna ꝛ expensas q̄ sequunt̄ si vult salu⁹ fieri. Itē tenet restituere cōitati quicquid iniuste recepit ab ea vel ratione ambasiate vt ad expensas cōmunitatis faciat sua negocia ꝛc. Septia proditio est: qz si gna et arma regis amouerūt: ꝛ posuerūt ibi signa ꝛ arma inimici sui. Signū ꝛ arma ch̄usti ē sancta crux ex quo i ea passus est. De quo Esa. xlix. Hec dicit dñs de⁹. Ecce leuabo ad gentes manū meā: et exaltabo ad pp̄os signū meū. signū ꝛ arma diaboli ei⁹ inimici est circulus: quia sicut deuoti ꝛ boni clerici qñ inuocāt deū ꝛ incipiunt diuinū officiū faciūt signū ch̄usti. s. crucis sic filij diaboli. s. diuinatores ꝛ inuocatores demonū faciūt circulū vel rotā de quib⁹ dicit David. In circuitu imp̄ij ābulāt. ps. xi. signum ꝛ arma regis. Ch̄usti ponunt̄ in portis palatij corporis in baptismo. s. in portis qñq; sensuū corpaliū: sed vos ammouetis signando vos nō faciendo signū ch̄usti: s; signū diaboli. dic quō ꝛ qñ intrant eccliam ꝛ recipiūt aquā bñdictā qualr signant se nō faciēdo signū crucis ch̄usti: s; signū siue circulū diaboli. Itē qñ ponūt se ad mensam ad comedēdū cū signo diaboli. itē qñ ponūt se in lecto ad dormiēdū itē mulieres qñ ponūt infantes in lecto. idē de clericis aliquib⁹ qđ dico cū dolore cordis: qui in sancto sacrificio vbi deberent facere signū ch̄usti faciūt signū diaboli ex inuotioe ꝛ nimia festinatione. O quod pctm̄ est. Idē de bñdictione aque ꝛ panis: ꝛ in bñdicēdo populū in fine misse cū siguo diaboli mittunt ipsos ad domum suā. Osten-

de hic quō se debent signare: ꝛ dic rōnē quare cū d̄z In noīe p̄ris teneas manū alte. qz p̄r ab alto misit filiū suū in v̄ginis vterū. Itē qñ d̄z et filij: manū debes tenere iuxta vterū ꝛ significat xp̄i incarnatio. qñ aut̄ d̄z ꝛ sp̄s sancti: debes manū tenere p̄ transuersum transeunte manu a sinistro humero ad dextrū. Ratio qz spiritus sanct⁹ large fuit effusus in die penthecostes super apostolos ꝛ discipulos ch̄usti. Itē quia spiritus sanctus ducit p̄sonas de sinistra culpe ad dexteraz gr̄e et nō ecōuerso. Sinistra ergo significat culpā peccatum ꝛ maledictionem: dextera vero significat misericordiam: gr̄az: ꝛ bñdictionē. Nota ꝛtra illos qui signādo dicunt. In noīe p̄ris in longū: qz p̄r maior est filio: quod error ē. Et ad dexterā dicunt ꝛ filij: quia sedet ad dexterā patris. ꝛ spiritus sancti ad sinistraz: quia sedet ad sinistram: quod est error: qz filius ꝛ spiritus sanctus sunt ad dexteraz idest in equalitate patris: ꝛ esse ad sinistram est esse inequalē patri: quod est error. Alij faciūt crucē beati petri ab inferiori incipientes: Ideo de hoc cōquerit̄ ch̄ustus dicens in persona trinitatis.

Signa n̄ra nō vidim⁹: iā non est propheta: ꝛ nos non cognosceat amplius. psal. lxxij. Signa n̄ra non vidim⁹. s. in xp̄ianis. iā non est p̄pheta: qz signum crucis est reali p̄pheta q̄ homo est de populo ch̄usti. Sed modo iam nō est. Quelibet p̄dictarū rationū est causa efficiens q̄ Antich̄ristus veniet. Quanto ergo magis oēs simul septē rationes cōcurrentes. Prop̄ hoc dicit thema. Respiciete ꝛ leuate capita vestra. Sed diceret contra me aliquis subtilis argumētator. frater: vos innuitis in v̄bis vestris q̄ xp̄s non solū pmittet Antix̄pm venire: s; et q̄ xp̄s ipsum mittet. Respondeo q̄ sic sed hoc nō auderē dicere nisi qz habeo auctoritatē sacre scripture. Ap̄ls enim dicit. Eo q̄ charitatē veritatis non receperunt vt salui fierent: ideo mittet illis deus operationē erroris vt credāt mendacio. ij. ad Thes. ij. Nō ideo mittet illis de⁹. Ecce nō solū pmittet ꝛc. itē Eze. xxxvij. Vaticinare filij hoīs ꝛ dices ad gog ꝛc. in nouissimis dieb⁹ eris: ꝛ adducā te sup̄ terrā meaz. s. xp̄ianitatem. Qđ

Dominica. ij. aduentus domini.

intelligitur sic in aduentu et operatione Antichristi erit tibi et culpa et pena. Quam tamen ad illud quod erit culpe christus non mittet eum sed permittet: quantum ad illud quod erit malum pene christus non solum permittet: sed etiam mittet: quia omne malum pene a deo est effectualiter

Dñica. ij. aduentus domini. Ser. vi.

Celus et terra

transibunt. Luc. xxi. Verbum propositum ostendit subtiliter statum huius mundi post diem iudicii: de quo statu volo modo predicare: quia ista materia consequens est ad materiam diei dominice in qua audiuistis totum statum huius mundi a principio usque ad diem iudicii. Non modo loquar de statu mundi huius post diem iudicii: sed primo salutem huius Maria etc. Celum et terra transibunt. Hoc verbum habet difficultatem in theologia. Ratio: quia inveniuntur auctoritates dicentes quod celum et terra habuerunt principium essendi per creationem: tamen nec celus nec corpora celestia: nec terra habebunt finem in duratione: imo propheta David loquitur de celo: sole et luna: et stellis di. Statuit ea in eternum et in seculum seculi. ps. cxlvij. Sicut dicit Salomone de terra. Generatio perierit et generatio aduenit: terra vero in eternum stat. Eccl. i. Quare ergo dicitur thema celum et terra transibunt? per difficultatem. Dico quod ille auctoritates non repugnant themati. quoniam dupliciter possunt loqui de celo et corporibus celestibus et de elementis. vel quantum ad substantiam essentialem: vel quantum ad qualitates et conditiones et operationes accidentales quas habent. primo modo celum et terra semper erunt quantum ad eorum substantiam essentialem: sed transibunt quantum ad qualitates eorum et conditiones et operationes accidentales: et recipiunt meliores qualitates sicut taceat argenti antiqui immunda et quassata postquam argentiarius sculpsit et renouat eam videtur noua et lucet. Et sic substantia sit eadem: tamen recipit nouam qualitatem et est renouata. Ita erit de isto mundo antiquo: immundo et quassato et confracto. id est christus tanquam bonus magister et argentiarius renouabit celum et terram et omnia elementa. Terra vero que tunc est immunda ex nostris peccatis: post iudicium erit munda et pura: quia nulla immundicia remane-

bit in ipsa post iudicium quia igne purgabitur nec remanebunt in ipsa arbores nec montes: sed elementum terre remanebit ut farina alba. Et feces omnium rerum cadent in inferno super capita damnatorum secundum quod dicunt sancti doctores. Aqua etiam purificabitur: quia dimittet omnes qualitates accidentales quia non erit falsa nec mouebitur de cetero: quia cessante motu primi mobilis cessabunt etiam alii motus naturales. Aer etiam purificabitur: quia nunquam de cetero erit nubilosus: nec tempestuosus: nec mittet gradines: nec pluiam. Celum non mouebitur amplius. Item sol: luna: et stelle erunt septupliciter clariores. Esa. xxx. Et erit lux lune sicut lux solis. Et lux solis septupliciter sicut lux septem dierum in die qua alligauerit dominus vulnus: scilicet peccati mortalis. et percussuram id est penam plage eius sanauerit. Et de cetero non erunt mortalitates: nec miserie: nec penalitates sicut sunt modo in tantum quod boni non solum gaudebunt de visione dei: imo etiam gaudebunt de renouatione elementorum quia tunc elementa remanebunt pura et munda cum qualitatibus essentialibus remotis ab ipsis conditionibus et quibusdam qualitatibus accidentalibus. De ista renouatione auctoritas. Ecce ego creo celos novos et terram nouam: et non erunt in memoria priora: et non ascendent super cor: sed gaudebitis et exultabitis usque in sempiternum in his que ego creo. Esaye. lxxv. Ego creo celos novos: non in substantia sed in excellentiori qualitate. Item in nouo testamento postquam deus reuelauit beato Iohanni euangeliste quid esset post diem iudicii: dixit beatus Iohannes discipulis suis. Vidi celum nouum et terram nouam. primum enim celum et prima terra abiit: et mare: scilicet amarum iam non est. Apoc. xxi. Et sic intelligitur thema. Celum et terra transibunt. patet thema. Et quia sum in materia materiali per predictam declarationem quinque renouabuntur. scilicet terra: aqua: aer: ignis: celum quod dicitur quinta essentia a philosophis: ita nos modo debemus in quinque renouari si tunc cupimus saluari et renouari gloriose. Renouandus est homo primo in corpore per continentiam. Ecce terra. Secundo in anima per clarum beniuolentiam. Ecce aqua. Tertio in ore per veram eloquentiam. Ecce aer. Quarto in opere per diligentiam. Ecce ignis. Quinto in

intentione p̄ celestiale eminentiā. Ecce celū. In oibus debem⁹ renouari. Ratio est: qz dicit p̄s. j. posteriorū. p̄opt qd̄ vnūquodq; tale ⁊ illud magis: qz magis debet renouari cā q̄ effectus. Si amore hoīs elemēta renouātur magis renouāndus est hō. Dico p̄mo qz debem⁹ renouari in corpe p̄ cōtinētiā: ad instar renouationis terre qz corp⁹ nostrū nō est nisi terra. Gen. ij. Formauit de⁹ hōiem de limo terre. quantū ad corp⁹. Ideo sicut terra innouabit. qz in ea nō erit lutū nec immūdia aliqua ita nos nūc debem⁹ innouari in corpe ne decetero sit i eo lutū luxurie: nec immūdia corruptiōis carnalis. Si amore tui terra renouabit: q̄to magis tu debes renouari. Hāc renouationē petebat dauid orando dicens. Emitte spiritum tuuz et creabuntur ⁊c. p̄s. ciij. Nota creabunt nō dicit qd̄. Pro quo sciendū qz talis est p̄ditio humana qz in hoc mūdo nō possum⁹ viuere sine delectationibus: que sunt in duplici differentia. s. delectationes sp̄iales: ⁊ delectationes caruales. Ille aut̄ q̄ non sentit delectationes sp̄iales dat se ad delectationes caruales: bestiales: ⁊ brutales: qz animalis hō nō pcipit ea q̄ sp̄s dei sunt. j. ad Cor. ij. sed p̄sone deuote sp̄ituales que gustant delectationes angelicales orādo vel legēdo: audiēdo v̄l cōtēplādo non curāt de delitijs carnalib⁹ immo si deus diceret eis. do tibi licentiā ⁊c. dicerēt deo. Dñe nolo talē licentiā sicut dauid di. Renuit p̄solari aīa mea. Glo. in delitijs carnalibus. Memor fui dei: ⁊ delectat⁹ suz. p̄s. lxxvj. Vidēs ergo dauid qz sine aliqua delectatiōe hō non pōt viuere: iō orādo dicebat deo. Emitte spirituz tuū ⁊ creabunt. s. delectationes sp̄iales: ⁊ fugiē delectationes caruales: et renouabis faciē terre. s. bonam famā. Nec sufficit dicere qd̄ curo ego qz dicūt gētes ⁊c. Si factū vel opus nō hz bonā faciē: oportet qz renouetur: quia si tu tenes malam mulierē in domo ⁊ omnes loquūtur opz ipsam expellere. Idē de clericis ⁊ religiosis qui nimis frequētant monasteria sorozū: opz qz illa q̄ nō habēt bonā faciē renouantur. Si dicat ego habeo bonam intentionē non sufficit. qm̄ non solū cauendū est a malo: sed

ab oī specie mali. Ecce quare dicit. Et renouabis faciēz terre. s. opa exteriora. Apl̄s. Et prouidentes bona non tm̄ corā deo: sed etiā coram omnib⁹ hominibus ad Ro. xij. Dico secūdo qz debem⁹ renouari in aīa p̄ clarā beniuolentiā ad instar aque q̄ renouabitur post iudiciū: qz nō habebit amaritudinem nec faciet vndas ⁊c. sic modo renouāda est aīa dimittendo amaritudines odij: rancoris: ⁊ male voluntatis ⁊ vndas desiderij vindicte: ⁊ parendo inimicis remittēdo iniurias sic em̄ dulcoratur aīa ⁊ renouat. De hoc dicit scriptura sc̄ta. Renouamini spiritu mentis vestre ⁊ induite nouū hōiem q̄ fm̄ deū creat⁹ est i iusticia: sanctitate: ⁊ v̄itate. ad ephe. iij. Dico tertio qz debem⁹ renouari in ore per verā eloquentiā: ad instar aeris post iudiciū: qz tūc erit ita clar⁹ qz nullā habebit obscuritatē nubijū tēpestatē v̄l fulgura. sic mō renouādū ē os n̄m vt non sint in eo obscuritates mendaciorū: nec tēpestates h̄borū supborū nec fulgura minarū: nec tronitrua iuramētorum. de ista renouatiōe dicit scriptura sc̄ta. Nolite p̄formari huic sc̄lo s̄z reformamini i nouitate sensus v̄ri: vt p̄betis q̄ sit volūtas dei bona ⁊ beneplacēs ⁊ p̄fecta. ad ro. xij. Nota nolite p̄formari huic sc̄lo. i. gētibus mūdānis. nota volūtas dei bona ⁊ b̄nplacens ⁊ p̄fecta. Nota hic tres regl̄as h̄borū n̄rozū. P̄la qz h̄ba n̄ra habeant v̄ritatē: ⁊ ista est volūtas dei bona. sc̄da qz habeant charitatē. ⁊ ista est volūtas dei b̄nplacita. tertia qz habeant s̄ctitatē et ista ē volūtas dei p̄fecta: qz m̄tū placēt deo p̄p̄ primā dicit apl̄s. deponētes mēdaciū loq̄mini v̄ritatē vnusq; cū p̄ximo tuo. ad ephe. iij. ⁊c. propter sc̄tam charitatiuā correctionem dicit x̄ps: si peccauerit in te. i. corā te qz tu vidisti frater tu⁹ ⁊c. vade ⁊ corripe ip̄m inter te ⁊ ip̄z solū. mat. xvij. p̄p̄ tertiā q̄ sunt h̄ba sc̄tatis. s. laudis dei v̄l deuote ōfonis dicit dauid in psal. Benedicā dñz in oī tpe: sp̄ laus ei⁹ i ore meo. ⁊ ista est volūtas dei p̄fecta. dico q̄rto qz debemus renouari in ope p̄ diligentiam: ad instar ignis q̄ post iudiciū erit clarior ⁊ purior. sic ⁊ nos in nostris operib⁹. Auctoritas. quomō surrexit x̄ps a mortuis ⁊

Domínica sc̄da aduentus domini.

gloriã patris: ita z nos in nouitate vite ambulem⁹. ad Ro. vi. xps surrexit cum quattuor qualitatib⁹ corpis gloriosi. s. cū agilitate: subtilitate: impassibilitate: z claritate Sic z nos in renouatiōe operis p diligentia debem⁹ renouari quattuor pdinonibus. Primo certã orationē recipere z ipsam mane z sero deuote dicere iuxta dictū xpi: opz semper orare et nō deficere. Luc. xviij. Nota semp. i. mane z sero. Sc̄do i qualibet hebdomada dñicam seruare audiēdo missam cōplete z cū silētio: z ab oī ope seruili abstīnēdo. Tertio quolibet mense p̄fiteri de bono p̄silio. Ratio sicut quolibet mēse abluuntur camisia corpis etiã quolibet mēse dz lauare camisia aie q̄ est cōscientia. Quarto quolibet anno in pascha cōicare iuxta dictū christi. Accipite z māducate: hoc est corp⁹ meū. Mat. xxvj. Et q̄ māducat hūc panē uiuet in eternū. Joā. vi. Ecce qualiter z q̄sio christus surrexit. Dico q̄nto qd̄ debem⁹ renouari in intētiōe p̄ celestiale eminentiã ad instar celi q̄ post iudiciū recipiet q̄litates altas z claras. Sic nos in operib⁹ nostris debemus ordinare intētiōē vt sit alta p̄pter deū z nō sit bassa p̄pter mūdana. s. laudē vel vanã gloriã. Sed q̄ sursum sunt querite: nō que super terrã: vt dicit Apl's ad Col. iij. Dic quomodo aliqui maiora opera mundi perduntur p̄pter intētiōē sinistra z malã. Maius op⁹ quod homo potest facere in hoc mundo propter deum: est p̄ ipso accipere martyrium. Autoritas. Maiorē charitatem nemo habet: vt aiam suã ponat quis p̄ amicis suis. Joā. xv. Qd̄ tñ pdit p̄pter malã intētiōē z sinistra vbi gratia. de captiuo christiano qui cogitur ad negandū fidē: sed ipsam non vult negare: immo vult citius mori tñ nō p̄pter deū s̄z ne sibi impropereť dicendo renegauit vel vult mori intētiōe vt reputet sanctus. nihil valet eius mors: quia nō propter deum: sed propter inanem gloriã permittit se interficere. Ideo apost. i. ad Cor. xij. Si tradidero corpus meū ita vt ardeã charitatem autē non habuero nihil mihi prodest. Sc̄dm opus maius post martyrium est ingredi religionem z renuuciare voluntati pprie p̄ deo. sed

perditur sinistra intētiōe qñ hoc facis vt filius vester sit abbas vel ep̄s: nihil valet. Idē de monialib⁹ qñ mittitis filiam vestram in religionem: qz est lippa: vel claudicat. vel gibbosa. vel ne habeat dotem nihil valet. Sed intētiō recta parentū debet esse: dicendo: qz nos nō possum⁹ orare nec magnas penitētiã facere: ideo dabimus filiū nostrum vel filiã deo vt oret p̄ nobis z saluabit se z nos. Tertiu opus est preliū iustū in quo si moriunt efficiunt martyres: sed perditur mala intētiōe qñ fit propter rapinã habendam vel amorē dominorū qz tales si moriunt dānant. Sed debet dicere vadamus: qz iustitia est p̄ nobis ideo erit vnū de duobus: vel prandebimus incendijs inimicorū nostrorū vel in celis ordinibus angelorum. Tales possunt habere corda leonum. Si dicat qd̄ si nescitur an preliū sit iustū. vel iniustū. Rñsio q̄ tūc periculū est maiorū qui debent ponere se in ratione. Si autē ratio nō acceptetur: tunc prelium est iustū: sed in incertis obediētia excusat: qz illi qui tracti vadunt ad preliū incerti an iustū sit excusati sunt: z si moriunt saluantur: quartū opus magnū est remittere iniurias inimicis p̄pter deū sed perdit sinistra intētiōe qñ remissio fit nō p̄pter deū: sed p̄pter dñm qui vos rogauit meritum pdidistis: qz nō dedistis honorez deo q̄ precepit q̄ hō remittat: sed nō illi dño. Ideo qñ aliq̄s dñs rogat vos vt dimittatis iniurias debetis rñdere nō remittā p̄pter vos: s̄z p̄pter deū vt ipse remittat mihi zc. Dic quo i morte ostēdit se cuiuslibet christus di. Ecce qd̄ feci pro te zc. Videamus quid fecisti p̄ me. Hāc renouationē petebat dauid. dicēs. Cor mundū crea in me deus: z spiritum rectum innoua in visceribus meis. ps̄. l. Et tunc verificabitur thema. Celum et terra transibunt. Deo gratias.

De eadē dñica. Sermo septimus.

Sitote qz prope est regnū dei. Luce. xxi. Thema p̄positū dat mihi motiū predicandi de quã dā materia satis speculatiua. s. ppinq̄tate dei ad creaturas: sed priuo salutē

virgo maria &c. Scitote qz ppe est reg.
&c. Modo iuxta intellectū quē volo per
tractare cū dicit regnū dei est cōstructio in
trāsitiua: qz nō dicit diuersa: regnū dei
idē est qd regnū qd est deus sicut dicit reg-
gnū. Arragonie vel Cathelonie. cōstru-
ctio est intransitiua. Ita accipio regnū
dei. i. regnū qd est deus: & est modus lo-
quēti sacre scripture in qua deus dicit reg-
gnū. possessio & hereditas sanctorū. Au-
toritas. dñs possessio & hereditas eorū.
Deu. x. & xvij. ca. Etia est regnū sancto-
rū de quo dicit the. scitote quia ppe est
regnum dei quō & qualiter deus sit ppe
creaturas: inuenio tres modos siue ra-
tiones propinquitatis. qm̄ prope est.

Primo per suā effectiuā operationē.

Secundo per suā perceptiuā exau-
ditionem.

Tertio p suā pfectiuā incarnationē.

Ex hoc dicit the. Scitote qz ppe est re-
gnū dei. Dico pmo qd dñs est ppe oib⁹
creaturis p suā effectiuā operationē. Qm̄
de⁹ ex suis opib⁹ est ppe & immediat⁹ crea-
turis: qz ipse est cā oim̄ creaturaz. Di-
cit regula phie. Rerū naturā pducta-
rū quedā pmanet sine cā sua pductiua.
quedā vero minime. verbi gr̄a. De lumi-
ne in lucerna accēso qd pmanet sine cā
agēte: & de caliditate in aqua calefacta.
& de domo q pmanet sine cā agente. i. si-
ne magistro. qui forte iam est mortuus:
& sic de multis alijs effectib⁹. Quidā ve-
ro alijs effectus sunt q nō habēt pmanē-
tiā nisi i pntia agētis vt aer qui de se est
obscurus & tenebrosus & illuminat a so-
le. tñ nescit retinere claritatē solis nisi in
pntia ipsius. Idē de camera obscura a
cereo illuminata. Idē de speculo qd re-
cipit imaginē sed ipsam nō pōt retinere
nisi in presentia agētis. ptz regula phie.
Modo videam⁹ in theologia q dicit qd
deus est agēs & cā effectiua & producti-
ua oim̄ rerū corporali: & spūalium: visi-
bilibium & inuisibilibium: corruptibilū & in-
corruptibilū. nūquid eius effectus per-
manet sine causa? Dico q non: qm̄ nisi
deus esset presens & continue influeret.
sol statim perderet claritatem: & luna &
stelle. Et idē est de oib⁹ creaturis. Idē di-
cit Greg. q si mūdus nō retineret manu
dei: statim ānichilaret. iō est ppe & ime-

diatus cuilibet rei: sicut lumen est ppe
aerē quē illuminat. Ecce ergo quō deus
est ppe creaturas p effectiuā operationē.
De hoc dicit apłs. Ex ipso & p ipsuz & i
ipso sūt oia: ipsi honor & glia ad Ro. xi.
Nota ex ipso. s. initialr: p ipz dura: iue.
& i ipso. s. pseruatiue sūt oia. De ista ma-
teria Aug. dat talē considerationē. Aia
rōnalis est pfectio totius corporis & mē-
brorū ei⁹: qz ipsa dat virtutē & operationē
& efficaciam oibus mēbris corporis. Et si q-
rañ vbi est aia. diceret aliqs ignorās. in
capite verū est: s; nō solū ibi: vel i corde
verū est: s; nō solū ibi. Dicit Aug. & etiā
phī q aia est tota in toto corpore: & tota
in qualibet parte ei⁹ nec est diuisibilis
p partes. Sed i capite ostendit maiores
operationes & pfectiores & excellētiores.
Ita deus est totus in toto mundo: et est
tot⁹ in quilibet pte ei⁹ & i qualibet creatu-
ra. S; in capite. i. in celo empireo oñdit
se magis sanctis & beatis ppter qd hō
orādo eleuat oculos ad celū: s; deus sit
hic & vbiq;. Sicut ergo aia dimittendo
corpus statim corpus annihilatur: ita si
de⁹ dimitteret creaturas statim annihilā-
retur. Legitur Act. xvij. q apłs venit
Athenis: & volēs extirpare errores pho-
rū q ponebāt pma causas vel pmū mo-
torē esse solū in celis & nō in terris. dicit
apłs. Nō lōge est de⁹ ab vnoquoq; nr̄z.
In ipso enim viuimus: mouemur: & su-
mus. Act. xvij. Nota. In ipso tñ viu-
mus sicut pisces in aqua que nō solū ad
extra cercuit eos: imo intrat int⁹. Ita di-
uinitatis in nobis. Scdo in ipso mone-
mur sicut aues in aerē. Tertio i ipso su-
mus sicut stelle in celi firmamēto vbi ha-
bent suū esse ita nos in deo: qz intra deū
stamus: mouemur: et sustinemur. Ecce
quā de⁹ est ppe p effectiuā operationē.
Ideo dicit David in psal. Prope es tu
dñe: & oēs vie tue veritas. psal. cxvij.
Sed est hic argumētū in oppositū: quia
dicit scriptura. Lōge est de⁹ ab impijs
prouer. xv. Quō ergo est ppe? Rñdeo
& dico q dñs dicit lōge vñ ppe a creaturaz
duplr: vel per distātiā localē vel p diffe-
rentiam formalē. Primo modo dicitur
lōge Roma vel valētia q localiter mul-
tus distat. Nō possum⁹ dicere q isto mō-
de⁹ sit lōge: qz ppinqoz est tibi q cam-
d ij

na vel claritas aeri vel color p̄ano. **Mie** re. xxiij. Celū z terrā ego impleo: ait dñs. Sc̄do mō dicunt esse lōge duo p̄ani q̄rū vnus est delicatus subtilis z bonus. al- ter rudis z vilis z grossus: lz sint simul: tñ dicunt esse lōge p̄ distātiā z differen- tiā formalē. Istō modo dicim⁹ q̄ deus est lōge ab impijs: qz de⁹ est sanct⁹ z iu- stus: z impius est pctōr z iniust⁹. De⁹ est humilis: impius supbus. De⁹ est libe- ralis z misericors: impi⁹ auarus. De⁹ est purus: ille est luxuriosus vt porcus. De⁹ est charitatus: impi⁹ est plenus mali- cia: de⁹ suat pōdus z mēsurā in suis fa- ctis: z impius comedit z bibit sine mēsu- ra. De⁹ est benign⁹ z patiens: z impius im- patiens: iniquus z vindicatus. De⁹ est diligēs in suis operib⁹: z impi⁹ ociosus z negligens. Ecce quō de⁹ d̄r lōge nō p̄ distātiā localē: sed p̄ differētiā formalez qz p̄ distātiā localē ppe est qz de⁹ in oi- bus reb⁹ est: qz vbiq̄ aliqd̄ opat̄: ibi est: lz de⁹ vbiq̄ opat̄ lz illud **Isa. xxvj.** Oīa opa n̄ra opat̄ est i nobis dñe: ḡ de⁹ est in oib⁹ reb⁹. de hoc vide. **s. tho. i. ij. q. viij. ar. i.** Itē de⁹ est vbiq̄: vbi. **s. ar. ij. lz illud Miere. xxiij.** Celū z terraz ego im- pleo: ideo dicit ppe es dñe. i. p̄ distātiā localē: z oēs vie tue veritas. In opposi- tū: qz illud qd̄ est ppe alicui nō indiget v̄ijs ad illud: quare ergo dicit. **Et oēs vie tue veritas.** Rñsio ad habēdū deum ppe p̄ essentiā p̄ntiam z potentiā nō est necessaria via aliqua: qz semp est p̄ns: sed ad habēdū deū p̄ gr̄az sūt nobis ne- cessarie multe vie. **Pr̄ia est cordis p̄tri- tio** qñ religiosus p̄tērit dīcēdo. **O miser ego sum religiosus** zc. p̄ istā viā de⁹ ve- nit ad eū per gr̄az: lz esset iā p̄ns p̄ essen- tiā p̄ntiam z potentiā. **Sc̄da via est oris cōfessio** qm̄ si in cōtritione capiēdo cō- tritionē ḡnāliter inquātū extendit se ad attritionē q̄ est displicētia de peccatis in formis nō habuisti gr̄am: habebis in cō- fessione: vel ecōuerso: nisi sis terribilis z obstinatus in mēte. **Tertia via est deuota ōro:** cogitando q̄ vides deū z te ira- tū. **Hoc mō fecit ille publican⁹** q̄ orādo dixit: **deus ppiti⁹ esto mihi pctōri** z ha- buit dei gr̄am: de quo dicit x̄ps. **Descen- dit hic iustificat⁹ i domū suā.** **Luc. xvij.** **Quarta via est euangelicalis p̄dicatio,**

ad quā multi veniūt pctōres: lz totū est x̄tus dei qñ deuote predicatur z audit̄ attēte q̄ frangit̄ cor z cōteritur zc. et sic habet̄ gr̄a. **Quinta via ē elemosyna** p̄- pter deū recta intētiōe facta z data: q̄ est tante x̄tutis q̄ sicut elemosyna trāsit de manu tua in manū pauperis: ita gr̄a dei transit in te. **Sexta via est iniuriarū re- missio** qñ fit p̄pter deū ne ip̄e faciat vin- dictā de te. **Septima via est audire mis- sam deuote:** iō recipit̄ aqua benedicta i gressu ecclie z hō signat se in fronte ad claudēdū intellectū: z cor ne hō cogitet z os ne hō loquatur de mundanis. **Per hāc viā venit de⁹ p̄ gratiā** vt ostēdit x̄ps in die veneris sc̄ta qñ dixit missaz in pō- tificatib⁹ cuz casula rubea seu sanguine rubricata. mitra fuit corona spinaz. **Sā- dalia in manib⁹ z pedib⁹ clauī.** **Dyaconus z subdyacon⁹** fuerūt latrones: a cho- liti virgo maria z ioānes euāgelista. in qua missa x̄ps cantauit septies. propter hoc ep̄i in missa solēni cantāt septies. in qua missa multi obtinuerūt gr̄am. qm̄ vt dicit bt̄us **Lu.** oīs turba eorū qui simul aderant ad spectaculū illud: z videbant que fiebāt pcutiētes pectora sua reuerte- bant̄. **Lu. xxiij.** Nota pcutiebāt pectora sua ex cōtritiōe z fiebāt forte dicētes. q̄- re suspēsus est sc̄tus homo iste q̄ nuper suscitauit filiū meū. z sic de alijs: qui for- te prius erāt pctōres: p̄t̄ ergo quare di- cit. oēs vie tue veritas: qz non sunt vie false. **Moraliter** ex quo de⁹ est ita ppe multū deberem⁹ timere z cauere a pec- catis. **Quis in conspectu regis cōmitte- ret furtū vel homicidium siue luxuriā et hmōi:** cogitando q̄ rex videt zc. **Mō le- uate oculos.** qz de⁹ est magis ppe: qz vi- det oīa q̄ facitis. **Que mulier viro aspi- ciēte per fenestrā auderet loqui cū ama- sio suo siue philocapto.** Si ista cogita- remus nō peccarem⁹. **Ideo apl̄s dicit.** **Modestia vestra nota sit oibus homini- bus:** qz dñs ppe est. **Ad phil. iij.** Nota modestia. i. conuersatio **vocabulum est ḡnālē ad oēs virtutes:** qz dñs de⁹ papa z rex p̄ns est vbiq̄. **Dico sc̄do q̄ de⁹ est ppe p̄ suā pceptiā exauditionē:** qz ip̄e audit oēs supplicatiōes z ōrones n̄ras quocūq̄ fiāt: siue cātādo vt faciūt eccle- siastici. siue loquēdo: vt faciūt deuoti: si-

ne mētalr: vt faciūt tēplatiui. Ecce quō ppe est: vbi grā. In missa aliqua dicunt tantādo vt introitus. Kyrieleison. Gloria i excelsis zc. Aliqua secrete vt canō. aliqua mentalr: vt in pmo z scdo memēto. Vñ esset ppe q totū hoc audiret. De^o est ita ppe q totū audit imo etiā audit affectiōes cordis. Dicā vobis h vñū miraculū qd legiē in biblia. Exo. xiiij. qñ filij israel exierūt d egipto z venerūt ad mare vt intrarēt desertū: rex pharao et oīs ppl's egypti psequēbať eos z iudei erāt in quodā passū stricto z ad vnā partē erat mōs altissimus inaccessibilis: ad aliā partē habebāt mare rubrū nec poterāt fugere aliquo mō: intm q se reputabāt mortuos: z inceperūt murmurare cōtra moysen dicentes. Quare eduxisti nos vt hic moriamur: nunqd erāt sepulchra i egypto. Moyses aut eleuat oculis respiciebat celū. nō legitur q diceret aliqd ore: s; corde. Cui rñdit de^o. Quid clamas ad me. potuit moyses. dicere. O dñe estis ita ppe: ego aspiciebā vos in celo z vos estis hic. Ecce quō de^o est ppe p pceptiā orationē vel exauditionem ideo dicit dauid. Desiderium pauperuz scz qui habēt necessitatē exaudiuit dominus preparationē cordis eorū audiuit auris tua. ps. ix. Itē ppe est domin^o oībus inuocantib^o eū: oībus inuocantibus eū in veritate. ps. cxliij. Nota omnibus inuocantib^o euz in veritate. Quid est veritas. Rñdit phs. Veritas est adequatio rei ad intellectū: vt ita sit in re sicut est in intellectu. Quando opus. concordat cū vbo tūc est ppositio vera vbi grā. Si ego dico. hodie est dies veneris z ita est tunc intellectus adequatur rei als non. Sic etiā orationes nre nō sunt nisi ppositiones quas pponimus corā xpō. Modo videam^o qualiter debēt fieri in vitate vt. s. intellectus quē dāt fiat in vitate seu cōcordet cū vitate vbi grā. qñ in orōne dicitis xpō dñe dñe: tūc iuitis q ipse est dñs vniuersoz: z ita est. iō faciatis q opus pcordet ad extera: ne recurratis ad suos inimicos. s. sortilegos zc. Scdo in orōne ipm laudatis: z cōmēdatis: qz laudabilis z cōmendabilis est z glisus. Ideo pcordet opus ad extra ne p ipm iuretis inuanū nec falsum nec

blasphemētis ipm zc. Tertio in oratiōe petitis ab eo pusionē z abundantā bonozū tpaliū: pcordat opus ad extra quādo seruiatis dñicam: qz dño q puidet dz homo facere aliqd seruitiū: als aufert pusionē quarto dicitis in oratiōe. Pater nř. pcordat opus ad extra qñ honoratis patres velitros corde ore: z ope zc. Quinto in oratiōe petitis z dicitis. Dimitte nobis debita nra: pcordat op^o ad extra qñ remittit iniurias inimicis vestris. Ecce quare dicit. Prope ē dñs oībus inuocantib^o eū in vitate. Sed sunt multi q nō in vitate: sed falsitate ipsum inuocāt qñ op^o ad extra nō cōcordat cū dicitis: de qb^o dic ppheta. Plātaſti eos z radicē miserūt: pficiūt z faciūt fructū. Prope ē tu ori eoz: z lōge a renib^o eoz. Hiere. xij. Nota plātaſti eos. s. in iardino ecclie. s. i baptismo. In quo de nemo re ade trāſplantant in iardino siue viridario ecclie xpī: z radicē miserūt. s. in terrā z nō in celū. pficiunt. s. in diuitijs: honozū z officijs: nec cōtentant z faciunt fructū. s. filioz z filiaz. ppe es tu ori eorum: qz quotidie dicunt. Domine dñe zc. z longe a renibus eorum. i. ab operibus Sed quare non dicit longe a pedib^o vel tibijs eorum: sicut dicit a renibus qz dicit beatus Grego. q radix luxurie in renibus cōsistit propter qd peccatū deus elongatur a natura humana plus q ab alijs peccatis: qz plurimi dānantur isto peccato. Dicit glos. Remigij super illo verbo xpī. Sinite paruulos venire ad me zc. Tanta est labes luxurie in humano genere q maior pars saluādorū creditur esse puerorum innocentum. Ecce quare dicit longe a renib^o. Dico tertio q deus dz prope per suā perfectiā incarnationem: qz amore nostri voluit incarnari. Ante suā incarnationem maior distantia erat inter deū z hoīem loquēdo de distantia formali: nō aut locali: qz inter aurū z lutum: inter angelū z asinū inter solem z lapidem: et inter celum et terrā. Ideo dicit Esa. in persona dei. sicut exaltantur celi a terra. s. sine mensura: sic exaltate sunt vie mee a vjs vřis: z cogitatiōes mee a cogitationib^o vřis. Esa. lv. Sed per suam benedictaz incarnationē factus est nobis ita prope non

Dominica tertia aduentus domini.

solū p effectiuā opationē: nec p pceptiuā exauditionē: qz ex his de^o nō ē hō: lz sit in hoie nec est hō de^o: s; p scarnationem de^o ē hō: z hō est de^o. s. vnitāte psonē: z i isto stat nra pfectio z ēt toti^o mūdi: dnt geometrici q; figura spherica siue circularis nūq; est pfecta quousq; finis iungat pncipio rta est geometrie. Sciat q; de^o fecit totū mūdū in figura spherica siue circulari. s. stellas z elemēta z celū et terrā lz i alia figura potuisset fecisse: pfectio igit mūdi i hoc stabat vt finis vni res pncipio: z ecōuerso pncipiū mūdi est de^o nec aliq; diceret oppositū. finis fuit hō. qz vltimo fuit creat^o. p̄a die de^o fecit lumē. Scda firmamētū. tertia planetas. quarta solē z stellas. qnta aues z pisces. Sexta aīalia z hoīem: figura ḡ circularis fuit pfecta qn finis. s. hō fuit vnus pncipio: s; deo p benedictā incarnationē. Ex hoc opinant aliq; doctores q; si adā nō peccasset ēt de^o incarnat^o fuisset ad dādū pfectionē suis opibus. Jō dicit ipse de^o. Audi me iacob z isrl quem ego voco. ego ipse: ego pri^o z ego nouissim^o Esa. xlvij. Nota ego p̄mus. i. ego sum de^o: z ego nouissim^o. i. ego sum hō. Et de ista p̄p̄nitate dicit. Esa. lj. Prope est iust^o me^o: z egressus ē saluator me^o. Nota egressus est. s. de celo vt radius a sole qui licet veniat in hūc mūdū: tñ nō recedit a sole. Septima die martij exiuit: venit ad nos: via per quā venit ad nos est virgo maria de qua dicit Bern. Virgo egregia ipsa est via regia per quā saluator venit ad nos z iā ābulauit in nostra humanitate tot dietas. dicatur quotz in die natiuitatis intrauit mūdū. Ecce quō est p̄pe iustus z saluator noster. Stetit in via. s. in vtero virginis. cclxxvj. dieb^o Ideo sicut qn domina honorabilis dz parere: parentes: fratres: sorores: z amici parant gallinas: falfam: z bonum vinū: z sibi presentant in partu. Sic virgo grauida magnadña cito est paritura qd sibi presentabilis: quia non indiget galinis zc. Sed p̄ntate sibi Ave maria deuote dicatis tot q; diebus ipm portauit in vtero. s. cclxxvij. z totidē pater noster z poteritis in die natiuitatis recipe filiū ei^o p̄anis inuolutū in sacro altar; cōicādo. Ideo occurramus ei per diligentem

vite preparationem quia prope eshyt veniat tps eius z dies eius nō elongabuntur. Esa. xlvj. Deo gratias.

Dominica tertia. Sermo primus.

Tu es qui vēturus est an aliū expectam^o. Mat. xj. Sermo n̄ erit de sācto euāgelio hodierno. Si placet deo multas habebimus doctrinas speculatiuas z morales. Sed p̄mo salutē v̄go maria zc. Tu es q; ven. zc. Scdm euāgelīū hodiernū in summa cōtinet vnā ambasiatā quā. b. Jo. bap. misit dño n̄o iesu xp̄o. rex aut herodes in carcerauit. ioā. bap. eo qd reprehēdit eū de graui pctō di. Non licet tibi habere vxorē fratris tui philippi. Marc. vj. Et cū esset i carcere audiuit mirabilia z miracula q; christus faciebat: qui vocauit duos discipulos di. eis. Jte ad xp̄m z dicit sibi. Tu es qui venturus est an aliū expectamus. Hoc thema h; magnā difficultatē in theologia. Qm certū est z p; ex multis auctoritatib^o euāgelicis q; b. ioā. bap. anteq; esset capt^o firmiter credidit z affirmavit q; xp̄s erat ver^o messias: z saluator mūdi i lege pmissus: ver^o de^o z hō: qz cū eēt adhuc i vtero m̄ris sue cognouit christū in vtero m̄ris existentē et exultauit z tripudiauit: vt dicit. b. Bern. ppter q; dixit elisabeth v̄gine marie. Ex q; facta est vox salutatiōis tue i auribus meis exultauit i gaudio infans in vtero meo. Luc. j. Sup quo dicit tho. de aq. de ordie predicatorū in quarto sniaz: q; v̄s rōnis fuit accellerat^o in btō ioā. bap. in vtero matris. p; ḡ q; habuit certā z clarā sciētā z cognitionē d saluatore ateq; fuisset nat^o. Jte postq; ioānes exiuit desertū: dū p̄dicaret z baptizaret circa iordanā christus venit z ioānes ipsum ostēdit dī. Ecce agn^o dei: ecce q; tollit pctā mūdi: hic est de q; dixi. Post me vētur^o est z añ me fact^o est: qz p̄or me erat: z ego nesciebā eū. Jo. j. Jte qn venit ad eū vt baptizaret ab eo quē ioānes sp̄sancto inspiratus cognouit z dixit. Dñe ego a te debeo baptizari z tu venis ad me. Mat. iij. ecce baptista cōtremuit z non audet tāgere sc̄m dei verticē: s; clamauit cū tre more sc̄ifica me saluator. ista est forma

Sermo i. fo. xxix.

quā tenuit iō. baptizādo christū. Tertio postq̄ christ⁹ fuit baptizat⁹ celū fuit apertū: et spū sanctū descendit sup eum corpali spē sicut colūba et vox dī p̄ris itonuit dī. Hic est fili⁹ me⁹ dilect⁹ i q̄ mihi p̄placui. Mat. iij. De hoc dicit ipsemet Jo. Ego vidi et testimoniū p̄hibui. qz h̄ est filius dei. Jo. i. Ecce quō erat certus de ipso. Quarto qñ iudei voluerūt se certificare de messia. iōā. dixit eis q̄ ipse oñderet eū ipsis et dū semel christ⁹ trāsiret sol⁹ cum iōā. p̄dicabat dixit iōā. pp̄lo. Ecce agn⁹ dei ecce q̄ tollit pctā mūdi. Jo. i. q̄ iōā. anteq̄ esset captus ab herode firmā et indubitabilē credulitatē habuit de xp̄o: iō est hic difficultas: mō qz qñ fuit captus misit christo ambasiatam ac si dubitaret ipsum esse saluatorē dicēs. Tu es q̄ ventur⁹ es et c. Id o sermo noster erit ad declarādū hāc difficultatē: p̄ quo notādū q̄ tres magni doctores ecclie declarant istā magnam difficultatē diuersimode. P̄mo chrisostom⁹. sc̄do amb. tertio greg. Tñ p̄cordāt in hoc q̄. b. iōan. nō querit Tu es et c. vt esset dubius de christo imo sicut ante captionē erat cert⁹ q̄ christus erat saluator ita et post captionem ergo quare misit christo ambasiatā dicens. Tu es qui venturus es et c.

Chrisostom⁹. dicit q̄ hoc fecit per charitatem fraternalem.

Amb. dicit q̄ hoc fecit per fidelitatem cordialem.

Grego. dicit q̄ hoc fecit per dignitatem personalem.

Beatus iōannes misit christo dicēs. Tu es qui venturus es an alium expectamus.

Quantū ad primū dicit chriso. q̄ hoc fecit iōannes ex charitate fraternali: et ista expositio est magis cōis. Beat⁹ iōā. habebat q̄ plures discipulos qui nō credebāt christū esse vey messiaz: imo reputabāt iōā. meliorē et sanctiorē christo: rō qz cōparabāt vitā iōannis vite christi dicendo magister noster iōannes fuit in deserto. xxv. annis in magna penitētia: non comedit panem nec bibit vinū: sed eius cibus erat locustez mel siluestre: bibit aquā: dormiuit super terrā indutus fuit pellibus cameloz: erat valde macer et solitari⁹. Ideo credebāt ipsuz esse sal-

uatorē mundi. Ex alia parte videbāt vt tam xp̄i cōez. qz comedebat et bibebat de his que sibi dabant. Induebāt de panino nō solum vna tunica sed quattuor: et morabāt inter gentes: ecce rō dubitationis eorum. sed errabant ex ignorantia. Qm̄ sanctitas vite nō consistit in asperitate solū: s̄ sit bona: qz si sic nullus esset sanctior diabolo qz nullus facit tāta ieiunia. qz ipse nūq̄ comedit nec bibit: nec dormit nec induitur disciplinatur quoti die et c. Asperitas vite bona est ad refrēndū malas inclinatioes quas xp̄s nō habebat: s̄ vita christi fuit exēplaris: qz taliter in hoc mundo viuere voluit vt daret oibus spem saluationis. Primo. xxx. annis voluit esse in domo cū nutritio suo ioseph laborādō vt daret exēplū et spem saluationis laboratoribus et ministris qz si volūt bene et fideliter operari et tenere bonā vitam p̄nt saluari. Sc̄do qñ fuit. xxx. annoz intravit desertū vbi tenuit vitā solitariā magis durā et asperā q̄ iōannes vbi stetit. xl. diebus q̄ nihil comedit nec bibit: dormiuit sup terram nudā. dādo exēplū heremitis et spem saluationis si volūt seruire deo bñ et c. Tertio post hoc tenuit vitam paupis mendicantis eūdo: predicādo et c. Circūspectis oibus. Mar. xi. glo. An aliquis ipsū iuraret ad prandiū amore dei: al̄s ibat ad domū marthe seu magdalene vel comedebat de cibis crudis et c. dādo spē et exēplum mendicantibus et c. Quarto pauit multitudinē magnā hoim et mulieruz in deserto. Jo. vi. Dādo exemplū dñis prelati et diuitibus: vt faciāt magnas elemosynas si volūt saluari. Quinto qñq̄ fugiebat gētes: dādo exemplū debilib⁹ ne stent inter pctōres: et cadāt in pctā: sed fugiāt cōsortium et c. Sexto qñq̄ stabat cū peccatoribus et publicanis. Lu. v. et inter infirmos et imperfectos ad corrigēdum oēs dādo exemplū personis bonis et p̄fectis et c. Sed beatus iōannes tenuit vitā vniformē: qz nō ptinebat ad eū vt esset tā exēplaris sicut xp̄s p̄pter quod eius discipuli decipiebant cōparādo vitā iōanis vite christi. Vidēs ergo iōannes q̄ discipuli sui erant sic increduli imo etiaq̄ inuidebant christo zelantes p̄ magistro suo: cui dicebant. Rabbi qui erat

tecli trās iordanē: cui testimoniū phibui
 si: ecce h̄ baptizat z oēs veniūt ad euz.
 R̄ndit Joā. In hoc gaudiū meū imple-
 tū est. Illū o3 crescere: me aut̄ minui. io.
 iij. Ideo. b. ioā. sciēs q̄ in breui erat mo-
 riturus nolēs suos discipulos relinquere
 in tali statu incredulitatis: iō ex charita-
 te fraterna misit illos ad ih̄s: vt ab ip̄o
 certificarent de veritate. q. d. nō verecū-
 demini: imo ex pte mea interrogate ip̄m
 quasi veller dicere ioanes. ego nō posse
 vel nō possum istos p̄uerrere: s3 ipse sta-
 tim p̄uertet eos: z hoc p3 ex ch̄isti r̄sio-
 ne. Qm̄ vt dicit Luc. xps corā discipulis
 ioānis predicauit pp̄lo: z laudauit z cō-
 mēdauit multū paup̄tatē volūtariā di.
 Beati paupes sp̄u: qm̄ ip̄soy est regnuz
 celoz. Mat. v. Deinde post sermonē sa-
 nauit multos ifirmos: cecos z claudos:
 surdos leprosos z suscitauit mortuos. q̄
 fctō dicit ambaliatorib9 ioānis. Euntes
 renūciate ioāni q̄ audistis z vidistis: ce-
 ci vidēt: claudi ambulāt: leprosi mūdan-
 tur. surdi audiūt: mortui resurgūt: paupe-
 res euāgelizant̄: z bt̄s est qui nō fuerit
 scandalizatus in me. Qui recepto a xpo
 p̄gerio redierūt ad ioannem cum illa re-
 spōsione. Cui dixerunt q̄ xps non: r̄ndit
 ad eos vel ad eoz questione. Immo di-
 xit ioannes. respōdit vobis clare facien-
 do coram vobis signa z miracula q̄ de-
 bebat facere messias. de qb9 Esa. Tunc
 sc3 tpe regis messie aperiet̄ oculi cecoz
 i. ceci videbūt: et aures surdoz patebūt
 i. surdi audiēt. tūc saliet sicut ceru9 clau-
 dus: z aperta erit lingua mutoruz. Esa.
 xxxv. Et dixerūt discipuli. quid est quod
 dicit paupes euāgelizantur. Quib9 re-
 spōdit ioannes. Ecce de hoc quid dicit
 Esa. in p̄sona regis messie. Sp̄s dñi su-
 per me eo q̄ vn̄xerit me. Ad annūciādū
 m̄asuetismisit me: vt mederer contritos
 corde z predicarē captiuis indulgētiam
 z clausis apertione zc. Esa. lxi. Ecce hic
 ratio quare ioannes misit discipulos ad
 iesum sc3 ex charitate z nō ex sui dubita-
 tiōe: vt in ch̄isti cōmēdatione. Qm̄ post
 q̄ discipuli recesserūt a ch̄isto: q̄ ip̄i cō-
 rā pp̄lo dixerūt ch̄isto ex pte ioannis tu-
 es qui zc. Populus potuit dubitare z di-
 cere intra se. Nunquid ioannes dixerat
 de isto q̄ erat messias z mō dubitat zc.

Ideo postq̄ xps satisfecit discipulis ioā-
 nis x̄bis voluit etiā satisfacere pp̄lo di.
 Quid existis in desertū videre zc. scilz
 tūc qm̄ ioānes p̄dicabat. Arūdinē vento
 agitātā. Nō credatis q̄ ioānes dubitet
 de me z forte xps dixit pp̄lo rōnē quare
 ioānes miserat ad eum suos discipulos.
 Hoc mō xps eiecit discipulos ioānis de
 errore z ppl̄m de falsa opinione: z p̄ui-
 dit oibus. Morāl̄ bt̄s ioānes bñ cura-
 bat de illuminatione z saluatione oim̄
 s3 p̄cipue domesticoz z discipuloz suoz
 dādo nobis exemplū q̄ nō solū debem9
 curare de propria saluatione: sed etiam
 oim̄ alioz z maxime domesticoz. Verbi
 gratia. Si vir sit bon9 z deuotus z vxor
 sit vanā zc. non debet dicere vir quid ad
 me de vxore mea: s3 d3 laborare vt ip̄am
 conuertat: z cōuerso. Ideo dicit aposto-
 lus. Sanctificatus est vir infidelis p̄ mu-
 lierē fidelem: z sanctificata est mulier in-
 fidelis p̄ virū fidelem. j. ad Cor. viij. vt
 sepe p̄tingit. Item filios z filias nō solū
 debetis curare vt sint bene indutiz pasti
 sed etiā vt sint bene nutriti vt saluentur.
 Ideo quando sunt parui sunt nutriendi
 taliter. Ideo bona mater tenetur eos do-
 cere paternoster zc. Qz sicut bonus hor-
 tolan9 adaptat arbores teneras zc. Se-
 cus de iam magnis: que non possunt ni-
 si per ignem adaptari. Ita vos de matri-
 monio estis hortolani qui plantatis ar-
 bores in horto vel iardino ch̄istian. ta-
 tis: adeo zc. propter hoc dicit scriptura
 sancta. Patres nolite ad iracūdiā p̄uo-
 care filios vestros: sed educate illos in
 disciplina z correptione. Ad Ephe. vi. Itē
 si habetis famulos et ancillas tenemini
 saluationem eoz p̄curare sc3 vt confiteā-
 tur zc. z faciant penitentiā z audiāt mis-
 sam z cōicent z non dicat̄ sufficit q̄ ser-
 uiant mihi immo dicit scriptura sancta.
 Si quis suoz z maxime domesticorum
 curā nō habet fidē negauit: z est infideli-
 deterior. j. ad Thi. v. Quantū ad sc̄dm
 dicit bt̄s Amb. q̄ ioānes misit discipu-
 los suos ad xpm̄ p̄ fidelitatē cordialem
 Sciens beatus ioannes q̄ p̄fessio fidei
 est summe necessaria ad saluationē. De
 quo supra vide in ser. vlti. dñice p̄me ad-
 uentus: qz deus non solum vult fidē cor-
 dis firmā: sed vult etiā q̄ reuerēter cons-

Neat ore: rest tate virtutis q̄ ducit homi-
 nē ad bonū finem: z saluationem: Aucto.
 Si cōfitearis in ore tuo dñm iesum z in
 corde tuo credideris q̄ deus illū suscita-
 uit a mortuis: salu⁹ eris. Corde em̄ cre-
 dit ad iustitiā: ore autē cōfessio fit ad salu-
 tē. Ad Ro. x. Tota fides xp̄iana cōsistit
 in Credo. Dicat si ego sum in pctis: nū-
 qd̄ ego salu⁹ ex p̄fessioe fidei zc. R̄ideo
 q̄ sic qz fides qn̄ firmiter credit z deuote
 cōfitef̄ inducit hoīem ad cōtritionē: nec
 permittit hominē mori sine vera penitē-
 tia. Deuotio em̄ vt dicit. s. Tho. ij. q. q.
 lxxxij. ad scdm̄ est pinguedo anime cau-
 sata a charitate z cōseruans eam. Et est
 actus religionis z virtutis Ideo ioānes
 qui quotidie expectabat: mortē: fidē quā
 habebat in corde de xp̄o voluit ipsi xp̄o
 ore cōfiteri corā iudeis: z qz per se nō po-
 terat: qz in vinculis erat. Ideo misit di-
 scipulos suos di. Tu es qui vēturus es
 hic em̄ versus terminat assertiue di. Jo-
 annes credit firmiter q̄ tu es ille q̄ erat
 venturus: z mō per nos confitef̄ ore. An
 aliū expectam⁹: nō. q. d. nō expectamus
 aliū de q̄ dicit ipsemet xp̄s iudeis. Ego
 veni in nomine patris mei et nō accepi-
 stis me. Si alius venerit in nomine suo
 scz anti xp̄s: illū accipietis. Joan. v. Isto
 mō an aliū expectamus: non est questio
 dubitativa: z ad istud p̄positū facit re-
 spōsio xp̄i informādo pplm̄ ostendendo
 z faciēdo signa z miracula que messias
 debebat facere: et cōmendādo Joannē
 di. Quid existis in desertū videre: homi-
 nem mollibus vestitū. Ecce qui mollib⁹
 vestiūtur in domibus regū sunt zc. q. d.
 Jam videtis q̄ adultores seu ioculato-
 res adulant regibus z dñis vt habeant
 vestes: quasi velit dicere xp̄s. Non cre-
 dat q̄ p̄pter adulationē Joānes dicat
 mihi. Tu es qui zc. sperans a me vestes
 habere. Ideo potestis sibi credere indu-
 bitāter. Dic hoc quod xp̄s dicit. Ceci vi-
 dent zc. Ecce quō fm̄ Amb. fuit ambas-
 siata Joannis ad Christum ex fidelita-
 te cordiali. Moraliter instruiuntur hic vt
 omnes sciatis. Credo in deū. z quolibet
 die ipsum cōfiteamini manes sero cū p̄-
 testatiōe. Hoc tñ dz fieri maxime in parti-
 culo mortis: siue per se siue per alios in
 persona sua: qz tūc demō tētat maxime

de fide faciēdo suas falsas rationes di.
 Quo tu potes credere. z turbat intelle-
 ctū et tentat de fide que est fundamen-
 tū: qd̄ si cadit: totū edificiū virtutis ruit.
 Ne terre. i. hominibus terreni z mari. i.
 hoibus luxuriosis: qz descēdit diabolus
 ad vos habēs irā magnā: sciēs q̄ modū
 cū tps. hz. Apo. xij. Jo i nostro sc̄to ordi-
 ne. s. p̄dicatoz est laudabilis cōsuetudo
 q̄ qn̄ aliqs̄ frater debet mori pulsatur ta-
 bula: z oēs fratres veniūt z cōfitentur fl-
 dē p̄ infirmo di. Credo in deū zc. Ideo
 Joānes qn̄ debuit mori voluit fidē xp̄o
 p̄fiteri. sic debemus nos facere. Nos ha-
 bentes eundē sp̄m̄ fidei sicut scriptum
 est. Credidi p̄pter qd̄ locut⁹ sum: z nos
 credidim⁹ p̄pter qd̄ z loquimur. ij. Ad
 Cor. iij. Quātū ad tertiū dicit. b. greg.
 q̄ Joānes misit discipulos suos ad xp̄z
 per dignitatē personalē. Sciebat Joā-
 nes q̄ xp̄s merito sue passiōis liberaret
 omnes sibi credētes et obediētes in hoc
 mundo et etiā mortuos in limbo existen-
 tes ex propheta zach. Tu quoqz in san-
 guine testamēti tui emisisti vincos tuos
 de lacu in quo non estaqua. zach. ix. No-
 ta in sanguine testamēti tui: scilicet
 noui per mortem cōfirmati. Joānes au-
 tem qui optime sciebat istam prophetiā
 sciebat q̄ sancti patres sanguie Christi
 erant liberandi. Sed dicit Gregorius q̄
 Joannes nesciebat an christus ipse per-
 sonaliter descenderet ad limbū an mitte-
 ret aliquem angelum. Ideo quia Joā-
 nes erat cito moritur⁹ voluit scire a chri-
 sto: vt sicut ipse Joannes in hoc mūdo
 habuerat dignitatē precursoris: sic etiā
 hanc dignitatem haberet in alio mūdo
 in limbo. Ideo per discipulos volens se
 certificare di. Tu es qui vēturus es zc.
 vnde nō de preterito sed de futuro que-
 rit. Et ad hoc tendit christi responsio: qz
 et si mira faciat: tamen abiecta perpeti
 non dedignatur: propter hoc dixit Chri-
 stus discipulis Joannis. Dicite ioanni
 Beatus inquit qui non fuerit scandali-
 zatus in me: quia ego volo personaliter
 illuc descendere. Modo cogitate quale
 gaudium fuit sanctis patribus quando
 Joannes eis nunciauit aduentum xp̄i
 personalez. Ex ista ratione xp̄s vocauit
 Joannez p̄phetā dicens populo. Quid

existis videre &c. scz qñ veniebat ad ser-
mones Joānis pphete: etiā dico vobis
plusq̃ ppheta. propheta erat qñ viu⁹
prophetabat viuis. sed plusq̃ propheta
qñ mortu⁹ pphetauit mortuis: qz hoc so-
lū cōuenit angelis: Ideo etiā ex hoc Jo-
annes dicit⁹ est angel⁹ dicēte deo p̃re fi-
lio suo de Joanne. ecce ego mitto ange-
lū meū añ faciē tuā. Malach. iij. Mitto
nō solū in hoc mundo: sed etiā in alium
scz in limbū. Mortaliter instrumur hic
ioannes aut fuit ppheta in hoc mūdo:
sed nō fuit cōtenti⁹ sed etiā voluit pphē-
tare in alio mūdo hic habem⁹ exēplū q̃
in hoc mūdo habem⁹ dignitates: prela-
tiones: excellentias officia & diuitias q̃
nō sum⁹ cōtenti. sed faciamus q̃ in alio
mūdo habeam⁹ honores & dignitates
in paradiso: aks modicū valeret: & stultus
esset velle honorari in hoc mūdo: nō in
alio. Mō audite historiā inter multos
stultos quō vn⁹ fuit sapiēs. Noueritis
q̃ i q̃dā p̃ria erat talis psuetudo q̃ quo-
libz āno faciebāt vnū ducē q̃ q̃dū erat
in dignitate habundabat & dabat se de-
licijs &c. & trāfacto anno eijciebatur nu-
dus in exiliū ad quandā insulā vbi mo-
riebat fame. O dixit vnus. Ego scio qd
faciā. vnde cū esset in dignitate & hono-
re puidit vt post haberet vnde viueret.
Quis ipsoꝝ fuit stultus vel sapiens: iste
vel illi q̃ dixerūt. ex quo tā parū durat:
satisfaciā delectationib⁹ meis per om-
nez modū &c. an ille q̃ dixit. Ex quo ista
parū durat: prouidebo mihi in futurū
&c. Ita de nobis dignitates: beneficia &
officia huiusmodi parū durāt. ideo p-
uide & mitte in aliū mūduz bona opera
& hic castiga te: scz humiliādo: deponen-
do pompas: superbiam: excessus vestiū
caudaz: manicaz &c. & mitte elemosynā
dando paupibus: captiuis: puellis: ec-
clesijs &c. Et qñ illi in hoc mūdo se dāt
delicijs moriunt⁹ i alio mūdo fame: vos
aut abundabit⁹ & sedebit⁹ in mēsa Chri-
sti. Ecce exēplū qd hic habem⁹ a beato
Joāne: de quo dicit christ⁹ Inter natos
mulierū non surrexit maior ioanne ba-
ptista. Matth. xj. Tñ nō fuit cōtenti⁹:
sed voluit etiā esse in alio mūdo magn⁹
Ideo curem⁹ de alia vita. Juxta illud
apo. ad Col. iij. Que sursum sunt q̃rite:

vbi Christ⁹ est i dextera dei sedēs: q̃ sur-
sum sunt sapite: non q̃ super terram.

De eadem dominica. Sermo. 4.

Cepit Jesus

dicere ad turbas de Joā-
ne Mat. xj. In p̃nti sermo-
ne volo declarare virtu-
tes necessarias ad pseue-
randū in bona vita & sancta illis qui in-
ceperūt. Sed primo salutē h̃go Maria
&c. Cepit Jesus &c. pro hui⁹ h̃bi decla-
ratione & materie predicande introdu-
ctione sciēdū q̃ quedā dixit christ⁹ Joā-
ni quedā vero dixit christ⁹ de Joanne.
Joāni dixit christ⁹ p nūcios opa mira-
culosa. De quib⁹ dixit sc̃m euangeliz. Renū-
ciate Joanni que vidistis: ceci vi-
dent: claudi ambulāt: leprosi mūdantur
surdi audiūt: mortui resurgūt: pauperes
euāgelizātur: & btūs ē q̃ nō fuerit scan-
dalizatus in me. De Joāne autē dixit
christ⁹ populo virtutes & res mirabiles
& preciosas. de q̃b⁹ dixit thema. Cepit
Jes⁹ dicere ad turbas de Joanne. Quid
existis i desertū videre &c. Quattuor vir-
tutes multū preciosas dixit x̃ps ad tur-
bas de Joāne valde necessarias illi qui
vult perseuerare in bona & sancta vita:
& sunt iste que sequuntur.

Prima est virtuosa firmitas.

Secunda est rigorosa aspiritas.

Tertia est operosa fidelitas.

Quarta est gratiosa puritas.

De his dicit thema ppositum Cepit
Jes⁹ dicere ad turbas de Joāne. s. has
quattuor virtutes. Dico p̃mo q̃ p̃ma vir-
tus multū necessaria persone volēti per-
seuerare in bona vita icepta est virtuosa
firmitas: hec est necessaria tā religiosis
q̃ ecclesiasticis: tā heremitis q̃ etiā illis
de matrimonio tenere fortiter i bona vi-
ta icepta & nō desistere: nec carnis icli-
natione: nec diaboli tētatione. nec mūdī
occasione. Anteq̃ homo elegat statum
debet bene respicere & deliberare que vi-
ta: quis modus viuendī: quis status sit
melior & magis p̃ nostra cōplexiōe. Re-
ligio ei eligibilis est: si tñ seruet⁹: sic etiā
de alijs: qua electa oportet cōtinuare &
perseuerare firmiter. Auctoritas. Esto
firm⁹ i via dñi: in veritate sensus tui. et

sciētia. Ecclī. v. Nota q̄ via dñi est bon⁹
status quē elegisti p̄ quē de⁹ venit ad te
z tu vadis ad eū p̄ gratiā: i veritate sen
sus tui. scz q̄ tibi z tue cōplexiōi sit pro
portionat⁹ z sciētia: vt si nescis eligere
q̄s status sit melior. pete p̄siliū a sciētī
bus zc. z cōtinua: nō sicut pueri q̄ quoti
die vellēt mutare magistrū. De hac v̄tu
te x̄ps landauit z p̄mēdauit iohannē di
cēs. Quid existis i desertū videre arūdi
nē vento agitatā q. d. nō talis iohannes:
sz fortissim⁹: vt rupes z imutabilis a san
cta vita quā elegit in sua pueritia. Mo
ra. O quot arūdines variables z mu
tabiles sunt hodie in mundo q̄ modico
v̄eto tētatiōis mutant. Verbigra. Quot
sunt q̄ in aliq̄ bono sermone recipiūt bo
nū p̄positū emēdādi se dicēdo: O miser
tā male feci vsq̄ modo. Decetero volo
corrigere vitā meā zc. tūc est cāna recta
Sed cadūt v̄eto tētationis q̄ demō vel
amici dicūt: z qd̄ creditis facere mō qm̄
estis iuuenis zc. oēs faciēt truffā de vo
bis. Ex isto v̄eto q̄ plures mutant p̄posi
tū z cadūt qz sunt debiles. Itē multi v̄su
rarij q̄ pponūt restituere vsuras: furta:
rapinas zc. z proponūt decetero viuere
de suis laborib⁹ zc. sz cadūt v̄eto tēta
tionis qm̄ d̄z eis qd̄ vultis facere miser
hō. Si clerici etiā z talis bon⁹ hō. facit
idē z ecclīa p̄mittit zc. z sic mutant suum
bonū p̄positū z cadūt. Itē de luxuriosis
Qm̄ religios⁹ cleric⁹ vel laic⁹ est iuolūt⁹
luto luxurie: q̄ qm̄q̄ habēt remorsus con
sciētiez pponūt viuere castez dimittere
malā societate tūc canna est recta. sz ca
dit v̄eto tētationis diabolice. qm̄ mulier
dicet sibi flēdo corā eo z dicēdo. O quid
faciā. mō vult me dimittere. Ego fui vo
biscū sēp dū erā iuuenis: z qd̄ faciā mō
zc. Idē de vindicatiuis. qm̄ aliq̄s iniu
riat⁹ pponit remittere p̄pter deū: face
re pacē cū inimicis iuxta volūtatē dei:
tūc canna recta est: sz cadit v̄eto tētatiōis
qm̄ dicūt amici. qd̄ facietis modo dicent
oēs q̄ estis iude⁹ z nihil valetis: z sic mu
tat p̄positū z cadit. Itē quot sunt q̄ ice
perūt bonā vitā: sz modico v̄eto derisio
nis statim desistūt: ideo dicit scriptura
sc̄ta. Nō v̄tiles te in oēm v̄etū z nō eas
in oēm viā. Eccl. v. Magn⁹ defect⁹ est il
loz qui ex locutionib⁹ gentium statiz di

mittūt bonū p̄positū z bonā vitā iceptā
qz semp fuit q̄ mali loquūtur q̄ bonos.
Nūq̄s fuit vita ita sancta sicut x̄p̄m ma
li obloq̄bant de ipso. tñ nec p̄pter hoc
x̄ps p̄positū mutauit. Scitis qualr e de
obloquentib⁹ z desistentibus a bono in
cepto. sicut de puo puero q̄ a matre mit
titur aliquo q̄ ex latratu caniculi timet
nec audet transire: immo reuertitur cuz
tñ caniculus non potest sibi nocere i ali
quo. Talis em̄ s̄ultitia illoz qui ex lo
cutionib⁹ gentiū nō tādē bonā vitā cō
tinuādo trāsire. Pater noster x̄ps z ma
ter nostra ecclīa sc̄ta mittit nos vt vada
mus ad ciuitatē paradisi. Et qm̄ homo i
cipit bonam vitā tenet homo viā para
disi z caniculi. s. mali. i. male persone la
trant dicēdo. hypocrita zc. Sed non ti
meas transire: p̄mittas ipsos latrare: qz
nō mordēt te. videt ergo bñ q̄ eitis pue
ri: qz ex hoc dimittitis viā paradisi. De
ista malitia dicit p̄pheta dauid. Sagit
te puuloz facte sunt plage eoz z ifirma
te sunt q̄ eos lingue eorum. Conturbati
sunt oēs q̄ videbāt eos: z timuit ois hō
p̄s. lxiiij. Nota sagitte paruuloz sunt sa
gitte q̄bus pueri sagittat muscas. dicit
q̄ tales sunt sagitte obloq̄ntiū q̄ nō vul
nerāt. qd̄ declarat dicēs. Infirmitate sūt
q̄ eos lingue eoz. s. obloq̄ntiū: qz nul
laz hnt fortitudinē: tñ vt pueri p̄turba
ti sunt. s. q̄ timēt eos: q̄ videbāt eos. s. ob
loq̄ntes: z timuit ois hō qui. s. dimittit
ex hoc viā paradisi. Quot religiosi vidē
tur ad oculū q̄ vadūt ad infernū via re
cta: qz nihil seruāt: de p̄missis. Idē d̄ cle
ricis z alijs z isto timore nō audēt icipe
re bonā vitā. Sz illic trepidauerūt timo
re vbi nō erat timor. p̄s. xiiij. ideo neces
saria ē firmitas. Scōz quod est necessa
rium est rigorosa asperitas. s. q̄ carnem
Ratio. Caro em̄ nostra habet p̄ditiones
anguille vel murene q̄ labit nec pōt reti
neri nisi sit voluta in arena vel cuz are
na. Ita est de carne nostra quā si vultis
tenere delicate in cibo potu vestib⁹ z le
cto zc. nō poterit retiere eā: iō necessa
ria est religiosa asperitas i cibo z potu
sic tenebitis eaz. Ista est rō quare mō i
mūdo sunt tot mali religiosi clerici zc. q̄
volūt viuere delicate sine aliqua asperi
tate. Ideo dicit ap̄tus. Ad rom. xiiij. In

Dominica. iij. aduentus domini.

duimini dñm Jesuz xpm z carnis curaz ne feceritis in desiderijs. Nota iduimini dñm Jesuz xpm. s. per vite asperitatē qz ei⁹ vita fuit semp durs z aspera. In duitur xps per imitationē: z curā carnis ne feceritis in desiderijs: lz tñ in necessarijs. De ista virtute xps laudauit Joānem dicēs. Quid existis videre hominē mollibus vestitū: ecce q mollib⁹ vestiuntur: in domib⁹ regū sūt. Dicit hic Greg. Si in mollib⁹ z p̄ciosis vestibus. culpa non esset: nequaquā tam vigilāter sermo diuinus Joannē de asperitate vestium collaudasset. Inuitur ergo q magnuz p̄ctm̄ est velle mollibus indui. Si dicat z si ego de meis diuitijs de bono iusto acq̄sitis facio mihi vestē p̄ciosaz qd̄ peccatus est: dicit hic Grego. qnō est aliq̄s q̄stūcūq; honorabilis p̄sona q̄ curret i domo vt honorabiliter vestiat. Idē de mulierib⁹. S3 qñ h3 ire extra z videri. Ergo nō fit nisi ad pascēdū oculos gentiū z nūquid esset melius ad pascēdum ora pauperuz q̄ moriunt fame z ad redimēduz captiuos q̄ sunt in puncto abnegandi fidē: Ideo nō est sine culpa qui i his facit supfluitatem. ideo ap̄ls. habentes alimēta z quib⁹ tegamur his cōtenti simus. i. Tim. vi. Nota hñtes alimēta nō dicit delectamēta. z qb⁹ tegamur. nō dicit qb⁹ ornemur. Itē qd̄ vltra hoc ē peccatū est. z etiā stultitia. Verbigra. Si q̄s ex crimine sententiatur ducit ad furcā eq̄ tādo cui vellēt. ponere vinculū in collo de corda: z ipse diceret nō: qz ego suz diues: ideo volo vlcū de serico: z qñ ip̄e teneret i collo rideret z se de vinculo ap̄ficiaret: nunqd̄ iudicaret stult⁹: In hac stultitia sum⁹ nos. Quare vestis fuit data hoī: nūqd̄ ex quodā furto nri patris ade ex quo de⁹ sentētiauit hoīez ad mortē z vestiuit eū vt cū illa duceret ad mortē: Quando ergo vos dicitis Certe volo mihi facere talē vestē zc. O stulte: tu vis te ap̄ciari de signo furti. Et ex ista rōne dicit scriptura sācta. In vestitu ne gloriaris vnq̄s. Eccl. xi. Si dicat. ad minus in die festo vel nuptiarū gloriabor respōdet dicēs. Nec in die honoris tui extollaris ibidē. Tertiū quod ē necessariuz est operosa fidelitas: vt. s. fides que est int⁹ i corde exeat extra per bona ope

ra. Ratio qz fides xp̄iana p̄paratur Racheli vxori Jacob pulchre: q̄ videns qd̄ nō gnaret dixit viro suo iacob. Da mihi hī liberos alioqui moriar. Gen. xxx. Ecce fides xp̄iana Rachel interpretatur visum principiū. Principiū oim̄ rerum est deus ego principiū qui z loquor vobis Jo. viij. Hoc principiū videt p̄ fidē nunc sed qñ erim⁹ in paradiso videbimus facie ad faciē secuti est. Fides aut̄ catholica est Rachel pulchra z clara sine errore q̄ dicit viro suo. s. Nō fideli. Da mihi liberos alioqui moriar. Quid p̄derit fratres mei si fidē quis dicat se habere opera aut̄ nō habeat: nūquid fides poterit saluare eū: sequitur. Fides sine opibus mortua est. Jac. ij. Ideo requiritur operosa fidelitas. scz vt illud quod credim⁹ intus in corde ponamus extra in opere verbigra. Creditis vos q̄ xps descēderit de celo z hūiliauerit se z itrauerit yternuz h̄ginis. Iō istā credentiā ponatis in opere hūiliādo vos de superbia: pōpa vanitate z statu zc. Itē creditis q̄ xps fuit paup̄ i hoc mūdo q̄ nihil voluit habere i hoc mūdo. Iō ponat̄ in ope cauēdo ab oī auaritia: vsura rapina zc. Itē creditis vos q̄ xps voluit cōcipi z nasci sine oī corruptiōe: z voluit semp h̄ginitatē p̄seruare. Iō ponat̄ illā credentiā in opere cauēdo ab oī luxuria corruptione zc. Itē creditis q̄ xps ex amore z dilectiōe voluit mori z pati p̄ nobis. Ideo caueat̄ ab invidia. Itē credit̄ vos q̄ fuit abstīnēs: qz nō comedebat nisi semel in die: nec comedit carnē nisi de agno paschali ex ordinatiōe legis. Ideo abstīneatis vos ab excessib⁹ cibi z potus seruādo ieiunia ecclie: nō comedēdo ante missā in dñica. Itē creditis vos q̄ xps fuit patiēter: qui cū a nulla creatura posset cogi: patiēter tñ voluit subijci iudiciibus z sagiōib⁹ zc. p̄re caueat̄ ab ira. nō queratis vindictā ab aliq̄ iniuria. Item creditis vos q̄ xps fuit diligētissim⁹. Iō vos non sitis ociosi in operib⁹ spiritua lib⁹. Nec est fides operosa. De ista xps laudauit z cōmendauit Joannē dicens Quid existis videre prophetam: immo dico vobis plusq̄ prophetaz. Nota propheta a procul fante. s. loquente procul vel que ex tēpore: vel q̄ ex natura sciētia

ria distat: hoc est officium prophete: sed dicitur plusquam propheta. quam illud quod dicit hore: ostendit digito. Propheta fuit iohannes quando dixit. Post me venturus est cuius non sum dignus calciameta portare. Mat. iij. Sed fuit plusquam propheta quando digito ipsum ostendit populo dicens. Ecce agnus dei ecce qui tollit peccata mundi. Joannis. i. Ita est ille qui scit. Credo in deum. quando ipsum dixit est propheta a procul fante: precipue quando dicit. inde venturus est iudicare vivos et mortuos: quia distat a cognitione eius naturali. Sed est plusquam propheta quando facit opere quod dicit ore: et ita ostendit alijs ut faciat: et potest dici digitus dei est hic. Exod. viij. De quolibet tali dicit christus angelis custodibus nostris. Quid existis videre prophetam? Respondent sancti angeli. etiam domine plusquam prophetam. Sed eo modo iam completus est placus david in persona dei dicentis. Signa nostra non vidimus: ideo non est propheta: et nos non cognoscet amplius. ps. lxxij. Nota signa nostra scilicet opera bona exteriora que sunt signa fidei interioris. Ita non est propheta. Et hoc quantum ad illos qui nesciunt Credo in deum vel si sciunt non curant ipsum dicere mane et sero devote. Quartus quod est necessarium est gratiosa pueritas: quam ad convivium paradisi non intrat aliquis immundus et inhonestus. Apoc. xxi. Non intrabit in eam aliquis coinquinatum: et abominationem faciens et mendacium. Immundi et inquinati sunt illi qui peccant corde ex immundis cogitationibus et non audent facere opus timore scandalum. Sed totaliter se balneant in istis cogitationibus abominationes facientes quam faciunt opere peccatum quod cogitaverunt in corde. Mendacium faciunt illi in matrimonio qui non servant fides sibi mutuo promissas. Ideo necessaria est gratiosa puritas. De ista virtute christus commendavit et laudavit iohannem dicens. Hic est enim de quo scriptum est. Ecce ego mitto angelum meum ante faciem tuam. Non quod iohannes fuerit angelus in natura: sed dignitate et puritate. Ideo multum debemus cavere ab immundicijs luxurie memorari quare sumus creati: quia sumus socii sanctorum angelorum in paradiso. Unde christus. Cum autem

a mortuis resurrexerint non nubent neque nubentur sed erunt sicut angeli dei in celis. Hec sententia habet. Matth. xxij. et Mar. xij. Ideo imitemini conditiones angelorum: quia si vos vultis ponere filium vestrum in curia regis vel palati iam ante incipitis ei ostendere mores curie aliter reputabitur pastor ovium. idem de nobis etc. De eadem dominica. Sermo. iij.

Enunciate iohannem

ni qui vidistis et audistis. Matth. xij. Nunc volo predicare de sancto evangelio secundum intellectum spirituale. Sed primo salutetur virgo maria etc. Renunciate iohanni. Thema istud est responsio quae fecit christus iohanni per nuncios dicens. Renunciate etc. sed spiritualiter maxime tropologice: seu moraliter. Sed oportet primo declarare duo verba thematicis. Primo quis sit iste iohannes incarceratus. Secundo qui sunt isti nuncios quos christus misit sibi dicere. Renunciate etc. Quantum ad primum iohannes incarceratus est quilibet christianus existens in peccato mortali. Iohannes autem interpretatur cui facta est donatio a deo. Modo nulli creature humane donavit deus tantum quantum dedit christiano. Cui primo deus dedit beneficium generale: scilicet imaginem suam propriam in creatione quia sicut deus est unus in essentia: et trinus in personis: ita anima est una in essentia et tres in potentie. Item deus pater dedit filium suum christiano in socium in hoc mundo. xxxij. annis qui ore proprio predicavit secreta fidei de gloria dei de gaudio paradisi: de penis inferni et purgatorii. in quo dedit nobis suam sapientiam. Item dedit nobis suam potentiam in miraculorum operatione quando dicta sua miraculis confirmabat. Item christiano vitam suam dedit et sanguinem proprium in nostra redemptione: quia nihil aliud fuisset sufficiens precium. Item dedit dilectam animam suam: quam in morte fuit a corpore separata: ut nobis daret in hoc mundo vitam gratie et in celo vitam glorie. Item dedit nobis corpus suum in comunione suam divinitatem in fruitione et celum per habitationem. Si ergo secundum interpretationem iohannes est cui facta est donatio a deo: et

cu3 xpianis deus dederit tot dona: ideo
 qlibet xpian^o dz ioanes z possum^o dice-
 re de deo. Maria z p^oiosa nobis p^omis-
 sa donauit vt p hoc efficiamini diuine
 p^osortes nature. ij. pe. i. Sed ioannes. i.
 xpianus est in vinculis. i. incarceratus:
 qn est in pcto mortali. Culpa est captio.
 Vincula sunt pctā mortalia z quot pctā
 h3 hō vt tot vinculis ligatur. Pro q no-
 tandū q aia h3 oia mēbra vt corp^o: sed
 sunt spiritualia: sicut mēbra corpis sunt
 corpalia: z fin mēbrū p qd peccat sic aia
 ligat cathena cui^o caput est in inferno.
 Verbi grā qn hō peccat p gula3 vel lin-
 guā male loquendo ptra deū vel ptra p-
 ximū statim aia ligatur in gutture. Itē
 frangendo ieiunia ecclesie vl penitē-
 tie vel voti: siue nimis comedēdo vel bi-
 bēdo: inebriādo se: quoties in hoc pecca-
 sti tot cathenis es ligat^o in gutture. Itē
 qn peccas corde supbiēdo: inuidēdo: fra-
 scēdo: male desiderādo: vel cogitando
 tot cathenis es ligat^o iuxta cor in pecto-
 re. Itē qn hō p^occat manib^o furādo: p-
 ximū percunēdo: vel inhoneste tāgēdo
 zc. Itē qn hō peccat renib^o per luxuria3
 qm vt dicit B: e. pctm luxurie in renib^o
 habet suā radicē. Idē de pedib^o eundo
 ad sortilegos vl ad alia mala cū socijs.
 Isto modo chustianus vinculatur z in-
 carcerat in captione culpe. Auctoritas.
 Iniquitates sue capiunt impiū: z funi-
 bus pctōrū suorū cōstringitur. Prouer.
 v. Nota ipiū qz magna impietas est ca-
 ptiuare filiā regis sc3 aiaz filiā dei: que
 nihil h3 a p^ore carnali: qz aia hois a so-
 lo deo increatur corpi. lz materia ad eā
 p p^orem disponat quā pctōr vendit dia-
 bolo modico p^ocio, delectatiōis. Ecce qe
 est ioanes capt^o z vinculatus. Quātum
 ad scōm vidēdū est qui sunt nūcū quos
 xps misit ad ioānem captū dicens. Re-
 nunciate ioāni zc. Dico q isti nūcū sunt
 p^odicatores sc3 oēs illi q habent officij
 pred^ocati. Auctoritas. Quō aut predi-
 cabunt nisi mittant. Ad rom. x. Nota
 quō audiēt sc3 populi precepta et illa q
 habent credere z facere sine predico-
 re. Quomodo vero predicabūt nisi mit-
 tant: vel per apertam reuelationē sicut
 misit ap^os dicens. Ecce ego mitto vos
 sicut oues i medio lupoꝝ. Mat. x. Lupi

sunt detractores qui mordent murmu-
 rando zc. vel mittuntur a deo p secretā
 inspirationē. qn proponūt predicare bo-
 nas doctrinas. Sec^o qn predicat doctri-
 nas poetarū: qz tūc nō mittunt a deo: sz
 a diabolo. Ideo qsi p impossibile dicit
 ap^os. Quō p^odicabunt nisi mittant. Pre-
 dicatores ergo qui mittunt a deo debēt
 renunciare ioanni. i. xpiano capto z vin-
 culato ea que in sacra scriptura audie-
 runt legendo: vel viderunt cōtemplādo
 et sustendēdo q io poterit liberari z exi-
 re de captiōe culpe. ecce quare dicit the-
 ma. Renūciate sc3 vos predicatores nū-
 cū mei ioanni. i. xpiano in vinculis con-
 stituto: que audistis z vidistis. s. in scri-
 ptura sacra. Prop^o hoc volo mō vob^o nū-
 ciare illa que vidi z audiui studēdo san-
 ctum euāgeliū: z sunt septē que xps di-
 xit nuncijs ioānis: sc3 Ceci vidēt: clau-
 di ambulāt: leprosi mūdant: surdi audiūt
 mortui resurgūt: paupes euangelizant.
 Btūs est q nō fuerit scādalizat^o in me.
 Ista septē sunt necessaria ad exeundum
 de pctō: q sunt pctōri nunciāda fm q di-
 xit xps. Renūciate ioāni q vidistis z au-
 distis zc. Primū est: ceci vident. Ceci sūt
 pctōres i mala vita viuētes. Pz iudicio
 v^oro. Qm si vos de fenestra videtis ali-
 quem transeuntē p vicū cespitantē z ca-
 dentē. mō inter lapides: mō in luto: mō
 in spinis: z vadit sic impigendo: ac si de-
 beret frangere collū statim vos iudica-
 bitis q talis est cec^o. Sic incedūt pecca-
 tores p viā hut^o mūdi impigendo: quia
 mō cadūt in luto luxurie: mō inter spi-
 nas auaricie mō iter lapides ire: mō in
 aq pcti gule: iō recte sunt ceci. Auctori-
 tas di. de pctōrib^o. Ambulabūt vt ceci:
 qz dño peccauerūt. Sophonie. i. Modo
 vidēdū est qualr isti ceci vidēt. Dico q
 in p^otritione illuminant a deo. Tunc em
 de^o apit oculos aie et vident. Prio quō
 sunt in ira regis xpi. Null^o v^om esset le-
 tus q sciret se esse in ira dñi sui: qto er-
 go magis de xpo rege. Scdo vidēt quō
 ex pctis pdiderūt oia bona opa z meri-
 ta z vtutes zc. Qualis dolor z tristitia
 est mercatori qn nūciat q nauis in qua
 habebat magnū lucrū z bona sua ē sub-
 mersa. idē zc. Tertio: vident q pdiderūt
 dignitatē z honorē qz fm pntem iusti-

clam erāt scripti in libro dei in celo. Ac si papa haberet aliquē sacerdotem scriptū in libro suo p cardinali. Sed ppter peccatū suū ipm radit z facit simplicem scholarē vel sacerdotē: qualis dolor et tristitia. Idē de rege q haberet nomen tuū scriptū vt faceret militē: s3 ppter pditionē tuā quā sibi fecisti facit te seruū z abiectū q̄lis tristitia. idē zc. Quarto vidēt penas z tormēta eis iā parata in inferno: z timēt z cōterunt: tūc ceci vident. Et tūc q̄libet talis pōt dicere. Unū scio. qz cecus cū essem mō video. Joā. ix. Secundū est. Claudi ābulant. Claudi sunt peccatores. p3 ad oculū. Si vos vaditis ad beatā Mariā adgrani: z in via inuenitis hōiem sedentē immobiliter: z q̄ties inde transitis ipsum ibi inuenitis: nūc qd claudū: debilē z impotentē ipm iudicabit imo. Idē de pctōib9. Quot dies sunt siue menses vl' anni q vos estis in pctō supbie vel auaricie: tot anni sunt q vos statis immobiliter: qz nō vaditis vltra p viā paradisi p bona opa z merita: qz nō habetis grām gratū facientē. Ideo statis immobiliter vt claud9: iō d3 de pctō re. ij. Regū. iij. cecidit z claud9 effectus est. Sed incipiūt ambulare in boni ppositi assumptiōe q̄n supbus dicit. O miser: vere vsqz mō malevixi supbe z pōpofe: sed decetero volo dimittere istā supbiā zc. Idē de auaro z luxurioso zc. Qui bus dicit xps. Ambulate dū lucē habetis vt nō tenebre vos pprehendāt. q̄ ambulat i tenebris nescit quo vadat. Joā. xij. Nota ābulate dū lucē. s. cōtritionis habetis zc. Tertiū est leprosi mundant sc3 a lepra. Lepra ppter septē malas cōditiones q̄s h3 significat septē pctā mortalia. P̄ia qz facit hōiem inflare. Ecce hic pctm supbie. Sc̄da qz facit sitire. ecce hic peccatū auaricie. Tertia est morbus contagiosus. ecce hic pctm luxurie. Quarta qz psumit humidū radicale. vt dicūt medici. Ecce pctm inuidie qd cōsumit charitatē q̄ dat vitā aie. Quinta qz facit āhelitū fetidū ecce gula. Sexta qz facit vocē raucā. ecce ira. Septia debilitat oīa mēbra. ecce accidia. ideo de pctō re d3. iij. Regū. v. Egressus ē q̄si nix ab eo leprosus. Nota egressus est sc3 peccator ab eo. i. a deo. q̄n ab ipso recedit

peccādo mortaliter: s3 isti leprosi mūdātur in cōfessione. O si esset fons curatiu9 oīm infirmitatū: tot9 mūd9 ad ipsum accederet. Talis ē p̄fessio vbi curant oēs infirmitates aie. Ibi em mundamur et purificamur ab omī lepra z macula peccatorum. In cui9 figura dixit Heliseus propheta p̄ncipi. Naama leprosa. Uade z lauare septies in iordane z mūdaberis. iij. Regū. v. Nota in iordane qd est nomē ppositū de ior. idest flumē. z dā qd est iudiciū. idest q̄si flumē iudicij. Iō significat p̄fessionē q̄ d3 flumē: qm potestas p̄fessoris lauandi aiam p̄cedit a fōte diuine potentie. Mat. ix. Glorificauerūt deū qui dedit potestatem talē hoib9 sc3 post ei9 incarnationē. Dicit etia cōfessio iudicij: qz ibi est re9. s. pctōz et iudex sc3 confessor. Ideo debet sedere p tribunali zc. Dixit ergo ppheta. Uade et lauare septies: qz op3 confiteri de septē pctis mortalib9: in quib9 oīa peccata mortalia includunt. Tūc leprosi mūdantur: qz cōfiteri de vno peccato z nō de alio: nihil valet. Aug. caueas ne verecūdia ductus diuidas cōfessionē. quia hoc est semper venia carere ad quam putas per frustra puenire. Quartū est surdi audiūt. Surdi sunt peccatores vt ptz ad oculum. Si oīa cymbala mō sonarent z vos diceretis nos nō audim9: tales merito surdi iudicarent. Idē de multis tubis sonantibus siue bōbardis Si pctōes surdi sunt q̄ fortissimos sonitus bōbardarū tubarū. s. diuinarū predicationū z cōminationū nō audiunt nec percipiunt. Nō em vocē illius tube dicētis. Qui facit supbiā in hoc mūdo dānabit eternaliter i alio z sic de alijs peccatis. Propter qd quilibet peccator dicere pōt ego aut tanq̄ surd9 nō audiebā. ps. cxxvij. Sed isti surdi audiunt in penitentie iūcte acceptatiōe q̄n dicit p̄fessor: video ex vestra p̄fessione q̄ fecistis hoc z hoc zc. propter hoc facietis hoc z hoc zc. Et peccator dicit placet mihi. Tūc surdus audit q̄n gratanter acceptat penitentiā cōfessoris dicens. Ex ista euadā penam inferni: ergo audite audientes me z cōmedite bonū: z delectabitur in crassitudine aia v̄ra. Esa. lv. Nota audite: scilz aurib9 aie audietes me. sc3 aurib9 cordis

Domínica. iij. aduentus domini.

Quintum est mortui resurgunt. Mortui sunt peccatores. Ratio ad oculū. Si aliquis corā vobis bibit taceā venenosis potionibus plenā: nūquid iudicabitis ipsum mortuū: imo. O quot sunt hodie mortui in mūdo veneno odij z rancoris: qz odium est venenum: qz occidit animam tuam z non tangit inimicum tuum. Ideo est magna stultitia velle recipe vī dictā de aliquo qd non est nisi bibere venenū. Ideo prime Joānis. iij. Qui non diligit scz proximū suū: manet in morte. Ois enim qui odit fratrem suum: homicida est. S3 isti mortui resurgunt amabili dilectione remittendo iniurias faciēdo pacē: petendo veniā ab iniuriato siue ab inimico: emēdā faciēdo si op^o sit: z tūc pnt dicere. Nos scim⁹ qm̄ translati sum⁹ de morte ad vitā: quoniā diligimus fratres. prime Joannis tertio.

Sextum est. Pauperes euāgelizantur siue laudant^r vel p^rdicantur. Paupes sunt illi q̄ soluerūt vsuras vel rapinas: vel q̄ amiserunt bona sua per furtū vel huiusmodi. qz lz al^s fuissent diuites: tamen paupes sunt propter ea que amiserunt. De his dicit scriptura sc̄ta. Venatio leonis onager in heremo: sic et pasua diuitum sunt pauperes. Eccl. xij. Vult dicere q̄ sicut asinus siluester est cibus leonis: ita zc. sed isti pauperes euāgelizantur in restitutione: qm̄ dñs restituit rapinā vasallis suis: vsurarius vsurā: iurista calūniā dñs salariū seruitorib⁹. Tūc pauperes euāgelizant^r. Et pōt dicere ille q̄ restituit x̄bū xpi. Spūs dñi sup me p^r p^r qd̄ vixit me. euāgelizare paupib⁹ misit me. Esa. lxi. z Luc. iij. Nota spūs dñi sup me. qm̄ añ erat spūs diaboli super eū: iō faciebat rapinā: vsurā. furtuz zc. Septimū est. btūs est qui non fuerit scādalizat⁹ in me. Scādalō grece idem est qd̄ crispere latine. Uia eundi ad paradysum est xps. Joā. xij. Ego sum via v̄itas et vita. in hac vita ipingūt z crespitāt illi q̄ tenent bonā vitā z faciūt penitentia: sed nolūt cōmunicare in pascha dicēdo. Dñe nō suz dign⁹ vt itres sub tectū meū. Mat. viij. zc. z sic frangūt sibi collū. Dicta auctoritas facit mltos cespitare dicēdo. Dñe nō sum dign⁹ zc. Nota q̄ duplex est dignitas, s. eq̄paran

tie seu equalitatis z sufficientie. De p̄ma null⁹ est dign⁹ nec etiā angeli. Et de ista dignitate dixit ille cēturio xpo. Dñe nō sum dign⁹: s3 nō dixit nolo qd̄ irretis. Dignitas sufficientie est qm̄ hō conterit^r de peccatis cū pposito nō reciditūandi zc. Si estis digni dignitate sufficientie vt xps irret. dñs exercitū erit vobis in sanctificatione: in lapidē offensionis z in petrā scādali. Esa. viij. Nota cum dñs exercitū erit vobis in sanctificatione. loquit^r his q̄ deuote cōmunicant. Vobis aut^m in lapidē offensionis: loquit^r illis q̄ nolūt cōmunicare: qz ibi frangunt sibi collū. Et in petram scādali. hic loquitur de clericis q̄ tenent sepe cōmunicare celebrādo: z ipsi nō curāt. Qd̄ fit in theologia vtrū sacerdos teneat celebrare q̄libet die. dicit. s. Tho. q. non: sed talr d3 viuere q̄ quolibet die sit paratus celebrare. Sed darvnā regulā generalē in iij. pte. q. lxxxij. ar. x. z quorūdā narrata et improbata opinione. sic pcludit sanctus Tho. Sacerdoti etiā si nō h3 curā animarū: nō lz oīno a celebratiōe cessare. S3 saltē videt^r q̄ celebrare teneatur i p̄cipuis festis et maxime in illis dieb⁹ in quibus fideles cōicare psuenerunt. hinc est qd̄ d3. ij. Macha. iij. q̄ iā nō circa altaris officia dediti erant: sed cōtempo tēplo et sacrificijs neglectis. Hec sc̄tus Tho. in formavbi supra. Ambro. etiam dicit in quadam orōne. Graue est q̄ ad mēsam tuā mūdo corde z manib⁹ innocentibus nō venim⁹. sed graui⁹ est si dū pctā meruim⁹: etiā sacrificium nō reddamus. De ista materia vide sanctū Tho. in. iij. di. xij. q. i. ar. ij. q. i. vbi etiā probat q̄ nō lz sacerdoti etiā curā animarū nō habenti oīno cessare a celebratione. Qz fm̄ Greg. cū crescūt dona rōnes crescunt donozū: lz sacerdoti data est ptās nobilissima ergo re⁹ negligentie erit nisi illayta^r ad honorē dei z ad salutē suā et aliorū viuozū z mortuozū. fm̄ illud. s. Pe. iij. Unusquisq̄ grām quam accepit in alterutrū illā administrātes zc. Nisi forte aliq̄s ex familiari spūsancti instinctu dimittit sicut legitur de quodam sancto patre i vitas patrū qui ordinat⁹ nūq̄ postea celebravit. Hec sc̄tus Tho. i. iij. vbi supra: et p̄optime: sed de bona ras

Hone sepe tenet celebrare vt satisfaciat. Sed mo volut habere magnos redditus et celebrare paucas missas. Qm celebrat semp vident celebrare missam nouam. Dicunt ipsi religiosi tenent celebrare q recipiunt elemosynas. Et nuncd vos recipitis maiores elemosynas q religiosi. Nunquid redditus quos recipitis sunt de patrimonio vro an de elemosynis. Nuncd pater dimisit ipos vobis in testameto. Ecce quare dicit. Beat⁹ est qui no fuerit scandalizatus in me. Sed vitatur hoc scdalu fideliter et deuote sumendo xpm iuxta suam ordinationem. ps. cxvii. par multa diligentibus lege tuam et non est illis scandalum.

De eadem dnica. Sermo quartus.

Existis videre

Earundine vento agitatum. Mat. xi. Thema ppositum iuxta intellectum allegoricu dat mihi motiuu predicandi de fide catholica. Sz prio salutem xgo maria et. declarem thema ad lram. Mo iuxta intellectum allegoricu seu figurale: q est qm homo loquitur de illis que dz credere volens ergo vobis loqui de sancta fide catholica: volo vobis tria declarare in pnti smone de sancta fide.

Primo de sua vera conditione. quia dicit arundinem.

Secundo de sua dura impugnatione quia dicit vento agitatum.

Tertio de sua certa probatione: ibi existis videre.

Primu qd volo vobis declarare de fide est de sua va pditione: qz dicit thema arundine. Arundo ei significat fide catholica ppf tria q hz. Primu qz hz canutoz diuersitate siue multiplicitate. Scdz canutoz vacuitate. Tertiu folioz venustate: q optie pueniunt fidei. Prio arudo hz canutoz multiplicitate. Sec^o de lacea q est vniformis nec hz canutos. Ecce h pma pditio fidei scz articuloz diuersitas seu multiplicitas. Fides qua de deo habnerunt phi erat vt lacea vniformis: qz no erat diuisa p articulos. s. q erat vn^o de^o vna pria causa: vn^o primus motor: vn^o pum^o principium. Idē de fide iudeoz qua habebat de deo ex lege moy-

si. Audi israel dñs de^o vester deus vnus est. Deut. vi. Sz fides nra xpiana no est vt lacea vniformis: sz ad instar arundinis diuisa et multiplicata p articulos. xiiij. quoz septē ptinent ad xpi diuinitatem: et alij septē ad xpi humanitatem: qm ille idē de^o que phi et iudei dicunt esse vnum nos etiam xpiani dicimus vnū esse in essentia: sed trinū in psonis. s. patre filium et spiritum sanctum. Et potest oñdi in sole vno in quo est substantia: splendor et calor et. Septē aut articuli pertinentes ad diuinitatem sunt isti. Prim^o q est creator oim visibiliū rerū et inuisibiliū corporaliū et spūaliū. Scds q est iustificatoz peccatozū penitentiū. Tern^o q est resurrectio oim hoim in die iudicij. Quartus q est retributor iuxta merita oibz bonoz et maloz et sic de alijs. Alij septē ptinent ad xpi humanitatem. Primus de ipsius incarnatione. Scds de ei^o natiuitate. Tern^o de ei^o passione: vt saluaret oim sibi credētes et obediētes. Quartus de descensu eius anime ad inferos. Quintus de eius resurrectione tertia die post mortē facta. Sextus de ei^o ascensione. Septim^o de ei^o aduentu ad iudiciū ad iudicandū bonos et malos. De ista enumeratione articuloz fidei sanctus Tho. facit vnū articulu. ij. ij. q. i. ar. viij. In quo. xiiij. articulos ex parte credibilium ponit. Ecce ratio quare fides dicitur arundo: quia ad instar arundinis diuisa et distincta est per canutos. s. articuloz fidei. De hac arundine fidei auctoritas. Qui loquebatur mecum habebat mensuram arundine aurea vt metiret ciuitatem: et portas ei^o et murū. Et ciuitas in qdro posita est et longitudo eius tanta est quata et latitudo: et mēsus est ciuitatē de arundine aurea per stadia. xij. milia. Apoc. xxi. Nota qui loquebat mecum scz fili^o dei: qz ille fuit nobis locutus de fide quam tenem^o. Ecce certitudo fidei xpiane. Moyses fuit locutus iudeis de hoc qd audiuit: sed no vidit: sz nobis locutus est de^o q omnia vidit. Jo ap^o dicit. Multipharie multisq modis olim de^o loques patrib^o in prophetis: nouissime dieb^o istis locut^o est nobis in filio. ad hebreos. i. Et ipse filius dei hz arundinem auream in manu. scilz fidem ca-

Domínica tertia aduentus domini.

tholicā qua aurū purū colat et pbat i for-
nellis aploꝝ martyꝝ et doctoꝝ. Cuius
mēsurā est. xiiij. articuloꝝ fidei p̄dictoꝝ
q̄b⁹ nihil est addēdū v̄l minuēdū. Ideo
dicit apl̄s nō plus s̄ape q̄ opz sapere: s̄
sapere ad sobrietatē: et vnicuiq̄ sicut di-
uinit mēsurā fidei. ad Ro. xij. Nota. cui
dicit p̄ stadia. xij. si dicat ab aliquo. vos
frater cōputatis. xi. ij. sed ipse filius dei
solū ponit. xij. R̄ndeo q̄ de articulis fi-
dei possum⁹ loq̄dupl̄r. s. respectu aplo-
rū q̄ publicauerūt arundinē fidei q̄ fue-
runt. xij. ideo dicit per stadia. xij. S̄z qz
vn⁹ apl̄s fecit duos articulos: ideo sunt
xiiij. H̄ac distinctionē de numero articu-
loꝝ. s. Tho. ponit. ij. scrip. di. xxv. q. i. ar.
q. vbi dicit in p̄ncipio corpis articuli q̄
articuli fidei distinguuntur dupl̄r. Uno
mō q̄stū ad ipsa credibilia: et sic sūt. xiiij.
Alio mō q̄stū ad ipsos q̄ articulos distin-
xerūt: et sic sūt. xij. s̄z numerū. xij. aploꝝ.
articulus aut̄ est indiuisibilis v̄itas de
deo artās nos ad credendū. vt dicit Ri-
char. Sed quare d̄z. xij. milia. Rō qz nu-
merus millenarius est numerus p̄fect⁹
et ligat perfectionē fidei xp̄iane. S̄z qua-
re articuli dicuntur stadia. Nota q̄ sta-
diū d̄z tm̄ spaciū q̄stū ille gygas vocat⁹
hercules poterat trāsire vno anhelitu.
Et d̄z q̄ ibat currēdo sine missiōe anhe-
litus q̄stū essent duo iactus baliste. Sic
nos dicēdo. Credo in quolibet articulo
debemus facere stadiū contēplationis.
Scōa cōditio arundinis est canutoruz
vacuitas. Secus de canna mellis: qz ca-
nuti sunt pleni. Idē de arūdine fidei cui-
us articuli debēt esse vacui ab argumē-
tis et rōnibus. Ambro. Tolle argumēta
vbi fides querit̄. Dicit. s. Tho. i. pte. q.
i. ar. viij. vbi querit̄ vtrū sacra doctrina
i. theogia sit argumētatiua in solutione
ad primū argumētū r̄ndēdo ad v̄bū bea-
ti Amb. allegatū q̄ argumēta rōnis hu-
mane nō h̄nt locū ad p̄bandū ea q̄ fidei
sūt. Addit t̄h q̄ ex articulis fidei hec do-
ctrina ad alia argumētā. Et vbi. s̄. i so-
lutiōe ad scōm dicit idē. s. Tho. q̄ argu-
mentū ex auctoritate est maxime p̄p̄riuz
hui⁹ doctrine eo qd̄ p̄ncipia hui⁹ doctri-
ne p̄ reuelationē habent̄: et hec p̄ncipia
sunt articuli fidei. Et sic opz q̄ credatur
auctoritati eoz q̄bus reuelatio facta est

nec hoc derogat dignitatib⁹ hui⁹ doctri-
ne. Nā h̄ locus ab auctoritate q̄ fundat̄
sup rōne humana sit infirmisim⁹ loc⁹: vt
etiā inq̄t Boeti⁹ locus t̄n ab auctori-
tate q̄ fundat̄ super reuelatione diuina est
efficacissimus. Hec. f. Tho. vbi. s̄. Dicit
enim idem sanctus Tho. vbi. s̄. in cor-
pore articuli q̄ sicut alie sciētie nō argu-
mentant̄ ad sua p̄ncipia p̄banda: sed
ex p̄ncipijs argumentant̄ ad ostendē-
dū alia in ipsis sciētis. Ita hec doctri-
na nō argumētā ad sua p̄ncipia pro-
banda q̄ sunt articuli fidei. Sed ex his
p̄cedit ad aliud ostendendū: sicut apl̄s
i. ad Cor. xv. ex resurrectione xp̄i argu-
mentat̄ ad resurrectiones cōem p̄bādā.
Articuli igit̄ fidei debēt eē vacui ab ar-
gumentis: et rōnibus teste Amb. in lib.
de sacramētis: q̄ dicit vt p̄dictū est. Tol-
le argumēta vbi fides querit̄. eo modo
q̄. s̄. tactū est: s̄z crede simpl̄r ea q̄ sunt fi-
dei. Non debes dicere ego credo istū ar-
ticulum tali argumēto vel tali rōne: sed
dices: qz xp̄s et apl̄i hoc p̄dicauerūt et di-
xerunt. Argumēta et rationes bone sunt
ad cōfortandū intelligentiā: sed non ad
fundandū credentiā. Augu. et alij sancti
doctores habebant rōnes et argumenta
solū ad cōfortandū intelligentiā: sed nō
ad fundandū credentiā: imo si tūc fuisset
dictū Augustino quare vos credetis tri-
nitatē. Nō r̄ndisset ego credo tali argu-
mēto vel rōne: sed r̄ndisset credo qz xp̄s
hoc dixit p̄dicauit et reuelauit. Ideo di-
xit apl̄s. Fides vestra nō sit in sapiētia
hoim. s. argumētis et rōnibus: sed in vir-
tute dei. i. ad Cor. ij. De arundine fidei
loquēs dauid ecclie dicebat. Increpa fe-
ras arundinis: cōgregatio taurorum in
vaccis populozū: vt excludāt eos q̄ pro-
bati sunt argento. p̄s. lxxij. Nota incre-
pa feras arundinis. Fere arundinis sunt
naturales rōnes phie vel rationes hu-
manales: que sunt pro vel cōtra. Dicit
ergo p̄pheta. Increpa feras arundinis
Uerbiḡra. Si occurrat imaginatiōi tue
quō est possibile q̄ i hostia sit xp̄s et c. et
q̄n frangitur hostia q̄ nō frāgatur xp̄s
et c. Increpa feras et c. Sicut bona mulier
malā increpat mulierē ipsam volentem
inclinare ad pct̄m: nec ponit se in ratio-
nibus cū ea vel argumētis dicēdo quō

fieret: qz pdita essem: sz increpat z virili-
ter eā expellit. Sic etiā increpādi z expel-
lēdi sunt lenones iferni qñ loquunt̃ ima-
ginationi quō zc. Si querat̃ qui sunt illi
q̃ maxime habēt illas feras. Rñdeo illi
supple q̃ sunt in vaccis pplorum. Vacce
populor̃ sunt ecclie xpianorū que nu-
triuēt vitulos idest xpianos in vita fidei
vberibus collationis sacramētor̃ z pre-
dicationis euangeliorū. Et veniunt tau-
ri. i. phi q̃ cornibus logice z phie nitunt̃
pbare fidē: volentes sustinere regulas
phie z logice ppter qd cadūt in errores
cōtra fidē. Nota ptra illos qui nimis se-
dāt logice z phie z dimittūt sacrā theo-
logiā. Ideo auisando apłs dicit. Videte
fratres ne quis vos decipiat p phiam z
inanē fallaciā. i. logicā: fm traditionem
hoim fm elementa mundi: z nō fm xpm
ad Coll. ij. Nota vt excludāt eos. s. xpia-
nos a vera credētia fidei: qui pbat̃ sunt
argēto. scz fide clarissima a xpo aposto-
lis predicata z publicata. tertia cōditio
arundinis est foliorū vetustas quā hz.
Cec̃ de iunco q̃ est sine folijs: sz arūdo
est folijs ornata. Sic arundo fidei dz or-
nari folijs bonor̃ operū. Qñ fides sine
opibus mortua est. Jac. ij. Dic quō xps
in cruce dixit. Sitio. Currens aut̃ vnus
ex eis accepta spongia impleuit aceto z
iposuit arūdinē z dabat ei bibere. Mat.
xxvij. Sed ille potus nō placuit xpo: qz
arundo non erat ornata folijs: sed sicca
erat. Talis est fides malor̃ xpianorum
qui habent arundinē fidei: sed nō est or-
nata folijs bonor̃ operū: nec bone vite:
cū spongia exuta: qz sine charitate cum
aceto malicie peccatorū. His tribus ra-
tiōib⁹ p̃z q̃re fides catholica dz arūdo.

Scdo qd volo vobis declarare de fi-
de est sua dura impugnatō: cū dz ṽto
agitata. Nota quattuor sunt venti prin-
cipales qui insurgunt p̃ arūdinem fidei
ad diruendū eā. s. oriētal̃: occidētal̃:
septētrional̃: z meridional̃. Oriēta-
lis est presumptio intellectualis: que dz
oriētal̃: qz iam a nativitate sunt acuti
z ingeniosi z p̃sumptuosi. Istō ṽto agi-
tatur arūdo fidei qñ ex p̃sumptione que
runtur rationes z argumēta ad pbādū
fidez qz multis est occasio dānationis.
Simplices aut̃ p̃sone oia que fidei sunt

credūt firmiter. z nō curāt de argumēt̃
de rationib⁹: nec de disputationib⁹. z sic
de alijs. Nota ad hoc Jo. ix. d̃ illis qui
simpliciter recipiebant doctrinā: sz pha-
risei z doctores presumptuosi contradi-
cebāt de q̃bus dicebat xps. In iudiciuz
ego in hūc mūdū veni: vt q̃ nō vidēt vi-
deāt: z qui vident ceci fiant. Nota in iu-
diciū nō retributionis p̃ tunc: sed discre-
tionis: vt qui non vident. s. simplices: et
ignorantes videant: z q̃ vidēt. s. acuti et
presumptuosi ceci fiant. Rñderūt p̃sum-
ptuosi dicētes. Nunquid nos ceci sum⁹.
Dixit ei iesus. Si ceci. i. ignorantes esse-
tis nō haberetis peccatū. Nunc vero di-
citis: qz videmus pctm̃ ṽm manet. Jo.
ix. Scdo arūdo fidei agitatur ṽto occi-
dentali. i. seculi occupatione qñ persone
in omnib⁹ negocijs huius mundi volūt
tenere manū vel pedē: sic fides moritur
z occiditur in cordib⁹ talior̃. Quia sicut
multitudo malarū herbarū suffocat tri-
ticum in agro ideo mundať: sic multitu-
do negociorum mundanorum suffocat
fidem in corde xpiani. Dicit̃ aut̃ ventus
occidentalis: quia omnia mundi nego-
cia ad finem tendunt quia omnia breui-
ter finiuntur. Ideo dicit Luce. viij. q̃ se-
mē scz fidei cecidit inter spinas: et simul
exorte spine suffocauerūt illud. Jā sunt
multi xpiani qui nullā fidē habēt intus
in corde: sed timore non audent ostēde-
re exterius. Tertio agitatur ṽto aq̃i-
lonari. i. cōscientie infrigidatiōe qui nō
pmittit aliquod bonū operari. Et ideo
sicut perla pditur in sterquilino sic mar-
garita fidei pditur in conscientia stercore
plena qñ vera credentia non pōt diu
stare cum mala conscientia. Apostolus.
Bonā cōscientiā quā quidā repellentes
circa fidez naufragauerūt. i. ad Timo. i.
Est enim fides vt navis magna: consciē-
tia ṽo vt parua barcha. Sed ex mala vi-
ta naufragantur. i. cadunt infra nauem
z barchā z sic peunt. vt illis q̃ sic cadūt.
Quarto agitatur vento australi. i. cōcu-
piscencie inflāmatione. Ventus austrā-
lis est calidus z humidus sic cōcupiscē-
tia diuitiarū: honoz: deliciarū carnaliū
z hmōi: q̃ intm̃ ingrossant z indurāt cō-
scientiā q̃ totaliter perdit fidem: qz tāta
est auitudo z puritas fidei q̃ non potest

Dominica tertia aduentus domini.

stare cū tanta cōcupiscētia rerū tpaliuz: Jō apl's. Radix oim maloz ē cupiditas quā quidā appetētes errauerūt a fide. i. ad Tim. vj. Nota errauerūt a fide. via paradisi est fides. ij. ad Cor. v. p fidem ambulam⁹: s; qdā ex excessiua ꝑcupiscētia errat circa fidei viam. de hoc figura dañ. vij. Uidi ⁊ ecce quattuor venti celi pugnabāt in medio mari supple huius mūdi ꝑ arundinē fidei. nā cū in oēm terrā exiuerit son⁹ fidei catholice. iam mō his quattuor vētis expulsa est a barbaria: tartaria: turchia: grecia. ⁊ mō iter xpiana nos agitur. ppter hoc dicit xps filius hoīs veniēs supple ad iudiciū: putas inueniet fidē in terra. Lu. xvij. Ideo apostolus. Vosmetipso tēte si estis in fide: ipsi vos ꝑbate. ij. ad Cor. vlti. Terri i qd habeo vobis declarare de fide est sua certa ꝑbatio cui⁹ dicit. Existis videre ꝑbatio magis certa est de visu: iuxta illud. Jo. iij. qd scim⁹ loquimur: ⁊ qd vidi mus testamur: qz ergo fides xpiana hz certissimā ꝑbationē dicit existis videre. Nota qd q vult ꝑbare aliquā legē duo d; videre. s. q sit ꝑbata ꝑ autoritatē diuinā. Scōo q sit obseruata ꝑ scitātē humanā. Quātū ad p̄mū certū est qd de⁹ nō ē testis mēdacij. Num. xxiij. Nō est de⁹ quasi hō vt mentiaf. Si dicatur quō erimus certi q de⁹ ꝑbet fidē ⁊c. nō deo. Sicut em lris regis credit hō ꝑꝑ hoc qz est ibi sigilluz regis imp̄sum: qz alias lra nō haberet aliquā autoritatē: ita etiā de fide xpiana ꝑꝑrio sigillo dei signata. s. miraculis q nō possunt fieri nisi a solo deo. Jō dauid. Testimonia tua credibilia facta sunt nimis. ꝑs. xcij. Secus de lege moysi qz illa miracula etiā ꝑ creaturā poterāt fieri vt ꝑtꝑ Exo. vij. ⁊. viij. ca. Idē ē d secta machometi. S; fides xpiana est miraculis cōfirmata q non p̄nt fieri nisi a deo: sicut illuminare cecos: curare surdos: suscitare mortuos ⁊ hmōi q nō p̄nt fieri nisi a deo. dicit hoc idē. s. Tho. i. ꝑ q. ciiij. ar. xiiij. q sol⁹ de⁹ ꝑōt ꝑ se facere ha miracula. Idē dicit in de po. q. vi. iij. iij. Miraculū em ꝑꝑrie est ꝑter ordinē toti⁹ nature create. s. parte vbi. s. ad scōm. Unde angeli ⁊ alij scī faciunt miracula ministrando ⁊ ipetrādo: vt dicit sanct⁹ tho. i. q. xj. iij. xv. ⁊ in

de potētia. q. vj. iij. Si dicat quō sum⁹ certi de hoc q de⁹ fecerit illa miracula. Rñdeo q hoc testant quattuor euāgeliste xij. apli. lxxij discipuli xpi. tot milia doctoroz ecclie. Sec⁹ de lege moysi: qz ipsa sola testat de se. Ecce qre dixit. Existis videre ⁊c. Qm fides catholica d; esse ita certa sicut illō qd videt ad oculū. Quātū ad scōm reqrit q sit obseruata ꝑ sanctitatē humanā. Illud nō erit i doctrina antixpi q larabit gētes ad oīa ꝑctā. Sed sicut deus nō potest esse testis mendacij nec auctor iniquitatis. Lex aut imūda ⁊ maculata non est a deo: ideo nō excusant recipientes doctrinam machometi. In lege etiā moysi eēt multe stultitie iudicio ꝑhorum: sed capiūtur a nobis figuratiue. Sed in lege xpiana non sunt ibi nisi virtutes ⁊ sanctitates: ideo als. Scio cui credidi ⁊ certus sum. ij. ad Timo. i. Patet ergo certissima ꝑbatio fidei xpiane. Ecce. Deo gratias.

De eadē dñica. Sermo. v.

Existis videre

hominē mollibus vestitum Mat. xi. Scōm diuersos intellect⁹ huius verbi ꝑꝑositi opz mō ꝑdicare de diuersis materijs tā speculatiuis q̄ moralib⁹ S; ꝑmo salutē dgo maria ⁊c. Et declarē thema lraliter. Deinde hoc verbum est declarandū triꝑlr fm tres intellect⁹ mysticos siue spirituales.

Primo allegorice siue figuraliter.

Secōo tropologicē seu moraliter.

Tertio anagogice seu supnaturalr.

Et tunc thema nō est interrogatio: s; est ibi dñsus. Existis videre hoīem mollib⁹ vestituz. Quātū ad primū allegoria grece d; ab allon. i. alienū vel extraneum ⁊ gore locutio. s. aliena siue extranea locutio qn factū vel dictum de vno exponit de alio: sicut qn ista verba. Existis videre ⁊c. q fuerunt dicta de beato ioāne baptista exponunt de xpo fm illa q de xpo debemus credere. Cum igitur dicitur. Existis videre ho. i. xpz mollib⁹ vestitū loquitur personis penitentib⁹. ꝑꝑo quo scienduz q sicut sunt duo aduentus xpi principales. prim⁹ de incarnationē humani. Secūdu de retributione iudicia

Sermo. b. fo. xxxvj.

li. primus est iam preteritus. scōs est futurus. sic inuenio q̄ xp̄s est indutus diuersis vestib⁹: qz fm̄ primū aduētum est indutus mollibus vestibus. s. misericordie et pietatis siue benignitatē et nō asperitatis fm̄ q̄ fuit ostensum beato iōāni euangeliste in quadam contemplatione in qua audiuit vocem de celo dicētē sibi Deus oculos tuos et vide. Et visa visiōe ipsam scripsit dicens. Uidi septem candelabra aurea: et in medio septem candelabrorū aureorū similē filio hoīs vestitū podere et precinctus ad māmillas zona aurea. Apoc. i. Nota q̄ illa septem candelabra aurea sunt septē status xp̄ianorum in quibus cōsistit tota virtus et pfectio xp̄ianorū vel xp̄ianitatis. Dicuntur aurea ppter fidē et charitatē quā debēt habere. Primus status est dñorum tpa liū. s. impatorū: regū et c. et in isto candelabro. d. ardere lucerna iustitię. scz ministrare debēt iustitiā oībus gñalr tā magnis q̄ paruis: tā diuitib⁹ q̄ pauperib⁹ tā priuatis q̄ extraneis: tā amicis q̄ inimicis et c. Scōs est p̄latorū ecclesiasticorū in istis d. ardere lucerna diligētię. curā do de aiabus vel saluentē bonis doctrinis: exēplis et sacramentis. Tertius est religiosorū in istis d. ardere lucerna obediētię: non solū in votis essentialib⁹ seruādis: s; etiā in cerimonijs et alijs ordinationibus bonis. Quartus est simplicium clericorū sine cura aiarū in istis d. ardere lucerna sc̄timonie viuēdo honeste et caste p̄siderādo officiū qd̄ habēt in ore p̄secrādi: in manib⁹. corp⁹ xp̄i tractādi: in corpe cōicādi. Quintus est cōiugatorū in istis d. ardere lucerna amoris et beniuolētię mutuo se diligēdo et p̄les nutriēdo fm̄ dei voluntatē. Sextus est p̄tinentiū viduorū et viduarū: in istis d. ardere lucerna p̄nię: qz tales sine p̄iudicio partis p̄nt opa facere penitentialia. sec⁹ de cōiugatis. Septimus est virginū: in q̄ d. ardere lucerna abstinētię ciborū et delitiarū corporalium: qz sic cōseruat virginitas. In his septē statibus stat tota xp̄ianitas: qui sunt septē candelabra lucentia in cōspectu dei. Apoc. i. Et in medio septē candelabrorū aureorū similē filio hoīs s. xp̄m q̄ est in medio istorū septē statū. Rō: qz dicit p̄hs q̄ mediū participat na

turā extremorū: vt ptz si essetis in medio inter ignē et niuē et c. Sic xp̄s fuit in medio qz participauit cū septē predictis statibus cū dñis tpa lib⁹ q̄ habent p̄uide re multis p̄sonis: sic et xp̄s rex regū et dominus dñantiū. Apoc. xix. p̄uidit in deserto vltra quinq; milib⁹ p̄sonis. Itē cū p̄latis ecclesiasticis qñ in die veneris sancta in pontificalib⁹ dixit missaz cū indu mētis rubeis. Mitra ei⁹ fuit corona spi nea: annuli: clauis: sandalia pedū clauis. Dyacon⁹ fuit latro dexter. subdyacon⁹ latro sinister. Acholiti v̄go maria et iōā nes euāgelista. ad Heb. ix. Christus existens pontifex futurorum bonorum et c. vbi septē vicibus cātavit. Tertio participauit cū religiosis qz nūq; voluit habere aliqd̄ p̄priū. Mat. viij. Filius hominis nō habet vbi caput suū reclinet. Quarto cū clericis supplicibus dicēdo missam submisit in die iouis sancta in cenaculo. Dd. Tu es sacerdos ieternū s; ordinē melchisedech. ps. cix. et ad he. vij. Contestor em̄ inquit ap̄ls: qm̄ tu es sacerdos. ineter. fm̄ ordi. mel. Quinto cum cōiugatis: qz eius sp̄osa est ecclesia Jo. iij. Qui habet sponsaz sp̄osus est. Ideo dauid. Ipse tanq; sp̄osus procedens de thalamo suo. Sexto cum viduis seu cōtinentib⁹: scz in triduo passiōis qñ perdidit sponsam. i. ecclesiam: vel societatem aplicam per incredulitatē xp̄ianorū. Septimo cū virginibus: qz fuit sanct⁹ innocens: impollutus: segregatus a peccatoribus. ad Heb. vij. Ecce quō participauit cū oībus innuēdo q̄ venerat ad saluandū oēs. Unus est mediator dei et hominū hō xp̄s ihs q̄ dedit in redēptionē semetip̄m p̄ nobis. i. ad Ti. ij. Nota vestitum podere. i. camisia q̄ est vestis ampla alba: lōga: et lata et significat hūanitatē lōgā et latā a capite vsq; ad pedes. Ezechiel p̄cordat cū iōāne. di. vir q̄ vn⁹ scz iesus xp̄s in medio eorū vestitus erat lineis Eze. ix. Ecce quomō in primo suo aduētū fuit mollibus vestitus. zona aurea. s. charitate p̄cinctus: qz quicqd̄ fecit erga nos totū fecit amore vel dilectiōe. S; si volum⁹ loq; de scdo aduētū ei⁹. scz qñ veniet p̄ tribulationē iudicialē: tunc nō v̄iet mollib⁹ vestit⁹: s; dur⁹ et ferreis induet. Auctoritas. Accipiet armaturā

Dominica. iij. aduentus domini.

zelus illi⁹ ad vltionē inimicorū. Induet p̄ thorace iustitiā: et accipiet p̄ galea iudiciū rectū. Sumet scutū inexpugnabile eq̄tatē acuet aut̄ dirā irā in laceā et pugnabit cū illo orbis terrarū q̄ insensatos etc. Sap. v. Nota p̄ thorace. s. thoracem d̄ iustitia rigorosa. Q̄ tūc quicūq̄ pctōr peteret veniā et misericordiā flēdo nō obtineret nisi rigorē iustitie: q̄ indutus iustitia vt lorica et galea salutis in capite ei⁹. Esa. lix. Sequit̄ Sap. v. Accipiet p̄ galea iudiciū rectū. Mō nō videt̄ habere iudiciū cū tot pctā fiāt in mūdo tam publice q̄ secrete que nō puniunt̄. Sed tūc in iudicio de oibus peccatis faciet iudiciū rectū dicēdo cuilibet peccatori tu fecisti hoc. O dñe et vos vidistis etc. Sed mō videt̄ surdus nō audiendo blasphemias etc. et cecus nō vidēdo peccata que fiunt sed tūc faciet iudiciū et iustitiā in terra: Hiere. xliii. Tūc sumet scutū inexpugnabile eq̄tatē. Illa equitas que dicitur scutū ita erit tūc inexpugnabilis: q̄ si virgo maria et oēs sancti patriarche et p̄phete tūc orarent p̄ vno peccatore nihil obtinerēt secus modo q̄ minor sanctus paradisi obtineret. et zelus et furor viri id est xp̄i non parceret in die vindicte s. iudicij: neq̄ acquiescet cuiusq̄ precib⁹ nec suscipiet p̄ redēptione dona plurima: Prover. vi. Qm̄ si tūc oēs p̄phete: patriarche etc. offerent tūc xp̄o oēs misericordias quas fecerunt pro aliquo auaro nihil obtinerent. Nec prophete si offerret̄ oēs deuotiones eorū pro aliquo in deuoto. nec apli oēs charitates p̄ aliquo inuido. Nec martyres eorū patientiā pro aliquo iracundo. Nec cōfessores suam penitentiam pro aliquo impenitēte. Nec virgines suā puritatē pro aliquo luxurioso obtinerant: quia nō suscipiet pro redēptione dona plurima. Et in manu accipiet lanceā acutissimā dure sentētie et irreuocabilis: quādo dicet ore suo malis: Discedite a me maledicti etc. mat. xxv. Modo faciamus conclusionē huic parti. In hebdomada preterita vidistis xp̄z vestitū asperis et duris vestibus: q̄ euangeliū illius dominice loquit̄ de iudicio finali et rigoroso sed in dñica currite existis videre xp̄m mollibus vestitū: quia euangelium loquitur de ei⁹ pri-

mo aduentu. propter hoc dicit euangelij thema: Existis videre hominem mollibus vestitum.

Quantum ad scdm̄ thema. est declarādum tropologicē seu moraliter: et hoc fit quando facta vel dicta exponunt̄ de his que tenemur facere. Cū ergo d̄r. Existis videre etc. Loquit̄ sanctis angelis vestris custodibus in reprehensione p̄sonarū vanarū pomposarum dicēs angelis. Existis videre hoiem mollibus vestitū: quē ego in principio indui tunicis pelliceis p̄ necessitate. Gen. iij. Itaq̄ modo induitis mollibus et preciosis pro vanitate vel ad vanitatem. hoc est multum reprehensibile triplici ratione.

Prima per fatuitatem.

Secunda per superfluitatem.

Tertia per iniquitatem.

Quantum ad primū reprehensibilis est homo cum mollib⁹ et preciosis vestibus cum fatuitate: quia fatuitas est gloriari de sepulchro et signo p̄ditionis: seu latrocinij. vnde si latro qui ducit̄ ad furcā non contentaret̄ de vinculo de canabe: sed vellet habere vinculū de serico et de auro de quo si ap̄ciaret̄ talis fatu⁹ reputaret̄. Talis stultitia est iter nos qua re vestis est inuēta: nonne ex perditione et furto ade qui cōtra voluntatē dei furatus est pomum de horto paradisi. Ideo omnes sumus filij furis ade. Et in signū huius portamus vestes. qm̄ ante nudi incedebamus et sine verecūdia sicut pueri parui. Aucto. Erat vterq̄ nudus adā s. et eius vxor et non erubescēbāt. Gene. ij. sed commisso peccato sentētia fuit data. In quocūq̄ die comederit̄ ex eo: morte moriemini. Gene. ij. Et fuit executā: quia cinis est et in cinere reuerteris. Et in penā fuerūt date homini vestes quasi vinculū latroni in signū furti. de quibus nos ap̄ciamur faciēdo vanitates et fatuitates. Cōtra hoc dicit scriptura sacra In vestitu n̄ gelozieris vnq̄ nec i die honoris tui. s. nuptiarū extollaris. Eccl. xj. Ideo rep̄hēdēdo istā fatuitatē dicit xp̄s sanctis angelis. Existis videre hominē etc. Quantum ad secundum reprehensibilis est homo ex superfluitate: qm̄ iam necessitas paulatim reducta est in magnā superfluitatē: qm̄ primū indumentū

dominis fuit vnū pelliceū. Gen. iij. fecit de^o ade et vxori sue tunicas pelliceas et induit eos. Et pellis ibat versus carnē et lana ad extra: ad inueniendū q^d hō ex pctis effectus est similis bestijs. Dauid. Hō cū i honore eēt nō intellexit. cōparatus est iumētis inspiciētib⁹: et silis fact⁹ est illis. Et durauit diu q^d hoies sic iduebant. Et in hyeme cōuertebant lanā ad carnē. Deinde inceperūt pingere pelles: postmodū cogitauerūt facere tunicas d^o lino ad carnē: et sic cū vna veste de lino ad carnē et desup pelliceo trāsierūt p magna tpa. Deinde dixerūt qre nō facimus vestes de lana sine corio tendendo lanā et ipam lauādo et filādo. Et fecerūt pānū de lana: et oēs vestes erāt eiisdē coloris de lana alba vel nigra: q^d nōdū erāt tinctores. Deinde dixerūt: quare nō dam⁹ colores tunc inceperūt tinctores. Deinde sartores: et p^one pauperes statim voluerunt facere sicut diuites. Propter q^d diuites fecerūt sibi vestes de serico. s. tēpo re regis saul. S³ idē voluerūt facere pauperes. Propter q^d diuites fecerūt vbivestres de pāno aureo et c. Deinde fecerunt subducturas: et idē pauperes s³ mō non possunt inuenire differentiā in materia ideo faciūt differentiā in forma. s. lōgas manicas et c. nō opus est fallo suspendere cymbala collo. Ide³ in foderaturis. dixerunt mulieres et nos nihil faciemus. Nota hic ptra superfluitatē manicarum et caudax intantū q^d sartores iā nesciūt quid faciāt. Qu^d quid dicet^r deo de istis excessibus et superfluitatibus. vultis cognoscere quod pctm̄ est sicut cibus et potus sunt data pro tyriaca ppter necessitatē ptra quattuor qualitates ptrarias in nobis: sed gulosi faciūt de cibo et potu venenū quo moriunt^r citi⁹ ex superfluitate. idē de vestibus inuentis pro necessitate pro quib⁹ superbi: vani: et pōposi: habēt facere rapinam: vsuras: furta et c. Ideo ap^ls hnt alimēta et quibus tegamur: his cōtent^r simus. i. Thimo. vi. Nota alimenta non dicit delectamēta. et quibus tegamur. non dicit quibus ornemur his p^onti simus. Ideo dicit x^ps sanctis angelis. Existis videre hoīem et c. Quātum ad tertiu⁹ reprehensibilis est homo ex iniquitate. Tot sunt em̄ excelsus: sup

fluitates et varietates: et vanitates mulierū q^d viri ad supplēdū eis habēt facere vsuras: rapias: falsas snias: calūnias furta et hmōi: Jō d^r Amos. viij. Audite hoc q^d cōterit^r pauperē et deficere facitis egenos terredicentes. Qm̄ transibit messis et venūdabimus merces et sabbatū et aperiemus frumentū vt iminuamus mē surā et c. Jurauit d^{ns} si oblitus fuero oīa opera eoz et c. Ecce q^d fuit ostensum beato ioāni de quadā ciuitate vana et pomposa que ex illis vanitatibus debuit destrui. de qua dicit ioānes. Ne ve ciuitas illa q^d amicta erat bysso: purpura: et cocco: et deaurata est auro et lapide p^oioso et margaritis: quoniā vna hora destitute sunt tante diuitie. Apo. xviij. Nota primū. ve quantū ad dānationem anime et sc³ ve quātū ad dānationem corporis. Ecce qui mollibus vestiūtur in domib⁹ regum sunt. i. in habitationibus demonum sm hylarium. Ecce qre dicit x^ps. Existis videre et c. quantū ad tertiu⁹ anagogice: ab ana q^d est sursum: et goge ductio: quasi sursum ductio: quando dictū vel factum exponitur de his que debemus sperare. Cuz ergo dicit thema. Existis videre. loquitur x^ps animab⁹ sc³ de hoc mūdo egredientibus dicens eis. Existis videre hoīem. s. x^pm mollibus vestitum. Impenitentibus est asperis et durissimis indumētis vestibus sc³ rigoris et iustitie. Sed animabus penitentibus sanctis et iustis est mollis et dulcis: q^d bus dicit. Existis videre et c. Auctoritas gloria libani data est ei de quo carmeli et zarō. Esa. xxxv. Nota tres cōditiones personarum que habēt gloriam paradisi et non plures. Prima est innocentum: quibus datur gloria libani sc³ candoris baptismalis. Secunda est obedientium quibus dat^r decor carmeli: sc³ dedicatus vel mollis: quia obedientes habent conscientiam delicatā vel mollē ad obediendum cito preceptis domini tertia est penitentiu⁹: quibus datur gloriam in zarō id est principatus meroris: quis penitentes plorant pctā sua. De his dicit. Esa. xxiiij. Regem in decore suo videbunt. Ecce quare dicit thema. Existis videre hominem et c.

¶ Item in eadem dominica. Sermo. vi.

Dominica tertia aduentus domini.

Existis videre

pphetā et plus quā pphetam. Mat. xj. Presens hmo funda vit in intellectu allegorico ppter hoc declarare opz differētia inter pphetā et plus quā pphetā. Propheta est ille q̄ ex diuina reuelatiōe seu spūali illu minatiōe reuelat futura v̄l p̄terita occul ta et secreta. Hoc etiā d̄r vulgariter: sicut ptz de muliere samaritana cui dicit x̄ps oīa q̄ fecerat q̄ dixit x̄po. Dñe video: qz ppheta est tu. Jo. iij. S̄z plus quā ppheta est ille q̄ futurū secretū qd̄ reuelat ore ostendit ad oculū opere. Sicut ioā. bap. qui fuit ppheta qñ dixit. Post me veniet cuius nō sum dign⁹ calciamenta portare. Mat. iij. Sed fuit plus quā ppheta qñ ipsum ostendit digito dicens. Ecce agn⁹ dei ecce qui tol. et c. Joā. i. Glosa Joānes ppheta et plus quā ppheta est qz qd̄ ore dixerat digito ostēdebat. Ad ppositum inuento q̄ inter oēs psonas mūdi q̄ ma iora secreta fidei catholice dixit et reuela uit fuit iesus x̄ps dñs noster: et sicut ore dixit et reuelauit i hoc mūdo: ita ope cla re ostendit in alio: iō bene potest dici ppheta et plus quā ppheta. iō vobis q̄ existis de domibus vestris ad vidēdū x̄pm in missa sacramentaliter et in p̄dicatiōe mō mentalr dico ego. Existis videre ppheta et plus quā ppheta. Secreta autē fidei que hic propheta dñs iesus christus nobis dixit et reuelauit ore pprio in hoc mundo sunt multa: sed solum loquar de tribus modo: scilicet.

Saluatione celestiali.

Damnatione infernali.

Afflicatione purgatoriali.

Quantū ad primū secretū quod x̄ps nobis reuelauit est de saluatione celestia li: qz nūq̄ nec moyses nec aliquis ppheta manifestauit: nec reuelauit q̄ bonis operib⁹ possit haberi gloria celestis im mo dicit dauid ppheta. Celus celi dño terram autē dedit filijs hominū. celū ce li. i. gloria: sed venit x̄ps ppheta qui nobis reuelauit et promisit nō bona tēpora lia vt moyses: immo dicit vt despiciam⁹ sed pmisit saluationē celestē dicens. qui fecerit voluntatē patris mei qui in celis est: ipse intrabit in regnū celozū. Mat. viij.

Ecce hic pphetat de magno secreto qz nūq̄ ante p aliquē fuit reuelatū. Moraliter nota quo totū ius habēdi gl̄iam fundat in obediētia. ibi qui facit voluntatē nō ergo illa gl̄ia pōt haberi iuredn̄q̄ vel p̄lationis: nec sciētia: nec pōpa: nec gene re: nec pulchritudie: nec fortitudie. Dic practice qñ morif aliqs magnus dñs in hoc mundo q̄ fuit dño inobediēs q̄ ma gis voluit regi et gubernari pprijs incli nationib⁹ quā diuinis ordinationib⁹ pro prio sēsu quā dei mādato qñ venit ad portā paradisi pulsās et dicens. Dñe dñe apino bis et c. Allegādo. Rñdebit x̄ps. Amē dico vobis nescio vos s. scia approbatiōis Idē de p̄latis magnis doctorib⁹ et de oī bus inobediētib⁹ q̄ nō gubernarunt se fm̄ dei voluntatem: sed p suā sensualita tē et vanitatē. Idē de mulierib⁹ in corpe pulchris s̄z in aīa turpissimis. oēs tales x̄ps remittet ad infernū: sicut em̄ p inobe diētiā amisimus paradysum ita p obe diētiā opz nos ipm̄ obtinere. Ideo petim⁹ in oratione dñicali. fiat voluntas tua sicut in celo et in terra. S̄z x̄ps est pl⁹ quā ppheta in alio mundo quando opere ostendit bonis ea que hic pmisit verbo. quando em̄ bona persona moritur et obe diens et anima pulsatur ad portam para disii: et allegat quo fuit in dño seu p̄laciōe: et vixit fm̄ dei ordinationē seruādo p̄cepta: tūc x̄ps facie leta dicit. Euge ser ue bone et fidelis: qz sup pauca fuisti fide lis: supra multa te cōstitua in gaudiū dñi tui. Mat. xxv. Nota euge inter iectio est leticie: serue bone et fidelis. vbi ostēdit examē qd̄ fit in iudicio: qd̄ est de duob⁹. s. de bonis opibus. ideo dicit. Euge serue bone: s̄z modicū esset facere bona opa nisi fierēt intētiōe recta. iō dicit fi delis. regalia q̄ deus sibi retinuit de bonis opibus sunt q̄ fiant amore sui: et ad utilitatē tuā tecū diuisit p medium. Ca ueas ergo tu ne ipm̄ defraudes q̄ bona opa facias amore alterius sc̄z vane gl̄ie vel laudis vel honoris v̄l familiaritatis et c. Sed solū amore sui vt laudet et amet talis est fidelis. Ecce quare dicit. Euge ser ue bone ex operib⁹ materialr: et fidelis: sc̄z formaliter. Ratio: quia super pauca fuisti fidelis ad ostendēdū q̄ licet bona opera et intentio sint necessaria ad salua

tionē tñ magis req̄rit̄ intētio recta iō dic̄
 sup̄ pauca fuisti fidelis. Opa aut̄ bona si
 intētiōe mala sint facta nihil valēt: vi-
 det̄ q̄ de⁹ in examine aiay teneat modū
 adle zelosipe q̄ volēs pbare filios suos
 extrahit eos de nido z illis q̄ recte respi-
 ciūt rotā solis puidet tanq̄ filijs: alios
 sūt p̄icit tanq̄ nō suos. Sic recte facit
 dñs de⁹ q̄ extrahit nos de nido hui⁹ mū-
 di p̄ mortē corpālē: z si recte resperisti so-
 lē iusticie in bonis operibus scz hñdo in-
 tentionē rectā bene stas: de⁹ prouidebit
 tibi de gloria. Si aut̄ per oppositum ha-
 buisti intensionē sinistra scz per hipocri-
 sim zc. proūciet te in inferno. Ecce quare
 dicit qz sup̄ pauca fuisti fidelis. Cū ḡ di-
 cit̄ thema sc̄tis aiab⁹: Exist̄ vide p̄phe.
 Rñdēt̄ ē plus q̄ p̄pham. Quātū ad se-
 cūdū secretū. s. de dānatiōe infernali: se-
 cretū aut̄ dānatiōis fuit ita occultū anti-
 quit⁹ q̄ iudei adhuc ip̄am nō credūt: im-
 mo sup̄ illd̄ Job. xxi. Ducūt i bonis dies
 suos z in pūcto ad inferna descēdūt. Di-
 cūt iudei ad inferna descendūt. i. ad fos-
 saz. Sz venit x̄s q̄ tanq̄ p̄pheta hoc re-
 uelans dicit. Dico vobis q̄ si penitentiā
 nō habueritis om̄es simul p̄ibitis. Luc.
 xiiij. Nota simul ad aliquid refer̄. Di-
 cit̄ hostiaria de quadam parte ciuitatis
 hierl̄m, q̄ vocabat̄ syloa. vbi cecidit tur-
 ris alta q̄ opp̄ssit. xviiij. hoies de hoc lo-
 quēs x̄s cū aliq̄bus dixit. Dico vobis
 q̄ si penitentiā nō habueritis oēs simul
 sicut illi. xviiij. hoies peribitis. Notan-
 da sunt hic tria. Pr̄o quid est syloa. Se-
 cundo q̄ est turris illa. Tertio q̄ sunt illi
 xviiij. hoies opp̄ssi. Nota q̄ syloa idēz
 est q̄ missus ei. Iste est x̄s: de quo dixit
 Jacob patriarcha. Nō auferet̄ sep̄trum
 de iuda: neq̄z dur de femore eius donec
 veniat qui mittēdus est zc. Gen. xlix. Ec-
 ce hic syloa q̄ interpretatur missus ei. Jo.
 dz. i. Jo. iij. In hoc apparuit̄ charitas di-
 in nobis quon̄iā filium suum vnigenitūz
 misit deus in mundū vt viuamus p̄ eum
 Turris altissima est x̄pi iustitia q̄ altissi-
 ma est: qz nō est ibi appellatio ad maio-
 rem z fortis sententia irreuocabilis. De
 hac turre auctoritas. Nas⁹ tu⁹ sicut tur-
 ris libani q̄ respicit̄ ḡ damascum. Caf̄.
 viij. Nasus est iustitia dñi rigorosa: qz
 homo furibūdus naso resp̄rat furibūde

fm̄ illud. Quiescite ab homine cuius spi-
 ritus est in naribus eius: qz excelsus re-
 putatus est ip̄e. Esa. ij. Sicut turris liba-
 ni. i. cādor̄is clara: qz in hoc mūdo iusti-
 cia dei nō est nobis clara z manifesta q̄
 respicit̄ contra damascū scz sanguine la-
 uatum. Ecce xp̄ian⁹ sanguine x̄pi lāua-
 tus in baptismo. Hic est qui venit per a-
 quam z sanguinē iesus christus: non in
 aqua solū sed p̄ aquā z sanguinē. i. J. v.
 p̄tra damascū. i. p̄tra xp̄ianū. Quare ma-
 iorem rigorē iusticie ostēdit x̄s p̄tra ma-
 lum xp̄ianū q̄ p̄tra iudeū vel agarenū.
 Rñsio p̄pter maiores gr̄as quas a x̄po
 recepit. Not. xviiij. hoies significāt. xviiij.
 pctā fm̄ eum quot sunt pctā computant̄
 pctōres. Peccata autē capitalia sunt se-
 ptē: z transgressiones preceptorū sunt. x.
 que faciūt. xviiij. pctā: sed ex his nō dāna-
 tur homo: imo ad hoc q̄ homo dānetur
 necessarium est. xviiij. pctm̄: qd̄ est finalis
 impenitētia. Tunc em̄ turris diuine ius-
 titie cadit sup̄. xviiij. z opp̄imit in infer-
 no. Ecce quare dicit x̄s. Dico vob̄ zc.
 Hoc di. vbo ostēdit se p̄phetam: sed est
 plus q̄ p̄pheta in alio mundo q̄n̄ opere
 dat xp̄ianis malis quod hic promisit ver-
 bo: q̄n̄ de facto dat eis dānationem in-
 fernalē. Verbi gr̄a. q̄n̄ moritur malus re-
 ligiosus qui nō curauit seruare regulaz
 nec vota zc. Idem de malo clerico: idem
 de malo laico: de quibus dicit̄ text⁹ euā-
 gelij. Cū intrauerit paterfamilias z clau-
 serit ostiū: incipietis foris stare z pulsa-
 re ostium dicētes. Domine aperi nobis
 Et respondens dicit vobis. Nescio vos
 vnde sitis zc. Tūc incipietis dicere. Mā-
 ducavimus coram te z bibimus z in pla-
 teis nostris docuisti. Et dicit vobis. Ne-
 scio vos vñ sitis. Discedite a me omnes
 operarij iniquitatis. Ibi erit fletus et stri-
 dor̄ dentium. Lu. xiiij. Si ergo diceret anī-
 mabus dānatis. Existis videre p̄phetā
 respōderet etiā plus q̄ p̄phetam. Quā-
 tum ad tertium secretum de afflictione
 purgatoriali. Hoc secretum fuit antiqui-
 tus ita occultū q̄ intellect⁹ humanus nō
 poterat concipere q̄ in alio mūdo deus
 daret tempus z locū ad cōplēdum penitē-
 tiam de peccatis venialibus z de penitē-
 tias mortaliū pctōz nō p̄pletis: sed ve-
 nit x̄s qui hoc secretū reuelauit dicēs:

Dominica. iij. aduentus domini.

Ego sum vitis vera: pater me⁹ agricola est. Oem palmitē i me nō ferētē fructus tollet eū: & oēs q̄ fert fructū purgabit eū vt fructū plus afferat. Joan. xv. Nota. Ego sum vitis vera. nos sum⁹ palmites q̄ p verā fide manem⁹ in vite. de qb⁹ dicit Oēs palmitē i me nō ferētē fructū scz bonoz operū virtutū & meritoz: tollet eū i. excidet & in ignē scz in infernū mittet. Et oem qui fert fructū purgabit eū & nō quid tā boni q̄s mediocres trāsibim⁹ p purgatoriu: dico q̄ sic. Sed est duplex purgatoriu scz voluntariū: & illud est in hoc mundo: & violentū in alio: & nunq̄s fuit aliquis nec erit saluus in paradiso quin trāsierit p aliq̄d istoz nisi xps & virgo maria. ideo dicit. Purgabit eum vt fructū plus afferat: qz sicut hic fecit fructum gratie: ibi faciet fructū glorie. S3 oñdit se xps plus q̄s pphetā in alio mūdo qñ moriunt⁹ persone in gratia dei: s3 nō ppleuerūt hic penitētiā & veniunt coram xpo ad iudiciū & inde mittūtur ad purgatoriu: quo portant⁹ p angelum bonū. Dic practice quō xps dicit angelo: porta iitū ad purgatoriu & stet ibi p tm̄ tēpus &c. Dic quō angelus mittet ipm i purgatoriu. Autoritas In igne pbatur aurū & argentū: hoies⁹ vero receptibiles i camino hūiliatiōis. Eccl. ij. Si q̄ratur ab eis. Existis videre pphetā. Rñdent etiā & plus q̄s pphetā. Sed hoc dicere possum⁹ de dño iesu xpo: propheta magnus surrexit in nobis. Et qz de⁹ visita uit plebē suā. Luce. vij. Deo gratias.

Dominica. iij. aduentus dñi. Sermo. vij.

Ecce mitto angelum meum ante faciem tuam Mathei. xj. Verbum propositum potest declarari quadrupliciter siue quattuor modis: iuxta quattuor intellectus sacre scripture.

Primus erit secundum intellectus historicum seu litteralem.

Secundus erit secundum intellectum allegoricum seu figuralem.

Tertius iuxta intellectum tropologicum seu moralem.

Quartus secundum intellectum anagogicum seu supernaturalem.

Quantū ad primū iuxta intellectū hi

storicū seu litteralē est v̄bu3 dei patris ad xpm ei⁹ filiū loquētis de sua bñdīcta incarnatione qua xps venit p redēptione hūiani gñis: & de suo p̄cursoze dicit de⁹ pater filio. Ecce mitto angelū ad litteraz loquitur de iohanne baptista: qz angelus grece idē ē q̄ missus latine. sicut em̄ rex vēturus ciuitati premitit nūcium ad p̄parādū: sic & deus. Jō sequit⁹ Qui p̄parabit viā tuā añ te. Pro cui⁹ fūdamēto sciēdū q̄ regula est generalis diuine puidētie quā seruaui a principio mūdi vsq̄ ad finē q̄ qñ aliqua magna imutatio vel innouatio d3 i hoc mūdo fieri semp de⁹ p̄mittit aliquē vt gētes se p̄parēt. Verbi gratia. De⁹ ordinauit magnā imutationē & innouationē i hoc mūdo scz vt tot⁹ mūd⁹ lauaret⁹ & mūdaretur a pctis hoim⁹ & renouaret⁹ aquis diluuij. ppter qd̄ p̄misit amicū suū noe qui predicauit cētū annis vt gētes se p̄pararent p p̄nias q̄ erat quingentoz annoz qñ icepit predicare: & deridebāt & truffabant de ip̄o: intantū q̄ infra cētū annos nō poterat conuertēre nisi septē psonas scz vxorē suā & tres filios: & tres vxores filioz & venit diluuiū & pdidit oēs quot quot erāt in mūdo. Gen. vi. & vij. Scdo p3 hoc idē qñ de⁹ voluit innouare terrā egypti & liberare filios israel & destruere egyptios. Sed ante p̄misit filiū suū ad moysen prophetam vt auisaret regē pharaonē & egyptios qui pdicauit ibi & multa miracula fecit: sed nullū egyptiū puertit: imo fuerūt oēs in mari submersi. vt p3 Exo. xiiij. Tertio p3 idē qñ de⁹ voluit eūcere decē trib⁹ de terra p̄missionis ppter peccata eoz. Sed ante p̄misit amos pphetā vt hoc eis nunciaret & pdicaret. Quarto p3 hoc idē qñ de⁹ voluit destruere terrā p̄missionis & captiuare duas trib⁹ q̄ remāserāt scz tribus iuda & beniamin. S3 ante p̄misit eis hie remiā pphetā volēs seruare regulā sue puidētie. Quinto p3 hoc idē qñ de⁹ ordinauit destruere maiorē ciuitatē mūdi scz ninīue ppter pctā eoz: s3 ante p̄misit ionā & naū pphetas: vt pdicaret eis vt se p̄pararēt. Jone. i. ij. & iij. Sexto p3 qñ voluit renouare & mutare totū mūdū p aduentum messie sciēs q̄ multi de iudeis nō crederēt in eū pp̄ qd̄ essent dispersēdi p

mūdu. Sz añ p̄misit iōāne baptistā q̄ nū
ciauit aduētū xp̄i p̄ mūdi redēptiōe: rui
deoz destructiōe dicēs. Jā ei secur̄ ad
radicē arboris posita ē. Mat. iij. ātiq̄
securis fuit posita solū ad ramos: sz tūc
ad radicē. s. ad totalē iudeoz destructio
nē. Mō aut veniet maior mutatio z ma
ior innouatio q̄ vnq̄ fuit i mūdo scz de
structio z finis mūdi: scz aduēt̄ antixpi
z iudiciū gnale. Ideo deo p̄misit sc̄t̄s:
scz dñicū z fr̄ciscū cū suis religiosis: vt
de q̄libz ipsoz legi. vicinū credit̄ p̄ue
nisse iudiciū sed nūc gētes nō p̄nt crede
re. q̄ aut nūc missi dicant̄ āgeli. Auto
ritas Misit deus patrū ipsoz p̄ angelū
suū reuocare eos. p̄pter qd̄ p̄ceret illis z
tabernaculo suo. Ipsi vero subsanna
bant in angelis suis. ij. Esdre. j. Ecce re
gula z ordo diuine iustitie. Quia ergo io
annes fuit a deo missus ad nūciandū
xp̄i aduētū: ideo in thēmate dicit v̄l vo
cat ipsum angelū di. Ecce ego mitto zc.
Moraliter nota quō beat̄ iōānes nun
ciauit aduētū xp̄i tripliciter: predican
do: baptizando: z demōstrādo. Pro pri
mo dicebat. Ip̄e est qui post me v̄tur̄
est: qui ante ne factus est: cuius ego nō
sum dign̄ vt solū eius corrigiā calcia
mēt̄. Jo. j. Pro sc̄do dicebat. Ego bap
tizo vos aqua: medī aut̄ v̄strū stetit quē
vos nescitis. Jo. j. Pro tertio dicebat de
mōstrādo ip̄z. Ecce agnus dei. Sic em̄
qñ deo vult venire p̄ gr̄am in mentē ali
cuius ad ipsū iustificandū. Primo p̄mit
tit iōannē predicantē. Iōannē. j. gratiā
predicatiōis: qz singularis introit̄ dei
in corde peccatoris est p̄ predicationē
ideo p̄mittit. iōannē. i. predicatorē qui
predicat exterius ad aures: sz xp̄s p̄di
cat interius in corde. ideo dicit. Gre. In
vanū laborat exterī ligua p̄dicatoris:
nisi assit interī gr̄a saluatoris. Et au
gu. in celo cathedrā tenet: q̄ corda hoīm
docet. Sc̄do iōānes venit baptizando: z
hoc qñ peccator tactus in p̄dicatiōe plo
rat pctā sua p̄ tritionē: qm̄ ille lachry
me baptizant: lauant z purificant aliam
ab oībus culpis z maculis pctōrūz mor
talium. Tertio venit iōannes demon
strādo: z hoc qñ peccator p̄trit̄ de pctis
ohdit ea sacerdoti per p̄fessionē sacra
mentalē. De his oīb̄ dicit d̄s. Emitte

vbū suū z liq̄faciet ea: n̄a. spi eī z fluēt
aque. Qui annūciat v̄bū suū iacob. ps.
cxlvij. Nota emittere v̄bū suū. Ecce iōan
nes p̄dicās. flabit spi. eī z flu. aq̄. Ecce
iōānes baptizās. Qui annūciat v̄bū suū
iacob. i. cōfessori denūciādo sibi p̄positū
cordis. Ecce iōānes demōstrās. Quātū
ad sc̄dm̄ intellectū allegoricū seu figura
lem tūc thēma est dei patris ad populū
xp̄ianum dicentis de filio suo. Ecce ego
mitto angelū meū: quia licet sit dñs an
gelozū dicitur in angelus: qz missus a
deo p̄re. iō Esa. Paruū nat̄ est nobis z
filī datus est nobis. Et fact̄ ē p̄ncipat̄
sup humerū eī z vocabit̄ nomē eī admi
rabilis: z filiar̄ fm̄. lxx. iterp̄tes magni
z filij angel̄: deo fortis: pater futuri secu
li. Esa. ix. Mittit̄ aut̄ corā nobis taq̄ p̄n
ceps z bellator fortis z valēs ad p̄liuz.
Sicut legit̄ in iulio cesare q̄ nūq̄ dixit:
ite sed venite. Ita xp̄s ad p̄liū iuit p̄ri
corā xp̄ianis vt ip̄m sequat̄. iō dicit deo
pater. Ecce ego mitto angelū meū s̄n fa
ciē tuā: loq̄ns pp̄lo xp̄iano ad bellandū
cū inimicis: scz demonib̄ z peccatis: vt
nobis ch̄ritianis daret cor: vtutē z au
daciam. De hac figura legit̄ qz in terra
promissionis habitabāt septē cōditiōes
gentium ante q̄ illuc venisset populus
israel de terra egypti scz ammorrei: ge
resei: ethēi: pheresei: chanaanēi: euei: et
iebusēi. Et erant tot filij qz filij israel ti
mebant illuc intrare. Sed dñs dixit po
pulo isrl̄. Ne timeas p̄cedet te angelus
meus q̄ introducet te ad amorreū: ethēū
z phereseū: chanaanēumqz z eueum: z ie
busēum quos ego p̄teram zc. Exo. xxiij.
Figura fuit christi: qm̄ ante aduentum
christi erant septē p̄ditiones malarum
gentiū. s. septē demones q̄ sūt capitanei
septē peccatoz mortaliū. Prim̄ fuit po
pulus amorreoz. quoz capitanē signi
ficabat leuiathan capitaneū supborum
Secundus geresēoz q̄ significabat mā
monam capitaneum auarozū. Tertius
ethereum asmodeum capitaneum luxu
riozoz. Quartus phereozorum. beelze
bub capitaneum inuidozū. Quint̄ cha
naneozum: beelphegor: capitaneū gulo
zozum. Sextus eueozum: baalberith ca
pitaneum iracundozum. Septimus ie
busozum: malaroth capitaneūz accidit

forū. Modo videam⁹ quis faciet preliū pro populo christiano: maxime p̄sidera ta pompa demonis maxia int̄tū q̄ nul lus homo esset sufficiens: ideo de⁹ p̄r mi sit filiū suū di. pp̄lo xp̄iano. Ecce ego mitto angelū meū. s. xp̄m q̄ debellabit istos capitaneos. p̄mo debellauit vi cit leuathā capitaneū sup̄bie virtute hu militatis: qz nūq̄ fuit aliquis humilior xp̄o. Sc̄do vicit māmonaz ex paup̄tate volūtaria qua semp̄ voluit seruire. Ter tio vicit beelzebub virtute charitat̄is et di lectiōis: qz q̄cqd̄ fecit: fecit charitative. Quarto vicit asmodeū virtute puritatis et virginitatis. Quinto vicit beelphigor virtute abstinentie. Sexto vicit baalber rith virtute patientie. Septimo vicit asia roth virtute diligentie. Ecce quare de⁹ p̄r dicit populo xp̄iano. Ecce ego mitto an gelū. Ideo nō op̄z nos multū p̄liari s̄z intrare cāpum bone vite et recipe arma s̄z humilitatē dimittēdo superbiā: ideo dixit christ⁹. In mūdo pressurā habebi tis: s̄z cōfidite ego vici mūdū. Jo. xvj. Quātū ad tertiuū itellectū. s. tropologi cū seu moralē. thema ē v̄bū dei ad quēli bet n̄m dicētis. Ecce ego mitto ang. et c. Deteratio ē cōis oim̄ sc̄t̄e p̄ cordit̄ dicētū q̄ i celo nō erūt due ciuitates hoīz et angeloz: s̄z solū vna qz oēs stabim⁹ si mul cū sc̄tis āgelis i diuersis vicis siue plateis. i. ordinib⁹ āgeloz: vt h̄r Mat. xxij. et Lu. xx. Nota historia d̄ saduceis cū xp̄o disputantib⁹: de muliere septē vi ros h̄re. q̄b⁹ r̄ndit xp̄s di. Errat̄ nesciē tes scripturas neq̄ virtutē dei. Cū enī a mortuis resurrexerint nō nubēt neq̄ nu bent s̄z erūt sicut āgeli dei i celis. Mar. xij. Lucas dicit. equales āgeli erūt. Ex ista xp̄i r̄n̄sione p̄z solutio duarū questio nuz anti quarū. Prima de p̄minentia: vtrū sancti angeli p̄emineāt sc̄tis ani mab⁹: vel ecōuerso an sint equales. Se cūda de residētia: vtrū angeli resideant ad dextrā xp̄i: et aīe ad sinistrā: vel econ uerso. Solutio p̄me p̄z cū dicit xp̄us: eq̄ les angelis erūt. Solutio secūde dū di cit. erūt sicut angeli dei. Cū ḡ dicit deus ecce mitto angelū et c. ante faciē mentis humane: de⁹ p̄ponit angelū p̄siderandū vt hō se disponat iuxta p̄ditiones angeli cas. Quēadmodū bonus pictor p̄ponit

corā discip̄lo pulchzū exēplar imaginis ad pinguēdū. Si ergo volum⁹ cum sc̄tis angelis habere societate i celis op̄z nos p̄formari eoz p̄ditionib⁹ hic in terris: et virtutib⁹ hic in via. p̄pter hoc dicit nos bis de⁹. Ecce ego mitto angelū meū. s̄z tāq̄ exēplar virtutū: vt ab eo recipias exē plum. De virtutib⁹ et cōditionibus an geloz. dicit dauid. ps. cii. Qui facis an gelos tuos spiritu: et ministros tuos ignē vrentē. Ubi patent tres p̄ditiones et virtu tes angeloz. Prima est q̄ sūt spūs. ibi. Qui facis angelos tuos spūs. Sc̄da q̄ sūt ministri. ibi. et ministros tuos. Ter tia q̄ sūt ignis. ibi. ignē vrentē. In quo ostēdit q̄ sancti angeli habēt puritates i se: qz spūs pietatē ad nos: qz ministros charitates ad deum: qz ignem vrentem. Quātū ad primū sc̄ti angeli habent puritatē: qz spūs carnē et ossa nō habet. Luce. xxiij. Ideo tu luxuriose recipe ex emplū ab āgelo vt sis sibi similis i puri tate depinge cor tuū ad non cogitādum nec ad desiderādū illā materiā luxurie et os ad nō loquēdū et aures ad non au diendū oculos ad nō respiciēdū: et etiaz ad nō tangendū et c. al̄s nunq̄ eris soci⁹ angeloz in celo: qz nō intrabit in eā ali quid comōnatū aut aboiationē faciēns Apoc. xxi. Sc̄do sancti āgeli habēt ad nos pietatē: qz respiciūt nos p̄ fenestras et qn̄ vident nos in periculis et miseris veniunt ad defendēdū nos. Angeli em̄ deputant̄ ad hoīm custodiaz: vt dicit. s. Tho. i. p̄e. q. cxij. Et. i. scrip. dist. xi. q. i fm̄ illō. ps. Angelis suis mādauit de te vt custodiā te in oibus vijs tuis. Cuius rō ē: qz iter deū et hoīes media ē angeli ca natura: mō fm̄ legē diuine p̄uidētie et sapiētie: hoc ē ordinatū vt inferiorib⁹ p̄ sup̄iora p̄uideat. Sc̄dm̄ em̄ ordinē diuī ne: p̄uidētie in reb⁹ oib⁹ inuenit q̄ mobi lia et variabilia p̄ imobilia et inuariabi lia mouēt et regulant̄: sicut oīa corpalia per substantias spirituales et imobiles: et corpa inferiora p̄ superiora q̄ sunt inu riables fm̄ s̄bam. S̄z et nos ipsi regula mur circa p̄clusiones in q̄b⁹ diuersimode possum⁹ opinari p̄ p̄ncipia q̄ inuariabilif tenem⁹. Manifestū ē aut q̄ i reb⁹ agen dis cognitio et affect⁹ hoīs multipl̄ va riarit̄z deficere possunt a bono. Hoc igi

fuit necessarium quod hominibus angeli ad custodia deputarentur per quos regularerentur et mouerentur ad bonum. Exequuntur enim angeli ad diuinam prouidentiam circa salutem hominum adiuuando ad differendum in fine et liberando ab eis quae impediunt processum in fine. Et haec executio diuinae prouidentiae per angelos de hominibus vocatur custodia angelorum. Item angelus hominibus custodiens semper quod hominibus cui custos deputatus est derelinquere debet. In quibus tribulationibus: vel etiam iusto dei iudicio ab aliquo peccato non retrahit: nisi quod tamen ita derelinquit quin sit aliquis effectus custodie in quibusdum aliquid malum prohibet et aliquid bonum promouet. Nec obstat quod Damascenus dicit quod angeli cum sint hic nobiscum non sunt in celo: ergo videtur quod nos derelinquerent. Quod ut dicitur. s. Tho. i. p. q. cxiij. ar. vi. in solu. ad. iij. et si angelus custos interdum derelinquat hominibus loco: non tamen derelinquit quibusdum ad effectum custodie: quia etiam dum est in celo cognoscit quod circa hominem agatur. Neque indiget mora temporis ad motum localem: sed statim potest adesse. Idem dicit sanctus. Tho. ij. scilicet. vbi. s. ar. iij. in solu. ad. v. vbi dicit quod quicumque aliquid agens impedit forte impressionem remanet illa impressio in patiente per aliquod tempus: etiam ad absentiam agentis: ut patet in motibus violentis. Et ita dico inquit. s. Tho. q. ad unam actionem angeli in homine potest homo bona dispositionem accipere quae manet in eo ad aliquod tempus: ut patet. quoniam aliquis semel deuote orat ad plures dies remanet deuotior. Et ita angelus quicumque non semper presentis sit potest tamen semper custodire in quibusdum effectus eius manet post actionem. Patet ergo quod angeli sancti habent ad nos pietatem: quia respiciunt nos etiam dum sunt in celo empyreo et loco distantes a nobis: et quoniam videtur nos in periculis veniunt ad nos defendendum. Nonne omnes sunt administratores spiritus in ministerium missi propter eos quod hereditatem capiunt salutis. Ad Heb. i. Ergo recipe exemplum ab angelo: depingue in corde tuo pietatem erga pauperes dando vel mutuando vel vendendo sine usura: non plures vendendo propter solutionis dilationem: nec minoris emendo propter denarios patos etc. Exerce te ipsum ad pietatem. Nam corporalis exercitio ad modicum utilis est pietas autem ad omnem utilitatem est promissionem huius vite quae nunc est et future. j. ad The. iij. Tertio

sancti angeli habent charitatem in deo: quia ignis vires sunt in amore dei in fructu. Nota hanc historiam Iudicum. xij. de parentibus Saronis quibus appuit angelus quod cum offerret deo sacrificium angelus saltauit in flamma dixit textus. Cum ascenderet flamma altaris in celum angelus domini parit in flamma ascendit. Iudic. xij. Istud lapideum altare figurabat altare christianorum quoniam non debet dici missa nisi in altari lapideo vel super aram. Iudei habebant altaria de terra vel de lapidibus in politis In sacrificio autem misse in quo consistit corpus christi de quo ex flamma ignis quae inflammat corda christianorum in remissionem peccatorum sunt. Nota quod accidit. Iherosolymis de fratre Bartholomeo Thome sancti nostri ordinis scilicet predicatorum cui reuelauit angelus quod omnes qui fuerunt in illa missa fuerunt absoluti a pena et culpa: ergo exemplo angelus quod ascendit in flamma debet quilibet nostrum ascendere in hoc sancto sacrificio per deuotam contemplationem. Istomodo accenditur in nobis ignis ille charitatis. de quo dicit christus. Ignem veni mittere in terram: et quod volo nisi ut accedatur. Lu. xij. Quantum ad quartum intellectum scilicet anagogicum seu supernaturalem: tunc thema est verbum christi ad quolibet bonam animam ex hac vita transiuram: ipsam consolando dicens. Ecce mitto angelum meum etc. Magna securatio et consolatio est mercatoribus quando habent transire inter gentes armorum et latronum si a capitaneo eorum habent saluum conductum et ganidagium: sed maior securitas eis esset si paratarius domini precederet eos associando per passus periculosos. Sic quilibet nostrum in morte habet transire passus periculosos inter demones quae expectant animam in morte. Auctoritas Dauid. Inhabitabunt et abscondent: et ipsi calcaneum meum obseruabunt. ps. lv. Nota inhabitabunt: scilicet demones in hoc mundo et abscondent supple se: et ipsi calcaneum meum obseruabunt in fine que est vitima pars vite: sicut calcaneus vitima pars hominis. Sed si homo tenet bonam vitam et securatur a deo qui mittit paratarium suum scilicet sanctum angelum qui procedit iam et ipsam associat: et sic transit secure inter demones auctoritas. Ecce ego mitto angelum meum qui procedat te et custodiat in vita: et introducat in locum quem prepa-

Dominica. iiii. aduentus domini.

raui: obfua eū z audiui vocē ei⁹. Exod. xxiij. Nota. q̄ p̄cedat te. ſc̄z. egredientez de corde: z custodiat in vis. ſ. a turba demonū in aere caliginoso exiſtentū z introduceat te in locū quē preparavi. ſcilz in paradifo: vbi ſunt portarij ſctūs Michael pro angelis: ſanctus Petrus pro hoīb⁹. Et angel⁹ puiſat dicens. Attolle te portas principes vr̄as. Ecce quare dicit Ecce ego mitto angelum meum.

¶ Dñica. iiii. aduentus dñi. Sermo. j.

Vox cla

mantis in deserto. Jo. j. Verbum p̄positū est b̄ti Joānis baptiste r̄ndēdo ad nūcios hierosolymitanos dicēs. Ego vox clamantis in deserto. Pro hui⁹ vbi declaratiōe et materie p̄dicāde introductiōe recipio duas breues q̄stiones. p̄ria quare ſctā m̄ ecclia in hoc ſctō tpe aduentus: i quo totū officū dz eſſe de xp̄o facit tā magnā mētiōnē de b̄to Joāne baptista in euangelio hodierno z ēt i dñica p̄terita. Nunquid ſufficerent b̄to Joanni duo feſta que de ip̄o facit ecclia ſc̄z natiuitatis z paſſionis. Pro cuius r̄ſione inuenio in beato Joāne q̄ttuo excellētiās pluſq̄ in alijs ſanctis: p̄ria natiuitas gratioſa: qz tā erat ſanct⁹ a h̄q̄ natus. Sc̄da eſt paſſio doloroſa qz fuit decapitat⁹ ex tripudio vni⁹ puelle. Tertia eſt vita v̄tuōſa: qz ſtatim q̄n fuit quinq̄ annorū: dimiſit mundū et intrauit heremū. Quarta eſt doctrina fructuoſa nūciādo z p̄dicādo aduētū meſſie. Ex his quattuor excellētijs de⁹ exaltauit Joānem ſup oēs ſanctos dicens. Inter natos mulieruz non ſurrexit maior Joāne baptista Matth. xj. Propter hoc ſctā mater ecclia quater in anno facit feſtū de beato Joāne. p̄miū de eius natiuitate. Sc̄m de paſſione. Tertiū de ei⁹ v̄tuōſa vita vt in dominica p̄terita. Quartum de eius p̄dicatiōe fructuoſa: z de hoc lez it̄ euāgelū hodiernū. De nullo alio ſancto fit feſtū quater in anno: niſi de beato Joāne baptista. De beato Petre apoſtolo facimus tria feſta. De b̄to Paulo duo: ſed de b̄to Joāne q̄ttuo. Et de feſto hodiern

no dicit ipſemet. Ego vox clamantis in deserto: ſc̄z ex efficacia p̄dicatiōis z doctrine ſue. pater prima queſtio. Secūda queſtio z ſubtilior eſt: quare beatus Joānes volēs ſuā doctrina declarare dixit ſe vocem dicēs. Ego vox clamantis zc. Nunquid dixiſſet meli⁹: ego habeo vocē R̄ſio q̄ beatus Joānes dixit ſe eſſe vocem duplici ratione. ¶ Prima demonſtrando ſuū officiū excellēter. quantum ad p̄mā ratiōnē. Officiū p̄riū vocis eſt manifeſtare z oſtendere propositum cordis ſine mentis cōceptiōnē. p̄hs. Voces ſunt ſigna earū que ſunt in aia paſſionū. primo perihermenias. proprie loquēdo magna eſt differētia inter verbū et vocē: lz vulgariter ſumāt p̄ eodē: qz verbū eſt p̄ceptio mētis anteq̄ ore exp̄matur: ſed voces ſunt q̄ proferunt. Jo dicit logica. Vox eſt ſon⁹ ab ore aialis p̄latus: proprie loquēdo xp̄s eſt verbum eternū: qz erat abſcōditū in mente diuina. Joā. j. In principio erat verbum: et verbū erat apud deū. et de⁹ erat v̄bū zc. ſc̄z. abſcōditum z ſecretū. Sed de⁹ pater miſit vocē ſc̄z Joannem baptistā vt manifeſtaret et oſtenderet verbū diuinū ſicut ſc̄it q̄n dixit. Ecce agn⁹ dei zc. Ecce Joānes dicit ſe eſſe vocē ad oſiēdendum differētiā inter v̄bū z vocē tēporalem ipſam demonſtrando. Quantum ad ſecundam ratiōnē. Exercitiū predicatoris eſt: quia oīa eius membra et potentie debent predicare. Non ſolū os predicatoris debet predicare: ſed ēt vita mores z fama. Itē intellect⁹ ſtudēdo memoria contēplando: cor: man⁹: geſtus: z p̄tinenter ſiue cōpoſite faciendo. Ita bon⁹ predicator tot⁹ debet eſſe vox. Dicūt logici q̄ vox eſt homogeneū: qz q̄libet pars vocis eſt vox. Sic oīa q̄ ſunt diligentis predicatoris debēt eſſe vox. Hieronym⁹. Oīa ſacerdotis debent eſſe vocalia. propter hoc beatus Joānes reſpondendo nuncijs ſibi miſſis dixit. Ego vox. q. d. quicquid eſt in me totū eſt vox: qz totū p̄dicat. pater thema. De iſta voce ego inueni vnā mirabilem p̄phetiā Dauid: q̄ allegorice p̄phetando de b̄to. Joanne dixit. Vox domini ſuper aquas deus maieſtatis: itonuit domin⁹ ſuper aquas multas. Vox domini

in virtute: vox dñi in magnificētia. Vox dñi confringentis cedros: et confringet dñs cedros libani. Vox dñi intercidentis flammā ignis: vox dñi concutientis desertū et pmouebit dñs desertū cades. Vox domini preparantis ceruos et reuelabit cōdēsa: et in templo eius oēs dicent gl'iaz. Ubi iohannes septies dicitur vox propter septē doctrinas quas beatus iohannes predicabat.

Prima erat doctrina baptismalis.

Secūda erat doctrina penitēntialis.

Tercia erat doctrina magistralis.

Quarta erat doctrina increpatiua.

Quinta erat doctrina correctiua.

Sexta erat doctrina reprehensiua.

Septima erat doctrina instructiua.

¶ Dico primo q̄ p̄ma doctrina bti iohānis erat baptismalis. Dicunt oēs euangeliste q̄ qñ beatus iohānes exiuit de deserto in quo steterat. xxv. annis. vt dicit hugo in maxima penitēntia. Et qñ etatis erat. xxx. annorū exiuit de deserto. in cuius exitu icēpit predicare circa regionē iordanis baptismū penitēntie. Luc. iij. Venit in oēm regionē predicans baptismū penitēntie in remissione peccatorū dicens. Medius v̄m stetit quem vos nescitis. Joā. 1. Sed ego ostendam ipsum vobis ideo recipiatis eius doctrinā dicebant sibi gentes. Et quid debem⁹ facere vt ipsum possimus digne recipere. Rñdebat eis q̄ reciperent signū baptismi in aq̄: q̄ baptizabat eos sub tali forma. Ego te baptizo in nomine venturi. Ille baptismus iohannis erat signum xp̄i. sicut crux datur in cruciata in signū. Ex ista predicatione doctrine baptismalis beatus iohānes dicit vox dñi super aquas. s. iordanis. glo. vnū baptismū pdicabat et aliū dabat: qz baptismū aque dabat ei baptismū gr̄e pdicabat in remissionē peccatorū. De hoc auctoritas. Ego baptizo vos in aqua. qui aut post me venturus est fortior me est: cuius nō sum dign⁹ calciamēta portare ipse vos baptizabit in sp̄sctō et igni. Matth. iij. Nota igni ablatiui casus fm gr̄maticā antiquā: s; quare dicit igni. Nota errorem illoz q̄ dicūt q̄ aliq̄ baptizātur igne. S; dicit igni duplici ratione. p̄ia in p̄mitiua ecclia in baptismo descendebat sp̄sctō

ctus visibiliter in forma ignis. et ista expositio est cōior ad oñdendum q̄ spiritus sanctus erat dat⁹: et oñdebat se exteriori signo ignis visibiliter. Secunda ratio: qz sicut mūdus debuit mūdari et purificari p̄ aquā scz tpe noe: qz gētes erāt nimis calide p̄ luxuriā: ideo venit aqua diluuij. sic purgabit per ignē in fine mūdi p̄pter frigiditatem charitatis. Mat. xxiiij. Quoniā abūdabit iiquitas: refrigeret charitas multorum. Hanc rationē facit sc̄tus Tho. de aquino ordinis predicatorū in quarto sniarū. Sic etlā deus ordinauit duo diluuiā ad purificandū aīas scz diluuiū aque baptismalis ad refrigerandū fomitē culpe originalis. Sc̄do diluuiū ignis purgatoris: qz post baptismū refrigeramur et efficiamur negligētes et maculamur pctis: ideo deus ordinauit fontem purgatorij vbi aīa baptizatur ab angelo bono. vt determinat sc̄tus Tho. qz diabolus iā victus est per illum qui ducit ad purgatorium. ideo vict⁹ nō debet incarcerare victorem. Hic baptism⁹ est durus et terribilis. De quo pōt dicere aīa que illic debet baptizari. Baptismo autē habeo baptizari et quō coartor. Luc. xij. Ecce q̄ re dicit vox dñi sup aquas. Et qz tūc iohānes baptizauit xp̄m: ideo subdit de⁹ maiestatis itonuit: dñs sup aquas multas. Secūda doctrina quā beat⁹ iohānes predicauit erat doctriā penitentialis. Mat. iij. In dieb⁹ illis venit iohannes baptista predicās in deserto iudee: et dicens. Penitēntiam agite: appropiabit em̄ regnū celozū. Postq̄ baptizauerat eos dabat eis penitēntiā dicēs. Ex quo recepistis baptismū meū in signū: ideo ne peccata impediant vos ad cognoscendū et recipiendū regē messiā. faciatis penitēntiā. Dicit Beatus Mat. iij. q̄ cōfitebant peccata sua generaliter dicēdo. Ego fui supbus: van⁹: p̄posus etc. Et beatus iohannes dabat eis penitēntiam humilis orationis. Luce. xi. Joānes docebat suos discipulos orare. Alius p̄fitebatur generaliter dicendo pater ego fui auarus: vsurarius etc. cui iohānes dabat penitēntiā restitutiōis: ne puluis auaricie clauderet sibi oculos ne xp̄s agnosceret. Ali⁹ veniebat et dicebat. P̄ ego suz

Dominica. liii. aduentus domini.

luxuriosus et cui dabit penam abstinentie ieiuniorum et afflictionem. Mar. ij. Discipuli iohannis ieiunabant. idem de alijs peccatis. Ecce quomodo iohannes predicabat doctrinam penitentiae. idem dicit. Vox domini in virtute. scilicet penam indicendo. Nota vox domini in virtute non dicit in sacro. Non quomodo sancti doctores in theologia distinguunt de duplici penitentia. scilicet de penitentia sacramentali. et de penitentia virtuali. Penitentia sacramentalis est quando homo confitetur peccata sua et absoluit. talis penitentia dicitur sacramentum. penitentiae sacramentum habet tres partes quae sunt contritio: confessio: et satisfactio. Penitentia autem virtualis non habet tres partes sicut nec alia sacramenta ut dicit sanctus thomas. iij. parte. q. xcj. et iij. distin. xvj. q. i. ar. j. q. j. et iij. Et quando iohannes predicabat nondum erat ordinatum hoc sacramentum nec potestas remittendi peccata erat hominibus concessa. idem iohannes non dicit vox domini in sacramento. Alia est penitentia virtualis voluntaria: et virtuosa quae non est sacramentum: ut ieiunare: peregrinari: disciplinare se: et humi. Et de ista dicit vox domini in virtute et c. quia beatus iohannes iniungebat penam non sacramentalem sed virtuale: et concordat david dicitur alibi. Ecce dabit voci suae scilicet beato iohanni vocem virtutis: non dicit sacramenti. ps. lxxvj. Nota ut dicit sanctus thomas. iij. parte. q. lxxxv. iij. distin. xiiij. q. j. ar. j. quia penitentia est dolor voluntatis cum electione recta est virtus vel actus virtutis: non autem ut est passio. Et est penitentia virtus specialis: quia habet materiam generale sub ratione speciali pro obiecto. scilicet omnia peccata ut emendabilia per actum hominis ut dicit sanctus thomas. iij. parte. q. lxxxv. art. ij. Et est virtus moralis non theologalis et est pars iustitiae: Tertia doctrina erat magistralis: quia sicut bonus magister diuersis pueris dat diuersas lectiones: sic beatus iohannes diuersis conditionibus hominum dabit diuersas doctrinas. Dicit beatus Lucas. iij. c. quod veniebant ad eum diuersae conditiones gentium interrogantes ipsum et dicentes. Magister quid faciemus. Verbi gratia. primo veniunt diuites dicendo magister quid debemus facere nos? Respondit. Qui habet duas tunicas det unam non habenti. Et quia habet escas sibi faciat. Lu. iij. due tunicae sunt una necessitatis: scilicet sobria supfluitatis: quae corrumpit

et pauperes moriuntur frigore. Quot sunt mulieres pauperes quae propter defectum mantelli non possunt ire ad mulas: et vos diuites tenetis vestes superfluas et c. Idem de escis et c. Deinde venerunt publicani dicentes ei. Quid faciemus magister. Dicit hic glo. quod sumit hic publicanus pro illo qui habet officium publicum: quia vel est balliuus vel iusticiarius vel iuratus et c. Quibus iohannes respondit. Nihil amplius quam constitutum est vobis faciat. Si erant rectores dicebat. Quid tenemini facere recordamini de iuramento quod fecistis quando recepistis officium: scilicet quod facietis iustitiam: et corrigetis populum et peccata notoria: et respiciatis in omnibus utilitatem pauperum. idem ita faciat: aliter caueatis et c. Tertio venerunt ad eum milites et scutiferi dicentes: quid faciemus et nos. Et ait illis. Nemine concutiat nec caluniam faciat et peccati estote stipendium vestrum. Ecce regula et doctrina militum. Nota nemine concutiat. Dicit contra illos qui statim trahunt et habent dagam sive gladium in manu ad percutiendum pauperes et miseros quos non possunt se defendere. Item neque caluniam faciat subditis vestris ab eis exigendo pecunias et bona eorum diuersimode: et decipiant conformes dicendo quod sunt gratiosi in exigendo cum tamen includant eos in castris vel in ecclesia quousque dederit et tenentur restituere. Item contenti estote stipendiis vestris de salario: de redditibus quos recipitis pro defensione populi. Nolite facere superfluitates nec vanitatem: sed computate quod habetis et quantum potestis expendere: et de bonis vestris detis pro anima vestra quartam vel ad minimum quantum parte amore dei. Numquid totum dabitur ad latrinas et iumentis et scutiferis ribaldis et c. Ecce quae re dicit. Vox domini in magnificentia scilicet tribuendi consilia et modum viuendi unicuique. Magnificentia operum eius scilicet beati iohannis: et iusticia eius manet in seculum seculi. ps. cx.

Quarta doctrina erat increpativa: reprehendendo vitia et peccata dicendo. Progenies viperarum quae demonstrabit vobis fugere a ventura ira: facite ergo fructus digni penitentiae. Matth. iij. Nota progenies viperarum. dicit hic glo. quod vipers trahunt venenum ab utero matris et a natura habent venenum. Talis est conditio iudeorum: ideo iohannes vocauit eos genimina viperarum.

rū dī. Genimina viperarū q̄s demōstra-
bit vobis fugere a ventura ira. quasi di-
cat nullus. ffacite ergo fructum dignū
penitentię. s. vt iuxta qualitātē ⁊ quanti-
tatem pctōrū faciatis penitentiā. Nota
quō tunc iudei decipiebant sicut modo
decipiunt multi xp̄iani dī. Nūquid de⁹
p̄misiit abraę ⁊ semini ei⁹ b̄ndictionem.
Gen. xxij. S; hoc dicebat de⁹ p̄p̄t mes-
siā filiū abraę fm carnē. iō dixit xp̄s iu-
deis. Si filij abraę estis opa abraę faci-
te. 3o. viij. In hac cecitate ⁊ errore sunt
multi xp̄iani male vite qui nullam peni-
tentiā faciūt de pctis: ⁊ qñ de hoc rep̄hē-
duntur r̄ndent. Qui crediderit ⁊ bap-
tizatus fuerit salu⁹ erit. Marc. vlii. Vultis
cognoscere istā stultitiā. Nota de
dño faciente puuū nuptiarū qui p̄ totā
terrā fecit p̄conizari. Quicumq; mihi fi-
delis fuerit ⁊ man⁹ mūdās habuerit: me-
cū p̄rādebit. Dic historiā de rustico ⁊c.
idē de dño ⁊ ⁊ rege n̄ro Jesu xp̄o: ex cui-
us p̄te est p̄conizatū. Qui crediderit ⁊c.
In morte aut̄ hō vadit ad cōmuniū: si tūc
hō credit ⁊ h; man⁹ mūdās bñ stat: al̄s
restat furca inferni: qm̄ ista verba. q̄ cre-
diderit ⁊ baptizat⁹ fuerit: nō sunt p̄teri-
ti t̄pis: sed futuri cōiunctiā. Tu credidi-
sti ⁊ purificat⁹ fuisti in baptismo: sed ex
tunc sordidat⁹ fuisti ⁊c. necessariū est er-
go q̄ qñ homovadit ad puuū credat ⁊
man⁹ mūdās habeat 3o dicebat Esa.
Lauamini mūdi estote. Esa. i. Depona-
tis ergo istā vanā cōfidentia. Ex ista do-
ctrina increpatina beat⁹ ioānes d̄r vox
dñi cōfringentis cedros. idest sup̄bos.
Quinta doctrina erat correctiua in cor-
rigendo ⁊ refrenādo inuidiā discipulo-
rum suorū. Discipuli aut̄ ioānis zelantes
p̄ magistro suo ioanne inuidebant
xp̄o: qz qñ xp̄s incepit p̄dicare ⁊ baptiza-
re trahebat ad se ppl̄z ⁊ dimittebat̄ ioā-
nē: nec mirū. De hoc discipuli ioānis di-
xerūt Rabbi qui erat tecū trās iordanē
cui testimoniū p̄hibuisti. Ecce hic bap-
tizat ⁊ oēs veniūt ad eū. Joānis. iij. Ecce
flamma ignis inuidie quam Joānes in-
tercidit per doctrinam suam correctiua
dicens. In hoc gaudium meuz impletū
est. Illū oportet crescere: me autem mi-
nui. qui desursus venit sup̄ oēs est. Joā.
ij. Ex hoc beat⁹ ioannes d̄r vox dñi in-

tercidentis flammā ignis. O ⁊ quō hec
vox esset inter nos necessaria vt interciz-
deret flammā ignis inuidie que nimis
ardet in mūdo nō solū de inuidia bono-
rū tpaliū: sed etiā de quadā inuidia que
est pctm̄ ⁊ sp̄m̄ sanctū scz inuidia fra-
terne gr̄e. h̄bigra. Si aliquis religiosus
vult seruare regulā ⁊c. stati alij inuiden-
tes murmurāt ⁊ ipsum impugnat̄ vocā-
tes ip̄m hypocritā singularē ⁊c. ⁊ sic flā-
ma ignis inuidie accendit̄. Sec⁹ si est ri-
bald⁹: imo cōmendat̄ dī. O quō est gre-
tus talis frater ⁊c. Itē si habet aliqua
gr̄az deuotionis vel p̄dicatiōis vel hu-
iusmodi. Idē de clericis laicis ⁊ mulierib-
us. Nota ad hoc planctū p̄phete. Ad
te dñe clamabo qz ignis comedit specio-
sa deserti: et flamma succidit oīa ligna
regiōis. Iohel. i. Nota q̄ desertū signi-
ficat religionē p̄pter asperitates vite in
qua religiosi deberēt viuere: s; ignis in-
uidie totū comedit. Ligna regiōis sunt
seculares quos iā flāma inuidie succen-
dit. Sexta doctrina erat rep̄hensiuā rep̄-
hēdēdo ⁊ arguēdo regē herodē cōcubi-
nariū q̄ habebat vxorē: s; qz nō erat ita
alba nec pulchra nec ornata ⁊ cōposita
vt ip̄e vellet: tñ erat filia regis: qua de-
spectat herodes duxit cōcubinā hoc vi-
dens ioānes venit ad ip̄z rep̄hēdendū
dī. Herodes nō h; tibi habere vxorē fra-
tris. Mat. xliij. ⁊ Marc. vi. Ex hoc b̄tis
ioānes d̄r vox dñi cōcutientis desertuz.
Moraliter: vtinā multe dom⁹ hui⁹ ciui-
tatis nō sint desertum herodis p̄ luxu-
riā despiciendo vxores et respiciēdo cō-
cubinas. Sed hoc desertum cōmouebit̄
nō a ioanne: sed a xp̄o iusto iudice i die
iudicij: ideo subdit̄. Et cōmouebit dñs
desertuz cades. i. mutati. s. luxuriosi qui
mutat se cum alia muliere. Septima do-
ctrina est instructiua sicut bonus pater
qñ nescit vl̄ nō pōt instruere filios mit-
tit eos ad magr̄z vt instruāt̄ ab eo. Sic
fecit b̄tus ioānes de discipulis quos in-
struere nō poterat vt crederēt in verum
messiā iesum xp̄z p̄p̄t hoc qñ fuit capt⁹
et p̄pinqu⁹ morti misit ipsos ad xp̄m tñ
q̄ ad magistrū vt instruerent̄ ab eo de
veritate. Mat. xi. Cū audisset ioannes
in viculis opa xp̄i mittēs duos de disci-
pulis suis: ait illi. Tu es qui venturus

Domínica quarta aduētus domini.

es an aliū expectam⁹ zc. Et hoc beatus ioānes dicit vox dñi pparantis ceruos. Nota q̄ boni xpiani dicūt cerui ppter magnū saltū quē faciūt de terra ad celū ideo Dauid i psona xpi dicit. Qui pfectit pedes meos tanq̄ ceruoz sup excelsa statuēs me. ps. xvij. Pedes qb⁹ saltamus ad paradīsum: sunt vera credētia z obediētia. Pes dexter est f̄a credentia. Sinister h̄o obediētia. Sz aliq̄ errāt saltādo q̄ credūt ascēdere in celū z descendūt in infernū: qz habēt pedē dextrū fractū vel sinistrū vel vtrūq̄ vt iudei z agareni q̄ vtrūq̄ pedē habent fractū: qz nec h̄nt fidē nec bonā vitā. Pedē dextrū h̄z fractū illi q̄ dubitat in fide: ideo non p̄nt saltare in celū. Sinistrū illi qui h̄nt verā credētia sed nō habēt obediētia nec bonā vitā. Discipuli aut̄ ioānis solo pepe dextro claudicabāt: qz non credebāt: sed nō sinistro: qz bene viuebāt. Jō ioānes mīlit eos ad xpm vt ipsos curaret. Quib⁹ curatis dixit xps. Claudicabāt ec. seq̄tur. Postq̄ dixit vox dñi pparāt⁹ ceruos z reuelabit p̄dēsa. s. iesus xps ex ei⁹ miraculis q̄ fecit q̄ viderūt discipuli ioānis z in tēplo eius oēs dicēt gloria. Ecce quare beatus ioānes dixit nūcys. Ego vox clamātis in deserto zc.

De eadē dhica. Sermo secūdus.

Dirigite vias

dñi. Joā. j. Preparare seu dirigere debem⁹ viā dñi iesu xpo in breni vēturo i ciuitatē hui⁹ mūdi ne habeat deuiare z ire in circuitu. Dicit hic Greg. q̄ via dñi qua venit ad nos z nos vadim⁹ ad eū est bona sc̄a z h̄tuosa vita. Ad hoc declarādū habeo duas rōnes. Prima est qz cōiter q̄ quis p̄tinuat aliquā viā dz ista via est talis. Et h̄ hoc sit clarū tñ auctoritas. Omnis via viri recta sibi videt̄. Prouer. xxi. Sc̄a rō qz via q̄ ducit ad talē villā dz via illi⁹ ville h̄z illa villa nunq̄ trāseat p̄ illā. Auctoritas. Job loquēs de mala psona di. Maledicta sit pars ei⁹ in terra: nec ambulet p̄ viā vineaz. Job. xxiiij. nō q̄ vinee vadāt: sz qz p̄ illā viā h̄o vadit ad vineas. Et ista est itētio beati. Greg. s. q̄ via dñi qua venit ad nos p̄ gratiā z nos vadim⁹

ad eū per gloriā: est bona vita sancta z h̄tuosa inm̄ q̄ si infidelis teneret bonā vitā cauēdo a supbia: auaricia: luxuria zc. anteq̄ moreret deus veniret ad eum per gratiā ipsum illuminādo de veritate. Hic patet rñsio ad qōnē illozū quare dānabitur infidelis: qz nō cognoscit xps zc. qz peccata eius impediunt ne ipsum agnoscat: qz si teneret bonā vitam deus veniret ad eum: q̄to magis ad xpianū. Auctoritas xpi. Si quis diligit me. s. naturali amore: qz tunc non loquebat̄ xps de amore charitat⁹: diligeť a patre meo z ego diligam eū: z manifestabo ei me ipsum. Joā. xiiij. Ideo de via bone vite z h̄tuose dicit Esa. Hec ē via dñi ambulate i ea z nō declinetis ad dexterā neqz ad sinistram. Esaie. xxx. de ista via dicit thema ppositū dirigite viā dñi. s. p̄ bonā vitā z h̄tuosaz. Nota q̄ q̄ttuor h̄tutib⁹ dirigīt viā dñi. s. bona vita. q̄rū tres sunt theologales z quarta est moralis.

Prima est fides cordialis.

Secunda spes celestialis.

Tertia charitas integralis.

Quarta obediētia generalis.

Per istas q̄ttuor h̄tutes dirigitur viā dñi. ideo dicit thema. Dirigite viā dñi. Dico primo q̄ p̄ma h̄tus directiua vie dñi est fides cordialis. s. h̄re in corde fidē verā. s. illā quā xps dicit reuelauit et p̄dicauit: z nō regere se i his q̄ fidei sunt p̄ rōnes naturales nec p̄ argumēta. Nota ad hoc similitudinē de hortulano sulcāte hortū p̄ chordā tensam ab vno capite ad aliud. Sic recte facit xps i hortu hui⁹ mūdi in quo q̄libet n̄m tenet̄ facere sulcū siue canale rectū de bona z sancta z h̄tuosa vita. Caules seminādi sūt virtutes z opa bona z meritoria hec. s. fides catholica erit vobis directa via: ita vt stulti nō errēt p̄ eā. Esa. xxxv. Stultitia sumit̄ h̄ p̄ ignorātia. sicut Lu. xxiiij. O stulti z tardi corde ad credēdum. In hoc errauit arrian⁹ q̄ sine corda voluit facere sulcum: q̄n dixit mundū fuisse ab eterno sine p̄ncipio z sine fine. Plus scit modo vna vetula de his q̄ fidei sunt q̄ sciuerūt oēs antiq̄ phi: ratio ppter chordam fidei. Sc̄a declaratio est de scriptozibus qui regulāt p̄ lineā rectam zc. z sic scribunt recte. Sic cogitate qd̄ vita

nostra est vt liber in quo scribenda sunt oia bona que facim⁹. Et ne errem⁹ xps regulauit. xij. lineis. i. xij. articulis fidei: qui continent in credo in deū. Jō iuxta illas regulas regulemus nos: als nūq̄ anima nra est recta. Auctoritas. Ecce q̄ incredulus est nō erit recta aia eius i se metipso. Justus autē in sua fide uiuet. Abachuc. ij. Justus. i. rectus q̄ regulat suā vitā iuxta regulā a deo sibi datam. Patet ergo q̄ virt⁹ fidei est directiua vite nostre. Scda virtus directiua vite nostre est spes celestialis qn̄ homo nō sperat nec pfidit in diuitijs huius mundi q̄ faciliter pnt amitti z perdi: nec in dño nec in persona nec in genere nec in scientia nec in fortitudine vel pulchritudine qz oia ista sunt vana z transitoria: sz totā spem ponit in dño q̄ non pōt deficere in gaudijs z thesauris honorib⁹ diuitijs z delitijs paradisi: talis dirigit viā suam. Nota ad hoc miraculū de religioso cogitante verbū thematis dirigite viā zc. Quō mētaliter fuit sibi visum qd̄ erat in quodā terribili deserto vbi a lōge vidit ciuitatē terribilē z videbat sibi q̄ a deserto vbi ipse erat vsq; ad ciuitatē esset fluuius ignis terribilis z pfundissimus vbi vidit pontē strictissimū: in cui⁹ transitu oēs qui aspiciēbāt ad dexterā vel sinistrā in flumen ignis cadebāt z solū illi trāsibant q̄ recte aspiciēbāt ad terminū. Et audiuit vocē dicentē sibi p hunc pontē te oportet trāsire. Hic ptz quō via nostra est dirigēda. Desertū illud significat istū mūdū. Rō: qz sicut locus desertus est loc⁹ ferarū z nō hoim: sic iste mūdus. Deus a principio fecit tres habitatiōes. I. celū pro angelis: paradisu z terre p hoibus: z istū mūdū p bestijs. Sed propter pctm̄ ade fuimus eieci de loco nro z vt exules sum⁹ in deserto huius mundi in loco bestiar. de quo dicit Dō. In terra deserta inuia z inaquosa. ps. lxij. Ciuitas mirabilis est paradisu in qua null⁹ est defect⁹ nec miseria: nullus infirmat: nec senescit: nec morit. De ista ciuitate dicit dauid. Gloriosa dicta sunt de te ciuitas dei. flumē ignis pfundissimū z terribile est infern⁹. de q̄ dicit daniel. fluius igneus rapidusq; egrediebāt a facie dei. Dan. viij. A facie dei

idest a sapiētia dei: qz dñs sapiēs simul ordinat palatiū p se z carcerē pro criminosis. Pons lōgus z strictus est vita bona z virtuosa. Longus qz tot dietas hz quot dieb⁹ uiuit homo. Strictius. Mat. viij. Angusta est porta z arta via que ducit ad vitā: z pauci sunt qui inueniūt eā. Porta bone vite est cōtritiō de peccatis vel cōfessio: vel restitutio: q̄ angusta est. Ideo dicit q̄ pauci sunt q̄ inueniunt eā. Casus respicientiū ad dexterā est spes de psperis z ad sinistram desperatio de aduersis. Dō. Cadēt a latere tuo mille z decē milia a dextris tuis. ps. xc. Aspectus autē directus ad terminū est spes in deū secura. Ideo dicit scriptura sancta. In his omnibus deprecare altissimū vt dirigat in veritate viā tuā. Eccl. xxxij. Tertia virt⁹ directiua vite nostre est charitas integralis: que est amor dei supremus: z amor primi ordinat⁹. Amor dei in hose dz esse sicut oleū in lampade qd̄ semp natat super aquā. Sic amor dei in corde dz natate sup oēs alios amores. Talis charitas integra est directiua vite nostre iuxta similitudinē edificatorū domorū qui dirigunt parietes duplici regula superius cū chorda: infer⁹ cū plūdo. Ecce duplex dilectio integre charitatis. s. dei z primi. Hac duplici regula dirigēda est vita nostra. Auctoritas. Hoc mādatū habem⁹ a deo vt d̄ diligit deuz diligat z fratrē suū. i. Jo. iij. Ideo dicit Cas. i. Memores vberū tuorū recti diligūt te. Duo vbera sunt duo pcepta charitatis. s. dei z primi. Dextrū dat lac vite cōtrēplattue: sinistrū vite actiue. Cōtra quēlibet nō habētē charitatē regulā dz. Act. viij. Cor tuū non est rectū corā deo in felle amaritudinis z obligatiōe iniquitatis video te esse inquit Petr⁹ ad Simonē magnū volentes emere spm̄ sc̄m. Quarta virt⁹ directiua vite nre est obediētia generalis qn̄ hō se regit in faciēdis fm̄ diuinas ordinationes z non fm̄ suas inclinatiōes: z sz diuina pcepta nō iuxta sua sentiētia: talis obediētia gñalis dirigit vitā. Sicut dicit geometrici q̄ rectū est cuius mediū non deuiat ab extremis. Extremū z principiū vite nostre est xps. Jo. viij. Tu quis es. Respōdit eis iesus. Principium qui et loquoe

Domínica quarta aduentus domini.

vobis. Ego sum alpha et o. principius et finis. Apoc. i. Medium est vita nostra que dicitur recta quoniam non deuiat ab extremis. scilicet a principio et fine: nec per elevationem nec depressionem: aut sinistram. Tunc medius dicitur esse rectus quoniam vita nostra recte tendit ad finem. scilicet a principio ad finem. scilicet a deo ad deum. Contra huiusmodi quattuor diuisiones predictas sunt diuersa precepta: quorum obediencia generalis tenet viatores rectum in via huius vite. Ideo dicit sacra scriptura. Audi fili mi et esto sapiens et dirige in via animam tuam. Prouer. xxiij. Ecce quare dicitur thema. Dirigite viam domini etc.

De eadem dominica. Sermo tertius.

Parate viam domini Mat. iij. Sermo noster erit qualiter nos debemus preparare ad recipiendum dominum nostrum iesum christum que iuxta representationem sancte matris ecclesie dicitur nasci post cras: et intrare ciuitatem huius mundi. Ideo ut inueniat nos bene ordinatos volo vobis ostendere qualiter nos debemus preparare: sed primo salutem virgo maria etc. Quoniam aliquis rex vel magnus princeps dicitur intrare nouiter aliquam ciuitatem iustum et dignum ut vasalli parerent sibi viam: ne sint tibi lapides: spine etc. hoc dicitur ratio et etiam consuetudo: quia ergo rex noster impator et princeps et dominus noster naturalis iesus christus dicitur nouiter intrare ciuitatem huius mundi ideo a nobis preparanda: est sibi via per quam dicitur transire: ideo proposui vobis thema di. Parate viam domini. Diceret aliquis frater magnam rationem dicitis: quia via est sibi preparanda: sed ostendatis nobis modum quo est paranda. Dicite quod hoc ostendit nobis beatus Lucas in euangelio hodie no. et Esa. xl. c. dicentes: parate vias domini rectas facite semitas eius: omnis vallis implebitur: et omnis mons et collis humiliabitur et erunt praua in directa: et aspera in vias planas: ibi ponuntur quinque clausule mystice exponende. Prima est parate viam domini: rectas facite semitas eius. Nota differentiam inter semitam et viam quia via est carucarum et curruum siue via ampla per quam vadunt animalia: sed semita est methodus qua itur expeditius et citius. Sic etiam spiritaliter via domini communis et generalis per quam christus venit ad nos per gratiam: et nos vadimus

ad eum per gratiam: est communis observatio. x. preceptorum necessaria ad salutem per istam penitentiam transire non solum homines scientifici: sed etiam bestie. i. ignorantes persone. Semite sunt observantie et perfectiones euangeliorum ad quas homo non tenetur nisi per votum se obligauerit ad eas voluntarie. Verbi gratia. Non assumere nomen dei in vanum nec enormiter iurare. Ista est via communis: quia omnes tenemur ad hoc: nec pro toto mundo saluando dicitur homo false iurare: sed deum laudare: orare officiendo: celebrando: predicando etc. totum hoc est semita quia non omnes tenentur ad hoc sed solum illi qui se obligauerunt ad hoc per votum. Item abstinere ab omni tempore serui in diebus festiuis audire missam et sermonem est via generalis: quia omnes tenentur ad hoc: sed qualibet die audire officium diuinum. scilicet missam et sermonem: semita est que citius ducit ad terminum paradisi. Item honorare parentes via est generalis quia quilibet tenetur ad hoc: sed recipere patrem sanctum spirituale et obligare se illi ad obediendum propter deum semita est. Item non recipere vindictam de iniurijs via est generalis: sed loqui cum ipsis et salutare et benefacere eis est semita. Item non facere luxuriam via generalis est: sed vivere caste et nubere propter deum semita est. Item non furari aliquo modo via est communis sed omnia dimittere propter deum et non habere proprium semita est. Item non diffamare aliquem est via generalis: sed propter deum seruare silentium semita est. Item confiteri et comitari semel in anno est via generalis: sed sepe est semita etc. Patet ergo differentia inter semitam et viam spirituale. Ideo David. Uias tuas do. deum. mi. et semi. tu. edo. me. ps. xxiiij. Patet ergo cum dicitur. Parate viam domini. et loquens de semitis non dicit parate: sed rectas facite semitas eius. Ratio quia que seruat precepta ad saluationem necessaria contra occasionem vane glorie non habet sed illi qui non solum seruant precepta dei: sed etiam consilia euangelica occasionem habent vane glorie dicendo intra se. O dicitur modo quod ego sum una persona sancta. propter hoc dicitur rectas facite semitas eius. Via ergo domini est paranda ad penitentialem correctionem. Semite autem sunt rectificande per celestem intentionem. Secunda omnis vallis implebitur. Ita scitis quod si in via per quam rex dicitur transire sunt aliquae fosse implentur. Sic

spūaliter fundū sine valles. signāt perso-
nas luxuriosas. Ratio qz sicut ad val-
les descēdit aq̄ z imūdicie: sic ad perso-
nas luxuriosas q̄ nō curāt de supernis
delectationib⁹: s; de infimis descendūt
a q̄ corruptionū z imūdiciarū z pollutio-
nū z abominationū. iō implēde interius
in aīa sunt timorosis cogitationib⁹: z ex-
teri⁹ operosis occupationib⁹ z operib⁹
sc̄tis: qz nulla res facit psonā ita luxurio-
sam sicut ociositas. qz corp⁹ nrm̄ est de
terra. z iō sicut terra iculta facit herbas
malas spinas z tribulos in q̄bus abscō-
dunt bestie venenose: ita d̄ terra nri cor-
poris iculta z ociosa q̄ germinat spinas
tentationū z malarū cogitationū. Jō di-
cit Hiero. Semp aliqd̄ boni facito: vt te
diabolus inueniat occupatū. Jō sunt in
mūdo tot mali religiosi: clerici: monia-
les z laici: qz nō habent laborare habēt
suos redditus z stāt ociosi visitātes mu-
lieres: monasteria monialū zc. Jdeo fa-
cto officio diuino hō dz se occupare si u-
dēdo: legēdo vel scribēdo z hm̄oi: pro-
pter hoc beat⁹ Ber. ordinauit vt sui mo-
nachi q̄ nō habēt studere irēt ad laborē
vsq; ad prādū. Jtē quare sunt tot mali
milites: ciues z scutiferi: qz nō habēt la-
borare: itāt ociosi in platea iudicantes
transeūtes. Ecce qd̄ faciūt tpe pacis: qz
tpe guerrarū satis sunt occupati. Jdē de
laboratoribus in diebus festiuis qn̄ de-
bent se occupare in bonis operibus: au-
dire missam: sermonē: z sanctificare dñi-
cam: ipsi vadunt ad lupanar: vel ad lu-
dū: vel ad tabernā. Secus in dieb⁹ feria-
libus. qz sunt occupati in negociis tpa-
libus. Jdem de mulieribus ociosis: quo-
niā mulier ociosa est luxuriosa. O dicūt
ipse. ego portauī tantū de dote siue bo-
nā dotē viro meo: certe nō intrabo coq̄-
nā: sed qn̄ sentit trāseūtes pcurrere: sta-
tim est i fenestra. Bona mulier semp est
occupata in aliquo bono opere. Legit̄
de Julio cesare q̄ habebat plures filias
z oibus dedit officiū suuz sc; filare nere
texere de serico zc. ne essent ociose. Jdeo
inqt̄ Dauid in persona xp̄i. Conuertet̄
ppls meus hic. s. in hoc mūdo: qz qui nō
cōuertet̄ hic ille nunq̄ conuertet̄ in alio
mūdo. immo dicit. s. Tho. q̄ psona que
moratur i pctō luxurie: semp habet desi-

deriū ad illd̄ pctm̄. s; qn̄ nō pōt ipm̄ ope-
re p̄ficere: augmentant̄ sibi doloꝝ. Jdeo
dicit. Conuertet̄ ppls me⁹ hic. Dñe q̄ o-
r̄ndet dies pleni inueniuntur in eis. ps.
lxxij. Nota dies pleni inueniuntur in
eis sc; bonis factis z honestis operib⁹.
Jto modo omnis vallis implebitur.

Tertia ois mōs z collis humiliabit̄.
In via regia nō solū valles implent̄: sed
etiā altitudines humiliant̄. sic spūaliter
in via regis xp̄i ois mōs humiliabitur.
Nota duas cōditiones personarū sup-
barū. Quidā supbiū de bonis spūalib⁹
qz magister in theologia vel doctor fa-
mosus: vel ex deuotione: tales sunt mō-
tes alti. Alij supbiūt de bonis tēporali-
bus: de dignitate: prelacione officio: ge-
nere: vel diuitijs. Hi sunt colles. oportet
vt humilientur. Ratio: qz xp̄s non rede-
scit in mōtibus nec in collib⁹ zc. Aucto-
ritas. Ecce iste venit salies in mōtibus
trāsiliēs colles. Cañ. ij. Verbū est spūs
sancti de filio dei. Nota salies in mōti-
bus. Jlle q̄ saltat tāgit ibi vbi recipit sal-
tū z inde saltādo mutat se. Sic xp̄s tā-
git montes qn̄ dat eis gratias spūales:
vt sciētīā vel deuotionē: vel vt faciāt pe-
nitentiā. Sed qn̄ ex hoc hō superbit xp̄s
saltat inde z trāsit colles: qz illos nō tā-
git dando eis gratias spūales: z ponit
se in plano. i. in persona humili z ibi de-
scit. ppter hoc dicit scriptura sc̄tā. Quā-
to maior est humilia te in omnib⁹. z corā
deo inuenies gratiam. Eccl. iij. Vultis
agnoscere stultitiā illorum q̄ superbiunt
de bonis spūalibus vel tpaibus. Si
enim de plumato coruo sibi apponeret
quis plumas magnas pauonis de quib⁹
ipse gauderet z superbiret: cum ta-
men deberet trīstari si haberet rationē:
quia non sunt sue. Jdem est de illis qui
superbiunt zc. Quid est esse scientē: vel
deuotum: nihil aliud nisi quia perdidit
plumas nigras ignorātie vel peccatoꝝ
z deus posuit in eo plumas angelorum
scientie z virtutū debiliter firmatas sc;
feruore deuotionis. Si ergo perditis de-
uotionem: perditis etiam plumas vtu-
tū. Jdeo psona deuota semp dz stare
cum magno timore ne amittat plumas
vtutū q̄ nō sunt sue: s; a deo sibi imposi-
te. Talis cogitatio expellit superbiam

Domínica quarta aduētus domini.

et vanā gl'iam. Jō dicit. Quāto maior es
f. in bonis spūalibus: humiliā te. zc. Pa
ret ḡ stultitia illoꝝ q̄ supbiunt de bonis
tpalib⁹. Si autē rex accommodaret alicui
vestrū. xx. millia florenorū cū tali p̄ditio
ne q̄ sub pena capitis reddat sibi cū exi
get ab eo cū alijs decē millib⁹ de lucro. si
ille gauderet supbiret de illis pecunijs
nunquā esset bene fatu⁹ et stult⁹: cū teneat
ip̄as cū tāto onere et piculo: ita in p̄posi
to de bonis t̄palib⁹ vob⁹ a rege xp̄o mu
tuatis qz totū est mutuū: cui habetis re
stituere quicunq; ipse voluerit eū magno
lucro. s. operuz mie et pietatis. aks dicit.
quare nō posuisti pecuniā meā ad men
sas nūmularioꝝ. Mat. xxv. Mēsa nūmu
larioꝝ sunt man⁹ pauperū. Promito vo
bis si ista cogitaretis: null⁹ diues supbi
ret de diuitijs: nec dñi tēporales: nec dñi
spūales supbirēt. Sicut nec bastaxus su
pbit d̄ onere auri v̄l argēti seu margari
tarū qd̄ portat imo humiliat. Et qd̄ sunt
dñi t̄pales vel p̄lati nisi Bastaxi onerati
auro zc. Jō humiliatē ad instar bastaxi di
cēdo dñe magnū on⁹ porto supra me. ḡ
humiliamini in cōspectu dei et exaltabit
vos. Ja. iij. Nō. in p̄spectu dei habetis
dare rōnem et cōputum de oib⁹ bonis.
Quarta erūt praua i directa. In ingres
su regis praua via. i. torta dirigūt et fit re
cta. Sic spūaliter dz fieri mō in introitu
regis xp̄i. Prava seu torta sunt corda et
v̄ba et opa auarorū: qui incedūt tortuose
ad instar serpētis et vulpis. verbi gratia.
Usurari⁹ incedit viā rectā qñ aliqua cōi
tas v̄l p̄sona p̄ticularis venit ad eū vt si
bi mutuet tm̄ quo indiget. Rñdet statim
Placet mihi amore tui. Totū hoc est re
ctū. Sed qñ dicit pro decez dabitur mihi
duodecim. Ecce prauitas et tortuositas:
et ita ponet in charta: ne dñs v̄l ep̄s pos
sit zc. Jtē v̄dēdo pluris p̄pter sperā to
tū hoc est prauū. vel emēdo minoris pro
pter denarios q̄s cito datis p̄ re emēda
vel mutuādo sup possessiones et interim
recipere fruct⁹: totū est prauū et tortū sed
esset rectū bonū et meritorū si fieret p̄p̄
deū. Ideo dicit. Erūt in directa. Talib⁹
vsurari⁹ dicit de⁹. Sñatio praua atq;
peruersa heccine reddis dño p̄p̄le stulte
et incipiens. Deut. xxxij. heccine reddis
dño scz de tibi cōmissis ab eo p̄p̄le stulte

qz cū posset lucrari in hoc mundo gr̄am
et gloriā in alio pdit p̄pter vsurā: sz erūt
praua in directa faciendo restitutionez.
Ideo dicit scriptura. Dirige semitas pe
dib⁹ tuis: et oēs vie tue stabiliēt. Auer
te pedē tuū a malo. Vias em̄ q̄ adextris
sunt nouit dñs p̄verse vero sunt q̄ sunt a
sinistris: vt est via vsure zc. Prouer. iij.
Quita. et aspa in vias planas: vt fit in re
gis introitu: ita etiā faciēdū est spūaliter
in introitu regis xp̄i. Aspera sunt corda:
ora et opa inuidorū: iracūdoꝝ et vindicati
uorū. Corda sunt aspa per maliciā: ora p̄
detractiōes. qz semp p̄sona inuidiosa h̄z
linguā diffamaticē. Noueritis q̄ in pn
cipio diabol⁹ duxit maliciā in vxorez: q̄
secū sp̄ erit vnita vt vxor viro: iō sp̄ erit
dñatus: ex qua genuit filiū et filiā. filius
est cor inuidi: filia v̄o lingua eius. Ideo
sunt fratres et simul stant. primogenitus
est cor inuidi. si aliq; homo dicit inuido
Cognoscit talē: tā bona p̄sona v̄r: statū
dicit nō. si cognosceret eū sicut ego. ipse
est vnus talis et talis zc. Inuidi nullum
bonū volūt audire nec loqui de illis qui
bus inuidēt. Jtē iracūdus nihil sit. dice
re dulciter sed aspere tā vxori q̄ filijs tā
parentib⁹ q̄ etiā familie dom⁹. Idez de
vindictiuo dicente p̄ caput et p̄ corpus
dei zc. ego vindicabo me tali. De his di
cit dauid. Quorū os maledictiōe et ama
ritudie plenū est: veloces pedes eorū ad
effundēdū sanguinem. ps. xij. Jō mō in
introitu regis xp̄i fiāt aspa in vias pla
nas. pacificādo nos remittēdo iniurias
sicut pueri q̄ in absentia matris se percu
tiūt sed qñ sentiūt matrē venientē: quie
sciūt et se pacificāt. Sic et nos sum⁹ pueri
sine itellecū. Ideo modo in aduētū ma
tris n̄re et reg⁹ n̄ri pacificem⁹. nos dimit
tēdo odia: rācores: et malas volūtates: et
sic erūt aspera in vias planas. Cuilibet
etiam magistro vel dño displicet multū
quādo inuenit discipulos vel vassallos
discordes zc. Ideo dicit Esa. predicato
ribus. Preparate viam populo: planū fa
cite iter et eligite lapides: et leuate signū
ad populos. Ecce saluator tu⁹ venit: ec
ce merces eius cū eo: et opus eius coraz
illo. Esaye. lxxij. Nō. q̄ lapides duri sūt
malicia et duricia cordis v̄ba mala et in
iuriosa et diffamatoria. De his dicit pro

pheta. Eligite lapides .i. expellite maliciam duriciam &c. & eleuate signū ad populos q̄tū ad publicationē pacis: quia si mala voluntas fuit publica & notoria: et̄ par & concordia debet esse publica. hoc modo signum pacis eleuatur ad populos. Sed si malavoluntas fuit occulta & secreta: tunc sufficit remittere secrete. et assignat rōnē. Ecce saluator tuus venit.

De eadem dominica. Sermo. iiii.

Medius vestrū

Meditatus est quē vos nescitis. Jo. i. Verbum p̄positū dat mihi motiū p̄dicādi de virtutib⁹ moralib⁹ p̄ bono regimine morali vite n̄re q̄s oēs extrahem⁹ de vita gl̄iosa dñi n̄ri Jesu xp̄i. S̄z p̄rio salutē h̄go maria &c. p̄rio declarabo q̄d est virt⁹: & inter multas diffinitioēs virtutis magis mihi placeat diffinitio p̄hi dicētis. Virt⁹ est habit⁹ electiu⁹. .i. inclinatiu⁹ ad faciēdū oia bona opa delectabil̄ i medio cōsistēs put sapiēs ordinauit. Habit⁹ electiu⁹ est quēdā qualitas in aīa ḡhata siue causata ex multis bonis opibus inclinans aīam vt assimilētur illi qui illā qualitātē ḡhauit seu causauit i ea. H̄bi gr̄a. q̄diū aliq̄s nostrū h̄z tediū ieiunādi vel abstinēdi: non h̄z virtutē abstinētie: s̄z int̄m poterit habituari ad virtutē abstinētie q̄ sine tudio inmo delectabil̄ ieiunabit. Itē oēs iclinamur ad luxuriā: ideo cū magno labore abstinēt multi. S̄z int̄m hō poterit habituari ad virtutē castitatis occasioēs & oportunitates vitādo q̄ causabit in aīa vnus habit⁹ q̄ sine labore abstinebit ab illo actu. q̄z habit⁹ electiu⁹ iclinat ad virtutē castitatis. Idem de alijs virtutibus. Nota in medio p̄sistēs put sapiēs ordinauit. In medio. .i. inter nimis & paucū: q̄z facere nimis & excessum vitū est & nō virtus. Itē facere modicū: sed facere ad sufficientiā est virtus put sapiēs vir ordinauit. Nota similitudinā beati Greg. de illis q̄ tēperant quinternā siue lutinā q̄ p̄misit clauos trahēdo nō nimis chorā nec modicū: s̄z q̄tū sufficit. Sic d̄z facere q̄libz p̄sona discreta de opib⁹ virtutū Clau⁹ quo d̄z tēperare est sapiētia cogitādo sic. Videam⁹ istō q̄d ego volo facere in tali vel tali gradu q̄diū poterit du

rare: ita vt op⁹ p̄petat termis: loco: p̄sona: & sic de alijs circūstātis req̄sitis i bonis opib⁹. al̄s si indiscrete fieret nō esset virt⁹ s̄z vitū: q̄z int̄m posset homo vigilare vel ieiunare q̄ p̄deret intellectū. Anselmus. Quicquid cū discretiōe feceritis virtus est: virtus aut̄ indiscreta p̄ vitio reputatur. Cū xp̄s sit essentia: r̄ non solū virtuosus. sed virtus. Auctoritas. Nos p̄dicamus xp̄m dei virtutē & dei sapiētiam. .i. Cor. i. Sibi ergo cōpetit mediū p̄pter q̄d dicit iudeis in extremis vitiorū conseruantibus. Medius vestrū stetit. .i. ille q̄ est virtus quē vos nescitis. Nota q̄ in hac vita xp̄s tenuit mediū quater faciens commedationē quattuor virtutū cardinaliū: que dicunt̄ cardinales a cardine: q̄z in his quattuor voluuntur oēs & redducūtur alie virtutes morales. Itē iste quattuor dicunt̄ p̄ncipales. Itē q̄ habet istas quattuor est vniuersal̄ virtuosus. Nota q̄ xp̄s tenuit quater mediū.

Primo in natiuitate.

Secundo in disputatione.

Tertio in predicatione.

Quarto in passione.

Dico primo q̄ xp̄s tenuit mediū i natiuitate q̄z h̄go Maria post partū ipsum pannis inuoluit: & posuit in presepio in medio animalū. Iuxta prophetiā Abachuc sc̄dm. lxx. In medio duorū animalium cognosceris. Abachuc. iij. Ecce primū mediū q̄ xp̄s tenuit ad commendandum primam virtutē morālē que est prudentia que auisat h̄aminem circa pericula huius mundi tam anime q̄s corporis q̄ bonorū. Auisat etiā circa fraudes diaboli & mundi: iō hec virt⁹ est primo necessaria. Ideo Petrus apostolus. Estote prudentes et vigilate. .i. Petri. iij. Hec virtus prudentie habet duo extrema sc̄z nimis & modicum. Modicū est facultas in alio extremo: sc̄z nimis sūt illi q̄ nihil sciunt facere. nec in verbis: nec in factis sine fraude & dolo: qui sunt ita astuti q̄ intra vnguem inuenirent pilos. Virtus enim consistit in medio: nō decipere alios: nec permittere se decipi ab aliquo ista est prudentia. Vhs iesus xp̄s volēs ostēdere istā virtutē voluit poni i medio duorū animalū. .i. inter bouē corruptā q̄ diuidit vngulā in quo designat̄ duplicitas

dolositas et asinum grossum in quo desig-
 natur fatuitas: xps vero in dolositate
 et fatuitate stetit in medio. Jo. dicit nobis
 aplos. Sicut modo geniti infantes rationabi-
 les contra fatuitate: sine dolo contra nimiam
 subtilitate. i. pe. ij. hic deficiunt multi: ut
 fatui qui statim credunt quod eis dicitur. Dic hi-
 storiā de pucina cuiusdam clerici: que con-
 pūcta de peccato voluit recedere ab eo Cui
 dixit clericus. O misera: et quid vis face-
 re? modo habes magnū honorē quia est prope
 deū: et est nurus virginis marie. propter quod
 ipsa gaudēs remansit cum eo. Ecce fatuitas
 Nota quod graue peccatum est facere luxuriam
 cum sacerdote vel religioso. Cum quilibet tali
 multo magis peccat mulier quam civilico:
 quia fornicatio in tantum peccatum est quam sacrilegium
 quod committit cum clericis. Contra hoc extremum
 vitium dicit apostolus. Fratres volo vos sapientes
 esse in bono et simplices in malo. Ad Ro.
 vi. Alii autem sunt nimis astuti et intricati: in-
 tantum quam de bono faciunt vitium et malo ex do-
 lositate. ubi gratia. De missis sancti amatorum
 quod licet de se sint bone: tamen multi astuti faciunt
 ibi multas dolositates et fraudes. Prima quia
 cum misse sancti amatoris non sint nisi. xxx. di-
 centur quod sunt. xxxiij. Secunda quia dicunt quod cantent
 sine interuallo cum tamen clerici non sint ita bene
 parati modo quod quolibet die celebrēt cum teneant
 tale vitium: et dicēs missā male paratam siue
 cum conscientia peccati mortalis: incurrit et commit-
 tit peccatum mortale. Tertia quia dimittunt mis-
 sas de tempore peccata ordinata. Quarta de
 certis cadellis cum certis pecunijs. Quinta
 quia gētes credunt quod illa anima pro qua dicunt
 misse ex hoc creat de purgatorio quod non
 temp fit. Aie enim in pari reatu pene sunt
 plerumque obligate: quare et nonnulli in equali-
 bus pro eorum liberatione indigent suffragijs
 quia sicut infirmitates corporis non sunt cedere.
 No. de medico de cepa cruda etc. Jo. amo-
 neat ista dolositas: quia misse de se bone
 sunt: sed gratis bonum sacerdotē: ne sit pucini-
 nari: usurari etc. Alias dicit Greg. Cum
 is qui displicet ad intercedendum mittit irati
 animo ad deteriora puocat. Ecce ratio
 quare xps voluit poni in medio duorum
 animalium. Auctoritas. Qui audit incre-
 pationes vite in medio sapientium promora-
 bitur. Prover. xv. Non in extremis quia au-
 satur. Secundo fuit xps in medio duorum
 in disputatione quando fuit duodecim

annorum. Lu. ij. Inuenerunt eum in templo
 sedentem in medio doctorum audientem illos
 et interrogantem. In secundo medio christus
 ostendit secundam virtutem moralem
 que est iustitia. In iustitia vero est reddere
 unicuique quod suum est sicut Augustinus. Iustum est
 quod operarius vel seruus det bonum opus
 vel seruitium domino: et quod dominus det sibi suum
 salariū. Item iustum est quod vir diligat uxorem
 suam et econuerso. Item quod filius ho-
 noret parentes: et quod discipuli credant suis
 magistris: et sanus seruiet infirmo etc. Hec
 virtus iustitie est magis et maxime neces-
 saria dominis temporalibus et rectoribus con-
 munitatum. quibus dicit scriptura san-
 cta. Diligite iustitiam qui iudicatis terram.
 Sapient. i. Extrema virtutum seu virtutis
 sunt remissibilitas et crudelitas. Nimia
 remissibilitas est quando pro modica ra-
 tione vel occasione dimittitur iustitia. Ni-
 mia crudelitas quando iudex nihil respi-
 cit dicendo moriatur. Sed virtus est quando
 secundum legem vel diuinalem vel imperialem: vel
 secundum canones pontificales vel rationes
 naturales ministratur iustitia unicuique.
 Et illas ostendit christus quando inuen-
 runt eum sedentem in medio doctorum il-
 lorum qui erant iudices terre qui stabant
 in extremis: quia parentibus et amicis erant
 nimis remissi. Extraneis autem et viduis et
 pupillis erant crudeles. Jo. dixit eis xps
 quando incepit predicare. Ne vobis scribe
 et pharisei hypocrite qui decimatis men-
 tam et anetum et cyminum: et relinquitis que
 grauiora sunt legis iudicium et misericordiam: et fide
 hec oportuit facere et illa non omittere.
 Duces ceci excolantes culicem: camelum
 autem glutientes. Mat. xxiij. Nota quod scri-
 ba est nomen equiuocum: quia vel dicitur a no-
 ticia scripturarum vel officio scribendi: et pri-
 mo modo sumitur hic. Nota decimatis me-
 tam: quia si pauper habuit in orto decem fo-
 lia de menta: decima erat templi. Idem de
 aneto et cymino et salvia. Sed in iudicio
 erant remissi: quia non faciebant iustitiam de
 diuitibus: nec puniebant proditores qui
 destruebant et corrumpebant ciuitatem. Item
 faciebant exactiones contra pauperes et di-
 mittebant misericordiam et dicebant quod darent tem-
 plo illud quod debebant dare patri vel ma-
 tri pauperibus: et quod essent excusati et si
 morerentur fame. Item ponderabant cymini

nū qđ est quedā species q̄ comedī z di-
mittebāt fidē de xp̄o. Ideo dicit xp̄s. Ce-
ci z duces cecoz qz ppl̄s nō debebat eis
assentire: s̄ ista extrema xp̄s voluit stare
in medio doctoz ppter hoc dicit deus
iudicib⁹. Audite illos: z qđ iustū est iudi-
cate. Siue ciuis sit ille siue pegrinus nul-
la erit distātia psonarū: ita parū audie-
tis vt magnū: nec accipiet̄ cuiusq̄ pso-
nā qz dei iudiciū est. Deut. i. Et pōt dice-
re bon⁹ iudex. In vijs iustitie ambulo in
medio semitaz iudicij. Prouer. viij. No-
ta in vijs iustitie. s. interrogādo: audien-
do: scrutādo: z iuris defensiōes dādo in
medio semitaz. i. rigoris iustitie: nō dicit
thema medi⁹. Tertio stetit ihs in medio
psecutoz in p̄dicatione: qñ fuit. xxx. an-
noz incepit p̄dicare capharnaūz mirabi-
lia facere. Deinde venit in nazareth ciui-
tatē suā vbi fuit nutrit⁹ vbi nullū fecerat
miraculū: nō indignari s̄ eū dixerūt sibi:
quāta audiūm⁹ facta in capharnaū. fac
z hoc in patria tua. Lu. iij. Rñdit iesus
qz ipsi nō erāt digni qz deridebāt eū di-
cēdo. Ecce fili⁹ filiatricis marie: nūq̄ di-
discit l̄ras z vult p̄dicare. Ecce fili⁹ fabri
z irridebāt: ppter hoc dixit qz nō erāt di-
gni vt ibi faceret miracula di. Nemo p̄-
pheta acceptus est in p̄ria sua. Vide ibi
plura p̄p̄ qđ ibi voluerūt eū p̄cipitare.
Dicit textus. Ihs aut̄ trāsies p̄ mediū il-
lorū ibat. Lu. iij. Ecce quō stetit in me-
dio psecutoz. In hoc ostēdit tertiā vir-
tutē morālē: scz fortitudinē qz virt⁹ forti-
tudinis ostendit maxime in tribulatio-
nibus. fortitudo aut̄ moralis est quedā
virtus seu qualitas existēs in ala que re-
frigerat cor hoīs ne faciat aliqd̄ contra
deū: z qz nō timeat picula: nec fame nec
persone: nec bonoz: nec etiā mortē p̄p̄
deū: ideo de persona q̄ habet hanc virtu-
tez dicit sacra scriptura. Fortitudoz de-
cor indumētū eius. puer. vl. Hec habet
duo extrema: scz nimis z paup̄: siue teme-
ritatē et pusillanimitatē. Temeritas ni-
mia est qñ nihil respiciūt: s̄ ad instar fa-
tui impingūt se: hoc est vitiū. Pusillani-
mitas est qñ miles q̄ est timidus nō au-
det intrare bellū seu cāpū timore sagit-
taz: sed mediū est habere se moderate:
ideo dicit. Iesus aut̄ trāsies p̄ medium
illoz ibat: z venit capharnaū. Christus

in ciuitatē nazareth habebat parētes a-
micos z notos z ei⁹ parētes erant pusilla-
nimes timentes de morte xp̄i. alij autez
erāt temerarij nihil respiciēdo volentes
ipm̄ occidere. Sed xp̄s tenuit mediū: qz
nō timuit precipitiū: neqz temerarie in il-
los impegit: s̄ secur⁹ trāsit p̄ mediū: ita
debes tu facere in p̄lio sp̄iali. Non sis
temerarius nec pusillanimis. Nota quō
religio est vt campus p̄lij in quo qui-
dam sunt pusillanimes z timidi sicut illi
qui timent qz nō possunt seruare regulaz
zc. Dic quō post martyrium maius serui-
tiū quod homo pōt facere deo est intras-
re religionē. ideo dicit. Eccl. vij. Noli esse
pusillanimis in aīo tuo. Quidā aut̄ sunt
temerarij q̄ nihil seruant de religionē: ideo
debes tenere medium et sperare in deo:
vt det tibi mediū cōtra temeritatem z pu-
sillanimitatē. Sicut dauid qui dicit. Ex-
pectabā eum qui saluum me facit a pu-
sillanimitate sp̄is z tempestate. ps. liij.
De isto medio possum⁹ dicere illō. Dan.
ij. fecit mediū fornacis quasi ventū ro-
ris flantem. No. h̄storā b̄: euit̄ de tri-
bus pueris: quarto stetit Iesus in me-
dio in passione qñ in fine vite sue voluit
suspēdi in medio duozū latronū. Jo. xix.
Crucifixerūt eū z cū eo alios duos h̄ic z
h̄inc: mediū aut̄ iesum. Hic xp̄s ostendit
tēperatē que est quasi mensura
deliciarū: ne hō recipiat plus vel minus
sed recipere debet necessitatē: non nimis
comedere nec bibere: dormire: ridere: lo-
qui seu truffare: et sic de alijs. Hoc dicit
scriptura sobrietatē. i. pe. v. Fratres so-
brj estote z vigilate: qz aduersari⁹ vester
diabolus tāq̄ leo rugiēs circuit querēs
quē deuoret. Hec habet duo extrema ni-
miā macerationē siue acerbitatē: z curio-
sitas. s. nimis curare de cibo z potu: z ve-
stitū z huiusmodi. Unū extremum est ni-
mia austeritas: non recipiendo necessita-
tem vite in cibo z potu zc. vel nimia peni-
tentiā faciēdo zc. inim̄ qz si interficiunt.
Jō quilibet d̄z tenere mediū z tēperare
vitā suā iuxta suā qualitatem z p̄plexio-
nem quilibet scit quātū potest portare
asinus su⁹. ideo cauere debet a magis z
minus. Hoc ostēdit xp̄s qñ voluit suspē-
di in medio duozū latronum. Latro simi-
ster significat prosperitatē temporalem.

In vigilia natiuitatis christi.

Quidam sunt latrones de bonis temporalibus nihil recipiendo. Ecce curiositas vitiosa. Latro dexter qui ventam finaliter impetravit sicut illo qui cupiunt esse in dextra glorie celestis qui sunt latrones: non quod furentur aliquid de mundo: sed furantur vitam corpori pro modo modicum comedendo et bibendo etc. Ecce auferitas vitiosa. Non ponamur nos in medio recipiendo necessitate: et sic erimus in medio cum christo in cruce penitentie. Non dicit scriptura. Obsecro vos fratres pro misericordia dei: ut exhibeat corpora vestra hostiam viuam sanctam deo placentem: rationabile obsequium vestrum. Ad romanos. xij. Nota deo placere magis et minus non placet deo. Nota de patre nostro beato domino orate: cui appropinquat demum qui tripudians cantabat hanc cantationem. Magis et minus: magis et minus: magis et minus. Cum autem fuisset adiuratus a beato domino quod sibi hoc vellet. Respondit quod quicquid ipsi lucrantur in hoc mundo: totum perdunt pro magis vel minus. Medium autem est quod satis multum placet deo: et displicet diabolo. De persona autem vitiosa potest dici. Surge supple de extremis et sta in medio. Dixit christus ad hominem aridam manum habentem qui surrexit et stetit. Lu. vi. In medio vestrum stetit etc.

In vigilia natiuitatis christi. Ser. vnic.

Inuenta est in utero huius etc. Mat. i. Totus sermo noster est de impregnatione virginis marie. Sed ut ista materia sentiat in siab' vris per dulcedinem deuotionis primo salutabim' virginem gravidam etc. Inuenta est etc. Inter christi conceptionem et eius natiuitatem inuenio magnam differentiam in sacra scriptura. singulariter in hoc quod christi natiuitas non fuit oculo occulta et secreta: imo voluit quod esset mundo nunciata et publicata tam per angelos quam per celos: per stellam orientis per aialia: per reges orientis: per quod iam fuit prophetatum. Ego como uebo celum et terram mare et aridam: et mouebo omnes gentes: et veniet desideratus cunctis gentibus. Aggei. ij. Nota celum. i. sanctos angelos. Sed circa eius conceptionem voluit quod esset occulta: quod nulli persone huius mundi fuit reuelata: non patriarchis: non prophetis: nec sanctis personis: nisi solum archangelo gabrieli et virgini marie secundum quod fuit prophetatum per Esa. A finibus terre laudes

audiuimus gloriam iusti et dixit secretum meum mihi: secretum meum mihi. Esa. xliij. Et loquebatur propheta in persona gabrielis et virginis marie. Nota a finibus terre. Fines terre capiuntur dupliciter vel localiter vel temporaliter. Quantum ad primum computando a centro terre: illud quod magis distat a centro est circumferentia. Terra est centrum circumferentia est celum empyreum. Ecce fines localiter a quibus gabriel et virgo maria audierunt laudes iusti. i. saluatoris: quia regula est in sancta theologia quod cum dicitur iustus absolute intelligitur semper de saluatore. Quantum ad secundum fines potest capi temporaliter. Et septem sunt etates mundi temporales prima fuit ab adam usque ad noe. Secunda a noe usque ad abraham. Tertia ab abraham usque ad moysen. Quarta a moysen usque ad david. Quinta a david usque ad transmigrationem babilonis. Sexta a transmigratione babilonis usque ad christum. Septima et ultima a christo usque ad finem mundi. De qua dicit apostolus. Nos sumus quos fines seculorum deueniunt. i. ad Cor. x. Ecce fines temporaliter. de quibus dicunt gabriel et virgo maria. A finibus terre. i. in ultima etate mundi laudes audiuius gloriam iusti. i. saluatoris. Dicatis angeles gabriel de his laudibus et gloria saluatoris: dicatis nobis aliquid. Respondet. secretum meum mihi supple tenebo. Ecce quomodo christi conceptio fuit occultata secreta. De qua dicit. Descendet sicut pluuia in vellus: et sicut stillicidia stillantia super terram. ps. lxxi. propterea ergo differentia inter natiuitatem christi et eius conceptionem. Tunc habet eius conceptionem a principio fuit ista secreta in paulatim fuit manifestata: quia mulier gruidam ad minus in partu manifestat suum partum. Sic fuit de virgine cuius veter et vter in tumuit et non potuit suam impregnationem occultare. propter hoc dicit thema propositum. Inuenta est in utero huius. propterea thema. Et quia sum in materia deuota virginis gruide inuenio quod virgo maria fuit inuenta gruidam spouso suo ioseph triplici ratione. Primo per experientiam sensuales. Secundo per sapientiam diuinales. Tertio per excellentiam specialem. Pro qualibet istarum dicit thema. Inuenta est in utero etc. Dico primo quod virgo maria fuit inuenta gruidam a spouso suo ioseph per experientiam sensuale. Omnis cogni-

Sermo

unicus.

fo. clvii.

tio habet per aliqd sentimentu p visum cognoscim⁹ colores: p auditum sonos: p olfactu odores: p gustu saporos: p tactu duru vel molle: calidu vel frigidu. Si dicit^r alicui: quō scitis hoc. Rndet. qz vidi vel audiui. &c. Ptz ergo qois nra cognitio est per sensus. p⁹hs. Sensus nō, decipitur circa ppriū obiectū maxime visus nisi sit defect⁹: ppter hoc dñi iudices faciūt magnā differentia inter testes devifu: & de auditu & de credētia: quia testis de visu est maior. Ideo xps reprehēdebat iudeos q̄ nolebāt credere dices. Qd scimus loqmur & qd vidimus testamur & testimoniū nrm nō accipitis. Joā. iij. Nota quod scimus. s. ego & sancti pphe te loquimur: hoc modo. s. per visuz. Virgo maria inuenta est in vtero habens a spōso suo ioseph. Dic quō postq̄ maria concepit tota leta iuit ad visitandū elizabet⁹ sanguineam germanā suā grauidā de beato iohanne baptista vt angel⁹ sibi dixerat: cū qua stetit trib⁹ mensib⁹ vt dicit Lucas. Sponsus aut ioseph venit nazareth ad visitādū ipsam. & vidit vterū ei⁹ ingrossatū: sic inuenit ipaz grauidā. Cogitate qual^r ioseph debuit admirari qz ipē nō tetigit eā: immo dicit sancti doctores postq̄ fuerāt despōsati hgo maria iduxit spōsuz suū q̄ etiā erat hgo vt simul facerēt votū hginitat^r. Jā ampli⁹ debebat admirari qn ipsaz videbat grauidā. Jō dicit pncipiū euangelij hodierni Cū esset despōsata mater iesu maria ioseph: añq̄ puenirēt. s. ad simul habitandū & faciendū nuptias: inuenta est in vtero hñs de spūscō. Ioseph aut cū esset iustus & nollet eā traducere: voluit occulte dimittere eā. Mat. j. Cogitate ēt qn fuit inuēta grauida a parētibus nō credētibus q̄ ipsa peccasset: s; mirabant^r quid hoc esset: ex vna parte cogitabant suā magnā deuotionē: ex alia videbant ipsaz grauidā. Dicebat sibi mater filia quid est hoc? Rndēbat hgo maria hoc est illud qd placet deo: q̄ pot̄ facere de suis creaturis illō qd sibi plz. O filia quid dicēt gētes q̄ filia mea sit grauida anteq̄ nuptie sint facte. Cogitate dolores hginis que nō audebat reuelare: qz secretū meū mihi cogita pplexitatem in qua erat ioseph qui erat senex et

pauper: & hgo maria iuuenis & pulcherrima & formosa. Dicit Bernar. q̄ ioseph ex vna parte cōsiderabat scitiatē virginis: q̄ nō poterat esse q̄ peccasset: et ex alia parte videbat ipsaz grauidā. Et cū natūlr mulier nō possit parere sine hoie ideo ad instar oliue cor suum erat inter duas molas. Et qz erat prudēs & sapiēs cōsiderabat oia signa male mulieris q̄ sunt in deuotio cordis: garrulatio oris: incōpositio corpis: insurgitatio comedēdi & bibēdi: ociositas opis: vanitas ornat⁹: despectio viri: quodlibet istoruz signozū indicat mulierē esse malā. Sed ioseph nullū signuz istoruz inueniebat in hgoe maria: imo totū oppositū. s. oia signa bone mulieris. Primū signū ihoneste mulieris est ideuotio cordis ad deuz missas & sermones qz non timet deum. De⁹ custodiat ipsaz ab oportunitate: qz nisi mulier retineatur timore dei: nullo alio timore retrahit a malo. Timor dei & deuotio retinuit susannā ne peccaret qn dixit. Angustie sunt mihi vndiq̄: qd eligā ignoro: s; meli⁹ ē mihi absq̄ ope incidere i man⁹ hoim q̄ peccare i cōspectu dñi. Mat. xij. Ioseph aut cogitabat de spōsa sua vtrū erat deuota vel indeuota & videbat q̄ nūq̄ viderat tā scām & deuotā mulierē qz semp volebat orare vel legere vel cōtemplari. Et in isto fundamēto deuotiōis mulier se dz fundare al^s cadet. fundamētum aliud nemo potest ponere pter id qd positū est. j. ad Cor. iij. S; ista ioseph nō inuenit i beata hgoe maria cū esset deuotissima & ardentissima in deū. Unde scriptura de ea dicit. Prouer. vlt. Mulier timēs deū ipsa laudabit. Scdm signum est garrulatio oris loquat. Deus custodiat ipsam ab oportunitate. Ratio: qz ex h⁹bis nulla deuotio remanet in anima: sicut nec odor in capsalcū muscato: que est apta continue. Auctoritas. Ubi aut h⁹ba sunt plurima: ibi frequēter egestas. s. bonitatis Prouer. xiiij. Ideo nutritis filias vras puellas ne sint loqces. Ideo. j. ad Tim. ij. Mulier in silentio discat cū oī subiectione. al^s malum signum est. Sed mulier taciturna est bona. Nota de signis taciturnitatis beate virginis: qz depingitur cū maiori oculo q̄ ore: sic proprie

In bigilla natiuitatis christi.

depingit ad inuēdū q̄ habebat oculum cordis magnum ad cogitandū z cōtemplandū: sed os parū ad pauca loquēdū. Maria aut̄ p̄seruabat oia verba hęc in corde suo. Lu. ij. zc. Joseph aut̄ p̄sidebat in se q̄ sponsa sua erat loquax siue garrula: z videbat q̄ nō: immo nōlebat loqui in signū huius vt dixi: virgo habebat magnū oculū z parū os: vt p̄z in imagine sua quā dep̄xit beatus Lucas que est rome. Tertiū signū est incōpositio corp̄is q̄n mulier icedit tota lasciuia vel dissoluta ribalda: videtur q̄ habeat fornicas i pedib⁹. Ambro. Corpus hoīs ē simulachrū mēt̄is. Itē Salomō. Mulier in ornatu meretricio p̄parata ad decipēdas aīas garrula: vaga q̄etis sp̄atiēs nec valēs domi p̄sistere pedibus suis: nūc foris nūc i plateis: nūc iuxta angulos insidiās. Prouer. vij. Et statiz facit se ad fenestras zc. S3 hoc signū ioseph nō iuenit in btā h̄gine: qz nunq̄ exhibat domū nisi q̄n ibat ad tēplum. Et tūc ibat tota p̄posita: semp̄ habebat oculos suos ad terrā cum gestu sanctitatis nunq̄ tripudiabat: sed oculis demissis ibat ideo de ipsa dixit scriptura. Quaz pulchra es amica mea q̄ pulchra es: oculi tui colūbarū absq̄ eo quod intrinsecus latet. Can. iij. dixit sp̄s sanct⁹ ad virginem bis: q̄ pulchra es: quia pulchra in corpore z pulchra in aīa. Nota oculi tui colūbarū nō dicit falconū. Quartum signū est ingurgitatio vētris. s. cibi z potus. Malū signū est in hoīe z i muliere: qz ille p̄tes vicine sūt z iuitāt se. vñ vēter plen⁹ statim iuitat vicinū suū p̄pter hoc p̄sona gulosa necessario ē luxuriosa iō de p̄sonis gulosis dicit scrip. sc̄tā Comedēt̄ ad iūctatē eoz subleuabūt aīas eoz. Oze. iij. S3 h̄go maria valde parū comedebat solū p̄ subtrētatiōe corp̄is z semp̄ q̄si ieiunabat z abstinēbat. Quintū signū ē ociositas vt aliq̄ dicētes: nō laborabo ego portauit̄m de dote viro meo. Ideo. ber. Ociositas est mater vitiorum z nouerca virtutum. vnde quia corpus nostruz est de terra: habet conditiones terre: que si dimittitur inculta facit vel generat spinas luxurie et malas herbas malarum cogitationum z peccatorum. Idem de corpore ociosi p̄pter hoc

de corpore dicit scriptura sancta. Mitte seruum. i. corpus: qd̄ ad initar serui est gubernandū: in operationē ne vacet. Multā em̄ malitiā docuit ociositas. Eccli. xxxij. S3 h̄go nunq̄ fuit ociosa: imo erat semp̄ ocupata in sc̄tis opib⁹. Dicit Hieron. q̄ surgebat i media nocte z orabat. Deinde filabat terebat zc. Sextuz est vanitas ornat⁹ z sup̄fluitas. Mulieres se possunt ornare decēter z honeste iuxta statū z p̄ditionē eaz: sed q̄n totuz t̄ps z studiū suū ponūt in ornando se: siue corp⁹ z non curāt de aīa. De⁹ custodiat ipsaz: qz tales vane sūt: z habēt cor vanum. Ideo dicit scriptura. Vanitas vanitātū z oīa vanitas. Eccl̄es. i. Nota regulam ap̄t̄. Mulieres in habitu ornato cū verecundia z sobrietate ornantes se z nō i tortis crimib⁹ aut auro aut margaritis vel veste preciosa: sed qd̄ decet mulieres promittentes pietatem: p̄ opera bona. j. Tim. ij. Nota sobrietatem in mēsurā. s. iuxta p̄ditionē sui status: z facultatē sui viri. Sed sunt multe mulieres q̄ nihil respiciūt z deberēt verecūdari q̄ portāt q̄n habitū siue ornamētum qd̄ a meretricib⁹ portat: z ideo dicit scriptura. Fallax gratia z vana est pulchritudo mulier timēs deū ip̄a laudabitur Prouer. vlti. Sed virgo beata non curabat de ornamētis: bñ abluēbat faciem suā cū aq̄ distillata. s. lachrymaz. beata aut̄ anna mater sua multū diues orabat eā: z ip̄a amore matris portabat in domo: sed nō extra domū: s3 oppositū faciūt moderni t̄pis filie. Septimū signuz est despectio viri: vñ signū est q̄ h3 cor ad aliū q̄n disputat cū viro de ḡne et de alijs statiz vult ip̄m sup̄peditare. Et f3 scripturā mulier d3 honorare virū suuz ideo p̄cepit ap̄t̄s dī. Mulier in silētio discat cū oī subiectiōe. Docere aut̄ mulieri non permitto neq̄ dñari in viruz: sed esse in silētio. j. Tim. ij. etiā legit̄ hester. j. q̄ assuerus z sui dicebant. Cuncte vxores tā maiorū q̄ minorū deferāt maritis suis honorē z sciāt viros esse maiores in domib⁹ suis. Sic nec istuc signū despectionis reperiēbat̄ in virgine gloriosa: qz licz esset iuuenis pulchra z nobilis z diues: z ei⁹ sp̄s sener z paup̄m̄ ipsa honorabat ipsum super oēs mu-

heres mudi. Intm q ioseph nullu signu male mulieris iuenit i hagine maria: sed oes vtutes z affectiões bone mulieris. Ex alia pte p̄siderabat: an natura p̄mitteret mulierē p̄cipe sine viro z videbat q nō. Ecce q̄liter fuit p̄plex⁹: z cor ei⁹ erat q̄si inter duos lapides molares: ex vna pte timebat ip̄am diuulgare: qz statim fuisset lapidata fm legē. ex alia pte cuz iust⁹ esset ne videret consentire: cogitauit occulte recedere z dimittere eaz. Et fuit p̄pleta p̄pheta dauid dicētis i p̄sona ioseph. Timor z tremor venerūt sup me: z p̄tererūt me tenebre. Et dixit quis dabit mihi p̄nas sicut colūbe z volabo z requiescā. ps. liij. Et māsi i solitudine Quātū ad p̄positū. Nota timor scz p̄sentire i p̄ctm si cū ea maneret: z tremor scz ne inocētem diffamaret ideo p̄posuit dimittere eā. p̄z ergo quō h̄go maria inuenta est i vtero zc. Moraliter auisētis vos vt ioseph: ne sint ip̄edimēta q̄n volueritis facere matrimoniū: scz parētele vel affinitatē vel al̄s. Ideo ē ordinatio ecclesie vt denūciēt: iō dicit scriptura. Honorabile cōnubiū est in oib⁹ z thoz⁹ imaculat⁹. Ad heb. vl. Honorabile est quando nō est impedimētū. Dico scdo q virgo maria fuit inuenta in vtero habēs p̄ sapiētia diuinalē. Hoc fundat p̄ regulam theologie. dicit sc̄tus Tho. in. i. pte q̄ mysteria dei. i. secreta ex mera ei⁹ voluntate dependētia nō possunt sciri nisi per ip̄i⁹ reuelationē: qz nullus vestruz potest scire cor meū nisi ego reuelēt: manifestē: quāto magis de deo Sed illa q̄ contingūt naturaliter possunt sciri. Isto mō medici sciūt horā mortis infirmi: qz licet effect⁹ sit futur⁹ t̄n causa est iam p̄sens. Non est sic de volūtate dei. ideo dicit scriptura. Quis hominū poterit scire p̄siliū dei: aut q̄s poterit cogitare qd velit deus. Subdit. Sensus tuū quis sciet nisi tu dederis sapiētia z miseris spiritū sanctū tuū de altissimis. Sap. ix. Ioseph aut cū videret sp̄sam suā grauidam: nec natū poterat scire veritatem: qz p̄ceptio xp̄i nullaz habebat causam naturalē: qz nō venit per cōstellationes celestes: nec per operationes angelicales: nec elementales: nec hūanales: ergo nō poterat sciri nisi p̄ diuinā reue-

lationē. Cogitate ergo quō ioseph qui erat sanctus homo iustus z bonus orando recurrit ad deū sup hoc: sibi dei beneplacitū reuelari supplicando iuxta illud. Jaco. ij. Si q̄s v eltrū indiget sapiētia postulet a deo q̄ dat oib⁹ affluētē: et dabitur ei. Ita fecit ioseph q̄n voluit de nocte recedere posuit se primo i oratiōe dicēdo. Dñe vos fecistis mihi magnaz gratiā dando mihi in sp̄sam illā domi cellam: sed dñe video q̄ est grauida: qd est hoc q̄ taz sancta mulier sit grauida z familia h̄ba z flebat multū. Credo ego etiā q̄ beata virgo ex alia parte orabat deū affectuose se cōpatiēns sue perplexitati z q̄ eius sp̄sus tristis consolaretur Credo q̄ etiā mater sua: scz h̄ginis orabat ne veniret ad diffamationē zc. Cogitate q̄ illas deuotas orōnes de⁹ exaudiebat. Dicit euāgeliū. Hec aut eo cogitante: ecce angelus dñi apparuit in somnis ioseph di. Ioseph fili dauid noli timere accipe maria cōiugē tuā. Qd em̄ in ea natū est de sp̄sc̄to est. Pariet aut filiu z vocabis nomē ei⁹ iesum. Ipse em̄ saluū faciet populū suū a peccatis eoz. Hoc aut totū factū est vt adimpleretur quod dictū est a dño p̄ p̄phetā dicentē. Ecce virgo i vtero habebit z pariet filiū z vocabitur nomen ei⁹ emanuel. qd est interpretatum nobiscū de⁹. Cogitate q̄ angelus dixit sibi illā p̄phetiaz. Esa. Ecce virgo concipiet z pa. si. non patrē nec spiritū sc̄m. Esa. vij. Cogitate quāle gaudiū habuit ioseph q̄n sciuit vitatē. Et hoc mō q̄stio quare h̄go nō reuelauit sibi q̄n videbat suā tristitia z perplexitatē: qz ipse credidisset sibi: lz mō spons⁹ nō crederet sp̄se sue. R̄ideo q̄ secretū cōmissum nō est reuelādū vbi deuote cōmittitur. ex quo secretū est bonū: iustuz z sc̄m: qz al̄s reuelādū est. Sacramentum regis abscondere bonū est. Tob. xij. ideo virgo maria que habebat cōsciētia delicatissimā noluit reuelare timēs ne regē offēderet vel deū p̄cipue. Nota cōtra multas p̄sonas vanas q̄ nō p̄nt tacere si deus dat eis aliquā gratiā vel reuelationē statim reuelāt z male nisi sup hoc sciāt exp̄sseyolūtate dei: maxime quia q̄nqz credūt q̄ diaboli illusione sint diuine reuelatiōes Tales sūt similes ga-

In natiuitate christi.

line que nō pōt tacere quousq; pdit ouū qd̄ posuit. De talib; dicit scriptura. Qui denudat archana amici fidē pdit: et non inueniet amicum ad animū suū. Eccli. xxvij. Ecce rō q̄re virgo maria nō reuelauit ioseph; nec matri sue secretū sibi cōmissum: s; spūsc̄tus reuelauerat elizabeth. Dico tertio q; virgo maria fuit in uēta in utero h̄ns p̄ excellentiā specialē. Mulieres cōiter q̄n sunt grauide fiunt macre: discolorate: tediose: appetunt varia. S; nō fuit sic de b̄ta ḡgine: imo dicit aliq; sancti doctores q; ex quo ḡgo fuit grauida radij splēdor̄is p̄cedebāt de facie sua: et maxie q̄n fuit iuxta p̄t̄. Hoc pōt p̄bari tripl̄r: p̄ p̄h̄iam: p̄ theologia: et p̄ experientis. Quātū ad p̄mū dicit p̄h̄s q; om̄e agēs naturale quātū dat de forma subst̄tiali: t̄m̄ dat etiā de accidentibus cōsequentib; formā: vt q; dat ignē: dat etiā calorē et splēdorē. Ita de p̄r̄ de sua forma subst̄tiali dedit filiū suū ḡginini marie. Qd̄ aut̄ filius dei dicitur forma. Auctoritas. Ad phil. ij. Qui cū in forma dei esset semetip̄m exinaniuit formā sui accipiens. Neq; mir̄ ergo si dedit splēdorē sibi i facie etc. Ideo grauida existens ḡgo erat pulchrior et clarior. Sc̄do p̄bat̄ theologice. Legit̄ exo. xxxiiij. q; q; moyses locutus fuerat cū deo i mōte p̄p̄ hoc radij splēdor̄is p̄cedebāt de facie ei; intantū q; ppl̄s nō poterat eū respicere. fiat ergo rō. Si facies erat ita splēdēs ex sola dei locutione: quāto ergo magis facies ḡginis marie ex filij dei p̄ceptiōe. H̄ac rōnez facit apl̄s dicēs. Si ministratio mortis l̄ris deformata in lapidib; fuit in gl̄ia: ita vt nō possent intēdere filij isrl̄ in faciē moy si p̄p̄ gl̄iaz vult; ei; q; euacuat: quō nō magis ministratio spūs erit i gl̄ia. ij. ad cor. iij. Ministratio mortis fuit lex moy si q; nō dabat vitā gl̄ie. Tertio p̄batur p̄ experientia de laterna cristalli: q; de se est pulchra et clara: sed si int̄ mittat̄ lucerna accensa pulchrior erit et clarior. Idē de virgine maria. Cogitate ei; corpus pulchrū et mundū ad instar laterne et lucerna int̄ illuminās totū mundum est fili; dei. Nimir̄ ergo si ḡgo erat tūc clarior et pulchrior. int̄tū q; dicit text; q; ioseph; nō cognoscebat eā. Mat. j. ex

illis radijs splēdor̄is: q; lux eterna erat in ea. Nota hic quō ioseph; habita diuina reuelatione suppliciter petebat ueniā a ḡgine de suspitione quam de ipsa habuerat dicendo. O benedicta quare non dixistis mihi: q; ego credidissem vobis. Et q; dulciter ipsa ipsum consolabatur cōgratulando q; esset sponsus et socius m̄ris filij dei et ei; nutriti;. O benedicta societas. Itē q; reuerenter uterq; deū adorabant in utero virginis incarnatum. Ideo si vultis habere societatez istā vobiscū faciatis sicut faciebat vnus mercator valentin; q; quolibet anno in die natiuitatis inuitabat vnū pauperē senē: et aliquā mulierē habentē filiū parvulū q; representabant sibi virginem cū filio et ioseph;. De quo fuit reuelatū q; in morte apparuerunt sibi virgo cum filio et ioseph;. dicētes: q; recepisti nos in domo tua: iō nos recipiem; te i domo nr̄a. De hoc dicit x̄ps. Matt. xxv. Amē dico vob; q; q; fecistis vni ex minimis meis mihi fecistis. Iō illud qd̄ expēderetis in ludo detis paupib; amore x̄pi: pauperes aut̄ q; non habent nec possunt sibi p̄sentare pecunias possunt ad min; p̄sentare cras tot Ave maria. q; dieb; ip̄z portauit i utero: vt tot qd̄ hebdomedis vel mētib;. hebdomade sunt q;dragita. Menses ḡo nouem. Dies ḡo. cclxxvij. ¶ In natiuitate x̄pi. Sermo vnicus.

Natus est vobis

hodie saluator. Luc. ij. Sermo noster erit de natiuitate domini nostri iesu x̄pi et ḡginis partu. Sed vt sentiatis dulcedinē spiritualem hui; festi salutabim; matrē dei gloriozam etc. Nat; est vobis etc. a p̄cipio mūdi vsq; ad natiuitatē x̄pi nō fuerūt auditi tā boni rumores nec tā vtilēs hoib; us sicut sunt rumores thēmat̄is p̄positi dicentis. Natus est vobis hodie saluator etc. Oib; qui eratis perdit̄i et ad infernū damnati et sententiati. Declararionem huius benedictę natiuitatis comprehendō in quinq; conclusionibus.

Prima q; ista benedicta natiuitas fuit antiquit; per sanctas personas desiderata ardent̄er.

Secunda q̄ ista bñdicta natiuitas fuit per iudeos minus apreciata crudelit̄.

Tertia q̄ ista benedicta natiuitas fuit per deum celebrata potenter.

Quarta q̄ ista benedicta natiuitas fuit p̄ virginē mariā abscondita humilit̄.

Quinta q̄ ista bñdicta natiuitas fuit p̄ sc̄tos āgelos publicata patent̄ dicētes

¶ Natus est vobis hodie &c. Et q̄ vellet curiose p̄dicare oēs quinq̄ cōclusiones essent nimis plix̄. Et oēs tangunt̄ in themate.

In quo quinq̄ sunt p̄ditiones. Prima ergo tāgitur p̄ primā dictionē. Secūda in secūda. Tertia in tertia et sic de alijs.

Dico p̄mo q̄ ista bñdicta natiuitas fuit antiquitus p̄ sanctas p̄sonas ardēter desiderata.

Et vt meli⁹ istā cōclusionē intelligat̄ audite parabolā.

¶ Noueritis q̄ fuit q̄dā magna & nobilis ciuitas opt̄ie populata: q̄ fuit ab inimicis crudeliter obsessa impugnātibus eā om̄i ḡne armorū intantū q̄ iā eis deficiebāt cibaria tm̄ durauit obsidio: nec inimici volebant eos recipe ad vitā nec misericordiā facere aliquā imo occidebāt eos statim.

Sciēs aut̄ hoc rex & dñs ciuitatis secreta misit nuncios & l̄ras ciuitati eis itimādo q̄ ip̄e veniret ad eos p̄sonaliter & liberaret eos cū esset potēs.

De q̄ ciues fuerūt multū gauisi & ardent̄ q̄tidie expectabāt ei⁹ aduētū. Recte ita fuit de isto mūdo.

Ciuitas ista magna & nobilis fuit & est natura hūana. O & quis posset numerare q̄t ciuitates fuerūt & habitatores i ea.

Ab adā vsq̄ ad natiuitatē xp̄i cū trāsuerūt h̄z alijs doctores vltra quinq̄ milia ānoꝝ: q̄ fuit obsessa q̄tidie a crudelib⁹ iūmicis. s. i finit̄is demonib⁹ impugnātib⁹ eā diuersis tētatiōib⁹. cū baliis: miserijs & afflictiōib⁹: intm̄ qd̄ iā deficiebāt esse reuictualia spūalia. de qb⁹ dicit xp̄s.

¶ Nō in solo pane viuit hō: s; in oī v̄bo qd̄ p̄cedit de ore dei. Matth. iij.

¶ Et h̄erent doctrinā moysaycā: s; nō dat vitā eternā nec h̄ebāt potū. i. p̄missionē spūaliū q̄ refrigerant aias.

Et q̄n alijs exibat de ciuitate. s. p̄ mortē: statim sine mīa capiebāt & i carcere iferni incarcerationabāt.

De⁹ aut̄ dñs hui⁹ mūdi volēs cōsolari ciues secreta misit eis nūcios scilz sc̄tos p̄riarchas & p̄phetas cū l̄ris suis nūciando eis q̄ ip̄emet p̄sonalr̄ veniret

ad liberādū eos. De quo multū gauisi ciues & habitatores ciuitatis mittebant sibi supplicatiōes. s. deuotas orōnes vt veniret & liberaret ciuitatē.

¶ P̄tio venit moyses dicēs deo p̄ri. Obsecro dñe mitte quē missur⁹ es. Exo. iij. put̄ p̄misisti.

¶ Secūdo dauid ex p̄te ciuitatis ton⁹ dicēs filio. Dñe excita potentiā tuā & veni vt saluos facias nos. ps. lxxix.

¶ Tertio salomō dicēs spūi sancto. Mitte illā de celis sanctis tuis: & a sede magnitudinis tue: vt mecū sit & mecū laboret. s. p̄tra inimicos. Sap. ix.

¶ Nota mitte illā scz p̄sonā xp̄i i carne humana: q̄ mittitur a p̄re & spiritu sancto q̄stū ad hūanitatē.

¶ Quarto Esa. dicens. Utinā disrūperes celum & descēderes. Esa. lxiiij.

¶ Alij dicebant. Veni dñe & noli tardare. relaxa facinora plebis tue israel &c.

¶ Rex aut̄ audit̄ his supplicationib⁹ misit secreta vnū nunciū ciuitati q̄ diceret ex parte sua.

¶ Apparebit in finē & nō mētief. Si morā fecerit expecta illū qz veniens veniet & nō tardabit.

¶ Abachuch. ij. Ecce quō ardēter desiderabat̄ & dicebant fm̄ Ambz. Qñ veniet: qñ nasceť: qñ apparebit.

¶ Putasne videbo. putasne durabo. putas h̄ me inueniet illa natiuitas.

¶ O si oculi mei viderēt q̄ credo in scriptur̄ dei. Et q̄sto magis appropinq̄bat tanto magis desiderabat̄.

¶ Vitā veniendī incipit ip̄e in die sue cōceptionis. Ideo feruentissime desiderabat̄ a b̄tā v̄gine matre sua & a sc̄to ioseph qui quotidie p̄putabāt dietas cupiētes videre diē ingresus sui i hūc mūdū.

¶ Virgo ip̄m portauit ix. mētib⁹ & sex dieb⁹ qui sunt. cclxxvij. dies.

¶ Ideo i persona xp̄i dicit scriptura sancta. Sum inquit rege mortalis hō si milis omnibus & in ventre m̄ris figuratus scz figura hominis siue caro. x. mēsu tpe.

¶ Sap. vij. Propter hoc virgo maria & ioseph scientes suum aduentum p̄pe preparabant se ad ip̄m deuote recipiendū.

¶ Virgo aut̄ preparabat panniculos de lana & de lino: sicut faciunt mulieres qñ sūt iuxta ptū.

¶ Ioseph aut̄ emerat vnū vitulum vt facerent illa die natiuitatis magnū festum.

¶ Sed interim dicit lucas q̄ exijt edictū a cesare augusto vt describeretur vniuersus orbis. Lu. ij.

¶

¶

¶

¶

¶

¶

¶

¶

Este libro es de Pedro S. Rosmar de P.

In natiuitate christi.

Ideo voluit describere mūdū augustus qz voluit scire quot essent puincie: quot ciuitates: quot hoies. Nota magnā tristitiā ioseph qñ audiuit edictum imperatoris qz sub pena mortis singuli pñscicerent in ciuitatē natiuitatis. Ioseph q̄ erat de ciuitate bethleem de gñe dauid incepit flere di. O miser si vado bethleem: nō videbo istā bñdictā natiuitatē a sc̄tis patribus tandiu desideratam si non vado ero iobediēs z occidar: nec etiā videbo dictā natiuitatē: sic trillz venit ad domū. Virgo aut maria consolabaf eū. Ita d̄z facere vroz di. O p̄r quid habetis mō: qz deberetis gaudere: quia saluator est nasciturus in vreni. Tūc ioseph narrauit ḡgini marie edictū imperatoris z causam sue tristitie. Ad quod ḡgo rñdit. p̄r nō plozetis: qm̄ ego p̄ cōsolatione vestra vadā vobiscū que etiā sum de p̄genie dauid. Ioseph ex vna pte letabatur qz ḡgo veller ire. ex alia pte dubitabat qd dicerent sibi gentes qz duceret secū mulierē inuenē grauidā z partui propinquā. Itē qd si pareret in via. Ad quē virgo. p̄r nō curetis de locutione gentiū ex quo intentio est bona. Volūtas dei est qz vadam⁹ bethleē: qm̄ nasciturus est ibi saluator. Zurta pphetiā Michee. v. Et tu bethleē esfrata puul⁹ es. s. loc⁹ in milib⁹ iuda ex te em̄ egredietur q̄ sit dominator in israel. Virgo aut maria meli⁹ sciebat bibliā q̄ pphete. vt dicit ougenes. z parauerūt se et recesserunt de ciuitate nazareth. Ioseph cum virgine in asino equitate ioseph precedente viculū asini z bouis quē ducebat trahēdo. Ecce regina paradisi qualiter ibat associata. Tunc fuit cōpleta pphetia Aggei de hac mutatiōe dicētis. Ad huc vnū modicū est et ego cōmouebo celū z terrā z mare z aridā: z mouebo oēs gētes: z veniet desiderat⁹ cunctis gentibus. Aggei. ij. Notavñū modicū: qz modicū tps fuit a prophetia Aggei vsqz ad xp̄z z ego cōmouebo celū vbi loquit de celo empireo imobili. Dicit. s. Tho. i. j. pte. qz qñ aliq̄s angel⁹ h̄z a deo aliqua z reuelationē: statim ille reuelat alijs. ita qz ibi nihil teneat secretū. Itē archangelus gabriel in consistorio sc̄tē trinitatis qñ habuit reuelationē incarnationis: et

natiuitatis filij dei de qua ipse erat nūcicus: ita ip̄e reuelauit oibus alijs z sic celum fuit zmotum ad gaudū z leticiā et tripudiū propter eoz ruine reparatiōnē. Itē ego cōmouebo terrā: terra ḡginea d̄z virgo maria que debuit pducere fructū vite q̄ fuit mota in angeli salutatiōe: cū turbata cogitabat q̄lis esset ista saluatio. Lu. i. Itē zmouebo mare z aridā qñ ex edicto imperatoris gētes pñtebantur in ciuitatibus suis: qdā p mare: qdā p aridā. Tūc veniet desiderat⁹ cunctis gentib⁹. p̄z p̄ria zclusio. Sc̄da zclusio dicit qz hec bñdicta natiuitas fuit p iudeos min⁹ appreciata crudelr. Dicit hylloria qz qñ ioseph cū ḡgine fuerunt in ciuitate bethleē nō inuenerūt hospitium nec aliquā domū nec hospitale vbi vellent eos recipere. Ad hoc assignant tres rōnes. p̄ria qz venerūt de vltimis et habuerūt ire spaciōse p viā. Itē q̄ venit extrem⁹ iratū sepe videm⁹. Sc̄da h̄z illa ciuitas bethleē eēt parua: abūdabat tñ multū in militib⁹ z ciuib⁹ z nobilib⁹: qui erāt de gñe dauid q̄ fuit nat⁹ in illa ciuitate q̄ miserat nūcios p habēdis hospitij. Tertia rō fuit auaritia hospitalarioz q̄ qñ videbant ioseph pauperē cū muliere grauida cogitabant qz occuparent vnā domū z qz modicū lucrarentur cū eis. Ideo zc. Ad practicā z potestis cogitare qñ fuit qñ ioseph cū virgine in asino eqtante itrauit p portā ciuitatis statū diuertit ad p̄mū hospitium ne haberet discurrere p ciuitatez qrens si posset ibi hospitari. Cui dixit z quot estis zc. et qñ videbant qz erāt solū duo z cū boue z cū asino cogitantes: modicū haberem⁹: dixerūt sibi transeat vltra: quia hic nō ē loc⁹ p vobz. Qui iuerūt ad aliud hospitium. Rñdēt qz totū erat plēnū. Cogitate h̄z tristitiā ioseph z verecūdiā virginis marie sic ire ostiat. S̄z virgo patienter sustinebat z consolabaf ioseph. Deinde iuerunt ad aliud hospitium vbi dixerūt qz totū erat plēnū p tali dño z p tali venturis zc. Vidēs ioseph qz p pecuniis non inueniebat hospitium q̄rebat amore dei vt in aliq̄ domo illa mulier grauida partui p̄p̄nqua recipere nec inuenit in tota ciuitate imo dicebant sibi. O antiq̄ bñ videt certe qz estis zelo-

pitus de vxore vſa: ⁊ q̄re poſuiſtis ipſaz
gravidā in via. Et paup̄ hō ſlebat. Ad
quē virgo. Pater habeam⁹ patientiā et
perq̄ram⁹ aliq̄d hospitale. ⁊ ſic iuerunt
ad vnū hospitale: querēdo ſi poſſent ibi
recipi amore dei. R̄ndit hospitalarius.
Vos ſani eſtis: ⁊ dom⁹ iſta eſt p̄ infir-
mis: nec poſteſtis ibi recipi ideo parca-
tis. Cū aut̄ hora iam eſſet tarda nec in-
ueirent aliq̄d hoſpitiū dicebat ioſeph.
O dñe hec ſunt peccata mea. Cūq̄ in-
ueniſſent vnā porticū in via publica in
qua erat p̄ſepe in q̄ forenſes q̄nq̄ pone-
bant aſalia ſua. Dixit virgo. Pater hic
poterim⁹ ſtare: q̄ nō eſt honeſtū ire per
villā tali hora. Dixit ioſeph. O miſer. ⁊
nūq̄d inueniem⁹ aliquam domū. Dixit
virgo maria. Pater tot⁹ mūdus eſt do-
mus dei ideo ſtem⁹ hic. Tunc ioſeph cū
maxima reuerentia depoſuit virginem
de aſino ⁊ intrauerūt porticū: ⁊ ioſeph
poſuit vnā ſlaciātā quā portauerat i aſi-
no p̄ cortina ne viderent ⁊ iuit ad emē-
dum paleā ⁊ carbones p̄pter frigus. Et
de modica palea fecit lectum regine celi
dī. O dñe q̄d dicetis mihi q̄ in tali lecto
collocaueri m̄rem veſtrā: ⁊ in illa porti-
cu ſteteri ad min⁹. xij. dieb⁹ q̄ dicit gl.
ſup Mat. ij. q̄ reges orientis adhuc in-
uenerūt regē xp̄m in illa porticu. Ecce
palatiū regine paradīſi ecce quō illa na-
tiuitas glorioſa fuit a iudeis min⁹ app̄-
ciata. Hoc reuelauerat deus hiero. p̄-
phete q̄ ſlens dicebat in p̄ſona iudeorū.
Tibi peccauim⁹ expectatio iſrael. ſalua-
tor n̄ſ in tpe tribulatiōis. Quare quaſi
colonus futurus es in terra: ⁊ q̄ſi viator
declinās ad manendū. Quare futurus
es ſicut vir vagus ⁊ fortis qui nō poſteſt
ſaluare. hier. xiiij. Tūc iſta p̄pheta fuit
cōpleta: p̄ ſc̄da cōcluſio. Moratr. q̄libet
vſz modo i corde ſuo dicit. O ſi ego fuiſ-
ſem tunc ibi ⁊ cognouiſſem eū ego rece-
piſſem eū in domo mea ⁊c. Utinam vos
non ſitis in eadē p̄dēnatione vel crude-
litate cū iudeis. Et nunquid hodie vidi-
ſtis virginē gravidā in iſta villa cum io-
ſeph: ⁊ tñ nō recepīſtis eū. Virgo gravi-
da de filio dei eſt hoſtia cōſecrata quaz
ducit ſacerdos vt ioſeph. Quis veſtruz
recepit eā cōicando deuote credo q̄ nul-
lus. De bono p̄ſilio debebatis ſibi p̄pa-

rare domū cōſciētie p̄ contritiōnē cōfeſ-
ſionē ⁊ ſatiffactionē. ſed multi excuſant
ſe vt iudei dicentes. Ego habeo recipe
vnū magnū militē. ſ. dñz caponem: dñm
heduz dñz porcū. Alius dicit. Ego ha-
beo recipe magnā dñaz nobilē. ſ. dñaz
gallinā: alius dñam p̄dicē ⁊c. ſed nolūt
recipe dñm ielum xp̄m. De quibus dī-
cit ioannes in euang. In p̄p̄ria venit et
ſui eū nō receperunt. Quotquot aut̄ re-
ceperunt eū dedit eis poteſtatem filios
dei fieri. Joannis. i. Tertia p̄cluſio dicit
q̄ iſta benedicta natiuitas fuit p̄ deum
celebrata potēter. Virgine maria exiſtēte
i illa porticu vt dixit i medio paramētoꝝ
circa mediā noctē venit hora part⁹ quā
ſenſit virgo maria: nō ſicut ceterē mulie-
res: quia priuſq̄ ſentiāt partū habēt do-
lores miſerias ⁊ triftitias in corpore: et
facies mortificatur. Sed h̄go maria ha-
buit alia ſigna ſc̄z illuminationes ſingu-
lares p̄ſolationes ⁊ dulcedines cordis
et delectatiōes maxias magis q̄ alias
et facies ei⁹ reſplenduit. Qd̄ vidēs io-
ſeph dixit. B̄ndicta q̄d eſt hoc. R̄ndit.
Pater mō venit hora part⁹ mei. Joſeph
ſurrexit ſubito vt vocaret obſtetrices.
S̄z h̄go p̄hibuit eū dī. p̄ ſicut i p̄ceptio-
ne nulla creatura fecit aliquid: ſic nec ēt
in natiuitate. cogitate quō dixit ioſeph
B̄ndicta vos nō eſtis ſup hoc expta ne-
q̄ ego ⁊c. Et virgo: pater non curetis:
q̄ p̄ celeſt̄ p̄uidebit. id eſt deus. Ideo
liber de infantia ſaluatoris qui ponit q̄
ibi fuerunt mulieres eſt reprobatus ex
decreto pelagij pape. Hiero. Nulla ibi
obſtetricis nulla muliercularū ſedulitas
interfuit: ſz ſubito ſicut radius ſolis trā-
ſit p̄ fenestrā vitreā ſine fractiōe: ſic xp̄s
ſol iuſtitie tranſiuit per portā vteri vir-
ginalis ſine aliqua fractiōe: ⁊ corruptio-
ne tanq̄ ſponſus de thalomo ſuo. Quē
virgo recepit manib⁹ proprijs genibus
flexis cū maxima reuerentia ⁊ venera-
tione adorādo ipſum ⁊ dicendo. O dñe
vos b̄n veneritis de celo in terrā p̄ ſal-
uatione hoim. O dñe deſiderate a ſctis
p̄riarchis ⁊ p̄phetis adoro vos: q̄ inq̄-
tum de⁹ eſt creator me⁹ inquantuz ho-
mo eſtis fili⁹ me⁹: ⁊ oſculabaſ eum mo-
do in pedibus tanq̄ deum: modo in ore
tanq̄ filiū: modo in manibus tanq̄ crea-

In natiuitate christi.

tozem oim rerū modo in fronte tanq̄ filiū suū dicēs. O dñe tantā grām mihi fecistis adorauitq̄ eū cētū vicib⁹. Et vt q̄dā dicūt ait. Tu es dñs de⁹ meus tu es redēptor me⁹: tu es fili⁹ me⁹ dilect⁹. Ambro. O beata vgo q̄s nobis posset archana tui cordis reserare cuz hic adorares natū tuū vt deū: et hinc obsculareris vt filiū Ioseph autē flens pre gaudio dicebat. Benedicta permittite mihi adorare filiū tuū et filiu⁹ dei tandiu desideratū et. Dic quō adorabat eū dicens. O dñe tantā grām mihi fecistis q̄ reges et pphete voluerūt vos videre et nō viderunt et mihi pctōri fecistis tantā grām vt vos videam. Tunc infans propter frigus incepit flere. Statim ioseph calefecit p̄nuculos et vgo inuoluit. Deinde ioseph voluit vocare aliquā mulierē q̄ lactaret et. sed vgo p̄hibuit. Ad quē ioseph. Bñdicta q̄d facietis: q̄ non habetis vos lac. Dicūt medici q̄ ab eadē radice: pcedūt lac et p̄les. Ideo mulier que nō cognouit virū non h̄z lac. Rñdit virgo. Pater: deus p̄uidebit. Tunc virgo flexis genibus orauit deū patrē dicens. De⁹ pater vos et ego habemus vnū filiū cōez ideo vos q̄ prouidetis oibus creaturis p̄uideatis sibi de lacte. Tunc subito vbera virginis fuerunt plena lacte de celo sibi misso. Ideo dicit ecclesia. Nesciēs vgo virū peperit sine dolore saluatore seculorū. Ipsum regē angelorū sola vgo lactabat vbera de celo pleno: patet tertia conclusio. Quarta cōclusio dicit q̄d illa benedicta natiuitas fuit per vginē abscondita humiliter. Dic historiā q̄ statiz qñ x̄ps fuit natus corpus suū resplēdit sicut sol qñ orit: et nox sc̄ta ē vt meridies et ista claruit. Cogitate quō multi q̄ non dormiebāt admirātes de tantā claritate voluerūt videre fontē luminis: et p̄currētib⁹ eis ad tam magnū spectaculū luminis virgo sentiēs tumultū gētis: filiū posuit in p̄sepio. Iudei autē venerūt et viderūt vñ lumē p̄cedebat. Dixerūt aliq̄ p̄pheta dicit qñ messias nasce⁹ nox sicut dies illuminabit: dixerūt alij si esset forte iste. Dixerūt q̄dā: taceatis nō curetis si herodes sciret interficeret nos. Ita q̄ timore herodis non fuerūt ausi recipere regē messiam. De isto lumine propheta

populus qui ambulabat in tenebris v̄dit lucē magnā. habitātib⁹ in regione v̄mbre mortis. s. peccati ingratiudinis: lux orta est eis. Multiplicasti gētē. s. ad videndū lumē. nō magnificasti letitiam q̄ nullū encensū sibi miserunt nec vginē s. matalaffintranasset. De quo lumie loquitur: ostenditur cū dicitur et sequitur. Paruulus natus est nobis: et filius dat⁹ est nobis. nō pater: nec sp̄s sanct⁹. Esa. ix. Est hic questio quare virgo beata posuit filium suū in p̄sepio inter bestias. Quid si bos cornibus et asinus dentib⁹ impetissent. Beatus Lucas vult excusare vginē dicens. Reclinauit eū i p̄sepio q̄ nō erat ei locus i diuersorio. i. in ista porticu. Sed hic posset homo beato luce rñdere. Et nunq̄d vgo que sine dolore et miseria peperit poterat ipsum ponere siue tenere i gremio vel brachijs: quare posuit eum inter animalia. Rñdetur q̄d triplex fuit ratio.

Prima ad complendum veritatem scripturalem.

Secunda ad subleuandum necessitatem corporalem.

Tertia ad docendum nos bonitatez moralem.

Quantū ad primū fuit p̄phetatū q̄d inter aīalia debebat poni et per ea adorari humiliter. Cogitate quale gaudij habuit beata virgo quando vidit filiu⁹ suū adorari a boue et asino. Et qualē tristitiā qñ videbat ipsum a iudeis refutari. Et fuit impleta p̄phetia. Esa. dicens. Audite celi et aurib⁹ percipe terra: qm̄ dñs locutus est. Filos enutriui et exaltaui: ipsi autē spreuerunt me. Cognouit bos possessore suū: et asin⁹ p̄sepe dñi sui israel alit me non cognouit. Esaie. j. Quantū ad sc̄daz rōnem. Jā videt⁹ quō viget frigus in isto tpe. Cogitate si vgo maria habebat frigus: q̄ nō legitur q̄d portaret vestes foderatas. p̄ hoc posuit filiū suū in p̄sepio vt aīalia calefacerent eū cū anhelitu. put fuit reuelatum Abachuc p̄phete quide hoc dixit: domine audiui auditū tuū et timui. Dñe op̄tūū p̄sideraui: in medio duorū aīaliū cognosceris. Abachuc. iij. sm. lxx. Quantū ad tertiārōnē hoc fecit vgo vt nos instrueret in bonitate morali. Bos est aīal ma

Sermo i. fo. li.

gnā hñs duo cornua q̄ significant dños
 tēporales z rectores cōitatus. Asinus q̄
 portat onus siḡat vasallos z subditos.
 Et virgo posuit filiū suū in medio osten-
 dēs q̄ oēs p̄nt bene saluari. Dñi saluā-
 do iustitiā: q̄ nec odio nec amore nec ti-
 more nec munere faciāt s̄ iustitiā: vasal-
 litiā seruando fidelitatē obediētiā z re-
 uerentiā dñis. Sc̄do bos est aīal mūdū
 qui antiq̄tus sacrificabat deo. Ideo si-
 gnat sacerdotes q̄ offerūt sacrificiū deo.
 Asinus rudis siḡat laicos. N̄go posuit fi-
 liū suū in medio innuēs q̄ oēs p̄nt sal-
 uari. Tertio bos qui nō portat onus si-
 gnat diuites qui manib⁹ nō laborāt.
 Asinus siḡat laboratores si sint patien-
 tes. Quarto bos qui h̄z cornua siḡat p-
 sonas deuotas z sc̄tas. Duo cornua sūt
 vera prudētia siue credētia ad fidem et
 prompta obedientia ad mādata. Asin⁹
 accidiosus siḡat pctōres si sint peniten-
 tes p̄nt saluari. Quinto bos q̄ ruminat
 z diuidit vngulā siḡat l̄atos magistros
 z doctores q̄ rumināt studēdo z diuidūt
 vngulā. i. habēt sciētiā veteris z noui te-
 stamēti. Asinus siḡat ignorātes: x̄ps po-
 nit in medio zc. z verificat illud dauidi-
 cū. Hoīes z iumēta saluabis dñe: quē-
 admodū multiplicasti mīam tuā deus.
 ps. xxv. Nota hoīes tā potētes q̄ ipotē-
 tes: tā sapiētes q̄ diuites z iumenta. i.
 pctōres rudes z ignorātes saluabis dñe
 Quinta cōclusio dicit qd̄ hec benedicta
 natiuitas fuit p̄ sc̄tos angelos patenter
 publicata q̄si apparuit pastorib⁹ dicēs
 optima noua. Nat⁹ est vobis hodie sal-
 uator qui est x̄ps dñs in ciuitate danid.
 modū narrat beatus Lucas dicat histo-
 ria breuiter de angelis in natiuitate x̄pi
 quos de⁹ p̄r misit de celo: vbi fiebat ma-
 gnū festū de natiuitate x̄pi ad terraz vt
 etiam fieret ibi festū. Hec benedicta na-
 tiuitas fuit reuelata pastoribus vigilāti-
 bus nō imperatori octauiano dormien-
 ti. nec in hierl̄m magistris z doctoribus
 nec sacerdotib⁹: sed pastoribus carnia-
 cātātib⁹. Quare hoc? Dicit bern. q̄ pa-
 stores habebāt q̄nq̄ pditiōes in quib⁹
 ostēdit q̄bus p̄sonis de⁹ reuelat sua se-
 creta z dat suā gloriā. P̄rio pastores vi-
 gilabāt sup gregē zc. In quo ostendit q̄
 pastores tā r̄pales q̄ eccl̄iastici debēt vi-

gilare sup gregē eis p̄missuz: ne a lupis
 peccatorū maxie notoriorū: deuorent: qz
 ex peccatis secretis nō punit cōitas tali-
 bus pastoribus reuelat deus suā gl̄iam
 z gratiā. Sc̄do sonabāt cōcorditer fistu-
 las in quo ostendit q̄ p̄sonis deuotis z
 pacificis que sonāt per orationes z sup-
 plicationes deus reuelat suā gratiam z
 gloriā. Tertio qz erāt in deserto in aspe-
 ritate p̄nie zc. vbi male comedebāt z bi-
 bebāt z dormiebāt zc. In q̄ ostēdit q̄ per
 sonis q̄ viuūt in asperitate p̄nie zc. Quar-
 to qz erant hoīes paupes zc. Ideo x̄ps
 Ue vobis diuitib⁹ q̄ hic habetis cōsola-
 tionē vestrā zc. Luc. vi. Quinto qz erāt
 hoīes simplices: neminē despiciēbāt ta-
 libus dat de⁹ suā gr̄am. Auctoritas x̄pi
 Confitebor tibi pater dñe celi z terre: qz
 abscondisti hec a sapientib⁹ z prudenti-
 bus z reuelasti ea paruulis. Mat. xi.

¶ Dñica infra octa. natiuitatē x̄pi. ser. f.

Cepositus ē
 hic in signū cui cōtradiceť.
 Luce. ij. Certū est z per san-
 ctam scripturā probatū est
 z clarū q̄ ante aduentum z
 natiuitatē x̄pi nullus q̄stuncūq̄ sc̄tus po-
 tuit inuenire viā paradisi vt posset gl̄iā
 habere. Rō: qz si precedentes ductores
 errāt in via: opz etiā sequentes deniare
 Sic a p̄ncipio de⁹ dedit h̄mano generi
 duos ductores. s. Adā z Eua q̄ in prima
 dieta errauerūt a via gr̄e z cōsequēter a
 via gl̄ie. Ideo oportuit sequētes ipsos
 errare z deniare p̄ desertū hui⁹ mūdī in-
 ter lupos z feras infernales q̄ deuora-
 bant oēm hoīem. De hoc dicit d̄s. Erra-
 uerūt in solitudine i inaq̄so: viā ciuitatē
 habitaculi nō inuenerūt. ps. cvj. Nota i
 solitudine. i. in deserto. Quare hoc: cum
 tñ in mūdō essent multe gentes. Quare
 ergo dicit in solitudine in inaq̄so. Rñ
 sio q̄ nisi homo habeat deū secū per gra-
 tiā: ipse est solitari⁹ z desertus: q̄stuncūq̄
 sit multis gentibus associatus. Et quia
 tunc mūdus non habebat deū incarna-
 tū: nec aq̄s doctrinarū euangelicarū. iō
 vocat mūdū desertum z inaq̄so. Si
 dicat ab aliquo iudeo. Nunq̄d fons do-
 ctrinarū moysi rigabat totum munduz
 zc. Dico q̄ nō fuit fons aque: sed arene

Dominica infra octa. natiui. christi.

terrenorum. Patet ergo quomodo totus mundus errauit a via paradisi. Sed modo iam possumus ire viam rectam ad paradysum: quia in christianitate inuenimus viam quia sicut peregrini qui vadunt ad aliquam notabilem peregrinationem in diuisis inueniunt aliquod signum vel crucis vel lapidis. scilicet monstrans viam rectam ne errant in via: sic deus pater nobis viatoribus et peregrinis misit filium suum quem nobis dedit in signum certum ne erremus viam paradisi. Ideo de ipso dicit Lucas in themate. Ecce positus est hic in signum. scilicet. vie paradisi. Item thema. Deinde dicit euangelium: cui contradicetur. Nota in christo nouiter nato triplex signum pro eundo ad paradysum: et cuilibet signo dicitur a multis: quia signa dedit angelus pastoribus dicens. Hoc vobis signum. Inuenietis infantem panis involutum et positum in presepio. Lucas. ii. Ubi dicit tria signa: scilicet.

De integra puritate: cum dicit inuenietis etc.

De voluntaria paupertate: cum dicit pannis etc.

De vera humilitate: cum dicit positum in presepio.

¶ Pro quolibet trium dicit thema. ecce positus est hic in signum. Dico primo quod primum signum quod habemus in christo nouiter nato est integra puritas. puritas dicitur integra quia consistit tam in corpore quam in anima: quia anima non est homo: nec corpus est homo sed totum insimul corpus et anima est homo. Sic quia homo seruat puritatem in corpore a prauo opere non dicitur proprie purus nisi etiam preseruet puritatem in anima expellendo ab ipsa malas cogitationes et desideria pro suo posse. Hinc est quod dominus dans legem dedit duo precepta puritatis. Unum pro corpore dicens: non mechaberis. Aliud pro anima dicens. Non concupisces uxorem proximi tui quod dicitur non sufficit seruare corpus purum: sed etiam animam. hoc signum puritatis dedit angelus de christo dei. Inuenietis infantem. Noluit christus nasci iam adultus ut adam: sed infans paruulus ut ceteri: et hoc in commendationem puritatis quia infantes nullam habent corruptionem luxurie: nec in corpore: nec in anima. Dic exemplum de euangelio quod recitatur a tribus euangelistis. Matth. xix. Mar. x. et Luc. xviii. de gentibus que ex deuotione portabant infantes ad iesum christum: ut tangeret ipsos: quos discipuli

prohibebant: sed iesus indigne tulit dicens. Sinite paruulos venire ad me: et nolite prohibere eos: talium enim est regnum celorum. quod dicitur quod magni et luxuriosi vadunt ad infernum. Dicit marcus quod amplexabatur infantes de vno ad alium imponendo manus super illos. Quo facto dixit. Amen dico vobis: quicumque non receperit regnum dei sicut puer non intrabit in illud. Lucas. xviii. Notat puer. id est. purus. Patet ergo quod signum in christo nobis datum est integre puritatis: cum dicitur. Inuenietis infantem. Hoc signum secreta fuit ostensum raab meretrici ut legitur Josue. ii. quia filii israel debuerant intrare terram promissionis ut caperent civitatem hierico et miserunt exploratores. dixit raab meretrix exploratoribus iudeorum. Noui quod dominus tradiderit vobis terram hanc. Etenim irrunt in nos terror vester et elanguerunt omnes habitatores terre. Dominus enim deus vester ipse est deus in celo sursum et in terra deorsum. Detis mihi verum signum ut saluetis preter meum et matrem: fratres ac sorores meas et omnia que illorum sunt. et eruatis animas nostras a morte. Qui dederunt sibi funiculum coccineum ut ipsum poneret in fenestra appensum: et hoc signo saluata est. Talis est persona luxuriosa. Deus ordinavit et restrinxit illud opus ne fiat nisi inter virum et uxorem matrimonialiter coniunctos. Hec mulier raab nomine et etiam officio significat personam luxuriosam. Raab enim interpretatur dilatata: scilicet luxuriosus vult dilatari et ampliari dicens. O uxor mea est senex vel infirma: turpis: vel sterilis: vel dimisit me: ideo etc. Ecce hec raab dilatata meretrix. de qua dicit dauid in persona christi. Memor ero raab et babilonis id est persone luxuriose et confuse: quia nullum ordinem seruat nec modum de qua memor est christus in die mortis et iudicii. Signum quod poterit saluari est suspendere funiculum coccineum in fenestra. Funiculus iste est castitas: et est de tribus filiis: quia qui vult viuere caste oportet quod seruet tria: scilicet.

Orationem spiritualem.

Afflictionem corporalem.

Uitationem socialem.

¶ Oratio spiritualis est quia fit deuote flexis genibus mente eleuata: cogitando quod videatis christum iratum contra vos etc. hoc modo anima retine

tur a malis cogitationib⁹ ⁊ desiderijs. Quātū ad scōm necessaria ē afflictio cor poralis ne caro saltet siue rebellet qm̄ si cut oīo eleuat aiaz: ita afflictio corporalis deprimat carnē. Tertiū necessariē est vi tatio socialis: sine qua nihil valent alia duo p̄ma. Cauere ab oī p̄sortio mulier⁹ ab oī mala societate ⁊ oportunitate. isto modo seruetur castitas. Ecce funiculus triplex de q̄ salomon. Funicul⁹ triplex difficile rūpit. Eccl. iij. Sec⁹ si sit soluz simplex vel duplex. Quare dicit q̄ erat coccine⁹: ego dicā: qz castitas d̄z serua ri in memoriā passiōis iesu xp̄i q̄ erat to tus coccine⁹. i. sanguine⁹ in die sue pas siōis dicēdo intra se: xp̄s ita p̄ me fuit pas sus ⁊ ego dabo corpi delectationē: absit Jō dicit ap̄ls. Recogitate eū q̄ talē susti nuit a pctōrib⁹ aduersus semetip̄m ḡdi ctionē: vt nō fatigemini animis v̄ris de ficiētes. Nondū enim vsqz ad sanguinē restitistis aduersus pctm̄ repugnantes. Heb. xij. Quare d̄z q̄ appendat ad fene strā: nunq̄d sufficeret ipsum tenere i fo ramine? Dico q̄ q̄libet d̄z se taliter ha bere in sua cōuersatiōe i incessu: statu: et habitu: q̄ oēs dicāt: vere p̄sona casta est ista. Ecce quat̄ funiculus castitatis ap pendit in fenestra cōuersatiōis. Aliq̄ te nent ip̄m absconditū in foramine: ⁊ qn̄ re darguunt dicunt: sufficit mihi deus hoc scit: sed nihil valet: opz em̄ q̄ sit in fene stra. Ideo dicit ap̄ls. prouidētes bona nō tñ corā deo: sed ē corā oib⁹ hoībus. ad Ro. xij. Ut oēs dicāt: vere bonus hō vel bona mulier ⁊ casta videtur in oib⁹. Ecce signū puritat̄ de quo dicit thema Ecce positus est hic i signū. Huic signo contradicit a multis. O et quot contra dictiones sūt quotidie xp̄o in isto signo tam a religiosis p̄sonis ⁊ clericis q̄ lai cis: demonstrādo ⁊ alijs: qz tot⁹ mūdus est corrupt⁹. De ista ḡdictione dicit pro pheta. Ne q̄ cōtradicit factori suo. testa de samijs terre. esa. xlv. Samia dic̄ ē a quadā insula sic vocata in qua fuit p̄io inuēta opatio de terra: personā luxurio sam vocat testā de samijs terre. i. illi⁹ ter re: qz ad instar opis terre luxuriosus ad extra est tot⁹ pict⁹ siue ornatus: s̄z intus est tot⁹ corrupt⁹ ⁊ prauus: ⁊ hoc de p̄io signo. Scōm signū est volūtarie pauper

tatis. Si dicatur qd̄ est paupertas volū taria. Ego dicā. Nota hic p̄mo tres gra dus paupertatis volūtarie. Primus est ex p̄ncipio. Scōs ex fine. Tertius ex medio. Prim⁹ gradus in principio est qn̄ hō di mittit diuitias volūtarie habitas ⁊ has bēdas: ⁊ amore xp̄i vult vivere in paup tate. Iste gradus est maior: ziskū habue rūt ap̄ls sancti dicētes. Ecce nos reliē mus oīa. Mat. xix. nō dicit oīa dereliqz rūt nos: s̄z nos reliēmus oīa. Si nō ha bebant oīa: qūo reliquerunt oīa. R̄ filio: reliquerunt oīa que habebant zettā oīa illa que poterant habere: ⁊ voluntatem habendi. Ad istū gradū paupertat̄ vo lūtarie tenent̄ religiosi ex obligatiōe vo ti. Scōs gradus paupertatis volūtarie d̄z ex fine qn̄ diues quouis mō dimisit oīa ⁊ displicet sibi sed post cogitās intra sedi cit. quare tristoz: qz etiā habebā dimit tere ⁊ amittere hodie vel cras: ⁊ sic facit de necessitate virtutē: se cōsolādo ⁊ acce ptādo qd̄ de⁹ fecit: talis paupertas bo na est: sed prima est melior. In isto gra du fuit Job q̄ oīa perdidit ⁊ displicuit sibi a principio: ⁊ scidit vestimenta sua: et tonso capite corruit in terrā. S̄z postmo dum p̄solādo se dixit. Nudus egressus sum de utero matris mee: ⁊ nudus reuer tar illuc. Dñs dedit dñs abstulit ⁊c. sit nomē dñi benedictum. Job. i. Nota nu dus egreditur homo de ventre matris: cum miserabili camissa que statim lace ratur ab obstetrice: ⁊ nudus reuertit̄ ho mo cum alia miserabili camissa. s. linteo Hec paupertas est etiā bona ⁊ meritoria ratione patientie: vt dicit Ambro. dist. xlvij. Sicut hi. nō tñ vt prima. Tertius gradus paupertatis volūtarie nō ex p̄nci pio neqz ex fine: sed ex medio est: quan do homo: s̄z habeat multas diuitias ⁊ possessiones ⁊ redditus: nō tñ ponit ibi cor suū: sed de ipsis seruit sibi in necessa rijs: ⁊ de residuo facit magnas ⁊ largas elemosinas. Tales pauperes reputant̄. De istis dicit David. Diuitie si affluāt sc̄z de bono iusto: nolite cor apponere s̄z possint manus apponere ad licite cōgre gaudū: computandū: distribuēdum. De his tribus gradibus paupertatis volū tarie dixit angelus ad pastores de xp̄o. Hoc vobis signū: iuenietis infantē pau

Domínica infra octa. nati. christi.

nis involutū Luce. ij. Nota pannis nō dicit sericis involuit eū: sed panis q̄ notat paupertatē: q̄ paup̄ d̄: p̄anosus. De hoc signo habet figura. Gen. ix. dic breuiter h̄istoriā quō Noe et filij ei⁹ cū vxorib⁹ post diluuiū fuerūt q̄n extra arcam de⁹ p̄solando eos: q̄ timebāt ne pluuia rediret cū iā p̄ annū integrū stetissent in arca. dixit eis nō timeat̄. Arcū meū ponā i nubib⁹ celi: et erit signū federis inter me et terra. Gen. ix. No. q̄ iste arcus celestis signat paupertatē voluntariā. Rō q̄m arc⁹ est curu⁹: ita et paup̄ vadēs humili. Secus de diuitie q̄ incedit tot⁹ rect⁹ et superbe. Itē arcus d̄ celestis: sic ex voluntaria paupertate de⁹ p̄mittit celū. Mat. v. Bti paupes spū q̄m ipsoꝝ est regnū celoz. Itē cōter arc⁹ ille est triū colorū. s. de igneo: de liuido siue blaueo: et de viridi. In colore ignis rep̄ntat̄ p̄mus grad⁹ paupertatis q̄ est ex p̄ncipio: q̄ p̄sona inflāmata igne amoris et deuotiōis dei non vult aliqd̄ i isto mūdo. In colore liuido ostendit̄ sc̄ds grad⁹ q̄ est ex fine q̄n p̄sona cōsolat̄ de amissis ex desiderio celi. In tertio colore de viridi rep̄ntat̄ tertius grad⁹ paupertatis q̄ est ex medio: q̄ sicut arbor viridis facit fructū: ita q̄ sunt in isto gradu faciūt fructū elemosynarū et misericordiarū. Diuitib⁹ hui⁹ seculi p̄cipe nō subline sapere neq̄ sperare i incerto diuitiarū: s̄ in deo viuo q̄ p̄stat i nobis oīa abunde ad fruendū. Quid ergo est p̄cipiendū bene agere diuites fieri i bonis operib⁹. j. ad Tim. vj. Cū ergo dicit dñs. Arcū meū. i. paupertatē voluntariā ponā in nubib⁹ celi. i. in sc̄tis apl̄is et viris apl̄icis. Et erit signū federis inter me et terrā q̄ sicut nubes sūt medie inter celū et terrā a quibus venit pluuia tonitrua et fulgura: sic apl̄i et viri apostolici sunt medij inter deū et nos a quibus descendit pluuia sc̄z doctrinarū tonitrua cōminationū: et fulgura inflammationū in amore dei et p̄ximi. De quibus d̄. Qui sunt isti q̄ vt nubes volant. Esa. lx. In hoc signo cōtradicit̄ a cupidis et auaris et dñis tpa libus p̄ rapinā a p̄latis p̄ symoniā a iudicib⁹ et aduocatis et p̄curatorib⁹ p̄ calūniā: a diuitib⁹ et mercatorib⁹ p̄ vsurā a religiosis p̄ p̄prietatē et c. int̄m q̄ xp̄s dicit Tota die expādi man⁹ meas ad ppl̄m

nō credētē: s̄ cōtradictētē mihi. Esa. lxxv. et ad Ro. x. No. tota die expādi manus meas sc̄z dado pluuia: rore: panē: vinū: et oīa necessaria et c. ad ppl̄m nō credētē s. mādatis nec p̄silijs meis s̄ p̄dicētē mihi. Tertū signū vere humilitatis est q̄n gestus corpis et signa exteriora p̄cordat cū corpe: vt s̄ hō h̄z verba et oculos humiles q̄ et cor sit humile. al̄s dicit scriptura sc̄ta. Est q̄ neq̄ter se humiliat et interiora ei⁹ plena sunt dolo. Eccl. xix. Propter qd̄ angel⁹ ostēdens nobis signū vere humilitatis dicit. Hoc vobis signū: inuenietis infantē panis involutū positū in presepio: Ecce hic exemplū infinite humilitatis. Luc. ij. Magna humilitatis fuit filij dei quando voluit humiliari infra seraphinos: cherubinos: thronos et dominationes: virtutes et potestates: principatus: archāgelos et angelos vt esset hō Nusq̄ angelos apprehendit: sed semen Abrae apprehēdit. ad Heb. ij. Sed maius signum humilitatis fuit quando inter bestias voluit poni in presepio: q̄ dicit patri. Ut iumentū factus sum apud te et ego semper tecū. psalmo lxxij. Ecce signum vere humilitatis et signū saluationis. Nota figuraz que habetur. Ezech. ix. vbi legitur q̄ ezechiel propheta vidit deum iratū et furiosum volentē destruerē ciuitatē sauctā hierusalē et totā terraz p̄missionis. Ad quem propheta. O dñe deus quare hoc? Cui dixit deus. Veni et ostendā tibi pctā populi: et videbis rationē quare. Dic h̄istoriā de illo hoīe q̄ venit cum atramentario scriptoris et de septem alijs hoīb⁹ ipsum sequentibus: quorum quilibet habebat arma i manu sua ad occidendū. Dixit dñs illi qui portabat atramentarium. Transi p̄ mediaz ciuitatem hierusalē: et signa thau super frontes viroz gementiū et dolentiū super cunctis abominationib⁹ que fiunt in medio eius. Deinde dixit septē hominibus ipsum sequētibus. Transite per ciuitatē sequētes eū et percutite. Nō parceat oculus vester neq̄ misereamini. Senē. adolēscētulū: et virginē: paruulū et mulieres interficite. Omnē autem super quem videritis signū thau ne occidatis: et a sanctuario meo icipite. Not. practicā signatiōis quomodo fiebat. Qñ ille notarius

transfudo videbat sacerdotes ridetes z gaudetes zc. dicebat eis. de quo ridetis ita z gaudetis. Rñdebant. Et nunqd debemus letari z gaudere zc. qz habemus tot redditus zc. Dicebat ille expectetis modicu: qz alij soluēt vobis zc. Qñ videbat aliquos sacerdotes plorantes dicebat. Quare ploratis? Rñdebāt. O miseri. Et nunqd debemus flere: qz tot pctā fiūt dñeū? Tūc dicebat amoueatīs capitū. z signabat eos signo thau in frōte. Idē fecit de militib⁹ ciuib⁹ z de alijs et de mulierib⁹. Tūc ppheta incepit clamare z dicere heu heu heu dñe de⁹. Interiectio est dolētis. Ecce historiā. Hoc signū thau significat humilitatē triplici rōne. Prīa qz significat crucē xpī i qua xps voluit humiliari: z in maiori gradu humilitatis. apłs. humiliavit semetipm fact⁹ obediēs vsqz ad mortē. mortē autē crucis ad phil. ij. Scōa qz thau interpretat subter. talis est humilitas vera. Tertia qz thau est vltima lra hebrayca. Sic semp humilis vult esse vltim⁹ in oib⁹. Notari⁹ est xps vt dicit gl. iterli. qz ipse signat signo thau qz ipse dat humilitatē parat⁹. Jo Jo. Apo. vij. Uidi alteꝝ angelū ascēdentē ab ortu solis habentē signū dei viui. z clamauit voce magna quattuor angelis quibus datum est nocere terre et mari dicēs. Nolite nocere terre et mari neqz arborib⁹: quousqz signem⁹ seruos dei nrī in frōtib⁹ eoz. No. alteruz angelū. s. xp̄z nō angelū natura s; officio. signem⁹ non dicit signabo qz opz qz hō se iuuēt ad signādū: cogitādo cum dolore pctā q̄ fecit. z sic hō se humiliat. Nota in frōtib⁹ eoz: qz magis apparet vbi notatur qz humilitas dz apparere in incessu: in vestitu: in ornatu z in alijs oib⁹: qz q̄ non signat hoc signo humilitatis: venit in posse illorū sex hominum armorum q̄ significant sex ordines sanctorū. qui licet modo orēt pro nobis: tñ in iudicio armabūtur cōtra nos. Sap. v. Armabit creaturā ad vltionē inimicorū. Patriarche armabunt z pcutiēt cū gladio de misericordia z liberalitate. Prophete cuz ense deuotiōis. Apłi cum gladio charitatis. Martyres cū scuto paciētie. Cōfessores cū balista diligētie. Virgines cū gladio munditie. Respiciamus ergo thau. i. si-

gnū humilitatis vt dicit David. ffac me cum signum in bonū vt videant qui oderunt me z confundātur: qm̄ tu dñe adiuuisti me z psolatus es me. Huic signo cōtradiciť a supbis vanis z pōpōsis: de cibus ppheta dicit xpo. Mi dñe dicit sacerdoti. Osee. iij. No. sacerdoti. i. xpo. cui dicit de⁹ pater. Tu es sacerdos in eternuz fm̄ ordi. mel. ps. cix. Ideo dicit xps Discite a me quia mitis sum z humilis corde. Mat. xi. Ecce hic tria signa posita in via paradisi. S; vtinā nō cōtingat nobis sicut btō. Machario: cui⁹ signa aridinea diabol⁹ sibi ammouit de via. Ita de⁹ p̄ fili⁹: z spūssanc⁹ in nemore hui⁹ mūdi posuerūt nob⁹ tria signa. s. puritatis: paupertatis: z humilitatis. s; diabol⁹ iā amouit. Ideo pater fili⁹ z spūssanc⁹ cōquerunt dicētes. ps. lxxij. Signa nr̄a nō vidim⁹: iam nō est ppheta: qz iam inter religiosos nō appet signū puritatis z humilitatis nec inter laicos nec clericos. Jo David. Posuerūt signa sua signa: z non cognouerunt. ps. lxxij. qz iam p diabolū amnota sunt de via. De eadem dominica. Sermo. ij.

Ecce posit⁹ est hic in signū. Luc. ij. De⁹ p̄ fecit nobis de filio suo sicut solet fieri euntibus ad san-

ctum iacobum vel ad notabilez peregrinationem. Nam in biuijs occurrentib⁹ ponitur aliquod signum vel crucis vel lapidis in via directa ne erretur. maxime quando est stricta et vix apparens. z alia via est patens et lata. Sic in pposito iuxta illud. Mat. vij. Spaciosa est via que ducit ad perditionem: et multi sunt qui intrant per eam. q̄ angusta porta z arcta est via que ducit ad vitam: z pauci sunt qui inueniunt eam. Ideo ne errem⁹ in eundo deus pater posuit nobis in via directa penitentie filium suū in signū dicens hoc signum vobis. Inuenietis infantem inuolutū pannis: positū in presepio. Ideo dicit thema. Ecce posit⁹ est hic in signū. Nota hic figurā de signo thau quo soli signati saluabant a morte. Ezechie. ix. vbi declaranda sunt tria scz.

Primo de viro induro de lineis.
Secūdo de figuracione quam fecit.

Dominica intra oct. nati. ch. xpi.

Tertio de sex viris interficientibus non signatos.

Quantū ad primū vir lineis indutus est xps vt dicit glo. qz q̄dū sum⁹ in ista vita xps est nobis indur⁹ de lino ppter dulcedinē mie quā hz erga pctōres penitētes. Aucto. Apo. i. Cōuersus vidi simi lē filio hoīs vestitū, podere. s. alba. Not. cōuersus: qz quātūcūqz hō fecerit plura pctā z grana: z vult cōverti z facere penitentiā videbit xpm indutū scz de lino misericordie. Sed post hanc vitam videbit ipm armatū totūz de ferro: vt homo armorū. Auctoritas. Accipiet armaturā zelus illius. Induet pro thorace iustitiā et pro galea iudiciū certum. Sumet scutum inexpugnabile equitatē: acuet autē diram iram in lanceā: z pugnabit cū illo orbis terraz contra insensatos zc. Sap. v. Nota zelus illi⁹: qz nunq̄ aliquis homo fuit ita zelotipus de vxore sua: sicut xps de aia nostra quā tāto precio emittit z redemit fm illud. Empti estis precio magno. i. ad Cor. vi. Jō dicit de⁹. Ego suz dñs deus tuus fortis z zelotes. Exo. xx. Et sicut hō armaret se cōtra vxorē si recederet ab ipso z iret ad lupanar cum aliquo ribaldo vl lenone. ita xps q̄ i baptismo desponsat alam. Osee. ij. Sponsabor te mihi in fide. Ecce qualis honor. Sed qñ peccat mortaliter recedit a spōso suo xpo: z vadit ad lupanar. Et sunt septē lupanaria z septē lenōes. Primū lupanar est de superbia. cui⁹ leno est. Leuiathā. Qñ ergo xps querit a scutifero scz angelo vbi est spōsa mea. Respōdet angelus Dñe recessit et iuit ad lupanar cū lenia yhan: ppter qd̄ xps armatur. Et concordat Esa. ix. dicens. zelus dñi exercituum faciet hoc. Et sic de alijs lupanaribus. Christus armat se primo thorace vel lorica de iustitia. Nūc ipse portat camisiā lineā intm qz si mittis sibi irato vnam sagittam deuote orationis vt dimittat tibi peccata statim vulneratur. De hoc ipsemet dicit Vulnerasti cor meū soror mea spōsa: vulnerasti cor meū in vno oculo tuozū: z in vno crine colli tui. Cant. iij. Nota quō oratio fit duobus modis siue duplex est oratio. Quedā est itellectualis. de qua Exo. xiiij. De Moysē qui orabat: z tamē ore nihil dicebat: z talis ora-

tio vocat̄ ictus oculi: z sagitta q̄ vulnerat cor xpi. Jō dicit. Cor meū in vno oculo tuozū. Alia oratio est vocalis q̄ fit ore z ista exit p collū: z vocat̄ telū qd̄ mouet cū pōdere: z de ista dt̄ in vno crine colli tui: z ista oratio vocat̄ crinis qz mouet vna sufflatiōe. Sed post hanc vitam in alio mūdo xps est ita armatus: intm qz si hō moritur impenitēs: nō potest xps ab eo vulnerari nec tāgi. Ratio: qz est armat⁹ de thorace rigoris iustitię. Unde legitur Luce. xvij. de illo diuite qui non potuit obtinere guttā aque quā petebat orando dicēs. Pater Abraam zc. Et in capite accipiet pro galea iudiciū certum. Modo videt̄ surdus et cecus. Surdus quia videtur qz non audiat iuramenta z blasphemias quas facitis. Et cecus: qz videtur qz non videat tot peccata q̄ sūt quia non facit iustitiā. Videtur qz nulluz habeat iudiciū: sed post mortem accipiet p galea iudiciū certum: quia sicut galea stat in capite: ita ibi erit sapientia iudicij. Tunc dicet. Nō es tu ille qui fecisti talia zc. O dñe credebaz qz essetis surdus z cecus: dico autem vobis: quoniam omne verbum ociosum quod locuti fuerint homines reddent rationem de eo in die iudicij. Matthe. xij. Hierimias. Regnabit rex z sapiens erit z faciet iudiciū et iustitiā in terra. Hierem. xxiij. Item sumet scutū inexpugnabile. nō de asseribus: sed scutum forte de cornu cuz venis zc. Inexpugnabile cum quo fugabit omnes sagittas supplicationū z orationum: etiam omnium sanctorum si orarent pro aliquo impenitēte: quia nō possunt scutum penetrare. Secus modo: qz si tu ipse mittis sibi vnam sagittam: siue vnum telum orationis deuote dicendo. Deus propitijs esto mihi peccatori: statim penetrat. Itēz in manu dextra accipiet lanceā: que vno ictu penetrabit oēs peccatores impenitētes dādo sniam definitiuam dicens. Discedite a me maledicti zc. Mat. xxv. Ab illa lancea custodiat nos dñs. Patet ergo q̄s est iste hō indutus de lino. Nūc ergo cōuertimini ad dñm deū vestrū: qz benign⁹ z misericors est: z indur⁹ de lino mūdo. Quātūz ad scdm videndū est de signatione quā fecit tinctor z significat suaz magnā cha-

ritatem. Calam⁹ suā magnā misericordiā. Tincta siue incaustu^m est sua magna grā erga nos. Signatur persona signo thau: id est cōfessione qñ cōfessor absoluit pctōrez ad extra. Similiter christus signat ip̄z in anima intus. De hoc dicit christus confessoribus. Signemus seruos dei nostri in frontibus suis. Apoc. vii. Nō q̄ si character indelebilis: sed est quidā ornatus ad instar mulieris pulchra coronā portātis in qua aderet pulchra stella p̄ ornatu. S; nota ēbus p̄sonis d; dari signū thau sup frontibus viroz gemētū z dolentiū sup cunctis abominationib⁹. Nō ergo d; dari illis q̄ veniunt ridendo vel excusando se: v̄l pctā abscondendo. Tales non sunt signādi signo thau imo dānatus est p̄fessor q̄ tales absolut: s; d; eis dicere vadatis: qz ira dei soluat zc. iō dicit. Signem⁹ seruos dei nō seruos diaboli. s. nō p̄tritos. Idē de mulieribus q̄ qñ sunt ad pedes cōfessoris dicunt pater noster vel aue maria v̄l dicūt. Nō recordor de aliquo peccato sed si cōfessor esset astut⁹ z interrogaret z diceret. Quid de tali vicina vestra: ip̄a diceret de illa oīa pctā mortalia z etiam venialia: sed de se non recordatur. Dic quō p̄fessio est faciēda ad instar alicui⁹ q̄ h; reddere p̄putū z cogitat z videt⁹ z numerat. idē zc. Deinde signat signo thau p̄tra irā dei vitā dā: z aīa portat illud signum in frōte: z qñ exire de corpore demones qñ vident illud signū turbant. Auctori. Turbabunt gētes supple infernales z timebūt q̄ habitāt termiosa signis tuis exitus matutini z vespere delectabis. p̄s. lxiij. Prop̄ hoc dauid sciēs virtutē hui⁹ signi orando dicebat deo. Fac mecū signū in bono vt videāt q̄ oderunt me z cōfundant: qm̄ tu dñe adiunxisti me z cōsolat⁹ es me. p̄s. lxxxv. Quātum ad tertiū de sex viris armoz: interficiētibus nō signatos. Hi sunt sex ordies sanctorū qui sunt in celo: sc; patriarche: p̄phete: ap̄li: martyres: cōfessores: z virgines: q̄ mō sunt ad instar xp̄i iduti sed post hāc vitā armabunt cū xp̄o. Auctoritas. Armabit creaturā. i. vniuersitatē sc̄toz ad vltionē inimicōz z pugnabit p̄tra insensatos. Sap. v. Nota cōtra insensatos: ergo non p̄tra me dicit sapiens. Sed quot

sunt qui nō credūt: immo putāt se esse sapientes. Nota sex conditiones stultozū. Prima est auaroz qui totā vitā suā ponunt in pecunijs z bonis t̄palibus z nō curant de sp̄ualibus. Cōtra istos insensatos pugnabit xp̄s i iudicio qñ aīa exit de corpore dicens michaeli: voca patriarchas qui veniēt armati ēbus dicet xp̄s. Vos qui fuistis misericordes zc. quid vobis v̄r faciendū de illo auaro vsurario zc. Tunc illi gladio liberalitatis percussent dicendo. Iudiciū sine misericordia fiet illi q̄ nō fecerit misericordiam. Jaco. ij. Isti ictu miser cadit in infernū. Secūda conditio stultorum est indeuotozum: qui non honorant deū nec sanctos: nec ecclesias nec seruos dei immo iurant z blasphemant deum z sanctos. de ecclesijs faciūt lupanaria. vituperant seruos dei: quādo tales moriūtur z sunt in iudicio: vocabuntur p̄phete qui veniēt armati: quibus dicet christus. Vos q̄ fuistis homines deuoti qd̄ videt vobis faciendū de his indeuotis zc. Qui lancea deuotionis percussent dicentes. Dñe maledicti erunt qui contempserunt: z condemnati qui blasphemauerunt te. Tho. xiiij. Tertia est inuidozum qui non possunt videre bonum proximi absq; dolore cordis: qui percussuntur ab apostolis ense charitatis dicentibus: quia non fuerunt charitatiui. Omnis qui odit fratrem suum homicida est Et scitis quoniam omnis homicida nō habet vitam eternam in se manentem. j. Joannis. iij. Quarta est vindicatiuzū q̄ nollunt remittere iniurias propter christum. Nunquid esset magna stultitia percutere seipsum gladio in pectore. Ita faciunt vindicatiui qui primo occidunt animam suam vt possint occidere asinum proximi id est corpus. Qui percussuntur a sanctis martyribus. Georgio. Vincentio zc. qui fuerunt patientes qui percussunt a sc̄i dicentes. Vos domine dixistis vindicatiuis. Pater meus celestis tradet vos tortoribus nisi remiseritis vnusquisq; fratri suo de cordib⁹ vestris. Marh xviii. Quinta ociosozū qui nolunt laborare in bonis operibus: quibus contingit vt mercatori stulto qui nō vult emere tempore ferie s; post: z emet pro floreno quod poterat habere p̄ vno

In festo circuncisionis christi.

Denario tēpore ferie: q̄ penitunt̄ a sc̄tis cōfessorib⁹ sc̄z Martino & fr̄ico &c. Qui fuerūt diligētes cū apl̄s dicat. Si q̄s nō vult opari nō māducat. s. &c. Ad tessalonicē. iij. s̄z mittent̄ ad hospitale miserorū sc̄z ad infernū. Sexta ē luxuriosorū q̄ sūt icēfari ad istar illi⁹ q̄ in sup̄iori domo inferiori tenebat magnas mercātiarū domo inferiori tenebat paleā volebat se calefacere. incendit paleā & amisit omnes merces &c. Sic dom⁹ sup̄ior est mēs vbi sunt merces meritorū. Dom⁹ inferior vbi sunt palee sensualitatis. Qñ ḡ luxurios⁹ vult se calefacere accēdit ignē i domo inferiori. s. in sensualitate & cōburit̄ etiam q̄cquid ē in domo sup̄iori: qz amittit oia merita p̄ vnū em̄ pctm̄ luxurie puta fornicatiōis vel adulterij &c. omnia merita mortificant̄ similiter & p̄ quodlibet mortale. De quo vide sanctū Tho. Pulchre differentes. ignis est vsqz ad consummationem deuorās & omnia eradicans genimina. Job. xxxi. Et loquit̄ de luxuriosis qui percutiūtur a ḡginib⁹. sc̄z. Katharina Ursula &c. que propter fetorē claudunt sibi nasum cū manica di. nō intrabit in eaz: sc̄z gloriā aliquid coīquinatū aut abominationē faciens & mēdaciū Apoc. xxi. Attendam⁹ ergo ad signum de quo dicit the. Ecce positus est hic in signū: sc̄z virtutū: & in viā rectā: sc̄z penitentie: vt habeamus gratiam in presenti & in futuro gloriā.

In festo circūcisionis xp̄i. Ser. vnic⁹.

Apparuit benignitas & hūanitas saluatoris. Ad ritū. iij. et in epistola In hac die que ē caput agni sancta mater

ecclesia facit feiturū circūcisionis dñi: quē hodie voluit recipere p̄pter tres rōnes quas declarabo. Materia erit satis speculatiua & continet multa secreta. S̄z si bene vultis attēdere optime eā intelligitis. Sed p̄rio salutē virgo maria &c. Apparuit benignitas &c. Dies ista d̄z solēnis p̄pter tria singulariter que hodie fuerūt facta in p̄sona infantis dñi n̄ri iesu xp̄i que tauguntur in themate.

Primum fuit susceptio circūcisionis dolorose.

Scdm̄ fuit effusio sanguinis p̄ciosi Tertiu⁹ fuit donatio nominis virtuosū que notantur in themate.

Primū ostenditur cū d̄z. Apparuit benignitas. Scdm̄ cum d̄z. et humanitas. Tertiu⁹ cū d̄z. saluatoris. ergo apparuit. &c. Primū quod hodie fuit factū in p̄sona infantis dñi nostri iesu xp̄i fuit susceptio circūcisionis dolorose. Oēs intelligitis qd̄ est circūcisio sc̄z incisio p̄putij illi⁹ partis hoīs verecūde: que cū magno dolore & periculo dabatur: intantū q̄ multi pueri ex hoc moriebant̄: hāc circūcisionē voluit hodie habere siue recipe dñs iesus xp̄s octo dierū iuxta p̄ceptū moysi dicētis: infans octo dierū circūcidetur in vobis. Omne masculinū in generatiōibus vestris tam vernacul⁹ q̄ emptic⁹ circūcidet̄ & q̄cūqz nō fuerit de stirpe vestra. eritqz pactum meuz in carne vestra in fedus eternū. Mascul⁹ cui⁹ p̄putij caro circūcisa nō fuerit: delebit̄ aia sua de populo suo: qz pactū meū irritum fecit. Gen. xvij. idem precipitur Leui. xij. Mulier q̄ suscepto semie peperit masculū imūda erit septē diebus: & die octa: ua circūcideret̄ infantulus. Ecce p̄ceptū legis strictuz: graue & dolorosum. Hoc p̄ceptum xp̄s voluit seruare & comple re in quo videtur mihi qd̄ xp̄s tenuit modum diuitis plures captiuos habētis q̄ volēs suos captiuos custodire dat eis signum annuli in tibia. Sic fecit dñs de⁹ qui recepit populum israel vt seruiret sibi & ip̄e esset dñs eius. Dedit eis hoc signum circūcisionis dicēs abrae qui fuit primus qui ipsuz recepit. Circūcidetis carnem p̄putij vestri: vt sit in signū federis inter me & vos. Gen. xvij. Itē dñs deus qui tūc p̄cepit & dedit illud signuz populo iudeorū fact⁹ homo hodie recepit illud signū vt captiuos liberaret ab illo signo. Ecce ratio quare xp̄s voluit hodie recipe circūcisionē: in qua ostēdit suā infinitam benignitatem. Ideo dicit prima clausula. Apparuit benignitas. De qua benignitate dicit bt̄s Lucas. Ip̄se benignus est super ingratos & malos. Luce. vi. Ingrati & mali sunt iudei q̄ noluerūt dñm suuz recipere: qui maximam benignitatem ostendit volens se subijci legi ad quā nō obligabatur: sed

vt nos liberaretz i filios nos adoptaret
 hanc ratione tagit apls dicens. At vbi
 venit plenitudo temporis: misit de filiū
 suum factum ex muliere: factū sub lege
 vt eos qui sub lege erant redimeret. i. li
 beraret: vt adoptione filioꝝ dei recipe
 mus. Ad gal. iij. p3 per predicta ratio.
 Nota venit plenitudo temporis. Dñs
 deus orbis rebus mundi huius dedit
 certū tempus z certā durationē. Salo
 mon. Omnia tempus habēt. s. determi
 natuz z limitatū: z suis spacijs transeūt
 vniuersa sub celo. Eccles. iij. Circūcisio
 ni dedit de certū tēpus determinatū et
 limitatū z pncipiū z finē: z debuit dura
 re quasi p duo milia annoꝝ principium
 eius fuit i patriarcha abraā. Finis ei⁹
 in dño nostro iesu xpo Inter istos duos
 terminos durare debuit pactū circūci
 sionis. Autoritas. Dixit de⁹ abrae. Ego
 sum dñs deus oipotens. Ambula coraz
 me z esto perfectus: ponāqz fedus meū
 inter me z te. Infra hoc est pactuz meū
 qd obseruabitis inter me z vos: z semē
 tuū post te. Circūcidet ex vobis oē ma
 sculinū. Gen. xvij. Cōplemētum ergo z
 plenitudo tpris denotat hic. Hic potes
 cogitare z videre quāta ē cecitas indeo
 rū quos de⁹ liberauit z liberos fecit: ip
 si volūt esse captiui. Morat. mō nullus
 vestrū obligat ad istā circūcisionē ma
 terialē: qz finita z terminata est in xpo.
 Sed obligamur ad circūcisionē mora
 lē siue spiritualē. Sicut ei tūc circūcide
 bat superfluz illi⁹ partis z remanebat
 illō qd erat necessariū: ita moraliter est
 nūc faciēdū. Circūcidere oportet super
 fluum in illis partib⁹ gladio discretio
 nis. Illi qui nō sunt de matrimonio nō
 curent de illo actu: nec cogitādo: nec lo
 quēdo: nec operando aliquo modo: im
 mo occasiones: oportunitates: z corru
 ptiones vitare debēt. Sed vir cū vxore
 hoc quod est necessariū p conuersatio
 ne humane nature sine peccato pmitte
 re potest: seruādo modū debitū oib⁹ su
 pfluis circūcisio. Hec circūcisio ē nobis
 necessaria ad saluationem. Ideo xps.
 Sunt eunuchi qui seipso castrauerunt
 ppter regnū celoz. Qui potest cape ca
 piat. Matth. xix. Talib⁹ dicit apls. In
 chusto iesu circūcisi estis circūcisioē nō

manu facta in expoliatiōe corporis car
 nis: s3 in circūcisione xpi. s. spūalizc. Ad
 coll. ij. Nota expediēs qz sicut qlibz pso
 na tenet ad istā circūcisionē moralē: ita
 z qlibet cōitas v3 circūcidere publicas
 putanas seu meretrices qz stāt p vicos
 ciuitatis z expellere eas de cōicate: z so
 lū retinere lupanaria ad remediū. Secū
 dū qd hodie fuit factū. In psona infanz
 tis iesu xpi fuit effusio sanguinis p̄ciosi.
 Et hoc oñdit cū sz. Apparuit hūanitas
 Vera hūanitas xpi appuit in circūcisio
 ne in sanguinis effusione: sine qua non
 poterat dari. Ideo legit. Exo. iij. de se
 phora. Tulit ilico sephora perrā acutis
 simā z circūcidit p̄putiū filij sui dicens.
 Sponsus sanguinū tu mihi es ob circū
 cisionē. Uidetur mihi qz xps in sua circū
 cisione tenuerit modū magni mercato
 ris veniētis ad seriā p emēdo p̄ciosas
 merces quas nō soluit: sed dat signum
 vel arram. Deinde tempore statuto sol
 uit totū p̄ciū. Ita fecit dñs noster iesus
 christus qui venit de celo in terrā i quā
 intrauit in die natiuitatis ad emenduz
 p̄ciosas margaritas. i. animas i feria
 huius mūdi dicēs mūdo. Da mihi aias
 cetera tolle tibi. Gen. xiiij. p̄cium em
 ptionis fuit totus sanguis xpi soluēduz
 in die veneris scē in mensa cambij: s3
 arboris sancte crucis sm qz erat ordina
 tum. Sed hodie dedit signū vel arram
 vt se tenerēt pro eo. Ecce hec est secun
 da ratio quare: christus voluit hodie re
 cipere circūcisionē in qua apparuit hu
 manitas. Sciebat xps esse aliqs here
 ticos futuros ex ignorantia dicētes qd
 nō assumpsit veraz carnē humanā. sed
 corpus aereū vt angeli faciūt qñ appa
 rent hoibus: hoc est erroneū z ꝑ articu
 lū fidei dicētis. Qui ppter nos homies
 z ppter nostrā salutē descēdit de celis
 Et incarnatus est de spūsancto ex maria
 virgine: z homo factus est. Athanasius
 perfect⁹ de⁹ p̄fect⁹ homo ex aia ratio
 nali z humana carne subsistēs. Et fuit
 cōpleta p̄phetia dauid d ista hūanitate
 dicēs. Homo natus est in ea. s3 virgine
 maria: z ipse fundauit eam altissimus.
 Cōstructio icipit hic. Ipse altissim⁹ fun
 dauit eā. Fundamētū redēptionis hu
 mane aliō nemo pōt ponere p̄ter id qd

In festo circūcisionis domini.

positū est. i. Cor. iij. In hoc fundamēto
passionis deus fundavit hodie virginē
maria. Et ecce modū quē qz circūcisio
que dabatur antiquitus erat figura pas-
sionis xpi: ex decē circumstantijs que ibi
obseruabantur: que etiā seruate fuerūt
in circūcisioe iesu xpi. Virgo maria opti-
me intelligebat: qz smp dicit Origenes
Oēs prophetias intelligebat mirabili-
ter. **Prima circūstātia** q̄ etiā iuxta circū-
cisione er: fuit qn̄ ioseph hodie dixit vir-
gini marie. Est volūtas dei q̄ filius ve-
ster accipiat circūcisionē: qz hodie sunt
octo dies a sua natiuitate: hodie ergo
debz dari. Rndit vgo maria q̄ erat vo-
lūtas dei. Tūc ioseph recessit a xpo z
a vrgine maria matre: z iuit ad rabinos
zc. Hoc figurabat q̄ sic in passione vn̄
discipulis eius recederet ab eo: z iret ad
iudeos dicēs. Quid vultis mihi dare et
ego vobis eū tradā. Quod itelligēs vir-
go plorabat. **Scda** fuit qn̄ ioseph venit
cū multitudine iudeoz qz sicut nos con-
gregamur in baptismo pueri: ita tūc iu-
dei in circūcisioe. Hoc figurabat turbaz
magnā q̄ venit cū gladijs z fustib⁹ ad ac-
cipiendū xpm in nocte sue passionis. Ter-
tia fuit qn̄ vgo recepit filiū suū. Et ipso
recepto de presepio p̄sentauit ipm rabi-
nis. Hoc figurabat q̄ sic in passioe chri-
stus p̄ntaret iudicib⁹. Annez Cayphe.
Pylato z herodi. z vgo plorabat p̄time.
Quarta fuit qn̄ imponebat sibi hoc no-
mē iesus. Hoc figurabat sententiam
passionis irreuocabiliter datā per quā
saluū fecit populū suū a peccatis eoz.
Quinta fuit quando iudei eleuauerunt
sibi vites: quod figurabat nudationē
xpi in passione iuxta crucem: quod itelli-
gens virgo flebat vberime. Et dicebāt
sibi ioseph z rabinū: bene videtur certe
q̄ estis iuuenis. **Sexta** fuit in circūcisio-
ne preputij: tūc ex dolore ifans ies⁹ cla-
mauit flendo: quod figurabat clamores
quē fecit in cruce in passione alta voce.
Cogitate fletū virginis marie. **Septima**
qn̄ virgo in pāno de lino recipiebat san-
guinē circūcisionis: qd̄ figurabat qd̄ sic
in passione in pede crucis virgo maria i
suo velo recipet sāguinē ei⁹. **Octaua** qn̄
imponēbat sibi vnguetū in vulnere cir-
cūcisionis qd̄ figurabat vncioēz i sui cor-

poris i sepulchro siue sepultura. **Nona** y
qn̄ virgo cū ioseph posuerūt filiū in p̄te-
pio: qd̄ figurabat q̄ sic in passioe corp⁹
poneret in sepulchro p̄ ioseph ab arima-
thia z Nicodemū. **Decima** qn̄ vgo plo-
rabat sup presepe resociēdo filiū qd̄ fi-
gurabat q̄ sic in passione virgo faceret
planctū sup sepulchrū. Ecce quomodo
altissim⁹ fundavit eam. scz virginem ma-
riā in fundamento passionis. Ideo di-
cit. fundamenta eius in montibus san-
ctis. ps. lxxxvj. Nota in montib⁹ sanctis
p̄pter altitudinē contemplationis pas-
sionis chriſti in dictis circumstantijs. Ex
his leo papa extrahit moralitatē dicēs.
Agnosce o xpiane dignitatē tuā: z diuine
cōsors factus nature noli in veterem vi-
litate de genere conuersatione redire
Memento cuius capitis z cui⁹ corporis
sis mēbrū. Reminiscere: quia erutus de
potestate tenebrarū translatus est in lu-
mē z regnū. Nolite iterum seruituti dia-
boli subycere. qz p̄ciū tuum sanguis xpi
est: qui veritate te iudicabit: q̄ misericor-
dia te redemit. Ergo ex quo p̄ciū nostre
redēptionis est tam magnū z tantū valo-
ris: caueam⁹ ne vēdam⁹ nos dyabolo
modico p̄cio supbie. Supbus vendit se
dyabolo modico vēto supbie z vanitatē.
Auarus de vno denario. Luxuriosus
modica delectatione. Gulosus vno cibo
vel vna taceā vini. Ad cognoscendum
q̄ta est culpa illi⁹ qui peccat mortaliter
Nota hic parabolā de mercatore q̄ eme-
rat margaritam preciosam: quā cōmisit
uxori ad custodiēdum in panno inuolu-
tam quam dedit pro folio lactuce. Quili-
bet nostrū reputat hāc mulierē fatuam
fuisse. Sed vtinā nos nō sim⁹ in eadem
fatuitate. Hinc mercator est xps. Lapis
p̄ciosus seu margarita est anima nostra
que pl⁹ valet q̄ aliquid corporale: que
est empta p̄cioso sanguine iesu chriſti.
i. Pet. i. Nō corruptibilib⁹ auro vel ar-
gento redēpti estis de vana vestra con-
uersatione paterne traditionis. i. vendi-
tiois: sed p̄cioso sanguine quasi agni
inmaculati chriſti. Hanc margaritā p̄
no carnis inuolutaz xps cōmisit mihi z
tibi z illi. Mulier transiens portans la-
ctucas vel huiusmodi est tentatio. calor
estatis est ardens desiderium illius re-

pro qua peccas mortaliter : tunc tradis diabolo margaritā pro tribus lactucis scz cogitatione: locutione: z operatione. Ideo caueatis. Alias dicit dauid. Fra- ter nō redimit: qz null⁹ purus homo po- terat redimere. Dicit sc̄t⁹ Tho. iij. pat- te. q. i. arti. ij. ad. ij. q. nulla pura creatu- ra potuit satisfacere pro natura huma- na. Item. iij. scrip. diu. iij. ad. nonū. Sz satisfactio pro tota natura humana de- buit fieri per mortē xp̄i: qz debuit eē vni- uersal⁹ z exēplar cuiuslibet alterius: vt dicit sanctus Tho. iij. dist. ij. ad. vj. c. iij. z in de veritate. q. xxx. ad. vj. Vñ dauid subdit. Redimet homo scz deus z nō da- bit deo placationem anime sue. Et seq- tur pena. Laborauit in eternum z viuet adhuc in finē: qz eternaliter erit in pena ergo auifemur ne peccemus mortaliter Tertium quod hodie fuit factū in perso- na infantis iesu xp̄i fuit donatio nomis virtuosū cū dī saluatoris: sicut nos mo- do imponimus nomē in baptismo. Hoc nomē iesus est virtuosum: qz oēs virtu- tes quas de⁹ posuit in herbis: lapidib⁹: v̄bis planetis: stellis: cōstellationibus: oēs sunt z cōtinentur in hoc benedicto- noie iesus: qd fuit hodie datū xp̄o. Lu. ij. postq̄ cōsumati sunt dies octo vt cir- cūcidere⁹ puer: vocatus est nomē ei⁹ ie- sus. Circa hoc nota qd hoc nomen iesus cōueniēter xp̄o ipositū est in sua circun- cisione: vt dicit sc̄t⁹ Thomas. iij. par- te. q. xxvj. arti. ij. qz noia debēt pprieta- tibus rerū respōdere. Et hoc patet i no- minib⁹ generū z specieruz: qz vt dicitur. iij. Methaphisice. Ratio quam signifi- cat nomē est diffinitio q̄ designat ppriā rei naturā. Noia autē singularium hoim semp imponunt ab aliq̄ pprietate eius cui nomē imponit: vel a tpe vel a cogita- tione: vel etiā ab euentu vel ex aliq̄ qua- litate. Horū osum exēpla doctor sanct⁹ vbi supra in corpore articuli ponit. Sz noia que imponuntur aliq̄bus diuinitus semp signāt aliq̄d gratuitū donū ei⁹ di- uinit⁹ datuz. sicut Genes. xvij. dictū est abrae. Appellaberis abraā: quia patrē multarū gentium constituit te. Et mat. xvj. dictum est petro. Tu es petr⁹ z sup hanc petraz edificabo ecclesiam meam. Qz igit xp̄o hoc mun⁹ gfe collatus erat

vt per ipsum omnes: saluarentur: ideo conueniēter vocatum ei⁹ nomen eius ie- sus id est saluator: angelo hoc nomē pre- nūciante non solū matri: sed etiā ioseph qui erat futurus nutricius. Itē sanctus Tho. vbi supra in sol. ad. ij. dicit qd hoc nomen iesus est nomen propriū christo in quātum significat spirituale z vniuer- salem salutem non autem vt particula- rem z temporalem. Si enim his qui fue- runt ante xp̄m potuit conuenire hoc no- men iesus z pluribus ante christū fuit in veteri testamēto impositum: vt patet etiā ex genealogia xp̄i: vbi dicitur qui fuit her. qui fuit iesu. q̄ fuit heliezer. Lu- ce. iij. Item hoc nomen iesus significat humanam naturam: sed christ⁹ naturā diuinā z humanā: vt dicit sc̄t⁹ Tho. iij. parte. q. xvj. arti. v. i corpore articuli vbi dicit qd in hoc nomine christus itelli- gitur z diuinitas yngens: z humanitas vncta. Et in. iij. scrip. disti. x. z. xj. contra gentiles. iij. ca. xxiij. hic nota pulchrā speculationem. Videtur mihi qd spūs san- ctus tenuerit erga xp̄m modum quez te- nent doctores vel scriptores erga librū z libro cōposito imponūt sibi nomē vel titulū de littera rubea iuxta materiā de q̄ tractat liber vt de aia: vl de celo z mū- do: z sic de alijs. Sic etiā spiritus sanct⁹ composuit z scribit librū scz corpus xp̄i ipsum formando z organizando: z aiaz cum potentijs creādo i quo scripsit oēs virtutes theologales morales. zc. Ideo dicebat deus pater spiritui sancto. Su- me tibi librum grandem z scribe in eo stilo hominis. Esaie. viij. Magn⁹ liber fuit christus: quia existens in terra tan- gebat celum z non habebat titulum: sz hodie cum vermilionem de illo cornu spi- ritus sanctus ipsum intitulauit nomine iesus. Nec habet aliud proprium nomē nisi istud. Ideo quādo hoc nomē iesus nominatur in ecclesia omnes christiani debent inclinari: qz idez est quod salua- tor. Ideo dicit angel⁹ ioseph. Vocabis nomen eius iesus. Ipse em saluū faciet populū suum a peccatis eoz. Mat. h. s. Populus eius sunt credentes in eū et si- bi obedientes. Nota quomodo nomen iesus representat nobis modum nostre saluationis tripliciter.

In vigilia epyphanie domini.

Primo interpretatione
Secundo pronunciatione
Tertio representatione.

In primo modo iesus interpretatur saluator. Secundo in hoc nomine iesus sunt due syllabe. Prima est ie i qua sunt due lre scz i et e. Hec prima syllaba significat humanitatem: quae consistit in duabus substantiis scilicet corporis et anime. Non enim anima rationalis est homo: sed homo est aliquid compositum ex anima et corpore. ut dicit sanctus Thome prima pars. q. lxxv. ar. iij. Unde et Augustinus. de civitate dei commendat Ciceronem qui hominem nec animam sola nec solum corpus sed animam simul et corpus esse arbitrabatur. Sicut nec anima est humanitas quia ut doctoris sancti probabilius est sententia. In rebus materialibus forma totius sicuti humanitas designatur realiter: saltem partialiter a forma partis: ut ab anima rationali. Sic igitur humanitas christi in duabus consistit substantiis saltem scz corporis et anime. Hanc distinctionem beatus Thome ponit. iij. distinctio. xliij. q. i. ar. i. Idem in quodlibetis quod li. ij. q. ij. Hec littera I significat animam. et littera E significat corpus. Secunda syllaba est sus. Hec significat unitatem christi propter accentum altum. Et hae tres litterae significantes triplicem honorem qui christo debetur sicut quod dicit apostolus. Deo dedit illi nomen quod est super omne nomen ut in nomine iesu omne genu flectatur caelestium terrestrium et infernorum. Ad phil. ij. Tertio representatione. quilibet vult habere tabulam imaginem crucifixi. Dico quod hoc nomen iesus si subtiliter contempletur representat crucifixionem christi: in qua fuit nostra salus siue salvatio. Primo haec littera h si significat crucifixum: quia dicit priscia. quod h non est littera. sed aspirationis nota. ideo si significat christum in cruce existentem: quia tunc non fuit littera legibilis: quia vix cognoscebat. Unde dicitur esse et non erat aspectus. Esa. liij. Sed fuit aspirationis nota: quasi clamans voce magna expiravit. Secundo in hac littera h sunt tres lineationes scz linea recta quae significat animam christi rectissimam. Secunda est linea retorta quae significat corpus christi passibile et retortum in cruce. Tertia linea est titulus desuper quae significat deitatem quae est super omnia. Littera I si significat latronem bonum ad dexteram cruci-

fixi crucifixum duplici ratione: quia sicut est puer littera: sic latro paruulum se reputabat: et humilem quam cognoscens suos defectus dixit alteri latroni. Nos quidem iuste digna factis recipimus: huius autem nihil mali gessit. Luc. xxij. Secunda ratio: quia sicut haec littera I est recta: sic latro fuit rectus quando dixit christo Domine memento mei dum veneris in regnum tuum. Hec littera S significat latronem a sinistris christi crucifixum. Ratio quia sicut haec littera S est retorta: sic ille latro fuit tortuosus et blasphemus quem dicebat christo: si tu es christus saluum fac teipsum et nos. Luc. xxij. Duo puncta quae sunt in hoc nomine iesus: si significant virginem mariam et iohannem evangelistam: quorum vita stabat in puncto propter dolorem passionis christi. Ideo hoc nomen iesus est venerandum et sperandum est in eo. David. Beatus vir cuius est nomen domini spes eius: et non respexit in vanitates et insanas falsas prophetas. xxxix. Ideo beatus petrus postquam in nomine iesu curavit unum tractum dixit. Non est aliud nomen sub celo datum hominibus in quo oporteat nos salvos fieri. Act. iij. Nota salvos fieri non solum in anima: sed et in sanitate corporali intelligitur. Dicuntur moraliter propter illos qui recurrunt ad divinos sortilegos: iuratores et homines. Ideo david. Si oblitus sum nomen dei nostri: et si expandimus manus nostras ad deum alienum. Nomen dei requirit ista: scz ad puniendum et vindicandum. ipse enim novit abscondita cordis. ps. xliij. Deo gratias.

In vigilia epyphanie domini. Ser. vnic

Heredes sumus

secundum spem vite eterne. ad Titum. iij. et in epla. In presenti sermone volo vobis declarare quot modis homo potest habere hereditatem paradisi. Sed ut materia sit deo acceptabilis et gratiosa: nobis utilis et proficua: salutetur virgo gloriosa. Heredes sumus et cetera. In sententia effectus huius verbi est quod habeamus spem firmam quod erimus heredes vite eterne. Invenitur clare in sacra scriptura quod ad istam spem habendi hereditatem vite eterne: quae est maior spes quam homo potest habere gradatim deo duxit hominem. Verbi gratia. Post peccatum ad homines habuerunt spem vite inferni: non dico spem

mortis inferni: qz tunc in inferno erat vi-
ta z mors. Quia boni z sc̄i in limbo san-
ctorū patrū existentes habebāt spem vi-
te inferni: z non habebāt penam sensus
sed erant in tenebris: qz non habebant
p̄ntiam dei: z ille loc⁹ erat vita inferni.
De isto loco dixit Jacob p̄riarcha. De-
scendā ad filium meū lugēs in infernū.
Gen. xxxvij. Ergo iacob iam intellige-
bat qd fili⁹ erat in inferno. Ecce spem an-
tiquoz tpe legis veteris. Jō dicebat san-
ctus iob. In pfundissimum infernū de-
scendet aīa mea. Job. xvij. Non loque-
batur de inferno dānatorū: s̄z de limbo
patrū sanctorū qd d̄r pfundissim⁹ respec-
tu celi z elementoz. Deinde de⁹ muta-
uit spem hoz qm̄ dedit legē scripture: qz
tunc dedit eis spem vite eterne p̄ here-
ditate. Qz lex moysi nō p̄mittebat sc̄is
psonis z deuotis nisi bona terrena z tē-
poralia hui⁹ mūdi. Leuitici. xxvj. Si in
preceptis meis ambulaueritis: dabovo
bis pluias t̄pibus suis: z terra gignet
germē suū z pomis arbores replebunt.
Ibidē. Dabo pacē i finib⁹ v̄ris dormie-
tis z nō erit qd exterreat. ibidē. Comede-
tis panem v̄r̄z in saturitate zc. Uide ibi
totū capitulū z multū pulchrū. ideo di-
cebat Esaias pp̄lo israel in p̄sona dei.
Si volueritis z audieritis me: bona ter-
re comedetis. Esa. i. de hoc sc̄tus Tho.
i. ij. q. xcix. ar. vj. plene determinat z ra-
tionē dicti assignat. Deinde venit fili⁹ dei
in carne humana: z dedit legē gr̄e z ele-
uauit spem hoim in altū sc̄z hereditatis
vite eterne. Qz modo boni qd tenent san-
ctam vitā z iustā iā nō expectāt vitā in-
fernalē nec t̄palem: s̄z expectāt vitā eter-
nā. Exaltari opz filiū hoīs vt oīs qd cre-
dit in ip̄o nō pereat: s̄z habeat vitā eter-
nā. Jo. iij. Propter hoc dicit thema p̄po-
sitū heredes sum⁹ s̄z spem sc̄z legis gr̄e
vite eterne: patet thema. Pro dictorum
intelligentia nota qd lex diuina distin-
guitur in veterē z nouā: nō sicut in spe-
cies oīno diuersas. sed sicut in imp̄fectū
z p̄fectū in eadem specie: vt dicit sanct⁹
tho. prima secunde. q. xcj. ar. v. z. q. xvij.
ar. i. Lex vetus erat bona: qz reprime-
bat cōcupiscentias z cōsonabat rationi
sed erat imp̄fecta: vt dicit sanct⁹ Tho-
mas prima secunde. q. xcij. ar. j. nec con-

ferebat gr̄am: qz hoc xp̄o reseruatū fuit
a deo z assimulatur puero vt imp̄fecta:
sed lex noua viro assimulatur vt p̄fecta:
vt dicit. s. Tho. i. ij. q. xcj. ar. v. z. q. xcix.
arti. vj. Et lex noua p̄ncipaliter p̄mittit
spiritualia: z ordinat actus etiam inte-
riores. z est lex amoris: ideo est p̄fectior
lege veteri qd h̄z opposita: vt dicit sc̄tus
Tho. i. ij. q. xcj. ar. v. z. q. xcix. ar. vj. In-
uenio qd quattuor conditiones persons
rum possunt habere spem certam here-
ditatis vite eterne fm̄ qd in hoc mundo
aliqui consequuntur hereditatem.

Primo filij z filie legitime generati.

Secūdo parētes sanguine propinqui.

Tertio amici cordialiter amati.

Quarto pauperes ab oībus bonis
separati.

Et non inuenio plures: ergo heredes
sum⁹ zc. Dico p̄rio qd in hoc mūdo p̄se-
quunt hereditatē filij vl̄ filie legitime ge-
nerati. Hoc ē clarū z s̄z rationē natura-
lē z iura ip̄erialia z p̄tificialia z ēt theo-
logicalia. Legit̄ ad Gal. iij. de qdam
puero de qd erat magna qd. an debebat
h̄re hereditatē p̄ris: an nō. Quidā dice-
bāt qd sic. qdā qd nō. Questio v̄it ad apl̄z
Paulū legistā z canonistā z p̄promise-
runt in eū. Qui nō curauit de aliq̄ alio
nisi scire an ille puer erat legitim⁹. Quo-
scito statiz dedit sn̄iam dicens. Itaqz iā
nō est seruus s̄z fili⁹. qd si fili⁹ z heres p̄
deū ad Gal. iij. Modo videam⁹ qd sunt
filij legitimi dñi n̄ri iesu xp̄i. Dico qd so-
lum pueri nouiter baptizati. qz h̄z nos
fuerimus eius filij: tamē ex peccatis no-
stris facti sum⁹ eius inimici. filij legit-
mi sunt quādo sunt geniti de viro z vxo-
re legitima. Hoc modo xp̄s sponsus de
ecclia vxore sua z sponsa legitima gene-
rat filios z filias i baptismo. Jo. primo.
Dedit eis potestatē filios dei fieri his
qd credūt in nomine eius: qui nō ex san-
guinib⁹. i. seminibus patris z m̄ris: neqz
ex voluntate carnis. i. mulieris: neqz
ex voluntate viri. sed ex deo nati sunt.
ecce qd sunt filij dei legitimi. Ergo certus
est qd erunt heredes vite eterne si dece-
dant anteq̄ peccent mortaliter. filij le-
gitimi absqz questio nez contradictione
intran domū patris quasi dicerent il-
lud apostoli. Spiritus sanctus testimo-

In vigilia epiphaniæ domini.

num reddit spiritui nostro quod sumus filij dei. Si autem filij et heredes. heredes quidam dei: coheredes autem christi. ad Rom. viij. pro dictorum pleniori intelligentia vide. q. lxxij. partis Thome doctoris. s. in qua ponit varios baptismi effectus scilicet spiritualē regenerationem. ut patet arti. viij. i. corpe articuli. In corporatio- nē etiā pro effectu baptismi sancti thom. assignat et illuminationē simul et fecun- dationē. ut patet vbi. s. ar. v. De quibus etiā effectibus notabiliter. in. iij. di. iij. q. ij. determinat. Quare isti pueri dicuntur filij christi legitimi. nunquam huiusmodi filios illegitimos seu bastardos. Dico quod sic. deus huiusmodi vna ancillā seu captivā scilicet carnē siue natu- rā ex qua generat filios spurios seu ba- stardos. scilicet omnes infideles qui veniunt per generationē seu naturalē siue carnalē. Iam illi non consequuntur hereditatem vite eterne. Auctoritas. Abrahā duos filios habuit: vnum de ancilla: aliū de libera. Qui autem de ancilla secundum carnē nat⁹ est: scilicet qui de libera per re-promissionē. Hec autem per allegoriā dicta sunt. ad Gal. iij. Et loquitur de christo cum dicit. hec per allegoriā dic- ta sunt. Dominus noster iesus christus huiusmodi duos filios. Unū de libera scilicet ecclia sponsa et vxore sua ex qua genuit populū christianū. Aliū de ancilla siue de captiva natura vel carne scilicet populo infideli. Sed quid dicit scriptura. Ejice ancillam et filium eius non erit heres fili⁹ ancille. ad Gal. iij. Ratio quod non est filius legitimus: quod quod nat⁹ est ex carne: id est generatione carnali caro est. ideo non potest celum in- trare: sed quod nat⁹ est ex spiritu id est per generationē spiritalē spiritus est. ideo Amen amen dico vobis nisi quis renas- tus fuerit: ex aqua et spiritu sancto non potest introire in regnū dei. Joā. iij. Sed de⁹ tenet modū boni patris. bonus pater fi- lijs bonis et legitimis dat hereditatem: malis autem filijs et inobedientibus nihil dat imo ipsos flagellat filijs autem illegi- timis et bastardis non dat hereditatem sed dimittit eis certū quod pro vita. Recte ita fa- cit christus quod filijs legitimis bonis et obediē- tibus dat hereditatem paradisi: malis autem filijs et inobedientibus sicut sunt infide- les dat penā inferni vbi flagellantur. ba- stardis autem scilicet pueris illegitimis sine

baptismo solū cum originali peccatō descen- dentibus dat vitam in limbo. Ideo de filijs bonis et legitimis dicit propheta dauid. cum dederit dilectis suis somnum ecce hereditas domini filij merces fructus ventris. ps. cxxvi. Ecce notat immedia- tionē: hereditas domini quod est merces filij le- gitimi: quod est fruct⁹ ventris ecclesie sup- ple: sponse christi. Ecce prima conditio. Se- cundo dico quod in hoc mundo consequuntur hereditatem parētes ex sanguine cō- iuncti. sicut sunt germani parentes nepo- tes et huiusmodi. Hoc patet ad practicā. Et ita volunt iura tam diuina quam humana. Non ne. xxvij. Non cum mortu⁹ fuerit absque fi- lio: ad filiā ei⁹ transibit hereditas. Si fi- liā non habuerit: habebit successores fra- tres suos. Quod et si fratres non fuerint: da- bitur hereditatem fratrib⁹ patris ei⁹. Sin- autem nec patruos habuerit dabitur he- reditas his qui proximi sunt etc. Modo vi- dendū est qui sunt parentes christi sangui- ne propinqui. Dico quod sancti martyres qui pro fide christi vel iusticia vel veritate vel virtute quācumque mortui sunt: quod tunc per martyriū quod recipiebant in memoriā pas- sionis christi miscebantur. Legitur Apoca. viij. quod de⁹ ostendit beato iohāni gloriam suam in qua vidit christū sedentem super thro- nū: et multi sancti stabant coram eo in al- bis cum palmis in manibus suis in signum victorie et fuit dictū iohāni. Hi qui sunt amici stolis albis qui sunt et vni venerunt. Di- xit iohānes. Domine tu scis. Nesciuit respondere Cui christus. Hi sunt qui venerunt ex magna tribulatione et lauerunt stolas suas id est virtutes: et dealbauerunt eas in sangui- ne agni. Et nūquid in sanguine proprio. Dico quod non: quia sanguis proprius nul- lā huiusmodi virtutē vel efficaciam: nisi misceat- cū sanguine agni per fidē et memoriā passionis christi. Nota quod venerunt ex ma- gna tribulatione. Quattuor tribulatio- nes sunt in hoc mundo et quarta que est maior facit martyrem. Prima est malorum verborū quā bonis et deuotis personis dicitur. Uos estis hypocrita ficti: falsus et huius- modi. Magna tribulatio est huiusmodi licet respectu aliarum sit modica quia verba non sunt nisi ventus et statim tran- seunt et est magnū meritum quā sustinen- tur paciēter. De quibus dicit dauid. Uer

ba iniquorum idest malaz psonaz preua
 luerunt super nos. Sed qd meremur ex
 hoc ostendit ibi. Et impietatib⁹ nostris
 tu pputaberis. ps. lxiij. Scda tribula-
 tio est qn no solu pbo: sed et facto furan-
 tur bona et officiu et. etiam parua est: qz
 bona hui⁹ mundi sunt etiā amittēda et.
 sed meritū est magnū. Nota exemplū de
 heremita cui quidā bonus homo porta-
 bat quotidie panem amore dei. Et qdā
 iuuenis heremita furabat medietatem.
 Qd sciēs scūs heremita pati ēter susti-
 nuit: lz ex defectu panis efficeret macer
 et impotēs. Et qn debuit mori pgregati
 sunt ad eū oēs heremite. Qui vidēs illū
 qui furabat sibi panē vocauit eū et oscu-
 labať sibi man⁹ dicēs. O benedicte ma-
 nus q tñ meritū acqsiuerunt: de quo ali
 mirates qui sciebāt illū esse in deuotum
 satis et. Ideo apls Rapinā bonoz ve-
 stroz cū gaudio suscepistis cognosce-
 tes vos habere meliorē et manētē substā-
 tiā. s. in celo ad Heb. x. Tertia tribulatio
 est vulnerū. Illa est modica respectu me-
 riti magni et premi: intātū q dicit apls.
 Si qd patimini ppter iustitiā beati. pri-
 me. Petri. iij. De hoc scūs Tho. i. ij. q.
 cxiij. ar. iij. Quarta tribulatio est mors
 et hec est maior: qz oim terribiliū terribi-
 lissimū est mors: vt dicit phs. De ista di-
 cit xps. Hi sunt qui uenerunt ex magna
 tribulatione et lauerunt stolas suas in
 sanguine agni. Apoca. viij. Quia prima
 tribulatio secunda et tertia licet sint ma-
 gni meriti si patienter suscipiunt: tñ non
 faciunt hoiez martyre: sed quarta facit
 hoiem martyre: et qn moriuntur statim
 consequuntur hereditatem uite eterne.
 Autoritas. et est verbuz christi ad patrē
 dicentis. Quoniā tu deus meus exaudi-
 sti orationem meā: dedisti hereditatē ti-
 mentibus nomen tuū. Psalmo. lx. Nota
 exaudisti orationē meam scilz illaz quā
 xps fecit in nocte sue passionis quando
 orauit dicens. Pater omnia tibi possibi-
 lia sunt transfer calicē hunc a me. Mar-
 ci. xiiij. Quam orationē exponens hyla-
 rius dicit. Non dicit q non ueniat calix
 passiois: sed orat vt transeāt ab eo mar-
 tyres. Quoniā ex ista oratione christus
 dedit fortitudine et uirtutē hominibus
 et mulieribus: etiā pueris et puellis susti-

nendi: martyrium pro ipso. Item dedit
 hereditatem timentibus: scilicet timore
 filiali: qz potius uoluerunt mori quā ali-
 quid facere contra deum. Juxta consi-
 lium christi dicentis. Nolite timere eos
 qui occidunt corpus: animā autem non
 possunt occidere: sed potius timete euz
 qui potest animam et corpus perdere in
 gehēnam. Matt. x. Dico tertio q in hoc
 mundo consequunt hereditatem amici
 cordialiter amati. Sūt multi qui nō ha-
 bent filios nec parentes: sed habent bo-
 nos amicos quibus dimittūt hereditatē
 quādo moriunt. Modo uideamus quē
 sunt amici chari et cordiales xpi. Illi de
 quib⁹ dicit ipemet. Vos amici mei estis
 si feceritis que ego precipio uobis. Joā.
 xv. Ergo obediētia facit hoiez esse ami-
 cum dei per oppositū inobediētia et pec-
 catū facit esse inimicum suū. Obediētes
 uero tanq amici charissimi xpi conse-
 quunt hereditatē uite eterne: qz ipemet
 xps inuitat dicens. Transite ad me oēs
 qui concupiscitis me. Eccl. xxiij. Nota
 cū dicit transite. in quo innuitur q ipse
 est in vna parte et nos in alia. Flumi⁹ ter-
 ribilis est mors quā opz trāsire et habet
 duas ripas. Una est uita eterna in qua
 est xps. Alia est uita temporalis in qua
 nos sumus et xps uocat nos dicēs. trās-
 te ad me. dñe et per quem pontem tran-
 sibilimus: non possumus transire per aliuz
 pontē uite eterne: nisi p pontē obediē-
 tię et precepta dei. Mat. xix. Si uis ad ui-
 tā ingredi serua mādata. Hic pons ha-
 bet decē arcus. Primus est cōfidētia dei
 vt in omnib⁹ necessitatibus nostris re-
 curramus ad deū et nō ad demones: sed
 ad deū. Nō habebis deos alienos corā
 me. Exo. xx. Scds est reuerētia uocalis:
 vt qn hō loqitur de deo loquatur cū re-
 uerētia sicut homo loqitur cū psonis ho-
 norabilib⁹ reuerētia. Nō assumes no-
 men dñi dei tui i uanū. Exo. xx. Terti⁹
 est reuerētia realis de modico fuitio q
 uult de nobis vt seruem⁹ festa diligēter
 als et. Memēto vt diē sabbati sanctifi-
 ces. Exo. xx. Quart⁹ est obseruātia parē-
 talis honorare patrē et matrē corde: ore
 et ope: uiuādo et seruādo eis de oibus.
 Honora patrē tuū et matrē tuā. Exo. xx.
 Quintus est pcordia fraternalis nō re-

In vigilia epiph. do. Sermo vnicus.

Apere vindicta: s; remittere iniurias p-
 pter deū z facere pacē. nō occides. Exo.
 xx. Sext^o est mūdicia psonalis cauēdo
 a luto luxurie z imūdicie. Nō mechabe-
 ris. Septim^o amicitia pimalis: nō fu-
 rari nec pximū i aliquo dānificare. Nō
 furtū facies. Exo. xx. Octau^o prudentia
 vocalis: neminē diffamādo. nec vbis in
 iuriis seu duris afficiēdo. Nō falsum
 testimoniū dices. Non^o mūdicia cordia-
 lis: nō cōcupiscere agrū vineā: hortuz z
 hmōi: nec bona pximi. Nō pcupisces rē
 pximi tui. Exo. xx. Decim^o mūdicia mē-
 talis: nō cōcupiscere vxorē proximi. Nō
 pcupisces vxorē pximi tui. Exo. xx. Ec-
 ce quare dicit xps. Trāsire ad me. Nota
 cōcupiscitis me. i. diligitis: qz obediētia
 nō pōt bene seruari sine dilectiōe z a ge-
 nerationib⁹ meis. i. virtutib⁹ quas deus
 generat in aīa deuota implemini. Spūs
 em̄ meus sup mel dulcis: hic tagit glo-
 riā aīe. Et hēditas mea sup mel z fauū.
 hic tagit gloriā corpis. Sicut em̄ in fa-
 uo mellis mel est incorporatū cere: sic in
 iudicio gloria aīe redūdabit in corpus.
 Dixi quarto qz in hoc mūdo cōsequunt^r
 hereditatē paupes ab oīb⁹ bonis sepa-
 rati: vt sunt paupes virgines: religiosi z
 huiusmodi: paupes sunt peccatores pe-
 nitentes qui fecerunt plura peccata. in
 quoz psona dicit dauid. Cito anticipēt
 nos misericordie tue: qz pauperes facti
 sumus nimis. Argumentū. Diceret hic
 aliqs quare penitētes dicunt pauperes
 qz qñ erant in peccatis tunc erant pau-
 peres. Sed penitētes qui habēt thesau-
 rū gr̄e. s. septem dona spūs sancti z alias
 virtutes quō sunt pauperes. Dico qz pe-
 nitentes sunt pauperes. Verbi gratia. si
 aliqs vestrum hz decem milia florenoz
 dines est: sed si obligaret in cētū milib⁹
 non diceret dines: l: habeat decē milia:
 certe nō: imo diceret paup ppter tā ma-
 gnā obligationē imo diceret talis nihil
 hz: pauper est. Idē est de penitēte. peni-
 tēs qz hz gr̄am dei z septē dona spūs san-
 cti: virtutes theologicales z morales di-
 ues est. Sed ppter obligationē pauper
 est. Et primo deo patri obligat ex pctis
 que fecit ex fragilitate: qz deo patri attri-
 buitur potentia. Et qui peccat p fragili-
 tatē peccat ptra deū patrē ergo obligat

sibi: qz ipsum offendit. Soluitur autē ista
 obligatio p asperā durā z magnā peni-
 tentiā. Scōdo penitens obligat filio dei:
 cui attribuit sapiētia ex pctis qz cōmisit
 p ignorātiā vel stultitiā ignorās qd te-
 nebat scire. Soluit autē ista obligatio au-
 diendo sapiētia diuinā: missas sermo-
 nes: bonas lectiōes. Tertio obligat pe-
 nitēs spiritui sancto: cui attribuit boni-
 tas: ex peccatis qz cōmisit p malitiā z ini-
 quitatē. Soluit autē ista obligatio p bo-
 nitatē faciēdo bona opera mīe tam cor-
 poralia qz spiritualia. Pro dictoz eui-
 detia nota qz essentialia attributa trib⁹
 personis diuinis cōia conuenienter ap-
 propriantur z attribuuntur diuinis per-
 sonis vt dicit sc̄s Tho. i. pte. q. xxxix.
 arti. vii. z viii. quia cōueniens est vt di-
 uine persone nobis manifestent modo
 attributa essentialia sunt nobis magis
 nota qz persone vel psonalia vel notio-
 nalia: z appropriatio est manifestatio di-
 uinarū psonarū p attributa essentialia:
 ergo pueniēter fit attributio siue approp-
 priatio: z sic patri attribuit potētia: filio
 sapiētia: spiritui sancto bonitas. Hui⁹
 appropriationis rationem doctor ponit
 vbi. s. ar. vii. Idem dicit primo scrip. di.
 xxxi. q. i. z ii. Quarto obligat hō xpo ex
 peccatis que commisit ex carnalitate qz
 xps fecit lixiuiā de sanguine suo. Solui-
 tur cū disciplinā cilitio ieiunij zc. Quin-
 to obligatur vrgini marie qz est aduoca-
 trix pctoz qz cōtinue aduocat z multas
 snias in curia iustitie filij dei facit reuo-
 care ex suis allegationibus. Soluit pre-
 sentando sibi aue maria. Sexto penitēs
 obligat oibus sanctis paradisi ratio: qz
 quis offendit cōitatem oibus obligatur
 z tenet ab omnibus petere veniā ppter
 offensam. Sic tota cōtras sanctorū offen-
 ditur ex peccat^r nostris: qz fetoz z fum⁹
 peccatoz nostroz ascēdit sursuz ad eos
 Soluitur p deuotā z sanctā cōuersatio-
 nē. Septimo obligat sc̄is āgelis custo-
 dibus sicut discipuli qui resistunt z dī-
 cunt magistro. Soluit orando ipsos et
 supplicādo z dicēdo. Angele qui meus
 es custos pietate supna. Tu me guber-
 na ne moriar morte eterna zc. Octauo
 obligat aīab⁹ purgatorij. s. aiabus p̄ris
 et matris zc. qz qd diu hō est in peccato

mortali nō p̄ficiunt eis oñones quas fa-
cit homo p̄ eis. Quod dictū est sane itel-
ligēdū ex pte opis opantis s̄m q̄ opera-
tio pctōris suffragia facientis cōsidera-
tur vt est eius sc̄z peccatoris. Sic enim
opatio peccatoris cōsiderata nullo mō
meritoria esse pōt: nec sibi sc̄z operanti:
nec alijs: vt dicit sc̄tus Tho. i. iij. di. xlv.
q. ij. arti. i. q. iij. in corpore articuli. Qui
querit vrtū suffragia p̄ peccatores facta
mortuis prosint. Veruz dicit idem sc̄tus
tho. vbi. s̄. q̄ suffragia peccatorū p̄sunt
mortuis ex ope operato sicut est sacrifi-
ciū altaris quia nostra sacramenta effi-
caciaz habēt ex seipsis absq̄ opere ope-
rantis: quā equaliter explēt p̄ quoscūq̄
fiant: et sic q̄stū ad hoc. s̄. i. vsum op̄ ope-
ratū suffragia p̄ malos facta defunctis
p̄sunt. Prosunt etiā ex opere operāte in
quātuz pctōr suffragia faciens gerit per
sonā toti⁹ ecclie: sicut sacerdos dū dicit
in ecclia exēdas mortuorū. Et qz ille in-
telligit facere cui⁹ noīe vel vice sit: vt di-
cit Dionisi⁹. i. xij. c. celestis hierarchie.
inde est q̄ suffragia talis sacerdotis: q̄
uis sit peccator defunctis prosunt. Pro-
sunt etiā suffragia p̄ pctōrē facta ex ope-
re operāte inquātū pctōr est: et agit vt in-
strumētū alteri⁹ vel ex alterius imperio
agit vñ si aliq̄s i charitate decedēs pre-
cipiat sibi suffragia fieri vel alius preci-
piat charitatez habēs: illa suffragia va-
lent defunctis q̄uis illi p̄ quos fiunt in
pctis existant. Magis tñ valerent si in
charitate essent: qz tunc ex vtraq̄ pte il-
la opera meritoria eēt. Hec sc̄tus tho.
vbi. s̄. in corpore artic. Nono obligatur
vuius ex vsuris quas homo fecit de eis.
Decimo obligat̄ primo si fuit sibi fura-
tus famā. Soluit̄ sibi famā restituēdo.
Ecce hic debita et obligationes penitē-
tis. Cui dicit. Joā. Dicis q̄ diues sum et
locupletatus et nullius egeo: et nescis: qz
tu es miser et miserabilis et pauper et ce-
cus et nudus. Apoc. iij. His pauperibus
dat deus hereditatem vite eterne si fa-
ciunt p̄niam. Mat. xvij. Oblatus est ei
vnus qui debebat ei decem milia talen-
ta. Cum aut̄ nō haberet vnde redderet:
iussit eū dñs eius venundari et vxorē ei⁹
et filios et oīa que habebat et reddi. Pro-
cidēs aut̄ seruus ille rogabat eū dicēs.

Patiētiam habe in me et oīa reddā tibi.
Misertus aut̄ dñs serui illius dimisit il-
lū et debitū dimisit ei. Per penitētiā er-
go soluitur omne debitum pene: et cōse-
quitur hereditas paradisi. Nōne deus
elegit pauperes in hoc mundo: diuites
aut̄ in fide et heredes regni: qd̄ repromis-
sit deus diligentib⁹ se. Jacobi secūdo.
¶ In epiphania dñi. Sermo p̄mus.

Rocidentes

adorauerūt eū Mat. ij. Fes-
tū hodiernū vulgariter d̄z
epiphania seu apparitio q̄
idē est: Quia part⁹ virginis q̄ fuerat ab-
sconditus et secret⁹ hodie fuit gentibus
manifestat⁹. Ideo ecclesiastici dicunt et
vocāt hoc festū epiphania ab epy quod
est supra et phanos qd̄ est apparitio: qz
stella desuper gētib⁹ apparuit. Ut ergo
deus velit nobis dare sentimentū dulce
dinis hui⁹ festi in nostris animalib⁹ sa-
lutem⁹ h̄ginē mariā et c. Procidētes ado-
rauerūt eū. Verbū p̄positū declarat nos-
bis breuiter magnā et p̄fectā reuerentiā
quā tres reges orientis fecerunt hodie
dño ihu x̄po p̄cidētes et c. Nō solū disco-
operuerūt capita: nec fuerūt cōtēti flecte-
re genua brachia et manus imo totū cor-
pus flexerunt. Et p̄cidētes adorauerūt
eū. Modo ad dandū nobis rōnem hui⁹
adorationis: qz rō dat scientiā: et aucto-
ritas p̄firmat credētiā. Inuenio in sacra-
scriptura q̄ ad verā deuotā et p̄fectā
adorationē requirunt̄ duo. s̄. reuerentia
lis effectus mētis interi⁹ et humilis ge-
stus corporis exteri⁹. De primo quādo
homo cogitat infinitam dei incōprehēsi-
bilē maiestātē: et potentiā eius transcen-
dentē: venit timor reuerentialis interi⁹
in aīa: et ex hoc sequitur humilitas exte-
rius in corpore. s̄. iungēdo manus: flectē-
do genua vel p̄sternēdo se orādo deum
In his enim duob⁹ p̄sistit adoratio dīni-
ualis. Pro intellectu hui⁹ rōnis sciendū
q̄ deus creauit hoīem in esse substantia-
li aliter q̄ alie creature sunt create. Qz
hō est p̄posit⁹ de substantiali q̄stum ad
alam: et materialī q̄stū ad corp⁹. Nō sic
de angelis qui solū sunt substātie sp̄s-
les: nec de animalib⁹ que sunt substātie
materiales p̄pter qd̄ hō est similis ange-

In epiphania domini.

his et animalibus: quia habet utrumque. Ideo deus de utroque vult adorari. scilicet de aia cogitando maiestatem dei: et de corpore per gestus humiles: sicut dominus qui agrum et vineam laboratori pro certo censu quo ad usum concessit qui de utroque vult habere censum: aliter recipiet sibi totum commissum. Ita deus de nobis qui dedit nobis vineam. scilicet aiaz qui inebriabit cor amore dei: et agrum corporis ut faciat fructum pietatis et misericordie. Ideo de utroque vult habere censum deuote adorationis. De angelis non vult nisi adorationem spirituales. scilicet motus reuerentiales mentis. De animalibus solum vult gestus corporis reuerentiales: sicut fecerunt bos et asinus quando adorauerunt christum in presepio: quando solum fixerunt genua: sed iterius nihil cogitabant. Sed de nobis vult deus totum. scilicet motus reuerentiales mentis et gestus corporales. Auctoritas christi dicentis. Venit hora et nunc est quando veri adoratores adorabunt patrem in spiritu et veritate. Nam et pater tales querit qui adorant eum. Spiritus est deus et eos qui adorant eum in spiritu et veritate oportet adorare. Joannis. iiii. Nota venit hora. scilicet tempore legis gratie. quando veri adoratores adorabunt patrem in spiritu sancto ad animam et in veritate sancto ad corpus: quia tunc est veritas quando corpus conformatur et correspondet menti. Et assignat rationes dicentes. Spiritus est deus: et ideo oportet ipsum adorare in spiritu et veritate. Dic miraculum quod legitur Joannis. ix. de ceco a natiuitate illuminato a christo cui dixit christus. Tu credis in filium dei. Respondit ille et dixit. Quis es domine ut credam in eum. Et dixit ei iesus. Et vidisti eum: et qui loquitur tecum ipse est. At ille ait. Credo domine. et prociens adorauit eum. Ecce motus reuerentialis itus in aias: et gestus corporalis exteri: quia prociens adorauit eum. Ita fecerunt isti sancti tres reges quando viderunt eum. scilicet infantem iesum subito in aias ipsorum intrauit motus timoris reuerentialis ex presentia maiestatis diuine. Ideo corpore prociens adorauerunt eum. De his tribus regibus declarabo quattuor puncta.

Primum quomodo se parauerunt diligenter.

Secundum quomodo ambulauerunt fortiter.

Tertium quomodo quesierunt firmiter.

Quartum quomodo adorauerunt reuerenter.

Et de quarto puncto loquitur thema per-

identes adorauerunt eum. Primum punctus est ad declarandum quomodo isti tres sancti reges se parauerunt apte. Pro quo sciendum quod ex quo deus promisit abrahe et sanctis patriarchis quod mitteret filium suum in hunc mundum nasciturum de muliere virginis verum deum et verum hominem. De hoc deus dedit prophetias claras et signa non solum iudeis in iudea: sed et in diuersis mundi partibus: in signum quod non solum veniret ad salutandum iudeos ut ipsi false credunt: sed etiam omnes sibi credentes et obediens. Singularem dedit prophetias in partibus orientaliibus ubi erant magni prophete et sapientes per prophetam balaam dicentem. Videbo eum sed non modo intuebor illum sed non prope. Orietur stella ex iacob et consurget virga de israel et percussiet duces moab. Num. xxiii. Nota videbo eum. scilicet christum quem vidit non pro se sed per suos successores intuebor illum sed non prope quia secundum textum biblie a balaam usque ad christum computantur mille et quingenti anni. Sed isti tres reges erant de suo genere et dedit ipsis signum dicens. Orietur stella ex iacob: id est de terra promissionis et consurget virga de israel. id est rex messias saluator et percussiet duces moab qui interpretatur ex patre. Et significat diabolum qui est pater peccatorum: quibus dixit christus. Vos ex parte diaboli estis. Joannis. vii. duces moab id est diaboli seu luciferi. Et sunt septem principes qui sunt capitanei septem peccatorum capitalium. Primus dux et capitaneus superbie dicitur leuiathan. Job. xli. Ipse est rex super omnes filios superbie. Secundus dux et capitaneus auaritie dicitur mammona. de quo dixit christus. Mat. vi. Non potestis deo seruire et mammona. Tertius dux et capitaneus luxurie dicitur asmodeus: de quo Tob. vi. Demon nomine asmodeus: occidit eos. scilicet luxuriosos. Quartus dux in inuidie dicitur beelzebub. Luce. xi. In beelzebub principe demoniorum eicit demonia. Verbum fuit inuidiosorum iudeorum contra christum. Quintus dux gula dicitur beelphegor. christus. cv. Initiati sunt beelphegor et comederunt sacrificia mortuorum. Sextus dux ire dicitur baalberith. Iudicum. ix. de phanoo baalberith conduxit sibi viros. Septimus dux accidie dicitur astaroth. id est Regum vii. Auferte deos alienos de medio vestri baalim et astaroth et preparate corda

vestra domino. Hos septē duces percussit dñs noster Iesus xps virga sue p̄dicationis. De qua dauid. Virgā virtutis tue emittet dñs ex syon ꝛc. ps. cix. Sup hanc pphetiaz Balaam dicit Chrysostomus q̄ eius discipuli ꝛ illi q̄ erant de genere ei⁹ post eius mortē voluerūt seruare illā stellā. Et ordinauerūt q̄ certi de ipsis starēt in mōte victoriali alto ad melius contēplandū celū vbi se lauabat credentes ex hoc remitti pctā: ꝛ orabāt dicētes. O deus celi deus israel: mitte illā stellā: ꝛ qñ cōplebit illa prophetia: ꝛ sic p partes diuidebāt sibi ips. Et in nocte natiuitatis accidit diuina ordinatiōe q̄ isti tres reges oriētis magni philosophi ꝛ astrologi fuerūt in mōte victoriali obseruātes dictā stellā. Et in hora qua xps exiuit de vtero virginis stella apparuit eis clarissima ꝛ bassa in aere: nec claritas solis impediēbat eius aspectū. Et recitat Chryso. opiniouem q̄ in illa stella erat forma pueri cū cruce in fronte. Dicūt aliq̄ q̄ magi voluerunt adorare stellā. Sed dicit Augu. q̄ angelus dñi dixit eis q̄ nō adorarēt stellā: sꝫ q̄ irent adorare creatorē nouiter natū. Tunc reges tenuerūt cōsiliū quomodo irēt: qualiter se p̄pararent: ꝛ quid sibi portarēt ꝛ offerrent dicentes. Ite rex manus est et potens: offeramus ei aurum: ꝛ est deus et creator: q̄ stelle sibi seruiunt: ideo offeramus ei incēsum ꝛ i hoc signo crucis ostēditur qd̄ debet pati in cruce: ideo offeramus ei myrrhā amarā. Ecclia. Magi vidētes stellā dixerūt adinuicē. Hoc signū magni regis est. Eamus et inquiramus eū: et offeramus ei munera: aurū: thus: ꝛ myrrhā. Credo ego licet non legatur q̄ rationabiliter sancti reges in munerib⁹ significabāt qd̄ de xpo credebāt. Credo q̄ etiā in vestib⁹: q̄ rex qui portabat aurum: voluit indui de panno aureo: ꝛ ille qui portabat thus: de purpura alba: ꝛ q̄ myrrham: scarlata rubea. Ecce cōtra parauerūt se apte tā in munerib⁹ q̄ in vestib⁹. Moraliter inuenio in sacra scriptura q̄ deus promisit hominibus duas stellas. vna in veteri lege. s. istam que apparuit regibus oriētis que figurabat redemptionē humanalē. Secundā meliorem pmiserat in nouo testamento dicēs

Qui vicerit ꝛ custodierit vsq̄ in finē opera mea: dabo illi stellā matutinā. Apoc. ij. Hec figurabat saluationem celestiale. Nota qui vicerit: sꝫ diabolū per humilitatem: carnē per castitatē: et mundū per paupertatē: ꝛ custodierit vsq̄ in finē opera mea: dabo illi stellam matutinam: id est angelum bonum perducētem animā vsq̄ ad christuz. Dic quomodo āgeli in sacra scriptura dicuntur stelle. Ratio: q̄ sicut celum firmamenti decorat ꝛ ornat stellis: sic celū empyreū decoratur ꝛ ornatur angelis sanctis: ppter qd̄ dicūtur stelle. Auctoritas. Stelle dederūt lumen in custodijs suis ꝛ letate sunt: vocate. sūt et dixerūt. adsumus: et luxerunt ei cū iocunditate qui fecit illas ꝛc. Baruch. iij. Nota stelle: id est angeli: dederūt lumē in custodijs suis: id est hominibus quos custodiunt. Dauid angelis suis mādauit de te: vt custodiant te. Ipsi dant in intellectu quid sit credendum: in memoria quid sit timendū ꝛ retinendū: in voluntate quid sit sperandum: ꝛ in opere quid sit faciendū. Et quando homo recipit lumen instructionis eoz ipsi letantur. Et in fine quando homo est in articulo mortis: deus mittit stellā matutinā. i. angelum qui ducit animam ad christum sicut illa stella duxit reges ad xps. fiat ergo ratio. Si hec stella hodierna corruptibilis: q̄ statim conuersa fuit in preiacētem materiā ita fuit obseruata et desiderata quāto magis nos debem⁹ expectare illam stellā incorruptibilez: lauando nos ab omnibus immūdijs ꝛ pctis: primo lauando cor ab ira: odio: rancore: et mala voluntate: os a blasphemijs: mendacijs ꝛ detractionibus: manus a furtis et vsuris: ꝛ sic de alijs: et totū corpus a corruptionibus luxurie ꝛ carnalitatē. Nota pro dicti precedentis euidentia q̄ illa stella que magis apparuit in natiuitate xpi non fuit vna celestiu stellarum quiniplurimā ratione: quas sanctus Thomas ponit. iij. parte. q. xxxvj. arti. vj. Et dicit sanctus Tho. aliorū narratis opinionibus. De illi⁹ stelle quidditate pbabili⁹ videt q̄ fuerit stella de nouo creata: non in celo sed in aere vicino terre: q̄ fm diuinam voluntatem mouebatur. Quod et Aug. sentit. sꝫ q̄ non fuerit de stellis ce
h iij.

In epiphania domini.

testibus: qz dicit in libro cōtra Faustum
 Nō ex illis erat stellis q̄ ab initio create
 itinerū suorum ordinē sub creatoris lege
 custodit: s; nouo h̄ginis ptu nouū syd⁹
 apparuit. Itē sentit Chriſo. Scōs pun-
 ctus est ad declarandū quō isti tres re-
 ges sancti ambulauerūt fortiter qz de ca-
 pite mūdi: sc; oriēte venerūt intra trede-
 cimdies vsq; ad iudeā q̄ est in medio mū-
 di. Ad practicā. s; q̄ iuenio in textu z in
 glosis doctorū: ipsis p̄paratis statim in-
 ceperūt viā: z stella precedebat ostendēs
 eis viā quam debebāt facere. Ita q̄ qñ
 habebāt ascendere collē pu⁹ stella ascen-
 debat z qñ habebāt descendere descen-
 debat. Itē qñ habebāt trāsire flumē: stel-
 la ostēdebat eis locū trāsit⁹. Et qñ erāt
 in villis in q̄bus habebāt quiescere stel-
 la stabat imobit̄ sup hospitium. Deinde
 in recessu stella incipiebat viā z ipsi seq̄-
 bant. Nunq̄d videt̄ vobis istō fuisse ma-
 gnū miraculū: hoc inō venerūt vsq; ad
 terminū terre p̄missiōis. Et in crastinu;
 qñ debuerunt intrare terrā iudee: stella
 disparuit eis. Cogitate qualē tristitiam
 habuerūt dicētes. O miserī qd̄ est hoc ex
 aliquo pctō alicuius nostrū: stella dispa-
 ruit. quid faciemus? Dicit sanctus tho.
 q̄ tenuerūt consiliū quid facerent. Qui-
 dam dicebāt q̄ redirēt: qm̄ querere regē
 nouū in terra aliena magnū periculū es-
 set. Alij dixerūt q̄ irent ad min⁹ vsq; ad
 ciuitatem hierl̄m: qz tantus rex in nobili
 ciuitate deberet esse natus vel ad minus
 scirēt vbi erat natus qz ibi erant magni
 rabini z doctores: ideo faciam⁹ qd̄ in no-
 bis est. Et venerunt in ciuitatem hierl̄z
 Et tunc fuit p̄pleta prophetia. Esa. dicē-
 tis. Surge illuminare hierl̄m: quia venit
 lumen tuuz: z gloria dñi super te orta est
 Quia ecce tenebre operient terrā: z cali-
 go populos: sup te autē aurietur dñs: et
 gloria eius in te videbit̄. Et ambulabūt
 gentes in lumine tuo: et reges in splen-
 dore ortus tui zc. Esa. lx. Et loquit̄ gēti
 iudaice quasi p̄sona dormiēti dicēs. Sur-
 ge. s. ciuitas hierl̄m: illuminare. s. lumine
 claritatis fidei: qz venit lumē tuū. s. xp̄s
 Notat̄ ambulabūt gētes in lumine tuo
 nō solū iudei. Morat̄ sup hoc q̄ reges
 amissa stella venerūt hierl̄m: vt ibi certi-
 ficarentur. Sic debemus nos facere qñ

amittim⁹ stellā gr̄e dei. Sciendū q̄ gra-
 tia dei dicit̄ stella p̄ stellā reguz signifi-
 cata. Rō qz sicut illa stellā dirigebat: du-
 cebat reges ad xp̄m in iudeā. sic gr̄a dei
 dirigit nos z ducit z ostendit viam para-
 disī illis qui habent eā. Primo in bivio
 ostendit viam dextrā. O quot bivia sunt
 in hoc mūdo illis qui volunt ire ad xp̄m
 Primū est superbie et vanitatis ad sini-
 strā māsuētudinis z humilitatis ad dex-
 terā. Stella gratie dei ostēdit ire ad dex-
 terā humilitatis que est via recta plana
 et bona et absq; periculo. Scōm est aua-
 ricie z cupiditatis z misericordiez libera-
 litatis. Tertium est luxurie z carnalita-
 tis: z munditie z puritatis. Quartuz est
 inuidie z malignitatis ad sinistrū: et be-
 niuolentie z qualitatis ad dextrā: quam
 ostendit stella gratie. Quintum est gula
 et voracitatis: z abstinētie z parcitatis.
 Sextū est ire z seueritatis: z pacis z vni-
 tatis. Septimum est accidie z occiosita-
 tis. diligentiez operositatis: in his stella
 gratie dei dirigit nos. item stella gratie
 dei ostendit viam ascendendo per viam
 contēplatiuā: et descendendo p̄ viā acti-
 uā ad opera mie z pietatis. Itē ostendit
 trāsitū in flumine delectationū mūdi vbi
 p̄plures submerguntur vt homo non re-
 cipiat de ipsis nisi necessaria: z fm̄ lege;
 z nō extra: ne submergat̄ in cibo z potuz
 vestitu sopore zc. Itē dicebat bt̄s Joā-
 nes. Vnctionē quā accepistis ab eo ma-
 neat in vobis: z non necesse habetis vt
 aliquis doceat vos: s; sicut vnctio ei⁹ do-
 cet vos de omnibus. j. Joan. ij. Notayn
 ctionem glo. j. gratiā diuinā. Sed quid
 est a nobis faciendū quando stella diui-
 ne gr̄e amittit̄: q̄ nō perdit̄ nisi per pctm̄
 mortale. Dico q̄ debem⁹ facere sicut fe-
 cerūt illi sancti reges. s. ire in hierl̄z. i. ad
 ecclesiam confiteri pctā nr̄a: et sic recupe-
 rabitur stellā gr̄e dei. Itē dicit xp̄s Pau-
 lo qui pdiderat stellā. Ingredere ciuita-
 tem: et ibi dicetur tibi qd̄ te oportet fa-
 cere. Actiū. ix. Nota ciuitatē sc; Dama-
 scum que interpretatur sanguinea: z si-
 gnificat ecclesiam in qua consecrat̄ et su-
 mitur corpus z sanguis christi. Tertius
 punctus est ad declarandum quomodo
 isti tres sancti reges quesierunt christuz
 discrete siue locū natiuitatis xp̄i: postq̄

fuerūt in ciuitate hierl̄. Dic practice qñ reges fuerūt ppe ciuitatē: cogitate qualis p̄motio fuit in ciuitate: maxime qz herodes q̄ fuit nou⁹ rex ⁊ extrane⁹ a pp̄lo iudeoz timebat sibi ⁊ custodiebat se ab eis. Cogitate q̄ statiz herodes: misit ad reges ad sciendū q̄ erāt ⁊ quē querebāt ⁊ quare veniebāt. Rñderūt reges q̄ ipsi veniebāt q̄rere regē iudeoz nouiter natū. Credatis q̄ fuit eis dictū. Non dicatis: alias herodes p̄sequet̄ vos. Dixerūt Nō negabim⁹ vitatē. Vidim⁹ em̄ stellā ei⁹ in oriente: ⁊ venim⁹ adorare eū. Chryso. Considera deuotionē regū: nondum xp̄s viderēt: ⁊ p̄ eo mori pati erāt. Fuit dictū herodi p̄pter qd̄ venerāt. Cogitate qualis dolor ⁊ timor intravit in cor ei⁹: maxime: qz de hoc iā timebat. Et mirabilia q̄ in natiuitate xp̄i fuerāt facta audierat: p̄pter qd̄ reputauit se pditū ⁊ destrutū. De hoc dicit euāgelista Mat. Audiēs herodes rex turbat⁹ est: ⁊ oīs hierosolima cū illo. Sed dissimulauit suā maliciā ostēdendo leticiā de natiuitate xp̄i: Et qz reges orientis venerūt simplr ⁊ sine armis: pmisit ipsos intrare ciuitatē: ⁊ recipit eos honorifice. Postea dixit eis. Dñi: quare venistis. Rñderūt. Querim⁹ vbi est q̄ natus est rex iudeoz: Ecce in q̄ periculo ponebant se herodes v̄o dissimulās dixit. Audiui aliqd̄ de hoc sed nescio an sit certū q̄ sit natus. Rñderūt reges. Certū est: qz nos vidim⁹ stellā ei⁹ in oriente. Tunc dixit herodes. Et mō dñi quid vultis. Responderūt. Venimus cū munerimus adorare eū. Tunc herodes clam vocatis magis diligēter didicit ab eis tēpus stelle que apparuit eis dicens regibus. Ex quo vos certificastis me de die ⁊ tpe natiuitat̄: ego cū magistris doctoribus ⁊ rabinis certificabo vos de loco vbi natus est: vt omnes insimul ipsuz adoremus. O pditor: ⁊ ex alia pte parabat iam gladiū vt ip̄m iugularet si posset. Et cōgregās oēs principes sacerdotum ⁊ scribas: sciscitabat ab eis vbi xp̄s nasceret̄. Qui oēs concorditer responderunt q̄ in ciuitate bethleē s̄m p̄phetias Michee. v. Et tu bethleem terra iudane quāq̄ minima es in milibus iuda. Ex te em̄ exiet dux q̄ regat populū meū israel. Nota. qui regat in virtutibus exemplo

cōuersionis et predicationis. Tūc herodes certificauit reges de loco: ⁊ mittēs eos in bethleē dicēs. Ite ⁊ interrogate diligēter de puero: ⁊ cū inueneritis renūciatē mihi vt ⁊ ego veniēs adorem eum. O pditor. Eccle. Hostis herodes impie christum venire quid times non arripit mortalia q̄ regna dat celestia. Ecce quō sancti reges quesuerūt discrete cum magna diligentia. Moraliter ibi sancti reges anteq̄ venirēt ad herodē dirigebātur a stella sed postq̄ venerūt ad regē herodē habuerunt recurrere ad scripturas sanctas ad se gubernandū ⁊c. Herodes signat antixpm: qz sicut herodes volens xp̄m occidere occidit innocētes. Sic antixps volens destruere fidem xp̄i occidet xp̄anos sibi cōtradicentes. Et illa stella significat scientiā humanā: scz logicam: philosophiā: leges: canones: quibus modo dirigimur ⁊ gubernamur. Sed quando erimus in tempore antixpi oportebit recurrere ad scripturas sacras: quia antixps nō credet logice: nec philosophie nec poetrie nec legib⁹ ⁊c. Solū cū sacra scriptura habebim⁹ stare p̄tra ip̄m: ergo quāta culpa est mō qz null⁹ curat de biblia. Seculares dant se sciētys lucratiuis. Religiosi qui deberēt studere sacra scripturā: vnus dat se virgileo: alius ouidio: alius terētiō: sic de alijs. Hoc est signum inter alia propinquitatis antixpi qz antixps ad p̄bandū suum errorem q̄ est messias ⁊ filius dei ⁊c. Nō allegabit nisi textū biblię ⁊ prophetias. Quō te defendes ad improbandū eū si ignoras bibliam. De hoc habet p̄phetia Salomonis dicētis. Cuz p̄phetia defecerit dissipabitur pp̄ls. Prouer. xxix. Prophetia notat vetus testamētum: iō dicebat xp̄s oibus. Scrutamini scripturas: quia vos putatis in ipsis vitā eternā habere: ⁊ ille sunt qui testimoniū perhibēt de me. Jo. v. Quartus p̄ncip⁹ est quō ip̄s adoraerunt digne postq̄ receperūt cōgeriū siue licentiā recedēdi ab herodez quādo fuerūt ad portam ciuitatis hierusalem stella apparuit eis. O si oēs posset declarare gaudiū quod ipsi habuerunt. Et hoc dicit Matheus. Vidētes aut̄ stellam gaudiū sunt gaudio magno valde. Modo apparet ratio q̄re stella disparuit eis: vt

In epiphania Domini.

duplici signo. s. stelle et scripture essent certificati de veritate et haberent duplex testimonium. Et stella antecedebat eos ut prius et quando fuerunt prope bethleem forte ad medietatem leucam: iurati et proceres civitatis bethleem qui audierant eorum adventum venerunt obviam eis dicentes. Quia placet et quod causa adventus? Qui dixerunt vbi est qui natus est rex iudeorum? Vidimus stellam eius in oriente: et venimus adorare eum. Qui dixerunt. Nos nescimus alium regem nisi herodem. O proditores illa stella illuminavit istos tres reges: et sol. i. christus non potuit illuminare eos eorum culpa impediente et obicem ponente in nocte natiuitatis quam refulsit. Et stella videbatur ab omnibus ut dicit Maximus in sermone audienti. Recte autem una stella resplenduit cum gens perfida nec radios occultare possit nec abscondere veritatem: vbi celum ipsum uniuersorum oculis siderio lumine fulgebat. Cogitate quando iudei aspiciebant stellam quam bonis dabat deuotionem et malis incutiebat terrorem: quanto mirabantur quam non multum alta. quam sequebantur reges et intraverunt civitatem et finaliter venerunt ad locum ubi erat puer. Dicit sancti docto. quod adhuc virgo Maria erat in illa porticu cum puero ubi pepererat. Et dicit glossa. quod non erat ibi et ioseph ordinante diuina: ne putaretur pater ipsius pueri. Cogitate quando virgo Maria sensit venire illam militiam quod timuit et abscondit puerum in presepio et ipsa suebat filiam vel orabat: et totum cor pertremebat. Stella autem stetit supra ubi erat puer. Et reges mirabantur cum non viderent ibi palacium nec magnam domum et aspiciabant se mutuo dicentes. Quid est hoc quod stella non mouetur? Dicit Maximus quod stella emittebat novos radios et clariores. quod d. regibus. Hic est rex quem queritis. Reges autem descenderunt ad terram de equis et animalibus suis: et unus eorum veniens ad porticum eleuauit modicum flaciatam di. Quis es hic? Et vidit virginem filantem vel suentem. Et accedentes alii duo reges quando viderunt virginem Mariam statim habuerunt magnam deuotionem. Que dixit eis Domini: quid placet vobis? Qui dixerunt. Scitis vos vbi est qui est natus rex iudeorum: quod volumus ipsum adorare. Virgo Maria non dixit se nescire: sed dixit. Domini hoc deberat scire magni Domini et rabini et recto

res ciuitatis. Et verum dicebat: et interim reges totaliter in corde fuerunt calefacti. Et inde exeuntes respexerunt stellam quam stabat superius immobiliter et pulchriorē. Et iterum redierunt ad virginem: et dixerunt sibi. Vos habetis filium: Que respondit. Ita Domini. Et est diu quod peperistis? Respondit Domini: hodie sunt. xiiij. dies. Dixerunt reges. Bona iuuetula: si placet vobis ostendatis ipsum nobis. Tunc virgo sciens quod pro bono veniebant recipit filium de presepio: et ostendit eis. Qui dixerunt. Quo vocatur? Virgo Maria respondit Iesus. Quo nomine audito: precedenti ad adorauerunt eum dicentes. O saluator: vos beneveneritis. O Domine tanta est humilitas vestra quod voluistis venire in stabulum huius mundi miserum. Vos qui estis infinitus in diuinitate: estis restrictus in humanitate. Vos qui estis creator: estis factus creatura. Vos qui estis salus immortalis et impassibilis estis factus passibilis et mortalis. O Domine tanta gratia est ista. Et stantes osculabantur pedes eius. Deinde adorantes matrem dicebant. O camera paradisi: templum dei: sacrarium spiritus sancti. O benedicta: vos portastis nobis saluatorem. Dicit euangelista quod apertis thesauris suis obtulerunt ei munera: aurum: thus: et myrrham. Aurum tantum regi magno: thus tantum deo vero: et myrrham amarum tantum passuro. Et fuit completa prophetia Dauid de ista die dicentis. Reges tharsis et insule munera offerent: reges arabum et saba dona adducet. Et adorabunt eum omnes reges: et omnes gentes seruient ei. ps. lxxj. Nota seruiet ei. s. propter lucrum bonum et remunerationem que dat suis seruatoribus. Secundo quod seruit mundo: quod suis seruatoribus dat mortem et animam diabolo: quod dat penam eternam. Sed christus suis seruatoribus dat gratiam in hoc mundo: et gloriam in alio. ideo sibi est seruiendum: ideo christus: Dominum deum tuum adorabis: et illi soli seruiet. Mat. iij. Deinde sancti reges fecerunt orationem deo ut ostenderet eis si redirent ad herodem. Sed dicit euangelista quod responso accepto in sonis. s. ab angelo ne rediret ad herodem: per aliam viam reuersi sunt in regionem suam. Contemplamini hic modicum quando venit ioseph et vidit tantum aurum: thus: et myrrham quomodo gaudebat: sed ex alia parte tristabatur quod non fuit dignus interesse tanto

festo. dicit Bern. q totū aurum dederūt amore dei. Moraliter nos exēplo reguz debemus offerre aurū bone reformatio nis 7 talis poterit dicere cū dauid. Dile xi mandata tua sup aurū 7 topasiō : qui est lapis p̄ciosus. Propterea ad oia mā data tua dirigebat omnē viā iniquam odio habui ps. cxviij. Secūdo thus de uote orationis dicēdo. Dirigatur ad te dñe oratio mea sicut incen. ps. cxl. Ter tio debem⁹ offerre myrram penitentiā: lis afflictiois Et dicere poterit talis. U uificabis me ecce i pace amaritudo mea amarissima. Tu aut eruisti aiā meam vt non periret. Esa. xxxviij.

In epiphania domini. Sermo. ij.

Ubi est qui na

us est rex iudeoz. Mat. ij. Tota materia hui⁹ sermonis erit moralis tā de virtutib⁹ moralib⁹ q̄ theologicis. S3 p̄mo sa lutetur h̄go maria 7c. Ubi ē qui nat⁹ 7c. Hoc ppriū h̄bū fuit questio interrogati ua triū regū orientis: d̄ cū magna dili gētia pquirebāt xpm dicētes. Ubi est q̄ 7c. de isto intellectu pro nunc non curo. Sed tropologicē siue moraliter declarā do thema dico q̄ hoc nomē iudeoz idē est q̄ glorificatoz in glia. Cū ergo que ritur: ubi est qui nat⁹ est rex iudeoz id est glorificatoz. De hoc rege dauid fecit questionē in spū pphetie dicendo Quis est iste rex glorie? Cui respondit spiritussanctus. dñs virtutū ip̄e ē rex glo rie. Sicut rex est dñs ciuitatuz sui regni ita xps est dñs oīm virtutū q̄ dicunt ciui tates sue. Si ergo volum⁹ ip̄m pquire re cū scis regib⁹ orientis. q̄ram⁹ eū i suo dño: qz rex cōiter moratur in suo regno Si xps rex glie moratur in suis ciuita tibus virtutum. Cum ergo dicit thema Ubi est qui natus est rex iudeoz. i. glo rificatoz. Responderetur in ciuitatibus suis: scz virtutibus seu virtutum. Patet thema. Ubi autem sit a nobis querend⁹ ostendit propheta dicens. Disce ubi sit prudentia: ubi sit virtus: ubi sit intelle ctus: vt scias simul ubi sit lōguiturnitas vite 7 vict⁹: ubi sit lumen oculozū 7 par Baruc. iij. hic ponit septē virtutes tan q̄ septē ciuitates siue villas dñi regis

christi in quibus ip̄e morat⁹: quarū quat tuor sunt morales: 7 tres theologicales Morales sunt site in plano. theologica les vero in montibus altissimis.

Prima est prudentia rationalis.

Secunda fortitudo spiritualis.

Tertia iusticia intellectualis.

Quarta temperantia corporalis.

Quinta. 7 est prima theologicis est spes.

Sexta fides.

Septima est charitas.

In his septē includuntur oēs virtutes Cū ergo querit thema. Ubi est q̄ nat⁹ 7c. Rñdet⁹ q̄ in his septē virtutib⁹. Dico primo q̄ querendus est xps in sua ciui tate plena que d̄ prudentia rōnalis: cuz d̄. Disce ubi sit prudentia. Prudentia aut auisat hoīem vt iter tot pericula huius mūdi tā anime q̄ corporis fame 7 bono rū sciat regere 7 gubernare vitā suaz ca uendo a periculis maxime a periculis aie. De hac virtute auisauit xps ap̄los 7 per ipsos nos qñ misit eos ad p̄dican dum di. Ecce ego mitto vos sicut oues in medio lupoz Estote ergo prudētes si cut serpentes. Mat. x. Nota q̄ lupos vo cat demones 7 malas psonas 7 lupinas a quibus prudēter debet se homo custo dire. Nota sicut serpentes. Dicūt phi q̄ tractant de pprietatib⁹ reruz q̄ est que dam natura serpētis q̄ dicit⁹ asp̄is mul tum bona 7 necessaria p tyriaca: rest ta lis cōditiois q̄ nō potest capi nisi incan tetur propter hoc si incantatores possūt pferre certa verba ip̄so audītē capiūt eū: alias nō. Ideo quid facit ip̄e in in ctu naturali: quando audit vocem incā tatoris ponit vnam aurem sup lapides 7 cum cauda claudit aliā ne audiat ver ba incantatoris: 7 sic non incantat⁹ nec capitur. Dicit xps q̄ ita faciamus nos q̄ habeamus prudentiam serpentis quā do demonis vel alie male persone vo lunt nos incantare vel capere 7 impedire ne vadam⁹ ad paradisu 7 tētantes nos dicendo aliqua verba ad aures corpis vel cordis: sicut serpētes facere debem⁹ 7 ponere aurem dextram super illum la pidem. De quo dicit Pau i. ad Corint. x. Petra aut erat xps: 7 claudere aurē si nūtrā cū cauda scz mortuis: qz sicut can

In epiphanta domini.

Ha est vltima pars serpētis: sic mors est vltima ps hoīs vbi grā. Si diabol⁹ vel aliq̄ mala psona vult te incātare desupbia dicēdo: q̄re tu nō icedis ornat⁹ sicut talis vel associat⁹ cū sis de meliori gñe magis diues ꝛc. statim ponas aurē in lapide cogitādo quō xp̄s fuit idur⁹ quia. xxiiij. annis portauit eādē tunicā: ꝛcauda mortis claudē aliā aurē: scz sinistrāz s. cogitādo qd̄ portabis tecū: ꝛ qd̄ dices deo de vānitate vel iū ꝛc. Ecce quare dicit. Estote ḡ ꝛc. Itē si vult te incantare de auaritia: luxuria: gula: vidicta ꝛc. Cogita de xp̄o ꝛ in morte qd̄ eris: ꝛ qualis fuit dāt auaris: luxuriosis ꝛc. ergo disce vbi sit sapiētia. Scdo disce vbi sit v̄tus hic oñditur fortitudo spūalis q̄ notāter dicit virtus ꝛ nō fortitudo. Qm̄ fortitudo est duplex: scz corporalis ꝛ spūalis. fortitudo corporalis nō est virt⁹ in qua de⁹ sit querēdus: qz aīalia bruta sunt fortiora hoīb⁹: vbi gratia. fortitudo est lactari: sed vsus vincet vos. Idē de cursu: scz vnus equus supabit vos. Idē de saltu scz vnus ceruus saltabit plus. Itē fortitudo est portare on⁹: sed pl⁹ portat mulus. lz ergo fortitudo corporalis sit bōa ꝛ seruiat qñq̄: nō tñ est virt⁹. Sed fortitudo spiritualis sicut est resistere ꝛ contradicere pctis: ista est v̄t⁹: nō dimittere bonā ꝛ sanctā vitā inceptā nec penitētiā ista ē virt⁹. Itē tenere ꝛ seruare firmiter bonas ordinatiōes p̄ vtilitate cōitatis: hec est virtus spūalis: de qua dicit hō gloriari ꝛ se appreciari: ꝛ nō de fortitudine corporali que est cōis hoīb⁹ ꝛ iumētis. De ista fortitudine corpali nō se appreciabatur dauid lz esset fortissim⁹ qz adhuc puer. xvi. annorū qñ custodiebat oues patris sui: ꝛ ad eas veniebat leo v̄t vsus dauid auferebat ab eis predam ꝛ occidebat eos: vt p̄z. i. reg. xvij. Nā leonē ꝛ vsus interfeci ego seru⁹ tu⁹. Scz gloriabit⁹: de fortitudine spūali de q̄ dicebat deo ffortitudinē meā ad te custodiā scz resistēdo ꝛ contradicēdo peccatis: qz deus susceptor meus es. ps. lviij. Itē sanctus paulus pro nobis orando dicebat Det vobis de⁹ fm̄ diuitias gl̄ie sue virtutē. scz fortitudinis spūalis: corrobora ri p̄ spm̄ ei⁹ i interiori hoīe. ad Ephe. iij. Tertio disce vbi sit intellect⁹ Ecce iusti

cia iudicialis siue itellec⁹ q̄ ptinet ad iudices. Dicet aliq̄s iproprie loq̄tur q̄ virtus iusticie dicat itellec⁹. Rñsio: q̄ hoc notāter dicit ad oñdendū iudicib⁹ q̄ iusticia nō ē faciēda fm̄ sensualitatē: scz rōnabilr p̄ intellectū. vbi grā. si litigāt corā iudices diues ꝛ paup̄ diues p̄mittit iudici pecunias ꝛc. Paup̄ v̄o plorat. si iudex vult iudicare scz sensū vis⁹: qz videt diuitē p̄mittētē sibi ꝛc. Pauperē flētē nō bñ iudicabit. Scz p̄ intellectū examiata pri⁹ causa dicit dare iustitiā p̄ illo q̄ hz bonū ius siue sit diues siue paup̄ Itē nō dicit sensu auditu iudicare: vbi gratia Si nobil⁹ baro: miles ꝛ rusticus litigāt corā iudice ꝛ nobil⁹ loq̄tur p̄minādo ꝛc. Iudex nō debet iudicare fm̄ aures scz p̄ itellecū dādo iusticiā rectā ꝛ sniam p̄ illo q̄ hz ius rectū. ꝛ nihil debet timere. Itē nec sensu tactus. vbi gratia. Si cō sanguine⁹ iudicis litigat corā eo cū extraneo vel iudeo: vbi pater vel frater v̄t p̄ sanguine⁹ tangant iudicē in carne vel sanguine nō dicit iudicare fm̄ tactū: scz p̄ itellecū ꝛ rōnē qm̄ iudex in iudicio nō dicit cognoscere nec patrē nec matrem nec fratrem nec amicū: scz extra iudiciū faciat eis bonū festū. Itē nec sensu olfact⁹. Nota q̄ legit i talmuth: de illo falso messia bartolina incātatore q̄ dicebat se p̄ odoratum iudicare quis esset bonus v̄t malus quē iudei voluerūt pbare: ꝛ clausis sibi oculis statuēt corā eo duos hoīes ꝛ vnus erat bon⁹: ꝛ alius prau⁹ ꝛ mal⁹. Qui male sententiauit: tō fuit male sententiat⁹. Itē nec sensu gustus: scz p̄ p̄uicia vel dona vel encenia. Dic de illo rege cui fuit p̄sentata pulchra anguilla ꝛ qz sapuit sibi dedit sniam pro illo q̄ p̄sentauerat sibi anguillā. Cū autē cancellarius p̄tradiceret: qz cōtra iusticiā. Respondit rex. vere āguilla sapuit nob⁹. Itē de iudice dicit scriptura sancta. nō scz visionem oculorū iudicabit: neq̄ fm̄ auditū aurīū arguet: sed iudicabit in iusticia pauperes: ꝛ arguet in eq̄tate p̄ mansuetis terre. Esa. xi. Quarto disce vbi sit lōgurnitas vite. Ecce hic tēperātia corporali. Scz q̄re vocat eā sic ꝛ nō proprio suo noīe: qz sicut iusticia ex sua cā dicit intellect⁹ ita tēperātia ex suo effectu qz dat longā vitā. Itē vocatur lōgurnitas vite

te. Verbigratia. Dentur duo hoies quorum onus sit abstinens et alter gulosus naturaliter multo amplius uiuet abstinens. Dicunt medici quod plures interficit cibum quam gladius cum in moriantur tot in preliis et in guerris. Ideo temperate comedere et bibere debemus. Nota quod legitur de magno alexandro qui cum fuisset monarcha et fuisset in oriente ad Brachmanas: admirans de eorum antiquitate cogitauit quod aliquas medicinas debebant habere ex quibus eorum vita conseruabatur et querens ut ea sibi ostenderet ut ipsa ueretur. Qui dixerunt quod non placeret sibi. Respondit quod imo. Tunc dixerunt sibi quod eorum medicina erat temperantia: quod semel in die comedebat de uno solo cibo: et non placuit ei. De hac dicit scriptura. Noli auidus esse in omni epulatione: et non te effundas super omnem escam. In multis enim escis erit infirmitas et auiditas appropinquabit usque ad cholera. Propter crapulam multi obierunt qui autem abstinens est adijciat vitam. Ecclesiastici. xxxvij. Nota sicut dicunt medici quod prima digestio debet fieri in olla secunda in ore: tertia in stomacho. Item non te effundas super omnes escas. Nota quod diuites tam laicos quam ecclesiasticos qui utuntur multis escis et de qualibet uolunt comedere et confundunt sibi stomachum: quod quilibet cibum habet suam digestionem. Ideo dicit in multis escis erit infirmitas. Quod sicut in olla in qua de quoquoque de boue et de porco et de pullo etc. quando unum cibum est coctum alium est presumptum propter hoc magni domini et plati uiuunt parum: idem dicit propter crapulam. id est crudam epulam secundum etymologiam multi obierunt. Qui autem abstinens est adijciat vitam. Quarta ciuitas in alto monte cita est quanta. Item quod est prima theologalis. id est si spes que ostendit cum dicitur. Disce ubi sit victus: sed quare dicitur victus: quod tota spes christiana consistit in victu: quod victus sacre eucharistie est radix spei nostre. Non quod sicut totum malum destructionis nostre humane nature uenit ex cibo. id est uentito. Sic uult deus quod totum bonum nostre saluationis ueniat ex cibo eucharistie. Querit sanctus Thome in. iij. viij. sacramentum eucharistie sit ita necessarium quod sine illo non possim saluari. Et arguit quod non est ita necessarium quod pueri absque comunionem saluantur. Sed finaliter respondet determinando quod nullus potest saluari nisi uirtute

huius sacramenti. Quid ergo de pueris etc. Respondet per tale similitudinem quod quando homo comedit in prandio uel cena: solum unum membrum corporis. id est os comedit et recipit cibum et omnia alia membra reficiuntur. Ita de sacramento altaris. Tota christianitas est unum corpus fide et charitate conuictum habens multa membra. Sacerdos est os huius corporis. Cum ergo sacerdos comedit omnia membra reficiuntur. Ideo etiam pueri qui sunt membra huius corporis. Ideo dicit ecclesia in collecta. Refecti cibo potius celesti deus noster. non dicit refectus de cibo sacerdotis. Si dicatur ex quo iam comitatur ore sacerdotum audiendo missam. Quid ergo oportet nos comitari in pascha. Respondet quod duplex est comitatio. id est spiritualis et sacramentalis. Comitatio spiritualis fit quotiescumque homo audit missam in charitate: tunc homo comitatur spiritualiter tanquam membrum ecclesie. Alia est comitatio sacramentalis que precipitur fieri semel in anno. id est in pascha: ad quam tenentur omnes utriusque sexus cum ad annos discretionis peruenerint. De ista uirtute spei dicit dauid. Oculi omnium in te sperant domine et tu das escam illorum in tempore opportuno: sed in missa quod illud tempus est ordinatio. Epis tuam manum tuam: et imple omne animal benedictione. ps. xvij. Sexta est fides: ubi disce ubi sit lumen oculorum. Sed quare nominatur sic. Respondet quod sicut corpus habet duos oculos quibus uidet: ita anima habet duos respectus tanquam oculos: scilicet respectum diuinitatis christi quasi oculum dextrum et respectum humanitatis eius quasi oculum sinistrum. In his duobus consistit tota fides catholica que habet quattuordecim articulos fidei. id est septem diuinitatis et septem humanitatis: et omnes simul continentur in Credo in deum. Benedictus est ille qui habet istos duos oculos claros et bonos: de quibus dicit christus. Non turbet cor uestrum neque formidet: creditis in deum et in me credite. Joa. xiiij. Creditis in deum. Ecce oculus dexter: et in me credite. id est in meam humanitatem. Ecce hic oculus sinister. Ideo dauid orando dicebat. Illumina oculos meos ne unquam obdormiam in morte: nequando dicat inimicus meus preualui aduersus eum. ps. xij. Non loquitur de oculis corporis: quod non legitur

In epiphania domini.

fuisse cecus: sed de oculis anime vt illi uarent sibi ne peccaret ptra fidē: qz si fūdamētū cadit: totū ei⁹ edificū corruet. De hoc s̄a. Tho. ij. ij. q. iij. arti. vij. vbi q̄ritur vtz fides sit prima virtutū: z ostenditur precipue in solutione ad quartum quō ipsa sit fundamentū. secus de alijs virtutibus. Sed quidam sunt ceci oculo dextro: vt agareni qui non habent fidē christianitatis christi: quidaz oculo sinistro: vt manichei q̄ negāt humanitatem christi: sed vtroq; sunt ceci iudei miseri.

¶ Septima est charitas generalis que p̄sistit in amore dei z pximi que offendi tur ibi. Disce vbi sit pax. Que sic vocat̄ ab effectu qz pacificat creaturaz cū crea toze qñ ihm diligit sup oia. Et ista pax p̄seruat q̄ diu creaturā seruat tria p̄ma p̄cepta. s. nō habeb̄ deos alienos. Scōz nō assumes nomē dñi dei tui in vanum Tertiu memēto vt diē sabbati sanctifices. Ideo x̄ps. Mat. xxij. Diliges dñm deū tuū ex toto corde tuo: z ex tota aīa tua. z ex tota mente tua. Scōo charitas facit pacē cū pximo q̄ seruat seruādo alia septē vt si vis honorari a filijs tuis honora parētes tuos. Scōo si nō vis occidi: nō occidas. Tertio si nō vis vxorē tuā tāgi ab alio: nō tāgas vxorē alteri⁹ Quarto si nō vis depredari: uō furtū fa cias. Quito si nō vis diffamari: nō falsū testimoniū dicas. Sexto si nō vis in ali quo dānificari nulli dānū inferas. Se ptimo si nō vis vt vxorē tuā aliquis cō cupiscat: nō cōcupiscas vxorē pximi. Nec est charitas gñalis deiz pximi. Jō dicit x̄ps de pace dei z pximi. Pacē re linquo vobis: pacē meam do vobis zc. Joā. xiiij. David pax multa diligētib⁹ legē tuā: z nō est illis scādalu. ps. cxviij. Qz in dilectiōe dei z pximi vniuersa lex pendet z prophete. Deo gratias.

¶ In epiphania domini. Sermo. iij.

Er aliā viā

reuerſi sunt i regionē suā. Mat. ij. hoc verbū fm̄ intellectū histori cū declarat viā reuer ſionis triū regū. s. per aliā viā reuerſi sunt i re gionē suā znō per aliā per quā venerāt

iuxta diuinā ordinationē z angeli reue lationē dicētis eis ne redirent ad hero dem sed iuxta intellectū allegoricū et spiritualem dicitur de nobis quid debe mus facere: scz ire ad regionē nostrā nō per viam per quam venimus: sed per aliam: propter quod oportet declarare tria puncta.

Primum qualis est terravel regio no stra ppria ad quā debem⁹ ire finaliter.

Scōs qualis est via p quā possem⁹ errare vt caueam⁹ ab ea prudenter.

Tertius qualis est via p quā sine er roze pueniamus ad patriā securiter.

¶ Quantū ad primū dico q̄ gloria cele stis illa est terra propria z regio ad quā debem⁹ ire finaliter que nostra est tripli ci ratione z iure. scilicet.

- Creationis.
- Redemptionis.
- Legationis.

¶ Quantū ad primū q̄re credit⁹ q̄ de⁹ creauit celū nō p se. qz iam habebat ha bitationē latā. s. suā eternitatē. z verius dicit⁹ q̄ celum z terra stans in deo q̄ q̄ deus stat in celo vel in terra: qz de⁹ non indiget instētamenta. Nec celū creauit p angelis ex necessitate Ratio q̄ cū sint creature spirituales nō indigēt loco cor porali: sed ipm creauit p nobis q̄ sum⁹ corporales: ideo indigemus loco corpo rali: ergo iure creatiōis illa regio est no stra. Autoritas. Annūciat de ea scz glo ria amico suo q̄ possessio ei⁹ sit z ad eā possit ascēdere. Job. xxxvj. Nota amico suo: qz solū amici dei intrant illo. Inimi ci autem faciunt se indignos intrare il luc. Et ad eam possum⁹ ascēdere scz p scalam virtutū z bonoz opoz. Sed est hic argumentuz in oppositū: qz dicit da uid ppha. Celū celi dño: terraz aut de dit filijs hoim ps. cxij. Celū. i. gloria ce li deo. Quomodo ergo dabit homini iu re creatiōis. Responsio q̄ p essentiaz et naturā gloria celi soli deo debetur: quia sua est essentialit^r z naturaliter. terra aut cōpetit homini. s. glia celi cōpetit hoī p administrationē diuinale. Jō dicit anū ciat de ea amico suo. Scōo est nra iure redēptionis. qz x̄ps emit ipaz nobis ma gno p̄cio. s. sanguine suo. Non em̄ emit ipaz p se. qz iā erat sua: s. p nobis: qz

Nullus sanguis humanus nec omnia creaturarum, sanctarum et faciendarum suffecissent ad emendum illam gloriam solam ad horam unam. Sed venit filius dei qui dedit precium magnum et superabundans. Ideo sancti qui sunt in gloria dicunt deo. Redemisti nos deus in sanguine tuo ex omni tribu et lingua et populo et natione: et fecisti nos deo nostro regnum et sacerdotes: et regnabimus super terram. Apo. v. Redemisti nos: non dicit emisti: sed redemisti. i. ite[m] emisti. Dicunt omnes sancti doctores recordit[ur] quod tanta erat virtus sanguinis christi quod minima eius gutta fuisset precium sufficiens et superabundans. Cum ergo tot guttas effuderat. primo in circumcissione etc. Iohannes non solum emit sed redimit. Et fecisti nos de nostro regnum et sacerdotes. Nota dicit regnum et sacerdotes: quia omnes qui intrant gloriam paradisi sunt regnum quantum ad aetatem in qua deus regnat in intellectu per cognitionem in memoria per beneficiorum recordationem: in voluntate per amorem et devotionem. Et sunt sacerdotes quantum ad corpus ipsum deo sacrificando pro peccatis. et sic exponit glo. Et regnabimus super terram: non dicit in terra. Pro ergo quod illa patria est nostra iure redemptionis. Tertio est nostra iure legationis: quia dominus noster iesus christus in suo ultimo testamento ipsam nobis dimisit. Deus fecit duo testamenta scilicet veterum et novum. In veteri testamento non dimisit illam alicui: sed dimisit argentum: aurum: panem: vinum: cibum et potum: fructum et victoriam inimicorum. Deinde fecit aliud testamentum scilicet novum morte ipsius confirmatum: testamentum enim novum in morte christi confirmatum est: quod et primus cassatum. In nouo autem testamento legavit gloriam celestem dicens. Nolite timere pusillus grex quia complacuit patri vestro dare vobis regnum. Luce. xij. Nos sumus pusilli respectu sanctorum angelorum. Et ne desperemus dicit. quomodo et nos habebimus regnum dei. Iohannes dicit christus. Noli te timere etc. Sed sunt multi in mundo qui magis audiunt et curant de promissionibus veteris testamenti: quam de promissionibus noui testamenti: quia non curant de gloria eterna et futura: sed de pecuniis de honoribus: dignitatibus: et victoria inimicorum etc. qui omnia sunt transitoria et temporalia. Iohannes de legato eterno debemus curare et ipsum appetere et desiderare. Si aliquid miles dimisisset vobis

aliquid castrum in suo testamento: de quo non dum haberetis possessionem: nocte et die laboraretis ut ipsum haberetis: quanto ergo magis de castro glorie nobis a christo dimisso. Sed pauci sunt qui laborant ut habeant possessionem. Ideo dicit Cyprianus in sua epistola de mortalitate. patria nostram paradisi computemur: parentes patriarchas: et prophetas iam habere cepimus: ut quod non propter peccatum: ut quod non curamus ad patriam nostram: ut videre et parietes nostros visitare possimus. Magnus ille charorum numerus nos precessit: et expectat turba filiorum parietum et amicorum qui iam sunt de sua salute securi: adhuc de nostra solliciti. Pro primo punctus Secundo videndum est qualis est via per quam errauerunt primi parentes. et nos si possimus ut caueamus. Dico quod in principio mundi via fuit errata per adam et eua: qui inueniunt tres vias tortas: quibus deuiaverunt et amiserunt paradisi patriam: et venerunt in hanc vallem miserie et lachrymarum.

Prima fuit via superbie.

Secunda fuit inobedientie.

Tertia fuit gula.

Non credatis quod peccatum gulae fuit primum: immo dicit scriptura. Tho. in prima parte quod antequam de fructu vitis comederet: iam erant in eis peccata superbie: quia quando serpens dixit eua. Cur precepit vobis deus ut non comederetis ex omni ligno paradisi. Gen. iii. Hec fuit prima questio mundi a diabolo inuenta qui fuit primus sophista in specie serpentis facie humana habitans. ut dicit magister hystoriarum. Statim facta questione eua habuit superbiam et querere non comederem ex omni fructu statim cor eius elatum est ex superbia. Ecce deuiatio quomodo incepit in eua. Iohannes dicit scriptura. Initium omnis peccati est superbia qui tenuerit eam implebitur maledictis: et subuertet eum in fine. Eccli. x. Nota subuertet eum quia superbus vult esse elatus super alios: sed in fine ibit caput subter in infernum. Secundum peccatum fuit inobedientia: sicut fuit in adam quod fuit grauius: quia magis debuit ipsi cauere. Sed dicit augustinus. quod adam peccauit nolens priuare suas delicias. Primo vxorem que erat pulcherrima et adam multum diligebat eam: ideo amore ipsius comedit: quia si adam non comedisset ipsa sola fuisset donata et non filii: nec fuisset peccatum

In epiphania domini.

Originale: sed postquam ipsa comedit de fructu attulit ad eum ut comederet. O dixit ad adam non comedat ne moriamini. Respondit eua. Ego comedi et non sunt mortua: ideo comedatis. Adam nolens eam contristare comedit. Ecce hic scilicet peccatus: scilicet inobedientia. O quot adam sunt hodie in mundo qui volentes complacere mulieribus in vanitatibus suis faciunt usuras: rapinas malas aduocationes: falsas sententias: furta: retentiones et homini. Ideo apostolus. Si ad huc hominibus placeret: christi seruus non esset ad gal. i. David. Deus dissipauit ossa eorum que hominibus placent: confusi sunt quoniam deus spreuit os. ps. liij. Nota quod ossa sunt virtutes: quia sicut ossa sustinent corpus: ita virtutes sustinent animam. Sed ossa virtutum illorum que hominibus placent contra deum dissipantur et confundantur in morte quam remittunt in infernum. Tertium peccatum fuit secutum quam adam comedit: ecce peccatum gula. Ois labor hominis in ore eius: sed anima eius non implebitur boni. Ecclesiastes. vi. Nota quod ubi nos habemus hominis: iudei habent ad eum: quia omnes labores ipsi ad eum et filiorum suorum in ore eius. id est expectatio gula venerunt. et dum hos impleret illo fructu anima fuit euacuata virtutibus et meritis. Ideo dicit anima eius non implebitur bonis: immo euacuabitur. Ecce secunda via deuotionis a paradisi via. Tertio videnda est via per quam debemus reuerti directe: quia dicit thema quod per aliam viam reuersi sunt in regionem suam. Iuxta illud Deuter. xvij. Dominus precepit vobis ut nequaquam per eandem viam reuertamini. Item mandatum est mihi in sermone domini precipientis. Non reuerteris per viam qua veneris. iij. Reg. xij. Opus ergo redire per alias vias tribus modo predictis contrarias quas christus ordinauit et ostendit nobis.

Primo contra superbiam ostendit viam humilitatis.

Secundo contra inobedientiam ostendit viam obedientie.

Tertio contra gulam ostendit viam temperantie.

Dico primo quod deus ordinauit et ostendit nobis contra viam superbie viam humilitatis: quia primo ostendit ope quam descendens de celo voluit humiliari nostras miseras assumendo. Deinde ipse ostendit verbo cum dixit. Discite a me: quia mitis sum et humilis corde. Matt. xj. Ergo dimittat viam ad eum et eue superbiam et sequamur christum per viam planam securam humilitatis. De qua Isa. xxxv. Erit ibi semita: et

via sancta vocabitur. Non transibit per eam pollutus: et hec erit vobis via directa: ita ut stulti non errent per eam. Non erit ibi leo: et mala bestia non ascendet per eam: nec inuenietur ibi. Nota erit: scilicet in nouo testamento via et semita: quia vera humilitas consistit in duobus: scilicet in fundamento. et in ornamento. Fundamentum humilitatis est in corde non supbire de aliquo gratia perfectione vel dono. sed magis humiliari ad istam bastaxi: quam quanto plus portat maius onus: tanto plus inclinatur nec se appropiat de preciositate oneris quantumcumque sit preciosus. Idem si portatis onus deuotionis scitatis vel diuitiarum vos portatis preciosus scrinium mercatoris christi: id est caueatur ne ipse perdat. Qui hoc cogitaret de nullo supbiret. Hec consideratio humiliabat beatam virginem mariam quam portabat thesaurum et clenodum preciosum cum esset mater dei. Talibus considerationibus humiliabantur sancti apostoli et omnes sancte persone. Secundo ornamentum humilitatis consistit ad extra in operationibus: quia si estis vere humiles in corde: non portabitis vanitates ad extra in corpore. Ecce quare dicit propheta. Erit sibi semita: scilicet in corpore humilitate ad extra in operibus: ita ut stulti non errant per eam quia nullus potest excusari quin possit per viam humilitatis icedere. Non erit ibi leo. id est supb: nec mala bestia. id est mulier vana et supba. De euntibus ad paradysum per hanc viam humilitatis potest dici thema: per aliam viam et c. Secundo contra viam inobedientie christus ordinauit et ostendit nobis viam obedientie. primo de facto et ope: quia fuit in omnibus obediens deo patri: id est apostolus. factus est obediens usque ad mortem: mortem autem crucis. Ad phil. ij. Et nota qualem obedientiam habuit: et ostendit: non solum deo patri: sed etiam virgini matri: et ioseph nutritio: quia erat subditus illis. Luc. ij. Item crucifixoribus quam dixerunt ei exponia te: et ipse statim obediuit et c. Ideo amore sui sumus obediens ei et preceptis dei. Hanc viam obedientie petebat dauid dicit. Legem pone mihi domine viam iustificationum tuarum: et exquire eam semper. ps. cxvij. Nota quod christus dedit legem et viam obedientie sex conditionibus gentium mundi. Prima est dominorum prelatorum quibus christus dedit legem et viam iustificationum dicens. Pascite qui in vobis est grege dei: prudentes non coacte sed spontanee sed deum: neque turpis lucri gratia: sed voluntarie neque ut dominantes in clericis: sed forma fact

gregis ex aīo: et cū apparuerit princeps
pastorū pcutietis imarcessibile glorie co
ronā. i. Pe. v. Nota turpe lucrū est qñ p
pter simoniā faciūt. Per hanc viā debēt
ire obedienter dñi prelati. Scda est dño
rū tpalium: quibus xps dedit legē obe
dientie et viā iustificationū dicens. Do
mini qd iustū est et equū seruis prestare:
scientes qm et vos dñz habetis in celo.
ad Col. iij. Tertia est religiosorū dicēs
Obedite ppositis vris et subiaccete eis.
Ipsi em pugnāt qñ rōnez p alab^o vris
reddituri. ad Heb. vl. Quarta est simpli
ciū clericorū dicēs. Sint lūbi vri precin
cti et lucerne ardētes in manib^o vris et c.
Luce. xij. Quinta est diuitū: qb^o dedit le
gē mie dicēs. Estote misericordes sicut
et p^r vester misericors est: date et dabit^r
vobis et c. Luce. vi. Sexta est pauperū q
bus dedit legē paritē dicēs. In patiē
tia v^{ra} possidebitis aīas vestras. Luce.
xxi. Ecce hic quare dicit. Legē pone mi
hi dñe et c. De obedientib^o dicit thema.
Per aliā viā reuersi sunt. Tertio xps cō
tra viā gula ordinauit nobis viā tēperā
tie seu abstinētie. Primo de facto et ope
qz statim baptizat^o a ioāne intrauit de
sertū et ieiunauit quadraginta dieb^o et qua
draginta noctib^o q nihil comedit. Item
vbo dicēs. Pnias agite: scz abstinēdo a
delectationib^o cibi et pot^o et aliorū. Iō p
mū pceptū qd de^o dedit post diluuium
fuit abstinētia: scz i gula di. Carnē cum
sanguine nō comedetis. Gen. ix. ideo di
cit Greg. sup illo vbo. Per aliā viā reuer
si sunt: qz ad paradisi gaudijs p cibum
cecidim^o: ad hec p abstinētia quātum
possum^o resurgam^o. Ista est viā de qua
dicit xps. Arta est viā q ducit ad vitā: et
pauci sunt q inueniunt eā. Mat. viij. S
z isti qui tendunt per istā viā vadūt recte
ad paradisu. De qb^o dicit thema. Per
aliā viā reuersi sunt in regionem suam.
¶ In epiphania domini. Sermo. iij.

Obtulerūt ei

munera: aurū: th^o et myr
rhā. Mat. ij. Hoc verbum
ad lram loq^rur de illis tri
bus regib^o q obtulerūt mu
nera et c. S^z iuxta intellectū anagogicu
quē volo ptractare: sciendū q de^o in hoc

mundo fecit creaturas in triplici disse
rentia. Quasda creaturas fecit oīno sp
rituales: vt sunt sancti angeli. de qb^o di
cit scriptura sancta. Qui facit angelos
suos spūs: Item Luc. vl. Spūs carnem
et ossa nō hz. Alias creaturas fecit oīno
corporales: qz tā corpa q aīe sūt de ter
ra. Dicit p^rs q aīa bruti educitur depo
tentia materie. Itē dicit rex. Producat
terra aīam viuētē in gñe suo iumēta et
reptilia: et bestias terre. Gen. i. Ideo qñ
moritur brutū: morit^r etiā aīa ei^o. Hoc sa
tis tradit. s. Tho. i. par. q. v. ar. vi. in so
lu. ad primū. Auctoritas. Cūcta supple
q sunt in aīali bruto subiaccēt vanitati et
oīa pergūt ad vnū locum. de terra facta
sunt et in terrā pariter reuertunt^r Ecce.
ij. Tertio fecit de^o creaturas simul spi
rituales et corpales: scz hoīem: qui quā
tum ad corp^o est corpalis de terra fact^o
sicut aīal brutum. Gen. ij. Formauit de^o
hoīem de limo terre q^otu^o ad corp^o. S^z
q^otu^o ad aīaz est spūalis sicut angelis:
qz aīa hoīs nō educitur de potentia ma
terie: sed creatur a deo vt angel^o et creā
do infunditur corpi: et infundendo crea
tur ad gubernādum et custodiendū ca
strū corpis ad instar militis cui rex com
mittit castrū inter inimicos positum. Si
bene custodit castrum pmiatur a rege. si
aut male et pmittit intrare inimicos re
gis tanq^o pditor punitur a rege. Et ita
morit^r sicut animal brutum quātum ad
corpus. Auctoritas. Un^o est interius ho
minis et iumentorum: et equa vtriusq^o cō
ditio: sicut moritur homo: sic et illa mo
riuntur. Et nihil habet hō iumento am
plus: scz quātum ad corp^o. Ecclesiast. iij.
Sed quātum ad aīam homo est similis
angelis quia anima hominis est immor
talis vt angel^o. q em aīa hoīs sit incor
ruptibilis probat efficaciter. s. Tho. i.
parte. q. lxxv. ar. vi. Et in morte corpis
aīa reddit ad deum vt reddat: cōpunctū
deo et rationē de gubernatiōe corpis.
Auctoritas. Reuertatur puluis in terrā
suaz vñ erat scz quātū ad corpus et spūs
redeat ad deum qui dedit illum. Ecce.
vlti. Cui dicet xps. Redde rationem vil
licationis tue. Luc. xvi. Apostolus sta
tutum est hominibus semel mori quātū
ad corp^o: et post hoc iudiciū: quātū ad

In epiphania domini.

animam. Heb. ix. Modo sicut Augustinus in libro de cura pro mortuis agenda tres conditiones sunt defunctorum.

Quidam sunt boni perfecte: et isti offerunt deo aurum per magnum valorem.

Quidam sunt boni mediocriter: et isti offerunt deo thus per bonum odorem.

Quidam sunt mali puerse: et isti offerunt deo myrrham per amaritudinem.

De his oibus dicit thema. Obtulerunt ei aurum thus et myrrham. Dico primo quod quidam defuncti sunt boni perfecte: sicut sunt deuoti religiosi clerici ut laici: qui licet fecerunt plura peccata: tamen pro tempore conuerterunt se ad deum et fecerunt magnam penitentiam de peccatis suis. Primo habuerunt magnam contritionem. Secundo propositum non redeundi ad peccata. Tertio fuerunt confessi. Quarto satisfecerunt. Quinto remiserunt iniurias etc. orabant et ieiunabant comunicabant: faciebant magnas elemosinas et multa opera bona intantum quod si in statera diuine iustitie ponerentur bona et mala que fecerunt: plus ponderarent bona quam mala: tales sunt aurum purum propter penitentiam in hoc mundo factam: ideo quando tales decedunt non transiunt per purgatorium: quia eorum anime iam fuerunt in hoc mundo purgate in fornello penitentiae. ideo ut aurum purum bonum statim ponunt in cofris thesaurozum dei scilicet in ordinibus angelorum. Sicut dicit ecclesia de beata magdalena. In thesauro regis reposita est dragma purgata. Et talibus dicit per apostolum. Modicum nunc si operibus contristari in variis tentationibus ut probatio fidei vestre multo pretiosior sit auro quod pro igne probatur inueniatur in laudem et gloriam et honorem et reuelationem iesu christi. i. pe. i. Nota modicum nunc scilicet in hac vita penitentia: si pro quibus operibus contristari: quia quodlibet opus penitentiae infert tristitiam et dolorem homini. unde dolor et tristitia est ceteri de peccatis que tamen placuerunt. Item dolor est recipere propositum non redire ad ea ad quae homo inclinatur naturaliter. Item de confessione quasi se diffamando siue diffamare se: et sic de alijs operibus penitentiae: ideo dicuntur varie tentationes. Sed in morte talis anima inuenitur in laudem gloriam et honorem. Ubi tanguntur tria que sunt anime bone et perfecte. Primum est in mortis articulo angelus custos subi-

to totus letus ascendit in celum dicens christo quomodo sibi talis commissus est in extremis. Et christus licet sciat omnia tamen ad instar iudicis interrogat iustum et impium: et audit relationem angeli qui laudat illum de bona vita et de pena quam fecit. Ecce quare dicit inueniatur in laudem. Tunc christus precipit alijs angelis ut descendat ad associandum illam animam: qui tamen nos diligunt quod quilibet ingerit se deus. Ecce ego deus mitte me. Item filij petunt mitti qui simul cum angelis descendunt ad associandum animam patris vel matris etc. Statim anima a corpore separata videt eos et cognoscit eos deus. Unde mihi tantus honor. ideo iob loquens de persona bona et perfecta dicit. Si fuerit pro eo angelus loquens unum de milibus ut annunciet hominis eorum: id est penitentiam: miserebitur eius et dicit. Libera eum ut non descendat in corruptionem. Inueni in quo ei propter sanctam penitentiam condignam. Job. xxxij. Item david. ps. xxxij. Exultate iusti in domino rectos decet collaudatio. Secundo dicit ut inueniatur in gloriam quia talis anima sic perfecta sanctis angelis associata: vadit ad istam sponse in die nuptiarum. O quam gloria quod tales et tanti reges duces et nobiles: et barones paradisi associant ipsam. Et quam festa sunt ei in quolibet platea paradisi pro sanctis etc. deus. O benedicta anima etc. Et ipsa inclinando se dicit. Non nobis domine non nobis: sed nomini tuo da gloriam. Propter hoc dicit. Non sunt condigne passionnes huius temporis ad futuram gloriam que reuelabitur in nobis. ad Ro. viij. Huius intellectus. s. Tho. ponit. i. ij. q. cxliij. art. iij. ubi querit utrum homo ex condigno possit mereri vitam eternam. Tertio dicit ut inueniatur in honorem: et hoc quando sancta anima sic associata venit usque ad cathedram christi ubi a christo recipit coronam glorie. O quam gloria coronari a summo pontifice: quam honor est regi quam coronatur ab archiepiscopo qualis est honor cesari auctore coronari a christi vicario romano pontifice: quod tamen nihil est respectu illius coronis. Sapientia. v. Iusti impetuum uiuent et apud dominum est merces eorum et cogitatio illorum apud altissimum. ideo accipiet regnum decoris et diadema speciei de manu domini. De quibus dicit thema. Obtulerunt domino aurum. Dico secundo quod qui

dā sunt boni medio mō: sicut sunt illi q̄ faciūt penam de pctis suis: cōterunt de pctis: s; nōtm̄ sicut magdalena: tñ si est vera cōtritio nō est sine gratia dei: p̄fitētur semel in anno: z seruāt p̄niam eis da tā siue iniunctā: nihil aliud addētes: audiūt missam solū in diebus dñicis z festis: cōicāt in paschate: ieiunāt p̄cise ieiunia ecclie: z nihil aliud faciūt: nisi illa ad que tenent. Tales boni sunt: sed qz p̄nā est modica respectu pctōz: iō modicū redolēt: sed tales qñ decedūt offerūt deo thus in igne purgatorij: vbi tunc ardēt desiderant deū. De qb̄ dicit scriptura sacra. Quasi thus redolēs i dieb̄ estat: quasi ignis effulgēs: z quasi thus ardēs in igne. Eccl. l. In dicta autoritate sunt tres clausule. Prima declarat cōditionē aiarū impfectaz cū dicit. Quasi thus redolēs in diebus estatis. In diebus hyemis thus nō redolet ppter frigus sed in dieb̄ estatis redolet modicū sed in igne multū redolet. Sic psone impfecte modicū redolēt: si seruāt illa ad q̄ tenent z nihil aliud addunt. Un̄ si dicat eis in dieb̄ ferialib̄ vt vadāt ad missaz rñdent nō teneor zc. Idē de alijs bonis operib̄. Ideo recipiūt illas bonas delectatiōes z solacia que possunt sine peccato mortali: z seruāt precepta dei. Secūda clausula innuit: z declarat p̄ditiones purgatorij: cū dicit. Quasi ignis effulgēs. Nō intelligatis q̄ ille ignis purgatorij sit de lignis sed est flamma pura z clara. Secus de igne inferni qui est tenebrosus ad instar ignis sulphurei. S; ignis purgatorij est clarus: qz anime q̄ sunt in purgatorio sunt clare in fide catholica: z in cōscientia per gratiam dei quā habēt secū: s; purificant i illo igne. Si dicatur iuxta regulam philosophie. Om̄e agēs p̄stantius est suo passo. Cuz ergo aia sit p̄stantior igne quō ergo torquet illa illo. Rñsio. Regula phie est vera loquendo naturaliter: sed ignis purgatorij non agit naturaliter nec virtute p̄pria: qz si sic tūc nō posset aias cruciare: qz nullum corporale potest agere naturaliter in rē spiritualē. Sed ille ignis purgatorij agit supranaturaliter tanq̄ instrūm̄ diuine iustitie nec agit tanq̄ principale agens. Qm̄ si deus vellet vna for-

mica posset vnū angelū cruciare. Et virtute diuina ille ignis durat absq; lignis ideo dicit. Quasi effulgēs cruciat aiam. Unde de aia que vadit in purgatorium dicit ap̄ls. Detrimētū patiet: ipse aut saluus erit: sic tñ quasi p̄ ignem. i. Cor. iij. Tertia clausula declarat modū quō portatur aia ad purgatoriū z ponitur cū dicit. Quasi thus ardēs in igne. Dic fm̄. s. Tho. q̄ aia portatur ad purgatorium a bono angelo z non a malo vt dicunt aliqui qz talis aia exit cum victoria de campo belli huius mundi deuicto diabolo nō est ergo verisimile q̄ victor capiat a victo z portet. Ideo fm̄. s. Tho. portat ibi a bono angelo. Dic practice quō mittitur thus in thuribulo zc. Sic bon̄ angelus recipit thus. s. animā de vasculo corporis: dicens corā summo sacerdote benedicite. x̄ps dō dat sniam q̄ sit tanto tpe in purgatorio quasi thus i thuribulo: z tunc anima est quasi thus ardēs in igne euaporans sursum fumus laudis z benedictionis ad deū: qz euasit penas horribiles inferni. Secus de aiabus inferni que euaporant sursum ad deū fumū fetidū blasphemiaz z maledictionū. Nota exemplū de duob̄ varletis vel de seruis quos dñs vult corrigere. quorum vn̄ humilr̄ petit veniā alī nē zc. De illis de inferno bt̄s ioānes dicit. Estuauerunt estu magno. s. dānati z blasphema uerūt nomē dei. Apoc. xvi. Questio vtz aie purgatorij possint adiuuari suffragijs nostris q̄tum ad diminutionē t̄pis z penaz. Rñsio q̄ sic. Declaret hoc iuxta similitudinē mēbroz corporis qz oīa mēbra corporis coniuncta vno spiritu viuificant z reficiunt cibo ab ore sumpto. Secus de membris ablatis z a corpe precis. Idem de corpore mystico ecclesie cuius corporis anime purgatorij sunt mēbra que eodem spiritu scilicet sancto viuificantur. Secus de damnatis qz sunt membra ablata z scissa a corpore ecclie. Prouer. xi. Mortuo homie impio nulla erit vltra spes. Taliter ergo anima purgatorij potest iuari suffragijs parentū z amicorum q̄ statim liberabitur: qz sentētia que dat a x̄po stadi in purgatorio tanto vel tanto tpe conditionaliter dat. Ideo ap̄ls. ad Ro. viij. Qui fm̄ spiritu z

In epiphania domini.

sunt spūs sentiunt. Dic practice quō factō suffragio pro ipsis vt dicta missa vel orōne vel absolutiōe facta vel elemosina data: statim sentiūt alienationē pe- ne. Dic quō suffragiū pncipale qd pōt fieri p ipsis ē suffragiū missar. Seruat- tis tñ duab⁹ pditiōib⁹. Prima q nō fiat preci in missis ꝛc. Scda q sacerdos sit bonus hō ꝛ amicus dei. tātū quantū hō pōt cognoscere ad extra: ne sit cōcubina- rius ꝛc. Greg. Cū is q displicet ad inter- cedendū mittit irati animus ad deterio- ra p̄uocet. Itē iōā. ix. Scim⁹ em̄ q pctō- res de⁹ nō exaudit. Sancta ergo ꝛ salu- bris est cogitatio p defunct⁹ exorare vt a pctis soluant. ij. Machab. xij. vide de hoc. s. f. iij. dnice. iij. aduē⁹. Tertia cō- ditio defunctoꝝ est quorūdā q sunt ma- li peruerse. Dic de quolibet statu sicut sunt illi q sciūt se viuere in pctis mortali- bus ꝛ recta via ire ad infernū ꝛ nolūdi- mittere pctā: vt supbiā: aut auariciā vel luxuriā ꝛc. imo truffando: ridēdo: come- dendo: bibēdo: ꝛ delectādo vadūt ad in- fernū. De qb⁹ dicit scriptura sacra. Du- cunt in bonis dies suos ꝛ in puncto ad inferna descēdūt. Job. xxj. Tales i mor- te descēdūt statim in infernū vbi offerūt deo mirrā amarā p magnū dolorē iō in psona dānati di. scriptura sancta Ama- ri. mea ama. Esaie. xxxvij. no. mors dā- natorū est amara: qz in morte corpali p- dūt oīa bona hui⁹ mūdi. Scdo est ama- rior qn dat a xpō snia dānatiōis irreu- cabiliter. Tertio est amarissima qn iam cruciāt in inferno ꝛ post iudiciū crucia- bunt simul in corpe. Dic quō deus dat gl̄iam vel penā in alio mūdo fm̄ opera bona. vel mala. que hō fecit in hoc mun- do. Vbi sciēdū q sicut in eterna vita si- ue beata diuerse māsiōes fm̄ verbū xpī sunt: qz quidā clarī⁹ quidā minus alijs vidēt diuinā essentiā. Ita etiā sunt ine- quales gradus in tormētis infernalib⁹. Nā ꝛ si oēs dānati in penis infernalib⁹ quo ad durationē siue quo ad ppetuita- tē sint pares: sunt tñ ipares quo ad acer- bitatez. Sicut etiā oēs beati sunt pares in eternitate supple participata diuine visionis ꝛ fructiōis: sunt tñ inequales ꝛ impares quo ad gradū visionis fm̄ di- uersam mēsuram facultatis quā sortiū-

tur ex diuersa participatiōe luminis glo- rie. Qui em̄ plus abūdauerit in lumine glorie: clarius ꝛ limpidius videbit diui- nā essentiā ꝛ intēsius fructiōe fruet ꝛc. Hoc veritas est ꝛ doctoris sancti sentē- tia in plerisq; passibus eiusdem resolu- torie determinata. Nota quō opa bona vel mala p prius fiunt ab aīa cogitando deliberando: ordinādo: pponēdo: ideo aīa p prius meret vel demeretur: sed in executione opis corp⁹ cooperat. Verbi gratia. de aliqb⁹ operib⁹ ppter que aīa pu⁹ hz gloriā vel penā. Deinde post iu- diciū corpus etiam habebit gloriā vel penam. Deo gratias.

De eodem. Sermo. v.

Ab oriente ve-

nerūt hierosolymā. Mat. ij. Hoc verbū ad lram decla- rat terminū a quo venerūt reges. cū dicitur ab oriēte venerūt reges nō tracti violēter sꝫ libere cū dicitur ve- nerunt supple libere: ꝛ terminū ad quez cū dicitur hierosolymā. de isto intellectu nō cura amplius: sed iuxta intellectū spiri- tualē intendo declarare quō gētes que sunt i peccatis pnt venire ad illā celestē hierusalē. De hoc dauid in. ps. cvj. Qui redēpti sunt a dño: quos redemit de ma- nu inimici: de regiōib⁹ congregauit eos A solis ortu ꝛ occasu ab aqlone ꝛ mari. Itē Lu. xij. Veniēt ab oriēte ꝛ occidēte ꝛ aqlone ꝛ austro: ꝛ accūbēt i regno dei. Ex his ptz q a quattuor partibus mū- di gētes veniūt ad celestē hierosolymā quadruplici ratione vel modo. scz.

Ab oriente iuuentutis.

Ab occidente senectutis.

Ab aquilone aduersitatis.

A meridie siue austro p̄speritatis.

De primis dicit thema. Ab oriēte venerūt. Dico pmo q aliqui veniūt ad deū i hoc mūdo p gr̄am ꝛ i alio p gl̄iam ab oriēte iuuentutis: ꝛ isti veniūt tracti per amorem sicut sunt hoīes ꝛ mulieres iuuenes: qui in flore iuuentutis dant se deuotioni ꝛ bone vite ꝛ seruitio dei orā- do: ieiunādo: nō iurāt nec mentiunt: nec nocent alicui: sed audiūt missas ꝛ sermo- nes: deuote: tales veniūt ad deū ab oriē- te iuuentutis. Jam videtis quō claritas

diei in oriente incipit. Sic in talibus claritas bone vite incipit in oriente iuuentutis. Si tu haberes in manu tua rosam pulchram recentem et rex peteret eam a te: et ex alia parte peteret eam cloacarius: et ex alia vnus captiuus: nunquam esset pro danda regi antequam alijs: imo. Idem de rosa seu flore iuuentutis: quam ad te querit rex christus et ex alia parte vnus cloacarius. scilicet mundus iste qui non curat nisi de fumo transitorio: et ex alia parte petit ipsam captiuus scilicet demon. Cui ergo est danda: clarum est quod regi christo. Iohannes Thren. iij. bonum est viro cum portauerit iugum ab adolescentia sua. Patet hic stultitia illorum qui dicunt: non placet mihi equus faleratus: nec iuuenis volens videri deuotus. Tales veniunt ad deum ab oriente tracti amore: quos dominus vocat. Autoritas. Esa. xlvj. ego sum dominus vocans ab oriente auem: et de terra longinqua virum voluntatis mee. Auis dicitur iuuenis duplici ratione. Prima est sicut auis confidit in alis ad volandum. Job v. Auis nascitur ad volatum et homo ad laborum et sic iuuenis confidit de iuuentute sua ad ambulandum. Secunda quia sicut auis nutrita quando esurit statim venit quando vocatur. secus si habet stomachum plenum sic iuuenis quando vocatur a deo in aliqua bona predicatione statim venit: maxime si videt rubricaturam passionis christi. Nota quomodo venator vocat falconem tripliciter. Primo ostendendo sibi rubedinem: secundo partem de carne: tertio clamando. Sic christus nos vocat primo ostendendo rubedinem. scilicet cruce: in qua eius caro fuit pro nobis suspensa: rubea sanguinolenta: et quando iuuenis cogitat christi passionem et dolorem: statim venit ad eum pro deuotione: quia adhuc non est intricatus cum mundo. Secundo vocat nos christus ut venator gustando de venatione quando iuuenis audit missas et sermones libenter: et cogitat delectabiliter gaudia paradisi dicit iuuenis. O tam bonum est istud: et sequitur christum per bonam vitam. Ideo Dominus ps. xxiii. Gustate et videte quam suauis est dominus. Tertio vocat clamando ore predicatoris. Matt. x. Non enim vos estis qui loquimini: sed spiritus patris vestri qui loquitur in vobis. Iuuenis statim venit secus de senibus qui sunt ut falco qui habet stomachum plenum

qui licet a domino vocatur non venit sed fugit. Ideo de senibus qui sunt pleni diuitiis: quando audiunt deum clamantem ore predicatoris. dicunt cras: in quadragesima sequenti vel in alio anno: et interim venit mors etc. Sed iuuenis statim venit. ideo dicit Job. cum essem iuuenis. vocabis me et ego respondebo tibi. Job. xiiii. Secundo dixit de terra longinqua duplici ratione scilicet naturali et morali. Ratio naturalis est: quia iuuenis secundum cursum nature longe est a morte: sed macello mactantur tot vituli quot boues. Secunda ratio moralis est quia iuuenis multum est longe a deo quando non vult ieiunare nec orare etc. Dominus. Longe a peccatoribus salus. Tertio dicit virum voluntatis mee. Nota virum. id est virtuosum: quia talis placet deo. Dic exemplum quod narratur a tribus euangelistis. scilicet mat. xix. mar. x. Luce. xvij. De pueris qui portabantur ad christum ut ipsos tangeret et benediceret quos apostoli prohibebant: quod christus indigne tulit et dixit apostolis. Sinite paruulos venire ad me: talium est enim regnum celorum. Dixit marcus quod amplexabatur eos. Dico secundo quod aliqui veniunt ad deum ab occidente senectutis et isti veniunt tracti pro timore. Sicut sunt illi qui totam suam iuuentutem dederunt mundo in vanitatibus superbie: luxurie auaricie etc. et quando sunt senes absque moralibus: iam non possunt ire nec comedere nec dormire: nec iam vult ipsos mundus: tunc ipsi dant se deo. Tales dicuntur venire de occidente: quia iam sunt in fine. scilicet iuxta mortem et veniunt timore mortis. Deus non deberet tales recipere in fuitum octogenarium vel nonagenarium: quia non faciunt nisi comedere et dormire: sed deus est pius et benignus et ideo recipit ipsos: quasi diceret. O vos stulti et tardi ad credendum. Luc. xxiii. De talibus deberet facere deus sicut fecit quidam rex de suo seruitore: qui dimisso rege iuit ad inimicos regis cum quibus ependit totam suam iuuentutem faciendo guerram domino suo. Et quando fuit senex rediit ad regem qui suspendit ipsum in furca ut merebatur. Non sic facit deus cum sit totus pius de his qui veniunt ad ipsum ab occidente timore. De quibus dicit Esa. lix. Timebunt qui ab occidente nomen domini: et qui ab ortu solis gloriarum eius cum venerit quasi flauius violatus quem spiritus

In epiphania domini.

ritus dñi cogit. Nota timebūt q̄ ab occi-
dēte supple veniunt nomen dñi: nō dicit
nomē creatoris vel redēptoris seu salua-
toris: sed dicit nomē dñi. Qm̄ ista noīa
faciunt p̄ plures stare in pctis: cogitan-
tes q̄ xps est creator z nō in vanū crea-
uit nos. sicut argentari⁹ nō in vanū fa-
cit cupaz argenteā vt ipsam p̄iciat zc.
Idem de noīe redemptoris: qz redemit
nos zc. Et de noīe saluatoris: qz cum sit
saluator saluabit nos. Idē de noīe gu-
bernatoris: ideo gubernat nos. Sed ti-
mebūt nomē dñi qd̄ est nomen iustitie.
Jō hīere. x. Nō est siliis tui in dñs. dñe
magnus es tu: z magnū nomen in forti-
tudine. Quis nō timebit te o rex gentiū.
Hoc nomē dñs tangit cor qñ homo co-
gitat q̄ de⁹ est dñs z ego sum seru⁹. Jō
si nō facio sibi bonū seruitiū ipse dāna-
bit me. Isto mō venit timor dñi: s̄ timor
solus modicum valet: ideo opz q̄ ibi sit
amor. Scdo dicit quasi fluius violent⁹
quē spūs dñi cogit. Si dicat qñ senex ti-
mebit nomē dñi. Rñdeo cū venerit qua-
si fluius violentus. s. cōtritio. Qñ senex
videt se p̄pinquum morti z cogitat pe-
nas inferni z quid erit de ipso tunc sicut
olius cōterit iter duas molas sic senex.
Mola superior est rigor diuine iusticie.
Mola inferior est pena inferni: tunc ve-
nit quasi fluius violentus scz contritio
cū lachrymis: de quo multū gaudet de⁹
z sancti. Dñs. fluminis imper⁹ letificat
ciuitatē dei. ps. xlv. Luc. xv. Gaudiū est
angelis dei sup vno pctōre p̄niam agen-
te. z Ezech. iij. Abij amarus in indigna-
tiōe spūs mei: manus enim dñi erat me-
cū confortās me. Nota quō manus dñi
habet quinqz digitos. Pollex est cordis
cōtritio. Index oris cōfessio. Medi⁹ de-
bitoz restitutio. Medic⁹ iniuriarū remis-
sio. Auricularis eucharistie cōmuniō.
Fiat manus tua vt saluet me. Dñs. Dico
tertio q̄ quidā veniūt ab aq̄lone aduer-
sitate p̄ dolorē sicut sunt illi qui in ad-
uersitate cōuertunt ad deum z veniunt
ad ipm̄ tracti per dolorē. Qz sicut aq̄-
lonaris vētus est frigidus: z stringit ho-
mies: ita aduersitas vel tribulatio strin-
git hominem cum deo. Job. xxxvij. Ab
aquilone venit aurū. i. ex tribulatiōe ve-
nit homo ad deū qz sicut aurū purgat

in furnello: ita peccator purificat̄ in tri-
bulatione. Sunt multi q̄ qñ sunt in pro-
speritate nō curāt de deo: sicut mulieres
pulchre z iuuenes: sed curāt de ornamē-
tis tripudijs zc. sed quando deus mittit
eis tribulationes: aduersitates: infirmi-
tates: diuisiones cum viris suis tunc ve-
niunt ad deū ieiunāt deponunt vanita-
tes zc. Itē homines luxuriosi: auari: su-
perbi: parū curāt de deo. Nota similitu-
dinē. Luc. xiiij. de illo qui fecit cenā ma-
gnā z vocauit multos qui cena parata
noluerunt venire zc. Qui misit seruū di-
cēs. Compelle eos intrare scz per aduer-
sitates: dolores. z tribulationes zc. Itē
de hoibus mundanis qui se excusant: de
cena glorie: nec curant ire per bonaz vi-
tam seu viā quā nobis parauit xps. De
qua dicit Jōā. Apo. xix. Beati qui ad ce-
nā nuptiarū agni vocati sunt. A qua ali-
qui se excusant dicentes. Villā emi. ecce
superbiā. Quidā dicunt iuga boum emi
quinqz. ecce auariciā. Quidā dicūt vro-
rē duxi. ecce luxuriam: sed cōpellunt ve-
nire aduersitatibus tribulatiōibus ifir-
mitatib⁹ zc. z sic veniunt ab aq̄lone. Gre-
go. Mala q̄ nos hic premunt: ad deū ire
cōpellūt: sicut puer p̄pellit a patre vt va-
dat ad scholā percutiendo. De istis po-
test dici illud. Ab aquilone venit aurū.
Job. xxxvij. Dico quarto q̄ quidam ve-
niunt ad deum a meridie prosperitatis.
Isti veniunt tracti p̄ rigorē. Meridies q̄
est regio rigida z fertilis sigat psperita-
tē. que est habere habūdantiā bonorum
tēporaliū: honoz: dignitatū: diuitiarū
sanitatū zc. que retrahunt hoies ne ve-
niant ad deū. Auctoritas. Incrassatus
impinguatus dilatatus dereliquit deū
factorē suū: z recessit a deo saluari suo.
Deu. xxxij. Sed quando tales qui sunt
in psperitate p̄uertunt ad deū: vt dauid
z patriarche dicuntur venire a meridie
psperitatis ad deū. Auctoritas. Deus
ab austro veniet z sanct⁹ de mōte pha-
rā: pharā. i. abūdans. De his quattuor
simul vna auctoritas. Ab oriēte adducā
semē tuū: z ab occidente cōgregabo te.
Dicaz aquiloni da: z austro noli prohibe-
re. Esa. xliij. Nota ab aq̄lone addu-
cam semen tuū. s. iuuenes: non violēter
sed per amorem z libere ab occidente cō

gregabo te. Dic de sacco tritici agro disperſi quō nō pōt congregari niſi a deo: ſic nec hoſes mūdani qui habent cor diſperſum hincinde in diuitijs ⁊ honorib⁹ omnes radices cordis ponuntur hic in ferius. Dicā aquiloni. i. tribulationi da: ⁊ auctro. i. pſperitati noli prohibere.

In epiphania domini. Sermo. vi.

Ambulabunt

gētes in lumine tuo. Eſa. lx. Pro declaratione ⁊c. Sciēdū qd dñs nr̄ ih̄s xp̄s volēs oñdere ⁊ declarare differētiā inter tps ante ſuā incarnationē ⁊ tps poſt: dixit. Si q̄s ambulauerit in die nō offendit: qz lucem huius mundi uidet. Si autē ambulauerit in nocte offendit: quia lux nō eſt in eo. Joā. xi. In iſta auctoritate xp̄s cōparat tempus ante incarnationē nocti: ⁊ tempus poſt incarnationē diei. Ratio: quia ſicut dicitur dies quādo ſol lucet: ⁊ dicitur nox abſentia ſolis. Idē de xp̄o ſole iuſtitię de quo dicitur gini marie. Felix nā: q̄ ea ſacra virgo maria ⁊c. Hic ſol iuſtitię ex peccato adē fuit abſens generi humano. Uolens adā plus cōplacere vxori q̄ deo: comedit de cibo vetito ⁊c. Aug. Adā peccauit nolēs contriſtare ſuas delicias. Cuius ſi adā interpoſuit mulierez inter ſe ⁊ deū quēadmodū terra interponit inter nos ⁊ ſolem quando occidit ⁊c. Ideo Dauid. Sol cognouit occaſū ſuū: poſuiſti tenebras ⁊ facta eſt nox. p̄s. ciiij. Sol ſc̄z xp̄s iuſtitię cognouit occaſū ſuū quando adam peccauerat interponēdo vxorē ⁊c. Poſuiſti tenebras: ſc̄z peccatorum: miſeriarū ⁊ dolorū: ⁊ facta eſt nox quēdurauit quinq; milibus annorū ⁊ vltra. Ideo tunc tēporis gētes q̄ ambulabant per iſtum mūdum cadebāt in errores ⁊c. qz nō habebāt claritatē ſciētię euāgelice. Idē dicit xp̄s de illo tēpore. Si q̄s ambulauerit in nocte offendit: qz lux nō eſt in eo. Sed orto ſole iuſtitię ſup terrā in die natiuitatis: incepit dies clara dñs claritatē doctrinarū euāgelij ⁊ iſtructio nū moraliū. De iſto die dicit xp̄s. Si q̄s ambulauerit in die nō offendit id eſt nō cadit in errorem vel dubitationē: vel falſam opinionē: immo credit fidem catholicam a chriſto predicatam: qui nō fallit

nec fallitur: nec decipit nec decipit̄. ideo apoſtolus. Nox p̄ceſſit: dies autē appropinquabit. ad Rom. xiiij. De iſto die dicit propheta ſpiritu prophético domino noſtro Jeſu chriſto. Ambulabunt gētes in lumine tuo. Patet: thema. Modo ad eundem ad paradīſū ne cadamus ſunt nobis neceſſaria quattuor lumina q̄ habemus a domino. ſ.

Lumen intelligentie naturalis.

Lumen doctrine ſpiritualis.

Lumen exempli virtualis.

Lumen gratie diuinalis.

De quolibet iſtorum luminū dicit thema. Ambulabunt gentes in lumine tuo ⁊c. Primū lumē nobis neceſſariū p̄ eundo ad paradīſum ne cadamus: eſt lumē de intelligētiā naturali ne homo ſit ſtultus. Unde intellect⁹ ſeu ratio naturalis nihil aliud eſt q̄ quoddam lumē illuminans camerā cōſcientie quēadmodū cereus accēſus illuminat domū ad dirigēdum in agendis. De iſto lumine loquitur Dauid deo dicēs. Signatus eſt ſup nos lumen vultus tui dñe: dedisti letitiam in corde meo. p̄s. iij. Nota ſup nos non dicit infra nos ſc̄z in ſensualitate: ſed ſuper nos ſc̄z in mēte. Cum iſto lumine homo pōt regere ſe bene ⁊ gubernare in trib⁹ ſingulariter. ſ. in credēdis in faciēdis: et in ſperādis. Primo in credēdis: qz ſicut ille qui viget intellectu naturali: quādo intrat magnā domū vel palatium intellectu naturali cognoscit potētiam domini qui illud fecit ⁊c. Si perſona que viget intellectu naturali: quando videt palatium huius mundi: cuius camere ſunt in celo vbi ſunt filij ⁊ amici dei. Stabulū eſt hic vbi ſumus nos cū beſtijs. Cacer inferni eſt inferius in corde terre p̄ malefactorib⁹. Ex aspectu ergo palatij huius mundi poteſt cognosci potentia domini qui talem domum creauit ſolo intellectu naturali abſq; magiſtro ⁊ doctore quia nulla domus fit a ſeipſa. Itē in ordinatione ⁊ motu corporū celeſtiū intellectu naturali pōt cognosci ſapientia dei. Item ex eorū vtilitate: qz inſuūt hic quotidie: ⁊ continue pōt cognosci bonitas dei. hoc dicit ap̄ls ad Rom. i. Inuiſibilia dei a creatura mūdi per ea que facta ſunt intellecta cōſpiciunt̄: ita vt ſint ierxi

In die epiphaniæ Domini.

fabiles. Nota inuisibilia dei sicut sūt at tributa diuina vt potētia: sapientia: bonitas &c. a creatura mundi. s. ab homine intellectu vigēte p ea q̄ facta sunt &c. ita q̄ sunt excusabiles. s. illi qui nō credūt.

Secundo lumine intellectus naturalis possum⁹ nos gubernare in faciendis vnde dato q̄ deus nō dedisset nobis decem p̄cepta moralia. per intellectū naturalē possent sciri & teneri. Quā intellectu naturali scit⁹ & ostendit⁹ & seruat⁹ q̄ null⁹ fidelis seru⁹ & bon⁹ d̄z p aliqua re recurrere ad inimicos dñi sui: nec cum illis aliquid tractare cōtra dñm suū qui dat sibi vitā & p̄uisionē. s̄z q̄ in suis necessitatib⁹ d̄z recurrere ad dñm suū potentē & bonū. Ecce primū p̄ceptū. Nō habebis deos alienos. Scdō intellect⁹ naturalis ostēdit⁹ & iudicat q̄ sui & subditi debēt loqui de dño suo cū reuerētia. Ecce scdō. Nō assumes nomē dei tui in vanū. Tertio intellectus naturalis dicit q̄ serui faciāt aliqd̄ & tenent⁹ facere aliquod seruitium dño suo: ex quo ipse p̄uidet ipsis d̄ victu. Ecce tertium. Memēto vt diem sabbati sanctifices. Quarto intellectus naturalis dicit q̄ quilibet dñs vult q̄ i domo sua iuuenes honorēt senes. Ecce quartū honora patrē & matrē tuā &c. Quinto nullus dñs vult q̄ in domo sua aliq̄s recipiat vindictā de iniuria sibi facta: sed q̄ petat ab eo iustitiā. Ecce quintū. Nō occides. Sexto nullus dñs vult q̄ in domo sua aliq̄s cū filiab⁹ vel ancillis suis carnalr̄ cōueniat: nisi ipse dederit in coniugiū. Ecce sextū. Nō mechaberis. Septimo null⁹ dñs vult q̄ in domo sua aliq̄s recipiat aliqd̄ ab eo vel ab alio: s̄z q̄ sit cōtēt⁹ de pte sua quā dñs sibi dedit. Ecce septimū p̄ceptū. Nō furtū facies. Itē q̄ null⁹ diffamet alterū: & sic de alijs. P̄z ḡ q̄ lumē intellect⁹ naturalis dicat nobis quid faciēdū. Aucto. Cū gētes q̄ legē nō habent naturalr̄ ea q̄ legis sunt faciunt: eiusmodi legē nō habētēs ipsi sibi sūt lex q̄ ostendūt opus legis scriptū in cordib⁹ suis: testimoniū reddēte illis cōscientia ipsoꝝ. Ro. ij. Tertio lumē intellectus naturalis sufficit ad ostendēdū nobis quid a deo sit sperādū. Quoniā ratio naturalis dicit q̄ quilibet bonus dñs potens sapiens & iustus det retributionem suis

bonis seruatoribus: & malis seruatorib⁹ det p̄uisionem. Cum ergo deus sit summe bonus: iustus: potens & sapiēs. Ideo oportet dicere de necessitate q̄ premiat suos bonos seruitores qui seruiunt sibi iuxta suā voluntatē: & q̄ punit malos &c. Hec autem retributio bonorum vel p̄uicio malorum seruatorum non fit in hoc mundo: ergo oportet dicere & necessario credere q̄ est alia vita in qua p̄miat bonos & punit malos: vel de⁹ esset iniustus qd̄ absit. De hoc ap̄ls. Sine fide impossibile est quēq̄ placere deo. Credere em̄ oportet accedētē ad deū q̄ est: & q̄ inquituribus se remunerator sit. ad Heb. xi. De isto lumine intellectus naturalis dicit thema. Ambulabūt gentes &c. Dico secundo q̄ s̄m lumen nobis necessariū est lumen de doctrina spirituali. Ratio: q̄ primū lumen. s. intellectus naturalis solum nobis declarat q̄ debemus credere vnū deū: & quid faciēdū & quid sperādū: sed non declarat nobis nec ostēdit q̄ ille de⁹ vnus sit in essentia: & trinus in personis: quis intellectus naturalis nō sufficit ad hoc declarandum: vt pulchre ostendit. s. Tho. i. pte. q. xxxij. ar. i. Hui⁹ rationem superius in quodam sermone reperies. Ideo fuit nobis necessarium lumen doctrine spiritualis ab ore dei incarnati dicēs. Tres sunt qui testimoniū dant in celo: pater: verbū: & spiritus sanctus. Et hi tres vnū sunt. i. Joā. v. Item lumen intellectus naturalis non sufficit nobis ad declarandum qualiter de illis tribus p̄sonis diuinis: nec pater: nec spiritus sanctus: sed fili⁹ fuit incarnat⁹: s̄z ostēditur luse doctrine cū ap̄ls dicat. Qui cū in forma dei esset nō rapinā arbitrat⁹ ē esse se equalē deo: sed semetip̄m exinaniuit formā serui accipiēs: in similitudinē hominū fact⁹: & habitu inuēt⁹ est vt hō. ad Phil. ij. Itē nō sufficit intellect⁹ naturalis ad declarandū quō ḡgo cōcepit & peperit: & quō post partū ḡgo p̄māsit. Sed hoc nobis ostēdit lumine doctrine sp̄sualis dicētis. Ecce virgo p̄cipiet & pariet filiū: nō p̄rez nec sp̄m sanctū: & vocabit⁹ nomen ei⁹ emanuel: Esa. viij. Itē q̄ christ⁹ sit passus in cruce non in quantum deus sed in quantum homo: non sufficit intellectus naturalis ad declarandū: ideo fuit

necessariū lumē doctrine spūalis qđ oī ē
dit qđo xps voluit suspēdi in cruce ne ali
quis sibi credēs z obediēs suspēdat i fur
ca inferni z ipe diues voluit soluere pre
ciū redēptiōis p nobis pauperibus. Ad
Phi. ij. Humiliauit semetipm factus pri
obediēs vsq; ad mortē: mortē autē crucis
Itē nō sufficit intellect⁹ naturalis decla
rare qđo xps est in sacro altaris verus
de⁹ z verus hō z pfectus: imo fuit neces
sariū lumē doctrine spūalis ab ore dei i
carnati di. Caro mea vere est cib⁹: z san
guis me⁹ vere est pot⁹. Jo. vi. No. vere
est pot⁹ nō silitudinarie. Si dicat. Et si
sacerdos est mal⁹ ribaldus zc. nunqđ ve
re cōfiteat. Rñdeo qđ sic. Ita vere sicut sa
cerdos bonus z scūs: qz nō fit virtute sa
cerdotis: qz solū est instrū: sed fit virtute
verborū xpi. Sed est ibi talis differentia
qz missa boni z deuoti sacerdotis est in
saluationē sui z aliorū. Missa autē mali
sacerdotis est in dānatione sui z aliorū:
vel illoz qđ ipsam audiūt si publicus fue
rit. di. xxxij. Nullus. z. c. seq. pter hoc ni
hilominus consecrat: sed ad sui dānatio
nem zc. Greg. de pse. dist. ij. Quid sit san
guis. Quis em̄ fidelīū dubiū habere pos
sit in ipsa immolatiōis hora ad sacerdo
tis vocem celos aperiri z in ipso iesu xpi
mysterio angeloz choros adesse: qđ reco
mendāt xpm bonū sacerdotē: malū vero
detestantur petentes a christo licentiam
ipsum occidendi. Quibus respōdet xps
Nolo mortē peccatoris: sed vt magis cō
uertatur z viuat. Esch. xvij. Itē non
sufficit lumen intellectus naturalis ostē
dere oīa que debem⁹ facece: vt qđ debeat
mus baptizari. z qđ ibi mūdēmur a pctis
a culpa et pena. Ideo fuit necessariū lumē
doctrine spūali di. Nisi quis re
natus fuerit ex aqua z spūscō: nō potest
introire i regnū dei zc. Jo. iij. Itē nō suf
ficit intellect⁹ naturalis ad itelligēdū qđ
si post baptismū peccamus qđ per penitē
tiam iterū sanctificemur: sed necessariū
est lumē doctrine christi. di. Quoz remi
serit⁹ peccata remittunt⁹ eis z quoz reti
nueritis retēta sunt. Jo. xx. Itē nō suffi
cit lumē intellect⁹ naturalis ad sciendū
qđ sperādū est in alio mūdo qđ ad glo
riā aie: vel quid horrendū z timēdū qđ
ad dānationē z de resurrectione qđ ad

corpus iō necessariū est lumen doctrine
spūalis di. Venit hora in qua oēs qđ i mo
numētis sunt: audiēt vocē filij dei z pce
dēt qđ bona fecerūt in resurrectione z vite
qđ hō mala egerit in resurrectionē iudi
cij. Jo. v. Lz em̄ intellect⁹ naturalis suffi
ciat itelligere qđ habeam⁹ a deo retribu
tionē: nō tñ declarat qualē. De isto luie
doctrine spūalis auctoritas. Esa. ij. Do
mus iacob. i xpiani. venite et ambulem⁹
in luie dei nri. No. non dicit in luie intel
lect⁹ nri. Jo dicit xps aliqb⁹ qđ erāt cōten
ti de pūo luie. s. intellect⁹. Adhuc modicū
lumē est in vobis. Jo. xij. Tertiū lu
men nobis necessariū est lumē de exēplo
virtuali. rō: qz viatores qđ habēt ire p lō
gam viā z periculosam: necesse est vt ha
beāt ductorē qui eis ostēdat viā nec suffi
cit doctrina. s. dicere eis hōbo: s. opus est
etiā facto maxime cuz in via sunt plures
vie: sicut i via adhinc vsq; ad celū in qua
primi ductores fuerūt adā z eua qđ in pri
ma dēta errauerūt in via z cōsequenter
oēs ipsos sequētes ps. Ipsi vero non co
gnouerunt vias meas: quibus iuravi in
ira mea: si introibūt in requiē meam. ps.
xciiij. Sed venit ali⁹ ductor scz xps qui
nunqđ errauit viā. Jo. i. pe. ij. Sequamī
ni vestigia ei⁹ qui pctm nō fecit: nec inuē
tus est dolus in ore eius. Et cū in dicta
via siue via paradisi sūt multa biuia: nō
oportet respicere nisi per quā xps ductor
vadit. primū biuiū est ad sinistrā supbie
z vanitatis. Ad dextrā māsuētudinis z
humilitatis: z per istā viā iuit xps. Ideo
dicit ipse. Discite a me quia mitis sum
z humilis corde zc. Mat. xi. Secūduz est
auaricia z cupiditas z mīa z liberalitas.
Per primum vadūt ad infernum auari:
vsurarū: raptozes: fures zc. Respicite p
quam viam iuit christus ductor qui dicit
Lu. vi. Estote misericordes sicut z pater
vester misericors est. Tertiū est luxurie
et carnalitates per quā vadūt luxuriosi
ad infernum: z munditie z puritatis per
quā iuit xps. Ideo dicit scriptura sacra.
Hec est voluntas dei sanctificatio vestra
vt abstineatis vos a fornicatiōe: vt sciat
vnusquisq; vas suum possidere in sancti
ficatione. s. ad Thessaloniceh. iij. Quar
tum est inuidie z malignitatis: z ad dex
terā est. via amoris z charitatis: p quam

Domínica intra octa. epípha.

huit xps. De quo Jo. apo. i. Dilexit nos et lauit nos a peccatis nostris in sanguine suo. Quintum est gula et voracitatis per quod vadunt gulosi: et aliud est abstinentie et puritatis per quod iuit xps. Jo dicit ipsemet. Luce. xxi. Attēdite ne grauentur corda vstra crapula et ebrietate: et sic de alijs. Un̄ possum⁹ dicere xpo illd̄ Gen. xxiiij. Precedat dñs deus: et ego paulatim sequar. De isto lumine dicitur iste sc̄tus senex Symeō. Uiderūt oculi mei salutare tuū. Luminē ad reuelationē gentiū. Lu. ij. De isto dicit thema. Ambulabūt gētes in lumine tuo. Quartū lumē est de gratia diuinali. Unde sunt multi qui habent tria predicta lumina: nō tñ vadūt ad paradysum: qz nō habuerūt istud quartū lumen ppter eoz malā vitā et defectū. De quibus dicit. Job. xxxiiij. Ipi fuerūt rebelles lumine. s. gr̄e diuine. Jo necessariū est illud de gr̄a diuinali. s. gr̄a gratis faciēs q̄ est quoddā lumē a deo infusus in aīa. Cui⁹ effect⁹ sunt illuminare intellectū de credēdis inclinare volūtātē in faciēdis: et inflāmare affectū i desiderādis. De isto lumine Esa. lx. Surge illuminare hierusalem. in psona Christiani tropologicē: qz venit lumen tuū: et gloria dñi super te orta est. quia ecce tenebre operient terram et caligo pp̄los. sup te aut̄ oriet̄ dñs. s. lumen gr̄e. Ex his sequit̄ qd̄ deus reputat nos psonas nobiles: et vult qd̄ cum quatuor luminibus. i. quattuor cereis accensis vadam⁹ ad paradysum: cū tamē nos simus vermes putridi: et vult qd̄ honorabiliter vadamus ad paradysum. Jo dicit thema. Ambulabunt gētes sc̄z ad paradysum: in lumine tuo. et c.

Domínica intra octa. epíphanie. Ser. i.

Voluntas dei

bona bñplacēs et pfecta. Ro. xij. et in ep̄la Juxta motiūz thematis in finone volo vobis declarare breuiter qd̄ vult de⁹ a nobis: qz hoc est nobis multū necessariū ad sciēdū p habēdo hīc diuinā gr̄am et in futuro gl̄iam dei. Sed primo salutē h̄go maria. Volūtas dei bona et c. Pro huius vbi declaratione et materie predicāde in troductiōe: sciēdū qd̄ inter oīa nobis multū necessaria ad gubernationē vite est sci

re qd̄ vult de⁹ de nobis. Rō qz null⁹ seruis pōt bene fūire dño suo nisi sciat ei⁹ volūtātē: q̄ sunt illa q̄ sibi placēt: et illa q̄ sibi displicēt. at̄s credēs sibi fūire bene: male seruiret: sic nos oēs xp̄iani sumus seruitores christi: in domuz cuius intra mus ad seruiēdū sibi i baptismo in quo promittitur nobis vita eterna siue salariū vite eterne: quando sacerdos querit quid petis et c. Respondet vitā eternā: ergo abrenūcia sathane et pōpis ei⁹. Respondet abrenūcio. Ideo opz nos scire qd̄ vult deus de nobis de quolibet statu quid vult a religiosis: quid a clericis: qd̄ a dñis: qd̄ a prelatis: qd̄ a diuitibus: qd̄ a pauperibus: qd̄ a sanis: quid ab infirmis. vt quilibet gubernet se iuxta volūtātē dei. Propter hoc David orādō dicebat q̄rebat a deo vt sibi ostēderet qd̄ volebat dicēs. Dñe ad te confugi doce me facere volūtātē tuā: qz deus meus est tu. ps. cxlij. Nota dñe ad te pfugi. s. ad tibi seruiēdū: ideo doce me facere volūtātē tuā q̄ nō potest sciri nisi ab eo reueletur. Quis em̄ hoīm poterit scire cōsiliū dei: aut quis potet̄ cogitare quid velit de⁹? Sap. ix. Arguēdo a minori. s. si volūtas hominis nō potest sciri nisi reueletur ab homine: quomodo scietur voluntas dei: nisi ab ipso reueletur? Ideo modo in nouo testamento reuelauit nobis clare qd̄ vult a nobis: ppter hoc deuote dixit apostolus in themate: volūtas dei bona beneplacens et perfecta. Ubi ostendit apostolus qd̄ deus vult a nobis tria principaliter ad que omnia sunt reducibilia.

Vult em̄ a nobis primo conuersionē penitētiālē: ideo dicit volūtas dei bona.

Secundo durationem virtualē: ideo dicit volūtas dei beneplacens.

Tertio saluationē celestialem: ideo dicit volūtas dei perfecta.

Dico primo qd̄ deus vult a nobis cōuersionem penitētiālē: qz oēs sumus pctōres: nec aliquis pōt se de peccato excusare. i. Jo. i. Si dixerim⁹ qm̄ pctm̄ non habemus: ipsi nos seducimus et veritas in nobis nō est. Ideo vult deus de peccatoribus cōuersionē penitētiālē: qz peccando quilibet vertit dorsum deo et faciē ad bona huius mūdi. vbi gr̄a. Sup̄bus vertit dorsus deo et faciē ad honores et digni

Sermo

f.

fo. lxx.

tates et officia etc. Idē de alijs pctis auaricie: luxurie etc. vult ergo deus vt peccator cōuertat se. s. vt vertat dorsum, bonis huius mūdi: honoribus dignitatib⁹ etc. et p̄uertat faciē ad ip̄m deū ad seruiēdū sibi et obediēdū: amādū et desiderandū etc. Istā cōuersionē. p̄nialē vult de⁹ a nobis. Auctoritas Nunquā volūtatis mee ē mors impij dicit dñs de⁹: et nō vt p̄uertatur a vjjs suis et viuat. Ezech. xvij. De ista volūtate dei dabo vob⁹ vnā pulchriā rōnē. Sicut argētarius postq̄ fecit vnā pulchriā cupā vel taceā de auro vlt argēto que cadit in terrā vel lutū vlt frangit et deturpatur: p̄pter hoc argētari⁹ non p̄icit illā cupā vel taceā: cū sit de materia p̄ciosa. sec⁹ de vase modici valoris de vitro: terra vel ligno: s; vult ip̄am cupā vel taceā reformare iterū. et renouare i fornace vel incude reformare seu reparare. Sic deus ab initio fecit diuersa vasa vel taceas de stāno vlt de plūbo de argēto et auro. s. diuersas creaturas: s; solū hoīez fecit de auro: qz est ad imaginē dei. Ideo de alijs creaturis corporalibus si cadēt et frangan̄t de⁹ nō multū curat: sed de hoīe quando cadit i peccatū mortale supbie vel auaricie etc. multū curat qz materia ē p̄ciosa et nō vult vt p̄dat vel annihilētur p̄ mortē s; vult qz reformētur et renouētur ad instar vasis auri vlt argēti in fornace penitētie. Nota qz sicut cupa reformātur tripliciter: s; i fornace vel incude: vel aq̄: sic pctōz tripliciter reformātur. Primo i fornace p̄tritiōis p̄ter rēdo et dolēdo de pctis suis etc. Secūdo in incude p̄fessōis p̄stendo pctā feriendo cū martello accusationis: accusando se ip̄m fortiter seruata veritate. Tertio reformātur seruādo penitētiā iniunctā a cōfessore. Hec ē volūtas dei bona. Iō apostolus. Hoc bonū est et acceptū corā saluatore deo nostro qui vult oēs homines saluos fieri et ad agnitiōē veritatis venire. i. Timo. ij. Nota qui vult oēs homines. s. pctōres saluos fieri p̄ cōuersionē p̄nialē: et ad agnitiōē veritatis venire quantum ad infideles. Si dicat. quare ergo nō omnes saluantur ex quo ip̄e deus vult etc. Respōdeo qz tu nō vis fieri. Si dicat nunquā volūtas dei ē maior et efficacior q̄ mea: Respōdeo qz immo:

sed dimittit ip̄as in libertate. Dico scō qz post cōuersionē penitētiā vult deus a nobis durationē virtualē et p̄seuerantiam in bona vita incepta nō contentat̄ deus de sola inchoatiōe bone vite: imo vult durationē. Sūt multi qui subito cōuertūtur ad deū qñ aliquaz audiunt bonam predicationem et proponunt bene viuere: sed paulatim desistūt. Hoc nihil valet. ideo vult de⁹ durationē v̄tualem. Rō: quilibet mercator vult vt bene p̄seruentur et custodiātur merces p̄ciose q̄s ipse emit: et quāto sunt meliores et p̄ciosiores. tāto magis vult vt diligentius custodiantur. Idē de dño nostro iesu xp̄o optimo mercatore: q̄ optime cognoscit merces et iocalia p̄ciosa: qui venit ad nūdinas hui⁹ mūdi ad emendū animas nostras dicens mūdo Da mihi animas cetera tolle tibi. Gen. xiiij. Mō i hoc mūdo nulle alie merces nec iocalia sunt ita p̄ciosa sicut est aīa hoīs vel mulieris. Unde si oēs creature corporales: s; sol luna: aurum etc. essent simul in vna state ra: plus pōderaret vna sola aīa in valore: q̄ oēs tales creature corporales. Iō xp̄s bon⁹ mercator non auro nec argento emit aīas nostras qz nō fuisset p̄cium sufficiens: s; emit eas p̄ciosissimo sanguine infiniti valoris. i. Pe. i. Nō corruptibilibus auro vel argento redēpti estis sed p̄ciosissimo sanguine xp̄i iesu. Aīa ē tā p̄ciosum iocale et tanti p̄stitit dño iesu xp̄o: qz vult qz non p̄dat nec furatur a latrone. s. diabolo: sed qz p̄seruet et duret in bona vita. David. ps. xix. Dñe i volūtate tua prestitisti decori meo v̄tutem. i. aīe mee v̄tutem. s. duratiōis v̄tutalis. Mō cogitate qd malū est peccare mortāl̄ et pdere aīam tam p̄ciosā iocale a christo tam chare emptū. Nota ad propositum parabolam illius mercatoris qui in nūdina emit p̄ciosissimā margaritā p̄ qua dedit q̄cqd̄ habebat quā p̄misit vxori custodiēdam in quodā p̄ano rudi inuolutā. Que nesciēs ei⁹ valōrē ip̄as dedit pro duab⁹ lactucis propter qd iratus vir occidit eā gladio. Hic mercator ē xp̄s q̄ emit p̄ciosissimā margaritam. s. aīam meā et tuā etc. p̄ qua dedit totū sanguinē: cuius vna gutta plus valet q̄ q̄cqd̄ creauit. Quā aīam cōmit

Dominica infra octa. epipha.

tit xps vxori: scz psona xpiane q̄ ē spōsa
 xpi. Osee. ij. Spōsabo te mihi in fide &c.
 Dicit xps psona xpiane Ego teneo meā
 tu tuaz: & ille suā in corpe: & venit lactu
 ca. i. tētatio diabolica tpe estatis quan
 do psona ē calida p cōcupiscētiā de mu
 liere vel bñficio: vel de honore vel de di
 gnitate &c. Et venit tētatio vel lactucaz
 portās: & loq̄tur imaginatiōi dicēs. Tu
 poteris habere qd̄ vis si facias hoc &c. si
 das tm̄ &c. & vis recreari p̄sentis tātatio
 nis: tūc tradis margaritā diabolo. i. ani
 mā tuā. Itē emēdo vel vendendo cū vsu
 ra: tūc das aiām diabolo. Idem de quo
 libet peccato mortali p̄t dici qm̄ merca
 tor xps venit: scz i morte vel in iudicio q̄
 rēs a te margaritā: qd̄ dices: Cogita
 qd̄ tūc faciet xps de te: faciet sicut mer
 cator fecit de vxore sua stulta. Id̄ vult
 de⁹ vt durem⁹ & pseuerem⁹ in bona vita
 custodiēdo diligēter aiām nr̄am dicēte
 xpo de quolibz qd̄ dicit ies⁹ de ioanne.
 Siceū volo manere. s. i bona vita: do
 nec veniā. Joā. vlti. q̄ existit i gr̄a dei b̄
 ioānes. i. cui data ē gr̄a. Id̄ dixit xps de
 ipso sic eū volo manere &c. Utūs q̄ pōt
 respōdere xpo. Dñe ecce animā meam
 quā custodiui vobis diligēter. Hec est
 volūtas dei bñplacēs. De q̄ Dd. Bene
 placitū est dño sup̄timētes eū. ps. cxlvj.
 qm̄ timor custodit virū. Dicitō quō mu
 lier timeret adulterari cogitando q̄ vir
 e⁹ resuiceret eā p fenestrā Sic nihil pos
 sum⁹ facere i hoc mūdo qui totū videat
 de⁹ p fenestrā sue scientie. Id̄ timere de
 bem⁹ ad instar mulieris q̄ nō audet loq̄
 cū amasio suo respiciēte viro. Qz timor
 dñi expellit pctm̄: & q̄ sine timore est non
 poterit iustificari. Eccl̄i. i. & Eccl̄i. xxvij.
 Si nō in timore dñi tenueris te istanter
 cito subuertet dom⁹ tua. Tertio vult a
 nobis de⁹ saluationē celestiale. Post cō
 uersationē penitētiāle & durationē v̄tua
 le: vult de nob̄ de⁹ saluationē celestiale.
 Ratio: qz q̄libet psona prudēs & discre
 ta vult dicere opus suū ad finem ppter
 quē fit illud opus: al̄s esset defectus vel
 potētie: vel sapiētie: vel iusticie. Mō vi
 deam⁹ ppter quē finē fecit nos deus nō
 vt habitem⁹ in hoc mundo finaliter: qm̄
 mūdos iste nō est nisi via quā intramus
 per portā natiuitatis: & exim⁹ per portā

mortis. Vbi gr̄a. vbi sūt illi qui erāt mo
 do sunt tot anni. Nec fecit nos de⁹ isto fi
 ne: vt cōgregemus pecunias nec reddi
 tus &c. quia oīa sunt dimittēda i morte
 qz tā reges dñi q̄ etiā papa & prelati di
 mittūt suas dignitates &c. Nec fecit nos
 deus vt demus nos delectatiōib⁹ carna
 libus &c. ad instar animaliu⁹ brutoꝝ: q̄
 etiā habēt illas delectatiōes. Sed fecit
 nos deus isto fine vt habeamus vitam
 eternā. Ad rom̄. vi. Finē vero vitaz eter
 nā scz habere. Si ergo quelibet psona
 vult q̄ opus suū veniat: ad finē: mul
 to magis de⁹. Id̄ vult de⁹ de nobis sal
 uationē celestiale que est finis nr̄. Auto
 ritas. Luce. xix. Venit filius hoīs quere
 re & saluum facere qd̄ perierat. Subdit
 Non est voluntas ante patrem vestruz
 qui in cel̄ est: vt pereat vn⁹ de pusillis
 istis. Mat. xvij. ¶ Questio. Diceret ali
 quis si volūtas dei est vt oēs saluātur
 quare tot dānantur cum sua volūtas sit
 oīpotens. Quare ergo dānantur tot infi
 deles: iudei: agareni. & tot mali xpiani.
 si deus vult vt oēs habeant saluationē
 celestiale: quare ergo tot vadūt ad dam
 nationem. Responso. Volūtas dei ē vt
 oēs saluentur: sed tu nō vis saluari. Sz
 dices volo saluari. Responso verū ē ver
 bo: sz nō de facto. Unde qui dicit se velle
 ire ad nusciaz verbo & recipit factō viā
 versus magunciam mēt̄. Itē sup̄bus
 dicit v̄bo q̄ vult saluari & ire ad paradi
 suz: sed facto recipit, viā inferni. Id̄ di
 catur de quolibet peccato. Unde nō est
 volūtas: sz velleitas: vt dicit sc̄tus Tho
 mas in his q̄ volunt per viā peccatoruz
 ire ad paradisum. p̄t ergo q̄ tu nō vis
 saluari volūtate pprie dicta. Dū intēdis
 in peccatis permanere. Nota de rege si
 militudinē q̄ vult q̄ oēs de ciuitate ha
 beāt bonū & viuāt. si dicat q̄re suspen
 dis illuz. Responso: qz fecit cōtra ordina
 tionē meaz. Ego ordinaui propter bonū
 ipoz ne furent aliquid: sed ille fecit
 oppositū. ergo &c. Id̄ de alijs peccatis
 Idem de deo qui vult q̄ oēs habeāt bo
 num saluationis celestis. Ideo ordina
 uit q̄ oēs infideles veniant ad fidem et
 baptizentur: & ipsi nolunt obedire: ideo
 dānant: quia deus non vult cogere libe
 rum arbitriuz. Ideo de christianis ordi

navit decem p̄cepta ꝛc. ꝛ nolunt facere. Idē de religiosiꝝ ꝛ clericis ordinavit vt vivant honeste ꝛc. ꝛ nolunt. Sicut ei bonus dñs ꝛ iust⁹ vult q̄ omnes sibi subditi habeant bonū servādo suas ordinationes ita ꝛ deus q̄ ista est dei voluntas p̄fecta. De qua dicit apl's. Qui cepit in vobis opus bonū perficiet vsq̄ in diem iesu xpi. Ad philip. j.

¶ Dominica intra octavas epiphanie. Sermo. ij.

Reformamini

in novitate sensus v̄ri. Ad roma. xij. Et in ep̄la dñice currētis. ¶ Pro declaratiōe ꝛc. Sciēdū q̄ inter oēs creaturas quas deus fecit singulr qd̄ fecit in hoīe. Qm̄ alie creature aut sunt pure spirituales vt āgeli: aut pure corporales vt iumēta sed hō habet vtrunq̄. Habet aut̄ aīam spirituale p̄ quā participat cū angelis: corpus cū aīalibus. De⁹ fecit vt doctor qui fecit aliquē librū ꝛ post in fine libri totū epilogat in vno cap̄lo. Ita fecit de⁹ qui fecit vnū magnū librū: scz istū mundū. i quo qui vult legere potest ibi legere divinā potētiā in creatiōe: dei sapiētiā in ordinatiōe: dei mīam in p̄servatiōe. ffecit oēs creaturas corpales ꝛ spirituales: ꝛ vltimo hoīem qui participat cum omnibus creaturis tam spiritualibus q̄ corporalibus: cū lapidib⁹ inesse cum plantis inesse ꝛ vivere: cū iumētis inesse vivere ꝛ sentire cū angelis inesse: vivere ꝛ sentire ꝛ intelligere. Illud videtur dicere scriptura sacra. Gen. ij. Formavit de⁹ hoīem de limo terre quantum ad corpus. Et fact⁹ est homo in aīam viventē. Ex hoc sequitur contradictio in hoīe: qz hō est ex dnabus naturis p̄trarijs. s. corporali ꝛ spirituali. Corpus naturaliter vult descēdere ad delectationes ꝛc. Aīa aut̄ vult ascēdere per p̄templationem ꝛc. Ecce cōtradictio. Auctoritas Ad gal. v. Caro ꝛcupiscit aduersus spiritum: spiritus autem aduersus carnem ꝛc. Angelo nihil cōtradicit. nec in mentis: sed homini: quia quādo vult facere aliquod bonū: statim sequitur cōtradictio: hoc bellum portam⁹ nobiscū. Et quia ex hoc sunt multi inordinati in

hoc mūdo Propter hoc dicit nob⁹ apl's in themate. Reformamini in novitate sensus vestri nō dicit carnis: s; sensus. i. aīe. Ego q̄siui amore vestri p̄ quas virtutes homo potest reformari: ꝛ inveni q̄ per tres. Prima ordinat homines erga deum. Secunda erga proximū. Tertia erga corpus proprium.

Prima est vera humilitas.

Secunda liberalis pietas.

Tertia vera castitas.

Ex his dicit the. Reformamini i no. ꝛc. ¶ Dico primo q̄ prima virtus q̄ homo potest reformari est vera humilitas que ordinat hoīez erga deū. Nota q̄ quasi totus mūdo secutus est doctrinā illi⁹ mali magistri. s. luciferi qui docuit supbiam. Dic quō in serpēte venit ad mulieres ad partē debiliore ville: ꝛ legit sibi lectionē supbie qm̄ dixit q̄ essent sicut dñi scientes bonū ꝛ malū: que statim supbiuit. Sicut em̄ habem⁹ carnē nostrā ab eua: sic etiā inclinamur ad supbiā. S; vide qualiter deus reformavit mundū cum tanta humilitate q̄ nō potuit esse melior docēs ꝛ p̄dicans q̄ nō sequatur doctrinā illi⁹ falsi magistri luciferi sed q̄ discat ab ipso di. Discite a me: qz mitis sum ꝛ humilis corde: ꝛ inuenieris requiē aiabus vestris. Math. xi. Scutifer vel miles non vellet ire equitando si rex su⁹ iret peditādo: nec sedere in scanno: si rex sederet in terra. Ideo xps q̄ est forma humilitatis dedit nobis exēplū humilitatis. De quo apl's Ad philip. ij. Qui cū in forma dei esset semetip̄m exinaniuit formā serui accipiens hūiliauit semetip̄m: ergo reformamini iuxta formam ꝛ exēplū a xpo vobis datū. Nota ad propositum experimētū qd̄ dicūt naturales de aquila: qm̄ ex antiquitate ꝛ p̄pter nimīā curuitatē rostri nō potest cibum capere allidēdo rostrum ad petrā renouat. De hoc dicit dñs. ps. cii. Qui replet in bonis desiderū tuū: renouabit vt aquile iuuetus tua. Aquila antiqua persona eū superba: curuitas rostri est quedā cōsideratio proprie excellētie v̄ generis: qz miles vel nobilis ꝛc. qz magister vel doctor in sciētia: vel quia diuites: ꝛ possent emere omnes istos vel qz iuuenis vel fortis: ꝛ sic despiciat alios ex

Dominica intra octa. epipha.

tali cōsideratiōe venit supbia. Item de mulieribus: quādo mulier cogitat: ego sum pulchrior de villa: scio iripudiare cātare &c. Venit supbia in corde. Idem etiā de excellentijs spūalib⁹ de quibus deberet deū laudare: curuāt rostruz ad ppriam excellentiam. Nota ad hoc exēplum quod habetur Lu. xvij. de phariseo qui dicebat. Deus gratias ago tibi quia non sum sicut ceteri hominū raptores: iniusti: adulteri. Ieiuno bis in sabato: decimas do oīm que possideo. Ecce quō curuabat rostrū ad seipm. Ex q̄ sequitur duo mala. Primū q̄ nō pōt sumere cibū. s. spirituale: qz ex illa supbia p̄dit cōsolatioes: & dulcedinez aie: & clausa est ianua p̄ supbiā Ideo. j. Pet. v. Humiliamini sub potenti manu dei: & pauloante: qz supbis de⁹ resistit. humilibus aut dat grām. Secūdū malū quod sequitur: qz p̄sona supba ad imitar aquile tota est p̄pōsa. Primo in magnis manicis. Scōdo i caudis. ecce aq̄la. Istis clausa est ianua paradisi. Rostrū habēt curuū dicendo ego suz in magno genere. Ego portavi tm̄ salomon. Vanitas vanitatum & oīa vanitas. Ecc̄hastes. j. Remedium quō habem⁹ ad instar aquile queramus lapidē fortē. iste lapis ē xp̄s. De quodauid. Lapidē quē reprobauerūt edificātes: hic fact⁹ est i caput āguli. ps. cxvij. In isto lapide percutiamus rostrū cōsiderando humilitatē xp̄i. practice. Si q̄s hz desideriu ascendendi ad dignitatem regimē &c. Cogita si xp̄s voluit habere regimē: dignitatem: honores: & iuenies quō nō. Idē de desiderio ornādi. Respice si xp̄s voluit ornari & vestiri iuenies quō trigintatrib⁹ annis portauit eādē vestē pauperrimā. Idē de superbā in equis mulis &c. Percute rostrum ad petram q̄ nūq̄ voluit ed̄tare nisi p̄ necessitate in asino. zacha. ix. & Mat. xxi. idē de superbā recipiendi vindictā: xp̄s respice & videbis q̄ noluit se vindicare de inimicis lz esset magn⁹: immo dixit: pater dimitte illis: qz nesciunt quid faciūt. De hoc autoritas. David. ps. cxxxvj. Utūs q̄ te nebit. s. humilitatem: et allidet puulos suos. s. motus superbie ad petram. i. ad xp̄m. Tūc poterit recipere cibū anime.

Scōda virtus necessaria ad reforma-

tionē vite est liberalis pietas: q̄ ordinae hoīez circa proximos: q̄n de gratis sibi a deo factis facit partē primo: vbi grā Si deus facit tibi gratiā de intellectu tua ignorantē ne erret vel decipiat. Si es deuotus & timēs deū & prim⁹ elispeccator: dulciter corrige ip̄s. Si habes bonā eloquētā. loq̄ e p̄ proximo q̄ nescit loq̄ &c. Si facis partē sibi de bonis spūalib⁹: idē facias de bonis ip̄alib⁹: & corporalib⁹. Si tu es foris & proximis fituio lētia defende. Si es nobilis vel miles potēs i villa. defende viduas & pupillos q̄ p̄secutionē patiunt. Idē de pecunijs da paupib⁹. Ecce quō ē liberalis pietas: b̄ndict⁹ q̄ sic reformat. Autoritas. Unus q̄sq̄ sicut accepit grām in alterutruz illam administrātes sicut boni despēsatores multiformis grāe dei. j. Pe. iij. Nota de hoc expimētū in natura de serpente p̄batū a ph̄is. Nā q̄n serpēs p̄p̄ duriciāz pellis nō pōt se bene mouere abstinēt p̄ multos dies tādē trāsit ad strictū foramē & dimittit pellē durā. Hic serpēs s̄ḡt p̄sonā auarā. duplici rōne. Prima qz de⁹ dedit serpēti terrā ad comedēdū. Ait dñs de⁹ ad serpētē. Terrā comedes cūct⁹ dieb⁹ vite tue Gen. iij. Sic auarus comedit terrā. qz semp hz farinā vel terrena i ore suo loquēdo de nūdinis foris &c. Scōda rō qz serpētes nō incedunt recte sed serpendo tortuose. Itē de diuite auaro q̄n pauper homo venit ad euz vt mutuet sibi amore dei decē florenos. Si r̄ndet certe libēter amore vestri. mō incedit recte. Sed q̄n dicit. Ecce quādo veniet notarius dices q̄ sint duodecim & ita ponetur in charta. Ecce tortuosus. Vel q̄n recipit possessiones in pignorez interim recipit fructus. Ecce iniquitas. Vel q̄n vedit pluris p̄pter solutionis dilationē vel q̄n emit pro minori p̄cio p̄pter denarios p̄optos: v̄t solutiōis anticipationē. ecce dolū: vel q̄n obligat ad molendum in suo molēdinolr̄q̄. De tali dicit scriptura sancta. Cor tuū nō est rectum coraz deo: in felle amaritudinis & obligatiōe iniquitat⁹ video te esse act. viij. Ecce serpens cuz duricia pellis qui nō potest se mouere ad opera misericordie & pietatis. Remediū ergo ad istar serpētis qui facit duo. Primo abstinētz caro

restringitur. Secundo transit per actuz
foramē z dimittit pellē. Ita debet face-
re vsurarius. Primo dz abstinere ne de
cetero faciat vsuras: iuxta consiliū apli
Qui furabat iaz nō furef. magis aut la-
bozet manibus suis qd bonū est: vt ha-
beat vnde tribuat necessitatem patiēti.
ad eph. iij. Scdo opz ipsum transire p
strictuz foramē restitutiōis. Dicūt aliq.
Non habeo de quo restituam. credunt
q ex quo nō habent pecunias supfluas
q nō teneantur restituere vēdatis agrū
domū: vineaz seu vasa argentea. Quo-
niā regula est theologorū et etiam legi-
staruz q nō dimittitur peccatū nisi resti-
tuatur ablatuz. xiiij. q. vj. Si res. De re-
stitutione sanc. Tho. pulchre z salubri-
ter determinat. ij. q. lxij. qui in. ij. arti.
dicit. q restituere est de necessitate salu-
tis sicut etiā seruare iusticiā. Alio dicit.
Ego ponā i testamēto zc. Interi tu ibis
ad infernū. Illi aut qui faciunt restituti-
onē saluantur solū. Restituatis et eri-
tis reformati ad instar serpentis in via
vra. De hoc auctoritas. Expoliantes
vos veterē hoīem cū actibus suis: z in-
duētes nouū hoīez q renouatur in agni-
tionē dei fm imaginē ei⁹ q creauit eum.
Ad collocē. iij. ¶ Tertia virt⁹ que facit
reformare creaturam est pura castitas:
que ordinat hoīem erga corpus ppriū.
Si quis vix erit luxuriose: decetero cor-
rigat: z emendet se. Dic qd est luxuria:
Vir z vxor seruantes modum debitum
non faciunt luxuriam q sit pctm morta-
le. Sed oēs alij qui volunt gustare zc.
peccāt mortaliter. Ideo apls. Obsecro
vos p miam dei vt exhibeatis corpora
vestra hostiā viuētem: sanctaz deo pla-
centem rationabile obsequium vestruz.
Et nolite conformari huic seculo: sed
reformamini in nouitate sensus vestri.
Ad roma. xij. Nota ad propositū aliud
experimētū in natura de terra. Nā cum
in hyeme sit lutosa z sterilis tandem in
estate mundatur z fructificat. Idem de
psona luxuriosa: qn pdit calorē ignis di-
uini amoris z bonoz operū: amittit de-
lectatiōes āgeloz et dat se delitijs por-
corū. Sz qn venit eitas scz calor amoris
dei psona mundat z fructificat. Aucto-
ritas. Emitte spm tuū z creabunt: z reno-

uabis faciem terre. ps. ciij. Deo grās.
¶ Dominica infra octa. epiphaniē.
Sermo tertius.

Qus diuisit

mēsurā fidei. ad Rom. xij.
Sciēdum q apls Paul⁹
volēs nobis declarare di-
gnitatē et excellētiā fidei
xpiane sup omēs alias doctrinas dicit.
Tantā nos hntes impositā nubē testiū
deponentes omē pond⁹ z circūstās nos
pctm p patientiā curram⁹ ad ppositum
nobis certamē: aspicientes in auctorem
fidei z consummatorē iesuz. Ad heb. xij.
Nota nubē testiū. i. multitudinē testiuz.
Ex hac auctoritate habet q lz sint mul-
ti testes fidei catholice: tñ est vn⁹ magi-
ster sol⁹ z doctor pncipalis. scz xps. Si-
cut in schola vn⁹ est magister pncipalis
et doctor: z alij baccalarū z repetitores.
Sic in schola xpianitatis vn⁹ est doctor
z magi scz pncipal xps. iō dixit ipē. No-
lite vocari rabbi. i. magistri: scz in fide ca-
tholica. vn⁹ est em magi vester. Matth.
xxiiij. Apostoli autēz soluz fuerunt bac-
calarij z repetitores fidei. Jō dicit. Aspi-
cientes in auctore fidei. i. inuentore z cō-
summatorē. quia christus declarando fi-
dem ipsam consummauit seu perfecit et
cōfirmavit per miracula que a solo deo
possunt fieri z non p creaturam. Omēs
alie scientie seu doctrine mechanicę ha-
bent inuentorem purū. hominē: vt sunt
septem artes liberales. Idē de medici-
na et de ceteris legib⁹. Idem de arte po-
litica z yconomia. Sed fides catholica
est a solo xpo prime inuentore: z pnci-
palior est fides catholica z sacra doctri-
na z theologia oibus alijs sciētis hu-
manis inuentis: vt dicit scūs Tho. i.
par. q. j. arti. v. qd pbat de speculatiuis
et practicis. De speculatiuis pbat tum
propter certitudinem: tum ppter mate-
rie dignitatem. De practicis vero pbat
ex parte finis vnus concludit doctrinaz
sacrā fm oēm modū digniorē esse alijs
sciētis supple humani⁹ inuent⁹. Qd
confirmat arguēdo in opposituz: qz alie
scientie dicuntur ancille huius. Prouer.
ix. Misit ancillas suas vocare ad arce. z
Non incōgrue vel irrationabiliter: quia

Dominica infra octa. epiphante.

omnes alie scientie et doctrine sunt sub intellectu humano: sed fides catholica et eius veritates sunt supra omnem intellectum humanum. Ideo oportebat quod a deo qui mentiri non potest nec falli reuelaretur. Non secure et firmiter possumus credere propter hoc scriptura sacra dicit. Que scilicet fides catholica cum initium accepisset enarrari per dominum ab eis qui audierunt in nos confirmata est constante de signis et portentis et variis virtutibus spiritus sancti distributionibus secundum suam voluntatem. ad hebr. ij. Patet ergo quomodo fuit a christo inventa tanquam ab auctore et doctore et magistro principali: et per apostolos fuit reperta in predicationibus. Ideo dicit thema. Deus diuisit mensuram fidei. Nota deus non patriarcha: nec propheta: nec apostolus: nec philosophus: nec aliquid pura creatura: sed deus diuisit et per tres thema. Inuenio in sacra scriptura quod quattuor sunt que deus diuisit et dat nobis ad mensuram: scilicet.

Credentia euangelicalis.

Gratia spiritualis.

Pena infernalis.

Gloria celestialis.

De primo dicit thema. Deus diuisit mensuram fidei. De secundo potest dici. Deus diuisit mensuram gratie spiritualis. Idem de tertio et de quarto. Dico primo quod deus diuisit et dat nobis ad mensuram credentiam euangelicalem scilicet fidem catholicam: quia non plus nec minus. Quoniam veritates fidei supra intellectum naturalem sunt. Ideo si homines mensurassent fidem multum errassent. Unde antiqui philosophi multas veritates cognouerunt de deo et habuerunt: sed cum multis erroribus. Dicebant quod erat vnus solus deus et verum dicebant: sed errabant quia dicebant quod erant tria principia scilicet materia: forma: et priuatio: in. j. phisicorum. Item dicebant verum quod deus est eternus: sed errabant cum dicebant quod esset yle. s. materia prima et eterna. Idem dixit plato de ydeis. Item dicebant verum quod mundus gubernetur a deo: sed errabant dicendo quod mundus non habuit principium nec habebit finem. Sciens ergo christus quod intellectus hominum non est sufficiens ad habendum plenam cognitionem de deo: noluit dimittere iudicio hominum mensuram fidei: sed eam reuelauit apostolis: quam expresserunt apostoli in. xij. articulis fidei: sicut ipsam audie-

runt a christo. Sunt enim. xij. articuli fidei si essentur accipietur numerus ex parte apostolorum qui ipsos articulos posuerunt. quibus sint. xij. si eorum sumamur numerus ex parte credibilium: ut dicit sanctus Thomas. iij. scri. di. xxv. arti. ij. et hi. xij. articuli ab apostolis expressi in Credo in deum. siue in symbolo apostolorum sunt contenti. Dicat semel Credo in deum. Ecce hic mensuram fidei. xij. conclusionibus. Omnes libri sanctorum doctorum sunt ad declarandum has xij. conclusiones: et ad istam mensuram oportet nos venire: nec aliquid quantumcunque subtilis debet aliquid addere: nec quantumcunque rudis debet aliquid diminueri. Moraliter nota hic sunt subtiles presumptores qui hanc mensuram volunt transcendere dicentes. Quomodo est christus in hostia. Si frangitur vtrum diuiditur christus. he sunt questiones diaboli loquentis imaginationi ut nescias respondere et dubites et dāneris. Non in talibus questionibus diabolicis debet homo respondere per illius articulos fidei. Credo in sanctam ecclesiam catholicam et. i. credo de determinationes ecclesie que errare non possunt in his que fidei sunt. Non non plus sapere: quam oportet sapere. De hoc dicit apostolus Corinthiis disputantibus. quod locus et locatum debet proportionari et. di. Timeo ne sicut serpens eua seduxit astutia sua: ita corrumpat sensus vestri et excedant a simplicitate scilicet fidei que est in christo. ij. ad Cor. xj. Nota practice quomodo eua fuit decepta a diabolo que frustatione siue querendo. Cur precepit vobis deus ut non comederetis ex omni ligno paradisi. Gen. iij. Ecce hic prima questio mundi. Eua autem que debuit viriliter respondere et diabolum expellere dicendo: et tu vis mecum disputare de voluntate dei et. Non fecit sed voluit disputare cum diabolo dicens. Ne forte moriamini. i. dubitando: quia deus non dixit forte moriemini. sed moriemini. Non nolite disputare cum diabolo. Deus fecisset gratias multis si fuissent rudes: que perfidentes de ingenio et subtilitate intellectus ultra se disputant de fide. Non dixit christus iudeis disputantibus. In iudicium in hoc mundum veni: ut qui non vident videant et qui vident ceci fiant. Joā. ix. Nota in iudicium: scilicet discretionis: ut qui non vident sed per scientiam videant: et qui vident ceci fiant. Qui respondentes dixerunt christo. Numquid et nos ceci sumus. Dixit eis iesus. Si ceci essetis id est igno-

rantes: peccatum scz infidelitatis nō haberetis. Nūc q̄o quia dicitis videm⁹ peccatū vestrū manet. Qui vident supple p̄ presumptionē et scientiaz acquisitā cecifiant per minus credentiā. Dic etiam cōtra simplices et rudes ne deficiāt minuēdo fidem catholicā: qz nesciunt Credo in deū: nec excusant: qz bene adiscunt et sciunt cātilenas siue carmina hui⁹ mundi et c. Dic quō xp̄s in iudicio interrogat quēlibet cui⁹ cōditionis est. put fuit reuelatū beato Hieronymo. Si aliq̄s dicit se esse xp̄ianum si nesciat Credo in deū est ridiculū: sicut si ego dicerē: ego sum frater s; nescio cuius ordinis. Ideo ap̄ls. Dico em̄ p̄ grām que data est mihi omnib⁹ qui sunt inter vos nō plus sapere q̄ opz sapere: s; sapere ad sobrietatē: et vnicuiq̄ sicut deus diuisit mensurā fidei. Ad romanos. xij. No. dico p̄ grāz scz apostolicam. Et loquitur subtilibus non plus sapere q̄ opz sapere: qz caderetis in errorē. Deinde dicit simplicib⁹. Vnicuiq̄ sicut deus diuisit mensuram fidei illā scz velitis tenere: nihil minuire. Ideo est optimū consiliū bis in die scilz mane et sero actualiter mensurare mensuram fidei genibus flexis dicendo: scz Credo ad instar militis homagium facientis regi: et attendatis bene si cor vestrū adheret cuilibet articulo: et sic salueritis. Ad Romanos. x. Si p̄stiteris in ore tuo dñs iesus xp̄s: et in corde tuo credideris q̄ de⁹ illū suscitauit a mortuis salu⁹ eris. et c. Quia ois scientia acq̄sita oblivioni dat nisi repetat actuali cōsideratiōe et v̄bali. quanto magis sciētia infusa. Itē ap̄ls. Vosmetip̄os tentate si estis in fide: ip̄i vos p̄bate. ij. Cor. vlti. Sc̄do deus dat ad mēsurā suā gratiam sp̄ualez: qz quidā h̄nt plus quidā min⁹. Ratio: qz datur fm̄ dispositiōes creaturarū. Nota exēpluz de duob⁹ p̄nis vel vitris scz quozū vn⁹ est bñ mūd⁹: alius immundus. qm̄ mūd⁹ recipit maiorem claritatē et fulgorē ad solē q̄ immund⁹. Itē abo equatr̄ sint ad solē. Itē si vultis in vobis recipere claritatem grē sp̄ualis: attendatis q̄ cor v̄r̄: sit bñ mūdū et purū ab inuidia: odio rancore: et mala voluntate: a malis desiderijs et cogitationib⁹ immūdis. Sic em̄ illuminabit a sole iu-

sticie dño nro iesu xp̄o: qui quantum in eo est equaliter illuminat omnez hoīez. Si autem cor vestrum sit rubiginatū rubigine odij: inuidie: rancoris et c. non illuminabitur. Patet ergo rō quādo dispositio est causa materialis. Eadez ratio potest dari de cholericis et flegmaticis ad solem equaliter existentibus qm̄ cholericus magis sentit calorē solis q̄ flegmatici. Idē de sole iusticie xp̄o qui magis calefacit cholericos: idest siccos a delitijs et delectatiōibus mūdānis q̄ flegmaticos vitiosos et deliniosos: ideo dicit scriptura ad eph. iiii. Vnicuiq̄ n̄r̄z data est grā s; mensurā: idest fm̄ dispositionē cuiuslibet persone. de ista materia dicit xp̄s. Mat. xxv. p̄ modū parabolę. Homo quidā p̄gre p̄ficiscens vocauit suos suos: et tradidit eis bona sua. Et vni dedit quinque talēta alij autē duo: alij v̄o vnū vnicuiq̄ fm̄ propriam virtutē. Exponūt doctores. i. fm̄ p̄p̄riā dispositionē. In qua p̄bola xp̄s p̄prehendit oēs stat⁹ qui sunt tres cōmuniter scilz.

Religiosorum.

Clericorum.

Laicorum.

Religiosi recipiunt a xp̄o q̄nc̄ in quibus consistit dispositio ipsorum pro habendo gratiam dei in hoc mundo et gloriam in alio. Primū est paupertas apostolicalis. De qua xp̄s. Mat. x. Nolite possidere aurū neq̄ argentū: neq̄ pecuniā in zonis vestris. Non peram in via neq̄ duas tunicas: neq̄ calciamenta: neq̄ virgā. Dign⁹ ē em̄ opari⁹ cibo suo et c. Ecce hic regula paupertatis apostolice. Secūdu est castitas angelicalis. nō curado de illa materia nec corde cogitando: nec ore loq̄ndo: nec oculis inspiciēdo nec manib⁹ tāgēdo: nec ope faciēdo et c. Tertiū est obedientia ḡnalis fm̄ regulam et non contra. Nota hic differentiā inter dispensationem et dissipationem. et c. Quartum est afflictio p̄nialis seu corporalis: qz al̄s non possumus viuere caste et honeste. Quintū est deuotio diuinalis in ceremonijs seruandis. In his q̄nc̄ q̄ consistit dispositio seu mensura grē diuinalis. Status autē sacerdotum recipit a christo duo: primū deuote officiare. secundū digne celebrare. De p̄rio nota quō

Dominica infra octa. epiphaniæ.

septem hore canonice dicuntur in memoriam passionis xpi qua representant primo matutine in memoria captiōnis et. Quantū ad secundum digne celebrare est primo confiteri sacramentaliter cū pposito non redeundi ad peccata et. Status aut secularis recipit a xpo vnū tantum scz obedientiā ad decē precepta legis. Dic historiā. Mat. xix. de laico xpo querente. Magister bone quid boni faciam vt habeam vitam eternam. Cui respondit xps. Si vis ad vitam ingredi serua mandata dei. taliter q pro nullo lucro vel periculo vitando hō faciat ptra mandatū dei: vnicuiq ergo deus diuisit grām fm mēsurā et. tertio dat de^o penam infernalē ad mēsurā nō credatis q in inferno oēs dānati habeant penas equalē: imo fm mēsurā culparū est mēsurā penarū. Deut. xxv. Pro mēsurā peccati erit et plagarū mod^o. Quod verbuz dicit. s. Tho. iij. di. xlvj. q. i. arti. iij. non est intelligendū de quantitate duratiōnis pene pro culpa inflite: qz iusto dei iudicio p temporali immo momētanea mortali peccato pena infligitur eterna. Cui^o quadruplicem vbi. s. Tho. reddidit rationē. Sed hoc verbum premissuz de quantitate pene fm intentionē acerbittatis intelligendum est et verificatur. Duplex em qstitas pene existit scz s3 intentionē acerbittatis: et fm durationē tēporis. Quātitas pene respōdet quātitati culpe fm intentionem acerbittatis: vt fm q graui^o peccauit: s3 hoc ei grauior pena infligitur. Unde Apoc. xvij. Quātū glorificauit se et in delitijs fuit: tm date illi tormentū et luctum. Nō aut rñdet duratio pene duratiōi culpe vt dicit August. xxi. de ciuitate dei. Hec sanct^o Tho. vbi supra. Item idē scūs Thomas dicit vbi supra in solutione ad scōm argumētū in quo sic arguit duoz pctōrū mortaliū vnū est grauius et mai^o altero: ergo vnū dz maiori pena q̄ alterum puniri et. Soluit q quantitati peccati respōdet quantitas pene s3 intensiōe. Et iō pctōrum mortaliū inequaliuz erūt pene inequales intensiōe: eq̄les aut duratiōne. Idē dicit. iij. li. 3. gētilēs. c. ciij. vel s3 aliā quotationē. c. xlij. Dic quō fm August. in quolibet pctō sunt dno. i. auerlio

ab incōmutabili bono: et cōuersio ad bonum cōmutabile. s. ad temporalia et terrena. Ideo sunt in inferno due pene cor respondentes. i. pena dāni et pena sensus. vt dicit. s. Tho. iij. contra gentiles. c. xc. vbi sic dicit. Peccato quod i deū cōmittitur nō solū pena dāni sed etiam pena sensus debetur. Pena em sensus respondet culpe quantū ad conuersionem inordinatā ad cōmutabile bonū sicut pena dāni rñdet culpe quātū ad auersionē ab incōmutabili bono. Hec ille in forma. Prima scz dāni est nunq̄ videre deū scōa est torqueri et pati a creaturis. Vbi grā de peccato supbie vbi est auersio et conuersio: qz de^o precepit nobis et ostēdit in se humilitatem: et supbus auertit se nolens deo obedire: et conuertit se ad supbiā pōpam et. Idē supbus in inferno nunq̄ videbit deū nec habebit honores paradisi: s3 erit in inferno in cacabis de plūbo liquefacto. Rō: qz supbus est oibus onerosus: iō et. Item de^o precepit ne homo faciat auariciam. Luc. xij. Videte et caute ab omni auaritia. O dicit auar^o. nō curo de precepto dei et. Ego nō essem diues. Ideo in inferno habebit penā dāni et nihil poterit hēre de his q̄ desiderat: vt ptz de diuite epulone et. Et penā sens^o: qz erit i auro et argēto liqfacto. Idē qz p̄t aurū et argētū fecit ptra deū. Idē de pctō luxurie: de^o p̄cepit ne illud fiat nisi iter virū et vxorē s3 luxuriosus non curat de p̄cepto dei: iō punietur pena dāni: qz nō habebit delectationez paradisi et. Et pena sensus in veru ad instar cyrologij et. qz h voluit ita calefieri p luxuriā. Idē de pctō inuidie: de^o p̄cepit vt diligam^o inuicē et. sed inuidus non curat: imo inuidet pximo: iō punietur pena dāni: qz nō sentiet delectatiōes nec amorē paradisi. et pena sensus in feruētī pice: qz habuit cor nigrū p inuidiam. Idē de pctō gule dicēs. Attēdite ne grauentur corda v̄ra in crapula et ebrietate. Luc. xxi. s3 gulosus nō curat: iō punietur pena dāni qz non gustabit de escis paradisi. Et pena sensus i calce vbi semp esuriet et sitiet. Idē de pctō ire de vindicatiuis z iracūdis qz nolūt remittere iniurias et. punietur pena dāni: qz nunq̄ habebūt pacē paradisi. Et pena sensus: qz semp

erūt in guerra in inferno. Idem de acci-
diosis qui nunq̄ habebūt quietē glorie.
De qua Joā. A modo iam dicit spiritus
vt requiescāt a laborib⁹ suis: opa enim
illoꝝ sequunt̄ illos. Apoc. xiiij. Et ha-
bebūt penā sensus: qz semp laborabunt
inter serpentes qui non pmittent ipsos
quiescere. Ecce quomodo pro mensura
peccati erit et plagarum modus. Ideo
Esa. xxvij. In mensura q̄ mensuram cuz
abiecta fuerit iudicabit eā. Nota in mē-
sura. s. culpe cum abiecta fuerit scz ani-
ma a corpore de hoc mūdo iudicabit eā.
De ista potest dici thema. Deus diuisit
mensuram. s. pene. Quarto dat deus ad
mensuram gloriā celestē qz nō oēs beati
qui sunt in paradiso habēt equalē glo-
riam sed quidā maiorem: quidā minorē
fm mensurā bonorū operū que fecerunt
in hoc mūdo. Autoritas. Mēsurā bonā
z cōfertā z cogitatā z superfluentem da-
bunt in sinū vestrū. Eadē quippe mēsu-
ra qua mensi fueritis remetietur vobis.
Luc. vi. de hoc. s. Tho. tractat in. iij. di.
xlix. q. j. arti. iij. q. ij. vtrū beatitudo ab
oībus equaliter participabit. Rñdet q̄
nō equaliter beatitudo participabit ab
oībus beatis ex parte subiecti siue ope-
rātis: qz vn⁹ beatus erit magis perfect⁹
lumine glorie fm gradū charitatis sue.
z sic erit potentior ad illā visionē diuine
essentie q̄ alius: z sic opatio in vno pctō
erit pfectior z delectatio maior. z hoc cō-
firmat p illud qd̄ dicit. j. ad Cor. xv. Stel-
la differt a stella i claritate. sic erit resur-
rectio mortuorū: ergo vnus resurgentū
maiorē gloriā habebit q̄ alius. Itē ad
idē. Premiū dicit rñdere merito: s. quidā
sunt excellentioris meriti alijs: ergo cū
beatitudo siue gloria celestis sit virtutis
premiū vnus potest habere maiorē glo-
riā z beatitudinem z gaudebit si fuerit
pfectus maiori lumine glorie q̄ ali⁹. idē
dicit eadē di. q. ij. q. est de diuisione diui-
ne essentie. art. iij. Et. j. pte. q. xij. art. vj.
Sed ex parte abiecti erit equalis gloria
z beatitudo in oībus beatis. Qz obiectū
operationis in qua beatitudo p̄sistit est
oīno vnū z idē scz diuina essentia ex cui-
us visione oēs erunt beati. Et ex hac
parte nō erit aliquis gradus in beatitu-
dine: qz de⁹ oībus beatis se vt obiectū

beatificās oñdet. Et sic p̄t intellect⁹ di-
cte autoritatē. Eadē quippe mēsurā qua
mensi fueritis reus metiet̄ vobis Luc. vi.
In dicta autoritate ponūt̄ q̄tuor p̄ditio-
nes fm q̄ quadrupl̄ meremur in hoc
mundo scilicet.

Bene cogitando.

Bene loquendo.

Bene operando.

Et aduersa patienter tolerando.

Cogitādo meremur expellēdo statim
malas cogitationes de corde tanq̄ pru-
nas ignitas de manu: qz lz imaginatio
sensualis sit apta diabolo q̄ pōt ibi po-
nere prunas ardētes malaz cogitatio-
nū: tñ in libertate n̄ra est cōburi delecta-
biliter vel nō cōburi viriliter expellēdo.
Verbiḡa. Si diabol⁹ ponit in n̄ra sen-
sualitate malā cogitationē de superbia
zc. vos potestis ipsam expellere cogitā-
do xp̄i humilitatē. Idē pōt dici de alijs
pctis. Isto modo meremur mēsurā bo-
nā qz bone p̄sone iā in hoc mūdo p̄solā-
tur. Ber. Multi vident cruces n̄ras qui
nō vidēt cōsolationes n̄ras. Scdo me-
remur ore cauēdo a falsis z enormib⁹ iu-
ramātis a mēdacijs z diffamationib⁹ s. z
affirmare debemus p̄ aduerbia dicendo
ita nō zc. Hoc mō meremur mēsurā p̄fer-
tā iō plenā in fine qñ angel⁹ a dextris z
diaboli a sinistris expectāt aie exitū de
corpore q̄ si bona fecerit recipit a bono an-
gelo. Ecce h̄ mēsurā p̄ferat. Tertio me-
remur. bñ opando i opib⁹ mie: p̄nie: z iu-
stitie a pctis cauēdo: festa deuote seruā-
do. Isto mō meremur mēsurā cogitatā
i. calcatā: z hoc qñ aīa intrat paradisu z
salutat̄ cū gaudio ab aīab⁹ beatis zc.
Quarto meremur patiēter aduersa z ma-
la tolerādo isto modo meretur mensu-
ram sup̄fluentē. i. sup̄ius effluentē: hoc
erit post diē iudiciū qñ gl̄ia aīe redūda-
uit in corp⁹. ecce q̄re dicit eadē q̄ppe mē-
sura qua mensi fueritis remetiet̄ vobis de
ista pōt dici de⁹ diuisit mēsurā. s. gl̄ie.

Dñica intra octa. Epiphā. Ser. iij.

Roficiebat sa-
pientia etate et gratia. Lu-
ce secundo. Sanctum euan-
geliū continet in effectu tria
singularia de dño iesu christo que sunt

Dominica intra octa. epiphaniæ.

magne difficultatis.

Primum est clementum corporale.

Secundum documentum spirituale.

Tertium exemplum virtuale: quod ostenditur clare in themate proposito.

CPrimum cum dicitur proficiebat etate. Secundum cum dicitur proficiebat sapientia. Tertium cum dicitur proficiebat gratia. Primum quod ostenditur in sancto euangelio de domino nostro iesu christo est augmentum corporale: ibi proficiebat etate. Sciendum quod dominus iesus christus exiens de utero matris noluit subito magnus apparere: cum potuisset ita magnus nasci: ut fuit adam in principio mundi qui exiit de utero matris sue. scilicet terre iam magnus et homo perfecte etatis. xxx. annorum. Hoc tangit textus dei. Formavit deus hominem non dicit puerum vel infantem: sed hominem de limo terre: et inspiravit in faciem eius spiraculum vite et factus est homo: non dicit infans in animam viventem. Gen. ii. Certum est quod ita potuisset facere christus de seipso sed noluit. imo voluit ut ceteri paulatim crescere. Primo voluit esse infans ut ceteri: non loquens nec ambulans. Secundo voluit esse puer. Tertio adolescens. Quarto iuuenis et tandem vir perfectus: unde debuit per omnia fratribus assimilari. ad heb. ii. Respondeo: ad ostendendum quod veniebat per saluationem omnium. Venit enim saluare. Primo infantem per innocentiam. Secundo adolescentem per generalis obedientiam. Tertio iuuenem per sacramentalis penitentiam. Ideo debuit per omnia fratribus assimilari qui vult omnes homines salvos fieri. i. ad Ti. ii. Si dicat non vult venire ad salvandos senes: quia noluit esse senex: sed voluit mori in flore iuventutis et dare vitam suam in etate in qua magis vita dirigitur. Iuxta prophetiam hier. xii. in persona christi dei. Reliqui domum meam dedi dilectam animarum mearum. id est vitam in manus inimicorum meorum. Respondeo quod imo venit etiam saluare senes. Licet ipse non fuerit senex: tamen a senibus voluit benedicere. scilicet a symeone et anna. ideo postquam sancta mater ecclesia festinavit de infantia salvatoris in festis transactis modo incipit facere officium de eius pueritia quando fuit. xii. annorum. De hoc dicit principium euangelij. Cum factus esset iesus anno rui. xii. ascendit illis hierosolymam. secundum consuetudinem diei festi persum. quod die. cum redi. remansit. puer iesus in hierosolyma. et non cognovit eum. Exi. autem illud esse in comitatu. v. iter diei etc. No-

ta post triduum inveniunt eum in templo in medio doctorum. Dic quomodo virgo maria ibat ad templum domini in hierosolyma in festiuitatibus ordinatis: secundum legem: quia in tota iudea non erat nisi unum templum. scilicet in ciuitate hierosolyma in quo possent offerre sacrificium: propter quod iudei ter in anno tenebant venire ad templum in hierosolyma. scilicet in festo paschatis: penthecostes et zenophegie. id est tabernaculorum fixationis ex precepto legis. Virgo maria in dictis festiuitatibus etiam volebat venire de nazareth: quod distabat a hierosolyma per xl. miliaria. Et ex magna dilectione nolebat dimittere filium suum iesum sed ipsum portabat in brachijs quando erat infans. Sed quando fuit puer ducebat ipsum per manum. Nota hic contemplando quomodo virgo maria ibat cum filio aliquando cum calore: aliquando cum frigore: pluuia: nive vento: ad templum. Si fuisset sibi dictum virgo benedicta quo vaditis modo cum tali tempore. Respondisset virgo maria: vado ad templum domini in hierosolyma. O virgo benedicta et nunquid vos estis templum dei magis sanctum quam illud. De quo dicit ecclesia. Templum repetere sit dei intacta nesciens virum verbo concepit filium. Et nunquid filius: vester est templum diuinitatis. Hoc autem dicebat de templo corporis sui. Joa. ii. Sed respondisset virgo finaliter hoc facio in exemplum christianorum: ut quando audierint hoc nullus contumaciter delicatus excuset se: ne vadat ad ecclesiam ratione caloris seu pluuie frigoris etc. Hoc dicit christus se. Veda in homelia hodierna quod virgo maria ut daret exemplum ibat ad templum. ideo memento ut diem sabbati. id est quietis sanctifices. Exo. xx. A negocijs temporalibus quiescendo: et in spiritualibus se occupando. Nota me. In nullo alio precepto dicit memento nisi in isto ut postquam laborasti in negocijs temporalibus feria. ii. iij. etc. De dominica dicit memento etc. Exemplo etiam virginis parentes debent ducere filios et filias ad ecclesiam. Nota quod mala consuetudine de puellis que non vadunt ad missam ideo sunt tot male: quia tunc habent oportunitatem faciendi malum quod non possunt intra hebdomadam quia parentes sunt in domo. Unde veniunt aliquando grauide ad nuptias vel iam pepererunt bis vel ter. Ideo ducende sunt ad ecclesiam ut habeant deuotionem: quia nisi deuotio retineat mulierem etc. Iam filij sunt ducendi ad ecclesiam per pa-

trē vel matrē ꝛc. Cōpleto aut festo septē diebꝫ: ꝑsumatisqꝫ diebꝫ cū redirēt remā sit puer ih̄s in hierl̄z. Nō ꝑ parētū negli gētiā sed ꝑ diuinā ꝑuidentiā. Et nō cognouerūt parētes eiꝫ. Rō: qꝫ erat ꝑsuetudo iudeorꝫ ex honestate vt hoies h̄ est viri irent ꝑ vnā viā: mulieres aut ꝑ aliā vel hoies ꝑcedebāt: ꝫ mulieres sequebā tur. Pueri ergo poterāt ire cū ꝑꝑꝑ m̄re. Qñ ḡꝑgo maria recessit de tēplo ꝫ nō vidit iuxta se filiū suū iesuz credidit qꝫ eēt cū ioseph ꝫ veniret cū eo. Ideꝫ credidit ioseph qñ nō vidit iesuz cogitauit qꝫ eēt cū matre. Hoc tāgit euāgelista breuiter dicēs. Cogitātes eū in comitatu esse venērūt iter dici. Credo qꝫ ioseph aliꝫ vicibꝫ fuit ꝑius in nazareth: qꝫ hoies vadūt velociꝫ ꝫ vt paret cenā. et qñ virgo intrabat domū filiꝫ occurrebat sibi: qñ veniebat ꝑius cū ioseph: ꝫ faciebat sibi magnū festum. Sz nunc qñ virgo intrauit ꝫ nō vidit filiū suū: dixit ioseph: vbi est filiꝫ meꝫ. Rñdit ioseph. ꝫ nō erat vobiscū. O miser ego credebam ipsuz esse vobiscū. Tunc virgo plāgēs dixit. O misera qđ est de filio meo ꝫ statim magnus clauꝫ intrauit i cor: qꝫ diligebat ipm ꝫ oēs matres. Rō qꝫ alie m̄res diligūt filios suos tāꝫ creaturas suas: sed virgo diligebat ipm etiā tāꝫ suū creatorē. Itē alie matres ꝫ dunt ḡginitatē ꝫ ꝫ filios sed ipsa non. Itē alie matres dolent in partu: sz ḡgo nihil. Et virgo plorando intrauit camerā dicens. O fili vbi estis vos modo: vtinā non in manibus archelai filij herodis. O fili vbi estis qꝫ sitis vos sitis mō bene dolorē meū et timorē. Tunc cor ḡginis erat iter duas molas. Ex vna parte cogitabat vtum ascēderit in celū ad patrē. Ex alia parte dicebat. Qñ recessisset qꝫ nihil mihi dixisset: nec ꝫ dicasset euāgelium nec instituit sacramēta. Ex alia parte cogitabat ne ipsum teneret filiꝫ herodis qđ tunc regnabat: ioseph ex alia ꝫte plorabat dicēs. O miser qđ dicet mihi deꝫ ꝫ qꝫ taz male custodiui filiū suū. O miser qđ dicā de tāta mea negligētiā. Secꝫ de multis matrimonio ꝫunctis. Nōnunꝫ duꝫ qđ aduersitatis turbatiōisqꝫ occurrit in domo cōtendūt vir ꝫ vxor dicētes. Vos fecistis: imo vos fecistis. Sed ḡgo ꝫ ioseph

mutuo se ꝫsolabātur. Dicebat virgo ioseph. Pater cenetis: qꝫ ego nō possum comedere nisi vos comedatis. Dixit virgo ioseph. Pater ꝫꝫꝫꝫ filiū meū inter vicinos et apud notos ꝫ amicos. Dic qñ ibāt de nocte cū laterna plorātes: ꝫ ipm querētes: ꝫ oēs mirabānt. Et multe mulieres associebant eis ꝫ nazareth: ꝫ ipso nō inuento redierūt ad domū. Et ḡgo intrauit camerā suā ꝫ flexis genibꝫ lachrimādo dicebat. O deus ꝫꝫ vos scitis vbi est filiꝫ vester ꝫ meus: ḡtu te cuiꝫ ꝫcepi velitis me consolari. O fili vbi estis modo iā ampliꝫ nō possum pati. Idē faciebat ioseph ex alia parte: nec de tota nocte dormierūt. In crastino bono mane redierūt in hierusalē ꝫ fuerunt ibi in sero. Cogitate qñ in nocte circuibant ꝫ ciuitatē cū laterna. s. ꝫ ciuitatem hierl̄m querētes ipm inter cognatos et notos de quo gētes mirabānt qꝫ tali hora iret ꝫ villā cū esset famosa de maxia honestate ꝫ scititate vite. Cogitate qñ inueniebat ꝫ uigiles qñ dicebant. O qꝫ vadit illuc ꝫc. Trāfactis tribus diebus dixit ḡgo. Uadamꝫ ad tēplū dñi: ꝫ oremus vt ipm inueniamꝫ. Dicit euāgelium. Et factū est post triduum inuenērūt illū in templo sedentem in medio doctorꝫ. Statim virgo ascēdens ad eū dixit. Fili qđ fecisti nobis sic. s. nobis ignorātibꝫ. Sz non fuit increpatio: sed questio. Ecce pater tuus. s. putatiuus ꝫ ego dolētes querebamꝫ te. Cogitate qñ xꝫs ꝫsolabar matrē suā dicēs. Quid est qꝫ me querebatis: nesciebatis quia in his qꝫ patris mei sunt opꝫ me esse. De tota ista materia vel speculatiōe ecce ꝫphētia loquēs in ꝫsona virginis marie. Adiuro vos filie hierl̄m: quesui quē diligit aīa mea: quesui illum ꝫ nō inueni. surgā ꝫ circuibō ciuitatē per vicos ꝫ plateas: querā quē diligit aīa mea: tenui eum nec dimittā. Ca. iij. Moraliter nota ꝫꝫtum dolere debemus cū iesum perdimꝫ. Virgo maria in festiuitate perdidit filium suuz: tñ sine ꝫctō ꝫdidit. Et nos in festiuitatibꝫ ꝫdimus xꝫm ꝫꝫter ꝫctā. Quia in diebꝫ festis plura ꝫctā mortalia cōmittuntur. Dicde quolibet statu ad libitū. Ideo dicit xꝫs nobis. festiuitates vꝫas odiuit aīa mea. Esa. j. Nota ꝫ post triduum inue

Dominica intra octa. epipha.

nerūt eū in tēplo quare post tridūū z nō ante. Ratio: qz q̄ p̄dit xp̄s ex pctō: nō pōt ipsum inuenire nisi post triduum. i. post tria opa p̄nialia. Prīmū est cordis cōtritiō q̄ dicit̄ dies naturalis: includēs noctē culpe z diē gr̄e: qz vera cōtritiō nō est sine claritate diuine gratie ex quo dolet de culpa preterita. Sc̄dm est oris confessio q̄ etiā d̄r dies naturalis: cui⁹ nox est p̄latio pctōz q̄si se diffamādo. dies clara est remissio pctōz que fit in absolute: z ouit̄ claritas gr̄e. quā si iā habebat ex cōtritiōne: augmētatur ex cōfessioe z absolute. Tertiu est vite correctio cui⁹ nox est labor correctionis z mutatio male inclinatiois: dies vero claritas cōscientie z bone fame. Correctio fit: quia si fuisti superbus vanus: p̄pofus zc. de cetero sis hūilis: z sic de alijs vitijs z virtutib⁹. hoc modo post tridūū inuenitur xp̄s in tēplo in manib⁹ sacerdotis ad diuine cōicādū. Autoritas allegorice. Ibi mus via triū dierū in solitudinē vt imolemus dño deo n̄ro. Exo. iij. P̄t̄z prim⁹ punctus. Sc̄dm est documētū spūale: cū d̄r: p̄ficiēbat sapiētia. hoc verbū h̄z magnā difficultatē i theologia. Nā oīs doctrina theologoz. singulariter magister senten. in. iij. Dicit qz xp̄s nō solū in c̄ptū deus sed etiā in c̄ptū hō in p̄mo instanti creationis aīe habuit tantā sapiētiam quātā h̄z modo in celo. Autoritas. Esa. Butyrū z mel comedet: vt sciat reprobare malū z eligere bonuz. Esa. viij. Nota vt p̄ quib⁹ xp̄s in p̄mo creatiois instāti sciret reprobare malū z eligere bonū: tñ vt ceteri pueri voluit comere butyrū et mel. Itē hierē. xxxi. Creauit dñs nouuz super terrā: femina circūdabit virum. s. statim p̄fectū in oībus. Quō ergo dicit euangelista qz xp̄s p̄ficiēbat sapiētia. Rñdeo qz hoc pōt dupliciter intelligi: qz p̄ficiēbat sapiētia habitualiter vel effectualiter. Habitualiter aut xp̄s nō p̄fecit in sapiētia: sed p̄fecit effectualiter: qz q̄t̄ magis crescebat in corpe: tanto maiores effectus ostendebat sapiētie. Exēplū de sole: qui licet tantā claritatē habeat hora p̄ma quātā h̄z hora tertia habitualiter: z tantā hora tertia quātā hora meridiei: tñ sol effectualiter p̄ficit in claritate: qz maiorē claritatez ostēdit

hora tertia q̄s hora p̄ia z maiorē in meridie. Ita etiā ē de iesu xp̄o sole iustitie. Licet in instāti creationis haberet tantā claritatē sapiētie quantā h̄z mō in celo habitualiter: tñ effectualiter in sapiētia crescebat z p̄fecit. Qm̄ in auroza: sc̄z ante q̄s virgo ip̄m pareret nōdū ortus erat super terrā z iaz dabat aliquos radios claritatis. s. virgini marie ioseph z elisabeth. Sed maiores dedit hora p̄ma. s. in natiuitate per tot mirabilia. Sed adhuc maiores dedit hora tertia. s. quādo fuit. xij. annoz disputando cū doctorib⁹. Sed multo maiores emisit adhuc in meridie: sc̄z qñ fuit triginta annoz in p̄dicatione euangelica z miraculozū operatione. Ecce quomodo xp̄s p̄ficiēbat sapiētia effectuali. De hoc p̄pheta in persona dei patris loquentis de xp̄o homine dicit̄. Ecce intelliget seruus meus z exaltabitur z eleuabitur z sublimis erit valde. Esa. liij. Ubi ponuntur quattuor gradus exaltationis effectualis. Prim⁹ ibi. Ecce intelliget seruus meus: sc̄z statim in instāti cōceptionis: z exaltabitur sc̄z hora tertia et prima in natiuitate: et eleuabitur: sc̄z disputando cum doctoribus: z sublimis erit valde sc̄z in predicatione euāgelica. Modo videamus de radijs sapiētie quos emisit qñ fuit. xij. annoz. de hoc dicit euāgelista. Inuenerūt eū in templo sedētem in medio doctorū audiētē illos z interrogantem. Stupēbant aut oēs qui eum audiebant super prudētia z respōsis eius. Ego amore vestri q̄siui de mō sedēdi quō xp̄o sedebat in medio doctorū: z de materia de qua disputabant. Modū sedēdi declarat Be da in homelia hodierna dicens: qz xp̄s tenuit formā discipuli qd̄ fuit magne humilitatis indiciū: imo eximū discēdi humilitatis. exēplū. Quidā dicūt qd̄ xp̄s sedebat in cathedra in medio doctorum: z ita pingunt pictores z male. Dic quō in angulo templi doctores habebāt scāna circulariter posita pro cōsilijs z disputationibus: vbi erat rota tota libris plena z qñ doctores disputabāt pueri maxime ingeniosi ponebāt se in medio doctorū in terra sedendo z doctores audiendo z de dubijs ipsos interrogādo: s̄z nō q̄ doctores arguēdo. Hūc modū alioz puerō

Tū voluit tenere xps. Jō dicit inuenerūt eū
 sedētē in medio doctorū audiētē illos et
 interrogantē. nō dicit arguētē. Materiam
 aut de qua tūc doctores et rabini disputa-
 bāt inueni in epla glosi hiero. ad Pauli
 nū. c. iij. vbi dicit. Duodecim annos sal-
 uator impleuerat et in tēplo sedēs de q̄stio-
 nibus legis it̄rogās: nō dicit disputās
 vel arguēs magis docet dū prudēter in-
 terrogat. No. de q̄stionib⁹ legis practi-
 ce quō fuerūt rōnabīl̄r q̄stiones legis et
 q̄ tūc maxime disputabant̄ erāt de aduē-
 tu messie: oēs doctores nullo discrepāte
 sciebāt tps aduētus messie esse cōpletus
 ex ppheta iacob. Gen. xlix. Non aufe-
 retur sceptrum de iuda: et dux de femore
 eius: donec veniat qui mittēdus est. Qu-
 tunc regnabat herodes. Iterum ex heb-
 domadibus danielis. Modo ponamus
 disputationes in forma. Cum essent ibi
 doctores multi et magistri et rabini se-
 dentes in scannis et pueri in medio eo-
 rum vt dictum est. Inter quos erat xps
 vnus doctor proposuit questionē dicēs
 Quid vobis videt̄ de aduētū messie: Rñ-
 derūt alij. Pro certo aduētus messie est
 cōpletus: tamē si habeatis aliquē ratio-
 nem vel prophetiā in oppositū: dicatis.
 Respondit alius doctor dicens. Bene vi-
 detur mihi q̄ aduentus sit cōpletus s̄m
 pphetias: sed tñ dubito ex quadā pphē-
 tia Aggei. ij. di. in persona dei. Hec dicit
 dñs deus. Adhuc vnū modicū et ego cō-
 mouebo celū et terrā. et mare et arida: et
 mouebo oēs gentes: et tūc veniet: deside-
 ratus cunctis gētibus. Aggei. ij. Modo
 dñi mei reuerēdi nondū vidimus ista si-
 gna: quia non vidimus nouū motū in ce-
 lo nec in terra. Verū dicitis dicebāt alij
 Jō cogitem⁹ sup hoc. Et nesciebāt aliud
 dicere. Tūc surrexit xps in forma disci-
 puli manib⁹ plicatis et obtēta licētia lo-
 quēdi dixit. Dñi si recordamini: mō sunt
 duodecim anni q̄ celū fuit motū per no-
 uam stellam que duxit tres reges orien-
 tis s̄m q̄ ego audiui a parentibus meis
 Si videtur vobis q̄ iste motus fuerit no-
 uus. Item terra fuit tūc cōmota et mare
 qñ ex p̄cepto imperatoris qlibet ibat vt
 p̄fiteret̄ in ciuitatē suā. si forte esset hoc.
 Ecce interrogās. sed vba sua veniebāt
 ad cor cū lumine prout sibi placebat. O

dixerūt ipsi. verū dicit. p certo ego recoz-
 dor q̄ tūc fuit magn⁹ motus in celo et in
 terra. Dixit xps. Dñi: parcatis si pueri
 querūt. Ecce quō questionibus legis in-
 terrogās magis docet dū prudēter in-
 terrogat. Deinde ali⁹ dixit. Dñi aliud signū
 dedit. Esa. di. p̄p̄s q̄ ambulabat in te-
 nebris: vidit lucē magnā. habitētib⁹ i re-
 giōe ymbre mort⁹: lux orta est eis et c. Par-
 uul⁹ nat⁹ est nobis: et fili⁹ dat⁹ est nobis.
 et fact⁹ est p̄ncipat⁹ sup humerū eius et c.
 Esa. ix. Hoc signū debuit esse i natiuitate
 regis messie. S3 hoc signū nō vidimus.
 Dicebāt alij. Verū dicitis. Et voluebāt
 et reuoluebāt libros. Dixerūt xpo. Quid
 dicit̄ vos hic fili: dubitatis i aliquo? Et
 surrexit humilr. et loquēdo cū magna re-
 uerētia dixit. Audiui q̄ i ciuitate beth-
 leē i media nocte mō sūt. .xij. anni. appa-
 ruit magna claritas: it̄m q̄ nox videbat̄
 meridies: iuxta illō ps. Nox sicut dies il-
 luminabit̄. Et audiui q̄ angeli apparue-
 rūt pastorib⁹ cū magna claritate: iter q̄s
 loquebat̄ vnus dicēs. Euāgelizo vobis
 gaudiū magnū: qz nat⁹ est vobis hodie
 saluator et c. Dicebāt doctores. Rñdit bñ
 Recordor q̄ talis fama fuit publica. Nū-
 quid recordamini quō fuit scriptū vobis
 de hoc. Mi fili: bonas gratias dicim⁹ vo-
 bis: quia ita clarificatis intellectus nos-
 tros. Ecce quomodo de questionib⁹ le-
 gis interrogans magis docet et c. Alius
 doctor dixit suspirans. O domini dubito
 q̄ totum nostrum gaudiū et spes sit per-
 dita. et nunquid dicit propheta q̄ statim
 veniet ad templum suum dñator quem
 vos queritis: et angelus testamēti quez
 vos vultis. Malach. iij. sed nondum ve-
 nit. O fatui et inscū cū habebāt ip̄m pre-
 sentē: et p̄pter hoc dixit eis Joānes. Me-
 dius vestrū stetit quē vos nescitis: Jo. i.
 Et interrogauerūt eū qd diceret. Qui re-
 spondit. O dñi quid p̄nt dicere pueri in-
 ter vos. Audiui a parentib⁹ meis q̄ post
 miraculum de lumine in media nocte in
 ciuitate bethleem apparente: in .xl. die
 vna mulier iuuenis cū puero i brachijs
 eū baiulās venit ad tēplū: et sc̄tus symeō
 et anna pphētissa predicauerūt eū dicen-
 tes q̄ ille erat ver⁹ messias et saluator mū-
 di. Dixerūt ip̄i. Per deū vey dicit: symeō
 erat cōsanguineus meus et amicus me⁹.

In octava epiphante.

a quo ego audiui. Dixit alius: et ego au-
 diui ab anna consanguinea mea. O bene-
 dicaris fili et addiscas bene. Deinde rabi
 samuel suspirans: et quasi flens dixit. Et
 nunquam recordamini quomodo herodes rex oc-
 cidit omnes pueros: ergo et illum: ergo domini de-
 trones et erant tristes et non poterant rati-
 dere. Qui dixerunt christo. Quid dicitis vos
 hic fili: qui cum magna humilitate respondit:
 ne notaretur de presumptione. Domini reueren-
 di ego legi. Exo. xxiij. Non coques hederam
 in lacte matris sue. Modo domini pueri
 possent hic dubitare: non dixit quod ipse du-
 bitaret: an deus vellet ostendere quomo-
 do esset decoquendus hederam: vel an esset
 prophetia de messia ne in lacte matris mo-
 reretur dum esset puer. Moyses in tribus
 locis dicit. Non coques hederam etc. quia tri-
 pliciter fuerunt innocentes ab herode occisi
 quidam gladiis: quidam lanceis: alij balistis
 ne parietes etc. vel dicas sic: quidam gladiis
 quidam suffocati siue strangulati: quidam fue-
 runt percussi ad parietes: vel quia herodes
 voluit occidere christum ter. scilicet in natiuitate:
 in aduentu regum: et in purificatione etc.
 Sed christus nec sic: nec sic fuit ab herode in-
 terfectus. Ideo dicit sibi moyses. Non co-
 ques hederam. id est christum etc. hoc intellexerunt
 doctores et magistri dum christus loqueretur
 virtute diuina dicentes. Verum dicit: quia
 pro certo illud fuit prophetia de messia. Non
 sine dubio non fuit ab herode occisus.
 Et dum essent sic consolati: venit ergo ma-
 ria dicens. Filij quid fecisti nobis sic etc.
 Cui dixerunt rabini. Est filius vester iste?
 Respondit ergo maria. Ita domini. O tam bonum
 et gratum filium habet: addiscat: quia adhuc
 erit magnus rabinus. Non ostendatis ei offi-
 cium viri vestri. O quales stulti. habebant
 christum presentem: et non cognoscebant. De ista sa-
 pientia christi prophetia fuit tunc completa.
 Ego sapientia habito in consilio et eruditus
 intersum cogitationibus. Prover. viij.
 Ecce quomodo proficiebat sapientia effectualiter
 Tertius punctus est de exemplo virtuali: cum
 deus proficiebat gratia. Similis difficultas est
 de profectu gratie sicut de profectu sapientie
 Et similiter respondet quomodo christus in instanti sue con-
 ceptionis habuit tantam gratiam habitualiter
 quantum habet nunc in celo. Sed sicut dixi de cla-
 ritate solis que magis oritur hora tertia quam
 prima etc. Ita etiam potest dici de claritate gratie

quam sol habitualiter habet tantam claritatem hora
 prima quantum habet hora tertia etc. Sed effectua-
 liter sol magis ostendit claritatem suam hora
 tertia quam hora prima: et magis hora meri-
 diei quam tertia: quia dicit philosophus quod lux est ve-
 hiculum caloris. Ideo de christo sole ius-
 titie. Ideo apostolus. Apparuit gratia
 dei et saluatoris nostri omnibus hominibus eru-
 diens nos. ad Titum. ij. Not. apparuit gratia
 non dicit creuit gratia sed apparuit. scilicet effe-
 ctualiter: erudiens nos. scilicet dando exemplum
 virtuale nobis: de quo dicit euangelista
 in tertia parte. descendit cum illis in nazareth:
 et erat subditus illis usque in finem
 Moraliter super hoc quod dicit: et erat sub-
 ditus illis: non legitur quod in domo virginis
 Marie esset aliquis nisi in ipsa cum ioseph
 sponso et christo eius filio: quis faciebat ser-
 uitiu[m] domus: quia ubi sunt tres persone
 multis seruitijs indigent. Dicit Luc. de
 christo quod erat subditus illis. Ideo ipsemet
 christus dicit. Filius hominis non venit mini-
 strari: sed ministrare. Matthei. xx. Ecce
 quomodo proficiebat gratia seruiendo parenti-
 bus. Dicam vobis vnus seruitiu[m] vt magi-
 ster hystoriaru[m] expresse dicit quod christus
 cum alijs pueris ibat ad portandum aquam
 de fonte. Dic practice quomodo ergo de mane
 volebat recipere amphoram vt portaret
 aquam. Nota hic contra mulieres que dicunt
 ego portauim bonam dotem: id est non intrabo co-
 quinam nec portabo aquam: habeat vir meus
 ancillam vel captiuam. Et vos quid facie-
 tis videtis ioseph quod virgo volebat porta-
 re aquam et recipere amphoram: dixit. Ego
 ibo etc. Cum autem sic pie contenderet virgo et
 ioseph veniebat christus et recipiebat ampho-
 ram dicens ego ibo. Dicit ioseph. O domine
 vos non ibitis. Dicebat christus. Ibo vt dem
 exemplum alijs filijs. O si quis dixisset si-
 bi quomodo redibat de fonte. O domine quare faci-
 tis hoc? Quare non facitis vos michael
 gabriel etc. Respondissent angeli. Nos sumus
 parati: sed ipse vult facere. O domine: quare
 facitis hoc? Respondisset: vt quomodo filij christianorum
 audierint hoc seruitiu[m] quod ego facio parenti-
 bus meis: homini exemplo ipsi seruiant et mini-
 strant parentibus suis. Dic aliquid contra filios
 inobedientes parentibus suis. Non apostolus. Fi-
 lij obedite parentibus vestris in domino.
 Hoc enim iustum est. Honora patrem tuum
 et matrem tuam: quod est mandatum primum in

Sermo vnicus. fo. lxxvii.

promissione: vt bene sit tibi et sis loquens
sup terrā ad Ephe. vj. filij autē iobediē
tes sunt pue vite et faciūt malum finem.
Nota ad hoc qd cōrigit. Valētie de quo
dā sentētiato ad suspēdiū ex quadā mor
te de qua fuit iuste infamat⁹. Qui qñ vi
dit furcā in quadēbebat suspēdi nouiter
factā i illo loco clamauit. Dñe iuste mo
rior: et nō ex crimie mortis hui⁹ mūdi im
positio s; q; in hoc loco vberaui matrem
meā: q; genib⁹ flexis orauit dicēs. Utinā
in isto loco in q; me percussisti sis suspēsus
et ita factū fuit. Ecce quē finē faciunt. Jō
dicit xps i euāgelio. Honora patrē tuū
et matrem tuam. Qui male dixerit patri
vel matri: morte moriatur. Mat. xv.

In octaua epiphanie. Ser. vnicus.

Go a te debeo ba
ptisari. mat
thei. iij. et in euāgelio hodie
no. Sācta mater ecclesia ho
die facit festum et officiu⁹ de
baptismo christi: de quo loquitur euā
gelium hodiernum quomodo christus
fuit baptisatus a beato Joanne. Et de
hoc erit sermo noster et habebimus mul
tas bonas doctrinas speculatiuas ad il
lustrationem intellectus et morales ad
correctionem vite. Sed primo salutetur
virgo maria et. In presenti ser. cogitau
tenere modum iuristarum q; in suis scho
lis qñ volunt legere vel disputare. primo
ponunt casus legis. Deinde quid iuris.
Sic primo recitabo casum legis diuine
et historiam euāgelij sancti. Deinde mo
uebo aliquas questiōes speculatiuas et
morales. Dic historiam euāgelij quō xps
de ciuitate nazareth venit ad Joannem
ad iordanē vt baptizaret ab eo: et spūssā
ctus reuelauit Joāni q; ille hō erat sal
uator mūdi. verus deus et verus hō. Pro
pter qd Joānes admirans dixit reueren
ter thema. Ego a te debeo baptizari et tu
venis ad me. Cui dixit xps. Sine modo
Sic enim decet nos implere oēs iustitiā
Non loquebatur xps pompatice vt isti
dñi: sed loquebatur de se et de Joāne di
cēs. Sic s; per humilitatē decet nos im
plere oēm iustitiā. Christus autē humi
liauit semetipsum: factus obediens vsq;
ad mortem. ad philip. ij. Ecce hic omnis
impletio iustitie redemptionis humane.

Breg. Nihil est nobis nasci profuit: nisi
redimi profuisset. Ecce Joannes etiam
humiliatus est ad implendū preceptum
christi inuentionis baptisini est. et totus
tremēs baptizauit xpm. Ecclesia: Bap
tista cōtremuit et nō audeat tangere sanctū
dei verticē: sed clamat cū tremore. sancti
fica me saluator. Hęc formā tenuit Joā
nes baptizādo xpm. Moratur instrumur
hic in hoc q; Joānes taz sanctus de quo
dicit xps. Inter natos mulierū nō surre
xit maior Joāne baptista: non audebat
tangere xpm. Nota hic quāta debet esse
puritas et bona vita sacerdotum: qui ha
bent tangere xpm in sacramēto altaris.
Ideo dicit scriptura sancta. Sacerdotes
qui accedūt ad dñm: sanctificent ne pec
tuent eos. Exo. xix. Jte ne laici appropin
quent altaribus et. Num. j. et. iij. Homo
qui nō est de genere aaron. i. sacerdos: et
accesserit: occidetur. Si dicat lex est an
tiqua: verū est si dignius et sanctius est
altare noue legis q; veteris. Quāto ma
gis em xps est maioris dignitatis q; imo
latur in altari noui testamēti q; agnus q;
immolabat in altari veteris testamēti
tāto magis altare noui testamēti est ma
ioris dignitatis. Mō arguo p locū a mi
nori. Si tūc erat pena mortis q; accederet
ad altare appodiādo se ibi vel pfitendo
et. Si dicat. Nūqd hō pōt osculari alta
re et. Rñdeo q; immo reuerenter: sed me
lius esset osculari terrā iuxta altare vbi
steterunt pedes sacerdotis. j. pe. v. Hu
miliamini sub potenti manu dei: vt vos
exaltet in tpe visitatiōis. Dic quō man⁹
diuine psonē seu potētie humiliat et dep
mit superbos et exaltat humiles. Modo
posito casu legis euāgelice: mouēde sūt
alique questiōes quid iuris. Et ponaz
quinq; questiōes quas declarabo.
Prima super hoc quod dicit euāgelij
Venit iesus a galilea ad Joannem vt ba
ptizaretur ab eo. Querit quare xps vo
luit baptizari. Ratio hui⁹ questiōis est
quia baptismus datur cōtra peccatū ori
ginale primodialiter: et etiā contra alia
peccata actualia si sint. Sed cum christ⁹
non haberet peccatum nec originale nec
actuale. j. petri. ij. peccatum non fecit
ergo videtur q; nō debuit baptizari. Re
spondeo q; christus voluit baptizari nō

In octaua epiphantie.

vt aliqd reciperet a baptismo. Sicut nos qui recipim⁹ a baptismo dona spūalia. s. remissionē pctōꝝ: satisfactionē: virtutes et grās et dona spūsancti: et virtutes morales infusas sed xps nihil horū recipit a baptismo. Sed voluit recipere baptismū vt daret baptismo vl regeneratiuā. vt dicit Beda in homelia hodierna. Venit filius dei baptizari ab hoīe i aquis iordanis q̄ mundus erat a sordib⁹ cunctis: vt abluens nostroz sordes scelerū oim flūta sanctificaret aquarum. Nota ppriaz similitudinē et experimentū de vnicorno qui tactu sui cornu purificat aquā. Deinde bibunt animalia expectantia etc. Hoc proprie significat baptismuz christi. Unde in sacra scriptura dicitur christus vnicornis. ps. xci. Et exaltabitur sicut vnicornis cornu meū: et senectus mea in misericordia vberī. et loquitur propheta in persona ecclesie dicens. Exaltabitur: scz xps: sicut vnicornis. Qz diuinitas et hūanitas in xpo non faciūt nisi vnū cornu. i. vnā personā. Et senect⁹ mea. Nota sicut etates hoīs sunt. vii. ita etiā sunt. vii. etates nature hūane. Infantia fuit ab Adā vsq; ad noe. Pueritia a noe vsq; ad abrahā. Adolescētia ab abrahā vsq; ad moy sen. Iuuetus a moyse vsq; ad dauid. Virilitas a dauid vsq; ad trasnigrationez babilonis. Senectus a trasnigratione babilonis vsq; hū xps. Decrepit⁹ a christo vsq; ad finē mūdi. Ecce quare dicit senectus mea in misericordia vberī. id est abundantia: qz modo abundat dei mia: qz iudeo remittuntur omnia peccata q̄ntuz ad culpam et q̄ntum ad penam in baptismo. Item alia auctoritas. Luc. i. Et erit cornu salutis nre. Cornu salutis nostre est corpus christi. Hodie iste vnicornis tetigit aquas vt tactu sue mūdissime carnis vini regeneratiuam cōferret omnibus alijs. Dic quomodo christus terminauit et finit purificationem veteris legis que fiebat per circūcisionem et inchoauit purificationē noue legis que fit per baptismū: ideo xps dicitur alpha et o: initium et finis. Apo. xxi. scz principiū noue legis: et finis veteris. Propter hoc nos christiani solū recipimus baptismū et nō circūcisionem: quia in christo sacramēta legalia habent suum finem et terminū

Gen. xvij. Dixit deus abrahe. Abrahaz ambula corā me et esto perfect⁹: ponāq; fedus meū inter me et te. quia inter istos duos terminos seu moles: scz abrahā et xpm debuit durare pactū circūcisionis qd durauit per duo milia annoꝝ. Apłs. Ecce ego paulus dico vobis qm circūda mini xps nihil pdiderit vobis. ad Gal. v. Qui ergo exēplo xpi vellet circūcidi: iudicaret et peccaret grauitē. Scda q̄stio est sup hoc qd dicitur thēma qm iohannes dixit christo. Ego a te debeo baptizari. Querit quare beat⁹ Iohannes dixit hoc cum esset in vtero matris sanctificatus. Luce. i. Spiritus sancto replebitur adhuc ex vtero matris sue dixit angelus zacharie patri Iohannis. Quare ergo dixit christo: ego a te debeo baptizari? Respōsio fin determinationem sanctorum doctoruz qz baptismus dat characterem in anima: scz quoddam signum pulchrum ad instar corone regalis: qd signum nullus potest habere in paradiso nisi fuerit baptizatus. Unde nec abrahā nec ysaac nec iacob nec Dauid: nec aliqui veteris testamēti habēt illud signum: nec etiam illi. l. rhetores beate Katherie q̄ mortui fuerunt sine baptismo aque: licet sint baptismo sanguinis saluati. De isto signo dicit apostolus. Credentes signati estis spiritu promissionis sancte qui est pign⁹ hereditatis nostre. Ad Ephe. i. Pignus est arra hereditatis vt dant mercatores. Licet ergo beatus Iohannes fuisset sanctificatus in vtero matris: tamen non habebat characterem. propter hoc vt ipm haberet dixit christo. Ego a te debeo baptizari pro isto signo habendo. Et quia dixit debeo: habemus pro certo qz christus baptizauit beatum Iohānem: et etiā apostolos et discipulos. De apostolis auctoritas. Venit Iesus et discipuli eius in terram iudeam: et illi morabatur cū eis et baptizabat. Ioan. iij. Et dicitur Ioan. iij. Quasi contrarium quemq; christus non baptizaret: sed discipuli eius. Aug. et glosa super illud concordāt cum dicit Ioan. et baptizabat. Dicit glosa scilicet discipulos et apostolos. quemq; christus non baptizaret. glo. scilicet alios: sed discipuli baptizabāt alios. Eadem ratione creditur qz christus baptizauit virgēs

Sermo vnicus. fo. lxxviii.

nē mariā vt haberet illō signū corone. Dic differētiā q̄ est inter coronā ⁊ crinale. Sic signū characteris est vt corona ⁊ an̄ habet monile: scz hoc nomē ies⁹ Apoca. xiiij. Ecce agn⁹ stabat supra, mōtem syon: ⁊ cū eo cētū quadraginta quattuor milia habētes nomē ies⁹ ⁊ nomē patris ei⁹ scriptū in frontib⁹ suis. Moraliter ex quo nos xp̄iani portam⁹ nomē ies⁹ scriptū in frontib⁹ nostris cauere debemus ne portemus nomē diaboli i ore dicēdo In nomine diaboli quare fecisti sic vel sic. Nota de latrone clamāte iesus: ⁊ de diabolo clamāte latrones latrōes. Nota p̄tra illos q̄ nesciunt aliud dicere nisi diabolū nominādo. Dauid. ps. xxxix. Beatus vir cui⁹ est nomen domini spes eius ⁊c. non dicit nomen diaboli. ¶ Tertia questio super hoc. Spiritus sanctus descendit sicut colūba in ipsum. Quare hoc cum certum est q̄ christus inq̄stum homo ab instanti sue conceptionis recepit sp̄m̄ sanctum ⁊ nunq̄ ab ipso recessit Esa. lxi. ⁊ Lu. iij. Spiritus dñi sup me eo q̄ vn̄xerit me: scz per gratiam in conceptione. Respōsio q̄ spiritus sanctus descendit sicut columba in ipsum: non ac si iam prius nō habuisset vel nō fuisset in eo: nec vt sibi cōferret tūc nouam gratiam: sicut venit in ap̄tos in die penthecostes. Actuū. ij. ⁊ Luce. i. Superueniet in virginem mariam. Sed ad ostendendum nobis q̄ spiritus sanctus descendit in illo q̄ baptizant⁹ ⁊ ibi recipit habitatio nē tāq̄ in pp̄rio tēplo. Cum quilibz ante baptismū saltē vel habitu v̄ re vel voto sit habitatio demonū. Ideo baptizādi exorcizantur ad expellēdos de ipsis demones moraliter. ex quo spiritus sanctus semel recepit habitatiōnē in creatura nūq̄ recedit ab ipsa nisi irreuerētiā sibi exhibeat p̄ pctm̄ mortale: qz p̄pter veniale non recedit. Sed qñ homo peccat mortaliter: tūc expellit a se sp̄m̄ sanctū ⁊ introducit diabolū. O qualis iniuria expellere regē ⁊ introducere ribaldū leonē. Jō dicit scriptura. Melius erat illis nō cognoscere viam iusticie q̄ post agnitiōnē retrosum conuerti ab eo q̄ illis traditū est sc̄to mandato. Contingit em̄ eis illud ver. puerb̄ij. Canis reuert⁹ ad suum vomitum ⁊ sus lota in voluta-

bro luti. ij. Petri. ij. Ideo instruēdi sunt pueri ⁊ nutriendi ne dent cōgerium sp̄i rituisancto q̄ habitat in ipsis. Dic quomodo parētes debēt iformare filios ⁊c. ¶ Quarta questio super hoc: Vox de celo facta est: hic est filius meus dilectus in quo mihi cōplacui. Queritur quare hec vox facta est: qz certū est q̄ xp̄s nō i cepit tūc esse fili⁹ dei: qz xp̄s eternaliter est fili⁹ dei. Autoritas. Dñs dixit ad me filius me⁹ es tu: ego hodie genui te. ps. ij. Nota cuz dicit hodie hic sunt plures dies ex interpositiōe noctis: qz si sol staret semper supra nos non esset nisi vna dies. Sic nō est in celo: nūq̄ ē ibi nox: qz de⁹ semp inuariabiliter illuminat. Apoca. xxi. Ciuitas illa nō eget sole neq̄ luna vt luceāt in ea. Nā claritas dei illūbit eā: ⁊ lucerna ei⁹ est agnus. cū ergo dicitur. Hodie genui te. i. i eternitate: quare ḡ venit illa vox. Rñsio: quia illa vox nō venit p̄pter xp̄s: s̄ p̄t nos ad ostendēdū q̄ in baptismo efficimur filij dei. qm̄ sicut vir de vxore sua generat filios ⁊ filias legitimos: sic xp̄s de ecclia sponsa sua. Semē est verbū dei. Lu. viij. Jō xp̄iani oēs sumus filij dei regis xp̄i ⁊ regine scz ecclie. Secus ante baptismum sed post baptismū parētes debent se reputare nutrices filij regis xp̄i. j. Timo. ij. Saluabitur aut̄ mulier p̄ filioz generationem. i. nutritionem. si permanserit in fide ⁊ dilectione ⁊ sanctificatiōe. Jō Joan. Videte qualem charitatem dedit nobis de⁹ pater vt filij dei nominemur ⁊ simus. j. Jo. iij. moraliter instruimur: q̄ sicut filij regis nō vadūt ad lupanar nec ad tabernas: nec ad loca vbi ludit ad taxillos ⁊c. sic nec xp̄iani: als degenerāt nec sequūtur hereditatem paradisi ⁊c. ¶ Quinta questio sup hoc qd̄ dicit Et aperti sunt celi. Querit̄ q̄re hoc: qz xp̄o semp fuerunt celi aperti. Oia nuda ⁊ apta sunt oculis eius. Ad heb. iij. Respōsio q̄ nō p̄pter ipsuz fuerūt celi aperti: sed ad ostēdenduz q̄ celi aperiunt̄ illis qui nouiter baptizant̄: secus ante aduentum xp̄i: quia vltra quinq̄ milia annoz celi fuerunt clausi generi humano. Eccle. Paradisi porta p̄ eus cūctis clausa est ⁊ p̄ virginē mariā iteruz patefacta est ⁊c. Ideo pueri qui decedūt post bap-

Dominica. i. post octa. epiphya.

ptismū anteq̄ peccēt mortaliter : statim euolat̄ via recta ad paradysum ⁊ statim inueniēt celū apertum. De quibus dicit christus portarijs paradisi. Sinite paruulos venire ad me: taliū em̄ est regnuz celoz. Matt. xix. Dic contra errozē mulierū dicentiū q̄ primo transeunt purgatorū ppter dolores matris ⁊c. Ezech. i. Cū esset i medio captiuoz iuxta fluuiū cobar apti sunt celi. Cobar v̄r baptism⁹ moraliter instrumur ne plozetis p tali bus filijs qñ decedūt: s̄z debet⁹ gaudere ac si rex faceret filium vestrum de curia sua ⁊c. sed flendi sunt filij adulti ribaldi ⁊c. Ap̄ls. i. ad Thes. iij. Nolumus vos ignorare de dormientib⁹. i. innocēter q̄e scentib⁹ vt nō tristemi ni sicut ceteri q̄ spem non habent. s. resurrectionis ⁊c.

Dñica. i. post octa. epi. Sermo. i.

Rediderūt i

eū discipuli ei⁹. Jo. ij. ⁊ in euangelio hodierno sc̄tā m̄ ecclia facit mētionē d̄ ill⁹ nuptijs i q̄b⁹ fuit dñs n̄r iesus x̄ps ⁊ ei⁹ b̄ndicta m̄r̄go maria ⁊ aliq̄ apli ⁊ discipuli. In sc̄tō euāgelio ostēdunt̄ ⁊ declarant̄ nobis tria: de q̄b⁹ poterim⁹ recipe p nobis materiā bone istructiōis. Primo ostēdit̄ in virgine maria m̄ia maternalis. Sc̄do in x̄po potentia diuinalis. Tertio in aplis credētia virtualis. De tertio dicit̄ thema. Credi derūt in ⁊c. Dico p̄mo q̄ in sancto euangelio ostēditur de ḡgine maria ei⁹ m̄ia maternalis. Jā videtis quō matres sūt misericordes erga filios qz cū filij aliqñ non petant ea q̄b⁹ indigēt: bona mater dat. Talis est ḡgo maria erga suos de uotos filios quos semp̄ oclis aptis respicit. Et si indigēt aliq̄ dat: ideo ecclia dicit̄ Maria mater gr̄ie mater misericordie ⁊c. mater gr̄ie. s. filijs. mater mie. s. pctōib⁹. tu nos ab hoste ptege in hora mort⁹ suscipe. Hec m̄ia maternalis ḡginis marie ostenditur in euangelio cum dicit nuptie facte sunt in chana galilee: ⁊ erat mater iesu ibi. Vocatus est autēz ibi ⁊ iesus ⁊ discipuli ei⁹ ad nuptias. Et deficiente vino dicit mater iesu ad eum. Vinū non habēt. Nota chana est quedam villa parua sita in puincia galilee.

Et sponsus cū parentibus venit ad ḡginez mariā q̄ tūc erat. xlv. annoz. ⁊ ab oib⁹ bus reputabāt sancta. Jō sp̄sus ⁊ amici ei⁹ reputabāt se beatos si ip̄a esset in nuptijs eoz ⁊ iuerunt ad eam q̄ pmisit eis venire: s̄z nō essent ibi dissolutiōes nec supfluitates ⁊c. Et de p̄silio ḡginis inuitabāt x̄pm q̄ p̄dicabat ibi ppe qui fuit etiā ibi cū discipulis ei⁹. O b̄ndicte nuptie ⁊ nobiliores mūdi: qz nūq̄ in mūdo fuerūt similes. Moral̄dic quomō in nuptijs que fiūt m̄a in mūdo nō est x̄ps neqz virgo maria nec discipuli x̄pi: s̄z demones p̄p̄t pctā q̄ ibi cōcurrūt sc̄z septē pctā mortalia. Primo i nuptijs p̄currit pctm̄ supbie in ornāmētis ⁊ vanitatib⁹ ⁊c. Jdeo nō venit ibi x̄ps s̄z leuiathaz q̄ est rex supboz. Job. xli. Leuiathā ip̄e ē rex sup oēs filios supbie. Sc̄do cōcurrūt pctm̄ auaricie qz p̄p̄t expēsas q̄s faciūt excessiuas expēdūt dotē ⁊c. Jō opz vos facere vsuras: furta: retētiōes ⁊c. ppter hoc nō venit x̄ps sed māmona Matt. vi. Tertiu pctm̄ est luxurie: qz intrat p oēs sensus corporales: p oculos respiciēdo mulieres pictas ⁊c. p aures audiēdo cātationes inhonestas: p nares sentiēdo odores de musco ⁊c. Jō nō venit x̄ps s̄z demō noie asmode⁹ q̄ occiderat. septē viros sancte sare. de quo Tob. iij. Quarto pctm̄ inuidie qñ vidēt alios melius indutos ⁊ mulieres melius ornatas. Jtē inuidia d̄ loco fedēdi honorabiliōri Jō nō ē ibi x̄ps: s̄z demō q̄ vocat̄ beelzebub Lu. xi. Quinto pctm̄ gula ⁊c. Jō venit illo beelphigor. ps. cv. Initiati sunt beelphigor ⁊c. Sexto peccatū ire: qz veniūt ⁊ p̄surgūt ibi rixe ⁊ indignationes de nihilo. Dic̄ exēplū de sc̄tō hose qui vidit lucifer⁹ sedēte in cathedra ad quem veniebāt demōes dādo p̄putū de malis q̄ fecerūt ⁊c. Jō nō venit eo x̄ps sed baalberith. Judic. ix. Septimo pctm̄ accidie qz dimittūt op̄a sp̄ualia: iō nō ē ibi x̄ps s̄z astaroth. i. reg. viij. Et iō qz nuptie vestre h̄nt malū initiū: ppter hoc diabol⁹ ponit ibi disturbiū. guerrā: diuisiōez ⁊c. Si vultis ergo vt in nuptijs v̄ris si x̄ps faciat̄ sicut fecit ille sc̄t⁹. Thob. de q̄ dicit scriptura sancta. Accesserūt ad cōniuiū: sed cū timore dñi nuptiaz p̄uiuiū exercebāt. Thob. ix. Et qz tales fuerūt

iste nuptie i chana galilee iō fuit ibi xps
 hgo maria z discipuli eius. Et i medio
 p̄adij vinū eis defecit. Qd̄ sentiēs hgo
 maria dixit intra se. O isti pfundetur in
 p̄tia filij mei: z sciēs hgo q̄ fili⁹ ei⁹ erat
 ver⁹ de⁹ z hō. sciēs q̄ ei⁹ potētia: qz puer-
 rat vxorē Loth i statuā sal: z aq̄s egypti
 in sanguinē: z hga in serpētē: sciēs q̄
 q̄ poterat puertere aquā in vinū dixit tā
 q̄s vero deo filio suo corā quo sedebat i
 mēsa. Vinū nō habēt. Rndit xps. Quid
 mihi z tibi mulier. q. d. quid ad nos: qz
 hoc ptinet ad sp̄sus. tñ expectet: qz nō
 dum venit hora mea. Nota diuersitatē
 voluntatū: hgo maria desiderabat vt fa-
 ceret miraculū anteq̄ defect⁹ vini cogno-
 sceret ne sp̄sus cōfunderet: p̄ oppositū
 xps volebat vt añ defect⁹ ab oib⁹ cogno-
 sceret vt in hoc miraculo honor dei ma-
 nifestaret: qlibet ip̄sōrū habebat sc̄tām
 intētionem. Tūc virgo vocat⁹ ministris
 dixit eis. Qd̄cūq̄ dixerit vobis. s. filius
 me⁹ facite. s. sine h̄dictiōe. Morali-
 ter hic m̄sa maternalis h̄ginis marie qz nō
 legit q̄ aliq̄s ipsam rogasset q̄ rogaret
 filiū vt p̄uideret de vino: s̄ ipsa habuit
 cor piū z dulce: z bñ expedit nobis. Quā-
 to ergo magis subueniet nobis si ip̄am
 inuocauerim⁹ deuote z veniet ad nos z
 domos n̄ras si ip̄am deuote salutaueri-
 mus di. sibi. Ave maria h̄uiler genib⁹
 flexis. Nota miraculū de illo pessimo
 pctōre q̄ nullū bonū faciebat nisi qd̄ de-
 uote h̄ginē mariā salutabat. Accidit q̄
 cito obiret sine pfessione: z statim fuerūt
 ibi demones vt acciperēt ei⁹ aiā: s̄ an-
 gel⁹ bon⁹ ip̄am defendit: eo q̄ erat deu-
 tus h̄gini marie. Dic quō iuerūt ad iu-
 diciū: z posit⁹ fuit i statera: z cū pctā ma-
 gis pōderaret q̄ bona: hgo maria po-
 suit manū in statera: z oēs demones ex
 alia pte: s̄ hgo maria obtinuit vt aiā re-
 diret ad suū corpus: zc. Jō dicit ecclesia.
 Mōstra te esse matrē sumat p̄ tēp̄ez zc.
 Sc̄o in sc̄to euāgelio oñdit de xpo po-
 tētia diuinali q̄ ostēdit opibus miracu-
 losis. Videbāt em̄ corp⁹ suū sicut z i ei⁹
 natinitate: sed nō videbāt diuinitatem
 quā debebāt credere p̄ miracula q̄ facie-
 bat q̄ nō poterāt fieri nisi a deo. Ideo di-
 cebat ipse iudeis. Si mihi nō vultis cre-
 dere opibus credite: opa em̄ q̄ facio te-

stimonium phibēt de me. Jo. v. z. x. Hec
 potētia diuinalis oñdit in euāgelio ho-
 dierno vbi d̄r q̄ erāt ibi. s. in nuptijs il-
 lis lapidee: hydrie seposite fm purifica-
 tionē iudeoz. Et vocatis iesus ministr⁹
 dixit eis. Implete hydrias aq̄. Et imple-
 uerūt eas vsq̄ ad sūmū. Et steterūt corā
 iesu sicut fili⁹ corā p̄re: q̄ nō dicit ego pe-
 to carnē: s̄ iā habeo panē. Ita illi expe-
 ctabant corā xpo vt faceret miraculum.
 Quib⁹ dixit xps. Haurite nūc z ferte ar-
 chitriclino. Et tulerūt amphoras plenas
 optimo vino ex aq̄ facto. Nūq̄ tale vinū
 natura p̄duxit: qz illud qd̄ faciebat xps
 p̄ miraculū erat meli⁹ q̄ qd̄ fecit natura
 Ut aut gustauit architriclin⁹ aquā vinū
 factū z nō sciebat ynde esset. Nota archi-
 triclin⁹ erat maio: dom⁹: z vocauit sp̄o
 sum dicēs ei. Omnis homo p̄mu z bo-
 nū vinū ponit z cū inebriati fuerint tūc
 id qd̄ deteri⁹ est: tu aut seruasti bonū vi-
 nū vsq̄ adhuc. Dic quō miraculū fuit di-
 uulgatū testimonio ministroz. Morali-
 ter sex hydrie significāt sex opa q̄ xps or-
 dinauit ad lauationē animarū vt purifi-
 cate possint intrare ad nuptias paradisi.
 Prima hydria est ablutio baptismatis.
 Ezech. xxxvj. Effūdā sup̄ vos aquā
 mundā z mundabimini ab oibus iniqui-
 tamentis vestris zc. Sc̄a est pfessio sa-
 cramētalis. j. Joā. j. Si p̄fiteamur pecca-
 ta nostra fidelis z iustus est deus vt re-
 mittat nobis peccata nostra: z em̄det
 nos ab oī iniquitate. Tertia est afflictio
 penitentialis. ps. cxvij. Feci iudicium
 z iustitiā: non tradas me calūniatibus
 me. Quarta est oratio sp̄ualis. Dic exē-
 plum quod habet. Lu. xvij. de illo pu-
 blicano dicēte. Deus propiti⁹ esto mihi
 peccatori zc. Quinta est donatio miseri-
 cordial. Mat. v. Beati misericordes qm̄
 ipsi misericordiā p̄sequētur. Sexta ē re-
 missio iniurialis. Mat. vj. Si em̄ dimise-
 ritis hoib⁹ peccata eoz: dimittet z vob⁹
 pater vester celestis delicta z peccata ve-
 stra. Si aut non dimiseritis hoib⁹: nec
 pater vester dimittet vobis pctā vestra.
 z Esa. j. Lauamini mūdi estote auferte
 malū cogitationū vestraz ab oculis me-
 is. Subdit. Si fuerint peccata vestravt
 coccinū quasi nix dealbabunt z si fuerit
 rubra quasi vermicul⁹ velut lana alba

Dominica prima post octa. epipha

erūt. Tertio ostēdit in scō euāgelio de sc̄is apl̄is credētia r̄tualis. De hoc dicit thēma. Crediderūt in eū discipuli ei⁹ q̄n viso miraculo adorauerūt eū tāq̄ ve rū saluatore. Jō dicit hoc fecit ies⁹ initiū signor̄ i chana galilee r̄manifestauit gloriā suā r̄crediderūt in eū discipuli ei⁹. Nota x̄ps cepit facere miracula i nuptijs: nō pri⁹ ne humanitas fantastica videre f̄t dicit. s. Tho. iij. pte. q. xxxvj. iij. iij. Chri so. ei dicit sup. Joā. q. x̄ps nō fecit miracula añq̄ aqua p̄uertit in vinū s̄z q̄d d̄z Jo. ij. Et habet i p̄nti euā. hoc fecit iitiū signor̄ ies⁹. Si em̄ fm̄ primā etatē miracula fecisset nō idiguissent israelite alio manifestante eū. cū tñ ioānes baptista dicat Joā. j. vt manifestet̄ i israel p̄pter ea ego veni in aqua baptizās: subdit sc̄tus Tho. vbi s̄. Decēter aut̄ nō incepit facere signa in p̄ma etate. Existimas sent em̄ fantasma esse incarnationē r̄ añ oportunū tēpus cruci eū tradidissent liuore liq̄facti. Nec obstat q̄ in libro de infantia saluatoris legit̄ q̄ x̄ps in sua pueritia multa miracula fecerit. Qz vt dicit sc̄tus Tho. ibi s̄. liber de infantia saluatoris est apocriphus. Nota quōsdē antiq̄tus nullis seruitorib⁹ suis manifestauit gl̄iam suā: s̄z oēs q̄tumcūq̄ sancti ibāt ad infernū. Sed modo hāc frigiditatē p̄uertit in vinum in cruce q̄ apuit ianuā celi merito sue passionis. Jō modo boni seruitores statim quando moriuntur hic habent gloriā.

¶ Sermo. ij. de eadem dominica.

Manifestauit

gl̄iaz suā Joā. ij. Thēma dat mihi motiū declarā di quot sint cōditiones p̄sonarū bonarū in hoc mūdo quibus de⁹ manifestat gloriā suā i alio mūdo Sed primo salutē d̄go maria r̄c. Manifestauit gloriā suā. Doctrina est cōis r̄ certa in sc̄ta theologia q̄ a principio mūdi vsq̄ ad aduētū x̄pi de⁹ nūq̄ vlli homini manifestauit gloriā suā: et tñ trāsuerūt de mūdo vltra q̄nq̄ milia annor̄ i quo tpe fuerūt multi sc̄ti amici de quibus dabat r̄ manifestabat multa alia bona sicut suā potētā dādo legē in multis miraculis. Et suā sapiētā dan

do suā m̄iaz r̄ clemētā dando eis plūres gr̄as: s̄z nūq̄ eis manifestauit suam gl̄iam. Autoritas. Legit̄ Exo. xxxij. de moyse q̄ loq̄bat̄ cum deo: tñ nō videbat deuz: imo petijt, a deo p̄ gr̄am sp̄alez vt oñderet sibi suā gl̄iaz dicēs. Dñe si iue ni gr̄am i r̄spectu tuo oñde mihi gl̄iam tuā. Rñdit sibi de⁹. posteriora mea videbis: faciē aut̄ meā videre nō poteris. Nota q̄ dictū est q̄ null⁹ vidit antexpi aduētū gl̄iaz dei siue diuinā essētā pie intelligēdū ē. s. p̄manēter r̄ plene beatifice. Dicit. s. Tho. i plerisq̄ passib⁹. s. in iij. di. xlix. r̄ in. q. de v̄itate. q. xij. de raptu. r̄ etiā i. ij. ij. q̄ paul⁹ r̄ moyses viderūt in raptu diuinā essētā. s. trāseūter qz eis fuit lumē gl̄ie collatum: nō p̄ modum habitus permanentis sed per modū passiois trāseuntis. Vñ nec simplici fuerūt b̄ri: s̄z poti⁹ rapti. Et hoc fuit eis ex sp̄ali priuilegio r̄ gr̄a cōcessuz. Nota quō de⁹ h̄z q̄daz p̄incipia. s. b̄titudines paradisi: r̄ quedā media. s. gratias enāgelicas: r̄ q̄dam posteriora signacula r̄ gr̄as q̄ fecit tpe moyli. S̄z q̄n moriebāt̄ oēs descēdebāt ad limbū iferni. s. adaz: noe: abraā: moyses: nulli eorū de⁹ dedit gloriā p̄ illo tpe: nec etiā sc̄tis innocētib⁹: nec ioanni baptiste: immo descēderūt oēs ad infernū: qz humana redemptio nondū erat cōpleta. De hoc autoritas. ps. lxxxvij. Quis ē homo q̄ viuet r̄ non videbit mortem: eruet aiā suā de manu inferi. q. d. nullus. Sed ex quo venit dominus noster iesus x̄ps r̄ compleuit opus misericordie nostre redemptionis: dicit thēma q̄ manifestauit gloriā suā quam tenuerat absconditaz vltra quinq̄ milia annor̄. patet thēma. Amore vestri quesui in sacra scriptura q̄bus r̄ quot conditionibus personarum de⁹ manifestat gloriā suā q̄n descendunt. Et inueni in quadam autoritate q̄ solum trib⁹ cōditionib⁹ personarū manifestat gloriā suā dicente. Gloria libani data est ei decor carmeli r̄ zaron. J̄p̄i videbūt gloriā dñi r̄ decorem dei nostri Esa. xxxv. Nota gloria libani. i. candoris siue albedinis s̄gt̄ personas innocētes. Decor carmeli idest tenelli. Ecce p̄sone pure obediētes zaron idest p̄ncipes merentium. Ecce p̄sone penitentes.

His tribus conditionibus personarum deus manifestat gloriam suam quam decedunt: scilicet.

Innocentibus pure.

Obedientibus plene.

Penitentibus condigne.

De quolibet istorum dicit thema. Manifestabit etc.

Dico primo quod deus manifestat gloriam suam infantibus innocentibus pure: sicut sunt pueri post baptismum qui sunt ab originali peccato purificati: tales autem sunt innocentes. id est non nocentes: quia nunquam nocuerunt alicui. Dicuntur puri: quia sunt totaliter ab originali peccato purificati. Dicuntur modo peccati originale est quaedam macula existens in anima ad instar mappae quae caderet in peluum plenam ieiunio. etc. Dicit enim. s. Tho. i. q. lxxxij. ar. i. quod peccatum originale est habitus: scilicet languor nature. id est inordinata dispositio ex dissoluitate armonie originalis iusticie. Est enim peccatum originale habitus corruptus non pura priuatio: quia dicit priuationem originalis iusticie et inordinatam dispositionem partium anime. Ita quod formale eius: ut dicit. s. Tho. ii. di. xxx. q. i. ar. iij. et etiam dist. xxxi. et prima. ii. q. lxxxij. ar. iij. est priuatio originalis iusticie. materiale vero est concupiscentia id est inordinatio partium anime. Unde scriptura. Quid est homo ut unmaculatus sit et ut iustus appareat natus de muliere. Job. xv. Nullus nisi sit in utero sanctificatus. Sed purificatus et mundatus in lixiuo baptismi: nec est alius modus mandandi: et hoc dicit gloria libani. id est candoris siue albedinis: si tales decedunt antequam peccent statim euolant: et deus manifestat eis suam gloriam. Dicuntur etiam vetulas quae dicuntur quod in immo transeunt purgatorium propter dolorem matris etc. De his dicit thema. Manifestauit gloriam suam. scilicet innocentibus. De hoc Auctoritas. Gratia et gloria dabit dominus. quia primo iam datur gratia in hoc mundo. scilicet in baptismo quam maximam gratiam faceret rex si filios rusticum adoptaret in filios: ut possent obtinere hereditatem regni. Hanc gratiam facit deus qui filios illorum rusticum ad eum in baptismo adoptauit in filios ut consequantur hereditatem paradisi. Tercio baptismus vocatur regeneratio in scriptura: scilicet: quia sicut vir et uxor sua generant filios legitimos etc. ita Christus de sponsa sua scilicet ecclesia regenerat fi-

lios. Et baptizatus est effectus filii regis Christi. Auctoritas. Videte quia est charitatem dedit nobis deus pro ut filii dei noiemur et sumus. i. Jo. iij. Tercio dicit primo gratiam dabit dominus: quia si filii: ergo et heredes. Prius ergo datur gratiam baptismalem predictis et secundo non priuabit bonis. scilicet gratia et glorie fructibus: qui ambulat in innocentia. Tercio ad titulum. iij. Apulus in persona illorum innocentium dicit. Non ex operibus iusticie que fecimus nos sed propter suam misericordiam saluos nos fecit. Questio est hic. Quid est de pueris absque baptismo decedentibus: et nunquid habebunt gloriam? Responsio quod non. Si dicatur quare: quia nunquam peccauerunt: nec corde: nec ore etc. Personis simplicibus videtur concludere hec ratio: quia tamen nihil valet: imo esset sitis stultitia querere a rege: quare non datur regnum suum filio rustici: qui nunquam fecit aliquid contra eum etc. quia regnum non datur extraneis: sed filiis legitimis. Jo. iij. Amen amen dico tibi nisi quis renatus fuerit ex aqua et spiritu sancto non potest introire in regnum dei. Sed quia nihil fecit deus: ideo non habet penam sensus: sed solum penam damni: nec displicet eis quia non habent gloriam nec habebunt scientes quod non pertinet ad eos: sicut non displicet rustico quod non habet regnum francie: quia sibi non competit: sed displiceret filio regis si non haberet regnum. Item quia non displicet tibi quod tu non habes alas quia non competit tibi: sed displiceret aquile vel falconi quibus competit habere alas. Idem de illis pueris qui gaudent et disputant inter se. Moraliter habetis hic duas doctrinas. prima quod illi pueri qui decedunt statim post baptismum non sunt flendi: quia certi sumus quod sunt in paradiso: nullus vultum fleret de filio quem rex reciperet de curia: et ipsum faceret magnus dominus imo gauderet. Idem de regina si reciperet filiam vestram. Ideo apulus. i. ad Thessa. iij. Nolumus vos ignorare de dormientibus. id est innocentibus in Christo quiescentibus. Sed flendi sunt filii adulti: superbi: auarissimi: luxuriosi: ribaldi etc. sed filii innocentes quando decedit potest dicere parentibus. Nolite flere super me: sed super vosipsums flete et super filios vestros. Lu. xxiij. Secunda doctrina est quod auisitis vos quod non ex culpa vestra pueri moriantur sine baptismo. quam in die iudicii resurgent in etate triginta annorum: petendo iustitiam etc.

Dominica. i. post octa. epiphaniæ.

Dic quomodo masculus in quadragesi-
ma die a conceptione habet animã. Fe-
mina ðo in .lxxx. die vt dicit glosa ordi-
naria super Leuiti. xij. Ideo auisentur
mulieres ne quãdo sunt grauide saltet:
currant: equitent: vel trepudiant. Ideo
christus. Videte ne cõtenatis vnũ ex his
pusillis. Dico em̄ vobis qz angeli eorũ
in celis semp vident faciẽ patris mei q̄
in celis est. Matth. xvij. Dico secũdo q̄
deus manifestat gl̄iam suam psonis obe-
dientibus plene. de pueris innocentibus
non vult deus nisi purificatione baptis-
malis: sed de adultis vult deus obedi-
entiã generalẽ. Hoc ostendit nobis christus
quando post sermonez quẽ ipse fecit de
gloria paradisi: venit ad eum quidã do-
ctor di. Magister: quid boni faciã vt vi-
tam habeam eternã. Matt. xix. Respon-
dit sibi xps. Si vis ad vitã ingredi ser-
ua mandata dei. At ille. Que: tunc xps
fecit mentionẽ de decẽ preceptis in qui-
bus reductiue stãt z includuntur oia pre-
cepta. De his decẽ preceptis dedit deus
decem digitos in manibus qui maxime
videntur ad memorandũ sicut sunt decẽ
digiti quibus operamur: ita sunt decem
precepta quibus meremur. Primũ prece-
ptũ ordinat cor: quia primũ z principale
quod requirit a nobis deus: sicut dñs a
subditis est fidelitas cordis: ne curram⁹
ad suos inimicos pro aliqua re mundi.
Secũdum ordinat os vt cũ reuerentiã lo-
quamur de dño: nõ iurem⁹ false pro ali-
qua re mundi nec enormiter: nec infide-
liter. Non assumes nomẽ dñi dei tui in
vanum etiam dicẽdo veritatẽ absq̄ vti-
litate vel necessitate: multo minus in fal-
sum zc. Tertium ordinat opus circa di-
ligentiã habẽdam in seruitio diuino fa-
ciendo: qz ipse dat nobis p̄uisionem zc.
Dic quomõ dñica est seruãda quiescen-
do ab omni ope z missam audiẽdo ser-
uatis quattuor p̄ditionib⁹. Alia tria or-
dinãt personã circa primos quorũ pri-
mi z principales sunt parẽtes. Ioh̄ dicit.
Honora patrẽ tuũ zc. Et vt ad hoc ma-
gis filij iclinent facit p̄missionẽ dicẽs: z
eris lögẽus sup terrã. Et ap̄ls ad ephē.
vj. Filij obedite parẽtib⁹ vestris in do-
mino: quod est primũ mãdatum in pro-
missiõẽ z eris lögẽus sup terrã. Nota

in dño: non contra dñm. Proximũ min⁹
principales sunt inimici. Etiam vult deus
q̄ circa inimicos habeamus patientiaz
ne sumamus vindictam. Ideo precepit
deus. Nõ occides: scz ea vindicte qz mihi
vindictã: scz reseruauĩ z ego retribuam.
Deute. xxxij. z ad Rom. xij. De alijs p̄xi-
mis di. Nõ furaberis: nec per rapinam:
nec per vsurã: nec p̄ retentiones: z sic de
alijs. Alia quattuor p̄cepta ordinãt ho-
minez circa seipm. Primũ ordinat p̄p̄riũ
corpus vt sit castũ. Sicut qlibet vult q̄
equ⁹ su⁹ caste viuat: ioh̄ dicit. Nõ mecha-
beris. Nota quomõ p̄ter infirmitiũ to-
tũ est luxuria z peccũ zc. Secũdũ ordinat
aiã: qz modicũ valeret corp⁹ castum z
ala putana p̄ desideria mala z p̄cupiscẽ-
tias. Ioh̄ dicit. Nõ p̄cupisces vxorẽ p̄xi-
mi tui. Tertium ordinat vt os nõ mēuat:
maxime in dñũ p̄xi in iudicio nec in
terra. Ioh̄ dicit. Nõ falsus testimoniũ dices
immo oportet restituere famã. Quartũ
ordinat cor di. Non p̄cupisces rẽ p̄xi-
mi tui. s. ad Tim. vj. Radix oĩm malorũ est
cupiditas. Seneca. Si ista duo p̄nomi-
na meũ z iũũ zc. Ecce hic ordinatio to-
tius bone vite erga deũ z p̄ximũ z seipz
Auctoritas. Si audierit z obfuerint
cõplebũt dies suos i bono z años suos
in gl̄ia. Ioh̄ xxxvj. ḡ manifestauit gl̄iam
suã psonis plene obediẽtib⁹. Dico ter-
tio q̄ deus manifestat gl̄iam suã pctõrib⁹
digne penitẽtib⁹ qd̄ bñ expedit nobis q̄
totiẽs peccam⁹ faciendo ð dei p̄cepta.
Ioh̄ dicit xps i primo sermone quẽ fecit.
Pniam agite. Mat. iij. Exinde scz post
ieiuniũ cepit iesus p̄dicare z dicere. Pe-
nitentiã agite. Ecce primum thema xpi.
Iteruz. Mat. iij. inq̄t ioãnes. Facite di-
gnũ fructum penitentie. Digna p̄nia in
q̄ttuor consistit: que possunt iterari scilz
toties quoties. Primũ est cordis p̄tritiõ
respectu mũdi vel fame v̄l honoris siue
p̄icti. Recogitabo tibi oēs an. m. i. ama.
a. mee. Esa. xxxvij. Scõz ẽ emãdandi p̄-
positũ: qz null⁹ rediret libenter ad emẽ-
dũ cibũ potionatũ siue venenatũ si euã-
deret semel. Sic oia pctã mortalia sunt
potiones aiẽ. Ioh̄ Ioh̄ viij. Uade z iã apli⁹
noli peccare. Tertium ẽ oris p̄fessio: q̄si ad
vomitũ se puocãdo vt eijciat eẽ cib⁹ po-
tionat⁹ de stomacho anime p̄fessio pctã

sua &c. prouer. xxviii. Qui abscondit scelera sua non diriget: qui autem confessus fuerit et reliquit ea misericordiam dei consequetur. Quartus penitentiae inuente observatio: aliter nihil valet confessio. Ideo scriptura sancta. Qui humiliatus fuerit &c. scilicet ad faciendum penitentiam erit in gloria. Job. xxij. Cor humiliatur per contritionem: os per confessionem: bursa per restitutionem: corpus per penitentialis afflictionem. Talibus deus manifestat gloriam suam. Deo gratias.

De eadem dominica. Sermo tertius

Drie sex positi

re sex purificationes. Jo. ij. hoc thema dat mihi motum rationem declarandi quae sunt illae quae deus ordinavit ad purificandum animas nostras: ut possint intrare paradisum: sex positi &c. sex. i. propter purificationes. Juxta intellectum spirituales quae volo tractare: sciendum quod in incarnatione domini nostri iesu christi fuit factum: ministerium iter filium dei et nostram humanitatem. quae sicut vir et uxor non sunt duo sed una caro. Mat. xix. Ita christus deus et homo non sunt due personae sed una. Itaque iam non sunt duo sed supposita: sex uero tantum sponsalia fuerunt facta in aula ueritatis uirginalis. Iohannes dauid loquens de christi diuinitate dicit. Ipsi autem tantum sponsus procedens de thalamo suo. ps. xviii. Sed nuptiae sunt non in hoc mundo: quia non est locus aptus nec sufficiens pro tantis nuptiis: sed fiunt in celo empireo. Auctoritas. Simile est regnum celorum homini regi qui fecit nuptias filio suo. Matth. xxij. Sicut enim in nuptiis architrictini nullus intrabat nisi prius lauaretur: et propter hoc erant ibi sex ydrie: ut dicit the. ad lram: sic nec in nuptiis paradisi potest aliquis intrare nisi prius mundetur et purificetur in hoc mundo: quia non intrabit in eam. scilicet gloriam aliquid coinquinatum aut abominationem faciens. Apo. xxi. propter quod christus sponsus posuit in hoc mundo sex ydrias. i. sex opera penitentialia ad laudandum et purificandum animas nostras.

Prima est contritio cordialis.

Secunda confessio sacramentalis.

Tertia afflictio penitentialis.

Quarta oratio spiritualis.

Quinta donatio misericordialis.

Sexta remissio iniurialis.

Prima ydria est penitentia operum penitentiae que est contritio cordialis. quoniam persona cogitat sua peccata et vitia et mala quae fecit: et perit di. O miser quod erit de me quia tot feci peccata. Verbi gratia. De quolibet statu. Primo de religioso qui non seruauit regulam nec constitutiones nec ordinationes sui ordinis: sed uixit ad libitum quando reducit ad se contritum dicendo. O miser quod erit de me &c. In ista ydria mundatur et purificatur anima maxime quoniam est ibi aqua lachrymarum: de hoc in planctu regis Ezechie. Ecce in pace amaritudo mea amarissima. Esa. xxxviii. Dic quoniam peccator semper est in guerris cum deo: sed contritio peccatorum facit pacem iter deum et peccatorem. idem dicit. Ecce in pace amaritudo mea amarissima. Pax enim causatur ex amaritudine. id est contritione. Uel quia ex pace. scilicet mundana amaritudo causatur. Hec enim pax est amara: amarior: amarissima ex amaritudine. id est contritione. Amara: quia perdidit gratiam dei. Amarior: quia perdidit hereditatem paradisi. Amarissima: quia est sententia ad damnationem infernalem. Secunda ydria est confessio sacramentalis. Nota quod confessor debet sedere tanquam iudex: et peccator ad eius pedes debet prosterni omnia peccata sua accusando se &c. Et in fine confessionis quoniam confessor absoluit anima purificatur ab omnibus culpis mortalibus de hoc figura. iiii. Reg. v. ubi habetur quod quidam nobilis homo qui erat leprosus uenit ad heliseum ut purificaretur ab eo a maculis leprose. Cui dixit propheta. Uade et lauare septies in iordane et recipiet sanitatem caro tua atque mundaberis. Et sic fuit factum: hoc fuit figurata confessio: uel flumen iordanis id est quod flumen iudicij. Ecce hic confessio in qua confessor est iudex: ideo debet sedere. peccator est reus qui debet lauare ibi septies id est prosterni de septem peccatis mortalibus: ad quae omnia alia peccata reducuntur. prius prosterni de peccato superbie. non solum in genere quia non sufficit sed in specie. Idem de alijs peccatis. et sic anima purificatur. O magna gratia est ista quod ex confessione peccator absoluit. Oppositum fit in iudicio humano in quo facta confessione criminum peccator sententiat et condemnatur &c. Iohannes est maxima culpa illorum qui nolunt prosterni immo stabunt per tres vel quattuor annos &c. Si prosternamur peccata nostra fideliter et iuste est deus

Dominica. i. post octa. epiphaniæ.

vt remittat nobis pctā nra scz virtute cō
fessiōis et emūdet nos ab oī iniquitate.
i. Jo. i. Prop̄ hoc est ordinatū ab eccle
sia vt q̄libet ad min⁹ semel in anno con
fiteatur scz in. xl. z cōicet in pascha. als
debet priuari ecclesiastica sepultura. Ju
xta decretalē. Oīs vtriusq; sexus. extra
de peni. z remi. Tertia ydria ē afflictio
penitētialis. Ratio est: qz occasione car
nis nre facim⁹ oīa peccata qz aīa ex sua
ppria p̄ditione semp vellet cōtemplari:
vt angeli: s; caro trahit ip̄am mō ad su
perbiā: mō ad auariciā: mō ad luxuriā:
et sic de alijs. Caro p̄cupiscit aduersus
sp̄. zc. ad Gal. v. Ideo caro ē corripie
da z castiganda afflictionib⁹ z ieiunijs
zc. qm̄ melius est q̄ pater corrigat filius
vel filiā q̄ q̄ vadat ad furcā. Sic corp⁹
est filius caro est filia. melius est q̄ corri
gat a te q̄ a sagionib⁹ inferni. i. a demo
nib⁹. Auctoritas. Si nosmetipsos diu
dicarem⁹: nō vtiq; a dño iudicaremur. i.
Corint. xj. Sed defect⁹ est n̄r qz p̄ sani
tate corporis abstinem⁹ libenter: z p̄ sa
nitate aīe nolumus aliqd̄ facere. Moies
armoz p̄ nihilo sustinēt tot labores: esu
riunt: sitiūt: portant arma ferrea zc. sed
pro aīa nihil. Ideo faciet de⁹ iusticiaz z
punitiōē in inferno. Auctoritas. Dico
vobis q̄ nisi p̄nīaz habueritis oēs siml
p̄bitis sicut illi. xvij. sup̄ q̄s cecidit tur
ris siloe: z occidit eos. Luce. xij. Nota
decimū octauū pctm̄. s. impenitentia fina
lis dānat hoīem. Quarta ydria est oīo
spūalis. Quidā faciunt solū orationem
corporalē: q̄ solū ore dicūt verba: s; cor
cogitat aliud siue de coquina: siue de fo
ro siue de taberna. S; oīo spūalis ē qn̄
q̄s cogitat corde qd̄ loq̄tur ore. Aug. in
regla. psalmis z hymnis cū oratis deū
hoc verseq̄ in corde qd̄ p̄fert in ore. Sic
ad hoc innuendū cōiungūtur due man⁹
que significant cōiunctiones oris z cor
dis: z tūc est oīo spūalis. verbi gr̄a. Qn̄
hō dicit pater n̄r vel aue maria: cor de
bet tūc cogitare cū quo loq̄tur. qz q̄ cū
papa vel rege loquit̄: cum magna reue
rētia loq̄tur nō se agitando vel induen
do. Sic hō in orōne loquitur cū summo
pontifice z rege xp̄o: quare cū magna re
uerētia als zc. iō apl̄s. Si orē lingua. s.
tm̄ spūs me⁹ orat: mēs aut̄ mea sine fru

ctu est. Quid gr̄. Orabo spū: orabo z mē
te. psallā spū: psallā z mēte. i. ad Cor.
xij. Talis oīo spūalis purificat animā
fm̄ q̄ declarat xp̄s. Lu. xvij. de illo pu
blicano q̄ ascendit ad tēplū vt oraret di
cens. De⁹ ppitius esto mihi pctōri: ne
sciebat aliā orōnem. De quo dicit ibidē
xp̄s. Amē dico vobis: descendit hic iusti
ficatus in domū suā. iō opz semp orare.
Luc. xvij. scz mane z sero nō desistere.
Quinta ydria est donatio misericordia
lis: qz de⁹ est liberalis: z maxime libera
lis. iō dicit ipse. Qd̄ supest date elemosy
nam: et ecce oīa mūda sunt vobis. Luc.
xi. Nota qd̄ supest scz facta restitutione
date elemosynam de bono iusto: z ecce
oīa scz peccata sunt vobis mūda. Si di
catur qd̄ faciā: qz multa furat⁹ sum et ni
hil habeo. R̄nsio fm̄ ius q̄ nō pōt solue
re cedat bonis: z est liberat⁹. Qz dicit re
gula iuris. xij. q. vj. c. i. Si res aliena p
pter quā pctm̄ est reddi possit z nō red
ditur: p̄nīa non agit s; simulat. Si autē
veraciter agit nō remittet pctm̄ nisi re
stituat ablatū si restitui pōt plerūq; enī
qd̄ auferit amittit: nec aliud h; vñ resti
tuat: huic certe nō possum⁹ dicere. Red
de qd̄ abstulisti. Hec Augu. Sic cedere
potestis z seruire deo i aliquo bono sta
tur: z orare p̄ illis q̄b⁹ tenemini: z sic nul
lus potest excusari a restitutione vel cor
porali vel spirituali. Thob. iiij. Ex sub
stātia tua non aliena fac elemosynam
Quomō poteris ita esto misericors. Si
multū tibi fuerit abūdāter tribue: si exi
guū tibi fuerit: etiā exiguū libenter im
partiri stude. Sexta ydria est remissio
iniurialis si vis vt de⁹ tibi remittat iniu
rias q̄s tu fecisti q̄ deū: remitte inimicis
iniurias quas tibi fecerunt. In puncto
enī q̄ remittis iūmico tuo: in eodē p̄cto
de⁹ tibi remittit qz de⁹ non pōt supari a
creatura in bonitate: qd̄ tñ fieret si tu re
mitteres z ip̄e non remitteret tibi. Dic
quō i iudicio p̄riculari vel vli de⁹ oñdet
aīe plagas suas dicēs. Ecce ego qd̄ su
stinui p̄ te videam⁹ qd̄ fecisti p̄ me. Bñ
dict⁹ q̄ tūc poterit dicere cū v̄itate. Et si
ego nō tm̄ feci p̄ vob; q̄tū vos fecisti p̄
me tñ amore v̄ri remisi talē iuriā zc. de⁹
est cōtēt⁹ ideo dicit ipsemet. Si dimise
ritis hoīb⁹ pctā eoz: dimittet z vobis

pater vester celestis delicta v̄ra. Si autē nō dimiseritis hoīb⁹: nec pater vester dimittet vobis pctā vestra. Mat. vj. Ecce quare dicit thema. ydrie sex posite fm. i. ppter purificatiōē. Deo gratias.
De eadē dñica. Sermo quartus.

Quodcūq; di-

xerit vobis facite. Jo. ij. Pro introductiōe sciēdū qđ iter oīa opa ⁊ vtiliora q̄ possumus facere p̄ n̄ra

salute p̄ncipali⁹ ⁊ maius est obedire mā datis dei: ⁊ nō existimet aliquis hoīm q̄ aliter possit intrare paradysum: nec per dñiū vel ptātez secularē nec sp̄uales nec p̄ pulchritudinē corpalem: sed p̄ humilē obedientiā: Et ideo ⁊ sensus corpis ⁊ inclinatioēs carnis ⁊ tentatioēs demonuz requirūt q̄ teneāt mādata dei. Et cōstat clare p̄ experiētiā quotidianā q̄ p̄sona que vult p̄sequi aliqđ bonū finale qđ p̄ seipsaz habere nō pōt: oportet q̄ sit placida ⁊ cōformis volūtati illius a quo illud bonū h̄z cōseq; ⁊ q̄ fm volūtate illi⁹ se regat. ⁊ hoc apparet i triplici bono. s. in bono corpis: in bono aie: ⁊ in bono vite. Primo in bono aie certū est qđ si homo desiderat habere scientiā qđ est vnū magnū bonū ⁊ perfectio aie quā p̄ suuz ingenium habere nō pōt: opz qđ habeat magistrū ⁊ stet ad regimē volūtati illi⁹. Unde p̄hus dicit. Opz addiscētē credere. Nam si magister diceret discipulo dicas a. Si diceret discipulus magistro ⁊ p̄bo q̄ est b: bene esset malign⁹ nec esset in gratia magistri. Scđo apparet in corpore. Si est aliqđ habēs infirmitatē ⁊ ne scit quō curabit: opz q̄ teneat ordinē medici ⁊ cōsiliū ad hoc vt sanitatē cōsequatur. Unde Augu. Semetipm interficit q̄ precepta medici seruare p̄tēnit. Nā si medic⁹ diceret vobis qđ comederitis caponē ⁊ comederetis bouē: nō cōsequeremini sanitatē. Tertio apparet in vita n̄ra. vñ figurā ⁊ exēplū habem⁹. Gen. xli. vbi legit. Trāfactis septē annis ybertatis q̄ fuerāt in egypto: ceperūt venire septem anni: inopie q̄s p̄dixerat ioseph: ⁊ i vniuerso orbe p̄ualuit fames in cuncta etiā terra egypti fames erat. Sed ioseph filius iacob p̄sciebat istā aduersitatē ⁊ ca-

ristiā futurā ⁊ factus fuit gubernator p̄ pharsonē in toto suo regno qui fecit in septē annis ybertatis p̄cedētib⁹ magnā puisionē ⁊: cū ppl's egypti veniret ad regem dicēs. Dñe ⁊ nos ⁊ filij nostri morimur fame. Rñdebat rex. Ite ad ioseph ⁊ quodcūq; dixerit vobis facite: quasi dicat si vultis liberari ab hac fame non regatis vos fm voluntatē vestrā: s; fm regimē ioseph. Nūc ergo gloriā paradisi nō possum⁹ cōsequi p̄ nosip̄os. Nunqđ est aliquis ita leuis q̄ possit ascēdere ad celū: certe nō s; si habet ascēdere opz q̄ ascēdat per manū xp̄i saluatoris. Nam esse nature per nos nō habem⁹: qz tu nō fecisti te q̄stum ad corpus: nec te creasti q̄stum ad aīam. Vñ ps. xcix. Scitote qm dñs ipse est deus: ipse fecit nos ⁊ nō ip̄i nos. Similiter esse gratie non possum⁹ habere nisi a dño iesu xp̄o. ad Ephe. ij. Gratia em̄ estis saluati per fidem ⁊ hoc nō ex vobis. Dei em̄ donū est nō ex opib⁹ ne quis glorie. Similiter esse glie nō possum⁹ habere nisi a deo. vnde ps. lxxiiij. Gratiam et gloriā dabit dñs. Opz ergo qđ postq̄ desideram⁹ habere gratiā ⁊ gloriā a deo q̄ sumus ei obediētes in mādatis: ⁊ q̄ regam⁹ nos fm voluntatē ei⁹. Sic em̄ exēplū habem⁹. Luc. x. Nā cū quadā die xp̄s p̄dicaret multas excellētias glie paradisi. O quō sciebat illas p̄fecte. Quidā legislator i amore illi⁹ glie fuit islamat⁹ dicēs xp̄o. Magister quid faciēdo vitā eternā possidebo. cui xp̄s. In lege qđ scriptūē: quō legis. Qui ait. Diliges dñm deū tuū ex toto corde tuo ⁊ ex tota aīa tua: ⁊ ex totis virib⁹ tuis ⁊ ex tota mēte tua ⁊ primuz tuū sicut teipm. Dixitq; illi. Recte rñdisti. Hoc fac ⁊ viues. Et iō virgo maria mater gratie sciēs q̄ qui vult salutē consequi opz q̄ se regat fm voluntatē filij sui. Dixit nobis thema. Quodcūq; dixerit vobis facite. Modo sum in materia quā intēdo p̄dicare. Sciēdū q̄ inter oīa alia q̄ xp̄s mādauit xp̄ianis ad gliaz habēdā est: q̄ suā sanctā ⁊ bñdictaz vitam imitemur: que representat in missa. Auctoritas. i. Corinthio. xj. ⁊ Luc. xxij. Hoc facite in meā cōmemoratiōē non dicit in memoriā passionis: sed simpliciter in meā cōmemoratiōē: quia non solum

Domínica sc̄da post octa. epiphaniæ.

passio: s̄z et̄ tota vita xp̄i adie natiuitat̄
vsq̄ ad diē ascēlionis ibi representatur.
Sed diceret aliq̄s q̄ hoc mandatū fue-
rit solū datum presbyteris. Sed dico qd̄
hoc mandatū a presbyteris ad laycos
dirigitur: presbyteris vt memorent vitā
xp̄i celebrando: laicis vt memorentur de
uote audiēdo. Et p̄pter hoc dicit thema
Quodcūq̄ dixerit vobis facite: s̄z hoc
memorando vitā xp̄i presbyteri deuote
celebrādo et̄ laici deuote audiēdo. Nūc
sum in materia predicāda. Et sciatis q̄
reperio q̄ a die qua xp̄s descēdit de ce-
lo per incarnationē vsq̄ ad diē quo ascē-
dit i celū tota vita ipsius rēsentata est
in missa solēni per triginta op̄a principa-
lia. Unde credo q̄ sunt multa alia op̄a q̄
nescimus. ideo Joā. penulti. et̄ vlti. Mul-
ta quidē et̄ alia op̄a fecit iesus q̄ nō sunt
scripta in libro hoc: q̄ si scribant̄ p̄ singu-
la nec ip̄m arbitror mundū capere posse
eos q̄ scribēdi sunt libros. Ita q̄ mūdus
nō posset ea capere vel cōphendere: aut
lingua hoīs dicere q̄stuz est de secretis.
Nā ita sūt sparsa ac multiplicata secre-
ta in missa sicut athomi in radio solis: et̄
nō p̄nt exprimi nec sciri: nec dici. Nā nō
se mouet presbyter in missa quin ibi sit
secretū. S̄z nunc dicā vobis p̄ncipalia:
et̄ sunt triginta. Ideo attēdite cū attētio-
ne. Primū est incarnatio. Sc̄dm natiui-
tas. Tertiu circūcisio. Quartuz appari-
tio. Quintū in templū p̄ntatio. Sextū in
egyptū descensio. Septimuz de egypto
recessio. Octauū inuētio in tēplo. Nonū
baptismi susceptio. Decimū ieiunij in-
choatio. Undecimū v̄a p̄dicatio. Duo-
decimū miracul̄ p̄ ostētio. Tredecimuz
cū apl̄is cenatio. Decimū quartū in hor-
to oratio. Decimū quintum sua captio.
Decimū sextū sua crucifixio. Decimū se-
ptimū in cruce oratio. Decimū octauum
lateris p̄foratio. Decimū nonn̄z septem
v̄boz locutio. Vigēsimuz humanitatis
dimissio. Vigēsimū primū populi illumi-
natio. Vigēsimū secundū ad inferna de-
scensio. Vigēsimū tertiu de cruce depo-
sicio. Vigēsimū quartum syndonis inuo-
lutio. Vigēsimū quintū resurrectio. Vigē-
simū sextū appariio. Vigēsimū septimū
panis comestio. Vigēsimū octauum ad
predicādū missio. Vigēsimū nonū papa-

tus institutio. Trigēsimū et̄ vltimū i celū
ascensio. Primū opus xp̄i fuit eius icar-
natio qm̄ descendēs de celo se posuit in
v̄tre v̄ginali induēs humanitatē. et̄ di-
co p̄ tato q̄ induit humanitatē: qz diui-
nitas erat secrete occultata sub hūanita-
te. Et debetis scire q̄ incarnatio fuit fa-
cta p̄ totā trinitatez: qz opa trinitatis ad
extra vt est maḡalis regula sunt indiui-
sa: sed tñ solus filius remāsit indut⁹ hu-
manitate. Sicut p̄ operationē triū hoīm
qui vestiūt vnā tunicā alicui eoz: cer-
tū est q̄ oēs induūt sed vn⁹ remanet in-
dutus et̄ non alij: et̄ sic pater et̄ sp̄itus sc̄tus
induerūt humanitatē filio: sed tñ sol⁹ fi-
lius remāsit humanitate indut⁹. Et hoc
dico q̄ hoc rep̄ntat̄ in missa solēni: et̄ nō
in alia. Nā qm̄ p̄br̄ intra sacristiam et̄ ibi
tres induūt eū: s̄z dyaconus et̄ subdia-
nus et̄ ipsemet se iduit alijs adiuuātib⁹
tñ ipse sol⁹ remanet indutus. Sic salua-
tor n̄r xp̄s summus sacerdos fuit indu-
tus in illa gl̄iosa sacristia. s. vteri v̄gina-
lis beate marie plena. reliquijs v̄tutū. et̄
gratiarū et̄ si vultis alti⁹ cōtēplari: sic vt
in sacristia reliq̄e et̄ ornāmēta et̄ alia p̄cio-
sa custodiunt̄ sic in illa p̄ciosa et̄ gl̄iosa
sacristia beate v̄ginis plena v̄tutibus et̄
gr̄a p̄seruabant̄ iocalia nostre salutis. s.
saluator mundi. Ista ornāmēta fuerunt
humanitatis: et̄ p̄tificialib⁹ fuit idut⁹ in
die veneris stādo i altari crucis. et̄ si ad-
huc alti⁹ vultis cōtēplari sicut presby-
ter secrete induit se in sacristia. Nā nul-
lus de populo videt sacerdotē se indue-
re: sic qm̄ xp̄s summus pontifex induit se
humanitate in sacristia beate v̄ginis p̄
missa dicēda in altari crucis: nullus de
pp̄lo iudaico vidit nec sciuit ip̄m: tñ fuit
incarnat⁹. Et si vultis pl⁹ cōtēplari sicut
presbyter in sacristia induit septē vesti-
mēta. Primū est: si est ep̄s sandalia: sc̄bz
amictus: tertiu alba lōga: quartū singu-
lū: quintū manipul⁹: sextū stola: septimū
casula. Sic xp̄s summus sacerdos indu-
tus fuit in vtero v̄ginis marie septē idu-
mētis: q̄ sunt. viij. dona sp̄us sancti. De q̄-
bus Esa. xi. Egrediet̄ virga de radice
iesse et̄ flos de radicib⁹ ei⁹ ascēdet et̄ rege-
scet sup eū sp̄us dñi: sp̄us sapientie et̄ in-
tellectus: sp̄us p̄silij et̄ fortitudinis: sp̄us
scientie et̄ pietatis: et̄ replebit eū sp̄us ti-

Sermo

lxxx.

Fo. lxxxv.

moris dñi. Itē Esa. iij. Apphēdēt septē mulieres virū vnū in die illa. s. incarnationis. Nota septē mulieres sūt septē dona spūscī q̄ accipiēt virū vnū. s. xp̄s. Ecce quō ista septē dona spūscī quib⁹ xp̄s fuit indut⁹ repñtant p̄ istas septē vestes quib⁹ sacerdos induit se. Ecce primum opus xp̄i bene ergo dicit. Hoc facite i meā cōmemorationē. s. incarnationis. Scdm opus fuit eius natiuitas: q̄ voluit nasci in diuersorio palā z manifeste. Et iā nō claruit sicut dies. Itē voluit nasci inter ioseph z virginē mariā z iacere inter bouē z asinū. Itē audita fuit z visa multitudo angeloz dicētū. Glia i altissimis deo. Luc. ij. Itē pastores dicebāt. Trāseam⁹ vsq̄ bethleē: z videam⁹ hoc n̄bū qd̄ factū ē: qd̄ fecit dñs z ostēdit nobis. Ecce ergo q̄ stabat in illa sacristia glia secreta. postea in natiuitate se manifestauit publice. Et hoc repñtat presbyter qñ exit de sacristia. Nā pb̄r repñtat xp̄s dyaconus beatā ḡgine z subdyaconus ioseph q̄ erat collateralis xp̄o. Duo aut̄ acoliti repñtant bouē z asinū. Lux quā portant acoliti in candelabris. repñtat illā claritatē q̄ resplenduit in nocte illa. Chorus canēs gloria p̄ri repñtat choroz angeloz canentiū. In exitu p̄sbyteri de sacristia cantat̄ introit⁹ p̄ quē repñtant̄ gaudiū pastorū sonatiū fistulas. Itē sacerdos exit de sacristia bñ ablut⁹ facie z manib⁹ cū casula aurea: z tot⁹ mūdus sine macula cū leticia magna. Hoc fit ad designādū q̄ ita xp̄s fuit nat⁹ absq̄ macula de ḡgine. Unde dauid in spū sciēs natiuitatē xp̄i esse imaculatā dixit. ps. xvij. In sole posuit tabernaculū suū: et ip̄e tāq̄ sp̄sus p̄cedēs de thalamo suo q̄ exiuit tot⁹ formosus tanq̄ sponsus q̄ exit cū annulo: z hoc repñtat ep̄s q̄ iduit annulos. Tertiu op⁹ fuit qñ octaua die voluit circūcidi. z q̄ diligēter meditaret̄ q̄re dabat̄ circūcisio videret excellentiā hui⁹ opis quō xp̄s se hūiliauit. Nā sicut latroni datur cauteriū igneuz vel scinditur in aure in signū furti vt cognoscatur Sic deus in signum illius furti qd̄ fecit adā faciebat hoies circūcidi in illa parte verecūdosa. Et tñ lz xp̄s nō teneret̄ ad circūcisionē nec ad incisionem cū nō venisset p̄ illā gnationē corruptā. s. adē. s.

erat purus sine macula voluit tamē circūcidi. Et hoc repñtat pb̄r qñ inclinat⁹ coram altari dicit. Confiteor zc. Nā lz pb̄r fuit confessus sacramentaliter als in dānationē suā accedit ad altare si ha beat cōsciētā peccati mortalis: z copia assit confessoris: z facta cōfessione quib⁹ non habeat peccatū mortale tñ tenet̄ se dicere pctōrē etiā si esset ita sanct⁹ sicut iohannes baptista. Et hoc ad ostendēdū z significādū q̄ xp̄s qui est initiū et plenitudo totius sanctitatis ostendit se peccatōrē subiiciens se legi circūcisōis. Auctoritas. Misit deus filiū suū factū ex muliere factū sub lege vt eos q̄ sub lege erāt redimeret. ad Gal. iij. Quartū op⁹ fuit apparitio: qñ de fine mūdi a parte orientali: duxit reges p̄ signū stelle: z ibi ip̄e sepe inter bestias iacentem eū adorauerūt: z obtulerūt ei aurū thus z mirrhā. Hoc p̄sentat presbyter qñ post cōfessionem inclinat se profunde: z sic capite iclinato adorat z dicit. Aufer a nobis dñe zc. Et sicut reges obtulerūt tria. s. aurū thus z mirrhā: sic presbyter inclinat⁹ offert thus p̄ deuotam orationē dicens. aufer a nobis. Offert aurū cum adorat altare cū reuerēti adoratiōe. Offert myrrhā amarā qñ facit signū crucis ad absolutionē z remissionē zc. z etiā signādo se memorādo dolozose amarā passionem xp̄i: quasi dicēs illud. Tren. ij. memoria memor ero et tabescet in me aīa mea. Et hec memoria dolozosa representat amaritudinē myrrhe. Quintū opus qd̄ fecit saluator n̄r fuit q̄ voluit presentari in tēplo: z beata virgo iter brachia sua portauit eū ad tēplū: et obtulit eū sacerdoti z erāt ibi Symeō: z illa sc̄ta anna p̄phetissa laudātes deū. Et hoc repñtat pb̄r qñ vadit ad cornu altaris ante librū dicēs introitū misse. Dyaconus z subdyacon⁹ existētes ad latera repñtant symeōnē z annā: z acoliti z alij q̄ audiūt officiū q̄ nō debēt accedere ad altare repñtant quō virgo maria z ioseph stabāt a longe humiliter audiēdo. Et lz potuisset accedere ad altare virgo maria cū esset sc̄tissima: tñ voluit nobis relinq̄re exēplū q̄ nō debem⁹ accedere ad altare. Nume. j. z. iij. Quisquis externo rū accesserit occidet. Et qñ symeō acce-

Dominica .i. post octa. epiphantie.

pit xps in vlnis suis cātavit. Nūc dimit-
tis zc. In quo sūt quattuor vsus. 3o ps-
byter in repñtatione huius facit q̄ttuor
opa. Primo cātat Introitū. Secdo. Kyrie
leyson. Tertio gloria i exelsis. Quarto
ofonē. Sextū opus xpi est qñ aufugit de
terra pmissiōis in terrā egypti dās locū
furori herodis: z stetit ibi z sua mater
sanctissima z ioseph septē annis: q̄bus
trāfactis redierūt tanq̄ exules. Et hoc
repñtat in missa qñ subdiaconus vadit
ad dicēdū eplam: z pbr remanet cū dya-
cono z fugit separās se ab altari z sedet
in cathedra: z ibi sedēdo facit septē opa
repñtātia illos septē annos q̄b⁹ xps cū
mre z ioseph fuit exultat⁹. Primo em le-
git eplaz. Secdo rñsorium. Tertio alla.
Quarto psam. Quinto administrat sa-
crificiū corā eo. s. aqua z vinū. Sexto bñ
dixit incēsum. Septimo dat bñdictionē
dyacono. Hec septē repñtat q̄ saluator
fuit septē annis i egypto. Septimū op⁹
fuit d egypto recessus. s. qñ postea redie-
rūt de egypto in terrā pmissionis post
mortē herodis regis. Et post eoz reditū
mater ei⁹ z ioseph duxerūt eū ad tēplū
in hierl: z ibi fuit amissus: z post tridū
fuit reptus iter doctores de rebus legis
interrogās: vt dicit hiero. i. plogo biblie.
Hoc repñtat pbr qñ surgit de sede z ve-
nit ad altare: z ibi cū magna diligentia
considerat z audit euāgeliū: z magis do-
cet dū cōsiderat. q. d. xps in tēplo audie-
bat iudeos z interrogabat: sicut dicitur
Luc. ij. z sic illa cōtēplatio quā facit ps-
byter audiēdo euāgeliū nō est nisi q̄daz
interrogatio ad ostēdēdū q̄ xps prudē-
ter interrogans istruebat doctores i fi-
de. in fine angel. cantat Credo in vnum
deum zc. vbi sunt pncipia fidei catholi-
ce. de q̄b⁹ xps instruxit iudeos. Octauū
op⁹ fuit inuentio dñi nri iesu xpi i tēplo
s. cū beata vgo maria inuenit eū in tem-
plo: z tale gaudiū habuit q̄ nō poterat
lachrymas cōtinere. Videatis qd fecit
xps: statim vt vidit matrē suā ad eā re-
currit pfortando z osculādo z tūc egres-
sus est cū illis in nazareth. z q̄uis esset
dñs mundi tñ voluit esse subdit⁹ illis. vt
d: Luc. ij. z has cōsolatiōes repñtat ps-
byter qñ dico Credo vtit se ad populū
z dicit dñs vobiscū: z osculat libz enā-

gelij. Et post hoc administratio quā facit
in altari parādo corporalia z calicē z ea
que ad sacrificiū ptinēt repñtat illud mi-
nisteriū z seruitiū qd dñs noster facie-
bat sue sanctissime matri. Et ideo ipse-
met dicebat Mat. xx. Filius hois nō ve-
nit ministrari sed ministrare. Inuabat
em ioseph patrē suū putatiū in officio
carpentarij. Ratio: qz propter senectutē
nō potera duceret cerrā: nec secare ligna
grossa: ideo iuuabat eum. Et ideo dicit
magister nicol. de lyra super illo passu.
Nōne hic est faber fili⁹ marie. Mar. vj.
q̄ ioseph cuz xpo vtebatur suo officio. z
ideo dicebāt. Nōne hic est fili⁹ fabri. qz
xps iuuabat ioseph credebant iudei qd
esset fili⁹ ei⁹. o q̄ stulti. Nonū opus fuit
baptismi susceptio: qñ fuit in etate. xxx.
annoz venit ad baptismū. z lz non fuit
ei necessarius: tñ hoc fecit vt sanctifica-
ret aquas in nostrā saluationē. Et hoc
repñtat in missa qñ pbr abluit man⁹: nō
ne iā abluit psciētā p p̄fessionē sacramē-
talē z manus ante missam: certe sic: sed
iō pbr lauat man⁹ nō vt lotiōe indigeat
sed ad representādum q̄ xps nō indige-
bat baptismo cum esset in eo plenitudo
sanctitatis: tñ propter humilitatē z no-
strā vtilitatem voluit baptizari vt daret
v̄tutē aq̄s ad abluēdū nos. Et pbr non
obstāte qd sit confessus sacramentaliter:
etiā q̄stūcūq̄ sit sanctus z sine aliq̄ ma-
cula peccati d: tñ lauare manus suas.
Ideo dicit psbyter. Lauabo inter inno-
cētes manus meas: q̄si vellet dicere. q̄-
uis sim purus z mundus a macula pcti:
ppter qd sum cōputatus inter inno-
cētes: tamen dñe p representatione illius
ablutiōis: lauabo: sicut vos q̄uis essetis
plenitudo sanctitatis: tamē voluistis la-
uari. Decimū opus est q̄ postq̄ baptiza-
tus fuit intrauit desertum: z ibi ieiuna-
uit. xl. diebus z xl. noctibus. Mat. iij. in
q̄bus nullā refectionē corporalez sum-
psit: sed stetit semp in oratiōe nō p seip̄o
cū nō indigeret: sed pro nobis peccatori-
bus. Et hoc representat in missa qñ sa-
cerdos se ponit ad altare z ibi in medio
iunctis manib⁹ se humiliat dicens. In
spiritu hūmilitatis z in animo contrito
suscipiamur domine a te zc. Ad ostēdē-
dum humiliationē z pstrationes quas

xps saluator noster faciebat in deserto oratio. Et post hec sacerdos se vertit ad pplm dicens. Orate p me fres etc. ad ostendendum qd xps pro nobis orabat. Et significat orationem quam xps faciebat in deserto: qd erat multum secreta: qz non audiebatur ab aliq. Ita dicit sacerdos tunc secreta orare qz non debet audiri ab aliquo. Undecimum opus fuit qd postquam ieiunavit in deserto: incepit predicare et clamare alta voce. pniaz agite appropinquabit enim regnum celorum. Mat. iij. Et ante ieiunium non sic se manifestavit clare: sed voluit occulte agere pniaz in deserto instruendo homines occulte agere pniaz: et quare debeant peccata et vitia vitare: et hoc faciendo discurrebat per villas et castra etc. et sicut verbo docebat: ita etiam per opus ostendebat. Ideo dicit Act. i. Cepit ihesus facere et docere. Notate hoc gentes qd esset magna benignitas et humilitas in imperatore vel rege si ipsemet iret per regnum suum in plateis publicando et percomizando legem novam. Sic fecit xps nec parabat sibi sedes ad predicandum: sed ascendebat super aliquem lapidem moticulum siue colliculum: et sic predicabat fide. Nam in principio non habebat in tanta reverentia a iudeis qd pararet sibi locum immoderidebant eum. Et hoc representat pbr qm dicit alta voce prefationem. Et ad ostendendum qd sicut xps ea que predicabat ore opere ostendebat: ideo pbr debet semper tenere in pfatione manus altas: ad ostendendum qd illi que predicant verbum dei debent exemplo et opere demonstrare illud quod verbo predicant et loquuntur. Iohannes dicebat aplos ad Rom. xv. Non enim audeo aliquid loqui eorum que per me non efficit xps in obedientiam gentium verbo et factis. Duodecimum opus est miraculorum officio: qz non solum ostendebat per opera ea que predicabat: sed etiam per miracula suam doctrinam confirmabat que nullus nisi deus potest facere illa perficiendo et precipiendo tanquam deus. Cecos enim illuminabat: paralyticos sanabat: surdis auditum restituebat: mutis loquelam: mortuis vitam. Et hoc representat sacerdos qm dicit sanctus sanctus etc. Ter dicitur sanctus ad notandum qd miracula que faciebat non faciebat virtute humana: sed virtute divina que uno numero existens est in tribus divinis personis scilicet patre et filio et spiritu sancto. Et ulterius dicit osanna. i. obsecro

salva nos. in quo ostendit qd xps faciebat miracula per salute nostra. Decimum tertium opus fuit cum apostolis cenatio. Xps enim postquam predicabat predicationem confirmabat per opera virtuosa et miraculosa: et cum appropinquaret tempus sue passionis venit ad cenam facendam cum discipulis suis. ibique secreta fecit eis magnam sermonem quam nullus evangelistarum nisi sanctus Joannes scripsit: et hoc representatur in missa quando sacerdos canonem ita secreta dicit qd nullus audiat nisi qui sunt prope eum. Sic illum sermonem quam fecit iesus nullus audiuit nisi apostoli. Decimum quartum opus fuit in horto oratio. Christus enim post dictum sermonem exiit in hortum gethsemani ad orandum: et ibi tribus vicibus oravit deum patrem dei. Pater si possibile est: transeat a me calix iste. Mat. xxvj. Spiritus promptus est: caro autem infirma: propter amaritudinem passionis quantum ad sensualitates. In tertia vice quando oravit: factus est in agonia: et gutte sudoris facte sunt quasi gutte sanguinis decurrentis ad terram: et tunc venit angelus confortans eum: non qd indigeret: sed sicut servus confortat dominum suum quous sit robustus dans sibi bonum cor dei. Confortamini: quia modo habebitis victoriam de inimicis: sic angelus domino nostro dicebat. Dominus: modo anime sanctorum patrum que expectant vos in sinu abrahe iam sentiunt redemptionem tuam esse paratam et sic confortamini in vestra humanitate. Tunc clementissimus dominus fecit orationem pro seipso et pro nobis: pro seipso rogans deum patrem de sua resurrectione: non qd esset de ea incertus vel impotens ad resurgendum tamen hoc faciebat in quantum homo. Item oravit pro nobis ut sicut ipse constantem et voluntarie recipiebat mortem pro nobis: sic nos ardentes et fortes essemus ad sustinendum mortem et labores pro ipso et qd resurgeremus gloriosi. Et hoc representat in missa qm pbr facit super calicem tres cruces dei. Benedictam: ascriptam: ratam etc. signando illas tres orationes quas fecit in horto. Postea facit duas super hostiam et calicem particulariter: ad ostendendum qd per duobus rogabat. scilicet pro seipso et pro nobis. Quintum decimum opus fuit sua captio. Postquam enim oravit ecce venit magna multitudo iudeorum cum gladiis et fustibus et xps benignissime

Dominica .j. post octa. epipha.

mus voluit capi ab eis et ligari et duxerunt
 ipse ligatus cum magno vituperio et magnis
 iniurijs ad Annam: deinde ad cyprianam: ad
 Pylatum: ad Herodem: et finaliter ad Pylatum
 qui dedit sententiam ut crucifigeretur a qua sententia
 noluit appellare: sed baiulas sibi crucem in
 qua debuit crucifigi duxerunt eum ad montem
 caluarie. Et hoc representat in missa quando sa-
 cerdos tenet hostiam in manibus volens com-
 secrare. d. benedixit: fregit et c. signum crucis
 quod facit sacerdos signat sententiam mortis da-
 tam a pylato super christo. Decimus sextum opus
 fuit sua crucifixio: quia post latam sententiam mor-
 tis ductus fuit ad montem caluarie: et ibi inter
 duos latrones suspensus fuit ita alte quod to-
 tum corpus pendebat in duobus clavibus fixis
 in manibus. Et hoc representatur quando sacer-
 dos leuat hostiam inter manus suas: per
 dexteram intelligitur bonus latro a dextris
 et per sinistram malus latro a sinistris: et ho-
 stia in medio duarum manuum representat christum
 pendentem in medio duorum latronum. Albe-
 do hostie significat corpus christi album et
 discoloratum propter emissionem et effusionem
 sanguinis. Post hoc eleuat sacerdos cali-
 cem: quasi diceret. pater omnipotens offerimus
 tibi precium nostre redemptionis. Et hoc si-
 gnificat quod christus in cruce obtulit suum san-
 guinem deo patri in redemptionem humani
 generis. Decimus septimum opus fuit in cru-
 ce oratio: quia quodam diu fuit viuens in cruce non
 cessauit orare: Unde dixit. Heli heli la-
 mazabathani. quod est dictum latine. Deus
 meus deus meus ut quid dereliquisti me.
 Dicit beatus hieronymus quod oratio quae
 dixit continet centum et quinquaginta versus
 psalterij: que incipit ab illo psalmo. Deus
 meus respice in me: versus ad versus
 In manus tuas commendo spiritum meum.
 Ita quod versus quos christus dixit existens in cru-
 ce fuerunt tot in numero quod sunt psalmi in
 psalterio. Et maledicti iudei quodam diu stetit
 in cruce non cessauerunt ei facere iniurias et
 vituperia dei. O tu maledicte qui decepisti
 mundum. O tu incitator qui alios saluos fa-
 cis: salua te ipsum. Alij dixerunt. O prodi-
 tor qui dixisti quod destrueres templum dei et re-
 edificares illud in triduo et c. Et christus beni-
 gnissimus nihil respondebat eis: sed con-
 tinuabat suam orationem. Et hoc representat
 presbyter quando extendit brachia sua dei. Un-
 de et memores et c. tenendo brachia sua ad

modum christi in cruce pedentis. Decimus octa-
 uum opus fuit lateris perforatio: quia sic esset
 totus vulneratus et haberet illas quattuor
 plagas terribiles in manibus et pedibus:
 tamen etiam amore nostri sustinuit quod corpus
 suum aperiret lancea: unde exiit sanguis et
 aqua. Magnus miraculus fuit: quia iam san-
 guis suus dispersus fuerat in sudore fla-
 gellationis spinarum coronationis: et manuum et
 pedum perforatione. Et hoc representat quando
 presbyter cum hostia facit quinque cruces
 dicens. Per ipsum et c. quae significant quinque pla-
 gas christi principales. Decimus nonum opus
 fuit verborum platio: quoniam si pedes christus in cru-
 ce dixit septem verba principalia. Primum quando
 orauit pro suis crucifixoribus. Pater ignosce
 illis quia nesciunt quid faciunt et c. Crediderunt
 enim se suspendere vnum peccatorem et suspen-
 derunt christum. Secundo fuit quando latroni dixit
 Amen dico tibi: quia hodie mecum eris in
 paradiso. Tertio quando aspexit matrem
 in angustia et dolore ad pedes crucis: ita
 mirum erat quod non sindebatur cor eius pro
 dolore que sibi dicebat. O filij dilectissi-
 me loquimini latroni non matri et c. Tunc
 ait mulier. Ecce filius tuus. Et ad Jo-
 annem. Ecce mater tua. Quartum dixit. Heli
 heli lamazabathani. Hoc est Deus meus
 deus meus: ut quid dereliquisti me. Non fuit de-
 relictus a deitate: sed ab amicis et apostolis
 Quintum: sitio. Sextum: consummatum est.
 scilicet opus nostre redemptionis. Septimum
 pater in manus tuas commendo spiritum meum
 et inclinato capite emisit spiritum. Et hoc re-
 presentatur in missa quando presbyter dicit alta vo-
 ce. Pater noster et c. In qua septem sunt petitio-
 nes secundum vii. verba quae christus dixit in cruce: et
 propter hoc sacerdos dicit illud alta voce
 Viginti opus fuit humanitatis diuisio
 postquam enim mortuus et plagatus fuit voluit in
 tres partes parti. Prima pars fuit corpus sanctissi-
 mum quod remansit in cruce. Secunda pars fuit san-
 guis qui fuit effusus in terra ad pedes cru-
 cis. Tertia pars fuit anima quae descendit ad in-
 feros: et hoc modo christi humanitas fuit diui-
 sa. Et hoc representat presbyter quando frangit ho-
 stiam in tres partes: non tamen diuinitas
 ab aliqua earum partium fuit separata: sed
 tota erat cum corpore et etiam cum anima: sicut si
 pomum diuidatur in plures partes: tamen in
 omni parte erit odor: sic licet humanitas christi
 fuit diuisa: tamen tota in quolibet parte eius personae

liter et supposita erat diuinitate plena sicut quilibet pars vitri est plena sole hoc est luce solis. Vigesimo primo opus fuit populi illuminatio quam conuertit multas perditiones personarum. Uolebat enim quod iam apparet fructus sue passionis. id est primo conuertit latronem qui fuerat male vite. Secundo conuertit centurionem qui dixit. Vere filius dei erat iste: et vere hic homo iustus erat. Tertio conuertit populum inimicum: quod ut dicitur. Lu. xxiij. Omnis turba eorum que simul aderant ad spectaculum istud et videbant que fiebant percussiones pectora sua reuertebant. Non quod non omnis turba conuertebatur: quod malitia scribarum et phariseorum non conuertebatur: sed gentes simplices et ignorantes reuertendo dicebant. O misericordiam credo quod redemptor noster crucifixus est. Et quod Christus in passione conuertit hac tres perditiones personarum: id est primo dicitur ter Agnus dei etc. Nam primo dicimus Agnus dei pro quolibet peccatore: ut sicut deus peccat latroni: sic et nobis peccatoribus. Secundo dicimus Agnus dei petendo sicut dominus peccasti centurioni et eum illuminasti: sic illumines et parcas cuiuslibet habenti regimen populi vel animarum ut salutem consequatur. Tertio dicimus Agnus dei petendo: o domine sicut populum inimicum conuertisti: ita conuertas populum communem christianum: et illum conseruare digneris in pace et miserere peccatis eorum. Vigesimo secundum opus fuit quod noluit ascendere recta via in celum: sed sua humanitate prius multum secrete descendit ad inferos ad dandum gloriam sanctis patribus: qui statim videntes eum habuerunt gloriam. Nam expectauerunt eum in signum abrahe cum desiderio magno quasi per quicquid millia annorum. Et hoc representat quam patrum partem hostie dimittit secrete cadere in calicem: et ibi inebriatur ad denotandum quod in christi descensu ad inferos inter sanctos patrum inebriate gloria christi quod nesciebant quid agere debebant: et cum ista dulcedine amoris laudabant deum dicentes illud Lu. i. Benedictus dominus deus israel: quod visitauit et fecit redemptionem plebis sue. Vigesimo tertium opus fuit quando post suam benedictam mortem voluit deponi de cruce per manus ioseph ab arimathia et nichodemus: qui de licentia pylati eum amouerunt de cruce. Tunc beata virgo cum maria magdalena et alijs erant in circuitu plorantes. Nam beata virgo osculabatur oculos eius dicitur. O oculi glo-

riosi qui vident corda hominum et abscondita cordium. Deinde aures dicitur. O aures sacrate que audiunt melodias angelorum. Deinde nares dicitur. O nares benedictae que sentiunt odorem paradisi. Deinde faciem. O facies iocunda que datur angelis gloria. Deinde vulnus lateris dicitur. O porta gloriosa per quam habemus ingressum in paradysum. O fideles christiani qui desideratis gaudium paradisi: iam est porta aperta quam filius meus vobis aperuit. Deinde manus dicitur. O manus que formauerunt omnia. Deinde pedes dicitur. O pedes benedicti qui sustinent totum mundum et mensurant gloriam paradisi. Tunc maria magdalena et alij fideles appropinquabant iesu festinantes per adorando eum osculando. Et hoc representat in missa quando datur pacem et per modicum spacium tenet corpus christi in manibus ante communionem. Tunc enim presbyter vel sacerdos si bonus est debet cogitare dolorem quem habebat beata virgo maria cum tenebat iesum christum dominum nostrum in gremio: et etiam dolorem marie magdalene et aliorum iuxta corpus christi contemplando vulnera et plagas quas pro nobis sustinuit etc. Vigesimo quartum opus: fuit quam voluit ungi balsamo et mirra et inuolui in syndone munda. Deinde poni et includi in monumento. id est sepulchro nouo lapideo sine aliqua fractione. Et hoc representat in missa quam videlicet sacerdos sumit corpus domini nostri iesu christi. Nam corpus presbyteri est monumentum nouum christi dico nouum quod in corpore presbyteri aut sacerdotis non debent esse sordes vel macule peccati: sicut in monumento iesu christi vbi nondum quisquam positus fuerat: sic debet esse nouum per puritatem et castitatem. Et sicut monumentum erat lapideum et firmum: sic presbyter debet esse fortis et firmus in fide et bona vita. Et sicut corpus christi fuit inuolutum in syndone munda: sic corpus presbyteri debet esse mundum per castitatem. quod intus habet reponi corpus christi. Et sicut corpus christi fuit balsamatum: sic corpus presbyteri debet esse plenum virtutibus: ut iustitia: penitentia etc. Item credere possumus pie. Licet tex. biblie non dicat quod beata virgo maria magdalena et alij fideles credentes quod christus resurgeret tertia die collegerunt sanguinem qui sparsus fuerat ad pedes crucis: et cum magno honore fuit positus in aliquo va-

Domínica prima post octa. epi.

se mūdo z repositus in sepulchro cū cor-
pore. Nā sciebat beata v̄go maria q̄ cū
corpore tertia die resurgeret. Ideo p̄sby-
ter tanq̄ sepulchrū xp̄i accepit sanguinē
O cor p̄sbyteri tu es sepulchrū xp̄i facti⁹
z preciosi⁹ q̄ sepulchrū hierl̄m. Nā illud
est lapideū z tu es ad imaginē dei z simi-
litudinē. Itē corp⁹ p̄bri vel sacerdoti est
vinctū z p̄secratū: z iō magis sc̄m zc. Itē
in sepulchro fuit corp⁹ xp̄i mortuū: sed in
corpore sacerdotis viuū. Itē ibi fuit semel
positū hic aut̄ toties quoties sumit̄. Itē
corp⁹ xp̄i nō tetigit sepulchrū lapideū eo
q̄ fuit inuolutū lintheaminibus: z tñ d̄r
sanctum. quanto magis corpus p̄sby-
teri debet dici sanctū: qz corp⁹ christi nō
in eo ponitur inuolutū: sed zc. O p̄sby-
ter cogita bene de istis. Vigésimūquintū
opus fuit quādo resurrexit de vita mor-
tali ad vitā immortalē: tunc repertū fuit
monimētū apertū. Et representatur in
missa quādo p̄sbyter vadit de medio al-
taris ad cornū: z significat q̄ illud corp⁹
fuit mutatū de vita mortali ad immorta-
lem. Item in altari ostēdit publice calicē
vacuū: ad ostendendū q̄ monumentum
fuerit repertū vacuū z apertū. Itē diaco-
nus plicat corporalia ad denotādū q̄ in
sepulchro fuerūt repta lintheamina pli-
cata z inuoluta. Vigésimū sextū opus fuit
apparitio q̄n post gloriosam resurrectio-
nem apparuit marie magdalene z disci-
pulis. Tūc pie credēdū est qd̄ primo ap-
paruit beate virgini cum sc̄is z angelis
O cogitate quantā consolationē habuit
bt̄a virgo maria q̄n vidit filiū suū cū tan-
ta multitudine sanctorū z sc̄i patres re-
uerenter eam salutātes dixerūt. Regina
celi letare: de cetero cessa flere: qz quam
meruisti portare: resurrexit sicut dixit.
Et hoc representat p̄sbyter in missa quā-
do dicit cōionem que significat v̄ba con-
solatoria: que beata virgo habuit cum fi-
lio suo. Vigésimū septimū opus fuit q̄n
apparuit discipulis sc̄as in medio eorū z
dicēs: pax vobis. Et representat hoc p̄bri
q̄n vertit se ad ppl̄z dicēs Dñs vobiscū.
Vigésimū octauū op⁹ fuit ad p̄dicādum
missio q̄n voluit ascēdere in celū vocauit
ap̄los dicēs eis. Eūtes in mūdū vniuer-
sum: p̄dicate euangeliū oī creature. Qui
crediderit z baptisat⁹ fuerit: salu⁹ erit.

Mar. vi. z Mat. xvij. Eūtes. s. in mūn-
dum vniuersum: docete oēs gentes ba-
ptizantes eos In nomine patris z filij z
spiritus sancti. Et hoc representat in mis-
sa quando p̄sbyter dicit Itē missa est.
quasi dicat populo Itē ad prandium: qz
perfectum est sacrificium sicut christ⁹ di-
xit. Itē in mūdum vniuersum. Ita sacer-
dos completo seruitio dicit. Itē zc. Vigē-
simū nonū opus fuit papatus institutio
quando pro missum sancto petro z alijs
apostolis compleuit ponēs eum in pos-
sessione papatus. Per ista verba Jo. xxi.
Pasce oues meas. tūc institutus fuit pa-
pa. Etia z alijs dixit. Accipite spiritū san-
ctum quorum remiseritis peccata remit-
tuntur eis: z quorum retinueritis reten-
ta sunt. Joā. xx. Et hoc representat quā-
do in fine misse p̄sbyter se humiliat in-
clinando z dicit. Placeat tibi sancta tri-
nitas zc. Tunc reddit gratias osculādo
altare: et significat humilitatem et mise-
ricordiam infinitā per quas deus voluit
se tantū humiliare dando hoībus tantā
potestate. s. dimittēdi peccata: quod so-
li deo conuenit. Quis enim potest dimit-
tere peccata nisi sol⁹ deus? Et ideo p̄sby-
ter inclinat se ad denotādū q̄ anteq̄ de⁹
se inclinasset vt esset homo: homines nō
habuerūt tantā potestātē. Deinde signat
se z populū signo crucis. ad denotādum
absolutionē peccatorū que fit v̄tute san-
cte crucis. Trigésimū opus fuit in celū
ascensio q̄n vidēte matre sua cū aposto-
lis z alijs discipulis. ascēdit ad celos z ele-
uatis manib⁹ b̄ndixit eis. Luce. vlti. Et
hoc representat p̄sbyter in missa q̄n dat
b̄ndictionē Unde ex illo ecclesia duxit in
consuetudinē q̄ ep̄i in fine misse dēt be-
nedictionē: et etiā sacerdotes. Et qd̄ chri-
stus postea ascēdit celum significatur in
hoc q̄ p̄sbyter reuertitur ad sacristiaz
vnde exiuit. Ecce quō vita christi repre-
sentat in missa solēni. Ideo dicit thema.
Quocūq̄ dixerit vobis facite. s. representan-
do in missa totā vitā xp̄i: z nō solū passio-
nē. Et ideo bone gētes hoc facite in meā
p̄memorationē. s. qd̄ vos p̄sbyteri deuote
celebretis memorādo vitam christi et
vos laici deuote audiat̄. nō loquendo
in missa: nec appropinquando ad altare
sed tacite orādo: ita q̄ nō turbetis alios

Sermo

i.

Jo. lxxvi.

astantes. **J**o. **h**go maria dicebat. Qd cū
q̄ dixerit vobis facite. Vos christiani q̄
estis dilecti audite iudiciū patris scz mis-
sam vt salui sitis. iō missa vocat iudiciū
vt in maiori reuerētia habeat. Nā p̄sby-
teri debēt esse multū inflāmati in isto sa-
cramēto. Etiā populus cū magna deu-
otione z reuerētia debet audire missaz z
zcordat scriptura dicēs. Iudiciū patris
audite filij: id est vos xp̄iani qui filij dei
estis. i. Jo. iij. Videte qualē charitatem
dedit nobis pater vt filij dei noiemur et
scim⁹ z sic facite vt salui sitis. Ecclesia.
iij. Quod nobis concedat omnipotens
deus. Amen.

Dñica. ij. post octa. epiph. Sermo. i.

Secute sunt eū

turbe multe. Mat. viij. In
presenti sermone intēdo de-
clarare modos quib⁹ possu-
mus ire ad gloriam: credo q̄ erit mate-
ria deo acceptabilis et gratiosa nobis
utilis z proficia: sed primo salutē vir-
gloriosa zc. Secute sunt eū zc. Pro hui⁹
verbi declaratione sciendum q̄ est vna
auctoritas que videtur esse contra the-
ma. Quis est homo vt sequi possit regē
factorem suum. Ecce. ij. Ita q̄ videtur
impossibile ipsum sequi. Et dicit thema
Secute sunt eum turbe zc. Et concordat
tur sic. Quoniam sequi xp̄m potest intel-
ligi dupliciter. s. per equiparantiā z si-
militudinem. Primo modo impossibile
est ipsum sequi: qm̄ sicut stelle dicuntur
sequi solem non per equiparantiā sed
per similitudinē ab oriente in occidēte:
ita de xp̄o qui dicit sol in scriptura. Ma-
lach. vi. Dicit deus pater. Orietur vo-
bis timentibus nomen meum sol iustic-
ie. Sol iusticie canit ecclia xp̄s de⁹ no-
ster. Et nos xp̄iani dicimur stelle. Dan.
xij. Qui ad iusticiā erudiūt multos erūt
quasi stelle i perpetuas eternitates. Si-
cut em̄ stelle sequūtur solem non p equi-
parentiam: quia impossibile est: sed per
similitudinem: sic xp̄iani dicuntur sequi
christum non per equiparantiā: quia
illud est impossibile: z sic intelligitur illa
auctoritas. Quis est homo zc. s. p simi-
litudinē seruādo doctrinas suas z fidez
catholicā tenēdo ei⁹ mādāta z cauēdo a

peccatis. Hoc modo est necessarius seq̄
xp̄m: z iuxta hūc modū dicit thema. Se-
cute sunt eū turbe multe. Et ideo iuxta
motiuū themat⁹ oportet declarare quot
modis z quibus debem⁹ z possumus se-
qui christum per similitudinem: z inue-
ni in sacra scriptura quattuor modos
quō debemus sequi christum.

Primo sicut lumen resplendens.

Secdo sicut ductorem precedentem.

Tertio sicut patrem reuerendum.

Quarto tanq̄ principalē excellentē.

Pro q̄libz istoz dicit t̄ze. Secute sūt zc.
Dico p̄mo q̄ debem⁹ seq̄ xp̄m sicut lu-
mē resplēdēs: qm̄ illum qui vult de no-
cte bene icedere: oportet lumen precede-
re ne homo cadat. Sic qui vult bene et
recte ambulare in nocte hui⁹ vite dz se-
qui xp̄m qui est vera lux: qz sicut in lucer-
na sunt tria. s. cera mollis z fragilis: bō-
bix: z lux sic in xp̄o sunt tria. s. caro mol-
lis z fragilis similis in specie carni nre.
Et sicut cera sine masco pcedit ab ape:
sic caro xp̄i a v̄gine maria: qz nō ex virili
semine: s. mystico spiramine d̄bū dei fa-
ctū est caro. Scdm̄ ē bōbix. s. ei⁹ aia sc̄is
suma albissima ppuritatē Tertiu⁹ ē lumē
scz diuinitas sc̄a. Et ista tria nō sunt ni-
si vna lucerna. i. vna p̄sona xp̄i qm̄ in lu-
cerna humanitatis est lumē diuinitatis
ad illuminādū se z oēs alios: qd nō pos-
set nisi esset de⁹. Sequamur ergo hoc lu-
mē seruādo ei⁹ doctrinas ne cadam⁹ de
uīates in errorib⁹ z falsis opinionibus.
De isto lumine p̄ph̄ia. Esa. ix. P̄pls q̄
ambulabat i tenebris vidit lucē magnā
habitātib⁹ in regiōe vmbre mortis lux
orta est eis. Nota populus qui ambula-
bat in tenebris. s. errorz z falsaz opinio-
num q̄stū ad intellectū In istis tenebris
fuit mūdus q̄ usqz venit lumē. s. xp̄s d̄ns
de⁹ nr̄: nō solū q̄stū ad simplices ignorā-
tes s. etiā quātū ad magnos p̄hos qui
licet ponerēt vnū primū principium zc.
Tamē statim cadebāt in errorem dicen-
tes q̄ etiam erant alia principia. s. ma-
teria z forma z priuatio. S. p̄pls q̄ am-
bulabat in tenebris vidit lucē magnā. s.
doctrinā euāgelicā habitātib⁹ in regio-
ne vmbre mortis. s. per malā vitam z vi-
tiosam. lux orta est eis. Tenebre dicunt̄
ecce i intellectu p̄pter errores intellect⁹:

Dominica secūda post octa. epīpha.

vmbre vero mortis dicuntur pctā. Ideo dicit zacharias Luca. i. Uisitauit nos oriēs ex alto. Illuare his q̄ in tenebris cōtra errores intellectus. et i vmbra mortis sedent: scz cōtra peccata et malā vitā ad dirigendum pedes nostros: scz in itellectu et affectu. in viam pacis. Dic quō xps illuminauit nos duodecim cōclusio bus fidei. Ecce magis illuminata ē mō vna vetula et plus scit de deo q̄ sciuerit antiq̄tus oēs philosophi. Prima cōclusio est. Credo in deū patrē oīpotentē creatorē celi et terre. Nunq̄ philosophi sciuerūt istā cōclusionē. Idē pōt dici de alijs articulos fidei. Dicat semel. Credo. inducendo vt ipm dicāt qualibz die de mane et sero genibus flexis ad instar militis homagiū facientis et. ad Ro. x. Si p̄fitearis in ore tuo dñm iesuz et i cor de tuo credideris. et. salu⁹ eris. De hac sequela luminis ipsemet xps. Ego sum lux mūdi q̄ sequit̄ me nō ambulat in tenebris sed habebit lumē vite. Joā. viij. Ergo secute sunt eū et. Dico scdo q̄ de hem⁹ seq̄ xpm sicut ductorē p̄cedentem: qm̄ qui habēt ire per longā viā ignotā et piculosā oportet eos habere ductorē quē sequat̄. De⁹ in principio hui⁹ mūdi p̄sentis vite dedit duos ductores humano generi: scz adam et euam: qui i p̄ma diēta errauerūt viam. Adam recessit ad sinistrā: eua aut̄ ad dextrā. Qm̄ sicut in corpe est dextra et sinistra: sic etiā in affectu. Amor d̄ dextra: timor autem sinistra. Eua peccauit amore: scz habēdi sciētā vt deus. Adā aut̄ peccauit timore ne cōtristaret suas delirias vt dicit Augustinus. Nota practice quō eua portauit de fructu vetito ade: et sic p̄tra totū gen⁹ hūanū errauit viam: peccādo amore vel timore. Deide de⁹ dedit multos ductores alios. s. patriarchas p̄phetas: et etiā oēs errauerūt. Un̄ dicit Aug. in lib. de natura et grā. Si oēs sancti et sancte dū hic viuerent interrogati fuissent: vtrū sine pctō essent oīs vna voce clamassent. Si dixerimus qz peccatū nō habem⁹ ipsi nos seducimus et veritas i nobis nō est: excepta hac v̄gine maria: de qua p̄pter honorē dñi cū de pctis agitur: nullā volo prorsus questionē habere. Itē Esa. liij. Oēs nos quasi oues er

rauimus: et vnusq̄sq̄ in viā suā declinauit et. Propter hoc de⁹ pater misit nobis aliū ductorē: scz filiū suū benedictū q̄ vt esset visibilis recepit humanitatē q̄ sequēd⁹ est nō solū tanq̄ lumē: sed etiā tanq̄ ductor q̄ nūq̄ errauit viā. i. pe. ij. dicit scriptura. Sequimini vestigia eius q̄ pctm̄ nō fecit. Necessitas sequēdi hunc ductorē potest declarari p̄m̄ b̄iua et pericula: q̄ sunt in via adhinc vsq̄ ad celū i qua sūt septē b̄iua. scz septē pctā mortalia: et septem virtutes opposite. Qui ergo vult ire ad paradysum: sequat̄ ductorē xpm: attēdendo p̄ quā viā iuit ipse v̄bi gratia. Primū b̄iuiū est de superbia et vanitate ad sinistrā p̄ quā vadūt plures vt dñiz p̄lati ad infernū: et de māsuetudine et humilitate ad dextrā: p̄ quā iuit xps ductor noster. Et ipm sequūtur humiles et mansueti. Ideo d̄. Matt. xj. Discite a me qz mitis sum et humilis corde: et iuuenietis requiem aīabus vestris et. Scdm̄ b̄iuiū est de auaritia et cupiditate per quā vadūt auari ad infernū. scz vsurarij et. cū iuda. Et de mīa et liberalitate ad dextrā per quā iuit xps et oīs qui ipm sequūtur. s. misericordes. ideo Lu. xij. Videte et caute ab oī auaricia. Tertiū ē de luxuria et carnalitate p̄ quā vadunt ad infernū luxuriosi et cubinarij et. Et de mūdicia et puritate p̄ quā iuit xps v̄go maria et. et v̄gines et casti qui ipm sequunt̄. de quibus dicit ipse. Sunt eunuchi q̄ seip̄os castrauerūt p̄pter regnū celoz. Matt. xix. Castra hō vitando occasiones: opportunitates et malas societates et nō scindēdo aliqd̄ mēbrum a corpe. Quartū est inuidia et malignitas q̄ est via tenebrosa: p̄ quā vadūt ad infernū inuidi et de amore et charitate per quā iuit ductor n̄r iesus xps: qz q̄cqd̄ fecit p̄ nobis: totū fecit amore: quē sequuntur charitatiui. Ideo dicit ipse. In hoc cognoscēt oēs: qz discip̄li mei estis: si dilectionē habueritis ad inuicē. Joā. xij. Quintū est de gula et voracitate via est aquosa p̄ quā vadūt ad infernū oēs gulosi et. Alia est de abstinētia et parcitate per quā xps iuit tota vita sua et ipsuz sequuntur abstinētes. Lu. xxi. Attēdite ne grauent̄ corda vestra in crapula et ebrietate et curis huius vite et. Sextuz est de

ira et iniquitate via est petrosa per quam vadunt ad infernum omnes iracundi et vindicativi. Alia est de patientia et benignitate. per quam iuit dux noster iesus christus. Nota eius patientia circa eius crucifixores dei. per dimittite illis: non enim sciunt quid faciunt etc. Lu. xxiij. Et ipsum sequuntur pacifici quibus dicit. Pacem relinquo vobis: pacem meam do vobis. Jo. xiiij. Septimum est de accidia et ociositate per quam vadunt ad infernum omnes ociosi. Alia est de negligentia et oppositate per quam iuit christus qui fuit diligentissimus in omnibus et ipsum sequuntur diligentes dei. Dum tempus habemus operum bonum ad omnes Ad gal. vi. Ecce quomodo sequendus est christus tamquam dux procedens. Hinc iacob ait fratri suo esau. Precedat dominus meus ante servum suum: et ego paulatim sequar vestigia eius. Gen. xxxij. Benedictus qui potest dicere cum sancto. Job. xxiij. Vestigia eius secutus est pes meus via eius custodiui et non declinaui ex ea. Dico tertio quod debemus sequi christum tamquam patrem reuerendum. Dic quomodo boni filij sequuntur corpus patris quando ducit ad sepeliendum plorando etc. per omnes christianorum est unum. scilicet christus. Auctoritas. Omnes vos fratres estis. Dicit christus christianis. Et patrem nolite vocare super terram. Jo. illi qui levant infantem dicunt patrum diminutive. unum est enim pater vester qui in celis est. Mat. xxiij. Nota patrem nolite vocare super terram: sed in hac generatione spirituali ecclesia est mater christus autem est pater: qui in cruce pro nobis mortuus est: cuius mors et passio dicitur nobis esse reces et quolibet die presentis in memoria: ipsius sequendo per penitentiam ut boni filij. ideo dicit ipse. Si quis vult me sequi: abneget semetipsum et tollat crucem suam et sequatur me. Mar. viij. Nota abneget semetipsum. id est sensualitatem: quoniam omnes sensus corporales et membra declinant ad malum. Gen. viij. Sensus et cogitatio humani cordis propria sunt ad malum ab adolescentia sua. Ideo oportet abnegare semetipsum. id est sensualitatem et tollere crucem penitentiae: que ad instar crucis christi habet quattuor brachia. id est quattuor opera principalia. Brachium inferius quod figitur in terra: significat cordis contritionem que est secreta intus in corde. Brachium superius est emendandi propositum iuxta voluntatem dei vivendo: alte ad deum respiciendo. Dextrum significat confessionem oris quod ad dexteram confessor

ris se ponere dicitur: ne videatur a confessorum recundet vel si est mulier ne confessor tectetur. Brachium sinistrum significat iniuncte penitentiae observationem. Si quis vult post me venire abneget semetipsum. id est proprias inclinationes et sensualitates. et tollat crucem suam et se me. Lu. ix. Quarto sequi debemus christum tamquam principalem excellentem qui suis militibus ipsum sequentibus dat magna premia et salaria. scilicet gloriam celi. ideo. Eccli. xxiij. Gloria magna est sequi dominum: longitudo enim dierum assumet ab eo. Si hoies armorum modico salario sequuntur ad bellum principem cum tot periculis et laboribus: quanto magis nos christiani debemus sequi principem nostrum iesum christum qui dat nobis magnam salariam. scilicet regnum celorum sine tantis periculis. Ideo pseuerando in bona vita sequamur ipsum in presenti per gratiam et in futuro per gloriam. Deo gratias.

De eadem dominica. Sermo. ij.

Ece leprosus

veniens adorabat eum. Matt. viij. pro huiusmodi declaratione iuxta intellectum spiritualem que volo tractare: sciendum quod christus in sacra scriptura nominatur multiplex per diversas excellentias. Inter cetera dicitur medicus. Ratio: quia sicut bonus medicus primo studet theoreticam: deinde practicam. Sic christus theoreticam medicine in studio trinitatis per eternam generationem de patre intem quod dicitur fons sapientie. Eccli. i. fons sapientie verbum dei in excelsis. Et quando voluit praticare venit in hunc mundum quia in celo non est aliqua infirmitas peccati. quia ibi nullus peccat nec corde nec ore. Sed in hoc mundo sunt infirmi: quia nullus sine crimine vivit. Jo. christus motus pietate venit ad curandum infirmos. Aug. Magnus de celo ad nos venit medicus quia magnus per totum mundum ubique iacebat egrotus. Et propter rationem sue benedictionis. De ista materia habet Mat. ix. et Mar. ij. et Lu. v. Nota quod semel quidam sanctus homo iuitavit christum ad praedium. Et dixit textus euangelij quod accesserunt publicani et peccatores et discubebant cum iesu et discipulis suis. Quod videtes pharisei inimici christi murmuraverunt et dixerunt discipulis christi. Quare cum publicanis et peccatoribus manducat magister

Dominica. ij. post octa. epipha.

vester. Rñdit xps di. Nō est op^o valēti-
bus medic^o: sed male hñtib^o. p^otz q̄ quō
xps dicit se esse medicū q̄ venit ad curā-
dū ifirmos. iō dicit euāgeliū hodiernuz
q̄ qdā hō leprosus venit ad eū vt sanare
tur ab eo. hoc dicit thema. Ecce leproso^o
veniēs. s. ad xp̄z medicū zc. p^otz thema.
In quo thema. ostenduntur nobis duo.
Primo nra malicia criminalis. ibi.
Ecce leprosus.

Secūdo vera medicina v^otualis. ibi.
Ueniens adorauit eum.

Quātū ad p̄mū nota q̄ lepra est terri-
ribilis z horribilis infirmitas secū affe-
rēs. vij. defect^o magnos. Jō s̄ḡt septem
pctā mortalia: iō pctōz d̄r leproso^o prim^o
defectus est: qz inflat hōiem Jdeo s̄ḡt
pctm̄ mortale supbie q̄ nō est nisi inflatio
cordis: qñ psona cogitat gen^o suū: hono-
res vel dignitates: officiū vel sciētia cori
flāt ad supbiā ad itra: z statī seq̄t pōpaz
vanitas ad extra. Cōtra tales dicit scri-
ptura. j. ad Cor. v. Et vos inflati estis et
nō magis luctū habuistis. humiles aut
z simplices z paupes gaudere pñt: qz in
iudico statī pputabūt cū xp̄o. Sed inflati
sūt magni dñi z plati q̄ hñt magnū ppu-
tū dare. Sapiē. vij. Iudiciū durissimū in
his q̄ p̄sunt fiet. Exiguo ei pcedit mīa.
Potentes aut potēter tormēta patient.
No. quō cuilibz qñ morit̄ sit iudiciū du-
rū qñ dicit xps. Redde rōnē villicatiōis
tue. Luc. xvj. Primo de cogitatiōib^o cor-
dis: d̄ oib^o mal^o: desiderijs inuidijs odijs
zc. Jdē d̄ oib^o v^obis ociosis: horis: d̄ cib^o
z idē de oib^o opib^o. S̄z iudiciū durū fit
qñ nō solū de psona sua s̄z etiā de domo
z familia h̄z dare rōnē. si sustinuit ribal-
dos. si fecit supfluitates: q̄lit nutriuit fili-
os z filias No. j. reg. iij. d̄ heli sacerdote
qz nō corripuit filios suos fuit plagat^o
cū filijs z pp̄lo z fuerūt iterfecti. xxx. mi-
lia z vltra. archa dei fuit capta. filij hely
in p̄lio occiosi: ip̄e hō morte preuēt^o. Ex
hortare p̄ correctiōe puerorū S̄z iudiciū
durissimū fit qñ nō solū h̄z dare rōnē de
psona sua dñō. sed ēt de oib^o vasallis z
subditis: de aiab^o sibi cōmissis. Jō dñi
z magni plati mag^o deberēt flere q̄ gau-
dere z supbire. Jō dicit: z vos inflati estis
Secūdo defect^o lepre est q̄ puocat sitim.
Jō s̄ḡt pctm̄ auaritie: qm̄ auar^o s̄ep̄ sitit

nec pōt satiari pecunia. Declaret iuxta
silitudinē esuriēt^o q̄ videt mēfaz abūdā
tē z nō pōt comedere q̄ nō satiat ex solo
visu: qz esca nō itrat int^o vbi est esuries.
Jdē de esurie diuitiaz q̄ ē in corde q̄ nō
itrat pecunia: s̄z ponit i bursa vel tacea
q̄ satiat: s̄z nō satiat cor auari s̄z si auar^o
biberet vnā grādē mensurā de auro vel
argento liq̄facto tūc satiare^o ne āpli^o si-
taret. Jō dicit scriptura Eccl̄s. v. Auar^o
nō implebit pecunia. s̄z impleat bursa vl ta-
cea auari. Et q̄ amat diuitias fructū. s.
satiat: nō capiet ex eis: qz nō itrat in-
tro vbi est sitis. Jsta est rō q̄re maiores
dñi sūt etiā maiores raptores z p̄dones
s̄z si paup hō recipit aliqd̄ d̄r latro z pu-
nit. Dic historiā de pyrata capto ab ale-
xādro magno. Cui dixit. Ego q̄ puo na-
uigio victū q̄ro vocor latro: s̄z tu q̄ cū ma-
gna classe capis totū mūdū vocar^o im-
pator. Qui cū fuisset dñs totū mūdū z au-
disset opinionē d̄mocriti phi q̄ erāt. M.
milia mūdoy dixit alexāder. Heu miser
z adhuc nō acq̄siui nec possedi nisi vnuz
hoc dixit qz nō dū erat satiat^o. S̄z illi sa-
tiant q̄ nolūt aliqd̄ de mūdo nisi deū. iō
Jo. iij. dixit xps. Ois q̄ bibit ex aq̄ hac
s̄. terrenali supbie sitiet iterū: iō de qua-
ro pōt dici thema. Ecce leproso^o zc. Ter-
ti^o defect^o lepre ē qz inficit cohābitātes:
qz morb^o ē ptagios^o iō leprosi separant̄.
Jdeo significat pctm̄ luxurie: qz vna pso-
na luxuriosa inficit z corrūpit alia: quia
vna mala mulier vellet q̄ oēs essēttales
Jdē de ribaldo religioso p̄sbytero^o vel
laico. Jdē de meretrice secreta qñ susti-
net in vico. Nota de illo qui intra annū
lxx. mulieres bonas fecit putanas Que-
stio est vtrum sine peccato possint susti-
neri a rectorib^o cōmunitatum lupana-
ria. Respōdet Augu. q̄. sic di. Aufert me-
retices de mūdo z totū turbabis libidi-
nibus: qd̄ intelligitur de lupanarib^o cō-
munib^o. Secus de lupanarib^o particu-
laribus: que nō sunt in remediū: s̄z in la-
queuz. Jō precipitur. Nume. v. cuilibet
dñō z rectori. Locut^o est dñs ad moysen
di. Precipe filijs israel vt eijciant de ca-
stris omnem leprosus: z qui semine fuit
pollutusq̄ est sup mortuo. Tā masculū
q̄ feminā eijcite de castris ne p̄taminēt
eam cū habitauerit vobiscū. Nota quo

modo precipit separari tres conditiones p-
sonarū. s. leprosus: et q̄ semine: sicut ut est
meretrix et pollutū sup mortuū sicut sunt
lenones ruffiani. oēs isti sunt eijciendi.
xxiij. q. iij. Resecāde. Alias rectores pu-
niantur cuz ip̄is. xvij. q. iij. oēs. Ubi dicit q̄
pari pena sunt puniendi faciētes et p̄sen-
tientes: et prima allegata cā et questioe.
Resecāde sunt carnes putride: et scabio-
sa ouis et caulis repellāda: ne. s. alie infi-
cient et intereant et. Quartus defectus le-
pre est q̄ p̄sumit humidū radicale i quo
cōsistit vita humana. s. in humido et cali-
do: ut dicit p̄hs. Sicut in lāpade lumen
durat t̄p̄diu durat oleū q̄ paulatim con-
sumit a lumie. Sic lepra iudie paulatim
p̄sumit humidū radicale. s. charitatē i q̄
p̄sistit vita gr̄e: inuidendo primo de ho-
nore: dignitate: et officio. Jo. i. Joā. iij.
Nos scim⁹ qm̄ trāslati sumus de morte
ad vitā qm̄ diligim⁹ fratres. Qui nō di-
ligit manet in morte. Hoc pctm̄ est val-
de magnū intm̄ q̄ solū hoc pctm̄ est in
demonib⁹. Nō est in eis supbia: put est
ambitio honoris mūdani: nec auaricia:
nec luxuria: et sic de alijs. S3 iudent no-
bis et tristant q̄ nos possidebim⁹ illas
cathedras gr̄ie q̄s ip̄i amiserunt hac so-
la de cā tētat nos ut cum ip̄is dānemur.
Uñ sicut xp̄s de virtute charitatis dicit
xp̄ianis. In hoc cognoscēt oēs: qz disci-
puli mei est: si dilectionē habueritis ad
inuiçē. Joā. xij. Sic diabol⁹ pōt dicere.
In hoc cognoscent oēs qz discipuli mei
est: si inuidiā habuerit: ad inuiçē. De in-
uido potest dici the. Ecce leprosus et.
Quintus defectus lep̄ est q̄ reddit anhelitū
feridū. p̄p̄t hoc precipit de⁹ q̄ leprosus
habeat os veste p̄tectū. Leui. xij. Jo s̄-
gnificat pctm̄ gula. Gulos⁹ ex nimia co-
mestioe et comestatione h3 anhelitū fe-
ridū qz crudū sup idigestū corrūp̄it. Si
cib⁹ d3 p̄ficere d3 tres digestioes h̄re. p̄
mā i olla: scōaz in ore masticādo. tertiaz
in stomacho. al̄s corrūp̄it int⁹ et gnat ml-
tas infirmitates nō solū in corpe: s3 et in
aīa. Nota quō ab adā vsq̄ ad noe trāsi-
uerūt mille et quingenti āni: et gētes nō co-
medebāt carnes neq̄ pisces s3 solū fru-
ct⁹ bibēdo aquā: et cū isto vivebāt lōgo
tpe. Nōgēns. xxx. ānis. Noe vixit nōgē-
tis quāquaginta ānis. Deide post diluuiū

qđ destruxit fruct⁹ et aq̄s: gētes iceperūt
comedere carnes et pisces et bibere vinū
et gētes nō comedebāt nisi semel in die
s3 i meridie. Tūc fuerūt dies hoies. ccc.
annoz. Gen. ix. Deide tpe dauid icepe-
rūt cenare: et tūc diminuta est vita hois.
dies ānoz n̄roz in ip̄is. lxx. anni et. Et
paulatim pluries in die comedendo mi-
nuūt vita hois. Jo iuxta p̄siliū xp̄i di. At-
tēdite ne grauent corda v̄ra crapula et
ebrietate. Luce. xxi. Nota crapula fm̄
ethymologiā. i. cruda epula. Dauid lo-
quēs de gulosis dicit. Sepulchrū patēs
est guttur eoz. p̄s. v. Jo de gulosis pōt
dici thema. Ecce leprosus et. Sextus de-
fectus lepre est q̄ facit vocē rauçā: ideo
signat pctm̄ ire: qm̄ iracūd⁹ semp loq̄tur
inordinate et rauçe et cōfuse. p̄rio q̄ deū
iurādo et renegādo et. Nota hoc pessimū
vitiū: ideo scriptura sc̄ta dicit. Dñe
maledicti erūt q̄ contēpserint te: et cōdē-
nati erunt oēs q̄ blasphemauerint te et.
Thob. xij. Nota tres modos bonos
corrigēdi hoc vitiū. prim⁹ p̄tinet ad pa-
rentes ut corrigant filios et nutriāt bene
eos ne iurēt: s3 solū p̄ aduerbia affirmēt
et. Scōs ut quibet ponat sibi aliquā le-
gē: sicut ille q̄ quotiescumq̄ iurabat po-
nebat in quadā bursa duos denarios p̄
elemosyna. Tertius p̄tinet ad dños tpa-
les siue rectores cōitatu: facere ordina-
tiones cū pena certa et. Septim⁹ defe-
ctus lepre est q̄ debilitat mēbra corpis
ad opandū: ideo significat pctm̄ accidie
qđ debilitat mēbra et aufert fortitudinē
ad opandū opa spūalia. Dic quō i sero
ille qui nullum lucrū portat ad domum
iudicat q̄ fuit ociosus. Sic in sero mor-
tis ille q̄ nō portat aliquod lucrū meri-
torū et bonoz operū spiritualium: licet
per totū tempus vite laborauerit in ope-
rib⁹ mūdanis: iudicatur ociosus a xp̄o.
Ideo mittitur ad hospitale pauperum:
s3 ad ifernū: qz bonis tpalib⁹ depredā-
tur oēs in morte. primo ab vxore: scōdo
a filijs. tertio a scutiferis et. S3 ille qui
fuit diligens in opibus spiritualib⁹ di-
cet sibi christ⁹ in iudicio. Euge sue bone
et fidelis: qz sup et. Mat. xxv. Si dicat:
ergo dimittamus bona tpalia: dico q̄
necessario non sunt dimittēda: sed sunt
taliter faciēda q̄ etiam quolibet die

Dominica. iij. post octa. epiphante.

faciamus aliquid pro ala. s. orare mane et sero. Primo signando se etc. Opz semper orare et non deficere. Luc. xvij. Nota semp. i. mane et sero distractiones et ea q̄ ei materiā prebent remouēdo nō se induēdo nec calciando etc. Nota etiam diligentia in hebdomada mese et anno.

Dico sc̄do q̄ oñditur vera medicina actualis: qz veniēs adorauit eū. Iste est modus curādi a lepra pctōrū venire ad xpm qm̄ peccator ex quolibet pctō mortali elōgatur a deo p̄vna magnā die: tā: sed potest redire et venire ad deuz in tribus passibus quos xps fecit sanādo illū leprosum. p̄rio tetigit eo manu sua. Secundo dixit. Uade oñde te sacerdotibus. Tertio offer munus tuū. Prim⁹ ergo passus est cordis contritio: que ostēditur in tactu man⁹ xpi. qz null⁹ pōt h̄re verā cōtritionē nisi tangat a manu xpi. 3o Ezech. iij. Abij amar⁹ in indignatiōe spūs mei. Man⁹ em̄ dñi erat mecum cōfortās me. Qñ quidē digiti hui⁹ man⁹ sunt quinqz motiua que inducūt pctōrem ad cōtritionē. Sc̄os passus est oris p̄fessio: q̄ oñditur ibi. Uade ostēde te sacerdoti. Oñdit pctōr se sacerdoti: cui d̄z fieri cōfessio. qm̄ reuelat sibi pctā sua accusando se et discooperit pctā sua pp hoc dixit xps leprosis. Ite oñdite vos sacerdotibus. Lu. xvij. Tertio ē opis satisfactio q̄ oñdit ibi. offer mun⁹ tuū. Nota quō p̄ satisfaciendo p̄ pctis debemus offerre tria munera: scz tria bona q̄ habem⁹. scz bona: tpalia aiā rōnalē et corp⁹ materiale. De p̄mo debem⁹ offerre deo mun⁹ elemosynaruz. De sc̄do mun⁹ deuotiōis orōnis: et desiderij paradisi. De tertio mun⁹ ieiunioꝝ abstinētie et afflictionum. Iste mō sanabit a lepra pctōꝝ mortaliū. Ecce leprosus veniens adorabat eum. Deo gratias.

Dñica. iij. post octa. epi. Ser. vnicus.

Qualis est hic q̄vēti et mare obediūt ei. Mat. viij. Sermo n̄r erit de sc̄to euāgelio et p̄tinet vnū magnū miraculū qd̄ fecit xps in mari ad p̄firmationē suozuz discipuloꝝ: vt oñderet se non solū dñm terre in q̄ iā fecerat plura miracula: s̄z et

maris. S̄z prius salutē x̄go maria etc. Qualis est h̄ etc. Pro hui⁹ declaratiōe et fundamēto p̄monis recitabo vobis miraculū ad l̄ram: qd̄ recitat euangelista Mat. in euāgelio. Dicat historia breuiter. Mō in hoc miraculo oñdunt nobis quattuor vtutes necessarie ad sciendū.

Prima est afflictio penitentialis.

Sc̄da est tentatio diabolicalis.

Tertia est subuētio misericordialis.

Quarta est dominatio vniuersalis.

De vltima dicit thema. Qualis est hic quia venti etc.

Dico primo q̄ in isto euāgelio oñditur afflictio penitētiālis ibi. Ascendēte iesu in nauiculam secuti sunt eū discipuli ei⁹. Hec nauicula vt dicūt sc̄ti doctores ē penitētiā triplici rōne. P̄ria est qz p̄nia ad instar nauis i p̄ncipio ē stricta nō assuetis ieiunare: nec orare: nec cilicium portare etc. stricta est s̄z paulatim dilata: qz qñ hō est iā assuet⁹ nō tm̄ grauat: s̄z in fine restringit. s. in senectute p̄pter tediū: sed nō tm̄ q̄stū in principio. Sc̄da rō est p̄pter offm̄ nauis. s. transfretandi et portandi merces de vna p̄ria ad aliam. Sic nos pctōres cū nauī p̄nie oꝝ nos trāsfretare de ista terra ad p̄riam paradisi: et portare illo merces meritoꝝ vtutū et bonoꝝ opetum. 3o de p̄nia dicit scriptura sc̄ta. Facta est q̄si nauis institoris. i. mercato ris: quātū ad formā: quo ad p̄mum. De lōge portās panē suū: q̄stū ad sc̄bz. pro uer. vi. Panes qb⁹ vinem⁹ in alio mūdo sunt merita: vtutes: et opa spūalia hic p̄ nos sc̄ta. Tertio rōne piculi qz nauis q̄ diu est in mari est i piculo magno. ecci. xliij. Qui nauigat mare enarrat picula ei⁹. Ita de nauī p̄nie: qm̄ hoc magnum mare hui⁹ mūdi totū est plenū piculis. ij. Cor. xi. piculis fluminū: piculis latronū: piculis ex ḡne: piculis ex ḡtib⁹: periculis in ciuitate: periculis i solitudine piculis i mari: piculis in falsis fratrib⁹ etc. In h̄ac nauim p̄nie ascēdit xps i sua natiuitate: qz nō i palatio: domo siue camera voluit nasci: s̄z in stabulo vbi non habuit lectū nisi p̄sepe bouis et asini. In q̄ nauī nauigauit. xxxiij. annis semp cū fortuna et malo tpe q̄uscqz puenit ad portū gl̄iose resurrectionis i die pasche. Et secuti sūt eū discipuli ei⁹ qz oēs cū nauī p̄nie

transfretauerūt vsq; ad portū gl'ie. Ecce
 q̄re dicit euāgelista. Ascēdente iesu ī na
 uiculā diuinitine. qz pnia nostra modi
 ca est respectu pctōrū q̄ fecim⁹: z penarū
 q̄s meruim⁹: z p̄miorū q̄ expectam⁹: ideo
 dicit scriptura scā. Exiguo ligno credūt
 hoies aias suas: z trāseūtes mare p̄ ra
 tā liberati sunt. Sapiē. xiiij. In ista pua
 nauiculā pnie opz nos seq̄ xpm: qm̄ al's
 null⁹ pctōr pōt saluari: q̄ figurata fuit in
 arca noe. in q̄ qui inuenti fuerūt liberati
 fuerunt ab aq̄s diluuij: alij aut̄ oēs pie
 runt. Sic q̄ exēplo xpi z disciploz suozū
 ponūt se in nauicla pnie saluabūt. alas
 vndis ifernalib⁹ inuoluunt. Lu. xiiij. Di
 co vobis nisi pniaz feceritis oēs s̄tr pi
 bitis. Nota s̄tr sicut illi q̄ nō fuerūt ī ar
 ca noe: s̄ illi q̄ nauigāt cū nauicla pnie
 nō priuātur bonis gl'ie paradisi. Ber. Nō
 puabis illos q̄ ambulāt in innocētia: s̄
 nec eos q̄ ambulāt in penitētia: s̄ in pa
 radiso. Dico scō q̄ oñdit̄ in euāgelio
 tētatio diabolicalis: cū dicit. Ecce mot⁹
 magn⁹ fact⁹ est in mari ita vt nauicula
 opiret̄ fluctib⁹ ip̄e vero dormiebat. Mū
 dus iste d̄z mare in q̄ nauigat nauicula
 pnie. iuxta illud. ps. ciiij. Hoc mare ma
 gnū z spaciosuz manib⁹: illic reptilia. i.
 spūs maligni q̄z nō est numer⁹. s̄. diuer
 sarū tentationū. Triplici rōne mūd⁹ d̄z
 mare. p̄ma p̄t̄ crudelē deuorationē
 qz sicut ī mari pisces maiores comedūt
 et deuorāt minores: sic in hoc mūdo ma
 iores crudelr̄ deuorāt z destruit̄ mino
 res. Nota q̄ dicit bt̄s Tho. ī postilla
 sup iob de illo magno pisce q̄ vocat̄ cet⁹
 q̄ qñ vult comedere apit os suū z emit
 tit anhelitu odoriferū: z pisces sequunt̄
 odorē: z sic absorbet eos. Sic est mūdus
 spirat odorē delectabilē honoz: digni
 tatū: delitiarū zc. Et multi sentiētes hūc
 odorē sequunt̄ q̄usq; absorbunt̄ a mun
 do z diabolo. O q̄les z quot fuerūt de
 uorati z p̄sumpti hoc odore decepti. Au
 gu. Ama sc̄z z absorbebit te: amatores
 em̄ suos vorare nouit: non portare. Isto
 mō magni pisces id est magni homines
 aperūt os z emittūt anhelitū odoriferū
 verborū et rationū coloratarū vt ppls se
 quat̄ z ab ip̄is deuoret̄. Cōtra tales di
 cit xps. Nōne cognoscēt oēs q̄ opantur
 iniqtatē q̄ deuorāt plebē meā sicut escā

panis. ps. xiiij. Nota nōne. i. imo certe co
 gnoscēt in die iudicij oēs q̄ opant̄ iniq̄
 tatē. qñ xps z dñs iudex damnabit eos
 eternaliter: q̄ deuorāt plebē meā ipsam
 destruendo z comedendo. sicut escā pa
 nis. Qz sicut panis est cib⁹ quotidian⁹:
 sic illi q̄tidie opprimūt z deuorēt plebez
 meā. Scōa rō est p̄t̄ inq̄tudinē: qz ma
 re nūq; q̄scit: sic iste mūd⁹ inq̄t⁹ z vndo
 sus est mō mūdani sunt alti p̄ p̄sperita
 tē: mō basi p̄ aduersitatē: mō sani: mō in
 firmi: mō leti: mō tristes: mō diuites: mō
 paupes zc. Mirabiles elatiōes maris.
 ps. xcij. Tertiā rō est p̄t̄ piclitationē: qz
 sicut naues ī mari: sic aie in hoc mundo
 piclitant̄: imo piculosior ē mūdus aīab⁹
 q̄ sit mare nauib⁹. Ber. In mari marssi
 lie de decē nauib⁹ vix vna pit: s̄z in mari
 hui⁹ mūdi de centū vix vna saluat̄. De
 mari q̄ mūdi dicit euāgelista. Mot⁹ ma
 gnus fact⁹ est in mari. i. in mundo. Per
 hūc motū intelligim⁹ tēpestatū tētatio
 nū: qm̄ sicut tēpestas qñq; venit a cā su
 piori. s̄. a stellis maxime erraticis vt di
 cit Aug. qñq; a cā inferiori: qz p̄cedit a
 p̄fundo maris: qd̄ feruet seu bullit qñq;
 a cā media. s̄. a vētis. Ita tēpestas tēta
 tionū venit illi q̄ in nauē est pnie. qñq; a
 supiori sc̄z a deo p̄mittente ad ip̄ozū hu
 miliatiōē z gr̄e p̄seruationē: sicut dicit
 paul⁹ de se. Ne magnitudo reuelationū
 extollat me: dat⁹ est mihi stimul⁹ carnis
 mee angel⁹ sathane q̄ me colaphiret. ij.
 ad Cor. xij. qñq; a cā inferiori. s̄. a carne
 inualefcēte vt timēte: sicut de petro qui
 peccauit abnegādo xpm cā timoris sc̄z
 mortis: qñq; a diabolo instigante: sicut
 de Job. ij. Sathā a facie dñi egressus p̄
 cussit iob vlcere pessimo. Et dū penitēs
 sicut tētāt xps dormit. Nota q̄ xps ī celo
 semp̄. vigilat: qz semp̄ bt̄oz recordat̄ et
 eos semp̄ docet. In iferno aut̄ semp̄ dor
 mit: qz eoz obliuiscit̄ z punit. In nauic
 ula aut̄ pnie qñq; dormit qñq; vigilat:
 vigilat aut̄ qñ ī tribulatiōib⁹ adiuvat s̄z
 d̄z dormire qñ penitētē exponit tribula
 tiōib⁹: z interiz nauicla pnie iactat̄ flu
 ctib⁹: qz vent⁹ tētationis diabolice est ei
 q̄ri⁹: z xps expectat vt ip̄z excitet di. Ex
 urge q̄re obdormis dñe. Tercio oñdit̄
 in scō euāgelio subuētiō misericordialis
 ibi z accesserūt z suscitauerūt eū dicētes.

Domínica. titi. post octa. epiphante.

Dñe salua nos perim⁹. Hoc est pncipa le remediū in mari in piculo existētium in tēpestare ⁊ aduersitate valida: recur rere ad deū oñonib⁹ deuotis: sicut legit⁹ Zone. i. q̄ nauite pmo clamauerūt ad do minū deū suū: scdo piecerūt vasa in ma ri. Tertio piecerūt Zonā pphetā in ma re. Quarto vouerūt vota dño. Clamare ad deū est deuotis oñonib⁹ ipm excitare dicēdo. Exurge dñe adiuua nos ⁊ libe ra nos p̄p̄t nomē tuū. Scdo vasoz pie ctio est elemosynarū largitio ⁊ t̄palium abiectio. Proiectio Zone in mare est fi liū dei nobis i mari tribulatiōis associa re dicēdo. Dñe p̄pter nos orta est hec tribulatio tēpestatis: qz p̄pter odiū dia boli q̄ deū insurgit cōtra nos. Nota fa cere vt cōpleant⁹: alias meli⁹ esset nō vo uere. Ita debem⁹ nos facere qm̄ in mari hui⁹ mūdi insurgit aliqua tēpesta⁹ siue generalis siue p̄ticularis: debem⁹ face re vt discipuli fecerunt scz recurrere ad xp̄m p̄ bona opa: ⁊ ip̄z excitare dulciter deuotis oñonibus dicentes. Salua nos perim⁹. Quarto ostenditur de dño iesu xp̄o dñatio vniuersalis: ibi. Surgēs im perauit ventis ⁊ mari: ⁊ facta est tran quillitas magna. Ecce dñatio vniuersa lis. de qua dauid. ps. lxxxviij. Tu domi naris potestati maris: motū aut fluctuū ei⁹ tu mitigas scz imperādo vt cessarēt et statim cessauerunt sibi obediendo tā q̄ dño vniuersali. Porro hoies illi scilz qui erant in nauī mirati sunt dicentes. Qualis est hic qz mare ⁊ vēti obediunt ei scz tanq̄ dño ⁊ creatori. Placeat igit̄ sibi remouere a nobis tēpestates tribu lationes ⁊ picula tā aīe q̄ corpis: ⁊ det nobis tranquillitatē q̄eris ⁊ pacis hic p̄ gratiam ⁊ in futuro per gloriaz. Amen.

¶ Dñica. iij post oct. epi. Sermovnic⁹.

In tempore messis dicaz messoribus. Colligite p̄mū zizania et alligate ea in fasciculos ad p̄burēdū: triticū aut cō gregate in horreū meū. Matt. xij. Ser mo n̄r erit de sc̄to euāgelio hui⁹ dñice: ⁊ habebim⁹ multas bonas doctrinas ⁊ in structiōes morales: s̄z p̄mo salute⁹ h̄go maria. In tpe messis ⁊c. Pro it̄ductio

ne materie ⁊c. Dicatur parabola euāge li ad l̄sam. In qua parabola christus ostendit tria de se scz.

- Humilitatem profundissimam.
- Benignitatem dulcissimam.
- Equitatem rectissimam.

¶ De tertia dicit thema. In tpe messis dicā messorib⁹. s. equitatez iusticie mee. dico p̄mo q̄ in dicta pabola xp̄s oñdit de se humilitare pfundissimā: qz cū xp̄s sit rex regū ⁊ dñs dñantiū voluit assume re formā ⁊ offm̄ seruilis cōditionis. s. se minatoris. put oñdit in pncipio pabole cū dz. Sile factū est reg. ce. ⁊c. Glo. eccle sia militās hoī q̄ seminauit bonū semen in agro suo. Cū aut dormirēt hoies ve nit inimic⁹ ei⁹ ⁊ supseminauit zizania in medio tritici ⁊ abyt qd̄ exposuit xp̄s ad supplicationē apostolorū dicentiū. Edif sere nobz pabolā zizaniorū agri q̄ respō dēs ait. Qui semiat bonū semē est filius hoīs ager est mūdus: bonū h̄o semē hi sunt filij regni: zizania aut sunt filij ne quā: inimic⁹ aut q̄ supseminauit est dia bol⁹. p̄z ergo humilitas xp̄i q̄ dicit se ef se seminatore q̄ in agro hui⁹ mūdi semi nauit bonū semē sc̄tarū p̄sonaz scz ap̄lo rū: martyzū: cōfessorū: doctorū: h̄ginum: innocētū: ⁊ penitentiū. De q̄b⁹ dicit. Hi sunt filij regni. Scdo semiauit semē san ctarū doctrinarū sc̄tē fidei catholice que p̄sistit in. xiiij. articulis q̄si. xiiij. granis. Sunt em̄. xiiij. articuli si numer⁹ articu loz sumat̄ ex pte credibiliū: vt dicit bea tus Tho. iij. di. ij. q. j. ar. ij. Tertio semi nauit semē virtutū scz hūmilitatis: mie et castitatis: charitatis abstinētie: patien tia: ⁊ diligētie. Jo de ip̄o dicit Lu. Exiit q̄ seminat seminare semen suū. Lu. viij. Ecce hic grauissima humilitas xp̄i de q̄ dicit ap̄ls. Qui cū in forma dei esset se metip̄m exinaniuit formā serui accipiēs in similitudinē hoīm fetūs: ⁊ habitu inuen tus est vt h̄o. ad phil. ij. cū aut dormirēt hoies ⁊c. No. quō dormiūt hoies tripl̄r. s. p̄ ignoratiā iulectualē: p̄ negligētiaz sp̄ualē: ⁊ abundantiaz criminalē. Cū sic dormirēt homines venit inimicus. id est diabolus: ⁊ superseminauit zizania ma larū doctrinarū: scz errorū falsarū opi nionū: delictiarū terrenaz superbie: aua ricie luxurie ⁊c. Dico scdo q̄ in sc̄to euā

gelio oñdit̃ i xp̃o sua benignitas dulcissima: qz nō statim venit punire nec occidere pctōres: nec dānare: s; vult eos ad pñiaz benignissime expectare. ad Ro. ij. Ignoras qm̃ benignitas dei ad pñiam te adducit. Hec benignitas oñdit̃ i sc̃to euangelio ibi. Cū aut̃ creuisset herba et fructū fecisset tunc apparuerunt ⁊ zizania. Accedētes aut̃ sui p̃rissimilias. dixerūt ei. dñe nōne bonū semē seminasti in agro tuo vñ ergo h̃z zizania: ⁊ dixit. Inimic⁹ hō hoc fecit. Serui aut̃ dixerūt ei. Vis im⁹ ⁊ colligim⁹ ea. Et ait. Non. Ne forte colligētes zizania eradicez simul ⁊ triticū. Sinite vtraq; crescere vtz ad messem. Serui p̃rissimilias itelliguntur boni angeli q̃ de bonis opib⁹ nostris gaudēt i celis: vt dicit xp̃s. Dico vobis qm̃ gaudiū erit corā āgelis dei i celo super vno ⁊c. Lu. xv. Per oppositū de malis opib⁹ ñris tristat̃. Auctoritas. Esa. xxxij. Ecce vidētes clamabūt foris. Angeli pacis amare siebūt. Nota vidētes. s. mala opa ñra clamabūt foris. s. mala detestādo: q̃ qdē detestatio āgeloz ⁊ d̃ flet⁹ ipsoz q̃ dicūt xp̃o. Dñe nōne bonū semē seminasti in agro tuo ⁊c. Hic p̃z benignitas xp̃i dulcissima i hoc q̃ nō pcedit suis suis eradicationē zizaniorz: ne triticū ēt eradicez ⁊ p̃dat̃. Qm̃ forte illi q̃ mō sūt zizania p̃ pctm̃ ⁊ maliciā aliqñ erūt triticū p̃ pñiam. Sicut p̃z de paulo: q̃ aliqñ fuit zizania p̃ supbiā: infidelitatē ⁊ crudelitātē ⁊ eccliam xp̃i q̃ postmodū fuit optimū triticū. Idē d̃ matheo p̃ auariciā. Idē de magdalena p̃ luxuriā: ⁊ de mltis alijs posset dici. Ecce benignitas dei dulcissima. Idē dicit ip̃e. Nūqd̃ volūtatis mee ē mors ip̃ij ⁊ nō vt cōuertat̃ a vijs suis ⁊ viuat. Ezech. xvij. Ecce hic p̃z ñra crudelitas q̃ vellem⁹ q̃ inimici ñri perirēt statī. Dico tertio q̃ oñdit̃ xp̃s in isto euāgelio suā eq̃tatē rectissimā: qm̃ iuste ⁊ recte iudicabit in die iudicij. De hoc dicit̃ tertia ps euāgelij. In tpe messis dicā messorib⁹. Colligite p̃mū zizania: ⁊ alligate ea i fasciculos ad cōburēdū. Triticū aut̃ p̃gregate i horreū meū. Xp̃s messis vt ip̃emet xp̃s exponit est cōsumatio sc̃li. Messores sunt āgeli: q̃b⁹ dicit xp̃s i die iudicij. Colligite p̃mū zizania: qz tā boni q̃ mali portabūt ad iudi-

ciū p̃ āgelos bonos. Auctoritas. Matt. xij. Mittet fili⁹ hois angelos suos. glo. bonos. ⁊ colligent de regno ei⁹ oia scandala ⁊ eos qui faciūt iniquitatē quibus collectis ⁊ a tritico idest a bonis separat̃ dicet xp̃s. Colligite ea i fasciculos ad cōburēdū: ⁊ h̃z peccata propter que gētes dānant̃ sunt diuersa: tñ oēs q̃ fuerūt p̃ticipes i eodē pctō erūt ēt p̃ticipes in eadē pena. Itē de oib⁹ p̃ticipantibus in eodem crimine fiet vnus fascisculus. verbi gr̃a. p̃mo de oibus malis impatorib⁹: regib⁹ ⁊ principibus gubernatorib⁹ ⁊ rectoribus fiet vn⁹ fasciscul⁹: imo erat magn⁹ fascis ⁊ grossus. Secūdo de omnib⁹ malis prelatis q̃ non intrauerūt per portā: s; p̃ manū regiā vel p̃ symoniā: ⁊ male vixerunt. Tertio de oib⁹ religiosis qui nihil tenēt quod vouerunt: nec de cerimonijs: imo fuerūt inobediētes: p̃prietarij: luxuriosi. Quarto de monialib⁹ fiet ali⁹ fascis. Quinto de malis presbyteris ⁊ inhonestis: qui nec dixerūt horas: sed ludunt ad taxillos: tenerūt concubinas: fecerūt mercantias ⁊c. Sextus erit de malis iudicib⁹ aduocatis: iuristis notarijs qui dilatant litigia deuorant viduas ⁊ pauperes consumunt gētes. Septimus erit de auaris: vsurarijs latronib⁹: falsis mercatorib⁹. Octau⁹ de illis qui viuunt in bānositatibus. Non⁹ de omnibus luxuriosis lenonib⁹: meretricib⁹. Decim⁹ de omnib⁹ mulieribus vanis p̃pōsis: que h̃z fuerūt caste ⁊ honeste: ex illis tñ picturis ⁊ vanis ornamentis dānabuntur. Ecce quare xp̃s dixit in tpe messis. id est in die iudicij: dicā messoribus. idest angelis. Colligite p̃mū zizania ⁊c. Et cōcordat propheta Esa. di. Et cōgregabūtur i cōgregatione vni⁹ fascis i lacū vnū ⁊ claudentur ibi i carcere. Esa. xxij. Tūc facta executione de malis: boni intrabūt i possessionē regni celestis: cum d̃z. Triticum aut̃ cōgregate i horreū meū. i. i celeste gaudiū. Boni dicuntur triticū qz ad instar tritici h̃nt interi⁹ candorem puritatis: exteri⁹ rubedinē charitatis. de quo dicit christus. Dilectus meus candid⁹ et rubicundus. Cañ. v. Triticū aut̃ p̃gregate i horreū meū. i. gliaz. Ad quā ⁊c. **¶** Notabile de p̃p̃iuitate t̃p̃is antixp̃i.

Dominica in septuagesima.

Nota propin-
 quitate temporis antixpi ex parabo-
 la zizaniorum agri. Mat. xiiij.
 in qua xps dixit. Cum dormi-
 ret homines venit inimicus etc. Nota quod dor-
 mire contingit tripliciter.

- Per ignorantiam intellectualem.
- Per negligentiam spiritualem.
- Per abundantiam criminalem.

Quatuor ad primam personam rudibus ratio-
 ne seu narratione aliqua non intelligenti-
 bus solemus dicere dormitis: quod ad mo-
 dum dormientium habent oculos intellectu-
 clausos: contra quod petebat dauid. ps. xij.
 Illumina oculos meos ne unquam obdor-
 miam in morte: nequam dicat inimicus meus
 prevalui adversus eum. Dabat ergo xps in-
 telligere quod cum homines intellectum igno-
 rarunt: singulariter ecclesiarum magistri sicut
 Hiero. tunc veniret antixps. Sicut dor-
 mientibus turrium speculatoribus venit ini-
 micorum exercitus. Esa. lvi. Omnes bestie agri
 venite ad devorandum: universae bestie sal-
 tus. Speculatores eius ceci omnes nescie-
 runt universi canes muti non valentes la-
 trare videtes vana: dormientes et amantes
 somnia: et canes impudetissimi nescierunt
 saturitatem: ipsi pastores ignoraverunt in-
 telligentiam. Secundo dicunt homines dormire
 per negligentiam spirituale. De negligentibus et
 tepide operantibus solet dici quod dormiunt
 quod ad modum dormientium agendorum curam
 postponunt. Contra quod dicit. ps. cxx. Non
 dormitabit neque dormiet qui custodit israel.
 Dabat ergo xps intelligere quod cum homines
 circa spiritualia negligenter se haberent: tunc
 veniret antixps. Sicut dormientibus cu-
 stodiens domos veniunt latrones. Eze-
 chie. xxxvij. Hec dicit dominus. scilicet ad gog. i.
 antixpm ad literam. In die illa ascendet ser-
 mones super cor tuum et cogitabis cogita-
 tionem pessimam: et dices ascenda ad terram
 absque muro veniam ad descendetes habitan-
 tesque secure. Hi omnes habitant sine muro
 vectes et porte non sunt eis. Hic ostenduntur
 signa evidentia temporis antixpi. Murus
 potest intelligi clerus. Et huius muri turres
 sunt prelati. Porte sunt religiosi. Vectes
 autem sunt clerici reconverso. Quando
 ergo xpianitas habitabit quiete in pec-
 catis absque muro. i. custodia prelatorum

signum est antixpi. Ezech. xxiij. Quasi
 de eis virum qui interponeret sepem et sta-
 ret oppositus contra me. pro terra ne dissi-
 pareretur ea et non inveni. Et effudi super eos in-
 dignationem meam. Et sic erunt tempore anti-
 xpi absque portis et vectibus. i. sine docu-
 mentis euangelicis et consiliis apostoli-
 cis. Thren. ij. Desixe sunt in terra porte
 eius: perdidit et contrivit vectes eius. Ter-
 tio dicunt homines dormire per abundan-
 tiam criminalem. Existentes enim in peccato
 mortali vel in statu peccati mortalis di-
 cunt dormire: quod ad modum dormientium
 non negociant. scilicet pro merito vite eterne. id
 quodlibet talis excite ad Ephe. v. Surge qui
 dormis et exurge a mortuis. Dabat er-
 go xps intelligere quod cum homines peccatis gra-
 vissimis abundarent: tunc veniret antixps
 sicut infirmis regimen medici non tenentibus
 advenit mors. Mat. xxiiij. Quia abunda-
 bit iniquitas refrigescet charitas multorum.
 Et subdit. Tunc veniet consummatio etc.
Dominica in septuagesima. Sermo. i.

Multi sunt vo-
 cati pauci vero electi. Mat.
 xx. Sanctum evangelium hodie
 nunc in summa pertinet tres al-
 tas et subtiles materias theologie scilicet.
 Vocationem gratie.
 Donationem glorie.
 Distinctionem vite.

De his tribus dicit sermo noster. et de tertio lo-
 quitur thema. Multi sunt vocati pauci vero
 electi. verbum est terribile: sed verum. Dico
 primo quod in sancto evangelio hodierno osten-
 ditur vocatio gratie. scilicet quoniam de sua bonitate vo-
 cat personas ad bonam vitam et ad suam gratiam
 sine precedentibus meritis creature de hoc
 dicit petrus apostolus. De omni gratie. scilicet dator qui
 vocavit nos in eternam suam gloriam. i. pet.
 v. Modum huius vocacionis et diversitatum
 differentiam declarat evangelium in parabo-
 la di. Simile est regnum celorum homini pro-
 familias etc. Ubi ponit quoniam differentias
 huius vocacionis ad bonam vitam et penitens-
 tiam ad suam gratiam: sicut sunt quoniam etas-
 tes principales hominis sine mulieris: et qui-
 da vocantur hora prima quodam hora tertia.
 Hora prima est pueritia: quod tunc incipit cla-
 ritas diei: sic in pueritia incipit claritas
 discretionis ad discernendum inter bonum

et malū: et homo incipit habere verecun-
diā et deuotionē: et cauere a peccatis. Tales
vocant a deo hora prima. Hora tertia
dicitur adoleſcētia a. xv. ānis vsq; ad. xxv. qz
tūc ad instar solis magis ostendūt clari-
tatē discretionis et deuotionis: qñ in tali
etate recedūt a peccatis et incipiūt bonā
vitā vocant a deo hora tertia. Alij vo-
cant a deo hora sexta et sic iuuenes qz
ad instar solis sunt in flore iuuetutis et in
feruore iuuetutis corporalis: qñ tales cō-
uertunt ad deū vocant a deo hora sexta
Hora .ix. est senectus qñ hō ad instar so-
lis iam inclinā vsus terrā: qñ tales in
illa etate vocant vel conuertunt ad deū
et ad pñiaz vocant hora nona. Hora .xj.
vocat hora vesperrū: et hora .xj. est de-
crepitus: qñ in tali etate conuertunt ad
deū dicunt vocati ad deū hora .xj. qñ cō-
uertunt de peccatis restitunt: remittūt in-
iurias pñitent et c. Ecce vocatio gratie in
qualibet etate: sed prima est melior. De
quo hier. Bonū est viro cū portauerit iu-
gū dñi. iugum. s. obedientie ad preceptū
dei ad adoleſcētia sua. Thre. iij. Rō qm
qz in adoleſcētia se dant peccatis et male vi-
te postea cū magna difficultate possunt
cōuerti et redire ad deum: qz consuetudo
est altera natura. iō hier. xij. Si muta-
re pōt ethyops pellē suā aut pardus va-
rietates suas: et vos poteritis bene face-
re cū didiceritis malū et c. Et concordat
versus poete di. Qui nō assuescit vti-
bus dñi iuuenescit. A vitijs nescit desiste-
re qñ senescit. ideo dicit scriptura sancta
Adoleſcēs iuxta viā suā: etiaz cū senue-
rit nō recedet ab ea. p. rone. xxij. Mora-
liter. Dic quō est magnū peccatū patris et
matris si filij sunt male nutriti: qm nō
tenere leuiter potest dirigi et c. Juxta sili-
tudinē boni hortulani qui nutrit et ordi-
nat arbores bñ. als si sint curue et male
ordinate est culpa sua: iō vos de mñimo
estis hortulani qz plantatis arbores
in orto ecclie. iō et c. Dic quō filij sunt nu-
trienti ne iurent p deū: nec p scōs: s; vt
affirmēt p aduerbia: et qñ erūt magni tūc
nō erūt iuratores nec blasphemī et c. Nota
hoc vitij et dic exēplū scī ludouici re-
gis fracie. Hic enī qdā die quedā blā-
phemate audierat quē i labijs ferro ca-
lido cauterizari pcepit. Uellē iquies i la-

bijs meis hāc indecētiā sustinere dūmō
hoc vitij blasphemie pessimū de regno
meo penitē toleret et c. Digni sunt morte
nō solū qz ea faciūt s; et qz pñitent faciē-
tib; ad Ro. i. glo. Aug. Cōfentiūt faciē-
tib; qz deberēt corrigere et nō faciūt. Pri-
mū pñinet ad parētes. scōm ad seip; ter-
tiū ad dños et rectores cōitatum. Nota
tres pñitiōes gētij qz nō deberēt imitare:
s; deberēt temp eē parati ad mortē. s. cle-
rici: marinarij: et hoies armorū qz q̄tidie
sunt in piculo mortis: et tñ isti sunt cōiter
peiores: iō dicit apls parētib; ad ephē.
vj. pñes nolite ad iracūdiā. s. dei puoca-
re filios vros: s; educate illos i discipli-
na et correctiōe dñi. Dico scō qz in scō
euāgelio ostēdit donatio glie: qz iō de
dat alicui suā grāz: vt det sibi finalr suā
gloriam: quia gratia est dispositio ad
gliam habendā. David. ps. lxxiij. Qu-
miam et vritatē diligit de; grām et glām
dabit dñs. Nota bene istā declarationē
reddēdo singula singulis: qz a pmutata
pportione vt dciūt logici bñ valet argu-
mētū. Qz de; diligit miam dabit gratiā
qz magna est dei mia: ideo pctōri penitē-
ti dat grāz. Et qz vritatē diligit de;: iō
gliaz dabit dñs: qz ipse pñisit dare glo-
riā penitētib;. Modū donatiōis grē de-
clarat euāgelijū hodiernū di. Cuz sero
aūt factū esset: dixit dñs vinee procura-
tori suo. Uoca operarios et redde illis
mercedē. Incipiens a nouissimis vsq; ad
primos et c. vbi fuit ordo pposterus. vñ
dicit. Erunt nouissimi primi et primi no-
uissimi. Nota tres declarationes huius
verbi. Erunt nouissimi primi.

Prima fm durationē temporalem.

Scda fm cōditionē mundanalem.

Tertia fm affectionem cordialē.

De prima sciendū qz deus diuisit tps
qz est tps laborādi in isto mūdo i bonis
opib;. s. pñie: mie: iustitie et c. in alio mun-
do est tps quiescēdi illis qz hic laboraue-
rūt. Autoritas. Oia tps habent et suis
spacijs transeunt vniuersa sub celo. Tē-
pus nascēdi: et tepus mouēdi. Tēpus
plantandū: et tepus euellēdi qd planta-
tū est. Tēpus fluēdi: et tepus ridēdi. Tē-
pus plāgendū: et tepus saltādū et c. Ecclī.
ij. Ideo xps. Beati qui nunc fletis. s. p
pñiam: qz ridebitis p gloriāz. Luce. vi.

m ij

Dominica in septuagesima.

Modo in hoc mundo sunt quidam primi. scilicet ad gratiam dei habenda. Quidam vero nouissimi: qui tamen nouissimi erunt primi in gloria. sicut patet de beato petro qui prius in tempore fuit vocatus ad gratiam dei et apostolatum quam stephanus: et tamen stephanus fuit primus in gloria bene per xxx. annos antequam petrus. Ecce quo secundum durationem temporalis sunt primi nouissimi et nouissimi primi. Ideo potest dici de sancto Andrea et de latrone. Moraliter habet hic doctrina de filiis vestris paruis post baptismum decedentibus qui fuerunt nouissimi ad gratiam quam pariter. Ideo illi non sunt fluendi sed adulti ribaldi. et Ideo Apolos. i. ad Theos. iij. Nolumus vos ignorare de dormientibus. id est innocentiibus quiescentibus: ut non contristemini et. Secunda declaratio est secundum conditionem mundanalem. De conditionibus mundi est quod illi qui sunt diuites honorati in prosperitate postea tunc elongantur a deo: quia nimis diligunt diuitias honores et. Ideo quasi plangendo dicit dominus. Dilectus meus. id est christianus in crassatus impinguatus dilatatus dereliquit deum factorem suum et recessit a deo saluari suo. Deute. xxxij. scilicet aduersitas facit oppositum: quia facit conuerti gentes ad deum: quando tribulati et afflicti sunt. Auctoritas greg. Mala que nos hic premunt: ad deum ire compellunt. Modo iuxta conditionem huius mundi persone diuites magis honorantur et sunt primi in omni loco tam in ecclesia quam in platea tam in mensa quam in via. pauperes vero sunt nouissimi: quia modica mentio fit de ipsis. Sed in alio mundo fit totum oppositum: quia pauperes qui sunt nouissimi in isto mundo: in alio mundo erunt primi. scilicet in paradiso. Diuites vero qui in hoc mundo sunt primi: in alio erunt nouissimi. scilicet in inferno: sicut patet de diuite epulone: et de paupe lazaro. Luc. xvi. Tertio declarat verbum predictum secundum affectionem cordialem. Nam doctrina est theologie quod meritum essenziale et gloria essentialis magis ridentur habitui charitatis: ad intra quam operibus ad extra. Verbigratia. Si vnus qui facit multa bona opera: et alius qui non facit tot bona opera: sed habet maiorem charitatem quam alter et est magis feruens in corde: talis habebit maiorem gloriam celestem vel essentialem quam alter qui facit multa bona opera. Vnde maiorem gloriam essentialem habet beatus martinus de martyrio desiderato quam vnus

martyr de martyrio consummato: sed ille habet aureolam et non beatus martinus. Augustinus. Non numerositas operum: non diuturnitas temporum: sed maior charitas meliorque voluntas auget meritum. Hoc modo sunt multi nouissimi primi: et conuerso. Quia sunt multi religiosi qui in nouiciatu seruunt regulam et. Et quando sunt perfecti totum dimittunt. Ideo de sacerdotibus nouis qui sunt deuoti et. sed paulatim efficiuntur in deuoti et mali: et sic efficiuntur nouissimi. Sunt alii qui incipiunt simpliciter bonam vitam et deuotam et primum augmetur et sic isti qui erant nouissimi augmetur do erunt primi. Ideo apolos ad phil. i. Oro ut charitas vestra magis ac magis abundet in omni scientia et in omni sensu: ut prophetis potiora ut sitis sinceres sine offensa. Nota sinceres in charitate et. Dico tertio quod in sancto euangelio. ostenditur distinctio vite cum deo. Multi sunt vocati pauci vero electi. Sed auctoritas in oppositu de beato iohanne euangelista cui deus reuelauit gloriam que dicit. Vidi turbam magnam quam dinumerare nemo poterat ex omnibus gentibus et populis et lignis stantes ante thronum dei et. Apoc. vij. Quo ergo dicit christus. Multi sunt vocati et. cum sint innumerabiles secundum iohannem. Hoc concordatur sic per distinctionem. Quia de electis possumus loqui dupliciter scilicet absolute vel comparatiue. Si volumus loqui absolute: sic sunt multi sicut dicit iohannes. Si autem volumus loqui de electis comparando ipsos ad damnatos: sic pauci sunt electi respectu damnatorum. Sicut de manu plena arena in qua sunt multa grana absolute: et pauca comparatiue respectu illorum que sunt in litore. Sic genus humanum propter multitudinem comparatur arene ut patet in permissione facta abrahe cui dixit dominus. Multiplicabo seminem tuum sicut stellas celi et sicut arenam que est in litore maris Gen. xxij. De qua deus accepit manum plenam: quia iustorum anime in manu dei sunt. Sap. iij. qui absolute sunt innumerabiles: ut dicit sanctus iohannes: sed respectu damnatorum quasi nihil sunt. No. quod antiquitus multi damnabantur: et solum iudei saluabantur: et non omnes: sicut modo saluantur solum christiani: et non omnes. hoc maxime apparebit in die iudicii quando omnes erimus in illa magna platea. electi ad dexteram damnati ad sinistram. De hoc propheta. Esay. ponit

Duas pparatiões di. Quo si pauce oliue q remaserūt executant̄ z oleaz racemi: cū fuerit finita vindemia. Mi leuabūt vocē suā atq̄ laudabūt cū glificat⁹ fuerit dñs hinniēt de nari zc. Esa. xliij. Querit̄ vñ est q̄ plures dānent̄ q̄ saluent̄. Dicit em̄ s. Tho. i. par. q. lx. ar. ix. ad primū q̄ plures angeli pmāserūt q̄ peccauerūt. Sed i hoīb⁹ plures oppositū verū est. Dicūt em̄ q̄ verbū philosophi dicētis q̄ malū est vt in plurib⁹ bonū vt in paucioribus: intelligēdū est quo ad hoies i quib⁹ malū cōtingit ex hoc q̄ sequunt̄ bona sensibilia que sunt pluribus nota: deserto bono rationis quod paucioribus notū est. In angelis autē nō est nisi natura intellectualis. Unde nō est similis rō de angelis z hominib⁹. hec. s. Tho. Que est igitur ratio q̄ plures hoies damnentur q̄ saluentur. Rñsio q̄ est malicia voluntatis eorum qui possent saluari si vellent z nolunt accusando diuinā predestinationem dicētes q̄ nō pōt deficere: cū tñ non cogat aliquē: nec auferat liberū arbitriū sicut mea scientia z visio q̄ estis hic: nō cogit vos eē hic. De hoc auctoritas. Eccl̄i. xv. Deus ab initio constituit hoīem z reliquit eū in manu consilij sui adiecit mādata z p̄cepta sua. Si volueris mādata seruare: conseruabūt te. Apposuit tibi ignem z aquam: ad qd volueris porrige manū tuā. Ante hoiez vita z mors: bonū z malum: qd placuerit ei dabitur illi zc. Si dicat. si illud qd placet hominidatur ergo oēs ibim⁹ ad paradysum: qz oēs volumus ire illuc. Rñsio. hoc nego: qz licet verbo oēs velint saluari: nō tñ opere seu de facto: sicut de illo qui dicit se ire Bunnā: z recipit viā Nuscie. Sic supbus verbo dicit se ire ad paradysum: sed de facto recipit viā inferni. z sic de alijs: vñ nō dicitur volūtas sed velleitas: vt dicit sanctus Tho. Ideo ap̄ls. Hoc bonū est z acceptū corā saluatore nostro iesu: qui vult oēs hoies saluos fieri. i. ad Ti. ij. S3 homines nolūt saluari. Et licz volūtas dei sit efficacior: tamē nō vult cogere aliquē vt vadat ad paradysum: s3 dat nobis tribulatiões z aduersitates vt cōuertamur sicut bonus pater qui alapis facit ire filiū ad scholas zc. Sic de⁹ zc. Patet ergo distinctio vite quomodo aliq̄ volunt ire

ad paradysum: aliq̄ nō ppter quod dicit xps. Multi sunt vocati: paucivero electi. **¶** Dñica in septuagesima. Sermo. ij.

Odiustum

fuerit dabo vobis. Mat. xx. Pro hui⁹ vbi declaratiōe iuxta intellectū quez volo ptractare sciendū q̄ de⁹ in p̄cipio fecit creaturas in triplici gradu siue differentia: quas dā fecit oīno spirituales: vt sc̄tōs angelos q̄ sunt substantie pure spirituales. De quibus. ps. ciij. Qui facis angelos tuos spūs: z ministros tuos ignē vrētē zc. Ap̄ls autē dicit. Qui facit angelos suos flāma ignis ad heb. i. Quia ad instar flamme angeli semp tendunt sursum ad deum: qz nullū habēt retractoriū siue retardatiū sicut nos retrahit corpus. Sap. ix. Corp⁹ qd corrumpitur aggrauat aiām. Ideo xps Lu. vi. Spūs carnēz ossa nō h3. In angelis em̄ non est materia pprie vt dicit. s. Tho. i. par. q. l. ar. ij. z primo scrip. dist. viij. z ij. di. ij. z i multis alijs locis idē dicit vt in de potentia. z in quolibetis q̄libeto. iij. z viij. z in summa ptra igētiles. Hoc idē di. dionisi⁹. iij. c. de diu noibus q̄ p̄ie creature sicut icorpales: ita z imateriales itelligunt̄. Hui⁹ vitatis p̄rium Auicebrō auctor libri fōtis vite asseruit z irrationabilr. Cui⁹ errorē. s. Tho. vbi s̄. efficaciter pfutat: scz in. i. parte. q. l. ar. ij. in corpo. art. Sc̄tōs gradus creaturaz est oīno corporalū: vt sunt aialia irrationabilia q̄ sunt corruptibilia nō solū q̄tū ad corp⁹: sed et q̄tū ad aias eoz q̄ educunt̄ de potentia materie: Gen. i. Producat terra aiaz viuentē dixit de⁹ qñ voluit facere aialia. Ideo totū moritur. Pro dicti intelligentia nota q̄ anima brutorū siue sensitua non est subsistens: vt dicit sanctus Tho. i. parte. q. lxxv. ar. ij. p totum. z nullo mō est hoc aliquid ac nullā habet per se operationē: z traducitur cū semine z nō est per creationē: qua etiā ex causa anime brutorū desinūt esse corpore corrupto. Aucto. Cuncta. s. aialia subiacent vanitati z oia pergunt ad vnū locū de terra facta sunt z i terra pariter reuertunt̄. Eccl̄s. iij. Et sicut angeli oīno tendunt sursum ad deū: per oppositū aialia

m iij

Dominica in septuagesima.

tendit deorsum ad terrā: qz nihil habet spūale. Ternus gradus creaturaz quasi epilogādo est hō: q̄ est cōpositus de materia corporali q̄stum ad corp⁹ in quo est similis iumentis: z spūali q̄stū ad aīam in qua est sicut angelis. Qm̄ aīa rōnalis nō educit de potētia materie: ideo est imortalis vt angeli. Qd̄ aīa rōnalis sit incorruptibilis pbat. s. Tho. i. pte. q. lxxv. ar. vj. z. ij. di. xix. ar. i. z. ij. q̄ gētiles. c. lxxvij z. lxxix. Ge. ij. Formauit de⁹ hōiem de limo terre q̄stum ad corp⁹: z inspirauit in faciē ei⁹ spiraculū vite q̄stum ad animā: ac si angelus a deo mitteret in corp⁹ de luto formatū vt ipm̄ regeret z gubernaret. Jō q̄stum ad corpus morit̄ homo vt iumentū. Eccl̄s. iij. Un⁹ est interit⁹ hōim̄ z iumentoz q̄stū ad corpus vt dicit sc̄tus Tho. i. pte. q. lxxv. ar. vj. in solutione ad primū. Sed anima est immortalis: et qn̄ corpus morit̄ vadit ad deū reddere rationē reuertat̄ puluis in terrā suā vnde erat: z spūs redeat ad deū q̄ dedit illum. Eccl̄s. vlt. Sicut miles cui rex commisit castrū in medio inimicorū: q̄ si bene custodierit castrū: p̄miabit̄ a rege: als̄ punit̄. Sic corpus ad instar castrū p̄sistit in medio inimicorū: in quod de⁹ mittit spiritū tanq̄ militē ad custodiēdū: ne p̄ portas sensuum corporaliū intrent inimici. Qd̄ si bene custodit premiabit̄ in morte: als̄ punit̄ tanq̄ proditor z pctōr. Apl̄s. Statutū est oībus hoībus semel mori q̄stum ad corpus: z post hoc iudiciū quantū ad animam: ad Hebr. ix. In quo iudicio dat rationē de gubernatione corporis. De quo iudicio dicit christus in thema. Quod iustum fuerit dabo vobis: sc̄z in illo iudicio. Patet thema. Sc̄z Augu. in libro de cura p̄ mortuis agēda sunt tres gradus decedentium siue morientium.

Quidam sunt boni perfecte.

Quidam sunt mali peruerse.

Quidam sunt boni mediocriter.

¶ Cuilibet istorum dixit x̄ps in thema. Qd̄ iustum fuerit dabo vobis. Dico p̄io q̄ de moriētib⁹ quidā sunt boni p̄fecte: sicut sunt p̄sone q̄ licet peccauerint aliquñ tñ p̄ tpe redierūt ad deū: conuertunt̄ de pctis: cōfitem̄ nō solū semel in anno: sed in oī hebdomada zc. z sic de alijs bonis int̄m̄ q̄ si eoz mala z peccata ponerent̄

in statera diuine iusticie: et bona in alijs multo plus ponderarent bona q̄ mala. Tales dicunt̄ boni p̄fecte: quibus dicit x̄ps. Qd̄ iustum fuerit dabo vobis. Quia qn̄ tales decedūt: statim dat illis christ⁹ gloriam paradisi sine purgatorio: quia iam habuerūt hic purgatoriū. Auctoritas. Si impi⁹ egerit p̄nias ab oībus peccatis suis q̄ operat⁹ est z custodierit oīa p̄cepta mea z fecerit iudiciū z iusticiam: vita viuet z nō moriet̄. Ezech. xviij. Nota si impi⁹. i. pessim⁹ z abominabilis peccator p̄niam egerit de oīb⁹ peccatis suis saltē mortalibus q̄ cōnexa sunt: nec vni⁹ sine altero fit remissio: vtdicit. s. Tho. in prima sc̄de. q. lxxij. ar. i. et. iij. di. xvi. q. ij. ar. i. q. ij. Et custodierit omnia p̄cepta mea. s. in voluntate proponendo custodire: qz dicit philosophus q̄ recessus a termino a quo sc̄z a peccatis est accessus ad terminum ad quē. s. bona opera. Et fecerit iudiciū sc̄z in cōfessione. Ideo confessor d̄z sedere reus est peccator: ideo debet se accusare seruata veritate. Et fecerit iusticiā sc̄z seruando penitentiam iniunctam vita viuet: et omniū iniquitatū eius quas operatus est nō recordabor. s. ad puniēdū. Ezechie. xxxij. Omnia peccata ei⁹ que peccauit non imputabunt̄ sc̄z vt puniāt iterū: sed qd̄ iustum fuerit dabo vobis: q̄stum ad gloriā. Qualiter aut̄ dat̄ gloria personis p̄fectis z bonis hoc declarat̄ per quādā auctoritatē allegorice sumptā. Exodi. xxiij. Ecce ego mitto āgelū meū q̄ p̄cedat te z custodiat in via: z introducat in locū quē preparauī. Doctrina est theologie q̄ angelus mal⁹ venit in morte cuiuslibz etiā in morte x̄pi venit lucifer q̄ volens capere animā x̄pi posuit se in brachio crucis sed a x̄po capt⁹ fuit z ligat⁹ i inferno vsqz i finē mūdi. Hoc dicit expresse Beda sup̄ thobiam. ca. vj. vbi dicitur q̄ Thobias exiuit vt lauaret pedes suos: z ecce piscis immanis exiuit ad deuorandū euz. Sed apprehēdit branciam eius z attraxit eum in siccū zc. Et exponit ipse de morte christi: quia tunc x̄ps lauit pedes peccatorū z exiuit piscis immanis sc̄z diabol⁹ sc̄z apprehendit branciam eius potestātē p̄stinam diripiēdo. De hoc dicit x̄ps. Venit enim princeps mūdi hui⁹ z in me nō

habet quicquid. Jo. xiiij. Et hoc habet doctrina clara quod diabolus venit in morte cui iussibet. Ad hoc fuit excepta sola virgo maria de gratia specialiter: ideo christus mittit in morte angelum bonum. Jo. dicit. Ecce ego mittam angelum meum qui precedat te scilicet egredietur de corpore: qui ponit se ad dexteram personam autem si sit bona et perfecta: statim sentit ibi presentiam boni angeli licet ipsum non videat quia caro impedit: sed anima a carne separata statim videt ipsum et cognoscit et angelus malus statim ad sinistram qui reprehenditur a bono dicens. Quid vis tu hic? Respondet: spero etc. Jo. dicit vobis optimum consilium faciendi orationem angelo custodiendi quolibet die. pro dicti intelligentia nota quod dicit. s. tho. in i. parte. q. lxxxix. ar. ij. quod anime separate cognoscunt se mutuo et angelos: dicitur autem in inferno positus vidit lazaro et abraam. Et si loquimur de naturali cognitione anime separate tunc habet perfectam cognitionem de alijs animabus separatis: sed de angelis imperfectam et deficientem. Cuius rationem sanctus Thome. vbi. s. assignat: quia modus anime separate est infra modum substantie angelice: sed est conformis modo aliarum animarum separatarum: modo sic aliquid intelligitur secundum quod est in intelligente. Est autem aliquid in altero per modum eius in quo est: igitur anima separata habet perfectam notitiam de alijs animabus separatis et imperfectam et deficientem de angelis loquendo de cognitione naturali anime separate. de cognitione autem glorie est alia ratio. Et dicit. s. tho. in solutione ad primum quod anima separata quodammodo est liberior ad intelligendum quam coniuncta in quantum per gravitatem et occupationem corporis a puritate intelligentie impeditur: ideo anima separata cognoscit angelos sed non coniuncta. Secundo dicit. et custodiat te in via scilicet. ad hinc usque ad celum: qui est in via longissima. Et secundum doctrinam commendationes sunt in media regione aeris: qui erunt ibi usque ad iudicium custodientes passum. qui sunt ut a homine in radio solis. Ideo anima indiget custodia et securitate angeli boni. De hoc david. Angelis suis deus mandavit de te ut custodiant te in omnibus vijs tuis. ne forte offendas ad lapidem. id est duritiam malorum spirituum. ps. xc. pro dicti intelligentia nota secundum sanctum Thome. i. parte. q. lxxij. ar. iij. quo queritur utrum aer iste sit locus penalis demonum: quod demonibus duplex locus pe-

nalis debet scilicet aer caliginosus causa exercitandi homines usque ad diem iudicii et infernus ratione culpe et pene. vix etiam eorum aliqui nunc in inferno sunt ad torquendum eos quos ad malum induxerunt: sicut et aliqui boni angeli sunt cum animabus sanctis in celo. Sed post diem iudicii omnes malitiam homines quam angeli in inferno erunt boni vero in celo. hec. s. tho. vbi. s. Tertio dicit. et introducat ad locum quem preparavi. De quo dicit christus apostolis. Vado vobis parare locum. Jo. xiiij. Portarii qui custodiunt portam: sunt michael per angelis. et beatus petrus pro hominibus. Et angelus introducit animas sanctas. Cui fit magnam gaudium in qualibet platea angelorum. ideo christus dicit. factum est ut moreretur medicus et portaretur ab angelis in signum abrahe: Lu. xvi. Nota ut portaretur ab angelis. O qualis honor est anime ita coronari a papa iesu. Auctoritas. Sap. v. Iusti impetuum vivunt. et apud dominum est merces eorum: et cogitatio illorum apud altissimum. ideo accipiet signum decoris et diadema speciei de manu domini: ergo quod iustum fuerit dabo vobis. Quia iustitia magna est ex quo homo se dat ad servendum deo: quod ipse det homini suam gloriam. Dico secundo quod quidam sunt mali perverse: sicut illi qui sciunt se tenere malam vitam pleni superbia popa et vanitate. Idem de alijs peccatis: qui oculis apertis vadunt ad infernum: et nolunt converti nec redire ad deum Tales quando moriuntur in puncto: descendunt ad infernum tam grave est onus peccatorum quibus gravantur: Job. xxi. Ducunt in bonis dies suos: et in puncto ad inferna descendunt. Ecce quare dicit: quod iustus fuerit dabo etc. Greg. Ad magnam iustitiam omnipotentis dei pertinet ut nunquam in alia vita careat supplicio: qui in hac vita noluit carere peccato. Questio. Diceret aliquis non videtur iustitia quod pro peccato temporali vel momentaneo homo puniatur eternaliter: sed iustitia esset si tantum pro quanto. iuxta illud. pro mensura peccati erit et plagarum modus. Deut. xxv. Item Apocal. xvij. Quantum glorificavit se et in delictis fuit tantum date illi tormentum et luctum: Quomodo ergo erit iustitia quod puniatur sine fine: non est ibi tantum et quantum: nunquam sufficeret quod si per diem peccavit quis quod per diem puniatur. si per mensem per mensem

Dominica in septuagesima.

si p annūzc. Rñsio q illa ratio pcedit ex ignorātia vel in aduertētia. supponēti q qñ peccator morit̃: q peccatū finiat̃: imo tūc magis in pctō abstinat̃ vel cōfirmat̃. z qz illa obstinatio durabit eternat̃ i peccatore: iō etiaz pena erit eterna. Quādiu anima est cōiuncta corpori: recipit cōditiones corporis: z corp⁹ etiā recipit cōditiones anime. Corpus recipit ab aia vt loquat̃ ratio cinef: operet̃: ambulet zc. qz corpus de se nihil hoz posset facere: anima autē recipit a corpore variabilitatē z mutabilitatē: qz sicut corp⁹ mutat̃ z alteratur leuiter: sic etiā z aia: qz bonus hōz sc̃tūs pōt mutari et effici malus: z econuerso. Sap. ix. Corpus qd corrūpit̃ aggrauat aiam. Sed in morte qñ corpus z aia separant̃: corpus remanet ab vna pte z perdit conditiones quas receperat ab aia: z aia ab alia parte perdit pditiones quas recepit a corpore z efficit̃ inuariabilis z imutabilis: qz nō pōt mutari de gratia ad culpā: nec econuerso. Uñ si aia dānata posset habere tantā cōtritionē sicut granū sinapis saluaret̃: s; impossibile est qz est obstinata in malicia et peccato: iō pena erit eterna. No q peccatū angeli est irremediabile vt dicit. s. Tho. i. parte q. lxxiij. ar. ij. in corpore. Et. ij. di. viij. q. i. ar. ij. Itē. iij. di. i. q. i. arti. ij. ad secundum. Itē i de veritate. q. xxiiij. ar. x. z de malo q. xvi. ar. v. Similiter z peccatū dānata ruz animaz est irremediabile. Tres em̃ causas obliuinationis demonū vbi supra in de veritate assignat. Notat insup sanctus Tho. in de veritate q. xxij. arti. vij. in solutione ad sextū q duplex est obstinatio. s. fm̃ quid z simpliciter. Prima est in hac vita. Sc̃da hō in dānatis tm̃. Idē dicit vbi supra. q. xxiiij. ar. xi. Itē dānati nō penitēt de malis que fecerunt ratione culpe: sed ratione pene. vt dicit. s. Tho. iij. dist. xiiij. q. i. ar. iij. q. iij. Et ideo etiā iusto dei iudicio pena dānatorū erit eterna siue ppetua. No. ad hoc similitudinē de duob⁹ raptorib⁹ quos dñs vult corrigere zc. Idē de aia qñ sentit primū ictū pene obstinat̃ i malicia zc. Apo. xvi. Est uerūt hoies estu magno: z blasphema uerūt nomē dei habētis potestātē sup has plagas: neq; egerūt pñiam vt darēt illi gloriā: Jō xps Mat. xxv. Jbūt hi. s. ma-

li z pueri in ignē eternū: iusti autē in vt tam eternā. De quib⁹ dicit scriptura. Eccl. xi. Si ceciderit lignum ad austrū aut ad aquilonē: i quocūq; loco ceciderit: ibi erit lignū siue arbor. i. hō. Marc. viij. Uideo homines velut arbores ambulātes primo dicta est florere p bonas cogitationes. Sc̃do folia facere per bona vba Tertio fructus pducere. De quib⁹ Luc. iij. christus dicit. Facite fruct⁹ dignos penitētie. Hec arbor scindit̃ in morte securi mortis. Mat. iij. Jā enim securis ad radicē arboris posita est. Si ceciderit ad austrū quod significat statum gratie ppter caliditatē deuotiōis z humilitatem diuine gratie. ibi erit: scz eternaliter. Si autē ceciderit ad aquilonē: quod significat statū culpe z peccati mortalis ppter frigiditatē ibi erit. s. eternaliter: ergo qd iustum fuerit dabo vobis. Tertio dico q quidā sunt boni mediocriter quia nō est homo q nō peccet. Eccl. viij. Sed p tēpore redeūt ad deū: cōterunt̃ de peccatis: sed nō tm̃ quātum magdalena: tamē ex quo fit cōtritio nō est sine gratia gratum faciente: sed penitentia est parua respectu peccatorū que fecerunt. Tales qñ decedūt nō vadūt statim ad paradīsum quia nō sunt boni perfecte: nec vadūt ad infernū quia nō sunt peruersi: sed descēdūt ad purgatorū qd est in corde terre. Ideo quod iustū fuerit dabo vobis dicit christus: quia ibi complent penitentiam De hoc inquit dauid ps. x. Qm̃ iust⁹ dominus z iustitias dilexit: equitatez vidit vultus eius. Nota equitatē. s. culpe z pene z econuerso. Et completa ibi penitētia ascendūt ad celum: Nota similitudinē de argētario q nunq; ponit in opere aurum z argētum nisi fuerit primo purificatum in fornello. Si deus optimus argentarius nunq; ponit in opere paradīsi aurū nec argētū: scz christianos qui dicunt̃ aurū ppter gratiā charitatis quez habent z argētum ppter claritatē fidei: nisi purificent̃ primo in camino purgatorij. Eccl. ij. Igne purgatur. i. purificatur aurū z argētū: hoies vero receptibiles in camino humiliationis. Nota receptibiles scz passiuē vt recipiant̃ i celo: Ex quo in gratia decesserūt. Apostolus. Gratia dei vita eterna. Vel receptibiles actiue

quod sunt apti recipere nostra suffragia que intantum possent a viuis iuuari quod minuit tempus et pena. Sed illi de inferno non sunt receptibiles nec actiue nec passive: quia sunt tanquam membra abscisa et putrida a corpore ecclesie. Ecclesia enim est unum corpus cuius oculi sunt speculatiui. Aures iudices. Nares que sentiunt odores virtutum christi et sanctorum sunt deuoti. Os sacerdotes que comedunt sacramenta altaris et loquuntur laudes dei. Guttur sunt predicatorum quod ci bus spiritualis aiarum transit ad nos. Brachia defensiva sunt domini temporalia. Uterus diuites mercatores. Tibie pedes tangentem terram que sustinet totum corpus sunt laboratores. Ad rom. xij. Sicut in uno corpore multa membra habemus. Oia autem membra non eundem actum habent: ita multi unum membrum sumus in christo. Singuli autem alter alterius membra etc. Dic quod quando dicitur aliqua missa vel datur elemosyna pro anima in purgatorio existente que pro illa est: statim illa anima sentit refrigerium et omnes in purgatorio illius misse participes efficiuntur: et si illa anima pro qua dicitur non indiget statim reuertitur ad vos meritum etc. ps. xxxiiij. Oratio mea in sinu meo conuertitur. Auferentur seculares primo ne in missa faciant precium etc. scilicet ut querant bonos sacerdotes. Greg. Cum his que displicet ad intercedendum mittitur: irati animus ad deteriora prouocatur. Sancta ergo et salubris est cogitatio pro defunctis exorare: ut a peccatis soluantur. ij. Mach. xij. Dic contra illos que non complent testamenta etc. Luc. xvij. Nunquid vindictam faciet deus electorum suorum clamantium ad se die ac nocte: et patientiam habebit in illis. Dico vobis quia cito faciet vindictam illorum. et xij. q. ij. que oblationes. i. Qui oblationes defunctorum aut negat ecclesijs aut difficulter reddunt tanquam egentium necatores excommunicentur. Et. xij. q. ij. qui abstulerit. Qui abstulerit aliquid patri vel matri: dicetque hoc peccatum non esse: homicidium particeps est.

¶ Dñica in. lxx. Ser. iij.

Voca operarios

os et redde illis mercedem. Math. xx. Inter omnes dominicas totius anni ista est de ma-

ioribus et sensibili nomine vocatur septuagesima. Ratio: quod modo appropinquat tempus penitentiae. scilicet quadragesima que consistit in septem hebdomadis in quibus peccatores faciunt penitentiam per septem opera penitentialia de septem peccatis mortalibus per obtinendum septem donis spiritus sancti et septem virtutibus paradisi. Ecce quare dicitur septuagesima. Et de euangelio huius erit sermo: sed primo salutem verbo maria. Voca operarios etc. In isto euangelio hodierno continentur multa et magna secreta et difficultates que non possunt in uno sermone declarari: ideo primo solum volo declarare puncta principalia que sunt duo scilicet. Primus de vocatione temporalis.

Secundus de retributione eternali.

¶ De secundo dicit the. Et est verbum dei patris ad filium eius iesum christum loquentis de iudicio generali et dicentis. Voca operarios et redde illis mercedem. Dico primo quod punctum erit de vocatione temporalis quod deus vocat aliquos ad se per bonam vitam et penitentiam in hoc mundo: secundum quod ipsemet declarat in euangelio hodierno per tale similitudinem dicens quod erat quidam paterfamilias que habebat quandam notabilem vineam propter quam volens producere operarios surgens mane et hora prima exiit in plateam: et produxit operarios quibus promisit singulos denarios argenti: et misit eos in vineam suam. Egressus circa horam tertiam vidit alios stantes in platea vel foro ociosos: et illis dicit. Ite et vos in vineam meam: et quod iustus fuerit dabo vobis. Ite exiit circa sextam et nonam horas et fecit similiter. Circa horam undecimam exiit que est inter vespas et completorium et inuenit alios stantes quibus dixit. Quid statis hic tota die ociosi? Dixit illis. Quia nemo nos produxit. Dixit illis. Ite et vos in vineam meam. Hic ostenditur vocatione temporalis. Sed oportet prius tria declarare antequam intremus materiam.

Primo quod est iste paterfamilias.

Secundo que est ista vinea.

Tertio que sunt iste hore prima et tertia etc.

¶ Nota quod hoc nomen paterfamilias est grati casus secundum declinationem grecam: et numeri singularis. Iste ergo paterfamilias scilicet christiane est solus deus que solus christianis dat hereditatem paradisi. Iste modo non dicitur paterfamilias: agarenorum et aliorum infidelium. Ideo non dicitur paterfamilias in plurali.

Dominica in septuagesima.

li sed paterfamilie. s. xpiane quā genuit in baptismo iuxta spōse sue. s. eccleie. Et xpianis tāq̄ filijs dat suā hereditatē: q̄ bus dicit ipemet. Oēs vos fratres estis vn⁹: est em̄ p̄r vester q̄ in celis est. Matt. xxiij. Vinea hui⁹ paterfamilie est vita spiritualis sc̄ta z deuota p̄ ipm̄ valde dilecta: q̄ habet tot vineas quot religiosos q̄ tenēt vineā z nō agrū duplici differentia q̄ est inter agrū z vineā. Prima qz vinea indiget maiori cultura z cura q̄ ager. Sc̄da qz vinea indiget clausura siue bardica: z ager nō. Sic et vinea spūalis q̄ est vita religiosoz clericoz z deuotaz psonaz d̄z vinea. qz cū magnis laborib⁹ et cura intram⁹ paradysum etiā habemus mai⁹ salariū. Sed vita laicorū est ager q̄ nō indiget magna clausura: nec tāto labore z sufficit eis tenere p̄cepta dei. Primo qz in suis necessitatib⁹ nō recurrant ad diuinos zc. sed ad xpm̄. Sc̄do qz loquatur de deo cū reuerētia z honore tā q̄ de dño nec p̄ aliquo lucro vel amico debēt iurare false nec blasphemare: totū hoc ē leue ad faciēdū. Tertio q̄ sc̄tis in dñica postq̄ laborastis p̄ totam hedomadā: z audiat missam cū silētio zc. Quarto honorare parentes: qz etiā aīalia bruta hoc faciūt: vt patet de ciconia. Quinto nō occidere aliquē nisi p̄ iusticiā zc. Sexto nō fornicari nec facere adulteriū. Septimo nō furtū facere: qz ipse totū diuisit. Octauo nō falsuz testimoniū dicere nec iudicio nec extra iudiciū. Nono nō cōcupiscere vxorē pximi. Decimo nō cōcupiscere bona pximi. Ecce decē p̄cepta qz lenia sunt. i. Joan. v. Hec ē charitas dei vt mādata ei⁹ custodiam⁹: z mādata ei⁹ graua nō sunt. Jo xp̄s. Si vis ad vitā ingredi serua mādata. Matt. xix. Nos autē religiosi q̄ sum⁹ vinea indigem⁹ maiori labore z cultu: qz nō solū tenemur seruare decē p̄cepta vt laici: sed etiā tenemur ad vota religiōis z ad ceremonias. Itē nō sufficit p̄sbyte- ris seruare decē p̄cepta: sed etiā obligātur tenere vota que sunt ordinib⁹ annexa z facere seruitiū dei. surgere de nocte ad matutinas dicere septē horas canonicas z missam deuote: viuere tenentē caste: qz habent tractare illud sacramētuz altaris: in quo est sc̄m̄ corpus xpi seruā

do cor mūdū a malis cogitationib⁹: manus ab immundis actibus z ludis: os a blasphemijs iuramentis z mēdacio corpus a corruptiōib⁹ luxurie: qz est sepulchru xpi ne p̄iciat in latrinā zc. Idē de laicis q̄ volūt viuere spūaliter: qz plus facere debēt q̄ alij laici: sc̄z cōfiteri z cōicare frequēter: orare quolibz die ieiunare sepe. Ecce quō vinea vite spūalis indiget maiori cultura q̄ ager: sc̄z vita laicorū. Pro ista vinea dauid orando dicebat. Deus virtutū cōuertere respice de celo z vide: z visita vinea istā: z p̄fice eam quā plātavit dextera tua. ps. lxxix. Mo. in his p̄bis duas differentias. Prima ibi De⁹ virtutū cōuertere: qm̄ multi sunt in vinea religiōis q̄ nō tenēt vitā spūale. p̄pter hoc dicit. De⁹ virtutū cōuertere nos religiosos hūc mūdū z aliū respice de celo z vide: z visita. s. tāgendo corda vt p̄uertamur ad seruādū que vouim⁹. De illis autē q̄ iam seruāt dicit. Et p̄fice eā quā plātavit dextera tua: qz qlibz p̄sona spūalis vite plantat a deo i vinea vite spūalis. Sc̄da differentia q̄ est inter agrū z vineā est: qm̄ vinea indiget clausura parietis: ager nō. Sic etiam vinea spūalis vite clausa d̄z esse: nō curare de negocijs seclariū: nec de administratijs vel familiaritatibus: als tpe vindemia rū. i. mortuis non inuenient racemi bonoz operū siue meritorū. Ideo xp̄s loquēs de se dicit. Hō q̄dam erat paterfamilias q̄ plātavit vineā z sepē. i. bardicam circūdedit ei. Mat. xxi. qz als vita spūalis sine clausura nō pōt cōseruari. Ideo dauid loquēs de illis q̄ nimis curant de negocijs mūdi. dicit Ut quid destruxisti maceriā ei⁹. i. bardicam: z vindemiā eā oēs q̄ pretergrediuntur viam. ps. lxxix. Modo vidēdū est que hore sūt iste in quibus paterfamilias vocat gentes ad vineā spiritualis vite: ad quā vocant ad quinqz horas. s. primā: tertiam: sextā zc. in quinqz etatibus. Hora prima hoīs est infantia siue pueritia. Qui ergo iā in pueritia incipiūt seruire deo orant cōfitentē zc. tales vocant hora prima ad vineā spiritualis vite. Hora tertia est secūdaetas. s. adolēscētia: a quindecim annis vsqz ad vigesimūquintū. Hac hora vocant q̄ i ea etate incipiūt bonā vitā. Ho

ra sexta qui in iuuetute. Hora nona qui in senectute. Hora undecima qui in etate decrepita. Dicunt o miser senex suus et nullus bonus feci etc. adhuc recipitur a domino quasi diceret de malis seruitoribus: opus recipere etc. Ecce qualiter in quinque horis siue etatibus hominum deus vocat gentes ad vineam spiritualis vite. Autoritas. Deus omnis gratie. scilicet dator qui vocauit nos in eternam suam gloriam in christo. i. Pet. v. Si queratur in qua istarum etatum est melius vocari et conuertere ad deum et incipere vitam spiritualem. Ad hanc questionem respondet Hieremias di. Bonum est viro cum portauerit iugum ab adolescentia sua. Thren. iij. Nota quomodo parentes debent nutrire filios. ¶ Dixi secundo quod secundus punctus esset de retributione eternali quomodo deus dabit unicuique secundum quod meretur pro iusticia dicente deo patri ad filium. Uoca operarios et redde illis mercedem quod ostendit in euangelio cum dicit. Cum sero autem factum esset: dixit dominus vinee procuratori suo. Sero intelligitur dies iudicii. Ratio: quia sicut sero est finis diei: sic dies iudicii erit in fine mundi cito et breuiter. Tunc nullus uiuens remanebit in mundo quia omnes morientur et pro ignem comburentur: statim post erit iudicium. Ad heb. ix. Statutum est omnibus hominibus semel mori: et post iudicium. In isto sero diei iudicii dominus uinee. scilicet christus uerus deus et homo uocabitur procurator suum scilicet michael qui ex precepto christi procurat hanc vineam et custodit. Ecce michael unus de principibus primus uenit in adiutorium meum. Dan. x. Tunc dicit iesus sibi. Uoca operarios et redde illis mercedem. scilicet nuntiatur: quia deus reddet mercedem premitiue. Hec uocatio erit uniuersalis citatio que fiet per michaellem qui uoce terribili clamabit. Surgite mortui uenite ad iudicium. Que uocatio dicitur tuba propter terribilitatem uocis que audietur in celo: in inferno: in purgatorio: et in limbo pueroz. Et statim omnes anime bonorum que malorum uenient: et qualibet resumet suum corpus uirtute diuina: licet fuerit combustum uel a bestijs deuoratum. Boni autem cum magno gaudio suo assumunt corpora sua sicut sponsa accipit uestem preciosam a suo sponso sibi missam: et cantando dicent. Gaudes gaudebo in domino: et exultabit anima mea in deo meo. quia induit me uesti-

mentis salutis et indumendo iusticie et circumdedit me quasi sponsus decoratum corona et quasi sponsam ornatam monilibus suis. Esa. lxj. Danati etiam tunc erunt de inferno: licet magis uellent sibi remanere quia non habent captiua latam: sed anima restringetur in corpore fetido et ignito ac si aliquis indueret tunica ferrea ignita. Uenient etiam omnes pueri qui sunt in limbo et suscitabuntur in etate triginta annorum et omnes cognoscemus eos: Ecce hec est uocatio uniuersalis ad eternam retributionem. Autoritas. Tunc mittet filius hominis angelos suos cum tuba et uoce magna: et congregabunt electos suos a quattuor uentis a summis celorum usque ad terminos eorum. Math. xxij. Nota cum tuba et uoce magna et quattuor uentis celi: quia tunc resurgent quattuor conditiones defunctorum: scilicet beati de paradiso: et danati de inferno: illi de purgatorio et pueri de limbo. Quantum ad secundam retributionem mercedis erit quando christus dicet bonis que erunt a dextris seu ad dexteram. Uenite benedicti patris mei percipite paratum uobis regnum a constitutione mundi. Esurui et dedistis mihi manducare. sitiui et dedistis mihi bibere etc. Matt. xxv. Tunc boni flexis genibus christo regnando dicent. Gloria tibi domine etc. Qui uirtute glorie uel diuina ascendens cum christo et uirgine maria etc. Osculantes manus christi uirginis marie. Ecce mercedem quam expectamus si tenemus bonam uitam: et eternaliter erimus in illo honore et gloria sine alicuius defectu. Deinde dabit salariu: sed penam dolorosam magis quam salariu malis qui erunt a sinistris cum uultu et facie terribili dicens. Discedite a me maledicti in ignem eternum qui paratus est diabolo et angelis eius etc. Mat. xxv. Quia nolulistis uiuere secundum eas ordinationes sed secundum uestras inclinationes. Ego precepi humilitatem et uos fuistis superbi: et sic de alijs. Ideo inferne aperit os tuum et degluti omnes impios istos. Dic quomodo infernus absorbebit eos illa pena. Ideo auiso: quia non dico cetesimam partem pene. Ideo conuertimini et facitis penitentiam. Operamini opus uestrum ante tempus et dabit uobis mercedem in tempore suo. Eccli. vlti. Deo gratias.

¶ Dominica in septuagesima. Sermo. iij.

Dominica in septuagesima.

Erunt nouissimi

mi primi et primi nouissimi
 Matth. xx. Verbum est xpi
 et habet magna difficultate
 in theologia. 30. Volo modo ipsum decla-
 rare. Sed primo salutem ergo maria etc. Ver-
 bum propositum declarat primo litteraliter nar-
 rando primo historia breuiter euangelij. Et
 quando in sero dominus vinee dixit procuratori suo
 quod in solitudine seruaret tale modum: primo
 quod daret salarii illis qui venerunt hora vn-
 decima: deinde illis qui venerunt hora no-
 na. deinde illis qui venerunt hora sexta. et
 sic de alijs: sic quod illi qui venerunt primi: fue-
 runt in solitudine ultimi. Occasione huius pa-
 rabole christus dicit verbum propositum. Erunt no-
 uissimi primi et primi nouissimi. Non restat
 difficultas ad declarandum quomodo intelligitur
 verbum predictum. Erunt nouissimi etc. pro cuius
 declaratione sciendum quod hoc verbum. Erunt no-
 uissimi etc. habet veritatem secundum tres intellectus.

- Primo secundum durationem temporalem.
- Secundo secundum conditionem mundialem.
- Tertio secundum affectionem cordialem.

Quatuor ad primum dictum verbum est ve-
 rus secundum durationem temporalem. pro quo sci-
 duus quod deus: diuisit totum tempus in duas
 partes: scilicet in tempus merendi et tempus pre-
 miandi. Tempus merendi est in hac vita: et
 durat quod diu durat penes vita in quo me-
 remur pro opera nostre: patientie iustitie etc. Tem-
 pus premiandi est in alio mundo: quia ibi
 non est tempus lucrandi aliquid: quia licet
 sancti qui sunt in paradiso faciant mul-
 ta bona opera et virtuosa: tamen illa non
 sunt ad meritum gratie sed sunt in premium
 et salarii glorie. De his duabus parti-
 bus temporis auctoritas. Tempus flendi
 tempus ridendi: tempus plangendi: tem-
 pus saltandi: tempus belli: tempus pacis
 Eccles. iij. Nota tempus flendi: scilicet peccata est in
 hoc mundo pro peccatione: et mala proximi pro
 compassionem: plagas christi per deuotionem
 et paradysum pro desiderium et contem-
 plationem. Tempus ridendi erit in alio mun-
 do in gloria: vbi non est fletus: immo ab-
 stergit de oem lachrymas ab oculis san-
 ctorum. Apoc. viij. Item tempus plangendi
 est in hoc mundo. Quidam plangunt mortem
 filiorum: vxoris mortem viri et e converso.
 Quidam bonorum amicorum. Quidam pla-

gunt tempus perditum: in quo nullum bo-
 num fecerunt dicentes. O miser ego sum
 religiosus et sunt triginta annis quod ego ha-
 bitum porto: et nullum bonum feci etc. Ideo de
 presbyteris et laicis. Tempus saltandi erit
 in alio mundo. Unum saltum siue coream fa-
 ciunt sancti patres et patriarche cum quibus
 tripudiant persone que fuerunt misericordes
 Alium motum faciunt prophete cum quibus tripu-
 diant deuoti. Alium apostoli cum charitati-
 uis. Alium martyres cum penitentibus. Alium
 virginibus cum continentibus. Eccles. pascis
 inter lilia septem choreis virginibus. sponsus
 decorus gloria sponsis reddens premium.
 Quocumque pergit virginibus sequuntur atque lau-
 dibus post te canentes cursitant hymnosque
 dulces personant. Tempus belli est in hoc
 mundo: in quo oportet nos bellare contra
 mundum pro patientia: quoniam mundus dat tribu-
 lationes aduersitates et derisiones bonis
 personis. Secundo contra carnem pro abstinen-
 tiam. Caro enim bellat dando malas incli-
 nationes et desideria etc. sed vincit absti-
 nentia. Tertio contra demonem pro humili-
 tate quia sicut ipse est dicitur pro superbia:
 sic vellet quod oes essemus superbi: ut cum eo
 essemus damnati sed vincit humilitate.
 Tempus pacis et quietis est in alio mun-
 do. Auctoritas Sedebit populus meus in pul-
 chritudine pacis et in tabernaculis fidu-
 cie et in requie opulenta. Esa. xxxij. Ecce
 quomodo deus diuisit tempus in tempus merendi in hoc
 mundo: et in tempus premiandi in alio mundo
 Auctoritas christi in qua ponit nouum meri-
 ta huius mundi quibus correspondent no-
 uum premia seu beatitudines in paradiso.
 Matth. v. dicit. Beati pauperes spi-
 ritu: quoniam ipsorum est regnum celorum etc. Pau-
 peres spiritu sunt illi qui despiciunt omnia bo-
 na mundana: etiam si sint diuites non ponunt
 ibi cor nec spes: sed seruiunt sibi de diui-
 tijs in necessitatibus et non in vanitatibus
 Alii dicunt etiam pauperes spiritu in maio-
 ri gradu sicut sunt illi qui propter deum
 dimiserunt omnia que habent et possunt habere
 ut sancti apostoli. christus dicit quod ipsorum est
 regnum celorum. Ecce premium. Secundo
 Beati mites Ecce meritum: quoniam ipsi pos-
 sident terram: scilicet viuentium. Ecce premium
 mites sunt qui nolunt facere pompam in or-
 natu: vestitu: nec scutiferis: nec equis: sed
 in corde et in ore et gestu sunt simplices. Ter-

tio. beati qui lugēt: scz pctā. Ecce meritū qm̄ ipsi cōsolabunt. Ecce p̄miū. Quarto. beati q̄ esuriūt z sitiūt iusticiā: qz als gētes se occiderēt. Sed qn̄ vidēt illū suspensum: ppter furtū: z illū ppter homicidiū zc. Dicūt. Cauebo a talibus. Propter hoc dñi t̄pales qui faciūt iusticiam habet hic magnū meritū z in celo habēt magnū p̄miū qm̄ ipsi saturabunt. Quinto beati misericordes: qz ad instar seminatoris in tpe messis. s. die iudicij merēt qm̄ ipsi miam cōsequentur. Sexto beati mūdo corde. s. ab odio rancore: inuidia: mala voluntate: z malis desiderijs: qm̄ ipsi deū videbūt. Septimo: beati pacifici. i. pacē faciētes cū inimicis. dicit aug. in li. de ser. dñi in mōte q̄ hoc meritū est mai⁹: iō p̄miū cōrūndēs est mai⁹: qm̄ filij dei vocabunt. Octauo. bt̄i q̄ p̄secutionē patiunt ppter iusticiā. Ecce meritū: qm̄ ipsoꝝ est regnū celoz. Nono beati estis cū maledixerint vobis hoies z p̄secuti vos fuerint: z dixerint omne malū aduersum vos mētiētes ppter me. Gaudeate z exultate: qm̄ merces v̄ra copiosa est in celis. Mat. v. Scdm̄ ergo duratio nē t̄palem q̄ in hoc mūdo nouissime incipiunt mereri: in alio mūdo p̄miant p̄mi: si p̄mi ex hac vita decedunt. Idē dicit Erūt nouissimi p̄mi. s. in glia: z primi in merito nouissimi in p̄mio: verbigratia. Quis p̄mo incepit mereri z esse in seruitio xp̄i. Petr⁹ apls vel latro. Certū est q̄ petrus q̄ iam incepit in p̄ncipio p̄dicationis xp̄i: latro autē in fine: tñ latro fuit p̄mius in glia: qz eadē die fuit in paradiso z habuit paradisu z petrus stetit ad huc p̄ triginta ānos. Idē de virgine maria z beato stephano: cū bt̄is stephan⁹ fuit prius in glia q̄ virgo maria. Idē de ioāne euāgelista q̄ fuit de primis discipulis xp̄i: z de paulo q̄ fuit de vltimis: qz post ascēsiōnē xp̄i adhuc p̄sequebat xp̄ianos: z tñ paul⁹ fuit prior ioanne in glia bene p̄ viginti annos. Idē de nobis vn⁹ religiosus erit qui seruiuit xp̄o quadraginta annos vel quinquaginta seruādo regulā: vota: cerimonias: z vn⁹ hodie p̄fitef z moritur i sanctitate. Iste qui fuit nouissimus in merito: erit tamē primus in premio in glia. Idē de psbyteris z laicis: quot sunt in mundo qui te

nent sanctā vitā: amore quoz deus sustinet mūdū: qz als olim fuisset p̄sumpt⁹ forte ppter pctā inhabitātium. p̄tz hoc pulchre. Gen. xviii. qz si decē milia fuissent inuēti in sodomis z gomorra: pepcisset de⁹ oib⁹. At em̄ ppter decē nō delebo eos. Tales aliqn̄ diu dño seruiunt Et hodie baptizat ifans z morit ille est prius in glia: iō tales nō sunt flendi qui p̄spero nauigio p̄cedūt vos ad portū salutis. j. ad Thes. iij. Nolum⁹ vos ignorare de dormientib⁹: vt nō cōtristemini sicut z ceteri q̄ spem nō habēt. Ergo fm̄ durationē t̄palem erūt nouissimi p̄mi. Dico scdo q̄ predictum verbū est verū fm̄ cōditionē mūdanalē. Cōditio mundanalis est q̄ p̄speritas: scilz diuitiaz: honoz z dignitatū zc. Elōgat z retrahit hoīem a deo intātū q̄ ille q̄ est in prosperitate obliuiscitur deū. Nota ad hoc similitudinē de illo q̄ cū magnis delectationibus z laborib⁹ enutrit falconē p̄ tres vel quattuor annos: z aliquoties fugit: nec vult ad dñm redire qn̄ ab ipso vocat: et hoc ideo est qz h̄z stomachū plenu. Ita est hodie in mūdo de multis. De⁹ nutrit personas diuites quibus dat prosperitates diuitias zc. qz nullus pōt ista dare nisi deus. Dñs pauperē facit: z ditat: humiliat z sublimat. Null⁹ dicat q̄ habet p̄p̄is laborib⁹: qz multi sunt q̄ laborāt q̄ tñ nihil lucrant. Deus dat totū. Et multi qn̄ sunt pleni recedunt a deo. Ecce fugam. Ideo sunt pauci diuites z deuoti in mūdo: qz talis est cōditio prosperitatis mūdanalē zc. Autoritas. In crassat⁹ est dilect⁹ z recalcitrauit: increpatus impinguat⁹ dilatatus. Dereliquit deū factorē suū: z recessit a deo salutari suo. Dent. xxxij. Nota increpatus. s. delitius impinguat⁹ diuitijs dilatatus. s. honoribus: officijs dignitatib⁹ zc. Ideo dereliquit deū factorē suū zc. per mūdanalē p̄speritatē. Oppositū facit aduersitas: q̄ facit hoīem venire ad deū sicut tribulatio: infirmitas: persecutio: paupertas zc. qn̄ sicut falco plen⁹ recedit a dño suo: s̄z qn̄ esurit statim venit ad manū qn̄ vocat a dño. Sic diues plen⁹ recedit a dño: sed paup̄ ad p̄mā vocē qn̄ vocat a dño: scz in p̄dicatiōe vel alias statim venit: cōterit confitef zc. Simples statim

Domínica in septuagesima.

cōuertitur ad deū sed diuites minime. **B**n̄ potestis predicare et dicere. Ecce q̄-
 lem h̄z aduersitas cōditionē et efficaciam: **q**ue fecit hoīem venire ad deū: q̄d p̄z ad
 oclm̄. **E**rit vn̄ scutifer iuuenis fortis et
 robustus q̄ totū t̄ps̄ suū expendit: equitā-
 do rapiendo: furādo et c. s̄z q̄n cap̄t sen-
 tentiatur: tūc p̄fitēt et petit veniā: penitet
 et dolet. **G**rego. Mala q̄ nos h̄c p̄munt
 ad deū ire cōpellunt. **M**odo fm̄ cōditio-
 nē mūdānalē in mūdo sunt primi reges
 duces: p̄ncipes: comites: barones: papa
 cardinales: plati et c. **N**ouissimi aut̄ sunt
 pauperes simplices p̄sone in oi loco tā
 in ecclia q̄ in platea et in via et in mensa
 et c. **S**z apud deū sunt p̄mi: qz aduersitas
 facit ip̄os ire ad deū. **E**t primi fm̄ mun-
 dū sunt nouissimi ap̄d deū: qz p̄speritas
 elōgat ip̄os a deo. **E**cce quō sunt nouis-
 simi primi: et ecōuerso fm̄ mundi p̄ditio-
 nē. **D**e hoc dabo vobis miraculū et exē-
 plū sacre scripture q̄d xp̄s predicauit de
 diuite epulone et paupe lazaro. **L**u. xvj.
 qm̄ paup̄ medicus lazarus q̄ fm̄ mundū
 erat nouissim⁹ apud deū fuit prim⁹. **D**i-
 ues fm̄ mundū erat prim⁹: s̄z fm̄ deum
 fuit nouissim⁹ in inferno. **F**actū est autē
 vt moreret mendic⁹ et portaret ab ange-
 lis in sinū abrae. **M**ortuus est aut̄ et di-
 ues et sepult⁹ est in inferno. **E**xēplū autē
 fuit de dauid et fratrib⁹ suis. **i.** Reg. xvj.
Qn̄ de⁹ voluit dare regē pp̄lo isrl̄. dixit
 de⁹ Samueli p̄phete q̄ iret in ciuitatez
 bethleē ad ysai q̄ habebat mltos filios
 dicens q̄ vngeret in regem vnū de filiis
 suis. **s.** illuz quē vbi oñderet. **N**ota ysai
 vocauit aminadab et alios sex et succes-
 siue. **v**ltio h̄o ex iussu samuelis **D**ō. **E**t
 tūc ait dñs. **S**urge et vnge eū ip̄e est em̄.
No. historiā qz pulchra. **S**aul fuit eie-
 ct⁹ de regno corā dño vltim⁹: corā mūdo
 p̄m⁹. **D**auid h̄o prim⁹ corā dño abiect⁹
 mūdo. **E**t dic̄ quō p̄mi erūt nouissimi: et
 ecōuerso fm̄ cōditionē mūdi. **S**up hoc
 sc̄ti doctores dāt vnaz similitudinē talē. **s.**
 de falcone et gallina: qz falco q̄diu uiuit
 seruat̄ diligēti. **N**ota practice et c. **O**ppo-
 sitū est de gallina et c. q̄ nō pmittit̄ intrare
 camerā dñi. **S**z post mortē mutat̄ fors:
 qz gallina ē p̄ma et portat̄ cū magno ho-
 nore inter duas scutellas argēteas corā
 dño. **F**alco autē ē nouissim⁹: qz p̄icat̄ in

sterq̄liniuz. **I**dē in p̄posito de diuite et
 paupe et c. **M**azar̄ nota h̄ p̄ diuitib⁹ vt
 custodiāt se et caueāt a pctis: talr̄ q̄ sicut
 sunt p̄mi i hoc mūdo sint etiā p̄mi i alio
 corā deo. **Q**m̄ diuite v̄l sunt acq̄site iuste
 vel iniuste. **S**i iniuste dñt restitui. **S**i iu-
 ste debēt in necessitatib⁹ expēdi: et nō in
 vanitatib⁹: s̄z facere debem⁹ ex ip̄is opa
 mie: pietatis et c. **I**tē si est i magno hono-
 re p̄stitut⁹ cogitet q̄ est imago dei cui fit
 honor dicēdo. **N**ō nob̄z dñe nō nob̄z: s̄z
 noi tuo da glo. et c. **I**dē de delitijs: de q̄-
 bus potes recipe fm̄ statū tuū s̄z nō trā-
 scēdere limites p̄ceptoz dei. **N**ota de q̄
 libet statu s̄z libitum. **P**auperes autē q̄ in
 hoc mūdo nō h̄nt delectatiōes magnas
 s̄z amaritudines miserias et paupertates:
 si ista recipiūt cū salua patiētia s̄z in hoc
 mūdo sint nouissimi: in alio mūdo apud
 deū erūt p̄mi in gl̄ia. **I**dē dicit scriptura.
Gl̄iet̄ hūilis i exaltatiōe sua: diues autē
 in humilitate sua: qm̄ sicut flos feni tran-
 sibat. **E**xort⁹ est em̄ sol cū ardore: et are-
 fecit fenū: et flos ei⁹ decidit et decor vult⁹
 ei⁹ deperijt. **I**ta et diues in itinerib⁹ suis
 marcescit. **B**rt̄s vir q̄ suffert tētationem
 qm̄ cū p̄bat⁹ fuerit supple patiens acci-
 piet coronaz vite. **J**aco. i. **D**ico tertio
 q̄ h̄bū p̄positū ē vex s̄z affectiōē cor-
 dialē. **D**octr̄a est cōis sc̄toz doctoz in
 theologia q̄ meritū gr̄e i hoc mūdo: et p̄-
 miū gl̄ie i alio magis venit ex affectiōe
 cordis et feruore sp̄s q̄ ex mltiplicatiōe
 bonoz opum. **Q**uāto em̄ h̄o pl⁹ h̄z vel
 min⁹ de charitate: tāto ē p̄mius v̄l nouis-
 sim⁹ siue maior v̄l minor ap̄d deū. **V**er-
 bi gr̄a. **S**int duo quorū vn⁹ facit magna
 opa p̄nialia: ieiunando: orādo: magnas
 elemosynas dādo et c. tñ nō facit ista cuz
 magna affectiōe cordis et feruore sp̄s:
 s̄z sit in gr̄a dei: tñ nō est ita inflāmans
 charitate vt oporteret. **A**lt̄ autē nō facit
 tot bona opa s̄z solū suat ieiunia ecclie
 p̄fitēt et cōicat semell̄. **a**no i pascha: an-
 dit missaz in dñica solū: facit aliq̄s ele-
 mosynas s̄z ista opa facit cū magna af-
 fectiōe cordis et feruore sp̄s et cum ma-
 gna charitate: ita q̄ tor⁹ videt̄ ignitus.
De his duob⁹ q̄s habebit mai⁹ meritū
 gratie hic in alio mūdo mai⁹ premium
 gl̄ie. **D**ico q̄ iste sc̄ds: qz meritū eēntiale
 seu p̄ncipale non cōputat̄ fm̄ multipli-

cationem seu similitudinem operum vel durationem temporis: sed maiorem vel minorem charitatem. Augu. Non numerositas operum: non diuturnitas temporum: sed maior charitas: maiorque voluntas auget premium. Ex hoc patet quod sunt multi nouissimi primi et primi nouissimi secundum affectionem cordiale. Et multi incipiunt seruire cum magno seruire: ut beatus Antonius qui isto respectu dicuntur primi qui paulatim dimittunt ut religiosi in nouiciatu et presbyteri et laici iuuenes scilicet quando sunt antiqui et senes nullam habent deuotionem. O iueterate dierum malorum. Dan. xiiij. Sunt alii qui tepide et frigide incipiunt seruire deo: sed paulatim ascendunt et augmentatur in seruitio dei et in seruire spiritus hi ergo qui sunt nouissimi scilicet affectionem cordialem efficiuntur primi per spirituale diligentiam et feruorem. Et illi qui erant primi efficiuntur nouissimi per negligentiam et inuentionem. Ideo apostolus ad phil. i. Oro ut charitas uestra magis ac magis abundet in scientia et in omni sensu. Ideo dicam uobis miraculum de sophia: cui tradebantur clauem ecclesie constantinopolitane et bobus deficientibus dedit herbam cum magna affectione cordis et feruore spiritus. Ideo completa ecclesia fuit inuenta scriptura in liminari dicte ecclesie de litteris aureis. Sophia me fecit. ecce quod totum opus fuit sibi attributum et non illis qui dederunt tota milia floren. scilicet sine magno seruire. Patet ergo quod intellegit. Erant nouissimi primi et primi nouissimi.

¶ Dominica in septuagesima. Sermo. v.

Singulos denarios accipientes murmurabant Matt. xx. Sermo noster erit de difficultate et subtilitate ubi propositi. Materia est contemplationis et deuotionis per personam deuotam et bone instructionis per omnes: scilicet primo salutetur homo maria etc. Singulos denarios etc.

Pro declaratione difficultatis theologice tacte in sermone proposito oportet dicere parabola euangelij breuiter: quia intellectus literalis siue historialis est fundamentum intellectus spiritualis. Dicatur historia ad litteras de illis qui murmurabant dicitur thema. Singulos denarios accipientes murmurabant. Non veniam ad difficultatem theologie.

Hec similitudo christi ostendit quod christus datur salarium glorie bonis personis et deuotis que laborant diligenter in uinea ecclesie militantis per bonam uitam. Non est difficultas in hoc quod dicit singulos etc. In quo apparet quod non datur nisi unum denarium cuiuslibet: et nunquam pro tanto et tam longo seruitio non datur plus. Secunda difficultas quia uidetur quod omnes sint equales in premio glorie. Tertia difficultas est in hoc quod dicit murmurabant. scilicet unum de alio: et nunquam quid in paradiso est murmurare uel inuidia. Has tres difficultates uolo nunc declarare. Quantum ad primum cum dicit singulos denarios accipientes. sciendum est quod iste denarius quem deus datur bonis operariis in fine diei mundi. scilicet uite presentis est paradus siue gloria eterna. Hunc denarium datur bonis operariis religiosi qui diligenter laborauerunt in uinea religionis ecclesie: et presbyteris qui fidei laborauerunt in uinea ecclesie et bonis laicis qui fidei laborauerunt in uinea christianitatis per bonam uitam. Gloria paradus si dicitur denarius propter quattuor que sunt in denario qua illam gloriam significant. Primum est scriptura. secundum est figura. tertium est circulatura. quartum est sonus. Quantum ad primum scriptura que est in denario significat gloriam anime beate: que statim quando intrat paradus habet noticiam et sciam claram de omnibus scripturis mundi. etiam si in hoc mundo fuerit rusticus siue pastor rudis. Et sicut scriptura est in utraque parte denarii: sic statim anima beata habet utramque sciam: scilicet de deo et de creaturis: quia subito anima habet scientiam de sancta trinitate de patre et filio et spiritu sancto. item ex alia parte uidet statim coniunctionem humanitatis christi cum diuinitate. Tunc dicit anima. Non nunquam potui istud intelligere usque modo. Uidet et christum in hostia consecrata sicut nos uidemus imaginem nostram in speculo: quam nos non uidemus modo nisi per fidem. Tunc dicit anima beate. Sicut audivimus. scilicet predicare in mundo: sic uidimus in ciuitate domini. Ecce scriptura unius partis denarii. Ex alia parte anima habet sciam creaturarum omnium artium et sciaturum mundi et si sit anima unius pueri unius diei statim scit totam grammatice et logicam etc. plus quam alius philosophorum sciuit unquam. Scit omnes naturas et proprietates animalium: auium: piscium: lapidum: herbarum: fructuum: et elementorum et stellarum cognoscit omnes angelos et nomen eorum et sanctorum. Greg. Quid est quod non uideat que

Domínica in septuagesima.

videntes oia videt. Ergo bñdict⁹ est ille q̄ studet in libro bone vite. Multi vadūt ad studia diuersa. x. xij. vel. xij. annis et tñ parū acq̄rūt de sciētia s̄z in paradiso subito h̄r. p̄z ergo quō denari⁹ significat illā gl̄iaz pp̄t scripturā vtriusq̄ partis. Auct. Uicēti dabo māna absco. et dabo illi calcu. candi. et in calculo nomē nouū scriptum: qd̄ nemo scit nisi q̄ accipit. Apoc. ij. Nota vincenti sc̄z occasiones mūdi: inclinatioēs carnis tētatioēs diaboli dabo māna obsco. ditū: et significat delectationes glorie q̄ nunc nobis abscondite sunt sed dauid sensit qñ dixit. Quā magna multitudo dulcedinis tue dñe: quā abscondisti timētib⁹ te: loquī de timore filiali et. Et dabo illi calculū sc̄z margaritā siue perlā preciosā: lucen tē id est sc̄iaz clarā absq̄ obscuritate aliqua. Et in calculo nomē nouū scriptū: sc̄z sciam oīz scientiarū. Sc̄do quātū ad figurā imaginis q̄ est in denario significat gl̄iam corpis quā habebit in die iudicij. Qz sicut corpora laborauerūt siml cū aiabus in vinea xp̄i i bonis opibus. Ita nō solū aīe sed etiā corpi vult dare gl̄iam. propter hoc in iudicio generali resurgēt oīa corpa vt recipiāt claritatē. O qualis gl̄ia erit et qualis delectatio qñ gl̄ia anime redū dabit in corp⁹. Itēz imago regis q̄ est in denario h̄z coronā in capite cū quattuor lilij: q̄ significant quattuor dotes corporis gloriosi: et p̄ma erit impassibilitas. Mō modica spina siue lapis nos cruciat: s̄z tunc corpus erit impassibile sine aliqua passione: qz nec ignis nec aqua et. Sc̄da erit claritas. Mō vn⁹ est niger: ali⁹ albus et. sed tunc iusti fulgebūt tanq̄ sol: immo pl⁹. Tertia erit agilitas. Modo habemus corpa graua qz vix possum⁹ nos portare: sed tunc erūt leuia ad instar mentis q̄ subito et. Quarta erit subtilitas. Modo leuiter impedimur ne transeam⁹: sed tunc a nullo poterim⁹ retineri quin transeam⁹ quocūq̄ voluerimus ire. Ecce qd̄ significat imago regis cū corona in denario. ideo dixit dauid in p̄sona xp̄i resurgētis. Refloruit caro mea. Idē erit de nobis in resurrectione gñali. Ideo ap̄stolus. Nra cōuersatio in celis est sc̄z quā: iū ad gl̄iaz animarū vñ etiam saluato-

rem expectam⁹ dñm nr̄z iesum xp̄m: q̄ reformabit corp⁹ humilitatis nr̄e cōfigurātū corpori claritatis sue et. ad phil. ij. Tertio quātū ad circulatorā siue rotunditatē q̄ est sine principio et sine fine in denario. q̄ significat perpetuatē gl̄ie: qz illa gl̄ia non dat ad diē mensem: siue ad annū: sed in ppetuū. In hoc mundo seruiunt serui et ancille ad certū tps pro certo solario. Non sic deus: sed vult qz hō fuiat ei de tota vita sua: et ip̄e dat salariū gl̄ie eternā. Idē dicet xp̄s i die iudicij. Ibunt hi in supplicij eternū: iusti aut in vitam eternā. Mat. xxv. Quarto quātū ad sonū denarij. Denari⁹ significat officium qd̄ erit in gl̄ia: non qz ibi erit officij sartorū: pellificū: et sic de alijs sed solū erit ad officij ecclesiasticorū sc̄z laudare dñz sine tedio: et ip̄m benedicere. Ps. Bñ q̄ habitāt in domo tua dñe: in secula sc̄lorū laudabūt te. Ex his quattuor gl̄ia paradisi d̄z denari⁹. Quantū ad sc̄dam difficultatē: cū dicit. Singlos denarios accipientes. videt ergo qz oēs sint equales in p̄mio gl̄ie: maxime qz dicit euāgelij. Hi nouissimūna hora fecerunt et pares illos nobis fecisti. Rñdeo et dico qz in gl̄ia non sunt equales: imo est ibi magna differētia et diuersitas: vñ xp̄s dixit de iohanne. Inter natos mulierū non surrexit maior iohanne baptista. Qui aut minor est in regno celorū maior est illo. Mat. xi. Ex quib⁹ v̄bis p̄z qz nō oēs sunt ibi equales: immo aliq̄ sunt ibi minores: aliq̄ maiores. Quare ergo dicit singulos denarios accipientes. Pro hui⁹ v̄bi declaratione nota qz lz sol eq̄liter tangat oēs sibi p̄ntes: nō tñ equalr oēs sentiunt eius calorē: qz nō sunt oēs equales in p̄plexione. nec equalr induiti: nec equaliter iuuenes vel senes. Ita est in paradiso. Qz lz oēs habeant eūdem denariū glorie: non tñ sunt equales oēs beati: imo fm qz in hoc mūdo cū minorū vel maiori diligentia et charitate seruiunt xp̄o: sic habēt maiorē vel minorē gl̄iaz i paradiso. Sol em̄ iustie xp̄s de⁹ nr̄ equaliter tangit oēs sed ipsi non sunt eq̄liter beati. Sicut luna et oēs stelle recipiunt claritatē a sole. Sed vt clare ptz ad oclz nō oēs equaliter illuminant: qz pl⁹ recipit luna de claritate solis q̄ ali-

Stelle. et sic de alijs s3 qd diuerse pditiões
 et pprietates stellaz sunt. Ita de sole in
 scitie et de scitis. qz nō sunt oēs equales i
 meritis. ideo nec in glia. ideo dicit apls
 Stella differt a stella in claritate. sic et re
 surrectio mortuoz. i. ad Cor. xv. Nota
 aliā similitudinē de rege plures filios ha
 bēte: quoz vn⁹ est paruus qnq; annozū
 alius decē: alius duodecim. alij sunt ma
 gni: quos rex induit oēs de eodē pāno
 p̄cioso de auro. Certū est qd pl⁹ ponit de
 pāno in veste filij maioris q̄ minoris tñ
 oēs sunt cōtēti de suis vestib⁹ nec vellēt
 permutare: s3 plus de pāno sit in vna q̄
 in alia. Idē de veste glie. Quidā sancti
 sunt minores. quidā maiores quos oēs
 de⁹ induit de eadē pecia pāni p̄ciosissi
 mi glorie: sed vnus h3 plus q̄ alter fm
 qd habuit hic maiorē charitatē meliorē
 q̄ volūtatē. Nō credatis qd q̄ est maior
 in genere vel sciētia. vel diuitijs vel potē
 tia sit maior in glia. s3 q̄ fuerit maior in
 charitate dei et pximi. Aug. Maior cha
 ritas meliorq; volūtas auget meritum.
 Quātū ad tertiā difficultatē cū dicit. Et
 murmurabāt: an in celo vn⁹ murmuret
 cōtra aliū. Rñdeo qd nō: qz inter eos nul
 la est inuidiā s3 amor et solatio. quare g
 dicit thema. Singulos denarios acci
 piētes murmurabāt. Pro cuius declara
 tiōe sciēdū qd murmuratio est secreta lo
 cutio q̄ sit s̄ aliquē duplici rōne vel ex in
 dignatione vel admiratione. Ex indi
 gnatione murmurat aliq; qnq; qn̄ preci
 pit alicui aliqd de quo reputās se iniu
 riatū murmurat vel ex admixtiōe: sicut
 qn̄ dz de aliquo. O bñdictus deus et quō
 ascēdit iste in magnū honorē vel digni
 tatē vl̄ diuitias. nō est diu qd erat paup.
 Prima murmuratio est pctm̄. scda non.
 De ista murmuratiōe dicit autoritas de
 iudeis s̄ xpm̄ murmurantib⁹. Quidā ex
 admiratiōe dixerūt p̄ certo hic hō bon⁹
 est: mltā bona opa facit et multa mirabi
 lia. p̄ certo sc̄tus hō dz eē. S3 alij vt pha
 risei murmurabāt ex indignatiōe di. qd
 habebat spm̄ familiarē. Nūte cui⁹ eucie
 bat demonia et c. Auctoritas. Murmur
 multus erat i turba de eo. Et distinguit
 Quidā em̄ dicebāt qz bon⁹ est. Alij autē
 dicebāt nō: s3 seducit turbas. Nemo in
 palā loquebat de illo ppter metū iudeo

rū. Joā. viij. Nō rñdeo ad difficultatem.
 In hoc mūdo est murmur ex indignatiōe
 ppter inuidiā. Hec murmuratio est ma
 la s̄ quā dicit scriptura. Oia facite sine
 murmurationibus. ad Phil. ij. et Sap. i.
 custodite vos a murmuratione q̄ nihil
 pdest. In paradiso autē nō est murmur
 ex indignatione sed ex admiratione. qm̄
 beati vidēt aliquē q̄ modo incepit serui
 re deo et morit̄ in gratia. et xps dat sibi
 gloriā. dicūt sc̄i O bñdictus de⁹: iste vi
 xit in peccatis magnis triginta vel q̄dra
 ginta: vel qn̄quaginta annis. et mō noui
 ter cōuersus h3 tantā gloriā. Credatis
 qd isto modo sc̄i loq̄bant de paulo aplo
 admirātes cū fuisset tā magn⁹ p̄secutor
 xpianoz et modo sit tā magnus in para
 diso. Itē de beato mattheo prius vsura
 rio et c. itā de magdena: cū sint cōplures
 vrgines i paradiso q̄ nō hnt tantā gliam.
 q̄ admirātes dicunt. O Benedict⁹ deus
 qd fecit istā puerti et exaltauit. hec murmu
 ratio sc̄tā et bōa. sic itecligit̄ singulos de
 narios accipiētes murmurabāt. s. ex ad
 miratiōe et nō ex indignatiōe. Deo gr̄as.
 C Dñica in septuagesima. Sermo. vi.

Malti sunt vo

cati pauci et electi. mat. xx.
 Inter alias magnas diffi
 cultates et subtilitates sc̄i
 euangelij ista thematis est de maiorib⁹
 s. de multozū vocatiōe et paucoz electio
 ne. Tria sunt que dant magnā difficul
 tate verbo thematis pposito sc3.

Reuelatio diuinalis.

Argumentatio naturalis.

Predestinatio eternalis.

De pmo qd v̄bū ppositū h3 difficulta
 tē ex reuelatiōe diuina. Qm̄ ex diuisa re
 uelatiōe sc̄tā btō Joāni euangeliste: iue
 nit̄ in sacra scriptura qd tot sunt electi in
 glia qd sunt innumerabiles. apo. viij. Uidi
 turbā magnā quā dinūerare nemo pote
 rat ex oib⁹ gētib⁹ et tribub⁹ et pplis et lin
 guis stātes añ thronū dei. ḡ mlti sūt ele
 cti et c. Gen. xv. legit̄ qd abraā oplāgebat
 secū deo qz nō hēbat heredē cū tot bona
 h̄ret quē de⁹ eduxit extra dicēs. Suspi
 ce celū et nūera stellas si potes. et dixit ei
 sic erit semē tuū ecce h̄ reuelatio diuina m̄
 toz electoz i dicta reponitiōe d̄ q̄ dicit̄

Domínica in septuagesima.

ecclesia. Signifer sc̄tus michael rep̄ntet eas in lucē sanctā: quā olim abrae p̄m̄i s̄nti z semini eius. Quare ergo dicit the ma. Multi s̄nt vocati zc. R̄nsio prima q̄ verbū xp̄i est verū z reuelatiōes abrae z ioānis sunt vere: z cōcordāt per disti- ctionē sic. Qm̄ de electis possum⁹ loqui dupl̄r. Vel absolute vel cōparatiue. Pri mo mō electi sunt multi sicut dixit Joan nes in dicta reuelatiōe sibi facta a deo. Sc̄do sunt pauci respectu multitudinis d̄natorū: z sic loquit̄ xp̄s cōparatiue: si- cut in manu plena arena sunt grana inu merabilia absolute s̄z s̄nt pauca respectu illoꝝ que sunt i litore maris. Et de⁹ re- cepit manū plenā. Et oēs electi i manu dei sunt. Itē Sap. iij. Iustoz aie in ma- nu dei sunt z nō tāget illos tormētū mor- tis: v̄s̄i sunt oculis insipientiū mori illi aut sunt in pace zc. Sed absolute loquē do sunt tot quot sunt innumerabiles: q̄t innocētes: quot martyres. Dicit sanct⁹ Hierony. qd̄ si quolibet die fieret festus quinque miliū martyꝝ: dies anni nō suffi cerēt. Quot doctores: quot p̄fessores: q̄t v̄gines: quot sc̄ti cōtinētes: quot sc̄ti reli giosi: clerici: laici: de matrimonio. Innu merabiles sunt absolute. Sed cōparati ue respectu d̄natorū pauci sunt electi. Qm̄ anteq̄ xp̄s veniret in hunc mūdūz in carne hūana: transierunt de hoc mū- do vltra quicq̄ milia annozū. tot⁹ mūd⁹ d̄nabat: exceptis paucis de pp̄lo israel qui ibant ad limbū sanctorū patrū. Itē tpe legis moysi: cogitate quot infantes mortui fuerūt absq̄ circūcisiōe. Sic mo do tpe legis xp̄i quot moriunt̄ absq̄ ba ptismo: z de his nullus saluat̄. Joā. iij. Amē amē dico vobis nisi q̄s renat⁹ fue rit ex aqua z sp̄sancto nō pōt intrare in regnū celoz zc. Itē quot iudei: q̄t agare ni: quot pagani z infideles. Itē quot ma- li xp̄iani: qz fides z baptismus cū bona vita saluat hoīem xp̄ianū: al̄s nō. Quot xp̄iani sunt q̄ licet habeant fidē tñ sunt supbi: auari: luxuriosi: z sic de alijs pctis quot xp̄iani qui nō confitentur quolibet anno in quadragesima nec cōicant nec seruant precepta: nec dñicam: nec festa sanctorū. Omnestales d̄nant. Isto mo do comparatiue pauci sunt electi. Nota hic de archidiacono lugduñ. qui p̄ qua-

draginta annos fuit in heremo in ma- gnā penitētia: postq̄ resignauit sua bñfi- cia: qui post mortem apparuit archiepi scopo lugduñ. qui q̄siuit ab eo vt diceret sibi aliquid de alio mūdo: qui respondit q̄ in die qua ipse obiit mortui fuerūt in mūdo triginta milia de quib⁹ solū quin- q̄ fuerunt saluati scilicet ipse et beatus Bernardus qui illa die obierat: qui sta- tim sine purgatorio ascēderāt ad para- disum z tres descēderāt ad purgatoriū alij q̄dē descēderāt in infernū. Propter hoc dicit xp̄s. Mat. viij. Intrare p̄ angu- stā portā: qz lata est porta z sp̄ciosa via q̄ ducit ad pd̄tionē. Arta aut̄ z stricta q̄ ducit ad vitā: z pauci inueniūt eā. Pau- ciores q̄ inuentā teneāt. Paucissimi q̄ eā perficiāt: quilibet vult ire ad libitū. An- gusta porta paradisi volūtas dei est. ad istam opz se restringere qui paradysum vult intrare. Lata porta est volūtas p̄- pria. Arta via q̄ ducit ad vitāz est affli- ctio penitētiālis. Via sp̄ciosa iferni cō- uersatio mūdānalis: bñ comedere: bene bibere: luxuriari: delectari: vindicare se de iniurijs zc. Pauci sunt electi. Hec cō- paratio maxime appēbit in die iudicij: qñ electi videbunt̄ ad dexterā xp̄i iudi- cis pauci. De hoc propheta. Esa. ponit duas similitudines dicēs. Quō si pauce oli- ue q̄ remanserūt excutiant̄ ex olea: z ra- cemi cū fuerit finita vindemia. Hi leua- bunt vocē suā atq̄z laudabunt nomē dñi. Esay. xxiiij. Dicit hic Lira post execu- tionē oliuaz z vindemiationū pauce re- manēt oliue z pauci racemi. Sic in iudi- cio pauci erūt electi in cōparatiōe. Ecce quō itelligit̄ multi s̄nt vocati pauci vero electi. Dico sc̄do q̄ v̄bū thematis h̄z dif- ficultatē p̄ argumētationē naturalē. Di- cit the. Multi sunt zc. mō est rō natura- lis et difficilis q̄ declarat̄ p̄ regulā phie- dicentē. Quelibet res operat̄ naturali- ter p̄ suā virtutē z p̄fectionē. Et h̄z regu- la sit clara: tñ ad magis declarandū do duas similitudines. Prima in sole q̄ h̄z plus de claritate iō plus illuminat. Se- cūda i igne q̄ h̄z virtutē calefactiuā z il- luminatiuā: qz quanto maior est ignis tāto magis calefacit z illuminat modo cū deus sit infinite potētie z v̄tutis z mi- sericors. Dauid. Apud dñz mis̄a z copio-

sa apud eū redēptio. ps. cxxix. Itē misericors et misericors dñs: patiens et multus misericors. ps. cxliij. Cū ergo quelibet res operat naturalr fm suā virtutez et. Cū g de⁹ sit infinite mie dz saluare aīas infinitas. Quō g sunt multi vocati pauci nō electi cū deberēt esse infiniti. Pro re spōsione notādū q deus est infinite mie pietatis et bonitatis: et vt oēs saluarētur fecit qd debuit facere et potuit etiā infinite. Quare ergo nō oēs saluant: qz nō oēs volūt saluari: imo pauci sunt q volūt recipere suā saluationē. Nota similitudinē de rege q abūdantissime soluit precīū redēptionis p captiuos q erāt i barbaria: et parauit naues et galeas vt possint ad patriā suā redire: qui tñ nolebāt inde exire. Sic in pposito dñs iesus xps abūdantissime soluit precīū redēptōis p oībus hoībus et si essent infiniti hoīes et parauit naues. s. innocētie baptisimalis: pnie sacramēntalis: obediētie generalis. Sz gētes nolūt exire de captiuitate qm iudei nolunt exire de carcere moysi: nec agareni: de carcere machometi: nec supbi de carcere supbie: et sic de alijs: iō si nō saluant est culpa gētiū et nō dei: qz nō vult cogere liberū arbitriū sz inducit et cōsulit. Hoc bonū est et acceptū coram saluatore nro deo: q oēs hoīes vult saluos fieri et ad agnitiōē veritatis venire: q dedit redēptionē semetipm p oīb⁹. j. ad Thi. ij. Dico tertio q hūc themat⁹ hz difficultatē p pdestinationē eternalē Regula est theologor: q diuina pdestinatio est fundamētū et primū principū saluatiōis hoīum: intantū q nullus pōt saluari nisi eternaliter fuerit pdestinatus. Si ergo pauci sunt illi q saluantur: oportet etiā dicere q pauci sūt pdestinati Si ergo de⁹ pdestinauit paucos quare nō pdestinauit multos aut oēs. Ante qm em fuissent pctā iam deus paucos elegit. Qd aut pdestinatio sit fundamētū saluationis. Autoritas. Quos pdestinauit glo. eternaliter hos et vocauit. s. p prediciōes suas. s. apforū et aliorū. Et quos vocauit: hos et iustificauit: scz p penitentiā: quos aut iustificauit illos et magnificauit. s. p saluationē. ad Roma. viij. Itē alia autoritas. Elegit nos ante mūdi pstitutionē: vt essemus sancti et im-

maculati in p̄spectu eius in charitate q̄ p̄destinauit nos in adoptionē filiorū ad Ephe. j. Quare ergo deus nō elegit seu p̄destinauit oēs v̄ q nō fuerit liberalis in eligēdo seu p̄destinādo. Mō qz ista materia est multū subtilis opz r̄nde re per vnā similitudinē talē. Semel in quadā ciuitate fuit inuenta vna magna cōgregatio seu multitudo latronū: q p curiā capti et sententiati oēs ducebant ad furcā: et dū irēt rex intrauit p ciuitatē. Qui vidēseos dixit: qd est hoc. Et fuit sibi dictū q oēs erāt latrones: iā ad suspēdiū sententiati. Rex aut respiciēs eos pepcit aliq̄ de illis et recepit illos in suos: deinde fuit supplicatū regi q p̄ceret etiaz alijs. R̄ndit rex q ip̄e nō traheret ad se sicut alios receperat: sed placeret sibi q essent soluti et si vellent fugere fugerēt. Qui soluti noluerūt fugere: et iō fuerunt suspēsi. Sic in pposito sciatis q qd in hoc mūdo euenit et quecūq eueniunt oīa p̄ntia deo fuerunt: nec in aliquo euentu creuit sua scientia: qz immariabilis est. Et videbat q oēs humane creature naturaliter ibant ad furcā inferni qz naturaliter null⁹ ibat ad paradīsum: de qb⁹ elegit aliquos ad se trahēdo eos: et hos p̄destinauit. Si dicat: et quare nō elegit alios iniuriā fecit illis vt v̄. R̄nsio. Nō est verū: sicut nec rex fecit iniuriā latronib⁹ quos nō recepit ad se: imo fecit eis gr̄as soluēdo vincula vt fugerēt si vellent Ita de⁹ de multitudine hoīm et mulierū hūane nature elegit illos sicut sibi placuit: et soluit vincula aliorū p liberū arbitriū: qz si volunt fugere vitia et pctā p̄nt fugere. Ideo si dānant est ex culpa eorū iō multi sunt vocati pauci nō electi. Sz quilibet bonus xpianus dz facere cōputū q sit de electis: et facere suū conatū vt saluet: iō dicit petrus ap̄ls. Fratres sagitte vt p bona opa certā vestrā vocationē et electionē faciatis. ij. Pet. j.

¶ Dñica in septuagesima. Sermo. vij.

Gid hic statis

tota die ociosi. mat. xx. Thema dat mihi motiū p̄dicādi q vnū defectū seu vitium qd nō cognoscit. th est causa multorū. s. vitiiū ociositatis: sed p̄mo saluet virgo

Domínica in septuagesima.

maria. Quid hic statis. Thema est vbi xpi reprehensiuū dicētis. Quid hic stat? zc. Multe psonae sunt in hoc mūdo decepte ex ignorātia: qz nesciūt qd est ociositas. ppter qd multotiēs illi q laborāt iudicātur ociosi: z illi qui sunt ociosi iudicant diligētes. Bern. Ociosus est nō tm̄ qui operat nihil: s; ociosus est q cōtinue laborat nihil tm̄ inde lucrā. Ex quo vbo ptz q nō solū qui nihil facit est ociosus s; etiā q inutiliter operat z in sero nullū lucrū portat ad domū iudicātur ociosus. Un̄ fm̄ lucrū qd hō facit ociosus vel diligēs iudicātur. Verbi gr̄a. Si q̄s laborauit tota die inutiliter z nullū lucrū portat de sero ad domū talis iudicātur ociosus ab vxore z ab oib⁹ de domo. Alius q̄ tota die sedit vt sutor vel scriptor: tm̄ in sero portat lucrū: talis nō iudicatur ociosus: s; d; diligēs. Sic ēt spūalr: qm̄ ille q p lucro tpali acquirēdo laborat p terrā z per mare tā de die q̄ de nocte z cōgregat multa bona talis d; diligēs. S; in sero mort⁹ q̄ veniet ad iudiciū: z xps sibi dicet. Quid es lucrator: z nihil portabit: qz oēs labores tpales h̄ remanebūt. De quo ergo viues dicit xps qz nulluz bonū meritorium nec bonoz opex portas. iō remittit vt paup ad hospitale miseroz. s. ad infernū. Illi aut̄ q laborāt in opibus spūalib⁹: ieiunādo: orando: missas audiēdo: ecclias visitādo: cōfitentur cōicāt tales iudicant ociosi a psonis carnalib⁹ z mūdānis dicentib⁹. Meli⁹ esset q̄ iretis fodere vel filare z hm̄i. Decepti estis: qm̄ tales in sero mortis q̄ veniet ad domū paradisi: portabūt man⁹ z bursas p̄scientie plenas thesauro meritoroz: z poterūt dicere xpo. Dñe qnq̄ talē ta tradidisti mihi: ecce alia qnq̄ superlucrat⁹ sum zc. Mat. xxv. qnq̄ talēta. i. qnq̄ sensus corpales ex q̄bus lucrant alia qnq̄. s. oculis pctā flendo: aurib⁹ missas audiendo: z sermones odoratu delicias despiciēdo: gustu ieiunādo: tactu corp⁹ affligēdo. Cui dixit xps. Euge serue bone z fidelis: qz in pauca fuisti fidelis supra multa te cōstitūā: itra in gaudiū dñi tui. Mat. xxv. De psona aut̄ q fideliter laborat in opib⁹ spūalibus dicit scriptura sancta. Cōsiderauit semitas domus sue: z panē ociosa nō comedit. Prouerb.

vlti. Sed illi q̄ sunt negligētes in opib⁹ spūalibus z ociosi: dure reprehēdunt a xpo di. Quid hic stat? zc. Est aut̄ ociosū reprehensibile qz est cōtra virtuales opationē: ideo dicit. Quid hic statis ociosi. Cōtra terrenalē habitatiōē ideo dicit. Quid hic statis zc.

¶ Dico primo q̄ pctm̄ ociositatis est cōtra virtualē operationē: iō reprehēdendo dicit. Quid hic statis ociosi cū deberetis opari vtualr z meritoze. In sacra scriptura qn̄ aliq̄s reprehēdit: qz facit cōtra virtualē opationē cōiter reprehēditur p qd: vt pz put legit mat. xxvj. qn̄ magdalena vidit xpm̄ fatigatū ex labore. et ip̄a ad ip̄m p̄fortādū z refrigerādū vnxit eum vnguento. De quo iudas z alij discipuli murmurauerunt q̄ illud opus virtuosum magdalene quos xps reprehēdit di. Quid molesti estis huic mulieri. mat. xxvj. Ita ēt hic xps reprehēdit ociosos dicēs. Quid hic statis ociosi: qm̄ de⁹ dedit nobis corp⁹ locū tps vt operemur meritoze hic de quo viuam⁹ in alio mūdo. Nota hic secretū theologie. Angeli mali statim post pctm̄ fuerūt a deo cōdēnati irreuocabiliter z sine repatione: intm̄ q̄ passio xpi nihil p̄ficit eis. S; nos expectat misericorditer p annū vel p. x. vel. xij. vel. xx. z vltra ad p̄niam. S; quare facit nobis istā gratiā z non angelis creaturis tam excellētissimis: qz nos habemus in quo possumus p̄niam facere: s; corpus siue carnē qd nō habēt angeli nec aīe separate a corpib⁹. Ideo multū sumus reprehensibiles si nō facim⁹ fructus penitētie in agro corporis seminādo primo contēplatiōes deuotas in capite: flet⁹ i oculis pro pctis: in ore orationes deuotas seu humiles: in manib⁹ largitiones elemosynarum in pedibus peregrinatiōes: in toto corpore p̄niales afflictiones ppter qd ociosis dixit xps. Quid hic statis ociosi. ptz ergo quō hoc vitū ociositatis est p̄tra virtualē operationē. Nota hic similitudinē de illo q̄ nō habet agrū neq̄ vineā in d̄bus possit laborare vt p̄uideat vxori z filiis. Qd attēdens homo diues cōmittit sibi possessiones cū agris z vineis oliuet⁹ z arborib⁹ vt operetur z viuat inde. Si forte ille est ociosus: qz nō curat laborare in p̄dictis

sed vadit p tabernas:ludos:lupanaria:
 z nihil facit:nūquid talis est dign⁹ rep⁹
 hēsiōe di. Quid hic statis ociosus? In
 hac reprehēsiōe sumus oēs nos qui ni
 hil habebam⁹. Quib⁹ dedit deus agruz
 ppriū corporis ad laborandū meritorie.
 Gen. ij. Formavit de⁹ hoiem de limo ter
 re zc. dedit nobis vineas. s. ecclias i qb⁹
 fit vinū p̄ciosuz. de q̄ dānati si possent ha
 bere vnā guttā cū vera cōtitione :salua
 renf. Istovino inebuat aīa de gl̄ia dei p
 auditū verbi dei. Sz sunt multi miseri q̄
 nō curāt p̄parare agrū corporis:imo est
 ad instar terre inculte ideo fiūt ibi multe
 male herbe z spine pctōz: vbi abscondū
 tur bestie venenose veneno luxurie:gule
 zc. Nō curāt de vineis eccliaz: qz nolūt
 audire missas nec sermōes zc. ppter hoc
 dicit scriptura p̄rouer. xij. Qui operat̄
 terrā suā saturabit panib⁹: q̄ autē sectat̄
 ociū stultissim⁹ est. Et loquit̄ de diligēti
 z ocioso. De diligēti autē dicit. Qui ope
 ratur terrā suā saturabit panibus scz an
 gelozū. de quo Luce. xij. Beat⁹ qui mā
 ducabit panē in regno dei: de quo si pos
 semus nos habere mō vnā micā: suffice
 ret nobis p cētū annis vel mille ad vitā
 De ocioso hō dicit. Qui sectat̄ ociū stul
 tissimus est. Nota tres gradus stultitie.
 Prim⁹ gradus est. Stultus est q̄ p̄mittit
 perdere p̄ciosum thesaurum meritorū
 Scōs stultior q̄n perdit p̄m̄ium gl̄ie.
 Terti⁹ stultissim⁹ est q̄n videt penas in
 ferni sibi paratas z nō curat ipsas vitare
 vel fugere cū eas pōt p̄ p̄niam euadere:
 qz peccator q̄ sine penitentia inuenit̄ q̄n
 morit̄ statim in inferno p̄scitur. Dico se
 cūdo q̄ vitū ociositatis est cōtra terrena
 lem habitationē. Jō dicit. Quid hic sta
 tis ociosi. s. in loco hui⁹ mūdi. Qñ fit ali
 quid cōtra cōitatē loci solet homo repre
 hendit per hic. dicēdo hic homo facit zc.
 Ut si quos vellent facere aliquā immūdi
 ciā in camera regis vel in ecclia rep̄hen
 deref p hic: z nunquid hic zc. Istō modo
 Esa. pph̄a rep̄hēdit vnū di. Quid tu hic
 aut quasi q̄s hic. Subdit̄. Expellā te de
 statione tua z de misterio tuo deponā te
 Esa. xxiij. Hoc mō xps reprehendit ocio
 sos. di. Quid hic statis ociosi? In q̄ ostē
 dit̄ q̄ vitū ociositatis est h̄ terrenalem
 habitationē. Sicut si i optimo horto hor

tolanus substineret arborē aliquā infru
 ctuosam z sterilē diceret̄ sibi a dño: vt qd
 terrā occupat. Sic in optimo horto eccle
 sie plantant̄ hoies velut arbores i bapuf
 mo: quas xps rigat sanguie pprio: quia
 als aqua nullā haberet virtutē nec effica
 ciam. Sed quare plantant̄? Nōne vt fa
 ciant fructū virtuosum bonozū operū et
 meritorū de quib⁹ dicit xps. Ego elegi
 vos z posui vos vt eatis z fructū affera
 tis: z fruct⁹ vester maneat. Joan. xv. No
 ta posui vos: scz in horto ecclesie vt eatis
 scz per opera virtutum in vitā eternam.
 ¶ Dñica in sexagesima. Sermo. j.

Emē est ver

bū di. Verbū istō habet̄ tex
 tuat̄. Luc. viij. z officiat̄ in
 euāgelio currētis dñice. In
 p̄senti sermōe intēdo vobis declarare vir
 tutes edificatiuas quas hz v̄bū dei: sed
 p̄rio salutef hgo maria zc. Ex puidētia
 z ordinatiōe sp̄s sancti est talis ordina
 tio q̄ res diuine ponunt̄ in sacra scriptu
 ra sub figuris pabolis vel similitudinibus
 Et hoc duplici rōne. Prima rō sumit̄ ex
 augmētatiōe meritorū. Scōa ex multipli
 catiōe secretorū. De p̄ria: qz si v̄itates di
 uine clare ponerent̄ i scriptura non esset
 tātus labor in studēdo z inq̄rēdo verita
 tes: sz qz ponunt̄ in figuris: iō opz nos la
 borare vt inueniam⁹ thesaurū sapiētie q̄si
 fodiēdo. Jō inter alia magna merita est
 meritū magnū scrutari scriptura. Jō Da
 uid i. ps. cxvij. Bti q̄ scrutat̄ testimonia
 ei⁹: in toto corde exōrunt eū. Beati. s. h̄ p
 grām z in futuro p gl̄iam. Qui scrutant̄
 testimonia ei⁹: q̄ in figuris ponūt̄ vt sint
 abscondita indignis z in deuotis z negli
 gentib⁹: qz si clare ponerent̄: nō esset ibi
 meritū. Scōa ratio est ex multiplicatiōe
 secretorū. Jō quot sunt figure parabole z
 similitudines: tot sunt secreta. Jō dauid
 in p̄sona dei dicit. Attendite popule me⁹
 legē meā: inclinate aurē vestrā in verba
 oris mei. Aperiā i parabolis os meū: lo
 quar ppōnes ab initio. ps. lxxvij. Not.
 attendite. i. intendite popule meus legem
 meā: inclinate aurē vestrā in verba oris
 mei. Ecce prima ratio. Scōa. Aperiā in
 parabolis os meū. i. scripturā sanctā. Jō
 ex dietis rationib⁹ virtus verbi dei dicit̄

Domínica in sexagesima.

in themate per similitudinē seminis. De semine em̄ybi dei inueniet̄ clare in sacra scriptura q̄ verbū dei habet septē virtutes seu efficacias: que omnes ponuntur sub aliqua figura vel similitudine. Et

Primo est semē in baptismali gñatione.

Secundo est gladi⁹ in pñiali absolute.

Tertio est clavis in sacrali p̄secratioe.

Quarto est tyriaca i corpali refectioe.

Quinto est vngm̄ i fraterna correctioe.

Sexto est lumē i doctrinali p̄dicatioe.

Septimo est cibus in spūali oratione.

Et de prima virtute loquit̄ thema. Semen est h̄ybū dei. Dico ergo p̄rio q̄ verbū dei est semen in baptismali generatione.

Nam tanta est virtus z efficacia verbi dei: q̄ de filio hominis facit filium dei.

Magnam virtutem haberet verbum qd lapidem vel lignum conuerteret in aurum: vel aquam in oleum. Maior est h̄t⁹

h̄ybū qd de filio hoīs z diaboli facit filiū dei: z hoc fit in baptismo qñ sacerdos in fundēdo aquā dicit. Ego te baptiso i no-

mine patris z filij z spūsancti. amen: tūc creatura efficit̄ fili⁹ vl̄ filia dei. Baptis-

mus em̄ oīa pctā tollit vt dicit. s. tho. iij. pte. q. lxxix. ar. j. fm̄ illud Eze. xxxvi. Effū-

dam sup vos aquā mundā et mundabi-

mini ab oībus inqñamētis v̄ris. vñ aug. dicit in lib. de baptismo paruuloz Gene-

rāte carne t̄m̄ nō trahit̄ pctm̄ originale: regenerāte aut̄ spū nō solū originaliū: s̄

etiā voluntariū fit remissio pctōz. Sic

igit̄ in baptismo fit q̄s fili⁹ dei. qd est ma-

ioris dignitatis q̄ si efficeret̄ fili⁹ regis

vel impatoris. Sic em̄ h̄ybū dei est semē.

Nā sicut vir de vtero vxoris generat fi-

lios: ita xp̄s de spōsa sua. s. ecclia q̄ p os

sacerdotis imittit semē suū. s. verbū for-

male in fontē quasi in ventrem virginis

sponse: z sic generant̄ hoīes in filios dei

Dicit em̄ Aug. Accedit h̄ybū ad elemētū

z fit sacm̄. Jō Aug. sup Joā. dicit. Que

tātavis aque vt corp⁹ t̄gat z cor abluat

Et Beda dicit q̄ dñs tactu sue mūdissi-

me carnis vim regeneratiū cōtulit aq̄s

dicit Aug. in lib. de baptismo paruuloz: et

habet de pse. di. iij. Ad hoc baptismus

valet vt baptizati xp̄o icorporent̄ vt mē-

bra ei⁹. A capite aut̄ xp̄o in oīa membra

ei⁹ gr̄e z h̄tutis plenitudo deriuat̄ fm̄ il-

lud Jo. j. de plenitudine ei⁹ nos oēs acce-

pim⁹. Igit̄ p bap̄tismū q̄s cōsequit̄: nisi

fictus accedat gratiā z h̄tutes. Itē vt di-

cit vbi. s. ar. v. Incorporatio illuminatio

z fecūdatio sūt effect⁹ baptisimi. Itē arti.

vij. dicit q̄ aptio ianue regni celest̄ est et

effect⁹ baptisimi: qz p eū impedimēta in-

troit⁹ regni celestis. s. culpa z reat⁹ pene

remouent̄. Itē dt. s. tho. i. iij. di. iij. q. ij.

No. volūtarie genuit nos: nō meritorie:

qz añ bap̄tismū p̄sona nulluz h̄z meritū.

Sed q̄ p̄sona illuminet̄ z veniat ad ba-

p̄tismū hui⁹ rō ex pte dei est q̄ volūtarie

genuit. Idē de pueris q̄ potuissent nasci

filij iudeoz vel sarracenz sicut xp̄iano

rū: sed sola volūtate sine merito p̄cedēte

fecit me vel te nasci de parētib⁹ xp̄ianis

Jō in orationib⁹ de hoc singulr debem⁹

deo regratiari dicēdo cū dauid. Saluuz

me fecit qm̄ voluit me. ps. xvij. s. Diligā

te dñe fortitudo mea. No. genuit nos: iō

ip̄e sol⁹ est p̄r. Nā patrini nō dicunt̄ pa-

tres t̄paliter s̄ corporalr: s̄ patrini dimi-

nutiue. Jō dt xp̄s nobis. Nolite vocare

ta renati. i. iterum nati de vtero. ergo semen est verbū dei quod fuit thema. Dico scdo qd verbum dei dicitur gladius in penitentiali absolutione. Et si aliqui haberent aīam ligatam mille millibus ligaminum seu cathenarū: virtute absolutionis scz dicendo. Ego te absoluo: oīa vincula rūperent. Nota quō quot peccata mortalia fecit homo: tot vinculis seu cathenis ligat anima. Et in mēbris quib⁹ peccat sic ligat⁹ anima. Quia sicut corpus habet mēbra carnalia: sic anima mēbra spiritualia. Verbi gratia. Nā quando hō peccat p gulā mentiēdo vel diffamando: blasphemādo vel iurādo vel facit excessum in comedendo: ieiunia frangēdo ligatur cathena in collo anime: qz per gulā peccauit. Item si homo peccat corde dubitādo in fide vel false opinādo vel proximū odiendo: tunc aīa ligat⁹ per cor. Itē si homo peccat manibus percutiēdo vel furādo vel tangēdo. Itē si renibus vbi est fons luxurie. Item si tib⁹ vel pedib⁹: et ideo dicit. Iniquitates sue capiunt impiū: et funib⁹ peccatorū suorum quisqz pstringit. Prover. v. Constringit in aīa et corpe vt dixi. Mō cogitate quot cathenis ligant⁹ hoīes qui peccāt per totū mundū: et caput est in inferno: et sunt cathene ifrangibiles virtute creature: qz oēs homines mūdi cū peccat⁹ nō possent minimam rumpere. Sed qñ peccator humiliter venit ad pfessionē cū pposito nō redeūdi ad pctā et absoluit⁹ a cōfessore: subito virtute verbi absolutionis et diuina virtute: oīa vincula et cathene rumpuntur. Ecce quō verbū dei est gladi⁹. Auctoritas. Viuus est sermo dei et efficax et penetrabilior omni gladio accipi et ptingēs vsqz ad diuisionē aīe et spūs. ad Heb. iij. Notavsqz ad diuisionē anime et spūs scz diaboli. Et nota hic miraculū de illo ligato: quē sc̄tus homo vidit euntē ad cōfitendū: quē demones per cathenas trahentes retrahēbāt ne iret et c. ideo solue confitendo pctā. Nā si aliqz vestrū esset ab inimicis vinculat⁹ et cathenatus: liber iret ad liberatōrē si repiret. Dico tertio qd verbū dei dicitur clavis in sacramentali cōsecratiōe: platū em ore sacerdotis est tate virtutis qd aperit celū et facit venire xpm in hostiā cū multitudine angelorū

ipm associantū: qz rex nō vadit sol⁹. Nō intelligat⁹ qd in illa apertione celi rūpan tur: sed dicitur aperiri sicut apitur cor amico reuelādo sibi secretū. Talis enim cordis cōicatio dicitur apertio: sicut dicitur de Valida et de Sāsone postqz reuelauit sibi secretū cordis. Nūc mihi apuit cor suū Judi. xvj. Tali mō intelligēda est apertio celi: Nā deus qui secret⁹ est in celo cū angelis et sanctis subito ad vrbū sacerdotis descendit. Aucto. Greg. in. iij. dial. et habet de cōse. di. ij. quid sit sanguis. vñ. Quis em fidelis. sic dicit Quis enim fidelis dubiū habere possit in ipsa immolationis hora ad sacerdotis vocē celos aperiri: et in illo iesu xpi mysterio angelorū choro sadesse et summa imis sociari. Nota celos aperiri nō corporalr sed spūsaly dictū est: et xps descendit et de celo nō recedit: et tamē descendit in manus omnium sacerdotum consecrantium et hoc virtute verborū dei que loquitur sacerdos. Modo cogitate hic quō quilibet sacerdos debet esse sanctus. Primo in ore ne mentiatur. Nā dicit Ambro. qd verbum sacerdotis aut est verum aut sacrilegium. Item non debet blasphemare nec iurare. Itē pseruare debet manus mūdas a ludoz ab armis: qz sicut virgo maria tractat eius filiū. Tūc enim manus sacerdotis sunt plene angelis qui tūc cantāt dicētes. Panis angelicus sit panis hoīm: dat panis celicus figuris terminū. O res mirabilis manducat dñm: paup seruus et humilis. Itē conseruare dicitur corpus suū mundū a luxuria qz corpus sacerdotis est ppiū monumētū xpi: magis qm sc̄m sepulchrū. Ideo dicit sancta scriptura. Sacerdotes qui accedunt ad dñm: sc̄ficent ne pcutiat eos Exo. xix. Nota ne pcutiat eos: scz gladio dānationis eterne. Auisset ppl's ne adoret hostiā nisi forma consecrationis a sacerdote plata: qz vsqz in vltimo verbo nō est ibi xps: sicut virgo maria nō fuit mater dei nisi vltima dictione pfecta. Et tūc gabriel flexis genibus adorauit xpm in vtero virginis existentem. Sic nos in hostia consecrata. Dico quarto qd verbum dei est tyriaca in corporali refectione: qñ em vult⁹ comedere vel bibere: ne sim⁹ intoricati vel efficiamur veneno infecti: verbū dei est tyriaca. Dicunt naturales qd

Dominica in sexagesima.

est vnus serpens ita venenosus q̄ si mor-
det in radice alicuius arboris oēs fruct⁹
ill⁹ arboris sunt venenati: iō comedere
de illo fructu sine tyriaca esset periculū.
Sic etiā radix oīm ciboz fuit cibus quē
serpens antiquus intoxicauit ibi ponēs
venenū p̄cti. Iō ex quo radix fuit vene-
nata: nfecti suntz periculosi oēs cibi cor-
porales. Ideo ante z post cibuz sumēda
est tyriaca vbi dei scz vsus mēse. Pater
noster: vel Ave maria: vel ad minus dice-
re iesus: si ita sis gulosus z festin⁹: z ista
est tyriaca: z ideo dicit scriptura. Cibos
creauit deus ad percipiendū cū gratiaz
actione fidelibus: qz oīs creatura dei bo-
na: z nihil reiciendū quod cum gratiaz
actione percipit. Sāctificat̄ em̄ per ver-
bum dei z orationē. i. ad Tim. iij. Ideo
quādocūqz volueris comedere vel bibe-
re ponatis tyriacā ne diabol⁹ subintret.
Nota miraculū quod narrat Grego. de
moniali comedēte lactucā in horto arre-
pta a demone: vel de p̄dicatore bibēte in
villa vel de puella tres demōes in corpe
habēte. zc. Dixit q̄ dū biberet intrauēit
qz nō signauit se. Iō dicit. Cibos creauit
deus zc. qz oīs creatura dei bona est: sed
diabolus intoxicauit: iō necessaria est ty-
riaca b̄ndictiōis. Dico q̄nto q̄ verbū dei
est vngm̄ in fr̄nali correctione. Sicut em̄
multe plage corporales curāt vnguēto: sic
etiā p̄ plagas sp̄siales z vulnera aīaz et
primoz vngm̄ mitigatiuū z sanatiuū est
v̄bū fr̄ne correctiōis: qd̄ xp̄s optim⁹ phi-
sicus p̄fecit. Si ḡ vides amicū tuū vel vi-
cinū tuū volētē peccare vel si iā peccauit
voca eū ad p̄tē dulciter dicēdo sibi. Ta-
lis fama est de vobis: iō amore dei corri-
gatis vos. Ecce hic vngm̄ sanatiuū. Au-
cto. Misit verbū suū z sanauit eos: z eri-
puit eos de interitiōib⁹ eoz. ps. cvj. No-
ta. Misit verbū suū: qz quodlibet verbū
correctiuū mittit a deo p̄ illū ministrū p̄
quē d̄r. Misit ḡ v̄bū: scz p̄ os corrigentis
et sanauit eos de interitiōibus. i. de peri-
culis mortis. Auferent̄ hic correctores q̄
hoc vngm̄ ponat̄ ad instar vnguētī cor-
poralis qd̄ ponit̄ dupl̄: scz calidū z sua-
uiter zc. sic etiā qn̄ aliq̄s est vulnerat⁹ ab
aliquo p̄ctō qd̄ credit esse occultū: z tamē
oēs loquunt̄ dicēdo. O iste ribaldus: vel
illa meretrix. Tu q̄ vis apponere vngm̄

correctiōis: calefacias igne charitat⁹ nō
cū superbiadicēdo. Venite qz ego cogno-
sco vos: qz frigide poneret̄ nec p̄ficeret
Ideo iesus xp̄s dicit ei. Si peccauerit in
te. i. te vidente frater tuus vade z corripe
eum inter te z ipsuz solū. si te audierit lu-
cratus eris fratrē tuum. Mat. xviij. Isto
mō vir d̄z corrigere vxorē zc. Scōo q̄ po-
natur suauiter z dulciter: qz al̄s nō habe-
ret p̄niam defectus vxoris nō cū bacu-
lo nec aspere dicēdo: tu putana zc. Ideo
faciat vxor de viro qn̄ ipsum videbit letū
Ideo faciat pater corrigēdo filios z ami-
cus amicū. Ideo ap̄ls. Fratres si p̄occu-
patus fuerit hō in aliquo delicto: vos q̄
spirituales estis huiusmodi instruite in
spū lenitatis. ad Gal. vj. S̄z sunt aliqua
vulnera que vnguento nō possunt sanari
ideo scindunt̄ a barbitōsorib⁹. Sic etiā
est de peccatis publicis z notorijs. Iō re-
ctores debēt abscindere p̄ ordinationes
zc. ideo ap̄ls. Utinā abscindant̄ qui vos
p̄turbant: ad Gal. v. Qm̄ ex peccatis no-
torijs tota cōitas conturbat̄ z destruit̄.

Dico sexto q̄ verbū dei d̄r lumen in do-
ctrinali p̄dicatiōe. Rō qz in factis dei to-
tus mūd⁹ est tenebrosus de se. p̄hi em̄ q̄
tantū credebāt scire de deo solū sciuerūt
vnā cōclusionē: scz q̄ vnus est deus vna
prima causa vnum primum p̄ncipiū seu
motor. Mō plus scit de deo vna vetula:
sciēs Credo in deum: in quo sunt duode-
cim conclusiones fidei catholice. Et ista
scientia vnde habetur nisi a verbo p̄di-
cationis: ideo verbū dei d̄r lumē: qz nul-
lus intellect⁹ creatus poterit per se scire
secreta fidei nisi p̄ reuelationez: iō ap̄ls.
Fides est ex auditu: auditus autem per
verbū dei. ad Rom. x. Multi autē ambu-
lant in tenebris: qz nō audierūt verbū
dei: vel qz non predicat̄ eis verbū dei: s̄z
Quidij Virgilij zc. Ideo gētes sunt i er-
rore circa agēda z credenda. vbi gratia.
Quot hoīes sunt qui credūt q̄ mutare
ad vsuram nō sit peccatū mortale: facien-
tes rationē: Nūqd̄ de mea pecunia de q̄
ille seruit sibi zc. sed fundamentū est fal-
sum. Et quod peccatum esset si thesaura-
rius regis contra voluntatē regis dispē-
saret pecunias: Sic christ⁹ est rex z d̄ns
omniū bonoz cui habemus reddere ra-
tionē. Ipse enim precepit ne mutuemus

ad usuram et ne res vendatur pluris ratione dilationis solutionis: nec minoris emat per denarios promptis. Similiter etiam prohibet ne mutuemus super possessiones: et iterum recipiamus fructus. Item prohibet obligationem voluntatis propter mutuum: quia usura est. Ecce lumen vobis dei. Item quot sunt qui credunt quod simplex fornicatio non sit peccatum dicendo: cui facio iniuriam etc. Sed cui facit iniuria qui cum filia regis etc. etiam dato quod sibi placeat et tibi iniuria fit regi nisi tibi det in uxorem. Ecce quod vobis euangelice predicationis ad modum luminis via agendorum ostendit et in seminis credendorum dirigit. Item ipse dauid Lucerna pedibus meis vobis tuum et lumen seminis meis. ps. cxviii.

¶ Dico septimo quod vobis dei est cibus in spirituali oratione. Et nota hic pulchram declarationem commemorem. Videtur quod deus super omnem creaturam dilexit homines. A principio enim deus fecit maximam multitudinem angelorum qui sunt substantie spirituales. Deinde fecit maximam multitudinem creaturarum corporaliu. Et deinde fecit homines in qui uniuersum totum. scilicet creaturam spiritualem ut animam et corporalem ut corpus. Angelis autem solum dedit cibum spiritualem: animalibus corporalem. Homini autem dedit cibum duplicem: corporalem ad sustinendum corpus. scilicet panem vinum carnes et fructus etc. Et spirituale ad sustinendum animam. scilicet verbum dei quo anima reficitur: quia non in solo pane vivit homo: de hoc vivit corpus sed in omni verbo: quod procedit de ore dei. Matt. iiii. Et ideo sicut ordinate bis in die reficitur corpus cibo corporali: ita bis in die reficienda est anima. scilicet de mane orando dicat modus: ecce prandium anime. Item in sero. Et sicut non traditur oblivioni prandium vel cenam corporis: ita nec etiam debetis tradere oblivioni prandium vel cenam anime dicendo. Pater noster in quo sunt septem petitiones quasi septem uncie panis regis scilicet christi: quia ipse pensavit eum et fecit potus est. Ave maria. Bona societas pater noster. Ave maria. ferculum est credo in deum in quo sunt duodecim articuli quasi duodecim frustra carnis. Item dicitur Inveniunt sermones tui: et comedi eos: et factum est mihi verbum tuum in gaudium et leticiam cordis mei. ps. xv. Nota iuveniunt sermones. scilicet orationis. Item cibus orationis est paratus non oportet ponere nisi in ore ad comedendum

et sic anima impigatur: item dauid. Sicut adipe et pinguedine repleatur anima mea: sic et labijs exultationis laudabit os meum. in ps. lxxij. Deo gratias.

¶ Dominica in sexagesima. Sermo. ij.

Cecidit cecidit

dit cecidit cecidit. Verbum istum colligitur ex euangelio curretis dominice. et Lu. viij.

Sermo noster erit de defunctis sed ut materia sit deo acceptabilis et gratiosa: et nobis meritoria et proficua: ante omnia salutem vobis homo maria. Multi vestrum mirantur forte vobis habere hoc thema. Dico quod colligitur ex euangelio dominice curretis. In quo quadruplex dicitur cecidit. Et primo cum dicitur Cecidit secundus via. Secundo cecidit supra petram. Tertio cecidit inter spinas. Quarto cecidit in terram bonam. Ecce tota parabola euangelii vobis quater dicitur cecidit. Vobis debetis scire quod in sacra scriptura mors hominis dicitur cadere: quia qui moritur cadit. scilicet de honore et amicis quantumcumque sit magnus dominus. Item cadit de pulchritudine in turpitudinem: quia licet vivus fuit pulcher: mortuus efficitur turpis: iratum quod est terror: ipsum videre. Item cadit de magnis divitiis in magnas miserias et paupertates: quia secum solum trahit lintheum. Tertio cadit de amore in odium: quia statim projicitur de domo et ponitur sub terra. Quarto cadit de vita in mortem: ideo mors est cadere sicut arbor nucis seu alia plena fructibus: et omnes volunt de eius fructibus. Sed quando securi scinditur et cadit despicitur: quia cadit de magna altitudine et perdit fructus et folia. Sic est de homine diuite seu honorabili: qui vivus honoratur propter fructus divitiarum sed quando securi mortis scinditur et cadit ad terram: statim despicitur. Ideo de hoc est autoritas que loquitur in persona morientis. Si ceciderit lignum ad austrum aut ad aquilonem: in quo cunq; loco ceciderit ibi erit. Eccl. xi. Sed est hic questio quare persona pro peccato unius hore vel diei puniatur eternaliter pena infinita si damnatur. Nam bonus iudex secundum culpam debet dare penam. Et concordat sacra scriptura dicens Pro mensura peccati erit et plagarum modus. Deut. xxv. Item alia de nouo testamento. Quantus glorificavit se et in

Dominica in septuagesima.

delitijs fuit tñ date ei tormētū z luctū. Apoc. xvij. Bona est q̄stio z multi erraverūt i ea: vt Orige. s3 q̄ dicit hierony. Et rō ē: qz credūt q̄ sicut finit̄ vita hoīs finiat̄ etiā pct̄n̄. Ecce fundamētū erroris: z hoc v̄it ex ignorātia: qz imo maḡ tūc ē obstinata i illo pctō volūtas peccātis: iō dicit i q̄cūq; loco ceciderit ibi erit. No. exēplū de duob⁹ q̄s vultis punire de aliq̄ defectu z vn⁹ recognoscēs culpā suā hūiliter petit veniā p̄mittēs emēdā statim remittitis sibi. Ali⁹ No obstinat⁹ rebellat iō pentitis eū gladio zc. idē est de pctōrū. Ecce quare dicit̄ si ceciderit lignū ad austrū. Qd̄ aut̄ mors dicat̄ cadere. autoritas. ij. reg. iij. No ignoratis qm̄ p̄iceps maxim⁹ cecidit in israel. Dicit dauid de morte abner. de isto cadere. ergo recepit thēma dicēdo cecidit quater: iō qz quattuor sunt modi seu cōditōes moriētū. Nā aliq̄ moriunt̄ i peccato originali: ideo dicitur p̄mo cecidit. Aliq̄ i pctō mortali: iō scdo d̄r cecidit. Aliq̄ i pctō veniali: iō d̄r tertio cecidit. Aliq̄ i ḡra spūali. iō d̄r quarto cecidit. ¶ P̄mo dico q̄ aliqui moriuntur i peccato originali vt pueri nō baptizati: iō nō p̄nt intrare gloriā paradisi. Quia dicit x̄ps beato ioanni: qm̄ sibi ostēdit gloriā paradisi. Nō intrabit in eā aliqd̄ co inquinatuz aut abominationē faciens. Apo. xxi. pctm̄ originale est qd̄a macula quā recipit aīa i vtero mulieris: ac si rectores hui⁹ ville facerēt vnā imaginē vt ponerēt i tēplo: q̄ dū ducit̄ ad tēpluz cadit in lutū zc. Et de hoc peccato dicit dauid in. ps. l. Ecce em̄ in iniquitatibus p̄cept⁹ sum: z in pctis p̄cepit me m̄r mea i. i. pctō originali. Et ponit̄ ibi plurale p̄ singulari. Nota pctm̄ originale est vnū numero in vno hoīe: s3 in oib⁹ est vnū sp̄e: vt dicit. s. tho. p̄ma scde. q. lxxij. ar. ij. z di. xxxvij. q. j. art. iij. Est tñ etiā in vno hoīe peccatum originale multiplex virtute: qz vtualiter p̄tinet oīa pctā: vt dicit. s. tho. j. ij. q. lxxxij. arti. ij. ad secūduz. Sic igit̄ p̄z quō x̄bū dauid intelligēduz est cū dicit. Ecce em̄ in iniquitatibus p̄cept⁹ suz. loquens de peccato originali i quo pueri p̄cipiūtur. Propter hoc nisi lauētur baptismo nō p̄nt intrare paradysum iō d̄r. Amē amē dico vobis nisi q̄s renā-

tus fuerit ex aq̄ z spū sc̄to nō p̄t itroire i regnū dei. Jo. iij. Ideo debetis esse diligentes vt pueri baptizent̄ nec cadāt extra gl̄iā hoc est i limbū puerorū. No. oēs tenēt̄ ad baptismū z sine eo nō pōt esse sal⁹ hoīb⁹ vt dicit. s. Tho. iij. p. q. lxxij. ar. j. z. iij. di. vj. Itē pueri baptizatoruz debēt baptizari. Et et si mō aliq̄ sc̄tificarent̄ in vtero necesse esset eos baptizari vt p̄ susceptionē characteris alijs membris x̄pi p̄formarent̄. Nec. s. tho. iij. p. q. lxxij. ar. j. in solu. ij. z. iij. argumētōrū. Itēz vbi. s. ar. ij. dicit z p̄bat q̄ nullus potest saluari sine baptismo in actu vel p̄posito. Dicat̄ quō sūt quattuor dom⁹ in corde terre. P̄ma est inferior: z ista ē infern⁹ dānatorū. Scda est locus purgādoz. Tertia est limbū puerorū. Quarta est sinus sanctorū patrū. In limbo. ij. cadunt pueri q̄ moriunt̄ cū pctō originali solū siue sint filij xp̄ianorū siue infidelis: z nō habēt ibi nisi solā penā damni. De hoc. s. tho. ij. scrip. di. xxxij. q. ij. ar. ij. di. xlij. q. ij. ar. j. iij. di. xvi. q. j. ar. ij. q. ij. z. iij. pte. q. j. ar. iij. ad. ij. Et dicit sanct⁹ Tho. in. ij. sniaz q̄ disputāt iter se z stant lete. Aīe sepate cū solo pctō originali cognoscūt oīa naturalr cognoscibilia a rōne z multa alia dicit. s. tho. ij. di. xxxij. q. ij. ar. ij. iij. di. l. q. j. art. j. ad vj. Itē in de malo. q. v. ar. iij. Habēt ei claritatē intellect⁹ sed nō glorie nec displicet eis nec tristant̄ sicut nec tu habest tristitiā: qz nō es rex aragonū: qz nō debetur tibi: vt qz nō habes alas ad volādū. Idē ē de illis pueris. iō d̄r. Audite x̄bū istud qd̄ ego leuo sup vos planctū. Cecidit z non adiuet vt resurgat. Virgo israel p̄iecta est in terrā: nō est qui susci tet eā. Amo. v. Nota plāctū qz mortua est creatura sine baptismo. Nota ergo quō ē magnū peccatū quādo mulieres cuiusuis sint stat⁹ occidūt ples ne pctm̄ sciat̄: z cōtra apothecarios q̄ dāt medicinas vt moriant̄: ideo dicit x̄go israel. Illā aīam vocat x̄ginē: eo qz nūq̄ cōsentit in aliquo peccato: z p̄iecta ē in terrā scz in limbo. Ecce p̄mū cecidit. ¶ Dico scdo q̄ aliqui moriunt̄ i pctō mortali q̄ dure puniunt̄: vt religiosus q̄ non tenet suā regulā nec vota q̄ iurauit: vel p̄sbyter qui nō viuit caste: vel laicus qui non

est obediens deo nec preceptis eius: vel qui non seruat castitatem. Nam tales moriuntur in peccato mortali et vadunt ad infernum damnatum ad centum milia dyabolorum: ideo de talibus dicitur. An ignoras quoniam benignitas dei ad penitentiam te adducit. Secundum autem duriciam et impenitens cor thesaurizas tibi iram in die ire et reuelationis iusti iudicii dei qui reddet unicuique secundum opera eius. Ad rom. ij. Nota: O miser peccator: an ignoras te esse in peccato: et benignitas dei ad penitentiam te adducit: qui tamen ad penitentiam noluit adducere angelos peccatores. Sed imediate contra eos facta fuit executio et omnibus datur spatium penitentie. Sed quoniam nolunt conuerti quoniam moriuntur cadunt in inferno. Auctoritas cum secretis. Qui ceciderit super lapidem istum confringet super quem vero ceciderit proteret eum. Mat. xxi. ¶ Dico tertio quod aliqui moriuntur in peccato veniali solui: ideo dicitur tertio cecidit: licet fecerunt multa peccata mortalia: tamen fecerunt penitentiam: sed non condignam. Nam tales quoniam moriuntur non statim vadunt ad paradysum: nec ad infernum: ex quo confessi fuerunt sed vadunt ad purgatorium quod est domus plena ignis: qui virtute diuina cruciat animas magis quam si anima esset in furno ardenti. Nota di. s. Tho. iij. di. xxi. q. j. ar. j. q. iij. et iij. pt. q. xlvj. ar. vj. ad tertium quod minima pena purgatorii est maior quam maxima hic. Et pena purgatorii semper taxatur secundum quantitatem peccati: ut dicitur s. tho. in. iij. di. xx. q. i. tamen est ad soluendum peccatum. Et pena purgatorii purgat illa reatu pene in soluendo penas. ut dicitur s. Tho. iij. di. xxi. q. j. ar. iij. q. ij. Et ideo dicitur Si quis superedificat super fundamentum hoc aurum: argentum: lapides preciosos: ligna: fenulum stipulam: detrimentum patietur: ipse tamen saluus erit sic tamen quasi per ignem. j. Cor. iij. Nota si quis superedificat super fundamentum hoc. s. fidei: quod ad purgatorium non vadunt nisi christiani qui stant supra fundamentum fidei sed edificauerunt ligna: fenulum et stipulam. i. peccatum veniale. Non patiuntur in illo igne. Pro: quod notandum secundum s. Tho. iij. scri. di. xxi. q. j. ar. ij. q. j. quod triplex differentia ponitur peccatorum venialium. Quia quedam sunt grauissima in genere venialium et difficillime purgabilia: et hec per lignum significantur. Quedam minima que per stipulam significantur. Quedam media que per fenulum significantur. Raz-

tio dictorum quod venialia charitati adiuncta possunt per aliquam penam consumi. Non conuenienter secundum methaphoram significantur illis que per ignem consumuntur. Et quod quanto aliquod peccatum est grauius tanto difficilius purgat et in peccatis venialibus inuenitur alterum altero grauius. Ideo conuenienter eorum diuersitas significatur per diuersitatem eorum que facilius et tardius consumuntur ab igne. Et quod perfectio cuiuslibet quantitatis ternario comprehenditur propter principium medium et finem. Ideo triplex differentia peccatorum venialium: ut patuit ponitur. His dictis consonat beatus Augustinus cuius verba magister ponit in. iij. di. xxi. Dicunt tamen doctores quod minima pena purgatorii est maior omni pena huius mundi quod et sanctus Thomas concorditer tenet ut patuit. Nota practica quomodo anima cadit in purgatorio de manibus boni angeli. Et dicit anima in purgatorio existens malitie diaboli. Ne leteris inimica mea super me quod cecidit supple in purgatorio: quod consummationem supple completa penitentia. Miche. vij. Ecce tertium cecidit. ¶ Dico quarto quod aliqui moriuntur in gratia spirituali pure: sicut sunt homines vel mulieres: qui tenent vitam apostolicam seu spirituale: que licet fecerint peccata mortalia tamen fecerunt condignam penitentiam et penitentur sepe et conuocant: et prostrant sua peccata et faciunt magnas penitentias: et lucrantur magnas indulgentias etc. intantum quod si ponerent in statera diuine iustitie omnia bona que fecerunt et bona opera in vna parte et mala si alia plus ponderaret bona quam mala: tales quoniam moriuntur via recta vadunt ad paradysum et ascendunt ad gloriam celestem. Et de istis dicit apostolus. Scimus enim quoniam si terrestris domus nostra huius habitationis dissoluatur: quod edificationem ex deo habemus domus non manufacta: sed eternarum in celis. ij. ad Cor. v. De quolibet tali anima beata dicitur in euangelio. Cecidit in terram bonam. Lu. viij. De qua dauid. Credo videre bona domini in terra viuentium. Cauete ne cadatis de paradiso. Dicit dominus. Impulsus euersus sum ut caderem: et dominus suscepit me. fortitudo mea et laus mea domini: et factus est mihi in salutem. ps. cxvij. Nota impulsus. s. in morte per diaboli tentationes: sed dominus suscepit me. Qui mittit angelos suos etc. Laus mea. s. in aere contra

Domínica in sexagesima.

demonēs: qñ dixi. Deo gratias q̄ libera-
uit me de tali peccato: de quo ille p̄di-
tor me tētavit ꝛc. Dñs fact⁹ est mihi in
salutē. qñ dat mihi gloriā celestem.

¶ Domínica in sexagesima. Sermo. iij.

Quis est mi-

hi stimulus carnis mee.
ij. Cor. xij. Pro hui⁹ vbi
declaratiōe est sciēdū q̄ i-
ter multa ⁊ magna mala
miserias huus mūdi sunt duo: scz p̄o-
p̄tudo ad malū: ⁊ difficultas ad bonū.
Ad malū aut̄ inclinamur naturā. Et
ideo dicit. Sensus em̄ ⁊ cogitatio huma-
ni cordis in malū p̄na sunt ad adolescē-
tia sua. Gen. viij. Sed difficultas ē illi q̄
vult viuere sancte ⁊ ordinate. s. iuxta dei
volūtātē et ipedit ⁊ retrahit ad extra. s.
carne. Sicut em̄ equ⁹ q̄ de se est leuis i-
peditur tñ a curru quē trahit. ita etiam
aia q̄ de se est leuis ad currēdū ad para-
disum retrahit onere carnis: qd̄ trahit
⁊ cōtradixit. ideo ap̄stol⁹ Caro ꝑcupi-
scit aduersus sp̄m: sp̄s aut̄ aduers⁹ car-
nē. Ad gal. v. Multi vellēt viuere in hu-
militate ⁊ castitate: ⁊ sic de alijs: sed ipe-
diunt a carne. De hoc complāgendo se
ap̄stol⁹ dicit. Cōdelector em̄ legi dei s̄m
interiore hoīez. Uideo aut̄ aliā legē i mē-
bris meis repugnātē legi mētis mee et
captiuātē me in lege ꝑci: q̄ est in mēbris
meis. Infelix ego homo q̄s me libera-
bit de corpore mortis hui⁹. ad Ro. vij.
Ideo ex hac difficultate aliq̄s dimit-
tit bonā vitā: sed s̄m interiore hoīem
instigat ad vitā virtuosā: quēadmodū
stimulat a sin⁹ vt vadat: iō ap̄stol⁹ de stimu-
lo suo dicebat thema. Dat⁹ est mihi ꝛc.
p̄z ergo thema ⁊ inuenio in sacra scri-
ptura q̄ xp̄s h̄z q̄tuor stimulos q̄b⁹ di-
uinit⁹ excitamur vt vadam⁹ ad paradisu⁹.

Primus est dolor corporalī affligēs.

Secūds est dolor cordialis cōpungens.

Tertius est timor iudicialis cōfigens.

Quartus est amor sp̄ialis perurgēs.

De p̄mo singl̄ loq̄t̄ thema. Dat⁹ est ꝛc.
¶ Dico p̄mo q̄ de⁹ h̄z stimulu⁹ de dolo-
re corp̄ali affligēte: ne scz pigritemur in
bona vita: sicut sunt infirmitates: dolo-
res: paupertates: fames: siccitates morta-
litates ꝛc. Nō credat⁹ q̄ de⁹ delectet̄ i no-

stris malis: sed ratio principalis nostra
rū afflictionū ex parte dei ē reductio: ex-
ercitatio: ⁊ ꝑmotio ad bonū: ⁊ tandē in-
ductio ad gl̄iam. Nota ad hoc simili-
tudine de iumentō q̄ portat on⁹ q̄ nō de-
lectabiliter ꝑberat̄ ad dño suo: s̄z si deuiat
a via: tūc ꝑcutit̄ ⁊ ad viāz reducit̄ ꝑ fla-
gellu⁹. Si h̄o nō deuiat adhuc cū fla-
gello ꝑcutit̄ nō delectabiliter s̄z vt citius
vadat ⁊ vlti⁹ ꝑcutit̄ vt currat ⁊ tandē
ad domū veniat. Si etiā via ad paradisu⁹
est bona vita. Hec est via ambulate i ea
⁊ nō declinetis neq̄ ad dexterā neq̄ ad
sinistrā. Esa. xxx. S̄z aliq̄ties hoīes de-
uiant ad dexterā amore ꝑsperitatis di-
mittētes bonā vitā ⁊ faciūt ꝑtra dei mā-
data: vel ad sinistrā timore aduersitat̄
vt fugiāt mala dimittūt bonā vitā. Uī-
dēs ergo de⁹ q̄ iumentū suū deuiat a via
recta stimulat ipsum flagello infirmita-
tis vel famis doloris: vel mortalitatis
q̄ tangūt carnē vt dicat homo. Si ego
essem in via bone vite nō stimularer me
⁊ sic reducit̄ ad viā cōterēdo: cōfitēdo ⁊
remittēdo ꝛc. Si forte sit in via: s̄z vadit
tarde tepide ⁊ spaciose: stimulat̄ etiā
a deo vt citi⁹ ambulet ꝑ bona opa acce-
lerādo ⁊ festinādo ad bonā vitā melio-
rādā se. s. cū maiori feruore sp̄it⁹ vt di-
ligenti⁹ faciat bona opa. Hāc stimula-
tionē ⁊ simile t̄git dauid q̄ de se dice-
bat deo. Ut iumentū factus sum apud te:
⁊ ego semp tecū. Tenuisti manū dexte-
rā meā: ⁊ in volūtate tua deduxisti me ⁊
cū gl̄ia suscepisti me. ps. lxxij. Nam da-
uid optime sentiebat stimulu⁹ dei: ideo si
erat extra viā statiz reducebat se ad viā
dicēdo. Misere mei de⁹ ꝛc. S̄z si iā erat
in via feruēt⁹ opabatur. ideo dicit. Ut
iumentū fact⁹ su⁹. Hic apparet defectus
noster: qz nō possum⁹ dicere. Ut iumentū
fact⁹ sum: sed min⁹ q̄ iumentum: qm̄ iu-
mentum si est extra viā ⁊ flagellat̄ a dño
suo statiz reducit̄ se ad viā. Nā videt̄ ha-
bere rōnē ⁊ cognoscere: q̄ ideo ꝑcutitur
a dño: qz est extra viā. Et tu q̄ per pec-
cata es extra viā bone vite ⁊ de⁹ flagel-
lat te: tu nō cognoscis nec ꝑpter hoc re-
dis ad viā. immo multi efficiunt̄ ex hoc
peiores: iō nō potes dicere cū dauid Ut
iumentū factus sum. sed min⁹ q̄ iumen-
tum. Idē si iumentū sit in via et ꝑcuti-

fur a dño: statim meliorat passum acce-
lerando: quasi cognoscat q̄ dñs: ideo p-
cutit ip̄m. Et qñ tu hō vel mulier a dño
flagellaris: facis oppositū. non soluz nō
melioras te imo in corde tuo recipis in-
dignationē contra deū: dicendo malas
grates &c. Nōne videtur vobis q̄ sum⁹
min⁹ q̄ iumentū. De hoc stimulo dicit
ap̄tus. Ne magnitudo reuelationū ex-
tollat me. i. extra viā tollat. dat⁹ est mihi
stimul⁹ carnis mee angel⁹ sathane q̄ me
collaphizet. ij. ad. Cor. xij. Paul⁹ est su-
per oēs mortales & habuit donū reuela-
tionū: qz sicut amic⁹ oñdit amico totā do-
mū suā: ita xp̄s ostendit paulo paradi-
sum & ordines āgeloz & oīa edificia pa-
radisi plus q̄ ioāni. int̄m q̄ dicit. Aug.
q̄ oñdit sibi diuinā eēntiam. Paul⁹ em̄
in raptu vidit diuinā essentiā: vt dicit. s.
Tho. i. par. q. xij. ar. xj. in solutione ad
scōz. vbi dicit q̄ sicut de⁹ aliquid mira-
culose ac supernaturaliter in rebus cor-
poreis opatur: ita etiā supnaturalr & p̄-
ter cōmunē ordinē mētes aliquoz i hac
carne viuentiū: sed non sensibus carnis
vtentiū vsqz ad visionem sue essentie ele-
uauit: vt dicit Aug. xij. sup Gen. ad lraz
et in libro de vidēdo deū. de moyse qui
fuit magr iudeozū: & paulo qui fuit ma-
gister gentiū. Hec. s. Tho. vbi. s. Idem
dicit in. iij. dist. xlix. & in de vitate. q. xij.
& ij. ij. in materia de raptu: ideo ne ma-
gnitudo reuelationū eū extolleret dat⁹
fuit sibi stimul⁹ carnis. glosa verior di-
cit q̄ iste stimul⁹ fuit dolor lateris: scilz
punctio. Si dicat hoc impediēbat eū ne
ita cito ābularet sibi auferendo ieiunia
predicationes &c. Rñdeo q̄ ap̄tus p̄fi-
ciebat ex patiētia illa & humilitate dolo-
ris: qz erat ita sc̄tūs q̄ curabat alios in-
firmos et q̄ ita pateretur patienter. Si
ergo ap̄tus tā sc̄tūs indigebat stimulo:
q̄sto magis nos pctōres debem⁹ patien-
ter sustinere flagella. Scōs stimul⁹ est
doctor cordialis pungens. Iste est p̄di-
cator verbi dei q̄ p aures stimulat & pū-
git cor vt ad deū veniat. Sec⁹ est de p̄di-
catorē: seu doctore curioso q̄ p̄dicat vba
ornata: qz iste non pungit cor: sed solum
aures. S3 p̄dicatator q̄ p̄dicat vba sacre
scripture pūgit cor supbi qñ reducit ad
viā hūilitat̄: vt auari qñ reducit ad viā

liberalitat̄ & mie restituēdoz sic de alijs
De isto mō loq̄ndi ad cor dicit Esaias.
Dicit de⁹ v̄ loq̄mini ad cor hierl̄z & ad
uocate eā. Esa. xl. Nota loq̄mini ad cor.
nō dicit ad aures ip̄as demulcēdo ryth-
mis seu v̄bis poetaz. Hierl̄m d̄z h̄ aia.
De isto stimulo auctoritas. Verba sa-
piētū sicut stimuli & q̄si clauī i altū defixi:
q̄ p maḡozū p̄siliū data sunt a pasto-
re vno. Eccl̄s. xij. Nota v̄ba sapientū.
i. p̄dicatoz: qz sicut iuriste vulgarit̄ dicū-
tur sapiētes: qz sciūt leges v̄ canones &
allegatiōes &c. faciūt fieri iusticiā de re-
ceptis seu iniuriatis. Ita p̄dicatores sa-
cre scripture faciūt iusticiā fieri. s. p̄niaz
pctōrib⁹ a diabolo deceptis: q̄ est qdam
iusticia p̄nialis. P̄nā em̄ est v̄tus specia-
lis moralis: nō theologialis: & est pars
iusticie p̄mutatiue subiectiua: vt dicit. s.
tho. iij. di. xiiij. & iij. par. q. lxxxv. Et sic
p̄dicatores sacre scripture faciūt iusticiā
fieri pctōrib⁹. s. p̄nitiōnē. v̄bi gr̄a. Dia-
bol⁹ vt falsus emptor modico p̄cio emit
aiam pctōris: in qua emptiōe: est fraus
v̄ltra dimidiū iusti p̄cij: qñ p̄sulit hōi vt
faciat v̄surā: furtū: rapinā: v̄ q̄ retineat
sibi decimā vel alias res: & hō sibi p̄sen-
tit: tunc vendit diabolo. Id quid debes
facere venire ad iuristā leges scientē et
canones sacre scripture: & sic p̄dicator p̄-
dicando dicet q̄ debes facere restitutiō-
nē si aliqd̄ fuisti lucrator in ludo cū taxil-
li. Et hoc qñ tentauit v̄l decepit te dia-
bol⁹ auaricia. Scōo diabol⁹ decepit de
luxuria iuuenes suggerēs q̄ est magna
delectatio: tu parēs sibi ad p̄ctū: gl̄iaz
paradisi amittis & p̄dis oīa merita i p̄-
cto qñ tu p̄sentis sibi qz p̄v̄nū pctm̄ mor-
tale bona opa mortifican̄. De bonoz
operū mortificatiōe: vide sc̄m̄ Tho. in
iij. di. xiiij. Veni ergo ad sapientē in p̄-
dicatione habebis p̄tritionem: & statim
oīa p̄dita tibi restituent̄. Ecce rō quare
predicatores dicunt sapientes. Auctori-
tas xp̄i. Ecce mitto ad vos p̄phetas sa-
pientes & scribas. Mat. xxij. Scōo dicit
sicut stimuli dicit q̄ v̄ba p̄dicatoz sunt
sicut stimuli: q̄ pūgūt p̄ difficultatē ad be-
ne operandū: & quasi clauī in altū defixi
p̄tra p̄nitatem ad malū que per magi-
stroz p̄siliū. Glo. ordi. p̄phetaz q̄stū ad
vet⁹ testamētū: & ap̄toz q̄stū ad nouum:

Dominica in sexagesima.

data sunt a pastore vno. s. xpo. Tertius
 stimulu⁹ est timor iudicialis confingens. i.
 clarificans. Inter alia q̄ multu⁹ retrahunt
 hoīem a malo z a pctō et excitant ad bo
 nu⁹ est timor iudicij particularis v⁹ gna
 lis: ad qd opz nos venire: z forte citi⁹ q̄
 credam⁹. Jō dz qlibet intra se cogitare
 vel cogitando dicere. O miser videam⁹
 quē cōputū reddā deo de vita mea. z qd
 rñdebo xpo mihi dicenti. Ecce qd feci p
 te: videam⁹ qd fecisti p me. Bñdici⁹ erit
 q̄ tunc poterit dicere z rñdere dicendo.
 Dñe ego erā supbus: s; amore z exēplo
 v⁹ri sui humiliatus. z sic de alijs. Sed vi
 deatis de illis q̄ nihil fecerunt p xpo: et
 hoc timore qlibet dz se a pctis custodire
 S; et hoc timore aīalia irrationabilia
 vincunt nos q̄ a maximis pcupiscentijs
 abstinēt timore periculi. Verbi grā. Ca
 nis lz famelicus abstinēbit nec recipiet
 panē si dat sibi cū virga in capite vel cū
 puncto gladij: z nos min⁹ q̄ bestie: nolu
 mus abstinere a pctis timore gladij di
 vine iusticie z dānationis immo despi
 cim⁹. Jō pctōrib⁹ dicit david in psalmo.
 Nisi cōuersi fuerit gladiū suū vibrauit
 arcā suū tetēdit z parauit illū zc. Jō dō
 orādo dicebat. Confige timore tuo car
 nes meas. a iudicij em̄ tuis ti. i. pō. cr
 vij. Jste stimulu⁹ facit magnū bonū. No
 ta exēplum de vno iuvene q̄ somniādo
 fuit interrogat⁹ a xpo in iudicio z sub
 to ex timore tot⁹ factus fuit can⁹. i. alb⁹
 Jsto stimulo paul⁹ fuit conuersus qz qñ
 xps sibi dixit. Saule saule durū est tibi
 ptra stimulū calcitrare. Act. ix. Cui xps
 oñdit se vt dicūt glose. sicut stabit i iudi
 cio. Paul⁹ statim tremēs ac stupēs dixit
 Dñe qd me vis facere. De isto ergo iu
 dicio cogitate dicendo. Videam⁹ si mō
 morerer qd eēt de aīa mea: qz tā malā vi
 tā teneo zc. Circa p̄dicta nota q. s. Tho.
 iij. pte. q. lviij. ar. vj. i solutiōe ad tertijz.
 dicit qz paul⁹ i sua p̄uersiōe vidit xps cor
 porat⁹. Quart⁹ stimulu⁹ est maior alijs. s.
 amor spūalis perurgēs. Qñ ea q̄ q̄s fa
 cit: facit ex charitate dei z primi solo pu
 ro amore facit: dato qz nō eēt infern⁹ nec
 aliq̄ alia pena: s; sicut philocapti q̄ stul
 to amore pdūt somnū z potū z cibū. Sic
 etiā de illis q̄ sunt ita philocapti de deo
 qz amore ei⁹ pdūt somnū vigilādo in oi

bus pdunt cibū z potū leiunādo: z labo
 rant p bona opa. Jsto stimulo purgebā
 tur apli xpi z discipuli. qz nō timore. Nā
 pfecta charitas foras mittit timorē: im
 mo exponebāt se piculis z aduersitatib⁹
 p̄dicādo fidē xpi i honorē dei z saluatio
 nē aīaz: dicentes. Charitas dei vrget
 nos. ij. Cor. v. De isto stimulo dicit au
 ctoritas sacre scripture. Qui tenet ara
 trū z q̄ gliat i iaculo stimulo boues agi
 tat: z cōuersat in opib⁹ eoz. Eccle. xxx
 vij. Nota q̄ tenet aratru⁹: aratru⁹ est lin
 gua p̄dicatoris arās terrā p̄sciētiay: vt
 faciat fructū puocādo supbū ad hūilita
 tē: auaz ad mīaz z liberalitatē z xps te
 net eā in manu sua: qz al⁹s nullus posset
 fructuose p̄dicare. Moīs ē animū p̄para
 re. s. legēdo: studēdo: p̄tēplādo: z dñi est
 gubernare linguā. Prover. xvj. s. p̄dicā
 do. Jtē q̄ gliat in iaculo. s. h̄ga q̄ est scri
 ptura. Et sumit p auctoritate seu p̄tate
 regali. Et iō dz. Cōsurget h̄ga de isrl et
 p̄cutiet duces moab. Nūe. xxxij. Null⁹
 rex pōt gliari iaculo: qz vicē gerētes z offi
 ciales xpi solū: sūt nisi solū dñs ihs xps
 q̄ hz auctoritatē z p̄tate regale. Qui sti
 mulo sui amor⁹ boues agitat. s. potētes
 in potentia z scīa pfectos: qz oues. i. sim
 plices trib⁹ primis stimulis agitantur.
 Dñica in sexagesima. Sermo. iij.

Exist qui se
 minat seminare semē
 suū. Luc. viij. In pñti
 sermone cogitavi tene
 re modū quē tenēt isti
 magri domoz. Nota
 bilis fmo. qñ volunt
 edificare vnā magnā domū seu turri⁹. p
 mo ponūt fundamētū forte talr qz edifi
 ciū nō pōt cadere vento nec pluuia nec
 terremotu: deide edificant cameras ad
 habitādū. Sic volo facere nūc in isto ser
 mone. Prio ponā fundamētū: z forte pl⁹
 q̄ celū z terrā. s. h̄bū dei. i. historiā euan
 gelij de q̄ dicit xps. Celū z terrā trāsibūt
 h̄ba aut mea nō trāsibūt. Lu. xxi. Et po
 sito isto fundamēto: edificabo plures ca
 meras. s. intelligētias spūales i q̄b⁹ ha
 bitēt aīe nre cōtēplādo. Dicat bz: viter
 historia euāgelij ad lraz. Ecce fundamē
 tū positū. De q̄ apls. j. Cor. iij. funda

mentum aliud nemo potest ponere propter id quod positum est quod est Christus Iesus. glosa fides Iesu Christi. Super isto fundamento edificabo tres cameras. id est tres intelligentias spirituales pro animabus nostris.

Prima vocatur anagogia. id est supernaturalis que est de mundi creatione.

Secunda vocatur allegoria vel figuralis que est de humana redemptione.

Tertia vocatur tropologia vel moralis que est de euangelica predicatione.

¶ Dico primo quod prima camera vocatur anagogia. ab ana quod est sursum et agoge ductio. id est sursum ducens: quod est quando facta vel dicta in sacra scriptura exponitur de his que sperantur in celesti gloria. Dicit autem prima per euangelium. Exiit quod et cetera. Non exiit deus in mundi creatione. Creare potest dici seminare. Ratione quam sicut agricola seminans semina per diversos sulcos vel agros siue areas mittit semine solum: sic et deus. Cogita quod totus mundus sit quasi unum capus quem deus seminavit proprio sanguine non alieno. Et primo seminavit in celo novem sulcos. id est novem ordines angelorum de puro semine scilicet substantiis spiritualibus. Primum sulcus qui est in ingressu celi empirei vocatur angelorum. secundus archangelorum. Tertius principatum. quartus potestatum. quintus virtutum. sextus dominationum. septimum thronorum. octavum cherubim. nonum seraphim. Et in quolibet sunt tot milia milium. Deinde descendendo seminavit celum crystallinum quod aliter dicitur aqueum. a phis hoc vocatur primum mobile in quo non sunt stelle. Deinde descendendo in sulco firmamenti seminavit stellas scilicet solem lunam et cetera. Tertio descendendo seminavit elementa pura. scilicet ignem cum suis qualitatibus: aerem cum avibus: aquam cum piscibus terram cum animalibus plantis et herbis: fontibus et metallis. Ecce quando creare dicitur seminare. Et possumus dicere. Domine nonne. id est imo certe bonum semen seminasti in agro tuo. Mat. xiiij. De hoc dicit thyma. Exiit quod seminat seminare semine suum: non semine alienum. Et iste est intellectus anagogicus. id est supernaturalis. Nota cum dicit. Exiit seminare supple deus creator. Sed vnde exiit. Questio aliqua ubi habitabat deus ante mundi creationem. Ratione quod ante mundi creationem habitabat deus in secretissima camera eternitatis sue in qua etiam habitat modo ubi sunt patres et filii et spiritus sanctus: qui est camera maior ce-

lo et terra et toto mundo: nec pro se creavit mundum: sed pro nobis ad habitandum. De habitatione autem dei dicit propheta. Esa. lvij. Dominus excelsus et sublimis habitans eternitatem ubi erat secretus et invisibilis et incognitus ab omni creatura. Ideo propheta. Vere tu es deus absconditus: deus israel saluator. Esa. xlv. Exiit autem de camera eternitatis in creatione mundi: non dimittendo eternitatem sed dicitur exire manifestando se: faciendum se cognoscibilem per creaturas: sicut dicit philosophus. quod sicut exiit ad extra per operationem: ut patet in ferro ignito si tangatur: et radix dicitur exire extra per germinationem quam in tempore veris exeunt flores et cetera. tamen non radix nec arbor movet se de eodem loco. Sic radix divinitatis exiit ad extra ad ramos. id est ad creaturas per quas cognoscitur et manifestatur tanquam per effectus et cetera. Autem. Invisibilia dei a creatura mundi per ea que facta sunt intellectus percipiuntur: sempiterna quibus est deus et divinitas ita ut sint inexcusabiles. ad Romanos. i. Nota invisibilia dei. id est potentia: sapientia: divinitas: maiestas et cetera. Ecce quare dicit. Exiit et cetera. Sed nota cum dicit quod quatuor partes facte sunt de semine: quia aliud cecidit secundum viam et calcatum est et volucres celi comederunt illud. Hoc semine fuit lucifer cum suis sequacibus. id est malis angelis quod cecidit secundum viam id est deus qui dicit ego sum via. Jo. xiiij. Dic practice casum suum. Qui cum videret se super omnes creaturas excellentioris sedis grege. voluit se deo parificare suum peccatum revelavit omnibus angelis et multum sibi confestim de quolibet ordine. boni autem. id est michael: gabriel et cetera. cum aliis tradiderunt: propter quod lucifer cum suis cecidit de celo in infernum: cui dixit propheta. Quo cecidisti de celo lucifer qui mane oriebaris: corruisti in terram et cetera. Esa. xliij. Unde sequitur in euangelio. Et calcatum est. id est a bonis angelis tradicentibus: ipsum cum suis sequacibus de celo eiecendo. Et volucres celi. id est superbe elationes cordis comederunt illud. id est destruxerunt irreparabiliter: intantum quod passio christi nihil eis profecit. Aliud cecidit supra petram et ortum aruit: quia non habebat humorem. hec per fuerunt primi patres. id est Adama et eua. Hoc semine cecidit supra petram. id est inobedientie quia comederunt de fructu vetito. Et natum aruit quia dicitur doctores quod ad eam diem quam natus est de matre vergine. id est terra quam nondum fuerat corrupta ali-

Domínica in sexagesima.

quo pctō: aruit. i. peccauit: qz non habebat humorē. s. grē dei nec charitatis nec deuotiōis q̄ uiuificāt aīam rōnalē. Aliō cecidit inter spinas z simul exorte spine suffocabat illō. Hoc semē fuit totū gen^o humanū ab adā descēdēs qd̄ cecidit inter spinas. s. penas penalitatū z multarū tribulationū miseriarū necessitatū z infirmitatū: z siml̄ exorte spine suffocauerūt illud. s. p̄ mortē corpale q̄ totū suffocat. Sec^o si adā nō peccasset. Aliō cecidit in terrā bonā z ortū fecit fructū cētuplū. s. angeli boni q̄ steterūt fortiter. Qui post casuz maloz āgelo z ceciderūt corā deo p̄ verā obediētā dicētes. Nō ē equū q̄ creatura eq̄paret creatori. Et ortū fecit fructū cētuplū. s. gl̄ie z firmate: quia sicut mali āgeli fuerūt hūilitati ita boni fuerunt exaltati z p̄ grāz z firmati. Aut. Supbū sequit̄ hūilitas: z humilē spū suscipiet et gl̄ia. Prover. xix. Nota supbū. s. lucifer sequit̄ hūilitas z delectio: z hūilē spū suscipiet gl̄ia. s. michaelē. Ecce h̄ p̄ma camera p̄ psonis speculatiuis z p̄te platiuis. Scōa camera vocat̄ allegoria seu figuralis q̄ est de h̄ilana redēptiōe. Dicit̄ allegoria ab allō qd̄ est alienū: et goze snia q̄si aliena snia. qm̄ vnū sc̄m si significat aliō credēdū in sc̄ā fide catholica: z exponit̄ de deo. Dū ḡ dicit. Exiit q̄ seminat zc. allegorice pōt̄ exponi de incarnatione filij dei q̄ pōt̄ dici seminare. Nota sicut ille q̄ seminat intēdit multiplicare z fructuz h̄re p̄p̄i qd̄ elegit terrā bonā nō spinosaz vl̄ arenosaz nec petrosā. Sic fecit de^o p̄ri z filij sui incarnatione: qz lz in mūdo fuissent multe mulieres sc̄e: tñ vl̄tra q̄nc̄ milia ānoz expectauit terrā bonā dignā z sc̄āz. s. āginē mariā optime cultā in q̄ nūq̄ fuit mala herba pcti: in q̄ seminauit illud supbenedictū semē. de q̄ Lu. viij. Semē est x̄bū dei: qd̄ x̄bū caro sc̄m est. Joā. i. vt̄ multiplicaret z fructuz faceret iētimabilē sc̄az psonaz. Quot apli: discipuli: innumerabiles martyres: doctores: p̄fessores: āgines inocētes: penitētes: z p̄tinētes. Ecce rō q̄re filij dei incarnatione d̄r seminare Auctoritas. Sile est regnū celoz hoi q̄ seminauit bonū semē in agro suo Mat. xij. Nota i agro suo. s. āgine maria q̄ semp fuit ager dei. Ideo dicit spūsc̄tū. Tota pulchra es

amica mea z macula nō est t̄te. Cāti. iij. Dicit ḡ euā. Exiit. s. de^o p̄ri. pro q̄ sci. q̄ de^o p̄ri a p̄ncipio mūdi vsq̄ ad filij sui incarnationē habitauit i domo rigoris iusticie clausus: in q̄ habitauit vl̄tra q̄nc̄ milia annoz seruas iusticiā rigorosam int̄m q̄ furto illi^o fruct^o qd̄ fecit adā fuit ita rigorosus in iusticia: q̄ nūq̄ p̄misit q̄ aliq̄ p̄sona hūana quantūcūq̄ bona sc̄a z amica sua intraret paradisu. P̄z p̄mo de adā: q̄ post pctm̄ fecit magnā penitentiā q̄d̄m̄ vixit. s. nōgentis triginta annis. Gen. v. z fuit mortu^o bon^o sc̄tūz et amic^o dei. Etia euā: nō tñ p̄misit eos intrare in paradisu: imo descēderūt ad infernū. Idē de noe q̄ seruuit deo nōgentis z quinquaginta annis. Gen. ix. z sic de alijs. Qd̄ plagēs dauid dicebat. Quis est hō q̄ vixit z nō videbit mortē zc. q̄si diceret nullus: imo erat int̄m rigorosus q̄ statū post pctm̄ vidicauit se de pctōribus vt̄ p̄z de diluuiō. Gen. viij. Itē de sodozma z gomozra. Gen. xix. Itē de vitulo in deserto z de multis alijs zc. Sz in supb̄ndicta incarnatione filij sui de^o p̄ri exiit de castro rigoris iusticie: z intrauit plateā latā dulcoris mie. Qz mō si moriunt̄ pueri nouiter baptizati: statū recipit eos in paradisu: z inueniunt ianuam apertam: lz nūq̄ fecerunt aliquod bonum. Idē de perfecte obediētibus. Idē de digne penitētib^o quantūcūq̄ fuerit magni pctōres. Itē expectat mō ad p̄niam dicens. Penitētia agite. Mat. iij. Ecce q̄ modo exiit de^o p̄ri de castro iusticie seminare semē suuz iesum in agro vteri āginialis. Sz nota q̄ hoc semē cecidit quadupliciter. Primo cecidit sec^o viā. s. in natiuitate: qz noluit nasci in palatio vel domo: lz secus viā. s. in diuersorio seu stabulo. Dic quomodo ioseph cum virgine grauida venit in bethleē: nec inuenit hospitium: nec domū nec hospitale in quo reciperent. Vide hoc in sermone natiuitatis. Sequit̄. Et cōculcatū est id est despectū a iudeis: qui lz audiuerint tota mirabilia natiuitatis dei: claritatem notis zc. tñ timore herodis noluerūt ipm̄ recipere nec adorare. Itē dicit̄ in persona x̄pi. Esaie. i. Audite celi z aurib^o p̄cipe terra: qm̄ dominus locutus est. filios enutriti z exaltati: ipsi autem spre

uerit me. Cognouit bos possessore suū
 ⁊ asinus p̄sepe dñi sui: israel aut̄ me nō
 cognouit. Et volucres celi comederūt il-
 lud. s. reges orētis: q̄ quasi aues cito ve-
 nerūt ⁊ ip̄m suppliciter adorauerūt: ⁊ cor-
 dialiter susceperūt tāq̄ deū creatorē et
 saluatorē mūdi. Secūdo cecidit supra pe-
 trā in sua cōuersatiōe: qz iudei voluerūt
 ip̄m pluries lapidare. maxime qñ p̄dica-
 bat eis de sua eternitate: dicens. Amen
 amē dico vobis anteq̄ abraā fieret ego
 sum. Jo. viij. Tulerūt lapides ⁊c. Et na-
 tū. s. in cordib⁹ iudeorū qñ incepit predi-
 care crediderūt in eū dicētes. Hic est he-
 res. Mat. xxi. Sz aruit qz nō habuerunt
 humorē deuotiōis: qz nō fecit ip̄s ma-
 gnos dños ⁊ magistros vt ip̄s false ex-
 spectabāt de messia. Tertio cecidit inter
 spinas. s. in sua passiōe qñ fuit coronat⁹
 corona spinarū in domo pylati ⁊ in cru-
 ce iuxta p̄phetiā salomonis: q̄ fuit tunc
 cōpleta. Ego sicut liliū inter spinas. Et
 sic tandē spinosis dolorib⁹ suffocatū est
 s. p̄ mortē. Quarto cecidit in terrā bonā
 s. in sua tumulatione qñ corpus fuit po-
 sitū in sc̄to sepulchro: aīa vero in limbo
 sc̄torū patrū. Et ortū. s. in resurgēdo fecit
 fructū cēnplū. s. sc̄torū patrū liberationē
 ⁊ nostrā redēptionē. Et fuit cōpletū ver-
 bū qd̄ xp̄s dixerat. Amē amē dico vobis
 nisi granū frumētī cadēs ī terrā mortuū
 fuerit: ip̄m solū manet. Si aut̄ mortuum
 fuerit: multū fructū affert. Jo. xij. Nota
 qz xp̄s cōparat se grano frumētī ideo di-
 cūt doctores qz corp⁹ xp̄i nō pōt p̄fici ni-
 si de pane frumētī. Nota ipsum solū ma-
 net. i. ip̄e solus fuisset salu⁹. Si aut̄ mor-
 tuū fuerit multū fructū affert: qz oēs cre-
 dētes p̄ mortē ei⁹ si voluerint salui fiēt.
 Et hec est sc̄da camera p̄ p̄sonis deuot⁹
 que p̄nt in hac habitare cōtēplādo quō
 deus exiuit de domo iustitie in plateam
 mie ⁊ seminauit filiū ⁊c. Tertia camera
 vocat̄ tropologica vel moralis: q̄ est euā-
 gelicalis p̄dicatio. Predicare est recte se-
 minare. Notā iaz videtis quō vita hūa-
 na p̄seruat̄ ex semine laboratorū: qz aīa
 nō possem⁹ viuere. Sic ēt p̄dicare est se-
 minare triticū de grano noui testamētī:
 vel hordeū asperū de grano veteris te-
 stamētī in agris p̄sciētiaz nostrarū. Sic
 em̄ p̄seruat̄ vita spūalis ⁊ fides catholi-

ca: qz aīa iā vita spūalis ⁊ fides eēt de-
 specte ⁊ p̄dite. aut̄. Nisi dñs exercitiū re-
 liquisset nobis semē quasi sodoma fuiss-
 semus: ⁊ quasi gomorra siles essemus.
 Esa. i. Et ad istū intellectū dicit textus
 euāgelij. Exiit q̄ seminat. s. p̄dicator. No-
 ta et vñ exiit. Rñsio de studio seu cella
 vbi d̄z esse clausus studēdo: p̄sando: et
 ruminādo: p̄quirēdo in granarijs dñi. s.
 autoritates figuras: similitudines ⁊ para-
 bolas. Qm̄ p̄dicator q̄ vult p̄dicare fru-
 ctuose nō d̄z ire visitādo illū vel illū nec
 ponere se ī negocijs: aīa nō poterit pre-
 dicare nisi fabulas nec facit fructū: imo
 dicitis vos. O iste tā bñ dicit ⁊ male fa-
 cit. Ideo hodie p̄uertunt̄ pauci n̄ris p̄di-
 cationib⁹. Ecce quare dicit exiit. s. p̄dica-
 tor de studio: seminare semē suū. s. xp̄i nō
 alienuz. s. Quidū vel Virgiliū: nec homi-
 dānatorū. Semē xp̄i est biblia vet⁹ ⁊ no-
 uū testi. hoc est semē qd̄ facit fructū de
 uotiōis: amoris charitatis: p̄ntis: ⁊ salua-
 tiōis: nō dicit xp̄s. Qui h̄z sermonē meū:
 loquat̄ sermonē meū vere: qd̄ paleis ad-
 triticū: dicit dñs. Nunquā nō verba mea
 sunt quasi ignis ⁊ quasi malleus p̄terēs
 petrā. Miere. xxiij. Nota qd̄ paleis. i. di-
 cta poetarū ad triticū scripture sacre cō-
 miscēdo: lz qñqz sz raro possit allegari
 aliqua autoritas poetarū ad p̄positū. sz
 facere totū sermonē de dictis vel factis
 poetarū hoc est malū. Ap̄ls paulus p̄di-
 cauit. xxxvij. annis. ⁊ nō legit̄ allegasse
 autoritates poetarū nisi ter. Ecce quare
 dicit semē suū. De hoc dobo vobis vñā
 cōcordatiā ad p̄positū loquētē de predi-
 catoribus di. Euntes ibant ⁊ flebāt: mit-
 tētes semina sua. Veniētes aut̄ veniēt cū
 exultatione: portātes manipulos suos.
 ps. cxxv. Nota eūtes ibāt: qz predicator
 duobus modis debet ire ad p̄dicanduz
 scz spūaliter ⁊ corporaliter. Primo spūali-
 ter crescendo in deuotiōe: contēplatiōe
 p̄dicatiōe ⁊ feruore spūs de die in diem
 de mēse in mēsez: de anno in annū: semp
 augmētando ⁊ meliorando. Ideo dicit.
 Euntes. s. spūaliter ibāt. Secūdo corporali-
 ter de loco ad locū: de villa ad villā ⁊c.
 nō stare in vno loco. Ideo dicit xp̄s pri-
 mis p̄dicantib⁹. Euntes in mūdū vniuer-
 suz p̄dicare euāgelijū oi creature. Marci
 vi. Nota predicate euāgelijū: nō dicit

Domínica in sexagesima.

Quidam: nec virgiliū. Apłs assignat rationē di. Nō erubescō euāgelium virtū em̄ dei est in salutē oī credēti. Ro. i. Nota et flebāt: quia p̄dicator debet flere rigādo agrū seminatū vt faciat fructū sicut vos facit; de agris irriguis: orādo p̄ eis de uote cū lachrymis. Nota mittētes semina sua. s. autoritates figuras et similitudines de veteri et nouo testamētis. Nota veniētes scz ad gl̄iaz aie in die obit: veniēt supple ad gloriā corp̄s in die iudicij cū exultatiōe: qm̄ sc̄i p̄dicatores venient ad diē iudicij cū magno gaudio et cū magno honore ducētes secū sub bannerio suo oēs illos q̄s p̄uerterūt ad xp̄z suis p̄dicationibus. Dicit Greg. in homilia q̄ tūc veniet petr⁹ cū iudea. Jo. cū asia. Matthe⁹ cū ethyopia et sic de alijs sc̄tis apłs et p̄dicatorib⁹. Qualis honor est baronib⁹ qm̄ sub bannerio suo hnt̄ plures gētes armorū: idē tūc de sc̄tis p̄dicatorib⁹ tūc dicēt illi q̄ fuerūt p̄uersi regratiātes deo et p̄dicatori. O petre et paule ego eras fidelis et c. s. p̄pter v̄ras p̄dicationes fui cōuersus. Idē dicēt b̄to dñico et suis sequacib⁹: petro: thome: vincētio et oib⁹ eiusdē ordinis p̄dicatorib⁹: q̄ suis p̄dicationib⁹ p̄uerti fecerūt pctōres av̄s suis pessimis. Ego erā heretic⁹ vel superbus: p̄ vos fui humiliat⁹ et c. Sed nota q̄ de semine p̄dicationis sūt quattuor p̄tes p̄tia pars cecidit sec⁹ viā. qm̄ sūt aliquę p̄sone q̄ habent cor aptū ad oēs cogitationes q̄si cor esset via publica. Et qm̄ tales audiūt v̄bum p̄dicationis: recipiunt in corde bonū p̄positū bñ viuēdi et cauedi decetero a pctis. Sed hoc semē p̄culcat a demonib⁹ et a trāseūtib⁹ cogitatiōibus rōnibus seu opinionib⁹ falsis. Verbigratia. qm̄ p̄dicator seminat: qm̄ vsura est magnū pctm̄ mortale et c. qz est cōtra p̄ceptū dei et p̄ ordinationē ecclesie vsurarius p̄ponit restituere et abstinere decetero et viuere de bono iusto. S3 hoc semē cōculcat a trāseūtib⁹ cogitatiōibus p̄ cor dicētib⁹ bene pones in testamēto: et fili⁹ tuus faciet restitutionē. O stulte: et tu fecisti pctm̄: et nō sufficit tibi cor faciēdi restōnem quō credis q̄ fili⁹ et c. Idē dicit de alia cogitatiōe. Si tu vis restituere et abstinere ab vsuris de q̄ viues de quo tenebis statū: qd̄ dimittes filijs:

de quo maritabis filias. Ideo opz claudere cor ad oēm cogitationē et rōnem in oppositū transeuntē. Idē de mulieribus vanis: qm̄ audiūt a p̄dicatorib⁹ q̄sum pctm̄ est facere illas vanitates et superfluitates: p̄ponūt decetero abstinere vt saluent: sed hoc semē statim cōculcat a demone et cogitationib⁹ trāseūtib⁹ dicentib⁹. Tu habes virū iuuenē luxuriosum et tu nō facies. et c. et sic dimittūt bonū p̄positū. Sed hec rō est falsa et c. qz vos nō facitis ista rōne virt. p̄tz qz qm̄ intra domū estis nō estis ornate: s3 qm̄ debetis exire domū nescitis qb⁹ ornamentz vos ornare velitis. Idē p̄tz q̄ nō p̄o viro: s3 p̄o alio facitis illud: p̄pter hoc dicit xp̄s. Deinde venit diabol⁹ et tollit verbū de corde eorū ne credētes salui fiant. Aliud cecidit supra petrā. s. durā et frigidā indeuotiois: vt sunt p̄sone q̄ nullā faciūt orōnem de mane nec de sero: nec faciūt p̄niam: nolūt remittere inimicis: nec facere pacē. Ecce petra dura sine aliqua deuotioe. Vel hoc v̄bū tāgit dños et rectorēs cōicatū: q̄ cū audiūt v̄bū p̄dicationis dicētis: q̄ deberēt facere bonas ordinationes p̄ cōseruationē cōitatis et corrigere pctā notoria cū gaudio suscipiūt illud: sed natū aruit: qz nō habebat humore. s. amoris cōitatis nec timoris dei. ideo nihil executat. ideo aruit ex timore et misa malaz p̄sonaz. Sed mori p̄ amore dei et reipublice ad beatitudinē inducit: iuxta verbū xp̄i dicētis. Beati q̄ p̄secutionē patiunt p̄pter iustitiā: qm̄ ipso rū est regnū celoz. Mat. v. Aliud cedit inter spinas. Xp̄s exponit qd̄ iste spine sunt sollicitudines auaritie q̄ nimis pūgūt mentes auaroz qm̄ cōgregāt vt dicitent. Nota quō diuitie acquirunt cū labore. possident cū timore: et amittunt cū dolore. Iste sunt spine que suffocāt verbū dei nō solū in laicis sed etiā in ecclesiasticis faciētib⁹ symonias. nota cōtra defect⁹ q̄ sūt in multis sancti amatoris. Aliud cecidit in terrā bonā. s. i corde bono et optio. s. humili et deuoto. et facit fructū centuplū seruando decem p̄cepta: qz decies decē sunt centū. Et qm̄ tales trāseunt de hoc mūdo ascēdūt vsqz ad decimū celum in gloria. Ad quod et c.

Quintica in quinquagesima. Sermo. s.

Q^uoniam plebs

ut vidit dedit laudem deo. Luc. xvij. Tria sūt opadei ppter q̄ de⁹ est maxime laudandus ab oib⁹ nobis ⁊ de his trib⁹ et de q̄libz ipsoꝝ loquit̄ thema. Ois plebs ⁊c. loco ⁊ capitulo vbi supradixi. Et hec tria tangunt p ordinē in euange. hodieꝝ no. s. laudare ⁊ benedicere ⁊c.

Primū est mūdānalis redemptio.

Secūdu est humanalis conuersio.

Tertiū est celestialis saluatio.

¶ Dico pmo q̄ psona mūdane i hoc mūdo debent deū glorificare rōne humane redēptionis quā fecit de humano genere. Et bene dicit̄ redemptio vniuersalis seu mūdānalis. nā oēs vniuersaliter redemit: ⁊ pro oibus abūdantissime soluit preciū. Et oēs illi q̄ ista redēptiōe volūt vti: hoc est credēdo ⁊ obediēdo pnt saluari. Et de ista vniuersali redēptiōe loq̄tur. ap̄ls dicēs. Unus est mediator dei ⁊ hoim hō x̄ps iesus q̄ dedit redēptionē se metip̄m p oib⁹. i. ad Timo. ij. Et ex isto ope de⁹ est laudāndus: bñdicēdus ⁊ glorificāndus. nā tu vehementer laudares q̄ te captū ⁊ vinculatū liberaret de posse infideliū soluēs p te ⁊c. ⁊ rō esset ⁊ laudis cōgruētia. Ita est de dño iesu x̄po. nā ex pctō pmi hois ⁊ psequēter propter pctā nra oēs eram⁹ captiui cathenati ⁊ ligati i carcere culpe: ⁊ ad eternā mortē sniati. Hoc exp̄sse dicit. Esa. i. psona dei. Propterea captiu⁹ duct⁹ est ppls me⁹: qz nō habuit sciam: ⁊ nobiles ei⁹ interierūt fame ⁊ multitudo ei⁹ siti exaruit. Propter ea dilatauit infern⁹ aiām suā: ⁊ aperuit os suū absqz vllō termino. i. sine exceptione cuiuscūqz. Et descēdēt fortes ei⁹ ⁊ populus ei⁹ ⁊ sublimes ei⁹: gl̄iosiqz ei⁹ ad eū. Esa. v. S3 venit dñs scz iesus x̄ps verus de⁹ ⁊ ver⁹ hō: dñs celi ⁊ terre ⁊ vniuersoꝝ: ⁊ redemit oēs p̄cio sui sanguis. Nōne v̄r ergo vobis bñ si p qz: qz est a nobis laudāndus: bñdicēdus: ⁊ glorificāndus: imo etiā nō sufficiūt laudes: ppter hoc dicit dauid spū pphético loq̄ns de ista redēptione p tunc adhuc futura ac si iā facta esset. ⁊ hoc ppter certitudinē pphetie ⁊ dixit. Dirupisti dñe vincula mea. Ecce redēptio. ppter qd̄ tibi sacri-

ficabo hostiā laudis ⁊ nomē dñi iuocabo. ps. cxv. Et de ista redēptione v̄r loquit̄ principiū euāgelij hodierni cū dicit. Assumpsit iesus. xij. discipulos suos secreto ⁊ ait illis. Ecce ascēdim⁹ hierosolymā: ⁊ p̄summabunt̄ oia q̄ scripta sūt p pphetas de filio hois. Tradet̄ em̄ gētib⁹ ⁊ illudet̄ ⁊ flagellabit̄ ⁊ conspuet̄: et postq̄ flagellauerit occidēt eū: ⁊ tertia die resurget: ⁊ ipsi nihil hoꝝ intellexerūt. Mō oriunt̄ hic due qōnes: ⁊ p̄ia est quare euāgelista dicit q̄ ap̄li nō intellexerūt hoc: cū x̄ps tā clare eis loqueret̄. Et p̄ima q̄stio est lr̄alis: scōa est moralis. Nā certū est q̄ tunc ap̄li nō dormiebāt: imo erāt vigilātes nec de alijs cogitabāt: nisi de his q̄ de ip̄o dicebant̄. S3 nota hic duas r̄nsiones: ⁊ p̄ma est theologialis quā ponit glosa. d. q̄ x̄ps quasi semp loquebat̄ parabolice seu in figuris: ⁊ apostoli q̄ nō poterāt cogitare q̄ de⁹ incarnat⁹ pateret̄ tanta mala: credebant ip̄m loqui parabolice seu figuratiue: cum tñ loqueret̄ clare. Sed ex hoc ip̄m nō intellegebāt fundantes eoz cor ⁊ credentiaz in illo v̄bo. Nos audiuimus ex lege qz x̄ps manet i eternū. Jo. xij. Ideo qñ x̄ps eis loq̄bat̄ de passione exponebāt ⁊ credebāt q̄ eis loq̄bat̄ figuratiue. ideo dicit euāgelista. Ipsi nihil hoꝝ intellexerūt. Scōa r̄nsio est phie. Dicit phs q̄ sciētia ⁊ intelligētia rei est p cause cognitionē. Itē alibi dicit. Tunc vnūquodqz scire ⁊ intelligere arbitramur cū causas ei⁹ cognoscim⁹. ⁊ ideo lz aliqs effectus oculariter videat̄: s3 tñ nesciri si ei⁹ cā ignoratur: vt ptz de eclip̄si solis ⁊ lune: de qua rustic⁹ h3 cognitionē: qz videt oculariter s3 nō sciētia qz ignorat eius causam: sed scitur ab astrologis. Nescientib⁹ ḡ cām eclip̄sis p̄t dici. Nō stelligitis hoc quia causam ignoratis. Ita est in pposito: lz ap̄li a x̄po audirēt q̄ ipse hierosolymis debebat tradi: illudi flagellari: ⁊ finalr i cruce mori: ⁊ tertia die resurgere: ipsi tñ nihil hoꝝ intellexerūt: qz fm causaz patiendi rudes adhuc discipuli nō intellexerūt. Nesciebāt em̄ q̄ ip̄e vellet ligari vt ligatos vinculis pctōꝝ sibi credētes ⁊ obediētes liberaret. Credētes vt mō credūt infideles q̄ cū esset deus poterat eos liberare absqz hoc q̄ ipse ligaretur.

Domínica in quinquagesima.

Tres nesciebāt q̄ x̄ps vellet illudi z vitu-
perari vt hoies sibi credētes z obedien-
tes honorarent ab angelis. Itē nescie-
bāt q̄ vellet flagellari crudeliter vt cre-
dentes sibi z obedientes possent corona
glie coronari. Itē nesciebāt q̄ vellet in
cruce suspēdi: ne sui suspēderent i furca
inferni. Itē nesciebāt q̄ vellet mori tam
dolorose: vt ase credētiū z obediētiū vi-
nerēt in celo glieose. Itē nesciebāt q̄ vel-
let resurgere cū corpe gloriose vt daret
suis sp̄e resurrectionis glieose in die iudi-
cij. Cū ḡ apli istas causas nescirēt: z sciē-
tia sit p causas: vt pbatū est supra. ideo
dicit euāgelista. Ipsi vero nihil horū in-
tellerūt. ideo dicit sc̄us Lucas q̄ erat
magnus ph̄us. Erat verbū istud absco-
ditū ab eis: z nō intelligebāt que dicebā-
tur. Luce. xvij. Sc̄a questio est mora-
lis. Quare hodie sc̄a mater ecclesia fa-
cit mētionem de x̄pi passione cū dicat sa-
piens. Omnia tēpus habent tēpus flen-
di: z tēpus ridēdi: tēpus plangēdi: z tē-
pus saltandi. Omne negociū tempus z
oportunitatē h̄z. Eccl̄s. iij. Cūz ergo ho-
die sit t̄ps leticie z exultationis qz dies
carnispruiū: quare ergo fit mētio de x̄pi
passione q̄ est flebilis et tristis. R̄ndeo:
qz sancta mater ecclesia spiritu sc̄o gu-
bernata z recta sciēs excessum z gulosi-
tatem filioꝝ suozum quā faciunt his tri-
bus dieb⁹ in comedēdo z bibēdo ideo
cogitauit ponere corā filijs x̄pi passionē:
vt fideles restringantur a gulositate cō-
siderantes quanti cōstitit peccatū gule
primoz parentū non gallinarū z pdicū:
sed vnus pomi fruct⁹ q̄ fili⁹ dei habuit
suspendi in patibulo crucis. ideo apl̄s.
Recogitate eū qui talē sustinuit a pecca-
toribus aduersus semetipsum cōtradi-
ctionē vt nō fatigemini animis vestris
deficiētes. s. excessiue comedēdo. ad he-
breos. xij. Nota hic parabolā de tribus
latronib⁹ euntibus cū saccis suis ad fu-
rādū ad quādā ciuitatē cū proposito im-
plendi saccos de auro z argēto z de la-
pidibus preciosis: qui cū fuissent ad por-
tā ciuitatis viderunt ibi nobilem hoiem
recēter suspensum: qui querentes de cau-
sa suspensionis illius fuit eis dictum q̄
fuerat suspēsus p quodā furto fructus
q̄ eius seruitoz fecerat qz nō fuit potēs

fatissacere: ideo dñs eius fuit suspēsus.
Quo audito latrones adinuicē se respi-
cientes dixerūt. Si tantus rigor iustitie
hic seruat pro tam modico qd fieret de
nobis. Qui redierūt ad p̄pua cū saccis
suis vacuis. Bona gēs isti tres latrones
sunt tres stat⁹ hui⁹ mūdi: sc̄z religiosoz
clericoz z laicorum. Et dicunt latrones
qz omnes excessus quos faciunt in cibo
z potu: z vestitu puniēt: vt latronia in
iudicio diuino. Nā si vn⁹ vel plures di-
mittunt manumissores vel testamētarij
alicuius diuitis mortui: z ipsi expēdunt
bona z pecunias diuitis comedēdo z bi-
bēdo zc. nec distribuunt: vt ipse manda-
uit nūquid tales dicerētur latrones. im-
mo. Nō plati z clerici quid sunt nisi te-
stamētoz dispēsatores z manumissores
diuitis x̄pi q̄ mādauit dari pauperibus
zc. z ipsi nō curāt imo pmittunt paupes
mori fame zc. Nec ēt hereditas x̄pi suf-
ficit pompis eoz z vanitatib⁹. Secundus
est status religiosoz: qz religiosus puer
sus etiā pōt dici latro. R̄o: qz si quis sp̄o
te dimisit oīa bona: z vult post furtiue
bona sua recupare hmōi latro dicere.
Tales sunt cōplures religiosi q̄ oīa bo-
na sua dimiserūt p votū paupertat⁹: z post
furtiue volūt habere audiēdo p̄fessiones
z faciēdo p̄dicationes z efficiuntur pro-
prietarij: z ideo tanq̄ latrones puniēt
in iudicio diuino. Tertius stat⁹ est lai-
coꝝ: qz laic⁹ etiā pōt dici latro. R̄o quia
thesaurarius vel dispensator regis: vel
alicui⁹ dñi q̄ cōtra volūtātē z ordinatio-
nē dñi expēdit pecunias comedēdo: bi-
bēdo: vel luxuriādo zc. talis vt latro pu-
niēt. Sic est de diuitib⁹. nā diuites sunt
thesaurarij z dispēsatores diuitis. s. dñi
nostri iesu x̄pi z iō dicit Sic nos existi-
met hō vt mistros x̄pi z dispēsatores. s.
ad Cor. iij. ergo vt latrones puniētur
si male vtunt z p̄ dñi volūtātē: ideo iam
possum⁹ dicere. Oēs quotquot venerūt
fures sunt z latrones. Joā. x. Isti veniūt
mō iuxta ciuitatē. s. quadragesimā: z q̄-
libet vult implere saccū vētris de pdici-
bus gallinis z de caponib⁹ zc. Hoc mō
q̄ perq̄reret coqnas platoꝝ: clericoz: z re-
ligiosoz: z laicoz quot inocētes iuenirē-
tur stātes ad ignē. S̄z in porta ciuitatis
s. istius t̄pis q̄dragesime eccl̄ia p̄ponit

nobis honorabilē dñm suspēsum. s. dñm
ih̄m xp̄s p̄vno furto serui sui sc̄z. adē. Jō
cogitate rigorē iustitie dicēdo. Socie: qđ
tibi videt: debemus implere vētrē vel nō?
Jō dicit scriptura. Attēdite vob̄ ne forte
grauent corda v̄ra i crapula z ebrietate.
Lu. xxi. Ex nimia em̄ comestione multa
mala sequunt nō solū i corpe: s̄ et in aīa
No. h̄ de Agarenis nūcijs visitatib⁹ cō-
uētū maioricaz i die carnis p̄uij dicētib⁹
Per deū nō estis hoies boni. Ecce quot
hoies bestiales q̄tum vorent carnes. Ec-
ce rō q̄re eccl̄ia ē hodie facit mētionē de
xp̄i passiōe. s̄ refrenetis vos. Et si habū
dāter p̄paratis: faciatis partē paup̄ib⁹
viduis, q̄ gauderēt si possent habere vnā
scutellā caulī vt acq̄rat paradīfū de il-
lo p̄ qđ acq̄rit ifernū. Sc̄m op⁹ de quo
de⁹ est laudād⁹ est humanalis cōuersio.
Modicū em̄ valuisse vniversalis redē-
ptio: q̄ infidelib⁹ nihil valet: qz nolūt ea
vti nisi fuisset hūana p̄uersio. s. qñ de⁹ tra-
hit ad se p̄sonā de culpa ad gratiā deu-
tionē z bonā vitā. ideo de hoc laudādus
est deus. Rō. Nā q̄libet peregrin⁹ meri-
to regratiādo laudaret qđ eū conuerteret
de via in qua errauit periculosa z morti-
fera p̄ quā ignorās ibat: ita est de pctōre
Nā quilibet peccator errauit viā paradi-
si qñ dimissa via humilitatis q̄ ducit ad
paradīsum: vadit p̄ viā supbie mortiferā
q̄ ducit ad infernū: z sic de alijs. Sz venit
ille bonus homo iesus xp̄s filius m̄ginis
marie: z conuertit peccatorē dando sibi
cōpunctiones: vt cogitet z respiciat quā
viā tenet: z si tūc moreretur quo iret. Et
sic p̄ semitā p̄nie reducit ad vitā paradisi
ducēdo de superbia ad humilitatē: de lu-
xuria ad castitatē: z sic de alijs. Et iō sa-
piēs de hoc laudabat deū dicēs. Lauda-
bit vsq̄ ad mortem aīa mea dñm et vita
mea appropinquās erat ad infernū deo-
rum. Et liberaſti me de perditione: z eri-
puiſti me de tēpore iniquo: p̄pterea con-
fitebor z laudē dicā tibi: z bñdicā nomi-
ni tuo. Eccl̄. vi. Hec humana p̄uersio in-
ſtice ostēdit in sc̄da parte euangelij cum
dicit. Factū est aut̄ cuz appropinquaret
iesus hierico: cecus quidā sedebat secus
viā mēdicās. Et cū audiret turbā p̄tereū
tem interrogauit qđ hoc esset. Dixerunt
aut̄ ei qđ iesus nazareus trāsiret. Et cla-

mauit dices Iesu fili dauid miserere mei
Nota de turba xp̄s sequēte. Quidā seq̄-
bant eū vt audirent verbum dulcissimū
ab ore dei incarnati. Quidā eū sequebā-
tur vt haberent indulgentias a pena z a
culpa a p̄pa iesu. Quidā aut̄ infirmi vt
ab eo obtinerēt sanitatē corporalē: qz vir-
tus de illo exibat z sanabat oēs. Lu. vi.
Quidā sequebant eū ex curiositate. Qui-
dā ex malignitate, vt pharisei: vt ipsum
possent in aliquo reprehendere. Et dum
trāsiret. cec⁹ quidā sedebat: sec⁹ viā mēdi-
cans: quesuit qđ gētes essent ille qđ trās-
ibat: z fuit sibi dictū qđ iesus de nazareth
trāsibat: qđ statim cepit clamare di. Iesu
fili dauid miserere mei. Et dicit textus qđ
qđ p̄rebat increpabāt eū vt taceret. My-
ſtice iste cecus sec⁹ viā: est xp̄ian⁹ existēs
in pctō mortali qđ nō est in via: qz deberet
ire p̄ viā humilitatis: z ipse vadit p̄ viā
supbie: z sic de alijs. Infideles h̄o nō sūt
secus viā: sed longe a via. Qñ aut̄ pecca-
tor. i. cecus reducit se ad viā. i. ad xp̄m qđ
de se dicit. Ego sum via veritas z vita. z
incipit clamare dicēs. Iesu fili dauid mi-
serere mei: statim reprehendit. Iste defe-
ctus est hodie in mūdo. Quādiu homo
eū secus viā. s. in peccatis mendicās mū-
dana z tēporalia nullus curat ipsum re-
prehendere: sed magis applaudent sibi.
Sz si dat se deuotioni z bone vite: factū
est statim reprehendit z redarguit. Ver-
bi gr̄a. Si sit aliquis religiosus bene dis-
solutus iste talis a nullo reprehēdit: imo
cōmēdat: sed si cōuertit ad deū z vult te-
nere bonā vitā: tūc dicūt moriā intantū
qđ nō permittūt eū viuere vel volēt de ei⁹
vita. Idē de clerico existēte sec⁹ viā men-
dicante bona tēporalia: p̄bēdas z alia
beneficia: iste talis a nullo reprehēdit:
immo cōmēdat: s̄ si vult redire ad viā
sc̄z ad xp̄m: factū est de illo. Idē de laico
vsurario latrone homicida lenone: tales
a nullo reprehēdunt: imo cōmēdant.
Sed si facit restōnē z venit de mala vita
ad viā bonā seu ad vitā bonā. factū ē ta-
lis nō pōt viuere. Et qđ forti⁹ est dicit tex-
tus. Et qđ p̄ibat nō d̄t qđ seq̄bāt vl̄ comita-
bant: s̄ qđ p̄ibat. qz maiores in sc̄ia digni-
tate z officio sūt p̄mi ad rep̄hēdēdū eos qđ
vellēt qđ oēs irēt ad ifernū cū eis. de hoc
btūs hie. fec̄ plāctū dicēs i. ij. p̄logo iob

Domínica in quinquagesima.

vel in argumēto. Si autē fuscillā iūco te-
 rerē aut palmarū folia complicarē: vt in
 sudore vultus mei comedere panē z ven-
 tris opus sollicita mēte pertractarē: nul-
 lus morderet: nemo reprehēderet. Nūc
 autē qz iuxta sniam saluatoris volo opa-
 ri cibū q nō perit: z sequit. Falsari⁹ vocor
 scz a maiorib⁹ z doctoribus z magistris.
 Iō xps d talib⁹ dicit. Si de mūdo fuisse-
 tis: mūdus qd suū erat diligeret: qz vero
 de mūdo nō estis: sz ego elegivos de mū-
 do: ppter ea odit vos mūdus. Joan. xv.
 Sed exēplo ceci q pto magis increpaba-
 tur tanto magis clamabat ad iesum est
 clamandū. ideo beatus petrus ap^ls di-
 cit. Si exprobramini i noie xpi: beati eri-
 tis. j. pe. iij. Tertiu⁹ opus de quo maxie
 deus est laudandus est celestialis salua-
 tio. Rō. Nā p̄cipue laudabilis est guber-
 nator nans cū p maxima discrimina na-
 uem ducēs tandē pducit ad portū salutis.
 Sic etiā de governatore z creatura cum
 est inter pericula hui⁹ mūdi. s. inimicorū
 demonū z malarū inclinationū. tandē p-
 ducit eā ad portā paradisi. Tūc laudan-
 dus est pprie maxime. Ideo dauid fecit
 de hoc vnū psalmū dicēs. Laudate dñz
 de celis: non dicit de terris: qz adhuc sūt
 in periculo. sed de celis: qz sūt extra pe-
 riculum. Hec celestis saluatio ostēditur
 in tertia parte euāgelij cū dicitur. Stās
 aut iesus iussit eum adduci ad se z dixit
 Quid tibi vis faciā. At ille ait. Dñe vt vi-
 deā. Ait illi. Respice. fides tua te saluū
 fecit. Et confestim vidit: z sequebat^r illū
 magnificās deū. Et oīs plebs vt vidit de-
 dit laudē deo. Nota qd tibi vis faciā: qz
 multe sunt mte. Rñdit cecus. Dñe vt vi-
 deā. Dixit illi ihs. Respice: fides tua te
 saluum fecit. z p̄festim vidit z sequebat^r
 eū. No. qz iste fuit de societate xpi. Not.
 ē fides tua te saluū fecit: z p̄festim vidit
 qz saluatio stat in visione xpi. Hec est vita
 eterna vt cognoscāt te. s. eē solū verū deū
 z quē misisti ih̄m xpm. Jo. xvij. Qd vita
 eterna. s. saluatio nra p̄sistit in visione di-
 uine essentie in q̄ plurimis tenet locis. s.
 Tho. vt primo scrip. di. j. q. j. ar. j. et. iij.
 dist. xlix. q. j. ar. j. q. j. z ar. ij. q. j. Itēz. j. ij.
 q. ij. ar. iij. et. viij. z idē sentit in plerisq̄
 alijs locis. Questio est hic. z bona. Qua-
 re christus attribuit saluationem virtuti

fidei dicēdo. fides tua te saluū fecit: cū
 fides sine operibus nō saluet hominem.
 Auctoritas. Quid proderit fratres mei
 si fidē dicat quis se habere: opera aut nō
 habeat. Nūqd poterit fides saluare eū?
 Sicut em corpus sine spū. mortuū est: ita
 z fides sine operib⁹ mortua est. Jaco. ij.
 Respōsio. qz fides est fūdamētū oīm alio-
 rum bonorū z virtutū radix: si corde z ore
 simpliciter ac solícite teneatur. Sicut ar-
 bor ad te plātata in horto tuo facit trū-
 cū: z post ramos: flores z fruct⁹ z origina-
 liter oīa ista pcedūt de radice. Sic etiā
 fides est vt radix plātata i horto cordis
 deinde mittit truncū. s. charitatis faciēs
 ramos. s. virtutū z flores z folia bonorū
 operū: qz fides per charitatē operat. ad
 Gal. v. Et post facit fructus glie in para-
 diso: sed radix riganda est ne moriat. Et
 rigatur radix fidei mane z sero dicendo
 Credo in deum. Et quēadmodū hortus
 rigatur per duodecim tabulas: ita fides
 per duodecim articulos dicēda est quo-
 tidie sero z mane cum protestatione. Et
 ideo dicit. Si confitearis in ore tuo dñm
 iesum christum: et in corde tuo credide-
 ris: saluus eris. ad Ro. x. Deo gratias.

Domínica in quinquagesima. Sermo. ij.

Nanc manēt fi-
 des spes charitas tria hec. j.
 ad Cor. xij. Nā sermo erit
 de virtutib⁹ theologice p bo-

na istructiōe nra z utilitate mortuor: sed
 p̄rio salutē hgo maria. Verbū ppositū
 est declarādū fmduplicē intellectu. s. p-
 priū z literalē: z appropriatū moralem z
 spūalē. Et primus erit pro viuīs: secun-
 dus pro mortuis. Primus erit pro intro-
 ductione: secūdu pro prosecutione. Pro
 primo sciendū qz in hac vita summe sunt
 necessarie iste tres virtutes theologice fi-
 des: spes: z charitas p eūdo ad paradī-
 sum. Rō qz cuilibz viatori ascēsuro ad ca-
 strum alte situm: tria sunt necessaria.

Primo respectus visualis.

Secundo audacia cordialis.

Tertio duratio fortitudinis.

Dico primo: zc. s. respectus visualis. Nā
 requirit si vis securi⁹ ire: vt locū ad. quē
 tēdis siue terminū cognoscas. Mō clarū
 est qz totū tēpus vite nostre in hoc mun-

do non est nisi una via per quam vadim⁹ ascendendo ad castrum altissimum celi empyrei. Ideo indiget his tribus que sunt respectus visualis: audacia cordialis: et duratio fortitudinis que habentur per tres virtutes: scilicet fide: spem: et charitatem. Et ex hoc poteris cognoscere veritatem vel necessitatem istarum trium virtutum. Et per fidem videmus finem seu terminum vite nostre scilicet celum beatorum. Nunquam enim iste terminus fuit cognitus per intellectum naturalem philosophorum. De hoc pulchre loquitur sanctus Thomas. i. parte. q. i. ar. i. ostendens necessitatem doctrine sacre ultra philosophicas disciplinas: eo quod ordinati sumus diuinitus ad finem supernaturalem transcendente naturalem nostram apprehensionem. Et per motum philosophi habuerunt cognitionem de celo lune mercurij veneris solis: iouis: saturni: et celi stellarum. scilicet firmamenti et primi mobilis: non tamen potuerunt ascendere usque ad celum empyreum quod est immobile: et est locus iste beatorum ad quem ascendimus. Et iste locus videtur a nobis solum per fidem. Et de isto loco loquitur apostolus dei. Oculus non vidit: nec auris audiuit: nec in cor hominis ascendit: que preparauit deus his que diligunt illum. Nobis autem reuelauit deus per spiritum suum. i. ad Cor. ij. Non cum dicitur oculus. scilicet intellectus philosophorum non vidit: quia noluerunt credere nisi illud quod videbatur oculo intellectus scilicet per certam demonstrationem. Nec auris audiuit scilicet iudeorum. Moyses enim et alij prophete multamiracula audierunt a deo: sed nunquam audierunt quod deus premitteret eis illum locum. Nec in cor hominis scilicet infidelis ascendit que deus preparauit etc. Ecce quomodo fides est necessaria. scilicet ad videndum locum. Sed modicum esset scire locum beatitudinis nisi etiam sciremus viam: ideo notate tres vias quas est scimus per fidem. Et prima via est de innocentia baptismali. Et istam scimus per fidem et verbum christi dicentis. Amen amen dico vobis nisi quis renatus fuerit denuo: non potest videre regnum dei. Jo. iij. Affirmatiua est et negatiua. Secunda via est digna penitentia: per istam habent ire illi que perdidit primam viam. Digna penitentia est dolere de peccatis: et confiteri cum proposito non recidendi. Ista via scitur per fidem et verbum christi dicentis. Penitentiam agite: appropinquabit enim vobis regnum celorum. Mat. iij. Tertia via est firma obedientia: hoc est viuere secundum dei ordinem

et non secundum propriam inclinationem sed eius precepta et non secundum suam propriam sententiam. Hec etiam habet per fidem et verbum christi dicentis. Si vis ad vitam ingredi serua mandata. Mat. xix. Iam apostolus per fidem ambulamus. i. ad Cor. v. Non per fidem scilicet videndo terminum. Dico secundo necessaria est viatori audacia cordialis ultra respectum visuale: scilicet non timere nec propter altitudinem loci deus quis dubitare quia possit ascendere: sed recipere audaciam cordis nec confidas de intellectu nec auxilio tuorum operum: sed dei dicendo. Deus qui me de nihilo creauit et redemit: et mihi illum locum precioso sui sanguinis emit: et me per baptismum mundauit et sacramentorum remedia ordinauit: ideo non dubito quin illic ascenda: quia non pro se quia incorporeus est: deus enim spiritus est. Jo. iij. Sed per me illum locum creauit tam pulchre ornatum. Nam decor dat spem. Ideo dicitur. Qui sperant in domino mutabunt fortitudinem: assument pennas sicut aquile: current et non laborabunt: ambulabunt et non deficient. Esa. xl. Nota qui sperat in domino mutabunt fortitudinem: quia si ante in hoc mundo habuerunt fortitudinem corporalem ad ambulandum: saltandum etc. mutabunt fortitudinem corporis. scilicet in feruorem cordis. Si queras et quomodo fiet: Respondet. Assument penas etc. vbi ponit tres gradus bonarum personarum. Et primus gradus est contemplatiuorum. Nam isti assument penas: ut aquile seu alas. Due ale sunt due spes: una de dei potentia: et alia de dei misericordia. Prima assumitur per confidentiam de dei potentia scilicet quod potest nos facere equales angelis in gloria. Secunda assumitur confidendo de dei misericordia: qui non solum potest: imo vult nos saluos facere. His duabus alis contemplatiui volant ad paradysum. Secundus gradus est actiuorum qui currunt per magna opera misericordie et penitentie festinater cum magno ardore spiritus currunt ad paradysum. Tertius gradus est obedientium. cum dicit Ambulabunt et non deficient: scilicet faciendo illa ad que tenentur diligenter. In omnibus istis necessaria est virtus spei que dat feruorem cordiale. Dico tertio quod necessarium est viatori ascendenti in altum duratio fortitudinis ne deficiat in medio. Hec autem duratio fortitudinis habet virtute

Domínica in quinquagesima.

charitatis. Nā charitas dat fortitudinē volūtati ne mutet ppositū: s; q; pseueret. Dat et fortitudinē q̄ tētatiōes diaboli: et q̄ occasiōes mūdi: et inclinatiōes carnis. Et iō dicebat apl's. Der vobis deus vt in charitate radicatz fundati positis pphēdere cū oib' sc̄tis: supple gloriā dei ad Eph. iij. No. dñiaz iter radicacū et fūdatū. Sicut arbores quaz esse et viuere est i radice. Itē fūdati vt dom' cui' esset pmanere est i bono supposito et fundamēto. Radix est x̄tus charitatis dās humilitatē deuotiōis essendi et viuēdi spūalr et fundamentū essendi et permanendi in eadē. Multi tñ sunt radicati per deuotiōnem: s; nō sunt fundati: q; modico vento tentationis statim cadunt et eradicant: s; si sunt fundati nō itmēt. Ecce necessitas istarū virtutū in hoc mundo. Ideo dicit thema. Nūc. s. in hoc mūdo manēt fides spes: charitas: tria hec. Nota dicūt theologicales ppter obiectū et ppter causam. De primo. Obiectū aliaz virtutum est res creata: q; obiectū humilitatis est de spectus bonoz. Obiectū castitatis est de spectus luxurie. Obiectū mie est dispēsa re bona in p̄is causis: et sic de alijs. Sed obiectū istaz triū virtutū est deus: quia de' est obiectū fidei. Q; fides nihil aliud est q̄ credere. nā de' dixit. Spes ē sperare: q; de' p̄misit. Charitas autē est diligere deū ppter se: et primū ppter deū. Itē rum sc̄to dicūt theologicales ppter causam. Nā alias vtutes pōt hō acquirere per se viuēdo moralr: sed he tres nō possunt haberi nisi a deo specialr infundā. Ideo solum pro istis orat ecclesia dicēs Ops sempiternē de' da nobis fidei: spei: et charitatis augmētū et c. No. opz aliqs virtutes esse theologicales ad acq̄rendū beatitudinē supnaturalē vt dicit. s. Tho. i. ij. q. lxxij. ar. j. et ij. script. di. xliij. q. j. ar. ii. iij. q. iij. Et idē dicit in questionib' disputatis de v̄tutib'. q. j. c. xij. Et vt dicit s. Tho. Virtutes theologicales dicuntur: q; habent deū pro obiecto: et quia a deo infundunt et tñ per reuelationē dei in sacra scriptura traduntur vt dicit. s. Tho. vbi. s. j. ij. q. lxxij. art. j. et ij. distm. xliij. q. j. ar. iij. q. iij. he em̄ virtutes habent idē p obiecto et sine sc̄to deū vt dicit. s. Tho. iij. scri. di. xliij. q. j. ar. j. q. iij. ad. ij. et iij.

dist. ix. q. j. arti. j. Et sunt tñ tres. s. fides: spes charitas: prima. ij. q. lxxij. arti. iij.

Secundo declarandū est verbū thematis iuxta intellectū appropriatū seu spiritualem. Pro quo sciendū q; in alio mundo secreta loca seu receptacula aiaz ex hac vita decedentium sunt tria scilicet.

Prim' infern' dānatoz q; est locus inferior vbi est fides solum sine charitate. Quo est fides i demonib': et quo nō ostēdit. s. Tho. ij. ij. q. v. ar. ij. et q. xvij. arti. iij. ad sc̄m et in. iij. scrip. dist. xxij. q. iij. arti. iij. q. j. dist. xxvj. q. ij. ar. v.

Secūsus locus est purgandorum: vbi est spes singulariter.

Tertius locus est beatorum: vbi est charitas excellenter.

Dico primo et c. q; in inferno nō sit spes. Aucto. Mortuo homie impio nulla erit vltra spes. Prouer. xi. Impenitens dicit impi' et crudelis: q; noluit liberare filiā regis sc̄z aīam ppriā ab incēdio cū posset et c. ipō mortuo nulla erit spes vltra. s. nec redēptiōis nec liberatiōis: nec etiam reuelatiōis. Sic extirpatur error aliquorum theologorum antiquoz et glosarū aliquaz iuristarū dicentū q; l; in inferno nulla sit redēptio. tñ est ibi penaz al leuiatio. Dant exemplū de illo qui portat siue gerit aliquod onus graue: qui l; nō possit onus dimittere: tñ iuuatur et releuat dādo sibi ad comedendum vel bibendum. Ita vt dicunt illi est de onere aīe dānate: que l; nō possit deponere on' penarū: potest tñ habere reuelationē ex bonis que fiunt hic a parētibus et c. Hoc est falsum et erroneū: et per eccliam reprobātū. Q; mortuo hoīe ipio et c. Immo dico vobis forti' q; q̄to plura fiūt p aliqua aīa dānata: tātō magis pena augmētā.

Declarat hoc p similitudinē de captiuo q; portat onus duz captiuitatis: et parentes mittūt sibi p̄ciū redēptiōis sed p̄dit in mari vel als. Et qñ captiu' scit: ille nō solū nō releuatur: immo magis dolor est sibi et tristitia augmētā. nam sibi non profuit illud p̄ciū. Idem est de damnatis. Itē in inferno nō est nisi p̄trarietas et malignitas q; p̄ odit filium p quo fuit dānatus et ecōuerso. vir q; vxorem et ecōuerso. et q̄to hic fuerunt amores maiores: tātō maior est odiū inter eos dicēdo

In malignitate nostra cōsumpti sumus
 Talia dixerūt in inferno hi qui peccauerūt: qm̄ spes impij tanq̄ lanugo est que a v̄to tollitur: et tāq̄ spuma gracilis q̄ a pcella disp̄git: et tāq̄ fum⁹ q̄ a v̄to diffusus est: et tāq̄ memoria hospitij vni⁹ diei p̄terestis. Sap. v. Nota hic argumentū in oppositū. naz diceret aliquis. Uidet̄ q̄ in inferno sit charitas. Nā dicit text⁹. Lu. xvi. de illo dimitte qui licet nullā haberet spem liberationis nec relationis: qz nec guttā aq̄ potuit obtinere s̄n̄ orauit dicēs. Rogo te p̄tate vt mittas lazarū in domū patris mei: habeo enim quinq̄ fratres vt testes illis: ne et ip̄i veniāt in hūc locū tormentorū. Lu. xvi. Uidet̄ ergo q̄ illa petitio sit charitas. R̄s̄sio q̄ in inferno nō est charitas sed tota malignitas. Ad autoritatē dico q̄ sicut in hoc mūdo sunt socij i p̄ctis: sic in alio mūdo erūt socij in penis: et sic peccando vn⁹ alatur ab alio: qz multi cū minori timore peccāt q̄ solus vn⁹. sic pena maior est q̄ sunt plures: et quāto magis crescit n̄mer⁹ sociorū tāto magis augmētatur pena qz vn⁹ cruciat aliū. Sicut de ignei q̄p̄to magis ponit̄ de lignis: tāto magis augmētatur flāma et vnū lignū incēdit aliud. iō diues ille orauit nō ex charitate: s̄ timore ne sibi pena augmētaret̄ i aduētū frat̄rū q̄ fuerūt socij sui i p̄ctis. Nō ergo habēt sp̄e nec charitatē dānatis: s̄ habent fidē. Est em̄ fides in demonibus coacta nō laudabilis: nec est donū gr̄ie. Dicit em̄ sc̄tus tho. ij. q. v. arti. ij. in solutiōe ad tertiu. Hoc ip̄m demonib⁹ displicet q̄ figura fidei sunt tā euidētia: vt p̄ ea credere cōpellantur. Et iō in nullo minuit̄ eorū malitia p̄ hoc q̄ credūt: idem dicit sanctus Tho. ij. q. xvij. arti. iij. in solutiōe ad sc̄dm q̄ magis p̄t esse i formis fides in dānatis q̄ spes qz Aug. dicit i enchiridiō. fides est malay rerū et bonarū et p̄teritay et p̄sentū et futurarū et suarū et alienarū. Sed spes nō est nisi rerū bonarū futuray ad se p̄tinētū. Et iō magis potest esse fides i formis in dānatis q̄ spes: qz bona diuina non sunt eis futura possibilis: sed sunt eis absentia. Nō est ergo spes in dānatis: s̄ suo modo vel aliq̄ mō vt patuit fides i formis: qz dicit sc̄tus Thomas q̄ velit ant

nolint habēt credere ex euidētia facti q̄ sentiūt penas et tormēta et vidēt gloriā beatorū tunc credunt fidē xp̄ianā esse veram. Et q̄ habēt fidē. Autoritas. Tu credis qm̄ vn⁹ est de⁹ et bene facis: et demones credunt et contremiscunt. Jacob. ij. Nota cū dicit̄ et contremiscunt: quoniam demones et anime dānate timēt diē iudicij. Ratio: naz sicut miles captus in lata captiōe si sciret tali die se includendum in angusta captione multū timeret illum diem. Sic enim demones faciunt et anime damnate: qz modo habent latam captiōem: sed in die iudicij recludentur in corporibus ignitis et fetidis. iō ista ratiōe cōtremiscūt: et tu luxuriose superbe et auare habes fidē et nō cōtremiscis de iudicio. Et iō de inferno nūc pōt dici. Manet fides sola. Secundus est locus purgātorū vbi habēt spem singulariter: quia licet habeāt fidem et charitatem tamen singulariter habēt spem sc̄z felicitatis certissimam. Habēt em̄ spem impmutabilē: scientes q̄ aīa nō potest peccare: quia anima separata a corpore se firmat in gratia vel in culpa iuxta statū in quo egredit̄ de corpore. Si in culpa egredit̄ tunc est impmutabilis: ideo semp durat pena. Declaratur per similitudinem de malo illo qui quando verberatur murmurat erigēdo se. Sic et dānati quādo sentiunt flagella stari se erigunt contra deum. Sed illi de purgatorio decesserunt in gratia ideo nō possunt illaz amittere: eo qz nō possunt peccare. Et licet flagellent̄: vt boni filij suscipiūt patienter ita q̄ nō possunt perdere gratiā. Autoritas. Si ceciderit lignum ad austrum aut ad aquilonem: in quocunq̄ loco ceciderit ibi erit. Eccl̄s. xi. Et in p̄sona cuiuslibet illoꝝ de purgatorio dicit dauid. In pace in idipsum dormiā: sc̄z per mortem: et requiescā: sc̄z s̄m corpus in sepulchro. Quoniam tu domine singulariter in spe constituisti me. ps. iij. Anima enim existēs in purgatorio p̄stituta est in spe triplici ratione. i. habedi gloriā paradisi. exeundi de purgatorio et de adiutorio amicorū q̄ sibi proderūt suffragia. de purgatorio ergo potest dici thema sic. Nunc sc̄z in purgatorio quia post diē iudicij nō erit purgatoriū

Dominica in quinquagesima.

manet singulariter hec. s. spes. Tertius locus est beatorum. s. paradysus ubi non est fides ut dicit sanctus thomas. i. ii. q. lxxvii. ar. ii. r. v. r. ii. q. xviii. ar. ii. Similiter nec ibi est spes: ut dicit in eodem articulo. sed perfectissima charitas solus excellenter. fides autem habet defectum essentialiter sibi annexum: id est est de non visis: sed in celo videntur omnia clare: sicut nunc videmus per speculum in enigmata: tunc autem facie ad faciem. i. ad cor. xii. Nota videmus nunc. ecce fides tunc autem facie ad faciem. Spes etiam habet defectum essentialiter annexum: in quantum est de non habitis. In celo autem omnia desideria habentur. Nam dicit david. Satiabor cum apparuerit gloria mea. ps. xvi. Ideo in paradiso fidei succedit scientia et clara visio: spei autem possessio siue apprehensio: charitas autem nullum habet defectum essentialiter annexum: ideo enim in patria non euacuabitur: ut dicit. s. thomas. i. ii. q. lxxvii. ar. ii. r. ii. dist. xxxi. q. ii. ar. ii. vñ dñ. i. cor. xii. Charitas nunquam excidet. s. per mortem bonorum: sed perficiet iuxta illud quod possunt dicere electi siue beati. Deus in nobis manet et charitas eius in nobis perfecta est. i. i. joan. iii. Nota cum dicitur. Deus in nobis manet. s. per claram visionem et possessionem. Ideo possumus sic intelligere thesaurum. Nunc manet fides in inferno solus: spes in purgatorio singulariter. Charitas in paradiso perfecte.

De eadem dominica. Sermo. iiii.

Ecce ascendi-

mus hierosolimam. Lu. xviii. Noster sermo erit de ascensu ad paradysum. Materia erit utilis et bona. Sed ante omnia salutem domino maria. Cogitanti mihi tempus anni sum quod viuunt persone mundane: magnam inuenio differentiam inter tempus carnale quod finitur hodie: et quadragesime quod incipit cras: quia differunt sicut ascensus et descensus volandi in altum et cadendi deorsum. Tempore enim carnali plures per malam vitam descendunt et non conuertuntur de peccatis nec confitentur nec humiliantur sed faciunt superbias: vanitates: et non curant de opibus misericordie sed de auaritia: usura et de furtis: non curant de castitate: sed bene de luxuria: nec curant de abstinencia sed comedunt et bibunt

gulosose: id est est tempus descendendi de peccato et peccatum: et consequens ad infernum. id est dicitur. Tenent tympanum et cytharam: et gaudent ad sonitum organi. Ducunt in bonis dies suos: et in puncto ad inferna descendunt. Job xxi. Nota cum dicit tenent: scilicet in tempore carnali. tympanum et cytharam. Et ponit quattuor peccata in quibus includuntur omnia alia peccata. Tympanum significat peccatum luxurie et carnalitatis. Nam primo tympanum est figure rotunde non enim est longum. Talis est conditio persone luxuriose rotunda est: quia semper vadit in circuitu querendo personam quam diligit. id est david in ps. xi. In circuitu ipsius ambulat. Item tympanum est depictum: sic etiam est persona luxuriosa: tota est ornata ad lasciuiam et cytharam habet quaedam paruas nolas que faciunt sonum. Sic est de persona luxuriosa. Nam facit sonum loquendo blande Item tympanum quando tangitur in pelle tangit sic etiam persone luxuriose se mutuo tangere nituntur: sed in damnationem animarum suarum. Ecce primum peccatum quod tangitur in auctoritate. Secundo dicitur quod tenent cytharam hic tangit peccatum auaritie. Nota hic conditio cythare. Nam primo ipsa est de ligno secco. Ecce conditio auaritie: quia nulla dulcedinem vel succum habet misericordie ad pauperes. Secunda conditio quia est vacua et sic est auarus. Nam vacuus est meritis et virtutibus: sed sit plenus diuitiis. Apo. iiij. Dicitis quia diues sum et nescis quia miser es. Tertia quia cythara habet quattuor paria chordarum quibus sonum facit. Sic sunt quattuor paria specierum peccati auaricie. Primum par est rapina dominorum et simonia clericorum: que simul faciunt sonum acutum quia iam audiuntur per totum mundum. Secundum par est usura mercatorum et calumnia aduocatorum. Tercium mercatores nihil sciunt facere sine usura primo emendo minoris propter solutionis preuentionem. Secundo vendendo pluris propter solutionis dilationem. Item mutatio centum florenos recipiendo pro illo mutuo quinquaginta vel decem florenos est usura de quo. s. thomas. pulcherrime determinat. ii. ii. in materia de usura. Tertium par est fraus vel fictum seruitium operariorum. Quartum est furtum occultum latronum et detentio laborantium qui sibi retinent decimas et cetera. Item legata testamentorum. Multi tangunt istam chordam. Ecce secundum pecca-

tum Tertio dicit q̄ gaudent ad sonituz organi. Ecce hic pctm̄ supbie. Organuz em̄ duab⁹ follib⁹ sonat. Sic etiā supb⁹ duob⁹ follib⁹ inflat. Un⁹ est de excellētia tp̄alis ppter penitētiā vel scientiā gen⁹ vel diuitias. Scōs ē de excellētia spūali ⁊ iste est deuotiōis hūilitatis ⁊c. ⁊ in pūcto ad inferna descēdūt: ⁊ hoc pondere pctōy. Ecce quō tps carnale est tps descēdēdi. Sed hoc tps quadragesime est tps ascēdēdi: q̄ in hoc tpe bon⁹ xp̄ian⁹ dimittit vanitates humiliat ⁊c. restituit cōfitei: facit p̄niam: ieiunat ⁊c. Et incipit hoc tps cras. Ideo de isto scō tpe p̄posuit ipe. Ecce ascēdim⁹ hierosolymam i. vitā eternā. Iste ascēsus est tā mirabilis virtutis q̄ de⁹ nō declarauit ip̄s simul sed paulatiz fuit manifestat⁹ hoībus ⁊c.

Et primo in lege nature fuit figuratim designatus.

Secundo in lege scripture fuit gradualiter numeratus.

Tertio in lege gratie virtutū noīat⁹. **¶** Dico p̄mo q̄ ⁊ i lege nature fuit figuratim designat⁹: ⁊ hoc vsq̄ ad moysen in q̄ gētes nō habebāt libros nec doctores seu magistros: s̄ solo intellectu naturali gubernabēt se: ⁊ in tpe illo iste ascēsus virtutū singulariter fuit p̄signatus. vt pt̄z. Gen. xxviij. vbi legitur q̄ iacob post solis occubitū vidit diuinā reuelationē tandē vidit vnā magnā scalā tenētē caput vnū in terra aliud i celo: ⁊ vidit angelos ascēdētes ⁊ descēdētes: ⁊ vidit dñm̄ tenētē caput scale. Et dicit textus. Vidit iacob scalā stātey sup̄ terrā ⁊ cacumen ei⁹ tangens celū. āgelos quoq̄ dei ascēdētes ⁊ descendētes per eā: ⁊ dñm̄ innixū scale. Gen. xxviij. De ista visione sunt quattuor puncta declaranda.

Primum est que est ista scala.

Secundum quō stat super terram.

Tertium qui sunt angeli ascēdentes ⁊ descendentes.

Quartū de dño innixō scale.

¶ De primo ista scala est bona vita sc̄z cauere a pctis ⁊ facere opera meritoria. Quilibet em̄ tenēs bonā vitā stat i scala virtutū: ⁊ eadē die qua incipit bonā vitā incipit ascēdere: p̄ hāc em̄ scalam oportet nos ascēdere in celū: ⁊ null⁹ credat se ascēdere ex ḡhere sciētia: diuitijs

potestate vel dignitate: s̄z solū ex bona vita. Un̄ dauid q̄siuit a suis doctorib⁹. Et q̄s ascēdet in montē dñi. in ps. xliij. Et nullus doctorū sciuit respōdere: sed spūsc̄tus respōdit ei dicēdo. Innocens manib⁹ ⁊ mūdo corde: q̄ non accepit i vanū aliam suā nec iurauit in dolo p̄ximo suo. Hic accipiet b̄ndictionem a dño ⁊c. Totū hoc est de bona vita. nec alia scala est ascēdendi in celū. Scōo dicit q̄ tenebat pedē in terra ⁊ cacumē ei⁹ tangebāt celū. Scala bone vite habuit duas bonas dispositiōes. Unā añ aduētū xp̄i q̄ tūc tenebat pedē in inferno: ⁊ cacumē ei⁹ tenebat in terra: q̄ tūc oēs q̄st̄cūq̄ fuissent sc̄i ⁊ bone vite descēdebant in infernū capiēdo nomē inferni nō stricte sed ḡnāliter. Autoritas. Quis est homo q̄ viuet ⁊ nō videbit mortē: eruet aiam suā d̄ manu i feri. q. d. null⁹. ps. lxxxviij. Sed venit xp̄s ⁊ passus est pro saluatione credētū ⁊ obedientū ⁊ resurgēs ⁊ in celum ascendens erexit scalā tenens pedem in terra: ⁊ cacumē tangit celū prout de b̄to dñico legit: quō i ora mortis sue videbatur in celum ascēdere per scalāz prout plen⁹ in ei⁹ legenda habetur. Iō modo est hora ascendendi si vultis i celum ascēdere: ideo cū maiori leuitia ⁊ feruore deberem⁹ modo seruire deo q̄ anti quitus patriarchez p̄phete: q̄ nō oportet nos descēdere in infernū: sed ascēdere in celū: iō xp̄s. Qui facit voluntatē patris mei q̄ i celis est: tpe intrabit in regnū celoz. Matt. viij. Volūtas dei est tenere bonāz vitam. Tertio dicit q̄ angeli ascēdebant ⁊ descēdebāt per eā. Hoc figurabat q̄ p̄ istā scalā bone vite ascēdunt feruentes ⁊ descendūt tepētes qui modo dimittūt vnū: aliud cras ⁊ sic paulatim perdunt deuotionē: ideo semp̄ debemus ascendere: ⁊ bonā vitā augmentare. Hoc nō d̄z intelligi per op̄ez multiplicationē: sed p̄ augmentū feruoris ⁊ cōtinuationē. Et isto mō hō ascendit ⁊ b̄i gratia. Qui vult bonā vitā tenere s̄z suā qualitātē ⁊ p̄plexionē debet recipe certas oratiōes ⁊ ieiunia ⁊ ista p̄tinuare cū feruore spūs. Cogitate vtrū hō sit hodie magis deuotus q̄ heri vel ante heri q̄ si sic: signū est q̄ ascēdit si nō signū est q̄ descēdit. de isto ascensu et descēsu ecce

Domínica in quinquagesima.

pphetia dauid ascēdūt vsq; ad celos: & descēdūt vsq; ad abyssos: aia eorū i malis tabescebāt. ps. cvj. Querit hic sc̄tus bernar. dicēs Jacob vidit angelos ascēdētes & descēdētes: & nō vidit āgelos stātes. Quia in bona vita null⁹ pōt i eodē loco stare. nā oportet ascēdere vel descēdere & null⁹ potest dicere. Ego seruiui deo quinquaginta ānis. ideo sufficit. De⁹ dabit mihi paradisum: tales statim descēdūt: ideo Bern. rñdēdo ad q̄stionem dicit. In via dei nō p̄gredi: retrogredi est. Quarto dicit q̄ vidit dñm innixū i capite scale. Nā ascēdētes cū magnis laborib⁹ ascēdūt doloris tēpestatū tentationū: &c. ne ergo deficiāt i via: stat dñs in capite scale vocās & suscipiens nos & suos fideles dicēdo. Venite ad me om̄s q̄ laboratis & onerati estis: & ego reficiā vos. Matth. xj. Ecce quō iste ascensus fuit i lege nature figurat⁹ p̄signat⁹. Dico sc̄do q̄ iste ascēsus fuit in lege scripture graduat⁹ numerat⁹: & lex scripture dicit eo q̄ de⁹ dedit legē i libro scriptā: q̄ intellect⁹ naturalis nō sufficiebat. Jō de⁹ dedit legē in scriptis mille & quingētis annis. s. a moysē vsq; ad xpm. Tūc em̄ iste ascēsus fuit gradualiter numerat⁹. Licet em̄ iacob p̄videret ascēsu bone vite i celū p̄ figurā scale: tñ nihil dicit de gradib⁹ hui⁹ scale: sed scriptura in lege scripture. Dauid p̄ sp̄m dei p̄vidit numerū graduū: scz quīdecim. Un̄ legit. i. paral. xxvij. q̄ reuelavit de⁹ sibi q̄ nō ipse: s; fili⁹ su⁹. Salomō edificaret sibi domum siue tēplū & reuelavit sibi totā dispositiōnē tēpli. p̄pter q̄ dauid vocauit tunc filiū suū salomonē qui erat nouē vel decē annorū dicēdo sibi. Ecce fili mi ego p̄posuerā edificare tēplū dei: sed de⁹ noluit q̄ effudi sanguine: sed dixit mihi q̄ tu edificabis sibi domū. Jō edificabis eaz in tali loco. s. i mōte syō tali mō: & facies quīdecim grad⁹. Nam tēplū figurabat gl̄iaz paradisi. iuxta illud. ps. xxvij. In tēplo ei⁹ oēs dicēt gloriā. Quīdecim vero gradus figurabāt quīdecim grad⁹ scale bone vite q̄bus in celū ascendim⁹ p̄pter q̄ dauid cōposuit quīdecim psalmos q̄ dicunt canticū quīdecim graduū q̄ in quolibet gradu cātabat vnus psalmus a leuitis ascēdendo, in magnis fe-

stis & solennitatib⁹ dū portaret hostiā in tēplū. In p̄mo gradu cātabat psalm⁹ Ad dñm cū tribularer: & etiā a leuitis lēchoantibus: & sic de alijs. Nam figura fuit scale bone vite in qua sunt quīdecim grad⁹: & in quolibz angeli laudāt deum ideo Esaias venit ascēdam⁹ i montē dñi & ad domū dei iacob: & docebit nos vias suas. Esa. ij. Dico tertio q̄ in lege gr̄e hic ascēsus fuit virtualiter noiatus. Tēpus legis gr̄e est t̄ps p̄sens in quo deus sua gr̄a voluit descēdere vt nos ascēdamus. Quāuis em̄ dauid in lege scripture p̄videret numerū graduū in ascensu p̄ bonā vitā ad celū: tñ nō expresse oēs nominauit: sed ecce ap̄ls paulus q̄ celum ascēderat eos expresse nominauit p̄ virtutes charitati annexas dicēs in epistola dñice currentis. Caritas patiens ē benigna est &c. Scala est charitas que idē est q̄ bona vita. Enumerat quīdecim virtutes charitati annexas tāq̄ quīdecim gradus bone vite. Et p̄mo dixit. Caritas patiens est. Ecce q̄ paciētia est prim⁹ grad⁹ scale charitatis seu bone vite. Ratio: q̄ statim mūd⁹ pellat cōtra illū qui incipit bonā vitā & sicut deberet cōmēdari & laudari: deridetur dicendo Singularis est hypocrita &c. ad placitū. Nota id de quolibet statu s̄m q̄ expedit ideo necessariā est paciētia exēplo xpi cui amalis dicebat. Samaritanus es & demoniū habes & paciēs sustinuit. Bñdicit⁹ est qui hāc virtutē hz & nō turbat de similibus verbis. Et iste talis potest tunc cantare primū psalmum dicendo ad dñm cū tribularer clamaui et exaudiuit me. Due libera aiam meaz a labijs iniqs & a lingua dolosa &c. Secūdo charitas benigna est. Et nota hic differentiā inter paciētā & benignitatem. Et multi sunt patientes qui nō sunt benigni. Verbigratia. Qui non vult videri de inimicis &c. patiens est: sed nisi faciat bonū inimicis orādo pro eis non est benignus multi remittūt iniurias dicēdo: nō nocerē inimico meo. Modo habetis paciētā. Sed nisi loquamini cum eo salutando ip̄m: loquēdo cum eo: non estis benigni. Ideo opz ascēdere sc̄dm graduū. Et ita faciebāt sancti qui nō solū erāt paciētes: sed benigni. Ideo quilibz

bet eis similis potest dicere secundum psalmum: et cantare dicendo. Leuavi oculos meos in montes. .i. in sanctos: vñ veniet auxilium mihi etc. Tertio charitas non emulat. .i. non est inuidiosa hoc est magis. Multi sunt patientes et benigni: sed quando audiunt alium laudari inuidet et tristantur. Et propter hoc dicit. Charitas non emulat. Et aliquis inuidens: quia non est iuratus balliuus seu vicarius vtralis etc. Cauere: aliter cadetis de scala charitatis et bone vite. Item inuidus est aliquis quando de bonis spiritualibus: hec est maior inuidia ut alter est sapientior: doctior: deuotior: sanctior: de quo non est inuidendum: sed gaudendum. Et tunc in isto casu poterit cantare. iij. psalmus. Letatus sum in his que dicta sunt mihi etc. Quarto charitas non agit propera. .i. pro se: aduerbium propera vult dicere quod in omnibus dictis et factis homo habeat intentionem ad deum non ad laudes: familiaritates: vel ad bona temporalia. Et talis poterit cantare quartum psalmum dicendo. Ad te leuavi oculos meos. .i. intentiones directas. que habitas in celis. Quinto charitas non inflatur. .i. pro presumptione vel superbia vel iactantia: et sic faciunt multa bona ex hoc non inflant superbia: sed dicunt plura fecit deus pro me: quia habere superbia et presumptionem de bonis operibus stulticia est ac si asinus oneratus de auro superbiret cum tamen sit magis timidus et suspirandum. Nam sicut asinus oneratus auro magis suspirat quam ille qui est oneratus stercore. Ita de illis qui portant onus preciosorum operum bonorum non presumere: sed timere dominum et suspirare: quia nisi deus uiuaret non posset portare. Et tales possunt cantare. Nisi quia dominus erat in nobis dicat nunc israel: mihi etc. d. e. in no. etc. Sexto charitas non est ambitiosa. .i. temporalium bonorum: dignitatum: prelationum etc. Sunt multi qui faciunt multa bona opera cogitando: hoc sciet a rege propterea ero promotor etc. propter hoc dicit: charitas non est ambitiosa. Nullus debet sibi procurare officium: regimen prelationem. vel curam aliam imo deberet appellare dicendo. O miser nescio quem proputum dem de domo mea etc. Nam omnes dignitates: huius mundi non sunt nisi veniunt. id est non debentis confidere in dignitatibus: sed solum in deo. Et tunc poteritis cantare sextum psalmum. Qui confidunt in domino sicut in montibus syon etc. Septimo charitas non querit

que sua sunt. glo. .i. gloria sed glo. beati Augustini dicentis. Charitas de qua scriptum est quod non querit que sua sunt: sic intelligitur quod non propria comibus: sed comia propriis anteponeat. Clerici gratia. Sicut in nauibus sunt camere de quibus est magis curandum de cameris an de nauibus. clarum est quod de nauibus de qua si ammoneretur vna tabula omnes sunt submersi: et non si ammonerentur tres vel quattuor camere. Sic est: nam villa seu ciuitas est sicut vna nauis trium conditionum hominum: scilicet religiosorum: clericorum et merces laicorum. Item domus tua vel illi sunt ut camere: id est magis curandum est de ciuitate. .i. corrigendo peccata notoria que destrunt ciuitatem. Secus de secretis que solum destrunt cameras id est domum in qua sunt. Sed peccata notoria: ut diuinorum blasphematorum: et iuratorum: iustorum: meretricum secretarum: destrunt nauem charitatis. Item Augustinus. Quanto amplius rector quam propria curauerit: tanto amplius proficere nouerit: ut patuit de nauibus. et tunc poteritis cantare septimum psalmum. In uertendo dominus captiuitatem syon etc. Octauo charitas non irritat. Sunt aliqui qui sicut indignantur et ad iram prouocant: non est ibi charitas: sed illi qui dulciter recipiunt dicendo. Deo parcat vobis intempestum quod ex illa dulcedine alij corrigunt: et illam correctionem non sibi: sed deo attribuunt. Et tunc talis potest cantare octauum psalmum qui incipit. Nisi dominus edificauerit domum. Nono charitas non cogitat malum. Multi sunt qui timore diffamationis seu verecundie non faciunt malum: sed in corde habent multas malas cogitationes: sed timore domini expelli debent: et sic hoc faciunt possunt tunc cantare nonum psalmum. Vni omnes qui timendo minum etc. Decimo charitas non gaudet super iniquitate: nam multi sunt qui non facerent malum: nec peccatum: sed quando audiunt malum vel peccatum de aliquo: gaudent et ridet. Vbi gratia. Persona deuota non uellet ebriari: sed quando videt ebrium ridet. propter hoc dicit. Charitas non gaudet super iniquitate: sed propter quod perdidit illud quod melius est. .i. intellectum. Item de alijs irrisionibus. Item sunt multi qui nolunt iurare sed ridet de iuratore. Et tunc possunt cantare decimum psalmum. Sepe expugnauerunt me a iuuetute mea etc. Undecimo charitas congaudet veritati. Quidam tamen mentiuntur quod etiam quando dicunt veritatem non credit eis

In die cinerum.

tales non habent charitatem: qz charitas cōgaudet veritati: ideo persone charitatie z bone vite citius ponerent ster cus in ore suo q̄ mendacium dicerent: nec p̄ excusatione alioꝝ nec sua q̄tuncūq̄ impugnent. Et quilibet talis pot̄ cātare psalmū yndecimū. De pfundis ꝛc. Duodecimo. Charitas oīa suffert. Ecce patientia in aduersis. s. in infirmitatibus: paup̄tatib⁹: doloribus ꝛc. Qz sicut seru⁹ humiliter portat onus tale ꝛ hoc pp̄f salariū ꝛ lucruz: sic tales humiliter portant on⁹ aduersitatis. Et quilibet talis potest cantare duodecimū psalmuz. Dñe nō est exaltatū cor meum ꝛc. Decimotertio. Charitas oīa credit. No. oīa scz determinata p̄ eccliam: p̄ xp̄m ꝛ per ap̄tos p̄dicata credit. sed aliqui volunt disputare ꝛ examinare dicendo. Uidea mus quō est iesus xp̄s in hostia. magna stulticia est. nā iā fuit examinatū ꝛ purificatum. ideo debem⁹ ꝛ tenemur cū mā s̄ s̄uetudine illa suscipe: ꝛ poterim⁹ tūc cātare cū dauid. xiiij. psalmū graduū. Memento dñe dauid ꝛ oīs mansuetudinis eius. Decimoquarto. Charitas omnia sperat. s. a deo p̄missa: ꝛ finaliter saluationē: nō solū suam sed etiam oīm tā iustozū q̄ etiā iniustozū qz de⁹ poterit eos p̄uere. Et tales possunt tūc cantare. xiiij. psalmū. s. Ecce q̄ bonū ꝛ q̄ iocūdū ꝛc. Decimoquinto. Charitas oīa sustinet. Ecce sufferentiā. Nā multi sustinēt v̄ba iniuriosa s̄ non sustinent infirmitates. Alij sustinēt infirmitates: s̄ nō paupertates vel malū t̄ps s̄ charitas oīa sustinet. Nota similitudinē de illo q̄ t̄pe indulgentiarū vadit romā q̄ qñ est iuxta portā non intrat romā s̄ redit talis nō lucratur indulgētias. Idē si aliquis seruit deo. sed anteq̄ sit ad portā mortis si redit de bona vita ad pctā dānatus est. Idē dicit. Oīa sustinet. Et qñ talis intrat paradysum angeli incipiūt cantare. Ecce nunc benedicite dñm ꝛc. Ideo nō debemus respicere retro: sed ascendamus quotidie perseuerando. Si vero sit aliquis vestrum qui non sit in scala bone vite intret mō: qz nūc incipit tempus scilz quadragesime. Ecce nunc tempus acceptabile: ecce nunc dies salutis ꝛc.

In die cinerum. Sermo vnicus.

Amiciunas

unge caput tuū ꝛ faciem tuā laua. mat. vi. Illud qd̄ in hac mortali vita est p̄cipue nob̄ necessariū in remissionē pctōꝝ ꝛ p̄secutionē regni celoz̄ in alia est p̄nia. Nec habem⁹ aliud remediū in pctis post baptismū factis. Nota ad hoc similitudinē de nauī naufragiū facienti. post qd̄ nauigantes nō h̄nt aliud remediū vite nisi ponere se ad aliquam tabulā ꝛ ibi firmiter se tenere al̄s ꝛc. Ita est de nobis. Nā dñs ihs xp̄s q̄ est magn⁹ maḡ fecit vnā pulchrā nauē ad nauigādū ad paradysū secure. s. innocentia baptismalē. Et q̄ cū ista nauigat recte vt b̄ssima v̄go vadit ad paradysum ꝛ ad portā illi⁹. De ista nauī iuxta sensū sp̄ualē est auctoritas. Ascēdere iesu in nauiculā. i. baptismū: secuti sunt eū discipuli ei⁹. s. xp̄iani. Mat. viij. Hec nauis. s. baptismalis inocētie facit naufragia ꝛ rūpit̄ ip̄ingendo i rūpē pctōꝝ mortaliū. s. v̄to t̄tationū diabolicaz̄ v̄yndis inclinationū carnaliū seu pctis occasionū mūdānaliū: int̄m q̄ tot sūt pct̄a i mari hui⁹ mūdi q̄ decē milib⁹ aiaz̄ nō trāsferat vna cū ista nauī inocētie baptismalis qñ peccet mortāl̄: ꝛ sic rūpat̄. Idē ad instar nauigatiū si volūt se tenere ad tabulā p̄nie fortit̄: adhuc p̄nt euaderē. hoc dicit oēs doctoz̄ tā theologi q̄ iuriste ꝛ canoniste dicētes q̄ p̄nia ē sc̄da tabula post naufragiū. S̄ q̄re d̄r sc̄da tabula: q̄ est p̄ma: p̄ r̄n̄sione nota duo naufragia i natura hūana: ꝛ p̄mū est generale. sc̄dm̄ pticulare. p̄mū naufragiū fuit iusticie originalis ex pctō ade: nā tūc nauis iusticie original̄ fuit rupta ꝛ oēs in ea submersi fuim⁹. Auctoritas. Perynū hoiez̄ pctm̄ i hūc mūdū itrauit ꝛ p̄ pctm̄ mors: ꝛ ita i oēs hoies mors p̄transiit p̄ adā i quo oēs peccauerūt. ad Ro. v. Propter qd̄ ꝛ vt oēs possent saluari de⁹ ordi nauis duas tabulas. ꝛ p̄ma fuit baptismus. sc̄da p̄nia. Idē p̄nia d̄r sc̄da tabula. Si v̄o volum⁹ loq̄ de naufragio speciali seu pticulari qd̄ sit qñ tu v̄l ille peccas mortāl̄: tūc p̄nia d̄r p̄ma tabula ꝛ nō sc̄da: qz nō h̄em⁹ aliud remediū ad saluādū. Idē xp̄s dicit. Dico vob̄ q̄ nisi penitē

tiā habueritis: oēs simul peribitis. Lu. xiiij. Ex quo ergo. pnia est nobis necessaria xps oñdit nobis in themate quō est facienda dicendo. Cū ieiunas vnge &c. In q̄ xps oñdit nobis tria necessaria circa q̄ isto tpe debemus occupari si cuz tabula penitentie cupimus saluari: que in themate subtiliter intelliguntur &c.

Primū est afflictio penitentialis. ibi. Cum ieiunas.

Secōz ofo spūal ibi. vnge caput tuū.

Tertiuū est p̄fessio sacramētalis: ibi. ffaciem tuam laua.

¶ Dico p̄mo &c. cum d̄r cum ieiunas &c. Sciebat autē xps & sc̄tā mater ecclia q̄ hoc ieiuniū ordinauit q̄ ieiuniū est afflictio illis q̄ non sunt assueti ieiunare. Dicit ergo cū ieiunas p̄sumendo q̄ oēs xpiani ieiunēt incipientes hodie ab hac die vsq̄ ad pascha exceptis sex dñicis. Et sic sunt q̄draginta dies ieiunales. et sic ieiunādo p̄formemur xpo tanq̄ boni discipuli: & boni ministri n̄ro dño q̄ p̄ nobis q̄draginta dieb⁹ ieiunauit. Jō apls. Exhibeam⁹ nosmetip̄os sicut dei ministros. in multa patientia: in ieiunijs mltis. ij. ad. Cor. vi. Nota h̄bū cū dicit in multa patientia: qz cū multiplici patientia fuāda est hmōi ieiuniorū afflictio: cōformādo nos dño n̄ro iesu xpo. Et p̄ma est in se. sc̄da est in p̄rimis. tertia est in domo pp̄ria. De p̄ma: qz nō psueuistis ieiunare. iō in p̄ncipio est vobis tediū: qz statiz in mane stomach⁹ clamat. esurio: esurio esurio. & seq̄tur dolor capitis. Itē qz nō cenatis vix poterit⁹ dormire. iō necessaria est patientia p̄ se: qz in his psistit meritū. Nec pp̄t hoc dimittat ieiuniū cogitādo q̄ plura sustinuit xps p̄ te: vt plura merent⁹ pctā tua. Jō quēadmodū diligēter obseruares dietā a phisico p̄ sanitate corp̄is: serua ergo pot⁹ dietā a xpo ordinatā p̄ sanitate aie: ne p̄tingat vob⁹ sicut timidis militib⁹ q̄ in p̄ncipio belli qñ sentiūt balistas timēt & retrocedūt tūc cū magis deberēt alari & fortiter bellare. Sc̄do necessaria est patientia ad p̄rimos: nā aliq̄ clerici pp̄ter ieiuniū efficiunt⁹ ipatientes nec pot̄ hō eis loqui in bono tono: ita accēdunt in cholera. Jō est necessaria patientia: al̄s esset ieiuniū diabolicū: q̄ semp ieiunant:

sz cū impatiētia & malicia. Tertio necessaria est patientia in domo pp̄ria qz si forte qñ tu venis hora p̄radij: p̄randuz nō est paratū: ne indigneris q̄ vxorē vel familiā: sz patient⁹ expecta: & interiz fac oñonē: & si sit coctū nimis vl̄ min⁹ bñ paratū: sustine patient⁹: & nō p̄icias scutellā vxori ad caput vt faciūt aliq̄ miseri q̄ pdūt totū meritū ieiunij. Ecce quare in multa patientia. Cōcordat sacra scriptura. Patientia vobis supple ieiunantib⁹ necessaria est: vt voluntatē dei faciētes. s. ieiunādo reporter⁹ p̄missionē. ad heb. x. Nota i ieiunijs mltis. s. xl. dieb⁹ vt dixi. Mō veniūt tres q̄stiones q̄s vos cōiter facitis. Et p̄ma est aliquorū dicētū. Ego iā ieiunauit trib⁹ vl̄ quattuor q̄dragesimis vl̄ decē: & vos semp dicit⁹ q̄ q̄dragesima sit i exēplū q̄dragesime iesu xpi: q̄ solū vnā quadragesimā ieiunauit quare ergo qlibet anno ieiunam⁹ q̄dragesimā: cū xps nō ieiunauerit nisi semel tm̄ in vita sua: maxie qz ip̄e dicit. Nō est discip̄s sup maḡz: nec su⁹ sup dñz suū. Sufficit discip̄o vt sit sicut maḡ ei⁹: et seruo sicut dñs eius. Matt. v. Pro solutione nota q̄ ista q̄stio p̄cedit ex ignorātia vel ex inaduertētia: nō psiderantiuz ieiuniū iesu xpi. Quō vos credit⁹ q̄ xps illā quadragesimā ieiunauit. Dicūt alij qui simplices q̄ xps ieiunauit sicut nos ieiunamus comedendo semel in die &c. Alij dicunt q̄ xps tulit secum quadraginta panes in desertū & quolibet die comedit vñ. hoc est erroneū. Alij dicunt q̄ comedebat herbas: & hoc est falsum. Ecce quid dicit textus euāgelij. Ieiunauit. xl. dieb⁹ in deserto & nihil manducauit in illis diebus. Luc. iij. Modo si tu vis ieiunare vna tali quadragesima et facere talē quadragesimā do tibi licentiā ne decetero ieiunes aliā. Nā totum tēpus vite xpi fuit sicut q̄dragesima quā nos facim⁹: quia solū semel comedebat in die: & non legitur q̄ vnq̄ comedit carnes nisi de agno paschali vt legē adimplet. Qz ergo in modo ieiunandi nos nō possum⁹ sibi assimilari: qz non possum⁹ esse quadraginta diebus sine cibo corporali: ideo sancta mater ecclia in ordinatione nostri ieiunij recepit de. xl. christi numerū die ruz scz quadraginta de cōi

p

In die cinerum.

Et de cōmuni mō suo viuēdi fm magīz
 historiā recipit modū nostri ieiunij an-
 nualiter. scz solū semel in die comedere
 nō carnes: sed cibū quadragesimalem:
 quia oīs xpī actio nostra est instructio.
 vt dicit Grego. Itē iesus cepit facere et
 docere. Act. i. Ptz ergo pma rñsio. Se-
 cūda questio est vtrū aliqui sunt exem-
 pti ab isto ieiunio? Rñdeo q multē pso-
 ne excusantur quia nec deus nec sancta
 mater ecclesia intendit aliquē obligare
 ad impossibile vel periculum psonē. Et
 questio que psonē excipiunt. Et epiloga
 ni a doctoribus theologie octo pditio-
 nes psonā q ab hoc ieiunio excipiunt.
 Et pmo excipiunt mulieres pgnantes.
 Ratio est: qz tales hñt: puidere duab⁹
 psonis: sibi pps et filio vel filie: qz si iei-
 narent creatura in vtero existens nimis
 posset debilitari et nō diu viuere iō pos-
 sunt cenare sine peccato. Sed si mulier
 est bene pplexionata et bñ fortis pōt ali-
 qñ ieiunare. Scdo excusant mulieres la-
 ctantes eadē rōne qua supra. Tertio in-
 firmi excusant. nō tñ de omī infirmitate:
 sz solū illi⁹ q aufert appetitū comedēdi:
 ne posset semel recipevñā bonā refectio-
 nē nō podagra vulnus et hmōi infirmi-
 tates q non pturbāt apperitū. et de gut-
 ta q venit ppter excessuz cibi et pot⁹ et c.
 nō excusant hoīem. et iō fm Guillelmū
 in hoc stādū ē arbitrio boni viri. Quar-
 to paupes q hora comedēdi nō pñt ha-
 bere sufficientē refectioē. vt illi q petūt
 ostiatim. vñ alij q nō pñt hñe vel vix cau-
 les cum oleo. Si tales possent ieiunare
 magnū meritū haberent: als nō tenent.
 De hoc vide Tho. ij. ij. q. cxvij. Diui-
 tes aut q pñt hñe pisces et aliq alia tenent
 ieiunare. Quinto itinerantes pedestres
 ppf necessitatē: equitātes aut nō excu-
 sant. equ⁹ vñ mula poterit cenare: sz nō
 vos sine pctō. Sexto laborātes vt fossi-
 res: fabri: q in toto vñ in pte nō possent et
 q als non pñt puidere vxori neqz filijs.
 Sutores aut et sartores notarij et silēs q
 sedēdo faciūt opa sua nō excusant. Se-
 ptio pueri: sz cui⁹ etatē dicit tho. in. iij.
 sniāz. et in. ij. q. cxlvij. q nō oēs tenen-
 tur ad ieiuniū et imo excusant qusqz cō-
 pleuerit pueri tria septēnaria. Rō qz vs-
 q ad illō tps corp⁹ augmentat et pueri

crecūt. iō tales idigēt ad min⁹ duabus
 refectioib⁹. Una p corpis sustentatiōe:
 alia p corpis augmēto. iō do vobis istō
 psilio q pueris septē vñ octo annoz suf-
 ficit q ieiunēt i die veneris scā. Dicat
 de alijs sz maiorē etatē: si vñdecim vel
 duodecim annoz p semel in hebdomada: et
 sic de alijs. Octauo senes i certa etate:
 sz qñ hñt talē senectutē q aufert ab eis
 appetitū comedēdi: vñ qz pdiderunt dē-
 tes et comedūt et sepe vñ sepi⁹ sicut faciūt
 pueri. Sz senes octoginta annoz vel am-
 pli⁹ q semel bñ pñt comedere: tales non
 excusant in aliquo pdictoz qñ ipi pec-
 cent mortāl. Iō cū diligentia oēs ieiun-
 nem⁹: als si nō excusant aliq mō pdicto-
 rū peccāt mortāl: qz pceptū ecclie tras-
 grediūtur. de quo de pse. di. iij. Nō lz et
 ca. nō opz: et ca. placuit. Pz ergo respon-
 sio ad scōam qstionē. Iō dicit Iudith. iij.
 Clamauit oīs ppl⁹ ad dominū cū instā-
 tiā magna et humiliauerunt aias suas
 in ieiunijs et orationibus ipsi et mulie-
 res eorum. tertia questio aliquorum est
 et maxime diuitū qrentiū: si possent redi-
 mere ieiuniū p elemosynas vel pmuta-
 re dicentes. cū sint tria opa pñalia. s. ie-
 iuniū oīo et elemosyna: et ieiuniū sit mini-
 mū op⁹. ideo dicunt ipsi permutari pōt
 minimū bonū in maius. hoc est ieiuniū
 in elemosynā per seipos et ppria aucto-
 ritate et sine licētia pmutat: sz non excu-
 sentur ex hoc. Nota p rñsione: qz simpli-
 citer loquēdo ceteris parib⁹ melior est
 elemosyna q ieiunium: sed ex alia pte
 dico q melior est obedientia q ieiunium
 oīo et elemosyna. Melior est em̄ obedi-
 entia q victime. i. reg. xv. Propf hoc si da-
 retis oīa q possidet in elemosynis amo-
 re dei et ppria auctoritate frangitis ie-
 iuniū cōtra obedientiā etiā totū est pdi-
 tū. Quā vniuersal ecclia ordinauit hoc
 ieiunium: obediētia ergo est ibi seruāda.
 Iō dicit xps rectoribus ecclie. Qui vos
 audit me audit: et qui vos spnit me sper-
 nit. Lu. x. Si ergo habetis aliquā neces-
 sitatē: recurratis ad plātū: et si forte pla-
 tus nō est certus de vñā necessitate: psu-
 latur de hoc medic⁹: et si tūc medic⁹ psu-
 lit nō ieiunādū de psilio et licentia medi-
 ci et plati pōt pmutari ieiuniū i elemosy-
 nā: als nō. Dico scdo et c. q op⁹ circa q

Sermo unicus. fo. cxliij.

debebus nunc occupari et opari est oratio spiritualis cum dicit. Unge caput tuum. Et ad hoc intelligendum sciendum quod in sacra scriptura inuenitur quod christus est caput ecclesie tamen militantis quam triumphantis. ratio quod ad istarum capitis est superius et influit contra in membra. De hoc pulchre diffinit. s. thomas. iij. parte. q. viij. et in. iij. scrip. di. xij. et doctores eadem di. iij. Autoritas. Omnia subiecit sub pedibus eius: et ipsum dedit caput supra omnem ecclesiam quam est corpus eius. ad ephe. i. Nota omnia. s. vniuersalia et particularia. Ideo dicit apostolus. Volo autem vos scire quod omnis viri caput christus est. s. ad cor. xi. Oratione autem spirituali hoc caput. s. christus ungitur que ipsum mollificat et suauem reddit peccatoribus. Scitis quod unctio mollificat et suauem facit rem unctam: sed ante esset aspera. sic christus quantumcumque sit durus et asper peccatoribus: in oratione spirituali efficitur eis suavis et mollis. Ber. Oratione deum ungit: lacryma pungit. Ideo dominus iesus christus qui tempore carnali est durus et asper propter peccata nostra et per rigorem sue iusticie: si modo isto sancto tempore ungetur deuotis orationibus: ipse fit suavis et mollis. Et isto oleo ipse vult ungi: quia multum sibi placet. Et nota ad hoc parabola quam ipse loquens de se dixit. Simile est regnum celorum homini regi qui voluit rationem ponere cum seruis suis. Et cum cepisset rationem ponere oblatum est ei unum qui debebat ei decem milia talenta. Cum autem non haberet unde redderet: iussit eum dominus eius venudari etc. Mat. xvij. Seruus ille nequam unguento orationis cepit ungere caput suum dicendo. Patientiam habet in me et omnia reddam tibi: usque quam rogasti me. In hac parabola christus loquebatur de se: qui est dominus: et rex noster. nos vero sumus dispensatores: et oportet sibi reddere rationem qualiter dispensamus cogitationes: locutiones operationes: et omnes sibi tenemur decem milia: que decem sunt precepta. in quibus includuntur omnes perfectiones huius vite que peccando obligamur ad satisfactionem. Si ergo vis ut debitum tibi dimittatur: unge caput tuum. s. christum. Si autem vis scire modum unguendi respice mariam magdalenam: de qua dicit. Accessit ad eum mulier habens alabastrum unguenti preciosi et effudit super caput ipsius recubens. Mat. xxvj. Et ostenduntur

tres modi qui sunt faciendi in deuota oratione. Primus modus est quando dicit. Accessit ad eum mulier. id est anima deuota: cogitando deuote cum quo loquitur quando dicit. Pater noster qui es etc. Secundus modus est quando dicitur habens alabastrum. id est corpus unguenti preciosi. scilicet reuerentialis timoris. Tertius modus est ibi quando dicit effudit super caput ipsius. et hoc est quando aperit os dicendo deuote verba orationis. Et sicut beata maria magdalena bis unxit christum ita tu bis in die ungere debes christum. s. deuote orando mane et sero. ecce ergo quare dicit. Unge caput tuum etc. Et hoc de secunda parte. Dico tertio quod tertium opus in isto sancto tempore debemus occupari est confessio sacralis cum dicit: et faciem tuam laua. etc. Facies anime est conscientia. Ratio: quod sicut in facie cognoscitur persona: ita deus in facie cognoscit qui sunt discipuli. Et de ista facie loquitur dauid dicendo in ps. xxvj. Tibi dixit cor meum ex quo fuit te facies mea. id est conscientia. Hec facies est in omni lauanda per confessionem sacramentali. Quod faciem corporis non lauaret nisi semel in anno quot maculas et turpitudines haberet. Sic est de facie conscientie. Hec lauatio fuit prefigurata. iij. Reg. v. vbi deus figurauit confessionem esse necessariam in naaman leproso. Et nota breuiter historiam cum dixit heliseus propheta. Vade et laua te septies in iordane et recipiet sanitatem carnis atque mundaberis. Nota quod lepra significat peccatum mortale. Et nota quod lepra habet conditiones omnium peccatorum mortaliu. Et primo quod lepra inflat hoies. Ecce hic perditio peccati superbie. Secundo inducit sitim magnam per quam denotatur peccatum auaricie. Tertio inficit cohabitantes cum ea. Ecce conditio peccati luxurie. Quarto consumit humidum radicale. Ecce hic inuidia. Quinto facit anhelitum fetidum. Ecce hic conditio peccati gula. Sexto facit vocem rancidam. Ecce hic perditio ire. Septimo debilitat omnia membra ad operandum. Ecce hic peccatum accidie. Remedium curandi est ire ad iordanem. et dicitur iord. i. flumen. et dicitur i. iudicium. Ecce hic confessio: que non est nisi flumen iudicij. Nam ibi fit iudicium de peccatis. Ibi enim dicitur homo denudari ostendendo omnes suas verecundias. id est peccata. nude. id est clare

Esta reproduccion ha sido obtenida exclusivamente con fines de investigacion y de estudio. Esta reproduccio ha sigut obtinguda exclusiuament amb fins d'investigacio i estudi.

Feria quinta post diem cinerum.

re p̄fessori. Jō dicit vade. s. ad p̄fessorē: la-
uare septies. i. p̄fiteri de septē pctis mor-
talibus: ad q̄ oīa alia pctā reducunt. In
p̄ma vice hō lauat de pctō supbie. i. scōa
de auaricia &c. In septia aut hō est pu-
rus & facies mūda ab oīb⁹ mortalib⁹ ma-
culis ita q̄ nulla sibi remanet facta p̄f-
sione. Sāt ḡ bñ miseri q̄ sua pctā nolunt
p̄fiteri. Si deus p̄cepisset nobis vt p̄ice-
remus nos in ignē p̄ remissione pctōrū
faciēdū esset: q̄tō magis debem⁹ cōfiteri
cū sit tā leue. Ideo dixerūt serui ad na-
aman. Et si rē grandē dixisset tibi p̄phe-
ta: certe facere debueras: q̄tō magis qz
nunc dixit tibi lauare: & mūdaberis. Si
possibile esset iā oēs deberetis hodie cō-
fiteri: vt haberetis partē de bñficijs ec-
clesiasticis. Ideo dicit ioānes cōcordās
cū figura dicta. Si cōfiteamur peccata
nostra fidelis & iustus est deus vt remit-
tat nobis pctā nostra: & emūdet nos ab
omni iniquitate. i. Joā. i. Modo scitis in
quibus opibus debetis hoc t̄ps sanctus
expendere. Deo gratias.

Feria. v. post diē cinerū. Ser. vnic⁹.

Ho veniam &

curabo eū. Mat. viij. Con-
clusio est & doctrina genera-
lis in sc̄tā theologia qd̄ in
qualibet cōuersione pctōris
de malayita ad bonā & de culpa ad gra-
tiā: de vitio ad virtutē in tali p̄uersione si
sit vera semp de⁹ p̄fitaliter venit p̄ gr̄as
nec ad talē p̄uersionē sufficit posse alicui
suis creature. scz hoīs vel angeli: qz sine
me nihil potestis facere. Joā. xv. Cōclu-
sio ē oīm theologorū. Et hec p̄clusio pōt
declarari per regulā ad generalē cōuer-
sionē & redēptionē mūdi ad quā ip̄e de⁹
venit principatr: nullus alius fuisset ad
hoc potēs vel sufficiēs. Quēadmodum
in magno hospitali in quo iacent multi
infirmi de infirmitate incurabili: opz qd̄
ad curandū eos veniat magn⁹ medicus
Sed oēs eram⁹ decūbētes in hoc hospi-
tali huius mūdi magnis infirmitatibus
peccatorū: propter q̄ de studio paradisi
venit ille magnus medic⁹ praticare et
infirmos curare. Ideo aug. sup illo v̄bo
Mat. ix. Non veni vocare iustos sz pec-
catores di. De celo ad nos venit magn⁹

medicus: qz p̄ totū mūdū iacebat egrot⁹
P̄tz ergo qd̄ ad redēptionē vniuersalez
necessarius fuit eius aduentus. Sic di-
co q̄ in cōuersione pctōris opz ip̄m veni-
re principatr: qz nullus esset sufficiens.
Ideo dauid in spū p̄phetie intelligens
istā p̄clusionē & doctrinā de aduētū eius
regratiās deo dicit aīe sue in ps. cij. Be-
nedic aīa mea dño: & oīa q̄ intra me sunt
noi sc̄tō ei⁹. Bñdic aīa mea dño: & noli
obliuisci oēs retributiones ei⁹. Qui p̄pi-
ciaf omnib⁹ iniquitatib⁹ tuis: q̄ sanat oēs
infirmitates tuas. ideo qñ ille centurio
de quo loquit̄ euangelicū hodiernū sup-
plicabat xp̄o vt veniret ad curādū seruū
suū. Rñdit xp̄s ego veniā & curabo euz.
Sed quare dixit veniā: qz nō iuit nec ire
intēdebat: nunqd̄ dixit mēdaciū. Rñdeo
fm doctores qñ deus curabat aliquē in
corpore etiā curabat in aīa qz dei p̄fecta
sunt opa. Ideo dicebat ip̄s: totū hoīem
sanū fecit. Jo. viij. Totū. i. in corpe & aīa.
Et nisi ip̄s veniat p̄ gratiā nulla aīa po-
test curari: ideo p̄pter hoc dicit ego ve-
niā non p̄ p̄sentiam corpālē: sed p̄ gr̄am
spūālē: & curabo eū. Cū ergo xp̄s sit me-
dicus p̄p̄rius & immediatus ipsius ani-
me peccatricis: videamus quō curet ani-
mā infirmā. Ista materia est multū sub-
tilis. ideo declarabo vobis p̄ similitudi-
nē medici corporalis: q̄ in curatione cor-
poris facit septē. Nam bonus medicus
primo vult videre infirmū: qui cōiter ia-
cet in camera clausa & obscura. Secūdo
medicus ascendit lucernam et respicit
eius faciem: in qua cognoscit interiorez
dispositionem.

- Primo facies eius inspicitur.
- Secundo pulsus tangitur.
- Tertio vrina attenditur.
- Quarto diēta precipitur.
- Quinto syrupus immittitur.
- Sexto purgatio tribuitur.
- Septimo refectio conceditur.

Omnia ista p̄ ordinē seruat xp̄s medic⁹
celestis in curatione anime peccatricis.
Et p̄mo vult videre faciē. i. dispositionē
pctōris: q̄ iacet in camera obscura culpe
in lecto pcti nec videt periculū demonū
qui eum obseruant. Qz si peccator vide-
ret clare bona q̄ p̄ pctm̄ amittit & mala
que incurrit & periculū in quo est: statim

exiret de pctō. Jō dixit dauid loquendo de pctōrib⁹ in ps. lxxxi. Nescierūt neq̄ intellexerūt: i tenebris ambulāt ꝛc. Nota cū dicit nescierūt bona. s. q̄ pdiderunt neq̄ intellexerūt sc̄ mala q̄ incurrūt in tenebris ambulāt. s. nō vidētes periculū in quo sunt. s. cadēdi in infernū si tūc morerent. Sed qñ venit x̄ps accēdit lucernā sue mie quā ponit corā facie. i. p̄scientia pctōris: ip̄m illustrādo vt pctā sua cognoscat. Qñ religiosus dicit. O miser tot anni sunt ꝛc. Idē de clericis ꝛ laicis: tūc illustrat radio diuine mie qñ cognoscit suā malā vitā ꝛ pctā que fecit. ideo scriptura dicit. lucerna dñi spiraculū hominis: q̄ inuestigat oīa secreta vētris. i. mētis. Prouer. xx. Hanc practicā seruat x̄ps ꝛ seruauit in curatione beati petri: qui in nocte sue passionis cū abnegauit ip̄m in prima abnegatione nō cognouit pctm: qz iacebat in obscura camera: nec in sc̄da nec in tertia: sed dicit text⁹ q̄ galus cātauit. Et p̄uersus dñs resperit petrū: ꝛ recordat⁹ est petrus verbi qd̄ dixerat ei iesus. Priusq̄ galus cātet ter me negabis. Et egressus foras hēuit amare Luc. xxij. Nota q̄ x̄ps nō resperit petrū in prima negatione nec in sc̄da sed post tertiā postq̄ galus cantauit. Sꝫ quare tūc magis ipsum resperit q̄ ante. Dicit beat⁹ Greg. in moralibus q̄ galus cantans significat p̄dicatores duplici rōne. Prima qz galus anteq̄ cātet excitat se cū alis seip̄m percutiēdo. Sic p̄dicator primo dꝫ seip̄m excitare duabus alis seip̄m excutiēdo ꝛ percutiēdo. p̄mo dꝫ a pctō canere. sc̄do dꝫ bonā vitā p̄tinuare Quia si vult aliq̄s p̄dicare humilitatē videat q̄ ip̄e nō sit sup̄b⁹: ꝛ sic de alijs. iō dicit apl̄s. Nō em̄ audeo loqui aliqd̄ eorū q̄ p̄ me nō efficit x̄ps. ad Ro. xv. Idē Castigo corpus meū ꝛ in seruitutē redigo: ne forte cū alijs p̄dicauerim ipse reprobb⁹ efficiar. s. ad Cor. ix. Sc̄da rō est qz gall⁹ forti⁹ ꝛ sepius cātat in fine noctis appropinquāte die. Ita p̄dicator et forti⁹ ꝛ sepi⁹ dꝫ p̄dicare mō in fine noctis huius vite appropinquāte die iudicij. Et nota hic quō de⁹ fecit multas q̄stiones Job inter quas fuit ista dicens. Quis posuit i viscerib⁹ hoīs sapiētā vlt̄ q̄s dedit gallo intelligētā. Job. xxxvij.

Nō loq̄t de gallo asali: sꝫ d gallo p̄dicatore sp̄uali q̄ dꝫ h̄re sapiētiam canēdi a pctis ꝛ tenēdi bonā vitā ꝛ intelligētiam p̄dicādi: maxime mō. s. in fine noctis vt gētes surgāt de pctis. Qñ ergo gall⁹ cātat p̄dicādo. s. p̄dicator. tūc x̄ps respicit nos illuminādo. Tūc em̄ habetis cognitionē ꝛ recordationē de pctis. Ecce ergo primū opus medicinalis curedñi nr̄i iesu x̄pi. Sc̄dꝫ op⁹ medici corporalis est pulsus tact⁹. Sic ꝛ x̄ps: ꝛ hoc in cordis p̄tritione. Nā p̄tritio est q̄da medicinalis tactus man⁹ x̄pi in vena cordis: ꝛ sicut medic⁹ tāgit pulsū cū tota manu: sꝫ vno digito singulariter sentit: sic et x̄ps manu sue mie qua man⁹ hꝫ quinq̄ digitos i. qñq̄ motiua p̄tritiōis tāgit pulsū. Et p̄mus est timor dānationis eterne: q̄ est quasi pollex: qz cōiter pctōres ab isto incipiūt p̄tritionē. s. timore. Sc̄dꝫ est dolor p̄ditiōis: qz ex pctis p̄didit totū meritū int̄m q̄ si tūc moreret nihil sibi valerent bona q̄ fecit. Idēo plorat sicut mercator qui p̄didit. Tertio est dānū: qz p̄didit hereditatē paradisi: quāt̄ tristaret ꝛ quō esset regis primogenito dolor si culpa sua p̄deret hereditatē regni. Quarto est p̄ncipalr qñ cogitas q̄ peccādo offendi sti creatores tuū q̄ tot bona tibi dederat. Quint⁹ cogitādo quō effect⁹ es ex peccatis inimic⁹ angeloz: ꝛ oīm ciuiū celoz: ac si oēs hui⁹ ville essent tui inimici capitales peior est illa inimicitia. P̄tꝫ q̄ vera cōtritio nō est nisi q̄da medicinalis tactus diuine manus. De hoc est autoritas. Abij amar⁹ in indignatione spiritus mei. Idēo manus dñi erat mecum cōfortās me. s. dādo cōtritionē: ꝛ p̄positū nō redeūdi ad pctā. Ezech. iij. Idēo cōfessores in fine cōfessionis debēt iterꝛ rogare ꝛ dicere. Displicēt vobis etiā illa pctā: ꝛ habetꝫ p̄positū nō redeūdi ad ea: si dicit nō. nō est absoluēdus. Tertio attēdit vna. Nā in aqua medic⁹ cognoscit infirmitatē ꝛ corporis dispositionē: Et ecce hic oris p̄fessio. nā p̄ cōfessionē ostēdit ꝛ mōstrat interior dispositio peccatoris. Cōfessio est sicut vrinale i q̄ vrina pctōris fetēs ab interiori existēs ostēdit p̄fessori: ꝛ ibi infirmitates aīe cognoscunt: sed requirit q̄ vrinale sit clarum i. clare p̄fiteatꝫ pctā sua. Nota p̄tra illos

Esta reproduccion ha sido obtenida exclusivamente con fines de investigacion y de estudio. Esta reproduccio ha sigut obtinquda exclusivament amb fins d'investigacio i estudi.

Feria. vi. post diem cinerum.

qui palliate et excusantes se confitentur accusando alios: oportet enim clare ostendere veritatem male vite confessori se fortiter accusando seruata veritate. Non dico vobis confilium ne velitis facere confessionem vestram cum illis confessionalibus ordinatis et inspectis: quia ibi est duplex error. Primo accusando se de peccatis que non fecit quod est peccatum mortale mentiri in confessione. Secundo quia per illas generalitates multa peccata absconduntur. Ille confessiones solus sunt ad memorandum peccata: sed non ad confitendum. item requiritur quod os vinalis sit clausum sed ne in confessione vestra reueletis peccatum alteri: imo quod si aliquis peccauerit cum sorore vel filia auertat se ut querat confessorem que non cognoscat filiam vel sororem ne peccatum publice. Si autem non inuenit tale confessorem debet sic facere et dicere. Pater ego peccaui cum vna multum mihi propinqua. ista est mens beati Thome. i. iij. di. xvj. s. seruare famam alteri in confessione. De ista confessione est autoritas figuratiue. ait iosue ad achan. fili mi da gloriam domino deo israel et profiteri atque indica mihi quod feceris ne abscondas. Respondit achan iosue et dixit ei. Vere ego peccaui domino deo israel et sic et sic feci. Josue. vij. Nota cum dicitur fili. hic habet exemplum confessores ut loquantur dulciter peccatori. Et ideo apostolus. Si preoccupatus fuerit homo in aliquo delicto: vos que spirituales estis instruite humiliter in spiritu lenitatis. Ad gal. vij. et loquitur confessores. Secundo dicit da gloriam domino deo israel: quia honor qui fit confessori deo fit: quia confessor habet locum dei. Nota contra illos que ambulando volunt profiteri sicut si tripudiarerit etc. Quarto dicitur precipit cognita infirmitate. hoc fit in vite restrictione et abstinencia a peccatorum occasione. Verbigratia. Nam dieta quam dat christus mediante confessore superbo vano proposito est que humiliter. Idem de muliere vana: et sic de alijs peccatis luxurie et auaricie etc. Nota contra aliquos confessores que nesciunt dare nisi dietam missam cuiuslibet morbo apponunt vnam medicinam. Non etiam illos que nolunt tenere dietam datam a confessore pro sanitate anime: sed bene seruunt dietam a medico pro sanitate corporis. Ideo apostolus. Charissimi obsecro vos abstinete vos a carnalibus desideriis que militat aduersus animam. i. pe. ij. Quinto syrampus immittit. hoc fit in grata et deuota

oratione. Syrupus est dulcis: sic dulcis est oratio. Nunquid videret tibi dulce si omni hora posses loqui cum rege vel papa. Cum christo rege et papa loquitur homo in deuota oratione. Et ipse respondet iuxta modum dando consolationem: illuminationes bonum propositum: et istis similia. Sed multi sunt surdi qui non audiunt. Sed dauid propheta audiuit ideo dicit in oratione in ps. cxvij. Quam dulcia faucibus meis eloquia tua: super mel ori meo. Secundo syrampus recipitur de mane et de sero in certa mensura Sic debet fieri oratio. Nota mane et sero et in certo numero. s. tot patris nostri et tot Ave maria etc. Tertio syrampus recipitur cum aqua calida mixta. Sic etiam quando in oratione deus dat aliquas lacrymas etc. de que dicit. Potum dabis nobis in lacrymis in mensura ps. lxxix. De isto dicit christus. Oportet semper orare. i. omni die. s. mane et sero: et non deficere. Lu. xvij. Sexto purgatio tribuitur hoc fit in ablatione restitutiōe et iniuriarum remissionē. Purgatio enim amara expellit humores corruptos superfluos et emittit eos. Purgatio datur in cholera: et significat que debemus remittere iniurias propter deum: claudere oculos. Dicant gentes quicquid voluerint necessarium est restituere iniustum. Tu latro si habes aliquid de furto in domo vel tu usurarie: vel tu manissor: tu index: tu aduocate: tu mercator: vel tu clerice: si cum symonia obtinisti beneficium necessaria est vobis purgatio restitutiōis si vultis saluari: et ideo dicit. Non enim remittitur peccatum nisi restitatur ablatum. Regula est tam theologorum quam iuristarum. xij. q. vi. Si res. Certe diceret aliquis ista purgatio amara est: alie medicine satis placent mihi remedium contra istam amaritudinem est gustare siue mordere in vna parte malipunci amari. quod fit cogitando acerbitate eterne damnationis et morte per quam vi vel sponte te oportet dimittere omnia que habes. Melius est modo dimittere merito restituedo. Unde Hiero. ad paulinum vlti. ca. facile contentent omnia que semper cogitat se esse moriturum. Cum remedio huius cogitationis leuiter recipit purgatio restitutiōis. Unde apostolus. Reddite omnibus debita: et nemini quecumque debentur. ad Ro. xij. Septimo refectio conceditur quando per confortationem dantur carnes non

de boue vel de vacca: sed de pullo. Et hoc fit in eucharistie cōione: qz facta restitutione hō pōt cōicare z comedere agnū filiū illius benedictę ouis virginis Marie caro est delicatissima. z bibit vinū scz ei⁹ sanguis qui intra hostiā continetur. Un̄ ipsemet dicit. Caro mea vere est cibus z sanguis meus vere est pot⁹. Qui māducat meā carnēz bibit meū sanguinē: i me manet z ego in illo. Joā. vi. Sicut enim corpus iufirmi confortatur in refectione sic aīa in digna cōione. S; sicut infirmo esset mors āte: purgationē comedere carnes: ita peccatori ante restitutionem cōicare. Ecce ergo dicit. Ego veniam z cura bo eum: quod est thema. Deo gratias. **C**feria. vi. post diē cinerum. Sermo. i.

Attendite ne

iustitiā vram faciatis coraz rā hoibus. Mat. vi. Thema est verbū xp̄i auisando nos dicendo. Attendite zc. Dñs iesus xp̄s in hoc themate vocat pñiaz iustitiā. Est ēt cōsuetudo in sacra pagina tā in veteri q̄ in nouo testamento q̄ vera pñia dī iustitia. Rō: qz per pñiam bonaz homo facit verā iustitiā de se z de oib⁹ bonis ex quibus cōiter peccauimus: que sunt tria: scz

Corpus materiale.

Anima rationalis.

Et substantia temporalis.

Cpñia em̄ si vera est dī, facere iusticiā z punitionē de his trib⁹. Et p̄io facit iustitiā de corpe p̄ ieiunia: vigilias z disciplinas: pegrinatiōes zc. ipsum affligēdo: qz ei⁹ inclinatioe multa pctā cōmittim⁹. Et iō ne deus faciat iustitiā de corpe in inferno p̄ illos malos ministros: hō p̄ penitentiā dī hic facere iustitiā. Hoc p̄uilegiū fecit deus singulr humane nature, q̄ quēlibet fecit iudicē in causa ppria. Et si homo facit iustitiā de seipso est p̄tentus. Ecce p̄uilegium. Si nosmetipsos dī iudicarem⁹: non vtiq̄ a domino iudicarem⁹ in corpore nostro. s. ad Co. xi. Ideo quando anima penitens que fecit iustitiā venit coram christo ad iudiciū z ac cusatur a demonibus: tunc anima respōdet dictum Dauid in ps. cxvii. Fecit iudiciū z iustitiā: non tradas me calūniatibus me. Itē penitētia de anima. Mul-

ta peccata sunt intra animā per cogitationes malas: per odiū: rancorē: maliciā per malā voluntatē: vel per errores z falsas opiniones: Sed penitētia facit iustitiā per deuotas orationes quasi aīam suspendendo vinculo orationis deuote: que per collū transit verbaliter: cuius caput ligatur in pede cathedre chris̄i qua si dicendo. Dñe ex quo ego sum iudex in causa propria suspendo animā meā zc. ne vos eā suspēdatis in furca inferni zc. Tertio penitentiā facit iustitiā de bonis temporalibus que fuerunt tibi occasio peccandi: faciēdo furta secreta: rapinam: vsurā: extractiōes supfluas excipiēdū: preciū laborū seruorū. retinēdo: vel bona ecclesie vel defunctorū: nō soluēdo decimas primitias zc. Penitentiā autē facit iustitiā scz restituendo. Patet ergo q̄ vera penitētia nō est nisi iustitiā. ideo dicit Si impi⁹ egerit penitentiā ab oibus peccatis suis q̄ opatus est z fecerit iudiciū z iustitiā: vita viuet z nō moriet. Om̄ iniquitatū ei⁹ quas operatus est nō recordabor: in iustitiā quā operatus est viuet Ezechiel. xvii. De ista iustitiā. s. vera penitētia loquit̄ thema cū dicit. Attendite ne iustitiā vestrā. i. pñiam faciatis coraz hominibus. Patet ergo thema. Quō sit sūt cauendū ne iustitiā penitētiā fiat corā hoibus: ostēdit ipse xp̄s z declarat in sc̄to euāgelio hodierno in q̄ sunt tres partes in quibus ostendit quō iustitiā penitētiā non est faciēda corā hoib⁹.

Et primo de corpore materiali.

Secūdo de abundantia temporalis.

Tertio de anima rationali.

CDico p̄io zc. z hoc cū dicit in p̄ia parte euangelij. Attendite ne iustitiā vram zc. que fit de corpore p̄ ieiunia: vigilias abstinētiā faciatis corā hoibus: scz ad eorū cognitionē: sed dei. Nota hic differentia inter cognitionē hoim̄ et dei. Nā cognitio hominū solum se extendit ad opera exteriora z nō ad interiora. S; cognitio dei se extendit ad vtrāq̄ opa: q̄ videt omnia clare: nec iuxta intuitū hominis ego iudico. Homo enim videt ea que apparent: deus autem intuetur cor. s. Regum. xvj. Nota fm̄ sanctū Tho. i. parte q. lvij. ar. iij. quo querit vtrum angeli cognoscāt cogitatiōes cordiū. Rñsio q̄ cor p̄ iij

Feria. vi. post diem cinerum.

cogitatio cordis potest dupliciter cognosci: Uno modo
 in suo effectu: et sic non solum ab angelo sed et
 ab homine cognosci potest et tanto subtili quanto
 effectus homini fuerit magis occultus. Cog-
 noscitur enim cogitatio interdum non solum per
 actum interiore: sed et per immutationem vultus.
 Et etiam medici aliquas affectiones animi
 per pullum cognoscere possunt: et multo magis
 angeli et demones: longe subtili homini imu-
 tationes occultas corporales precipiant. Alio
 modo per cogitatio cogitationes putantur in intel-
 lectu et affectiones putantur in voluntate. Et
 sic solus deus cogitationes cordium et affectio-
 nes voluntatum cognoscere potest. Cuius ratio est
 quia voluntas rationalis creature soli deo sub-
 iacet: et ipse in ea solus operari potest qui est princi-
 pale obiectum eius et ultimus finis: et ideo ea que
 ex voluntate sola dependet vel que in voluntate
 sola sunt soli deo nota sunt. Manifestum est
 autem quod ex voluntate sola dependet quod aliquis
 actu aliqua consideret: quia cum aliquis habet ha-
 bitum scientie vel species intelligibiles
 in eo existentes videtur eis cum vult. Et
 ideo dicit apostolus I. Cor. ij. que sunt ho-
 minis nemo novit nisi spiritus hominis qui in
 ipso est. Hec sanctus Thomas ubi. s. Idem di-
 cit. ij. scrip. di. viij. ad quintum. Item in quar-
 to dis. xlv. q. iij. ad quintum. Modo igitur ad
 propositum redeundo videamus quid est iei-
 unare coram hominibus: et quid est ieiunare
 coram deo. Ieiunare coram hominibus est a
 cibis carnalibus abstinere: et precipue semel
 in die comedere. Item ab aliis delectationi-
 bus corporis abstinere. Hoc tamen est ieiunium
 quod cadit in cognitionem hominum: sed ieiunare
 coram deo est quando non solum corpus
 sed etiam cor abstinet a cibis potionatis
 siue venenatis malis, cogitationibus: pra-
 uorum desideriorum: rancorum: malorum volun-
 tatum: et a desiderio vindicte. Et quia sunt
 multi qui ieiunant coram hominibus et non
 coram deo: ideo dicit. Attendite ne iustitiam
 vestram faciatis solum coram homi-
 nibus: sed etiam coram deo. q. d. sicut ieiunatis
 a cibis carnalibus abstinendo: ieiunate et
 a cibis mortiferis et indigestibilibus cordis
 et. Hoc ieiunium precipit christus in euan-
 gelio. Mat. v. in. i. parte euangelij. di. Audi-
 stis quia dictum est antiquis. Diliges proximum
 tuum: et odio habebis inimicum tuum. Ego
 autem dico vobis. Diligite inimicos
 vestros: benefacite his qui oderunt vos: et orate per

persecutores et calumniantes vos: ut sitis
 filij patris vestri qui in celis est et c. usque ibi.
 Estote perfecti sicut pater vester celestis per-
 fectus est. Nota cum dicit estote perfecti: sed
 ieiunando: non solum coram hominibus sed etiam coram
 deo. sicut pater vester celestis perfectus est:
 qui in hoc mundo multos habuit inimicos
 sed omnes peccatores et infideles: tamen diligit eos
 et dat eis beneficia solis lune pluvie et pro-
 visiones. Ideo ut boni filij assimilemur pa-
 tri nostro celesti. Item quia plus nos tenemur
 facere pro deo quam infideles: qui solum diligit
 se diligentes: hoc etiam faciunt canes. Sed
 quando creatura diligit amore dei non solum
 eam diligit sed et inimicum: ibi est meritum. Item
 si resalutatis qui vos salutant nullas gra-
 ties habebitis: sed multi sunt qui dicunt se non
 odisse aliquem: sed non loquerentur cum eis nisi
 prius alter eis loqueretur. Et dico vobis quod il-
 le qui prius loquitur et salutatur alium: ille lucratur
 tunc meritum siue coronam: ideo ieiunium non so-
 lum coram hominibus: sed etiam coram deo: tunc erimus
 perfecti in nostro ieiunio. Et cum isto ieiunio con-
 cordat epistola hodierna cum euangelio. Di-
 catur quomodo iudei tempore Esaie prophete: ut habet
 Esa. lviij. habebant magnas tribulationes siccitatum: famis: locuste:
 et homini in hierusalem: et per rectores ciui-
 tatis fuit ordinatum ut omnes ieiunarent
 certis diebus: et quanto plus ieiunabant tanto
 magis augmentabatur tribulatio: propter quod
 venerunt ad templum: et orando dicebant. Qua-
 re ieiunamus et non asperisti: humiliamus
 animas nostras et nescisti. s. acceptando. Et respondit eis deus per
 Esaiam propheta. Ecce in die ieiunij vestri inueni vo-
 luntas vestra. Non dicit dei qui precipit
 remittere et diligere inimicos: et omnes
 debitores vestros repetit. Ecce ad lites
 et ad contentiones ieiunatis: et percutitis pug-
 gno impie. Nolite ieiunare sicut usque ad
 hanc diem: ut audiat in excelso clamor
 vester. Numquid tale est ieiunium quod elegi:
 per diem affligere hominum animam suam. Num
 quod istud vocabitis ieiunium et diem acceptabi-
 lem domino. Nota debitores dicuntur inimici
 propter cum dicit. Dimitte nobis debita nostra sicut
 et nos dimittimus debitoribus nostris. i. inimicis.
 Repetunt eis debita per desiderium vindicte. Sed ieiunium quod vult et ele-
 git est hoc quod sequitur. Dissolve colligatio-
 nes impietatis: que sunt dupliciter: vel per

parentes vel pervalentā siue adiutorii. Et qñ dñs eis q̄ faciant pacē: dicunt. Nō facerē nisi amici mei vel illi de meā valēta siue adiutorio facerent. Bonū est req̄rere eos q̄ faciant pacē: at̄ colliga te cū deo. Et si eis fecisti iuramentū de valēta siue adiutorio: nō est seruandū: qz est cōtra charitatē. Ideo dñs in plurali. Dissolue colligatiōes. Secūdo solue fasciculos deprimentes. s. odiū quod quilibet tenet in corde: et hoc est ieiuniū qd̄ elegit. p̄ter ergo prima pars. Ecce quare dicit. Attē dicit. Dico secūdo q̄ xp̄s ostēdit ne iustitia p̄nialis hāt corā hoībus de abundātia tp̄ali q̄ fit per restitutiones et elemosinas. Et hoc ostēdit xp̄s in. ij. parte euangeliū. Mat. vj. cū dicit. Cū facis elemosinas: noli tuba canere ante te: sicut hypocrite faciūt et c. que sequunt̄: vide in euangeliū. et c. vsq̄ huc. Reddet tibi. pro declaratione hui⁹ textus. Nota quō antiqtus iudei: rabini: et pharisei non curabāt de gloria celesti s; de gloria tp̄ali: terrestri ideo quicquid faciebant totum faciebāt solū corā hoībus. Et qñ debebāt dare elemosinas: primo preconizabāt p̄ ciuitatem et c. et ip̄i sequebant̄ p̄conē vt a populo audirent laudes dicēdo. O q̄ pius est iste: et delectabāt in istis laudib⁹: ecce vana gl̄ia: iō de ip̄is dicit xp̄s. Amē dico vobis receperūt mercedē suā. Sic p̄dit illud magnū salariū qd̄ deus p̄mittit p̄sonis mie dicēdo Bt̄i misericordes: qm̄ ip̄i m̄iam cōsequēt̄. Mat. v. Qñ ala q̄ ex vana gl̄ia fecit elemosinā vel alia bona: venit ad iudiciū corā xp̄o: statim remittit̄ ipsa ad infernū: dicēdo q̄ iā hic recipit mercedē suā. Si dicat̄ q̄ quē modū te nebin⁹ in dādo elemosynas. hoc ostēdit xp̄s dicēdo. Te aut̄ faciēte elemosinā nesciat sinistra tua qd̄ faciat dextera tua. No. h̄ tres morales expositiones. p̄ria. Man⁹ dicunt̄ diuitie tp̄ales. Rō qz sicut manib⁹ facim⁹ oīa opa. Vñ dicit ph̄s q̄ man⁹ est organū organoz: ita cū diuitijs hō facit oīa negocia. Man⁹ dextera ē pecunia de bono iusto p̄gregata scz de laboribus proprijs vel possessionib⁹ acq̄sita. Manus sinistra est pecunia de malo siue iniuste acquisita vel p̄gregata. s. de furto vsura: rapina: simonia: et similib⁹. Unde circa hoc Salomon. Lena eius sub capi

te meo: et dextera illius amplexabit̄ me. Can. ij. De sinistra aut̄ dñs fieri restitutio et de dextera faciēda est elemosina. Iō dicit. Te aut̄ faciēte elemosinā: nesciat sinistra tua quid faciat dextera tua et c. Ideo do vobis vtile consiliū q̄ in taxa vestra sine bursa faciatis mediuz: et pecunia de bono iusto ponat̄ in vna parte: et de malo iusto ponat̄ in alia parte: qz qñ simul ponit̄ restitutio obliuioni traditur: et per illud mediū reducit̄ ad memoriā: et tunc sciatis de qua manu facitis elemosinam et de qua restitutionē. Et fm̄ istū intellectū dicebat thobias filio suo. fili mi de substantia tua nō aliena fac elemosinā: et noli auertere faciē tuā ab vllō paupere: ita em̄ fiet vt nec a te auertat̄ facies dñi. Tho. iij. Secūda expositio est ex parte intentionis dādi elemosinā. Dicitur manus dextera qñ intētio est recta. Quādo elemosina dat̄ solo amore et honore dei qui nobis fecit tot elemosinas: scz creando: prouidēdo: et thesauro sui sanguinis redimēdo. Ista intētio dñs man⁹ dextera. Uel cogitādo. Dabo mō istā elemosinā: vt qñ ego petā elemosinā ad portā paradisi de⁹ det mihi vñū fructū gl̄ie sue. Ista est ergo intētio recta. Caue ergo ne sinistra intentione. s. laudis vel vane gl̄ie facias elemosinā. Nesciat sinistra tua. s. in intentione vane glorie. Multa em̄ opera et magna perdunt̄ sinistra intētionē. Tertia expositio modus dādi elemosinā qui pōt esse bonus vel malus: dñs esse manus dextera vel sinistra. Bonus modus dādi elemosinā est qñ elemosinaque est opus pietatis dat̄ cū pietate: benignitate: et ex pura charitate tūc em̄ dat̄ cū dextera. Qñ vero malo mō fit dat̄ vt panis cani v̄l qz fingunt se non audire pauperē vel cū indignatione ex ip̄ortunitate petētis: tunc datur in sinistra. Iō dicit textus. Te aut̄ faciēte elemosinā et c. Ideo seruandū est consilium apostoli dicentis. Unusquisq̄ prout destinauit in corde suo. s. dare elemosinā: nō ex tristitia aut ex necessitate. Hilarē em̄ datorē diligit de⁹. ij. Cor. ix. Nota practica qñ vadit aliquis ad ecclesiam vt portet in manu qd̄ p̄posuit dare amore dei. Ecce q̄ redicit Te aut̄ faciēte elemosinā: nesciat sinistra tua quid faciat dextera tua. Et seruatur cōsiliū the-

Feria. vi. post diem cinerum.

matis. s. Attēdite ne iustitiā vestrā facia-
 tis corā hoibus. ¶ Dico tertio q̄ in par-
 te tertia euāgelij x̄ps dñs noster ostēdit
 facere iustitiā penitētiālē de aīa rationa-
 li nō corā hoib⁹ s; secreta. Cū oratis nō
 eritis sicut hypocrite vsq; reddet tibi. Di-
 cat̄ modus orādi antiquoz̄ hypocritaz̄
 in synagogis: vicis: z̄ in angulis platea-
 rū vbi gētes pueniebāt vt viderent: q̄ cū
 magis suspirijs z̄ gestib⁹ orabāt vt lau-
 darent. O de istis bñdictis de qb⁹ dicit
 x̄ps in euāgelio. Amē dico vobis: recepe-
 rūt mercedē suā. O stulti q̄ tā p̄ciosuz̄ io-
 cale: vt est oratio dabāt p̄ tā modico z̄ vi-
 li p̄cio. Jō x̄ps ostēdit modū orādi dicēs
 Tu aut̄ cum oraueris intra in cubiculuz̄
 tuū: z̄ clauso ostio ora patrē in abscondito
 et pater tuus qui videt in abscondito red-
 det tibi. Nota intra cubiculū tuū. S; cir-
 ca hoc posset aliquis dicere: q̄ nō est orā-
 dum in templo vel in ecclesijs. Rñsio q̄
 hoc intelligit̄ dupliciter. Primo mō con-
 sciētia dicitur cubiculū secretū: z̄ ista ora-
 tio fiat in ecclesijs. s. nō clamādo nec ma-
 gnos faciendo gest⁹ vt videamini ne alijs
 perturbentur: sed claudēdo ostium s; se-
 crete orādo. Et hoc debz̄ intelligi de ora-
 tionibus que fiunt in publico seu cōi. De
 alijs orationibus particularibus z̄ ceteris
 dz̄ se homo claudere in camera. sic in-
 telligitur textus. Sed posset hic aliquis
 arguere dicēs. Videt̄ q̄ dñs noster in do-
 ctrina sua sit sibi p̄p̄si cōtrarius. Quia di-
 cit in euāgelio hodierno. Attēdite ne iu-
 stitiā vestrā faciatis corā hoib⁹ zc. Et in
 alio loco dicit. Si luceat lux vestra corā
 hoibus vt videant opera vestra bona: et
 glorificent patrem vestrū qui in celis est.
 Mat. v. Videt̄ hic contrarietas. Rñsio q̄
 nō est ibi p̄trarietas: sed audi declaratio-
 nem. X̄ps cū sit dñs z̄ magister vniuersa-
 lis dabat doctrina hoibus taz̄ perfectis
 p̄sonis q̄ etiā imperfectis. Qz̄ habebāt
 alios instruere z̄ informare i vita spūali
 z̄ doctrina dicebat. Vos estis lux mundi
 Et loquebatur apostoli z̄ alijs personis
 perfectis quibus v̄tus adulationis non
 nocuit. Ideo ait. Sic luceat lux vestra. s.
 opera vestra z̄ catholica doctrina corā
 hominib⁹ vt videāt zc. ac si dixisset. Por-
 tate litteram regiam. i. doctrinā euange-
 licam sub sigillo bone vite: vt quilibet di-

cat pro certo iste seruat qd̄ p̄dicat: quia
 als non creditur sibi. Sed imperfectis z̄
 inchoatibus bonā vitam quibus v̄tus
 laudis posset nocere dicit. Attēdite ne iu-
 stitiam vestram faciatis coram homini-
 bus zc. Hec questio fuit semel facta bea-
 to Anthonio: q̄ eā declarauit isto modo
 Sicut magnus ignis non extinguit ven-
 to: immo potius etiam accendit: sed mo-
 dicum lumen modico vento extinguitur.
 Sic etiā magnus ignis ardētis deuotio-
 nis z̄ charitatis est in corpore perfectoz̄
 sed modicus in imperfectis: ideo statim
 extinguit̄ modico v̄to laudis: sed in per-
 fectis magis accendit̄ et augmentatur.
 Et nota de magno honore facto btō pe-
 tro cuz̄ veniret anthiochiam. z̄ de beato
 Joanne de exilio redeunte: et de beato
 Paulo in Galacia: vt patet ad Gal. iij.

Feria. vi. post diē cinerū. Sermo. ij.

Annūcia popu

lomeo scelera eoz̄ Esa. lviij.
 z̄ in epistola hodierna. In p̄-
 senti s̄mone. volo vobis oñ-
 dere et declarare aliqua graua peccata
 propter que deus est iratus contra nos
 Ideo mittit istas tribulationes pestilen-
 tiarum z̄ mortalitatum per mundum: Ut
 ergo ista peccata corrigātur z̄ cesset ista
 plaga: volo nunc ista peccata declarare.
 Sed p̄mo salutē virgo maria. Annūcia
 populo meo zc. Pro hui⁹ v̄bi declaratio-
 ne z̄ materie p̄dicāde introductione sciē-
 dum q̄ defectus z̄ vita z̄ peccata nostra
 in sacra scriptura nominant̄ diuersimod-
 de. Unde defectus qui fiunt cōtra proxi-
 mū immediate z̄ de directo: vt furari ip̄z̄
 diffamare: vulnerare se occidere dicunt̄
 iniquitates. i. nō equitates: qz̄ ibi nō ser-
 uatur equitas a deo nobis data dicente
 Diliges proximū tuū sicut teip̄m. Mat.
 xij. Alij defect⁹ sūt immediate z̄ de di-
 recto p̄tra corp⁹: sicut nimis comedere z̄
 bibere: inebriari z̄ hmōi. Jō dicit scriptu-
 ra. Propter crapulā multi obierunt: qui
 abstinens est adijciet vitā. Ecce. xi. xvij.
 Itē luxuria est cōtra corpus. Apostolus
 Omne pctm̄ quodcumq; fecerit hō extra
 corpus est: d̄ aut̄ fornicat̄: in corpus suū
 peccat. i. ad Cor. vi. Itē pctm̄ accidiē est
 cōtra corp⁹ ad instar ensis gladij seu fer-

Sermo

II.

fo. cxviii.

ri quod rubiginatur qm̄ nō seruit. idē est de corpe: iō laborate modo ordinatoꝝ. isti defect⁹ dñr pprie pctā. i. pctōꝝ acta fm̄ ethymologiā qz comedere bibere luxuriari: z ocari: sunt acta pecudū. Alij defect⁹ sunt q̄ fiunt imediate z de directo cōtra aīam q̄ nō tangūt pximuz nec corpus vt p̄sumptio supbia: q̄ solū tangūt: aīam: z etiā vana gloria: hypocrisis ira: inuidia: odiū: malitia: mala desideria: male cogitatiōes desiderioꝝ vindicte: nō sunt nisi venenū q̄ occidūt aīaz expellunt ḡfam dei q̄ est aīe vita. Eze. xvij. Aīa q̄ pecauerit ip̄a moriet̄. Ista pprie dicunt̄ delicta quasi derelicta: qz aīa dz diligēter custodiri z p̄seruari q̄si reliq̄a p̄ciosissima. Alia sunt q̄ imediate z de directo fiūt p̄tra deū q̄ sunt alijs maiora z grauiora: sicut iurare: renegare: blasphemare z hm̄i. Et ista dicunt̄ pprie scelera. p̄tz ergo differētia q̄ est inter defect⁹: vitia z pctā stricte loquēdo. Autoritas. Job petēs veniā a deo dicebat. Quātas habeo iniquitates z pctā scelera mea atqz delicta ostende mihi. Job xij. Mō ostēde mihi q̄ ad pctōꝝ correctionē necessaria sunt qz requirit ip̄oꝝ cognitio z n̄ sic seq̄tur correctio: de pctis q̄ fiunt singulr̄ cōtra deū: loq̄tur thema p̄dicatori dicēs. Annūcia pp̄lo meo supple tu p̄dicator scelera eoz: nō dicit iniquitates nec pctā nec delicta lz̄ sunt etiā annūciāda z corrigēda: s̄z scelera: iō iuxta p̄ceptuz dei mō volo vobis declarare z nūciare pctā q̄ fiunt p̄tra deū ex quibus veniūt iste tribulatiōes. Quā annūciationem faciam p̄ quandam figurā que habet̄. Ezech. viij. Ubi legitur q̄ in terra iuda z in ciuitate hierusalē venit magna tribulatio mortalitatis z pestilētie z populus orabat deū vt ip̄os iuuaret z tribulatio augmētabať. De quo pp̄eta dolēs z admirās plangens populuz orādo dicebat. O dñe z quare datis tot mala populo vestro. Tunc de⁹ volēs reuelare pp̄ete rationē z causam subito portauit eū in hierusalē vt videret peccata que ibi fiebāt cōtra deū. Et posuit ipsum in porta ciuitatis dicēs Respice. Et pp̄eta respexit: z vidit ibi idolū zeli ad puocādū iram dei. Et omnes gentes recurrebāt ad idolū. Cui dixit deus

ffili hols vides qd faciūt isti. Et pp̄eta. O dñe quale pctm̄ istud sufficit vt viuiat tot mala. Nō dixit deus: qz adhuc ostēdā tibi alia. Et duxit eū ad vnā magnā plateā ciuitatis muratā in circuitu. Et dixit sibi. ffode parietē z vide abominaciones quas isti faciūt. Qui fodit et vidit ibi diuersas imagines bestiaz pictas q̄bus senes ciuitatis dabant incensuz. Et dixit pp̄eta. O dñe nō miruz si mittit̄ mala zc. Postea duxit eū ad aliā plateā z ibi vidit mulieres plorantes z plāgētes adonidē fm̄ poetas deū amoris. O dñe dixit pp̄eta q̄le pctm̄ neqz mirū zc. Adhuc dixit de⁹ ostendam tibi amplī⁹. Et duxit eū ad plateam templi dicēs. Respice. Et ibi vidit gētes vertētes dorsuz tēplo dei adorātes ad oriētē. Et dixit pp̄eta. O dñe tā magnū pctm̄. Tunc dixit sibi deus. Ex his pctis ego faciaz supple vindictam in furore meo nec parcat ocul⁹ me⁹: nec misereborz cū clamauerint ad aures meas voce magna nō exaudiam eos. Ezech. viij. In q̄ figura deus ostendit pp̄ete quattuor scelera seu pctā que fiebant contra deū. Que significant z figurant quattuor peccata graua q̄ fiunt mō in mūdo contra deum imediate z de directo. Ex q̄bus veniunt ista mala. Et nos clamam⁹ ad deum z ipse claudit sc̄z aures. Ideo dicit Annūcia populo zc. Hec ciuitas est xp̄ianitas a dño iesu xp̄o fundata z edificata magnis laboribus: z multis p̄uilegijs z gratijs dotata. De qua dauid in ps. lxxxvj. Gloriosa dicta sunt de te ciuitas dei. Porta hui⁹ est baptismus: nec aliquis potest esse ciuis seu habitator huius ciuitatis: nisi intret per portā huius baptismi. Hec porta domini: sc̄z actiue z passiue: iusti intrabunt in eam. Et ibi datur fides xp̄o z abrenūciat̄ diabolo z pompis eius. Dic modū baptizādi. Sed hic ponitur idolum zeli qm̄ q̄ fidem xp̄o p̄missaz in nostr̄z necessitatib⁹ recurrim⁹ ad diabolū vel p̄ sanitate habēda: vel p̄ re perditā ad inueniēdū v̄l p̄ filijs habēdis v̄l si es̄z maleficiati statiz vaditis ad idolū. i. diuinū in quo est diabol⁹: cū quo diuin⁹ facit sua opera. Ecce idolū zeli ad prouocanduz irā dei qz rex indignaretur si aliq̄s iret per ciui

Feria. vi. post diem cinerum.

tate subtrahendo sibi pplm ⁊ trahedo ad suū inimicū. Quid faceret rex ꝑtra iluz ⁊ ꝑtra villā hoc facientē ⁊ ipm sustinentē tanqꝫ ꝑditore daret ipm ad furcā Ita facit diuin⁹ ꝑtra regē xpm cui subtrahit pplm ⁊ trahit ipm ad diaboluz. 3o corripianꝫ ⁊c. Dic qnō i oib⁹ suis necessitatib⁹ qlibet bon⁹ xpianus dz recurrere ad xpm qui sanat oēs infirmitates qz diabol⁹ non pōt aliquē curare veraciter sanādo: sꝫ a lesiōe cessando: vt legit in historia beati bartholomei. Ideo in sacra scriptura ꝑcepit de⁹ dicēs. Vir siue mulier in quib⁹ phitonicus vel diuinationis fuerit spūs morte moriant: lapidib⁹ obruet eos. Leui. xx. Et quare ois populus lapidabit. nunqd sufficeret vt cōbureret vel suspēderet ⁊c. Respōdeo qz diuin⁹ oibus nocet: qz ꝑuocat iram dei: ideo voluit de⁹ q nō ab vno solo homine sed a toto populo occideret. Ideo qn i vna villa vel patria sustinet vn⁹ diuinus ex illo peccato deus mittit tribulationes vel inundatiōes aquarū: vt ꝑtz de abyssō diluuij ⁊c. vl mortalitates: vt de rege Saul q̄ recurrit ad phitonissaz in endo: ꝑpter qd mortuus fuit ipse ⁊ didit regnū ꝑ se ⁊ suis. i. Paral. x. Mortu⁹ est Saul ꝑpter iniquitates suas: eo q ꝑuaricatus sit mādatū dñi quod ꝑceperat ⁊ nō custodierit illud: sed insuper etiā phitonissaz cōsuluerit nec sperauerit in dño ꝑpter qd interfecit eū: ⁊ trāstulit regnū eius ad dauid filium ysai. Uel si sit diuisio ꝑpter regimē. Dic quō illud indolū sigt domū consilij. Nota qz de⁹ ꝑcepit antiqtus moysi q domus cōsiliij esset in porta ciuitatis vt forenses possent eā statim inuenire. Quequidem dom⁹ est idolū zeli ad ꝑuocandū emulaciones seu inuidias. O quot inuidiez emulatiōes ⁊ zelotipie sunt in hac villa ex illo idolo qd oēs adorāt. Dicit vnus O ille fuit ꝑsiliari⁹ ⁊ ego nō fui qui sum de meliori gñe ⁊c. Om̄s laborāt vt habeāt regimē. Ex quo sequūtur mltā mala: inuidie: destructiōes: ꝑmunitatis ⁊ rācores. Ecce dānatio aiaruz ꝑpter multa ꝑctā q̄ ibi cōcurrūt. Primū est piuriū qd est mai⁹ peccatū q̄ homicidiū vt dicunt theologi. Et qn intrant in regimē iurāt q ꝑcurabūt bonū cōmunitatis fideliter

⁊ q corrigēt ꝑctā notoria: ⁊ nihil faciūt ideo sunt piuri. Scdm ꝑctm̄ est furtū: qz multa ex ambitione regiminis expēdūt Et qn sunt int⁹ volūt recuperare: ideo furant a cōitate q̄cqd possunt: qd est mai⁹ ꝑctm̄ ⁊ mai⁹ furtū: q̄ si reciperent furtiue a ꝑsona ꝑticulari: qz magis tenent diligere bonū cōicatis q̄ ꝑticularis ꝑsone. Tertiū ꝑctm̄ est dānū ⁊ restitutio cōitatis. Nota similitudinez de nauī q̄ ire debz vltra mare. Et ꝑsone tenēt ꝑsiliū quis erit patron⁹ nauis: ⁊ q̄s nauta: ⁊ q̄ marinary ⁊c. Sic in ꝑposito magna nauis triū coopturaruꝫ est cōitas. Prima coopertura secreta sunt religiosi i monasterijs absconditi. Scda est clericorū vbi sunt merces sacramētorū. Tertiā vbi fit exercitiū est laicorū. In qua opz pone re patronū. s. vicariū seu nautā subuicariū ⁊ marinarios. s. matures. Ideo in cōsilio quilibz dz attendere ⁊ respicere cōitātē ⁊ nō ꝑsanguinitatē nec amicitia vel partem: sꝫ vtilitatē ville: aks adorāt idolum. Ideo neqꝫ mirum si de⁹ mittit ista ⁊ ducit secū filios vestros. Idē faciet de vobis nisi vos corrigatis ⁊c. Scdm ꝑccatū q̄ ostendit de⁹ ꝑphete in platea ciuitatis fuit de imaginib⁹ ⁊ de illis q̄ dabant eis incēsus. Hoc ꝑctm̄ significat ludū texillorū. Quid sunt aliud taxilli q̄ imagines bestiarū depicte: q̄b⁹ maiores ⁊ seniores dant incensuz. Antiquitus solum ludēbant ribaldiz lenones ⁊c. Sed mō maiores ville sine aliqua verecundia ponūt se ad ludēdū ibi cuz ribaldis ⁊ emittūt incēsumꝫ sus celū: scz blasphemiarū ꝫ deum ⁊ virginem mariā ⁊c. Ex quo peccato veniūt multa mala ⁊ plaga mortalitatum. Antozitas. Vir multū iurans implebitur iniquitate: ⁊ non discedet a domo illi⁹ plaga. Eccli. xxiij. Idē de villa i qua de⁹ notorie blasphematur a qua non recedet plaga. Nota penam blasphematiū. Leui. xxiiij. Nota etiam historiā de illo sc̄to q̄ iuxta altare dei vidit altare diaboli vbi gētes ꝑfluebāt ⁊c. Dicūt quidā si ammouet ludus perdemus impositionē siue lucrū ⁊c. Sꝫ meli⁹ est ꝑdere impositiones q̄ corp⁹ et aiam ⁊ bona tꝑalia ꝑ tēpestates: ideo ꝑrouideatur ⁊c. Tertiū peccatum quod deus oñdit ꝑphete fuit de mulieribus plā-

Sabbato post diē cinerū. Sermo. i. fol. cxxx.

gentib⁹ adonidē ꝛc. hoc significat pctm̄ mulierū que mō plangunt ꝛ plorant qñ perdūt filiū vel filiā dilectā dicētes multa verba stulta ꝛ deum: cum tñ deberēt letari. Nunq̄d gauderetis si rex trāsiret per istā villā reciperet in curiā suā filiū vestrū ꝛ faceret ip̄m magnū dñz ꝛ dē de regina q̄ recipet filiā vestrā ꝛc. Sic mō rex xps seu papa iesus transit p villā et recipit in curiā suā filiū vestrū innocētē ꝛ bonū: vt ip̄m faciat magnū dñm maiorē q̄ sit hic rex vel papa. De hoc ergo plorat⁹ vos. ꝛo ap̄ls. Nolum⁹ vos ignorare de dormiētib⁹ vt nō cōtristemini sicut ceteri q̄ sp̄e nō habēt. i. Thes. iij. Sꝛ nō plorat⁹ nec plāgitis mortē aiāꝝ filiorū adultorū: q̄ dant se pctis blasphemie luxurie ꝛc. q̄ recta via vadūt ad infernū ꝛ nō curatis. ꝛo pōt vobis dicere filius vester qñ morit⁹. Nolite flere sup me sed sup vos flete ꝛ super filios vestros. scꝛ adultos. Lu. xxiij. Quartuz peccatū fuit illoꝝ qui verterūt dorsum ad tēplum: ꝛ adorabāt ad orientē. Ecce hic peccatuz de fractione festiuitatū. qñ gētes despicunt p̄cepta ꝛ ordinatiōes ecclesie tunc vertunt dorsuz ad tēplū dei: ꝛ adorauerunt ad orientē: fm̄ q̄ dicit dauid. Ori⁹ est sol ꝛ eribit homo ad opationē suam. Quando ergo gētes nō seruant festa sed faciunt negocia in foris ꝛ ferijs ꝛc. tunc vertūt dorsum temploꝝ adorant ad orientē: cū tñ deus optime diuisit tempus: qd̄ totum currit in septem dieb⁹ ꝛ dedit nobis sex dies ad laboranduz ꝛ vos vertitis vos ad orientē. s. orto sole vaditis ad agrū vestrū: veniā: forū seu feriā. Septimū diē deus retinuit sibi. s. dñicā: ꝛ vult q̄ illa die vertam⁹ faciem ad templū et dorsum ad orientem. Et vos facitis oppositū qz qñ dñz missa in q̄ oēs tenimini esse quidam stāt in platea ꝛc. q̄daz in vineis: q̄dam in lupanari: quidā in taberna ꝛc. O dicit deus ꝛ vos aufertis mihi tps̄ meū: ideo ego auferā vobis tps̄ vestruz. Ista ratione veniunt mortalitates qz ille qui debebat viuere quadraginta vel sexaginta annis morietur cras: et iō dicit ip̄e. Cū acepo tps̄ ego iusticias iudicabo. ps̄. lxxiij. Ecce hic pctā q̄ sum⁹ ꝛtra deū ppter q̄ veniūt iste tribulationes ꝛ mala: iō corrigant⁹ per bonas ordi-

nationes. ꝛ deus inuabit: als ecce quid dicit cū multiplicaueritis orationem vestram non exaudiam. Esa. i.

¶ Sabbato post diē cinerū. Sermo. i.

Ascendit ad

eos in nauī ꝛ cessauit vēt⁹ mat. vi. Post q̄ xps multa mirabilia fecerat in terra: fecit in mari qd̄ oñditur ab oib⁹ euāgelistis: vt ostenderet se esse dñz non soluz terre: sed etiā maris. Dicat breuē historia euangelij. modo vt intrem⁹ secreta: opz loqui de tribus.

Et primo de ista nauī posita in tam magna ꝛ valida fortuna.

Secūdo de hora qua venit illa fortuna.

Tertio de bono aduētū ꝛ trāquillitate ex pñtia qñ ipse intrauit nauē: ꝛ de isto tertio loquitur thema.

¶ Quātū ad pñm sciēdū q̄ fm̄ oēs doctores ꝛ gl. nauis illa i tā magno piculo posita sigt ecclesiaz militatē duplici rōne. Prima rō ex officio. Rō: qz sicut nauis portat psonas ꝛ merces de vno loco ad aliū: sic etiā ecclesia. Et q̄ nō nauigāt cuz ista nauī oēs pereūt sicut tpe noe pierūt oēs q̄ ex arcā inuēti fuerūt. Ecce officij hui⁹ nauis. iō Salomō ad litterā de ecclesia dicit. facta ē quasi nauis istitoris de lōge portās panē suū. Prouer. vi. Ecce q̄ ppter offm̄ ecclesia dñz nauis vt cōiter dicūt doctores. Secūda rō est subtilior q̄ nauis sigt ecclesiaz: ꝛ si volum⁹ attēdere ad formā seu figurā nauis q̄ est in pñcio: hoc est in proza angusta: i medio lata: i in fine. s. in puppi angusta. Recte nauis sigt ecclesiaz militatē: q̄ est hm̄i forme: ꝛ dñs noster iesus xps est quasi prae sine anterior pars nauis vbi cōiungunt due tabule. s. duo ap̄li: vt petr⁹ ꝛ andreas qui fuerūt p̄mi ap̄li xpi. deinde vndeciz apostoli. i. ad Cor. xv. Deinde creuit p lxx. discipulos deinde p tria milia puer soꝝ. Act. ij. sic tādē creuit paulatim per totū mūdū. Qz in oēm terrā exiuit son⁹ eorum. s. predicatiōis. ad Ro. x. Sed iā diu est q̄ nauis ecclesie angustatur ꝛ restringit circa finē. Nota hic decē diuisiones ipsius christianitat⁹ itm̄ qd̄ dicit xps iesus filius hominis cum venerit putas ne inueniet fidem in terra. Lu. xviij. Prz

Sabbato post diem cinerum.

ergo q̄ ecclesia militās dicit̄ nauis nō solū p̄pter officiu: sed etiam p̄pter formā ⁊ figurā. Et totū hoc tāgit̄ in dicta autoritate facta est. s. ecclesia militans quasi nauis inilitoris. Ecce formā. De longe portās panē suū. s. merces. Ecce officiu sed agit̄ fluctibus. Est enim in magno piculo nauis. s. ventorū. Hoc clare potestis videre si vultis cogitare ad hoc qd̄ dico. Qñ em̄ vacat vnus magu⁹ ep̄atus: statim reges ⁊ dñi t̄pales rogāt p̄ indignis etiam cum minis vel mune re. Unde papa vidēs q̄ rogāt p̄ idigno qui nesciret custodire tres capras: tribulatur. Itē iā videtis qualiter ordinatio nes ecclesie seruātur: qz despiciuntur libertates ⁊ immunitates ecclesiasticē frā gunē. Nā q̄libet reputat se dignū ad maiorē mūdi prelationē. q̄libet seruat de ordinationib⁹ ecclesie. put vult ⁊ sibi plz: nihil aliud. Ecce quō nauis est i magnis periculis. Itē em̄ verificat̄ illud qd̄ dicit̄ Matth. xiiij. Nauicula aut̄ i medio mari iactabat̄ fluctib⁹: erat enim cōtrarius ventus. Quarta aut̄ vigilia noctis venit ad eos ambulās supra mare. Et videntes eū supra mare ambulātē: turbati sunt dicētes: qz fantasma est. Et pre timore clamauerūt. Statimq̄ iesus locut⁹ ē eis dicēs. Ego sū nolite timere ⁊c. Quā tū ad secūdū vidēdū est de hora in qua venit illa fortuna. Nāz dicit̄ textus. Et cum sero esset erat nauis in medio mari. Itē autē solus erat in terra. Et videns eos laborantes in remigādo. Erat enīz prius eis ventus. Occasus solis facit vesperū. Modo videam⁹ in q̄ hora diei sumus. Dicat̄ q̄ sicut sol radiās sup terrā facit diē artificialē: ⁊ qñ irradiat valles ⁊ torrētes ⁊ colles adhuc est mane: s; qñ nō irradiat r̄tices mōtiū: nec valles tūc est sero. Ad p̄positū in sacra scriptura x̄ps d̄z sol. Itēo dicitur virgini marie. ffelix nāq; es sacra n̄go maria ⁊ oī laude dignissima qz ex te ortus est sol iustitie x̄ps de⁹ noster ⁊c. Modo ad cognoscēdū in qua hora sum⁹ diei. s. duratiōis hui⁹ mūdi videam⁹ an radij solis. s. x̄pi irradiāt torrētes valles ⁊c. Torrentes sunt laboratores triplici ratiōe. Primo qz sicut torrētes sunt asperi ⁊ petrosi sic etiā vita laboratorū aspa est ⁊ dura ⁊ pe

trofa. Scda ratio est qz torrentes aliqui abundāt aquis: aliqui nō. Sic laboratores aliqui abundāt bonis t̄pali⁹ aliqui nō: ex cicitate vel als. Tertia ratio est: qz sicut torrētes sunt i inferiori pte terre sic rustici ⁊ laboratores sunt deiecti: tōi bus alijs inferiores im̄ q̄ pōt dici dictū danielis. Imminuti sum⁹ plus q̄ om̄s gētes sumusq; hūiles in vniuersa terra. Dañ. iij. S; mō iā torrētes ⁊ laboratores nō irradiante sole iesu x̄pi. Aniqu⁹ tñ irradiabāt: qz erāt deuoti. Nā quolibet mane sero orabāt vir in vno āgulo ⁊ mulier in alio. Nota quō primo se signabat̄ deide dicebāt. Credo i deū sciebāt bene pater noster ⁊ Ave maria. et decem p̄cepta legis. nā ista est sciētia laboratorū. Mō aut̄ nesciūt se signare: nec sciūt credo in deū nec pater noster: nec ave maria: nec etiā aliq̄ bonū: s; bene sciūt sortilegia p̄iuratiōes: ⁊ vanitates sciūt ēt qd̄ denarij sūt i vno floreno. Itē iā sole iustitie ab istis torrentib⁹ retraxit radios suos. Itē antiqtus quolibet die audiebāt missaz in auroza. Deinde ibāt ad sua negocia: s; modo nec i dñica nec in alijs dieb⁹ volūt audire missam. et si forte veniūt iam pransi ⁊ tarde veniunt ⁊ qñ sunt in ecclesia nō faciunt nisi loq̄. Itē antiqtus cōicabāt quolibet die dñico deuote ⁊ p̄cessionaliter. mō autē non nisi semel in ano. ideo dauid. Nescierūt neq; intellexerūt in tenebris ambulant mouebunt̄ omnia fundamenta terre. in ps. lxxxj. Mō videam⁹ an radij solis iustitie illuminent valles. Valles dicūtur omnes homines diuites: ideo qz vallis est terra delitiosa ⁊ abundās: nā talis est vita diuitū: pinguis ⁊ dilitiosa ⁊ abundās ideo dauid i ps. Valles. i. diuites abundabūt frumēto. ps. lxxij. Sed iā ab istis recessit sol iustitie. i. gratia dei misericordiez r̄tatis. nā antiqtus diuites querebant si erat aliquis qui venisset ad paupertatem vt possent eū iurare in aliquo. Sed modo vellēt sibi inuicē auferre oculos. Antiqt⁹ si diues videbat agrū vel vineā alicui⁹ icultā vl̄ filiā alicui⁹ adultā i mediate dicebat sibi: qre non seminatis agrū ⁊c. s; q̄ viuet ⁊c. Et statim mutuabāt semē ⁊ pecunias: maritabāt puellas virgines. S; modo si paup laborator qui

habet domū plenā filijs idiget pecunia pane et vino ꝛc. ꝛ venit ad diuitē vt recipiat ꝛc. Nota vsuras q̄s faciunt. Itē q̄ vidēt viduā v̄ puellā pauperē: laborāt q̄ fiat meretrix. Ecce quō sol iusticie recessit ꝛ verificatur v̄bū xp̄i dicētis. Qm̄ abūdabit iniquitas: refrigescet charitas m̄ltorū. Mat. xxiiij. Itē videam⁹ an radius solis tangit costas. Coste dicūt esse simplices p̄sbyteri. Rō: q̄ sicut coste sunt torentib⁹ ꝛ vallib⁹ altiores: ꝛ mōtib⁹ ꝛ collibus proximiores: ꝛ sic simplices clerici sunt pp̄lo altiores i dignitate ꝛ sanctitate ꝛ magis iungunt monti: scz xp̄o. Itē dicit scriptura de eis. Separauit vos deus isrl̄ ab om̄i pp̄lo: ꝛ iūxit sibi vt seruiretis ei in cultu tabernaculi ꝛ staretis coram frequentia populi. Nume. xvi. Sꝫ mō ab istis retraxit radios suos sol iusticie: nā antiquit⁹ irradiabantur deuotionē ꝛ scientia: sꝫ modo quasi nullam habēt deuotionē vel sciāz immo sunt ignorantes. Et iā verificatur de eis p̄pheta dicens. Sacerdotes ei⁹ cōtempserūt legē meā: ꝛ polluerunt sanctuaria mea. Inter sanctum ꝛ p̄phanū nō habuerunt distantiam inter pollutū et mundū non intellexerunt ꝛ a sabbatis meis auerterunt oculos suos ꝛ coinquinabar in medio eorū. Eze. xxiij. Mō videam⁹ an irradiet colles sol iusticie. Religiosi dicunt colles. Rō: nā merces que portant de loco ad locū trāseunt p̄ colles sic etiā merces celestes. s. sanctarū doctrinarū veniunt ad nos p̄ religiosos. Itē q̄ via seu transitus p̄ colles est angusta talis dꝫ esse vita religiosorū stricta et apa per penitentiam. Et iō dauid in ps. lxxiij. Pinguescent speciosa deserti ꝛ exultatione colles accingent. Nota quā antiquitus religiosi seruabāt obedientiā: paupertatē: ꝛ castitatē: ꝛ oēs ceterimonias: q̄ tunc sol iusticie tangebāt colles: sed mō seruant obedientiā: scz de capone. Sꝫ si vltra voluntatē p̄cipit aliqd̄ statim sequuntur appellatiōes ꝛc. Itē tenēt paupertatē siue indigentiam in his q̄ nō p̄nt acq̄rere. De castitate autē ꝛ de ceterimonijs ipsi sciūt quō viuūt. Itē ergo ad optimates ꝛ loquar eis: ipsi em̄ cognouerūt viā dñi ꝛ iudiciū dei sui. Et ecce mag⁹ hi sunt p̄fregerūt iugū: ruperūt

vincula. Hiere. v. Itē trāsiuit ergo hora vespere ꝛc. Itē videam⁹ an sol iusticie tēgat mōtes iue summitates mōtium: ꝛ isti sunt prelati siue dñi tpales. Rō: q̄ sicut montes eminent sup̄ terram. sic p̄lati ꝛ dñi sunt alti eminentes ex dignitate ꝛ dñi tpali. Videam⁹ mō an illuminātur a sole iusticie: qm̄ antiquit⁹ p̄lati nō dabāt p̄latiōes: dignitates vel bñficia nisi bonis p̄sonis scis ꝛ dignis ꝛ illos cogētes: ꝛ pl⁹ curabāt de aiab⁹ q̄ de redditib⁹. Nota mō quā sit iuxta illō apostoli. Oēs q̄ sua sunt q̄rūt: nō q̄ iesu xp̄i. ad phil. ij. Itē de dñis tpalib⁹. nā antiquit⁹ p̄uabāt iusticiā ꝛ p̄tēbant de p̄p̄ris redditib⁹ quos etiā diuidebāt: scz p̄ seipsis: p̄ deo ꝛ pauperib⁹. Sꝫ modo nota de iniusticijs ꝛ exactionib⁹ q̄s faciunt. Itē em̄ verificatur illud dictuz p̄phetiā di. Principes tui infideles focij furū. Oēs diligunt munera: sequunt retributiones pupillo non iudicant: ꝛ causa vidue non ingreditur ad illos. Esa. j. Nunquid ergo videtur vobis si sumus in fine diei: ꝛ in occasu solis. Ecce qualiter illa fortuna nauis i sero figurabat fortunā finis mūdi q̄ dicit sero. Et ideo dꝫ. Cum autē sero factū esset dixit dñs vinee procuratori suo. Uoca operarios et redde illis mercedem suam. Matth. xx. Quantū ad tertium ꝛc. vidēda est tranquillitas ventura ex christi presentia cū dicit thema. Ascendit ad eos in nauim ꝛ facta est tranquillitas magna: ꝛ cessauit v̄tus. Et nota hic historialiter quomō xp̄s in q̄rta vigilia noctis descendit de mōte ad discipulos qui erāt i mari. Ita mō in isto sero: scz in fine mūdi: vt ex p̄dictis p̄z qm̄ nauis ecclesie periclitatur: dñs iesus descendit de monte altissimo celi empirei vbi modo interpellat p̄ nobis apud p̄rem ostendēs patrilatus et vulnera ꝛ virgo maria ꝛc. De isto mōte ex alia pte dicit dō. Quis ascendet i mōtē dñi ꝛc. p̄. xxiiij. De isto mōte descēdet in die iudicij supra mare hui⁹ mūdi: q̄ nō descēdet i terrā: sꝫ i aerē. Auctoritas hic ihs q̄ assumpt⁹ est a vobis i celū: sic veniet quēadmodū vidistis eū eūtem in celum ꝛc. Act. j. Dicat qualis timor et tremor erit tunc p̄tōrib⁹ in eius aduētū intātuz q̄ dicit p̄pheta. Ecce venit dicit

dn̄s exercitū. Et quis poterit cogitare diem aduentus eius: et quis stabit ad vidēdū eū. Ip̄e em̄ quasi ignis p̄flās: et q̄ si herba fullonū. Et sedebit p̄flās et em̄ dās argētū: et purgabit filios leui. Subdit. Ego accedā ad vos in iudicio: et ero testis velox maleficis: et adulter: et p̄iuris: et calumniant̄ mercedē mercenarij et humiliant viduas et pupillos et opprimunt peregrinū: nec timuerunt me. Malach. iij. O qualis timor erit illis. S3 bonis dicet. Ego suz nolite timere p̄fidite. Si mali timent nō erit mirū: qz videbūt eoz dānationē paratā q̄ quos dabit sententiā dicēdo. Discedite a me etc. Deinde data sn̄a ascēdet in nauiculā. i. totā ecclēsiā xp̄ianā: et secuti sunt eū eius discipuli. i. boni: et statim fuerūt ad aliam terrā: vt d̄z Jo. vi. Sic erūt boni xp̄iani p̄tingentes ad terrā illā. De qua dicit dauid. Portio mea domine sit in terra viuentium: et tunc cessabit ventus tribulationū et infirmitatum: et erit trāq̄llitas eterna. Jo d̄z. Absterget de⁹ oēm la chrymā ab oculis sc̄torum. Apoca. viij.

¶ Sabbato post diē cinerū. Sermo. iij.

Erat nauis in medio mari. Mar. vi. Nota mystice q̄ penitentia d̄z nauis prop̄ quattuor que h3 ad instar nauis: sc3.

- Diuersam figuram.
- Grandem mensuram.
- Altam staturam.
- Incertam venturam.

¶ De hoc q̄rto mō dicit p̄positū thema. Erat nauis etc. Quantū ad p̄mū nauis nō h3 vnā figurā vniformē sicut alia edificia quadrata vel rotunda et hm̄ōi: s3 in p̄ncipio est stricta: in fine etiā stringitur: h3 nō tm̄ q̄stū in p̄ncipio: et in medio est lata. Sic p̄nia in p̄ncipio inchoādi est stricta. Luc. xij. Cōtēdite intrare p̄ angustā portā: qz dico vobis mlti q̄rent intrare et nō poterunt. Postea propter assuetudinē et adiutorium gr̄e dei fit spaciosior. puer. iij. Viā sapientie mōstrabo tibi: et ducā te p̄ semitas eq̄tatis: q̄s cū ingressus fueris nō artabūt gressus tui: et cures nō habebis offendiculū. Tandē p̄pter debilitatē carnis incipit artari ali-

quātulā. Jo puer. vi. Fictā est quasi nauis institoris de lōge portās panē suū. Quantū ad sc̄m p̄nia est q̄si magna nauis. s. triū coopturaz. P̄ria inferior et secretior est cordis p̄tritio. Hier. xv. A facie man⁹ tue sol⁹ sedebā qm̄ amaritudine replesti me. Sc̄da est oris p̄fessio. p̄uer. xvij. Qui abscōdit scelera sua nō dirigetur: q̄ aut̄ p̄fessus fuerit et reliquit ea: mltaz p̄sequet̄ etc. Tertia est opis satisfactio. Luc. iij. Facite fruct⁹ dignos p̄nie. Jo p̄nia est illa maxima nauis noe. De qua Gen. vi. Cenacula et tristega facies in ea. Quantū ad tertiū altitudo huius nauis est maxima p̄pter malū crucis quo velū extēsus est caro xp̄i mūdissima. Absq̄ hoc malo nō nauigat. Jo. xv. Si ne me nihil potestis facere. Sabia q̄ p̄cipue defenditur nauis est titul⁹ triumphalis cruci supposit⁹. Juxta illō puer. xvij. Turris fortissima nomē dñi ad ipsum currit iust⁹ et saluabit̄ vel exaltabit̄. Jo Can. viij. Statura tua assimilata est palme. Quantū ad quartū q̄diū nauis est in medio mari p̄pter innumera picula incert⁹ est euentus eius donec puenit ad portū. Eccl̄s. ix. Sunt iusti atq̄ sapientes et opa eoz in manu dei: et tamen nescit hō vtrum amore an odio dign⁹ sit: s3 oīa in futurū seruantur incerta. S3 optimū remediū secure gubernatiōis oñditur in euangelio: sc3 assumere secus xp̄s. Nota historiā breuiter. Christus autez assumit̄ in eucharistia. Jo. vi. Qui māducat meā carnē et bibit meū sanguinez h3 vitā eternā. Jo hic in euāgelio. Confidite: qz ego suz. Nolite timere: et ascendit ad illos in nauī: et cessauit v̄tus. Vñ dicere pōt fidelis penitens a q̄ xp̄s sumitur p̄ eucharistie cōmunionē. Si ambulauero in medio vmbre mortis nō timebo mala quoniā tu mecum es. ps. xxij.

¶ **A**ccesserūt an-

geli et ministrabāt ei. Mat. thei. iij. Sanctus euangelium hodiernum declarat nobis de sancto ieiunio iesu christi quattuor puncta vt sequitur. Primo locum conuenientem. Sed o temp⁹ sufficiens p̄ qd̄ ieiunauit.

Biblioteca Valenciana

Tertio moduz expedientem quomodo ieiunauit.

Quarto fructum prouenientem ex ieiunio.

Et de isto quarto loquitur thema. Accesserunt angeli etc. fructus enim qui sequitur ex ieiunio: quia angeli accesserunt etc. Dico primo quod euangelium hodiernum declarat nobis de sancto ieiunio iesu christi convenientem ubi ieiunauit. Unum sciendum quod quoniam christus voluit quadragesimam ieiunare noluit eam ieiunare in ciuitate bethleem ubi fuit natus nec in templo ubi fuit presentatus: nec in nazareth ubi fuit nutritus: nec inter homines: sed in deserto quod est habitatio bestiarum. Et hoc dicitur principio euangelij. Ductus est iesus in desertum a spiritu: volens supple ieiunare: et iste locus fuit valde conueniens. Ratio: propter convenientiam quam habet locus desertus cum fine ieiunij. nam ieiunium ordinatur ad triplicem finem. scilicet ad

- Refrenationem.
- Liberationem.
- Meritum.

Primo ad refrenandum scilicet vitia et peccata que pro maiori parte accidunt ex carnis inclinatione propter hoc ordinata fuerunt ieiunia. scilicet ad refrenandum. Nam sicut homini stulto et armato auferuntur arma cum quibus multis nocuit: sic etiam corpus hominis stultum armatum cibo et potu et alijs delectabilibus que nobis deus dedit ad necessitatem nature indiscrete sumptis multoties occidit animam. Ideo sibi subtrahi debent prudenter et ammoueri. Secundo ordinantur ieiunia ad liberandum. scilicet animam que quodammodo est unita corpori multum a corpore impeditur in bonis. scilicet spiritualibus. Et ideo dicitur. Corpus quod corrumpitur aggrauat animam. Sap. ix. Ideo ut anima sit libera ad operandum spiritualiter deprimatur caro scilicet per ieiunia: et sic anima eleuatur liberare in deum. Sicut de statera: nam quando una pars deprimatur: alia eleuatur et e converso. Tertio ad merendum et acquirendum thesaurum spirituale. quoniam sicut per totum annum homo laborat pro necessitate corporis sic ieiunando ad meritum isto sancto tempore laboratis pro anima. Unum apostolus. Unusquisque propriam mercedem accipiet secundum suum laborem. scilicet ad Cor. iiij. de omnibus istis rationibus vide auctoritatem beati Gregorius dicentis. Qui corporali ieiunio vitia comprimis. Ecce pri-

mu. scilicet refrenare. Metem eleuas. Ecce scilicet animam liberare. Virtutem largiris et premia. Ecce tertium. scilicet mereri. Huic triplici fini ieiunij valde conuenit locus desertus: ubi vitia comprimuntur: quia non habetis occasiones peccandi: nec oculis videndo etc. et sic de alijs sensibus. Propter ergo quod desertus est locus conueniens ieiunio. Ideo super illo verbo. Ductus est iesus in desertum a spiritu dicit beatus Gregorius in homilia hodierna. Dubitari enim solet a quibusdam a quo spiritu ductus est iesus in desertum. Vere et absque ulla questione conuenienter accipitur ut a spiritu sancto in desertum ductus credatur. Sed diceret aliquis. Iste rationes non sunt ad propositum de christo qui in suo corpore nunquam habuit malas inclinationes. Item nec ex carne impediatur ex anima quoniam haberet perfectissime suas fructiones. Item quia iam meruit in quantum deus et in quantum homo. Ratione quod quodammodo ad personam christi bona est ratio scilicet ipse hoc fecit ut daret nobis exemplum. scilicet ut tempore ieiunij vadamus ad desertum dimittentes ciuitates: villas: et ciuitates: quod sic intelligendum est ut in sancto tempore dimittamus negocia temporalia: questiones et discordias etc. De hoc modo omnibus. Et primo religiosi et clerici in hoc sancto tempore satis sunt occupati circa horas et officium. Laboratores vero in hoc sancto tempore debent summo mane audire missam et sermonem si predicatur in aliquo loco et post negocium ut possint prouidere filiis et domibus suis. Diuites autem surgant in aurore ad adorandum. Deinde audiant missam maiorem et sermonem: et post dicant psalterium post missam orando et hora prandij erit perfectum. Illi diuites qui nesciunt psalterium post missam orando perquirant ecclesias: monasteria et hospitalia: ubi conuenerunt magne indulgentie. Post prandium vero possunt dormire. Deinde ire ad completorium: et post dicere vespas vel septem psalmos penitiales: vel per nos etc. Et isto modo homo vadit ad desertum. Et istum modum tenuit dauid rex ille magnus dicens de se. Ecce elogium fugiens et mansi in solitudine. Expectabam eum qui saluum me fecit: a pusillanimitate spiritus et tempestate. ps. liiij. Non legitur quod dauid ex quo fuit coronatus fuerit in deserto: sed mansi in solitudine camere sui palatii elongatus a negociis: et ad quem finem ostendit.

q

Expectabam euz qui saluū me fecit. Et fructus meritorū a pusillanimitate spiritus. Ecce libertas anime. et tempestate supple malarū inclinationū carnis. p̄t̄ ergo locus conueniens p̄ ieiunio. Dico secundo zc. q̄ t̄ps̄ sufficiens fuit. s. q̄draginta dieruz. Nā dicit textus q̄ cū ieiunasset quadraginta dieb⁹ z quadraginta noctib⁹. Et quare dixit q̄draginta noctibus. R̄ndeo q̄ hoc d̄r̄ ad differentiaz ieiunij iudeoz qui antiquit⁹ p̄ diē ieiunabant: z de nocte comedebat ad sufficiētā sicut mō faciunt agareni. Nō credatis q̄ tale fuit ieiuniū xp̄i in illis quadraginta diebus z quadraginta noctib⁹ q̄ nihil gustauit. T̄ps̄ t̄m̄ q̄draginta dierū z noctū fuit sufficiens. R̄ō: q̄ iā scitis q̄ oia p̄cepta dei sunt decē in quib⁹ oia alia includuntur fundamenta. Sicut em̄ deus dedit decē digitos corpi ad opandū oia: ita dedit aie decē p̄cepta q̄si decē digitos ad opandū meritorie. Ita aut̄ p̄cepta frangim⁹ quadrupliciter: sc̄z cogitatione: locutiōe ope z omissione. Cogitatione em̄ frangim⁹ duo p̄cepta singulariter. s. illud. Nō cupisces uxorem pximi tui: q̄ nō sufficit seruare corp⁹ mū dū ab illa opatione: sed etiā aiam a cogitatione. Secūdo illud. Nō cupisces domū pximi tui: nec aliqua q̄ illi⁹ sunt. Ex cōcupiscētia em̄ oriunt̄ diuisiones z guerre. z ideo d̄r̄. Radix oim̄ maloz est cupiditas. s. ad Ti. vj. Locutiōe aut̄ frangimus alia duo p̄cepta. s. illud. Nō assumes nomē dñi dei tui in vanū: q̄ nunc̄ est iurandū nisi ex necessitate vel utilitate. Itē illud. Nō falsum testimonium dices. s. quacūq̄ causa nec in iudicio nec extra. Opatione frangim⁹ quattuor. s. Nō adorabis deos alienos. Nō occides. Nō mechaberis. Nō furtū facies. Omissionē aut̄ frangim⁹ duo. s. festa nō sanctificando: z parentes non honorando. Ecce ergo q̄ istis quattuor modis frangim⁹ decē p̄cepta z quater decies surgit in numerū quadraginta p̄p̄ hoc facim⁹ quadragintadies de p̄nā: q̄ q̄ter decies occasione carnis peccam⁹. Et ideo Grego. per voluntates mortales corpis p̄ceptis dñicis cōtrahim⁹ q̄ p̄ decalogū sunt accepta q̄ ergo p̄ carnis desideria decalogi mādata p̄tēpsimus di-

gnū estyt eādē carnē quater decies affligam⁹. Ecce ergo t̄ps̄ sufficiens q̄ xp̄s ieiunauit dādo nobis exēplū. Mō est hic q̄stio tripartita de xp̄o cū xp̄s in deserto ieiunauit q̄draginta dieb⁹. Et p̄ma q̄stio ē vbi dormiebat. Sc̄da q̄d faciebat. Tertia quā societate habebat. Mō audite deuote. nam euāgeliste nō dicūt. expresse vbi tunc dormiebat: sc̄z multoties de figura elicit̄ v̄itas. sicut de spica excutitur granū. Hec xp̄i dormitio i deserto figurata fuit in p̄riarcha Jacob. q̄ cū fuisset pegrinus z viator de chanaan in mesopotamiā: z trāsiret per pres huius deserti: i nocte q̄n̄ voluit dormire suppo- sinit sibi lapidem capiti: z in nocte vidit celū apertū z scalā zc. Dic historiam vt habet Gen. xvij. Jacob vt dicūt oēs doctores significat xp̄m scala nō p̄niam h̄ns q̄draginta grad⁹ ieiunij. z q̄dā ascēdunt p̄tinuando ieiunium quidā autem descendūt frangendo ieiuniū. Et iacob excitat⁹ timuit ac tremuit de dicta visioe Cui diuinit⁹ fuit reuelatū q̄ xp̄s saluator mūdi ibi ieiunaret et dormiret. Tūc iacob dixit. Vere dñs est i loco isto. p̄t̄ p̄ma questio. Sed hic p̄tēplare modicū xp̄s incepit suū ieiuniū in crastinum epyphanie q̄n̄ mai⁹ frig⁹ viget z tūc dormiebat in terra: dando nobis exēplū q̄ in isto sacro t̄pe dimittam⁹ linteamina: culcitras z delectationes. Jō dauid. Beatus q̄ intelligit sup egenū z pauperez in die mala liberabit eū. dñs. Dñs opē ferat illi sup lectuz doloris eius in. ps. xl. Sc̄da q̄stio: q̄d faciebat xp̄s hō: tum q̄ nō operabat̄ manib⁹ z staret q̄draginta dies: nunquid erat ociosus. Textus nō dicit clare quid faciebat: sed Lucas alibi dicit q̄d faciebat xp̄s i desertis dicēs. Factum est in dieb⁹ illis: exijt in montē orare: erat p̄noctās in orōne dei. Luc. vj. In somno ergo et orōne expendebat tēpus noctis. z de die q̄d faciebat. R̄ndeo q̄ in triō occupabat̄ sc̄z in legendo in cōtemplādo: z in orando. De primo ipse legebat in libro quē secū portabat semp̄ maiore tota biblia: sc̄z libro vite. s. scientie dei in quo scripta sunt oia q̄ vnq̄ fuerūt: sunt z p̄nt esse. Et q̄libet die iesus xp̄s legebat totū illū librum. legēdo primū capitulum: sc̄z de gl̄ia paradisi.

Et scdm de ordinatione angeloz. Tertiu de pena danatoru. Quartuz de pnia purgandoz. et sic de alijs. Item de naturis pisciu maris. De auibus in aere. de aialibus terre. Et oia ista videbat no solu in genere: sed etia in specie et indiuiduis. no solu vt deo: sz etia vt homo. De scdo stabat oia ista cotemplado. Quantu ad tertiu post predicta lectione et cotemplatione orabat dicēs ofonez qua postea nobis ofedit. scz Pater noster. Nam cepit iesus facere et docere. Act. i. et in persona nostra ipse dicebat Pf noster. Itēz dimitte nobis et c. qz sicut os loquit p pedibus et alijs membris: ita xps vt caput loquebat in persona membrorum. In his ergo debem⁹ tps huius quadragesime exemplo xpi expendere. Ideo dicebat. Opamini no cibum qui perit. s. negocia huius mudi: sed q permanet in vita eter nam. s. opera meritoria. Joā. vi. Tertia questio. Qua societatez habebat. Dico q feraru: bestiarū et latronuz. De bestijs dz. Marci. i. q in illo deserto frondoso erāt leones: vrsi: lupi: et multa alia aialia. Ait em̄ textus. Erat in deserto quadraginta dieb⁹: et quadraginta noctib⁹: et tentabat a sathana. Eratqz cū bestijs. Marci. i. Venio ad practicā: et potestis p vos cogitare q predicta aialia de die latitant in antris: et de nocte vadūt pascēdo. Et quando videbāt xpm possumus dicere sicut. de boue et asino qui christū adorauerunt sic etiam et c. Ecce societas xpi de nocte: de die habebat societatem latronum et malorum hominum. Nam istud desertū est inter hierusalem et hierico. de quo Luc. x. Homo quidā descendeat ab hierlm i hierico: et incidit in latrones et c. Hic loc⁹ hebraice dz adomin: et interpretat rubra siue ascensus rufoz. Iste locus est ille cruētus et sanguinari⁹ quo deuenit homo ille qui incidit in latrones. Et dz sanguinari⁹: qz ibi multi viatores occidebantur a latronib⁹. Cogitate qn latrones videbāt ipm a longe veniebāt ad eū visuri si forte haberet pecunias. Sz iesus xps mutabat eoz corda et volūtates et exhibebāt xpo magnā reuerentiā. Sic nos mortaliter debem⁹ stare inter bestias feras. s. pctoz: cogitādo quō vixistis vt bestia peccādo et c. In-

ter latrones cogitādo quō peccando furati fuerimus deo honorē et reuerentiā et timorē: et nobis attribuēdo honorē et grām. Propter hoc dicebat. Dō. Nō nobis dñe nō nobis sed nomini tuo da gloriam. in ps. cxij. Tertio videndus est modus expediēs quō ieiunauit xps qui vicit tētationē diaboli. Dicūt doctores et singulariter magister hystoriarū qn in baptismo xpi vox pris intonuit dicēdo. Hic est fili⁹ me⁹ dilect⁹. Luc. iij. tu es filius meus dilect⁹: in te pplacui mihi et c. Dicit qz diabolus audiuit istam vocē. et qz iam videbat diabolus tps messie cōpletū: et iō qn videbat xpi mirabilia cōcepit ipm esse filiū dei. Sed qn vidit ipm esurire credidit oppositū: ppter qd voluit ipm tentare. Et assumpta forma humana et habitu viri deuoti salutauit ipz. Cui rñdēs xps dicit. Bene veneris. nō credatis qz ita trūcate dixerit xpo. Si filius dei es. Sed euāgelista dimittit nobis vt ponam⁹ digitū ad practicā ideo notate eā. Et potestis cogitare qz qn diabolus venit ad xpm ipm salutādo dixit Aliqui opinantur qz tu sis fili⁹ dei. Naz filius dei antiquit⁹ mutauit h̄gā moyli in serpentē: aquā egypti in sanguinem. Exo. viij. vxorē loth i statuā salis. Gen. xij. Ideo si fili⁹ dei es dic vt lapides isti panes fiat. nō intelligatis qz diabol⁹ subito dixit. Si filius dei es et c. sed posuit se in verbis cū eo primo: in fine cōcludēdo qz si filius dei es et c. Et rñdēs iesus dixit. Scriptū est de se. s. nō in solo pane viuit homo: sz in omni h̄bo qd procedit de ore dei. Dent. viij. Ecce hic mod⁹ expediens. s. pro nobis. quia modo qn ieiunamus diabolus tentat nos dicens. Dic vt lapides isti panes. i. h̄ba dura et aspera comedamus per impatientiam si prandiū non sit paratum vel aliter et c. secūda tentatio. Victo diabolo in prima tentatione per xpm ex autoritate. nō in solo pane et c. diabolus sumpta occasione a dicta autoritate: quia verba dei pponūtur in templo. processu ad secundam tentationem dicens. Vis vt vadamus ad ciuitatem ad templū. Christus autem vt bonus miles volens se exhibere suo inimico in omni platea secur⁹ est eum vsqz ad templum vbi erat magnus

Feria. ij. post Inuocavit.

populus congregat⁹: et tūc dixit diabolus xpo Alis vt ascēdam⁹ supra pinnaculuz qz ibi magis secrete poterimus orare: et qñ fuerunt superi⁹: dixit diabolus xpo. Et quot gētes sunt hic et multi sunt hic qñ nō credūt te esse filiū dei: iō mitte te deoz sum: qz de te scribit. Angelis suis māda uit de te vt custodiant te in oībus vijs tuis. in pō. xcix. Ad quā xps dixit Scriptū est. Non tentabis dñm deū tuū. Hic xps dat exēplū psonis spūalib⁹ et deuot⁹ qñ diabolus tentat eos de vana gloria: ne cadāt sed stent fortes. Vidēs aut diabolus q xps excusauit se ne incurret vanā glīam: diabolus voluit eū aliter tētare: et dixit ei. s. xpo: vis vt vadamus ad desertū ad vnū montē satis altū vbi erimus solitarij et orabimus: et qñ fuerunt in mōte diabolus ostendit xpo oēs partes mundi dicens oīa esse sua et posse dare cui vult sed mentitur: et dixit. Hec oīa tibi dabo si cadēs adoraueris me. Xps aut qui in alijs tentationibus habuerat patiētiā auctoritatibus excusando se: in ista indignatus est: et clamauit dicens. Uade sathana. Scriptum est dñm deū tuū adorabis et illi soli seruiēs. Deute. vi. S3 qre hoc. dicit Chriſ. q alie tentatiōes tangebāt humanitatē sed adorare tangit diuinitatē: et ad coronā dei et. Dicit brūs Hiero. q xps dat hic nobis exēplū q iniurias ppias debemus patienter tolerare: s3 illas q tangūt deū cū indignatiōe icrepere. Chriſ. In ppijs iniurijs quēq; esse patientes laudabile est: iniurias aut dei vsq; ad adiūtū sufferre nimis est impiū. Nota hic de scio Ludonico rege frācie q plueuit cauterisare blasphemates deū. Sed mō verificatū est illud ppheticū. Esa. liij. Dominatores populi mei inique agūt dicit dñs: et iugiter tota die nomē meū blasphematur. Quarto ostendit fruct⁹ pueniens ex ieiunio in thēmate. cū dr. Ecce angeli accesserūt. et nota similitudinē: et poteris intelligere qualr fuit: qñ duo magni dñi seu pncipes faciūt duellū in cāpo clauso vbi rex tenet cāpum securū et amici et exercit⁹ vtriusq; expectāt finem hincinde: et facto plio victus cū suis fugit et seruitores et amici victoris cū gaudio ad eū accedunt sibi necessaria mini

strādo. Sic xps et lucifer maiores pncipes mundi: vt dicit magister historiay: s3 diuersimode. nā xps est pnceps scitay et lucifer iniquitatis: hodie fecerūt duellū: et de⁹ pater tenuit cāpū securū xps autē vt dicit Chriſ. precepit angelis vt ab eo elongarent ne a lucifero viderent. Idē fecit lucifer de suis: et soli ipsi duo intrauerūt cāpū. Et arma diaboli fuerūt tria s. lancea. ensis. et diga. Cū lancea supbie et vane glie cū ense gule: et cū gladio auaricie xpm tētavit et accessit. Nā ipse lucifer cū istis armis plures occiderat: sed xpo in nullo nocuerūt s3 vict⁹ fugit. Et tūc dicit thēma de xpo. Accesserūt angeli ad eū et ministrabāt ei et c. S3 i quo ministrauerūt ei. Nota illud quo xps magis indigebat erat cibus: ideo ei in hoc angeli ministrauerūt. Dicūt hic aliq de uoti pteplatiui q scī angeli iuerūt subito ad virginē mariam q nesciebat aliqd de filio suo nec vbi esset: q sibi dicebant preliū: et victoriā: que auditis rumorib⁹ victorie p dictos angelos: misit sibi prādium qd pro se parauerat: vt caules vel brodiū vt spinagia: et forte sardineta: rogās angelos vt qd sibi superat vel supesset ad ipsas reducerēt ad prādium. Ecce quō accesserūt angeli et ministrabant ei. Ita erit de nobis. nā mō sum⁹ in plio cū diabolo in cāpo clauso. s. in qdragesima si sumus victores de gula: vana glia: et auaricia: facto plio. s. in die pasche: accedent angeli. i. sacerdotes et ministrabūt cibū quē virgo maria parauit. s. materia liter: effectiue aut spūsanctus in coquina vteri virginalis. s. corpus xpi intra cortinā. i. in hostia cōsecrata. Ideo dicit xps. Vincenti dabo manna absconditū: qd nemo scit nisi q accipit. Apoc. ij. Feria. ij. post dominicam primam in quadragesima. Sermo primus.

Saturates

quidē a dextris. Mat. xxv. pro declaratiōe hui⁹ vbi et veniēdo ad materiā pdicāda est sciēdū q xps loquēs de suo aduētu ad iudiciū dixit. Cū venerit fili⁹ hoīs in maiestate sua et oēs angeli eius cū eo tūc sedebit sup sedē maiestatis sue et cōgregabunt ante eū oēs gētes et sepabit

eas ab inuicē sicut pastor separat oues ab hedis. et statuet oues quod dēz a dextris: hēdos autē a sinistris. Mat. xxv. nota in maiestate. nā in primo aduētū. s. p redēptiōe faciēda nō venit in maiestate s3 in humilitate et pauprate. Sed in scdo aduētū qm̄ veniet ad faciendū remuneratiōē nō veniet in humilitate et pauprate: sed in tāta maiestate et potestate q̄ totus mūdus tremet. Scitis qualiter. Nota per similitudinē de arbore in qua sunt volucres seu multe aues cātantes et saltantes: s3 qm̄ falco venit tremūt et timēt. Ita iste mūdus est sicut arbor faciēs fructus malos. s. vanitatū pōpaz et deliciarū: et quilibet vult colligere sinū vel capitium plenū quilibet tñ perquirat ista mūdā. In hac arbore oēs creature ad instar auū sunt ludentes: vt ptz in sole et luna et planetis. Dic de motu eoz et eclipsi et c. Itē de elemētis. Terra autē in vno tpe pducit herbas: plātas: flores: et fructus et in alio tpe totū dimittit. s. in autūno. Aqua aliqñ fluctuat et c. aliqñ non. Itē de aere. item mō volucres in vere cantāt et faciūt matrimoniū nā quelibet vult suā. ita q̄ oēs creature mundi vidētur ludere. S3 qm̄ veniet et euolabit falco seu aquila grādis. s. dñs iesus xps: totus mūdus timebit. Nā sol stabit i oriēte et luna in occidēte: ita qd nō mouebit se nec etiā stelle et oēs mōtes liq̄scent et c. ppter hoc ecclesia in persona cuiuslibet xpiani dicit. Libera me dñe de morte eterna et c. Si ergo celū et terra et alie creature impeccabiles q̄ nunq̄ preterierunt dei pceptū timebūt: dic qd facies o tu q̄ toties peccasti: quot iuramēta: quot corruptiones fecisti et c. Tūc pctōres vellēt poti⁹ esse in inferno: q̄ videre iudicē iratū Unde dicit Job in psona pctōris. q̄s mihi hoc tribuat vt in inferno ptegas me: et abscondas me donec pertrāseat furor tu⁹. Job. xiiij. Tūc dicēt mōtib⁹ et petris cadite sup nos et abscondite nos a facie sedētis sup thronum: et ab ira agni. Apo. vi. S3 illi de bona vita q̄ i hoc mūdo vixerūt fm̄ diuinā ordinationē et nō fm̄ ppriā inclinationē tunc nō timebūt: sed gaudebūt dicendo. Dñe istā diē desiderauit: ego mō ero gloriosus in corpore et aīa. et ideo dicēt. Gloria tibi dñe et c.

ideo xps. His autem fieri incipientibus respicite et leuate capita vestra. Glo. Exhilarate corda qm̄ appropinquat redēptio vestra. Luc. xxi. Scdo dicit. tūc sedebit super sedem maiestatis sue: qz iudex sedendo dat sniam. Ideo ipse vt iudex vniuersalis oīm sedebit iudicādo: nō in terra: sed in aere: vt ab oīb⁹ videat. Mali videbūt suā humanitatē: boni autē humanitatē et diuinitatē. Et sedebit cuz eo virgo maria et apli: et oēs illi q̄ tenuerūt vitā aplicaz. Autoritas. Ecce nos reliquimus oia et secuti sumus te: quid ergo erit nobis. Amē dico vobis: q̄ vos q̄ secuti estis me: in regeneratiōe cū sederit filius hoīs in sede maiestatis sue sedebitis et vos sup sedes duodecim iudicātes duodecim trib⁹ israel. Mat. xix. O q̄ntuz deberem⁹ laborare pro isto honore obtinēdo. Itē cōgregabunt aī eū oēs gētes et segregat oues ab hedis: et statuet oues q̄ dē a dextris: hēdos vō a sinistris. Ptz ergo thema. Et sup in materia morali: g illa die solū oues erūt a dextris. cū dicit Statuet et c. Ergo illa die melius erit eē ouē iesu xpi q̄ fuisse papā vel regē vel imperatorē. Modo ego video in sacra scriptura. q̄ ex quinqz virtutib⁹ hō efficitur et ostendit ouis iesu xpi: etiā si ante fuerit capra diaboli s3 per.

Simplicem innocentiam.

Amplam misericordiam.

Firmam patientiam.

Veram obedientiam.

Dignam penitentiam.

¶ Dico pmo q̄ prima virt⁹ et c. et hoc est qm̄ homo viuit simpliciter: nec nocet alī cui corde odiēdo: nec ore diffamādo: nec manibus percutiēdo: vel furādo: et iō talis vita dicitur simplex innocētia: q̄ facit hominē xpi ouē. Rō: nā sicut ouis non ferit cornibus vt taurus: nec mordet dentib⁹ sicut lupus: nec percutit calcib⁹ sicut equ⁹ sed simpliciter viuit. Sic etiam si vultis esse oues xpi neminem percutiatis cornibus. s. scientie vel potentie: nam cornu scientie feriunt notarij: iuriste: aduocati vel hoīes q̄ habēt magnā sciētā. Itē mercatores alios decipiēdo. Cornu autē potētie feriūt dñi et potētiores faciēdo rapinas vel iniurias et exactiones: ca-

q̄ iij

Feria. ij. post Inuocavit.

lūnias z opſſiones: z ideo auifa: qz ecce qđ dicit dñs ore dauid. Oīa cornua pctōz pfringā: z exaltabunt cornua iuſti. in ps. lxxiij. Itē nō mordeatis dentibus vt faciūt lupi: diffamādo mordēt famā pximi: dicēdo talis fuit hic. Ita qđ diffamare nō est niſi mordere. ideo diffamatores nō sunt oues xp̄i: sed lupi inferni. Itē ap̄ls. Oīs lex in vno sermone implet. Diliges pximū tuū sicut teipm. qđ si inuicē mordeatis z comedetis: videte ne ab inuicē psummami. ad Gala. v. Nota dñiam inter mordere z comedere: qz mordere est morsus dare: z comedere est totū trāsglutire. Mordēt illi qđ ad vnam ptē laudāt hoīem vel mulierē: z ex alia diffamāt dicēdo. Cognoscitis talē: o bonus homo est: z bona mulier: sed hz talē defectū. Ecce morsus de fama. Illi autē comedūt qñ non dicunt aliqđ bonū aliū laudādo: s; totū malū. Ecce quare dicit ap̄ls. Si inuicē mordeatis. Itē nō pcutiat pedib⁹ vt faciūt eq̄. Nā tūc calcāt pedibus qñ aliqđ despiciūt: ideo filij nō despiciāt parētes: nec parētes filios: nec iuuenes despiciūt senes: nec sani ifirmos nec diuites paupes: nec dñi vasallos: nec p̄lati clericos: z ecōtra: sed tāq̄ ouis inocēter se habeat q̄s ad oēs. Un̄ xp̄s. Videte ne cōtēnatis vnum ex his pusillis. Mat. xvij. Itz ergo qđ sit simplex innocētia. Innocēs quasi nō nocēs. nā tales erūt oues iesu xp̄i: z erūt ad dexterā cum angelis dei. Nota hic historiā dauid qđ lz fuerit sanctissimus: tñ peccauit in numeratione ppli ppter qđ de⁹ misit mortalitatē in pplō: ita qđ ifra tres dies mortui fuerūt. lxx. milia hoīesa. xx. annis et supra vltra paruulos z mulieres qđ forte fuerūt totidē. Vidēs autē dauid mortalitatē ppli in quo ipse puniebat: ip̄e magis volēs mori dixit. Ego suz qđ peccaui z ego inique egi: isti qđ oues sunt qđ fecerūt. Certatur obsecro man⁹ tua ptra me z ptra domū pr̄is mei. ij. Reg. vlti. Ecce hic simplex innocētia. Scđa vtus zc. Et hoc qñ de bonis tam tpalibus q̄ spūalibus sibi a deo pmissis lagit z distribuit indigētibus: z ex hoc efficit q̄s ouis xp̄i. Rō: qz inter oīa aialia ouis est animal magis beneficuz. Nā ouis exuēdo se lanā facit nobis mīam z beneficiū mīe: qz

quot pauperes induit ouis. Nam null⁹ nostrū fuisset indutus de lana nisi ouis dedisset nobis. Itz dat nobis lac ad comedendum z agnos etiaz zc. Itē si vultis ei assimilari eritis ouis xp̄i: dādo lanā sc; bona exteriora z tēporalia: sc; panā z vinū pecunias z vestes z hmōi. Si habetis pauperes in vestra villa seu vico detis eis de ista lana. Scđo dādo lac idest bona interiora z spūalia dādo bonā doctrinā ignorāti: sicut ego do vob; mō. Si habetis lac sciētie deuotiōis seu eloquētie det; nō habēti. No. p hoc historiā euāgelij: dicit em̄. Esuriui z dedistis mihi māducare: sitiui z dedistis mihi bere: nudus fui z cooperuistis me. Nota etiā in legēda beati martini legit qđ semel in via admirās de oue attōsa: discipuli quesierūt p̄ qđ miramini. Qui respōdēs dixit. Hec ouis cōpleuit pceptuz euāgelij dicēs. Qui habz duas tunicas det vnam nō hñti z qui hz escas s̄lr faciat. Luc. ij. Tertia virtus est firma patientia: z hoc qñ hō de iniurijs sibi factis vel dictis nō curat: nec vult recipere vindictā: imo oēs diligit gñaliter: z p oib⁹ orat. Hec virt⁹ facit hoīem ouē xp̄i. Ratio: qz ouis ē aial multū patiēs. qz comedēs si psequit vel pcutit nō se defēdit: s; vadit aliūde: nec vindicat se sicut canis vel capra: s; humiliter cedit. O bñdicta psona vir v̄l mulier qđ talē hz patiētā: et de nulla iniuria recipit vindictā: s; parcat vt de⁹ sibi parcat. Ideo ap̄ls. Si fieri pōt qđ ex vobis est cū oib⁹ hoīb⁹ pacē hñtes nō vosmetipos defēdetes. glo. i. vindicātes charissimi: s; date locū ire: scriptū est em̄. Mihi vindictā: z ego retribuā dicit dñs. Si esurierit inimic⁹ tuus ciba illū: si sitit potū da illi ad istar ouis Ro. xij. Nota mihi vindictā. Et ideo nō dz hō vsurpare regalia dei. als zc. Domini t̄pales z indices possunt facere et debēt facere vindictā iuridice cū p̄cessu qz iusticia fit sine peccato. Itē remissio i iuriarū est meritoria. Nā patiētes assumuntur xp̄o. de quo. Esa. liij. dicit. Sicut ouis ad occisionē duceť: z quasi agn⁹ corā tōdēte se obmutescet: z nō aperiet os suū. Ideo apostolus. Sequamini vestigia eius qui peccatū nō fecit nec inuēt⁹ est dolus in ore ei⁹. Qui cū maledicereť

nō maledicebat: cū pateret nō p̄minaba-
 tur. j. pe. ij. Quarta virt⁹ est obediētia. s.
 qñ hō in vita sua nō facit aliqd: nec cogi-
 tādō: nec loquēdo: nec opando. s̄m volū-
 latē z inclinationē suā: sed s̄m volūtatē z
 ordinationē diuinā: talis est ouis xp̄i. Rō.
 Nā iā videtis qualr oues sunt obediē-
 tes pastori. Nā vnus p̄ter vel puella fa-
 ciliter cū modica virga gubernat trigita
 vel quadragita oues. secus est de capris
 seu hedis: qz quelibet indigeret vno pa-
 store. Si ḡ in die iudicij vultis esse oues
 xp̄i: sitis obediētes pastori scz illi q̄ di-
 cit. Ego sū pastor bon⁹ z cognosco oues
 meas: z cognoscūt me mee. Jo. x. Vide-
 mus nūc quid precipit iste pastor. Primo
 q̄ viuamus humiliter. Mat. xi. Discite a
 me quia mitis suz z humilis corde. j. pe-
 tri. v. Humiliamini sub potēti manu dei
 s. pastoris vestri zc. Qui ergo vult ire p̄
 viā supbie nō est ouis xp̄i: sed capra dia-
 boli. Scōo q̄ vadam⁹ per viā misericor-
 die z liberalitatē dādo. Estote misericor-
 des sicut z p̄r vester misericors est. Da-
 te et dabit vobis. Luc. vi. Itē mutuādo
 ibidē. Mutuū date nihil desperantes:
 z erit merces vestra multa. Et eritis filij
 altissimi: quia ipse benignus est super in-
 gratos z malos. Lu. vi. Qui ergo inobe-
 diēter vadit per viā auaricie faciēdo vsu-
 ras: rapinas: furta zc. Nō est ouis xp̄i: s̄z
 capra diaboli. Tertio q̄ ambulem⁹ per
 viā mūdicie castitatis zc. Mat. xix. Sūt
 qui seip̄os castrauerūt p̄pter regnū dei
 q̄ pōt capere capiat. j. ad Thessa. iiij. hec
 est voluntas dei sanctificatio vestra: vt
 sciat vnusquisq̄ vas suū possidere in san-
 ctificatione. Qui ergo vadit per viā imū-
 dā z lutosaz luxurie z carnalitatē: talis
 nō est ouis xp̄i sed capra diaboli: quib⁹
 dicit xp̄s. Vos nō creditis: qz nō estis ex
 ouibus meis. Oues mee vocē meam au-
 diunt. s. obediēter z sequunt⁹ me: z ego vi-
 tam eternā do eis. Jo. x. Quinta virtus
 est digna penitētia scz de peccatis com-
 missis. Quia nullus pōt excusari a pecca-
 tis. Et ideo dicit. Nō est enim homo ius-
 tus in terra qui faciat bonū z nō peccet
 Eccl̄s. viij. Ideo necessaria est digna pe-
 nitētia scz p̄terendo de pctis: z p̄ponēdo
 nō redire p̄fitendo z satisfaciēdo. Et isto
 mō p̄nia facit hoīem ouē xp̄i. Rō. Nam

ouis z capra differt: qz ouis cū cauda coz-
 operit verēda sua: s̄z capra nō: imo oñdit
 totū. Mō cognoscitis q̄s est ouis: z q̄s ca-
 pra. Oēs quotquot sum⁹ habem⁹ veren-
 da pctōruz: que licet mō nō appareāt: tñ
 in die iudicij omnia mala z peccata ap-
 parebunt in facie. Sicut patent peccata
 enormia illius qui cōdemnatur et ponit⁹
 in scala cum pergameno in frōte in quo
 sunt pctā picta. O z quāta mala occulta
 discooperient⁹. Multi z multe q̄ mō repu-
 tant⁹ bone p̄sone qñ tūc videbunt⁹: dicit.
 Quis est ille: z nō est ille talis religiosus
 O de traditore hypochrita. Idē de cleri-
 cis: laicis: et mulieribus. Sed si verenda
 pctōrum cooperiantur hic cū cauda pe-
 nitentie tunc non apparebunt in cōfusio-
 nem nec in verēcūdiam vestraz. Et nota
 hic exemplū de scutifero confesso in sta-
 bulo qui cooperuit peccata sua cum con-
 fessione: intelligatis cū cauda p̄nie. Nāz
 taliter cooperuit peccatū q̄ diabolus nō
 recordabat⁹. Et nō est mirū si tūc cū dia-
 bolo sunt in obliuione: quia etiā ab ipso
 deo obliuiscunt⁹. Auctoritas. Si impius
 egerit penitentiā ab oibus peccatis suis
 que operatus est: et custodierit oia pre-
 cepta mea: z fecerit iudicium et iustitiaz:
 vitā viuēt et non morietur. Oīm iniquitatū
 ei⁹ quas operatus est nō recordabor: sup-
 ple ad puniēdū. Ezechiel. xvij. Jō dicit
 David in ps. xxxi. Beati quoz remisse
 sunt iniquitates: z quoz tecta sunt pctā scz
 cauda p̄nie. Capra autē q̄ totū ostēdit s̄
 gñificat personā inuerecūdā diffamataz
 qz oēs sciunt suā malā vitā z peccata: vt
 sunt mali clerici z alij notozū concubina-
 rj: nec volūt eam cooperire cauda peni-
 tentie: sunt em̄ impenitētes. iō faciamus
 p̄niaz. Ecce ergo quare dicit thema. Sta-
 tuet oues quidā a dextris. Deo gr̄as.
 C. feria. ij. p⁹ dñicā. Inuocauit. Ser. ij.

Bunthi in
 supplicij eternū: iusti
 aut i vitā eternā. mat.
 xxv. Ser. n̄ erit de scō
 euāge. q̄ loquit⁹ de iu-
 dicio generali. S̄z pri-
 mo salute⁹ h̄go maria
 z bunt hi scz mali in supplicij eternū: ius-
 ti aut in vitā eternā. Est hic questio pro
 q̄ iij

Farla. ij. post Innocent.

introducione materie predicade: ppter qd opz esse iudicij i fine mudi: cu ia scie aie habeat retributione eterne glie i celo: et male in inferno: qz dicit scriptura. Statu tu est oibz hoibus semel mori qstum ad corpz et post hoc iudicij qstu ad aiam im mortalē. Heb. ix. Ad qd ergo erit aliud iudicij. Rñsio: qz tota rō illi finalis iudicij et gñalis erit ad oñdendū iustitiā et eqtatē iusti iudicis q nō solum in suo iudicio vult facere equitatē: sed etiā pformitātē: qz fm modū p quē facta sunt bona opera: boni habebūt retributionē: et fm modū per quē facta sunt mala opa: mali habebūt punitionē. Auctoritas. ps. lxxj. Semel locutus est deus duo hec audiui qz potestas dei est: et tibi domine mia qz tu reddis vnicuiqz iuxta opera sua. Nota potestas dei. s. ad puniendū quoscūqz siue magnos siue paruos. Et tibi dñe misericordia. s. ad remunerādūz bonos: qz tu reddis vnicuiqz iuxta opera sua. Modo videam⁹ quātr fiunt bona opera siue mala: et sic videbimus rationē iudicij generalis. Bona siue mala primo fiunt ab aia cogitando: deliberando: et ordinādo. Deinde in executiōe corpus associatur aie ad faciendū opus bonum siue malū. Ideo aia prius meret vel demeret. Verbi gratia. In quolibet statu de bonis operibz deinde de malis practice. ideo pformitas diuine iustitie primo dat retributionē aie. Verbi gratia vbi sunt aie sanctorū. Rñdeo sunt in gloria: sed corpora permanent adhuc corrupta. Sz in iudicio generali suscitabunt corpora: vt simul cū aia habeant gloriam: Ideo dicit. Tu reddis vnicuiqz iuxta opa sua. Idem per oia dicat de malis opibus. De his omnibus. Auctoritas. Oēs nos manifestari opz. s. ex dicta ratione: ante tribunal christi vt referat. i. reportet vnusquisqz propria corporis: nō dicit anime: sed corporis simul cū aia put gessit siue bonū siue malū. ij. Cor. v. Quoniam boni iudices nō solum puniūt latronē vel homicidā: sed etiā illuz qui ipsum associant. Patet rō iudicij generalis: cuius conclusio est thema Ibiunt hi et c. De illo iudicio euangelium hodiernum ponit tria puncta scz

- Ordinatio iudicialis.
- Diffinitio sententialis.

Executio perpetua. De isto dicit thema Ibiunt hi et c. Dico. primū qz erit in iudicio erit ordinatio iudicialis: qz que a deo sunt ordiata sunt. Ro. xij. De ista ordinatione dicit euangelij. Cū venerit filius hominis in maiestate sua et c. vsqz ad hedos a sinistris. Uide de hoc in pcedēti sermone in pmo aduentu qñ venit p redēptione nō venit in maiestate: sed in humilitate et paupertate: ppter hoc iudei nolebāt ipm recipere: imo quando. b. Joan. oñdit ipm di. Ecce agn⁹ dei: ecce q tollit pctā mudi. Joā. j. Dixerūt nolim⁹ hunc regnare sup nos. Uñ de tota illa multitudine nō nisi duo secuti sūt xpm. s. b. Andreas: et qdā alius iō Esa. liij. In hūilitate iudicij ei⁹ sublatū est: sz qñ veniet ad iudicij cū tāta maiestate et c. Nota errorē dicentiū qz tūc virgo maria orabit p pctōribz qz imo erit cōiudex cū filio sedēs et c. oēs apli: et de illa vita aplica: vt dicit glo. sup illō. Ecce nos reliqm⁹ oia. Mat. xix. Tūc oēs ones i. boni erūt ad dexterā. Rō ppter tres cōditiones qz habuerūt ad instar ouium q sunt scz mia: obediētia: et penitētia. Uide in pcedēti sermone. Scōm qz erit in iudicio erit diffinitio finalis. Dic practice qz modo xps iudicabit ppria auctoritate. Et lz nō indigeat p silio mris nec aploz volēs ipsos honorare dicet xps matri: qz sedebit ad dexterā eius iuxta figurā. iij. Reg. ij. Posit⁹ est hic thron⁹ matri regis que sedit ad dexteram eius. Mater mea qd videtur vobis qd debeam facere his q sunt ad dexterā: Dicūt aliq qz hec locutio erit mentalis et c. Sed opz qz ego dicā vobis vocaliter. Rñdebit xgo maria. Si mihi: videt mihi ex quo isti non vixerunt iuxta suam inclinationē sed iuxta vestrā ordinationē: nec fm suosensus: sz iuxta vestras monitiōes: iō videtur mihi qz debeat hic esse nobiscū in glia. Idem dicēt apostoli. Tūc xps vt iudex i peratiue dicet leta facie. Venite bñdicti patris mei possidete paratū vobis regnū a cōstitutione mudi. Mat. xxv. Tūc boni prostrati dicent. Gloria tibi dñe et c. Tunc virtute glorie ascendēt in altū. Auctoritas. s. ad Thessa. iij. hoc em vobis dicimus in xbo dñi: qz nos qui viuimus et c. simul rapiemur cū illis in nubibz obuiā xpo i a-

ra: et sic semper cum domino erim. Deinde dabit
 finem et malos de consilio inferis et apostolorum di.
 Et ego ut iudex vniuersalis et dominus diffi-
 nitue et irremocabilis dico ut fiat sicut di-
 citis. Tunc dicit discedite a me maledicti
 et. Ubi sunt septem clausule. Prima. Discedi-
 te. tunc illi maledicti facient plactum. Mat. xx.
 Maledicta dies in qua natus sum: dies in qua
 peperit me mater mea non sit benedicta. Maledi-
 ctus vir qui annunciuauit patri meo di. Natus
 est tibi puer masculus et quasi gaudio letifica-
 uit eum. Tertium erit executio perpetua: que
 statim fiet non sicut in mundo de aliquo sen-
 tentiis que nunquam executioni mandantur. No. quomodo
 in executione est ordo contrarius diffinitio-
 ni sententia. Quomodo primo fecit executio de
 malis: quia dicit thema. Ibi hi in suppli-
 cium eternum. Dic quomodo Christus clamabit. In
 ferne aperit os tuum et degluti impios istos
 Tunc terra se aperiet: et absordebit omnes
 malos iuxta illud Mat. xiiij. In tempore
 messis dicam messoribus. Colligite primiti-
 uas zizania: et alligate ea in fasciculos ad co-
 burendum. Nota practice quomodo sunt fasci-
 culi quoniam sicut fuerunt similes hic in cul-
 pa: sic erunt similes in pena. Unus fasci-
 culus fiet de malis dominis temporalibus et c.
 Alius de malis prelatibus: alius de malis
 religiosis et c. Congregabuntur in congrega-
 tione vniuersi fascis in lacum et cludentur ibi
 in carcere. Esa. xxiiij. et erunt ibi in secula
 seculorum. Melius eis fuisset nunquam fuisse
 Dixit Christus de iuda. Bonum erat ei si natus
 non fuisset homo ille. Mat. xxvi. Dicit glo-
 sa melius fuisset iudeo omnino non fuisse. Post
 modum fiet executio de bonis introducendo
 eos in celum: precedentibus angelis can-
 tando sequentibus omnibus sanctis: Christo vero
 cum virgine matre in medio: et ascendet et
 quando transibit videbunt celum lune et
 solis: et videbunt oculis carnalibus. Ideo
 de pulchritudine celi empyrei: ubi inuen-
 nient suas cathedras cum nominibus suis: et ibi
 collocabuntur. quidam in ordinibus angelo-
 rum quidam archangelorum et c. Super omnes
 erit virgo maria. iuxta illud. Exaltata es
 sancta dei genitrix super choros angelorum
 ad celestia regna. Si enim quotidie opus
 nos tormenta perferre: si ipsam gehennam
 paruo tempore tolerare ut Christum videre pos-
 semus in gloria venientem et sanctorum eius
 numero sociari: nonne dignus erat pati

omne quod triste est: ut tanti boni: tanteque
 glorie participes haberemur.

Offertoria tertia post Inuocauit. Ser. f.

Ocebat eos de re-
 gno dei.

Mat. xxj. Tota difficul-
 tas huius thematis est scire
 quid per regnum dei intelligat.

Pro quo sciendum quod in sacra

scriptura maxime in nouo testamento regnum
 dei dicitur Christus: et hoc triplici ratione.

Prima possessiue

Secunda causatiue.

Tertia obiectiue.

De prima quia sicut rex potest pacifice possi-
 det regnum sibi fidele ita pater possidet fi-
 lium suum Christum in sua humanitate pacifice. quia
 nunquam in suo corpore nec in anima habuit re-
 bellionem nec inobedientiam seu peccatum.
 Dicit enim. s. Tho. iij. scrip. di. xij. q. ij.
 ar. i. quod simpliciter loquendo Christus nullo modo
 peccare potuit. Unde Damascenus di-
 cit in tertio libro quod impeccabilis est dominus
 Iesus. Potest enim Christus ut dicitur sanctus Tho.
 ubi supra tripliciter considerari. scilicet ut via-
 tor: ut comprehensor: et ut deus. Et omnibus
 istis tribus modis Christum considerando. Christus est
 impeccabilis. Quod sanctus Tho. ubi su-
 pra inductiue et pulchre probat et declarat
 Secundo causatiue: quia Christus ex sua euangelica
 predicatione et exemplo virtutum et conuersatio-
 ne erat causatus gentes conuerterentur. Et
 ideo quia deus pater regnat super gentes su-
 per quas ante tyrannice regnabat lucifer
 ante. scilicet per quinquaginta annorum. Tertio ob-
 iectiue: quia totum obiectum glorie in regno ce-
 lesti: vel celo empyreo est Christus videndo Christi
 diuinitatem que est eadem in tribus personis.
 et eius humanitatem homo est gloriosus et
 beatus. Dicit enim sanctus Tho. quod beati-
 tudo est ut finis quo est aliquid creatum
 non autem ut quod siue obiectiue. sic enim est quod
 increatum. s. ij. q. iij. ar. i. Idem prima par-
 te. q. xxvi. ar. iij. Ecce ratio quare Christus di-
 citur regnum dei: et de hoc est auctor. Luc.
 xvij. quod rabinus pharisei inimici Christi fe-
 cerunt Christo questionem dicendo. Quando
 veniet regnum dei scilicet homini in iuuentute
 aut in senectute: ex elemosyna an ex iei-
 unio: in templo: an extra? Respondit eis
 Christus. et dixit. Non veniet regnum dei
 cum observatione: neque dicent. ecce hic aut

Feria. iij. post Inuocavit.

illic. Ecce enim regnum dei intra vos est. Lu. xvij. Nota cum dicit Non veniet cum observatione opis vel loci. Et docebat eos de regno dei. i. de se quod erat una persona in trinitate. Item quod erat verus deus et homo et messias: et sic de alijs veritatibus fidei. Pro ergo thema. In sancto euangelio hodierno christus ostendit nobis triplicem veritatem de regno dei. i. de se triplici testimonio. s.

Per testimonium humanale: et hoc in principio euangelij.

Per testimonium diuinale: et hoc in medio euangelij.

Per testimonium scripturale: et hoc in fine euangelij.

Et primo dico quod christus et cetera. quod homines spiritus sancto illuminati confitebantur veritatem in principio euangelij cum dicit. Cum intrasset iesus hierosolimam: commota est vniuersa ciuitas dicentes. Quis est hic? Populi autem dicebant. Hic est iesus propheta a nazareth galilee et cetera. Ecce testimonium hominum. Nota cum dicit commota est vniuersa ciuitas scilicet ad honorifice recipiendum christum venientem: propter quod rabini et pharisei quibus summe displicebat talis receptio ex inuidia et malicia dicebant populo. Quis est hic? filio vnius carpentarii factus in festum. Nam tale festum et receptio talis solus debet fieri regibus et principibus. Ideo despecti dicebant. Et quis est hic. quem admodum dicit in consilijs quando pauper loquitur. Et quis est hic? Et ideo. Eccl. xij. Diues locutus est: et omnes tacuerunt: et verbum illius usque ad nubes producet. Pauper locutus est: et dicitur: quis est hic? Sed ecce testimonium populi. s. hominum simplicium: non autem superiorum. Hic est iesus propheta a nazareth galilee quasi dicerent. Talis honor sibi conuenit. Et nota habet quinque excellentias quas attribuebant christo illuminati spiritu sancto: ex quibus dignus erat illo honore. Et prima excellentia erat vel est: quod dicebant eum esse deum creatorem quando dicebant. Hic est quod esse est proprium nomen dei: quod esse significat diuinitatem. Et si dicatur. Et nunquid nos habemus esse. Responsum: quod esse nomen proprie loquendo non debet dici esse. sicut nullus proprie dicitur diues: nec dicitur dominus ex pecunia quam accepit mutuo: quod non est sua: imo oportet eam reddere cum usuris sub magna pena. Sic etiam deus qui proprie habet esse mutauit nobis esse: quod esse essentialiter soli deo competit. esse vero nostrum mutuo accipi-

mus a deo: et oportet nos reddere in morte: quod oportet nos mori: et tunc redditur cum usuris. s. merito et bonorum operum. aliter et cetera. Ideo quando deus voluit mittere Moysen ad liberandum populum israel de manu pharaonis Moyses voluit scire nomen. Cui respondit deus dicens. Ego sum qui sum. Sic dicit filijs israel. Qui est militum me ad vos. Ero. iij. Quando ergo populus dicebat: hic est: confitebantur christi diuinitatem propter quam meretur istum honorem. Secunda excellentia est sua humanitas et incarnatio: quam confitebantur cum dicebant. Deus: quod sicut esse est nomen diuinitatis: ita iesus est nomen humanitatis: et ideo vocatum est nomen eius iesus. Luce. ij. quod idem est quod saluator. Ideo dixit angelus gabriel ad ioseph. Vocabis nomen eius iesum. Respondeo. Ipse enim saluum faciet populum suum a peccatis eorum. Mat. i. Tertia excellentia est prophetia quam sibi attribuebant quando dixerunt eum prophetam. Nam propheta secundum etymologiam dicitur. quod procul fans scilicet a cognitione humana et naturali. Et hoc dicitur propter eius predicationem in qua loquebatur. s. de mysterio trinitatis: de gloria paradisi: de ordinibus angelorum: de penis inferni: et de purgatorio: et de limbo: et de generali iudicio. Ista enim procul sunt a cognitione humana. Secunda est de moysese qui locutus est de deo solus dicens illa que propter sciri naturaliter. s. quod est vniuersum deus. i. vniuersum principium. Hoc et sciunt philosophi: ideo moyses debet dici propheta. i. prope fans et non procul. Sed iesus christus debet dici propheta. i. procul fans. Ideo dixit populus de eo. Propheta magnus surrexit in nobis. Luce. vij. Quarta excellentia est vita christi virtuosa quam commendabant et sibi attribuebant quando dicebant. A nazareth quod interpretatur flos vel capus floridus. Ecce hic vitam christi floridam et odoriferam: dante odorem virtutum et consolationis animabus deuotis. Ideo Salomon. Hyems abiit et recessit scilicet tempus moysi: flores apparuerunt in terra nostra. Can. ij. Sibi ergo competeat iste honor: quod dicit phis quod honor est reuerentia alicui exhibita in testimonium virtutis. i. Ethicorum. Quinta excellentia est sua passio quam testificabantur hebraice quando dixerunt. A galilea que secundum hebraicam interpretationem quadruplicis

ter interpretatur: scz rota: volubilis trās
means transfiguratio. Quando ergo po
pul⁹ dicebat a galilea: dabant testimo
nium sue passionis in qua iesus xps pri
mo fuit in rota qñ dicebat rotando de
vno iudice ad aliū. Secundo fuit volu
bilis quādo data sentētia vt crucifigere
tur ipetuose fuit duct⁹ ad mōtē caluarie
Tertio fuit trāsmeās. s. mortē. s. qñ fuit
corpus positum in monumēto: z anima
descendit ad limbū. Quarto transfigu
ratus i die resurrectionis quādo anima
redijt ad corpus z resurrexit gloriosus.
Fiat ergo ratio. qñ iudei psumptuosi ex
inuidia dicebant. qñ est hic testimonio
humano fuit a spūscō testificatū. Hic ē
iesus propheta zc. De hoc ergo xps re
gratiādo patri in oratione sua dicebat.
Cōfiteor tibi pater dñe celiz terre: qz ab
scōdisti hec. s. supradicta secreta a sapiē
tibus z prudentib⁹ z reuelasti ea puulis
qm sic fuit placitum añ te. Mat. xj. Se
cūda virtus fuit ostēsa de xpo p testimo
niū diuinale siue diuinū: qz tale signum
nō poterat dari nisi a deo imediate. Di
cit em̄ i medio euāgelij. Intrauit iesus
in tēplū dei z eiecit oēs vēdētes z emē
tes in tēplo z mēfaz nūmulariorū z cathe
dras vēdētū colūbas euertit: z dicit eis
scriptū est. Dom⁹ mea dom⁹ oratiōis vo
cabitur: vos autē fecistis illā spelūcā la
tronū. Et accesserūt ad eū ceci z claudi
in tēplo z sanauit eos. Et si dicat: quō
ipsi pmittebāt vt ita eos expelleret de
tēplo: qre nō defendebāt se. Dicit brūs
Hierō. qz a facie iesu xpi pcedebat qdā
radi⁹ splēdoris qz terreat eos. Ecce testi
moniu diuinale: nā talia nō possunt nec
poterāt fieri nisi a deo. Ideo xps dixit.
Opa qz ego facio testimoniu phibent de
me qz pater misit me. io. v. Modo nota
te hic tria moralia secreta. Nā ies⁹ xps
inuenit in tēplo tres pditiōes gētūz qñ
eiecit de tēplo: vt patet in euāgelio. Pri
mo mercatores emētes z vēdentes. Mō
videam⁹ an sint adhuc mercatores in ec
clesia. Et nota de symonia platorūz vt
modo eūciant emētes z vēdētes eccle
siastica bñficia. Itē si aliqñ vult facere
capellanas: mō nō possūt fieri nisi emē
do z vendendo. Dicatur modus symo
niac⁹ quē tenēt: z detur eis bonus mod⁹

qualiter debēt facere. Itē de sepulturis
qz modo emūtur z vēdunt oēs: nunqd
sumus mercatores plani. Itē dicendo:
quā crucē vult: qz p maiori dabitis tm̄
De sacramētis baptismi p fessiois com
muniōis matrimonij extreme vinctiois
oportet aliquo modo totū emere. Ecce
quare xps eūciebat emētes z vendētes
de tēplo: qz ista pctā eūcienda sunt de
ecclesia. als sic ementes z vendētes eū
ciētur de paradiso: z recipient i inferno
Itē ppheta. Non erit mercator vltra in
domo dñi exercitū i die illa zach. xiiij.
Secōdo in tēplo erāt cāpsiores: qz mēses
nūmulariorū euertit. Mō videam⁹ an i
ecclesia dei sint mēse nūmulariorū. Di
co qz si altera ratione: qz sicut in mēsis
nūmulariorū sit pmutatio pecuniaz pro
pecunia. Ita mō in altari. Nā xps dicit de
nari⁹. Mat. xx. Uoca operarios: z red
de illis mercedem. Ibidem cum venis
sent acceperūt singulos denarios. Oēs
glose dicūt qz iste denarius est xps. Ni
mis est auarus qui isto denario non est
contentus. Ideo quādo beatus tho. de
aquino fuit interrogatus a xpo dicente
bene scripsisti de me thoma. Quam er
go mercedē accipies. Respondit beatus
Tho. dicens. Dñe nō aliam mercedem
recipias nisi teipm. Sed modo sit cābiū
in altari: quia sunt mali clerici qui non
dicerent missam nisi p pecunijs facien
do pactū z pciuz z in missis sancti ama
toris: Nota defect⁹ qz p pecunijs corru
ptilib⁹ permutāt denariū incorruptibi
lē: scz xpm. Ideo xps subuertit mensas
nūmulariorū innuēs qz tales clerici sicut
debēt ire ad paradisu vadūt ad ifernū
Ideo dicit. fiat mēsa eoz corā ipsis in
laqueū z in retributiōes z in scandaluz
Nota in laqueū scz culpe mortalz scz sy
monie. Et in retributiōes. s. pene tēpora
lis: scz paupertatis z in scandalū: scz dam
nationis infernalis. Tertio cathedras
vēdētū colūbas subuertit. Quomō in
telligitur hoc. Nūquid vendentes colū
bas sedēt in cathedris: clarū est qz non
Itē hoc sic intelligitur. Itē scit⁹ qz spūscō
ct⁹ descēdit sup xpm baptizatū in forma
columbe. Lu. iij. Ex ista ratione gratie
spūales vendunt modo in tēplo a seden
tib⁹ in cathedris: scz iudicibus plāris z

Feria tertia post Inuocavit.

cōfessorib⁹. Nā gratia spūalis est abso-
lutio a pctis: dare penitētiā vel datā cō-
mutare: vel in votis dispensare. Jā iste
grāe vēdunt in ecclesia dei qñ petūt tm̄
vel tm̄ p absoluteone vel dispensatione
vel mutatiōe nesciūt dare alias penitē-
tias nisi de missis ꝛc. Sicut si vna medi-
cina esset bona oibus plagis. Ecce quō
colūbe hodie vendunt. Et nota de illo
hoie paupere qui de tota quadragesi-
ma nō potuit inuenire p̄fessorē quousq̄
portauit florenū i manu extēdēs illum.
Jō btūs ille q̄ istas colūbas nō vendit.
Et ideo dauid i psalmo dicit. Btūs vir
q̄ nō abiit in cōsilio ipioꝝ: ꝛ in via pctō-
rū nō stetit ꝛ in cathedra pestilētie non
sedit dicitur aut cathedra pestilentie:
qz dānat sez alios ps. j. Tertiu testimo-
niū est scripturale: qz xp̄s per sanctā scri-
pturā manifestauit veritateꝝ de se in fi-
ne euāgelij vbi dicitur. Vidētes aut p̄n-
cipes sacerdotū ꝛ scribe: vsq̄ huc doce-
bat eos de regno dei. No. hic quō anti-
q̄tus mulieres lactabāt filios suos per
tres annos: ꝛ cōiter in isto anno pueri i-
cipiunt loq̄: ideo xp̄s dixit. Nō legistis.
ex ore infantū: id est nō fantū ꝛ lactan-
tū perfecisti laudem ꝛc. Nota destruas
inimicū ꝛ vltorē. Inimicū. i. collegium
phariseoꝝ: ꝛ vltorē scz scribarū iracūdo-
rū seu vindicatorum.

¶ Feria. iij. dñice p̄me. xl. Sermo. ij.

Intrauit ies⁹

in templum dei. Mat. xxi.
Pro declaratiōe hui⁹ vbi
ꝛ introductiōe materie p̄-
dicāde sciēdū ē q̄ p̄suetu-
do fuit vt veniēs hierl̄m p̄mo intraret tē-
pluz dei ad orādū. Nota historiā euan-
gelij breuiter qualr ip̄z ppl̄s recepit ho-
norifice ꝛ p̄cessionar: qd vidētes. s. pha-
risei indignati dicebāt ppl̄o: ꝛ q̄s ē hic.
Nota vt habes in alio sermone p̄cedēti
de q̄nos excellentijs: ꝛ de isto ingressu di-
cit the. Intrauit iesus in tēplū dei dādo
exemplū p̄dicatorib⁹ q̄ qñ veniūt ad vil-
las p̄mus itroir tēplū dei dz esse. Pz er-
go thema. Modo iuxta hoc thema volo
vobis declarare quō exēplo xp̄i debet
intrare tēplū dei i die dñico vl̄ in die fe-
sto. Ego amore vestri q̄siui modū in sa-

ra scriptura ꝛ inueni in quadā autoris-
tate in p̄o. dd. xcix. Jubilate deo ꝛc. po-
pul⁹ ei⁹ ꝛ oues pascue ei⁹: itroite portas
ei⁹ in p̄fessione: atria ei⁹ in hymnis con-
fitemini illi. Vbi ponit septē p̄ditiones a
laicis obseruādas in audiēdo missaz in
diebus dominicis ꝛ festis.

Prima cōditio est vt sit populus ei⁹
scz dei q̄ sit de populo xp̄iano.

Scda vt sint oues pascue eius.

Tertia q̄ intrent portas.

Quarta q̄ sint in confessione.

Quinta q̄ visitent atria eius.

Sexta q̄ occupentur in hymnis.

Septima ne ante finē recedant. ibi:
confitemini illi.

¶ Prima p̄ditio ergo volentib⁹ intrare
eccliāꝝ ꝛ missaz audire est q̄ sint depo-
pulo dei. s. de populo xp̄iano. Diceret
vos iā oēs sum⁹ xp̄iani p̄ grāꝝ dī: iō oēs
possum⁹ dici ppl̄s dei. Dico q̄ excōica-
tus nō est de ppl̄o dei. Sicut em̄ exul et
bānit⁹ de aliq̄ villa nō ē de ppl̄o illius
ville licet fuerit: qz nō auderet venire eo
qz est exul ab ip̄o ppl̄o. Ita etiā de xp̄ia-
nis oēs sum⁹ de ppl̄o dei p̄ baptisimū sz
p̄ excōicationē efficit quis exul ꝛ bānit⁹
a villa eccleie ꝛ ppl̄o xp̄iano ꝛ nō hz par-
tē in bonis q̄ sunt in xp̄ianitate: nec q̄-
diu est excōicat⁹ debz venire ad eccliāꝝ
nec est cū talib⁹ participandum. xi. q. iij.
ois. Ois xp̄ian⁹ dilectissimi qui a sacer-
dote excōicatur sathane tradit quō qz
scz extra ecclesiaz est diabol⁹ sicut in ec-
clesia xp̄s ac p̄ hoc quasi diabolo tradi-
tur q̄ ab ecclesiastica cōione remouetur
Ecce quō excōicatio nō ē nisi p̄scriptio
vel bānitio. Jō valde timere debet sen-
tētiā excōicatiōis. Si diceret mihi quid
velletis amplius pdere digitū vel auri-
culā aut esse per annū excōicat⁹. Dico
vobis q̄ magis vellē perdere digitū
ꝛ manus ꝛ etiā caput q̄ per horā esse ex-
cōicatus: qz excōicatio includit peccatū
mortale. xi. q. iij. nihil. sic dz formidare
xp̄ianus q̄ separari a corpe xp̄i. Si em̄
separatur a corpe xp̄i non est membrū ei⁹
si non est mēbrū eius nec vegetatur spū
eius. Quisquis aut iquit apl̄s sp̄m xp̄i
nō hz: hic nō est ei⁹. Nota attēdatis er-
go vt sit⁹ de ppl̄o dī. De hoc autoritas
Osee. j. legit q̄ p̄pheta Oseas habuit

vnun filiu quē vocauit iezrael: quod in
 terpretatur semen dei. Deinde habuit fi-
 lia quā vocauit absq̄ mia. Deinde ter-
 tiā quē vocauit nō popul' me'. Qu' vos
 nō populus me' z ego nō ero vester de'
 Osee. i. Isti tres filij significāt tres cōdi-
 tiōes xpianoz. Et p̄ma est obediētūz de-
 uotoz q̄ dicuntur semen dei. Sc̄da ē nō
 excōicatorz: sed pctōz qui viuūt in pctis
 s. qui viuunt in supbia aut auaritia vel
 luxuria zc. Hec conditio gētū dicit filia
 absq̄ misericordia: qz q̄diu sunt in pec-
 cato mortali non cōsequunt̄ misericor-
 diam. Tertia conditio est excōicatorz
 q̄ nolunt facere de se rationē. Et de istis
 dicit deus: nō populus me'. Ideo auise-
 tis vos ne intrens ecclesiā dum sit offi-
 ciū q̄diu eritis bāniti: qz ibi est pena su-
 spētionis in furca inferni. Sed n̄ q̄ratur
 quid ergo faciā in die festo. Responso:
 oreris deum in domo vestra dū dr̄ missa
 z laboreris vt habeatis absolutionē fa-
 ciendo de vobis rōnem. Sc̄da cōditio
 est z necessaria q̄ sint oues pascue eius
 Nā oues nō comedūt nec bibūt quous-
 q̄ sunt in ouili vel in pascua. Sic vos
 nō debet̄ comedere nec bibere s̄z ieiuni
 debetis missam audire: z isto mō eritis
 oues pascue xp̄i. Pascua aut̄ ē sac̄m al-
 taris. S̄z si dicat nullus comedit de eo ni-
 si sacerdos. Dico q̄ imo oēs comedunt
 sicut q̄si vos p̄aderis solū os cōedit et
 nō man' nec pes: tñ ex isto cibo oīa mē-
 bra fortificant: Ita de corpore mystico.
 Nā sacerdos est os: ocli sunt p̄teplatiui
 aures sunt iudices: brachia milites: vē-
 ter mercatores: pedes sunt laboratores
 Sacerdos aut̄ comedit: sed oīa alia mē-
 bra fortificant. Ideo dicit sacerdos in fi-
 ne missę. Refecti cibo potuq̄ celesti zc.
 Nō dicit refectus. Qui ergo veniūt ieiuni
 ad missaz oues sunt pascue xp̄i. Nul-
 lus vestrū qui haberet loqui pape vt re-
 gi veller comedere añ vel bibere. Et qd̄
 sunt pape vel reges nisi vermes respec-
 tu illi' maiestatis pape z regis iesu xp̄i
 cū quo loq̄mini in ecclesia orādo: q̄ est ibi
 cū suis baronib' z angelis. Cogitate er-
 go qd̄ debēt dicere qñ sentiūt anhelituz
 fetidū de cibo vel potu: ideo nō debetis
 comedere nec bibere in talib' dieb' añ
 missam etiam si inuitarent vos. Naz de

betis dicere z respōdere. Nā bibam: qz
 habeo loqui cū papa vel rege. Multi ex-
 cusant̄ a ieiunijs ecclesie sed ab isto nul-
 lus excusat̄. Oues diaboli pascūt i pra-
 to ei'. s. in taberna: z tandem in inferno.
 De q̄bus loquitur d̄s i p̄o. xlvij. Sicut
 oues in inferno positi sunt: mors depas-
 scet eos. nō dicit destruet. mors corpa-
 lis destruit corp' s̄z mors infernalis nō:
 sed depascet eos: qz semp viuunt cū do-
 lore z miseria. Sec' de ouib' xp̄i: de q̄b'
 dicit ip̄e xp̄s. Ego pascā oues meas: et
 ego eas accubare faciā. Ezechie. xxxij.
 Nota cū dicit. Ego pascam oues meas
 put supra declarauit: ego accubare eas
 faciā: qz de ista pascua veniem' ad pas-
 scuā paradisi. Tertia conditio est neces-
 saria: ne. s. extra ecclesiā maneatis. Iō di-
 cit. Introite portas eius. sc̄z ecclesie. Hoc
 dr̄ cōtra vnum magnū defectum illoz
 sc̄z qui quando dicūt missa stant in pla-
 tea vel cimiterio loquentes: sed in eleua-
 tione corpis xp̄i qñ pulsatur cāpana ve-
 niūt tāq̄ porci ad escam: z nūqd̄ est ista
 vita xpianoz. Et nūqd̄ illi qui inueniūt
 tur extra castrum obsessum capiunt̄ ab
 inimicis. Castruz in quo populus xp̄ia-
 nus se recipit z fornicat̄ in diebus fe-
 stis est ecclesia. z obsidetur ab inimicis. i.
 demonib': qui qñ dicūt missa nō audēt
 ecclesiam intrare: s̄z obsident z pctōrib'
 incidiantur: ideo mirum est q̄ nō ducūt
 secum illos quos inueniūt. Et hora ad
 hoc figurā. Datus est mihi calam' simi-
 lis virge. z dictū est mihi. Surge z meti-
 re templū dei z altare: z adorantes i eo
 Atriū autē quod est foris templū eijce
 foras z ne metiaris: illud qm̄ datum est
 gentibus supple infernalibus. Apo. xj.
 Tēplum est ecclesia in qua mēsurantur
 deuotio z oratio: z alia opa bona xp̄ia-
 norum: vt de istis reddat̄ eis premium.
 Opa aut̄ illoz qui sunt extra nō mensu-
 rantur a xp̄o: sed a diabolo. ideo dicit.
 Introite portas eius. Nota miraculuz
 de isto sancto rectore qui sepe corrige-
 bat pplm: qz nolebāt ecclesiā intrare:
 z semel venerūt demones visibilr z secū-
 duxerūt illos quos inueniūt in platea.
 Quarta cōditio est ne tarde veniant
 ad missaz. Si dicatur in qua hora debe-
 mus intrare tēplū. Respōdet dauid. In

Feria. iij. post Inuocavit.

confessione. Ratio: qz illa p̄fessio ḡn̄alis ante missam pro vobis fit: qz sacerdos iā debet esse cōfessus sacramentaliter. Et q̄ devote audit missaz cōpletā in die d̄nica si infra hebdomadā morit̄ habet p̄ confesso r̄ cōicato: als ibi essent mille diaboli: ideo dicit in confessione. Dicit em̄ b. Tho. in. iij. scrip. di. xxj. q. ij. ar. j. r. ij. q̄ p̄fessio generalis q̄ fit in missa prima r̄ cōpletorio delet peccata venialia r̄ etiā mortalia oblita. Et ergo intrare debem⁹ tēplū vt sim⁹ in principio misse qñ fit cōfessio ḡn̄alis. Nam in cōmunijs magnorū d̄noꝝ quilibz debz esse in ablutioe manuū. Nā in ista ablutione vel cōfessione abluunt̄ man⁹ p̄scientie: iō dicit dauid cōfessio r̄ pulchritudo in conspectu eius sanctimonia r̄ magnificētia in sanctificatione eius. in ps. xcv. s. j. Cā tate. Ideo qñ p̄ missa pulsant̄ cāpane quilibet debet venire festinat̄ vt sit in cōfessione: ideo dauid. Preoccupemus faciem eius in cōfessione r̄ in psalmis iubilem⁹ ei. ps. xciiij. Jes⁹ x̄ps em̄ descēdit in hostiā in p̄secratioe: qñ rex exiēs de camera r̄ ponēs se ad audiētā in cathedra: iō dicit. Preoccupem⁹ faciē eius in p̄fessione r̄. s. añq̄ descēdat: r̄ simus i p̄fessioe qz milites: debēt regē expectare r̄ nō econuerso: ideo venite p̄ tpe r̄. Quinta est atria ei⁹ supple tenete. Mic̄ r̄idet tacite questioni si q̄rat: in ecclia vbi stabo r̄ in quo loquo. R̄ndet i atria non nimis accedere debent ad altare nec p̄ cancellos intrare. Nota quō ad altare tēpli salomōis qd̄ nō valebat tātū q̄tū altare n̄m in quo x̄ps sc̄rificatur: nūq̄ x̄ps nec d̄go maria v̄ quinquaginta passib⁹ accedebāt ad altare. Nota exēplū de phariseoꝝ publicano. Luc. xvij. Nā phariseus accessit ad altare dicēs. Gratias ago tibi d̄ne: qz non sunt sicut ceteri hoim̄ r̄. publicanus aut̄ a lōge stans p̄cutiebat pect⁹ suū dicens. Deus p̄piti⁹ esto mihi pctōri. Ex ista humilitate iste descēdit in domū suā iustificatus r̄ alter cōdēnatus: iō dauid in ps. Ecce nūc. s. in die festo. Benedicite d̄nm oim̄s serui d̄ni. Qui statis i domo d̄ni: i atris dom⁹ dei n̄ri. ps. cxxij. ¶ Sexta cōditio est in hymnis. R̄ndet q̄stioni. Dice- ret q̄s ex quo suz de pp̄lo dei. ouis pa-

scue ei⁹ r̄. sed qd̄ ego faciāz: in quo me occupabo. Responder in hymnis r̄ laudibus diuinis. Tūc em̄ non debetis intrēdere circa tp̄alia: nec debetis loq̄ etiā si pater vester veniret de longinquo: s̄ cū signis facere sibi reuerētiaz r̄ locum r̄ dicta missa extra ecclsiā faciatis sibi bonū festū sed dū d̄r missa debetis vos occupare in hymnis. i. laudib⁹ diuinis Pater noster: Ave maria. r̄ in psalmis s. cū silētio ne alijs pturbent̄. Sunt multi miseri q̄ dū d̄r missa nō faciunt nisi loqui de factis r̄ negocijs mūdānis. Idē de mulierib⁹ q̄ ibi disputāt de panno tunice r̄ mantelli: r̄ de vanitatib⁹ r̄ si esset possibile q̄ in itroitu ecclie sueretur os bonū esset. ideo dicit euāgelīū hodiernum q̄ iesus x̄ps inuenit in ecclia negociatores r̄. Nota hic hystoriā cōcludendo per illud. Domus mea dom⁹ orationis r̄. Non legitur q̄ x̄ps vnq̄ proprijs manib⁹ peccata correxit nisi hic: qz fecit flagellū de funiculis r̄ eiecit oēs de tēplo. Jo. ij. Hic apparet quantum sibi displicet is q̄ tangit eccliaz sponsaz suā de qua ḡnat filios r̄ filias. Nota q̄tū displiceret regi si in p̄ntia sua inhoneste tangeret̄ regina. Sic etiam regi christo quādo inhoneste tangit̄ ecclia loquēdo de vanitatib⁹: vel in ea comedendo bibēdo vel trepudiādo: vel impudice respiciēdo mulieres: iō Aug. In oratorio nemo aliud agat nisi ad quod est vñ nomē accepit. ¶ Septima p̄ditio est ne ante finē misse recedāt ibi cū d̄r confitemini a con quod est simul: r̄ audite missam perfectā. s. q̄ sitis in p̄ncipio: vt i confessione r̄ in fine. s. in b̄ndictioe que est magne virtutis ex x̄pi presentia. Est enim q̄si signū vt vadatis ad comedēdū. Nota hic figuram. Mādavit em̄ de⁹ antiq̄tus in sacrificio pacificorum offerre simul caput pinguedinē r̄ caudam totaz. Leuit. iij. Offerre de pacificorū hostias sacrificium d̄no adipem r̄ caudam totā. Hostia pacificorum. i. sacerdotum: quorum vita debet esse talis q̄ sint in pace cum deo r̄ cū p̄ximis dicendo officium r̄ missam deuote r̄ distincte. als autem sint indeuoti r̄ cōcubinarij r̄ lusores r̄. nō habent pacez cū deo sed guerrā: nec debēt celebrare r̄. Caput victime ē p̄-

cipiū misse cauda est finis: iō dicit. Con-
fitemini. i. ex toto fateamini. Et quia nō
facitis: ideo habetis mortalitates: cari-
stias: siccitates et terremotus &c. Ideo
p̄tinuetis eccliaz: qz lde habētur oia bo-
na. Nota exēplum de sutoze q̄libet die
missā audiēte: q̄ dixit aux se iuenisse &c.
C̄feria quarta post dominicam p̄maz
in quadragesima. Sermo. f.

Quicumq; fece

rit voluntatem patris mei q̄
in celis est: ipse meus frater
soror et mater est. Matt. xij.
In isto euangelio hodierno habem⁹ q̄t
tuoz doctrinas multū vtilēs & proficuas
quas christ⁹ dedit iudeis et per eos ve-
nerunt ad nos: scz

Prima est doctrina reprehensiuā.

Secūda est doctrina cōminatiua.

Tertīa est doctrina auisatiua.

Quarta est doctrina informatiua.

¶ Dico q̄ p̄ma est reprehēsiua: quia re-
prehēdebat iudeos qui dubitabant ip̄z
esse messiam: & hoc dixit p̄ncipiūz euā-
gelij. Accesserunt ad iesum dicentes.
Magister volumus a te signum videre.
quibus respondit. Generatio mala et
adultera signūz querit: & non dabitur ei
nisi signum iōne p̄phete. Sicut enīz iō-
nas &c. vsq; ibi noctibus. Et dicunt scri-
be non ab officio scribēdi: sed a noticia
scripture. Dicat̄ historia. Modo in isto
textu nota stulticiam illoz qui petebāt
a christo signum cum christus innume-
ris miraculis confirmasset suā doctri-
nā curando cecos: surdos: leprosos: adhuc
petebant signum. Patet ergo eoz stul-
ticia. Itē faciebat alia signa maiora in
animabus que valent plus q̄ corpora:
qz q̄plures dimissis petis & mala vita:
conuertebant & agebant penitentiā &c.
Ideo Augu. ait. Magis est de impio iu-
stum facere q̄ celūz & terrā creare. Sed
ipsi vt stulti petebant alia signa vt face-
ret descēdere ignē de celo. Itē faciebat
signa diuina & ipsi petebant signa que
possunt fieri per creaturas: vt patet de
igne qui descēdit ministerio diaboli su-
per oues iob. Et iō respōdit eis christ⁹
reprehendendo eos dicens. Generatio
mala. i. male viuendo moraliter et adul-

tera. s. ex infidelitate: qz sicut mulier que
se dat adulterio dicitur adultera: ita iuz
dei recedentes a xp̄o dicunt̄ adulteri.
Et iste defectus secundus sequit̄ ex p̄-
mo: qz mala vita & peccata faciunt crea-
turam adulterare. iō dicit xp̄s. Ḡnatio
mala. s. a deo recedēs & adultera quan-
tum ad infidelitatez. Qm̄ excecavit eos
malicia eoz. Sap. ij. S3 xp̄s ex sup̄abū-
dantia pietatis dedit eis signū iōne p̄-
phete. Nota hic historiam breuiter de
sententia data p̄ dñm p̄tra ciuitatem ni-
niue: ad quā ibat ionas. Et in p̄mo ser-
mone ionas predicauit di. Adhuc qua-
dragita dies sunt & ninīue subuertetur.
Et crediderunt viri ninīuite dño: & fece-
rūt p̄niam. Jone. iij. Et facta p̄nīa per
tres dies: fuit eis significatum q̄ deus
eis pepercit. Tale signum dixit xp̄s da-
bo vobis q̄ fili⁹ hoīs trib⁹ diebus erit
in corde terre. s. in limbo: & tertīa die re-
surgit: qz erit de corde belue vt ionas.
Et p̄ma dies est recipere fidem christia-
nam. sc̄da dies recipere sanctum bap-
tisma. tertīa dies est recipere obedientiaz
ad dei mandata. Istud etiam signū dat̄
nobis christianis: quia posī q̄ hō peccat
mortaliter statim datur a deo snīa p̄tra
talē. Auctoritas. Aīa q̄ peccauerit ipsa
moriētur. Eze. xvij. Jō recipiam⁹ signū
iōne vt simus in angustia p̄nīe que qua-
si belua d̄r. p̄ma dies est cordis p̄tri-
tio. Sc̄da oris p̄fessio. Tertīa operis sa-
tisfactio. Dicunt̄ em̄ dies: qz non sunt si-
ne claritate dei gr̄e. Secūda doctrina est
cōminatiua: scz eterne dānatiōis dicēs.
Viri ninīuite surgent in iudicio cū gene-
ratione ista: et cōdēnabunt eā: qz p̄nīaz
egerūt in predicatiōe iōne. Et ecce plus
q̄ ionas hic. Et regina ausiri surgit in
iudicio cū ḡnatione ista et cōdēnabit eā
qz venit a finibus terre audire sapientiā
salomonis: & ecce plus q̄ salomō hic. Ut
hoc melius intelligatis dicat̄ quō viri ni-
niuite in p̄mo sermone iōne se cōuertēt
et fecerunt p̄nīaz et iudei noluerūt cre-
dere christo: nec se conuerterunt: ideo di-
cebat eis christ⁹. Viri ninīuite &c. Nō est
difficultas quō p̄dēnatio intelligit̄: Rñ
sio q̄ intelligit̄ p̄paratiue quēadmodū
p̄nus alb⁹ a niue p̄dēnat̄: qz quasi nil: il-
ē p̄ni albedo respectu albedinis niuis

Feria. iiii. post Inuocant.

Sic in iudicio modica et parua erit con-
 demnatio iniuitorum respectu iudeorum. Sic
 etiam de nobis christianis. Morali sunt quae
 plures qui diuersis excusationibus excusant
 se ab hoc ieiunio quadragesime. Istos
 condemnabit beatus Nicolaus qui puer ie-
 iunauit. Ista damnatio est comparatiua.
 Idem de alijs peccatis ad libitum. Et ecce
 auctoritas. Condemnat autem iniustus mor-
 tuus viuos ipsos: et inuentus celeriter con-
 summata longam vitam iniusti. Sap. iiii.
 Secundo Christus fuit comminatus iudeis per regi-
 nam saba. iij. reg. x. Nota historia quae
 venit de finibus terre hierusalem ut videret
 et audiret sapientiam salomonis. Et for-
 te venit de centum diebus. Et iudei vole-
 bant Christum audire: immo dicebant. De-
 monium habet et insanit: quid eum auditis. Jo.
 x. Ideo comminatio dixit Christus iudeis. Re-
 gina austri et cetera condemnabit comparatiue ut
 dixi. Morali ex istis comparationibus ie-
 sus Christus ostendit quod gentes damnantur ex
 negligentia: ut sunt illi qui libenter audiunt
 sermones: sed sunt negligentes: quia nesciunt
 audita exequi. ac si thesaurum acquisi-
 tum nescirent in taxa: bursa vel capsula con-
 gregare. Ita de verbo dei. Jo. dicit Luce. xi.
 Beati qui audiunt verbum dei et custodiunt
 illud. Tertia doctrina est auisatiua scilicet
 de periculo quod iudeis imminere dicebat.
 Cum immundus spiritus exierit ab homine: am-
 bulat per loca arida quaerens requiem et non in-
 ueniens. tunc dicit. Reuertar in domum
 meam vbi exiui. Et cum veniens inuenit eam va-
 cantem scopis mundatam et ornatam. tunc vadit
 et assumit septem alios spiritus secum nequio-
 res se et intrantes habitant ibi. et sunt nouis-
 sima hominis illius peiora prioribus. Sic et
 erit generatio huic pessime. Iesus Christus auis-
 fando eos: scilicet iudeos declarat eis
 conditiones diaboli dicentes. Cum immundus spiritus
 et cetera. Loca arida sunt corda et corpora peni-
 tentium qui non habent humiditatem luxurie carna-
 litatis: nec delectationis nec auaricie aut
 gulae et cetera. Nam istos tentat diabolus et non suos
 Jo. beatus Gregorius. Illos tentare negligit quos
 quieto iure possidere se sentit. Et quoniam non
 potest castrum nouiter acquirere: reuertitur ad
 domum vbi exiuit: quia iam scit ei in itinere: et ve-
 nit cum alijs septem: et sunt nouissima hominis
 illius peiora prioribus: quia dicunt medici quod pe-
 ius est reciduum quam infirmitas: quare si Christus
 dicebat ista: propter hoc: quia iudei a principio
 predicationis Christi cognouerunt ipsum esse ve-
 rum messiam: ut dicit textus euangelium. Mat. xxi.
 Dixerunt coloni. Hic est heres: venite occi-
 damus eum: et habebimus hereditatem eius
 et cetera. Dicunt hic glose quod iudei cognouerunt
 Christum esse messiam. Jo. magnus rabinus nicho-
 dem dixit Christo. Scimus quia a deo veni-
 sti magister. Jo. iij. Sed quia Christus corrigebat
 eos de peccatis publicis: diabolus rediit ad
 eos: propter quod Christus predicta dicebat. Jo. b.
 Petrus qui optime intellexit sermones Christi di-
 cens. Si enim refugientes conuersiones
 mundi in cognitione domini nostri et saluato-
 ris iesu Christi his rursus implicati superantur:
 facta sunt eis posteriora deteriora prioribus.
 Melius enim erat illis non cognoscere
 viam iusticie quam post agnitionem retrosum
 querti ab eo quod illis traditum est sancto
 mandato. iij. Pet. ij. Morali si a nobis eum
 cum diabolus per penitentiam: caueamus ne re-
 uertatur per reciduum: aliter dicit Christus. Nemo
 mittens manum ad aratrum et respiciens retro
 aptus est regno dei et cetera. Luc. ix. Aratrum est
 penitentia. Quarta doctrina est informatiua.
 de qua dicit the. Quicumque fecerit volun-
 tatem patris mei qui in celis est ipse est meus fra-
 ter: soror: et mater. Dicatur tota vltima pars eu-
 gelium historiarum: quod cum Christus predicasset ve-
 nit ergo maria mater eius cum parentibus suis
 quos scriptura vocat fratres: ex quo sunt
 vnius generis. Hic habemus exemplum duarum
 doctrinarum. Et prima est ordinatio cha-
 ritatis et dilectionis. scilicet deum super omnia
 diligere. Secunda est spiritualis operationis quod
 opus spirituale non est dimittendum pro parentibus
 seu amicis: ut ieiunare aut religio-
 nem intrare: et huiusmodi. Item iudices habent hic
 exemplum ne in iudicio cognoscant paren-
 tes seu amicos sed puram iusticiam. Et ideo dicit.
 Qui dixerit patri suo vel matri sue: nescio
 vos: et fratribus suis ignoro illos: et nescie-
 runt filios suos: hi custodierunt eloquium
 tuum: et pactum tuum seruauerunt: iudicia tua o
 iacob et legem tuam o israel et cetera. Deu. xxxiij. Et
 nota cum dicit thema. Quicumque fecerit vo-
 luntatem dei homo efficiatur mater Christi. Dico quod sic. Nota
 gradus spirituales. Nam magna gratia creature
 fit quando efficiatur filia Christi in baptismo: sed
 maior quam fit frater Christi: sed multo ma-
 ior quando efficiatur mater Christi: ut patet

de virgine maria. fili⁹ efficit hō in bap-
tismo. iō dī. Dedit eis potestātē filios
dei fieri. Ioan. i. frater autē xpi efficitur
homo per penitentiam quando de pec-
catis post baptismū factis facit pniām.
Ex hoc christus et hō efficiunt: filij eius
dē pris per gratiam penitentialē. Sed
mater xpi efficitur homo audiendo ver-
bum dei: qz sicut mater christi concepit
xpm in vtero: ita hō in sermonibus ꝑci-
pit xpm in vtero ꝑscientie: qñ ꝑponit fa-
cere ei⁹ voluntatē parit autē xpm qñ ꝑce-
ptū ꝑpositū exeqt. Et de hoc ē auctori-
tas. A facie tua dñe ꝑcepim⁹: z qñ par-
turiuim⁹ z pepim⁹ spm salutis. Esa. xxvj.
Nota a facie tua. s. in ꝑdicatiōe in qua
de⁹ cognoscit vt hō i facie. de q̄ dicit dō
in ps. facie tuā dñe reqrā zc. z qñ par-
turiuimus. Ecce gñatio spūalis de qua
dauid. Hec est generatio querentiu⁹ do-
minū querentiu⁹ facie dei iacob. ps. xliij.
¶ De eadē fer. iij. post inuocauit. Ser. ij

Assumit sep-

te alios spirit⁹ neqores se.
Mathei. xij. Sermo erit
de magna auisatione vt ca-
ueatis a tētatione demonū z ꝑctis: qz de-
mones vellēt q̄ oēs essem⁹ dānati cum
eis. Iō ne eoz damnationib⁹ damnemi-
ni volo vos auisare in presenti sermone
sed primo salutetur virgo maria. Assu-
mit zc. Pro huius verbi declaratione et
materie predicande introductiōe: scien-
dum q̄ doctrina est communis in san-
cta theologia q̄ ex peccato primorū pa-
rentū totū genus humanū fuit captiuū
diaboli. Si dicat et q̄re filij sunt capti-
ui q̄ nōdū erāt nati. Dico z rñdeo per si-
militudinē. Si em̄ in domo v̄ra vos ha-
betis vir⁹ z vxorē captiuos: si illi gene-
rant filios vel filias: nunquid erūt capti-
ui v̄ri vt parētes. Immo. sic Adā z Eua
vir z vxor tanq̄ captiuos vendiderunt
se diabolo ꝑcio vni⁹ pomi: nescit tñ cu-
ius speciei erāt illi fruct⁹. Illi mali mer-
catores fuerunt. nā modico ꝑcio se vē-
diderunt et captiui fuerunt diaboli. er-
go rationabiliter z filij fuerunt captiui
consequenter. ꝑz ratio. Sz de hoc etiā
est auctoritas dicens. Propterea capti-
uus ductus est ꝑpls me⁹: qz nō habuit

sciam. z nobiles ei⁹ adā z eua. s. interie-
runt fame z multitudo eius siti exaruit.
Propterea dilatauit infernus animam
suā z aperuit os suū absq̄ villo termino.
Esa. v. Nota cū dī ꝑpterea captiu⁹ du-
ctus est ꝑpls me⁹. i. totū gen⁹ humanū
captiuū. Rō: qz nō habuit sciam. Hic tā-
git rationē quare primi parentes pecca-
uerūt: scz qz nō habuerunt dei scientiaz.
Propterea dilatauit infernus idest dia-
bol⁹ aiām suā absq̄ villo termino. id est
exceptione: qz quantūcūq̄ essent boni et
sancti ad infernū descendebāt imortāl^r
Pater ergo doctrina theologie. Sz ha-
buim⁹ remediū ꝑ aduētū xpi qñ digna-
tus est venire ad liberandū ꝑplm suū
de captiuitate diaboli. Si dicat si ven-
diderunt se diabolo: nunqd ergo xps fe-
cit iniuriam diabolo sibi captiuos aufe-
rendo. Dico q̄ adā z eua erant captiui
dei: iō nō potuerunt se diabolo vendere
nec diabol⁹ ipsos iurifice poterat possi-
dere: sicut nec captiui v̄ri. Iō venit fili⁹
dei dicens ꝑri. Cōpatior captiuis: ideo
ꝑ ego solūā residuū ꝑ ipsis: z in die ve-
neris sancta soluit. Et sic redemit z libe-
rauit nos a diaboli captiuitate: z modo
sum⁹ captiui xpi excluso demone. ideo
xps in sua passione dixit. Nunc iudiciū
est mūdi nunc ꝑiceps huius mūdi eij-
cietur foras. Et ego si exaltatus fuero a
terra oia trahā ad meipsum. Io. xij. Et
nota dū dī. Nunc ꝑiceps hui⁹ mūdi.
scz diabol⁹ q̄ tyrānice huic mundo do-
minabat ex predicta ratiōe. Sed venit
dominus noster iesus xps qui per suam
passionē abstulit sibi ꝑncipatum: z li-
gavit ipsuz in inferno. Ideo dicit. Nūc
ꝑiceps huius mūdi zc. Oia scilz gñā
hominum traham ad meipsum. Sed si
dicat. Si lucifer ergo est a mūdo expul-
sus et in inferno ligatus quomodo er-
go tentat nos. ecce huic questiōi thema
rñdet. assumit septē alios spūs: qz ipe ꝑ-
sonaliter nō pōt exire ad tētandum vsq̄
ad tps anti xpi tūc etiā soluet. Jam assu-
mit alios septē spūs tanq̄ capitaneos
septem capitalium peccatorum: z cuz in-
finita multitudine minorū demonum ei
subiecto z mittit eos per mūdū in odiū
iesu xpi et inuidiā nostri. Et nota cū di-
cit nequiores se. s. in effectu tētandi sz nō

Feria. iij. post Inuocant.

in affectu: qz in affectu nullus est nequior lucifero: iō dicit thema. Assumit zc. Ac si magnus rex decubens in lecto z non potens ire ad bellum vocaret capitaneos dicens eis. Jā videtis zc. ideo vos de quibus ego cōfido vadatis cum vestris gentibus armorū z faciatis bellū. Sic etiā lucifer iacet in lecto durissimo inferni dicens. Jā videtis quomodo ille xps me ligauit hic: z sibi non possumus nocere eamus q̄ suas gentes zc. ideo vadatis. Ecce qualiter assumit septē alios spūs zc. Et primus capitaneus est leuiathā. Ita nominatur Job. xli. dicētis. Leuiathā ipse est rex sup oēs filios superbie. z hic tentat de primo pctō mortali. s. de superbia. Et vocat a lucifero dicente. Leuiathā velles ne facere vñū fuitiū mihi. Rñdet dñe libenter faciā. Et cū vexillo suo. s. circulo supbie z vanitatis: cū infinita multitudo demonū ipm sequentium discurret p mundū: q̄ tm̄ sciuit face re cū suo exercitu q̄ iā totus mundus est superb⁹ z van⁹. Nā tātaq̄ supbiā posuit in dñis tpalib⁹ z in prelatis ecclasticis q̄ iam nō sufficiūt reddit⁹ ad vanitates. ideo hñt facere exactionē: symonias zc. Nota differentia inter vanitatē z supbiā: qz vanitas oñdit ad extra in excelso vestium z ornamentorū. Supbia autē ad intra in corde consistit: qñ psona nō vult se regere fm̄ dei ordinationē sed sz ppriam inclinationē. sic q̄ de⁹ precepit vnum z ipse facit totum pirariū: dicēdo quid ad me: nolo hoc. Ecce qd̄ est superbia: qz vanitas solū est effectus supbie. Verbi gratia. Si fili⁹ vester infirmat et non habetis medicū ad quē recurritis. Nonne ad diuinos seu sortilegos zc. et qñ dicit vobis q̄ hoc est magnum pctm̄ vos dicitis. Nūquid permittā filiū meū mori. Ecce supbia nolle obedire pcept⁹ dei dicētis. Nō habebis deos alienos. Itē si pdidistis aliqd̄. Itē si estis vocati a iudice in testē mediāte iuramēto. z qñ dicit vobis magnū peccatū est falsuz iuramentū dicitis. O ille amic⁹ me⁹ est punitus. Itē nolēdo seruare festa: cū tm̄ nullus dñs det prouisionē alicui nisi faciat sibi aliqd̄ fuitiū. Si ergo p totā hebdomadā seruiustis mūdo: in dñica seruiatis deo audiendo missam: sermones zc.

Ex ita supbia leuiathā infinitos sectis ducit ad infernū: prop̄ q̄ xps sciēs hos auisando nos clamat dicēs. Tollite iugū meū sup vos: z discite a me: qz mitis sum z humilis corde: z inuenietis requē animabus vris. Jugū em̄ meū suaue est et on⁹ meū leue. Mat. xi. Nota cū dicit. Tollite iugū meū sup vos. Dñe nūquid nos sum⁹ boues. Nota q̄lter bos supponit collū iugo: cū tm̄ possit se cornib⁹ defendere: sed non facit sciens naturali instinctu q̄ dñs nō daret sibi prouisionē. Sic etiā erit de nobis nisi portemus iugū. i. on⁹ pcepto p. Si dicit. Dñe decetero volo humiliari ad portādum iugum: sed quō est portādum? Rñdet. Discite a me: qz mitis sum z humilis corde. quasi dicat. Ego q̄ suz dñs z leo de tribu iuda et portauit iugū p̄ris: scz mādatozū. S̄ dicatur dñe rex et qd̄ ex hoc habebimus. Rñdet. Inuenietis requē animabus vestris non solū corporibus prouisionē: sz et requē post hāc vitā animabus vestris. Ecce salariū. Si dicatur. Dñe on⁹ vñm ponderat multū. Rñdet. Jugū em̄ meuz suaue est: z on⁹ meū leue. Secundus capitaneus dicit māmona. q̄ tētat de auaricia. De quo Matt. vi. Nō potestis deo seruire z māmona. Dicat vt de p̄mo quō vocat a lucifero. Nā iste cum bānerio z cū titulo auaricie z cupiditatis: z cū exercitu suo destruxit quasi vniuersuz mūdū. Hic etiā tm̄ fecit q̄ tot⁹ mūd⁹ est auaricia plen⁹. Qz iam hodie religiosi: clerici. prelati: seu dñi oēs sunt auari. nō respiciunt vñ vel quō pecunie veniūt: sed habeam⁹. Oēs in viā suam declinauerūt vnusquisqz ad auariciā suā a summo vsqz ad nouissimū. Esa. lvi. Itē a minore vsqz ad maiore oēs auaricie student z a ppheta vsqz ad sacerdotem cūcti faciūt dolū. Hiere. vi. Antiquitus nullus erat vsurarius nisi iudei. mō etiā xpiani faciunt vsuras mutuando. Nota modū z quō false vocant censualia. Nota duas conditiōes cēsualiu. Itē emere p minori p̄cio q̄ res valet ppter solutiōis puen tionem: vel vēdere carius ppter solutiōnis dilationē: iniustū est: et ex auaricia vtrūqz pcedit. Nota etiā de cōfratrib⁹ faciēdo etiā vsuras. Cōtra q̄s clamādo xps dicit. Videte z caute ab oī auari-

etia: qz nō in abundantia cuiusq; vita ei⁹ est ex his q̄ possidet. Luc. xij. Nota multas species auaricie. Dicā vobis aliq̄s vt caueatis. Nā vna spēs est que dicit rapina et illa est in dñis. Principes eius in medio ipsius quasi lupi rapiētes predā. Ezech. xxij. Alia est symonia. et illae st in clericis vendētib; sacramēta. Contra quos xps. Gratis accepistis: gratis date. Alia est calūnia et illa est i aduocatis iudicibus vel pcuratoribus et notarj;: q̄ cōtrarium sciētes protrahunt sententia: vel opprimūt viduas et pupillos Cōtra quos. Exo. xxij. Vidue et pupillo non nocebitis. Si leseritis eos vociferabunt a me: et ego exaudia clamorē eorū et c. Alia est sacrilegiū: et illa est i rusticis retinendo decimas et bona ecclesie ptra quos Malach. ij. Si affiget homo deū qz vos cōfigitis me. Et dixistis. In quo cōfigimus te. In decimis et in primitiis et in penuria vos maledicti estis. Sequitur. Inferre oēm decimationē in horrea mea: et sit cibus i domo mea: et pbate me sup hoc dicit dñs: si nō aperuero vobis cataractas celi. Alia est furtū secretum in pauperib;. Cōtra quos Eccli. v. Super furez erit opprobriū et cōfusio. Item qui furabatur iam nō furez: magis aut laboret vt habeat vñ tribuat necessitatez patiēti. Ephe. iij. Itē fraus in mercatorib;: qz defraudant vel in qualitate vel q̄titate pximuz. De primo ait ppheta. Argentū tuū et aurū versum est in scoria et vinū tuū mixtū est aqua. Esa. i. De secūdo p̄cipit deus. Nō habebis in sacco tuo diuersa pondera maius et minus: nec erit in domo tua modius maior aut minor et c. Deut. xxv. Alia est retētio de mortuis: vel retentio mercedis seruorū suoz vel negādo debitū. Cōtra primos xij. q. ij. q̄ oblatiōes. i. Qui oblatiōes defunctorū aut negant ecclj; aut difficulter reddūt tāq̄ egentū necatores excōicātur. Et. xij. q. ij. qui abstulerit. Et luc. xvij. Deus faciet vindictā electoz suoz clamātū ad se. Cōtra secūdos. Qui effundit sanguinē et q̄ fraudē facit mercenario fres sunt. Eccli. xxxij. Quare p̄cipit Leuit. xix. Non morabit opus mercenarij tui apud te vsq; mane. O iste magn⁹ capitaneus quā magnā pdā se-

cum trahit ad infernū. Iō xps dicit videte et caueate ab omni auaricia. Rō est qz non in abundantia cuiusq; vita ei⁹ est ex his q̄ possidet. Luc. xij. Tertius capitaneus dicit Asmodeus qui tētat de luxuria. De quo Thob. ij. Demoniu nomine asmodeus occidebat eos mox. vt ingressi fuissent ad eaz. scilicet luxuriā et carnalitatē: et circuit modo mūdū et fecit tantū opus qd iam completa est pphetia Dauid. qui plangēdo dicebat. Corrupti sunt et abominabiles facti sunt in iniquitatibus suis. Non est qui faciat bonum supple castitatis. nō est vsq; ad vnum supple de adultis. in ps. xij. et. luj. Jam iste proditor fecit tm̄ q̄ hodie fere nullus homo potest dicere cum veritate nūq; cognoui nisi vxorē meā. iam nō seruant multi matrimoniū: cōpatres iaz faciunt ipsam abominationem. Idē facit q̄ clerici tenēt cōcubinas. et religiosi beguinas: sue filias spūales. ita qd totus mundus est corruptus. Nota hic de illo demone in corpore obsessi qui dixit se inde non exire quousq; dicerentur tres misse ab aliquo clerico qui esset virgo. Quis ergo iste diabolus fecit tot mala: xps auisando nos dicit per os apli. hec est voluntas dei sanctificatio vestra. vt abstineas vos a fornicatione. vt sciat vnusquisq; vas suum possidere in sanctificatione. i. ad Thes. iij. Caueatis ergo ne fornicationē faciatis. Nam quis nimū peccatū sit pctm̄ luxurie inter pctā est tamē peccatū mortale. Hic etiā condemnatur error dicentū confessori disputando. Pater et quod pctm̄ est cū meretricibus. ego non decepi eam et c. Si em̄ cū filia regis ageres diceres tu. Cui facio iniuriam. certe regi. Nā in suo palatio comedendo suum panē et suum vinum bibendo: tu facis proditiōē. Sed si rex dat tibi filiam suam in vxorem habeas cū ipsa placitum. als debes abstinere. Nota vt sciat vnusquisq; vas idest corpus quod est vas anime. Sicut em̄ esset magnum peccatū projicere vas reliquiarū in lutum. nobilior reliquia est anima. Quartus capitaneus est beelzebub qui tētat de inuidia. De quo Luc. xi. In beelzebub principe demoniorum eicit demonia. Et iste cum suo exerci-

Feria. v. post Inuocavit.

tu z bannerio cū titulo de inuidia z ma-
 lignitate intantū vexauit totū mundū q̄
 totus mundus est infectus inuidia z ma-
 lignitate de bono alterius. Primo inter
 fratres z inter sacerdotes de sepulturis
 z pro beneficijs. Inter laicos p̄ officijs
 vel regimine. Intantū q̄ ex ista inuidia
 totus mundus destruitur. Ideo sapiens
 dicit. Cōtemplat̄ sum oēs labores ho-
 minū z idustrias animaduerti patere in-
 uidie pximi. Eccl. iij. Que est hodie ra-
 tio quare destrunt̄ cōitates: castra: vil-
 le z ciuitates ex inuidia dicendo. O ille
 fuit iuratus vel consul: z ego non q̄ sum
 melior. Jam mō non curāt quis erit vti-
 lior cōitati: sed quis erit amicus. Itē est
 alia inuidia sp̄ialis q̄ est pctm̄ in sp̄i-
 tū sanctū scz inuidia fraterne gratie: inui-
 dēdo deuotioni: sciētie deridēdo: z pse-
 quēdo. O iste pditor capitane⁹ quot du-
 cit secū ad infernū. Ideo x̄ps auisando
 nos dicebat. Hoc est p̄ceptū meū: vt dili-
 gatis inuicē sicut dilexi vos. Jo. xv. Do-
 mine nō datis nobis nisi vnū p̄ceptum.
 Rñdeo ita qz illud principale est z suffi-
 cit. Nota sicut dilexi vos. Nā sola dile-
 ctio fecit ipsum incarnari: nasci pati zc.
 Ideo legit̄ de btō ioāne euangelista qd̄
 qñ debuit mori vocato pp̄lo predicauit
 eis dicens. Filioli diligite inuicē z nihil
 aliud dicebat: z fuit sibi dictū. O qualis
 sermo est iste. z tradidistis obliuioni il-
 las altas speculatiōes z declarationes
 theologie. rñdit nō. sed istud sufficit: qz
 dilectio pximi malū nō operat̄. Ideo re-
 mediū optimū q̄ inuidiā est orare p̄ se-
 ipso. s. vt deus sibi cōseruet illud bonū
 officiū z dignitatē z merito huius oō-
 nis abundabis dilectione. Nā tria cō-
 trarijs curant̄. Plaga em̄ inuidie medi-
 cina charitatis curat̄. Quintus capita-
 neus est beelphegor. Iste tentat de pctō
 gula. de quo D̄s in ps. cv. Initiati. i. de-
 diti sunt beelphegor: z comederūt sacri-
 ficia mortuorū. Hic cū suo exercitu z bā-
 nerio extēso z cū titulo gula z vanitatis
 tm̄ fecit q̄ iam nō seruāt ieiunia ecclesie
 gentes: nec quadragesimā vnus se facit
 infirmū: alius dicit. O nō possum dormi-
 re: z sic comedunt carnes: z vadūt sic ad
 infernū. Ieiunia em̄ ordinata sunt vt cū
 labore fiant: qz ibi est meritū. Nota hic
 qui excusant̄ breuiter a ieiunio zc. Et qz
 iste pditor magnā predā ducit ad infer-
 nū: ideo x̄ps auisando nos dicit. Attēdi-
 te ne grauent̄ corda vestra in crapula z
 ebrietate. Luc. xxi. Sext⁹ capitane⁹ est
 baalberith: qui ad iraz inflāmat. de quo
 Judicū. ix. De phano baalberith cōdu-
 xit sibi viros. Et subdit̄. Misit dñs sp̄m
 pessimū inter abimelech z habitatores
 sichez. Hic cū exercitu suo z bannerio cū
 titulo de ira z iniquitate discurret p̄ mū-
 dū: z facit multas diuisiōes z discordias
 inter xp̄ianos. Iste diuisit z procurauit
 olim scisma in ecclesia: diuisit regna z re-
 ges: principes z barones dños z vasa-
 los. O quot ducit iste pditor secū ad in-
 fernū. Ideo x̄ps nō cogēdo liberū arbi-
 triū: sed dando cōsilium dicit. Pacē relin-
 quo vobis: pacē meā do vobis. nō quō
 mūdus dat. Joā. xiiij. Et iō in natiuita-
 te dñi iesu xp̄i angeli cantauerūt: gl̄ia in
 excelsis deo: z in terra pax hoīb̄s bone
 voluntatis. Luc. ij. Et in sua cōuersatio-
 ne salutabat dicēdo semp. Pax vobis. z
 sequit̄. Nō turbet̄ cor vestrū scz vnus cō-
 tra aliū zc. Septimus capitaneus dicit̄
 astaroth: qui tentat de accidia: de quo. i.
 Reg. viij. Auferte deos alienos de me-
 dio v̄ri baalim. z astaroth. Iste cū exer-
 citu suo z bānerio cū titulo de accidia z
 ociositate discurret p̄ mundū. Et iste p-
 ditor tātā accidiā posuit in mūdo q̄ pau-
 ci sunt q̄ de his q̄ ad aiām p̄tinent curāt
 imo min⁹ apreciāt aiām q̄ paleā. Per
 totū annū laboratis pro corpore: z mo-
 do in isto sancto tpe quadragesime ne-
 scitis modicū laborare pro aiā p̄fitendo
 z p̄niam faciēdo. Sed quilibet expectat
 cōfiteri vltimadie: cū tm̄ in prima esset cō-
 fitendum: z hoc de p̄silio z p̄gruo. Item
 accidia circa cōionē cōmittit̄ a nōnullis
 que d̄z fieri in paschate tunc recipiendo
 xp̄m: vt in celo cōicātes recipiant̄ a xp̄o.
 Sed si x̄ps precepisset nobis recipere ve-
 nenū amore sui: facere deberem⁹: z pre-
 cipit recipere corpus suū intra hostiā: z
 nō facimus: nōne magna est negligētia.
 Et ideo dicit scriptura. Quodcūq̄ face-
 re pōt manus tua instāter operare: quis
 nec opus nec ratio nec sapiētia nec sciē-
 tia erūt apud iferos: quo ta supple acci-
 diose p̄peras. Eccl. ix. Ecce quare dicit̄

thema. Assumpsit septē alios spūs ne-
quiores se. Deo gratias.

¶ Feē. v. post Inuocauit. Sermo. f.

Dicebat iesus

ad eos q̄ crediderunt ei iu-
deos. Jo. viij. Sāctū euāge-
liū hodiernū p̄tinet vnā ma-
gnā z solēnem disputationē q̄ fuit inter
xp̄z ex vna parte: z iudeos ex alia. Et rō
disputationis fuit: qz iudei habebāt tā-
tam superbā z maliciā z indignationē
q̄ offuscabāt intellectū: intātū q̄ nō cre-
debāt xp̄o de veritatib⁹. z si aliqñ cre-
debāt ei subito non durabāt. iō xp̄s vo-
luit disputare cū eis vt remoueret ab eis
illā supbiā. In qua disputationē xp̄s fuit
arguēs z iudei r̄ndentes. Et fecit quat-
tuor argumēta. Et primo arguit contra
eos p̄pter supbiā quā habebāt.

Primo p̄pter libertatē maternalē.

Secōdo p̄pter nobilitatē paternalē.

Tertio p̄pter altitudinē diuinā.

Quarto p̄pter maliciā criminalē.

¶ De qua disputationē dicit thema. Di-
cebat ad eos. f. arguēdo q̄ crediderūt ei
iudeos scz leuiter mobiles. Quantū ad
primū argumētū qd̄ fecit xp̄s contra iu-
deos sciendum quod arguit contra eos
p̄pter eorū supbiā quā habebant p̄pter
libertatē maternalē. Dicat̄ quō oēs iu-
dei fuerūt filij Abraā: qui habuit duas
uxores ex diuina dispēsatiōe. Unā libe-
rā. f. Sarrā z aliā ancillā. f. agar. Iudei
autē venerūt de libera p̄ ysaac. Ecce li-
bertas maternalis. de qua se extollebāt
nō modicū intātū q̄ dimittebant facere
bona opa dicētes q̄ sine opib⁹ bonis cō-
sequerent̄ b̄ndictionē eis p̄missam per
ysaac. vt p̄z Gen. xvij. z. xxi. c. vbi d̄t d̄ns
ad abraā. Sara uxor tua pariet tibi filiū
vocabisq; nomē ei⁹ ysaac. z cōstitua p̄-
ctū meū illi in fedus sempiternū z semē
ei⁹ post eū. Ista supbia ita captabat cor
da eorū q̄ radi⁹ v̄tatis xp̄i non poterat
introire. iō xp̄s arguēs cōtra illos q̄ leui-
ter crediderāt: z leuiter credentiā amit-
tebāt dixit. Si vos manseritis in sermo-
ne meo vere discipuli mei eritis: z cogno-
sceris v̄tate: z v̄tas liberabit vos. Ecce
qualiter tāgebat eos in fine. Qui statim
surrexerūt supbe r̄ndendo. Semē abrae

sumus z nemini seruiuimus vnq̄. Quō-
tu dicis liberi eritis. Et xp̄s volēs eos
expellere ab illa supbia replicādo dixit
eis. Amen amen dico vobis: qz ois q̄ fa-
cit pctm̄ seruus est pcti. Seruus autē non
manet in domo in eternū: filius autē ma-
net in eternū. si ergo vos filius liberaue-
rit vere liberi eritis. Ecce vna rō quare
dicit: cathene culpe tenēt vos alligatos
Nota hic qualiter fm̄ mēbrū per qd̄ ho-
mo peccat in illo anima ligatur que h̄z
oīa mēbra spūalia q̄ h̄z corpus corpalia
Uerbigratia. persona peccat etiā iūran-
do vel diffamādo: eo qz ista verba trās-
eunt p̄ collū: aīa ligatur cū cathena per
collū habēte caput in inferno. Idē si hō
peccat manibus: z sic de alijs mēbris. iō
qñ anima ipenitēs exit a corpore cathe-
nis p̄stringitur: z demones trahunt per
cathenas ipenitētū aīas. De his auto-
ritas. Iniquitates sue capiunt impiū: z fu-
nibus pctōz suoz cōstringit̄. Prouerb.
v. Ideo dicebat xp̄s i maiori p̄positiōe
Amen amen dico vobis: qz ois qui fa-
cit pctm̄ seruus est pcti. Cuz ergo iudei
fuisent in magnis pctis: ideo erāt ser-
ui captiui: z licet caro esset libera: tñ nō
ex hoc dicēdi sunt liberi. Sicut ille qui
patit̄ i capite: z in toto corpore patit̄ si-
ue infirmatur: si h̄z pedem sanum nō ex
hoc dicendus est sanus. Sic etiā si aīa
que est pars p̄ncipalior corporis sit ca-
ptiua z corp⁹ liberū: nō ex hoc dicendus
est homo liber: naz spirit⁹ viuificat: ca-
ro autē nō p̄dest quicq̄. Jo. vi. Secōda ra-
tio xp̄i fuit ista. Seruus autē non manet
in domo in eternū: filius autē manet in
eternū quasi dicat vos scitis que diffe-
rentia est inter filiū z seruū. Nā seruus
vadit ad labores extra: filius autem li-
ber manet i domo. Iudei p̄pter genera-
tionē carnalē non habebāt stare nisi in
agris scz i hoc mūdo ex lege moysi: sz fi-
lij dei stabūt in domo dei in eternū. Jo
dicit xp̄s. Si autē filius vos liberauerit
scz a cathenis culpe z a miserijs huius
mūdi: vere liberi eritis. at illi tacuerūt.
Moraliter nota hic pro nobis qd̄ de⁹
fecit gratiam dando remedia vt frāga-
mus cathenas peccatorū q̄ frangunt̄ in
cōfessione sacramētali: qñ em̄ confessor
absoluit tūc aīa est libera a pctis morta-

Feria. v. post Inuocant.

libus. Et quoniam intrat paradysus est libera ab omnibus miseris. Ergo laboratis pro liberatione anime quantum laboraret quis pro liberatione filie sue si esset captiua: vel pro liberatione corporis sui vel filij sui etc.

Secundum argumentum christi fuit contra superbiam quam iudei habebant propter nobilitatem paternalem. Dicatur quomodo iudei sicut erant filij sara uxoris libere: ita erant filij abrae nobilis hominis qui fuit initium virtutum et cognitionis dei. Cui dixit deus. Benedicam tibi et magnificabo nomen tuum: et eris benedictus. benedicam benedictibus tibi et maledicam maledictibus tibi atque in te benedicentur vniuersae cognationes terre. Gen. xij. Iudei autem non modicam habebant superbiam quia erant generis abrae: et despiciebant penam dicendo quod sine pena haberent benedictionem abrae promissam et semini eius. Quod christus arguendo contra eos dixit. Scio quod filij abrae estis: sed queritis me interficere: et sermo meus non capit in vobis. Ego quod vidi apud patrem hoc loquor: et vos que vidistis apud patrem vestrum facitis. Responderunt. Pater noster abraaz est. Dixit eis iesus. Si filij abrae estis opa abrae facite. Nota sermo meus non capit in vobis: quia vas plenum non potest aliquid recipere nisi euacuetur. Sic iudei qui erant pleni superbia non poterant recipere verba christi: despiciendo penitentiam quam ipse predicabat. Ideo iohannes baptista dicebat eis. Facite ergo fructus dignos penitentiae. Luce. iij. Vos que vidistis apud patrem vestrum facitis quasi christus inuat in his verbis quod pater eorum fuisset malus homo. Ipsi autem iudei responderunt christo dicentes. Pater noster abraam est. Tunc christus arguens dixit. Si filij abrae estis opa abrae facite. Nunc autem queritis me interficere hominem qui veritatem vobis locutus sum quam audiui a deo hoc abraam non fecit. Ideo vos degeneratis: quia abraam erat nobilis homo: non ex parte carnis: quia de genere idolatrarum: sed ex parte anime erat nobilis et virtuosus: nec vos estis ei similes. Moraliter in isto defectu iudeorum sunt non multi christiani qui se appreciant de nobilitate generis: quia de antiquo genere taliu etc. tales sunt filii iudeis. Nota nobilitas quasi notabilitas. dicat quod

est nobilitas et qualiter incipit nobilitas. Quoniam aliquis faciebat aliquam rem notabilem in seruitio regis vel imperatoris ex hoc rex vel imperator faciebat ipsum nobilem. Qui ergo appreciat se de nobilitate et non tenet vitam nobilem et nobilium virorum: sed ribaldorum et lenonum: non debet dici nobilis: quia degenerat. Nobilis est ille qui vivit nobiliter appreciando se ne metiatur ne inferat damnum alicui qui defendit veritatem communitatem: pupillos viduas et miserabiles personas. Et nota quod accidit rome duobus hominibus quorum unus erat nobilis antiquus de troia: sed erat ribaldus et male vite. Alius ex quadam victoria quam habuit factus fuit nobilis nouiter ab imperatore: et cum semel ambo contenderent: dixit nouus nobili antiquo. In me incipit nobilitas et in te finitur. Dicat hic de affraym qui fuit nobilis filius ioseph et dominus egypti: de quo filius eius affraym habebat superbiam: de quo dicit dominus. Dispice affraym: quoniam deus ego et non homo. Et auolabunt quasi auis ex egypto et quasi coluba de terra assyriorum: et collocabo eos in domibus suis. Osee. xj. concordat scriptura noui testamenti. Deus superbis resistit: humilibus autem dat gratiam. Jac. iij. Tertium argumentum christi fuit contra superbiam quam habebant de altitudine diuinali. Dicat quomodo omnes gentes et nationes mundi erant idolatre: propter iudeos qui solum adorabant deum altissimum non factum manibus: sed factorem omnium rerum. Ex altitudine ista iudei credebant nullum alium saluum fieri posse nisi ipsos propter fidem quam habebant de deo propter quod dicebant non esse necessarium facere bona: quia fides sufficiebat. Sed contra eos dicit beatus iacobus. Quid proderit fratres mei si fidem dicat quis se habere: opa autem non habeat. Nuncquid fides poterit saluare eum. quasi dicat non Jac. ij. Ideo christus arguendo eos dicit. Vos facitis opa patris vestri. quod dicitur. ipsos habere aliquem patrem cui assimilantur. Rnderrunt iudei. Unum patrem habemus deum. Ecce superbia de altitudine diuinali. Christus autem volens eos educere de hac superbia dixit eis. Si deus pater vester esset diligeretis me utique. Ego enim ex deo processi et veni. Neque enim a me ipso veni: sed ille me misit quare loquamur meam non cognoscitis: quia non

potestis audire sermonem meum. Non quare loquela mea non cognoscitis. Jam scitis quod persona maxime cognoscitur in loquela cuius patrie sit. Nam si loquitur gallice gallicus dicitur. Ita fuit cognitus. b. Petrus in nocte passionis Christi quod esset galileus. Cui dictum est. Vere tu ex illis es. nam loquela tua manifestum te facit. Mat. xxvj. Non videamus loquelam Christi et moysi. Nam moyses loquebatur linguagium terrenum permittens eis solum terrena. Ideo dicitur. Qui de terra est: de terra loquitur. Jo. iii. Christus vero loquebatur linguagium celeste: quia nihil permittit in hoc mundo terrenum: immo predicabat quod despicerentur terrena. Nam solum predicabat de celo et de gloria angelorum solum permittens celestia. Ideo dicebat. Quare loquelam meam non cognoscitis? Jo. b. Joannes postquam locutus fuit de moysi dei. Si qui de terra est de terra loquitur. Et loquens de Christo dixit. Qui de celo venit super omnes est. Jo. iij. Et sic vicit eos Christus ratione. Moraliter: si vultis cognoscere personam cuius patrie sit attendatis ad loquelam eius. Nam tres patrie sunt. scilicet celi: terre: et inferni. Linguagium celi est laudare deum et ipsum benedicere. Ideo david in psalmo. Bati qui habitant in domo tua domine in secula seculorum laudabunt te. ps. lxxiiij. Qui ergo laudant deum: ut bonus religiosus clericus vel laicus: possumus dicere. Vere tu ex illis es. scilicet de paradiso. nam et loquela etc. Linguagium huius mundi terrenum est: hoc est loqui de terrenis negociis et temporalibus. Nam qui de terra est etc. Linguagium inferni est renegare: maledicere et blasphemare. idem dicitur. Estuauerunt homines estu magno: et blasphemauerunt nomen dei. Apo. xvj. Quia ergo vos maledictis: iuratis: et blasphematis: clare ostenditis quod estis patrie inferni. Et quia Christus non loquebatur loquelam inferni: blasphemando nec terre: sed loquelam paradisi. Jo. dicebat quare loquelam meam etc. Quartum argumentum iesu christi contra iudeos fuit de malicia criminali: dicendo. Vos ex patre diabolo estis et desideria patris vestri vultis facere. Ille homicida erat ab initio: et in veritate non stetit. quia non est veritas in eo. Cum loquitur mendacium ex propriis loquitur: quia mendax est et pater eius. Ego autem si veritatem dico: non creditis mihi. Hic iesus Christus ponit tria peccata diaboli:

in quibus videtur quod iudei assimilabantur ipsi diabolo. Et primum peccatum est invidia ex qua tentavit adam. Et ex isto peccato secuta est necessitas moriendi in genere humano. Et tunc dicitur. Per unum hominem peccatum in hunc mundum intravit: et per peccatum mors. ad Ro. v. Ideo dicitur de diabolo Christus. Ille homicida erat ab initio: secundum peccatum diaboli est mendacium. Tertium quod est persecutor veritatis. Dixit ergo iesus Christus iudeis. Uos ex patre diabolo estis quia sicut ille ex invidia procuravit mortem ad eum: idem vos ex sola invidia procuratis mihi mortem. Secundo quod sicut diabolus cum loquitur mendacium: ex propriis loquitur: sic et vos me diffamando: quia iudei dicebant de iesu Christo. Ecce homo vorax est et potator vini publicanorum et peccatorum amicorum. Mat. xj. Item nos scimus quia hic homo peccator est etc. Tertio quod diabolus est persecutor veritatis: de ipso dicente Christus. In veritate non stetit. Augustinus. Non fuit in veritate. Nota quare deus posuit luciferum super omnes creaturas: et ipse voluit se pacificari deo per suam superbiam et sic non stetit in veritate: sed apostatus fuerat. sic et vos dixit Christus iudeis non stetit in veritate a me audita. Moraliter habemus hic doctrinam ut fugiamus non solum mendacium perniciosum quod est peccatum mortale: sed etiam iocosum: quia etiam est peccatum: quia per nullam causam et pro nulla re est dicendum mendacium. Unde david in psalmo. Perdes omnes qui loquuntur mendacium: in ps. v. Item Sap. i. Os quod mentitur occidit animam. De istis argumentis loquitur thesaurus. Dicebat iesus ad eos qui crediderunt ei iudeos. Deo gratias.

¶ Feria. v. post Inuocavit. Ser. ij.

Si manseritis in

sermone meo vere discipuli mei eritis. Jo. viij. Materia presentis sermonis erit quomodo poterimus esse boni discipuli christi. Magni quid est esse magistrum in theologia vel episcopum vel archiepiscopum: vel cardinalem: vel papam: sed multo magis est esse discipulum Christi. Credo quod erit materia utilis et proficiosa. Sed ut deo sit placabilis et gratiosa: salutem ergo gloriosa etc. Si manseritis. Semel fuit questio facta iudeis per unum bonum hominem de materia quam volo vobis predicare. Nunquid vos vultis discipuli eius

r. iij.

Feria. vi. post Trinitatem.

fieri. Jo. ix. Judei autem indignati maledixerunt ei dicentes. Tu discipulus eius sis nos moysi discipuli sumus. O stulti. Super hoc dicit Augustinus. In me sit dominus ista maledictio: ut scilicet sim discipulus tuus. Credo quod quilibet vestrum responderet. O utinam essem discipulus tuus. Propterea volo vobis nunc ostendere quot modis et quibus poteritis fieri discipuli eius si vultis. Et inveni octo virtutes seu conditiones huius nobilissimi discipulatus. scilicet.

- Credencia principalis.
- Obedientia generalis.
- Penitentia sacramentalis.
- Patientia virtualis.
- Benivolentia cordialis.
- Beneficentia liberalis.
- Diligentia spiritualis.
- Perseuerantia finalis.

Si vultis esse discipuli christi: habeat aliquam istarum virtutum. De vltima dicitur thema. Si manseritis etc. Prima virtus que facit hominem esse discipulum christi est credentia principalis. scilicet credere firmiter articulos fidei et non dubitare in aliquo: sic est homo discipulus christi. Nota quoniam in omni schola cuiuscumque facultatis oportet discipulum simpliciter credere magistro: maxime in primis principijs. Verbi gratia. Prima principia litterarum sunt. xiiij. Item quoniam magister dicit discipulo: ista littera est a. ista littera est b. discipulus debet sibi credere: quod si vellet dicere quare ista littera a est magis a quam ista littera b. vel e converso: vapularet a magistro. Ideo philosophus. Oportet addiscere credere. Ita etiam de schola christi scilicet ecclesia. quam scholam intrant christiani in baptismo que habet duodecim principia. scilicet duodecim articulos fidei preteritos Credo maiori quorum aliquid pertinet ad christi divinitatem: aliquid ad christi humanitatem. Et quia sunt multi infideles que nolunt ea credere: ideo non sunt discipuli christi. Si ergo vultis esse discipuli christi: credatis ista duodecim principia fidei simpliciter sine contradictione: disputatione: et dubitatione. Auctoritas. Manifestavit gloriam suam: et crediderunt in eum discipuli eius. Jo. iiij. Nota manifestavit gloriam scilicet in his duodecim articulis. Secunda virtus que facit hominem esse discipulum christi est obedientia generalis scilicet obedire et servare omnia que christus mandat et precipit generaliter sine contradictione: et non facere contra eius preceptum per ali-

quo lucro habendo: vel bono: vel officio vel dignitate: talis est discipulus christi verus. Ratio: quoniam tanta est dignitas huius magistri quod oportet sibi obedire in omnibus etiam contra omnes personas mundi: ita quod super vel contra matrem vel omnes parentes vel amici: imo etiam papa vel rex essent ad unam partem mandantes facere aliquid quod est contra preceptum magistri christi: magis est obediendum soli christo quam his omnibus. Auctoritas. Legitur Lu. xiiij. quod cum christus iret predicando de loco ad locum: magna turba hominum et mulierum sequabatur ipsum: neque mirum. Et conversus iesus dixit eis. Quid vultis? Cogitate quomodo responderunt. Dominus volumus esse vestri discipuli. Et dixit ad illos. Si quis venit ad me et non odit patrem suum et matrem et uxorem et filios et fratres aut sorores: adhuc autem et animam suam: non potest me esse discipulus. Sed cum deus precipiat honorare parentes et diligere uxores et filios et animam suam: quare ergo christus dixit. Si quis vult etc. Ratione. quod hoc intelligitur sic: quod si pater mater vel uxor aut sensualitas propriavolunt quod tu facias aliquid contra preceptum christi: tunc odisse patrem: matrem etc. et discere nescio vos: deificum est. Verbi gratia. Si pater tuus dicat tibi. fili: fac vindictam de tali iniuria mihi facta a tali etc. Debet dicere filius. Pater: non faciam. quia magister meus christus precepit oppositum. Ecce quomodo intelliguntur verba christi odite patrem isto modo. Item de matre et uxore: de filiis et fratre et amico: etiam de propria sensualitate que inclinatur ad delectationem ne per ea faciatis aliquid contra preceptum christi. Ecce quod est obedientia generalis: ideo auis etis. Tertia est penitentia sacramentalis. Tanta est virtus penitentie quod de discipulo diaboli facit discipulum christi. Quoad hunc est in peccato mortali et mala vita: homo est discipulus diaboli et parat intrare scholam inferni. Sed si homo vult facere penitentiam sacramentalem scilicet peritendo de peccatis dicendo. O miser ego sum religiosus et non servavi regulam etc. Item de laicis et clericis peritendo peccata: faciendo penitentiam datam a confessore. Talis penitentia sacramentalis facit hominem discipulum christi. Ecce ista virtus penitentie. Auctoritas. Qui non baiulat crucem suam et venit post me: non potest me esse discipulus. Luce. xiiij. Nota crucem suam non dicit crucem meam. Quilibet christianus portat crucem christi signando se: sed non saluaretur nisi portaret crucem propriam

scz penitentie. **C**ruce dicitur a cruciando: id est significat crucem penitentie que cruciat penitentem: de qua dicit christus. Qui non baiulat, crucem suam etc. Et sicut crux christi habuit quattuor brachia tanquam quattuor partes principales: sic crux christiane penitentie habet quattuor brachia. Primum sursum est contritio que debet esse sursum per respectum ad deum quam peccando ostendit alius dolere de peccatis propter periculum velve recundiã vel perditionem bonorum vel fame nihil valet: quia non est contritio. Brachium dextrum est bonum propositum vivendi decet: ro secundum divinam ordinationem: et non secundum suam inclinationem: Brachium sinistrum est oris confessio. Sic enim mundatur camera penitentie a stercore peccatorum. Brachium inferius quod sustinet totum pondus est satisfactio: que portat totum onus ieiuniorum orationum: vigiliarum: elemosinarum etc. Ista crux est nostra. De qua dicit apostolus ad Gal. v. Qui christi sunt supple discipuli: carnem suam crucifixerunt: supple in cruce penitentie. Ecce, quare: dicit christus Qui non baiulat. id est accepit crucem suam etc. Quarta est patientia virtualis scz patienter sustinere aduersitates: dolores: infirmitates: paupertatem et miseras: non recipere amaritudinem cordis: nec murmurare contra deum: sed committere se deo: quia ipse scit quibus indigemus et quid nobis expedit: et sic homo fit discipulus christi: Ratio quoniam magister et dominus noster christus patienter sustinuit aduersitates: tribulationes: et persecutioes. id est vult ut sui discipuli assimilentur sibi. Videtur christus tenere modum quod rursus antiquorum philosophorum quod per patientiam volebant illos probare quod volebant esse discipuli. Signanter legitur de pythagora philosopho quod quoniam alius volebat esse discipulus suus primo faciebat ipsum ad portam schole expectare. deinde faciebat ipsum ab aliis vituperari deum. Et quod es tu? Responderebat. Velle esse discipulus huius magistri et philosophi. Et illi. Vade ad trahendum aratrum rusticum et hominum. Si erat patienter: recipiebat ipsum in discipulum: alius non. Hunc modum servat ille magnus magister et doctor christus in sua schola. Quoniam aliqua persona proponit in corde suo tenere bonam vitam et sanctam: signum est quod vult esse discipulus christi. O dicit christus: Expecta modicum propter ut probetur de patientia. Stati alij vi-

tuperant eum deum. O qualis hypocrita: fantasticus: fatuus etc. Si in his verbis iniuriosis habet patientiam: bene stat: id est vult adhuc ut probetur magis per ictus siue verbera. scilicet infirmitatum: dolorum etc. Sed vos murmuratis dicendo. O miser: quod est hoc ante non sentiamus ista: ideo teneat fortiter: quia tunc christus recipiet vos in disciplinam suam: Hoc est modo deus pater probavit filium suum christum: sed is sciret quid esset in eo: sed ut nobis christum daret in exemplum patientie: id est dicit christus Mat. x. Non est discipulus super magistrum: nec servus super dominum. Sufficit discipulo si sit sicut magister eius et servus sicut dominus eius. Si patres familias beelzebub vocauerunt quanto magis domesticos eius. id est discipulos. Quinta virtus est benivolentia cordialis. Vult magister noster iesus christus quod sui discipuli non habeant discordias divisiones: vel rixas: sed quod concorditer vivant. Ratio: quia magister pacis et charitatis et dilectionis non vult in schola sua discipulos multos et discordes. Ideo omnis villa seu comunitas pacifica est schola christi. Et omnis civitas divisa est schola diaboli: id est dicit christus. Jo. xiiij. In hoc cognoscet omnes quia mei estis discipuli si dilectionem habueritis ad invicem. id est debent pacificari de remittendo iniurias. et quanto maior est iniuria que remittitur: tanto magis placet deo: alius schola inferni est parata: ubi continue et semper se iniuriant. Sexta est beneficentia liberalis. scilicet de mutuo inuandus tam in bonis temporalibus quam spiritualibus. Ratio quoniam sicut magister schole habet multos servitores captivos et liberos. non decet discipulos nobiles esse tenaces et avaros cum ignobiles liberales sint. Totus mundus est schola magistri christi: cuius servitores et ancille sunt omnes creature insensibiles. David. Ordinatione tua perseverat dies: quoniam omnia serviunt tibi ps. cxviiij. Sol ad instar captivi: quia nihil potest facere nisi quantum deus vult. quod iussu domini portat nobis lumen de die luna de nocte qui datur nobis quicquid deus dedit eis. Idem de alijs planetis et elementis que liberaliter concitant et ministrant quicquid habent. Quanto ergo magis discipuli que sunt creature nobiles et rationales debent esse liberales amore magistri: dando vel mutuando sine usura: vel emendo non minus propter denarios proptos: nec vendendo plures

Feria. vi. post Inuocavit.

propter spem etc. Ex his efficitur homo discipulus christi. Aucto. Ois ex vobis qui non renunciat omnibus que possidet: non potest me esse discipulus. Lu. xiiii. Hec auctoritas habet duos intellectus: qui nisi bene intelligatur: daret occasionem errandi. Duo modi sunt discipulorum christi. Primus est apostolorum et tenentium vitam apostolicam: et isti renunciant et dimittunt omnia. Mat. xix. Ecce nos relinquitur omnia: et secuti sumus te. Hoc modo intellectus predicte auctoritatis ois ex vobis clarus est. Secundus modus discipulorum est bonorum christianorum qui non obligantur dimittere omnia pro modo: sed volunt dimittere omnia quantum ad singularitatem: sed non quantum ad proprietatem: quia possunt habere proprietatem: sed nolunt habere singularitatem: sed quod illud quod habent solum seruiat eis singulariter: imo volunt dare alijs propter deum. Ecce quod est beneficentia cordialis. Septima est diligentia spiritualis scilicet quod sumus diligentes in operibus spiritualibus: quia non sufficit facere opus spirituale: sed etiam fiat cum diligentia. Religiosus non solum tenetur facere id quod dicit regula et constitutiones: sed quod faciat illa diligenter. Idem de presbyteris et laicis qui non tantum in dominica die tenentur audire missam: sed etiam cum diligentia: ut sint in principio missae. Item non sufficit profiteri: sed cum diligentia iam in principio quadragesime. Item non sufficit dicere pniaz: sed quod dicatur cum diligentia genibus flexis: quia supplicat regi vel pape christo. Item cum diligentia coicare. Item cum diligentia elemosynam dare. Talis diligentia facit hominem discipulum christi. Ratio: quia magister diligens et nobilis non vult discipulos somnolentos vel negligentes. sed vult quod sint diligentes. Auctoritas. In hoc clarificatus est pro meo ut fructum plurimum afferatis: et efficiamini mei discipuli. Jo. xv. Octava virtus est perseuerantia finalis: de qua loquitur thema. Si manseritis etc. necessaria est perseuerantia finalis. In studijs generalibus quando magistri et doctores incipiunt legere. scilicet in festo sancti Luce tota schola est plena discipulis: sed in medio anni sunt valde pauci: in fine autem quasi nullus remanet. ideo sunt multi inutiles discipuli solum sciunt principium libri: modicum in medio: et de fine nihil sciunt nisi illi qui perseuerant. Sic de libro vite qui est sancta vita bona et deuota multi incipiunt et sciunt principium bone vite. sed paulatim deficiunt et nesciunt finem libri bone vite: ideo tales non intrant scho-

lam paradisi: sed illi qui bene incipiunt melius continuant et optime finiunt: sunt boni discipuli veri christi. propter hoc dicit christus. Si manseritis in sermone meo: vere discipuli mei eritis. Et quando bonus discipulus christi intrat aulam paradisi: statim deus dat sibi duas chartas. scilicet diuinitatis et humanitatis: in quo homo recipit maiorem scientiam quam habuerunt in hoc mundo philosophi vel doctores. Aug. Hec scientia habetur ex studio libri bone vite: ideo est necessaria perseuerantia finalis. De hoc dicit euangelium hodiernum. Dicebat christus ad eos qui crederent ei in deos. scilicet fidei catholice in hoc etc. Si manseritis in sermone meo: vere discipuli mei eritis: et cognoscetis veritatem.

Feria. vi. post Inuocavit. Ser. vnicus.

Ecce sanus factus es: iam noli peccare. Habet textualiter. Jo. v. Et officiat in euangelio hodierno. Sanctum euangelium hodiernum continet unum miraculum et grande et excellens. Nam quidam paralyticus sanus factus fuit per iesum christum: qui triginta octo annis tenebatur in infirmitate: et hoc solo ipsius precepto: sicut et solo verbo mundus factus est et continet tria miraculosa secreta: et est

Primum locus ubi factum est.

Secundum quomodo factum est.

Tertium ad quem finem factum est.

Et de isto ultimo loquitur nostrum thema. scilicet ut aia istius infirmi curata caueret se a peccato: et ideo dixit. Ecce sanus factus es etc. quod fuit thema. In quibus quidem vobis erit noster sermo. Et primo videamus de loco. Dicitur igitur in euangelio. Est autem hierosolymis probatica piscina. Appellatur probatica: et hoc latine. probatica grece: hebraice bethsaida. Et dicitur probatica a pisce sed per contrarium quia non erant ibi pisces: sicut dicitur in ecclesijs probatica ubi aqua lauacri mittitur: et tamen non sunt ibi pisces. Grece dicitur probatica. Nam probaton grece dicitur ouis latine: quoniam in illa lauabantur oues que in templo offerabantur. unde probatica. id est ouis. hebraice dicitur bethsaida a beth quod est domus et saida quod est gregis siue pecudis. unde bethsaida dicitur idem quod domus pecudum. Et ista probatica noiri ideo meruit propter virtutem ipsam quia in certo tempore anni angelus descende-

Sermo vnicus fol. cxxxiij.

bat ad reuoluēdū aquā vt h̄r in textu. Et qui primus attigebat aquā post de scēsiōnē āgeliz reuoluēnē aque ille curabat tm̄ de quacūq; specie infirmitat; detent^o esset et iō qz x̄ps ignorabat rectores ciuitat; hierl; fecerūt fieri qnq; portic^o in qb^o infirmi habitaret. In vna leprosi: in alia scabiosi: in alia febricitantes: in alia paralitici: i alia h̄o vniuersi alij infirmi. Et illi q nō poterāt ire ducebant^r ab aliqb^o alijs ad piscinā: vt qlib; citi^o posset sanari. Et hec historia p̄tinet secretazp̄ questionē pōt declarari. Queritur ḡ vñ tātā virtutē ista piscina habebat q̄ toties quoties angel^o descendebat ad mouēdū aquā q̄ habebat illam p̄tutē. Dico q̄ hic sunt tria secreta.

Et primum est vt oñdat^r virt^o sancte crucis et passionis iesu x̄pi.

Secūdo est vt oñdat^r virtus baptismi.

Tertium virtus confessionis.

¶ Primū ḡ secretū est vt oñdat^r h̄r^o crucis et passiois. nā circa hoc dicit magister historie scholastice q̄ i illa piscina erat illō lignū q̄ i postez fuit ligno crucis. Nā etiā i biblia inuenit^r. i. iij. Reguz. x. q̄ regina saba venit hierusalē audire sapiētā salomonis. Et cū trāsiret p̄ torretē erat ibi qōdā lignum qō seruiebat ad trāsēdū vt moris erat. Et fuit sibi reuelatū q̄ i illo ligno deberet x̄ps suspēdit^r mori p̄ toti^o mūdi redēptione et ista rōne noluit lignū calcare: s; trāsīuit sub^o torretē. Et ad patriā reuersa ip̄a scripsit salomoni reuelationē suā quā viderat: et rex salomō sciēs x̄pm crucifigēdū p̄phetavit dicēs. Sub arbore mali suscitauit te. Ibi corrupta est mater tua: ibi violata est genitrix tua. Can. viij. q. di. p̄p̄o xp̄iano. Ego sub arbore pomi suscitauit te: s; mater tua: s; gens iudaica: ibi corrupta est i sua crudelitate. Illud ḡ sciebat salomō lignū fore: et iō salomō ligno accepto abscondit illud sub^o terrā bene viginti passib^o. Et ibi facta fuit ista piscina de q̄ loq̄tur euāgelii. Et ista rōne ibi erat tāta virt^o q̄ ibi erat hm̄oi lignū et recipiebāt infirmi sanitatem: qz siḡbat passionē x̄pi. Nec obstat q̄ illud lignuz a h̄r^o portasset x̄pm et ante suspensionē x̄pi nullā habebat h̄tutez. Dico tibi q̄ v̄ez est q̄ nō habebat virtutē: s; iā illō

significabat h̄m q̄ h̄r. Num. xxi. Fac serpētē enēū et pone eū p̄ signo: q̄ p̄cillus asperit eū viuet et c. Nā añ mortez x̄pi signū crucis magnā h̄tutē habebat: vt ibi h̄r iō ad illū locū accedebāt infirmi vbi crux erat vt sanari possent. Ista rōne iudei sanari potuerūt q̄ aspiciēbāt illud signū et hoc erat iā q̄ngētis ānis añ salomonē: et añ passionē x̄pi. M. q̄ngētis ānis. Si ḡ sola ligna illi^o loci habebāt illam virtutē: q̄stopl^o lignū vbi suspendi debebat x̄ps. Vñ cū de morte x̄pi tractabatur dei h̄tute lignū natauit sup aquā et iudei acceperūt illud. Est ergo rōnabile qd̄ legit^r in ecclesijs. Nos autē gloriari opz in cruce dñi nostri iesu x̄pi i quo est salus vita et resurrectio nostra: p̄ quē saluati et liberati sum^o. Et habet partiz ad Gal. vi. Qm̄ iudei ide gaudebāt anteq̄ nos. Nūc dico q̄ allegorice resultat nūc secretū. Lignū illud crucez significat: piscina autē significat dolores: mortem: et alia multa mala. nā sicut aq̄ ex illa piscina exire non poterat: ita oportuit pati x̄pm et mori. Luce. xxiij. Et sicut illa aq̄ sanauit ita x̄ps emūdauit nos p̄ mortē iuxta illō. Sanguis x̄pi q̄ per spiritū sc̄m̄ semetip̄ obtulit imaculatū deo emūdauit p̄sciētā nostrā ab opib^o mortuis ad seruiēdū deo viuētī: et iō noui testamenti mediator est vt morte intercedēte et c. Ad heb. ix. Et qnq; porticus signāt quinq; vulnera principalia. alia autē vulnera innumerabilia sunt. Dico ḡ de quib; principalibus in q̄bus oēs nos infirmi esse debemus: qz mota aq̄ qui ibi erat sanabat. Et iō inq̄t salomō venit colūba mea: veni ad me. i. ad passionē et mūdaberis in foraminib^o petre. i. cauerna macerie. Cāti. ij. Petra autē erat x̄ps. Foramē petre est ei^o diuinitas. cauerna ip̄ius ē ic̄^o lateris. Et qz apuit vñ solū foramē fecit et saluauit tūc vnum solum: qz x̄ps angel^o qui qdē angel^o ē magni cōsilij cū aquaz reuolueret. i. patiebat vñ tūc curabat s. latronē. Un^o ē et sc̄m̄ nō h̄z. Eccl. iij. Sc̄da rō ē sp̄ual^o: qz p̄dicta piscina erat figura baptismi. Credit^r q̄ i illo tpe in q̄ x̄ps ordinauit baptismū et fuit a iohanne baptizatus: q̄ illa virtus sanandi infirmos per aque motū fuit ostensa qz primo oēs aque erāt mortue q̄tum ad istū

Feria sexta post Inuocauit.

effectū. s. mūdationē aiaz. aug. Que ē tāta vis aq̄ vt corp⁹ tāgat̄ aiaz lauet. S3 descēdit āgel⁹ de celo filius dei saluator mūdi q̄ dicit āgel⁹. i. miss⁹. Esa. ix. Paruulus nat⁹ est nobis ⁊ fili⁹ dat⁹ est nobis: ⁊ uocabit̄ nomē ei⁹ admirabil⁹ ⁊ filiari⁹. h3 lxx. iterptes magni ⁊ filij angel⁹. itē Malac. iij. Veniet ad tēplū sanctū suū dñator quē uos q̄ritis: ⁊ āgel⁹ testamēti quē uos uultis. Ite angel⁹ tetigit aquā iordanis qñ fuit a ioāne baptizat⁹: tūc aq̄ fuit mota ⁊ habuit uirtutē sanatiuā. Dicit Beda q̄ xp̄s tactu sue mundissime carnis uim regnatiuā ptulit aq̄s: ⁊ tunc oēs aq̄ naturales fuerūt mote ⁊ uine ad purificādū ⁊ sanādū aiaz ⁊ fuit p̄pleta p̄phetia. zacha. xij. In die illa erit fōs patēs domui dō ⁊ habitātib⁹ hierl̄m in ablutionē pctōꝝ ⁊ mēstruate. Hic baptis mus h3 āq̄s portic⁹ q̄tuor ifideliū ad oriētē ad occidētē ad aq̄lonē ⁊ meridiez q̄nta est pueroꝝ q̄ solū habēt ifirmitatē pcti originalis ⁊ ibi sanant̄ oēs a q̄cūq̄ ifirmitate detineant̄ pcti. Iō Paulus. Dñs oim diues est in oēs q̄ iuocāt illū: oīs em̄ q̄cūq̄ iuocauerit nomē dñi salu⁹ erit. ad Ro. x. sanabat̄ aut̄ vn⁹. s. ille qui pu⁹ descēdebat post motionē aq̄. Figura fuit q̄ baptism⁹ solū semel ⁊ vna uice h3 uirtutē ⁊ efficaciam sanādū aiaz sicut solū semel p̄ pctis n̄ris mortu⁹ ē xp̄s. Secūdo sanabat̄ tm̄ vn⁹ q̄ q̄libz h3 duas subas. s. subaz corporalē ⁊ icorpale. i. corpus ⁊ aiam. Nā q̄uis aia lauet̄ adhuc corpus uiciosum est. ⁊ iō vn⁹ tm̄ curat̄. Et iō paul⁹ ait. Cōdelector ei legi dei h3 interiorē hoīem. Uideo aut̄ aliā legē in mēbris meis repugnātē legi mētis mee ad Ro. viij. Curat̄ ei sola aia. Uidete igitur istā rationē q̄d piscina significet. i. ille loc⁹ ⁊ q̄d aq̄ q̄ est tāta vi vt corp⁹ sanet̄ ⁊ aiam. Tertia ratio spūalis q̄re piscina hēbat p̄dictā uirtutē: q̄ figurabat̄ p̄fessionē sacramētalē. Ratio q̄ sicut ibi lauabant̄ oues offerēde i tēplo. sic opz nos lauari ⁊ purificari i piscina p̄fessionis ab oib⁹ culpis ⁊ maculis pctōꝝ si i tēplo paradisi volum⁹ offerri. Et iō dicit. Si p̄fiteamur pctā n̄ra fidelis est de⁹ ⁊ iust⁹ vt remittat nobis pctā n̄ra: ⁊ emūdet nos ab oī iniq̄tate ⁊c. i. Jo. i. Nō em̄ ē uerēdum nec debeo uereri: sed oīa reuelare pctā

nullū omittēdo: ⁊ isto mō purificat̄. s. ex ista piscina. Et h3 ista piscina. v. portic⁹ i. āq̄s ⁊ ditiōes pctōꝝ. Et p̄ma ē cogitatio ubi sunt oēs q̄ intrinsec⁹ tenēt pctā. s. supbiā auaritiā ⁊c. i. hac sunt mlti infirmi ⁊ sine nūero. Scda ē locutio: ⁊ hic sūt oēs q̄ loquunt̄ i deū ⁊ p̄tra p̄ximū peccātes. s. diffamātes: blasphemātes ⁊c. Tertia ē opatio h3 sūt oēs q̄ ope peccāt vt luxuosi tāq̄ leprosi: latrones usurarij: ⁊ gulosi. Quarta ē omissio: ⁊ h3 oēs religiosi p̄currūt suū ordinē nō suādo oēs mali p̄bri horas nō dicēdo: aut iordinate uiuēdo: ⁊ ēt ceteri. s. laici missā nō audiendo vel alios p̄turbādo: ⁊ h3 iacēt nō p̄fite tes: nec cōicātes. Quinta est obstinatio: h3 iacēt obstinati ⁊ indurati i pctis: vt lenones meretrices: ipenitētes. Om̄s hi iacēt in circuitu piscine cōfessionis expectātes motū aq̄ p̄ angelū: angel⁹ est infusio gr̄e q̄ de celo h3 descendere q̄ mouet aquā i p̄tritiōe: q̄ aks sine motu p̄tritiōnis null⁹ sanat̄ i piscina. Autoritas. Sicut p̄turiēt̄ cor tuū fantasias patit̄ nisi ab altissimo fuerit emissa uisitatio Eccl. xxxiij. Nō. fantasias dicēdo. Miser quō p̄fitebor diffamādo ⁊c. oīa hec sunt fantasie: q̄ opz vt angel⁹ descēdat. i. infusio gr̄e vt moueat aquā p̄ cōtritiōnē. Nota sanabat̄ tm̄ vn⁹: q̄ p̄fessio faciēda est secrete: ita q̄ vn⁹ post alterū p̄fiteat̄: q̄ cōfessio duorū siml̄ nihil ualeret etiā si i peccatis fuerūt locū: opz q̄ solū vn⁹ p̄fiteat̄ Rōnē assignat Tho. in. iij. dicens q̄ in cōfessionē illud q̄d gerit̄ exteri⁹ d3 sigare illud q̄ fit interi⁹ q̄ interi⁹ celant̄ pctā diuinit⁹ p̄ remissionē uirtute p̄fessionis. iuxta illud. Bti quorū re. sunt iniq̄. ⁊ quo te. s. pctā. Iō secrete d3 fieri p̄fessio exteri⁹. Scdo sanabat̄ vn⁹ q̄ vn⁹ oīa pctā sua vni p̄fiteri d3 ⁊ nō diuidere: q̄ nihil ualēt talis p̄fessio. aug. Caueas ne uerecūdia duct⁹ diuidas p̄fessionē: q̄ hoc ē semper uenia carere: ad quā putas p̄ frustra puenire. Scdo uidēd⁹ est mod⁹ quō factū ē miraculū: ⁊ est scda pars euāg. cui dicit̄ in textu. erat ibi hō q̄dā. xxxviij. ānis infirm⁹. Nā iste dicit̄: hoīem nō habeo cū paup̄ esset ⁊ suū nō haberet: ⁊ q̄ seip̄sū portare nō poterat: iō ali⁹ p̄ueniebat eū ⁊ iō tot ānis fuit ip̄e ifirm⁹ cui xp̄s dixit Surge ⁊c. Mō itrem⁹ nūc secreta ⁊ q̄

ramur cur cū illi. v. portic⁹ essent firmis plene vnū tm̄ curauit: et de alijs nullā fecit mētionē cū ipse dñs sit vtr̄ liberalis: Rñsio q̄ xp̄s in isto maiorē vidit deuotionē q̄ in alijs. Nec credatis q̄ xp̄s curabat oēs infirmos q̄ recurrebāt ad eū: nō quin posset oēs curare q̄stū ad suā potētā: s; ex indispositiōe ip̄oz: qz nō habebāt deuotionē v̄l qz sanitas corporis nouisset aīe. Sicut p̄t. videri in sole: q̄ liberat̄ mittit radios suos: et q̄stū ē ex pte solis totū mūdū saltē illūiabilē illūinat: tñ non oēs illuminat: qz nō oēs ap̄iunt sibi fenestras et. vt p̄t. de incarceratis in obscuro loco. S; q̄ illos nō illūinat nō est ex culpa vel defectu solis et. ita d̄ xp̄o q̄ d̄r eē sol iusticie. iuxta dictū Jo. i. Erat lux q̄ illū. oēm hō. ve. i. hūc mū. et. Ecce q̄ est rō q̄re non illuminat iudeos vel alios infideles: qz nō est ex defectu solis qz vtr̄ oēs illuminat: imo ex defectu ip̄oz iudeoz q̄ sunt et volūt esse in carcere moysi vel sarracenz q̄ nolūt esse in carcere machometi et sic de alijs. Ergo dicēdū ē q̄ de oib⁹ illis infirmis null⁹ erat tm̄ duor⁹ iesu xp̄o. nec tm̄ affect⁹: qm̄ alijs forte p̄fidebāt vn⁹ i bonis cibis: ali⁹ i seruitorib⁹ alijs in diuitijs. Sed iste erat paup̄ et paralytic⁹: iō non poterat ire. s; duct⁹ deuotione inq̄rebat iuxta verbum dauid. Dñe an̄ te oē desiderij meī age. me⁹ a te non est absco. ps. xxxvij. Et iō nō erat defect⁹ liberalitatis iesu xp̄i. Jo. habet. Luc. vj. Oīs q̄ venit ad me et audit sm̄ōes meos et faciet eos ostēdā vobis cui similis sit. Similis est hōi edificati domū q̄ fodit i altū et posuit fundamentū supra petrā. Inūdatiōe aut̄ facta illisuz est flumē domui illi: nō potuit eā mouere. Fundata em̄ erat supra firmāz petrā. Multi em̄ osculabant̄ ei. man⁹ tñ nō oēs sanabant̄ eo qz nō habebāt rectā mentē et intentionē: et qz forte sanitatez nō petebāt bono fine vel itētiōe Et iō d̄r Nō poterat ibi virtutē vllā facere: nisi paucos infirmos impositis manibus curauit. Mar. vj. tñ bñ poterat de ptate absoluta. S; nō poterat: qz nō decebat nec p̄gruebat eis: neq; erāt digni qz xp̄s negligebāt ideo nō oēs tāgentes curabat: s; credētes et p̄fideles: sed istum curauit: qz credidit in eū. Et ista est rō lite

ralis. S; alie sunt ratiōes meliores q̄re ibi curabant̄: et hoc dupl̄. P̄rio ad ostēdēdū virtutē baptismi: qz i illa piscina null⁹ curabat nisi ibat p se v̄l portabat p aliū in piscinā: ad inuendū q̄ null⁹ p̄t saluari nisi vadat ad fontē baptismi: si adult⁹ sit vt inde agaren⁹: v̄l portet v̄l pueri infantes Jo. iij. Nisi q̄s renatus fuerit ex aqua et spūsancto et. S; qd̄ de infideli q̄ vult om̄ino baptizari: et hoc desiderat et affectat: s; nō p̄t ire: qz forte occiditur vel morit̄: Idē de infirmo q̄ non p̄t ire: qz vel est claud⁹ vel iacet in lecto: et nemo vult eū baptizare. Dicēdū est q̄ i tali casu talis sanat̄ a xp̄o: sicut iste fuit sanat⁹ a xp̄o et baptizat̄ baptismō flumis. i. spūsancto: et iō xp̄s. Ego sicuti dabo de fonte aq̄ viue gratis. Qui vixerit possidebit hec. Apoc. xxi. Et iste solū sine ablutiōe aq̄ curat⁹ est et saluat⁹. Ostēdit̄ ḡ cū alios curare noluit q̄ q̄ potest baptizari et non facit nō est saluus. Ad ostēdēdū virtutē contritiōis: si volum⁹ loq̄ de illa piscina inq̄tū significat cōfessionē in illa q̄s p̄t saluari sine p̄fessione sacramentali. Si h; oportunitatē cōfiteendi et nō vult nō saluabit̄. Auctoritas. Prover. xxvij. Qui absco dit scelera sua nō diriget. Qui aut̄ cōfessus fuerit et reliquit ea misericordiā dei p̄sequet̄. S; si est aliquis in tali casu qd̄ nō potest ire ad p̄fessionē: nec potest ip̄m p̄fessorē vocare: qz occidit̄ vel morit̄ subito: s; desiderat et affectat aīo cōfiteri: et h; p̄tritiōne de peccatis suis talis sanatur a xp̄o sup̄ naturaliter: et ex sola p̄tritiōe. Et iuxta istam materiam dicam vobis vnū miraculū. In quādā ciuitate erat quādā mulier peccatrix q̄ fecit multos hoīes peccare et occidere: et semel ip̄a venit ad audiendū sermonē et ita venit multū bñ ornata iō vt videret̄ ab oib⁹ gentib⁹: et posuit se in loco vbi posset videri. Contigit q̄ p̄dicator tetigit de pctō luxurie et quō erat magnū pctm̄: et illa habuit p̄tritiōnez et incepit flere acriter cū magno dolore: intm̄ q̄ ipsa cecidit in terrā et mortua est: et gētes hoc vidētes dolebant q̄ sine p̄fessione decessisset. Et p̄dicator dicit. Bona gēs orate deū p ea: nā contritiōne habuit. Et imediate fuit audita vox de celo dicēs. Frater nō oratis de

Sabbato ante Reminiscere.

pro ista: s; oretis eā vt oret p vobis: qm̄
 ip̄a est i paradiso. Videatis ḡ q̄ ista nō
 venit ad piscinā p̄fessionis: s; fides ⁊ cō-
 tritio sufficiūt: vñ dō. Sacrificiū deo spi-
 rit⁹ p̄tribulatus: cor cōtritū ⁊ humiliatū
 de⁹ nō despicias. ps. l. S; illis q̄ habent
 t̄ps ⁊ spaciū penitēdi nō valet sola cōtri-
 tio sine cōfessionē sacramētali: iō mō va-
 datis ad piscinā p̄fessionis ⁊ lauet⁹ vos
 ibi. Esa. i. Lauamini mūdi estote. Ter-
 tio vidēd⁹ est finis quare miraculū fuit
 factū: qz ad sanandū: nō solū corp⁹: sed
 etiā alamyti ueret sine pctō. De hoc di-
 cit thema. Ecce sanus fact⁹ es iam noli
 peccare: ne deteri⁹ tibi aliqd̄ p̄tingat. Et
 circa hoc dicūt glōse ordinariē: q̄ iste
 erat infirm⁹ p̄pter pctm̄: ⁊ iō dicit medi-
 ci q̄ infirmitas q̄ venit p̄ renouationem
 siue reciduationē est peior q̄ principa-
 lis infirmitas. Et ideo iesus xp̄s cura-
 uit istum non solū in corpore: immo etiā
 in aīa. Juxta dictū iohannis qz totū ho-
 minē sanū fecit. Jo. vñ. Item dicit. Date
 magnificētiā deo nostro: dei p̄fecta sunt
 opa. Deut. xxxij. Ex quib⁹ aut oritatib⁹
 habet̄ regula theologie: q̄ de⁹ nō cura-
 bat vnq̄ corpus sine curatione anime.
 inquit ergo. Uade iā noli peccare. Nā
 sicut medicus deserit infirmū reciduan-
 tes: ita xp̄s reciduatē in pctis. Nā etiā
 medic⁹ dat infirmo regimē ⁊ dietā: ⁊ sic
 iesus xp̄s fecit. Et hoc ē qm̄ post p̄fessio-
 nem iniūgīf̄ penitētia. Et si dietā seruat
 peccator: bene facit. sin autē reciduat. ⁊
 sic est: qz si centū curant̄ de infirmitate:
 decē nō curant̄ de reciduationē: vt vide-
 tis de iuda quē xp̄s sanauit sibi oīa pec-
 cata dimittēdo qm̄ misit se in cura xp̄i s;
 postea reciduaui: ideo xp̄s ipsum dese-
 ruit: qz triginta denarijs fuit a medico
 distemperat⁹: merito ergo dicit thema.
 Ecce sanus fact⁹ es ⁊c. noli peccare. i. re-
 ciduare. ideo petr⁹. Si em̄ refugientes
 coinquatiōes mūdi in cognitiōe dñi nr̄i
 ⁊ saluatoris iesu xp̄i his rursus implicati
 supant̄: facta sunt eis posteriora dete-
 riora priorib⁹. ij. Pet. ij. Itē Mic. ij. Cu-
 rauim⁹ babylonē: ⁊ nō est sanata. d̄relin-
 quamus ergo eā. Curauim⁹ babylonē
 idest p̄sonā p̄fusam ex peccatis: ⁊ nō ē sa-
 nata qz reciduaui: iō derelinquimus eā.
 Ecce san⁹ fact⁹ es ⁊c. corporaliter: ideo no-

li peccare. i. noli reciduarē. Itaq; bonā
 gēs oēs infirmi sum⁹: veniam⁹ ḡ ad pi-
 scinā vt mūdēmur p̄ penitentia vt sane-
 mur ab oib⁹ infirmitatib⁹ ⁊ peccat⁹ nr̄is
 ⁊ per cōsequēs veniam⁹ ad gloriā.

¶ Sabbato ante remi-
 niscere. Sermo primus.

Ficiamus hic

tria tabernacula ⁊c. Matt.
 xvñ. Recitatiue aut in euā-
 gelio hodierno fm̄ seriem.
 Ad declaratiōē istī⁹ v̄biz materie p̄di-
 cāde introduciōe est sciēdū q̄ in sacra
 scriptura doctrine euāgelice deuote au-
 dite ⁊ auscultate tabernacula vocantur
 Nam si bene inspiciantur vtilitates ta-
 bernaculorum recte appropriantur euā-
 gelicis doctrinis. Nā qm̄ fiunt ab aliq̄-
 bus armigeris tentoria seu tabernacu-
 la fiunt triplici ratione.

Et prima ratio est p̄ ardore solis et
 hoc causa refrigerandi.

Secunda contra venti impetum pro
 securitate.

Tertia contra pluuiā p̄tegendo.

¶ Oēs has vtilitates dat doctrine euā-
 gelice diligēter auscultate: ⁊ hoc ē tri-
 plicem defectū. Et primo doctrina euā-
 gelica refrigerat ⁊ p̄seruat hōiem cōtra
 stimulū ⁊ ardorē carnis. Nā mouet mul-
 tos ⁊ cōmouet in pctis luxurie: alios in
 auaricia alios in alijs pctis. Sunt ergo
 iste doctrine dātes refrigeriū p̄tra ardo-
 rem carnis. Secundo in hoc mūdo sunt
 magni vēti ⁊ turbulēti ⁊ tentatiōes de-
 monū: sed nō itra tabernacm̄. i. oīonē ⁊
 p̄tēplationē. Nā oīo ⁊ cōtēplatio exclu-
 dunt tētationes diaboli. ¶ Tertio sunt
 pluuię magne ⁊ diluuiā ⁊ iste sunt mun-
 dus qui multas occasiōes dat peccādi.
 S; igredere tabernaculū doctrine euā-
 gelice ⁊ erit tūc remediū. Et iō. Esa. i. qz
 de euāgelica doctrina. Sup oēm gl̄iam
 p̄tectio ⁊ tabernaculū erit i vmbraclū
 diei ab estu: ⁊ in securitatē ⁊ abscoīonē
 a turbine ⁊ a pluuiā Esa. iij. Itē oīo vel
 cōtēplatio dat refrigeriū in die p̄tra car-
 nis ardorē. ecce p̄mā vtilitatē. Idē dat
 securitatē cōtra ipetū vētorū: ⁊ hec est se-
 cūda virtus vel vtilitas. Itē abscoīonē
 dat pluuiā ⁊ ecce tertia v̄bi⁹. Et sic ratio

he et auctoritate he doctrine apparent
tabernacula et id tres doctrinas pdica
re intendo: que erunt tria tabernacula. Fra
ciamus hic tria tabernacula: quod fuit the
ma nostrum: ergo sermo contemplabit
circa hanc transfigurationem gloriosam
triplex seu erit triplex contemplatio.

Prima quia hec transfiguratio fuit
glorioso celebrata.

Secunda quia hec transfiguratio fuit
placide accepta.

Tertia quia hec transfiguratio fuit pie
abscondita.

¶ Ponam ergo nos bona gens in his
tribus tabernaculis vel in vno istorum.

¶ Dico primo quod fuit celebrata gloriose: quia
in euangelio dicitur. Assumpsit ihesus petrum et ia
cobum et iohannem fratrem eius: et duxit illos
in montem excelsum seorsum et transfigu
ratus est ante eos: et resplenduit facies eius
sicut sol. vestimenta autem eius facta sunt alba
sicut nix. Et ecce apparuerunt illis moyses
et helyas cum eo loquentes. Et hic domini
volo primum tabernaculum edificare. Tres er
go elegit iesus ut sequerentur eum eis se
cretum ostensurus: quos duxit ad verticem
montis: et dum ipse oraret transfiguratus est
non tamen quod mutasset figuram quam iam habe
bat: sed quod replenduit ut sol: non ut solebat:
sed incomparabiliter plusquam sol: sed in euan
gelio dicitur ut sol: ideo quia in mundo nihil lu
cidius inuenitur: et non solum in vultu et ma
nibus: sed etiam et vestes erant ut nix: id est et plus
incomparabiliter. Et apparuerunt ibi duo vi
ri sancti et antiqui. scilicet moyses et helyas.
Intelligatis animam moysi: nam mortuus erat
et anima ipsius erat in inferno sanctorum pa
trium: tamen helyas non erat mortuus imortuus:
nam adhuc vivit in paradiso terrestri. Et
iste dicitur predicare tempore antixpi: et ipse anti
xpus qui interficiet eum martyrizando. Et isti
tres apostoli: quibus nunquam videntur eos: ilico co
gnouerunt eos propter splendorem et videntur eos
loquentes cum iesu. Sed quod loquebantur non
dicitur per marcum nec per mattheum: sed dicitur beatus
lucas quod loquebantur adinuicem de excessu
passionis christi in hierusalem faciende in illis die
bus. Luc. ix. Nunc bona gens videamus
practicam. Isti sic stantes cum iesu: moyses
et helyas adorauerunt iesum: scientes ie
sum deum esse et hominem: et mirabantur quod plu
rimum quare ipse permitteret se ita cathe

nari: et a iudeis ligari: et hoc tamen pro peccatoribus:
cum solo verbo potuisset hoc facere mil
tum admirantes de hoc cum ipse gloriatur ange
lis et omnibus alijs deus: et dicebant. O deus
et quanta charitas est ista. Sigillatim totam
eius passionem discurrendo et recitando exces
sum passionis. Que passio dicitur excessus pro
pter excessuum dolorem et amorem quos in
hoc nobis ostensurus erat: quia scilicet deus di
ues est in misericordia: et propter nimiam charitatem
et misericordiam dilexit nos sed quod dicitur ad ephesios.
ij. Deus autem qui diues est in misericordia propter nimiam
charitatem suam qua dilexit nos. Ecce er
go quomodo gloriose est celebrata ista transfi
guratio. Ecce primum tabernaculum hic que
scamus in impetum et tetentionem diaboli: et
hec ad litteram. Intremus tamen secreta. Et quod
primo quare christus transfigurari voluit. Secundo
de personis quas appellari voluit. Ad
primum respondeo ut ostenderet intrinsecam glo
riam et secretam. Sicut dictum est per docto
res. Declarem ergo quod quoniam christus assump
sit humanitatem quare illam assumpsit
videamus. Dico quod duplici de causa.
Nam anima ilico ut fuit creata in utero vir
ginis marie immediate tantam habuit glo
riam quantum habet modo in celo: et hoc propter eius
diuinitatem: quia erat substantia spiritualis:
tamen erat abscondita in corpore. Et ideo dicimus.
Vidimus gloriam eius gloriam quasi unigeniti a
patre etc. Jo. i. Corpore assumpsit non glorio
sum sed passibile et mortale sicut nos: et
plusquam quodlibet nostrum: et hoc nostra utilitate. Sed
de anima est aliter: et hoc propter suam debilita
tem debuit per omnia fratribus assimilari. sed quod
legit ad hebreos. ij. Unum debuit per omnia fratri
bus assimilari ut misericors fieret. In quo
corpore anima gloriosa erat: non tamen videbatur
a gentibus. Quo credebatur quod sicut corpore:
ita anima esset passibilis: quod christus monstrare
voluit non sic esse. Ex ista ratione voluit osten
dere suam gloriam quam supra corpore exiit et re
dudauit. Et audiat parabolam. Si forte
est aliquis homo male vestitus et est ditissimus
gentes reputabunt illum pauperem: et ipse con
uocat omnes amicos et parentes suos et ostendit
eis diuitias suas: et illum sequuntur gen
tes dicentes. Quia ille male sit vestitus di
ues est: sequamur ergo eum. Juxta vulgare:
quia denarii faciunt bonum socium. Iohannes christus
voluit transfigurari. Nam iam ipse permiserat
dum dixit. Sunt quedam de his statibus quod non gustat

Sabbato ante Reminiscere.

bunt mortē donec videāt filiū hoīs venientem in regno suo. Matt. xvi. Et dicebat de istis quos accepit modo secus. Morat̄ pro vobis. Et p̄mo xp̄s habuit gl̄iam ⁊ corp⁹ erat passibile. Sic de alibus sc̄tis q̄ transeūt de ista vīta ad aliā. Nā p̄mo aīe sunt in gl̄ia ⁊ corpora remanent in putredine: tñ trāfigurabitur corp⁹ n̄m in die. s. resurrectionis ⁊ anima glorificata resumet corp⁹ et redūda bit supra corp⁹. Et illud d̄r glorificatus corp⁹ clarū ⁊ clarū q̄ sol erit in die iudicij. Et ideo d̄r Matt. xij. Tūc fulgebūt iusti sicut sol in regno patris eorū. Ad sc̄daz questionē quare singulariter accepit tres apostolos ⁊ non plures: nec oēs sc̄tōs nisi istos duos, tñ ⁊ veterē testamēti: et sic vocavit quinq̄. Dicūt sc̄ti doctores q̄ in ore duorū vel triū stat om̄e verbū: si de numero q̄rat. S; ⁊ si de p̄sonis. dico de apl̄is: qz hī erāt xp̄o familiares qz p̄missione diuina b̄t̄s petr⁹ erat iaz papa cōstitutus vt melius sciret. Sc̄do vocavit. Jacobū maiore: qz p̄m⁹ erat martyriū suscepturus: vt h̄r Act. xij. Occidit aut̄ Jacobū fratrem iohannis gladio ⁊c. Tertio vocavit iohannē: qz fuit a deo h̄go electus ⁊ inter ceteros magis dilect⁹: ergo meruit a d̄no magis honorari. De alijs duob⁹ quia moyses erat mortuus iā erāt mille anni. Dico q̄ ad trāfigurationē voluit mortuū ⁊ viuū vocare vt iudex videret̄ viuorū ⁊ mortuorū: nō sic est de d̄nis t̄palibus: qz illi nō iudicabunt mortuos. iō d̄r. Nolite timere eos qui occidūt corp⁹: aiām aut̄ nō p̄nt occidere. Mat. x. Ideo Act. x. Qz ip̄e est qui constitutus est a deo iudex viuorū ⁊ mortuorū. S; quare magis helias q̄ Enoch cū esset adhuc viuus: q̄stio est insoluta. Et q̄re moyses mortu⁹ plus q̄ alij sc̄ti p̄res. Qz sunt plures mortui maxie cum abraā esset capitaneus. Et iō d̄r in sinu abrae. Luc. xvi. Ego dico s; doctrinas varias circa hoc et capio vnā partem seu opinionē dicēdo q̄ alij sc̄ti p̄res nunq̄m ieiunauerunt q̄dragesimā nisi isti duo. Habem⁹ de moyse d̄r Exo. xxxij. Fuit cū d̄no moyses quadraginta dies et quadraginta noctes: panē nō comedit ⁊ aquā non bibit. De helia. iij. Reg. xix. Comedit ⁊ bibit ⁊ ambulauit in fortitudine cibi illi⁹ quadraginta diebus ⁊ quadraginta noctib⁹ vsq̄ ad montē dei oreb. Qz ergo quadragesiā ieiunauerūt: iō meruerūt interesse trāfigurationi. In quo clare p̄z quātū placet deo sacrū hoc ieiuniū q̄dragesime. Iō debem⁹ ieiunare quadragesiā: ⁊ in die pasche erim⁹ in trāfiguratione: sc; cōicādo ⁊ poterim⁹ dicere cū apostolo. Nos h̄o oēs reuelata facie gl̄iam dei speculantes in eādē imaginē transformamur a claritate in claritatē tanq̄ a d̄ni sp̄u. ij. Cor. iij. Nota hic q̄mo xp̄s moyses ⁊ helias ieiunauerunt q̄dragesimā: ⁊ dic q̄ xp̄s ieiunauit orando. Lu. vi. Exiit in montes orare: ⁊ erat p̄noctās ī orōne dei. Moyses ieiunauit quadragesiā audiendo. Exodi. xxxij. Ubi d̄r q̄ steterat in mōte cū d̄no. Helias ieiunauit itinerando siue ambulādo. iij. Regū. xix. Sic nos ad instar xp̄i debem⁹ vacare orōnibus. ad Ephe. v. Estote imitatores dei sicut filij charissimi p̄ oēm orōnez ⁊ obseruationē orantes. Sc̄do ad instar moysi audire missas: sermōes: ⁊ sic erim⁹ s̄iles moysi. Tertio ad instar helie ābulare ⁊ ieiunare itinerando: qz cū ieiunatis orando sicut xp̄s ⁊ auscultando sicut moyses ieiunare debetis sicut helias itinerādo hoc est visitando ecclesias: qz in oibus sunt multe indulgentie: ⁊ post ire ad vespas: et in posterū in pascha erit digni habere gl̄iaz paradisi. Debetis em̄ vos forēses his t̄pib⁹ v̄ros libellos preponere: ⁊ exceptiones ⁊ allegationes facere dicēdo orōnes. dicendo Pater noster Ave maria ⁊c. ⁊ post sermonē auscultando ⁊ orādo itineritis vt dixi vobis: vt lucremini aliquid p̄ aiā v̄ra vos diuites. Et recodamini qd̄ dixit christus. Nolite murmurare in inuicem. Jo. vi. Antiquus em̄ his t̄pibus nō ap̄iebatur neq̄ forum tenebatur: tñ nūc nō est sic: ⁊ hoc de p̄mo tabernaculo. Sc̄da pars est in qua hec trāfiguratio fuit placide accepta. s. ab apl̄is: Moyse ⁊ helia. Istud p̄z: qz dicit sc̄tus petr⁹. D̄ne bonū est nos hic esse. Faciam⁹ hic tria tabernacula. fuit ergo placide accepta: qz cū xp̄s sic staretrāfiguratus ipsi sentientib⁹ gl̄iaz paradisi. dixit Petr⁹. Bonum est nos hic esse: qz gustauerat tabernaz paradisi qz

dixit: faciamus hic tria tabernacula: quasi credendo quod Iohannes staret cum moyses: et iacobus cum helia: et quod ipse habitaret cum christo. Sed circa hoc dixit sanctus Lucas quia nesciebat quid diceret. Sed venit nubes splendida: et obumbravit eos. Circa hoc vide. nam istae nubes de se sit clara tamen propter impedimentum videtur esse sicut umbra. Et sic instantibus venit vox de celo dicens. Hic est filius meus dilectus. Et ceciderunt omnes in facies suas. Et apostolis sic iacentibus venit iesus et levavit eos: et ipsi erecti viderunt quod moyses et helias iam recesserant: moyses ad locum sanctorum patrum helias ad paradisum terrestrem. Et circa hoc potestis cogitare quod quando anima moysi venit ad locum suum fuit interrogata dicendo. Ubi venis et quid vidisti. Que respondit. Uidi mundi redemptorem qui iam habet tot annos cito veniet ad liberandum nos. o magnum gaudium fuit eis. Idem dicimus de helia quando socius suus enoch vidit eum: et dixit ei. O socie ubi venis. in quo loco fuisti. Dicas mihi aliqua nova vidisti salvatorem. Certe respondens dixit. Uidi salvatorem. Nam ego fui portatus per sanctum Michaelem et plene vidi dominum transfiguratum: et tibi totum recitavit. Considerate de dolore alterius dicentis. O cur ego non fui: o cur ego non fui. Tunc potuisset respondere: quod non ieiunasti. Ita de moyses poterit quilibet cogitare quot interrogationes facte fuerunt et ideo fuit accepta placide. Sed quare quod fuit ratio quare christus non respondit petitioni petri dicentis. Faciamus hic tria tabernacula. Secundo glo. vide quod non respondit verbo eo quod non fuit rationalis petitio et bene. Sed dico iesum secrete respondisse. Nam petrus petebat in illo monte gloriam suam: et christus ostendit quod fieri non poterat quibus rationibus. Prima est propter adventum nubis. Ecce factum respondit. Secunda propter vocem patris. Tertia quod ceciderunt. Quarta quod christus fecit eos surgere. Quinta quod neminem viderunt nisi christum. Et ideo voluit christus primo ostendere petro quibus antequam deberet venire et habere gloriam. Et primo nubes venit: et ista significat penitentiam: et ideo. Penitentiam agite appropinquabit enim regnum celorum. Mat. iii. Iohannes primo facienda est penitentia. Secundo vox patris intonuit. Hic est filius meus dilectus: ipsum audite. et significat obedientiam. Iohannes dicit. Si impius egerit penitentiam ab omnibus peccatis suis quod operatus est: et custodierit omnia precepta mea. Ecce obedientia. vita vivet etc. Ezech. xviii. Tercio requiritur timor et humiliatio: quod ceciderunt. Nam quilibet sanctus timet in morte. Nam secundum philosophum. Finis omnium terribilium est mors. Quarto christus venire habet: et hoc in die iudicii: quando excitabuntur a morte divina virtute: et hoc innuitur: quod christus fecit eos in sua transfiguratione surgere quando eis dixit. Surgite et nolite timere: quod peccatores timebunt eius aspectum. Sed dicit iustis. Nolite timere surgite. Quinto levantes oculos neminem viderunt nisi solum iesum: ut intelligat quod sola divina essentia et nulla creatura est obiectum glorie siue vite eterne. loquendo de gloria essentiali siue principali. de quo vide beatum Thomam prima parte. q. xij. art. viij. in solutione ad quartum. Et ad hanc visionem nulla creatura per sua naturalia perungere potest. ut idem beatus Thomas pulchre probat eadem questione scilicet xij. ar. iij. Et ideo dicit ad Rom. vi. Gratia dei vita eterna in christo iesu Illud ergo erit tabernaculum. Igitur omnia ista habebat facere post: et isto modo respondit christus factum. Et idem in ps. Iudica me deus: et dicitur. Emitte lucem tuam et veritatem tuam: ipsa me deduxerunt et adduxerunt in montem sanctum tuum: scilicet in montem thabor. Ecce ergo secundum scilicet quomodo transfiguratio fuit placide accepta. Sequitur tertia pars in qua fuit pie abscondita ista transfiguratio. Nam textus dicit. Descendentibus illis de monte etc. Dixit eis iesus. Nemini dixeritis visionem hanc donec filius hominis a mortuis resurgat. Sed quare voluit abscondi dictam transfigurationem. Ratio sunt doctores: ratio huius absconditionis fuit pietas christi ne apostoli et discipuli audientes tantam gloriam de christo si eis fuisset dicta transfiguratio revelata: postea visa ignominia passionis christi magis fuissent scandalizati et peccassent perdendo fidem: ideo ipsi tres apostoli tacuerunt et nemini dixerunt in illis diebus ex his quod viderant. Lu. ix. Credo tamen quod beatus iohannes de licentia christi dixit virgini marie gloriosam christi transfigurationem. ideo ap-

Sabbato ante Reminiscere.

paret q̄ x̄ps magis voluit n̄ram salua-
tionē q̄ suā gl̄iaz cū dicat ego nō quero
gl̄iaz meā est q̄ q̄rat z iudicet. Joā. viij.
Et sic pie fuit abscondita. s̄ nūc habetis
tria tabernacula. hic quiescatis maxi-
me his temporibus.

¶ Sabbato añ Reminiscere. Sermo. ij.

Transfigura-

tus est añ eos. Matth. xvij.
Sermo n̄r erit de sancta et
gl̄iosa transfiguratione Ze-
su x̄pi: q̄ hoc requirit euāgelii: z p̄tinet
magnas speculationes z doctrinas no-
tabiles. S̄z primo salutē zc. Transfigu-
ratus est añ eos: in isto sermone cogita-
ui tenere modū impatorū zc. No. histo-
riā euāg. l̄faliter dicit mat. supra q̄ vna
die x̄ps dimissis alijs discipulis z apl̄is
recepit petrū zc. Dicunt glose q̄ mons
ille vocat̄ thabor: q̄ d̄r sanct⁹ ex multis
magnis miraculis a deo factis z transfi-
guratus est ante eos. s. petrū: iacobū: et
ioannē: z resplenduit facies ei⁹ sicut sol:
non dicit quātū sol. q̄ sine p̄paratiōe fa-
cieis x̄pi plus resplēdit: s̄z q̄ in hoc mū-
do nihil est clar⁹ sole: iō euāgelista cō-
parauit eā luci solis. Idē de vestimētis
ei⁹ sicut nix imo sine p̄paratione plus q̄
nix sed nihil in mūdo albius nix. Erve-
nit aīa moȳsi q̄ fuerat mortuus p̄ mille.
ccc. ānos. Itē helias venit q̄ fuerat añ
mille annos translatus in paradisu z ter-
restrem ante aduentū x̄pi ad ostendendū
vt dicunt glose q̄ x̄ps est d̄ns viuorū p̄
pter heliā q̄ nūc mortu⁹ est nec morie-
tur: donec veniat antix̄ps: z mortuorum
p̄pter moȳsen q̄ mortu⁹ est añ vt dictū
est. Petr⁹ autē q̄ ibi erat vidēs illā clarita-
tē z gl̄iaz gauisus est inestimabilr: z tūc
dixit x̄po. O d̄ne nō recedamus de loco
isto sed faciam⁹ hic zc. Nā petiuit p̄ se
et nō pro iacobo z ioāne: q̄ faciebat cō-
putū q̄ ioannes q̄ fuit speculatiu⁹ valde
esset in tabernaculo moȳsi q̄ etiā fuit val-
de speculatiu⁹: z iacob⁹ q̄ faciebat p̄niaz
esset in tabernaculo helie q̄ magnā fa-
ciebat p̄niaz: z ip̄e faciebat p̄putū suū
q̄ esset in tabernaculo x̄pi: z sic bon⁹ hō
elicebat meliorē p̄tē eē cū x̄po zc. z post
nubes obūbrauit eos: z ceciderūt pre ti-
more in facies suas: z veniyo x̄ de nube

sc̄z p̄ris di. Hic ē fili⁹ me⁹ dilect⁹ in quo
mihi bene p̄placuit: p̄z audite. i. eius do-
ctrinā indubitanter z sine dubio recipia-
tis q̄ nō potest fallere nec falli. Cogita
hic q̄n helias reuersus fuit ad paradisu
terrestre quales questiones fuerunt in-
ter ipsum z enoch sociū suū. Quesiuit
em̄ enoch. O socie b̄n venerit⁹: mirabar
em̄ vbi eras. R̄ndit. O bonanoua: z que.
Ego venio de saluatore z filio dei q̄ re-
cepit carnē humanā vt saluet hoies. et
habet tot annos z cito recipiet passiōē
O mi miser dicebat enoch: fui nō dign⁹
videre eū nec esse vobiscū. zc. Idē de aīa
moȳsi q̄ exiuit limbū dixerunt alijs sc̄ti
p̄res. O vbi ē moȳses: q̄ ibi oēs cogno-
scebāt se: z q̄n rediit dicebāt. O d̄ne b̄n
venerit⁹. vbi fuistis. R̄ndit moȳses gau-
dete: ego porto vobis meliora noua q̄
vnq̄ audiuist⁹. O illū quē sperabā vidi
O d̄ne discatis p̄ certo. Ego vidi salua-
torē z locut⁹ suz secūz breuiter veniet ad
redimēdū nos. et est iā. xxxij. annoꝝ vel
circa: z p̄dicabat eis q̄cqd̄ audierat et
viderat a x̄po. S̄z q̄re isti duo fuerūt in
transfiguratione plus q̄ alijs sanctorum
declarabitur postea. Dicit ergo thema.
Transfiguratus est añ eos. dicit Luc. q̄
ap̄li nemini q̄cqd̄ dixerūt. Et q̄n venerūt
alijs ap̄li ad petrū iacobū z ioannē. O be-
ne veneritis dicatis nobis zc. z nō dix-
erunt secretū est. Modo veniūt oēs q̄stio-
nes p̄mo de themate. Transfiguratus est
añ eos. Querit vñ venit tantus splēdor
x̄pi in facie z tāta albedo in vestimētis.
R̄nsio q̄ doctrina est theologie q̄ x̄ps
in istāti sue p̄ceptiōis habuit tāta gl̄iaz
z sapiētā in aīa quātā h̄z mō in celo: s̄z
corp⁹ in sua sensualitate fuit passibile et
mortale. Rō huius fuit q̄ x̄pi aīa h̄z ma-
iorē conformitatē cū filio dei: q̄ corp⁹ q̄
est substātia sp̄ualis sicut diuinitas. z de-
cebat vt esset gl̄iosa propter dignitatem
diuine p̄sone cui imediate vnicebat p̄so-
naliter. Itē ioannes p̄mo dicit in p̄sona
istoz triū ap̄loꝝ. Vidim⁹ nos. s. petr⁹: ia-
cobus z ioānes gl̄iaz ei⁹ q̄stū ad aīam z
corpus remāsit passibile p̄ n̄ra necessita-
te. s. redēptiōe. nōne sic oportuit x̄pm pa-
ti. s. p̄ nobis zc. Cū igit querit vñ venit il-
la claritas. Respondet q̄ claritas ani-
me redūdauit in corp⁹ nō habitualr: sed

actualiter ipm illuminas. De hoc vide
 bñm tho. iij. di. xvi. q. ij. ar. ij. Itē. iij. pte
 q. xlv. ar. ij. Ut cādela accēsa intra lucer
 nā illuminat eā: sic claritas aie exitēs
 interi⁹ illuminabat corp⁹ exteri⁹. iō resplē
 duit facies ei⁹ sicut sol: et vestimēta ei⁹ si
 cut nix: et transfiguratur est ante eos. De
 ista trāsfīguratōe xpī subtilissime deter
 minat bñs tho. iij. scripto. dist. xvi. q. ij.
 et iij. pte. q. xlv. i plurib⁹ articulis. Scda
 qō qñ voluit trāsfīgurari quare recessit
 ab alijs aplis et venit in altū montē et
 desertū et inhabitabilem: et nō in plano:
 et corā alijs aplis et discipulis. Rñsio bo
 ne gentes sciatis q p nobis. fecit et no
 stro exemplo. Un et ip̄s quadragesimalē
 est mons altus et desertus: et ip̄s carna
 le est locus bassus et deliciosus auroi.
 Mat. viij. Lata porta et spaciōsa via est
 q ducit ad pditiōē: et multi sunt q intrāt
 p eā: s; modo boni xpīani ascēdūt mōtē
 pnie dimittēdo delicias: pōpā: supbiaz:
 pctā: negocia: solacia et c. Juxta illd Esa.
 ij. Venite ascēdam⁹ ad mōtē dñi. s. mōtē
 pnie. Hoc est dñi actiue: qz ipse ordina
 uit: et passiue qz ipse sustinuit. In monte
 quadragesimali xp̄s trāsfīgurat⁹ de figu
 ra iustitiē rigorose in figurā mie copiose
 ppter nřam pniām. Unde ppheta dicit
 ps. c. Tu exurgēs misereberis syon qz
 venit tps miserēdi eius. s. quadragesi
 me. Nota tu exurgēs. s. in nobis in tpe
 miserēdi. s. quadragesimalē. Et cōcordans
 apls dicit. Hortamur vos ne in vacui⁹
 gratiam dei recipiatis. Ait em tpe acce
 pto. s. quadragesimali exaudiui te et die
 salutis audiui te et c. ij. Cor. vi. Tertia
 questio quare xp̄s qñ voluit trāsfīgura
 ri nō assumpsit nisi tres secū. s. petrū: iōā
 nē: et iacobū. Rñsio q singulariter rece
 pit istos tres ad denotandū qd tres pdi
 tiōes psonaz sunt digne pre ceteris ad
 cognoscēdū secreta dei. Primo plati et
 epi p petrū designati quē iam xp̄s elegerat
 in plati. Dicit bñs Tho. i. quotlibe
 tis q pre ceteris eps dz scire sacra scriptu
 rā. Dicit bñs Tho. i. quotlibetis quot
 libeto. s. q. viij. ar. ij. q epi et docto. theo
 logie sunt sicut pncipales artifices i edi
 ficio sp̄iali. Qui aut vacāt saluti alicui⁹
 in pticulari sunt: vt māuales. Sic igitur

eps p ceteris dz scire sacra scripturā: s;
 simplicib⁹ sacerdotib⁹ sufficit itelligere
 grāmaticā: als nō debēt pmoueri ad sa
 cerdotiū nec ad ordies. Curati nō aiaz
 tenent plus et vltra scire. s. forma sacroz
 s. q est forma absolutiōis: baptismi. et si
 milia als in periculo aie sue recipiūt cu
 rā. Debēt etiā scire ea q faciūt difficulta
 tē in sacra scriptura. De hoc autoritas
 s. pet. iij. Dñm iesum sanctificate in cor
 dibus vestris. parati semper ad satisfā
 ctionē oī poscēti vos rōnez de ea que in
 vobis est spe. Scdo iohannes erat virgo
 purus corpore et mēte. Ideo xp̄s hgnē
 matrē virgini cōmendauit: qz xp̄s dixe
 rat. Mat. v. Beati mūdo corde qm ipsi
 deum videbunt. Et significat q mūdi et
 puri corde videbunt deum. Tertio iaco
 bus fuit assumptus: qz primus debuit p
 martyriū paradisiū intrare de aposto
 lis. ideo xp̄s voluit eum consolari oīen
 dēs sibi aliquo mō gloriāz. Juxta illud
 Beati q persecutionē patiūtur ppter iu
 stitiā: qm ipsoz est regnū celoz. Mat.
 v. ad ostendendū q illi q sustinēt passio
 nes et tribulationes p salute animarū
 et pxiū videbūt gloriā dei. Vel dic qd
 xp̄s assumit ad glām suā primo innocē
 tes figuratos p iōānē. ps. xxij. Innocē
 tes et recti adheferūt mihi. Secdo obe
 dientes qz assumpsit petrū qui obediēs
 intelligit Mat. xix. Si vis ad vitā ingre
 di serua māda. Tertio penitentes. quia
 assumpsit iacobū q supplētator intelligi
 tur: qz penitēs supplētator diaboli per cō
 tritiōē. mūdū p pfessionē: corpus p sa
 tisfactionē. et xp̄s ipm assumit ad gloriā.
 Agite penitētiā: qm appropinquabit re
 gnū celoz. Mat. iij. Quarta qñtio qua
 re de sanctis veteris testamēti solū fue
 runt ibi duo. scz helias et moyses: et qre
 plus illi q̄ alijs. Dic qñ aia moysi venit
 de limbo qui est in medio terre et helias
 de paradiso terrestri portatus fuit p an
 gelum. Pro quo nota sñm beatū Thom.
 iij. parte. q. lxxv. ar. iij. ad secundum. et iij.
 scrip. di. xvi. q. ij. ar. i. ad qñtū q moyses
 tūc ibi non sumpsit propriū corpus sed
 aliud sicut āgeli. Helias aut habuit p
 priū corp⁹ et venit illud de paradiso ter
 ristri. nō autez de celo empyreo hec ille.
 Sed quare pl⁹ anima moysi q̄ ade vel

Sabbato ante Reminiscere.

noe: et quare pl^o helias et enoch: et ratio
 quod causa fuit: quod de alijs oibus sanctis qui
 fuerunt ante aduentum christi: nullus ieiuna-
 uit quadragesimam nisi isti duo. De moy-
 se dixit textus. Exo. xxiiij. ingressusque moy-
 ses medium nebule ascendit in montem et fuit
 ibi. xl. diebus et xl. noctibus. ite Exo. xxxiiij.
 fuit cum domino moyses. xl. dies. et xl. no-
 ctes panem non comedit et aquam non bibit.
 Dicit de helia textus. iij. Reg. xix. Sur-
 gens comedit et bibit et ambulavit in for-
 titudine cibi illius. xl. diebus. et xl. noctibus
 usque ad montem dei ozeb. Ista est ratio mora-
 lis. Ideo si vultis esse in societate christi in
 transfiguratione in monte glorie. quadragesi-
 mam ieiunetis. Quis vestrum poterit dice-
 re quod de toto tempore vite sue ieiunavit una
 quadragesima integram et perfecte. Credo
 quod pauci sunt: quilibet excuset se a ieiunio
 aliquo modo. Alii dicunt. habeo cordis do-
 lorem ex ieiunio. Alii o ego non possum dor-
 mire: stomachus dolet mihi. Ideo ut bo-
 ni milites in bello armetis vos ad ieiunam
 dum sine timore. Declaret per casum si sit
 aliquis homo qui commiserit unum magnam crimem
 regem propter quod rex dat suam: vel quod in-
 duat propter illum crimem lorica ferream igni-
 tam vel camisia delicatam: nonne esset bene fa-
 ctus si induceret lorica ferream ignitam. Sic
 omnes nos bone gentes criminosi sumus ex
 peccatis nostris et suavi. Ideo oportet recipere iuxta
 iniuriam dei lorica ignitam: vestiri habemus ca-
 misia penitentiae: ieiunando: abstinendo: vel ve-
 stiri in alio mundo in inferno lorica igni-
 ta. scilicet pena infernali: ubi est ieiunium ita stri-
 ctum quod nec guttam aquam potestis habere. Ex quo
 noluerunt hic ieiunare ieiunabunt in infer-
 no: ut patet de diuine epulone. Lu. xvij. Non
 mille. anni sunt et ultra quod ipse petiit unam
 guttam aquam quotidie ieiunando: et non potest
 obtinere dicit textus. Cum esset in tormen-
 tis eleuauit oculos etc. Nota quod anima sepa-
 rata habet oculos: ut refrigeret linguam meam.
 Nota etiam quod habet linguam: sed est suauis da-
 ta a rege christo. Luce. xiiij. Nisi penitentiam ha-
 bueritis omnes simul peribitis. Ita videa-
 mus quomodo isti tres. scilicet christus: helias: et moy-
 ses ieiunauerunt quadragesimam: christus iei-
 unauit orando. Luc. vi. Erat pernoctans
 in oratione dei. Moyses ieiunauit deus
 audiendo: helias ambulando. His tribus
 modis debemus ieiunare audiendo missas

sermone diuina officia. Scio orando. scilicet
 mane et sero. Nota modum orandi in ecclesia
 stico: oratio humiliatis. se nubes penetra-
 bit. Eccle. xxy. Tertio debemus ieiunare
 ambulando. scilicet ecclesias visitando hospitalia in-
 dulgentias etc. His modis erit istis tribus
 filis: et de vobis verificabitur illud Dominus.
 Ibi de virtute et virtute: videbit deus deorum
 in syon. ps. lxxiiij. Quinta questio quod di-
 cit euangelium quod apparuerunt illi moyses et
 helias loquentes cum eo. de quo loquebantur
 cum christo: quid dicebant et quod loquebantur.
 Mat. non dicit: sed lucas declarat quod dice-
 bant. Lu. ix. Ecce duo viri loquebantur cum
 eo. Erant autem moyses et helias visi in ma-
 iestate: et dicebant excessum eius quem comple-
 turus erat in hierusalē. Lucas declarat
 parlamentum dei. Loquebantur enim de passione
 quam debebat sustinere pro nobis christus in hie-
 rusalē. Nota excessum sue passionis ma-
 gnus excessus perdere totum sanguinem pro
 nobis. Conclusio est theologia. quod minima gut-
 ta sanguinis christi erat sufficiens ex valore
 diuinitatis ex infinita charitate christi ad
 redimendum mille milia mundorum. De hoc
 vide beatum Thome. iij. parte. q. vj. ar. v. ad ter-
 tium ar. vj. ad sextum. et iij. script. dist. xx. art.
 iij. ad quartum. et vj. qui dicit quod una mini-
 ma gutta sanguinis christi suffecisset pro omni
 peccato: et ipse effudit totum sanguinem: et mul-
 toties effudit. primo in circuncisione. Se-
 cundo in oratione. Luce. xxij. factus est
 sudor eius sicut gutte sanguinis decur-
 retis in terram. Tertio in flagellatione.
 Quarto in cruce. O qualis excessus effu-
 dere totum sanguinem pro peccatore homine. Ita
 videamus practicum illius parlamen-
 ti prout rationabiliter potestis cogitare
 fuisse factum moysi et helie in monte. Pri-
 mo moyses incepit. O bone saluator mundi
 ergo deliberastis ut sitis capiendus
 ligandus: male tractandus pro homine ut nos
 credentes et obediētes liberemur a pote-
 state diaboli. O domine qualis excessus est quod
 rex vellet acceptare mortem pro famulo: et
 pro latrone qui fecit crimem et commisit. Ab alia
 parte helias clamando dixit. Et vultis fla-
 gellari et verberari pro homine vos qui crea-
 stis illum: et vultis tantum humiliari. O domine
 qualis excussus charitatis erit iste. et ite-
 rum moyses. O domine qualis erit excessus
 iste quia deliberastis coronari corona

de spinis. Et helias. O dñe vultis despi-
ci et vituperari. Deinde moyses: O dñe
vultis suspēdi in ligno. Q qualis exces-
sus. deinde helias. O dñe vultis mori vt
pctōres viuāt vita eterna. Ecce quō di-
cebāt excessum passiōis xp̄i et charitatis
in mīa. De hoc ap̄ls. Deus q̄ diues est
in mīa ppter nimīā charitatē suā. i. exces-
suā charitatē qua dilexit nos: et cū esse-
mus mortui pctis p̄uificauit nos i xp̄o
Ephē. ij. Moraliter habem⁹ hic exēplū
si xp̄s tantū fecit pro nobis: et nos debe-
mus facere aliqd̄ p ipso saltem redime-
re peccata nostra p p̄niam. Unde ap̄ls
ad Heb. xij. Recogitate eū qui talē susti-
nuit a pctōribus aduersum semetipsum
cōtradictionē vt non fatigemini animis
vestris deficientes. Nondū em̄ vsq̄ ad
sanguinē restitistis aduersus peccatū re-
pugnantes. Multi sunt qui nō timēt leo-
nē vel vsūm aggredi: vel ire ad guerrā
et exponere se morti: et tñ timent vnā qua
dragēsīmā ieiunare: q̄ nō est periculum
mortis: sed sal⁹ corpis et aie. Sexta que-
stio q̄ fuit motiū petri dicētis. Dñe fa-
ciamus hic tria tabernacula. Rñsio qd̄
Petrus sciebat pphetiā dauid de hmōi
trāsfiguratiōe dixisse. Emitte lucē tuā. s.
xp̄m qui est lux. Jo. viij. Ego sum lux mū-
di et veritatē tuā. s. xp̄s q̄ est veritas. Jo.
xiiij. Ego sum via veritas et vita ipsa
me deduxerunt: dicit ppheta et adduxe-
runt in montē sc̄m tuū. s. thabor. O di-
xit petrus. Ego habeo lucē et veritatem
mecū. s. xp̄m et duxit me in montē sanctū
tuū. s. thabor. opto ēt tertiū: scz et introduc
in tabernacula tua: et ideo vt ppheta cō-
pleretur petri fieri tria tabernacula ne
sciens quid diceret. Nota dicit glo. sup
lucā. q̄ illa tria tabernacula sunt in ce-
lo. s. tres hierarchie angeloz: et in q̄libet
hierarchia sunt tres ordines angeloz.
In p̄ma hierarchia sunt āgeli archāge-
li et c. dicant h̄. Et de istis loquebat d̄s.
et petr⁹ cogitauit q̄ i mōte thabor essent
faciēda. Jo d̄t luc. nesciēs qd̄ diceret. Et
in primo tabernaculo. i. in primā hierar-
chiā ibūt penitētes: qui habēt cōtritio-
nē de pctis suis q̄ habent ppositū emē-
dādi vitā suā: et nō redeūdi ad pctā sua
et cōfiteri: et sic isti erūt in societate helie:
iō xp̄s mat. iij. p̄niam agite appropin-

quabit em̄ regnū celoz. In scōz taberna-
culū. s. scōz hierarchiā ibūt p̄fidēs. s.
boni dñi temporales quando bono titu-
lo habēt titulū dominij et seruāt iuriciā
et c. Itē prelati qui bono iure non symo-
niace intrauerunt nō p litteras dñozum
nec manu armata: qui plus curant de sa-
lute animarū quā de redditib⁹ ibunt cū
moysē qui fuit prelatus pp̄lo dei. iō di-
cit. vnū helie et vnū moysi. iō scriptura lo-
quēs de istis dominis dicit. Si delecta-
mini in sedib⁹ et sceptris o reges populi
diligite sapiētīā vt in ppetuū regnetis.
Diligite lumē sapiētie: oēs q̄ preestis po-
pulis. Sap. vi. Nota diligite sapiētiam
ad bene gubernādū psonā vestrā et po-
pulū vobis cōmissum. In tertiū taberna-
culū siue in tertiā hierarchiā ibunt pso-
ne excellentes in vita aplica fm aposto-
lū habētes alunēta et tegumēta quib⁹ te-
gunť contēti sunt et c. De istis dicit xp̄s.
Ego dispono vobis sicut disposuit mihi
pater me⁹ regnū vt edatis et bibatis su-
per mensam meā: i regno meo. Lu. xxiij.
et isti erūt cuz xp̄o in tertio tabernaculo.
Ideo dicit faciam⁹ hic tria tabernacula
et c. i. edificem⁹ meritorie in p̄nti vita tria
tabernacula: et superi⁹ habebim⁹ posses-
sionē in gl̄ia et c. Septima q̄stio q̄re xp̄s
precepit illis ap̄ls ne alicui dicerēt. s. tā-
tā gloriā: cū tñ fuisset magna cōsolatio et
gaudiū alijs si sciūssent. Rñsio q̄ fecit
ad vtilitatē aliorū ap̄loz: sciēs xp̄s qd̄
oēs debebāt pdere fidē: ideo magis pec-
cassent si sciūssent illā gl̄iam. In quo vi-
detur plus dilexisse bonū apostolorū q̄
suam gloriā. Jo. viij. Ego gloriā meā
nō quero vbi moraliter ostēditur nobis
ne in bonis operibus queramus gloriā
sed interrogate cor vestrum q̄ non men-
tiat vobis quare vultis hoc facere si p
vana gloria. O non faciam: qz xp̄s nō
luit gloriā tpalem: q̄tomagis nos nō
debem⁹ velle. Unde ap̄ls Rom. xij. et ij.
Cor. viij. prouidētes bona nō tantum
corā deo: sed etiā corā hoib⁹. Si vul-
tis facere bonū opus ppter hec vt deus
det vobis remissionem pctōz et finaliter
gloriā. O tunc non queratis vanā gl̄iaz
sed gloriā dei et c.

¶ Dominica reminiscere.
Sermo vnicus.

Dominica Reminiscere.

Ecce mulier chana^{na}nea. Mat. xv. et recitative in euangel. hodierno. Intentio est vltis ecclesie fideles ad orationem puocare: sicut i

dnica proxime lapsa puocauit ad ieiunium. Quia ieiunium et oratio sunt duo opera necessaria ad veram pnam. Et est ista ratio. Nam oēs formati sumus de duabus contrariis substantiis: ex pre. s. carnis et substantia carnali. Et ita inclinat nos semp ad malum et ad terrena: et ex anima q appetit spūalia et celestia nisi a carne impediatur: et sic sibi contrariantur et nunq̄ est inter eas requies. Ita nisi i xp̄o et in vrgine maria. et iō d̄r ad Gal. v. Caro concupiscit a iuersus spm̄: spiritus autē aduersus carnē. Hec em̄ sibi inuicē aduersantur: vt nō quecūq̄ vultis illa faciant. Sunt em̄ contraria et nunq̄ est pax inter ea: et sc̄ta mater ecclesia vidēs hanc p̄trouersā sciēs animā habere iusticiā: iuuat ip̄am animā: et ordinat q̄ carnē afflictiones et ieiunia: et hoc dnica p̄terita: quo ieiunio caro refrenat: et hodie ordinat orōnē qua aia eleuat ad deū: et sic nō solū habebitur victoria de carne: s; etiā de demonib⁹ qui etiā laborāt continue vt perdāmus illā gloriā quā ipsi perdidērunt: ideo dicit xp̄s: et scribitur Marci. ix. Hoc genus demonioꝝ in nullo expellit nisi in orōne et ieiunio: et puocati fuim⁹ ad ieiunium exēplo xp̄i nobis p̄positi: nec est verū vt quidā rudes ignorātes dicūt q xp̄s. xl. panes assumpsit secū in monte qz nullā refectionē carnalem suscepit. Ideo d̄r Mat. iij. et euz ieiunasset. xl. diebus et xl. noctib⁹: postea esuriit. Idē beatus lucas. iij. et nihil manducauit in illis diebus et c. Si ergo xp̄s q nullā habebat cōtradictionē carnis et spūs ieiunauit. quāto plus nos. Tum qz ipse qui est dn̄s et redēptor ieiunauit quid nos miserī facere debemus quasi arguēdo p locū a minori. Sic hodie mater ecclesia puocat nos ad orationē instruēs nos exēplo cuiusdā infidelis chananee. pro nostra verecūdia vt fortius oremus. Ideo dicit ecclesia. Ecce igitur mulier chananea. Ecce est demonstratiuum: et infidelē demonstrat vt melius puocemur ad

orationem. Et ita mulier seruauit tres conditiones orationi necessarias.

Primo seruauit veram fidelitatem.

Secūdo firmam stabilitatem.

Tertio seruauit veram humilitatem:

EOmnia ita tangunt in themate. Prīmū qz ecce. sc̄dm qz mulier. tertū qz chanaanea. Sed de his intricacionibus non curo. Sed ego volo ista tria trahere ex euangelio et nō ex themate.

EPrimo ergo habuit verā humilitatem nō obstāte q̄ esset genere infidelis: tñ habuit istā. Nā d̄r in euangelio. Egressus iesus secessit i partes tyru et sydonis. Et ecce mulier chanaanea a finib⁹ illis egressa: clamauit dicēs ei. Misere mei dñe fili dauid filia mea male a demonio vexatur. Ubi d̄r q xp̄s exiēs de nazareth venit i partes sydonis. vt apparet mat. xij. Et bñdictus dn̄s cepit exequi officium predicationis et noluit in aliqua ciuitate diu req̄escere nec i castro. s; vt necesse erat expēdebat tps ad pdicanduz. Sicut videmus in sole q cū ouē nulli se quieti reponit: sed facit suū cursuz: quia alias pfecte nō illuminaret. ita xp̄s suū cursuz fecit amorē et ardorē dans gētibus. et iō d̄r. Visitauit nos oriens ex alto. Illuminare his q in tenebris et c. Luc. i. In tenebris. s. in erroribus existētes illuminabat et calefaciebat eos q erāt in vmbra mortis: qz erant indurati: et direxit pedes eoz in viā pacis. Iō d̄r in euangelio. Egressus iesus et c. Et nō d̄r vn de: sed declarauī superi⁹. Et seq̄tur. Et ecce mulier chanaanea. Et d̄r chanaanea: quia terra pmissionis erat habitatio chananēoz quos tpe iosue iudei expulerūt. Et qz iudei non oēs potuerūt exterminare ideo de genere chananēoz qui remāserāt descenderat ista. Ideo d̄r chanaanea. Ista p̄tio nō credebat deū nec sperabat resurrectionē. Et mortuo viro ipsa remāsit cū vnica filia. in cuius corpus diabolus intrauit: et affligebat multū vt poteris vidē i homelia hodierna: semel p̄ficiēs illā i aquā: semel in ignē: et ista chanaanea audiēs q iesus trāsibat per illas partes tot miracula faciēdo: et faciebat audire surdos: claudos ambulare. Hec ergo mulier accessit ad iesuz vociferādo et multū acriter flēdo et dicēdo. Misere

mei dñe fili dauid. Hic nota fidelitatem quā hec mulier icēpit habere. qz cū esset infidelis pagana de genere chanaan: ni hilominus maximā habuit fidē quā ostēdit facto r̄bo. Primo facto: qz nō duxit secū filiā suā. nō q̄siuit p̄sentia xpi vt p̄nceps synagoge. Mat. ix. Et regulus. Jo. iij. nec recurrit ad diuinos. Origenes. Nō accedit ad petrū: nō rogat. Jacobū: nec obsecrat ioānē: nō interpellat ap̄torum chorū: sed pro oibus illis accipit patientiā comitē q̄ aduocari locū adimpleuit: z sic ad summū pietatis principē perrexit. Hec ille. Secūdo ostēdit suā fidelitatem in verbo dicens. Miserere mei dñe fili dauid: nō est in actib⁹ meis bonū nō: est mihi de conuersiōe fiducia: Ad miam tuā cōfugio: miserere mei inq̄t peccatrice's. Diurnoz maloz quotidie cruciatu's quotidie gemit⁹ meos video. Quo p̄gā: in heremū ire nō audeo: nec illā solā reliquere. In domo sedere nō possū: qz intri sec⁹ est inimic⁹. Cerno em̄ oculos transuersos: aspectū sanguineū: man⁹ itortas erinē dissolutū ora sp̄mātia: inimicū incedētē z nō apparētē: neminē interrogātē: z illā cū clamore loquētē: miserere mei dñe fili dauid. Et sic habes duas doctrinas. Una est moralis: alia est speculatiua. Et p̄rio videam⁹ speculatiuā. Et q̄re que fuit ratio quare ista mulier vocauit iesum filium dauid z nō filiū dei: qz xps fm̄ humanitatez erat filius sen. de stirpe dauid: sed fm̄ diuinitatē filius dei. cum plus posset vt deus: Uideatis hic secretū. Apparet q̄ ista m̄ter audiuerat ore hūmanō aut sp̄ritū illācti. nāz dicitur q̄ rex dauid tāgebāt bene citharā: z q̄ rex saul detinebatur multotiens per demonez: et dauid tāgēdo citharā exvellebat demoniū a rege saul. Uide textū de hoc. i. Regum. xvi. quomodo spiritus malus arripiebat saul: z tunc dauid tāgebāt citharam. Ideo quādo cūq̄ spirit⁹ malus arripiebat saul tollebat dauid citharā z p̄cutiebat manu sua: z recedebat ab eo spirit⁹ malus zc. Timebat ergo demon sonum illius cithare: certe nō vel timebat sanctitatē dauid: nūquid ergo dicendū Videte: ista cithara fm̄ q̄ d̄cunt glose figurabat illā citharā crucē domini nostri iesu xpi. Nā sicut cithara fit de ligno ari-

da. ita crux xpi: qz annis mille quingētis preteritis fuerat illud lignū scissūz vt p̄ri die dixi in p̄rio sermōe cui⁹ thema. Ecce san⁹ fact⁹ zc. Itē qz in cithara sūt q̄ttuor paria funiculoz magis tracta q̄ in alio instrumēto: z h̄z clauellas aliq̄s. Et ista cithara significat crucē: z funiculi signifi- cāt mēbra xpi q̄ fuerūt attracta in cruce: z nerut cū clauis: z clauelle ille significāt clauos quibus iesus xps fuit p̄clauatus. Itē cithara facit sonū valde acutū. Nāz benedictus iesus fecit septē tonos in cruce. Et prim⁹ fuit q̄n dixit. Pater dimitte illis qz nesciūt qd faciunt. Nam p̄ ipse paratus erat recipere vidictāz oēs illos dānare. nā credebāt se crucifixisse pctōrē z crucifixerūt dñz z salustorē. Et iste son⁹ significat dñi nr̄i iesu xpi clemētiā. Secū- dus fuit q̄n dixit latro. dñe memēto mei dū ueneris in regnū tuū: z dixit illi: Amē dico tibi: hodie mecum eris in paradiso Lu. xxiij. z iste significat sonū inestimabilis mie cū pctōre. Tertius fuit quādo dixit matri sue sienti di. Mulier ecce fili⁹ tuus. signādo versus ioannē qui sonus significat incōparabilez sonum pietatis. Quartus fuit q̄n apli z amici recesserūt eū relinquēdo. z dixit alta uoce. Hely hely lamazabathani zc. nō tamē credatis q̄ ipse esset a deitate derelictus. nō: s̄z ab aplis z amicis: z iste sonus erat p̄passio- nis: z hoc p̄pter amicoz dilectionē. Quī- tus fuit quādo dixit Sitio. Nā ipse desī- derabat infidelīū conuersationem. Et sic erat cātus incōparabilis charitatis. Sex- tus fuit q̄n dixit Cōsummatum est. quī- tonus incōparabilis z infinite erat p̄stā- tie. Septimus fuit q̄n dixit. Pater in manus tuas comēdo sp̄m meū. Et ista cātī- lena fuit infinite cōfidentie: dāns exem- plum cuilibet xpiano. Ecce ergo citharā Dauid. Et demon itelligēs hoc secretū fugiebat regem saul relinquendo. Et de hoc iam sperās ista chanaanica dixit. Mi- serere mei dñe fili dauid: qz filia mea ma- le a demonio ueratur. Loco iā allegato. secūda doctrīa est moralis. Pro quo no- tandū. q̄nq̄ p̄dictam filiam demon infla- bat. Interdū vt rabie detentā conturba- bat. Interdum p̄iciebat illā in lutā. In- terdum os vsq̄ ad aurē perducebat. In- terdum in puteum siue aquā proiebat

Dominica Reminiscere.

Interdum in ignem tollens ei virtutem. Sed m̄ illā nō relinq̄bat. q. d. Si dauid q̄ erat figura poterat fugare demones p̄ sonū cithare: plus p̄t ipsa veritas. i. ih̄s xp̄s. Et h̄ est instructio bona moralis. s. q̄ n̄re aie verent̄ a demone multis z diuersis pct̄is allegem⁹ ḡ sonū ipsi⁹ cithare. Nā n̄re aie diurnitate pct̄i verant̄ a demone cū demon veret multos hoīes z hoc p̄pter supbiā: sicut faciebat filiam chanaanee sicut si esset vnū magnū vas in flatū vēto. Alij verant̄ p̄ auariciā a demone reuoluti. Alij p̄ciunt̄ i. lutū. s. luxuriose viuēdo. Alij h̄nt os retortū vsq̄ ad aures: z isti sūt inuidi. Alij p̄ciunt̄ in aquā. s. gulose viuēdo. Alij in ignē: z isti sūt q̄ desiderāt vindictā inimicōz. Alij q̄ p̄dūnturē p̄pter pigriciā. Tñ habemus remediū chanaanee dicēdo. Dñe: fili dauid: miserere mei: qz filia mea. i. aīa meā verat̄ a demōe. Et si dauid dñe: q̄ fuit v̄ra figura: z cithara figura crucis illd̄ fecit z vos facere dignemini q̄ estis v̄itas. Et iō si laboram⁹ p̄ corpez dimitijs: p̄ro pl⁹ p̄ aīa (Nā d̄: Deut. iij) Custodi iḡt̄ temet ipsum z aīam tuā sollicitē: nē obliuiscaris v̄boz q̄ viderūt oculi tui: z ne excidat de corde tuo cūctis dieb⁹ vite tue. Docebis ea filios ac nepotes tuos: die q̄ steti sti corā dño deo tuo i oreb q̄ndñs locut⁹ est mihi di. Cōgrega ad me pplm̄ vt audiat̄ smōes meos z discat̄ timere me oī tpe q̄ viuūt i terra. Ecce mulier ista chanaanee cogitās p̄ filiū pluriū psonaz q̄ illa ferret ad sortilegos: ad se reuersa dixit Recurrā ad demōes: nō vt filia mea liberet̄ a demone. nō faciā sz solū volo recurrere ad xp̄m. iō istā multū laudat hōmilia hodierna. Circa hoc habet̄ bonā doctriūā. s. q̄ non vadatis ad tales psonas. paliqua necessitate mūdi: sz ad solū ih̄m xp̄m. Nā si forte amisisti aliqd̄: z nescis vbi est: nō vadas ad demōes: qm̄ secreta nesciūt: cū sint in tenebris. Vñ dicent forte infamiā alicui⁹: z nō erit verū vt misceat̄ malū: nam cum furtū nescire poteris: recurre ad xp̄m. Istō mō vt si sibi placeat q̄ ponat in corde illius q̄ habet rem vt tibi restituat. Itē si vis habere sanitatē tui corporis mariti aut vxoris nō accedas ad coniuratores: quia demones nō possunt hoc facere si diceris

expertus sum: caue: qz deceptus es. Nā dicitur q̄ demon curabat infirmos: nō a sanitate sanādo: sed a lesione cessando. Debet ergo hō solū cōfidere in dño potius q̄ ad tales recurrere: z vos mulieres nō faciatis rōne infantū. Nā ibi est necessaria creatio aie. nā diabol⁹ nō potest aīaz creare. Videāt ergo rectores cōmunitatū si sciūt aliquē vel aliquos infideles hīs artib⁹ vtētes: istos tales ad vitā sustineāt: nā istō pct̄m est sufficiens irā dei puocare sup ciuitatē. Et ecce vnū exēplū. Si forte aliquis sarracenus veniret de barbariā: z secrete diceret ciuib⁹ z militibus ciuitatis. Ecce dimittatis regem vestrū z detis vos regi nostro. ego dico q̄ si ciues z rectores scirēt ista z nō dicerēt: nōne mererēt vt rex destrueret illos: certe sic. Istā penā merent̄ ad illos recurrūt z q̄ sustinet: maxime si est notoriū Si aut̄ est secretū: tūc de⁹ p̄denabit illos q̄ hoc faciūt: immo etiā illos q̄ vadūt et cōsentiūt. Cōcordat dauid in ps. xliij. s. Deus auribus nostris. Si obliuiscimus nomen dei nostri: z si expādūm⁹ man⁹ nostras ad deū alienū. Nōne de⁹ req̄ret ista ipse em̄ nouit abscondita cordis. Magna iniuria fit sibi cū in noīe ipsi⁹ tāta sit virtus q̄ curet oīa: z de hoc est tert⁹ in ps. xxxix. Stūs vir cui⁹ ē nomē dñi spes ei⁹ z nō respexit in vanitates z insanias falsas. Nota nō respexit in vanitates z insanias falsas id est sortilegia. Addiscam⁹ ergo a chanaanee ista. que nō curant̄ de istis vanitatib⁹: z erim⁹ fideles regi n̄ro. Et ecce hic fidelitatē istius mulieris. Secūdo seruauit firmā stabilitatē. Nā d̄ q̄ nō r̄ndit ei iesus verbū aliquod. Et iō d̄ Et accedētes discipuli ad iesū: rogabāt eū dicētes. Dimitte eam qz clamat post nos. Ipse aut̄ r̄ndēs ait. Nō sum missus nisi ad oues q̄ perierūt dōm⁹ isrl̄. At illa venit z adorauit eū dicens. Dñe adiuua me. Cui r̄ndēs ait. Nō est bonū sumere panē filioz z mittere canib⁹. At illa. Etiā dñe! Nā xp̄s dixit ter sibi nō: z ista tamē fuit stabilis z firma. Et p̄lo fuit stabilis z firma: qz nō r̄ndit sibi v̄bū: quasi sibi p̄t meliā dicēdo quasi habēdo illā excōicātā: z ab eo repellēdā: denotādo q̄ q̄s cū excōicato loqui non d̄z. Et tūc ista repli: cando dixit. Si sum excōicatus: ad te solū

recurro q̄ habes ptatem absoluendi dicē
 do. Misere mei. Jō apli moti mia roga-
 bant eum dicētes. Dimitte eā: qz clamat
 post nos. q. d. O dñe iam dicēt gentes te
 crudelē esse. Tūc xp̄s q̄uis ex vna parte
 durus videret̄ esse: tñ ex alia parte mise-
 ricors. dicit aplis. Nō suz missus nisi ad
 oues q̄ perierunt domus israel: z nō ob-
 stante hoc ista dicit. Adiuua me dñe. Vi-
 dere iā aplis negauerat: s; post dicit xp̄s
 Nō est bonū sumere panē filioꝝ z mitte-
 re canib⁹. Et ista p̄stans z stabilis dixit.
 Dñe si vt canē me p̄ncis p̄ iustitiā: tñ mi-
 serere mei z da mihi vt catule de mia tua
 z miserere mei. Notate circa hoc firmaz
 stabilitatē istius mulieris. Et forte hoies
 dixissent. O et q̄to tpe vado post eū: z nō
 possum aliquid ab eo consequi. Nam sic
 ista immo cōtinuauit. Et circa hoc sunt
 duedoctrine. p̄ma est speculatiua: alia
 est moralis. Speculatiua est eo q̄ dixit
 xp̄s. Nō sum missus nisi ad oues que pe-
 rierunt domus israel. Hic notandū cum
 dicit. Nō sum missus zc. q̄ de aduētū xp̄i
 possum⁹ loqui dupliciter. Vno mō q̄tuz
 ad redēptionē vlem. Et sic christus vni-
 uersaliter ad oēs venit z missus est: quia
 precii pro omnibus soluit: qz oēs sunt re-
 dempti: sed non oēs saluati: qz nolunt ie-
 iunare. Sicut si aliquis ditissimus trāsi-
 ret vltra mare ad redimendū xp̄ianos ca-
 ptiuos oēs qui essent penes sarracenos
 in barbaria cū magnis pecunijs dicēdo.
 Pro quāto precio dabitis mihi captiuos
 et ipse soluisset precii. Et si vnus diceret
 Nolo exire: immo volo h̄ remanere. q̄ro
 cuius esset culpa: nō soluētis: naz precii
 solutū est: s; noluit gaudere. Dñs iste di-
 nes erat ihs xp̄s q̄ die veneris sc̄ta ape-
 ruit tecā suā hoc est lat⁹ suū p̄ oib⁹ no-
 bis captiuis soluēdo in ara crucis: z sol-
 nit libere verberibus z alijs plagis mul-
 tis. Et oib⁹ nunciaf̄ dicēdo. Ponatis vos
 in nauigio ecclesie triū coopturari. i. sta-
 tuū. Et p̄tia est p̄pe sentinā q̄ dz esse se-
 creta. z ista significat religiosos q̄ debēt
 esse secreti z sine necessitate de ordine nō
 exire. Sc̄ba significat p̄ditionē pb̄roꝝ q̄
 debēt honeste viuere. Tertia est laicoꝝ q̄
 debēt bñ viuere: bñ p̄uersando. iō Salo-
 mon puer. vl. facta est quasi nauis insti-
 tois: de lōge portās panē suū zc. Nā ve-
 nerūt nūcij dñi z dixerūt iudeis. Venite
 ad nauē dñi. Qui dixerūt. Nolum⁹. Sicut
 dicit de tartaris z sarracenis q̄ dicūt q̄
 n̄ p̄pheta p̄mittit nobis in alio mundo
 riuū mellis z lactis: s; p̄ oib⁹ venit z hoc
 p̄bat̄ i veteri testamēto. Paz̄ ē vt sis mi-
 hi fr̄us ad suscitādas tribus iacob: z fe-
 ces israel conuertendas. Ecce dedi te in
 lucē gentiū: vt sis sal⁹ mea vsq; ad extre-
 mum terre. Esa. xlix. In nouo testamēto
 hoc em̄ bonū est z acceptū corā saluato-
 re nostro deo: q̄ oēs hoies vult saluos fie-
 ri. z ad agnitiōē veritatis p̄uenire. i. ad
 Ti. ij. Videm⁹ ergo q̄ p̄ oib⁹ missus est
 Alio mō loq̄ possum⁹ de xp̄i aduētū quo
 ad visitationē corporalē. s. ad p̄dicā dū z
 faciendū miracula p̄sonaliter: z sic nō ve-
 nit nisi ad oues domus israel. Et quo ad
 hoc verificatur auctoritas. s. quo ad visi-
 tationē corpale: qz tñ in terram p̄missio-
 nis corporaliter erat venturus. Ideo bñs
 paulus dicit. Dico em̄ iesum xp̄z mini-
 strū fuisse circūcisōis p̄pter veritatē dei:
 ad cōfirmādas p̄missiones: patꝝ: gētes
 aut sup̄ mia honorare deū sicut scriptuz
 est. Laudate dñz oēs gētes zc. ad ro. xv.
 Et ita itelligit̄: Nō sū missus p̄pter cha-
 naneā: qz de illis nō erat. Alia aut̄ doctri-
 na est moralis: z vide cōstantiā istī⁹ mu-
 lieris: qz p̄ nulla iniuria cessauit orare.
 Disce ergo tu orare quotidie de mane fa-
 cere certā orationē. Nā quilibet dz face-
 re z tenere certā orationē. Itē de sero an-
 teq̄ ponas te in lecto flexis genib⁹ z de-
 uote dicēdo p̄ter n̄. Ave ma. Credo in
 deū zc. cū alijs multis fm̄ tuā deuotionē
 z habebis p̄speritatē in corpore z in aīa
 Et iō Dauit in. ps. lxx. Jubilate. i. Bñ di-
 ctus dñs qui nō amouit orationē meā: z
 miām suā a me. Et sic p̄tinuat z nō dimit-
 tas eā p̄pter sociū vel p̄pter aliā causā
 Et vide hic exēplū. Quidā longobard⁹
 voluit mundū videre z visitare singulari-
 ter sc̄m sepulchrū iesu xp̄i cū vno scutife-
 ro z accepit licentiā vxoris sue: z p̄posuit
 quotidie dicere p̄ter n̄ Ave ma. Et ime-
 diate incepit z cōtinuauit quotidie suā
 orationē: z fuerūt semp̄ incolumes. Cōti-
 git q̄ reuertēdo ad domū suā cuz esset iā
 p̄pe castrū nō curauit vltra facere oronē
 dicēdo. O iā sum⁹ p̄pe nostraz domū nō
 opz mō facere oronē. In posterū sic acce-

Feria. ij. post Reminiscere.

dēdo x̄sus domū ignis accēsus est in ca-
stro ⁊ castrū ⁊ filij p̄ter vxorē oīa pbusta
sunt. Ergo videatis quō ex omisiōe orō-
nis oīa ista aduēnerūt sibi. noli ergo ora-
tionē dimittere quāuis sit parua: continua
illā. Et iō d̄r. i. ad Theisal. v. Semp gau-
dere. s. in dño sine intermissiōe orate: i oi-
bus gr̄as agite. Hec est em̄ volūtas dei
in x̄po iesu in oib⁹ vobis. Sp̄m nolite ex-
tinguere. pphetias nolite spernere. Oīa
aut̄ pbate. qđ bonū est tenete: ab oī spē
mala abstinete vos. Ip̄e aut̄ deus pacis
sanctificet vos p oīa: vt integer sp̄s ve-
ster ⁊ aīa ⁊ corp⁹ sine q̄rela i aduētu dñi
nr̄i iesu ch̄risti saluet̄. Fidelis est q̄ voca-
uit vos: q̄ et̄ faciet. fr̄es orate p nobis.
Sumam⁹ ḡ hui⁹ mulieris exēplū: Ecce h̄
scdm̄ exēplū quō habuit firmā stabilita-
tē. Tertio suauiter h̄ilitatē. Nā ista
mulier suauiter istā humilitatē quāuis x̄ps
canem eā appellauerit vel assimilauerit
Et ista bona mulier dixit. Ecce dñe: ⁊ ca-
telli edūt de micis que cadunt de mensa
dominorū suorū. Tūc iesus vidit fidē istī⁹
mulieris ⁊ dixit. Magna ē fides tua. Et
ideo dicebat mulier. Nō peto magnū mi-
raculū velut resurgere mortuos: nec so-
lem retroire: mare rubrū diuidere: sed vt
liberes filiam vnica. Fac ergo dñe mihi
istā gr̄az: ⁊ x̄ps denegare nō potuit. Que-
ro nūc cur x̄ps tm̄ fecit illā expectare qđ
petebat: videt̄ qđ se esse ⁊ eius doctrinam.
Nā d̄r. Prouer. iij. Ne dicas amico tuo
valde ⁊ reuertere ⁊ cras dabo tibi cū sta-
tim possis dare. Item d̄r. ij. ad Cor. ix.
Unusquisq; put̄ destinauit in corde suo
nō ex tristitia aut ex necessitate: s; supple-
re ex hilaritate. Hilarē em̄ datorē diligit
de⁹. R̄sio: qz x̄ps hoc fecit duplici rōne.
Pr̄o ex pte mulieris. Scdo ex pte nostra
Pr̄mo ex parte mulieris ppter̄ meritū
augēdū. x̄ps em̄ p istā dilationē fecit eā
ascēdere ⁊ crescere in ardēti deuotione ⁊
amore ad deū ⁊ spē: ⁊ sic x̄ps pie implere
petitionem mulieris distulit: vt mulier
ista plus haberet q̄ si ilico dedisset: q̄ a
principio non tm̄ habuisset: s; postea de-
di propter amorē ⁊ humilitatē. Et circa
hec audiat̄ parabolā. Miles quidam
erat qui multū diligebatur ab imperato-
re. Et iste miles petebat ab eo gratiam:
⁊ iste imperator noluit sibi dare pomū ⁊

dedit sibi primo castrum: adhuc petenti
pomū dedit sibi equū. Adhuc miles pe-
tebat pomū ⁊ dedit sibi vestē: demū iste
importune dedit pomum. Ecce qđ si cito
dedisset pomum solū pomū habuisset et
non alia: Ita dicamus de ista petēti po-
mum. Nam ch̄ristus dedit primo sibi ca-
strum: quia ardorē: secundo patientiam:
et ecce equum: tertio humilitatē: ecce ve-
stē. quarto charitatē: ⁊ sic plus habuit.
Scdo x̄ps hoc fecit dādo nobis exēplū
vt humiliemus nos in deuota oratione:
quia quato plus nos humiliauerimus:
tanto amplius ascēdemus. Sint duo ho-
mines equalis meriti: oratio magis hu-
miliatis se virtute humilitatis plus ascē-
dit puta si vnus eorū se ponat in oratiōe
iuxta altare: ⁊ alius a lōge: plus exaudi-
tur ceteris paribus oratio illius q̄ stat a
longe virtute humilitatis. Un̄ d̄r in ps.
cj. Resperit in orationē humiliū ⁊ nō spre-
uit precē eorū. ideo d̄r. Oratio humilian-
tis se nubes penetrabit: ⁊ donec apropin-
quet non consolabitur: et non descendet
donec aspiciat altissim⁹. Eccl. xxxv. Et
ecce fili⁹ ponit̄. Dño placeat ⁊c. Deo. g.
Feria. ij. in. ij. dñica. xl. Ser. j.

Multa habeo de
bis loqui et iudicare. Joan.
vii. Sermo nr̄ erit de sancto
euāgelio hodierno quod cō-
tinet vnum secretum parlamentum qđ
fuit inter x̄pm et iudeos disputantes cū
x̄po. Et hoc plamētū q̄tū est ex vna pte.
s. x̄pi oñdit nobis tres maḡs dignitates.
Pr̄ma est sapientia diuinalis.
Secunda excellentia supernalis.
Tertia eminentia principalis.
Quō est iudex principalis ⁊ vniuersalis.
Dicit thema. Multa habeo de vobis loq̄
⁊ iudicare: sed qui me misit verax est: et
ego que audiri ab eo hec loquor in mū-
do. Et nō cognouerūt: qz patrē ei⁹ dice-
bat deū. Dixit ergo eis iesus. Cū exalta-
neritis filiū hoīs: tūc cognoscetis qz ego
suz: ⁊ a me ipso facio nihil: s; sicut docuit
me p̄ hec loquor. Et q̄ me misit mecum
est: ⁊ non reliqui me solū: qz ego q̄ pla-
cita sunt ei facio semp. Hec illo loquēte
multi crediderunt in eum. Dicebat ergo
iesus ad eos qui crediderunt ei iudeos

Si vos etc. Dico pmo q enāgelū oñdit de xpō sapiētā diuinā. Propriū sapiētie diuine est scire qui sunt salu. id est q sūt dānādi: scz scire pdestinatos saluādos: z prescitos dānādos ppria em sciētia dei est. Sicut rex q vult facere cōiuiū nuptiale de filio suo: pmo in sedula scribit: z elegit inuitādos duces comites z barones etc. Secūdo ordinat cōiuiū s3 dignitatē cōueniētū. Sic deo pater voluit facere cōiuiū de filio suo assumēdo naturā humanā: qz iicut vir z vxor non sunt duo s3 vna caro ita deus z hō non sunt duo in psona sed vna psona. Spōsalia facta sunt in camera vteri vginālī z de hoc pphetauerat dauid i pō. xvij. Tāq spōsus id est dei fili⁹ pcedens de thalamo suo. i. vtero vginālī. Sed nuptie fiunt in celis: qz in hoc mūdo nō est locus cōueniēs nec sufficiēs. Mat. xij. Simile est regnū celoz homini regi qui fecit nuptias filio suo. Ex quo deo pater eternaliter ordinauit illud cōiuiū elegit inuitādos tot impatores: tot reges: tot duces etc. O quot veniūt ad istud cōiuiū. Ista electio dicitur pdestinatio: z illa inuitatio dicitur pdestinatio de quo apłs loqns taz de se qz de electis dicit. Eph. i. elegit nos in ipō ante mūdi cōstitutionē. Ecce sapientia vel sciētia dei Ad Ro. viij. Quos pdestinauit hos et vocauit: z qz vocauit: hos z iustificauit qz aut iustificauit: hos z magnificauit. Et hoc oñdit deo pater xpō iquātū erat homo: z sic habebat sciētā pdestinatorū. Et qz sicut nō est nisi vnū esse triuz personarū: sic est nisi vna persona duarū substantiarū in xpō. Itē ostendit deo pater aie xpī librū vite: z in charta dextera legit q patriarchez pphetez etc. debebant saluari siue intrare paradysum ex sua passione. In sinistra legit quot mali prelati dānabunt: nec erūt digni ire ad illud cōiuiū. Hec sapientia ostenditur in euāgelio. Vñ xp̄s disputando cuz iudeis dixit. Ego vado z qretis me: z peccato vestro moriemini. Nota ego vado scz ad gloriā resurrectionis. s. per viam passionis: z qretis me vocaliter: qz iudei querebāt saluatore: z nō psonaliter credendo q xp̄s sit saluator. Nota in pctō vestro moriemini. Jā sciebat ipse pdesti-

natos. Idē dicebat semel de apostolis. Joan. xij. Scio quos elegerim: non de omnibus vobis dico: hoc dicebat propter iudā dānādū. Sed est hic argumētū qd vos facitis. Si deus habz certam sciētā dānādoz z saluādoz: taz ergo qd oportet me bonū facere: nec est vis si faciā malū: qz sciētia dei non pōt falli. Si sum de numero pdestinatorū: ibo cū pdestinatis saluandus: siue faciā bonū siue faciā malum. Idem de prescit⁹ dānandis quare faciā bonā: qz sciētia dei nō pōt falli: z sic ero dānatus: z ex hoc tenent malam vitā. Respōsio q illud argumētū est cuz magna iultitia. Paret si rex inuitat te ad nuptias filij sui si super hoc tu diceres sine dubio postq rex inuitauit me ibi ero. z nō oportet me parare stulte z fatue diceres: sed dices. Ex quo rex me inuitauit z fecit mihi honorē volo me parare: qz ibi erūt magni nobiles z psonē honorabiles. expendā tñ i vna veste z equo etc. Sic cōsimiliter est de pdestinatis: qz cludit q tu pares te. Nec sequitur: ergo pdestinatio pōt falli aut scia. Ratio qz scia dei non fallitur s3 tu potes deficere p malā vitam. Vñ si deo ore suo te inuitaret supponitur qz parares te: ne venires cū veste veteri. s. cum pctō superbie etc. qz antiqu⁹ pctm mundi est supbia s3 venires cū noua veste humilitatē. Idē de alijs vitijs z virtutib⁹. Sed si tu dicis postq ego sum inuitat⁹ nō opz me parare certe nō itrabis. Pro illa veritate nota autoritatē xpī. Matt. xxv. Sile est regnū celoz decē vginib⁹. Nota historiā euāgelij vsq nescio vos z Ezechiel. xxxij. Si dixero iusto q vita viuat: z pñsus i iusticia sua fecerit iniquitatē: oēs iusticie ei⁹ obliuioni tradent⁹ z in iniquitate sua quā operatus est in ipsa moriet⁹. Si aut dixero impio morte morieris: z egerit penitētiam p peccato suo etc. vita viuat z nō moriet⁹: qz verbuz dei sic intelligitur q homo sit paratus: imo forti⁹ argumētū est. Si illi qui sunt in paradiso: z mille āni fuerūt ibi: haberent vnū pctm: caderēt in momēto de celo: quomodo ergo tu nō parat⁹ poteris ascēdere. Matt. xij. Intrauit aut rex vt videre: discubētes: z vidit ibi hominez nō vestit⁹ veste nuptiali: z ait illi. Amice

Feria. ij. post Reminiscere.

quō huc intrasti nō habēs vestē nuptialem. At ille obmutuit. Tūc dixit rex ministris. Ligatis manib⁹ et pedib⁹ ei⁹ mittere eū in tenebras exteriores. Nō intelligatis quod in paradiso sit aliquis nō parat⁹: s; intelligit⁹ per hypostasiū. i. p. dicitio nē: si ibi esset aliq̄s non parat⁹ et in pctō expelleret. Iō ista ratio. qd̄ oportet me facere bonū: magna stultitia est. Secundo est magna ignorātia. Nā tales intelligūt quod in libro p̄destinatiōis scribatur sic: m̄ talis saluabit. Petr⁹ vel Joānes et. Nō est verū: imo quecūq; de⁹ ordiat ad aliquē finem: ordinat etiā viā et modū veniēdi ad illū finē. Vbi gr̄a de pluuia. Si cras d; pluere iam ordinat ante de nubib⁹ q̄ eleuāt et. Ideo liber p̄destinatiōis sic dicit. Tales saluabunt⁹ p̄ bona opa talis dñs p̄ iustitiā: talis p̄latus q̄ intrauit p̄ portā et dat bonū exēplū talis intrabit ex diligētia aīaz. talis dñs p̄ iustitiā: talis diues p̄ miam et. Dic de quolib; statu ita quod simul est viā et terminus vel finis. Si ḡ dimittis viā ostēdis quod nō est p̄destinat⁹. Ad hoc auctoritas Grego. in p̄mo lib. dialogo. q̄ sic dicit. Obtineri nequaquā possunt q̄ p̄destinata nō fuerūt s; ea q̄ sancti viri orādo efficiūt ita p̄destinata sunt vt p̄cib⁹ obtineātur. Nam ipsa eterni regni p̄destinatio ita est a deo disposita: vt ad hoc electi ex labore pueniāt: q̄ postulādo mereantur accipere qd̄ eis deus ante secula disposuit dare. Hec ille Ignorātia est ergo dicere qd̄ opz me facere bonū: qz hoc est dicere: habeo ire ad talē locū: et qd̄ opz me ire p̄ viā: qz alit̄ nō ires illuc: nisi p̄ viā. Idē de libro p̄sciētie in quo nō scribitur solū: tales dānabunt⁹: s; simul ponitur ibi finis et vita: vñ sic ponit. Tales dānabunt⁹ p̄ talia mala opera p̄ iniusticiā talis dñs et. Et ita de quolib; statu Nā libero arbitrio cuiuslibet de⁹ dimisit si vultis saluari vel dānari. Auctoritas. Eccl. xv. De⁹ ab initio cōstituit hominē: et reliq̄t illū in manu filij sui. Glo. in libertate sui liberi arbitrij: qz p̄destinatio nō aufert liberū arbitriū. Sequitur in auctoritate. Adiecit mādata et precepta sua. Si volueris mādata cōseruare cōseruabūt te et in p̄petuū fidem placitā seruare. Apposuit tibi aquā et ignē: ad

quod volueris porrige manū tuā. Ante hominē vita et mors bonū et malū: quod placuerit ei dabit⁹ illi. Diceret aliq̄s. Ergo ibimus ad paradisu: qz oēs volum⁹ ire. Verum est verbo volum⁹ oēs ire: s; nō facto imo mētiūt⁹ multi. Vñ si dicitis vos ire paris⁹ et recipitis viā ad aliam ciuitatē et. falsū dicitis. Itē etiā multi dicūt quod volūt ire ad paradisu: s; recipiūt viā inferni. Unde si dicat vni supbo. Dicatis quo vultis ire. O ego volo ire ad paradisu: O et ista est viā supbie q̄ tēdit ad infernū. O iā dicitis quod vultis ire ad paradisu vos estis mēdax: et sic de ceteris pctis. Ergo an̄ hoiem vita et mors. i. gl̄ia paradisi et mors inferni. bonū. i. saluatiōis: et malū. i. dānatiōis quod placuerit ei dabit⁹ illi. Tertio ista rō est maxim⁹ error destruēs p̄mo p̄hiam. qz p̄hi fecerūt librū de virtutib⁹ vt gētes viuerent moralr bene. O et quare: qz vt puenirēt ad vitā eternā: et tñ iaz scit deus q̄s erit saluat⁹ vel dānatus. Dicere ergo quod p̄pter hoc nō oporteat bñ facere est error qz deus q̄ p̄destinauit aliquem ad salutē etiā opus per. qd̄ saluabit⁹ p̄destinauit. Itē destruit scdo medicinā: qz vocant⁹ medici ad sanitatē habēdā et tñ iam scit de⁹ vtrū iste curabit⁹ vñ moriet⁹. Dicere ergo quod oporteat recipe medicinā fatuū est: qz de⁹ scit q̄s p̄ viā medicine habebit sanitatē. Itē destruit totā industriā humanā: qz rex cōgregat exercitū p̄ victoria: qz iaz scit de⁹ si debz habere victoriā vel nō. Itē destruit totā theologiā et fidē xp̄ianā: qz voluit vñ dñi diuinū incarnari: voluit vt hoiem exaltaret qz iaz sciebat de⁹ q̄ exaltarent⁹ Idem de alijs xp̄i opib⁹ discurre. Iō siue presciti siue p̄destinati sum⁹ facienda sunt opera bona: qz null⁹ pōt saluari nisi p̄ opa bona nec dānari nisi p̄ opa mala. Ideo. ij. pe. i. Fratres satagite vt per opera bona certam vestraz vocatiōnē et electionē faciatis. Ecce p̄ma pars vbi ostendit⁹ sapientia dei de p̄destinatis et prescitis. Ideo xps. Jo. x. Vos non estis ex ouib⁹ meis. Scdo ostēdit⁹ de xp̄o sua excellētia supnalis cū dicitur iudeis. Vos. i. iudei de deorsum estis: ego de supis sum. Vos de mūdo hoc estis ego nō sū de hoc mūdo. No. quō de⁹ a

principio mūdi fecit duas scalas creatu-
rarū. Primo vnaz spūaliuz cui⁹ gradus
sunt decē. p̄m⁹ seraphin. sc̄ds cherubin:
terti⁹ thron⁹. quartus dñationes. q̄ntus
potestates. sexi⁹ virtutes. septim⁹ p̄ncipa-
tus. octau⁹ archāgeli. non⁹ angeli. deci-
mus aie rōnales. Sc̄da scala corpora-
liū creaturaz h̄z etiā decē grad⁹. s. celū
empireū p̄im⁹. sc̄ds celū crySTALLINū. de
quo biblia dicit. Et aque que sup celos
sunt: ⁊ a p̄his vocat̄ p̄imum mobile vbi
nulla est stella: s̄z suo motu mouet totū
mūdū. Terti⁹ grad⁹ est celū q̄d d̄r firma-
mētū in quo includunt̄ celi planetarū q̄
a p̄his diuidunt̄ i septē. quart⁹ ignis. q̄n-
tus aer. sextus aqua. septim⁹ terra. octa-
uus creature q̄ habēt esse ⁊ viuere vt plā-
te. nonus creature q̄ habent esse viuere
⁊ sentire: sicut aialia ⁊c. Decim⁹ creatu-
re q̄ habēt esse tm̄: sicut lapides ⁊c. Ho-
mo est cōposit⁹ de inferiorib⁹ gradibus
creaturaz spūaliū ⁊ corporaliū. Jō dicit
x̄ps. Vos deorsuz estis. Autoritas. For-
mauit igit̄ de⁹ hoīem de limo terre: ⁊ in-
spirauit in faciē eius spiraculū vite: ⁊ fa-
ctus est homo in aiam viuētē. Gen. ij.
Ecce infimus grad⁹ creaturarū corpora-
lium. Ego. s. p̄sona diuina sum vna sup
oēs creaturas vos de deorsuz estis: quā-
tū igit̄ humiliari debem⁹. Moralr̄ si vul-
tis cognoscere de vobis vel de alijs si
estis de illis sursum vel deorsuz. attēda-
tis quō cognoscit̄ homo de qua patria
est. Quā ideomate cognoscit̄. Autoritas.
Judic. xij. Uide historiā de Zepte: q̄ fuit
capitaneus galaaditarum ⁊ manasse cō-
tra filios amō: quos pcussit ⁊ interfecit
tūc cōgregati sunt effrate indignati cō-
tra eū eo q̄ nō vocasset eos ad plium cū
eo ⁊ volebāt incēdere domū eius. Ipse
aut̄ Zepte vocatis cūctis viris galaad
multos de effraim interfecit ⁊ posuit se
ad vada iordanis vbi reliq̄ transire de-
bebāt ⁊ q̄n ventebāt aliq̄ de effraim qui
volebāt trāsire dicebāt ad vnuquēq̄ nū-
quid effrateus est? Quo dicēte nō sum
Interrogabāt eum. Dic ergo seboleth.
quod iterpretatur spica. Ipsl̄ aut̄ respō-
debant theboleth. nō valētes exprimere
spicam eadem litteras. ⁊ statim appre-
hensum iugulabant et interfecerunt de
effraim q̄dragintaduo milia ⁊c. Et no-

ta quot milia fuerūt occisi. Item etiam
in nouo testamento habetur de petro in-
terrogato si erat discipulus x̄pi. Matt.
xxvj. Qui dixerūt. Tu ex illis es. naz lo-
q̄la tua manifestū te facit. Ita dico vo-
bis. vultis cognoscere de aliquo vtrum
est de supius sc̄z de p̄destinatis: attēda-
tis idioma q̄d loq̄tur: idioma paradisi est
illud de quo dixit p̄s. Bū q̄ habitat in
domo tua dñe: in sc̄la sc̄lorū laudabunt
te. p̄s. lxxxiij. Laudare deū est linguagiū
paradisi. Ideo q̄n de te vel alio vides
q̄ placeat tibi orare ⁊ deū laudare: pōt
dici. tu ex illis es. Idez de sacerdote v̄
religioso q̄ dicit deuote horas suas No-
ta per omnia de ceteris. Linguagiū in
ferni est illud de quo ioāne. Apoc. xvj.
Estuauerūt hoīes estu magno ⁊ blasphe-
mauerūt nomen dei habētis potestates
super has plagas. Si ergo vis scire de
te vel alio vtz es p̄scitus vel reprobat⁹
respice q̄d linguagiū loquitur si iurat
enormiter blasphemat. renegat ⁊c. tu ex
illis es: sc̄z dānatis p̄scitis. Nam ⁊ lo-
quela tua ⁊c. Vir multū iurās implebi-
tur iniquitate. Eccli. xxxiij. Ideo deus
p̄queritur de rectoribus ⁊ gubernatorib⁹
bus. Esa. lj. Dñatores ppli mei inique
agūt dicit dñs: ⁊ iugiter tota die nomē
meū blasphemāt. Si eniz aliquis male
loqueret̄ de rege: n̄ atq̄ p̄mūrent̄: s̄z de
deo oēs possunt male loq̄ ⁊ nullus cor-
rigitur. Ideo ⁊ male eueniet rectoribus
⁊ gubernatoribus ex eo q̄ sustinent ⁊c.
Tertio in parlamento christi cū iudeis
ostenditur sua eminētia principalis. de
qua thema. multa habeo ⁊c. Ita multa
sumi possunt per similitudinem boni iu-
dicis: qui anteq̄ dat sniam multa facit
⁊ multa loq̄tur. primo facit p̄cess⁹. Se-
cūdo dat defensiōes iuris. Tertio exa-
minat p̄cessū. Quarto dat sniaz. Sic de
vobis primo fit p̄cessus: q̄n aliq̄s facit
aliquod bonū opus statim scribit̄ in li-
bro p̄cessus p̄sciētie. Verbi gratia: si q̄s
orat opus trāsit: sed scriptura remanet
idem de elemosyna ⁊ ieiunio. Autori-
tas. Cū gētes que legē nō h̄nt naturali-
ter ea que legis sunt faciūt: eiusmodi le-
gē nō habētes ipi sibi sunt lex: qui ostē-
dunt opus legis scriptū in cordib⁹ suis
testimoniū reddēte illis p̄sciētis ipsoꝝ

Feria secūda post Reminiscere.

Rom. ij. Nota gētes. s. ignorantes legē
 z scripturā. Idē de malis opibus si ma-
 lediximus alicui: opus tranit: scriptura
 manet. Autoritas ps. cxxxvij. Impfe-
 cium meū viderunt oculi tui: z in libro
 tuo oēs. s. defectus scribētur. Nota oēs
 zc. Ecce de primo. Multa habeo de vo-
 bis loqui faciēdo p̄cessus. Scōo dat de-
 fensiones iuris. s. quattuor: quibus nos
 possumus defendere cōtra oēs defect⁹
 z inimicos impugnantes nos. Prima ē
 petōz p̄tritis. Autoritas Recogitabo tibi
 oēs annos meos in amaritudine aie
 mee. Esa. xxxvij. Scōa est p̄positū emē
 dādi. Jo. viij. Uade. s. ad paradysum: et
 iam ampli⁹ noli peccare. Tertia est oris
 cōfessio in iudicio hūano confitenti dāt
 cōdēnatiua sentētia: sed in iudicio diui-
 no datur sententia absolutoria. Ideo
 dicit scriptura. Qui abscondit scelera sua
 nō dirigitur. Qui autem confessus fue-
 rit z reliquit ea iniam cōsequetur. Pro-
 verb. xxvij. Quarta defensio est penitē-
 tialis afflictio: scz seruare penitentiaz a
 confessore iniunctam: que non debet da-
 ri cōtra volūtātē. Et ratio est: ille qui di-
 mittit damnabitur. Et i iudicio talis po-
 terit dicere xp̄o. Feci iudiciū scz i confes-
 sione: z iusticiā per penitētiā. Ideo non
 tradas me columnāzūb⁹ me. ps. cxvij.
 Tertio tenetur cōsiliū z examinantur
 merita scz quando anima egressa est a
 corpore: statim venit angelus ad christū
 dicens: Domine quid fiet de anima ista
 Et christus tenet cōsiliū cum beata
 virgine maria z sanctis zc. De isto cōsi-
 lio christus ait. Qui dixerit fratri suo ra-
 cha: reus erit cōsilio. Matth. v. Racha
 est dictio despicientis. Ideo dicit. Multa
 habeo de vobis loqui zc. Quarto ha-
 bet iudicare. Si homo moritur in pctō
 dicit christus angelis. Seruū inutile nō
 vestitum veste nuptiali. Ligatis mani-
 bus z pedibus zc. Matthei. xxv. Dein-
 dedit demonibus zc. z vos mittite eos
 in tenebras exteriores: z ibi erit fletus z
 stridor dentium. Si vero decedat in gra-
 tia dicit christus. Euge serue bone z fi-
 delis zc. Ecce quare dicit multa habeo
 de vobis loqui.

¶ Feria scōa post domi-
 nicā Reminiscere. Sermo. ij.

Hoc que pla

cita sunt et facio semper.
 Textualiter habet. Joā.
 viij. Recitatur autē i euā-
 gelio hodierno. Sanctū
 euāgelū hodiernū conti-
 net pulchrū colloquiū inter iesum z iu-
 deos i quo xp̄s declarat quattuor excel-
 lentias de seip̄o altissimas.

Prima est humanitas tēporalis.

Secunda diuinitas eternalis.

Tertia autoritas iudicialis.

Quarta benignitas vniuersalis.

¶ Et in his fundamentaliter cōsistit fi-
 des. De vltima: quia se voluit hūiliare
 in cōplēdo p̄ris voluntatē dicit thema.
 Ego q̄ placitazc. ¶ Primo ergo xp̄s do-
 cuit suā verā humanitatē tēporalē: qz ve-
 rus homo erat. Et hoc inq̄t ego vado z
 queretis me: z in peccato vestro morie-
 mini. z quo ego vado vos non potestis
 venire. Et ista est prima pars. Notate
 quō xp̄s ostendit suam humanitatē. Et
 nota hic secreta. No. declarationē. Ego
 vado. Na ire z mutare nō est diuinitas
 qz immutabilis z inuariabilis est. vt di-
 cit sc̄tus Tho. i. parte. q. ix. ar. i. z. ij. Sz
 oportebat humanitatē tēporalē quam
 accepit in vtero virginis Marie eundo
 de etate in etatem de tpe in tempus mu-
 tari. Et sic xp̄s loq̄tur de sua humanita-
 te fm quā ibat sequēdo cursum tempo-
 ris: z ista est humanitas vera: qz semp
 homo vadit: siue dormiat: siue quiescat.
 Et potes videre exemplum qñ aliqd est
 in flumine vel in mari q̄scens vadit in
 barcha: z flumen est tēpus qd currit pl⁹
 q̄ aliqd flumen. Videas nunc q̄tum cur-
 rit sol dum predico in quo tempus figu-
 ratur. Et dico certe q plus mille vicib⁹
 q̄ hinc vsqz romā. z illo modo veniem⁹
 ad mortē ergo noster status non est sem-
 per. ideo dicitur. Homo natus de mulie-
 re breui viuens tempore: replet⁹ multis
 miserijs zc. Job. xij. Nā si adā vsqz nūc
 vixisset: parum plus vixisset vel minus
 septem milibus annoz. Nā tantum est
 q mundus creatus fuit: sed parum viu-
 mus nos hodiernis temporibus. Vide
 quid ibi dicitur. Et quasi flos egrediet⁹
 z cōteritur. Statim quando puer est na-

tus incipit ire: siue dormiat: siue uigilet: comedat vel bibat semp vadit. Uita em illa non est nisi via. Christi⁹ igit loquens de ei⁹ humanitate dicit. Ego vado fm qua ibat sequendo cursum ipis. Ecce ergo quo ondit sua humanitatem: qz ego vado. Et circa hoc possent dicere iudei. Uide quo pot eise qz qui firm⁹ stat qz vadat. cu ergo de⁹ lit immutabilis fm illud Malach. iij. Ego dñs z nō mutoz. quo ergo zc. Sz dic vt dixi. Et iō dī in passiōe. Matt. xxvj. Filius qdēz hominis vadit sicut scriptum est de illo. Ne autē homini illi per quem filius hominis tradet. Bonū erat ei si natus non fuisset homo ille. Rñdens aut iudas qui tradidit euz dixit. Nunquid ego sum rabbi. ait. Tu dixisti. Post hoc xps fecit iter suum vsqz ad mortē. z p iudeos fuit quesit⁹. z adhuc illū querūt: nō tñ re sed noie: qz adhuc messiaz expectant: non tñ in persona. Nā ipsimet iudei in eozū talmut omnes rabini z doctores sue legis p certo hñt qz tempus messie iam venit: z xps recipere noluerunt sed receperunt ioanez qui de xpo dixit eis aliquaz credebant. Et iō dī Mat. xxi. Uidentes eū dixerūt. Hic est heres. Venite occidamus eum: et habebimus hereditatem eius zc. sed non receperunt xpm dicentes: qz contra suam legem predicabat. Et dicit talmut qz receperunt quendaz p messia qui vocabat barchabam. i. fili⁹ falsitatis post mortēz christi: z illum tenuerūt triginta annis pro messia: z illū occiderūt. Sz tēpus finitum erat. Et ideo qz populo dixerant tempus finitum esse aliū incantatores elegerunt qui dicebatur hancobā: qui idē vt ille alys triginta annis vixit et regnavit: sz ab eis fuit decollatus. Nōmine ergo messiam querebant scz xpm: sed non persona. Et ideo in terram vbi iudei habitabant. venit quidaz dicēs se esse messiaz: z pro signo dixit qz ipe diuideret mare per mediū: z hoc posset face re diabolus si deus nō resisteret: z diuisit mare: z qñ tenuit illos oēs submersit. Et ecce iam habent tres. Item in castella quidā nigromāticus dixit se messiaz esse. z dixit eis qz omnes venirent ad talem montē z in nube portaret eos oēs ad terrā pmissionis: et ad finē destruxi.

eos. Et dico vobis qz ipsi acciperēt vnū diabolus si veniret: qz iam volebant accipere tabularum qui non erat iude⁹ et acciperent quēcūqz lic facientem. Et isto modo accipient anti xpm. Et iō dixit eis xps: queritis me non in psona: sz in nomine: et non inuenietis in persona sed morte moriemini: scz in peccato vō infidelitatis. Et quo vado non potestis venire ad gliaz scz immortalitatis ibat qz passibilis erat. Jō dī Luc. xxiiij. Nōne hec oportuit pati xpm: et ita intrare in gliam suaz zc. z iō nō potestis: sed in peccato vestro moriemini. Dixerunt ergo iudei. Nunquid interficiet semetipz: qz dicit quo ego vado nō zc. Mod⁹ est loquendi superborum dicentium. Non poteritis euadere de manu mea nisi per mortē. ita fuit de iudeis qui pos. qz xps dixit. Quo ego vado zc. elati in supbiāz dixerunt. nisi alius occidat eum a nris manibus nō euadet quasi imponentes ei vt vellet se interficere. Sed circa hoc videam⁹ moraliter super hoc qd dī. Nūqđ interficiet semetipz. Ecce peccatū est seipsuz occidere. Nota quatuor grad⁹ personaz que occidunt seipsas. Quidā per indiscretionē. Quidā per diabolicā tentationem. Quidā p odiū vel inuidiam. Quidā per finalem desperationē. Quartū gradū occidendi seipsuz iudei imponebāt xpo dicentes. Nūquid interficiet semetipsum: scz desperando vt esfugiat manus nostras. Et si aliquis dicat aliquis interficiet mihi patrem parca ei. Uide duplr parciur inimico. Naz ex vna parte est necessaria misericordia. Ex alia pte mīa voluntaria. Necessariū est qz odiū picias extra te: qz aiā occidit habendo ppositū qz non noceres illi si etiā reperires eū dormiētem. Voluntaria est dimittere pcellum z non require re iusticiā. Uñ ista potes petere: scz p iusticiā nō qrendo vindictā qz deo debet. Jō dī ad Ro. xij. Mihi vindictā z ego retribuā dicit dñs. Sz si esurierit iūme⁹ tu⁹ ciba illū: si sitit potū da illi. Hoc ei faciēs carbōes ignis pgeres sup caput ei⁹. Nōli vici a malo sz vice i bono malū zc. sz si remittes p mīaz volūtariā eēt maximū meritū. Ecce gīsto mō itelligas cū dico qz qz dī iuriā p xio suo relaxare z p cere: sci

Festa. ij. post Reminiscere.

licet quo ad vindictā. Jō xps ait. Mat. xvij. Sic et pater me⁹ celestis faciet vobis: si nō remiseritis vnusq̄sq̄ fratri suo de cordibus vris. ¶ Scda est diuinitas eternalis. Ita scda pars est subtilior. Dicit em̄. Vos de deorsuz estis et ego de supernis sum: qz loquor vobis: et hoc de diuinitate. Et videns hic subtilia secreta. nā vos hic debetis cogitare deū trinitatē esse eternum fontē ex quo emanauerunt duo flumina. i. due species creaturarū corporaliū et incorporaliū: et quodlibet flumē hz decē grad⁹. In spiritalibus gradib⁹. prim⁹ grad⁹ est seraphinoruz et sunt plures q̄ hoies i vniuerso mundo. Scds est cherubinoz iā non in tam magno numero: et p cōsequēs in q̄libet minus discurrendo. Tertius gradus est thronoz. quartus est dnationuz quintus est virtutū. sextus est potestati. septimus est principatum. octauus est archangeloz. non⁹ angeloz. decimus et infimus est aiarum rationabiliū. Et iste sunt creature spirituales. Et istd est vnū flumē. Aliud flumē etiā cōtinet alios decem gradus. prim⁹ est celū empireū et istud est superius et immobile: et de illo philosophi non habuerunt cognitionē: et illud pulchrius est omni creatura corporali. Secundus gradus dz chryalli num vbi aque sunt cōgellate et istud cognouerunt phi: et istud appellat^r pmum mobile: qz quotidie mouet. Tert⁹ dicit^r firmamentuz: qd theologo sic appellant: sz philosophi dicūt celū stellatū. Quartus dz ignis. Quintus aeris. Sext⁹ aque. Septimus terre. Octau⁹ creaturarū sensibiliū: sicut sunt pisces et aialia. Nonus creaturarum vegetabiliū non sensibiliū: sicut arboz. Decim⁹ est creaturarum nonvegetabiliū insensibiliū sicut sunt lapides. Nō est videndū ex quib⁹ hō fuit format⁹. Et dico vobz q̄ ex inferiori. s. ex luto et aia: et iō dz Gen. ij. Formauit de⁹ hoiez de limo terre: quātū ad corp⁹: et inspirauit in faciē ei⁹ spiraculuz vite quātū ad aiaz etc. Ex limo igit non de aliq̄ corpe celesti et aia: et sic de inferioribus. Quid ergo de pōpisdas: qz de inferioribus. Sz posset q̄ri qd de xpo. Uide in eo erat diuinitas et sic de super⁹.

Sed q̄ ad humanitatē est etiā differētia: qz etiā de hoc mūdo. Jō dz. i. Joā. ij. Omne qd est in mūdo ꝑcupiscentia carnis est et ꝑcupiscētia oculoz: et supbia vite. Et iō dz: qz de hoc mūdo estis nō differtis a xpo etiā in humanitate: et iō dz. Nisi crediderit^r qz ego sum moriemini. Uide ergo q̄ esse tm̄ ꝑpetit soli deo. Ponam⁹ q̄ i aliq̄ castro sit aliq̄s hō diues et oēs alij sint paupes: et q̄ iste diues mutuet alijs ad sen⁹ diuinitas: q̄titates pecunie ad certū tps. Ponam⁹ q̄ etiā sub pena mortis: mō constat q̄ alij q̄ lucrati sunt erunt diuites. certe nō forti obligationis vinculo q̄libet est astrict⁹ sz soluz dñs est diues. Sic esse est mihi cōcessuz a deo: et de isto habeo reddere rōnē sub pena mortis: scz sub pena inferni. Certū est q̄ nō habeo esse: sz est mihi cōcessum a deo: et qz de isto habeo reddere rōnez: ergo sol⁹ de⁹. et iō dz. Si nō credideritis qz ego sum moriemini in pctō vro. Et iō Exo. iij. dz q̄ cū de⁹ misisset moysen ad iudeos dixit ei. Ecce ego vadā ad filios israel et dicā eis. De⁹ patrū vroz misit me ad vos. Si dixerint mihi: qd est nomen ei⁹: qd dicā eis. Dixit dñs ad moysen. Ego sum q̄ suz. sic dices filijs israel. Qui est misit me ad vos. Ecce hic ergo quō docet diuinitatē: vide qm̄ verba ligant vt cathena: et dixit in plurali in peccatis. Sap. ij. Excecauit em̄ illos malicia eoz. Sequit^r. Dicebant ergo ei. Tu q̄s es. Dixit eis iesus. Principiū q̄ et loquor vobis. quasi dicat. Nōne icipit testamentum ver⁹. In pncipio creauit de⁹ celū et terrā: quasi dicēdo. Ego suz illud pncipiū. Uñ in pō. cix. scz dixit dñs dño meo. in vsu. Tecum pncipiū in die virtutis tue in splendorib⁹ scōz ex vtero ante luciferū genui te. q. d. in die virtutis tue est illa dies incarnationis: passiōis: resurrectionis etc. et tu es illud pncipiū. Et vbi cognoscit^r in splendorib⁹ scōz. Ecce ergo speculari scdam ptez. Sed circa hoc vidēdū est moralr sup hoc qd dicit. Nō suz de hoc mūdo: et vide signū si hic est aliquis hō qui nō curet emere hospitium vel ducere vxorem: sed quid in aliū locū mittit vel ad aliā ciuitatez sua bona: iste nō dicerur ciuis istius ciuitatis: secus est si facit ꝑ contrarium. Ita

potestis cognoscere quis sit de hoc mūdo vel de alio. persone que non curant de hoc mūdo: s; de meritis &c. & totū qđ habent mittūt in aliū mundū. s. p. mēfaz nūmulariorum per elemosynas &c. Tales sunt de alio mundo. Mense nūmulariorū sunt manus pauperum. Et q̄cunq; talis est prudenter agit. Et iō d̄r. Matt. xix. Uade et vēde oīa q̄ habes & da pauperibus et habebis thesaurū in celo. Et ideo vos clerici qui prebendas habetis non incarceretis pecunias vestras s; date pauperibus et tunc diceſt tibi. non es de hoc mūdo benedictus est qui retenta vite necessitate distribuit & trāsmittit ad aliū mundū pecunias. Et non solū clerici: immo & laici hoc praticare debēt dādo filijs bonā doctrinā. Et cū apostoli dixerunt. Ecce nos relinquimus oīa &c. Mat. xix. dixit eis x̄ps. Nō estis de hoc mundo. Joā. xv. Sed illis qui totaliter curāt de hoc mundo et nihil de alio d̄r. Vos de hoc mundo estis. iō cū hoc mūdo perhibitis. Jō bt̄is Jo. dās optimū consiliū dicit. i. Joā. ij. Nolite diligere mundū neq; ea que in mundo sunt. Nō ergo curetis de hoc mundo. Nā dico q̄ cito & bñ cito erit finis hui⁹ mundi: quia subdit Joannes: qz mundus trāsit & cōcupiscentia ei⁹. Et ita p̄dico frangendo quotidie caput meū. Et hec de secunda parte. Tertia excellentia est auctoritas iudicialis: nā ostensa humanitate & diuinitate: ostendit auctoritate iudicij vniuersalis dicens. multa habeo de vobis loqui et iudicare: s; qui me misit: verax est & ego q̄ audiui ab eo hec loquor in mūdo. Et nō cognouerūt &c. Uidehic secretū multū speculatiuū & morale in simul. Nā p̄mo dicit loq; post dicit iudicare: qz tenet modū iusti iudicis: q̄ nō d̄z p̄cipitare sn̄iam: sed prius d̄z loqui & tenere colloquiū. i. d̄z p̄tes audire & examinare. Et ideo prius est faciend⁹ p̄cessus dādo iuris defensionē. Iste p̄cessus q̄tidie fit nobis. Nā q̄ties q̄s bone operat̄ vel male fit p̄cessus. Exēplū. Si aliquis est hodie q̄ de mane fecit orōnem et illō dulciter et deuote. Et iō dicit dauid in ps. cxvij. Quā dulcia faucibus meis eloq̄a tua: super mel ori meo. Ecce q̄ facta orōne iā elapsa est: s; p̄cessus v̄l

meritū remanet in scriptura videlz libelli. Itē si aliquid pauperibus dedūi cogitando facto &c. Et iō d̄r. ad Ro. ij. Cū em̄ gentes que legē non h̄nt naturaliter ea que legis sunt faciunt eiusmodi legē nō habentes ipsi sibi sunt lex: q̄ ostēdūt opus legis scriptū in cordib⁹ suis testimoniū reddentē illis conscientia ipsoꝝ: et inter se inuicē cogitationū accusantiū aut etiā defendentiū in die cū iudicabit de⁹ occulta hominū. Contra de malis. Nā si hodie peccasti et nō orasti scriptū est in p̄cessu siue facto siue ore peccasti siue cogitatione oīa scribūtur. Et iō dicit David i ps. cxxxvij. Imp̄fectū meū viderūt ocli tui: et in libro tuo oēs scribenſt &c. Ergo videte p̄cessum circa hoc qđ dicit. Multa habeo de vobis loqui. S; adhuc danſt nobis defensionē iuris que sunt scz t̄ps nobis datū ad p̄niam: & ad consilia accipienda. & durat hec defensio vsq; ad mortem: & hoc p̄pter benignitatez dei. Nā cum peccauit maior angeloz & alij angeli: processus subito fuit factus sine datis defensionib⁹: imo sine aliquo momēto incōtinenti: & iō habetur. Luc. x. Videbā sathanā sicut fulgur de celo cadentem. Ecce dedi vobis potestātē calcandi sup serpentes: intell̄ge infernales: & sup omnē h̄tutē inimici et nihil vobis nocebit: ecce qualiter nobis defensionē & t̄ps danſt: qz quot annis vixisti in pctō & audisti sermones et p̄silia: & iō scribit̄. Sap. xij. c. Tu autē dominator h̄tutis cū trāquillitate iudicas et cū magna reuerentia disponis nos. In posterum postq̄ renūciamus defensionib⁹ nostris nobis datis: & aīa exit de corpe et nō fecisti p̄niam x̄ps dicit. Uideam⁹ processum qm̄ aīa ipsamet portat conscientiā & culpā & nequitia: & dicitur ab oībus vadat ad inferos: tunc datur sententia. & ideo dicit Multa habeo &c. Suscipite ergo iuris defensionē. Nā d̄r ad romanos secundo. Ignoras qm̄ benignitas dei ad p̄niam te adducit. s; autē duriciam tuā & impenitens cor tuū thesaurizas tibi irā i die ire & reuelationis iusti iudicij dei qui reddet vnicuiq; sm̄ opera eius & ecce tertiam partē. Venio ad quartam partem in qua ostendit benignitatez vniuersalem vt dicitur in

Feria. iij. post. ij. Dominica. xl.

themate. Ego que placita sunt &c. dicitur enim in textu. Cum exaltaueritis filium hominis tunc cognoscetis: quia ego sum et a me ipso facio nihil: sed sicut docuit me pater hec loquor: et quod me misit mecum est et non reliquit me solum: quia ego que placita sunt ei facio semper. Ubi sex noticias eis dedit: sed non cognouerunt donec fuit crucifixus cum viderunt solem eclipsatum: et lunam et stellas et velum templi scissum: et multa alia signa contra naturam secundum veram opinionem et doctrinam theologorum. Et tunc dixit centurio. Vere filius dei erat iste. Et ita Lucas dicit. Et omnis turba eorum que simul aderat ad spectaculum et videbant que fiebant percussantes pectora sua reuertebantur. Luc. xxij. Tunc ergo cognouerunt et non ante dicendo. Tu homo cum sis facis te ipsum deum. Jo. x. Hic moraliter diceret aliquis ostendatis nobis quomodo deo placebimus. Uide duabus auctoritatibus. Prima in psalmo cxxvi. et c. Non in fortitudine equi voluntatem habebit neque in tibibus viri beneplacitum erit ei. Sed in quo beneplacitum est domino: super timentes eum: et in eis que sperant super misericordiam eius et c. Equus dicitur corpus hominis. Nam sicut equus dicitur regi per militiam habendo frenum et duo calcarea. sic est de corpore. Nam si corpus vult currere ad libidines et ad alia peccata debet habere frenum contra gulam: luxuriam: et contra alia vitia faciendo abstinence: ieiunando in pane et aqua: dimittendo cenam et multa alia. Item dicitur habere duo calcarea. ita quod si equus est piger ad bonum et propus ad malum: tangat et refrenet eum calcari pedis dextri amore dicens. Labora quia habebis regnum. Si hoc non sufficit: percussat calcari pedis sinistri. scilicet timore damnationis et pene inferni dicendo. Si non feceris bonum damnaberis. Et isto modo corpus dicitur regi sicut equus. Et ideo dicitur. Esa. xxxi. Egyptus homo et non deus: et equi eorum caro et non spiritus. Et dicitur: non in fortitudine vide non fortes sed ieiunantes et debilitates se placet deo. Et ideo dicitur. neque in tibibus viri beneplacitum erit ei. Iste tibi dicitur honor: officium placita: gaudia diuitie: et bona temporalia que interdum sunt occasio ad damnandum animas. Et iste tibi franguntur si diuitie diuiduntur inter pauperes et quod honor refutetur. Sed quod placet domino aut beneplacitum est domino: ut faciamus penitentiam: non

ut iudas qui se suspendit desperando. Faciamus ergo penitentiam et speremus in domino. Iohannes paulus dicit ad Romanos. xij. Obsecro itaque vos fratres per misericordiam dei ut exhibeatis corpora vestra hostiam viventem: sanctam deo placente rationabile obsequium vestrum. Ideo faciatis penitentiam non corpus occidendo: sed carnem mortificando. Et ideo placeat domino iesu christo ut suauoluntate implentes ad celestem gloriam possimus peruenire. Amen.

Feria. iij. post. ij. dominica. xl. Sermo. i.

Surge et vade

in sarepta sidoniorum. iij. Regum. xvij. Tempus istud quadragesimale et thema datur michi motuum de quadam materia predicandi multum utili et necessaria persone que stat in peccato mortali et mala vita quomodo poterit exire peccatum per gratiam dei. Sed primo salutetur et c. Surge et c. Hoc verbum ad litteram est dictum helie prophete sub tali modo. Sciendum quod semel in regno israel fuit tanta siccitas: quod per tres annos cum dimidio non pluit. Non pluit annis tribus et mensibus sex. Luc. iij. et iacobi. v. itantum quod aues et iumenta moriebantur fame. Deus volens puidere ne helias moreretur: dixit sibi. Surge et vade in sarepta sidoniorum. Surge. scilicet si vis viuere et recede hinc et vade et c. Sed hoc verbum volumus pertractare iuxta intellectum tropologicum: vel moraliter sciendum est igitur quod terra israel ubi fames est significat statum peccati mortali. In quo statu anima moritur fame: quia longum stat cum corde impenitenti nullum meritum habet de bonis que facit. sed homo ieiunet. nam bona opera sunt anime escie. Iuxta illud Iohannis. iij. Meus cibum est ut faciam voluntatem patris mei que in celis est. Sed ne aliquis vestrum dicat. Ex quo nullum meritum habemus de bonis: ergo dimittamur et c. Hoc non valet imo tunc aiari dicitur ad plura faciendum: quia non sint meritoria glorie: tamen non sunt sine remuneratione in hoc mundo: quia valent ad omnia preterquam ad gloriam. Unde ex illis dabit tibi sanitatem: prosperitatem et c. et quod magis est: si continuaueris bonum opus retrahet te de peccato nec permittet te mori in mortali: sed illa opera disponent te ad gloriam. Unde quando anima veniet ad celos et dabitur sibi gloria si vellet remunerationem de operibus factis in

statu peccati mortalis: nō obtineret vt pz de paulo z maria magdalena z alijs qui in statu peccati mortalis multa bona fecerūt de quibus nullam remunerationē habuerūt in gl'ia. Ideo in hoc statu aīa morit' fame. Autoritas. Dicebat xps. Ego sum vitis vera z vos palmites: q' manet in me z ego in eo. h' fert fructū multū qz sine me nihil potestis facere. Joā. xv. Si ergo volum' viuere vadam' in sareptā sydonioꝝ. i. pñiam. Sarepta interpreta tur tribulatio. sidonioꝝ venatio: qz penitētes venant' merita gl'iam z gratiaz. Juxta illud Mat. xxv. z Luc. xix. oī habēti. i. grām z pñiam dabitur scz occasio merēdi z abūdabit. Omni aut' q' nō hz z qd' videtur habere scz naturalia auferet' ab eo. Ergo surge peccator q' iaces i mala vita z vade zc. Juxta intellectū spūalē modo videamus quō surget psona q' diu dormiuit in pctō mortali. Hoc dicit apl's sic breuiter ad Ephe. v. dicēs. Surge q' dormis. i. tot anni sunt zc. z exurge a mortuis z illuminabit te xps. Videte itaqz fratres quō caute ambuletis: non quasi insipiētes sed vt sapiētes redimētes tps: qm' dies mali sunt. propterea nolite fieri imprudētes sz intelligētes q' sit volūtas dei z nolite inebuiari vino in quo est luxuria. Multū dormit hō qui p vnū diē dormit vel p duos vel p tres: sz multis annis dormis in pctis: ideo surge zc. Modū surgēdi a peccatis declarabo vobis per simile de persona solēni. Surgēs de dormitiōe facit octo. primo aperit oculos. scdo sedet in lecto: tertio incipit se vestire: q'rtō exit de lecto: q'nto ex motu expuit: sexto calciat se: septimo cingit se. octauo lauat manus. Sic ergo surgere a pctō est surgere a dormitione. Et ista octo dz facere peccator. Primo aperit oculos dicēs. Hora est iā nos de somno surgere. Si quis vult surgere a pctis dz aperire oculos aīe z cognoscere pctā. Venu quot sunt qui viuūt i pctis z nō cognoscūt: tales dormiunt. Sed qn claritas grē dei ipm incipit illuminare: tūc scit suā malā vitā z dicit. O miser suz plagatus z nisi cognoscat infirmus vulnera: nō curat de medicīa sed qn cognoscit: tunc querit medicīnā. Idē de peccatore. Verbigra. de aliquo religioso: qui

diu vixerit vt ceteri pprietarius: sed qn radio diuine gratie illuminat' cogitādo pctā tūc dicit. O miser: qd' erit de me tot anni sunt q' portam habitū religiōis et adhuc nō seruauī vota zc. Idē de sacerdotibus laicis z mulierib'. laborauī in hoc mūdo pro t'palib' per tot annos: z nihil pro spūalib'. O miser. Ideo dauid q' dormiuit p annū in pctō adulterij z homicidij: nec habebat cogitationē de peccatis: sed qn icepit cognoscere vt habet' ij. Reg. xij. cepit clamare. Peccauī dño. Amplius. i. largiter. laua me dñe ab iniquitate mea: z a peccato meo mūda me. Qm' iniquitatē meā ego cognosco: z peccatū meū ptra me est semp. Tibi soli peccauī z malū coram te feci: vt iustificeris in sermonibus tuis z vincas cū iudicaris. ps. l. Un' seneca cognitio morbi est ignitū sanitatis. Sic ergo quilibet vestrum aperiat oculos: quia hora est iā nos de somno surgere. Cogitet quilibet. Jam videamus ergo iuxta statū an viuio ego bñ an male. Ego sum religiosus z sacerdos aperit ergo oculos tuos zc. Scdo q' surgit sedet in lecto habēs vnā partem corpis superius rectā z aliā curuam inferius sedendo. Hoc significat p'ritiōnē que i duobus p'sistit. Unū est versus inferius scz dolor de peccatis in hoc mundo sed non est contritio sed materia cōtritiōis. Nā aliud est forma que dat esse rei. i. contritio idest dolor ille qui est de peccatis respectu dei quem offendit. al' si homo haberet tm' dolores de peccatis q' fieret sed non ppter deū attritio est sz non cōtritio: que nō sufficit ad saluationē. verbigratia. Siquis dolet de peccatis ppter periculū corpis vel fame vel bonorum qd' sibi imminet z plorat. nihil valet quia totū iacet inferius verbigratia. si religiosus dolet quod non seruauit regulam: quia prelat' vult euz incarcerationē valet: sed respectu dei. o miser tantā gratiā fecit mihi deus qd' elegit me in suo seruitio in ista sancta religione extrahens me de mundo z de faucib' mūdi vbi sunt tot male bestie z posuit me in viridario religiōis z ego non seruauī zc. Hec est cōtritio. Idē de sacerdote. Itē si quis sit sentētiatus z cogitat vxor et filij sunt confusi z plorat et petit

Feria. iij. post Reminiscere.

venia: nō valet: qz solū est attritio. Sed si dolet respectu dei dicēs. Dñe tu creasti me: vt seruire tibi: z ego seruiui diabolo. Redemisti me vt essez tuus: z ego dedi me diabolo. Lauasti me in baptismo z ego sordidaui me. Dedisti pcepta que seruare: vt seruado possez saluari: z ego nō seruaui pcepta tua: s; diaboli: z ecce qđ ego feci offendēs te zc. vera est cōtritio: hñs materiā. s. dolorē de pctis z fornam. s. respectuz dei. De hoc autoritas Esa. xxxvii. Recogitabo tibi oēs ānos meos in amaritudine ale mee. Dñe si sic viuūt z in talib⁹ vita spūs mei corripies me z viuificabis me zc. Nota tibi: non mūdo nō vxori: nō filio zc. Dñe si sic viuūt z in talib⁹ vita spūs mei. Nota adiectiuū sine substantiuo in talib⁹. s. respectibus. s. dolere de pctis z respectibus dei. Tertio surgit de lecto: nō nud⁹ s; vestitus camisia sua vel diploide. Ecce emēdādi ppositū: qz in pūcto quo recipit voluntatē emēdādi vitā suā iaz incipit indui. Autoritas. Si em̄ volūtas prōpta est: fm id qđ h; accepta est nō fm id qđ nō h;. iij. Cor. viij. Verbigra. Si aliqđ pdidit vrginitatē: impossibile est qđ sit virgo. Hierony. Audacter loquor zc. qz includit cōtradictionē. De hoc. s. Tho. i. pte. q. xxv. ar. v. qđ dicit qđ pterita nō fuise cōtradictionē implicat: vñ pterita nō fuise nō subiacet diuine potentie. Hoc idē dicit scūs Aug. ptra faustū. Et phs vj. Eth. dicit qđ hoc solo pūat de⁹ ingēnita facere qđ sunt facta. Verū vt dicit s. Tho. vbi. s. i solutiōe ad tertiū qđ oēm corruptionē mētis z corpis de⁹ auferre pōt a muliere corrupta. Hoc tñ ab ea remouere nō poterit qđ corrupta nō fuerit. Et sic qđ dictū est intelligit: z hñbū sancti Hiero. Cū dicit. Cū de⁹ oia possit: nō pōt facere de corrupta i corruptā: lz habeat volūtatē magnā z affectionē vrginitatis z displicet ei: qz non est hgo sed qz talis h; volūtatē promptā accepta est fm illud qđ nō h;. Idē de desiderio martyriū vt legit de beato Dñico z frācisco. volūtas erat prōpta in his fm desideriu: z accepta fm illud qđ nō h;: qz lz nō habeat aureolā martyriū tñ h; meritū martyriū. Sic qñ psona supba pponit emēdare. s. humiliari: iā talis volūtas prom

pta est z accepta deo fm illud qđ nō h;. Idē de auaro vsurario: luxurioso: accidioso: guloso: iracūdo siue furibūdo zc. Iā volūtas est prōpta s; illud qđ nō h; zc. Ideo phs vocat virtutes habitus in lib. ethicoz: qz induunt aiām. Ideo apostol⁹ ad Col. iij. Induentes nouū hoies qđ renouat in agnitionē dei fm imaginē eius qđ creauit eū. Quarto psona surgēs recedit a lecto. Lectus peccatoz est mala societas: recedit ergo ab illa: qz poeta dicit. Que nocitura tenes qñuis sint clara relinque: nocitura. s. aie. Sed xp̄s declarat hoc melius quat debemus recedere a mala societate dicens. Si man⁹ tua vel pes tu⁹ scādalizat te abscede eū z pūce abs te. Bonū est tibi ad vitā ingredi debilē vel claudū: qđ duas manus vel duos pedes habentē mitti in ignem eternum. Mat. xvij. Nota pūce. i. pcul eyce. Verba sunt figuratiua: qz nō est intentio xp̄i qđ aliquis debeat sibi abscondere aliqđ membrū corpale vt vinat caste: qz peccaret abscondendo: sed vult dicere similitudinariē z ecce quō. Officiū enī manus est operari. Unde dicit phs qđ manus est organū organoz. Vult ergo dicere. si habes aliquē vl aliquā qđ facit opa tua: s; iaz scādalizat te eyce abs te. Verbigra. Si aliqđ vestrū h; ancillā que seruit sibi z faciat sibi opa sua. De tali d; qđ est man⁹ sua: s; si scādalizat te qz iā cogitas de ea corrupta intētiōe: foras pūce abs te. Idē de vidua vel moniali qđ h; pcuratorē qđ facit oia negocia s; si incipit scādalizari. pūce zc. Officiū pedis est ambulare z sustinere corpus. Sic si aliqđ puidet vobis vidue vel moniali: talis sustinet vos: s; si talis scādalizat te pūce zc. Officiū oculi est ostēdere res sic pfeffor: aduocat⁹: magister pueri est oculus. si scādalizet te zc. erue gladio discretionis z pūce. Melius est cum vno oculo. i. sciētia naturali intrare paradisū qđ duos oculos habentē. s. sciētia naturalē z acquisitā mitti in gehennam ignis. Quinto ille qđ iā surgit spuit: nō solū materiā paruā: s; etiā grossam. Ecce oris pfeffio vbi grossa pctā sunt spuēda nō solū venialia vt faciūt multi. Sic purificatur stomachus aie a malis cibis z indigestionibus pctōz mortaliū qđ infra

annū comedim⁹. Ideo scriptura. i. ioā. i. Si cōfiteamur pctā nostra fidelis ⁊ iustus est deus vt remittat nobis pctā nostra: ⁊ emundet nos ab omni iniq̄tate. Sexto talis calciat se ecce iniuriarū remissio: vñ incedens discalciatus statim sentit spinas Sic impatiēs ⁊ vindicatiuus statim sentit de iniuria sibi facta: sed patiens nō curat talis est calciat⁹ vt x̄ps q̄ patiēter sustinuit iniurias: q̄ cū pateret ⁊c. i. Pet. ij. Qui cū malediceret nō maledicebat: cū pateret nō cōminabat. Sic nos calciare debem⁹ ⁊ nō curare de vindicta. Beatus qui pōt dicere: nō habeo odiū ī corde. Un̄ ad Ephe. vj. Accipite armaturā. s. patientiā dei: vt possitis resistere in die malo ⁊ in oibus p̄fecte stare. State ergo succincti lūbos vestros in veritate ⁊ induiti loriciā iusticie ⁊ calciati pedes in preparationē euāgelij pacis. Septimo cingit se ecce debitorū restitutio. Quidā voluit viuere ample ⁊ laute ⁊ de bonis alteri⁹: de rapina: vsura: ⁊ de salario. ⁊ de bonis ecclie: mortuorū hospitaliū ⁊c. Ideo cingatis vos cingēdo zona iusticie: ⁊ mutetis statū quē tenetis minuendo excessum ⁊ ornamenta vana. Ideo scriptura ad Ro. xij. Reddite oibus debita. cui tributū tributū: cui vectigal vectigal: cui timorē timorē: cui honorē honorē. Nemini quicq̄s debeatis nisi vt inuicē diligat⁹. Qui em̄ diligit proximū legē impleuit. Nā nō adulterab⁹: nō occides nō furaberis: nō falsum testimoniū dices: nō cōcupisces: ⁊ si qd̄ est aliud mādatū in hoc v̄bo iustaurat. diliges proximiū tuū sicut teipm̄ ⁊c. Sint lumbi vestri precincti: idest valde cincti: ⁊ lucerne ardētes. i. bona opera in manibus vestris. Octaua persona honesta lauat manus. Ecce elemosynarū largitio: qz elemosyna lauat facies aīe qñ sit de bono iusto. Lu. xj. Qd̄ superest date elemosynā: ⁊ ecce oīa mūda sunt vobis. Nota quō x̄ps postq̄ p̄dicauerat respiciebat si aliquis inuitaret eū ad prādiū. Ecce circumspectis omnibus. Glo. si aliquis eum inuitaret qz voluit esse pauper. Et semel quidam malus homo ipm̄ inuitauit: ⁊ multos alios phariseos inimicos x̄pi cogitās qz comedēdo x̄ps diceret aliqd̄ malū verbū vt accusaret: sed nō est consiliū

cōtra dñm qui volēs eū corrigere dixit. Vos pharisei qd̄ deforis ē calicis ⁊ catini mundatis: quod autē intus est vestrū plenū est rapina ⁊ iniq̄tate. Stulte nonne qui fecit qd̄ deforis est: etiā qd̄ deintus est fecit. Verūtamen qd̄ superest date elemosynā: ⁊ oīa mūda sunt vobis. Lu. xj. Not. vos pharisei: vt cognoscerēt qd̄ ipse sciebat corda ⁊ cognosceret: ⁊ hoc dicit: qz in corde oderāt x̄pm̄ ⁊ ad extra ostēdebāt sibi amicitā. No. qd̄ superest dupliciter. Primo qd̄ superest facta refectio. hic habetis bonū consilium. Si tenetis vel acquisiistis aliquid de bonis iniuste facite mediū in capsula ⁊ illud de bono iusto: ponatis in dextra aliqd̄ vobis ad sinistrā: quia licet modo statim nō habeatis p̄positum emendādi vel restituendi: paulatim tamen qñ videbitis distinctionē pecuniarū cōpungemini ī corde vt restituatis ⁊c. Itē qñ voluerit⁹ facere elemosynā: nō faciat⁹ de sinistra iniusta que est ī capsula quia nulluz habere tis meritū: sed peccatū. xij. q. v. forte. s. de illo quod est in dextra. Et hoc dicit x̄ps Mat. vj. Nesciat sinistra tua quid faciat dextera tua. Nō loquitur de manu: qz nullā habet scientiā. Ideo thob. iij. Ex substantia tua fac elemosynā: nō de aliena. Secūdo qz superest. s. recepta necessitate ⁊ retēta qd̄ superest de vino pane ⁊c. nō reseruate in capsula: nec date canibus: sed date pauperibus. Idē de indumentis: qd̄ superest retēta necessitate date elemosynā: ⁊ omnia mūda sunt vobis. s. manus ⁊ facies aīe. Ergo surge vade in sareptam ⁊c.

Offert. iij. post dominicam secundā quadragesime. Sermo secundus.

Qui maior est v̄m erit minister vester. Originalr̄ mat. xliij. ⁊ recitatur in euāgelio hodierno. Sicut em̄ totū qd̄ est ī euāgelio est morale. Ita x̄ps intendit a nobis extirpare ⁊ reprobare.

Primo reprobat inobedientiā.

Secundo vanam gloriam.

Tertio arrogantiam.

Quarto extollentiam.

Hec magna sunt ⁊ offensiuā diuine

t iij

Feria. iij. post Reminiscere.

iestatis. Et de quarto et ultimo quod est quoniam creatura se extollit propter bona temporalia loquitur nostrum thema. scilicet qui maior est vestrum. scilicet in bonis a deo sibi datis erit minister vester. Veniamus ergo ad primam partem in qua Christus reprobat et vituperat peccatum inobedientie: quod est quoniam minores maioribus non obediunt: nec filii parentibus: nec vasalli dominis: nec populus prelatis ecclesie. Contra istos dicit Christus in principio euangelij loquens populo et discipulis dicens. Isto modo locutus est Iesus ad turbas et ad discipulos suos dicens. Super cathedram moysi sedebant scribae et pharisei. Oportet ergo quecumque dixerint vobis seruare et facite sed opera vero eorum nolite facere. Dicunt enim et non faciunt. Alligant autem onera importabilia et imponunt in humeros hominum: digito autem suo nolunt ea mouere. Et pro declaratione istorum sciatis quod populus contra attendens quod rectores contra et sacerdotes erant male vite notorie retraherant se ab eorum obedientia: et negligebant eorum mandata et ordinationes: propter hoc primo ostendit quod licet domini et prelati sint mali tamen subditi tenentur eis obedire: nisi precipiant aliquid quod esset contra deum: et ideo dicit super cathedram etc. Uideat scribae possunt dici et hoc propter officium scribendi. Nam scribunt isti tales. Sed non sic habent accipit: sed dicit scriba a noticia scripture: quod isti tales habebant noticia scripturarum diuinalium velut sunt doctores: pharisei erant rectores. Et dicit a phariseis quod est diuinitas: et in vestitu et in victu. et isti regebant populum qui ecclesiastici appellabantur quod curam habebant de ecclesiis. Et isti tales erant vitiosi et male vite. Non negligebantur subditi. Et Iesus Christus istos reprobat: nam postquam isti sederunt in cathedra moysi. id est in officio regiminis secularis vel prelacionis ecclesie quam habebat moyses: negligebant gregem sibi commissum. Et de istis dicit Christus quod quantumcumque mali sint eis obediendum est. Videte quod duas doctrinas posuit. Prima quod omnia quecumque dixerint vobis seruare et facite. Non propterea intelligatis quod eorum factis vos assimilatis: et ideo additur secunda doctrina cum dicitur. sed opera vero eorum nolite facere. Dicunt enim et non faciunt: alligant autem onera grauia: magnas tallias et magnas

collectas populo: et ipsi nolunt illas portare nec digito mouere: sed hoc non obstante eis obedite. Sed circa hoc quero duas rationes. Prima ex parte populi. diceret populus. Nunquam nos erimus sic oppressi et onerati: quia rectores nos ita comprimunt et ipsi nihil faciunt. ratio quod maius onus portant ipsi quam vos. Videte quod magnum est eorum pondus. In principio regiminis eorum ipsi iurant bene regere et administrare reipublicam. si forte faciunt contrarium plus peccant quam si facerent homicidium. Et istam opinionem tenet. scilicet Thomas. Nam fortius est frangere iuramentum quam facere homicidium. Periurium enim ut dicit sanctus Thomas. in quo libeto. i. q. ix. ar. ij. est grauius quam homicidium: et tenet secundum locum peccatorum post idolatriam. Cuius ratione beatus Thomas. vbi supra ostendit. Nec immerito: quia perurare nomen dei videtur quedam diuini nominis denegatio. Unde et apud gentes iusiurandum erat honoratissimum: ut dicit in principio metaphisice. Et hoc in hoc mundo durius puniatur homicidium periuurio secus tamen in alio seculo ut dicit sanctus Thomas. vbi supra in solu. argumenti in oppositum. Nam acius puniatur quis frangendo iuramentum quam committendo homicidium. Et vide: quod si faciens contra simplex iuramentum plus peccat quam si occidat: quanto plus si contra solenne iuramentum quod faciunt isti rectores. Et ita si post iuramentum faciunt oppositum. scilicet contra defraudando: pecunias recipiendo: vel indignos promouendo semper peccant mortaliter. Et promitto vobis quod si scirent onera quoniam eliguntur fugerent de villa vel ciuitate. Ideo beatus Augustinus dicit quod quanto in gradu est superior. tanto versatur in maiori periculo. Et dico vobis quod sancti presbiteri tremebant et timebant de sua sola anima de dano reputatum deo in die iudicij. Ideo dicit. Sap. vi. Horrende et cito apparebit vobis: quoniam iudicium durissimum his qui presunt fiet. Exiguo enim concedit misericordia potentes autem potenter tormenta patientur. Non enim subtrahet personam cuiusquam deus qui est omnium dominator nec verebitur magnitudine cuiusquam quoniam pusillum et magnum ipse fecit: et equaliter est illi cura de omnibus. Fortioribus autem fortior instat cruciatio. Idem ad Hebr. x. horrendum est incidere in manus

dei vineatis. Rememoramini autem pristinos dies in quibus illuminati magnam certamen sustinistis passionum: in altero quidem opprobriis et tribulationibus spectacula facti: in altero autem socij taliter conuersantium effecti. Nam et vincitis compassi estis: et rapinam bonorum vestrorum cum gaudio suscepistis: cognoscetes vos habere meliorem et manentem subam. Nolite itaque amittere confidentiam vestram: quam magnam habet remunerationem: patientia enim vobis necessaria est: ut voluntatem dei facientes reportetis promissionem etc. Dicit enim iudicium durissimum in gradu suplatiuo. Nam creature iudicium dei est durum: quia ibi de operationibus et cogitationibus habemus reddere computum et rationem. Ideo dicitur Mat. xij. Dico autem vobis quoniam omne verbum ociosum quod locuti fuerint homines: reddet rationem de eo in die iudicij. Et verbum ociosum secundum Gregorium est quod aut ratione iuste necessitatis. aut intentione pie utilitatis caret: de quo reddetur ratio. Sed durius iudicium erit verbum ociosum cui libet qui habet regimen ut mulieris quomodo illam dilexit: quomodo filios instruxit et seruos: qualiter soluit salarium sibi seruientibus: durum est de se solo deo reddere rationem. Et quanto sunt potentiores: tanto durius est illud iudicium. Jam ergo dixit. Licet mali sint: sitis eis obediētes. Et ideo dicitur. Omnis anima potestatibus sublimioribus subdita sit ad Ro. xij. Dicit potestatibus intelligatis ecclesiasticis vel etiam secularibus. Nam dei ordinationi resistit qui potestati resistit. Sitis ergo obediētes. Diceret aliquid. forte loquitur de bonis. Responsio quod non est verum. Nam dicit et hoc. i. Pet. ij. vbi textus. Subiecti igitur estote omni humane creature propter deum. Siue regi quasi precellenti siue ducibus tanquam ab eo missis ad vindictam malorum: laudem vero bonorum: quia sic est voluntas dei. Ibidem seruī subditi estote in omni timore dominis non tantum bonis: sed etiam discolis etc. Et ideo quanto magis debet reuerentiam populus melioribus et bonis impedere prelati et rectoribus sic etiam infidelibus et discolis impendere tenet: ut Petrus vbi supra dicit. Et populus quando ista videt non debet murmurare: sed eorum laboribus misereri. Secundo quero si hi prelati suis ordinationibus me vellet remo-

uere a deo aut a gratia dei: an si faciens dum vel officio diuino. Nunquam teneor obedire? Solutio. In primo casu non est obediendum eis: quia obedire oportet magis deo quam hominibus. Act. v. propter hoc fuerunt sancti martyres occisi quia nolebant obedire contra precepta dei. Secundo dico quod si ecclesiastici vel officiales volunt te elogare a diuinis officiis. sic quod non intersis diuinis officiis: et hoc faciant per sententiam excommunicationis notatim vel generaliter: tunc obedire debes: quia illud est in pena: et non seruantes sunt damnati: et peccat quis mortaliter eo quod non est separatus a gratia dei: sed ab officio imo peccat mortaliter. Etiam generaliter excommunicatus si missam audit quia iam eiectus est ab ecclesia per sententiam excommunicationis. xj. q. iij. Omnis vbi dicitur Omnis christianus qui a sacerdotibus excommunicatur: sathane traditur etc. que sequuntur. Plus etiam dico quod si presbyter portat custodiam per ciuitatem ad comitandum aliquem: debes stare non flexis genibus plorando: et non debes custodiam respicere. Videte ergo et seruate que vobis precipiunt: sed debes laborare ut absoluaris. Videte hic quoddam miraculum quod contigit in delphinatu. Erat ibi quidam latro et vna die intrauit ecclesiam quandam pretertextu et contemplatione faciendi orationem: et resperxit hinc et inde si posset aliquid furari et non vidit nisi vnum breuiarium super altare et videns quod ibi non erat aliquid illud secum asportauit. Vicarius videns quod breuiarium sibi deficiebat: perquisiuit cum alijs furem illum. Et fur qui erat percul videns illos venientes posuit breuiarium in foramine cuiusdam arboris et postea negauit se librum accepisse. Tunc reuersus ad locum vicarius habuit litteram et sententiam excommunicationis: et dixit quod qui teneret breuiarium: intra spacium trium dierum redderet suo domino: aliter incurreret sententiam excommunicationis. Et post elapsis illis tribus diebus: contigit quod arbor illa mortua fuit. Gentes autem videntes hoc fuerunt mirate valde: et querentes unde illud venerat: inuenerunt ibi breuiarium. Videte quomodo potest viuere creatura: si arbor non potuit viuere. Cauere ergo. Sed circa hoc dicunt aliqui quod excommunicatio non comedit panem nec bibit vinum. Et ideo dicitur contra tales. Si ecclesiam non audierit: sit tibi sicut ethnicus et putat iij

Domínica. iij. post Reminiscere.

blicanus: Mat. xvij. Nota etiã hic p̄tra illos q̄ excõicant̄ in vna ecclia ⁊ vadunt audire missam in alia vel in monasterio: hi em̄ peccat̄ ⁊ inobediẽtiã incurrũt. Venio ad scõam partẽ in qua xp̄s reprobat vanã gloriã: hoc ẽ pctm̄ vane glorie. Nã vermis est ⁊ vêtus: ⁊ ponit se ibi sicut in pomo vel in malo punico. Nã extra apparet bonũ: intus vero nihil valet: quia a verme comestũ est: Sic de illo q̄ bonus apparet: sed intus habet vanã gloriã: nihil valet. Et p̄tra illã dixit xp̄s. Oĩa opera sua faciũt: vt videant̄ ab hominibus. Dilatant em̄ phylateria sua: ⁊ magnificant fimbrias. Amant autem primos recubitus in cenis: ⁊ primas cathedras in synagogis: ⁊ salutatiões in foro: ⁊ vocari ab hoĩbus rabbi. Ubi ponit xp̄s septẽ gradus vane glorie in quibus erant inuoluti. Primo in corde qui si fecerũt aliud quod opus de genere bonorũ: tamẽ intẽtio eorũ fuit mala: q̄ fecerũt hoc vt viderẽtur ab hoĩbus. Ideo d̄r puer. iij. Omni custodia serua cor tuũ: q̄ ex ipso vita procedit si bene custodit̄: aũs mors. Sed illi nõ custodiebãt cor: immo vbi cõfluebat populus ibi orabãt cum suspirijs vt viderent̄ ⁊ laudarentur ab hoĩbus. Contra hoc christus christianis. Tu cum oraueris intra in cubiculũ tuũ. Mat. vi. Idẽ faciebãt de elemosyna. Nam illi ambulabant per ciuitatẽ preconẽ precedẽte cũ tuba dicens. Talis dñs vult facere elemosynã: vadatis ad domũ suam: ⁊ sic de alijs bonis operib⁹. Cõtra hoc xp̄s. Cũ facis elemosynã: noli tuba canere ante te. Mat. vi. Scõs punctus est q̄ dilatãt phylateria sua: quia exampliãt se. Unde dixit dñs moȳsi dñs sibi preceptũ. Deu. xj. Ponite hec verba mea in cordib⁹ ⁊ in animis vestris: ⁊ suspendite ea pro signo in manibus: ⁊ inter oculos vestros collocate sc̄z contẽplando. Ita intẽdebat de⁹. Sicut deus dedit manibus decem digitos ad operandum: ita dedit. x. precepta ad meritorie operandum. Sed illi iudei scribebãt illa in quolibet digito vnũ: vt gentes illos laudarẽt: ⁊ gẽtes ideo osculabant̄ eis manus. Nota in auctoritate predicta dicit̄. Inter oculos vestros collocate: hoc intelligebat de⁹ de oculis aie quibus contẽplanda sunt diuina prece-

pta. Sc̄z ip̄i scribebãt ea in chartis de lãa grossa q̄ dicunt̄ phylateria. Et iõ d̄r p̄bylateriũ a phylaxe q̄d est fuare: ⁊ isto mō laudabant̄ ⁊ sic dñr illa dilatare: ⁊ sic nõ solũ intus habebãt vanã gloriã: sed etiã extra. Tertius punctus est: q̄ magnificabant fimbrias. Un̄ dicit de⁹ moȳsi nu. xv. circa finẽ. Loq̄re filiis isrl̄: ⁊ dices ad eos vt faciãt sibi fimbrias p̄ angulos q̄ttuor palliorũ ponẽtes in eis vittas hyacinthinas ad quattuor ptes vestiũ: ⁊ hoc ex p̄pto legis. Has fimbrias ẽt portabat xp̄s. Et iõ dicebat m̄tier. Si tetigero fimbriã vestimẽti sui salua ero. mat. ix. Iudei ho dilatabãt phylateria p̄pter vanã gloriã ⁊ magnificabant fimbrias suas. Not. de⁹ voluit illas apponi: ⁊ fecit apponi vt denotarẽt decẽ p̄cepta in q̄b⁹ oĩa alia cõtinent̄. Uolebat ẽt de⁹ q̄ iudei portarẽt illas quattuor fimbrias ad inuẽdũ q̄ oĩa p̄cepta dei et ordiatiões cõsistũt in quattuor sc̄z circa deum per deuotionẽ ⁊ fidelitatẽ. circa pximũ per dilectionẽ ⁊ charitatẽ: circa psperitatẽ per tpantiã: circa aduersitatẽ per patientiã. Illi autem hypocrite magnificabant fimbrias suas latas siue nimis amplas faciendo. Quartus punctus est q̄ amabant primos recubitus in cenis ⁊c. sicut quando sunt nuptie duplici rōne. Primo ratione supbie: quia est loc⁹ honorabilior. Scõo ratione gula: quia ibi ponebãtur fercula meliora: ⁊ ita amabant primos recubitus: dicentes etiã q̄ in cõuiujs non debebãt respicere genus: sed deuotionẽ ad dãdum honorabiliorẽ locũ. Quintus punct⁹ est habere primas cathedras in synagogis dicẽdo. Ibi debent sedere diuini seu sanctiores vt ipsis inde contingeret. Sext⁹ punctus est salutatiões in foro primo incipientes salutare vt saluent̄. Septim⁹ est vocari ab hoĩbus rabbi: vt nõ noientur nomine suo pprio: sed nomine rabbi. i. magistri. Cõtra hoc auisat nos xp̄s dicens. Vos autẽ nolite vocari rabbi. Un⁹ est em̄ magister vester. Mat. xxij. Desiderari scientiã ad actũ docendi non est pctm̄ sed meritoriũ: sed desiderare nomẽ tñ est pctm̄. Ecce septem vanas glorias. Modo est questio sup hoc q̄d dicit. Oĩa opera sua faciunt: vt videantur. Utrum facere bona opa ad vidẽdũ hoĩez siue pu

blice q̄ possent secreta fieri sit pctm̄: v̄t q̄ sic vt hic d̄r. No. p̄ r̄nsiōe q̄ p̄sone sūt in duplici gradu siue differētia. Aliq̄ sūt p̄sone simplicis vite z q̄ sibi solū h̄nt p̄uidere z nō est necessariū vt publicēt. Et d̄ his in īhie. in prologo biblie dicit q̄ sc̄tā rusticitas solū sibi prodest zc. Sc̄do aliq̄ sunt p̄sone q̄ a deo sūt trāsmisse: nō solū sua purgātes pctā: s̄z et alijs dātes doctrinā q̄ habēt alios instruere v̄bo z exēplo: tales nō debēt abscondere bona opa s̄z publicare z manifestare in exēplū aliorū. Nā cito z b̄n cito erit pl̄iū antix̄pi: et sunt anni quādecim q̄b̄ sūt missus dando doctrinā i publicū: z nūq̄ dixi alicui seq̄re me: z multis volētib̄ me seq̄ obijciebā z finalr vidēs ordinationē z q̄ faciebāt p̄niam: sustineo z sustinui. S̄z et aliq̄ faciūt q̄stionē dicentes: q̄re vadūt m̄lieres qz deus dat exemplū alijs mulierib̄. ita de pueris. Nā legit̄ 3one. iij. Infātes lactentes z oēs alij ieiunabāt. Non cognoscitis ergo dei mysteriū. Ecce ergo publicare bona opa est meritoris. Ideo dicit̄ mat. v. Sic luceat lux vestra corā hoīb̄. vt videāt opera vestra bona z glorificēt patrē vestrū qui in celis est. Videte secretum. Nā nūq̄ x̄ps prohibuit: nec reperies auctoritatē q̄ prohibeat bona opera manifestari: sed phibet q̄ faciēs nō querat videri ab hominib̄. Et ideo dicit̄ in alio loco. s. Mat. vj. in p̄ncipio. Attēdite ne iustitiā vestrā faciatis corā hoīb̄ vt videamini ab eis: alioquin mercedē nō habebitis apud patrē vestrū qui in celis est. Videte bene z opa videant̄: non vos ideo in euangelio hodierno d̄r: vt ipsi videant̄ ab hoīb̄. Sed isti nostre societatis nō vident̄ nec cognoscunt̄: bene videtur opera bona: z ecce hic sc̄dam partez. Venio ad tertiā partē in qua x̄ps reprobat z vetat arrogantia: z est q̄n creatura attribuit sibi q̄b̄ nō fecit: vt si doctor aliquis subscriberet se in libro quē ipse nō scripsit. Nā illud d̄r peccatū arrogantie. Et hoc dū dicitur. Vos aut̄ nolite vocari rabbi. Unus est em̄ magister vester. oēs aut̄ vos fratres estis. Et patrē nolite vocare vobis sup̄ terrā. vn̄ est em̄ pater vester qui in celis est. Nec vocemini magistri quia magister vester vn̄ est x̄ps. hic nota q̄ hoc pctm̄ vetat: qz duo p̄tinet. ma-

gisterium z paternitatē: que deo tm̄ competūt. Nā pprie ille dicit̄ maḡ q̄ audietis cōscientiā illuminat: z q̄s pōt hoc nisi deus. Doctor vel p̄dicator solū recitat nō est ergo magister. Qz solus de⁹ est q̄ cōscientiā infundit siue qui illuminat: et dicitur in p̄o. xciij. De⁹ vltionū: ibi. Qui docet hoīem sciētā. Et ideo Gregorius dicit. In vanū exteri⁹ laborat lingua p̄dicatoris: nisi int⁹ fuerit gratia saluatoris. Et ideo videatis: nō vocetis vos magistros. ibi est pctm̄ infidelitatis. Videte exēplū in medico. Nā medic⁹ curat z nō sanat. curat dando medicinam: sed deus sanat. Nā medicus est instrumētū. medicina dispositio est. sed sanitatē sol⁹ deus dat. Et si nūc quis cōuertitur quis eū curat. nunq̄d ego qui predico. Dicendū q̄ nō nisi instrumētāliter: sed de⁹: quia non tāgo vulnus ipsius. z qui non tangit nō agit: sed deus tāgit. immo dico vobis q̄ ignis nō posset stupam vrere sine manu dei. Ideo dicitur in p̄o. cū. Qui p̄piciat oibus iniquitatibus tuis: qui sanat oēs infirmitates tuas zc. Magna infirmitas ergo est ignorātia. Sciētiaz ergo docēs est x̄ps. z bis reiterat euāgelii: ad denotandū duobus modis haberi sciētiam. Prim⁹ mod⁹ est inuētiōe. Sc̄ds est reuelatiōe. 3ō d̄r ad Ro. i. De⁹ em̄ ill̄ manifestauit. Inuisibilia em̄ ipsi⁹a creaturamūdi p̄ ea q̄ facta sūt itellecta p̄spiciunt̄ sempiterna q̄z ei⁹ d̄tus z diuinitas: ita vt sint inexcusabiles. Qz cum cognouissent deū non sicut deum glorificauerunt aut gratias egerūt: sed euauerūt in cogitatiōibus suis: z obscuratū est icipiēs cor eoz. Dicentes em̄ zc. Et ideo beatus Augu. In celo cathedrā tenet qui corda docet. Ergo alij repetitores sunt: nō doctores. z hoc de maḡo. Sic dicam⁹ de paternitate. z vide quis q̄ genuit abusu est pater tuus. Ratio. Nā quid facit in te modicū z turpe: z rem transeūtē z modicā. Sed quis format oculos tuos et omnia membra in ventre matris tue nisi deus. sicut fabricādo tecam non ferra nec axia facit tecam. z sic deus facit immediate z non natura: qz improprie diceretur securis vl̄ ferra fecit capsaz: s̄z faber lignari⁹ fecit ipsam. Et sic natura non est nisi instrumētū: sed deus est ille qui totū facit.

Feria. iij. post Reminiscere.

Et lz moriaf i parua statura: resurget tñ tate stature sicut vn^o magn^o hō. Et ideo Job. Man^o medñe fecerūt me: z plas. me zc. Job. x. Idē Esa. Tu em pñ nřz abraā nesciuit nos: z isrl' ignorauit nos. Tudñe pñ nř redēptor nř. Esa. lxiiij. Videte ptra vos q̄ mō appellamini magri in theologia z i legib⁹: erit male factū. Quero: dico q̄ solus de⁹ p̄rie est pñ z magr z doctor ex oib⁹ predictis: sed cōsuetudinarie et instrumenta nō reprobatur quin iuxta modū loquēdi cōsuetū: etiā alij pter deū possint vocari z dici patres z doctores z magistri ministrā z denōtiatiue. Et ita vocauit se apłs. ij. ad thi. i. Positus sum ego p̄dicator z apłs et magister gentiū. Et iā. i. ad Cor. iij. Ut filios meos charissimos moneo. Nā si decē milia pedagogoz hēatis in xpō: s; nō multos patres. Nā in xpō iesu per euāgeliiū ego vos genui. Rogo ergo vos imitatores mei estote sicut z ego xpī zc. Nō em faciebant contra xp̄m: qz fm̄ consuetudinem. Sed esset arrogātia si effectū scientie attribuerēt magistro. Nā in pō. lxxxj. De⁹ stetit in synagoga deoz zc. Ego dixi dii estis: z filij excelsi: oēs zc. Videte denominationem: dii dicūtur boni viri. Ita hoc modo dicit magister. Et ecce tertiiū. Non em vos estis qui loquimini: s; spiritus patris vestri qui loquitur in vobis Mat. x. Sequit̄ quarta pars in qua xp̄s reprobat z vetat extollentiā. Nam extollentia est glorificari z superbire de eo qd̄ quis habet. Hoc reprobat̄ in textu vbi dicit. Qui maior est vestrū: erit minister vester. Qui aut̄ se exultauerit: humiliabit. z qui se humiliauerit: exaltabitur. Et circa hoc videte. Nemo debet se in altū extollere: neq; de scientia: neq; de diuitijs: neq; genere: neq; aliqua gratia temporalī. Et quare data est tibi gr̄a talis: nō vt te extollas in altū: s; vt alijs ostēdas Non propter vanitatē: sed propter utilitatez proximoz. Sed que est ratio quare multi magistri et doctores efficiuntur ignorantes: qz proponunt in eoz animo postq̄ habent gradum quiescere z nihil laborare. Nam postq̄ habes gradum z scientias debes alios docere. Qui est ergo maior inter vos: fiat minor. Idē dicēdum est de similib⁹. Et iō dicit̄ Mat. xx.

Quicūq; inter vos voluerit maior fieri: sit vester minister. Et q̄ voluerit inter vos primus esse: erit seru⁹ vester: exēplo iesu q̄ maior est: venit tñ ministrare: nō ministrari. Nā q̄ se humiliat: exaltabit. Et vīde hic secretū in quo mis diuina p̄stituit maioritatē celi. Dic in re q̄libz pōt habere scz in humilitate. Nā si es in diuitijs noli vituperare paupes. Si in dñio: nō seruos. Nā maiores plus se debēt humiliate. Si em̄ q̄s portat piscē: pondere nō humiliat̄ vel curatur: sed qui portat preciosam tecam grandē auro onustam: z magnū pōdus. Magni ergo maiorem humilitatē debent habere. Et videte historiā que recitat̄ a tribus euangelistis Primo Mat. xvij. Secōdo mar. ix. Tertio Luc. xxij. Isti tres dicunt q̄ semel iesus xp̄s ambulabat cum suis apostolis per viam ipse primus: post veniebāt apostoli et ceperunt contendere. z hoc fm̄ Lucam qui dicit vbi supra: quia non cōcordant. Marcus dicit q̄ disputabant: z sic contendebāt: qz non conueniebāt. Si vero disputabant: faciebant rationes. Dicit em̄ Mar. ix. ca. q̄ in via inter se disputauerunt quis eoz maior esset. Isti ergo mouerūt questionē. Primo petrus dixit. Quid contenditis inter vos: iam cōclusum z decisum est q̄ ego: qz iam ch̄stus mihi promisit maioritatem vicariatus. z q̄ sim caput cum dixit. Tu vocaberis cephas: quod interpretatur caput. Secundo dicebat beat⁹ Andreas apłs. Quid dicitis petre q̄ tu eris maior: imo ego ero maior. Et ratio est: qz iesus ch̄stus saluator mundi z toti⁹ generis humani primo vocauit me: ergo non fiet ratio. Tertio dicebat sanctus Joānes euāgelista. Quid dicitis vos q̄ vos eritis maiores: immo certe ego ero maior. Nam ego suz virgo: z vos habuistis vxores z estis carnales: z v̄ginitas multū placet deo. Itē venit alius scz sanct⁹ Iacobus maior: et dixit. Quid dicitis tu Iohannes q̄ eris maior: certe non eris. Ratio. Nam ego sum primogenit⁹: ergo ego ero prim⁹ in paradiso. Itē dixerūt Iacobus minor Thadēus z Symon. Quid dicitis vos q̄ eritis maiores: certe non erit verum: immo nos: Nāz sumus nepotes ex prima sorore Marie virginis. Iō erimus maiores

Item venit sc̄tus Matthe⁹ dicens Quid dicitis vos oēs q̄ eritis maiores nō credatis. Et q̄d fecistis vos p̄ xp̄o Tu petre dimisisti nauē torq̄tāz r̄hetia fractaz ego dimisi plures pecunias z multa alia bona tēporalia. Nō est ego faciēda que stio vltra ergo ego ero maior. Jā venit sc̄tus philippus dicēs. Ego ero maior. Nā ego fui primus ap̄ostolus quē xp̄s ore proprio vocauit dicens. Veni seq̄re me. Jo. i. Ergo nō est q̄stio faciēda vltēri⁹. Venit sc̄tus bartholome⁹. A taceat. Nō sum ego de genere regio ego ero ergo prim⁹ q̄ sum magis generosus. Deinde venit sc̄tus Thomas dicens. Quid dicitis vos: z nō sum ego doctor z iā vocor Thomas: idest abyssus sciētēz vos estis oēs rudes z grossi. Nūq̄ didicistis litteras. tacere. In postēz venit iudas scarioth dicēs. Et nōne ego suz p̄curator oīm z ex manibus meis habetis viuere. Jā estis mihi subditi: certe ego ero maior: ita i inferno. Xp̄s tacebat fingēs se nō audire eoz̄ disputatiōē. Et post veniētes ad dñm dicit Marc⁹ q̄ iesus interrogauit illos dicēs. Et q̄d tractabatis in via. Veniētes aut̄ tacebāt: qz vere recūdebant dicere xp̄o stultitas eorum. Dixit Matt. Accesserūt discipuli dicentes. Quis putas maior est in regno celoz̄ zc. Matt. xviij. O dicit xp̄s bona q̄stio est ista z melio q̄ illa. Quis erit maior in ista vita: siue societate vel ciuitate. Et dixit iesus. Quid ergo fuit cōclusum: z q̄libz̄ habebat verecūdiā z tacebant. Et dixit primo petro. Dicis q̄ tu eris maior: qz prelatus z caput et nunquid lucifer fuit prelat⁹ z caput alioz̄ z est dānatus. Et tu andreas dicis quia prim⁹: z nūq̄d audiuitis a me. Erūt nouissimi primi: z p̄mi nouissimi zc. Matt. xx. Et tu ioannes dicis. Ego ero maior p̄pter virginitatē: vide qz Adā erat virgo quādo fuit expulsus de paradiso ter restri z sic de alijs. Dicit ergo matthe⁹. Aduocās iesus puulū. Determinās iesus xp̄s dñs noster q̄stionē statuūt paruuulū in medio. Dicunt aliq̄ q̄ fuit sc̄tus Marcialis: tñ nō bene scitur. z dixit iel⁹ eis. Quicūq̄ se humiliauerit sicut iste paruulus: qz de se nullā habebat p̄sumptionē: hic maior est in regno celoz̄um.

Nā iste paruulus non se extollebat: ergo exaltabit. Vtūs petr⁹ audiēs hāc de terminationē ait. Humiliamini sub potētē manu dei. vt vos exaltet. i. pe. v.

C̄feria. iij. post dñicā secūdā quadragesime. Sermo. i.

Quicūq̄ voluerit inter vos maior fieri sit minister vester Mat. xx. Sermo erit de sancto euāgelio q̄d cōtinet multa secreta speculatiua p̄ intellect⁹ illūnatiōē: z moralia p̄ vite reformationē. Sz p̄mo salutate virginē mariā zc. Quicūq̄ zc. Pro itroductiōē sciēdū q̄ ad saluationē hoīs tria cōcurrūt necessāria. scz. Ordinatio dei eternalis. Passio iesu xp̄i temporalis. Subiectio creature virtualis.

Hoc p̄t. declarari per tp̄alem similitudinē. cōiter in quolibet opere tria necessaria sunt. i. causa agēs. sc̄do instrumentum. tertio materia siue subiectum. Verbi gr̄a. In scriptura scriptoz̄ est cā agēs siue notari⁹: instrumentū est calam⁹: materia est pargamentū siue papir⁹. Sic in saluatione nostra cā agēs est ordinatio diuina sine qua nihil fieret: d̄s i p̄o. xvij. Eduxit me in latitudinē: saluū me fecit qm̄ voluit me. Nota. eduxit me in latitudinē. i. intellect⁹ ad credēdū oēs fidei veritates catholice: z volūtatis ad diligēdū oēs generalr: nō solū amicos: sed etiā inimicos. Itē i latitudinē oris z manus zc. Instrumentū nre saluatiōis ē passio xp̄i sine q̄ instrumento nūq̄ aliq̄s fuisset saluat⁹ nec erit: lz de⁹ sine instrumento potuisset saluare hoīs: tñ voluit habere hoc instrumentū. iō xp̄s. Amen qm̄ dico vobis: nisi granū frumētī cadēs in terrā mortuū fuerit ip̄m solū manet. Si aut̄ mortuū fuerit multū fructum affert. Joā. xij. Tertio requir̄ dispositio materialis: scz q̄ hō se subiciat diuinis preceptis obediēdo. Et si homo fecerit p̄tra diuina p̄cepta requir̄ q̄ hō subiciat se operib⁹ p̄nie: sic em̄ subiciat homo volūtati dei virtualiter. Hec tria oñdūtur in euāgelio hodierno in quo.

primo ponit instrumentum scz passionem christi.

Feria quarta post Reminiscere.

Secundo dicit ordinationem.

Tertio creature subiectionē itaq̃ materia vel subiectū. Et de ista subiectione virtuali dicit the. Quicūq̃. ¶ Dico p̃mo q̃ sc̃m̃ euageliū hodiernū loq̃tur de cā uirumē tali n̄re redēptiōis. s. de xp̃i passiōe in p̃ncipio dicēs. Ascēdēs ies̃ hierosolimā: assumpsit duodeci discipulos suos secreto. Et ait illis Ecce ascēdim⁹ hierosolimā et fili⁹ hoīs tradet̃ p̃ncipib⁹ sacerdotū et scribis: et dēnabunt eū morte et tradēt eū gentib⁹ ad illudēdū et flagellādū: et tertia die resurget. Ubi ponit octo de passione xp̃i ad litterā q̃ ad aliā diē ptinet: sed intremus secreta. In his octo q̃ xp̃s dicit secrete discipulis suis oñdunt̃ octo opa p̃nie. Primū ibi. Assūpsit. xij. discipulos suos et c. Ecce hic pctō rū et tritio: q̃ diu hō uiuit in pctis ē discipulus diaboli q̃dā i schola supbie uiuit q̃dā in schola auaritie quidam luxurie. S3 q̃n hō cōterit̃ de pctis efficit̃ discipulus xp̃i. in schola p̃nie in qua legit xp̃s tal̃ d̃z venire de schola diaboli ad scholā xp̃i q̃d fit secrete: qz cōtritio p̃sistit secrete in corde: iō dicit p̃pheta in p̃sona p̃terētis In abscondito plorabit aīa mea a facie supbie. Miere. xij. Isto mō assūmit xp̃s penitēte i discipulū. iō dicit ipe efficiamini mei discipuli scz p̃ p̃niam. Jo. xv. Scdm̃ ibi. Ecce ascēdim⁹ hierosolimā q̃ interpretat̃ pacifica. Ecce hic emendādū p̃positū. Pctōr̃ semp̃ est in guerra cū deo ip̃m̃ ipugnādo et sibi rebellando Sed q̃n cōuertit̃ et p̃ponit nō redire ad pctā: tūc ascēdit in hierusalē. i. pacificā. Dauid ps. lxxxiij. Bt̃us vir cui⁹ est auxiliū abs te. ascēdēs i corde suo dispo sit in valle lachrymarū et c. qz cordis cōtritio et emēdandi p̃positū nō sunt sine diuino auxilio et infusione gratie. Tertium ibi. Filius hoīs tradet̃ p̃ncipib⁹ sacerdotū et scribis. Ecce hic oris cōfessio: sed faciēda est sacerdotib⁹ tamen nō credo hoc q̃ oēs sacerdotes h̃nt potestātē absoluēdi in pctis l3 radicalr̃ habent officiū: t̃n̄ non h̃nt executionē quo usq̃ traditur eis materia subiecta: et tūc sacerdotes sunt p̃ncipes animarū iō dicit filius hoīs. s. tradet̃ p̃ncipib⁹ sacerdotū. Nota q̃ sunt due clauēs. s. potentie: et clauis sapientie siue scientie: quas

xp̃s p̃misit petro dicens. Tibi dabo clauēs regni celorum. Matth. xv. Necessariū ē ergo sacerdotib⁹ q̃ habeāt illas clauēs: scz potētie et scientie. i. autoritātē et scientiā: iō q̃n xp̃s p̃misit has clauēs apostolis dicit eis. Accipite sp̃m̃ sc̃ctuz quoz remiseritis pctā remittuntur eis: et quoz retinueritis retēta sunt. Jo. xx. Jam ante scz in die cene ordinauerat ip̃os sacerdotes post resurrectionē tradidit eis potestātē absoluēdi. Quartū est ibi. Et cōdēnabunt eū morte. s. in penitētie inuicōne. p̃ quā. s. penitētiā peccata moriunt̃ in peccatore. Et ista ē bona mors de qua dicit ap̃ls. Col. iij. Mortui estis scz pctis et uita uestra abscondita est cū xp̃o Verbi gratia. Si p̃uidēs cōfessor videt q̃ in pctōre uiuit supbia dicat moriat̃ in uobis supbia et uinat in uobis hūilitas: et sic de alijs. Qui em̃ mortu⁹ est peccato: iustificatus est a pctō. Ro. vi. Quintū et tradēt eum gentibus ad illudēdum. Ecce hic iniuriantis remissio: qz tūc penitens tradit̃ gentib⁹ mundanis ad illudēdū et deridēdū Qui pōt dicere confessori. O pater vos ponitis me in opprobriū oim̃ amicorū meorū et auxiliantiū me in armis: s3 op̃s alis nō est absoluēdus. De illis q̃ deridēt tales qui remittūt p̃pter deū dicit. Prouer. iij. Ip̃e scz de⁹ deludet illuso res et māfuetis dabit gratiā. Sextū est ad flagellādū. Ecce h̃ ipositio afflictive penitētie ieiuniorū cilicij vel disciplinarū vñ penitēs flagellat̃ truffis et opprobrijs impenitentiū. Ideo sustineat patienter dauid. ps. xxxvij. Quā ego i flagella paratus sum. Septimū ad crucifigendum. Ecce hic debitorū restitutio. Quā sicut xp̃s crucifigebat̃ tribus clauis. sic restitutio est faciēda de trib⁹. s. de bonis tēporalib⁹: de fama p̃sonarū: de dāno frateruali. Ap̃ls. Ro. xij. Reddite omnibus debita: cui tributū tributū et c. Neminī quicq̃s debeatis: nisi ut inuicē diligatis. Octauū. Et tertia die resurget. ecce hic eucharistie cōio. Qz sicut in resurrectionē corp⁹ xp̃i intrauit in corpus: ita in die resurrectionē corpus xp̃i d̃z intrare in cor uestrum per deuotam cōionē. Auctoritas. Si cōsurrexistis cū xp̃o q̃ sursum sunt querite. ad col. iij. Scdm̃ quot

eōcurrūt necessario ad nostā saluationē
 est ordinatio dei eternalis: qz deus eter-
 naliter ordinauit saluationē z modū sal-
 uadi. Et de hoc loquitur subtiliter scda
 pars euāgelij. Tūc accessit ad eū mater
 filioꝝ zebedei cū filijs suis adorās z pe-
 tēs aliqd ab eo. Qui dixit ei qd vis: At
 illa. Dic vt sedeat hi duo filij mei vn⁹
 ad dexterā tuā z ali⁹ ad sinistrā i regno
 tuo. Rñdens aut̄ iesus dixit. Nescit̄ qd
 petatis. potestis bibere calicē quē ego
 bibitur⁹ sū. Dicūt ei. Possum⁹. At illis
 Calicē qdē meū bibetis: sedere autē ad
 dexterā meā vel ad sinistrā nō est meuz
 dare vobis: s; qb⁹ paratū est a p̄re meo
 Pro cui⁹ declaratiōe dicit bt̄s hier. in
 hōelia bt̄i Jacobi qz qñ x̄ps dixit apl̄is
 secrete. Ecce ascēdim⁹ hierosolymis z
 fili⁹ hoīs tradet̄: intrauit opinio i cordi-
 bus ap̄loꝝ qz x̄ps statiz post resurrectio-
 nem regnaret. p̄pter qz iacob⁹ z ioānes
 dixerūt matri vt peteret a x̄po di. dic vt
 hi duo filij zc. Moraliter cū d̄r Tunc ac-
 cessit ad eū mat̄ filioꝝ zebedei adorās
 z petēs. Ecce hic modus adorādi. Pri-
 mo accedere ad deū debet orās: qz qui
 vult supplicare pape vel regi: opz p̄mo
 accedere. Ita in deuota oratione primo
 homo d̄z accedere ad deū cū anima de-
 uote cōtēplādo: qz corp⁹ nō pōt accede-
 re ideo dauid ps. xxxiij. accedite ad eū
 z illuminamini: z facies v̄re nō pfundē-
 tur. Scdo adorare eum d̄z: qz adoratio
 multū iuuat ad orationem. Qui adorat
 deū i oblectatione suscipiet̄: z dep̄catio
 illi⁹ vsqz ad nubes p̄p̄inquabit. Ofo hu-
 miliat̄ se nubes penetrabit. Eccl. xxxv.
 Tertio petere debet ab eo. s. dādo ōba
 orationis. idē in oratiōe ad ōginē ma-
 riā. Hec tria seruauit maria salome ma-
 ter iacobi z ioānis: sed petūt indiscrete
 cū d̄r. petēs aliquid ab eo. Ad quā x̄ps.
 Quid vis dando exēplū in hoc qz p̄sona
 discreta nō debet se obligare ad dāduz
 aliqd. sicut fecit ille stult⁹ herodes puel-
 le saltātizc. Mar. vi. Nisi prius sciat qd
 vult petere. Tunc illa dixit. Dic vt se-
 deāthi duo filij mei respōdit x̄ps. Nesci-
 tis qd petatis. vbi x̄ps tāgit duo subtili-
 ter. Primo qz ipsi petebāt gl̄iā sine me-
 ritis: z summus grad⁹ glorie haberi nō
 potest sine summo gradu meritoꝝ. Pas-

sio d̄r calix. Ratio: qz passio martyꝝ mē
 furata est a deo quot ict⁹ quot flagella
 zc. totū est mēsuratū. Mat. x. Nōne duo
 passerēs asse. i. abolo veneūt. i. vendunt̄
 z vnus ex illis nō cadit in terrā sine p̄re
 vestro. vestri aut̄ capilli capitis oēs nu-
 merati sunt zc. Scdo petebāt p̄tra ordi-
 nationē dei eternā. Iō respōdit x̄ps. Se-
 dere aut̄ zc. nō est meū dare vobis: sed q
 bus paratū est a patre meo. Nota decē
 grad⁹ creaturaz spūaliū quos de⁹ ordi-
 nauit ab eterno: z qz decim⁹ grad⁹. s. aia-
 ruz sanctaz adēquat̄ alijs p̄cedētibus.
 Quedā aīe adēquat̄ angelis vt peni-
 tētes: quedā archāgelis zc. Dic practi-
 ce quō aīe collocant̄: qdā in ordie ange-
 loꝝ zc. Et hāc ordinationē de⁹ cōstituit
 ab initio. Autoritas. Mat. xxv. Venite
 benedicti patris mei possidete paratuz
 vobis regnū a p̄stitutione mūdi. Hiero.
 Nō est phas credere aliquē sanctorum
 vltra merita āgeloz trāscēdere excepta
 beata ōgine cui sup oēs angeloz ordi-
 nes ad dexterā positus est thron⁹ m̄ris
 regis que sedet ad dexterā ei⁹. iij. Re. ij.
 Sidicatur sedet aliqs ad sinistrā ch̄usti
 Rñdeo: qz iō x̄ps rñdēdo dixit. Sedere
 aut̄ ad dex. m. zc. Nota cū d̄r s; quibus
 paratum est. videt̄ aut̄ qz plures sunt ibi
 ad dexterā x̄pi. Rñsio qz solū ōgo maria
 sedet ad dexterā x̄pi. S; ponit̄ ibi plura
 p̄ singulari. Tertiū necessariū ad no-
 strā saluationē est subiectio ōtualis. de
 q̄ dicit̄ thema. Quicūqz voluerit zc. Hoc
 dicit̄ sc̄m euāgelij ibi. z audiētes de-
 cē indignati sunt de duob⁹ fratrib⁹. Jes⁹
 aut̄ vocauit eos ad se: z ait. Scitis qz p̄n-
 cipes gētū dñantur eoz: z qui maiores
 sunt p̄tatem exercēt in eos. Nō ita erit
 inter vos. Sed q̄cunqz voluerit it̄er vos
 fieri maior: sit vester minister. Et qui vo-
 luerit inter vos prim⁹ esse: erit vester ser-
 uus. Sicut fili⁹ hoīs nō venit ministrā-
 ri: sed ministrare: z dare aīam suam i re-
 demptionem pro multis. Qm̄ quilibet
 ipsoꝝ credebatur esse maior. Petr⁹ ex pa-
 patu andreas ex prioratu discipulatus
 z sic de alijs. vide supra in p̄cedēti s̄mo-
 ne. Ideo indignati sunt: nisi fuisset x̄ps
 ibi venissent ad inimicē euz pugnīs. X̄ps
 ōo vt pater pius oīa supportās vocauit
 iacobū z Joannē. z dixit eis. Vos scitis

Feria. iij. post Reminiscere

q̄ principes &c. Vos aut̄ nō sic. Sed qui voluerit inter vos maior fieri: sit vester minister. Nō recipiat̄ maioritatē ex sāguine. vt iacob⁹ & iohannes neq̄ ex dignitate: vt petr⁹ & sic de alijs: s; exēplo mei qui nō venit ministrari sed ministrare & dare aiām meā in redēptionē p̄ multis. Cogitate quō petierūt veniā ab inuicē. Questio est sup̄ hoc. Filius hoīs venit dare aiām suā p̄ multis in redēptionē: nunquā nō p̄ oibus. Theologi distinguūt hoc & dicūt q̄ passio xp̄i pōt cōsiderari: vel scdm̄ sufficiētā: & sic filius hoīs venit dare aiām suā p̄ omnib⁹ sufficiēter immo & sup̄abundanter. Autoritas vn⁹ est mediator dei & hoīm homo xp̄s iesus: q̄ dedit semetip̄m in redēptionē p̄ oibus. i. Ti. ij. Vel p̄t passio xp̄i p̄siderari fm̄ efficacā s; quā ip̄a passio: xp̄i nō h̄z efficacā in oibus: & sic filius hoīs venit dare aiām suā p̄ multis in redēptionē. s. efficaciter. Nota ad hoc similitudinē de mercatore soluēte sufficiēter & abundanter precium p̄ omnib⁹ captiuis sed nō oēs volūt exire de captiuitate ex malicia. Ille magnus mercator & rex gl̄ie xp̄s soluit p̄ciū redēptionis pro omnibus sufficiēter &c. sed non habet efficacā infidelibus. s. iudeis: paganis &c. qz nolunt vti nec ī multis xp̄ianis quorū aliqui sunt in carcere sup̄bie auaritie luxurie &c. nolunt exire. Itē dicit p̄ multis s. efficaciter. Nō oportet subijci h̄tualiter

¶ Feria quarta post secundā dñicam. xl. Sermo. ij.

Gaudi deprecationem simplicit̄ vel petitionem: s; deprecationem id est diuersimodāz precat̄ionem seu petitionem: qm̄ multipliciter potest homo p̄cari seu petere ī oratione. scz octo modis.

- Desiderando ardent̄.
- Lachrymando plangent̄.
- Explicando patenter.
- Supplicando reuerent̄.
- Allegando prudenter.
- Appellando confident̄.
- Mendicando diligent̄.

Molestando indefinenter.

Qui in suis petitionib⁹ seruat istos modos sine dubio obtinebit quod petit: qz omnis qui petit accipit &c.

¶ Dico primo q̄ est vnus modus petendi gr̄as a xp̄o dño. s. desiderando ardent̄ qm̄ cor desiderat illā gr̄am ardēt̄ & inflāmat̄ licz os nihil dicat quasi ex recūdia. qz nō se reputat dignū illud petere ore: sed corde desiderat illud desideriu: illud est lachrymosa petitio in aurib⁹ dñi. Nō sic de alijs dñis q̄b⁹ opz ore vel signo vel scriptura suū cordis desideriu aperire siue ostēdere. Sed clari⁹ videt corda hoīm q̄ tu vides faciem meā. Homo em̄ videt ea q̄ parent: deus aut̄ intuet̄ cor. i. Reg. xvj. Illud desideriu mouet & inclinat deū ad dandum gratiā. Nota similitudinē. Affectuosus respectus filij in patrē sedentē ad mensam est clamorosa petitio in aurib⁹ patris pronocās patrē ad dandū filio carnes vel pisces &c. Ita deus pater cuz regina matre sedet in mensa glorie. Nos vero in oratiōe stam⁹ coram eo quasi dicēdo. Dñe nō audeo petere: sed vos scitis desideriu meū quasi dicendo cū dauid. Dñe ante te oē desideriu meū & gemitus me⁹ a te nō est absco. ps. xxxvj. No. ad hoc historiā de filijs israel exeūtib⁹ de egypto q̄ ab egyptijs inseqbant̄ & nō poterant fugere: qz ad vnā partem erat mons altissimus: ad aliā mare rubrū: & inceperūt murmurare cōtra moy sen dicendo. Forsitā non erāt sepulchra ī egypto: ideo tulisti nos vt moreremur in sollicitudine &c. Moyses videns necessitatē stetit coram dño. Non legit̄ q̄ diceret aliqd̄ s; desiderabat in corde auxiliū diuinū. Cui dixit deus qd̄ quid clamas ad me. Exo. xij. dicūt glose q̄ desideriu moysi clamor erat in aurib⁹ dñi. Et obtinuit q̄ mare diuideret̄. Dixit ei dñs ad eum. Tu autem eleua virgam tuam & extende manum tuā super marez diuide illud vt gradiatur filij israel in medio mari per sicuz. Ecce quomodo iste est bonus modus. Dico secundo &c. s. lachrymando plangent̄. Quando em̄ persona est ī aliqua tribulatione angustia vel tentatiōe & cor restringitur cerebz velut spōgia distilat lachrymas.

Iste modus est melior: quia non solum est de sideribus cordis: sed lachryme que deum pungunt. Bern. Oratio domini ungit: sed lachryma deum pungit. Res aspera dura et rigida si ungetur: efficitur mollis et suavis. Sic propter peccata nostra deus est nobis rigidus: asper et durus: sed oratio deuota ipsum ungit et efficitur suavis mollis et benignus. Nota exemplum de euangelio ubi loquens de se dicit in persona cuiusdam regis quod quidam rex quesitum rationem a suo thesaurario et facta adaequatione inuenit quod thesaurarius tenebat reddere regi. x. milia florenorum. Qui dixit. Domine: non habeo unum denarium. Et rex. Quia tu vane expendisti pecuniam meam cum vxore et filiis tuis: ideo precepit ut caperet ipse et filium et vxorem: et venderent. Ecce hic duricia et asperitas in rege. Sed dixit textus quod ille thesaurarius procidens ad pedes regis orans humiliter dicit. Domine: patientiam habere in me. Et misertus est eius. Matt. xxiiij. Et dimisit ei totum debitum. Ecce oratio quod deum ungit: sed lachryma deum pungit: hoc est plura. Sicut enim oratio deum ungit ad remittendum peccata: sic lachryma eum pungit ad dandum gratiam. Iste est bonus modus pro personis bonis et deuotis et tribulatis: ut viduis pupillis et orphanis que non habent aliud remedium nisi recurrere ad deum: et flere coram eo: et ille lachryme pungunt deum ad dandum eis consolationes: gratiam: et faciendum iusticiam de peccatoribus. Auctoritas. Non despiciet deus preces populi: nec viduam si effundat loquelam gemitum. Nonne lachryme vidue descendunt ad maxillam: a maxilla enim ascendunt usque ad celum: et dominus exauditor non delectabitur in illis. Eccl. xxxv. Omnis que petit sed lachrymando: plangenter accipit. Dico tertio explicando patenter scilicet ore dicendo deo suas miseras necessitates: tribulationes et tetationes isto modo. Ego domine sum in tali tribulatione: tetatione: miseria vel infirmitate. Domine velitis me adiuuare. Non intelligatis quod talia sunt deo explicanda quasi ipse nesciat: quia melius scit quam vosmet orantes tribulationes: sed debet ad humiliandum cor: quia quando tales tribulationes dicuntur ore: cor humiliatur: et deuotio augmentatur. Iste modus ostendit dauid dicit. Reuela domino viam tuam. i. necessitate et spera in eo et ipse faciet pro te. xxxvi. Legitur in

vitis patrum quod quidam sanctus heremita mirabiliter habebat gratiam orandi: et alii quaesierunt ab eo ut doceret eos orare. Qui respondit eis. Illi que docuerunt me: docebunt vos orandi modum si vultis. Et quis docuit vos? Respondit. Pauperes que ostendunt plagas suas dicendo. respice et mouet piis personas ad dandum. Ita ostendo deo plagas peccatorum meorum vilitates: miseras meas et necessitatem dico. Domine: totus ius corruptus de luxuria per cor: os: et per oculos. id est inuenitis me dabo virtutem castitatis: et sic de alijs. Iste modo omnis que petit accipit. Dico quarto supplicando humiliter. Qui enim vult obtinere gratiam a rege seu papa nunquam supplicat humiliter genibus flexis: capite discoopto: imo. Ita quando homo facit orationes: tunc supplicat regi christo vel pape iesu. Quando dicit Ave maria. supplicat regine celi. id est humiliter et flexis genibus debent fieri orationes que non sunt nisi supplicationes. Sed in hoc multi deficiunt: quia quando surgunt et induunt se dicunt orationes: proprie non sunt orationes. Idem de mulieribus quando pigunt se dicunt Ave maria. Dicant quod debent orare cogitando quod videtur christum iratum ex peccatis: tunc incipias orationes deuote. Talis supplicatio est humilis. Tunc papa iesus signat supplicationem dicens fiat. Nota historia de rege achab iniquo et malo et idolatra et diuinorum iuocatore et innocenti occisore et sine iusticia: ad quem venit helias propheta ex parte dei dicens. Tu fecisti hoc et hoc: id est hec dicit dominus deus. Si mortuus fueris in ciuitate. canes comedent carnes tuas. Si in campo: aues celi nec remanebit de achab usque ad mingentem ad parietem. Achab vero timens humiliavit se scilicet vestibus regalibus indutus est cilicio: et in terra comedebat panem et aquam: et depositus ornamentis lecti regalibus: fecit ornamenta de sacco et ibat humiliter. Stans dixit deus prophete. Nonne vidisti achab humiliatum coram me. Respondit. Immo domine. Uade ergo ad eum et dic ei. Quia humiliatus est mei causa non inducam malum in diebus eius: sed in diebus filij eius. iij. Reg. xxi. Ex illa humilitate deus peccit sibi cum esset ita malus: id est in vestris orationibus humilietis vos. Cogitate enim cum quo loquimini. De tali oratione dicit scriptura sancta. Oratio humiliantis se nubes penetrabit: et non discedet donec altissimum aspiciat. Eccl. xxxv. Dico quinto allegando

Feria. iij. post Reminiscere.

prudēter. s. leges: canones: et privilegia: ut faciunt iuriste corā iudice et principe
 Multi taliter allegant in orōne qui tamen p̄dēnant: ut legit de h̄dā Lu. xvij. Qui ascēdit in tēpluz ut oraret et petēs a deo grām: et incepit allegare. Dñe nō sum sicut ceteri hoies: raptōres: iniusti: adulteri: velut etiā hic publicanus. Iesūno bis in sabbato: decimas do oīm q̄ possideo. Et publican⁹ a longe stans nolebat nec oculos ad celū leuare: sed ait. De⁹ ppiti⁹ esto mihi peccatori et c. Iste allegatiōes fuerūt sue cōdēnatiōis. Rō: qz allegabat sibi multa bona p̄ pte sua: et irrationabiliter qz creatura in omnibus opibus nō est nisi instrumētū et de⁹ est opari⁹: et sicut non est regratiandum calamo de bona l̄sa: s; scriptori: ita nec nobis de bonis opib⁹: s; deo. Ideo prudenter allegandū est dupl̄r. s. per credētiā; obsecrādo: allegando q̄ hō credat de deo tali vel simili mō. Dñe vos estis prouisor oīm p̄uideatis mihi et c. que credimus de deo. Per sanctam vitam quaz tenuistis detis mihi grāz ut teneā bonā vitā. Secundo p̄ obedientiā p̄ grārum actionē allegādo ex pte dñi et nō tui dicendo. Dñe ex quo tot grās fecistis mihi: qz redēpt⁹: baptizat⁹ et c. Placeat vobis etiā facere mihi hāc grāz: qz ego iclinatus suz ad superbiam detis mihi cor humile. et sic de alijs. De istis duob⁹ modis allegandi auctoritas. In oīm orōne et obsecratione cū gratiarum actiōe petitiones vestre innotescant apud deuz. Phil. iij. Isto mō oīs qui petit accipit. Dico sexto appellando p̄fidenter. et nūquid homo potest appellare a rege ad imperatorē: ab imperatore ad papā et c. Dico q̄ sic: nō tñ de vna p̄sona vni⁹ curie ad alterā: sed de vna curia ad aliā: ut sit sepe: qz de curia officialis appellatur ad curiā ep̄i: et ab illa ad curiā archiep̄i: et ab illa ad curiā pape. Idē de curijs reg. De⁹ etiā h̄z duas curias in quibus danť snie. P̄ria ē curia iusticie. Secūda mie. De q̄b⁹ dauid. M̄iaz et iudiciū cātabo tibi dñe. ps. c. Et q̄diu sumus in hac vita curia mie ē maior. Auctoritas. m̄ia superaltat iudiciū. Jaco. ij. Idē dauid. Miserationes ei⁹ sup oia opa eius. ps. cxliij. Post mortē aut curia iusticie

est maior. Quādiu ergo viuim⁹ si datur snia p̄tra nos in curia iusticie: p̄fidenter appellare debem⁹ ad curiā mie debito modo: qz maiorē nunc obtinebim⁹ reuocationē snie. Nota ad hoc duo exempla de veteri testamento. P̄rimaz de dauid qui h̄z sc̄tus tñ grauer peccauit. Cū em̄ semel respiceret de palatio et videret vxorem v̄rie pulchrā valde: non auertebat sicut debuit statim auertere oculos suos: s; sic stetit aspiciēdo. statim aliquis scutifer dixit sibi. Talis mulier est: et vir nō est in patria. Iō etiā peccauit cum ea et grauidauit eā. Et ad cooperiādū peccatū interfecit v̄riā virū ei⁹: qz vnū pctm̄ trahit aliud secū: statim in curia iusticie fuit data snia cōtra eū: et p̄pheta nūciauit sibi sniam dicens. Uiuat dñs: qz fili⁹ mortis est tu. ij. Reg. xij. Dauid aut fuit ille qui itelligebat factū appellauit statim ad curiā mie. f̄forma appellationis sue fuit hec. Misere mei de⁹ fm̄ magnā iniam tuā. Statim p̄ph̄a redijt ex pte domini dicens. Nō morieris. P̄ter ergo q̄ snia data i curia iusticie reuocari potest in curia mie. Scd̄z exemplū de Ezechia rege contra quē fuit data snia iusticie vt moreret. Esaias p̄pheta legit sibi sniaz ex pte dñi. Hec dicit dñs deus. Dispone domui tue: morieris em̄ tu et nō viues. iij. Reg. xx. Qui conuertit faciē suā ad parietem et appellauit ad curiā mie dicens. Obsecro dñe memēto queso quomodo ambulauerim corā te in veritate et corde p̄fecto. et qd̄ bonū est in oculis tuis fecerim. fleuitq; ezechias fletu magno. Statim dixit dñs esate recedenti. Reuertere et dic ezechie. Hec dicit dñs de⁹. Audiui orōnem tuam et vidi lachrymas tuas Reuocauit sniam et addidit sibi annos quindecim vite sue. Patet ergo q̄ sententia reuocatur in curia misericordie q̄ datur i curia iusticie: si ad eā appelletur confidenter. Auctoritas. Si dixerit impio morte morieris: et egerit penitentiam a peccato suo: feceritq; iudiciū et iusticiam: vita viuet et nō morietur. Auctoritas aurea. Eze. xxxij. Nota tria. Primo q̄ faciat p̄niam. ecce p̄tritio. Scd̄o iudiciū. Ecce p̄fessio i q̄ sacerdos est iudex. iō d; sedere. Tertio iusticiā. s. satisfactionē v̄l p̄nitionē de pctis

ieiunando &c. Isto modo ois qui petit accipit &c. Dico septimo medicando diligenter siue alte. s. petere ostiatiz. Istum modum seruamus in tribus diebus rogationum in ecclesia. In processibus enim transitur per viros ciuitatis paradisi medicando ostiatim sanctos deprecando. Primo vadimus ad palatium sancte trinitatis. Istum modum debent tenere persone litterate dicere letantiam quolibet sero: quia illa oratio est multum bona in qua inuocantur omnes sancti &c. Iohannes amici Job qui fuit tribulatus dederunt sibi consilium ut teneret modum istum dicentes. Uoca ergo si est qui tibi respondeat et ad aliquem sanctorum conuertere. Job. v. Omnis qui petit accipit. s. isto modo Dico octauo molestando indefinenter. s. pseuerando in oratione. Qualiter huiusmodi importunitas vel molestia sit facienda. declarat Luc. xj. Quis vestrum habebit amicum et ibit ad illum media nocte et dicit illi. amice comoda mihi tres panes: quoniam amicus meus venit ad me de via: et non habeo quod ponam ante illum. et ille deintus respondens dicat. Noli mihi molestus esse iam enim ostium clausum est: et pueri mei mecum sunt in cubili. non possum surgere et dare tibi. Et ille si pseuerauerit pulsans. dico vobis: et si non dabit illi surgens eo quod amicus eius sit: propter importunitatem tamen eius surget et dabit illi quotquot huiusmodi necessarios: qui perueniat omni die orationem ad bonum finem perueniet. Nota hic miraculum de illo milite capitaneo latronum in cuius domo stetit diabolus quattuordecim annis in forma humana et erat cognatus. Ubi venit ille sanctus religiosus &c. Feria. v. post reminiscere. Ser. vnicus.

Habent moysen

et prophetas: audiant illos. Luc. xvj. et in euangelio. Sermo erit de sancto euangelio &c. Habent moysen &c. Sanctum euangelium hodiernum declarat nobis quattuor multum necessaria ad sciendum per nostrum auiusamento. s. mundialem conuersationem: diuinalem retributionem: infernalem dispositionem: scripturalem confirmationem. Hec quattuor sunt nobis multum necessaria ad sciendum.

Primo mundialis conuersatio: ut caueamus.

Secundo diuinale retributio: ut ipsam expectemus.

Tertio infernalis dispositio: ut ipsam vitemus.

Quarto spiritualis et scripturalis confirmatio: ut per ipsam reformemur.

¶ Et de isto quarto. s. de confirmatione sancta dicit thema: Hinc moysen. i. scripturas et prophetas audiatur illos. Dico primo quoniam in euangelio hodierno declarat nobis mundialis conuersatio ut caueamus. Mundialis conuersatio est de seipso nimis curare carnaliter. Primo in nouo ornatu vestium &c. Secundo in delictis corporis. s. comedendo: bibendo &c. non curare de necessitatibus proximi qui ostendunt in principio euangelij. Homo quidam erat diues qui induebat purpura et bysso: et epulabatur quotidie splendide. Et erat quidam medicus nomine lazarus: qui iacebat ad ianuam eius plceribus plenus cupiens saturari de micis qui cadebant de mensa diuitis: et nemo illi dabat. Sed et canes veniebant et lingebant vlcera eius &c. Hic induebatur ad carnem de camisijs de bysso. de super de purpura &c. Comedebat quotidie splendide de optimo: et multum assatum et coctum: et nunquam ieiunabat et de pauperibus non curabat. Et erat quidam medicus nomine lazarus qui iacebat ad ianuam &c. Ecce conuersatio mundialis contra quam scriptura sacra. Nemo quod suum est querat: sed quod alterius. j. Cor. x. Sed notanda sunt hic duo de quibus se pauci auisant. Quoniam Christus in euangelio loquitur de diuite: non nominat eum: sed dicit. Homo quidam erat diues &c. Et quando loquitur de paupere nominat eum dicens. Erat quidam medicus nomine lazarus. Quare hoc. Certum est quod diues nomen habebat: et Christus ipsum sciebat: et tamen dicit homo quidam ac si nesciret nomen eius: maxime quia vos videtis quod in mundo diuites sunt multum nominati et famosi: quando moritur dominus in ciuitate omnes sciunt nomen eius: secus de pauperibus hominibus. Per diuitias faciunt tamen siue bene siue male quod faciunt se cognoscere et nominare. Iohannes de diuitibus dicit Dominus. Tabernacula eorum in progenie et progenie: vocauerunt nomina sua in terris suis: sed non in celis. ps. xlvij. Quare ergo Christus non nominauit ipsum: sed pauperem? Pro ratione sciendum

Festa. v. post Reminiscere.

¶ Quidam homo tenet vitam bonam et sanctam et est in gratia dei: nomen eius scriptum est in celo in cathedra que sibi correspondet secundum presentem iustitiam. Auctoritas christi loquens de his que sunt in gratia. Gaudete et exultate quoniam nomina vestra scripta sunt in celis. Lu. x. Scripta sunt in celis. id est in cathedris celestibus. Per oppositum persona que tenet vitam vitiosam et vivit in peccato mortali. scilicet superbie: auaricie: luxurie et cetera. nomen eius raditur in celo de illa cathedra: quia in libro diuine predestinationis nullus scribitur de nouo nec raditur: sed raditur de libro secundum presentem iustitiam. Ideo quando moyses orauit pro populo de vitulo aureo dixit. Obsecro domine. peccauit populus iste peccatum maximum: fecerunt sibi deos aureos. Aut mitte eis hanc noxam: aut si non facis dele me de libro tuo quem scripsisti. Cui respondit dominus. Qui peccauerit mihi delebo eum de libro meo. Exo. xxxij. Item dominus loquens de peccatoribus dicit. Deleantur de libro viventium et cum iustis non scribantur. ps. lxxvij. Et scribitur nomen peccatoris in inferno. O qualis confusio et verecundia est sibi: ac si papa haberet nomen alicuius sacerdotis in rotula ut promoueret eum ad cardinalatum vel episcopatum et propter suam culpam papa deleteret nomen eius: et ipse scriberet inter infimos. Idem de rege habente nomen alicuius scriptum inter barones et comites: si ex culpa sua ipsum deleteret et scriberet inter triffatores maior est confusio. Et incomparabiliter maior est verecundia quam nomen alicuius deleatur de libro dei et scribitur in rotula inferni. Auctoritas. Domine omnes que te derelinquunt. scilicet peccando confundentur: recedentes a te in terra scribentur. Hierem. xvij. scilicet in illa de qua Job dicit capit. x. Terram miserie et tenebrarum ubi umbra mortis et nullus ordo: sed sempiternus horror inhabitat. Quia ergo diues iste de quo loquitur euangelium erat peccator et male vite et christus non inuenit nomen suum in libro predestinationis ideo noluit ipsum notare nomine suo. Et quia ista scriptura per david in persona dei dicitur de diuitibus malis. Non congregabo conuenticula eorum de sanguinibus: id est de peccatis. iuxta illud. Libera me de sanguinibus: nec memor ero nominum eorum per labia mea. ps. xv. Esse diuitem de bono iusto non est malum nec peccatum: sed

esse diuitem impium et peccatorem hoc est peccatum. Et de talibus dicit. Non congregabo et cetera. Nota quod vnum conuenticulum est diuitum superborum volentium habere regimen ciuitatis et cetera. non attendunt ad opus quod recipiunt. Aliud conuenticulum est auarorum. scilicet usurariorum ut habeant omnes pecunias. Aliud luxuriosorum signanter illorum qui ducunt uxores sola causa explende libidinis aliud gulosorum magna prouicia facientium: illo respectu habeant amicos. Aliud iracundorum facientium obligationes et iuramenta sibi quod se mutuo iuuabunt: et que tangunt vos tangunt me et cetera. De his dicit. Non congregabo et cetera. scilicet in celo cum angelis et sanctis animabur: nec memor ero nominum eorum. Sed quia nomen pauperis lazari erat scriptum in dei libro: eo quod cum bona patientia receperat paupertatem speras in celo ditari: id ipsum nominant. Et fuit completa prophetia dauid dicens. Rias pauperum saluas faciet. Ex usuris et iniquitate redimet animas eorum: et honorabile nomen eorum coram illo. ps. lxxi. Et loquitur de pauperibus. Nota alias pauperum. scilicet illorum que patienter sustinent paupertatem que non indignantur deum nec furantur aliquid: sed sperant in paradiso ditari: saluas faciet. Ex usuris que non faciunt redimet eos: quia modo pauperes nihil possunt habere a diuitibus: nisi cum usuris. Si petunt ab eis mutuum non obtinent nisi cum usuris. Si volunt emere bladum vel panem cogunt emere cum usuris pro dano propter solutionis dilationem. Si pauperes volunt vendere bladum vel alid cum usura. scilicet minus propter denarios proptos. Ex iniquitate. scilicet quam eis faciunt liberabit eos quia pauperes non possunt obtinere iustitiam: quod diu aduocati et procuratores sentiunt eorum pecunias omnes fugunt ex eis. Postea dicit eis conueniatis cum prece: quia non multum ius habetis. Sed quare non dixistis sibi ante ne dissiparet bona sua: id est et cetera. Et honorabile nomen eorum coram illo. Qualis honor si rex vel papa noiaret et peteret de aliquo paupere. Secundo dicit quod canes veniebant et lingebant vlcera eius. Quid significant isti canes. Et dicit. Grego. in homilia super illo euangelio quod canes sunt predicatores. scilicet omnes illi que habent officium predicandi. Ratio: quia nullus paterfamilias mittit oues suas in desertum locum nisi cum custodibus et canibus.

Sermo vnicus. Jo. clxxx.

qui ipsas custodiunt a lupis. Ita et iste
 dñs qui dicit ego sum pastor bon⁹ Joā.
 x. Nō dimittit oves in nemore hui⁹ mū-
 di nisi cū custodib⁹ et canib⁹. Canes sunt
 p̄dicatores: primi optime latrātes fue-
 rūt ap̄t̄i: deinde martyres: doctores p̄fes-
 sores. Hodie oēs illi sunt canes q̄ predi-
 cāt et latrāt p̄tra lupos inferni ne appro-
 ximēt ouib⁹ xp̄i. Et nūq̄d est magna di-
 gnitas esse canes xp̄i. Ecce q̄d dicit iob
 in p̄sona xp̄i. et ita exponit Grego. in mo-
 rat. Nunc autē deridēt me iuniores: tpe
 q̄rū p̄res nō dignabar ponere cū canib⁹
 gregis mei. Job. xxx. Nota nūc i tēpore
 passionis derident me iuniores tpe. s. iu-
 dei di. Uah qui destruis templū dei et in
 triduo illud recedificas. Itē alios saluos
 fecit seipm nō pōt saluū facere. Quorum
 patres. s. patriarchas et p̄phetas nō di-
 gnabar ponere cū canib⁹ gregis mei: qz
 maior est dignitas p̄dicatoz q̄ patriar-
 charum vel p̄phetarū. Isti canes habēt
 linguā medicinalē: q̄ linguā vlcera pec-
 catoz. Lingit̄ a predicatore plaga sup-
 bie que cōsistit in capite q̄n laudat et cō-
 mendat virtutē humilitatis et quō xp̄s et
 virgo maria fuerūt humiles et quātū eis
 plz virtus humilitatis et persone humi-
 les: et quō supbia fuit initius oīs mali et
 perditionis et aperuit ianuam inferni et
 clausit ianuā paradisi. Idem pōt dici de
 alijs peccatis et vitijs et vitijs oppo-
 sitis. Ecce quō lingua canū est medica-
 lis: sed dentes sunt venenosi mordendo
 si in predicatione mordēt famā alicuius
 vel in confessione q̄n petunt pecunias:
 mordent bursam vel bona etc. Ecce quid
 significat. Canes lingeant lingua vlce-
 ra eius qua curantur vlcera peccatoris.
 David. Lingua canū tuozū. ex inimicis
 ab ipso. ps. lviij. Hic est figura egyptica
 qz deficit verbū ibi. Lingua canū mozū
 scz p̄dicatoz ex inimicis idest peccat⁹
 sanat siue demonibus liberat ab ipso. s.
 dño principaliter agente: qz p̄dicatores
 solū sunt instrumenta. Grego. in vanum
 exteri⁹ laborat lingua p̄dicatoz: nisi
 fuerit int⁹ gr̄a saluatoris. Dico scdo qd
 in euāgelio hodierno ostendit̄ diuina re-
 tributio vt ipaz expectem⁹: cū dicit. factū
 est vt moreret̄ medic⁹ et portaret̄ ab an-
 gelis i sinū abrae. Mortu⁹ est autē et di-

ues et sepultus est in inferno. Ecce h̄ res-
 tributio diuinalis. Dicit maḡ sentē. in
 iij. et oēs etiā alij doctores et doctrina est
 cōis: qz in corde terre sunt quattuor dom⁹
 inferni. Dom⁹ inferior dicitur loc⁹ dānatorū.
 Scda dicitur limbus pueroz: in qua nō sunt
 demones nec ignis. solū sūt ibi tenebre
 i. carentia visionis dei. Nō est ibi ignis
 materialis: s; ira dei dicitur ignis. Juxta il-
 lud Deut. xxiij. Ignis succēsus est in fu-
 rore meo. Aug. vocat illā irā dei ignem
 dei in quo sunt pueri nō baptizati: quia
 nūq̄ videbūt deū. Tertia est loc⁹ purgā-
 doz in quo est ignis imaterialis: q̄ vtu-
 te diuina torquet cruciat et purgat aias
 xp̄ianoz: sed nō sunt ibi demones: qz in
 purgatorio non sunt nisi illi qui sunt in
 gratia dei. Quarta domus superior est
 sinus perfectoz in quo erant sancti pa-
 tres: q̄ dicebant̄ sin⁹ abrae p̄pter securi-
 tatē quā habebāt de gl̄ia: sicut illud qd
 habet̄ i sinu i securo est. Etiā paradus
 dicitur sinus abrae: iuxta illud ecclie. Exau-
 di me vt aiam meā in sinu abrae patriar-
 the tui iubeas collocari. Dicit gl̄. sup il-
 lud. factus est vt moreret̄ medic⁹ et por-
 taret̄ ab angelis in sinum abrae: qz sicut
 nūc q̄n morunt̄ p̄digne penitentes: sta-
 tim aie ipsoz portant̄ in celū: sic tūc por-
 tabat̄ in sinū abrae. Diues nō sepultus
 est in inferno. Ecce hic ad litterā diuina
 retributio. Autoritas. Ego dñs scrutās
 corda et p̄bas renes: q̄ do vnicuiq̄ iuxta
 viā suā: et iuxta fructū adinuetionū suā-
 rū. Hiere. xvij. Nota hic duo secreta mo-
 ralia. Primū cū dicit. factū est vt moreret̄
 mē. Si attendistis ad verba xp̄i q̄n vo-
 luit loqui de mūdāna cōuersatione: pri-
 mo fuit locutus de diuite q̄ de paup̄ta-
 te dicens. Homo quidā erat diues. Sed
 q̄n voluit loqui de alio mūdo de diuina
 retributione primo fuit locut⁹ de paup̄-
 di. factū est vt moret̄ medic⁹. Hoc facit
 xp̄s ad ostendendū contrariā conditio-
 nē diuitū et pauperū q̄tū ad vitā et q̄tū
 ad mortē. In hoc mūdo i vita p̄senti di-
 uites sunt primi in honoribus: dignitati-
 bus officijs: qz semp sunt in primo loco:
 pauperes autē p̄ oppositū semp sunt vlti-
 mi sed in alio mūdo vertitur iste ordo:
 qz pauperes erunt primi in honoribus
 et dignitatibus paradisi. Diuites vero

Feria. v. post Reminiscere.

ultimi. Recte de diuitibus est sicut de falcone et gallina. Falco autem quod diu uiuit multum honoratur a domino suo in manu portatur etiam in ecclesia: qui nolet portare filium suum et diligenter seruit ei. et carnem crudam mordendo dentibus: et in estate cum aqua frigida refrigerando: et in hyeme dormit in camera domini et in loco altiori. Et si misera gallina appropinqua modicum ad comedendum micam statim expellitur: nec audet intrare cameram: sed in morte totum vertitur quoniam gallina cum magno honore portatur coram domino inter duas scutellas: et falco proicitur in sterquilinum. Quoniam dicitur domino. Falco est mortuus. Respondet dominus: proicite in sterquilinum. Ita recte in hoc mundo diues ut falco uiuit multum deliciose honorifice etc. Et miser pauper ut gallina non audet appropinquare domui diuitis immo dicit diues. Quid uult ille homo? o latro dicit esse foras. Ecce quare Christus pro noiauit pauperem quoniam loquebatur de alia uita. Et verificatur illud quod Christus dicit Mat. xx. Erunt nouissimi scilicet pauperes qui in hoc mundo sunt nouissimi primi. scilicet in paradiso et primi. scilicet diuites qui in hoc mundo sunt primi in omnibus: in alio mundo erunt nouissimi. scilicet in inferno. Ideo quoniam pauper moritur anima eius portatur coram domino inter duas scutellas. scilicet gloriam anime quam habebit statim: et gloriam corporis quam habebit post iudicium generale. Due scutelle sunt immunitas pene huius inferi et abundantia glorie superius. Secundum secretum est ibi. Mortuus est et diues et sepultus est in inferno. Certum est quod corpus non fuit sepultum in inferno: sed anima: in quo uidetur quod in inferno sunt sepulture et cimiterium. Dico quod sic: si auiseritis uos ne eligatis ibi sepulturam. Anima sepelitur in inferno sicut corpus honorabile sepelitur in hoc mundo. In cuius sepultura seruatur tres ceremonie principales. Prima est quod mortuo homine honorabili aliquis de amicis suis vadit ad ecclesiam ad curatum pro sepultura petenda: et sacerdotes se preparant: qui cum magna promotione disponunt se dicentes vadamus. id est de sepultura anime. Quasi malus diues vel alia persona est in extremis diabolus qui ipsum retinuit qui naturaliter cognoscit horam siue mortem vadit subito ad infernum ad curatum. scilicet luciferum di. quoniam talis religiosus clericus vel diues qui tenuit malam vitam est in articulo mortis: ideo pare

tis uos et mittatis. et sit una magna commotio: quoniam quilibet uult venire. Auctoritas. de quodam magno diuite. Infernus subito conturbatur eis in occursum aduentus tui suscitauit tibi gigantes. Et tunc dicitur uulneratur est sicut et nos nostri similis effectus es. detracta est ad inferos superbia tua quoniam noluisti obedire preceptis domini tui etc. Esa. xiiij. Secunda ceremonia seu similitudo que seruatur in sepultura corporis est quoniam sacerdotes catando portant corpus ad sepulturam signo crucis procedente pariter et amici sequuntur flentes. Sicut anima damnata portatur a demonibus ad sepulturam inferni non catando sed profusibiliter uociferando: ac si esset caterna porcorum precedente signo luciferi. scilicet circulo. Ps. In circuitu impij ambulat. Sicut a passione Christus accepit signum crucis: sic demon accepit signum circuli. Sicut persone deuote inuocando deum faciunt signum sancte crucis dicentes. Deus in adiutorium etc. Ita diuini inuocando demonem faciunt signum circuli. Et sicut portatur crux in sepultura anime bone: sic circulus portatur in sepultura anime male a diabolo. ideo dicit scriptura. Uir qui errauerit a uia doctrine in cetum gigantes commorabitur. puer. xxi. Nota quod errauerit a uia doctrine quilibet male uiuens errat a uia doctrine nullus credat posse saluari a sola credentia: quoniam imo est necessaria obedientia. Zac. ij. Quid perderit fratres mei si fides quis dicat se habere: opera autem non habeat. Num quid poterit fides saluare eum. Si autem frater et soror nudi sint et indigeant victum quotidiano. dicat autem aliquis ex uobis illis ite in pace calefacimini et saturamini: non deriditis autem eis que necessaria sunt corporis: quid proderit. Sic et fides si non habeat opera mortua est in semetipsa etc. Talis persona male uite in morte in cetum gigantes commorabitur. ideo caute ne erretis a uia doctrine. id est obedientie. Tertia ceremonia siue similitudo que seruatur in sepultura corporis est: quoniam iuxta statum et conditionem persone datur ei locus sepulture in ecclesia vel in choro: vel iuxta cornu altaris vel in aliqua capella etc. Sicut fit in inferno de anima damnata. Ita sunt ibi certe sepulture. prima pro superbis. non de terra: sed de igne extinguitibili. Aliud sepulchrum pro auarum: de metallis liquifacit ignis. Aliud

Sermo

vnicas.

fo. clb.

pro luxuriosis et sic de alijs. De quibus dicit
 Dñs. Sepulchra eorum. scilicet dānatorum domus
 illorum in eternū. ps. xlvij. quod potest intelli-
 gi de sepulturis inferni. Jō auisestis vos
 ne in vřo testamēto. i. i vita quā tenetis
 eligatis ibi sepulturā. In puncto quā hō
 eligit malā vitā: eligit ibi sepulturā et cō-
 firmat p mortē. Dico tertio q euāgelii
 declarat infernalē dispositionē vt ipam
 vitam ibi. Eleuās aut oculos suos cuz
 esset in tormētis vidit abraā a lōge et la-
 zarū in sinu ei: et ipse clamās dixit. Pa-
 ter abraā miserere mei. et mitte lazarū vt
 intingat extremū digiti sui i aquā: vt re-
 frigeret linguā meā: qz crucior in hac flā-
 ma. Et dixit illi abraā. fili recordare qz
 recepisti bona in vita tua. et lazarū simili-
 ter mala: nūc vero hic psolat tu vō cru-
 ciaris. Et i his omnib⁹ inter nos et vos
 chaos magnū firmatū est: vt hi q volunt
 hinc transire ad vos nō possunt: neqz in-
 de huc trāsmeare. Nota eleuās oculos.
 ergo aīa hz oculos. et etiā aīa hz alia mē-
 bra: s; sunt spūalia: sicut mēbra corporis
 sunt corporalia: sed formora sunt mēbra
 aīe. Nota p abraā vbi dicit gl. q erat d
 genere abrae. q etiā vocat ipm filiu d
 cens. fili recordare et. quia p bonis q
 hō facit in statu peccati: de⁹ dat retribu-
 tionē in hoc mūdo. Nota chaos magnū
 idest abyssus. Nota q beati obiectali-
 ter transeūt ad dānatos videndo illorū
 penas: s; th non sentiūt penā. Et dam-
 nati obiectaliter trāsseunt ad beatos sed
 non possunt ad eos trāsire p penitentiā
 actualē: nec vidēdo gloriā obiectaliter.
 No. hic duo secreta. Primū ibi. Eleuās
 oculos suos cū esset in tormētis. Ab isto
 textu extrahūt sacti doctores theologie
 hanc cōclusionē q modo vidēt damna-
 ti beatos: sed non gaudēt de tali visiōe
 imo ex hoc eorum pena augmētā. Ac si fa-
 melic⁹ videret mēsa paratā cū magnis
 epulis et cibus: et nō posset accedere nec
 comedere: ideo pena sibi augmētā. Præ-
 terea cogitate qn supbus dānar⁹ ele-
 uat sibi oculos et videt beatū paulū qui
 fuit supbus et psecutor ecclesie quō dicit
 O miser iste fuit magis supb⁹ q ego: et
 tñ est cōuersus qz fecit pñiam. ita fuisset
 de me si penituissem. Idē de auaro qn
 videt bñm mattheū de quo dicit Beda

q fuit raptor. Idē de luxuriosis qn vi-
 dēt beatā mariā magdalēnā mariā egypti-
 acā et sic de alijs. Auctoritas. Uiden-
 tes turbabūt timore horribili et mirabū-
 tur in subitantiōe isperate salutis gemen-
 tes pre angustia spūs dī. intra se pñiam
 agētes: et pre angustia spūs gemētes. Hi
 sunt quos aliquñ habuim⁹ in derisuz et.
 sequit. Ecce quō pputati sunt iter filios
 dei. Sap. v. et loqitur ad lřam de dānat⁹.
 Dānati penitēt d pctis: nō rōne culpe s;
 rōne pene in. iij. di. xliij. q. i. ar. iij. q. iij.
 Scdm secretū est de gutta aque quam
 petebat q fuit sibi denegata. M. et. cccc.
 anni sunt et pl⁹ q petijt illā dictā gutta
 aque et qualibet die et hora petit eā et nū-
 q̄ obtinebit. Si custodiuisset sibi vnūba-
 rile de vino greco mō seruiret sibi. Hec
 gutta s; sigat refrigeriū aliqd quod dā-
 nati nō possunt habere et. Dico quarto
 q sanctū euāgelii declarat scriptura-
 lē cōfirmationē cū dicit thema. Habent
 moysen et pphas: quod ostēdit cū dicit. Ro-
 go ergo te pater vt mittas eū in domuz
 patris mei. Habeo em quinqz fratres vt
 testetur illis ne et ipsi veniant i hūc locū
 tormentorū. Et ait illi abraam. Habent
 moysen et pphetas audiant illos. At il-
 le dixit. Nō pater abraā s; si qs ex mor-
 tuis icrit ad eos pñiam agēt. Ait aut il-
 li. Si moysen et pphas nō audiūt: neqz
 si qs ex mortuis resurrexerit credēt. Vi-
 det qd ex charitate loqueret ne fratres
 sui dānarent sicut ipse. Rñsio q nō loq-
 batur ex charitate: s; ne pena eius aug-
 mentaret: q q̄to plus sunt damnati tā-
 to magis augmētā eis pena sicut plu-
 ribus beatis saluatis augmētā glia
 accidētalis beatorum. Verbigra. sit titioni
 ignito addant alij titiōes: magis arde-
 bit: et si plures plus ardebit. Respondit
 abraā habēt moysen et pphas audiēt
 illos. Nota q maior est auctoritas sacre
 scripture q̄ esset testimoniū cuiuscūqz re-
 surgētis. Jō apłs. Licet angel⁹ de celo
 euāgelizet vobis pter qd euāgelizauis-
 mus anathema sit. gal. i. Un apli q susci-
 tabāt mortuos cū testimonio sacre scri-
 pture tanq̄ firmiori pfirmabāt dicta eo-
 rū et doctrinā. i. Cor. xv. Tradidi vobis
 in primis qd et accepi: qm xps mortu⁹ est
 p pctis nostris sm scripturas: et qz sepul-

Feria. vi. post Reminiscere.

tus est et resurrexit tertia die secundum scripturas. Ideo sequitur. Si moysen et prophetas non audierunt: neque si quis ex mortuis resurrexerit credent. Nunquid Christus suscitavit lazarium qui multum narrauit de alio mundo ut dicit Augustinus. et tamen sibi non credebatur a iudeis. Ideo dicit Iohannes. xij. quod iudei cogitauerunt occidere eum. Item Christus surrexit: quem non crediderunt iudei. Item apostoli suscitabant multos mortuos qui dicebant de alia vita. Ideo indubitanter et firmiter credendum est testimonio sacrarum scripturarum et determinationi vultus ecclesie. Et esset bonum studere bibliam quia cum alijs scripturis non poterimus arguere contra antichristum nec respondere. Et modo pauci curant de biblia: imo iam verificat illud Hieronimo ad Paulinum. c. vi. Quicquid dixerint hoc legem dei putant. nec scire dignantur quod prophete: quod apostoli senserint: sed ad sensum suum incongrua aptant testimonia: quasi grande sit et non vitiosissimum dicendum genus deprauare sententias: et ad voluntatem suam sacram scripturam trahere repugnantem. Ideo dicebat Christus iudeis. Scrutamini scripturas in quibus putatis vos vitam eternam habere: et ille sunt qui testimonium perhibent de me. Iohannes. v.

¶ Fer. vi. post dominicam secundam quadragesime. Sermo vnicus.

*in de fer.
1. La bar
Lequinh
**

Regnum dei dabitur

boni facienti fructum Mat. xxi. et in euangelio. Thema dat mihi motum predicandi et declarandi quot modis potest haberi a nobis regnum dei. Sed primo salutem ergo maria. Regnum dei dabitur etc. Pro cuius ubi declaratio et materie predicande introductione: sciendum quod quilibet de arboribus sui viridarum vult fructum: nec est contentus de folijs et floribus: sed vult fructum. Sic deus de horto christianitatis cuius arbores sunt christiani ibi plantati in baptismo: de quibus deus vult fructus bonorum operum. scilicet pacis etc. Non solum vult flores bonarum cogitationum: nec folia bonarum locutionum: sed vult fructus bonorum operum. Auctoritas Ego posui vos ut eatis et fructum afferatis: et fructus vester maneat. Iohannes. xv. Nota ut eatis. scilicet proficiendo: et fructus vester maneat. scilicet usque in finem. Sed quoniam christianus vel religiosus non tenet bonam vitam: vel

etiam presbyteri: tales sunt arbores steriles. De quibus dicit Christus. Omnis arbor que non facit fructum bonum excidetur et in ignem mittetur Mat. ij. Sed boni qui faciunt dignos fructus pacis. Luc. ij. in morte transferuntur ab isto horto in paradysum celestem: hoc dicit Thema propositum. Regnum dei etc. Occasione thematici quaeritur in sacra scriptura quot modis deus dat regnum celorum suis. Et inveni quod sex modis tantum. scilicet

- Primo per directam hereditatem.
- Secundo per violentam importunitatem.
- Tertio per deuotum seruitium.
- Quarto per fidele cambium.
- Quinto propter continuam petitionem.
- Sexto propter iustam emptionem.

¶ Quilibet vestrum cogitet quem istorum sex modorum tenet: et quem fructum facit: quia de his dicit Thema. Regnum dei dabitur boni facienti fructum. Dico primo quod deus dat regnum suum personis humanis per directam hereditatem: sicut reges et principes et domini suis filiis legitimis dant hereditatem. sic deus dat: cuius filii sunt nouiter baptizati. si decedant antequam peccent statim euoluunt: et dant eis hereditas regni dei. Nota contra errorem veterum dicentium quod propter dolores matris trahuntur per purgatorium etc. falsum est. Et quia sunt filii regis christi et regine scilicet ecclesie: iam mox celum intrant. Non modum huius generationis in baptismo. Iohannes Iohannes. Dedit eis potestatem filios dei fieri his qui credunt in nomine eius qui non ex sanguinibus. id est seminibus: sed ex deo nati sunt. Si ergo iure hereditario filii legitimi debent hereditas patris cum ergo pueri nouiter baptizati sint filii legitimi. ergo etc. Iohannes dicit scriptura sancta. Ipse spiritus testimonium reddit spiritui nostro quod sumus filii dei. Si autem filii et heredes: heredes quidem dei: coheredes autem christi. Rom. viij. Si dicatur quomodo habent regnum dei illi pueri qui nullum fecerunt bonum: quare permittuntur intrare etc. Respondetur quod filius non fit questio quare intrant domum patris: immo si portarii paradisi dicerent eis: quare vos vultis intrare: quo iure. Respondent pueri quia sumus filii dei. videatis in fronte nomen patris. Apoc. xiiij. et nomen patris sui scriptum in frontibus suis. Non historia quomodo pueri portabant ad christum ut benediceret eos. Mat. xix. quos apostoli prohibe

Sermo vnicus. fo. clvj.

bāt: q̄b⁹ dixit. Sinite puulos venire ad me ⁊ nolite phibere eos: taliū est em̄ regnū celoz in q̄ aucte sunt tres clausule q̄ p̄nt applicari ⁊ tres difficultates siue ipe dimēta intrādi regnū celozū. Dicat h̄ ⁊ illos q̄ nimis plorat p̄ pueris q̄n moriūt: cū tñ deberēt gaudere: q̄ recipiūt a rege x̄po. Dico sc̄do q̄ de⁹ dat regnū celoz p̄ violētā ip̄ortunitatē. Isto mō dat p̄sōis penitētib⁹: q̄ ex pctis pdiderūt innocētā baptismalē ⁊ dei filiationē ⁊ facti sunt inimici dei: sicut filij regis q̄ inimicant̄ p̄ri: exheredant̄ a patre. Idēde nobis qui ex pctis inimicamur x̄po iesu p̄ri n̄ro: nō nō possumus habere regnū dei per directā hereditatē: sed possum⁹ ip̄am habere p̄ violētā ip̄ortunitatē. Qd̄ aut̄ violēter possit: ego non auderē dicere: nisi q̄ x̄ps hoc dicit. Adieb⁹ Joānis baptiste regnū celoz vim patitur: ⁊ violēti rapiūt illud. Mat. xj. Hec violētā fit per p̄niam que a x̄po violētā vocat̄. Rō. q̄ oia opa penitētia requirūt violentiā. Vbi gr̄a. Primo de cōtritione. Conteri de his de quibus hō declarat ⁊ naturaliter inclināt ⁊ puocare se ad fletum violentiā requirit. que tāta est aliq̄n q̄ ex illa violētā moriunt̄ vt est iam inuētum. Iō Johel. ij. fletu ⁊ planctu scindite corda vestra. Sc̄do habere p̄positū nō redeūdi ad pctā: q̄ forte iā sunt cōuersa in naturā ex cōsuetudine. Iō requirit violentiā ad se custodiendū: vt patet in assuetis iurare deū. Not. de illo q̄ q̄n iurabat ponebat vñdecim denarios in bursa ⁊c. ⁊ sic correxit se ⁊c. ecce violentia. Tertio recedere a mala societate: a p̄sona taz dilecta ⁊c. Iō requirit magna violētā. poeta. Que nocitura tenes q̄ quis sint chara relinque: Quarto oris cōfessio etiā requirit magnā violētā cū pu dor retrahit hōiem ne pctā cōfiteat̄ ne se diffamet. Ideo est necessaria violētā ad instar illius q̄ nimis comedit ⁊ cū violentia se puocat ad nauseam ⁊ vomitū. Itē ieiuniū requirit violētā maxime in illis qui consueuerāt bibere de mane. Idem de restitutione ⁊ iniuriarū remissioe. Ecce quare dicit x̄ps. Regnū celozū vim patitur. s. p̄nie. ⁊ violēti. i. penitētes rapiunt illud: quia prim⁹ hō q̄ predicauit p̄niā pro obtinēdo regno celoz fuit Joā bap. Mat. iij. ⁊ Luce. iij. Facite dignū fructuz

p̄nie: qm̄ appropinq̄bit regnū celoz. Nā q̄ aut̄ aliq̄s p̄phetarū vel patriarcharū hoc pdicauit: s. Jo. incepit Deinde x̄ps ⁊tinuauit di. Mat. iij. P̄niā agite: appropinquabit em̄ regnū celoz ⁊c. Iō dicit̄ thema. Regnū celoz dabit̄ gēri faciēti fructū sc̄z p̄nie. Tertio regnū celoz datur p̄pter deuotū seruitiū. Qñ aliq̄s seruit alicui dñō: ⁊ sequit̄ aliq̄d salariū si bene seruit: als nō. Sic x̄ps suis seruitorib⁹ nō dat florenos. x. vel. xx. sed dat eis regnum celozū: vt sunt ecclesiastici: presbyteri q̄ deuote seruiūt x̄po: quia laici sunt in negocijs mundi multum occupati: sed deuoti ecclesiastici de die ⁊ nocte seruiūt x̄po. Nota quō seruiūt ecclesiasticorū cōsistit in tribus p̄cipue. s. digne officiare: digne celebrare: honeste conuersari. De p̄mo Aug. psalmis ⁊ hymnis cū oratis deū: hoc verset̄ in corde qd̄ p̄ferē i ore ⁊c. De sc̄do Exo. xix. Sacerdotes q̄ accedūt ad dñm: sanctificent̄: ne peccat̄ eos. De tertio ad Ro. xij. Prouidentes bona nō tñ corā deo: sed etiā corā oibus hōibus Et Aug. In omnibus morib⁹ vestris nihil fiat qd̄ cuiusq̄ offendat aspectuz: sed qd̄ vestrā doceat sanctitatē. Talibus p̄ salario seu mercede datur regnū celozū. Non ois qui dicit̄ mihi dñe dñe intrabit in regnū celozū. Ergo dñe quis intrabit Respondet. Qui facit volūtatem patris mei qui in celis est: ipse intrabit in regnū celoz. Mat. viij. Ideo de sacerdotib⁹ dicit̄ thema. Regnū dei ⁊c. Quarto regnū celozū datur propter fidele cābium. Isto mō maxime habet̄ a religiosis q̄ dat̄ x̄po qd̄ habet̄: ⁊ x̄ps dat eis principale quod habet̄. s. regnū celoz. Nos religiosi quatuor habem⁹ principaliter. s. aīam rōnalem ad imaginē dei creatā. Ideo est pulchrior sole: nisi deturpetur macula peccati. Hanc dat religiosus domino p̄ votum obediētie: quia liberum arbitrium quod est essentielle anime religiosi submitunt ad voluntatem prelati. Ideo christus dicit. Maiorem hac dilectione nemo habet: q̄ vt animam suam ponat quis pro amicis suis. Joan. xv. Pro ista deus dat humili religioso et obediēti: gloriam suam cum angelis suis. Ecce cambium. Secundo habemus corpus de terra. Joan. vj. Spiritus est qui viuificat: caro

Sabbato post Reminiscere.

nō prodest quicquid. Ipsum dat religiosus dño per votum castitatis: quasi dicendo cū aplo. i. Cor. ix. Castigo corp⁹ meū et in seruitutē scz dei redigo. Pro isto deus dat religioso casto et honesto resurrectionem incorruptibile. Tertio habem⁹ bona tēporalia q̄ religiosus dat deo per votu paupratis quasi dicēdo. Ecce nos reliquimus oīa et c. Mat. xix. ppter qd de⁹ dat religioso paupi thesauros paradisi et habet quicquid vult qd non habet hic aliquis p̄tūcūq; magnus. Quarto habem⁹ modos viuēdi diuersos. Hos dat religiosus dño seruando cerimonias sui ordinis: ppter qd deus dat religioso regnū celoz. Ecce cābiū: ac si pro tu manu plena gariofilis haberes cophinū plenū florenis. iō xps. Mat. v. Bñi paupes spū q̄ dāt dño corp⁹: aīaz: et bona: qm̄ ipsoz est regnū celozū. Aug. O felix pmutatio dare terrā: et accipere celū: dare lutū et accipere aurū: dare trāsitoriaz accipere eterna. Oūto regnū celoz dāt p cōtinuā petitionē. Aucto. Querite p̄o regnū dei et iustitiā ei⁹: et hec oīa adijciēt vobis mat. vi. Dñe: et nūqd p̄o petere debem⁹ victū et vestitū: et alia nobis necessaria: Rñsio q̄ nō: imo p̄o q̄rite regnū dei et iustitiaz ei⁹: et hec oīa: scz vict⁹ et vestit⁹ et c. adijciēt vobis. Nota p̄o dicat qūo de⁹ vult principū tēporis totius. Principū diei est mane: illō vult de⁹ per deuotā orōnē. Dic modū orandi deuotum. Primo se si gnādo et c. Rabanus. Crux ch̄isti clauis est paradisi: et sic apta porta intretis spiritu: cogitādo cū quo loquimini in oratione. Principū noctis ē sero. Illud etiā vult de⁹ vt oretis anteq̄ ponatis vos in lectū. Principū hebdomade est dominica que fuit prima dies mundi. Hoc p̄ncipiū vult de⁹ cessādo ab omni opere et c. audiendo missam: sermones: seruādo quattuor p̄ditiones et c. Hoc mō obtinent regnū dei omnes qui orāt deū deuote. Jō dicit thema. Regnū dei et c. Sexto datur regnū dei per iustā emptionē. Hoc modo habuerūt ip̄m sancti martyres dādo precium iustum Aug. Venale inquit dñs habes. Et quid dñe? Regnū celoz. Quantū valet? Tantū valet quantum habes. s. de meritis. Precium iustum est dare pro ipso vitā et sanguinē et oēs

labores: non q̄ sit precū iustū p equalitatem: quia non sunt cōdigne passionēs huius temporis ad futurā gloriā q̄ reuelabitur in nobis. Ro. viij. Sed est precū iustū per proportionē ex quo hō dat deo qd habet. s. vitā p̄p̄iā per martyriū: de⁹ dat etiā homini quicquid habet. s. seip̄m gloriā et regnū suū. ideo dicit. Quantum valet. Tantū valet quantum habes. Ideo xps. Beati q̄ persecutionē patiunt ppter iustitiā: qm̄ ipsozū est regnū celoz. Mat. v. Nota ppter iustitiā: non dicit ppter fidem: qz iustitia est vniuersalior ad omne opus virtutis. Unde Jō. bap. martyr est prepotens heremio cultor: vt dicit ecclesia: tñ non pro fide sed pro iustitia: quia corrigebat peccata notoria fuit ab herode decapitatus. Mar. vi. Si xps dixisset Beati qui persecutionē patiunt ppter fidem solū Jōā. nō fuisset martyr. Idē de illis q̄ patiunt ppter cōitatem manu tenēdas. Idē de scutiferis. Idē de vxore que non vult consentire viro qui vult pl⁹ de vxore q̄ deus ordinauit. O quot martyres essent in mundo si uellent. i. pe. iij. Si quid patiamini propter iustitiaz beati. Ecce quare dicit thema. Regnū dei dabitur genti facienti fructum.

Sabbato post Reminiscere. Sermo. j.

Sicut propheta eū habebant. Mat. xxi. Sermo noster erit de sancto euangelio in quo xps ostendit nobis tria mala de iudeis scz.

Forum iustitiam reprobationem.

Duram condemnationem.

Stultam excecationem.

De tertio dicit thema. Sicut propheta et c. cū tñ esset creator oīz pphetaz. Ecce quō erāt ceci: et nō cognoscebāt ip̄z esse saluatore et regē messia: sicut propheta ipsum habebant. Dico primo q̄ sanctum euangeliū ostendit de iudeis eozū iustam reprobationē s̄m q̄ xps eis ostendit et ipsi habuerunt cōcedere. Qm̄ xps dixit eis parabolaz. Homo erat pater familias qui plantauit vineā: et sepem circumdedit ei: et fodit in ea torcular: et edificauit turrim in medio eius: et locauit eaz agricolis: et peregre profect⁹ est. Cū autem tēpus fructuū appropinquasset: mi⁹

sit seruos suos ad agricolas vt acciperet fructus eius. Agricole aut apprehensis seruis eius aliu eiecerunt aliu occiderunt: aliu vero lapidauerunt. Item misit alios seruos plures prioribus: et fecerunt illis similiter. Nouissime aut misit ad eos filiu suu dicens. Verebunt forte filiu meu. Agricole aut videtes filiu dixerunt intra se. Hic est heres. venite occidamus eu: et habebimus hereditate ei. Et apprehesum eu eiecerunt extra vinea: et occiderunt. Cu aut venerit dñs vinee: qd faciet agricolis illis. Auit illi. Malos male pdet: et vinea suam locabit alijs agricolis: q reddet ei fructu temporibus suis: Ex qua parabola xps fecit eos pcedere ore pprio q iuste erat a dño reprobati et pdenati. Mō declaremus parabolā. Homo iste paterfamilias est deus pater: qui licet nō sit homo: tamen ppter similitudinem quā habet cum deo deus rationabiliter se dicit hoīem. Adam aut nō debet dici pater vniuersalis: quia pater carnalis modicus facit etc. Sed deus facit totū: et corpus et animā etc. Ideo dicit christus. Patrē. s. vniuersalem nolite vocare vobis sup terram. Mat. xxiij. Vineā ista est gens iudaica quā deus pater trāspulauit de egypto: vbi erāt captiui in terraz pmissionis. Dauid. Vineam de egypto transtulisti: eiecisti gētes: scz infideles de terra pmissionis: et plantasti eam. Et sepem circūdedit ei scz vt custodiret: ptegeret et defenderet. Hec sepes est lex diuina. voluit deus vt vinea id est gens iudaica esset clausa: ne male bestie illuc intrarent. Item ne popul⁹ saltaret vltra sepem peccando mortaliter: qz ppter peccatum veniale non saltat homo vltra sepē. Ambro. in libro de paradiso diffiniēs pctm dicit. Peccatum est transgressio diuine legis: et celestiu inobedientia mandatorū. Torcular hui⁹ vinee gentis iudaice est altare sacrificiorū vbi sanguis animaliu fundebatur. Turris alta erat templū edificatum habens in altitudine centum viginti cubitos: et habebat tria cellaria. ij. Paralipo. iij. Et locauit vineā istā agricolis. i. platis: magistris doctoribus et rabinis qui habebant viuere de decimis et primitijs et oblationibus iuxta ordinationē dei: et q ipsi darēt sibi fructū meritorū virtutū et operū spūalium. qz ideo ipam edificauit eis: et ipsi nō receperūt fructū de vinea. i. pplo Auctoritas Dedit illis regiones gentiu vt custodiāt iustificatiōes ei⁹. i. opa spūalia et virtutū. Et peregre pfectus est. Non intelligatis ex hoc q deus sit mutabilis: scz reliq̄t hoīem in libertate arbitrij. Dedit sibi pcepta affirmatiua et negatiua inducēdo ipsum ad bonū: sed nō cogēdo. Eccl. xv. De⁹ ab initio cōstituit hoīem: et reliq̄t illū in manu cōsiliij sui. Adiecit mādata et pcepta sua. Si volueris mādata pseruare: cōseruabūt te etc. Et venit tpe fructū de vinea sua: misit seruos suos scz sc̄tos pphetas. Esaiā. Amos etc. vt inducerēt gentes ad faciendū fructū meritorū per sanctitate vite: et illos occiderunt Esaiā cū ferra. Amos cū in samaria prophetaret: Amasias sacerdos frequēter eu plagis affixit. tandē fili⁹ ei⁹ ozias vecte p tēpora trāsfixit: post hoc seminiuus in terraz suā euect⁹ post aliquot dies dolore vultus expirauit. hec hiero. in. iij. prologo sup Amos. Itē zacharias filius Joiade fuit lapidatus: et dñs non habuit fructū de vinea sua. Deinde tēpore ducū misit alios suos. s. Hieremiā: Ezechielē: Abachuc etc. Et fecerūt eis similiter. Deinde misit eis filiu suu predilectū. s. xpm in incarnatione: q qñ ostendit se agricolis predicādoz mirabilia faciēdo dixerūt. Hic est heres. i. hic est messias. Ideo Nicodem⁹ qñ venit ad eu dixit. Scimus qz a deo venisti magister etc. Jo. iij. Quia videbāt tēpus messie completū et pphetias. Dicūt oēs glose tam litterales q̄ allegoricales q iudei cognouerūt xpm esse verū messia tam ppter mirabilia q̄ ppter tēpus et pphetias cōpletas q̄ et ppter testimoniū Joannis baptiste: et crediderunt a principio: sed qz xps arguebat et reprehēdebat eorū peccata mortalia ex malicia et cecitate perdiderūt fidē de ipso di. Circūueniamus iustū qm inutilis est nobis: et cōtrarius est opibus nostris: et improperat nobis peccata legis et diffamat i nos peccata discipline nostre. Promittit se scientiā dei habere: et filiu dei se noiat. Si em̄ est verus dei filius suscipiet illū et liberabit illū de manibus contrariorū. Contumelia et tormēto interrogemus eum et probe mus patientiam eius. Morte turpissima

Sabbato post Reminiscere.

condēnem⁹ eū. Hec cogitauerūt errauerūt excecavit em̄ illos malicia eorū: et ne scierūt sacra dei. i. sacra secreta. Sap. ij. Xps autē rep̄ hēdebat eos corā pplō auisando pplz ne corrūperet et deciperet ab ipsis: iō pplā auisat⁹ a xpo despiciēbat eos vidēs eorū maliciā et pctā: ne uolebāt dare decimas etc. Jō ipsi ex malicia dicebāt. Venite occidim⁹ eū: et habebim⁹ hereditatē scz decimas: p̄mitias etc. vt pri⁹. Et fināl^r fuit data snia⁹ xpi vt eē hierl^r scz i mōte caluarie crucifigeret. ad heb. vl. Dñs extra portā passus est. Cū ḡ uenerit dñs vinee: qđ faciet agricolis illis? Aut illi. Malos male p̄detre. Tūc dixit eis xps. Jō dico uobis: qz auferet a uobis regnū dei et dabit^r gēti faciēti fructū ei⁹. s. obediētie: p̄nie et bone uite. Mora^r auferetis uos: ne accidat uobis vt iudeis. Unde ex predicta declaratione patet qđ deus uult de populo suo fructū. Nō em̄ contētatur de floribus et folijs. Ideo pro fructu habēdo misit et mitit quotidie seruos suos scz p̄dicatores. Not. sex fruct⁹ quos uult deus: ex quib⁹ dat regnū dei faciēti. Primus fructus est innocētia baptismalis. Qm̄ si infans morit^r et portat secum fructum innocentie baptismalis: ibi statiz datur sibi regnū celoz. Jō xps Nolite timere pusillus grex qz placuit patri uestro dare uobis regnū. Luce. xij. Scđs est obediētia generalis ad sua p̄cepta. Mat. vij. Non omnis qui dicit mihi dñe domine intrabit in regnum celorum: sed qui facit uoluntatē patris mei qui in celis est ipse intrabit in regnum celoz. Tertius est p̄nia actualis: qz per dīta innocētia et obediētia: opz facere fructū p̄nie. Luc. iij. Facite ergo fructus dignos penitentie: qm̄ appropinquabit regnū celoz. Quartus est patiētia martyrij. Mat. v. Beati qui persecutionem patiunt^r poter iustitiā: qm̄ ipsoz est regnū celoz. Quintus est indigentia apicalis Mat. v. Beati pauperes spū: qm̄ ipsoz est regnū celoz. Sextus diligentia spūalis in his q̄ tenet^r facere fm̄ suum statū si est religiosus vel clericus. Mat. vi. Primum querite regnū dei et iustitiā ei⁹: et hec oīa adūciēt^r uobis. Ecce fructus quos deus uult de uinea ppli sui. Nō cōtētāt^r de folijs q̄ iudei sibi dabāt cantādo psal

mos et pphetias disticte et spaciose: s; nō dabant sibi fructū deuotionis nec bonorum operū. Ideo ipse Mat. xv. Populus hic labijs me honorat: cor autē eorū longe est a me. Sine cā colūt me. Sic multi clerici modo dāt deo folia: sed nullū fructum meritorū nec uirtutum nec bonoz operum: nec penitentie: nec deuotionis. Idē de religiosis qui sibi dant folia promissionis uotoz: sed nō dāt sibi fructū qz opere nihil seruant. Itē de predicatozibus qui dant deo folia pulchroz uotoz: sed nō dant sibi fructum bone uite. Idem dñz rectores cōitatu q̄ dāt deo folia iuramentoz q̄ seruabūt iustitie fructum: sed nō dāt sibi fructū operis: immo faciūt totū oppositū. Idē de illis q̄ i matrimonio p̄mittunt sibi mutuā fidem etc. Ecce pulchra folia: sed nō dant fructum obseruādo imo ducūt cōcubinas: Idē de illis qui quādo sunt in periculo dāt deo folia uotoz: s; postq̄ sunt extra pericula nō dāt sibi fructū operis cōplendo uota. Idē de iuristis q̄ p̄sentant pulchra folia uotoz: s; nō dāt fructū iustitie. Idē pōt dici de quolibet statu. Signū ē reprobationis et condēnationis sicut de iudeis. Jō legit^r Mat. xxi. qđ cū xps semel ueniret in hierusalē: quesuit fructum in ficulnea: et non inuenit nisi folia. et maledixit ei dī. Nunq̄ nascat^r ex te fructus in sempiternū: et arefacta est cōtinuo ficulnea. ffigura fuit. qz nō uult de⁹ ut nos faciamus solum folia: sed fructū. Ideo dicit. Joā. xv. Ego posui uos scz i uinea xpi: ut eatis et fructū afferatis etc. Dico scđo qđ sc̄m̄ euāgeliiū declarat de iudeis durā cōdēnationem. s. qđ mitteret eos in infernū cōdēnatos. Postq̄ xps fecit eos p̄cedere qđ erūt iuste reprobari: dixit eis. Nunq̄ legistis in scripturis. ps. cxvij. Lapidē quē reprobauerūt edificātes: hic fact⁹ est in caput anguli. A dño factū est istud: et est mirabile in oculis nr̄is. Jō dico uobis qz auferetur a uobis regnū dei: et dabit^r gēti facienti fructū eius. Et qui ceciderit sup lapidē istū. cōfringetur. Super quē uero ceciderit: conteret eum. Pro cuius declaratione literalī sciendū fm̄ qđ dicūt glose qđ quādo templum salomonis edificabatur lapides parabantur extra ciuitatem hierusalem: intantum qđ in ciuitate hie-

rusalē nō fuit audit⁹ ict⁹ axie vel martel
li. Et dū edificarēt parietes tēpli innēt⁹
est vn⁹ pulcher lapis z qñ volebāt ipm
ponere vel erat nimis alt⁹ vel nimis bas
sus ppter qd fuit a magistris reproba
tus: s; finalr dicti magistri indiguerunt
vno lapide in angulo ad ligandū opus
tūc ille lapis fuit ad hoc optim⁹. De q
magistri admirātes dixerūt. Et dño fa
ctū est istd. Dicit⁹ lapis figurabat xp̄s de
quo dō ppheta dicit. Lapidē quē re
probauerūt edificātes h̄ zc. ps. cxvij. Nō
videam⁹ q̄s sit ille lapis. Sciēdū q̄ i sa
cra scriptura xp̄s dicit lapis āgular⁹. Esa.
xxvij. Et loq̄tur ppheta i psona dei pa
tris. Ecce ego mittā i fūdāmēt⁹ syō lapi
dē pbatū angularē p̄ciosuz. Qui credi
derit nō festinet. s; .i. pet. ij. h̄r. nō cōfun
det. Itē Dan. ij. Abscissus ē de mōte la
pis sine manib⁹ No. de mōte. i. de digni
tate xp̄i seu h̄ginitate h̄ginis marie: si
ne manib⁹. i. sine hoie. Itē. j. pe. ij. Xp̄s
dicit lapis viu⁹ ab hoib⁹ qdē reprobāt⁹: a
deo aut elect⁹ z honorat⁹. Reprobatus
aut a magistris z edificatorib⁹ tēpli. i. a
pncipib⁹ iudeorum q̄ debebāt edificare
pplm h̄bo doctrine z exēplo vite. Qui
multoties reprobauerūt xp̄m. Primo re
probauerūt ei⁹ vitā sc̄tissimā dicēdo. Ec
ce hō vorax z potator vini publicanor⁹
z pctōr amic⁹ Mat. xi. Secōdo ei⁹ miracu
la dicēdo. Hic nō eijcit demonia nisi in
noie beelzebub pncipe demōioz. Mat.
xij. Tertio ei⁹ gen⁹ dicēdo. Un̄ huic sa
piētia hec z virtutes. Nōne hic ē fabri fili⁹
Nōne mī ei⁹ dicit maria: z fratres ei⁹. Ja
cob⁹ z ioseph z symō z iudas z sorores
ei⁹ nōne oēs apd nos sūt. Un̄ ḡ huic oīa
ista. Mat. xij. Quarto ei⁹ doctrinā dicē
do. Demoniu h̄z z insanit qd eū auditis
Jo. x. Quinto ei⁹ sanctitatē dicēdo. Nos
scimus qz hic hō pctōr est. Jo. ix. Sexto
ei⁹ famā: dicētes. Nōne bñ dicim⁹ nos
qz samaritan⁹ es tu. Joā. vij. Septimo
ei⁹ dñiūm corā pylato. di. Nō habemus
regez nisi cesarē. Jo. xix. Ecce hic lapis
a magistris reprobāt⁹: sed finaliter i an
gulo venit optie duo parietes cōiungēs
scz iudeoz z gētiliū: ibi consistebat tot⁹
mūdus: qz hi duo cōiūcti sunt z cōiūgē
tur añ diē iudicij ad lapidē angularem
xp̄m qñ receperūt z recipiēt fidē catholi

cam. Ecce quare dixit xp̄s eis. Nunquā
legistis zc. Qui ceciderit sup lapidē istū
cōfringēt sup quē vero lapis ceciderit
cōteret eū. Sup lapidē. i. xp̄m cadit ho
mo qñ peccat mortaliter: z pfringit no
stra saluatio: q̄ cōsistit in duob⁹ finaliter
z principāl⁹. s. in vera credētia z deuota
obediētia: z vnū sine alio nō saluat ho
minē. Bitumē coniūgens est grā dei. j.
Cox. xv. Gratia dei sum id qd suz. Qui
peccat autē mortāl⁹: grām dei pdit siue
bitumē z diuidit z pfringit hō: s; adhuc
p̄t cōsolidari vt ciphus argēti: ideo dō.
Cū ceciderit nō collidet. i. nō terret. Rō
qz dñs supponit manū suā. ps. xxxvj. scz
ipm suscipiēdo i fide z obediētia. Cadit
xp̄s sup hoiez in iudicio pōdere rigoris
iustitie. Tūc pctōr cōteret ad instar pul
ueris zc. s. in operib⁹ z in psona. In ope
ribus qñ peccator cadit sup lapidē pec
cādo mortaliter: tūc eius merita z bona
opa mortificānt. S; qñ reintegrāt z so
lidat per pniaz bona opa z merita reu
uiscūt. S; in iudicio qñ lapis cadit sup
peccatorē: totū p̄terit etiā si haberet tot
merita quot h̄z virgo maria oīa pdet: z
nullū refrigeriū habebit ex ip̄s: imo ma
gis cruciabit qñ videbit q̄ illa bona nō
p̄nt sibi valere: z q̄ tūc sūt sibi pdita: tūc
tot⁹ cōteret i dolorib⁹ z penis. Secūdo
p̄terit quātū od p̄ionā z in potētis aie:
qz intellect⁹ est plen⁹ ignorātia z nō scit
aliqd nisi pens. Memoria est plena do
lorib⁹. Volūtas est plena obstinatione.
Sēsus etiā corporalis visus vidēdo for
mas horribiles demonū. Auditus blas
phemiaz clamores. Olfact⁹ fetorib⁹ ple
nus. Tactus penaz. De ista contritiōe
auctoritas. Cōfundant q̄ me psequunt⁹ z
nō cōfundar ego paueāt illi z nō paueā
ego. Induc sup eos diē afflictōis: z du
plici p̄tritiōe p̄tere eos dñe de⁹ n̄r. Hier.
xvij. Tertio sc̄m euāgelij declarat de
iudeis eoz stultā excecationē qz cū eēt
de⁹ z creator pphetaz z āgeloz ipi habe
bant ipm solū sicut prophetā: cū tñ vide
rant quotidie signa magna z mirabilia
que faciebat z p̄fectionē vite sue: excellē
tiā doctrinarū celestij nec volebat aliqd
hui⁹ mūdi: nec honores: nec dignitates
nisi honorē dei z saluationē aīarū z ipi
yt ceci reputabāt ipm ppheta. unde

Sabbato post Reminiscere.

Mat. xvi. quesuit xps a discipulis dicens Quē dicūt hoīes esse filiū hoīs. At illi dixerūt. Alij ioannē baptistā: alij autez heliā: alij vero hieremiā aut vnū ex prophetis. De hoc dicit tertia pars euāgelij hodierni. Cū audissent principes sacerdotū z pharisei parabolās ei⁹ cognouerunt q̄ de ipsis diceret. z q̄rentes euz tenere timuerūt turbas qz sicut pphētā eum habebant z iō Lu. viij. propheta magnus surrexit in nobis zc.

¶ Sabbato post. ij. do. in. xl. Sermo. ij.

Pater illius mi

sericordia mot⁹ est. Luc. xv. In nulla sacra scriptura veteris z noui testamēti ondit ita clare dulcedo diuine mie erga pctōres q̄ reuertunt ad deū p penitētiā sicut in euāgelio hodierno: de q̄ erit sermo n̄r Sz p̄mo salutē d̄go maria zc. p̄r illi⁹ zc. In hoc sermōe volo tenere modū iuristarū q̄ q̄nvolūt legere v̄l disputare p̄mo ponūt legē i terminis. Deinde determināt difficultates z subtilitates fm q̄ req̄rit materia. Sic faciā in p̄nti sermōe p̄mo ponā in terminis casū legis impatoris iesu xpi. Sc̄do ponā deterioratiōes pape iesu. Casus ē iste volēs xps declarare z ondere nobis dulcedinē infinite mie erga pctōres penitētes: dixitq̄ erat q̄dā hō q̄ habebat duos filios zc. Dicat h̄istoria sc̄ti euāgelij. Ecce hic casus in summa. Ex q̄ seq̄tur ista cōclusio q̄ de eū magno gaudio recipit pctōrez q̄n redit ad ipm p p̄niam. Mō p̄ctem⁹ subtilitates: z tria possunt hic punctari.

Primum est de auersione peccatoris criminosa.

Secundum est de conuersione penitentis virtuosa.

Tertium est de miseratione creatoris copiosa.

¶ De tertio p̄ctamēto dicit thema. Pater illi⁹ m̄r mot⁹ ē. p̄mū q̄ p̄ctamētū est de auersione pctōris criminosa: q̄n hō peccādo auertit z recedit a deo In q̄ p̄ctamēto sunt q̄nq̄ notāda. p̄mū qz pater dedit filio substantiā q̄ ad eū ptinebat. Sc̄dm qz fili⁹ adolescētior peregre p̄fectus est. Tertiu qz dissipauit substantiā suā viuēdo inpuriose. Quartū quia

abijt z adhesit vni ciuū regionis illius. Quintū cepit agere z moriebat fame. p̄mo ergo d̄r q̄ p̄r diuisit duob⁹ filiis substantiā suā adolescētior dās suā ptē ad ei⁹ petitionē. Sic xps pater oib⁹ hoībus dat liberū arbitriū faciēdi bonuz z malū. Nullus dicat si ē mal⁹: qz sciebat de⁹: qz suum scire nō cogit aliquē: sicut nec meū videre cogit aliquē esse hic: sic scire dei nō cogit aliquē ad faciēdū bonū vel malū: nec hoc vel illud imo quēlibet dimittit in libertate arbitrij. p̄mo in intellectu ad credēdū vel discredēdū illud qd sibi placet. Sc̄do in memoria ad mēorandū dei b̄nficia ad sibi regratiādū vel ad memorādū iniurias receptas ad vindicandū. Tertio in voluntate ad desiderandū bonuz vel malum. Itē in corde ad cogitandū bona vel mala: ad diligēdū p̄ximū vel odiēdū. Itē in ore ad deū laudandū vel blasphemādū: ad dicēdū verū vel falsum. Itē in auribus ad audiēdū diuina vel vana v̄l mūdana. In oculis ad vidēdū bona vel vana z ad malū inclinantiā. In gutture ad comedēdū vel ieiunādū. In manib⁹ ad dādū vel furādū. Oīa mēbra dimittit in libertate arbitrij. Et totū corp⁹ ad faciēdū bonū vel malū: penitētiā vel delectatiōes zc. Ecce quare diuisit illis bona. s. potētias intellectuales aie z potētias sensitivas corp̄is qz oīa dimittit i libertate arbitrij. Autoritas. Eccli. xv. Deus ab initio p̄stituit hoīem: z reliq̄t eū in manu p̄siliij sui. Adiecit mādata z p̄cepta. Si volueris mādata p̄seruare cōseruabūt te. Nota i manu p̄siliij sui. glo. interli. i libertate arbitrij. adiecit mādata z p̄cepta q̄ stricte loquēdo differūt: qz mādata sunt instructiōes quas de⁹ dat nobis ad faciēdū bona: sicut sunt p̄cepta affirmatiua. vt Memēto vt diē sabbati sc̄rifices. honora p̄rez tuū z matrē. p̄cepta aut sunt fortiora: sicut sunt p̄cepta negatiua q̄ obligāt ad semp z pro semp: qz in nullo casu lz facere oppositū sicut recurrere ad diuinos: nec falsuz iurare zc. in nullo casu est licitū. Mādata autem affirmatiua obligant ad semp sed nō p̄ semp: qz licitum est in diē dñico pugnare cōtra inimicos z huiusmodi Itēz si parentes apostatauerunt a fide

filius nō tenet honorare parētes ipsos. Scōs punctus dicit q̄ fili⁹ adolescentior peregre profectus est in regionem longinquam. Ecce hic mala vita ⁊ perversa peccatoris: q̄n male vrit bonis sibi datis a deo: corde male cogitando: ⁊ pctis cōsentiendo: ore male loquēdo ⁊ ope male viuēdo. Sic em̄ homo elongat̄ a deo ⁊ a celesti ciuitate. Si dicat̄ quō pōt homo elongari a deo cū sit vbiq̄ ⁊ replet oia sicut claritas solis implet totū aerem: ⁊ ferrū ignitū est plenū igne: ⁊ pannus tinct⁹ colore. Rñsio q̄ nō intelligat̄ qd̄ peccator elongat̄ a deo p̄ distantia localē: qz hoc est impossibile: alioq̄n anni hilarē cū de⁹ sit causa omniū rerū in fieri ⁊ in cōseruari: sed elongat̄ a deo p̄ distantia vel differētia formalē: sicut ille q̄ cū sole esset ⁊ cooperiet se: elongaret̄ a sole: nō localiter: sed p̄uaret̄ solis illuminatiōe. Ita ille q̄ peccat mortalit̄ ponit supra se vnū impedimētū qd̄ impedit ne claritas diuine gratie tāgat̄ ipm̄: ita q̄ pctm̄ est qd̄ dā obstaculum. ⁊c. Ideo d̄ de Augustino. Inuenit se Augustin⁹ lōge esse a deo nō p̄ distantia localē vel corpalem: s̄ in regione dissimilitudinis. Et sic intelligitur ill⁹ p̄ouer. xv. Lōge est de⁹ ab impijs. Itē illud ps. Lōge a pctōibus salus. Tertius punctus dicit q̄ dissipauit bona sua siue substātia suā viuendo luxuriose. Ex isto textu habet̄ q̄ quilibet q̄ peccat mortaliter perdit oia bona ⁊ merita q̄ cōgregauit. Vñ si q̄s haberet oia merita p̄phetarū apostolorū ⁊c. ⁊ si peccaret mortaliter: statim p̄deret oia illa ⁊ nihil remaneret sibi. Ex pctō aut̄ veniali non p̄dunt merita: sed p̄ditur feruor deuotionis. Sed pctm̄ mortale ad instar mortis oia mortificat q̄ nihil dimittit: s̄ in morte hō oia dimittit: etiā si esset dñs toti⁹ mundi: sic pctm̄ mortale aufert homini oia merita. Eccl̄. ix. Qui i vno peccauerit multa bona p̄det: qz nō solū p̄duntur vtutes p̄trarie: sed etiā oia alia Verbigratia. Si peccas p̄ supbiam nō credas solū p̄dere merita que acq̄siuisti p̄ humilitatem: sed etiam alia. Ratio qz oia merita i gratia dei fundātur qua perditā omnia merita perduntur quia destructio fundamento cadit totum edificium. Ideo Jac. ij. Quicumq̄ totaz legē

seruauerit offendat a sit in vno: fact⁹ est oim̄ reus: qz scissa radice arbor moritur idē de radice gratie. Quartus punctus dicit. Et abiit ⁊ adhesit vnciuū regionis illius: ⁊ misit illum in villam suā vt pasceret porcos. Hic ciuis est diabolus q̄ est ciuis ciuitatis inferni: ⁊ mittit pctōrem custodire porcos idest vitia ⁊ peccata que fetida sunt: ⁊ imunda vt porci: qz qui peccat mortaliter recipit diabolū in dñm: ⁊ si nō expresse: tamen de facto. Si dicat̄. Si seruus est diaboli: ergo perdit liberū arbitriū ⁊c. Respōsio q̄ nō perdit ipsum: sed tenet ligatum in se Verbigratia: fm̄ finem quem homo peccando intendit homo peccat de necessitate: non de necessitate absoluta: sed cōditionatayt si homo ponat in corde suo q̄ habeat honores tēporales necesse ē vt faciat plura peccata. s. necessitate cōditionata. Est sic intelligit̄ verbum xp̄i. Ne mundo ab scandalis: necesse est em̄ vt veniant scandala. Matth. xvij. Istomodo peccator dicitur seruus diaboli non necessitate absoluta sed volūtaria. ad Ro. vi. An nescitis qm̄ cui exhibitis vos seruos ad obediēdū serui estis ei⁹. Quintus dicit: ⁊ cepit egere. s. spūalib⁹ bonis ⁊ moriebat̄ fame. Si dicat̄ ego vi deo q̄ pctōres nō egēt: imo magis abundant ⁊c. Dico immo egēt ⁊ moriūtur fame: qz honores huius mundi nō satiat esurientes: immo faciūt magis esurire. Idē de diuitijs: qm̄ esuriēt nō satiat q̄stucunq̄ apit os ad ventū. Item quid sunt honores papales vel regales: ⁊ sic de alijs. Nisi vent⁹. De vento null⁹ potest satiarī. Ideo illi qui sitiūt dignitatē q̄n habēt illā quā desiderāt: statim desiderant aliam: qz nō est illis saturitas. Idem de esurie diuitiarū: qz nō trāseūt illo vbi est fames. s. in cor: sed in bursa. Itē gulosus semper famefcit anteq̄ comedit famefcit escas post p̄diū famefcit: añ p̄diū ⁊c. Itē luxuriosus famefcit qz delectationes carnales nō satiat. Sola gr̄a satiat hōiem: qui h̄z gratiam dei nō esurit nec sitit honores nec diuitias: nec delicias porcorū. iō xp̄s. Qui biberit ex aqua quā ego dabo ei: non sitiet in eternum. Ioan. iij. Patet auerſio peccatoris. Scōa ergo difficultas casus

Sabbato post Reminiscere.

legis xpi e de uersioe penitētis virtuo
sa in qua sunt alia quinq; notāda neces
saria in uersioe pctōis. Primū ibi. In
se reuersus Scōz q̄ti mercēnarij. Ter
tio. surgā z ibo ad patrē. Quarto pater
peccauit. Quinto fac me sicut vnum zc.
¶ Quātū ad primū ibo. Ille aut in se re
uersus. Ecce hic pcti cognitio: hoc e pri
mū opus necessariū uolenti redire ad deū
vt cognoscat pctā suā vbiq̄. q̄n religio
sus ad se reuersus di. O miser tot annis
sunt q̄ sum in religione z nō seruauī re
gulā. Hoc dicit postq̄ in se est reuersus
cognoscēdo pctā suā q̄n aut cogitat de
mūdo de delectatiōib; zc. Item de cleri
co ad se reuerso dicēte. O miser tot ānis
sunt q̄ suz sacerdos et vixi vt laic;. Idē
de laico dicente. O miser solo noīe sum
xpianus. Ecce quare dicit in se reuers;
q; h incipit bona vita. Idem vō postq̄
peccauit cū bersabea p luxuriā z occidit
vriā i se reuers; dixit. Miserere mei de;
sz magnā miāz tuā. Et iter alias rōnes
q̄s allegauit dixit. Ampli; laua me ab
iūqtate meaza pctō meo mūda me Qm
iniūqtatē zc. ps. l. Scdm ibi. Quāti mercē
narij in domo p̄ris mei abūdāt pani
bus: ego aut hic fame pereō Ecce h pec
cator; cōtritto. Quid valeret pctōz co
gnitio sine p̄ritiōe nihil: sz postq̄ pecca
tor cognoscit pctā z cogitat q̄ est filius
tā boni patris. s. xpi: z tā bone matris
scz ecclie: z quot seruitores sunt i domo
p̄ris q̄bus ip̄e puidet de gratia sua. Et
ego miser hic fame peo. ppter hoc di
xit Ezechias. Recogitabo tibi oēs an
nos meos in amaritudine aīe mee Esa.
xxxviii. Tertio surgaz z ibo ad patrem
meū. Ecce hic boni ppositi assumptio. s.
obediēdi z seruiēdi deo z non diabolo.
Modicū eī valet pctōz p̄ritio: nisi hō re
cipiat firmū ppositū nō redeūdi ad pctā
Iō p̄fessor dz petere a p̄ritēte. habet; vo
lūtātē z ppositū abstinēdi a pctis. si v̄t
nō: nō ē absoluēd;: g surge qui dormis z
exurge a mortuis: z illuminabit te xps.
ad Eph. v. Nota illūinabit te xps v̄bz
est trāsitiuū z actiuū. Nota q̄ xps de; il
lumiāt aliq̄s: sz nō illūinat eis: put ē da
tini casus: z dicit acq̄sitiōē z vtilitatez:
q; multi sunt illuminati ad vtilitatē alio
rū q̄ nō sunt illūinati ad vtilitatē ppriā.

Quarto dicit. Pater peccauit. Ecce hic
oris cōfessio: q; p̄ritio sola nō sufficit si
hō h; oportunitatē p̄ritēdi al; sufficeret
iō post p̄ritiōē necessaria est oris cōfes
sio: q; camera nō dz mūda quousq; imū
dicie p̄ciant; extra de camera. Idē de
camera p̄sciētie. i. Jo. i. Si confiteamur
pctā n̄ra: fidelis z iustus est de; vt remit
tat nobis pctā n̄ra: z emūdet nos ad inī
qtate n̄ra. Quinto fac me sicut vnum de
mercēnarijs tuis. Ecce h penitēte inī
ctio z acceptatio q̄n pctōz ad istar mercē
narij acceptat on; penitēte. No. quō cō
fessor dz esse discret; in dando peniten
tiā vt fm plagā pcti det medicinā peni
tēte. Sic si peccauit p supbia det sibi pe
nitētiā hūilis orōnis z deuote. Nota qd
ē deuota oratio Sic em̄ humiliat cor su
pbū. Si p auaritiā penitētia medicina
lis est elemosynal; restitutio. Si p luxu
riā ieiunia. Sz aliq̄ miseri cōfessores da
re nesciūt aliā penitētiā nisi missas: ad
istar medici de cepa rubea qd appone
bat cuilib; morbo. Cōfessor aut ē medi
cus aīe: iō dz dare medicinā fm plagaz
pcti. Eccl. iij. Iudiciū p̄ris. i. cōfessoris:
audite filij z sic facite vt salui sitis. Ter
ti; punct; principalis est remissio creato
ris copiosa. in q̄ sunt alia quinq; notan
da z ostēsiua diuine miē. Primū ibi. Et
occurrēs p̄ ei; amplexat; est eū. Scdm
ibi. Cito p̄ferte stolā primā z induite il
lū. Tertiu; ibi Date anulū i man; ei;: et
calciamēta in pedes ei;. Quartū ibi ad
ducite vitulū saginatū. Quintū ibi. Epu
lemur: q; hic fili; me;. Primo dicit q̄ oc
currēs pater filio ad eū p̄uertenti āple
xat; est eū. Ecce hic culpaz remissio. De
hoc dicit thema. Pater illi; miā mor; est
q. d. Tu merebaris furcā inferni: sz par
co tibi z remitto tibi oēs culpas. Ecce h
miā dei maxima. Similes aliq̄s occide
ret filios regis z peccaret cū regina: sed
post recognoscēs culpaz suā ventret ad
regē z peteret veniā: si res p̄ceret sibi et
amplexaret; euz z oscularet; eū reputare
tur fatuus. Maior peccata remittit chri
stus rex penitēti. qui dicitur misericors
quia quādo videt venire ad se peccato
rem penitēte de pctis statim occurrit ei
amplexās z osculās eum oēs culpas si
bi remittēdo. Eze. xviij. Si impius ege

fit penitentiā ab oibus pctis suis q̄ ope-
ratus est: feceritq; iudiciū et iusticiā: vi-
ta viuet et nō moriet. Om̄ iniquitatum
quas operatus est non recordabor. Se-
cundo dicit. Proferte stolā primā et in-
duite illū. Ecce hic pristinē gr̄e restitu-
tio. Ecce magna m̄ia x̄pi q̄ nō solū remit-
tit culpas: sed etiā restituit sibi gr̄az pri-
stinā: vestiēdo animā veste gratie qua
fuerat nudata. Ideo dicit ip̄emet. Mt̄. ij.
vulgo d̄r. i. vulgariter d̄r de meretri-
ce. Si dimiserit vir vxorem suā: et recedēs
ab eo duxerit vix alterū: nunquid reuer-
tetur ad eā vltra. Nunquid nō polluta erit
et cōtaminata mulier illa. Tu autē forni-
cata es cū amatorib; multis tñ reuerte-
re ad me dicit dñs et suscipiam te. Lupa-
naria sunt peccata mortalia. et qñ aīa est
inducta veste gr̄e pōt cantare et dicere.
Gaudēs gaudebo ī dño: et exultabit aīa
mea in deo meo. Qz induit me vestimē-
tis salutis. et indumēto iusticie circūde-
dit me: quasi sponsum decoratū corona.
Esa. lxi. Nota vestimētis salutis videre.
Nā vestimēta salutis sunt habitus vir-
tutū theologicāliū et moralīū siue cardi-
naliū: et septē dona spiritus sancti: om̄ia
illa restituit dñs penēti. Indumētū iusti-
cie est gratia diuina siue charitas habi-
malis. Tertio dicit. Date anulū in ma-
nu ei⁹. Ecce h̄ p̄cedentiū meritorū resti-
tutio. qz modicū esset restituere habitus
virtutū nisi etiā restitueret et merita q̄ p̄-
didit ex pctis: q̄ qdē merita sunt in du-
plici differentia. s. opationū exteriorum:
q̄ p̄ anulū signant: et affectionū interiorū
que p̄ calciāmēta intelligunt. Dicunt h̄
doctores theologie: qz bona opa factā in
gratis sunt vicia: s; qñ hō peccat morta-
liter: illa bona perdunt pctōri: et reserua-
tur in thesauro dei: et dicunt mortificata
S; qñ pctōr redit ad gr̄am sibi restituū-
tur: s; opa bona de gr̄e facta ī statu pec-
cati mortalis: mortua sunt et illa nō re-
stituūt qz nunq; fuerūt meritoria. Tñ in
statu pcti mortalis nō sunt dimittenda
bona opa: qz licet non sint meritoria glo-
rie: tñ valent ad oīa alia bona habenda
Mat. xv. Omni habenti. s. gratiā dabi-
tur. s. abundantia meritorum p̄ceden-
tū et abundabit. Si autē qui non habet
scz gr̄az: et quod videtur habere. s. bona

opera de genere auferet ab eo. Quarto
adducite vitulū saginatū. Ecce hic eucha-
ristie p̄munitio: ex quo de⁹ remittit culpas
penitenti: et relinquit sibi gratiam et meri-
ta: restat comedere vitulum saginatum:
scz corp⁹ x̄pi. Mat. xxvi. Accipite et mā-
ducate. hoc est corp⁹ meū. Quinto epu-
lari et gaudere oportebat. Ecce h̄ celen-
s curie cōgratulatio: qz magnū festum fit
in celo de vno peccatore ad dñm p̄ p̄nīaz
redeūte: qz angeli et sancti tripudiant et
gaudēt in michael ducit vnā chorēaz: aliā
gabriel: aliā abraham cō patriarchis et c.
Luc. xv. Gaudiū est angelis dei in celo
super vno peccatore penitentiā agente.
Jō dicit. Gaudere et letari opz. qz filius
meus frater tu⁹ hic mortuus fuerat et re-
uixit: perierat et inuenus est et c. patet
ergo misericordia creatoris copiosa er-
go pater illius misericordia motus est.
C. Dñica. iij. ī quadragesima. Sermo. j.

Fortis armat⁹

custodit atriu; suū. Luc. xi.
Juxta motiū thēmaticū in
presenti sermone intēdo p̄-
dicare de bello campali et gñali: qd̄ po-
pulus habet cum demonibus in isto sa-
cro tpe q̄dragesime. S; p̄rio salutē vir-
go maria et c. fortis armat⁹ et c. pro cuius
verbi declaratione et materie p̄dicā-
de introductione vos debetis cogitare
qz hoc sanctum temp⁹ quadragesime est
quasi qdā platea siue cāp⁹ belli in quo
fideles x̄piani faciunt bellū generale cō-
tra demones et contra tentatiōes eoz.
Et dico bellū generale qz h; p̄sone deu-
te: oī tpe vite sue sint ī bello q̄ demones:
paradicēdo eoz tētationib; et pctis: tñ il-
lud bellū ē singulare: siue p̄ticulare. Sed
mō ē bellū gñale toti⁹ ppli x̄piani. Jō si-
cut milites qñ intrāt bellū animant et cō-
fortant dicēdo. Siuis fortes et c. Sic sa-
cra scriptura p̄fortans nos dicit. Cōfor-
tamini in dño et in potentia virtutis eius
et idūte vos armaturā dei: vt possitis sta-
re aduersus insidias diaboli: qm̄ non est
nobis colluctatio aduersus carnē et san-
guinē: s; aduersus p̄ncipes et ptātes: ad-
uersus mūdi rectores tenebrarū harū: q̄
spūalia nequitiē in celestib;. Propterea
accipite armaturā dei vt possitis resiste

Dominica Oculi.

re in die malo et in omnibus perfectis sta-
 re. Ephe. vi. Nota quomodo principes te-
 nebrarum sunt potentes maligni et de-
 ceptivi: Ideo sancta mater ecclesia ar-
 mat nos de tribus armis valde nobis ne-
 cessariis in hoc plio. Primo de scuto ad
 custodiendum corpus: quod in hoc plio sa-
 gitte currunt hinc inde. Hoc scutum est ie-
 iunium corporale quod custodit totum cor-
 pus. Hoc scuto armavit nos sancta ma-
 ter ecclesia dominica prima. xl. Exemplo
 christi qui ieiunavit etc. Auctoritas. Scuto
 circumdabit te veritas eius in pio. xc. Se-
 cundo armavit nos in capite pileo fer-
 reo siue galea que est oratio spiritualis que co-
 nstitit in capite principaliter. dominica secunda
 xl. exemplo orationis chananee. In sancto
 euangelio hodie armat nos armis in-
 ualuis. scilicet lancea que est confessio sacramen-
 talis qua demones vulnerantur. Hac lan-
 cea nos armat exemplo huius mundi de quo
 loquit euangelium. cuius lingua tenebatur
 a demone ligata: sed christus soluit eam. Erat
 iesus eiciens demonium et illud erat mu-
 tum. scilicet effectiue: et cum eiecisset demonium lo-
 cutus est mutus. Ecce ordinatio matris
 ecclesie facta. scilicet armis de ieiunio corporali:
 de oratione spirituali: de professione sacramen-
 tali. Hoc modo populus christianus optime arma-
 tus intrat plium capitale: et potest bene custodi-
 re suam plateam. scilicet sanctam quadragesimam. Hoc
 dicit thema propositum. Fortis armatus. scilicet
 populus christianus custodit atrium suum. Cogi-
 tanti mihi quomodo possem vobis hoc bellum
 declarare. occurrit mihi motiuum. Uege-
 rij de re militari: qui dicit quod in bello regali
 bene ordinato et regulato sunt septem
 differentie pugnantium. scilicet exploratores: ba-
 listarii: tubicines: vexilliferi: equestres:
 pedestres: et vectores. Omnes istas differen-
 tias pugnantium inuenio in bello populi christia-
 ni. Cuius caput et rex est christus contra demones: qui
 rex est lucifer. Ideo modo quando declarabo di-
 ctas septem differentias: quilibet videat de
 se in quo gradu seu differentia est: quod nisi
 sit in aliquo istarum septem differentiarum non est
 de parte regis christi: sed est de parte regis demo-
 ni. scilicet luciferi: id est auiseta etc. Prima differen-
 tia pugnantium que est in bello regali est illo-
 rum qui dicuntur exploratores qui equant
 velociter: isti discooperiunt cogitationes
 seu insidias inimicorum currendo et discursu-
 rando montes: colles: valles: et torrentes ad
 videndum si est ibi aliquo tela siue cogitatio
 inimicorum. Etiam in bello regis christi sunt cur-
 sores et exploratores. Hi sunt persone con-
 templatiue que spiritu discurrunt montes et tem-
 plo celum empireum: gloriam dei: ordinatio-
 nes angelorum beatitudinem quam deus permittit
 suis: et sic inflamantur ad bellandum. Deinde
 descendunt ad torrentem inferni: et templando
 penam damnatorum: duram: asperam: et eternam.
 Deinde discurrunt ad caput mundi et tem-
 plando creationem et principium mundi: quod de-
 de nihilo cuncta creauit. et sic attendunt
 diuinam potentiam. Deinde discurrunt usque ad
 finem mundi et templando finem mundi: diem iudi-
 cij terribilem et diuinam iusticiam. Deinde di-
 scurrunt ad dextrum et templando prosperita-
 tes huius mundi: et videt quod non sunt nisi fu-
 nes et laquei: et ideo ipsas despiciunt. Deinde
 ad sinistrum aduersitates huius mundi pa-
 tienter sustinendo: considerando quod sunt meri-
 torie si sumatur patienter. Deinde et templando
 diuinam prouidentiam qualem totum mundum
 gubernat et regit et prouidet omnibus creaturis.
 Deinde et templando motus et rationis demo-
 ni quando diabolus facit et capit lictos per sup-
 biam: diuites per auariciam: pauperes per impa-
 tientiam etc. Qui in isto sancto tempore sic et tem-
 plantur sunt in primo gradu seu differentia pu-
 gnantium de quibus dicit propheta. Qui sperant
 in domino mutabunt fortitudinem assumunt pena-
 nas sicut aquile: currunt et non laborabunt am-
 bulabunt et non deficient. Esa. xl. Nota quod
 sperant in domino. scilicet et templatiui magis sperant
 in domino quam in alio quocumque: mutabunt fortitu-
 dinem: quod et templatiui fortitudinem corporalem
 mutant in fortitudinem spirituale: quod christo sunt
 debiliores corporis melius et templantur: sic
 mutatur fortitudo corporalis in fortitudi-
 nem spiritus. Tertio assumunt penas sicut aquile
 que volat altius ceteris auibus. Due penas
 sunt lectio et auditio. quando legendo et audiendo
 persona venit ad et templandum. istis penas
 spiritus eleuat in celum: et descendit ad in-
 fernum. Quarto dicit current et non labo-
 rabunt: current in capite mundi usque ad fi-
 nem et templando initium et finem mundi. Quin-
 to dicit ambulabunt et non deficient. secundo de
 multis que ambulat per mundum corporaliter pe-
 grinando que deficient grauer peccando.
 Sed que ambulat spiritu non deficient. Nota quod
 homines aliqui vadunt ad peregrinationes boni

et redeunt mali: et multe virgines vadunt ad sanctum iacobum qui redeunt meretrices: ut patuit in anno iudileo de euntibus romam et dormientibus in paleis. Item de duabus viduis valentie euntibus ad sanctum iacobum. Sed qui ambulat spiritu eundo bethleem contemplanando partum virginis deinde hierusalensem non deficient peccando. Isto modo eadem die ire potestis romam: hierusalensem: et ad sanctum iacobum. Item apostolus concordans cum propheta dicit. Spiritu ambulate: non corpore: et desideria carnis non perficietis. ad Gal. v. Multum noceret personis deuotis ire corporaliter. Secundo gradus vel differentia pugnantium in bello regis sunt balistarii qui sunt necessarii ad damnificandum inimicos: ut ait Uegenus de re militari antequam se misceant. Sic in bello christi et populi christiani balistarii sagittantes sunt actiui in operibus misericordie. Nam quodlibet operum misericordie est sagitta venenata que vulnerat hostem crudeliter: ideo qui modo facit elemosynas sagittat diabolus crudeliter. Nota quod in balista sunt tria. scilicet lignum rectum: arcus: et chorda. Sic hec tria sunt necessaria in elemosyna si debeat esse meritoria. Primum lignum rectum. id est intentio recta: ut scilicet elemosyna fiat propter honorem dei et consolationem proximi et non propter vanam gloriam. item christus dixit. Te autem faciente elemosynam nesciat sinistra tua. id est intentio vanae glorie vel hypocrisis: quid faciat dextera tua. id est intentio recta. Mat. vi. Secundo necessarius est arcus curuus. id est passio cordis erga proximum pauperem: sic cogitando. Iste est pauper: ego sum dives: ego sum indutus: iste nudus: ego sum sanus: iste infirmus: ego habeo domum iste non habet: et sic cogitando miseras pauperum et dicendo: ita posset mihi accidere. cor inclinatur ad compatendum et ad dandum: vnde in elemosyna non requiritur solum recta intentio: sed etiam cordis compassio. ita faciebat ille sanctus Job. xxx. Flebam quondam super eo qui afflictus erat et compatiebamur anima mea pauperi. Chorda vero qua sagitta impellitur est preceptum dei de misericordia dei. Misericordiam volo et non sacrificium. Mat. ix. et Osee. vi. Contra hoc faciunt multi usurarii: qui magis volunt sacrificium scilicet capellarum et ceterum misericordiarum scilicet restitutionis et elemosynarum. De quo item dicit oppositum. Misericordiam volo et non sacrificium. Et in balistarie vide cui das elemosynam non

ribaldis: non histrionibus: sed indigentibus. Talis sagitta elemosyne vulnerat diabolum. Dauid. Sagitte potentis: id est diuitis acute: que penetrat omnia arma diaboli: cum carbonibus desolatorijs: id est ardentibus dando elemosynam. Et diabolus clamat dicens. Meum mihi. ps. cxix. Tertia differentia pugnantium in bello regis sunt tubicines. Num. x. legitur quod deus precepit moysi quod quando populus intraret bellum quod faceret duas tubas argenteas ductiles: quibus conuocare posset multitudinem: que necessarie sunt in bello. Ratio: quia multum mouent corda et sanguinem hominum et equorum et animant ad prelium: Sic in bello regis christi et populi christiani tubicines sunt predicatorum. scilicet omnes illi qui habent officium predicandi. Nota quod tempore moysi homines armorum erant. vi. c. milia. et deus fecit solum facere duas tubas: quia predicatorum debent solum habere duas tubas: scilicet nouum et vetus testamentum: et argenteas propter puritatem predicationis: quia non debet fieri intentio praua. De. Eloquia domini eloquia casta: argentum igne examinatum et cetera. Nota quod tuba est diuisa per partes diuersas vel distinctiones: et etiam partes sunt coniuncte et colligate diuersimode: sic predicatio debet esse non homilia quia non faceret ita gratum sonum: sed debet esse diuisa per partes distinctionis coniunctas et colligatas in bona ordinatione. ideo dauid. ps. lxxv. in persona predicatorum dicebat deo reddam tibi vota mea que distinxerunt labia mea. Nota sunt studia sancta que gratis debent reddi. Secundo tuba in precio est stricta in ore: et in fine lata seu ampla. Sic predicator debet se restringere quantum ad materiam: ut sit oibus utilis dimissis his que impediunt predicationem: sed ampla et lata debet esse predicatio quia totus populus est faciendus. ideo dicit scriptura sacra predicatori. Bibe aquam de cisterna tua et flueta putei tui deriuent fontes tui foras et in plateis aquas tuas diuide. Prover. v. Cisterna dei scriptura veteris testamenti continens in se aquam mortuam: quia non dat vitam. flueta putei sunt scriptura noui testamenti. Tertio tuba non debet tangi solo ore: sed etiam manibus. Sic predicator quod alijs predicat ore ipse manibus tangat. id est ope faciat. Si predicat alijs virtutem humilitatis

Dominica Ocult.

ratis: q̄ ipse nō sit supb⁹. Si mīam z li-
 beralitatē: q̄ ipse nō sit auar⁹. Si castita-
 tē: q̄ ipse nō sit luxuriosus zc. Ita facie-
 bat ille magn⁹ p̄dicator ap̄ls paul⁹ q̄n
 dixit. Nō audeo aliqd loq̄i eoꝝ q̄ per me
 nō efficit x̄ps in v̄bo z factis. ad Ro. xv.
 Cuilibet ergo p̄dicatori dicit dñs. Clam-
ma ne cesses: q̄si tuba exaltavocē suā. an-
nūcia populo meo scelera eoꝝ z domui
iacob pctā eoꝝ. Esa. lviij. Quarta diffe-
 rentia pugnatoꝝ sunt vexilliferi: q̄ sunt
 necessarij vt q̄libet sciat vbi sit capitane⁹
 su⁹. Ideo Nume. ij. p̄cepit de⁹ q̄ essent
 tot vexilla quot erant capitanei q̄n ibāt
 ad bellū. Sic in bello regis x̄pi et popu-
 li x̄piani vexilliferi sunt penitentes z ab-
 stinentiā facientes. Vexillū x̄pi est peni-
 tētia: quod habuit in tota vita sua intā-
 tum q̄ reputabat a iudeis. l. annoꝝ cuz
 non haberet nisi. xxxij. p̄pter peniten-
 tiam. Joānis. viij. Ideo q̄ modo dimit-
 tunt vanitates ornamentoꝝ caudaz et
 manicarū: q̄d est vexillū diaboli z vadūt
 humilr tales portant vexillū x̄pi. Quili-
 bet tal⁹ pōt dicere cuz ap̄lo. Ego stigma-
 ta domini iesu x̄pi in corpe meo porto.
 Gal. vi. Hoc signū petebat d̄d di. fac
 me cū signū in bonū vt videāt q̄ oderunt
 me z pfundant: q̄m tu dñe adiuvisti me
 et pfolat⁹ es me. ps. lxxxv. Nota signū. s.
 humilitatis: qz ego fui supbus: z sic de
 alijs. Nota ḡ mulieres se ornātes q̄ po-
 nunt sibi signū diaboli. D̄d. Posuerūt si-
 gna sua. s. diaboli signa. z nō cognouerūt
 scz nūc q̄ essent signa diaboli: sicut i exi-
 tu supple cognoscēt q̄n aīa eribit de cor-
 pore: qz tūc oēs ille vanitates appare-
 būt in facie aīe. Idē dimitatis ip̄as mo-
 do z tenete pfiliū ap̄li. ij. Cor. iiij. Semp
 mortificationē iesu x̄pi in corpe n̄ro cir-
 cūferētes vt z vita iesu manifestet̄ i cor-
 porib⁹ n̄ris. Quia differentia pugnato-
 rū sunt eq̄stres. s. hōiem equoꝝ p trans-
 uersum ad dissipandū plū inimicoꝝ ve-
 nientū totalr cōpacte. Sic in bello x̄pi
 in inuicē p̄pacti milites sunt ḡgines. Rō
 qz sicut se hz miles ad equū sic se hz spi-
 rit⁹ vel aīa erga corp⁹: qz spūs est miles
 cui⁹ corp⁹ est equ⁹. Auctoritas. Equi eo-
 rum. i. hōiz: caro z nō spūs. Esa. xxxi. Si-
 cut ḡ militib⁹ q̄ bñ volūt regere equoz
 suū sunt duo necessarij. s. frenū z calca-

ria: ita hō q̄ bñvult regere corp⁹ suū idē
 get freno. s. abstinētie cibi z pot⁹: p̄pter
 ea adhuc abstinemus mō ieiunādo zc.
 Equis frena in ora mittim⁹ ad p̄sentien-
 dū nobis: z oē corp⁹ illoꝝ circūferim⁹.
 Jac. ij. z loquit̄ de corpib⁹: qz ap̄li non
 ibant eq̄tando. Calcaria sunt amor sal-
 nationis de pede dextro: z timor dāna-
 tionis de pede sinistro. Idē si equ⁹. i. cor-
 pus sit nimis piger ad bñ opandū d̄z p̄si-
 gi calcari dextro: dicendo. Si mō facis
 zc. desces in gl̄ia. vel sinistro dicēdo. Si
 non facis p̄niam in hoc mūdo: facies in
 inferno. Qui timetis dñm credite illi: et
 nō euacuabit̄ merces v̄sa. Ecce de sini-
 stro pede ibidē. Qui timet̄ dñm diligite
 illū. Ecce de pede dextro. Eccl. ij. Per-
 sone ergo ḡgines vadūt eq̄tādo: quia
 nunq̄ ceciderūt de equo corpis p̄ luxu-
 riā in immūdiā volūtariā. S̄z paucas
 ḡgines hz x̄ps in suo bello. Vbi est reli-
 giosus virgo vel sacerdos zc. Nota de
 diabolo dicente se non exitur de corpe
 cuiusdā nisi dicerent̄ tres misse a tribus
 p̄sbiter⁹ ḡginib⁹. Apo. ij. Habes pauca
 noīa i sardis: q̄d interpretat̄ pulchritudo
 p̄ncipat⁹. Nota tres sunt grad⁹ pulchri-
 tudinis. Prim⁹ est castitas p̄ngalis. Se-
 cūdus p̄tinētia vidualis. Terti⁹ puritas
 ḡginalis. Beda. Bona z castitas p̄nga-
 lis: melior p̄tinētia vidualis: optia puri-
 tas ḡginalis. Idē x̄ps plāgēdo dicit. Ha-
 bes pauca noīa in sardis. i. pulchritudi-
 ne p̄ncipat⁹. Apoc. xix. Uidi celū aptū z
 ecce equ⁹ alb⁹: z q̄ sedebat sup eū voca-
 bat̄ fidelis z verax: et cū iusticia iudicat
 z pugnat. Oculi aut̄ ei⁹ sicut flāma ignis:
 z in capite ei⁹ diademata multa habēs
 nomē scriptū q̄d nemo nouit nisi ip̄ez ve-
 stit⁹ erat veste aspsa sanguine: z vocaba-
 tur nomē ei⁹ ḡbū dei. Et exercit⁹ q̄ sunt
 in celo sequebant̄ eū in equis albis: ve-
 stiti bissino albo z mūdo: z de ore ei⁹ p̄ce-
 dit gladi⁹ ab vtraq̄ pte acut⁹ z in ipso p̄-
 cutiat gētes zc. Tpe carnali ē celū clau-
 sum p̄pter pctā: sed mō aperit̄ p̄pter pe-
 nitētiā. Et ecce equ⁹ alb⁹. i. corpus x̄pi.
 Nota fidelis. s. p̄plens q̄d p̄mittit z ve-
 rax attēdēs q̄d minat̄. z exercit⁹. i. ecclia
 sequebat̄ eū. Sexta differentia pugnato-
 rum sunt pedestres: qui vadunt cū ma-
 gno labore cum scuto z lancea. Sic etiā

in bello xpi z ppli xpiani: pedestres sūt persone p̄tinētes q̄ ceciderūt de equo: qz perdita virginitas non pōt recuperari. Ideo oportet ire pedestrem. Secus de bello regali qn miles cadit de equo potest iterum equitare zc. Sed xps nunq̄ fecit nec faciet: imo nec pōt facere qz implicat p̄traditionē. s. qd̄ gustauerit zc. z q̄ virgo q̄ fuit corrupta nō fuerit corrupta vt dicit sc̄tus Tho. i. parte. q. xxv. art. iij. Addit tñ idē sc̄tus Tho. in eodez articulo in solutiōe ad tertiu: q̄ oēm corruptionē mentis z corporis deus auferre pōt a muliere corrupta. Hoc tñ ab eo remoueri nō poterit qd̄ corrupta fuerit qd̄ z p̄ beatū Hieronymū cōfirmat q̄ dicit q̄ cū deus oīa possit: non potest facere de corrupta non corruptam. i. qd̄ corrupta nō fuerit: quare z si ignoscat penitenti tamē nō vult coronare corruptam. ergo q̄ cadit de quo faciat bellum pedestre faciendo penitētiam. iuxta illud ad Ephe. Accipite armaturā dei. s. penitentiā: vt possitis resistere in die malo: et in oībus p̄fecte stare. State ergo succincti lumbos vestros in veritate z induti loricas iustitie: z calciati pedes in p̄paratio nem euangelij pacis. In oībus sumētes scutū fidei in quo possitis oīa tela neq̄ssimi ignea extinguere zc. Nota h̄ quo cōiugati debēt viuere faciēdo sibi fidelitatem nutriēdo p̄les: z quo vidue que nullū habent impedimentū quin possent facere penitentiā. Septima differētia pugnatōz est illorū qui sunt vectores q̄ portāt victualia arma z medicinas. Sic in bello xpi vectores sunt p̄lati ecclesie z ecclesiastici qui habent curā animarū: q̄ portant arma. Ideo si aliquis in bello perdit scutū ieiunij: ecclesiastici debent sibi dare scutū animādo ipsum ad ieiunandum verbo z exemplo. Idē de pileo ferreo orationis z de lancea confessionis. Item portant medicinas sacramentorū vñ vulnerato ex supbia apponāt stupaz humilitatis. Idem de alijs: reuertimini ad plū. Itē portant victualia. s. cibum z potū. s. corp⁹ z sanguinē xpi: z dāt debilibus z p̄fessis. Quib⁹ dicit xps. Pascite eū q̄ i vobis est gregē dei. i. Pet. v. Ecce quare dicit thema. Fortis armat⁹ s. ppl⁹ xpian⁹ custodit atriū suū. s. bonā

vitā z p̄niam. Et isto modo faciēdo habebitis coronā in paradiso. Ecce ergo bellū nostrū ordinatū: z quo poterimus cōfidere de victoria. Deo gratias.

¶ Dñica. iij. quadragesime. Sermo. ij.

Et tollens vocem quedā mulier de turba Luce. xj. Verbū istud ad literā intelligit de quadā muliere deuota xpo iesu. Sed ego volo alr declarare v̄bū istud: faciaz duos tractatus. Primus. s. q̄ est vox ista qua mulier leuauit. Sc̄s quo leuauit vocē istā. Ista mulier est ecclesia. Et probo per rationem: quia omnia naturalia que h̄ mulier habet ecclesia: videlicet concipere: parere: lactare zc. Primo habet officiū cōcipiendi pueros de sponso suo qui est iesus xps. Et q̄s est v̄ter ecclesie est fons baptismat⁹. Et sic cōcipit in vtero z ex eo nascitur. Secunduz officiuz est nutrire. Ecclesia nutrit xpianos. Unde paulus in p̄sona ecclesie. Tanq̄ paruulis in xpo lac vobis potū dedit nō escam. i. Cor. iij. Sancta mater ecclesia habet duas māmillas: dextera est nouū testm̄: sinistra est antiquum: z cū istis nutrit xpianos bonos doctrinis. Secunduz tractatus quo hec mulier leuauit vocē. Dico q̄ hoc fecit in collatione sacramentorum. Nam in quolibet sacramēto ecclesie est necessaria vox verbalis: alr non esset sacramētū. De hoc habemus p̄phetiā. ps. xxvij. Vox domini super aquas zc. vbi ponit septē vicibus vox domini. Ubi notat septē sacramēta ecclesiastica.

Primū est baptism⁹: vox domini super aquas.

Secundū est confirmatio: vox domini in virtute.

Tertuz est eucharistia: vox domini in magnificentia.

Quartum est penitentia: vox domini confringētis cedros.

Quintum est matrimoniū: vox domini intercidētis flammam zc.

Sextū est extrema vinctio: vox domini p̄cutientis desertū zc.

Septimū est ordo: vox dñi p̄parātis ceruos zc. Ecce septē sacramēta.

Dominica Oculti

Sicut enim in xpo sunt vrbu patris eter-
 nu3: et materia corpis: sic in qlibet sacro
 sut duo: vrbu. s. et materia. vñ Aug. Acce-
 dit vrbu ad elementu et fit sacm. Vñ da-
 uid dicebat q vox dñi dz venire sup aqs
 et itex in magnificetia etc. Prima vox est
 Vos dñi sup aquas: ecce baptismus. vox
 dñi est forma. s. ego baptizo te i noie pa-
 tris et filij etc. Nec aliqd diminuendū neq
 addendū nec mutandū est voci q de celo
 et a xpo portata est. Ergo mulieres q ba-
 ptizāt bn attendere debēt: qz periculū est.
 Nota exēplū de quodā magro in theo-
 logia: q cū pdicasset et descēdisset de ca-
 thedra. venit quadā mulier ad eū et ac-
 cepit manū: et illi osculādo dicebat. Be-
 nedicta dies i qua baptizavi vos i noie
 scē trinitatis et beate marie et oim ange-
 lorum. O dixit ille magister: ego nō sum
 baptizatus et fecit se baptizari. Ideo nō
 mutetis vocē istā quā docuit suos disci-
 pulos xps dicēs. Eūtes in mūdū vniuer-
 sum: docete oēs gētes baptizantes eos
 in noie patris et filij et spūs sancti. Matt.
 vlti. Nota quare dicit. Vox dñi sup aqs
 et nō dicit ante aqs nec post aquas. Attē-
 dāt hic p̄sbyteri qd vox sit sup aquas: vi-
 delicet q nō pferāt vocē verborū forme
 anteq̄ infundat aqua s3 simul pferēdo
 vba sacramentalia aqua dz infundi vel
 baptizandus immergi: qz si pmo dicant
 vba et post infundat aqua: tūc erit vox
 dñi ante aquas. Et ecōuerso. si pmo in-
 fundat aqua et post dicant vba: tūc erit
 vox dñi post aquas. Tñ est verū sacm
 si p̄s vel posterius fiat s3 tm̄ posset tar-
 dari vel anticipari q nihil valeret: quia
 vba et aqua debēt esse simul iuncta. Vñ
 sicut si aia hoīs sit ab vna pte et corpus
 ab alia nō est homo. Ita si dicant vba
 baptismi ante vel post est periculū. Iō
 materia. s. aqua et forma. s. verba debent
 iungi vt sit virus baptismus. vnde xps
 Joā. iij. Nisi qs renat⁹ fuerit ex aqua et
 spiritu etc. nō dicit ex aquis vox dñi sup
 aquas in plurali. Nam certū est qd ba-
 ptismus non pōt dari nisi in vna specie
 aque. s. naturali qz nō pōt dari in aqua
 artificiali: sicut in aqua ardēti vel rosa-
 cea quare ergo dicit hic sup aquas. Itē
 forma nō est nisi vna: ergo nec materia.
 Unde. Confiteor vñū baptismā. Rñlio.

Due sunt rōnes. Una est lralis: alia mo-
 ralis. Litteralis est: qz fuerūt aliqui he-
 retici q dixerunt q baptismus nō vale-
 bat nisi in aqua fluiui iordanis. Iō da-
 uid ad ostēdendū q nō solū in aqs flu-
 minis pōt fieri baptismus: s3 etiā in oi-
 bus aquis naturalib⁹: dicit aquas i plu-
 rali. Cui cōcordat Beda dicens. Venit
 xps ad aquas vt tactu sue mundissime
 carnis virtutē regenerationis tribueret
 aquis olbus. s. aquis naturalib⁹. Scda
 rō quare dicit super aquas multas: qz
 sunt ibi. s. i baptismo septē rui maiores
 q̄ aque de toto mūdo: que sunt septē do-
 na spiritus sancti. Nota dona: et his lau-
 tur aia: et aqua naturalis lauat exteri⁹.
 Ideo dauid ad declarādū istas aquas
 dicit. Vox dñi sup aquas. i. dona spūs
 sancti. Scdo dicit. Vox dñi in virtute.
 Ecce sacm cōfirmationis et nō pōt dari
 nisi per ep̄m. Ideo est q̄stio in iure et in
 theologia. Utrū papa posset dare auto-
 ritatē simplici sacerdoti ad ministrandū
 istud sacramentū: et cōcordant q nō nisi
 ep̄s. Vos istius sacramēti est qn ep̄s di-
 cit. Consigno te signo sancte crucis: cō-
 firmo te chrysmate salutis: in noie p̄ris
 et filij et spūs sancti amē. Ideo dicit. Vox
 dñi in virtute qz istud sacramentū cōfir-
 mationis continet quinq̄ virtutes. Pri-
 ma est qd confirmatus sit fortis in fide.
 Unde tpe antixpi: simpliciter baptizati
 et nō cōfirmati cadēt abnegādo fidē xpi:
 cōfirmati vero stabūt firmi et stabiles cō-
 tra antixpm pugnādo dicendo antixpo:
 vade ribalde volo tenere firmā fidē xpi.
 Istā cōstantiā nō habebūt nō p̄firmati.
 Scda virt⁹ hui⁹ sacri est q dat grāz dei
 nō fictē venientib⁹ et non obstinatis et si
 recipiat hoc sacm in grā augmētāt re-
 cipiēdo: et si nō h3 nouiter sibi datur in
 remissionē pctōz. Tertia virtus qz dat
 vñū signū qd est indelebile: et vocat cha-
 racter: qui indebiliter in anima manet.
 Quarta virt⁹ est: qz cōfirmat⁹ erit in al-
 tiori honore in paradiso q̄ nō p̄firmat⁹.
 Sicut in curia regis magis honorantur
 milites q̄ rutheri sic in curia regis xpi
 magis honorant p̄firmati q̄ alij. Et iō
 existētes in paradiso dicēt. O ille est cō-
 firmat⁹ et nō ille: et hoc cognoscēt i signo.
 Sicut em̄ miles cognoscitur p̄ aliqd si-

gnū ab alijs nō militibet: nō cōfirmati a nō pfirmati. Quinta v̄tus: qz h̄z duas coronas: baptizati v̄o tm̄ vnā. Ecce vox dñi in virtute. Et de ista v̄tute dicit sapiēs. Hec est virtus dei q̄ vocat magna. Ideo si nō estis cōfirmati: faciatis vos pfirmari: et habebit̄ supradictos quinqz effectus. Et de isto loquit̄ Jo. apoc. vii. Vidi alterū angelū ascendente ab ortu solis habentē signū dei viui: et clamauit voce magna quattuor angelis qb̄ datū est nocere terre et mari di. Nolite nocere terre et mari neqz arboribus quoadusqz signem⁹ seruos dei nr̄i in frōtib⁹ eorum et c. Nota alterū angelū nō simplr̄ dicit angelū: et hic ep̄s d̄r̄ alter angelus qz notat similitudinē vt bonus frater p̄dicator d̄r̄ alter dñicus: sic bonus ep̄s tenēs vitā angelicā d̄r̄ alter angelus. Et sequit̄ habētē signū dei viui: qz ep̄i debēt signare populū dei per loca vbi transeūt: sed signanter portant signū dei viui in pfirmatiōe. Ideo dicit signem⁹ seruos dei in frontib⁹ eorū. Nota in frontib⁹ in plurali: qz ep̄s signat extra: et spūsc̄tus signat intra in aia. Ideo non dicit signabo: sed signem⁹. Tertia vox est. Vox dñi in magnificentia. Ecce sacramētū altaris. vox dñi est forma p̄secratiōis. Nota modū quē d̄z tenere sacerdos qñ vult consecrare: d̄z enim tenere hostiaz bassaz duplici ratione. Prima ne gētes adorēt ante cōsecrationem: qz sic essent idolatre. Sc̄da qz fm̄ cōmunē opinionē xp̄s fuit crucifixus in terra plana. Nota in magnificentia qz lz fuerit magnificentia in incarnatione ad verbū v̄ginis qñ dicit. Ecce ancilla dñi et c. fili⁹ dei descēdit in vterū suū maius tm̄ qd̄ deus fecit siue qd̄ faciet est qz deus homo factus est p̄fectionē dās suis operibus. Dic similitudinē de forma spherica q̄ nō ē p̄fecta quom̄qz finis iungatur principio. Sic cū hō fuit vnit⁹ deo suo principio: tūc hō fuit de⁹: et deus hō et tunc ibi p̄fecta sūt opa. Sic imo excellentior ē magnificentia i p̄secratiōe i plurib⁹ q̄ in incarnatione. p̄lo sicut ad verbū virginis celū se aperuit: et fili⁹ dei descēdit in virginis vētrē: sic ad vocē sacerdotis aperit̄ celū: et filius dei venit i hostiā. vñ Greg. in quarto dialogorū: et habet̄ de p̄se. di. ij. Quid sit sanguis. vers.

Quis. vbi sic d̄r̄. Quis em̄ fidelū dubiū habere possit in ipsa immolatiōis hora: ad sacerdotis vocē celos aperiri atqz in illo iesu xp̄i mysterio angelicos choros adesse: et sūma imis sociari vnūqz ex invisibilibus atqz visibilib⁹ fieri. Sed qz habemus lippos oculos ex peccatis nō videm⁹ angelos cū xp̄o existētes in altari lz multi sc̄ti eos viderūt. Dic cui⁹ vite d̄z esse sacerdos: vt habet̄ extra de vi. et ho. cleri. in multis capitulis. Sc̄da excellentia qz filius dei descēdit in vtero virginis solus: lz in altare nō. Itē v̄go semel aperuit celū clauē lingue: lz sacerdos in qualibet missa. Itē in lingua v̄ginis ad instar clauis fecit octo reuolutiōes. s. dicendo octo v̄ba anteqz deus descēdit in vterū suū: lz sacerdos facit tm̄ qnqz. Itē in vterū v̄ginis descēdit mortalis et passibilis: lz i hostiā p̄positū. De ista excellentia dicit d̄s. Cōfessio et magnificentia op⁹ ei⁹ et iusticia eius manet et c. De moriā fecit mirabilium suorū misericors et miserator dñs: esc̄az dedit timentibus se. ps. cx. Nota ad l̄raz loquit̄ de isto sacramētō. Nota confessio. I. sacramentalis: d̄z p̄ire insignificētia: idest sacramētuz vel idānationē aie sue celebrat si est sibi cōsciū alicuius pcti mortalis: et copia assit p̄fessoris: de quo vide sanctū Tho. et alios doctores in. iiii. dist. xvij. Nota esc̄ā dedit dñs timentib⁹ se: scilz nomē suū. No. memoriā fecit mirabiliū suorū qz ē mirabile qd̄ fecit de⁹ et qd̄ faciet et c. Quarta est vox dñi p̄fringētis cedros. Ecce sacm̄ penitētē de mōte altissimo libani. qz cedri sunt peccata facta i altisimo mōte supbie: qz oia pctā reducūtur ad mōtē supbie. vnde auaricia est superbia. s. nolle obedir̄ ordinatiōi dei et ecclie nō cōfiteri nec satisfacere: et sic de alijs. Itē dedit et ordinauit regulā quō debemus nos regere i diuitijs. de bono iure recipe necessitatē: et nō supfluitatē: iniusta restituere. S̄z auar⁹ nō vult se humiliare et p̄formare huic ordinatiōi. S̄z dicit. O ego essem paup si darē amore dei et restituerē iniuste acq̄sita vel retēta. ego nō faciā. Ecce quō restitit ordinatiōi diuine. Ideo auaricia radicata est in monte libani. i. supbie: qz supbia est nō velle se hūiliare ad faciendū voluntatez dei.

Dominica Oculi.

Idē de luxuria. Jam deus dedit regulā quō gētes debēt vti illo ope. s. in matrimonio tñ sed dicit luxuriosus: quare ē nō extra matrimoniū possuz vti actu illo. Ecce quō non vult subisci voluntati diuine. Ideo luxuria est radicata in monte supbie. Idē de alijs peccatis. vñ. In initium oīs peccati est supbia. Eccli. x. Sequit̄. Qui tenuerit illā adimplebit̄ maledictis: qz maledicti sunt a deo z subuertēt eū in finē. De isto sacramēto pnie dicit. Vox dñi cōfringētis cedros pctōru z mortaliū q̄tū ad culpas qñ cōfessor absoluit dicēs. Absoluo te a pctis tunc cōfringit cedros pctōz: nisi malicia peccatoris obstet. Et cōcordat apls heb. iij. dicēs. Uiuus est sermo dei z efficax z penetrabilior omni gladio ācipiti ptingēs vsqz ad diuisionē aīe z spūs. Nullus hō cū oībus gladijs hui⁹ mūdi posset scindere vnū cedrū pcti mortalis sed vbum dei. i. absolutio sacramētalis: ego te absoluo a pctis tuis. Quinta vox est. vox dñi intercidētis flāmā ignis. Ecce sacramētū m̄rimoniū. Nota quō ex quo adā peccauit quilibet hz intus vnā bursam ignitā q̄ dī cōcupiscibilitas vel mala inclinatio. q̄ est ignis luxurie. Iste ignis nō flāmescit quousqz hō fuerit pfectus z tūc tentat̄ de luxuria. Mirū: qz aqua baptisimi extinguit ignē inferni: sed nō pōt extinguere ignē luxurie in hoīe. O tā fortis ignis nec vnq̄ extictus fuit nisi in xpō z in beata virgine totaliter. De quo dicit scriptura. Job. xxxj. Ignis est vsqz ad pditionē deuorās: z oīa eradicās genimina vel germina. Nota eradicās oīa germina meritorū qñ flāmescit sed p sacm̄ m̄rimoniū hec flāma intercidit̄. Dic quō matrimoniū sit p vocē dñi. s. per vba de pñti. Vñ p matrimoniū intercidit̄ flāma luxurie: nō tñ extinguit̄. Dic quare matrimoniū dī sacramētū: qz repñtat xpī in carnationē. Vñ sicut diuinitas z humanitas in vnitate psonē: sic etiā vir z vxor in vna carne p iungunt̄ zc. Nota qz non sunt iam duo s; vna caro. s. in pcreatiōe prolis. Vñ iste ignis pōt facere flāmā in virū z vxorē sine pctō seruando debitas circūstātiās z cōditiones: z quilibet isto rū potest dicere. A flāma ignis non sum estuatus. Eccli. vlf. Sed nō curabaz de

alia muliere z nec ego de alio viro. Ecce vox dñi intercidētis flāmā ignis. Sexta vox est. Vox dñi pcutiētis desertū. Ecce sacramētum ordinis: qz sicut in deserto sunt bestie siluestres: sic i mūdo sūt peccatores: z sicut qñ scindunt̄ magne arbores in deserto cōmouēt̄ desertum z facit magnū sonū in terra z in nemore: sic in ordinibus cōmouēt̄ tota xpianitas leiu nādo p tres dies quattuor tēporū. Iō vt de⁹ faciat illos quos assumit ad sacros ordines dignos. Dic qz sunt septē ordines. Primus ordo est ostiariatus: z q̄ est in illo ordie d; custodire portas. Secundus lectoratus: q̄ ergo est in tali ordine d; legere lectiōes in choro. Tertius est exorcistatus p̄stitut⁹ in tali esse d; p iuratore demonū expellendo demones a corporib⁹. Quartus ordo est acholytatus debēt ergo acholyti ponere cādelas añ altare z portare. Et isti qui habēt istos paruos ordines possunt recipere vxores. Maiores ordines sunt. s. subdyaconat⁹ dyaconatus: z p̄sbyteratus: z in quolibz ordine tam de maiorib⁹ q̄ de minorib⁹ datur character idelebilis. Et p̄mouebit dñs desertū cades. s. sanctā xpianitatez qz illi qui non sunt de xpianitate nō pñt recipere ordines. Et q̄ ordinati sunt pñt dicere: Ut sine timore de manu inimicorū nostrorum liberati seruiamus illi. In s̄citate z iustitia corā ipō omnib⁹ diebus nris. Luc. j. Nota liberati. s. de deserto mūdi posuisti nos in horto ecclie sancte tue. Ideo dicit. Vox dñi cōcutiētis desertū. Septima vox est. Vox dñi p̄parāt̄ ceruos. Ecce sacramētū extreme vnctiōis qd̄ p̄parat ceruos. Dic quō inter alia aīalia pl⁹ saltat ceru⁹ zc. sic aīa ab ore corporis saltat ad celū. Aīe autē dicunt̄ cerui: qz p̄parande sunt ad saltādum p vnctionē. Ideo dicit vox dñi p̄parātis ceruos. Ista vox est forma hui⁹ sacramēti q̄ p̄cedit ab ore sacerdotis. Sacerdotes vnctendo infirmū dicant voces dñi: videlicet. Per istā vnctionē z suam p̄ssimam misericordiaz indulgeat tibi dñs quicquid peccasti p visum vel p aliuz sensum tangēdo ptē zc. z q̄ tangit honeste possunt oēs alie partes includunt̄ in corpore. Cū em̄ corpus vnctū pctā obliata: vel alie inclinatioes pctōz q̄ poterāt

salutē impedire remittunt. De hoc dauid dicit. Qui p̄fecit pedes meos tāq̄ ceruorū: et sup̄ excelsa statuēs me. ps̄ xvij. Nota q̄ p̄fecit p̄ hoc sacramētū et c. s̄ hoc sacramētū nō d̄z dari nisi in articulo mortis: et nisi petat̄: et ideo debet peti i cōione et tūc potest dari: posito casu q̄ p̄dat intellectū: vel etiam vs̄um oīm sensuum ex quo asa stat in corpore. Ecce quare dicit thema. Extollens vocē quedā mulier et c. Feria. ij. post oculi. Sermo. f.

Quanta audiui

mus factā i capharnaū: fac et hic in p̄ria tua. Lu. iij. Hoc verbū dat mihi motiū predicādi et declarādi vobis opera principalia q̄ fecit christ⁹ in hoc mūdo. S̄z primo salutē h̄go maria. Quanta audiui⁹ facta in capharnaū et c. pro intellectu istius verbi sciendū q̄ christus in pueritia sua fuit nutritus in ciuitate nazareth postq̄ redijt de fuga egypti quousq̄ fuit xxx. annorū: et ab hōibus reputabatur sanctus hō: sed non predicabat nec faciebat ibi miracula. Et q̄ t̄m fuit ibi moratus: ideo fuit dict⁹ iesus de nazareth. Mat. ij. Veniens sc̄z de egypto habitauit in ciuitate q̄ vocatur nazareth: vt adimpleret q̄ dictū ē p̄ p̄ph̄as: qm̄ nazareus vocabitur. Postq̄ aut fuerat. xxx. ānorū: et voluit sc̄z pere p̄dicare et miracula facere volēs se d̄ndere v̄z deū et hōiem: recessit de nazareth et venit i ciuitatē capharnaū. et ibi incepit p̄dicare et miracula facere: illūinare cecos: surdos audire: mutos loqui: claudos ambulare: mortuos resurgere et c. Et ois ppl̄s suspēsus erat audiēs illū. Luc. xix. Neq̄ mir̄ audire v̄ba ab ore dei incarnati: Relicta ciuitate nazareth venit et habitauit in ciuitate capharnaū maritima: et incepit p̄dicare. Et exijt fama hec. s̄. predicationis et miraculorū in vniuersam terram. Mat. ix. Quod audiētes illi de ciuitate nazareth reputabant se a xp̄o esse despectos: q̄z ibi nihil horū fecerat: ideo erant cōtra eū indignati. Deinde christ⁹ predicando redijt in nazareth. Ad quez venerunt rectores ciuitatis dicentes sibi Quanta. i. valde magna audiui⁹ facta et c. Patet thema ad literam. Sed mō volo ipsum spiritualiter p̄tractare. X̄ps

in ciuitate extranea sc̄z in patria iudeorū qui noluerūt ipsum recipere vt d̄m. iuxta illud Joā. i. In propria venit: et sui eū non receperunt. s̄. tanq̄ deū et saluatorez mūdi: immo se alienauerūt ab eo: multa fecit miracula. S̄z terra xp̄ianorū est terra propria xp̄i: quia ipsum recipit per veram credentiā et deuotā obedientiā. Jō deuoti xp̄iani possunt deo dicere. Quanta audiui⁹ facta in capharnaū. i. in terra iudeorum: fac et hic in patria tua sc̄z in christianitate per imitationem.

Nota septem opera principalia que fecit christus in patria aliena: sc̄z in patria iudeorum.

- Primum fuit humilis incarnatio.
- Pauper conuersatio.
- Certa predicatio.
- Dura passio.
- Pia descensio.
- Vera resurrectio.
- Et alta ascensio.

De his possum⁹ dicere xp̄o. Quanta audiui⁹ et c. Ideo d̄ne fac et hic in patria tua p̄ moralē imitationē. Primū opus notabile et mirabile q̄ fecit xp̄s i terra iudeorū p̄ nostra redēptiōe fuit humilis incarnatio. Maxime si vultis attēdere ad istā speculationē de⁹ fecit decē gradus creaturarū sp̄ualiu⁹ et c. Qm̄ ergo dicitur fili⁹ dei fuit incarnatus: sic intelligit̄ q̄ descendit et humiliavit se infra decē grad⁹ creaturarū sp̄ualiu⁹ et corporalium. Jō maius opus quod deus vnq̄ fecit v̄l faciet fuit q̄ deus fieret homo: et homo fieret deus. De isto opere dicit apostolus. Qui cū in forma dei esset non rapinam arbitratus est esse se equalē deo: sed semetipsum exinanivit formā serui accipiens: et habitu inuentus vt homo. phil. ij. Not. rapinā i. vsurpationē. Ecce hic humilis incarnatio. Ideo d̄ne. Quanta audiui⁹ facta et c. fac et hic sc̄z in nobis vt des in cordibus nostris sc̄z humilitatis virtutē: vt humilemur a pompis. vanitatibus et c. exēplo christi. Quando ergo aliquis d̄ns prelatus vel d̄na humiliat̄ dimittendo pompam vel vanū ornatū et c. Ecce hic opus incarnationis xp̄i moralr q̄ facit inter nos: iuxta suam doctrinā dicētis. Mat. thei. xj. Discite a me. Domine: et quam lectionem. Respondit. Quia mitis sum et

Feria. ij. post Ocul.

humilis corde. Dñe: z qđ habebimus ex hoc? Jō dicit. Et inuenietis requiē aīab⁹ v̄ris. No. q̄ in paradiso nullus inueniet domū ad q̄scēdū: nisi in hoc mūdo ip̄az edificet. No. q̄ illos q̄ in hoc mūdo edificāt magna edificia z possessiōes zc. z nō curāt edificare in celo: nec vnā parūā celā. Quidā in ptibus mosille q̄ plures viues edificauerat domos: i agone suo statim moritur⁹ z questus est dicēs. O inqt plures edificaui domos: vtinā puulā vel vnā cellulā edificasset i celis. Mod⁹ edificādi i celo est nō expēdere in mūdo oīa in vanitatib⁹: sed expēdere vnā partē in operib⁹ mie. Verbi grā. Si habet⁹ quin⁹ q̄ florenos in redditib⁹: expēdite q̄tuor in necessitatibus v̄ris: z vnū in operibus mie. Hoc modo edificabitur domū in paradiso ad quiescendum post hanc vitaz. Dic quomodo a deo omnib⁹ hoībus statutum est semel mori quātuz ad corpus: et post hoc iudiciū q̄tum ad aīam. Heb. ix. Et quādo ille qui nihil edificat i alio mūdo moritur: misera illa aīa dure repellitur a xp̄o: et mittitur ad hospitium miserorū. s. ad infernum. Sed illi qui edificauerunt cū gaudio recipiunt a xp̄o leta facie. Ecce q̄re dicit: et inuenietis requiē aīabus vestris scz post mortē corporis. Et concordat apl̄s dicēs in persona bonorum. Scimus qm̄ si terrestris domus nostra hui⁹ habitatiōis dissoluat⁹ q̄ edificationē a deo habemus domū non manu factā: sed eternā i celis. ij. ad Cor. v. Scdm̄ opus mirabile factū a xp̄o in iudea: fuit pauper z uersatio: intm̄ q̄ nūq̄ fuit aliquis ita pauper: qz fm̄ q̄ dicūt euangeliste: nūq̄ portabat pecunias vel escas. Sed ibat pdicando de villa in vilam. Et post sermonē: respexit si aliquis inuitaret eum ad prandiū dicēs. Magister ex quo dedisti nobis bonū prandiu⁹ spūale zc. als hēbat duo remedia. Unuz t̄pe messis: de quo ponit Mat. xij. vbi dicitur. Abijt iesus p̄ sata sabbato: discipuli autez eius esurientes ceperunt vellere spicas. Aliud quia ibat Bethaniam ad domū marthe. Idem si non inuitabatur ad dormiendū: als ibat cum discipulis suis in desertū. Ecce hic pauperrima cōuersatio. De hoc dicit ip̄emet Mat. viij. Vulpes foueas habēt: z volucres celi ni

dos: filius autē hoīs nō habet vbi caput suum reclinet. Ideo dñe quanta audiuimus zc. fac z hic in patria tua. Quia nō possumus seruare tantaz paupertatē: vt nos audiuim⁹: expellat a nobis peccatū auaricie vt sim⁹ paupes de pecunia de malo iniusto: z nihil habeam⁹ per rapinam: vsurā: vel furtū vel symoniā: nec p̄ calūniā: tūc xp̄s similitudinariē z moraliter paup̄ cōuersat inter nos. Juxta illud. ij. ad Corin. viij. Scitis gratiaz dñi nostri iesu xp̄i: qm̄ p̄pter vos egenus factus est cū esset diues: vt illi⁹ inopia vos diuites essetis z vos ditaret. Sed singulariter caueatis a diuitijs de bonis iniuste acq̄sitis: qz nūq̄ habēt bonū finē: immo ad instar pomi corrupti se habēt: qđ corrumpit alia poma. Ideo qui vult p̄seruare pecunias: respiciat albū: florenū: vt denariū: si est ibi v̄mis rapine: vsure zc. dicat. Nolo aīam meā xp̄i sanguine redemptā: z sanctissime trinitatis increate imagine insignitā p̄ trāsitorijs diuitijs eternis obligare incēdijis: Bñdictus qui pōt dicere deo gr̄as: qz nihil habeo male iniuste acq̄sitū. sic eritis diuites. Jō dicit xp̄s. Videtez caueate ab omni auaricia. Lu. xij. Tertiu⁹ opus fuit certa prediatio: qz ip̄emet de⁹ incarnatus ore proprio reuelauit z pdicauit secreta fidei ad cognoscēdū illā magnā christi humilitatem. Nota similitudinē de rege q̄ p̄conizaret ordinationes sui cōsilij vt maior fides adhiberet. Idē de xp̄o in consilio secreto sancte trinitatis fuerūt ordinata secreta fidei catholice. Et lz haberet angelos z p̄phetas q̄s poterat mittere ad p̄conizandū: tamen ip̄e equitauit. s. in equo correctiōis sue: z cū tuba pdicatiōis publicauit secreta fidei. s. doctrinā euāgelicam: vt gentes melius crederēt: z veritatē fidei sine dubio tenerēt: qz oēs alij fuerunt pctōres. j. Joā. j. Si dixerimus qm̄ pctm̄ nō habemus ipsi nos seducimus: z veritas in nobis nō est. Sol⁹ xp̄s fuit sine peccato: q̄ nec falli nec fallere: nec peccare nec errare potuit: iō absq̄ omni dubio tenende sunt v̄itates fidei catholice. Secus si aliquis alius a xp̄o publicasset posset aliquis dubitare: qz teste Jo. Jo. j. z. j. Jo. iij. Deū nemo vidit vnq̄. Unigenitus filius q̄ est in sinu patris: ip̄e enar-

vanit. **Jō** dicit apl's. ij. **Vi. j.** Scio cui cre-
didi z certus suz. **Jō** dñe q̄ra audiuim⁹
z c. fac etiā h̄ in p̄ria tua. **No.** optimū cōsi-
liū brī **hierō.** dicētis q̄ quolibet die de-
bem⁹ dicere **Credo.** s. mane z sero: z isto
mō cor p̄firmat̄ in fide catholica. als p̄di-
tur paulatim. **Jō** nos ecclesiastici mane et
sero dicim⁹. s. in matutinis: p̄ria z p̄pleto-
rio **Credo** iuxta ordinationē ecclesie. **Jō**
apl's **Ro. x.** Si cōfitearis in ore tuo dñm
iesum: z in corde tuo credideris q̄ deus
suscitauit illum a mortuis: saluus eris.
Quartū opus mirabile a christo factum
in iudea: fuit dure passiōis: scz in cruce.
Nota: qz sciebat z videbat q̄ totū genus
humanū erat condemnatum z sententia-
tum ad furcam inferni: cui christus com-
patiens dixit deo patri. **Ego** sol⁹ suspen-
dar in ligno crucis: ne aliq̄s mihi credēs
z obediēs: decetero suspēdat̄ i furca in-
ferni. **Ecce** ratio sue dure passiōis. **Au-**
toritas. **Christus** semel p̄ peccatis nr̄is
mortuus est: iustus p̄ iniustus: vt nos of-
ferret deo. s. **pe. iij.** Ac si filius regis vel-
let suspendi pro latronibus liberandis.
O inestimabilis amor: si filius dei iustus
z sine peccato pro iniustis z peccatorib⁹:
Ergo dñe fac z hic in patria tua: vt scilicet
nos crucifigam⁹ non realiter vt x̄ps:
sz moraliter scz clauo confessionis in ma-
nu dextra: quia confessio ducit hominez
de sinistra scz culpe ad dexteram gratie.
Clauo penitentie in sinistra: z clauo bo-
norum opeꝝ in pedibus. **Ideo** scriptura
Qui sunt christi carnem suam crucifixe-
runt cū vitijs z concupiscencijs. ad **Gal.**
v. Quintum opus fuit pia siue sancta de-
scensio scz anime ad limbum sanctorum
patrum: ac si rex iret personaliter ad ca-
ptionem pro liberatione captiuorū: qui-
bus ipse misericorditer parceret: cum ta-
men posset mittere michaelem vel aliuz.
Ecce op⁹ singulare de quo **zacharie. ix.**
Tu vero in sanguine testamenti tui emi-
sisti vinctos tuos de lacu in quo non est
aqua. **Domine:** fac etiā hic in patria tua
Nota quomodo christus voluit descēde-
re ad sanctos qui erant in limbo: q̄ erant
patres christi s̄m humanitatē: ipsos ho-
norando z exemplū nobis dando hono-
randi parētes in hoc mundo: z descēde-
di ad eos si sunt in purgatorio per suffra-

gia cōplendo testamenta: qui statim sen-
tiunt refrigeriū. **Auctoritas.** **Qui** s̄m spi-
ritum sunt: que sunt spiritus sentiū. **Ro.**
viij. **Alias** conqueruntur z petunt iusti-
tiam. **Ideo** dicit scriptura. **ij. Macha. xij.**
Sancta ergo z salubris est cogitatio pro
defunctis exorare: vt zc. **Sextū** opus mi-
rabile fuit vera resurrectio. s. i die pasche
qñ aia de limbo redijt ad corpus z surre-
xit de sepulchro. **Dic** q̄uo in passione hu-
manitas fuit diuisa: sz nō diuinitas. **Ad**
hoc declarandū nota similitudinē de po-
mo: quo diuiso in duas partes nō diuidi-
tur odor. **Vel** nota similitudinē in splēdo-
re de chrystallo. **Si** cogitate q̄ x̄pi huma-
nitas sit vt petra de chrystallo plena diui-
nitate ex conuentione p̄sonali qua diui-
sa splendor diuinitatis remāsit cū vtraq̄
parte. s. cū corpore in sepulchro: z cū aia
in limbo p̄pter q̄ vtrūq̄ habebat posse
in infinitū resurgendi. **Ideo** x̄ps. **Joā. x.**
Nemo tollit aiaz meā a me. s. me inuito
sed ego pono eā a meipso: z potestatē ha-
beo ponēdi aiam meā z potestatē habeo
iterū sumādī eā. **Ideo** dñe quāta audiui-
mus zc. **Fac** etiā hic in patria tua. vt. s.
corpus nostrū z aia resurgāt **Moraliter.**
Corpus autē peccatoris iacet mortuū in
sepulchro peccati mortalis: z aia i infer-
no sepulta. i. p̄dēnata: sed resurgūt virtu-
te diuina qñ aia dimittit peccatū sup̄bie
vel auaricie vel luxurie zc. **Tūc** corp⁹ re-
cipit aiaz qñ eius imperio humiliatur z
facit opa misericordie. **Auctoritas.** **Quo**
christus surrexit a mortuis: p̄ gloriā pa-
tris: ita z nos in nouitate vite ambule-
mus. ad **Ro. vi.** **Septimū** opus z p̄pleti-
uum aliorum fuit alta ascensio: qñ coraz
p̄gine matre apostolis z discipulis ascē-
dit in celū. **Jo. xvj.** **Exiit** a p̄re z veni in
mundū: z iterū relinquo mundū z vado
ad patrem. **Dñe:** fac z hic in patria tua.
Dic quomodo bis in die debemus ascē-
dere in celū non corpore: qz vsq̄ ad diez
iudicij corpus non potest ascēdere in ce-
lum: sed spiritu. s. mane z sero orando: qz
oratio est ascēsus mentis in deum: vt di-
cit **Damascenus.** **Dic** modū orādī ad in-
star illius qui vult supplicare pape v̄ re-
gi: cui sunt tria necessaria. **P̄rio** vt came-
ra sibi apiat̄. **Secdo** est sibi necessariuz vt
exhibeat reuerentiā regi. **Tertio** v̄dicat

Feria. ij. post Oculi.

suam supplicationez. Si crux xpi clavis est paradisi ut dicit Raban^o: que aperit portam camere xpi. Oñde modum signandi: vel extende man^o in modum crucis: ut moyses faciebatz sacerdos in missa. Deinde ingressio spiritu capite discooperto etiam genibus flexis ponat se ad pedes iesu xpi. s. cogitando cum quo loquitur homo. Deinde presenta tua supplicationem. s. orationem. Idem dicendum cum quis orat deum aut virginem etc. Dic contra illos qui orant. se induendo et calciando. Ideo ap^ls. i. Cor. xiiij. Si orem lingua: spiritus meus orat: mens autem mea sine fructu est. Qui subdit. Qui ergo est? Orabo spiritu: orabor mente. psallam spiritu psallam et mente. Exemplum pulchrum. vide de ofone primo li. apo. xij. ca. de comite campanie qui disposuit se oraturus.

Feria. ij. post oculi.

Sermo. ij.

Ratiens per

medium illorum ibat. Luce. iij. Scilicet euangelium hodiernum declarat nobis unam pulchram defensionem quam fecit xps contra unam malam conclusionem vel reprehensionem quam fecerunt sibi iudei civitatis nazareth. Pro qua sciendum quod xps in sua pueritia fuit nutritus in civitate nazareth quousque habuit. xxx. annos ubi non predicavit: nec miracula fecit: sed vivebat inter eos multum devote ut dicit doctores scholares arte seu officio Joseph. Et quod in nazareth fuit nutritus et tamen moratus: id vocat iesus de nazareth. Mat. xij. Veniens scilicet de egypto habitavit in civitate nazareth post baptismum quem a Joanne suscepit et quadragesimam quam ieiunavit: iuxta capharnaum. ibi incepit predicare: et miracula facere. Mat. iij. Relicta civitate nazareth: venit et habitavit in civitate capharnaumz maritima. Exinde incepit predicare. Predicatio enim xpi et miracula divulgabantur per totam terram: et fama venit in nazareth. Propter quod illi de nazareth erant indignati contra eum: quod ibi non fecerat miracula illa: deinde xps venit in civitatem nazareth: rectores autem civitatis et etiam alij de civitate indignati contra xpm dixerunt sibi. Quare in alijs civitatibus faciebat miracula: et non in civitate sua nazareth ubi erat tot infirmi? Christus autem defendit se tripliciter: scilicet.

Per veram sapientiam.

Per certam experientiam.

Per firmam patientiam.

De tertio dicit thema. Transiens etc. Dico primo quod xpo respondit excusans se per veram sapientiam de maliciosa reprehensione iudeorum. De hoc in principio euangelij. Dixerunt pharisei ad iesum. Quanta audimus facta in capharnaum: fac et hic in patria tua. Dic quomodo quando venit iesus in nazareth intravit synagogam ubi pharisei congregati dixerunt sibi. Quanta etc. Respondit xps per veram sapientiam sapienter dicens rationem dicens. Amen dico vobis: quia nemo propheta acceptus est in patria sua. Que quidem responsio est magne sapientie. Declarat per regulam philosophie. Quia in omni actione naturali non solum requiritur virtus seu potentia agentis: sed etiam requiritur dispositio materie. Nam actus actionum sunt in patiente predisposito: ut patet de igne cuius virtus est comburere: sed non nisi in materia disposita: quia non comburent lapides. Ita in miraculis non solum requiritur potentia seu virtus persone devote: sed etiam requiritur dispositio in illo qui debet recipere sanitatem ut sit bonus et fidelis: et non maliciosus. Cum ergo xps haberet infinitam potentiam et virtutem ad faciendum miracula: adhuc tamen volebat dispositionem in materia. Et quia illi de civitate nazareth non erant dispositi quia non habebant devotionem ad xpm: immo deridebant eum dicentes. Nonne hic est filius ioseph: et unde huic hec omnia? Et non credebant in eum. Ratio: quia vixerat inter eos: et cognoscebant eum a pueritia: et patrem eius putativum: et matrem eius. id non erant dispositi. Unde si xps haberet potentiam et virtutem infinitam: tamen non sequebatur effectus ex indispositione materie. sed illi de civitate capharnaum habebant ad xpm magnam devotionem et reverentiam et honorem dicentes. Propheta magnus surrexit in nobis: et quia deus visitavit plebem suam. Lu. vij. Et propter fidem eorum et devotionem xps curabat eos. Et propter hoc quando dixerunt sibi. Quanta. id est multa audimus. Respondit. Amen dico vobis. quia d. alia est ratio illorum et alia hic. quia hic non creditis: sed ibi credunt. Mar. vi. Abijt iesus in patriam suam: et sequebantur eum discipuli eius. Et non poterat ibi virtutem ullam facere: nisi quod paucos infirmos impositis manibus cu-

rauit: et mirabatur propter incredulitatem eorum. Nota non poterat scire de potestate ordinata: quia requirit dispositio. Patet christi responsio ad litteras. Moraliter super hoc. Quanta audiuntur facta etc. Idem possumus nos dicere christo. Quanta audiuntur facta etc. in terra iudeorum infidelium fac et hic in patria tua: scilicet in christianitate. Nota hic septem opera principalia que fecit christus in iudea. Vide in precedenti sermone breuiter. Vel dic de miraculis illis. cecum videtur claudum ambulat. Mat. xj. put habes supra in tertio sermone tertie dominice aduentus domini. que incipit Renunciate ioanni. Dico secundo quod christus respondit defendens se per certam experientiam quam dedit de sacra scriptura dicens quod multi prophete fuerunt que in patria sua non fecerunt miracula sed in alia di. In veritate dico vobis. multe vidue erant in diebus helie in israel quando clausus est celum annis tribus et mensibus sex. cum facta esset fames magna in omni terra. et ad nullam illarum missus est helias: nisi in secreta sidonie ad viduam. Et multi leprosi erant in israel sub heliseo propheta. Et nemo eorum mudatus est nisi Naama syrus. Pro ergo quomodo christus respondit per certam experientiam. Ubi tangit duas causas siue historias. dicantur breuiter. Prima habetur in iij. reg. xvij. de propheta helia que erat de iudea: et deus misit eum ad viduam extraneam: ac si de brabania deus mitteret aliquam ad coloniam Secunda historia habetur in iij. Regum. v. de propheta heliseo que sanauit. Naama extraneam. Ecce que dicit christus. In veritate dico vobis etc. Non patet responsio per certam experientiam etc. Moraliter si istas duas historias volumus cogitare: siue litteraliter siue moraliter patet quod viduis: orphanis: infirmis et personis miserabilibus debemus subuenire et eas defendere. Et oppositum est magni peccati. Et deus facit singularem punitionem de illis que persequuntur personas miserabiles in hoc mundo et etiam in alio. Ioh. Ero. xxiij. Vidue et pupillo non nocebit. Si leseritis eos vociferabuntur ad me et ego audiam clamorem eorum. Maxime in iudicio deus puniet tales. Dauid. ps. lxxvij. Turbabitur a facie eius pater orphanorum et iudicis viduarum. Christus est pater orphanorum et iudex viduarum. Secundo subueniendum est infirmis leprosis etc. Secunda mo-

ralitas iuxta intellectum spirituale. Vidue et leproso subueniendum est. Vidua enim est anima quam christus desponsauit in baptismo que est in celo: cui anime subueniendum est per orationes: missas etc. Iuxta consilium dauid. ps. cxxxj. Vidua eius benedicens: scilicet de mane. benedicam. s. de sero. Nam sicut corpori datur due refectioes: ita et anime due. Pauperes eius saturabo panibus. Pauperes huius anime sunt potentie siue quinque sensus que sunt saturandi panibus orationum predicationum sermonum. Leprosus est corpus per luxuriam et gulam. Sanatur autem per confessionem prout figuratum fuit in curatione naaman leprosi. iuxta quod precepit christus decem leprosis di. Ire ostendite vos sacer. etc. Luc. xvij. Hec ostensio fit in confessione sacramentali. Dico tertio quod christus respondit per firmam patientiam. Postquam christus responderat iudeis per veram sapientiam et per certam experientiam: indignati iudei surrexerunt contra christum et eiecerunt eum extra ciuitatem et duxerunt illum usque ad supercilium montis vt precipitaret eum. Ipse autem transiens per medium illorum ibat. Patientia est necessaria vbi iam verbum nihil valet. Hic ostendit christus excellentiam corporis glorificati scilicet subtilitatem transiens per medium illorum ibat et non videbatur. In quo patet patientiam de iniurijs sibi factis: quia noluit se vindicare: sed patienter recessit ab eis. Questio cum christus venit ad saluandum sibi credentes et obediens per mortem: que noluit mori illa morte. Quia si ipse voluisset ita bene fuisset saluati et redempti. Ratio: per nostra instructione noluit mori illa morte dando nobis exemplum ne moriamur precipitati. Dicatur quomodo diabolus facit homines ascendere in altum montem superbie per honores et dignitates etc. De quo dauid loquens diabolo dicit. propter dolos scilicet tuos posuisti eis. s. in imaginem ascendere deiecisti eos dum alleuiarentur. ps. lxxij. Dic practice. Si religiosus qui stat simpliciter in suo monasterio seruando regulam: obedientiam: paupertatem: et castitatem: et ceremonias sui ordinis: diabolus nihil potest contra eum: immo per viam planam vadit ad paradysum. Si diabolus ponit in corde suo quod ascendat: alias nihil appreciabitur etc. Et paulatim de-

Feria. iij. post Ocul.

mittit ceremonias etc. Ecce quare dicit ppter dolos. Idē de simplici sacerdote dicente officium suū deuote: nō curat de pecunia: qz nō sufficiūt redditus. Si diabolus ponit in corde suo vt ascendat et seruiat dñis etc. Idē de scholaribus simplicitate viuētib⁹ cū suis officijs q̄ via recta vadunt ad paradysū. Idē dicit diabolus. Ego faciā eū ascendere etc. No. de vanitate qz nullus est cōtētus vt fili⁹ sit sicut pater sed q̄ ascendat qz notarius nō est cōtētus q̄ filius suus sit notarius sed iurista. Idē de iurista qui non vult q̄ fili⁹ su⁹ sit iurista: s; q̄ sit miles. Dic cōtra p̄ses dānatos q̄ dimittūt filijs etc. deiecisti eos. Idem de mulieribus q̄ qñ stāt in domo simplr nutriūt filias et seruiūt et obediūt viris suis. S; diabolus ponit in corde vt ascendāt domū etc. Idē x̄ps sciēs modū diaboli noluit mori precipitat⁹ vt daret nob⁹ exēplū cauedi a tali morte. Et si sum⁹ iā alte vt x̄ps descendam⁹ vt ip̄e humiliando nos Job. xxx. Eleuasti me et quasi sup v̄tuz ponens elisisti me valde

¶ Fer. iij. post Oculi. Sermo vnicus.

Nō dico tibi

septies s; vsq; septuagies septies. Matt. xvij. Sermo n̄r erit de sc̄to euāge. hodierno: et continet multas bonas doctrinas morales ab ore x̄pi prolatas. Sed primo salutē virgo maria. Sanctū euangelium. cōtinet in summa q̄nq; doctrinas morales saluatiōi nostre multū necessarias et proficuas.

Prima est de fraterali correctione.

Secunda de spūali iurisdictione.

Tertia de exaudibili oratione.

Quarta de acceptabili cōuentione.

Quinta de amabili remissione.

¶ De q̄nta loq̄tur thema ad p̄positū. Nō dico tibi etc. Pr̄ia doctrina est fr̄nal correctio quō q̄libz tenet et obligat corrigere primū suū qñ videt ip̄m errātem et deficientē vel in puncto errādi: homo tenetur ip̄m corrigere dulciter et fraternaliter: si credit vel sperat q̄ per suā fraternalē correctionē corriget et emendabitur al̄s melius esset tacere. Ratio huius correctionis est qm̄ de⁹ nō est cōtētus q̄ quilibz p̄curet sibi soli saluatiō-

nē: sed etiā primo suo. Null⁹ dicat. qd̄ ad me de tali sufficit mihi q̄ ego nō faciā malū: qm̄ de⁹ dedit preceptum de dilectione proximi di. Diliges primū tuū sicut teip̄m: et de⁹ mādauit oib⁹ et vnicuiq; de primo suo. Et sic quilibet curā habere debz cōseruādi nō solū bonū p̄p̄iū sed etiā bonū p̄imi: et nō solū corp⁹ p̄p̄iū: sed etiā p̄imi: et nō solū aiām p̄p̄iam: sed etiā animam p̄imi: et plus q̄ corpus p̄p̄iū. Nullus igitur dicat. Quid ad me. Ideo dicit scriptura sacra Deus mādauit vnicuiq; de primo suo scz corrigēdo. Eccl. xvij. De hac fraterali correctione dixit x̄ps in principio euangelij. Si peccauerit in te frater tu⁹: valde et corripe eū inter te et ip̄m solū. Si te audierit lucratus eris fratrē tuum. Si autē te nō audierit adhibe tecū vnū vel duos: vt in ore duorū vel triū testiū stet omne v̄bū. Quod si nō audierit eos dic ecclie. Si autē eccliaz nō audierit: sit tibi sicut ethnic⁹ et publican⁹. No. quō sunt quattuor cōditiones gentiū siue gradus de quibus de⁹ dat doctrinā qualiter sunt corrigendi in suo gradu. Quidam sunt simplices et corrigibiles: q̄daz sunt elati et p̄sumptuosi: q̄daz sunt duri et proterui: q̄daz sunt iniq; et malitiosi. Primi libeter suscipiūt correctionē dicēdo correctori. S̄ras ago: ego cognosco q̄ me maxime diligitis. Et de istis dat nobis x̄ps doctrinā correctionis di. Si peccauerit in te etc. i. cōtra te vel intra te qz in exponit p̄ cōtra vel intra. Itē qñ scis q̄ ille fecit hoc p̄ctm̄ et credis q̄ ex tua fraterali correctione corriget. tūc vade et corripe eū dulciter. s. charitative et reuerenter. hoc nō p̄sona simplex et corrigibilis optime et gratāter recipit correctionē et sic lucratus eris aiām ei⁹ secrete inter te et ip̄m solū. Et cōcordat ap̄ls di. Fratres si p̄occupatus fuerit hō in aliquo delicto vos q̄ spūales estis h̄mōi instruite in spiritu lenitatis. Gal. vi. Sc̄bi sunt elati et p̄sumptuosi q̄ nimis p̄sumunt de se. De quibus dicit x̄ps q̄ ad tales corrigēdos dz homo venire cū testibus di. Si mihi nō creditis petatis a tali et tali qui sunt bone cōscientie. Si autē p̄sumptuosus dicit. Ego intelligo et scio ita bñ sicut vos et ip̄i: et vult se excusare tūc adhi-

Sermo vnicus. fo. clxxij.

be vnum testē vel duo. s. autoritates no-
ui z veteris testamenti dicēdo: quō pote-
stis excusare vos. Ecce quid dicit scri-
ptura sacra. Et hoc est quod xps dicit ibi.
Si autē te nō audierit ex sua p̄sumptiōe
adhibe adhuc vnū vel duos zc. vsq; oē
verbū. Tertij adhuc sunt p̄teriores: qz
peiores qz sunt duri z p̄terui habentes
sp̄m cōtradictiōis: z statim exponūt au-
toritates dicētes. Meli⁹ intelligo ego q̄s
vos. Talibus est ali⁹ modus seruand⁹
s. allegando determinationē ecclesie vel
alicuius sancti doctoris. Et sic intelligit
illud v̄bum xpi. Dic ecclesie: qz al̄s pecca-
tū occultū nō posset p̄bare. 3o dicit.
Si nō audierit eos dic ecclesie Allega de
terminatione ecclesie. Quarta p̄ditio p̄-
sonarū est iniquorū z maliciosorū q̄ dicūt
malū de determinatione ecclesie: z de do-
ctoribus sanctis. de quibus dicit xps.
Sic tibi sicut ethnic⁹ z publican⁹. Con-
tra tales dicit bt̄s Joā. Si q̄s venit ad
vos z hāc doctrinā. s. ecclesiasticā nō af-
fert nolite eū recipere i domo nec aue ei di-
xeritis. Qui em̄ dicit illi aue cōteat opi-
bus ei⁹ malignis. ij. Jo. vnico No. d̄ opi-
bus malignis. s. despectiue loquēdo di-
cēdo ad me de determinatione ecclesie vel
pape v̄ doctorū. Ecce opa maligna. Se-
cūda doctrina est sp̄ualis iurisdictionis
quā habēt p̄lati ecclesiasticī z presbyteri
ibi. Amen dico vobis: quecūq; alli-
gaueritis sup terrā erūt ligatāz in celis
z quecūq; solueritis sup terrā erūt solu-
ta z in celis. Nota amē. i. certe. Et loque-
bat xps apl̄s z discipulis tanq̄ p̄lati
z p̄sbyteris: z in p̄sona ip̄orū nobis eccle-
siasticis. Hec iurdictio sp̄ualis singula-
riter oñdit z seruat in cōfessione sacra-
mentali: in qua p̄fessor soluit z ligat. Sol-
uit autē cū absoluit a vinculis peccatōz pec-
catorē: qz q̄t peccā hz aīa tot vinculis est
ligata in illo mēbro p̄ quō peccauit. Dic
quō aīa hz oīa mēbra vt corp⁹. sed sunt
sp̄ualia. Et si homo peccat iurādo zc. v̄
primū diffamādo: aīa ligat in gutture.
Idē de alijs. Autoritas. Iniquitates sue
capiunt impiū: z funib⁹ peccatōz suorum
q̄s cōstringit. Prouer. v. Item funes
peccatōz circūpleri sunt me. ps. cxviii.
Sed q̄n peccator p̄fiteat cū p̄posito non
redeūdi ad peccata z absoluit a p̄fessore

solutus est etiā in celo apud dñm. Deit̄
de ligat penitētiā iniūgendo. Sicut bo-
nus medic⁹ soluit ligamenta infirmis z
imposita sibi medicina ligat iterūz. Ita
facit peccatōz qui soluit ligamēta peccatōz
Deinde ligat p̄nia. Hec chorda penite-
tie debz esse de trib⁹ filiis. s. ieiunij orō-
nis: z elemosyne dicēdo penitēti: faciat
hoc z hoc. 3 sta sunt q̄ ligat z obligant
ip̄m in terra z i celo corā deo ad facien-
dū p̄niam iniūctā: al̄s dānabit. Ecce q̄-
re dicit. Amen dico vobis: quecūq; alligaueris
sup terrā. s. i penitētis iniūctis erūt
ligata z in celis. Hec sp̄ualis iurdictio
fuit p̄mo p̄missa bt̄o petro ap̄lo q̄n dixit
sibi xps. Tibi dabo claues regni celorū
Mat. xvj. Deinde p̄misit eā oib⁹ apl̄s di.
Amen dico zc. Que est istū rō. dicēdū ad
oñdendū q̄ ista potestas ecclesiastica ē
in papa fontaliter in facto iurisdictionis
sp̄ualis Tm̄ posse hz papa q̄tū habuit
bt̄s petr⁹ apl̄s: lz nō in miraculis faciē-
dis Et a papa descēdit potestas i alios
sicut sentinēta sunt fontaliter in capite:
z ab ip̄so descēdūt z deriuant in alia mē-
bra. Questio hic. Ex quo de⁹ cōmisit suā
p̄tatem p̄sbyteris qd̄ in isto casu est fa-
ciēdū q̄n peccator nō p̄ponit abstinere
a peccatis: vel qz nō vult restituere vel re-
mittere iniuriā: vel petere veniā ab of-
fenso vel nō vult recedere a mala socie-
tate: z p̄fessor ex ignorātia v̄ verecūdia
vel fauore ne dñs qz est magn⁹ hō indi-
gne p̄tra ip̄m absoluit eū. De fetō est q̄
istio v̄t sit absolutus vel nō: z videt q̄
sic. ex quo xps vniuersaliter dixit. Que-
cūq; solueritis sup zc. Aliqui doctores
ta z theologī q̄ iuriste expediūt se de re
spōsione aliquid addendo q̄ hoc intelli-
git clauē nō errāte. i. cōfessore. Sed al̄r
est r̄ndēdū z subtilius seruata vniuersa-
litate quecūq; soluerit zc. Nota sup ter-
ram. quare dicit super terram magis q̄
in terra vel intra terrāz. Solutio p̄pter
hoc q̄m q̄ soluit ex ignorātia verecūdia
timore vel amore: nō soluit sup terrāz qz
affectiōnē terrenā ponit sup se: sed sol-
uit infra terrā. Sed si confessor soluit su-
per terrā vniuersaliter v̄t est qd̄ dicit
xps. Quecūq; zc. Qd̄ autē sic sup capiat
in sacra scriptura. Autoritas ecclesia-
stici. ij. Exaltasti super terram. i. super

Feria tertia post Oculi.

terrenas affectiones: habitationē meā ideo qñ de^o p̄misit apostol^{us} executionēz post suā resurrectionē declarās eis suā intētionē: z qđ voluit dicere sup terram dixit. Accipite sp̄m̄ sc̄m̄ quoz remiseritis peccata. Joā. xx. Nota accipite sp̄m̄ sc̄m̄. q. d. in absoluēdo non moueamini amore vel timore terrenali: sed affectiōe spiritus sc̄i. Sed multi miseri cōfessores ponūt se infra terrā: qz nō respiciūt nisi amatorem carnalē: v̄l vt habeāt pecunias zc. Hāc ptātem nō cōmisit de^o hōibus ante suā incarnationē. imo dicebāt iudei z bene. Quis pōt pctā dimittere nisi solus deus. Mar. ij. Sed ex quo deus fecit se hōiem z assumpsit sororē nostrā s. humanitatē in tāta cōiunctiōe q̄ iam nō sunt duo: sed vna p̄sona voluit exaltare hōies cōmittēs eis posse diuinum s. remittere pctā. Ecce ratio quare sacerdotes habēt tantā potestātē. Patet etiā r̄nsio ad illos q̄ dicunt. O benedictū tēpus erat antiq̄tus qz nō oportebat cōfiteri pctā: immo erat maledictum tēpus: qz deus nō fecerat magistros rōnales: qz ipse erat ita terribilis z durus q̄ neminē absoluebat vt haberet gloriam.

¶ Tertia doctrina est de exaudibili oratione. s. quē modū debem^{us} tenere in nostris orōnib^{us} vt exaudiamur: ibi. Iteruz dico vobis qz si duo ex vobis cōsenserint sup terraz: de oī re quancunqz petierint fiet illis a patre meo q̄ i celis est. Hic dātur multe expositiōes: sed accipiā illam que magis facit ad intellectū z p̄cordat cū textu. In dicta autoritate ponuntur tres p̄ditōes. Prima ibi. Si duo ex vobis p̄senserint. Isti duo sunt cor z lingua q̄ debēt cōsentire. i. cōcordare in orōne: si d̄z exaudiri: qz nō est dāda lingua deo: z cor mūdo de mūdānis cogitādo. Qz talib^{us} ppl̄is dicit xp̄s. Ppl̄s hic labijs me honorat. cor aut̄ eoz lōge est a me. Sine cā. i. sine vtilitate colūt me. Matt. xv. iō apl̄s. Si ozem lingua: supple t̄m̄. mens mea sine fructu est. i. Cor. xiiij. Cyprianus. Quō de^o exaudiet orōnē tuā quam tu nō vis audire. Hec est cā quare multoties nō exaudimur in nostris orationibus qz ista duo. s. lingua z cor nō cōcordāt. Petitis z nō accipietis eo qđ male petatis. Jac. iiij. iō. Aug. p̄ salmis z h̄ym

nis cū oratis deū. hoc p̄setur i corde qđ p̄fert in ore. vel sic. Si duo ex vobis cōsenserint. s. iniuriat^{ur} z iniuriās: qz lz de qualibet parte sint alij cōplures: tñ ad istos duos pōt totū reduci: nisi isti duo p̄senserint in bona pace. als oīo eoz nō exaudit̄ a deo: imo qñ orāt de^o claudit sibi aures. Autoritas. Esa. j. Cū extēderitis man^{us} v̄ras: auertaz oculos meos a vobis. Et cū multiplicaueritis orōnem nō exaudia: manus em̄ vestre sanguine plene sunt. Nō solū ille q̄ de facto occidit: s̄z etiā ille q̄ corde desiderat mortē inimici h̄z man^{us} plenas sanguine. i. Jo. iij. Ois q̄ odit fratrē suū homicida ē zc. iō est necessaria p̄cordia iter ip̄os vt orō exaudiat̄. Marc. xi. Cū stabitis ad orādū dimittite si qđ habetis aduersus aliquē vt pater vester q̄ in celis est dimittat vobis pctā vestra. Quod si nō dimiseritis neqz pater vester q̄ in celis ē dimittet vobis pctā vestra. Sc̄do dicit sup terrā s. q̄ ista p̄cordia fiat sup terrā z nō sup terra. Sup terrā petūt illi q̄ in suis orationib^{us} petūt remissionem peccatorum. gloriā paradisi zc. tales audiunt̄. Quod cūqz petieritis patres in noīe meo dabit vobis. s. saluationē. Sub terra petūt illi qui in suis oratiōib^{us} petūt diuitias: honores zc. quos de^o exaudit qñqz: z quādoqz nō. Tertio dicit. De oī re quācūqz petierint fiet illis. s. illud qđ est melius z vtili^{us}: z nō dicit fiet illis illud qđ petūt. Sed dicit̄ glose z doctores q̄ intelligitur sic: fiet illis supple si petūt rē iustam: fiet illis supple vtiliter z salubriter. Cōfidenter pete: qz vnum de duob^{us} erit vel accipiet quod petis vel melius q̄ petis.

¶ Quarta doctrina ē de acceptabili cōuētiōe. s. qñ conuenim^{us} simul z cōgregamur quō poterim^{us} placere dō dī. Ubi sunt duo vel tres cōgregati in noīe meo ibi ego sum in medio eoz. Nota in nomine meo nomen p̄prium xp̄i est iesus. Luc. ij. Vocatū est nomen ei^{us} iesus alia nola oīa sunt cognomina. Qñ cōgregamur p̄ salute aiay vel cōitatum in noīe iesu: qđ idē est qđ salus vel saluator. Primo p̄gregamur in officijs diuinis i noīe iesu. s. pro saluatione aiay: vbi nō sunt nisi duo. s. ecclia z laici v̄l viri z mulieres vel tres sc̄z chorus dexter z sinister: z il-

i q̄ sunt in medio in pulpito: et iesus est
 in medio eorū. Sc̄do p̄gregamur in ser-
 mone vbi nō sunt nisi duo. s. ppl's et p̄di-
 cator: vel tres. s. eccl'iastici: laici: et p̄di-
 cator: et x̄ps est in medio. Nota ergo quō p̄
 dicator dz diligenter studere et ppl's at-
 tente audire. Nota quō si d̄s dormit vel
 si respicit mulieres: et ecōuerso: quid di-
 cunt angeli q̄ sunt cū x̄po i medio. Ter-
 tio p̄gregamur nos eccl'iastici ad officiū
 diuinū. Et q̄n dz de⁹ in adiutoriu: subi-
 to est x̄ps ibi et chor⁹ inclinā q̄ choruz:
 sc̄z x̄po in medio existenti reuerentiā ex-
 hibendo: ergo reuerenter inclinari debe-
 mus. Sz q̄n aliq̄s stat incōposite in cho-
 ro dicit x̄ps et sc̄t̄i āgeli. Dñe hic nos la-
 bijs honorat: cor aut̄ ei⁹ lōge est a nobis
 Mat. xv. Nota de beato martino q̄ sem-
 per timebat in choro: q̄ interrogat⁹ qua-
 retimeret. R̄ndit q̄ p̄pter x̄pi p̄ntiam.
 Un̄ si ep̄s vel papa essent in choro quō
 staret q̄libet honeste et compositē. Nota
 p̄tra dissolutiōes q̄ fiunt in choro. Quar-
 to p̄gregant̄ etiā dñi et rectores ciuitat̄
 vel ille in noie iesu: q̄n p̄ bono et utilita-
 te cōitatis pueniūt: ibi est x̄ps in medio.
 Nota si est ibi aliquis rector sine p̄silia-
 rius nō recte indecens: sed respicit car-
 nē vel sanguinē: vel munera et nō deu: et
 angeli x̄po poterūt dicere. Dñe occida-
 mus istū p̄ditore. Sz q̄n vidēt ip̄m ince-
 dentē recta intentione p̄ utilitate cōmu-
 nitatis p̄mēdāt ip̄z x̄po. Idē q̄n p̄gregā-
 tur p̄ pace: vel causa m̄rimoniali: ibi est
 x̄ps in medio: si nō mēdosa ibi dicantur.
 Veritas tñ q̄nq̄ potest taceri: qz nō ois
 veritas est dicenda in om̄i loco. Et p̄nt
 dicere q̄n nō mentiūtur. Tu aut̄ in no-
 bis es dñe: et nomē sc̄m̄ tuū inuocatum
 est sup̄ nos. Hier. xiiij. Quia doct̄ia
 est de amabili remissionē: sc̄z remittē-
 do iniurias sibi adinmicē. Hoc ostendit̄
 ibi. Tūc accedēs ad eū petr⁹ dixit. Dñe
 quoties peccabit in me frater me⁹ et di-
 mittā ei vsq̄ septies. Dixit ei iesus. Nō
 dico tibi vsq̄ septies: sz vsq̄ septuagies
 septies. Mat. xvij. Oēs glose ordinare
 et expositores dicunt q̄ septuagies sep-
 ties. i. toties quoties: et sic intelligit̄. No-
 ta tñ q̄ iste numer⁹ septuagies septies
 pōt exponi tripl̄r. s. collectiue: diuisiue: et
 multiplicatiue. Collectiue exponēdo se-

ptuagies septies. i. ceptuagita et septem
 vicib⁹. Rō: qz in sacra scriptura numer⁹
 septenari⁹ significat vniuersalitatē p̄fe-
 ctā et totalitatē. Vñ Thob. xij. legit̄ q̄ di-
 xit angelus Raphael Thob. Ego sum
 angel⁹. Raphael vn⁹ de septem q̄ s̄tam⁹
 añ deū Ubi dicit glo. vn⁹ de vniuersis q̄n
 ergo septies p̄iugit̄ cū septuaginta: tunc
 significat vniuersalitatē. Sc̄do exponit̄
 diuisiue sic septuagies ex vna pte. s. de-
 bes remittere: et septies ex alia. s. debes
 remittere. vñ legit̄ Leui. xxv. q̄ dñs or-
 dinauit iudeis iubileum de septē in se-
 ptē annis: vt p̄mitterēt d̄scere terrā: nec
 seminarēt: nec colligerent dicens. Sex
 annis seres agrū tuū: et sex annis puta-
 bis vineā tuā: colligesq̄ fructus ei⁹. Se-
 ptimo aut̄ āno sabbatū erit terre requie-
 tionis dñi. Itē ordinauit aliud iubileū
 septē annorū: et in illo remittebat̄ om̄e
 debitū dicēs. Sanctificabis annū q̄nq̄ges-
 mū: et vocabis remissionē cūctis habita-
 torib⁹ terre. Leui. xxv. In q̄ oñdit̄ et in-
 nuīt nobis duplex mod⁹ remissionis. p̄:
 m⁹ vt p̄mittam⁹ d̄scere terrā. i. corp⁹ p̄-
 ximi: ne sibi noceam⁹ vidictā recipiēdo.
 Sc̄ds ē remittere oē debitū. i. oē odium
 et irā cordis. Tertio pōt exponi multipli-
 catiue. tūc septuagies septies. i. septua-
 ginta vicib⁹ septē q̄ sunt. cccxc. in q̄ nu-
 mero innuūt̄ nob̄ septuagita hebdo-
 made. vt h̄r dan. ix. Septuagita hebdo-
 made siḡcant q̄ tot āni trāsire debebāt
 a dantele vsq̄ ad x̄p̄z. Et ista expositio
 tāgit cām remissionis: qz sicut x̄ps v̄tute
 passiōis sue venit ad remittēdū pctā: sic
 nos exēplo x̄pi debem⁹ remittere iniurias
 Ephē. iij. Estote benigni iucē misicor-
 des. et donātes iucē sicut de⁹ i x̄po dona-
 uit vob̄z. p̄ia expositio tāgit numer⁹ re-
 missionis: qz septuagies septies. i. toties
 q̄ties. Sc̄da tāgit modū: nō tāgēdo cor-
 pus. Tertia tāgit cāz: qz nos exēplo x̄pi
 debem⁹ remittere et amore sui: vt postea
 eleuemur ex p̄ gaudiū sempit̄nū. Amē.
 ¶ Feria. iij. post Oculi. Sermo vn̄c⁹.

Quare disci-
 puli tui trāsgrēdiūt̄ tra-
 ditiōes seniorū. Mat. xv.
 Sermo erit de sc̄to euāge-
 lio et c. Sc̄m̄ euāgelii cō-

Feria. iij. post Ocul.

tinet tres magnas questiones que fuerunt per xpm disputate et determinate.

Prima fuit phariseorum contra xpm. et ista fuit inuectiua et maliciosa.

Secunda fuit contra iudeos: et ista fuit instructiua et virtuosa.

Tertia fuit discipulorum cum xpo. et ista fuit dubitativa et timorosa.

De prima questione quam fecerunt iudei contra xpm. Dixit the. Quare discipuli tui etc. Prima conclusio fuit phariseorum contra xpm. Pro cuius declaratione sciendum quod iudei seruabant antiquam magnam mundiciam exteriorem lauando sepe manus: faciem pedes: vestimenta: et totum corpus: et vasa: et in hoc faciebant magnam vim ut extra essent mundi. Auctoritas. Pharisei et omnes iudei nisi crebro lauerint manus non manducant tenentes traditiones seniorum. id est ordinationes et consuetudines eis traditas ab antiquis. Mar. viij. Sed inter de mundicia alieno curabant: immo anima erat immunda et plena maculis superbie: auaricie: luxurie: iracundie: et alijs peccatis. Iohannes dicit eis. Ne vobis scribe et pharisei: hypocrite: qui mundatis quod deforis est calicis et parapsidis: et intus estis pleni rapina. Mat. xxij. Sed xps ostendebat oppositum discipulis suis: scilicet ut seruarent mundiciam interiorem ne in intellectu haberent maculam erroris: nec involuntate odium nec rancorem nec in memoria desiderium vindicte: nec in corde superbiam: nec malam cogitationem et quod vitarent peccata. De mundicia autem corporis ab extra non multum curabant: nec de ablutione manuum quam debebant comedere: propter quod iudei inuectiue dixerunt xpo. Quare discipuli tui transgrediuntur traditiones seniorum. Non enim lauant manus suas cum panem manducant. Ecce hic questio inuectiua et maliciosa. quasi dicerent. Non est culpa discipulorum: sed tua quod es immundus: ideo malenutris discipulos tuos. Quibus respondit xps: excusando discipulos suos de peccato: sed non de rusticitate. Non quod intrat in os coinquinat hominem: sed quod procedit ex ore. Et dixit eis septem peccata in quibus ipsi erant culpabiles. Et isto modo prima questio fuit disputata seu determinata. Moraliter. In hoc defectu iudeorum sunt multi christiani qui habent magnam curam et diligentiam de mundicia exteriori se lauandi et purificandi ma-

nus faciem: corpus: et non curant de mundicia interiori et spirituali: scilicet animarum: que sunt immunda et maculate per usuram rapinas et furta etc. que non possunt mundari nisi a qua restitutione. Quia non dimittit peccatum nisi restituatur ablatum. Regula theologie et iuris. Item camisia corporis lauat quilibet mense: secundum de camisia anime que est conscientia. Aug. O homo bona vis habere et bonum non vis esse. Quid est quod malum vis habere: nihil omnino: non vxor: non filium: non tunicam: puto vere nec caligam. Rogo prope animam calige tue. Et nota quod caliga dissuta fuit. Sic anima misera dissuta per odium: rancorem: fuit cum amore proximi: filio dilectionis et acui charitatis. Iuxta illud apostoli. Collu. iij. Super omnia charitatem habete: quod est vinculum perfectionis. Item caliga plena pulueribus excutitur. Sic anima plena pulueribus per auariciam: excutitur per restitutionem et elemosinam et largitionem. Item caliga immunda lauat: sic anima lauanda est in fonte baptismatis. Iohannes dicebat xps. Ne vobis scribe et pharisei hypocrite qui mundatis quod deforis est calicis et parapsidis: intus autem estis pleni rapina et immundicia. Pharisei ecce munda prius quod intus est calicis et parapsidis: ut fiat et id quod deforis est mundum. Mat. xxij. Utinam hec christi maledictio non tangat vos. Iohannes teneatis consilium Esaię: qui loquitur de mundicia spirituali in persona dei dicens. Lauamini mundi estote. Esa. j. Secunda questio fuit christi contra iudeos dicentis. Quare et vos transgredimini mandata dei propter traditionem vestram. hec questio fuit instructiua et virtuosa. Pro cuius declaratione sciendum quod iudei illi cum quibus disputabat erant maiores rectores populi et sacerdotes. Et erant ita auari quod faciebant taliter quod tota pecunia populi venit ad manus eorum. Faciebant ordinationes et leges contra precepta dei taliter quod omnia vota: oblationes: sacrificia: diuitie: primitie: venerunt ad manus eorum. propter hoc dicebant populo quod sicut deus valeret plus quam omnia alia: ita etiam quod sibi offerunt est melius. Ideo si aliquis vestrum tenet aliquid de malo iniusto offerat illud deo in templo: et non oportet facere aliam restitutionem: quia totum dei est. Quia domini est terra et plenitudo eius: orbis terrarum et vniversi etc.

Sermo   vnica.   fol. clxx.

Ideo offerendo sibi illud datur dño pñcipali. Qm̄ si aliquid recipitur a fuitore alicuius dādo illud dño suo excusat̄ zc. Ecce qualis modus dandi pecunias: q̄ quidem est contra p̄ceptum dei: q̄d p̄cepit expresse restitutionem. Itē si filij habebant parētes idigētes: si offerebant deo in tēplo illō q̄d debebāt dare subueniendo parētib⁹ excusabant̄ etiā si morerent̄ fame qz de⁹ est pñcipaliter p̄. Ecce leges z ordinatiōes ipsoꝝ malas p̄pter q̄d multi nō curabāt restituere nec parentib⁹ succurrere: z sic frangebant p̄cepta dei. p̄p̄t q̄d dixit eis dicēs. Quare vos trāsgredimini mandatū dei p̄p̄t traditionem v̄ram. Nam de⁹ dixit. Honora p̄rem z m̄rem. Et q̄ maledixerit patri vel m̄ri: morte moriat̄. Vos aut̄ dicitis. i. ad dicēdū alios inducitis. Quicumq̄ dixerit p̄ri aut m̄ri. O p̄r o m̄r: munus quodcūq̄ est oblatū in tēplo ex me. i. ex mea deuotione: tibi p̄derit ad vtilitatē magis q̄ si darē tibi: qz tunc prodesset soli corpori. Vel tibi p̄derit. q. d. non: immo sacrileg⁹ esses si accipes q̄d deo deuouit: vt videt̄ itelligere Hiero. Et sic nō honorificabit p̄rem aut m̄rem: z irritum fecistis mādatū dei p̄p̄t traditionē v̄raz Hypocrite bñ p̄phetavit de vobis Esa. dicens. P̄pls hic labijs me honorat cor aut̄ eoz lōge est a me. Sine cā colūt me docentes doctrinas z mandata hominū. Et dixit. Audite z intelligite. Nō q̄d in os intrat coinquinat hoīem: s̄z q̄d p̄cedit ex ore hoc coinquinat hoīez. Ecce hic q̄stio correctina z virtuosa. Illi aut̄ nō poterāt r̄ndere. Morāl̄r habem⁹ hic duas instructiones. Prima tāgit alijs ecclesiasticos q̄ volūt oīa h̄re vt illi pessimi iudei: siue p̄ capellanas siue p̄ annuaria siue missas zc. querētes z tenētes varios modos vt habeāt pecunias s̄ gentibus dicētes. Date hic elemosinas ex quib⁹ remittunt̄ vobis q̄dragesime fracte: z vota: z p̄cussiones parentū: et hm̄i: qz papa nō posset absoluere sine p̄trindē. Quib⁹ p̄t dici. Quare vos trāsgredimini zc. Scda istructio quā tāgit deus est q̄stio q̄re x̄ps dimissis alijs pctis in q̄b⁹ erāt nimis culpabiles iudei cū q̄b⁹ disputabat: singulariter ipos reprehendit de pctō q̄ honorem parētum.

Responsio q̄ hoc fecit x̄ps ad exēplum n̄m ad oñdendum quantam vim facit de⁹ cōtra hos: qz z si nō esset p̄ceptuz diuinū de honore parētū: tñ natura docet q̄ tenemur honorare parētes et eis subuenire. vnde cogitat quot mala sustinuit mater te portando in vtero: pariendo: nutriēdo: masticādo: mundando zc. Iō dicit scriptura sc̄ta. Honora patres tuos et gemit⁹ m̄ris tue ne obliuiscaris. Memeto qm̄ nisi p̄ illos nat⁹ nō fuisses: z retribue illis quō z illi tibi. Eccl. vii. Nota h̄ de romanis gētilib⁹ quō antiquit⁹ adorabāt diuersas imagines: tā hoīm q̄ iumentoz sed nō adorabant imagines auium nisi solū de cyconia: z hoc p̄pter honorē quē faciunt parētib⁹: qz p̄uidēt eis in senectute: p̄p̄t hoc dixerunt romani q̄ aliqd haberent diuinitatis. z iō adorabant imaginē cyconie. Nota h̄ q̄ legit̄ in factis notabilibus romanorum de illa muliere ad mortē sententiatā vt i captiōe moreretur fame. Ad quā veniebat filia dādo sibi lac zc. Hoc narrat valerius maxim⁹. Iō de honore parētum habem⁹. Eph. vi. Filij obedite parētibus v̄ris in dño. Nota in dño nō dicit̄ q̄ dñm. Hoc iussuz est p̄ moysen. Honora p̄rem tuū z m̄rem tuā vt bñ tibi sit. sc̄z in diuitijs t̄palib⁹: z sis lōgen⁹ super terrā. i. bona z lōga vita. Exo. xx. Tertia q̄stio fuit ap̄stolorū cū x̄po q̄ fuit q̄stio dubitativa z timorosa dicentium. Scis qz pharisei audito hoc v̄bo scandalizati sunt. p̄ro cui⁹ declaratiōe sciēdū q̄ vidēs x̄ps q̄ pharisei ex suis verbis nō fuerūt correcti nec emendati: dixit eis. Hypocrite ab hypos q̄d est sub et crisis q̄d est aux. i. supra deaurati: bñ p̄phetavit de vobis Esa. dicens. P̄pls hic labijs me honorat zc. qz ore deū laudabāt: s̄z ope q̄ deū faciebāt. Iō x̄ps. Sine cā colūt me. i. sine vtilitate. Postq̄ autē vocauit eos hypocritas indignati sūt cōtra x̄pm̄ minando sibi mortē. p̄p̄t q̄d apli dixerūt x̄po cū timore. Scis: qz iudei audito hoc v̄bo zc. Quib⁹ r̄ndit x̄ps. Ois plātatio quā nō plātavit p̄r me⁹ celestis eradicabit̄. Sinite illos ceci sunt et duces cecoz. Cec⁹ aut̄ si ceco ducatus prestet: abo i foueā cadūt. Tūc dixit petrus. Ediffere nob̄ p̄abolā istā. At ille

Feria. v. post Oculi.

Non intelligitis: qz omne qd irrat in os in vētrē vadit: et in secessum emittitur. Que autē pcedūt de ore de corde exeunt: et ea coinquinant hominem. De corde exeūt cogitatiōes male: homicidia: adulteria fornicatiōes: furta: falsa testionia: blasphemie: et hec sunt q̄ coinquinant hoīez. Non lotis autē manibus māducare non coinquinat hominē. No. oīs plātatio. antiquitus synagoga dicebatur vinea domini. Esa. v. siue hortus dñi sicut modo ecclesia. Prelati erant arbores magne. populus vero plante. Tpe autē xpi plati erāt plā: aut in synagoga et nō a deo vt aarō: sed a simonia vel a gñe et nō p electionē vel specialem puisionē: sed p intrusioez et per ingressiōē suā. Jō dixit xps. Oīs plantatio etc. eradicabitur etc. eradicat⁹ flatu venti. s. verbi xpi dicentis in die iudicij. Discedite a me maledicti etc. Mat. xv. Jō non timeatis eos: sinite illos: si scandalizant non curetis. Quilibet ergo respiciat quō est plantat⁹ in regimine: vtrū p canonicā electionē vel specialem puisionē: qz q̄b⁹ papa misit bullas nobis venit⁹ ignorātib⁹ tales nō eradicabunt in die iudicij: qz p̄ celestis plātavit eos: et in morte transplantabit eos in paradiso. Hierē. xvij. et erit quasi lignuz quod transplantatur sup aqs: qd ad humorē mittit radices suas: et nō timebit cū venerit est⁹. S; de illis q̄ sunt plantati per simoniā siue ratiōe gñis siue p̄cib⁹ armatis: dixit xps. Oīs plātatio quā nō plantavit p̄ me⁹ etc. Idē est dicendū de dñis tēporalib⁹ et rectoribus cōitatū: villarū: ciuitatū etc. iō q̄libet respiciat a quo est plātati⁹: qz oīs plantatio etc. Et p̄cordat scriptura sacra. Sap. iij. Adulterine plātatiōes nō dabūt radices altas: et a vēto p̄mouebunt. Adulterina plantatio est qn̄ vxor dat filiu; alterius viro suo. Ita sc̄ta mater ecclesia q̄ h; xps in sp̄suz: facit p̄ p̄ces et simoniā prelatos: q̄ dicunt adulterine plantatiōnes q̄ eradicabunt finaliter. Nota ceci sunt etc. Quare vocat eos cecos. Rñdet q̄ nō ex ignorātia litterarū qz apti erant et speculatiui: sed vocat eos cecos p̄p̄t maliciā quā habebāt practice cognoscēdo pctā aliorū et nō suā. Sap. ij. Ercecauit em̄ illos malicia eorū. Nota q̄stionē

sup hoc. Si cec⁹ cecū ducat: est hic q̄stio. Si ego p̄fiteor alicui ceco ignorantī qui nescit discernere inter leprā et nō leprā: vel nō h; potestātē absoluēdi: nunqd ex hoc ego ero in piculo cadendi in foneā inferni. Rñsio q̄ p̄fiteri ignorantī p̄t cōtingere dupl̄r. Vel scienter vel ignorantē. Si hō p̄fitef̄ p̄fessori ignorantī ignorāter: qz hō presumit q̄ est apt⁹: quia est maḡ in theologia: vel lector: vel plati⁹ vel presidens ip̄m habilitat et forte est ignorās. Dico q̄ in tali casu vos estis excusati. Sed ipse sol⁹ dānabit: qz non debebat assumere gradum sine scientia. Osee. iij. Qz tu sciaz repulisti: repellam te ne sacerdotio fungar; mihi. Nota qz te sciam repulisti: non dicit qz sciam nō habuisti: sed qz sciam repulisti: qz multi sunt ignorantes: sed petunt consiliū. isti non repellūt sciam. S; illi qui sunt ignorantes et non petunt p̄siluz: tales repellūt sciam et damnāt. S; qn̄ homo eligit sciēter cōfessorē ignorantē: bestiam et cecum: sicut vsurarij q̄ dicūt intra se. Si cōfiteor tali nimis stricte se haberet. ideo vadam ad tales. Si ergo electiue cecus cecū ducit abo cadūt i foneā inferni. No. hic de illo capitaneo armorū infirmo cui scutifer adduxit bonū p̄fessorē. Qui confitebatur solū de venialib⁹ et de vna nuce baliste quā inuenit semel etc. sed frater qui sciebat suā maliciā et malā vitā dixit sibi. Audiui q̄ semel p̄busisti tales vilis tunc emisit illū p̄fessorē: et fecit vocari aliū p̄fessorē simplicē et ignorantē. s. de illis p̄munib⁹ q̄b⁹ oēs volūt p̄fiteri et inuitant ad p̄diū: et p̄fessor ille excusauit peccata illius infirmi. De talib⁹ intelligitur. Si cecus cecum ducat. Utinā inter vos non sint aliq̄ q̄ scienter eligunt p̄fessorē ignorantē: vt sunt vsurarij: p̄cubinarij etc. Eligatis bonos et prudentes p̄fessores: et qz meli⁹ est h̄ purgare pctā q̄ in inferno: vbi nulla est redēptio etc.

¶ Feria. v. post dñicā Oculi. Sermo. i.

Ratpredicās
 in synagoga galilee. Lu. iij
 Sermo n̄r erit de sc̄to euāgelio etc. Sc̄m enāgelū hodiernuz declarat nobis de dño iesu xpo quattuor magnas et altas excellentias.

Sermo.

I.

Fo. clxx.

Prima est diuina potentia.

Secunda humana clemētia.

Tertia perfecta sanctitas.

Quarta extensa charitas.

De quarta. s. extēsa charitate xp̄i: qz exhibat p̄dicādo nō soluz i magnis villis sed etiā i paruis synagogis de hoc loq̄tur thema di. Erat p̄dicās in sinagogis galilee. Prima excellētia xp̄i quā nobis declarat sanctū euangeliū est diuina potētia: q̄ est facere de creaturis vt sibi placet. Juxta suū imperiū statim fit vt ipse precepit. Qm̄ si de⁹ diceret mōti trāsī hic statim esset factū zc. Sec⁹ de nobis qz si volum⁹ aliqd̄ facere opz nos laborare z in tpe z cū instrumētis necessarijs: z cū auxiliō opari: sed de⁹ dixit z facta sunt. ps. xxxij. nec indiget instrumētis nec auxiliō alicui⁹ imo q̄cqd̄ facit p̄ creaturas pōt p̄ seipz facere imediate. Hec diuina potentia ostēdit in p̄ncipo euāgelij vbi legit qz xp̄s imperādo curauit mulierē a febriz⁹. Surgēs iesus de synagoga intrauit in domū symonis. Socrus autez symonis tenebat magnis febrizibus: z rogauerūt illū pro ea. Et stās sup illā imperauit febriz z dimisit illam. Et cōtinuo surgēs ministrabat illis. In quo ostēdit potētia i xp̄o faciēs de creaturā. s. de infirmitate z sanitate sicut vult solo impio volūtatis. Nota hic duo secreta moralia. Primū cogitādo cōditionē infirmitatis ibi tenebat magnis febrizibus. Scōz cogitādo modū curatiōis ibi imperauit febriz. Pro p̄mo nota qz hec febriz vt dicit glosa moralis sigat pctm̄ mortale. Rō: quia pctm̄ mortale habet cōditiones febriz. Rō qm̄ sicut morb⁹ siue infirmitas febriz p̄mittit initiū. s. frigus anteqz veniat ita pctm̄ mortale p̄mittit initiū. s. frigus negligētie bonozū operū. Itēz auferit appetitū comedēdi z deordinat gustū corpis. Hoc idēz facit pctm̄ mortale. Quādiu p̄sona est diligēs in bonis opibus iuxta suū statū z cōditionē deus preseruat ipsam a febre peccati mortalis: s. statim qm̄ p̄sona dimittit diligētia z deuotionē: qz iam nō dicit horas distincte nec facit orationē vt cōsueuit: s. sic paulatim infrigidatur: itatim sequitur pctm̄ mortale. Quod pōt p̄ctice declarari tā in religiosis q̄ in clericis q̄ etiā laicis.

Quādiu em̄ religiosus seruat cū diligētia regulā z cerimonias i cibo potu zc. deus cōseruat ipsuz a febre peccati mortalis zc. Sed qm̄ miser religiosus modo dimittit vnā cerimoniā: modo aliā dicēdo. Vere sufficit mihi seruare vota essentialia: z p̄cepta: qz cerimonie nō obligāt ad pctm̄: ergo nō tenebo statim cadet in pctm̄ qz q̄uis nō obligāt: tñ preseruant a pctō cerimonie: z q̄ ipsas negligit statim in pctm̄ cadit. Qm̄ si religiosus non sit cerimoniosus erit criminofus: vitiosus: luxuriosus zc. Idez de psbytero qm̄ dicit officiū suū cū diligētia surgit de nocte ad matutinas: dicit missam cū deuotione z nō p̄ pecunia zc. Deus custodit ipsuz a febre pcti mortalis: s. qm̄ incipit infrigidari p̄ negligētia z indeuotionē: statim sequit̄ febris pcti mortalis. Idē de laicis q̄ diu sunt diligētes in aliquo bono mō viuēdi recepto. s. orandi. p̄fitēdi: cōmunicādi: deus p̄seruat ipsos a febre pcti: sed postqz incipiūt frigescere p̄ negligētia dicēdo nunq̄ opz facere tāta zc. statim sequit̄ febris peccati mortalis. Auctoritas. Ad nūmū calozē trāsiet ab aq̄s nūmū z vsqz ad inferos pctm̄ illius. Job. xxij. Nota ab aq̄s nūmū. i. a negligētis bonozū operū trāsiet: supple pctō. ad calozē nūmū. s. pcti mortalis: qz vrit corpus z aiam. Item alia auctoritas Unusq̄sqz tentat̄ a sua cōcupiscētia abstractus. i. separatus. s. a sp̄ialibus z bonis opibus z illectus. i. impulsus. scz ad tpalia. Jac. i. Ergo custodite vos a frigore negligētie z indeuotiōis: z cōtinuate bonā vitā inceptā. Quātū ad scōz cogitādo modū curatiōis. Primo rogauerunt illū pro ea. Scōdo stetit. Tertio imperauit febriz. Hunc modū tenet de⁹ sanando alias nostras a febrizibus peccatorū mortaliū per p̄dicationē: in qua fit primo rogatio siue oratio: p̄mo dicēdo. Aue maria. scōdo stat p̄dicator alti⁹ qz tenet locum xp̄i: qz nō debet sedere: tertio imperat: qz loq̄tur in p̄sona xp̄i. Mat. x. Nō em̄ vos estis qui loquimini s. sp̄s patris vestri qui loquitur i vobis. Ideo habēt auctoritatē impetrādi: vt gētes dimittant peccata z p̄fiteant̄ zc. Et quādo peccator qui audit sermonez recipit bonū p̄positū cauēdi a peccatis tūc infir-

Feria. v. post Oculi.

mus curat a febre peccati. Un^o a febre
supbie: ali^o a febre auaricie: ali^o a febre
luxurie &c. Autoritas. Incensa igni & suf-
fossa: ab increpatione vult^o tui peribit. ps.
lxxix. Pro cuius intellectu sciendum q^o oia
pcta mortalia sunt septē q^o committunt^r du-
pliciter: vel ex concupiscētia mali vel ex ne-
gligētia boni. Et pmo veniunt septē pcta
mortalia q^osi incensa igni. s. ex concupiscē-
tia ignita. De q^o dicit scriptura. Ignis est
vsq^{ue} ad consummationē deuorans. Job
xxxj. vñ supbia: auaricia: luxuria: gula:
ira nō sūt nisi ignis inflāmatio. Alia duo
pcta. s. inuidia & accidia dicuntur suffosa
i. suffosse: qz veniunt ex negligētia. Qui
aut vult diruere aliquā domū subit^o ca-
ueat primo ipm fundamentū. Sic fun-
damenta xpiani sunt lapides bonorum
operū vniū & solidati bitumine charita-
tis siue dilectionis: sed pctm inuidie suffo-
dit & expellit bitumē charitatis: & pctm
accidie diruit lapides bonorū opey. Ec-
ce quare dicit incensa igni & suffosa. Re-
mediū est ab increpatione vult^o tui. s. pre-
dicationis peribit: supple pctā: & sequit^r
sanitas. Predicatio dicit vult^o dei. Ratio
qm̄ sicut in facie cognoscit persona: ita
de^o cognoscit a nobis in pdicatione q^oo
est vn^o de^o in essentia: & trinus in psonis
Dd. ps. xxvj. Faciē tuā dñe requirāz. s.
pdicationē. Scda virtus xp̄i quā decla-
rat nobis euāgeliū est humana clemen-
tia. Pro cuius intellectu sciendum q^o xps
erat verus de^o & verus hō. Ideo nō sem-
per faciebat opa diuina ne diceret soluz
deus: nec faciebat semper opa humana
ne diceret solū homo. Sed aliqñ simul
faciebat opa soli deo propria: vt curare
infirmos: etiā aliqua hūanitatē: vt ifir-
mos curare manib^o tangēdo vt medic^o.
Ideo dicit scda pars euāgelij. Cum sol
occidisset oēs q^o habebāt ifirmos varijs
lāguoribus ducebāt illos ad eū. At ille
singulis man^o imponēs curabat eos. No-
ta hic duo secreta. Primū cogitādo mo-
dū curatiōis istorū infirmorū diuersum.
pmo dicit. Oēs q^o habebāt infirmos. Et
quilibet infirmus dicebat suā infirmita-
tē. Et xps singulis man^o imponēs q^o so-
lo hōbo poterat simul oēs sanare: tñ sin-
gulis man^o imponebat dicēdo fm fidē
& deuotionē tuā fiat tibi. In hoc ostēdit

xps curationem nostrā quā ipse facit de
pctis in sacramentali cōfessione ad quaz
opz venire vnū post aliū: qz si oēs simul
cōfiterent^r nō valeret cōfessio talis. Sed
quilibet hō debet dicere suā infirmitatē
idest suū pctm quātū scit & pōt. Nota cō-
tra illos qui dicūt cōfessori interrogate
me: qz non recordor de aliquo peccato:
sed si cōfessor esset auisat^o dicēdo. Quid
mihi dicitis de tali vicina vestra: respō-
dere sibi non solū peccata mortalia: sed
etiā venialia: & de suis dicit q^o nō reco-
datur. Opz ergo q^o vosmet dicatis pctā
prout scit^r & poteritis recordari peccata
preterita cogitādo mēbra per que homo
potest peccare. s. per cor: os: manus: o-
culos aures &c. h. cōfessor sciat: tñ opz dice-
re cōfitez psonaliter totū qz xps iam
sciebat infirmitates illoz: tñ ipse vole-
bat q^o ipsimet dicerent. Sic p̄fiteri nihil
aliud est q^o dicere suā infirmitatē. s. dicē-
do. Ego sum supbus. i. ventus superbie
intrauit aīam meā. Ideo pater curetis
me. Idē de alijs peccatis. Tūc cōfessor
imponēs manū suā qd est de bene esse &
nō de necessitate absolutionis: dicit in
effectu fm tuā fidē & deuotionē sis abso-
lut^o de peccatis tuis. Ideo dicit xps cō-
fessoribus in noīe meo sup egros man^o
imponent & bene habebunt. Marci vlti.
Nota in noīe meo: qz autoritate christi
possunt absolvere: & nō aliter. Nota qd
triplex est grad^o penitētie cōtra aliquos
cōfessores dicētes qd penitētie sunt arbi-
trarie. Quedā sunt ex lege dei mandate
quedā sunt p eccliam ordinate: quedā
sunt per cōfessorem impolite. Penitētie
ex lege dei mādare sunt: vt qui fecit fur-
tum q^o restituat. Ista penitētia non est
arbitraria: sed de lege dei redde qd de-
bes: nec p̄fessor siue papa pōt dispensa-
re. Itē si inturiasi aliquē opz petere ve-
niam. qz de lege dei est. Scdo quedā pe-
nitētie sunt ab ecclesia ordinate. Dicūt
aliqui iuriste & etiā theologi q^o p quoli-
bet pctō mortali debet septem annis de
penitētia: als cōplebit^r i purgatorio. Sz
p penitētiā & indulgentias rescantur.
Scda moralitas cogitādo tps in q^o xps
curabat infirmos: ibi. Cū sol occidisset.
In sacra scriptura xps dicit sol. Ideo dicit

ecclia virgini marie. Felix nāq; es sacra
 ſigo maria ꝛc. Occasus solis iustitie fuit
 in cruce in die passiōes: qz tūc terra fuit
 interposita inter ipm ꝛ nos: qñ aīa eius
 fuit in inferno ꝛ corp^o in sepulchro. Cuz
 ergo sol occidisset: qz estꝛclusio oīm do-
 ctorꝝ qꝫ sacramētum pñie sicut cetera hꝫ
 virtutē a passione xpī. Ideo qñ absoluit
 pctōꝝ dꝫ cogitare qꝫ oīa vulnera xpī sunt
 apta: ꝛ sanguis effundit sup eū. iō apl's
 heb. ix. Sanguis xpī emūdauit cōscien-
 tiā nostrā ab opibus mortuis ad seruitē
 dum deo viuētī. Gen. xxviii. Post solis
 occubitū vidit iacob in somnis scalā: ca-
 cumē tangebāt celū: pes terram: angeli
 ascēdebāt ꝛ descēdebāt: ꝛ dñm vidit ibi
 innixꝫ scale. Hec scala est pñia que tot
 hꝫ gradus quot sunt opa pñialia. Hec
 scala ante occubitū solis iustitie stabat
 sub terra: qz habebat pedē in inferno: et
 caput hic in terra p quā descēdebant ad
 infernū oēs qui faciebant pñiam. Ideo
 David. Quis est homo qui viuet ꝛ non
 videbit mortē eruet aīam suā de manu
 inferi ꝛc. ps. lxxxviii. Sꝫ post solis occu-
 bitū. s. die ascēisionis xp̄s erexit hāc sca-
 lā sup terrā tenēs pedē ꝛ caput in celū: ꝛ
 in ascēsiōne ascēdit p ipam ipse xp̄s cuz
 suis patrib^o. Ideo illi q modo faciūt pe-
 nitētiā ascēdūt in celū p ipaz. Ideo xp̄s
 pñiaz agite appropinquabit em regnū
 celozū. Mat. iiii. Et dicit qꝫ angeli ascē-
 debāt ꝛ descēdebant p cam: ad innuēdū
 qꝫ penitētes contēplatiui ascendunt ad
 deū cōtemplando deū ꝛ orando. Actiui
 autē ascēdūt p opa misericordie ad deū
 ꝛ descēdunt ad subueniendū primo per
 opera misericordie. Et dñs q stat in ca-
 pite scale inuitat eos dicens. Venite ad
 me oēs q laboratis ꝛ onerati estis ꝛ ego
 reficiam vos ꝛc. Mat. xi. Ecce qre dicit.
 Cū sol occidisset: qm ante nullus potuit
 intrare celū p pñiam. Tertia virt^o quaz
 ostēdit sc̄m euāgeliū de xp̄o est pfecta
 sc̄titas: q cōsistit in vitādo ꝛ extirpando
 opera diaboli. Quāto em psona est san-
 ctior ꝛ pfectior: tanto magis sibi displic-
 cēt opa diaboli ꝛ vitat illa. De ista vir-
 te dicit euāgeliū. Exibant aut a multis
 demonia clamātia ꝛ dicētia qz tu es fili^o
 dei. Et increpans nō sinebat ea loqui qz
 sciebant ipm esse xp̄m. Ecce hic perfecta

sanctitas. Est hic q̄stio. Quare non sine-
 bat ea loqui: cū dicerent veritatē: qz for-
 te iudei credidissent ipm esse xp̄m ꝛ sal-
 uatorē mūdi testimonio demonū. Rñde-
 tur triplici rōne. Prima ratio: ne veris
 falsa miscerent. Sc̄da ratio: ne videret
 velle ab ipsis testimoniū: quare: qz pha-
 risei iam dicebāt ipm in beelzebub eijce-
 re demonia. Tertia dādo nobis exēplū
 ne queramus ab eis auxiliū in aliquo.
 Nota hic duas alias rñsiones. Respō-
 sio prima literalis quare nō sinebat ea
 loqui: qz cōditio est demonis nō dicere
 veritatē. nisi duplr vel coactus p aliquā
 sanctā psonaz: vel vt decipiat. Dicit pri-
 mo aliquam veritatē quā ptestatur vt
 leuius credat post mēdacio vel diffama-
 tiōe complet. Nota hic de corona regis
 frācie: de qua diabolus diffamauit mili-
 tem mēdose. quasi ipse destructur^o esset
 regnū ei^o. Jō de diabolo dꝫ. Jo. viii. In
 veritate non stetit. Glo. Aug. Vñ fuit in
 veritate: qz bon^o ꝛ sanct^o a deo creatus
 sed nō stetit. Qñ autē demones dixerūt
 xp̄o. Tu es filius dei ꝛc. xp̄s nō sinebat
 ea loq amplius: ne forte dicerēt aliquod
 mendaciū. qz forte dixissent. Tu es fili^o
 dei sed nō potes mutare legē moysi vel
 similia. ergo nō sinebat ea loq. Sc̄da re-
 spōsio ē moralis vt xp̄s daret nobis exē-
 plā: qz p nullo bono q̄tūcūq; magno de-
 bemus querere cōsilium demonū: nec p
 sanitate: nec p filiis habendis: nec p re-
 p̄dita est recurrere ad ipos. iō xp̄s nō si-
 nebat ea loqui: ꝛ p tanto bono. s. p cō-
 uersione iudeozum. Nota hic quomodo
 demones nesciunt oīa: vt pꝫ de nouē cle-
 ctoribus regis existentib^o in castro: quō
 diabolus nūq; potuit scire: quid ibi tra-
 ctarēt: lz a multis inuocaret. Nota quo-
 modo in veteri lege puniebant^o recurrē-
 tes ad demones. Leuit. xx. Aīa que de-
 clinauerit ad magos ꝛ ariolos: ꝛ forni-
 cata fuerit cū eis ponā faciē meā contra
 eā ꝛ interficiā illā de medio populi mei.
 Nota fornicata fuerit: qm sicut mulier
 que dimisso viro adheret ribaldo forni-
 catur ꝛ est adultera: ita xp̄ianus q dimis-
 so xp̄o recurrit ad diuinos. Item nota
 quō puniebant^o etiā diuin^o. Leuit. xx. Vir
 siue mulier in quib^o phitonicus siue di-
 uinatiōis fuerit spūs: morte moriant^o la-

Feria. v. post Oculi.

pidib⁹ obruēt eos sanguis eorū sit super illos. Quarta virt⁹ est extensa charitas de qua dicit thema. Erat p^odicās in synagogis galilee. De hac virtute dicit euāgelii. Facta autē die egressus ibat i desertū locū: et turbe req^uerebant eū et veniebant vsq^{ue} ad ipm: et detinebant illū ne discederet ab eis. Quibus ille ait. Quia et alijs ciuitatib⁹ op^o me euāgelizare regnū dei: q^u ideo missus sum. Et erat p^odicās in synagogis galilee. Moraliter habēt hic doctrinā p^odicatores verbi dei in hoc q^u dicit x^ps alijs ciuitatib⁹ op^o me euāgelizare. Dicit decreta. extra d^o her. Cū ex iniuncto. q^u tū est officiū p^odicato^oris q^u filius dei non verecūdaret dicere q^u ad hoc erat missus. Jā dicta decretal^o vocat officiū p^odicato^onis p^ocipuū officiū in ecclia dei. Jō amore dei vadatis ad p^odicandū diligenter. S^z mō videt iā cōpletū illud q^u plangēdo dicebat hieremias Threno. iij. Paruuli petierūt panē et nō erat qui frāgeret eis. Panis animarū est verbū dei. Mat. iij. Nō in solo pane viuit homo: sed in omni verbo q^u p^ocedit de ore dei. paupes christi petunt panes et non est q^u det eis: nō faciebāt sic antiqui sancti. imo legit de beato Aug. q^u verbū dei p^odicauit vsq^{ue} ad suā egritudinē. Nota etiā de Beda ceco ex antiquitate: qui tū ex feruore volebat predicare et semel decept⁹ a ductore suo puero p^odicauit lapidibus et. Sed modo dicunt mag^ori in theologia. volo quiescere: et male faciūt: q^u viatores nō debēt quiescere quousq^{ue} sunt in termino. Ideo isti q^u mō quiescūt laborabunt in inferno. Jō p^odicato^orib⁹ d^o. Euntes in mundū vniuersum predicate euāgelii. Mat. xvj.

Feria. v. post oculi. Sermo. ij.

Socrus symonis

nis tenebat magnis febribus. Luc. iij. In isto sermone volo declarare oēs spūales infirmitates aie pctō^o. Et dabo medicinas curatiuas s^z regulas medicie illi⁹ magni hypocras. s. x^pi. Materia erit utilis et p^oficuosa. S^z vt sit deo acceptabilis et gratiosa: salutē v^ogo gl^oiosa. Socr⁹ symonis tenebatur et. Hoc v^obū ad l^oram habet de quodā miraculo q^u fecit x^ps

fm q^u recitat beat⁹ Lucas in euangelio hodierno. Dic breuiter historiā euāgelij. Questio litteralis quare x^ps voluit curare illaz mulierē imperando: cū dicit scriptura q^u stās sup illaz iperavit febriz. alios em curauit tāgēdo: q^u singulis man⁹ imponens curauit illos. Rūdetur q^u p^o imperiū curando ostēdit nobis suā diuinitatē. Et per tactum sanando ostēdit suā verā humanitatē. Scōa questio quare nō sinebat loqui demonia cum tū dicerent veritatē. Responso q^u propter nostrū exēplū ne p^o quocūq^{ue} bono queramus auxiliū demonū etiā p^o restauracione totius mūdi. De infirmitate dicit thema. Socrus autē symonis et. p^oz thema l^oraliter. Modo iuxta intellectū allegoricū seu moralē vidēda sunt tria. scz.

Quid sit socrus symonis.

Secundo quis est iste symon.

Tertio que febres sunt iste.

Quantū ad primū sciēdū q^u socrus significat carnē aut corp⁹. Rō: q^u sicut socrus et nurus male cōter cōueniūt: s^z bñ discordant. Sic inter carnē et aiaz est cōtinua discordia: q^u semp vnū opponitur alteri et semp rixant⁹: q^u si aia vellet ieiunare et abstinere: caro vellet cōedere aia vellet ozare: caro dormire et sic de alijs. Ideo apl^os. Caro concupiscit aduersus spūm: et spūm aduersus carnez. Hec enim sibijnuicē aduersantur. Gal. v. Quātū ad scōm symon significat spūm. symō autē interpretat⁹ obediēs. Sic spūm rationalis inq^ustū est ad imaginē dei deo obediens est: q^u fm suā naturā et conditionē spūalē semp vellet cōplacere suo creatori. Unde apl^os. Cōdelector legidei s^z interiorē hoiem. i. spūm. Roma. vij. S^z aliq^u est inobediēs deo: et hoc est p^opter carnē. Ideo apl^os. Video aliā legez in mēbris meis repugnantē legi mētis mee et captiuatē me in lege pcti: que est in mēbris meis. Ibidē. Quantū ad tertiū febris in sacra scriptura significat peccatū mortale. Ratio: q^u pctm mortale h^z p^oditōes febris. Qm sicut febris aufert appetitū comedēdi et deordinat gustū corporis: q^u cibus dulcis v^o amarus: et ecōuerso: et infirmus appetit cōtraria et nociua. Hoc idem facit peccatū mortale. Quādiu enim persona est sana que. s. est

in gratia deiz in bonavita: sentit magnū
saporē z dulcedinē i cibis aie: q̄ sunt ora
tiones: lectiōes: cōtēplationes: misse: ser
mones z hmōi quib⁹ aia viuit z ipingua
tur. Aucto. Nō in solo pane viuit hō zc.
Mat. iij. Sed quando venit febris pcti
mortalis seu per p̄sensum siue per op⁹ fa
ctū est: statū pdit gustū: nec sentit saporē:
nec dulcedinē. immo si vult orare statim
atrediat: z sic de alijs. Aug. Impius non
sentit dulcedinē dei: qz de febre iniqtatē
palatū cordis amisit. Cū ergo dicit the
ma. Socrus simonis. i. caro a qua sunt
peccata inittatiue: s̄ sunt in aia subiecti
ue tenebat magnis febrib⁹. No. magnis
nō loquit de pctis venialib⁹ s̄ de morta
libus: nec de febre in singlarī sed de fe
brib⁹ in plali. Dicūt auctores medicie q̄
septē sūt spēs febrū corpis. s. p̄tinua. q̄ti
diana: tertiana: q̄rtana: ephemera: erra
tica: z ethyca. Sic spūalr sūt septē febres
aie significare p̄ has septē febres corpo
ris. p̄pter qd̄ dicit thema. Socrus simo
nis zc. P̄tia d̄r p̄tinua: qz p̄tinue affligit
tā de die q̄ de nocte. Hec signi febrē cōti
nuā aie q̄ est pctm̄ auaricie: qz p̄tinue af
fligit auarū. intm̄ q̄ nō sentit ciboz dul
cedinē nec saporē: immo qn̄ auar⁹ est in
mēsa z videt vxorē: filias z familiā: bene
comedere dicit intra se. O miser iā destru
ct⁹ sū. ecce iā vxor mea comedit vnū panē
Idē de alijs. Et sic allegat p̄ oppositū li
beralis z gaudet z letat. O comedam⁹ z
bibamus: qz dñs prouidebit nobis. Itē
auarus qn̄ est in ecclesia vbi orare debe
ret z cogitare de alio mūdo: tūc ipse cogi
tat de ferijs z foro zc. Itē de nocte qn̄ est
in lecto z deberet dormire z q̄escere. sem
per somniat latrones: si sentit mures di
cit q̄ sunt latrones. Si videt filiū curre
re dicit. O miser iā pditus sum: ecce sotu
lares sunt iā rupti. Ecce quō auarus cō
tinue affligitur: z quō auaricia est febris
cōtinua: null⁹ em̄ est q̄ aliqñ non quiescit
nisi auarus. Christiani quiescunt in die
dñico. iudei i sabbato: aggareni in die ve
neris. Auarus autē nunq̄ quiescit. Cun
cti dies eius doloribus: z erumnis pleni
sunt: nec per noctē mente quiescit. Eccl̄s
ij. Cōtra hāc febrē magn⁹ ille hypocras
tes xp̄s ordinauit vnuz amphorismū di.
Videte z caute ab omni auaricia: qz nō

in abūdantia cuiusq̄ vita eius est ex hīs
q̄ possidet. Lu. xxi. Nota ab omni auari
cia ostendit q̄ sunt plures species auari
cie. Prima est rapina dñorum. sc̄ba simo
nia ecclesiarū. tertia vsura laicorū. quar
ta est fraus venditorū. quinta calūnia ad
uocatorū. sexta furtū occultoz. septiades
tentio inuētoz seruoꝝ vel bonoz defun
ctoꝝ. Dic de qualibet put erit expediēs
Ideo xp̄s optimus medic⁹ dat medicī
nā curatiuā dicēs. Videte. Et assignat ra
tionē dicēs: qz non in abūdantia. De su
pradictis vide auctoritates in sermōe. ij.
ferie. iij. post primā dñicam quadragesi
me. Assumit. Sda d̄r quotidiana: qz non
affligit cōtinne vt prima: sed quotidie di
mittit infirmū: sed post redit. Hec signat
aliā febrē q̄ est pctm̄ gule: qz quotidie in
festat hoiem licet nō cōtinne: qz non post
prandiā: nec etiā qn̄ hō dormit sed quo
libet die de mane stomachus clamat fa
mes: fames. Nota quō quidā ph̄s volēs
ostendere quid esset peccatū gule intra
uit per ciuitatē clamādo iustitia iustitia.
Cum autē fuisset coram iudice qui p̄mi
sit sibi facere iustitiā dixit quō pater su⁹
dimisit sibi vnū creditorē cui soluit statū
eadē die qua pater est mortuus: q̄ in cra
stino iterū petijt debitū: itez sibi soluit:
adhuc petijt debitum: als minatur mihi
ad mortem. Et qui est ille dixit iudex: qz
ego faciam tibi iustitiā. Ph̄s ostendēs
sibi ventrē dixit. Ecce creditores a patre
mihi dimissum: cui causam solui millies
et adhuc petit. Respondit iudex. Amice
in eadē d̄natione ego sum. Ecce hic fe
bris quotidiana. Dicunt gulosi. Venite:
sumamus vinū z impleamur ebrietate: z
erit sicut hodie sic z cras: z mltro ampli⁹:
Esa. lvi. z Sap. ij. Vino p̄cioso z vnguen
to nos impleamus. Cōtra hanc ille ma
gnus Galenus xp̄s ordinauit amphorif
mū dicens. Attendite vobis ne forte gra
uentur corda vestra in crapula z ebrieta
te. Lu. xxi. De cibis solū recipe necessita
tē opz: z cauere a supfluitate. Un̄ sicut hō
bonē cōscientie qn̄ sibi soluit vltra debi
tum: restituit: ita venter restituit vomitā
do. igiḡ videt̄ habere cōscientiā. Sūt ali
qui miseri q̄ cōtinne sunt in tabernis zc.
tales min⁹ sunt q̄ bestie. Ratio quia ex
quo bestia bibit zc. nō biberet si papavel

Feria. v. post Oculi.

rex imitaret ipas. Et tu bestialis hō preter necessitatē sumis et sic nō solū aīa: sed etiā corpus destruit: qz vinū percutit venas: et sequitur tremor membrorum: et oculi lachrymantur non ppter christi passionē. Jō dicit xps. Attēdite etc. Tertia febris dicitur tertiana: quia venit die tertia. Hec significat febrē aīe q̄ dicitur accidia seu negligētia de opib⁹ pnie: q̄ die tertia maxime affligit. i. l. tertia pte pnie. Dic quō pnia cōsistit in trib⁹ ptribus. s. p̄tritiōe: p̄fessioe: et satisfactioe. Hec tertia ps nimis affligit. Dic quō satisfactio dicitur fieri deo de peccatis: vt si peccasti p̄ supbiā: p̄pā: vanitatē: satisfac deo p̄ humilitatē et sic de alijs. Satisfactio etiā dicitur fieri primo de ablatiis et dānis restituēdo. Respice deinde si ē aliquid de malo iusto si retinuisti aliqd de ecclesia pro defunctis: de seruitorib⁹: de vsura: et sic de alijs. Hec tria opera penitentialia dicuntur tres dies. Auctoritas. Ibinus viam triū dierū in solitudinē: vt immolem⁹ dñō deo nostro. Exo. iij. Et in die tertia. s. satisfactionis febris affligit. Ecce die tertio qñ grauissimus dolor vulnerū est. Gen. xxxiij. Not. hic de magno dñō in lō gobardia: cui vnus sanctus homo reuelauit qd demones sibi faciebant palatū in inferno. Contra istud xps ordinauit medicinā di. Reddite ergo oib⁹ debita: et nemini qcq̄ debeatis nisi vt inuicez diligatis. Ro. xij. Ex ista febre tertiana multi moriuntur morte eterna: qz nolūt restituere: et tamen non dimittitur peccatū nisi restituat ablatū. Regula est theologorū et etiā iuristarū. xij. q. vi. Si res dicunt aliqui dimittā in testamento et heres meus restituet: sed hoc nihil valet. Ratio: qz vos i vita vestra estis i peccato mortali: qz noluitis restituere: iō in alia vita eritis eternaliter in pena. Greg. Ad magnā iustitiā dei pertinet vt in alio mūdo nō careat supplicio qui in hoc mūdo noluit carere peccato. Quarta dicitur quartana: hec significat febrē aīe que dicitur supbia triplici rōe. P̄tia rō est qz est leonina. Leo autē aīal supbū: et significat psonā supbā: q̄ affligit ad instar leonis de febre supbie. Scōda rō quartana multū durat: vt ptz de lucifero: q̄ adhuc hodie affligit febre supbie: cupiēs deo parificari. Sed qz nō pōt de facto: th in figuris et si

gnis vult ei equari. Itē est incurabilis. Auaricia curat p paupiatē: luxuria p infirmitatē: s3 supbiā minime. Tertia rō: qz sicut quartana venit quarta die: sic supbiā venit ex quattuor: sc3 ppter bona corporalia et propter bona spiritualia: et ppter diuitias terrenas et ppter honores mundanos. Quantuz ad primum. Inuenis pulcher et fortis etc. magnā supbiā habet de se. Sed optima medicina p̄tra hoc est cogitare mortē quō tunc vermes comedent carnes. Quātum ad secundū quidā superbiūt de bonis spiritualibus quia orant: ieiunāt: de quibus volunt habere vanā gloriā. Remediū contra hoc est quando sanctiores nobis peccauerūt et dānati fuerūt. Ideo auisitis quia non est vestrū sed dei qui vobis imposuit iocale deuotiōis vt ipsum portetis: idco vīdeatis ne ipsum p̄datis. Quātū ad tertium quidā superbiunt de diuitijs terrenis. Remediū cōtra hoc est cogitare quomodo hodie vel cras amittentur omnia. Quātū ad quartum: quidā superbiunt de honore mūdano dicēdo. Ego sum papa: ep̄s: rex vel miles. etc. Remediū cōtra hoc est quō hodie: cras: et cito te oportet reddere cōputum qualiter dignitatē habuisti: q̄liter in ea vixisti: et qualiter peccata notoria correxisti. Et beda. Quattuor sūt species quib⁹ oīs tumor arrogāntium declarat. Contra hanc dicit medicus noster xps. Superbiam nūq̄ in tuo sensu aut in tuo verbo dominari permittas: in ipsa em̄ initiū sumpsit omnis perditio. Thob. iij. Nota oīs perditio. s. angelorū et hoīm. Quinta febris dicitur ephemera: quia eadem die qua venit recedit. Dicitur autē ephemera a pisce sic dicto qui moritur illa eadem die qua nascitur. Hec signat febrē anime que dicitur ira que eadem die qua nascitur debet mori. Verbi gr̄a. Si sit tibi aliqua iniuria verbo vel facto: subito venit ira in corde: sed eadem die debet mori sc3 recipiēdo propositum non se vindicādi: quia vindicta est dei. Da mihi vindictam. et ego retribuam dicit dñs. Cōtra istā ap̄ls ordinauit optimā medicinā dicens. Irascimini et nolite peccare. Sol non occidat super iracundiam vestrā: nolite locū dare diabolo. Ephe. iij. Nota irascimini et nolite

Sermo vnicus. fo. clxxij.

peccare: supple recipiendo vindictā. Sol non occidat &c. Patet quō ira dicitur mori eadem die. Dicat exemplū quō legitur in vitaspatrū de illo sancto episcopo quō inuitauit ad pradiū illū heremita: quō ex aliqua necessitate venit ad suā ciuitatē. Episcopus autē cogitās magnā afflictionē et abstinētiā quā heremita fecit in heremo: fecit bonū pradiū. Quōd cū corā heremita poneret: ait episcopo. pater: parce mihi: quia ex quo istū habitū sumpsisti aliqd mortuū nō comedi. Cui respondit episcopus. Pater: parce mihi: quia ex quo istā cappā sumpsisti: sol nō occidit super iracundiam meā. Respondit heremita. Pater: melior es quā ego. Melior ē virtutē reputauit patientiā quā abstinētiā. Multi sunt abstinentes quō non sunt patientes. Benedictus est ille quō quā ponit se in lecto potest dicere cū veritate Deo grās: quia nō habeo irā in corde meo contra aliquē. Item nolite locū dare diabolo: quā ira est dispositio vt diabolus intret in corpora vt dicunt demones quō cōiurant in obsessis. Sexta febris est erratica sic data: quia nullū ordinē seruat. modo venit vna hora: modo alia. Hec significat febrem aie que dicitur luxuria: quā nullum ordinē seruat. Luxuriosus enim: nō seruat ordinē: nō tēpus: nō personā: nō modū: immo vadit. luxuriosus erraticus: sicut ille quō errauit dicendo. O maior delectatio esset cū illa scilicet cū moniali: vel legitima &c. vel tali modo. Quā concupiscentia carnalis infinita est nec habet terminū. Ideo dicit scriptura sancta de luxuriosis Semetiplos tradiderunt impudicitie in operationē ois immūdicie. Epistolā. iij. Nota tradiderūt impudicitie. scilicet cogitēdo: loquēdo: audiēdo: respiciēdo: tāgēdo. De illa materia in opationē ois immūdicie. Contra istam dicit nobis medicus noster apłs ad Thessal. iij. Hec ē volūtas dei sanctificatio vestra vt abstinētiā vos a fornicatione: et sciat vnusquisque vestrū vas suū possidere in sanctificatione: nō in passione desiderij: sicut et gētes que ignorāt deū. Quilibet sit contentus de vxore sua iuvene vel antiqua: turpi vel pulchra: ac si in mūdo non esset alia mulier. Cauete ergo ab ista febre erratica. quā tot occidit morte eterna. Septima febris est ethica: quā consistit intus in ossib⁹ et mēbris. Hec sicut febris aie que dicitur inuidia. Quā sicut fe-

bis ethica quā est in mēbris radicata consistit humidū radicale quō dat vitā corpi: et sic hō morit⁹. sicut inuidia consistit humidū radicale scilicet charitatē quā dat vitam aie. Vita carnis sanitas cordis putredo ossiū inuidia. Prover. xiiij. Not. quod cor dicitur sanū quā diligit oēm creaturā humanam vniuersalr et gaudet de bono alteri⁹. Inuidia est putredo ossiū. i. virtutū: quoniam sicut ossa sustinent corpus: ita virtutes sustinent animā. Ideo christus medic⁹ noster datus nobis amporismū dicit per apostolū petrū. Deponentes omnē maliciā et omnē dolū: et simulationes et inuidias: sicut mō geniti infantes: lac supple charitatis concupiscentie. i. Pet. ij.

¶ Feria. vi. post Oculi. Sermo vnicus.

Sim⁹ quō hic ē vere saluator mūdi. Jo. iij. Istud sanctū euāgelij continet vnā pulchram historiam in qua continent tres magne disputationes inter xp̄m et alias personas.

Prima fuit inter christum et mulierē samaritanam:

Secūda fuit samaritane cum christo.

Tertio fuit cū christo et discipulis.

Et quilibet disputatio hz optimā questionē. Cōclusio primē disputationis fuit Dñe vi deo quō ppheta estu. Cōclusio scēdis disputationis est quō xp̄s est messias. Cōclusio tertie disputationis est thema: quia saluator mūdi. Quantum ad primā disputationē que fuit cum samaritana sciendū quod hec fuit benigna quia xp̄s incepit. Vñ dum xp̄s iret de villa in villā personarū predicādo venit iuxta samariā magnā ciuitatē pl⁹ quā parisius et iuxta illā ciuitatē erat fons altus: et dicebat fons quia aqua viua scaturiebat: et puteus quia profunda: et xp̄s fessus et totus fatigat⁹ ex itinere posuit se super fontē: vt facies sua bñdicta respiceret super fontē: vt aere recenti refrigeraret. Discipuli autē et apłi interim veniūt ad ciuitatē ad emendū panē et cibū. Et cū xp̄s sic esset sol⁹ ad fontē et hora erat sexta venit mulier de ciuitate. Samaria haurire aquā: et inuenit ibi xp̄m: quē nō salutauit cognoscēs in vestib⁹ quō iude⁹ esset. nō em loqbantur iudei samaritanis sicut nec nos xp̄iani cū infidelib⁹ sarracenis &c. et xp̄s

Feria. vi. post Oculi.

inceptit disputationē di. Mulier: da mihi bibere. Que respiciens eū toruo oculo dixit: incepit arguere. p̄tra x̄pm̄ di. Quo tu iude⁹ cū sis bibere a me possis q̄ sum mulier samaritana: bñ scis q̄ iudei nō contūtur samaritanis: certe nō dabo tibi bibere. Et x̄ps replicauit di. O mulier: si scires donū dei ⁊ q̄s ē q̄ dicit da mihi bibere: tu forsità petisses ab eo ⁊ dedisset tibi aquā viuā. Nota donū dei datū hūano generi. Hoc donū est fili⁹ dei datū i incarnatione. de quo Esa. ix. Filius datus est nobis. Ecce donū datū in n̄raz redēptionē. Et mulier arguēs x̄pm̄ dicebat. Dñe nec in quo haurias aquā habes: ⁊ pute⁹ altus est. vñ ergo habes aquā viuā? Et nunq̄d tu maior es patre n̄ro Jacob q̄ dedit nobis puteū: ⁊ ip̄e ex eo bibit ⁊ filij ei⁹ ⁊ pecora ei⁹. Rñdit x̄ps. Mulier non intelligis de qua aqua ego loquor: qz non est de ista. Qz ois q̄ bibit ex hac aqua sitiet iterū. Qui aut̄ biberit ex aqua quam ego dabo ei nō sitiet in eternū: s̄z aq̄ quā dabo ei fiet in eo fons aque salientis i vitam eternā: ⁊ vitā eternā habebit. Tāta fuit virtus verborū x̄pi q̄ mulier inclinata ei iam cōpuncta in corde cū humilitate ⁊ reuerentia dixit. Dñe: da mihi hanc aquā vt nō sitia: neq̄ venia huc haurire. Tūc x̄ps respondit. Tu vis de ista aqua. Respōdit ml̄ier. Ita dñe. Uade ergo ad ciuitatē ⁊ voca virū tuū. Que rñdit. Virū nō habeo. Et x̄ps. Bñ dixisti qz virū nō habes. Quinq̄ em̄ viros habuisti: ⁊ hūc quē iā habes nō est vir tu⁹: sed vn⁹ rufianus ⁊ ribald⁹ est: ⁊ tu ꝑcubina sua es. Et dixit sibi oīa noīa viroz suoz ⁊ gen⁹: ⁊ cuius officij erāt. Talis vocabat̄ sic: et habebat tale officij: ⁊ mortu⁹ est tali morte: ⁊ sic de alijs. s̄z iste quē nūc habes nō est vir tu⁹ s̄z vn⁹ ribald⁹: ⁊ ribalda sua tu es. Et tūc illa incepit clamare. O dñe dñe. clare video q̄ p̄pheta es tu: ⁊ scis oīa q̄ feci. q. d. Parce mihi qz prius vocauit te iudeū. Cōclusio p̄me disputationis. Nota prius vocauit eū iudeū: ⁊ post dñz p̄phetam. Ecce p̄ma disputatio x̄pi cū muliere ad l̄ram. Mō moraliter intrem⁹ secreta moralia p̄ nobis. In ista disputatione sunt sex secreta moralia: ad q̄ p̄ questiones intrabo. Prima q̄ hec mulier samaritana: ⁊ qd̄ significat. Respōsio q̄ qlibet

psona xp̄iana peccatrix significat p̄ istaz samaritanā duplici rōne: ⁊ ponuntur in euāg. Primo qz qlibet die pluries veniebat ad aquā: nec satiabat̄. Talis est ꝑditio peccatricis: qz q̄tidie vadit ad aquā p̄speritatū tēporalium: nec saturat̄: tāta est cupiditas. Verbi gr̄a. Si sacerdos h̄z simplex beneficiū: conat̄ vt possit habere maius nec satiat̄. Ecce cōditio aque bonoz tpaliū q̄ nō satiāt: qz nō intrāt illuc vbi ē litis. Nā sitis habēdi bona tpalia sc̄z terras: possessiones: aurum: argentuz ⁊c. ista bona temporalia non intrant intus in cor. Si enim posses habere vnum plaustrum auri liquefacti: nō satiaret te. Sed sicut famelicus nō satiatur ex aspectu escarum que sunt in mensa: quia esurries est i stomacho: ⁊ iō nisi intrēt nō auferent esuriam neq̄ sitim: sic est de esurie bonozū temporalium. Ideo quanto homo plus habet plus sitit ⁊ cupit: qz nō intrāt in corde. Auctoritas. Eccl̄s. v. Auar⁹ nō implebitur pecunia: ⁊ qui amat diuitias fructū sc̄z satietatis non capiet ex eis ⁊c. Et sic directe placita ⁊ deliciae hui⁹ mundi sunt ad instar febricitantis qui vritur siti: ⁊ datur sibi gutta aque in lingua cuiꝫ pluma. Idē de delitijs luxurie: auaricie ⁊c. Ideo vbiq̄ caro in tēporalibus querit refectionē: inuenit defectionē. Nā cor hominis est plus q̄ celum: ⁊ nō potest satiari nisi a deo quem celi capere nō poterāt: sed tñ cor hominis semp̄ retinet gratiam: ⁊ tunc satiatur homo. ideo christus Qui biberit ex hac aqua sitiet iterū: qui autē ⁊ biberit ex aqua quam ego dabo ei non sitiet in eternū: sed aqua quā ego dabo ei fiet in eo fons aque salientis in vitam eternā. Ex aqua sc̄z gratie ⁊ sua p̄sentia. Un̄ conclusio est theologie q̄ gratia gratum faciens secum habet ⁊ affert presentia dei. Et isto signo potest cognosci si homo est in gratia dei qñ aliq̄s non desiderat inducētia ad peccatū. Nota salientis in vitā eternā. Quale salt⁹ est ille quā facit anima qñ de ore saltat in celuz subito? Cogita si homo saltaret d̄ terra ad celū. O qlis saltus esset si vltra altius iam plus q̄to plus adhuc vsq̄ ad celum sc̄m secretū. Iesus fatigat⁹ ex itinere sedebat sic supra fontē. Hora autē ⁊ erat quasi sexta. Quare iesus fuit magis fe-

Sermo vnicus. Fo. clxxi iij.

fus illa hora ex itinere q̄ aliq̄s aposto-
 lorū: cū tñ sustineat totū mūdum ⁊ om̄s
 creaturas. Ratio: sciat̄ bone gentes q̄
 nunq̄s fuit aliq̄s homo ita delicatus in
 sua cōplexiōe sicut xp̄s inq̄tū hō. Rō: qz
 nos sum⁹ cōcepti ⁊ geniti ex vilissima
 materia ⁊ corrupta: iō habem⁹ cōplexio
 nē rudes ad sustinendū labores: sed cor
 pus xp̄i a spiritus sancto formatū fuit nō
 de vilissima materia: sed de purissimis
 guttis sanguinis virginis marie: iō erat
 magis delicat⁹: vel qz ieiunabat quoti
 die ⁊ vigilabat p̄ noctās in oratiōe. Lu
 ce. vi. ⁊ laborabat p̄dicādo qualibz die.
 Et de ista delicatura d̄r Esa. liij. Bra
 chiū dñi cui reuelatū est. Et ascēdet si
 cut virgultū coram eo: ⁊ sicut radix de
 terra sitiēti: nō est species ei neqz decōr.
 Et vidim⁹ eū ⁊ nō erat aspectus. Et de
 siderauim⁹ eū despectū ⁊ nouissimū vi
 rozū: virū dolorū ⁊ scientē infirmitatem.
 Et quasi abscondit⁹ vult⁹ ei⁹ ⁊ despectus
 vñ nec reputauim⁹ eū. Vere languozes
 n̄ros ipse tulit: ⁊ dolozes n̄ros ip̄e porta
 uit. Et nos repntauim⁹ eū quasi lepro
 sum ⁊ percussuz a deo ⁊ humiliatū. Ip̄e
 sūt vulnerat⁹ est p̄pter iniquitates no
 stras attrit⁹ est p̄pter scelera nostra. Di
 sciplina pacis n̄re sup eum: ⁊ liuore ei⁹
 sanati sumus. oēs nos quasi oues erra
 uimus: vnusquisqz in viā suā declinauit
 ⁊ posuit dñs in eo iniquitatē oīm nostrū.
 Brachium dñi p̄ quod oia operatus est
 deus pater est xp̄s inq̄tum de⁹. Joā. i.
 Oia per ip̄m facta sunt: ⁊ sine ip̄o factū
 est nihil. Et loq̄ns de humanitate dixit.
 Ascēdet sicut virgultuz: ⁊ sicut radix de
 terra sitiēti. Virgultū dicit̄ virgula par
 ua ⁊ delicata q̄ nascitur in pede aliaruz
 arborū magnarum: vel q̄ nascitur in ter
 ra sitiēti: vbi non est aqua que est val
 de delicata ⁊ tenuis. Patet igitur ratio
 quare christ⁹ fuit fessus magis q̄ apo
 stoli. Si dicā. nunq̄d poterat se sustine
 re. Respōsto q̄ immo: sed nō dedisset no
 bis exēplū laborandi in bonis operib⁹
 vt habeam⁹ patientiā qñ fatigamur et
 lassamur vt xp̄s: ⁊ qñ ex predicatione vl
 ieiunio vel alias lassamur exēplo xp̄i cō
 solemur ⁊ recipiamus patientiaz. Ideo
 apostolus. In oibus exhibeamus nos
 metip̄os sicut dei ministros. In multa

patiētia: in tribulationib⁹: in necessitati
 bus: in angustiis in plagis: in carcerib⁹
 in seditionib⁹: in laborib⁹: in vigilijs: in
 ieiunijs: In castitate in scientia: in lōga
 nimitate: in suauitate: in sp̄sctō: i chari
 tate non ficta: in h̄bo h̄itatis: in virtute
 dei ⁊c. ij. Cor. vi. Tertiu secretū est qua
 re apli ip̄m dimiserūt solū: qz nullus re
 mansit cū eo. dicit text⁹. Discipuli eius
 abierūt in ciuitatē vt cibos emerēt ⁊ di
 miserūt euz solū in deserto. qz pute⁹ ille
 erat longe a ciuitate samarie. Respon
 sio quare dimiserūt eū solū: qz fuit ordi
 natio xp̄i vt oēs abirēt iō vt saluaret il
 lā mulierē: qz si aliquis discipul⁹ ibi fuisset
 mulier fuisset impedita nec potuisset
 loq̄ cum xp̄o: iō ordinauit vt oēs irēt in
 ciuitatē vt emerēt necessaria. In q̄ mo
 raliter instruumur ⁊ habemus exēplū: q̄
 sicut xp̄s in incarnatiōe dimisit socie
 tatē angeloz milia miliū. Job. xxv. Nun
 qd est numer⁹ militū ei⁹ ⁊ pro saluatiōe
 nostra dimisit illos. Idē p̄ saluatiōe il
 lius mulieris samaritane dimisit socie
 tatem ap̄toz. sic nos societate amicoruz
 filioz vxoris ⁊c. Itē ip̄emet dicit. Ois
 q̄ reliq̄rit domū vel fratres: aut sorozes:
 aut p̄res: aut matrē: aut vxorē: aut filios
 aut agros: p̄pter nomē meū: cētuplū ac
 cipiet ⁊ vitā eternā possidebit. Mat. xix.
 Nota p̄pter nomē meū qd est iesus qd
 interpretat̄ saluator. Propter nomē meuz
 i. p̄ saluatione alicui⁹ aie: vt religiosus
 dimittens patriā ratione prediciōis.
 Idē de sacerdote vel seculari a mundo
 recedēte cētuplū accipiet ⁊c. Aut vxorē:
 aut filios. Questio est nunq̄d vir pōt di
 mittere vxorē p̄pter xp̄m ⁊ saluationez
 alicui⁹ aie vel sue vel suorū. Rñsio q̄ vir
 nō pōt dimittere vxorē quā iā h̄z nisi cō
 ueniūt ambo in ingressum religionis et
 si aliter remaneret in mundo tenet viue
 re cōtinenter. Idē pater nō debet dimit
 tere filios nisi sint bene p̄uisi in necessa
 rijs ⁊ sint bene instructi edocti ⁊ sat̄ an
 nosi. Idē de filijs q̄ non debēt dimitte
 re parētes pauperes senes secus q̄ non
 indigēt. Scōs dimittit vxor nō quā q̄s
 habz: s̄z quā posset habere ⁊ filios quos
 posset habere: s̄z amore xp̄i dimittit totū
 ⁊ sic intelligitur autoritas ista. Quartū
 secretū sine quarta questio in hoc osten

Feria sexta post Oculi.

ditur est mulier dicit. Quid tu iudeus cum sis etc. In quo cognouit mulier christum esse iudeum. Responso quod similiter cognouit eum in loquela: sicut fuit cogitatus beatus Petrus in nocte passionis. Vere tu ex illis es: nam et loquela tua manifestum te facit. quod galileus es. Mat. xxvi. Moraliter. sic cognoscitur quilibet de qua patria est. Sunt enim due patrie contrarie. scilicet paradisi et inferni: et in quilibet loquuntur diuersimode. Linguagium paradisi est illud de quo psalmus. Beatus qui habitat in domo tua domine in secula seculorum laudabunt te. psalmus. lxxxiiij. Quoniam ergo religiosus vel sacerdos vel secularis libenter laudat deum: signum est quod est de illis de paradiso: Nam et loquela tua manifestum te facit. Secus quoniam cum tedio confusibiliter et irreuerenter et in deuote induendo se dicit officium vel orationes. Est enim magnum signum per distinctionis deum delectabiliter laudare. Linguagium inferni est illud de quo. Jo. Apoc. xvj. Estuauerunt homines estu magno: sed cum ardore: et blasphemauerunt nomen dei habent potestatem super has plagas neque egerunt penitentiam ut darent illi gloriam. Quoniam ergo aliquis iurat: renegat: blasphemat etc. signum est quod est burgensis et ciuis inferni. unde tu ex illis es etc. Unum manifestum signum est per scientie et damnationis iurare: renegare etc. Quintum secretum quod est aqua illa de qua christus dicit. Omnis qui biberit etc. Hec est gratia spiritualis que extinguit ardorem superbie in superbis: auaricie in auaris: luxurie in luxuriosis etc. sicut aqua naturalis extinguit ardorem corporis et talis non vult aliquid inordinate: nec querit ardentem dignitates officia: etc. sicut faciunt illi qui adhuc habent febrem superbie auaricie etc. quod munda aqua gratie dei extinguit in illis ardorem: immo dicunt tales qui habent gratiam cum apostolo. i. Tim. vj. Habentes alimenta et vestes quibus regamur his contenti sumus. Non dicit delectamenta et quibus ornemur etc. et hoc facit gratia dei: siue aqua gratie salietis in vitam eternam. O qualis saltus. Ecce quare dixit. Qui biberit ex aqua quam ego dabo: non sitiet in eternum: sed ista temporalia cum ardore peccati. De ista gratia. Rom. vj. Gratia dei vita eterna. id est per gratiam dei habet quis vitam eternam. Sextum secretum siue sexta questio. Cum christus dixit. Uade uoca virum tuum

quare christus dicit. Uade uoca etc. Cum christus sciret quod non haberet virum. Responso quod christus tenuit istum modum loquendi: ut sic illa mulier diceret veritatem ore proprio quod non habebat virum. Moraliter. Quinque viros habuisti: et ille quem iam habes non est tuus vir. Sic quilibet persona habet quinque viros quoniam peccat ex fragilitate vel ex ignorantia et finaliter recipit rufinum diabolum. Quinque viri sunt quinque sensus naturales siue corporales: quod sicut vir gubernat domum: sic hi quinque sensus gubernant corpus in peccatis quod sunt ex fragilitate: ut petrus quoniam negauit pro timore christi. Sed quoniam peccat iam ex consuetudine et malicia: a diabolo reguntur tanquam a ruffiano et lenone. De quibus apostolus. Resipiscat a diaboli laqueo a quo captiuus tenentur ad ipsius voluntatem. ij. Timo. ij. Item dicit beatus Paulus. ij. ad Tim. ij. Hoc autem scio quod in nouissimis diebus instabunt tempora periculosa et erunt homines seipos amantes cupidi: elati: superbi: blasphemici: parentibus non obediens ingrati etc. Secunda disputatio fuit samaritana cum christo audacia ipsa incepit. Et ad intelligendum istam disputationem sciat quod iter iudeos et samaritanos erat antiquum questio ubi deberet orare in hierusalem an ibi iuxta montem garizim. Iudei dicebant quod in hierusalem quod sic precepit deus. Samaritani vero dicebant quod in illo monte: quod ibi patres eorum abraam: isaac: et iacob adorauerunt. Videns autem samaritana christum esse prophetam qui dixit sibi sua secreta: cogitauit. O iste dicit veritatem tibi. Et propter secretum istius questionis et ad determinationem incepit questionem dicens. Patres nostri in hoc monte adorauerunt et vos dicitis quod hierosolymis est locus ubi adorare oportet. Quid dicit tu de ista questione: ex quo es propheta. Et christus respondens innuit in sua responsione duas opiniones. Prima quod erat veterior opinio iudeorum: quod ibi patres adorauerunt: tamen mutatus est locus orandi. Secunda opinio quod in omni loco potest adorari: quod ubique est deus. Tunc respondit christus. Mulier crede mihi: quod venit hora quod neque in monte hoc: neque in hierosolymis adorabitis patrem. Vos adoratis quod nescitis nos adoramus quod scimus: quod salus ex iudeis est. Sed venit hora: sed in nouo testamento: et nunc est quoniam veri adoratores adora-

bunt patrē in spūz veritate. Nā z pater tales qrit q adorāt eū. Spūs est deus: z eos q adorāt eū in spū z veritate oportet adorare. Ita q xps deterioravit qstionē s̄ samaritanā. Dicit ei mulier. Scio q messias venit q dicit xps. Cū ergo venerit ille nobis nunciabit oīa. Nota dicit ip̄a. Messias venit. q. d. non credo tibi. Rñdit xps. Ego sum q loquor tecū. Nō inuenit in euāgelijis qd xps ita clare se diceret esse xpm saluatōrē mūdi sicut h̄. Et subito mulier illūinata dimissa hydria: curādo iuit ad ciuitatē clamādo z dicēdo z vocādo gētes. O bone gentes venite z videte hoīem q dixit mihi oīa q cūq feci: nūquid ipse est xps. Exierunt ergo de ciuitate z venerunt ad xpm. In hac qstione sunt tria secreta. Prīmū est. Spūs est de⁹: qd est adorare in spū z veritate. Ad hoc intelligendū nota q ē regula philophie q veritas est adequatio rei ad intellectū: s̄ b̄ gratia. qñ spūs cogitat infinitā xp̄i sc̄itatē z puritatez: z ex alia parte cogitat grauissima pctā q ip̄e homo fecit: tūc qñ gest⁹ corp̄is ad extra correspondet cū spū dicens. Dñe nō dign⁹ te respicere. Uah tot pctā feci s̄ volūtātē vestrā z sc̄itatē zc. Et ab extra inclinā hūilitatē ostēdēdo ab extra tūc cōcordat cū spū in corde. S̄ qñ cor est in taberna z corp⁹ inclināt: nō est veritas. Istō modo publican⁹ orauit deū in spū z v̄itate dicens. Deus pp̄iti⁹ esto mihi pctōri zc. Ista ratione dicit mō. Hūilitate capita vestra deo: q̄si dicat ecclia nō estis digni ipsum respicere. Ista etiā rōne tegunt i quadragesima imagines q̄si dicat. nō sum⁹ digni respicere istas imagines. Sc̄do adorā de⁹ in spū z veritate. Prīmo spū cogitando suā dñatio nē quō creauit corp⁹ z alam: z oīa sunt sua. Secus de alijs dñis. Sc̄do adorand⁹ est in veritate: duo genua flectendo sibi. dñis t̄palib⁹ solū sinistrū: z p̄latis dextrū. Istō modo dicimus. Flectamus genua: z nō dicit genu. Leuate sc̄z spm̄ in altus. Ideo qñ vultis facere orationez prius debetis orare in spū cogitādo cū quo debetis loqui: deinde in veritate p̄ reuerentiā corp̄is ab extra. Ecce quare dicit xps. Pater qrit tales qui adorāt eū in spiritu z v̄itate. Et cō-

cordat scriptura dicens. Vno ego dicit dñs: qm̄ mihi flectetur omne genu. Ro. xiiij. Tertio adorā deus in spū z veritate. Prīmo spū cogitando suā eternitatē. z ex alia parte principiū nostrū vtilis simū: qz de terra facti: z finem qz moriemur. Et veritate p̄sternendo se in terra q. d. in terrā reuersus sum z moriar: z de⁹ est in sua eternitate. Hoc significat i sua passione qñ dicit. emisit spm̄. Ibi quilibet xp̄anus p̄stratur. Ideo dauid dicit. Venite adoremus z p̄cidamus ante deuz plorem⁹ corā dño q fecit nos ps̄. xciiij. Quarto adorā deus in spū cogitando dei liberalitatē q dat oīa bona t̄palia z spūalia: z ab alia parte nostras imūditias z necessitates. Et veritate. Ideo leuamus manus n̄ras: dextrā pro bonis spūalib⁹ sinistrā p̄ bonis t̄palib⁹. Quintus modus adorādi deū in spū cogitando miām dei: qz cū essem⁹ sententiati ad furcāz inferni: filius dei fuit ita misericors q dicit patri. Pater benedicte ego volo solus suspendi p̄ toto pp̄lo. Et ex alia parte cogitando peccata p̄ quibus data est suā: z veritate qñ crux fit in pectore dicēdo. Misericordiā dñi plena est terra ex passiōe v̄ra. Ideo paulus. Mihi absit gloriari nisi i cruce dñi n̄ri iesu xp̄i. Gal. vlti. Sextus mod⁹ adorādi in spū tūdendo pect⁹ cogitādo dei infinitā immensitatē: z cogitādo offensam factam sibi ex peccatis. Ideo percutitur cor quinqz digitis: sicut habem⁹ quinqz modos peccandi. s. cogitatione: locutione: opere: omissione: z obstinatiōe: quia istis modis offendit deus. Secundū secretū cū dicit. Reliqt hydriam zc. quare dimisit ad litteram vt festināt⁹ iret ad ciuitatem currēdo. S̄z sp̄ritualiter hydria erat societas mala mulieris q eius ip̄ediebat cursum: ideo dimisit. Sic sunt multi q societate z familiaritate z amore aliquaz personaz impediūtur a cursu paradisi. Dic de quolibz statu. iō mulier reliquit hydriam suāz. i. malā societate. Iō poeta. Que nocitura tenes zc. Tertū secretū: cū dicit q iuit ad ciuitatez clamādo. Venite oñdaz vobis hoiez zc. Unde nō fuit contenta de sua conuersione: sed voluit conuerrere p̄rimos: quia totam ciuitatē conuertit. Ipic instruimur

Sabbato post Oculi.

q̄ nullus d̄z esse contentus de sua con-
uersione: s̄z d̄z ire ad cōuertēdū: prox-
mū vt bona mulier z deuota dulciter cō-
uertere virū suū ribaldū. z ecōuerso: fra-
ter fratrem: vicinus vicinū: seruus dñm
magister discipulū: dñā ancillam. Eccl.
xvij. De^o mandauit vnicuiq̄ de primo.
Itē. Apoc. vi. Spūs z spōsa dicūt veni.
Et qui audit dicat veni. Et q̄ sitit veniat
z bibat. Et qui vult accipiat aquaz vite
gratis. Nota quō spūscētūs dicit homi-
ni. Veni ad paradysum zc. ¶ Tertia di-
spūatio fuit inter xp̄m z ap̄los hūiliter
qz dixerūt rabi manduca: z posuerūt ali-
quā mensam. Xp̄s aut̄ noluit comedere
sed rñdit dicēs. Ego cibū habeo mādu-
care quē vos nescitis. Dicit euāgelista
q̄ discipuli dixerūt adinuicē. s. inter se.
Nunquā aliquis attulit ei manducare.
Xp̄s autem declarās de quo cibo loq̄-
batur ait. Deus cibus est vt faciā volū-
tatē ei⁹ q̄ misit me vt pficiā opus ei⁹ zc.
Hec dicebat ppter gētes q̄ veniebant
de ciuitate: z qñ vidit gentes cogitauit:
opz me p̄dicare: qz nō dixit nolo come-
dere cibū: s̄z dixit. Habeo aliū cibū man-
ducare. s. v̄bū dei: qz nō in solo pane vi-
uit hō: sed in oī v̄bo qd̄ p̄cedit de ore dī
Matt. iij. Nota q̄ ieiunio stomacho d̄z
fieri sermo exēplo xp̄i. z p̄dicauit ill̄ de
ciuitate. O quō dulciter z remansit ibi
duob⁹ dieb⁹: z crediderūt sibi intantum
q̄ dicebāt mulieri: qz nō propter tuā loq̄-
lam credim⁹. Ipsi enim audiuim⁹ z sci-
mus: qz ipse est vere saluator mundi: sic
em̄ illuīauit nos. Ecce ergo p̄clusio hui⁹
disputationis. Moraliter cib⁹ xp̄i est fa-
cere volūtatē dei patris. Iō faciam⁹ vo-
lūtatē z dabim⁹ ei comedere: qz multuz
placet sibi iste cib⁹. Vult cibū a prelatis
qd̄ intrant per portā nō per simoniā. Se-
cundo postq̄ erunt int⁹ q̄ plus curent
de aiabus q̄ de redditib⁹. Deinde vi-
uant de redditib⁹ z diuidant pauperi-
bus: z dēt bonū exemplū z bonā doctri-
nā. De isto cibo satiat̄ deus. De dñis
etiā t̄palib⁹ vult cibū. s. q̄ ministrant iu-
stitiā tam paruo q̄ magno: tam paupe-
ribus q̄ diuitib⁹ z nō differāt iustitiaz
ppter pecuniā: fauorem: nō faciāt rapi-
nas sed cōtenti sint de redditib⁹ p̄prijs
seruēt populū i pace. In religiosis vult

quattuor cibos: z de illis vult refici xp̄s
scz paupertatē aplicā: castitatē euāgelis-
cā: obedientiā generalē: obseruantiam
cerimonialē. Et de sacerdotib⁹ vult tres
cibos. s. deuote officari: digne celebra-
re honeste p̄uersari. s. Ti. iij. Opz illum
testimoniū habere bonū ab his q̄ foris
sunt: vt nō in opprobriū icidat. De lai-
cis vult duos cibos z sufficit. scz articu-
los fidei z obseruantia p̄ceptoz dei. Et
finaliter dicet vob̄ i iudicio illud. Mat.
xxv. Venite bñdicti patris mei zc. s. de
cibis supradictis: z sic semp eritis cum
xp̄o in mensa glorie. de qua ipse dixit.
Ego dispono vobis sicut disposuit mihi
pater me⁹ regnū vt edatis z bibat̄ sup
mensaz meā in regno meo: hic p̄ grām z
in futuro per gloriā. Luce. xxiij.

¶ Sabbato post oculi. Sermo vnicus.

Vade et iā am

plius noli peccare. Scribis
hoc originaliter. Jo. viij. re-
citatiue in euāgelio hodie-
no. Unde istud sanctū euangelū cōtinet
determinationē vnius malitiose q̄stio-
nis z calumniose q̄ facta fuit p̄ iudeos
xp̄o vt possent ipsuz capere in v̄bis z ac-
cusare eum tanq̄s fractorem legis. Dic
euāgelistū de iuene muliere maritata: q̄
cōmisit adulteriū credens peccatuz esse
occultū: sed diabolus q̄ eā fecit peccare
discooperuit: z fuit inuenta in adulterio
z statim iudei z pharisei inimici xp̄i du-
xerūt eam ad xp̄m actu in populo predi-
cantem. Cui dixerunt corā populo. Ma-
gister: mulier hec modo deprehensa est
in adulterio. in lege autem moyses mā-
dauid nobis huiusmodi lapidare. Tu
ergo quid dicis. ecce questio malitiosa
ad quaz xp̄s qui est sapientia eterna re-
spondit tripliciter.

Prima responsio fuit realis.

Secunda realis z vocalis.

Tertta fuit vcoalis tantum.

¶ Et de tertia loquitur nostrum thema
cum dicit. Vade z iam ampli⁹ zc. Et in
his tribus consistit totuz euangeliuz et
noster sermo. ¶ Primo ergo xp̄s dedit
eis rñsionez realem facto tm̄ non v̄bis.
Nam sciens xp̄s q̄ malitiose dixerunt
sibi. Tu ergo qd̄ dicis cogitātes exvna

parte xpi pietatē et miam: et quod non daret sententiā mortis pro muliere ex dulcedine cordis sed placeat sibi quoniam domini et iudices faciunt iustitiā tamen ipse in primo aduentu non venit iudicare neque condemnare: sed peccatores saluare. Joā. iij. Non enim misit deus filium suum in mundum ut iudicet mundum sed ut saluetur mundus per ipsum. Et ex alia parte dicebat. Si ipse defendit malas mulieres populus qui audit ipsius habebit odio: quia sunt zelotipi de suis uxoribus: et nos habebimus occasionem contra ipsum: quia facit contra legem. Ecce questio venenosa. Ad quam Christus respondit facto non verbo: quia iesus inclinans se deorsum digito scribebat in terrā. Et in his verbis sex comprehenduntur rationes. Prima dum dixit iesus. Nam iesus est verbum eternum dei patris: et non est verbum transitorium sicut noster quod profertur in ore: et illud verbum deus per scriptum in pergamento hygineo. scilicet in veteri virginis marie: quia verbum caro factum est. Jo. i. Et ideo dicit. Dixit dominus ad me: sume tibi librum gradē et scribe in eo etc. Esa. viij. Liber est virgo maria maior celo et terra de qua dicit beatus Bernardus. O veter capacioz celo quia que celi cape non poterat tuo gremio protulisti. Et in hoc libro scripsit deus propter verbum eternum quoniam homo sensit angelo dicens. Ecce ancilla domini: quoniam verbum assumpsit humanitatem ut nos saluaret et non ut condemnaret. Et ideo filius dei non venit aias perdere sed saluare: ut dicit Lu. ix. Secunda ratio est dum dixit inclinans se: in quibus reprehendit eos. Nam quilibet iudex in condemnando se debet inclinare. scilicet habendo passionem de condemnatis. Non enim debet velle aliorum condemnationem: sed eorum saluationem: et ideo debet inclinare corpus suum per passionem. Sicut ille qui vult lenare illum qui cecidit inclinatur se: aliter non bene posset lenare. Ratio est beati Gregorius. Iohannes Christus inclinavit. quod dicitur sic vos qui estis predicatores et superiores debetis inclinare proptiando huic mulieri quam accusatis et confunditis. Tertia responsio est in verbo deorsum: quia iudices habent duo: quia deorsum habent divinam potestatem: ut condemnare alios iudicare et absoluere. Sed deorsum habent peccata et vitia proptitudine ad mala: quia illa eos ponunt deorsum. Si tu ergo condemnas aliquem de adulterio: cogita si tu idem fecisti: et sic deorsum respice ad propria peccata et tunc proptiatis illi qui

condemnatur. Idem dicimus de furto et homicidio: quod illi iudei erant multum in illo peccato involuti. et ideo voluit Christus quod ipsi cogitarent de peccatis suis: ergo inclinavit deorsum etc. Quarta ratio est in digito: quia scribebat digito fodiendo in pulvere et fecit sulcos indice: ad demonstrandum quod condemnatio non debet sic fieri summarie: sed cum bono processu: et quod bene inquiratur an verum est crimen de quo accusatur: et visis et examinatis bene testibus: et facta et probata. Item de personis testium et de tempore loco et die iuxta verbum domini ad moysen dicens. Quere sollicito et diligenter reueritate prospecta: si inueneris certum esse quod dicitur et abominatio ne ope perpetrata statim percuties. Deute. xij. Et isti non tenebant modum istum. Iohannes Christus in hoc ipso reprehendit. Quinta ratio quia scribebat in terrā ad signandum quod sententia mortis non debet dari sic summarie sed in scriptis et cum debito processu. Et ideo concordat sanctus Job di. Scribis enim contra me amaritudines et consumere me vis peccatis adolescentie mee. Job. xij. quia in terra. Nam hieremias etiam vult illud reducere ad memoriam dicens. Domine omnes qui te derelinquunt profundius recedentes a te in terra scribebunt. Hiere. xvij. Sexta responsio scribebat in terra non in celo Nam ibi nota iustorum scribebunt. Et ideo dicit. Gaudete et exultate: quia nota vestra scripta sunt in celis. Lu. x. Sed peccatores scribebunt in inferno quod scripsit in terrā volens eis reducere ad memoriam verbum hieremie. Domine omnes qui te derelinquunt in terra scribebunt. Ratio: quia derelinquentes venam aquarum viventium domini: quia sicut per aqueductum aqua venit de fonte: sic per Christum per aqueductum venit aqua gratie dei. De illo fonte dicit Ecclesi. i. Fontes sapientie verbum dei in excelsis. Pro ergo ratio prima quod fuit solū facto. Sed moraliter videamus. Nam dicitur in euangelio quod in aurozra Christus venit in montem oliueti et predicauit populo. Sic faciamus nos quotidie dum sumus hic in ista vita. Nam venimus ad montem oliueti: hoc est ad missam: quia mos est. Nam missa est altius opus contemplationis quod possit esse: et ideo presbyter tenet manus eleuatas quasi ad montem volando. Et ideo dicit. Sursus corda. dicit populus iam. Habemus ad dominum. Quare dicit oliueti: eo quod ibi est multum oleum. Et ideo in missa abunde

Sabbato post Ocul.

dantia xpi magis in nos influit et abundat et sicut xps o mane ibat illuc sic nos et totus populus. Et sicut nos primo dicimus missas sic ipse dicebat missas et post missam predicabat. Et ideo iste est noster modus ut videns quotidie: quoniam plus valet vnus sermo post missam quam tres ante missam. Et ideo apostoli tenuerunt istum modum. Nam ista est vita apostolica. Et talem vitam tenebat virgo maria: et sancta maria magdalena cum alijs fororibus: et istam teneat. Iohannes sanctus paulus dicit. An experimetur quiritus eius qui in me loquitur xps qui in vobis non infirmat: sed potens est in vobis. ij. ad Cor. xij. Ecce ergo habet prima moralitatem: quia habetis consolationem vos et ego tenedo et seruando modum et vitam xpi. Secunda questio moralis est quare hec mulier debebat lapidari et quid ista mulier significat. Et dico quod ista mulier significat animam peccatricem humanam que dereliquit maritum suum xpm et accessit per peccatum ad alium non maritum. scilicet diabolum: quia quilibet anima in baptismo est desponsata christo. Et ideo sicut si vnus rex cui multe mulieres magni generis offerunt: et tamen ipse duceret filiam alicuius agricolae pauperis: et illam desponsaret magnam honorem ei faceret. Ita est in nobis quia rex celi iesus xps est amator anime cuiuslibet christiani que est filia agricolae: quia omnes sumus filij ad eam que erat agricola: et hoc propter pulchritudinem eius: quia si tu videres vniam animam sine turpitudine et macula peccati transires sic mille annis quod nunquam velles comedere nec bibere. Et ideo dicit. Si ignoras te o pulcherrima iter mulieres egredere et abi post vestigia gregum tuorum: et pasce hedos tuos iuxta tabernaculum pastorum. Cant. i. Et hanc animam cuiuslibet christiani sibi xps desponsauit in baptismo. Osee. ij. dicit. Sponsabo te mihi in sempiternum: et sponsabo te mihi in iusticia et iudicio: et in misericordia et miserationibus. Et sponsabo te mihi in fide: et scies quia ego dominus. Et dicit ter sponsabo: quia tria fiunt in baptismo. Catechismus qui significat instructionem. Secundo fit exorcismus. Tertio baptimus qui significat misericordiam: quia voluit desponsari anime. Nam dicit. Nusquam enim angelos apostolus heredit: sed semine abrahe apostolus heredit. ad Hebr. ij. Et ideo bene dicit esse fidelis talis anima. Sicut filia talis agricolae multum peccaret si esset infidelis suo marito accedendo hinc inde

per lupanaria. sic etiam quoniam homo peccat dimittit sponsum suum et adulterat cum diabolo. verbi gratia. Si tu te das peccato superbie vadis ad infernum cum vno diabolo qui vocatur leuiathan qui tentat de peccato superbie et dimittis christum qui est humilis et fuit. Item si tendit anima ad lupanar avaricie si est homo auarus faciendo usuras: vadit cum vno demone. scilicet mamona que tendit de peccato avaricie. Item si de peccato luxurie: tunc vadit cum vno demone que vocatur asmodeus: qui tentat de peccato luxurie. Item de inuidia: et vocatur iste beelzebub. Nam iste tentat de peccato inuidie. Si per gulam ad beelphegor. Si per iram recedas a patientia et a christo: vadis ad baalberith. Si per accidia vadis ad vnus que vocatur astaroth. Et ideo dicit. Tu fornicata es cum amatoribus multis. ier. iij. Adultera secundum legem debebat lapidari. Quid ergo mereret talis homo nisi secundum legem ut lapidaretur. Nam lapidatus multis vulneribus percussus. Ita puniuntur in omnibus anima damnata: quia angeli et omnes sancti et elementa lapidant eam dicentes. Danes. Iohannes dicit Sap. v. Accipiet armaturam zelus illius et armabit creaturam ad ultionem inimicorum etc. et pugnabit cum illo orbis terrarum in insensatos. Caueat ergo quilibet: sicut quilibet mulier esset profusa si dimitteret viam suam et ita est de anima. Et ecce prima pars que est realis christi resurrectio. Secunda resurrectio fuit realis et vocalis coniunctim re et verbo. Nam cum dicit. Cum ergo pseueraret interrogantes: erexit se et dixit eis. Qui sine peccato est vnus: primus in illam lapidem mittat. Et ite inclinans se scribebat in terram. Audiens autem hec vnus post alium exhibat incipientes a senioribus et remansit solus iesus et mulier in medio stans. Nota dicit quod cum xps staret sit inclinatus iudei non erant contenti de eius resurrectione: et volebant quod verbo diceret ut possent eum accusare: et pseuerabant interrogantes: et tunc surrexit xps et dixit eis. Vos dicitis quod ista mulier promisit adulterium: et in postea dicitis quod debet lapidari: et vultis quod dicam quod mihi videtur faciendum. Responderunt ita. Tunc dixit iesus. Dico ergo quod quis vnus qui est sine peccato mittat primum lapidem. Et ite inclinans se et scripsit. Et quod scripsit: Resurrectio. Opiniones sunt sed melius videtur dicendum quod scripserit illud quod dixerat ver

Sermo vnicus. fol. clxxvii.

bo. f. qui sine peccato est. Et ita habemus nos in vna antiphona que hodie dicitur ad Bñdict^o. Inclinauit se iesus et scribebat in terram qui sine peccato est vestrū prim^o in illā lapidē mittat. In qua scriptura virtute diuina quilibet eorum vidit clare omnia sua peccata que vnq̄ fecerat: vt dicit glo. ordinaria: et ex verecundia recedebant vnus post alium timētes ne populus videret peccata eorum et lapidarentur ibi. idē inclinatio capite recedebat: et xps remansit sol^o cū muliere et pplo et cū discipulis suis in medio stās. Ecce ergo rñsionē iesu xpi facta re et verbo. S3 modo videam^o hic moraliter qd significat qd xps bis se inclinauit: et in p̄ma inclinatione nō ostendit pctā iudeis: s3 bñ in sc̄da inclinatione. Queritur ergo circa hoc qd significant iste due inclinationes. Et rñdeo qd iste due inclinationes significant duos aduentus. Et p̄mus est qñ fuit incarnatus. Sc̄ds est vel erit in die iudicij. Et inter hos duos aduent^o est magna differentia. In p̄mo nō reuelabat hoibus nisi pctā notoria: et illa reprehendebat dicens. Ne vobis scribe et pharisei hypocrite. mat. xxij. Et de ista prima inclinatione dicit in ps. xvij. Inclinauit celos et descendit: et caligo sub pedib^o eius. Et isti celi q̄s inclinauit signāt duas altitudines celestes. Et p̄ma fuit inclinādo se de eternitate ad incarnationē assumendo t̄p̄alitatē: qz accepit initium vsq̄ ad terminū sue passiōis. s. spaciū. xxxij. annorū. Itē inclinauit suā infinitatē: qz in vno v̄tre vnus puelle fuit cōclusus: et hoc in die incarnationis qñ virgo maria dixit. Ecce ancilla dñi: fiat mihi fm̄ verbum tuū. Lu. j. Itē alia sua altitudo est impassibilitas: quā inclinauit: nā habebat frig^o: calorē et sentiebat dolores et multa alia. Itē inclinauit habitationē celestē ad infima. s. a presepe: et sic de multis alijs. et isto mō inclinauit celos: et idē dicit. Et caligo sub pedibus eius. Caligo signāt pctā hoim. Et ista sicut in prima inclinatione nulli iudeorum reuelauit sua pctā ita etiā nec in primo aduentu. Sed in sc̄da inclinatione reuelauit eis peccata et significat sc̄ds aduentū. s. diē iudicij: qz tūc nō occultabit: s3 manifestabit omnia pctā. Ad modū illi^o qd ponit in scala ad

portā ecclie cū charta in fronte: et quilibet potest legere crimina que fecit. Sic tunc in iudicio vn^o hō videbit bona et mala oīs que fecerunt. et hoc vt ab oīb^o approbetur snia iudicis p̄miationis vel p̄nitionis: vt dicit doctor sanct^o in q̄rto scripto. di. xliij. ar. v. q. ij. et. iij. vide ibidē multa pulchra de hoc: qz nisi homo sciat merita v̄ demerita nō pōt approbare sniam iudicis. Apoc. xx. Iudicium sedit et libri ap̄ti sunt et iudicati sunt mortui ex his que scripta sunt in libris fm̄ opa eorum. Et tunc multi que apparent boni apparebūt tunc mali. Dic de quolibet statu. Nam tunc qñ boni respicient malos dicent. Ille videbatur bonus hō et misericors: et secreta faciebat vsuras. Apparebat cast^o et honest^o et erat luxuriosus et inhonestus. Itē faciebat tanta bona: et ista oīa faciebat p̄ hypocrisim et vanam gl̄iam: et sic de alijs. Nā ibi apparebunt oīa. Vñ. j. Cor. iij. Veniet dñs que illuminabit abscondita tenebrarū: et manifestabit p̄silia cordiū. Et de ista inclinatione loquitur dauid. ps. cxliij. Dñe inclina celos tuos et descende: t̄ge mōtes et fumigabūt. Fulgura coruscationē et dissipabis eos: emitte sagittas tuas et cōturbabis eos et dicit celos et hoc p̄pter celestes que oēs descendēt in iudicio cū xpo. Et dicit. t̄ge montes. Qz in die iudicij nō solū ciuitates: ville: castra: et domos: imo etiā mōtes v̄renf. Et idē noīat mōtes: qz sunt fortiores in hoc mūdo: et ita infumigabunt sicut stupa p̄pe ignē et. et significant noticiā quā q̄s habebit de pctō alterius. Emitte sagittas. i. reprehensionē: et cōturbabis eos: qz p̄fundent. Ecce ergo hic duos aduentus iesu xpi. Et si forte aliq̄s vellet dicere: et nō erit aliq̄d remediū qd pctā sic nō videant. Dico qd sic. Et dabo tibi vnū velū qd hz quattuor angulos: et si illud vis accipere: oīa pctā tua erūt tecta et secreta: intm̄ qd nullū pctm̄ apparebit in p̄fusione tuā. Et noīat p̄nsia. Et primus angul^o est vt habeat cōtritionē et dolorē de pctis. Sc̄ds vt habeat voluntatē nō redeūdi. Terti^o est p̄fessio: vt qd magis turpe est pctm̄ melius dicat. Quart^o est vt teneat p̄nsiam p̄fessoris. Et que istud velū habebūt eorum pctā non apparebūt nec videbunt in verecūdiā illa

Sabbato post Ocul.

die. Probat in ps. Beati quorū remisse sunt iniquitates: et quorū tecta sunt peccata. Remisse. s. in confessione tecta: et si illud velū hic in isto mundo non habetis in alio seculo non habebitis remissionem. ecce ergo hic responsionem habet et reale. Tertia responsio fuit vocalis tamen. cum dicit in euangelio. erigens autem se iesus dixit mulieri. Mulier ubi sunt qui te accusabant. Nemo te condempnauit. Que dicit. Nemo domine. Dixit ei iesus. Nec ego te condempnabo. Uade et amplius noli peccare. cum illi ergo fuissent remansit mulier sola coram iesu christo. s. de accusantibus. Nam bene populus erat ibi: et tunc christus dixit. Mulier ubi sunt qui te accusabant: et tunc dixit. nec ego te condempnabo: sed amplius noli peccare quasi vellet dicere. tu fuisti decepta per diabolū et propriam fragilitatem: ego remitto tibi peccatum noli peccare amplius: ista mulier ut videtis fuit primo in periculo mortis et fuit liberata per christum. Secundo erat in periculo mariti et timebat ne forte occideret ab eo: et possumus pie credere quod iesus christus dixit sibi quod ipse poneret in corde viri ipsius ne faceret sibi dānū aut malū aliqd. Tertio timebat de vicinis ne diffamarēt eā: et quia christus hoc modo soluit in presentia populi etiā ab hoc eā liberauit. et ecce responsionem habet tamen. Adoraliter quiritur hic cum christus absoluit istas et non dixerit nisi vade et amplius noli peccare: et non dedit sibi penitentiam: quare hoc fecit. Nam posset dicere aliqd quod confessores post absolutionem non debent dare penitentiam. Responsio: confessores dāt duplicem penitentiam: prima est quod peccata preterita tanquam medicina curatiua: ut si peccator peccauit per superbiam. dāt sibi in penitentiam humilem orationem. Si per auariciā. dāt sibi restitutionem: et sic de alijs. Alia est penitentia per peccata futuris tanquam medicina preseruatua dicēdo peccatori: si velit abstinere a peccatis: et si sic absoluedus est peccator: et hanc penitentiam dedit christus mulieri dicit. Uade et iam amplius noli peccare. Sed quare non dedit ei penitentiam per peccata preterita tanquam curatiua. Rōtio: propter duo. Primo propter vlem potentiam quia potentia iesu est magna nec comparant illi confessores etiā pape. Nam papa potest absoluere a pena et culpa et sine penitentia: sed alij non possunt. et si hoc potest facere papa qui est mortalis: quanto plius papa iesus. Secunda est ex clara christi

scientia. qui vidit confusionem factam mulieri tam magnam et in tali loco quam sumptus patienter cum magna contritione. ideo iesus christus noluit sibi dare aliam penitentiam. Sed nos non habemus istam scientiam nec potentiam. ideo dāt nobis aliam penitentiam. et ideo confessor debet dicere. Facite ergo fructus dignos penitentiam: et ne ceperitis dicere preter habemus abraam: quia potes est de de lapidibus istis suscitare filios abraam. Jam enim securis ad radicem arboris posita est etc. Luc. iij. et dico quod fructus penitentiam est. in triplici gradu. Nam quidam sunt precepti a lege: et in his talibus non est mediū: quia in ablati tenetur quis restituere: et in hoc confessor non potest dispensare ut in factis. est autem furtum ut dicit. s. Tho. ij. q. lxxvj. arti. iij. usurpatio bonorum alterius vel contractatio contra voluntatem domini et ideo non solum accipere est furtum: sed etiam contractare. et ideo quia primum accepisti furtum fecisti: et quia secundo contractas iterum furtum committis. Restitue ergo rem furatam et tunc remittetur tibi peccatum. Nam non dimittitur peccatum nisi restituatur ablatum. de regulis. in. lib. vj. et si forte non habeas unde restituas sufficit tibi quod habeas voluntatem restituendi: sed in habere est peccatum mortale. Uedas itaque de bonis tuis etiā si habes dimittere de honore tuo aliter si haberes totam mundi contritionem et non restitueres: veniam non haberes nisi dominus re tibi prolongaret vel remitteret ad tui petitionem vel reuelationem et si non fuerit reuelatum. vadat confessor ad illud petendum. Dico ergo quod iste fructus penitentiam iam est preceptus a lege: nec papa potest in hoc dispensare. Alius est fructus per ecclesiam ordinatus. s. quod quis annuatim semel confiteatur in quadragesima. Si autem non confiteatur peccas. et ideo si displiceat tibi peccasse et proponis confiteri suo tempore scilicet quadragesime extra peccatum es et lucraris indulgentias: et est stilus curie quod quis non sit confessus: si intra decem dies confitearis lucraris indulgentias: et ideo est stilum et bonum ut confitearis frequenter: sed non tenearis nisi in quadragesima. Tertius fructus est quem dāt confessor: et iste est arbitrarius qui ad qualitatem quod potest esse vel ieiunium vel orationem vel aliquid huiusmodi. Facite ergo fructus dignos penitentiam. et vade iam amplius noli peccare quod fuit thema.

Quoniam. iiii. in quadragesima. Ser. j.

Colligite que

superauerunt fragmenta. Jo. vi. et officialiter in euangelio hodierno. Un hoc scim euageliu hodiernu de quo pdicatur suz facit mentione cuiusda soledis quini qd in deserto fecit papa iesus xps. et dr magnu respectu faciet. s. xpi. Secdo respectu inuitator: qz apli et multi alij. Tertio respectu eius de quo comederunt. Quarto respectu multitudinis. Nos tn non fuimus digni esse in illo quino vt comedemus de illis magnis panibz et integris qz lz diu scit q illud quinu est celebratu tn adhuc remanet fragmenta in historia euagelij ergo dicit xps. Colligite et. Ita dicit magni dñi seruitoribz post pñdiu et hoc dicit thema. Colligite que et. Nā postqz nō fuistis in pñdio illo perquiratis mēsam et ista mensa est historia euagelij siue euagelicalis. Colligamz ergo et incipiamus ab vno capite mense ad aliud et reperiemus sex fragmenta.

Primū est obseruantia penitētiālis.

Secundū est prudētia intellectualis.

Tertium est ordinatio regularis.

Quartū est cōfidētia diuinalis.

Quintū est misericordia liberalis.

Sextum est benivolētia virtualis.

Primo ergo tāgit obseruātia pñialis scz facere pñiam pro peccatis in capite mēse. i. historie euagelij. ibi cū dr. Abijt iesus trās mare galilee qd est tyberiadis et sequebat eū multitudo magna: qz viderāt signa q faciebat sup his q ifirmabant. Subijt ergo in mōte iesus et sedebat. ibi cū discipulis suis: erat aut pñmū pascha dies festus iudeoz. Videamus vtrū reperiemus aliqd frustū panis bonū. Nā dicit q tpe quo iesus predicabat in terra pmissionis: iuxta de ciuitate in ciuitate: de villa i villā et p castra et loca: et etiā interdū p mare: et plurima turba sequebat eū. et hoc pluribz rōnibz. et prima rō est ppter charitatem spūalem: et hec est melior. Secda ppter deuotionē iesu xpi et verborū ei: et nō est mirū. Nā illa verba eribāt de ore deificarnati cū magno sapore in corda hoim. Alij sequebant eum ppter necessitatē corpālē: vt

infirmi: qz curabat eos verbo et tactu sicut sibi placebat. et istā tertiā rōnē tenet textus ibi: sequebat eū et. Alij sequebant eū ppter curiositatē mūdā solū: vt viderēt miracula que faciebat. Alij ppter malignitatē diabolicā vt pharisei: vt si aliqd vbu posset in eo reprehendi et tō sequebat eū multitudo magna. et dicit textus q erāt qnqz milia. Vex dicit scūs matheus masculi: et sic nō cōphendebantur mulieres neqz minores et pueri: et iō poterant esse. x. vel. xx. milia et de his facit mentionē sanctū euageliū qui erāt. xx. annoz. et vltra. qz illi solū numerabant: et sic numerabant i veteri testō s3 qd habetur Num. j. ij. et. iij. c. Et iesus xps sedit in mōte. Sed videamus vtrū reperiemus aliqd frustū p nobis: et certe sic. Nam si discoopiamz mappas mēse reperiemus obseruantia pñiale mēse reperiemus obseruantia pñiale seu pñiam: qm dicit euageliū q iesus xps trāsuit mare: et post quieuit in mōte. Nā mare sigat penitētiā: qz dr mare ab amaritudine quasi amara. Et hoc est pñia: cui opera sunt oia amara. Et primū in pñia est pñitio. Et illa est amara: pñ qz nihil aliud est q dolor de peccatis preteritis. Scdm in penitētia est ppositū habere amplū nō peccādi: et hoc est amara: qz est cōtra tuā malā psuetudinē. Tertiu est pñfessor q est amara. Nā amarū est tibi q pñfessio q te habebat p bono videat et cognoscat tuā verecūdiā et infamiā. Quartū est afflictio sicut est ieiunare: ciliciū portare vberare se cū disciplinis: et sitia: et nō dormire i lecto. Nā oia ista sunt amara. Itē in oratione. Nā sicut ille q est i tormentis lz manus eleuatas: lapis attrahit corp⁹ vsus terrā: ita in oratione. Nam corp⁹ est lapis vt habet Sap. ix. Corp⁹ em qd corrupit aggrauat aiaz: et terrena ihabitatio depimit sensuz mltā cogitatē et. Itē dare elemosynā durū et amarū est dādo pauperibz et restōnem facere de malis ablatiis: parcere inimicis remittēdo iniurias amarū est. Sed cōicare qd est vltimum dulce est: s3 ppter memoriā passiōis xpi vtrū amarū. Ideo dixit de⁹: cuz esset agn⁹ comedēdus: q comederēt eū: cū lactucis agrestibus. Exod. xij. Concordat scūs paulus dicens. Quotiescunqz manducabitis panes hūc et calicē bibetis: mor-

Dominica Letare.

tem dñi annūciabitur zc. i. Coz. xi. Ma-
re ergo significat pñiaz. z dicit Esa. i. cā-
tico. dñe si sic viuitur z i talib⁹ vita spūs
mei corripies me z viuificabis me: ecce
in pace amaritudo mea amarissima zc.
Esa. xxxviii. Amara ē quo ad coz. i. quo
ad contritionē: amarior quo ad os. i. p
pfessionē: amarissima quo ad coz. i. q
ad satisfactionē faciēdā. Ecce ergo ma-
re. S3 illi q trāseūt mare cū xp̄o. obtinēt
ascēdere ad montē. i. ad celū: z aliter nō
possumus ascēdere nisi per pñiam. U-
deat ergo fructū penitētie. Et ideo da-
uid in ps. Dñi est terra: ibi. Quis ascē-
det in mōtē dñi. aut q̄s stabit in loco san-
cto ei⁹. Rñdet. Innocēs manib⁹ z mūdo
corde zc. Istud ipse dauid q̄rebat a suis
doctorib⁹ z rabinis: s3 rñdere nescierūt
sed spūs sanct⁹ rñdit di. Innocēs. Et d̄z
aliqs innocēs tribus modis. Prim⁹ mo-
duus est p elemosyna. Scōs p reitutio-
nē acceptoz. Terti⁹ p petitionez venie.
Et illi qui sic faciūt sunt innocētes ma-
nibus z mūdo corde. Et ē ppter alias
tres cās dicunt innocētes. Prima est p-
pter p̄tritionē. Scōa est p satisfactionē.
Tertia est p remissionē. Ecce hoc ē pmū
fragmentū. i. pñialis obseruātia. Et de
ista locut⁹ fuit dñs iesus xp̄s dicēs: pe-
nitētiā agite: appropinquabit em̄ regnū
celoz. Mat. iiii. Et istud fructū reserue-
tis: q̄ aliā viā nō habetis ad mōtē ascē-
dēdi. Venio ad scōam partē in qua repe-
rit scōm fructū. i. pñialis intellectualis.
Et hoc cū d̄z. Cū subleuasset oculos ihs
et vidisset: qz multitudo maxima venit
ad eū: dixit ad philippū. Unde emem⁹
panes vt manducēt hi. Hoc aut dicebat
tētās eū. Ip̄e em̄ sciebat quid esset factu-
rus. Rñdit ei. philippus. Ducētoz de-
narioz panes nō sufficiunt eis vt vnus-
quisqz modicū qd accipiat. Cū xp̄s ergo
sedisset subleuās oculos: qz iaz tenebar
eos vsus terrā. Et dicit circa hoc glo. q
tenere oculos sic hūiles est signū sapiē-
tie: z nō habebat illos volātes: m̄ris sue
sumēdo exēplū. de qua scriptura Cant.
iiij. loq̄t di. Quā pulchra est amica mea
q̄s pulchra es: oculi tui colūbaruz absqz
eo qd intrinsec⁹ latet. Et d̄z bis pulchra
qz nūqz vana cogitauit: nec ē i corpe pec-
cavit z in hoc simplr erat laudabilis qz

habebat oculos columbe q̄ semp hz eos
 dep̄slos. Nā alie aues multe hñt oculos
 ad rapinā inclinatos. z isti sunt q̄ respi-
 ciūt hinc z inde z ad fenestras: z hoc est
 signū rapie: tenete ergo oculos colūbe:
 Et de hoc spūsctūs laudat virginē ma-
 riā dicens absqz eo qd intus latet. i. hu-
 militate. Et subleuauit oculos iesus et
 vidit maximā multitudinē. Et pm̄o di-
 xit magnā. iō qz quinqz milia: sed nume-
 rādo a. xx. annis z supra est maxia: z di-
 xit philippo. Un̄ emem⁹ panes zc. Qua-
re ergo plus q̄sunt a philippo q̄s ab alte-
ro. Dicūt circa hoc doctores q̄ ideo qz
ille inter alios ap̄los erat simplicior: vt
bñ patuit in eius rñsiōe grossa: qz dixit.
Ducētoz zc. q. d. nō est remediū qz si di-
xisset. Dñe vos q̄ creastis sydera z vni-
uersa: vos potestis adhibere remediū:
tūc fuisset subtilis. Et circa hoc est aliud
fructū panis qd d̄z pudētia intellectual.
Nā iesus xp̄s q̄ est eterna sapiētia q̄si-
uit p̄siliū a philippo: cū tñ ipse esset sim-
plex z habes vt p locū a maiori arguere
mus qz si xp̄s petebat p̄siliū ab hebetē q̄
nō indigebat q̄ nec nos vereamur p̄siliū
petere p veritate inq̄rēda: etiā a simpli-
cib⁹. Nā als supbia esset ex qua multa
sequunt dāna. Exēpluz. Nā quot male
snie in mūdo dant ppter verecundia: qz
nō petūt cōsiliū ab antiquioribus. Item
etiā multi sunt aduocati q̄ qñ incipiunt
aliquā questionē: pm̄o debēt videre vt
est iusta an nō: z querere sup hoc p̄siliū:
sed nō curāt sed faciunt q̄ postea in fine
post multa dāna pueniūt partes cōpro-
mittendo z cōponūt se: exigētes tñ semp
pecunias ab eis vsqz ad illud tps: z ma-
gnuz tñ de hoc habent peccatuz. Ita est
in notarijs qui ppter verba imp̄tētia
instrumēti faciūt cām pdere. z hoc mul-
toties fit ppter nō petere p̄siliū: z tenen-
tur de dāno dato. Itē multi sunt religio-
si qui habēt p̄dicare z exeūtes de studio
philosophie incipiūt theologiā: z ppter
verecundia nō sunt ausi petere cōsiliū
z dicūt multos errores z incōuenientia
in sermonib⁹ suis: z verba impropria et
scādaloza. Semel quidā religiosus erat
predicaturus de trinitate: z voluit predi-
care p questionē: z formauit primo argu-
mēta tria veritati in p̄ma pte sermonis

bene triginta rōnes. Alij vidētes z audiētes q̄ p̄ma pars fuerat ita magna recedebāt p̄pter fatigationē: z ipsi remanebāt in illo errore: z hoc sibi p̄tingebat p̄pter nō petere p̄siliū. Itē multoties in cōfessorib⁹ q̄ in multis sacramētis errāt p̄pter nō petere p̄siliū: z nesciūt quō debēt absoluerē de excōicatione minorū: et quō de maiori. Sicut cōtingit in medico nō intelligēte bene radicē infirmitatis: z hoīes sic pereūt qz nō petūt cōsiliū p̄pter verecūdiā: z ponit magnū pondus aīe sue: multa em̄ eueniūt p̄pter nō petere cōsiliū. Ideo iesus xp̄s ab hebetiori voluit petere cōsiliū iuxta dictū. Interroga patrē tuū z annūciabit tibi maiores tuos z dicēt tibi. Deut. xxxij. Interrogādi nō solū maiores: imo etiā minores. Un̄ semel cōtingit vt quidā magister magnus in theologia nō poterat itelligere vnū punctū sacre scripture: z p̄pter hoc ieiunabat z orabat: z nō potuit optatū habere itellectū: dubij quousq; humiliavit se: z vellet ire ad aliū cā iformationis: tūc em̄ angel⁹ apparuit sibi z eū plene de dubio instruxit. Ideo sc̄tus Job dicit circa hoc Interroga iumēta z docebūt te: z volatilia celi z indicabunt tibi. Loquere terre z r̄ndebit tibi: z narrabūt pisces maris. Job. xij. Et h̄ nominat q̄tuor p̄ditiones personarū dicēs iumēta. Iste sunt p̄sone actiue. Aues nō sūt p̄sone cōtēplatiue. Tertia nō cōditio sunt agricolē. Pisces oēs xp̄iani q̄ de aquis baptisimi sunt educti. Et ideo quando cūq; reuelas dicta tua p̄pter humilitatē alicui homini: tūc deus te illuminabit z scies illud de quo dubitabas. Ecce hic ergo sc̄dm̄ frustū. s. prudētia intellectua lis. Sequit̄ tertiū frustū in quo stat ordinatio regularis. vt. s. quilibet seruet regulā z ordinē viuēdi. Et hoc ostendit̄ in tertia pte euāgelij: cū dicit. Dicit ei vn⁹ ex discipulis eius andreas frater symonis petri. Et puer vn⁹ hic q̄ h̄z q̄nq; panes ordeaceos et duos pisces: sed hec quid sunt inter tantos. Dicit ergo iesus: facite hoīes discūbere. Erat aut̄ fenū multū in loco. Discubuerunt ergo viri numero quasi q̄nq; milia. Uide cū philippus r̄ndisset. Andreas dixit. Hic i societate est puer q̄ h̄z q̄nq; panes ordeaceos z duos

pisces. Sz qd̄ hoc erit iter tātos. q̄ d. di mittamus p̄ nobis. Sz iesus xp̄s vocauit vt oēs discūberēt z fuerūt bñ. v. milia q̄ sederūt. Et hoc declarat sc̄tus Marc⁹. vj. c. q̄ dicit q̄ sederūt p̄ cētenos z q̄nqua genos. s. qz ad vnā p̄ez hoīes maiores z ad aliā p̄te minores: z fuerūt ordinari p̄ cētenos in lōgū. z sedebāt sup fenū vt possent trāsire mō sulcorū z p̄ trāsuerus erāt quinquaginta: z ita de mulierib⁹ z minorib⁹: z isto mō fuerūt ordian iuxta illō. Que a deo sunt ordiata sunt. Itaq; qui resistit p̄tati: dei ordinationi resistit. Qui aut̄ resistūt ipsi sibi dānationē acq̄rūt. ad Ro. xij. Sed quē quare iesus noluit vt comederet donec fuerūt ordinati cū tñ in ordinatione multā morā fecerūt. R̄nsio q̄ hoc ē frustū abscoisuz infra mapas: z est ordinatio regularis: qz si volumus q̄ de⁹ p̄uideat cōitati: opz q̄ sit ordinata. Et ita de oī mōasterio religioso rū de oī caplo z collegio: et q̄libet in domo sua sit bñ ordiat⁹. Exēplū si rectores alicui⁹ vniuersitatis tpe licitat⁹ volunt q̄ deus det eis pluriā suo loco z tpe ordinēt ciuitatē locū vel villā: vt non stent leprosi cū alijs sanis nec meretrices stēt cū bonis mulieribus: nec iudei cū xp̄ianis. Itē q̄ nemo audeat dieb⁹ dñic⁹ z festis laborare. Et sic postq; hoc est ordinatū tūc de⁹ p̄uidebit illis. Itē q̄ est rō quare plures p̄ctus religiosorū moriūt̄ z pereūt fame: qz iter eos nō est ordinatio q̄ cōsistit in paupertate: castitate: obediētia z in alijs cerimonijs. Ita dicam⁹ de capellanis: qz in ordine suo dicere deberēt matutinas z al̄s horas canonicas: z deuote orare. Nā quilibz scit suū ordinē. Nō q̄ semel oret in auroza: z semel genib⁹ flexis: z semel nō: sz accipiēdo horas p̄ ordinē: nō accipiendo interuallū nec induendo se. Nā benedictus est ergo qui vitā habet ordinataz iuxta verbū. Omnia honeste z fm̄ ordinē fiāt in vobis. i. Cor. xiiij. Benedict⁹ est ergo xp̄ianus: religiosus: p̄sbyter: vel ali⁹ qui totū tps tenet ordinatū: z istis p̄uidet deus. Et haberis frustū bonū qd̄ est ordinatio regularis. Quartū frustuz est cōfidentia diuinalis: scz in oib⁹ necessitatib⁹ z periculis confidere de deo qz lz amici z parētes deficiant in pecunia:

Dominica Letare.

tñ deº nō deficit i necessarijs. Et hoc fru-
 stū inuenit in mēsa. i. i euāgelio ibi. Acce-
 pit ergo iesus panes z cū gratias egisset
 distribuit discubentibº: sicut z ex piscibus
 quātū volebāt. Nā qñ iesus xps hoies
vidit ordinatos accepit panes z pisces:
 z tenēdo in manibº: z oculis ad celū ele-
 uans: tūc bñdixit z dedit discipulis: z di-
 scipuli dederūt oibus intātū q oēs sa-
 turati fuerūt: z semp victus multiplica-
 bant. Et hoc fuit factū tribº modis. Pri-
 mo inter manº xpi frangētis. Scdo mō
 crescebat in gremijs aploz ministratiū.
 Tertio iter dētes comedētū. Ecce ergo
 quō multiplicati sunt z saturati fuerūt.
 De quo sapore dico vobis q nullus pa-
 nis fuit ita suavis z sapidus. Qm regu-
la est i theologia. q qcqd iesus faciebat
miraclose puaiebat: eo qd fiebat p natu-
rā. Ita cū restituebat visum vel dando
 sanitatē z qñ fecit de aq vinū in nuptijs
 architrilini: z forte qreret aliqs an ali-
 qd biberūt. Nā certū est q itinerātes et
 fessi si multū comedūt z nō bibūt magna
 est passio z pena. Sed euāgelij nullā fa-
 cit mētionē de portione. habemus tñ di-
 cere ne prādiū videat imperfectū: qz dei
 pfecta sunt opa. Deut. xxxij. q biberūt:
 z q illi panes z pisces fuerunt simul ci-
 bus z potus. Nā nō legit q esset ibi vi-
 nuz neq fons. Nec videt rō q habuif-
 sent ire ad fontē: qz tūc esset ibi inordina-
 tio. Qd autē panes z pisces erant simul
 cibº z potº: trahit ex duobº passibus bi-
 blic. s. Exo. xvij. z Num. xx. vbi dicit q fi-
 lij israel habebāt in deserto quid come-
 derēt sz nō quid biberēt quare ipsi mur-
 murabāt cōtra moysen. Qui orauit deū
 z deº dixit sibi q cū baculo pcuteret sa-
 rum seu rupē z fecit z exiuit flumē aque
 viue. Ista petra erat xps. i. ad Cor. x. et
 significauit qd petra. i. xps daret eis ad
 bibēdū. Sic ēt de pane z pisce exhibat li-
 quoz q refocillabat comedētes. Nam si
 de petra in qua nullus liquor erat exi-
 bat aqua: quāto ergo plus de pane. Et
 hoc fuit figura cōicandī z tñ dicūt laici.
 Vos clerici decipitis nos: qz datis no-
 bis dūtāt corpº xpi: sed nō datis no-
 bis de sanguine. Sz nō est vex imo da-
 mus vobis de sanguine: qz in hostia cō-
 secrata est ibi totū corpus ex vi verborº

z totº sanguis ex cōcomitātia reali. Uti
 antiquitº dabat etiā de sanguine. Et qz
 ex quo seqbant multa pericula. Nā mul-
 ti rustici cū magnis barbīs cōicantes fa-
 ciebat q aliqd in barba remanebat: z p
 cōsequēs plura alia pericula. Ideo fuit
 mutarū. Nā in corpe est sanguis. iō dici-
 tur Joā. vi. Qui maducat meā carne z
 bibit meū sanguinē zc. accipiēdo z pro-
 etiā. Nā viua caro est z corpus viuū. z
 iō nō sine sanguine. Et hoc frustū est cō-
 fidētia diuina. Sed tunc apli quasi de-
 sperabāt eo qz nō poterāt hoibus prou-
 dere. Sed xps voluit aliter prouidere. s.
 modo inusitato ad dādū intelligendum
 q in nullo casu siccitatis nec in alio mō
 desperemus de deo: sed q habeamº bo-
 nā cōfidentia z nō teneamº modū alioz
 rusticoz q dicūt si nō pluit nō habebimº
 isto anno blada. Sed isti nō habēt bonā
 intētionē nec cōfidentia de deo. Nā deº
 pōt dare nō solū frumenta in cāpis imo
 etiā i horreis. Idē de vino. Idē de alijs.
 Et sic interdū nō cōcedit propter diffidē-
 tiā nostrā. Et circa istā materiā audiat
 parabolā. Nā semel cōtingit q in ciui-
 tate valētie blada erāt duabus palmis
 sup terrā: z venit siccitas nimia z crude-
 lis: z nō crescebant z fiebant incessanter
 processiones cū multis letanijs: z nunq
 pluit. Et tpe messium gentes collegerūt
 blada ita parua: z nunq tātū frumentū
 habuerūt. Nā spice erant melius grana-
 te q vnq prius. sz habuerunt parum de
 palea. z ideo si nos seqremus xpm vt il-
 le puideret nobis sicut z illis. Petatis
 ergo pluuiā vt sibi placet: qz aliter po-
 test puidere absq pluuiā. prouidet sem-
 per animalibº. z placeret deo q nos di-
 ceremus de eo sicut dicit filiº paruulus
 de patre suo. Nā si interrogas puerum.
 Quid comedeshodie. Dicit ipse. Pater
 meus habet curā. Et si dicitis sibi. Post
 istā veltē quis dabit tibi aliā. Respon-
 det. Pater meus puidebit. Itū moduz
 vellet deº habere de nobis: q habere-
 mus de eo talē cōfidentia: sicut filius ha-
 bet de patre naturali. Sz nos minus cō-
 fidimº de deo q de vno iudeo vel sarra-
 ceno: qz si tu habes aliqd instrumentuz
 manu alicuius notarij scriptū in quo cū-
 tineat q talis iudeus sit tibi obligatº in

viginti vel triginta florenis: et dicit tibi. **U**n habebitis frumentum isto anno? Rñde-
 tis. Ecce talis est mihi obligatus: de illo
 emo: et non perfidis de deo: iniuriam facis ei:
 quia chartam fecit tibi deo per notarium fidedi-
 gnum sanctum Lucam cum dicit. Primum querite re-
 gnum dei et iustitiam eius et hec omnia adicientur
 vobis. Et nolite solliciti esse etc. Mat. vi.
 Confidatis ergo de deo sicut de patre: et gratis
 honorem suum et iustitiam. id est plenam et confidentiam.
 Ecce ergo frustum panis. id est diuinalis perfidemia
 Et ideo voluit modo insolito Christus providere.
 Quintum frustum est liberalitas erga pau-
 peres largiter se habere et hoc tangit cum
 dicit. Ut autem impleti sunt usque ibi manduca-
 uerunt. Nam videmus Iesus quod iam comedebat:
 dixit apostolis quod querent vasa aliqua cum qui-
 bus colligerent fragmenta: dicit diuitibus
 exemplum quod nullum panis frustum ponat in ar-
 mario: sed de pauperibus: et non dent
 canibus nec gallinis: nec alijs animalibus.
 Et apostoli sic inquirendo inuenerunt duo-
 decim cophinos: et quilibet ex apostolis
 habuit unum et collegerunt panes: et alij de
 comedentibus absconderunt panem: et hoc
 propter bonum saporem viatici et nolebant
 deponere: sed apostoli querebant et pete-
 bant cum magna diligentia. Deinde di-
 co vobis quod si ego fuisset in illo conuiui-
 o quod penes me retinuissem etiam unum fru-
 stum: et collegerunt duodecim cophinos: et
 in hoc demonstrat misericordia Iesu Christi
 liberalis. et ideo dicit Lu. xi. Veritamen-
 quod superest date elemosynam: et ecce omnia mun-
 da sunt vobis. Semel Iesus Christus fuit in-
 uitatus in domo cuiusdam diuitis: et ipse
 diues amore Christi inuitauit alios diuites
 et Christus dixit illis. Date quod superest: et omnia
 munda sunt vobis. Nam tate virtutis est
 elemosyna quod mundat peccata. Et dixit quod
 superest: et non dixit quod necesse est. Sed que-
 ro quod significat quinq; panes. Rñdet be-
 da quod quinq; panes significant quinq; li-
 bros moysi. id est in quibus erat tota pu-
 lchritudo sicut in quinq; panibus illius turbe:
 et dicitur ordeacei. Nam ordeum extra est aspe-
 rum: intus est album et dulce. ita erat in illis.
 Et ideo dicit Iesus Christus. Scrutamini scri-
 pturas in quibus vos putatis vitam eter-
 nam habere: et ille sunt que testimonium
 perhibent de me. Joa. v. Queratis ergo
 bene: et non solum corticem: quia asper est

sed etiam ad farinam. id est medullam intrate:
 Et isti duo pisces significant duo. id est doctri-
 nam prophetarum et psalmorum. et ideo
 Christus dicit. Quonia necesse est imple-
 ri omnia que scripta sunt in lege Moysi
 et prophetis et psalmis de me. Lu. vi. Et
 isti panes et pisces erant integri quousque
 venit Christus: qui fregit et dedit apostolis quoniam
 aperuit illis sensum ut intelligerent scri-
 pturas. Lu. vi. Super sunt duodecim co-
 phini pro nobis: quia articuli fidei. xij. Et
 quilibet apostolus sumpsit suum cophinum
 Nam quilibet fecit unum articulum in sym-
 bolo. primum articulus. Credo in deum pa-
 trem omnipotentem creatorem celi et terre etc.
 Sed ibi quando dicit sanctorum communionem: in-
 telligatis. id est sacramentorum: et isti articuli
 non pereunt simpliciter: dicunt tamen perire quoniam
 Christianus habet bene in corde sed non in ore
 quia tunc modico ad modicum peribunt.
 Et si vultis hoc melius videre: ponam unam
 candelam accensam in aliqua lucerna in qua
 non sit aliquid spiramen: clarum est quod mo-
 dico ad modicum extinguetur. ita est de fide.
 Nam cor hominis est lucerna: et fides est
 candela: quia in ps. dicit. Illuminas lucer-
 nam meam domine etc. et quoniam venis ad demon-
 strationem et titubationem: incidis in here-
 sim. Quid est ergo faciendum? **Dico vobis**
 quod in quolibet mane cum es indutus et ca-
 ligatus necis genibus dicas semel Credo
 in deum: et idem de sero antequam sis in lecto: et cum
 prestatione dicendo: tunc respirat candela
 et lumen conseruat. Et cum venerit prodi-
 tor ille antichristus: tunc stabis firmus: et ante
 permitteres te frustrari antequam sibi consen-
 tires. Ita ergo misericordia liberalis est necessa-
 ria alijs et nobis quoniam anime sue debet quilibet
 misereri: et hoc est quintum frustum. id est mi-
 sericordia liberalis. Sextum frustum est
 benignitatis virtualis cum dicit ibi. Illi
 ergo homines cum vidissent quod fecerat signum
 Iesus dicebant. Quia hic est vere propheta
 qui venturus est in mundum. id est facere gra-
 tias: recognoscendo beneficia. Ita spiritus post
 comestione etc. et ante prandium debetis
 gratias agere deo. Et ideo ipse ante accipiens
 panes benedixit. Nam Christus ante introitum me-
 se semper faciebat. Sum ex psalmista. Ocu-
 li omnium in te sperant domine: et tu das escam illo-
 rum in tempore opportuno. Aperis tu ma-
 num tuam etc. Quia esca corporalis fuit venena-

Dominica Letare.

ta per diabolū: z iōdz poni medicina seu
ryiaca ptra venenū. saltē ad minus dicē
do iesus si aliā orationē ppter tuā gulo
sitatē nō potest facere nec dicere: z i fine:
similiter deū laudare debes. Uidi i ptrib⁹
logobardie q̄ i quodā hoīe erat bene q̄n
genti diaboli. z quesui cur intrauerit. et
plures respōdebāt dicētes q̄ comedēdo
vel bibēdo z nō faciendo orationē vel si-
gnū sc̄tē crucis. Et circa hoc refert beat⁹
Breg. in p̄mo dialogoz q̄ in quodā mo-
nasterio monachaz i horto erāt lactuce
multe: z vna ipsaz monachaz desiderio
momordit i vnā illaz z nō dicit ihs: z sic
comedēdo intravit diabol⁹ in corp⁹ ipsi⁹
Et diabolus iste coniuabat p̄vnu san-
ctum hoīez: z dicebat. Dimittas me: ego
non habeo culpā: quia erant supra lactu-
cā: z ipsa comedēdo posuit me intra suū
corpus. Et ideo prouidit nobis xp̄s dā-
do nobis exemplum q̄n eleuauit oculos
ad celū z dixit. Oculi oīm in te sperāt dñe
zc. in ps. cxliij. Exaltabo. Idē i fine prā-
dij vel cene. Nā dicit sc̄tus Mattheus q̄
in die cene hymno d̄ctō exierūt ipi i mō-
tē oliuaz: z tunc dixerūt. Memoriam fecit
mirabilem suoz. misericors z miserator
dñs: escā dedit timentibus se zc. Et iō te
neatis istā regulā vt cognoscat⁹ dei bñfi-
cia. Et iō d̄r. j. ad thi. iij. Cibos de⁹ crea-
uit ad p̄cipiendū cū grāz actiōe fidelib⁹
z his q̄ cognouerūt veritatē: qz oīs crea-
tura dei bona est z nihil reijciēdū qd̄ cuz
grāz actione percipit. Sanctificat em̄
per verbum dei z orationem. Ecce ergo
hic sextū frustum: z ideo colligite postq̄
non fuistis in illo prandio.

¶ Dominica Letare. Sermo. ij.

Habet quinq̄
panes ordeaceos: z duos pi
sces. Jo. vj. Quilibz dñs siue
p̄familias tenet de iure na
turali: p̄otificali: z etiā ip̄eriali suis serui
toribus z domesticis sufficienter p̄uidere
j. Thi. v. Si quis suoz z maxime dome
sticoz curā non habet: fidē negauit z est
infidelis deterior zc. Sūmus itaq̄ pater
familias dñs iesus qui nō venit legē sol
uere sed adimplere sufficientē imo reue
ra sup̄abundantē fecit p̄uisionē pro suis
seruitorib⁹ z domesticis. Nā habet quinq̄

panes ordeaceos z duos pisces qui suf
ficiunt abundantissime: vt in euangelio
hodierno mystice designatur.

Primus est corporalis.

Secundus est penitentialis.

Tertius sacramentalis.

Quartus doctrinalis.

Quintus celestialis.

De quib⁹ dicit thema. Habet quinq̄ pa
nes zc. Juxta itellectū allegoricū. De pri
mo pane corporali quo intelligit⁹ oīs hu
manus vincit⁹ ordeaceus est ppter asperi
tatē exteriorē. s. in acq̄rendo. Gen. iij. In
sudore vultus tui vesceris pane tuo: do
nec reuertaris in terrā de qua sumpt⁹ es
Hūc merent⁹ veri fructores dei q̄ sc̄z faciūt
volūtātē dei obediētes mādat⁹ ei⁹. Qua
re petim⁹ in orōne dñica. fiat voluntas
tua sicut i celoz i terra. Panē zc. Dic exē
plū de sutoze z cōpatre. De sc̄do. Panis
p̄nialis est q̄ ex vili materia. s. ex pctōzū
recordatiōe p̄ficiūt ordeace⁹ qd̄ z asper
ppter dolorē p̄tritiōis: ordeace⁹ z asper
ex rubore p̄fessionis: ex labore satisfactio
nis. Dic exemplū de muliere dānata ex
rubore cofessionis. ps. xli. Fuerunt mihi
lachryme mee panes die ac nocte. Eze.
iiij. Quasi subcinericiū z ordeaceum pa-
nē comedes. De tertio. Panis sacramē-
talis quidē ex purissima materia confe-
ctus fuit in vtero v̄ginali p̄ sp̄m sc̄tū im-
mo fm̄ theologiam in celo genitus: in vte-
ro virginis fermētatus: in patibulo cru-
cis excoctus: in mensa altaris appositus
in speciebus recōditus: ordeaceus dicit⁹
ppter asperā passionis memoriā. j. Cor.
xj. Quotiescūq̄ manducabitis panem
hūcz calicē bibetis: mortē dñi annūciabi
tis. i. rēp̄sentabitis donec veniat. Jo. vj.
Hic est panis q̄ de celo descēdit. q̄ mādu
cat hūc panē viuet in eternū. De quarto.
Panis doctrinalis confectus ex auctori
tatibus diuine scripture. ordeace⁹ ppter
austeritatē correctionis z dure reprehē
siois in pctōres. Eccl. xxi. Verbū sapiēs
quodcūq̄ audierit sciūs laudabit z ad se
adūciet audiuit luxuriosus z displicebit
illi: z p̄ūciet illud post dorsū suū. Sicut de
alijs vitiosis. Sed tñ d̄r. Mat. iij. Nō in
solo pane viuit hō: sed in oī verbo qd̄ p̄
cedit de ore dei. De quinto. Panis cele
stis hic est ex beatitudinib⁹ z dotib⁹ glo

rie pfectus ordeaceus dr ppter tribulationes: qm̄ per multas tributatiōes opz nos intrare in regnū dei. Act. xiiij. S3 tñ btūs q̄ māducat panē in regno dei. Luce xiiij. Duo pisces sūt exēpla sctōz marty rū z pfectoz: q̄b⁹ quasi p̄dimēto p̄dicti panes ordeacei, comestibiles reddunt. No de illo viro nobilissimo: q̄ fact⁹ religios⁹ dicebat q̄ iuueculē m̄lieres nō s̄nebant ip̄m dormire hora matutinarū. Jō heb. vi. Memētote p̄positorū v̄roz q̄ vobz locuti sūt v̄bū dei: quoz intuētes exitū cōuersatiōis imitamini fidē. Greg. Si exēpla sctōz recolimus nihil tā graue est qd̄ equo aīo nō sustineamus. Et p̄cipue cuz quis recordat̄ de passiōe xp̄i. Nota exēplum de illo qui voluit exire ordinē propter panis asperitatē. Cui xp̄s apparēs intinxit vulneribus: z sic reuocat⁹ ex memoria passiōis christi mansit.

¶ Feria. ij. post Letare. Sermo vnicus.

Nesciebat quid esset in hoīe. Textualr. Jo. ij. z recitatie iu euāg. isto mōstrātur nobis tres excellentie iesu christi.

Prima est posse copiosum.

Secunda est velle pium.

Tertia est scire luminosum.

Ideo loquit̄ thema. Ipse sciebat zc. De tertia dicit̄ thema qz xp̄s habet clare scietiam oīm creaturaz: z etiā cognoscit secreta cordiū. De prima ergo parte est dicendum in xp̄o iesu posse copiosum z m̄cōprehensibile: cui⁹ respectu nullū est posse hoīm pape nec regis nec imperatoris. Nā hoz posse in vno p̄cto indiuisibili cōsistit: qm̄ istoꝝ posse aut est preteritū: aut futurū: aut p̄sens. Si forte loqueris de preterito: iā nihil est de futuro: qz resignabo tot annis vel ero papa: qz nō pōt gaudere: qz nondū est z p̄sistit i fortuna. Veniamus ergo ad mediū qd̄ est p̄sens. Nam dicit p̄s q̄ de tēpore nō habem⁹ nisi nūc: et sic in p̄senti inammissibili consistit. Sed posse dei est copiosum sine principio z sine fine: z totū simul in sua eternitate consistens est. Jō dr. Potestas ei⁹ potestas eterna q̄ nō auferet̄: z regnū ei⁹ quod nō corrūpet̄. Dañ. vij. Istud ergo posse ostēditur in euāgelio hodierno in

principio dū dicit. Prope erat pascha iudeoz. z ascēdit iesus hierosolymāz inuenit in tēplo vendētes oues z boues z columbas: z nūmularios sedētes. Et cū fecisset quasi flagellū de funiculis oēs eiecit de tēplo. Oues quoqz z boues z nūmulariorum euertit: es z mensas subuertit et his qui vendebāt columbas dixit. Auferte ista hinc: z nolite facere domuz p̄ris mei domū negociatiōis. Recordati hō sunt discipuli ei⁹ qz scriptū ē. zelus domus tue comedit me. Notadicit. s. Jo. q̄ qñ appropinquabat pascha iudeoz ih̄s christus ascēdebat de galilea in hierlm: z introiuit in templū. i. in atriū tēpli: z ibi qdam tenebāt boues ad vendendū: alij oues: alij qui vendebāt alia animalia. z etiā erant ibi nummularij qui mutuabāt pecunias indigentib⁹: z ideo ibi tenebāt vt possent emi propter oblationē faciendam in festo: vt possent cābire vel mutuo accipere ne aliq̄ possent se excusare de sacrificio faciēdo: z credebāt de hoc seruire deo. Et iesus intrās illud atriū z vidēs illud quasi persona aliquātulū turbata se mouit z sumpsit funiculos: z hinc z inde percussit. Et mir⁹ est q̄ sibi nō resistebant: sed dicit hiero. q̄ de vultu iesu xp̄i procedebat coruscās radius q̄ oēs timore magno fugerūt: z qd̄ xp̄s oīa proiecit in terrā: intantū q̄ discipuli de hoc mirabant̄: qz ipse semper fuit passus iniurias et nūq̄ aliquē percusserat. S3 fuerūt recordati verbi dauid. ps. lxxvij. scz Saluū me fac. Extraneus factus sum fratrib⁹ meis: z peregrinus filijs matris mee. Et sequit̄: qm̄ zelus domus tue comedit me. Et cōcordat ad hoc sanctus paulus ad heb. ij. Nā iudei dicebant̄ fratres xp̄i: l3 euāgelista nō alleget nisi illa verba: quia omnes veniebāt de abraā. Et ad heb. ij. Nō confundit̄ eos vocare fratres dicēs. Nunciabo nomen tuum fratribus meis. Et ex eadē matre nō ex maria: sed ex ecclesia. i. synagoga. z ideo dicit p̄s. Extraneus fact⁹ sum fratrib⁹ meis: qz illos percutiebat. Nam zelus domus zc. Et dicit comedit sicut cōiter dicitur tristitia comedit me: z ille zel⁹ quasi mouit z turbauit xp̄m. Et in hoc ostēditur posse copiosum: hoc patet per questionem istam quādo queritur. Cur principes templi z alij xp̄o

Feria. ij. post Letare.

paupi z iuueni nō restituerūt: qz fuit i p̄n-
cipio p̄dicatiōis. Rñsio vt verificaret p̄-
pheta Mardochei di. Dñe de⁹ rex oipo-
tens in ditioe tua cūcta sūt posita: z nō
est q̄ possit resistere tue volūtati. Dñsem̄
vniuersoz tu es zc. Helter. xij. Et ecce h̄
intellectū literalē. Sz nūc intrem⁹ secre-
ta euāgelij p̄ tres q̄ones. Et p̄ia est lite-
ralis. Nā certū est q̄ in illo pp̄lo iudeo-
rū alia mala erat p̄cta his q̄ i tēplo fie-
bāt: z tñ legit q̄ nō facto s̄z v̄bo correxit
eos de alijs p̄ctis: q̄re h̄ fecit correctionē
facto: Rñsio ad oñdēdū q̄m displicet
deo tēplū esse ad p̄phana deditū z illici-
ta sicut est qñ aliq̄ veniūt ad loquēdū in
ecclesia forte de vanitatib⁹ z de alijs pec-
catis grauioribus cū aliquibus mulieri-
bus vel alijs p̄sonis de matrimonio pro-
re illicita. Item etiā interdū quando fa-
ciūt nuptias si pluit vel aliter tripudiant
in ecclesia: maledictū est h̄mōi matrimo-
nium: sicut de illis qui ibi faciunt forum.
Itē de illis q̄ dū fit officium vadūt p̄ ec-
clesiam respiciendo mulieres z faciendo
alias vanitates. Et circa istā materiā di-
cit magister h̄istoriarū scholasticarū quia
tēpore Julij cesaris pompeius z cesar de
imperio cōtendebant: et pōpeius semper
fuit victor. Itē pompeius contigit q̄ ve-
nit hierusalem que erat subiecta roma-
nis: z nō sufficiebāt stabularia: z firma-
uit in atrio templi equos: non in tēplo: z
ideo ista ratione semper fuit victus: nec
fuit imperator: ergo qz nō dedit honore
tēplo dei. Et si ergo iste tñ fuit punitus
q̄to ergo magis de xp̄iani⁹ predicta fa-
cientibus. Ideo dicit. Si quis ergo tem-
plum dei violauerit: disperdet illū deus.
Tēplū enim dei factū est. i. ad Cor. iij.
Et dixit disperdet. i. diuersimode perdet
filios: filias: honores: famā: z pecunias:
et ergo manib⁹ punituit istos. Et ideo in
introitu ecclesie semper apponitur aqua
benedicta vt nos aspergamus: qz cuz ti-
more debem⁹ intrare. Itē dauid in ps. v.
scz Verba mea. Introibo in domū tuā.
adorabo ad templū sanctū tuū in timore
tuo. Et hic est finis de prima questione.
Scda questio est cū ibi alia venderentur
que est ratio q̄ solū facit mentionē de bo-
bus z ouibus z colūbis: z de nummula-
rijs: cū de capris etiā fit sacrificiū. Certe

nō sine causa. Nam secretū est z allegori-
cuz. Et respondēdo dico q̄ quattuor sūt
peccata clericorū que sūt in tēplo: que si-
gnificant per ista aīalia: q̄ p̄ctā de⁹ gra-
uiter punit. Et primo dixit boues. Nā
boues hic significat magnas dignitates
z prelationes. Nam tūc vendunt boues
cū iste dignitates pecunijs vel p̄cib⁹ ma-
gnoz vel presentatiōib⁹ dantur aliqui-
bus: z nō propter deū pure. Oues autē si-
gnant beneficia simplicia que venduntur
cū dantur pecunijs: vt. s. vel aliter. Colū-
be in quibus plus est. Nam ad similitu-
dinem illius apparuit sp̄s sanct⁹: signāt
sacramēta cū dant pecunijs accepti: tūc
dicunt v̄di colūbe in tēplo: vt si vicari⁹
vel curatus nō vult dare baptismū: nisi
dētur pecunie vel si nō apponāt tot cāde-
las cū denarijs. Itē in p̄fessionibus quō-
dam denarij. Itē i sacramēto cōionis si
vult aliq̄s cōicare. Et dicit vicari⁹ ob re-
uerentiā dei ponatis denarios i cādelis
etiā vendunt colūbe. Itē i missa z i oib⁹
sacramētis. Ecce quare de his fit hic mē-
tio. Numularij q̄ sunt mercatores dena-
riorū hi sunt in ecclesia dei vsurarij. s. ec-
clesiastici qui dāt pecunias iudeis vt re-
spōdeāt de illis: z istoz eo xp̄s effudit z
subuertit mēsas: qz bona istoz cū veniet
xp̄s ad iudiciū: oēs isti predicti nūmula-
rij eijcientur foras. Et ideo dicitur. Nō
erit mercator ultra i domo dei exercitiū
in die illa. zach. xiiij. in fine. Tertia q̄stio
est si teneri hec aīalia z pecunias in tem-
plo est tā magnū p̄ctm̄: qd̄ tūc si aliq̄s eli-
git sepulturā in ecclesia vt corpus suum
mortuū sit in ecclesia sepultū: est nec pec-
catum vel meritū: vtrū iuuat animaz vel
nō: bona est questio. Respōdeo q̄ quedā
sunt persone sancte z p̄fecte q̄ nō intrant
purgatoriū: s̄z recta via vadūt ad paradī-
sum: alie sunt p̄sone q̄ recte vadūt ad in-
fernū: alie medie q̄ vadūt ad purgatoriū.
De primis dico q̄ sepultura in ecclesia
multū eis p̄dest non vt crescat eis gloria
essētiālis s̄z accidētālis. Nā cū aīa videt
sic honorari corpus ei⁹ gaudet: qz cōcor-
dat cū gloria aīe iā corp⁹ in p̄nti aliquo-
modo. Et videte magnū miraculū. Nā
erat quidā i paradiso: z apparuit cuidā
amico suo: z dixit sibi. Facias mihi tātū
placitū vt q̄libz hebdomada scopes meū

Sermo vnicus. fo. clxxij.

monumentis: et orabo pro te. Ecce ergo plus gaudet si est in ecclesia. Et simile legitur de sancto bartholomeo qui apparuit cuidam rogans ut colligeret ossa sua. Si vero loquimur de damnatis: dico quod est eis magna pena: et hoc dupliciter. Unum modo propter presumptionem quam habuerunt: cum essent male vite et elegerunt ibi sepulturam. Alio modo quod iam videtur se esse in carcere: inferni et corporis ita honorari. dicit damnatus. O miser corpus putridum: sic honoratur et gloriatur: et anima acriter torquetur. Si autem loquimur de his qui sunt in medio. id est de his qui sunt in purgatorio. prodest et nocet diuersimode: quia si eligant intentione vanitatis: multum nocet eis et torquentur multum in purgatorio. sed multum prodest si faciunt propter deuotionem ut patres et amici eorum dum eorum sepulchrum viderent recordentur de eis et rogent pro eis. Et isto modo prodest intantum quod si duo istorum sunt equi boni maior modum habet qui est sepultus in ecclesia bona intentione. Nam dicit sanctus Augustinus. Sepultura hec est monumentaria orandi pro eo: et ideo dicitur monumentum. id est monens mentem. Et ideo dicitur in persona defuncto rui in purgatorio existenti. Memor esto iudicij mei sic erit et tuum: mihi heri et tibi hodie. Eccli. xxxviii. heri appellat totum tempus preteritum. Et ecce prima pars sermonis.

Venio ad secundam partem que est. velle pius. iesu christi: quia de se novit damnationem animarum: sed conversionem peccatoris: et quod infideles venient ad veram noticiam fidei: et ergo voluit mori ut nos saluaret. Et ideo dicit. Hoc enim bonum est et acceptum coram saluatore nostro deo qui omnes homines vult saluos fieri: et ad agnitionem veritatis venire. Unum enim deus est et vnus mediator dei et hominum homo christus iesus qui dedit redemptionem semetipsum pro omnibus. scilicet ad Ti. ii. Est ergo pius velle. Et ostendit in secunda parte euangelij ibi cum dicit. Responderunt ergo iudei et dixerunt ei. Quod signum ostendis nobis: quia hec facis. Respondit iesus et dixit eis. Soluite templum hoc et in tribus diebus excitabo illud. Dixerunt ergo iudei. Quadraginta sex annis edificatum est templum hoc: et in tribus diebus excitabis illud. Ille autem dicebat de templo corporis sui. Cum ergo resurrexisset a mortuis. Recordati sunt discipuli eius quia hoc dicebat de corpore suo et crediderunt scripture et sermoni quem dixit iesus etc. Dicitur quoque illi qui fuerunt expulsi a christo de te-

plo: qui tamen fuerunt de maioribus sicut modo canonici conuersi fuerunt principibus iudeorum et sacerdotibus qui accesserunt ad christum. Et isti dixerunt christo quod signum ostendis nobis quia hec facis. quod dicitur quod hoc messie vetero puenit: non tibi qui es vnus pauper: quod ergo signum ostendis quod sis messias. Et tunc iesus respondens dixit. Soluite templum hoc et in triduo excitabo illud. Et iudei intellexerunt de templo materiali: sed secundum Iohannem ipse dicebat de templo sui corporis quod est templum diuinitatis: ut habetur ad Col. ii. Nam dixit testis ibi deus quod in ipso habitat omnis plenitudo diuinitatis. Nam apostoli tunc verba christi non intellexerunt: sed bene post resurrectionem. Sed circa istam partem sunt videnda aliqua secreta et multa: et pulchra alia. Et primo videamus stultitias iudeorum. Nam iesus christus velle habuit pius: eo quod omnes voluit saluos fieri: tamen ille de quo scriptura dixit. Ablatus est pro populo meus gratis. Esa. liij. Dixerunt christo. quod signum ostendis. o stulta interrogatio: quia iam eis ostenderat. xv. signa quod ipse erat verus messias: sed omnia fuerunt obliti. Et primum fuit sue conceptionis et quando virgo maria desponsari debuit et nolebat sumere virum: et sacerdos templi rogabat deum quod esset de ista virgine. Et dixit illi deus quod desponsaretur et quod sponsus eius esset de genere dauid et quod quilibet veniret cum baculo arido: et ille cuius baculus floret quod ille esset sponsus suus: et illud venit ad ioseph. Et tunc fuit completa illa prophetia. Egredietur virga de radice iesse et flos de radice eius ascendet: et reflorescet super eum spiritus domini: spiritus sapientie et intellectus: spiritus consilij et fortitudinis: spiritus scientie et pietatis: et replebit eum spiritus timoris domini. Esa. xi. Et istud signum fuit notum omnibus existentibus in hierusalem. Nonne ergo erant ignorantes iudei. querentes signum a christo: quia debebant scire signum factum in desponsatione matris sue o stulti. Secundum signum fuit in natiuitate: quia in media nocte natus fuit et nox fuit clara et refulgens que erat obscura ut dies et omnes viderunt claritate noctis. Et tunc fuit completa prophetia illius. Populus qui ambulabat in tenebris vidit lucem magnam: habitantibus in regione vmbre mortua lux orta est eis. Sequitur. paruulus natus est nobis:

Feria secunda post Letare.

et filii datus est nobis. Esa. ix. Tertium signum fuit quoniam homo maria abscondit filium suum in presepio et videtur illis bos et asinum adorauerunt eum. Juxta prophetam. Cognouit bos possessorem suum et asinum presepio domini sui: israel autem me non cognouit. Esa. i. et Aba. iij. et lxx. interpretes. In medio duum animalium cognosceris. Quartum signum fuit quoniam angelus eade nocte apparuit pastoribus dicens. Annuncio vobis gaudium magnum quod erit omni populo quia natus est hodie saluator mundi. Lu. ij. Quintum signum fuit quoniam eade nocte multitudo celestis exercitus pastoribus annuncians et cantans dixit. Gloria in excelsis deo et in terra. Et istud signum fuit manifestum omnibus. Sextum signum fuit quoniam venerunt reges magi: et apparuit eis stella quae non solum istis imo omnes viderent eam veram stellam propriis oculis. Septimum signum fuit quoniam homo maria iesum in templo presentavit symeoni: et loquebatur omnibus ibi existentibus dicens. Nunc dimittis seruum tuum domine etc. Luc. ij. Octauum signum fuit quoniam iesus christus in etate. xij. annorum disputabat cum doctoribus et senioribus templi et fuit omnibus notum. Nonum signum fuit baptismus iesu christi. Nam apertis caelis venit vox de celo dicens. Tu es filius meus dilectus etc. Lu. iij. Decimum signum fuit quoniam b. Joannes baptista dixit. Non sum ego messias: sed dixit de christo. Ecce agnus dei: ecce qui tollit peccata mundi. Joannes. i. Undecimum signum fuit quoniam ipse incepit predicare celestes doctrinas. Nam moyses predicauit solum terrena: ipse vero celestia. Duodecimum signum fuit quoniam ipse dedit exemplum sancte vite suae irrephensibilis. Tredecimum signum fuit quoniam ipse fecit miraculum tam magnum in nuptiis architriclini. Quartodecimum signum fuit quoniam in tali die fecit ipse tam magnum miraculum. Nam omnes fugiebant et non audebant eum respicere. Quintodecimum et vltimum fuit quia videbant omnes prophetias in hoc esse completas. Erat ergo stultum querere signum: et ideo dixit alibi christus. Genatio mala et adultera signum querit: et signum non dabitur ei nisi signum Ione prophete. Sicut enim fuit ionas in ventre ceti tribus diebus et tribus noctibus. sic erit filius hominis in corde terre tribus diebus et tribus noctibus etc. Mat. xij. Et ideo respondit. Soluite templum hoc. Ecce ergo quomodo fuerit stultus: quia non dixit diruite sed soluite. Et dixit excitabo et non dicit edificabo. Et clarum est

quod templo corporali vel materiali non congruit excitare nec soluere. Sed anima ligata corpori magis quam aqua vino et quod mixtum est non est aqua neque vinum quia secundum philosophum. mixtum neutrum est miscibile. Sed in homine anima et corpus ligantur essentialiter ut nunquam ante mortem possint dissigi nisi essent ceci vidissent quae dicebat et dicit soluite. non imperando: sed hominibus sit impatiui modi: sed quasi permittendo ut daret licentiam et posse. Nam alii non potuissent: et ideo quia ipse erat impator: ideo dixit impatiue. Et ideo dicit Joannes. x. Nemo tollet animam meam a me: sed ego pono eam a meipso. Potestatem habeo ponendi eam: et potestatem habeo iterum sumendi eam: et ideo dicit. Excitabo: et non dicit edificabo: tamen quia ceci erant iuxta dictum sapientis. Sap. iij. Et excecavit illos malicia eorum: ideo dixerunt quod signum etc. Aliud secretum est hic in eo quod dixerunt iudei plus quam quadraginta sex annis illud templum fuit edificatum: ut habet. i. Esa. vi. quia primo fuit fundamentum positum: sed postea fuit prohibitus usque ad regem darianum et fuerunt quadraginta anni. Et sic volebant facere argumenta quod non posset reedificari illud templum in tam brevi tempore. Ipsi loquebantur de templo materiali. et verum fuit: quia illud quadraginta sex annis fuit edificatum. Potest tamen illud dictum etiam verificari de corpore christi: cuius fundamentum fuit corpus virginis marie quod fuit positum in die conceptionis suae quae stetit nouem mensibus in utero matris: quod tempus potest computari per vno anno. Et quoniam fuit in xiiij. anno concepit christum: et i. xv. peperit: ita quae positione huius fundamenti usque ad natiuitatem christi sunt. xvj. anni. et ab illis. xvj. annis usque ad illud tempus quo christus incepit predicare fluxerunt. xxx. annis: quia christus fuit xxx. annorum quoniam incepit predicare modo. xxx. anni et. xvj. faciunt. xlvj. et sic verificatur illud dictum de christo. Moraliter tamen est et notandum quod hoc verbum soluite est verbum christi: et istud dicit professoribus. Ubi sciendum quod quilibet homo quantum diu stat in peccato mortali est habitatio demonis si non vult penitere. Unde dicit de maria magdalena Mar. vl. quod eiecit ab ea dominus. viij. demones: non quod ipsa esset demoniaca: sed quod habebat septem peccata mortalia sed quia quilibet demon correspondet vni peccato ideo habitabant in ea septem demones. Habetis ergo hic regulam quia peccator est habitatio

Sermo vnicus fo. clxxxij.

tio demonis: sed qñ hō hz cōtritiōē p
 pctis z ppositū non redeundi ad vitia
 demō fugit: z tūc hō efficit templū z ha
 bitatio dei: iuxta vrbū apli. Nescitis qz
templū dei estis vos: z spūs dei habitat
in vobis. i. Cor. iij. Qñ ergo pctōz est
 cū cōtritiōe z pposito no redeundi ad
 peccatū: tūc est tēplum dei: z iō dicit xps
 cōfessorib⁹. Soluite tēplū hoc: qz quod
 cūq; solueritis sup terrā erit solutū z in
 celis. Et cū solueritis post tridū excita
 bo illud. s. trib⁹ opib⁹ penitētie. Et pri
 mus dies est afflictio corpis. Scd⁹ est
 oratio spiritualis. Tertius est elemosy
na fraternalis. Et ecce hic tres qb⁹ exci
 tatur iuxta verbū pphete. Venite z re
 uertamur ad dñm: qz ipse cepit z sana
 bit nos: penitiet z curabit nos. Uuifica
 bit nos post duos dies: in tertia die su
 scitabit nos z viuem⁹ in conspectu eius.
Osee. vi. percutiet nos. s. p cōtritiōez.
 Et ecce hic scbam ptem veniam⁹. ad ter
 tiā ptem in qua ostendit scire luminosū
 iesu xpi: enz dñz in themate. Ipse sciebat
 qd esset in hoīe. Un⁹ vos scire potestis fa
 ciē hoīs s; cor hoīs sol⁹ de⁹ scit. Et iō dñz
 p pphetiā. Prauus est cor hoīs z iseru
 tabile. Quis cognoscet illud: ego domi
 nus scrutās corda z pbans renes: qui
 do vnicuiq; iuxta viā suāz. Hiere. xvij.
 Et hoc ostendit in euang. ibi cū di. Cū es
 set hierosolymis in pascha in die festo.
 multi crediderūt in noīe ei⁹ vidētes si
 gna ei⁹ q faciebat. Ipse aut̄ iesus nō cre
 debat semetipz eis: eo qd ipse nosset eos
 z qz opus ei non erat vt qui testimoniū
 prehiberet de hoīe: ipse em̄ sciebat quid
 esset in hoīe. Jo. ij. Et dicit ibi euange
 lista q multi crediderūt in noīe eius: nō
 dicit q crediderūt ei: sed in noīe ei⁹ qd
 est ies⁹. i. saluator. Ipse tñ nō credebatur
 semetipz eis: qz sciebat qd esset i hoīe. Et
 hic sunt notāde due doctrine. pma ē rea
 lis que tāgit nos religiosos z ecclīasti
 cos: qz dñz q xps nolebat se credere illis
 i. cōicare. Et cā fuit ne despiceret ab eis
 Nā ipse sic habebat passioēs corpales
 sicut nos habem⁹. Et qz forte dixissent.
 Ille bibit z comedit sicut nos: z despe
 xisset eū: iō se noluit ipsis cōicare. Et iā
 alij iudei dixerunt. Ecce hō vorax z po
 tator vini. Mat. xj. z istos defect⁹ sum⁹

psit amore nostri: z ideo nolebat credere
 seipsum eis: ecce q hoc nobis clericis exē
 plū: qz ne scandalizem⁹ laicos debem⁹
 nos ab eis subtrahere vt nō cōicemus
 nos multū laicis. Debem⁹ ergo ecce si
 cut imagines. Nā si tu fras pcul appa
 rent pulchre imagines s; si appropinqs
 videtur alique virgule z macule: z tunc
 despiciuntur: z ita caute vos clerici ne
 multū cōicetis cū laicis ne videāt macu
 las in vobis: qz nimia familiaritas pa
 rit cōceptū. Et audiat⁹ parabolā ad hoc
 In auinione erat qdā religios⁹ z bñ de
 uotus: cōtingit qd ipse erat inuitat⁹ ad
 prandiū p quādā burgēsem bene ami
 cū suū multis p cib⁹ z cū nollet accepta
 re: rogauit priorē vt sibi concederet licē
 tiā z cōcessit z ali⁹ burgenis ibidē fuit
 inuitat⁹: z religiosus qui forte ieiunauē
 rat ad tridū in pane z aqua: comede
 bat fortiter z impleuit bene ventres de
 gallinis z de bono vino albo z rubeo.
 Itē in cena postea dicit burgenis alter
 cōuicino suo qñ fratres recesserūt qd fa
 ciēt isti fratres nūc: qz ego si haberē vxo
 rem meā ad lat⁹ raperent eā z fuit scan
 dalizatus in comestione illius religiosi
 z forte frater ille nec venialiter peccauē
 rat. Sitis ergo vt imagines: qz iesus nō
 credebatur seipm iudeis. Et ideo dicitur.
ij. Cor. vi. Exite de medio eorum z se
paramini dicit dñs: z immudum ne te
tigeritis z ego recipiā vos z ego ero vo
bis in patrē: z vos eritis mihi in filios.
Secunda doctrina tangit laicos. nā se
cundo dixit euangelista q non credebatur
se illis qui credebāt in noīe ei⁹: z non di
xit qui credebāt ei: qz talis credētia po
test esse sine grā: s; xps se cōicat illis q
credūt in ipm. s. p fidē formatā p bonaz
vitam p grām qñ cōicat in festo pasche
tūc illis hoc qui modo credūt debet tra
di xps. alias melius esset comedere fer
rum ignitū. 3do apostolus dicit. Pro
bet aut̄ seipsum homo: z sic de pane illo
edat: z de calice bibat. Qui em̄ māducat
indigne iudiciū sibi māducat z bibit. pri
me. Cori. xj. vbi glosa Ambro. dicit. ita
 puniet indigne cōicans: ac si pprijs ma
 nib⁹ xpm occidisset. Si vos ergo estis
 bene parati: cōmunicabit se vobis hic p
 grānam: z in futuro p gloriā.

Feria tertia post Letare.

Cferia. iij. post Letare. Sermo vnicus.

Turba mu-

ti crediderunt in eum. Joā. viij. Sermo noster erit de sancto euangelio quod in isto scō tpe nō inuenio meliores materias ad honore dei et edificationē ppli. S3 pmo salutē hōgo maria. Totū scōm euangeliū est quedā excusatio quā fecit xps de aliqbus criminib⁹ et pctis sibi a iudeis false ipositis et maliciose obiectis quod se excusauit.

Primum crimen erat de infidelitate

Secundum crimen erat de vanitate.

Tertium erat de fractione sabbati.

Quartum fuit de falsitate.

De quibus xps se humiliter excusauit p nostra instructione. Ex qua excusatione multi crediderunt in eum.

Cprimū crimēz graue pctm quod ei iudei maliciose iposuerunt: erat infidelitatis. Dicebāt em̄ qd xps erat infidelis deo. Rō: quod miles quod cū inimico sui regis et dñi h3 sua colloq̄a et secreta et sibi fauet multū. talis est infidelis regi suo et dño suo. Sic dicebāt iudei de xpo dicētes qd loq̄bat̄ cum diabolo inimico dei: quod oñdebat sibi oia quod p̄dicabat et docebat: quod sciēbāt qd xps nō didicerat in aliquo studio hui⁹ mūdi immo semp fuit in domo ioseph quē putabāt esse patrem suū. quē iuyabat de arte carpētaria. Jō qñ audiebāt sua miracula et altissimas p̄dicatiōes et disputationes quib⁹ nō poterāt p̄dicere: nec rñdere: dicebāt p certo ip̄e h3 diabolu familiare: cū tñ deberēt dicere p certo ille hō est illuminat⁹ a deo. et spūs sc̄tus loq̄tur i ore eius. Meli⁹ cognoscebat ip̄m. Esa. quod dicebat req̄scescet sup eū. spūs dñi. Esa. xi. Et proditores iudei scribe et pharisei attribuebāt diabolo dicētes. Demoniu h3 et insanit. quod eū vultis audire. Joā. x. Sed ab isto falso crimine et infamia se excusauit humiliter et benigniter: vt ostenditur in principio euāgelij. Jā die festo mediāte ascēdit iesus in tēplū et docebat. Et mirabant̄ iudei dicētes. Quō h litteras scit cū nūq̄ didicerit. Rñdit ies⁹ Mea doctrina nō est mea: s3 ei⁹ quod misit me. Si quis voluerit volūtate ei⁹ facere cognoscet de doctrina ut̄ ex dō sit. an ego et me ipso loquor. Nota festo mediante

Hoc festū erat tabernaculorū quod in mēse septēbri fiebat et durabat septē diebus. Cū ergo dicit die festo mediāte: loq̄tur de quarta die quod est in medio septē dierū quod noluit ascendere in prima die: quod illa die dabāt se gule ad comedēdū et bibendū. Jdēi septima: et tūc nō erāt apti nec dispositi ad recipiēdū doctrinā xpi: sed in medio. s. in q̄rta die ascēdit et incepit p̄dicare: de quod iudei mirabātur sicut vos nō miraremini si a liq̄s faber lignari⁹ v̄let vobis p̄dicare dicētes. Quō hic litteras scit cū non didicerit: sine dubio ipse h3 diabolu familiare. Xps aut̄ humiliter se excusando dixit. Mea doctrina nō est mea: sed ei⁹ quod misit me. Vide qd hic sit p̄dictio cū dicit. Mea doctrina nō est mea sed sic intelligitur. Mea doctrina. s. ministerialiter non est mea. s. originaliter siue principaliter: s3 patris ac si fistula diceret. Son⁹ me⁹ nō est me⁹: sed sonātis. magistri. Jō xps dixit p̄dicatoribus. Non em̄ vos estis qui loq̄mini et c. Mat. x. Hoc modo xps dicebat de se. Mea doctrina. s. ministerialiter nō est mea: s. principaliter: s3 ei⁹ quod misit me. s. dei patris. Jō vos multuz erratis et grauer peccatis ipsaz doctrinā diabolo attribuēdo. Si quis voluerit volūtate facere: hic cognoscet an doctrina mea ex deo sit. Nā quod viuunt moraliter bene statim cognoscunt veritatez. Secus de peccatoribus. Quā sicut febricitati dulcia videntur amara: sic etiam peccatoribus. Vñ Augu. Impius non sentit dulcedinē dei: quod de febre iniquitatis palatum cordis amisit. Omnis peccator est febricitans. Jō xpi doctrina dulcissima videtur sibi amara. Quā supbus non inuenit saporem in doctrina xpi que inducit et precipit humilitatem et mansuetudinem. Jdem de avaro et luxurioso. Sed qui viuunt moraliter bene inueniūt in ea magnū sapore dulcedinis et p̄solationis: quod p̄fortat cor et illuminat mēte. ideo dicebat danid. Quam dulcia faucib⁹ meis: eloq̄a tua dñe sup mel oui meo. ps. cxviij. Ecce quō xps excusauit se humiliter et benigne. Nota h moraliter quō hic habet̄ responsio ad questionē quam faciūt multi infideles dicētes. Si nos essemus cetera qd fides xpiana esset bona libēter eā recipem⁹ si deus

Sermo vnicus. fo. clxxxiiij.

nobis reuelaret qz alias nō tenemur credere vobis. Quare ergo dāsbunt? Responsio. Qm̄ si vellēt bñ viuere morat̄: qz nō essent supbi: auari: z luxuriosi zc. s; orarent deuote dicentes. Illumina oculos meos zc. statiz de ip̄os illuminaret: qm̄ tāta est puenientia fidei xp̄iane cū in intellectu qz si intellect⁹ non sit impedit⁹ p malā vitā statim adheret fidei xp̄iane. Un̄ in valentia fuit vn⁹ magnus rabbi q̄ bñ vixerat: z qm̄ audierat quinq; sermones statim illuminat⁹ fuit z baptizat⁹ cum multis zc. Idē esset de oib⁹ infidelibus. Ecce quare dixit xps. Si quis voluerit voluntatē dei facere. i. cauendo a pctis viuere bñ hic cognoscat veritatē. S; qz iudei erant peccatores et male vite: iō nō erant dispositi. S; heu quō infideles pctōres z male vite et indispositi veniēt ad fidē xp̄i: cū xp̄iani pctōres mali z vitiosi p̄p̄ pctā pdāt fidē: z qz qm̄ xp̄ianus dat se vitijs z pctis statim pdit fidē formatā z infideles scādalizant̄ p̄p̄ eoz malā vitā. Et q̄ scādalizauerit vnū ex his pusillis expedit eivt suspendat̄ mola asinaria in collo ei⁹ z demergat̄ in pfūdo maris. Mat. xviij. iō vsurarij in illo pctō inueterati nō hnt fidē: imo dicūt itra se. z qd̄ scit hō de alio mūdo. Idē dicūt vindicati z luxuriosi: qz abūciunt bonam cōsciētā vt dicit apl̄s. M̄ns fidē z bonā cōsciāz quā qdē abūcientes circa fidem naufragauerūt. i. negauerūt. i. Ti. i. No. similitudinē de illa naue q̄ trahit paruam barchā: quā si hō repellit cadit in mare et submergit̄. Sic nauis magna ad nauigādū ad celū est fides xp̄iana q̄ trahit paruā barchā. i. p̄sciam bonā. Sicut illi q̄ nauigant mare nō pnt exire mare nec accipere terrā nisi cū parua barcha. Sic xp̄ian⁹ cū naue fidei nō pōt itrare nec capere celū nisi cū barcha bōe p̄scie. quā si repellit p pctm̄: submergit̄ in inferno. Idē apl̄s. Curēt bonis opib⁹ p̄esse q̄ credūt deo: hec sunt bona z vtilia hoib⁹. ad Ti. iij. Scdm̄ crimē a iudeis xp̄o iposituz false z maliciose erat vanitatis dicētes. qz qd̄ xps faciebat totū faciebat p̄p̄ vanā gl̄iam vidētes ei⁹ vitā singulare: qz nolebat h̄fe p̄p̄riā domum: nec aliqd̄ mūdi: s; ibat pdicando de villa in villā nec ducebat vxorē cū tñ sc̄i p̄iarche ha-

buerūt vxores et filios. Itē qz ducebat secū magnam multitudinē hoim̄: z videbant qz p̄p̄s sibi faciebat magnam honore. z qz q̄libet die pdicabat qd̄ nullus vnq; fecerat. Idē dicebāt pharisei qz hoc totū factm̄ suū eēt ex vana gl̄ia dicendo. Nūqd̄ tu maior es p̄re n̄ro abraā: quez teipsum facis. Jo. viij. Tñ abraā nō tenuit istos modos q̄s tu tenes ex tuauanitate z vana gl̄ia. Rndit xps excusando se humit̄ et benigne dicēs. Qui a se metipso loq̄t gl̄iam p̄p̄riā q̄rit: q̄ aut̄ q̄rit gl̄iaz ei⁹ q̄ misit illū: h̄verax est z iniusticia in illo nō est. q. d. vos iudicatis s; faciem qd̄ facere nō debet. s; iustū iudiciū iudicate. Nota q̄ a semetip̄o loquit̄: s; nō missus a deo: s; ip̄emet iuenit nouū modū viuēdi incōsuetum: ille nō q̄rit gl̄iam dei: s; gl̄iam p̄p̄riā: qz qm̄ q̄s sine dei reuelatione exp̄sse vult inuenire nouū modū viuēdi vt videat̄ z appareat̄: hec est vanitas z vana gl̄ia: nec pōt durare. Juxta illd̄ Job. xx. Gaudū hypocrite ad instar pūcti: sed illd̄ qd̄ est a deo durat: q̄ subiūxit xps. Nōne moyses dedit vobis legē q̄ nō est ab hoie: s; a deo. Et nūqd̄ moyses ducebat in societate sexcēta milia hoim̄: z nō p̄p̄ vanaz gl̄iā: z dicit̄ qz ego facio ex vana gl̄ia. Idē de alijs opib⁹ q̄ fecit moyses: q̄si vellet xps dicere. Si opa moyli nō attribuit̄ vane gl̄ie nec vanitati eo qz erat nūcius dei. q̄re attribuit̄ opa mea vanitati. Nolite iudicare sm̄ faciē. i. sm̄ apparentiā exteriorem. Morat̄. h̄ nota qz de opib⁹ dubijs q̄ pnt fieri bona intentione vel mala qm̄ interpretantur in malū: hoc est iudicare sm̄ faciē. Sicut si sacerdos solus cū sola in ecclesia loqueretur iam hoc iudicare in malū peccatuz esset eo qz bene et male fieri posset de hoc vide latius in. ij. ij. sancti Thome q. lx. arti. iij. z. iij. z. xi. q. iij. Absit. Sed quando opus est de se malū omnino: nec potest fieri bona intentione: vt furtum: homicidiū: adulterium: hoc potest homo iudicare: z in malū interpretari. Nota hic exemplum in vitis patrū de illo sancto heremita q̄ iudicauit in corde z pdēnauit hoiez de mane comedētē in die ieiunij: z post angel⁹ dñi cū gladio euaginato phibuit eū ne posset ingredi cellā suā dōec penitē-

Feria. iij. post Letare.

tiam egisset sup suo peccato. 3o ap'ls. j. Col. iij. Nolite añ tps iudicare quousqz veniat dñs. q̄ illuminabit abscondita tenebrarū z manifestabit cōsilia cordiū.

¶ Tertiū crimē fuit de fractione sabbati eo q̄ in sabbato curabat ifirmos: illuminabat cecos: z sic de alijs. Dicebant ergo. Non est hīc hō a deo q̄ sabbatum non custodit. 3o. ix. De quo xp̄s excusando se dulciter reprehendit eos dicēs Quid me q̄ritis īterficere. Rñdit turba z dixit. Dēmoniū habes: quis te q̄rit īterficere. Rñdit iesus et dixit eis. vnum op⁹ feci et oēs miramini. Prop̄ea dedit vobz moyses circūcisionē: nō q̄rex moyse est: sed ex p̄ribus. Et in sabbato circūciditis hoīez. Si circūcisionē accipit homo in sabbato vt non soluat lex moyli: mihi indignamini: qz totū hoīez sanum feci in sabbato. q. d. magis laboriosum opus est circūcilio q̄ infirmoz curatio. Et tñ circūcilio nō frangit sabbatū. Et mihi indignamini qz totū hoīem sanum feci in sabbato. Ex isto textu trahit̄ regula theologie q̄ q̄ncunqz curabat xp̄s aliquē in corpe: etiā curabat ip̄m in aia. s. a pctis: iō totū hoīez sanū feci. s. in corpe z in aia: q̄ sunt ptes p̄ncipales. 3o Dent. xxxij. Dei p̄fecta sunt opa. Moraliter. sabbatū. i. q̄es. 3o sabbatū expiationis vel requietionis est dies dñica: z etiā aliud festum celebre. In q̄b⁹ debemus q̄escere ab om̄i negotio tpali. Rō: qz xp̄s tali die q̄euit in corpe z aia gl̄iosa: post negocia laboris opey n̄re redēptionis. 3o dixit sibi h̄go maria in die resurrectionis. fili vsqz hodie ego q̄eui in die sabbato q̄ figurabat quietē dei a cessatione operū creationis: s̄z decete ro quiescā in dñica in memoriā z representationē q̄eris v̄re gl̄iose resurrectionis. 3o q̄ i die dñica nō q̄escit in hoc mūdo: nec q̄escet vnq̄s in paradiso. Idē de festis sc̄toz q̄ quiescunt in gl̄ia: in quoz festiuitatibus debem⁹ q̄escere: vt de⁹ orōnibus sanctorū det nobis quietē guerraz mortalitatū: siccitatū: sterilitatū: terremot⁹ zc. z gl̄ie eterne in corpe z aia. De hoc auctoritas. Si auerteris a sabbato pedē tuū facere voluntatē tuā i die sc̄to meo: z vocaueris sabbatū delicatū z sc̄m dñi gl̄iosus: z glorificaueris eū dū nō fa-

cis vias tuas: z nō inuenit̄ voluntas tua vt loquaris s̄monē tuū. tūc delectaberis sup dño: z sustollā te sup altitudines terre z cibabo te hereditate iacob p̄ris tui. Os em̄ dñi locutū est. Esa. lviij. In qua auctoritate ponunt̄ q̄ncqz modi q̄escendi ad bñ suandū quietem festi. Prim⁹ ibi. Si auerteris a sabbato pedē tuū. s. non ambulādo i die festo p̄ aliq̄ re tpali: sed bñ lz ābulare p̄ re sp̄uali: sc̄z p̄missa vel s̄mone audiēdo. Sc̄ds ibi. f̄acere voluntatē tuā in die sancto meo: si auerteris facere voluntatē tuā. s. ne pecces i die sc̄to meo: qz voluntas iclinat ad maluz z ad pctm: q̄d maxime fit in die festo qm̄ sunt multi q̄ p̄ totā hebdomadā sunt occupati: z viuūt bñ: z sine pctō sed in die festo q̄dā vadūt ad ludū palme: q̄dā ad tabernā: q̄dā ad lupanar z tñ min⁹ peccarent arando agrū. Idē de mulierib⁹ q̄ in tra hebdomadā curāt de domo: de familia: de filijs. z sic de alijs. S̄z in die festo tūc peccant ornādo se zc. Tertio ibi. Et vocaueris sabbatū delicatū z sc̄m dñi gl̄iosus. Nō em̄ sufficit abstinere se a labore et a pctis: sed d̄z diē festū sc̄tificare sc̄z dare elemosynā: venire ad missas: et s̄monē audire: orare zc. Quarto est. Et gl̄ificaueris eū dū nō facis vias tuas. i. opa tua s̄m officii q̄d habes. Si es sutor nō facies sotulares. Quint⁹ ibi. Et nō loq̄ris s̄monē zc. Q̄d dupl̄r intelligitur. p̄rio qz null⁹ d̄z loq̄ in ecclia dū sit officium zc. 3o est bonū suere os in īgressu ecclie. Etiā mulieres q̄ d̄ tota hebdomada se nō vidēt qñ p̄ueniūt tūc in ecclia se interrogant. Quō valetis: q̄d facitis zc. 3te de veste vel p̄ano zc. vñ melius esset dormire in domo. Sc̄do intelligit̄ ne loquaris s̄monē tuū. s. iudicādo p̄ximū. Sunt multi q̄ in die festo nesciunt se occupare in opibus sp̄ualib⁹ post prandii s̄z stant i porta aut sedēt iudicādo z obloquēdo de trāseūtib⁹: de religiosis: de clericis: d̄ mulierib⁹ dicēdo. 3ā cognoscit̄ in pede q̄lis est mulier ista. De his dicit dauid. Aduersus me loq̄bant̄ q̄ sedebāt in porta. S̄z posses q̄rere illi q̄ suāt bñ festa q̄d sūt h̄ituri. Rñdet p̄ha. Tūc delectaberis sup dño qz q̄ bñ custodit festa viuūt lete: z sustollā te zc. dādo vitā efnā. z cibabo te hereditate iacob dādo bona

Quartū crimē fuit falsitatis dicendo q̄ non eēt rex messias: et q̄ ipse false faciebat se regē messiam. Jo. vii. Quidā dicebant qz bon⁹ est: qz p̄dicabat bona. Alij nō s̄z seducit turbas cū sua eloq̄ntia. Uñ cū xp̄s se excusabat de tertio crimie q̄dā dicebāt adinuicē. Nōne iste est quem iudei volunt occidere: ecce palā loquit̄ et nihil ei dicunt. Nunquid vere cognouerunt p̄ncipes qz hic est xp̄s. Sed hūc scimus vñ sit. xp̄s aut̄ cū venerit nemo scit vñ sit. xp̄s aut̄ excusādo se clamauit di. Et me scitis et vñ sum scitis. Et a me ip̄o nō veni: sed est ver⁹ q̄ misit me quē vos nescitis: sed ego scio eū. Et si dixerō: nescio eū: ero filius vobis mendax. S̄z scio eū qz ab ip̄o sum: et ip̄e me misit. Querebāt ergo eum cōprehendere: et nemo misit in illū man⁹ qz nondūz venerat hora ei⁹. Nota me scitis. s. inq̄stū erat hō: qz inq̄stūz hō sciebāt vñ erat: qz de bethleē nat⁹ et mater ei⁹ maria. S̄z in quantum de⁹ nesciebāt vñ esset. Et hec v̄ba eo dicēte de turba multi crediderūt in eū nō de maiorib⁹ sed de simplicib⁹. Moratur qñ d̄r qz de turba multi crediderūt in eū diceret aliquis: et nūquid maiores erāt aptiores ex scientia acq̄sita vt crederēt in xp̄m. Rñsio. Quidā illuminātur a sole quidam non illuminātur: qz tenent fenestras clausas. Sic qñ maiores sunt in deuoti tenent portā clausam: ideo radius diuine gratie non intrat: qz inflātur ex scientia. Uñ. i. Cor. viij. Scientia inflat: sed simplices q̄ sine presumptiōe audiunt verbum dei: et tenent portā intellectus apertā sunt aptiores ad illuminationem. Ideo radius diuine gr̄e intrat in eos et illuminat eos. Ideo xp̄s dicit. Jo. ix. in iudiciū ego in hūc mundū veni: vt qui non vident videant: et qui vident ceci fiant. Cui dixerunt pharisei. Nūquid et nos ceci sum⁹. Dixit eis. Si ceci essetis pctm̄ non haberetis. Nūc vero quia dicitis: vident⁹: peccatum vestrū manet. Nota non videntes sc̄z ignorātes et simplices videant et q̄ vident sc̄z per intellectum naturalem et sciam acq̄sitam ceci fiant. Oremus ergo nos deū vt tales credulitatē nobis concedat per quaz ad regnum celorum possim⁹ puenire. Amen.

¶ Feria. iij. post Letare. Sermo vnic⁹.

Procidēs ad

rauit eū. Joā. ix. Sermo n̄r erit de sancto euāgelio hodierno qd̄ p̄tinet vñ magnū et pulchrū miraculū quod fecit xp̄s de illuminatione cuiusdā ceci a natiuitate s̄z p̄mo salute⁹ v̄go maria etc. Totū sc̄tū euangelium consistit in tribus punctis.

Primū est operatio miraculosa.

Secundū est impugnatio maliciosa.

Tertium est approbatio gratiosa.

¶ Et de isto tertio qñ cecus a xp̄o illuminatus approbavit miraculū adorando xp̄m: dicit thema. Procidens adorauit eum: ecce approbatio gratiosa. Primū qd̄ of̄dit̄ in sancto euāgelio est operatio miraculosa de qua dicit euāgeliz. Preteriens iesus sc̄z exiens de templo vidit hoīez cecum a natiuitate q̄ stabat ibi mendicās: et cognoscebat ab oībus: quē xp̄s vidit. glo. Chrysostomi. i. attente respexit: ex cui⁹ aspectu apli sumpserunt occasionē et motiū interrogādi xp̄z dicentes. rabbi q̄s peccauit hic aut̄ parentes ei⁹ vt cecus nasceret̄. Nō q̄rebāt an illa pena veniret ex peccato: qz hoc supponebant s̄z q̄rebāt pro quo peccato. Uñ datur qz apostoli essent de opinione amicorum. Job q̄ dicebat qz oīa mala et infirmitates euentū hōi ex pctis: cui⁹ oppositū dicebat. Job. Non peccaui et in amaritudinib⁹ moratur ocl̄s me⁹. Job. xvij. xp̄s volēs apostolos extrahere de illa opiniōe rñdit di. Neqz hic peccauit neqz parentes eius: sed vt manifestent̄ opa dei in illo. Nota qz xp̄s non negat simpliciter quin filij patiant̄ aliquando ex peccatis parentum maxime in corpe qd̄ habent a parētibus: immo dicit beatus Hiero. qz peccata secreta parentum que cōmittunt in cameris: manifestant̄ multoties in p̄nitionibus filiorū. Exo. xx. Ego sum dñs deus tuus fortis et zelotes visitans iniquitatez patrū i filios in tertiā et quartam ḡnationē. Itē Esa. xiiij. Preparate filios ei⁹ occisioni in iniquitate patrū eoz. Eze. xvij. Fili⁹ non portabit iniquitatē patris: et hoc q̄stum ad aīaz: s̄z bñ quātū ad corp⁹: qz de⁹ nūc p̄nuit aīaz filij directe ex pctō patris tm̄. Uñ dicit ibidem. Ecce oēs ale mee

Feria. iiii. post Letare.

funt vt aia patris ita z filij mea est. Aia que peccauerit ipsa moriet. Ezech. xvij. Sed iste cecus non ex peccato parentuz nec suis cec⁹ nat⁹ est sz vt manifestentur opa dei in illo. Nota opa in plurali numero. Nā qñ infans innocens patit̄ qtuor opa dei manifestant̄. Primo manifestat̄ op⁹ iustitie. Dicunt doctores theologi. q̄ primi parentes fuerunt formati iniustitia originali: z lz corp⁹ sit passibile naturalr̄ tñ deus dederat istā gratiaz ade: qz q̄dñ ipse fuisset obediēs deo et corp⁹ obediret etiā anime z q̄ corp⁹ non pateretur aliqđ malū: sz qz adā fuit inobediēs deo. ppter hoc corp⁹ pdidit gr̄az et remāsit in sua miseria z passibilitate. Qñ ergo videbitis infantē aliqđ maluz patientē: ibi manifestat̄ diuina iustitia: qz ex peccato ade corpa patiuntur iuste. Ideo dauid: z iustitia illius in filios filiorum zc. 3o in isto ceco fuit defectus alicui⁹ principij nature: vt op⁹ diuine iustitie in ipso manifestaretur. Secūdo in infante patiente manifestat̄ op⁹ diuine mie: qz vitat peccata: vñ q̄dñ hic cecus caruit visu: mlt̄a peccata vitauit q̄ committuntur oculis: z erat humilis z merebatur ex patientia. 3o Abacuch. iij. Cū iratus fueris: mie recordaberis. Tertio manifestat̄ op⁹ pñie: qz qñ pctōr videt q̄ ille qui est innocens patit̄ dicit intra se. O miser qđ erit de me. Quarto manifestatur opus gratie dei quādo deus vult illum curare miraculose. Sic xps curauit hunc cecuz miraculose. 3o dicit. De opz operari opera eius q̄ misit me donec dies est. Hic xps vocat suā presentia solē: q̄ facit diē clarā: z suā absentia per mortē corporalē vocat noctē: dicit gl̄. me opz opari. s. miraculose opa eius q̄ misit me. s. p̄ris: donec dies est. i. q̄dñ suz patris. Venit nox. s. mortis et passiōis mee quando nemo pōt opari. s. miraculose. z post mortē xpi precib⁹ sanctorū apstolorū xps faciebat miracula. 3o dauid. Confitemini dño dñoz: qm̄ in seculum misit ei⁹. Nota quō xps curando cecum illum seruabat septēz cerimonias. P̄ria qz respexit eū attente: scđa fuit apostolorum interrogatio. tertia expuit xps in terram. q̄rta fecit lutū ex sp̄nto. quinta linuit sup oculos ei⁹. sexta misit ipz ad nata

toriā syloe: septima fuit lauatio in dictā natatoria. Quare tot cerimonias z circūstantias voluit seruare: cum solo imperio potuisset illum illuminare: sicut legitur de quodam ceco. Luc. xvij. cui dixit xps. Quid tibi vis faciā. Rñdit cecus. Dñe vt videā. Dixit illi iesus. Respice: et statim vidit quare ergo in isto tenuit tot cerimonias. Respōsio q̄ xps taliter voluit illuminare cecū illū: vt daret exēplū cuilibet pctōri ceco quātr dz illuminari. Nota quō qlibet i pctō mortali existens est cec⁹: qz nō videt piculuz in quo est casurus subito in foucā inferni. Itēz qz modo cadit hic de pctō in pctm̄. Unde de pctōribus dicit ppheta. Ambulabūt vt ceci: qz dño peccauerūt. Sophonie. i. iō ad illuminandū pctōrem necessarie sunt predictę cerimonie a xpo seruante in illuminatione illi⁹ ceci. P̄ria vidit ihs. i. attente respexit. Ecce h̄ peccatorū cognitio q̄ venit ex xpi aspectu: vt patuit in petro: q̄ nocte passiōis negauit xpm̄ ter: nec recognoscebat pctm̄ suū quousqz xps eū respexit. Lu. xxij. Cōuersus iesus respexit petrū. Et recordat⁹ est petr⁹ vbi dñi sicut dixerat. P̄riusqz galilus cātet ter me negabis. Et egressus foras fleuit amare. Ecce quō aspect⁹ xpi est necessari⁹ ad cognitionē pctōz. Ideo petebat dauid. Respice i me z miserere mei: qz vnic⁹ z paup sum ego. ps. xxiiij. notauit. i. sol⁹ a q̄ recessit de⁹ q̄ añ peccatū fuit cum eo. Scđa circūstātia fuit ap̄loz interrogatio. Rabbi zc. In q̄ oñditur pctōz p̄trutio: q̄ nō est nisi cordis interrogatio siue disputatio: q̄re pctōr ex cōtritione dicit intra se. O miser qđ feci: tot peccata p̄misi: qđ erit de aia mea: tot bona amisi zc. nota hic similitudinez de illo mercatore qui in nundinis emit vasa de lauro p̄ auro: z oculos pisciū p̄ margaritis: p̄ q̄bus dedit totū qđ habebat. Qui oñdit merces suas amicis suis qui dicebāt quō fuit decept⁹: z qđ illud nihil valebat: q̄ nō desperauit: qz sperabat de p̄re suo diuite: sed reprehendebat se dicēs. O miser q̄re nō petebā p̄siliū: ita stulte feci facta mea. Sic sunt etiā multi hodie stulti mercatores in mundo: q̄ credunt emere vasa aurea scilicet honores dignitates que tamen nihil valēt. Item

Sermo vnica. Fo. clxxxvj.

delectationes carnales credunt esse margaritas sed quoniam illuminantur a domino et vident se deceptos tunc sperant in christo sicut in patre diuine. Propter ergo quoniam peritio non est nisi si quoniam increpativa superius. Ideo Job xiiij. in persona peccatoris dicit. Quantas habeo iniquitates et peccata: scelera mea atque delicta ostende mihi. Ubi ponit quattuor differentias peccatorum. Prima est iniquitates. id est non equitates: que sunt peccata que fiunt contra primum et tunc deus vult quod scimus equales in dilectione. Secunda est ibi et peccata: que sunt de factis que fiunt contra proprium corpus: ut luxuria: gula: accidia. Ideo peccata dicuntur quasi pecudum acta. Tertia ibi: scelera: que sunt scelera que fiunt directe contra deum: ut blasphemias. Quarta ibi: et delicta que sunt de factis que fiunt contra animam: ut superbia auaricia: ira: inuidia. Ideo dilecta quasi derelicta: quia his defectibus anima misera derelinquitur. Ecce quare dicit: quantas et cetera. Tertia circumstantia quare christus expuit in terram. Ecce hic oris confessio que non est nisi peccata abicere et stomachum anime a peccatis purgare. Et in hoc ostendit modus confitendi quoniam peccator debet ire flexis genibus coram confessore: et ibi expuere et purgare istas immundicias de peccatis fetidis faciendo sibi vim ad expellendum peccata. Ecce quare christus expuit in terram. Dicuntur illos qui expuunt super altare que appodiatum confitentur: ibi confessor cum sit iudex debet sedere. Quidam autem expuunt nec in terram nec in altaria: sed in faciem confessoris ipsum respiciendo: quod malum est propter duo. Primo propter verecundiam peccatoris. Secundo propter periculum confessoris recipientis in facie pulchre mulieris et cetera. Ideo debet peccatoribus. Si confiteamur peccata nostra fidelis et iustus est deus ut remittat nobis peccata nostra et mundet nos ab omni iniquitate. I. Jo. i. Quarta fecit lutum ex sputo. Ecce hic penitentiae iniunctio: quia prudens confessor debet miscere sputum peccatoris cum terra. id est cognoscere grauitatem peccatorum: ut iuxta conditionem et qualitatem persone et quantitatem peccatorum sciat proportionare penitentiam quam peccator posset facere. Deut. xxv. Pro mensura peccati erit et plagarum modus. Item debet de peccatoribus quod tunc glorificauit se peccator et in delictis fuit tunc date illi tormentum et luctum. Apoc. xvij. Quinta linuit oculos eius non dicit puniuit: sed linuit sed

dupliciter in quo ostendit dulcis ammonitio: quam debet facere confessor. scilicet liniendo oculos anime peccatoris: ipsum ad penitentiam inducendo: quia melius est hic facere penitentiam quam in alio mundo. Ideo debet dicere confessor peccatori. Quodcumque facere poterit manus tua instanter operare: quia nec opus nec ratio nec sapientia nec scientia erunt apud inferos. Eccles. ix. Sexta est. Vade et laua in natatoria syloe. Ecce hic penitentiae assumptae continuatio. scilicet de die in diem: de hebdomada in hebdomadam et cetera. quousque mutetur sibi per alium confessorem alias nisi penitentia teneat peccator damnatus. ideo debet. In pres vade seculi seculi cum viuis et deatibus confessionem deo. Non demoreris in errore impiorum: ante mortem profiteri. A mortuo quasi nihil perit confessio. Confiteberis viuis: viuis et sanis profiteri et laudabis deum et glorificaberis in miserationibus eius. Eccles. xvij. seculi sancti. id est penitentiales partes seculi damnati sunt peccata. Septima cerimonia est. Abiit et lauit et vidit. Syloe interpretatur missus. Ecce hic eucharistie coio. Ex quo peccator fecit sex opera predicta debet ire ad natatoria syloe. id est ad ecclesiam christi: qui est missus a patre: ideo a christo missus debet missa in qua lauantur anime et natant contemplantur profunditatem sacramenti. Ideo modo peccator cecus illuminatur iuxta illud. I. Reg. xiiij. Uideris quod oculi mei illuminati sunt de melle isto. scilicet de corpore christi dulcissimo. Secunda punctus euangelii est de maliciosa impugnatione. Quattuor impugnationes seu examinationes fecerunt iudei de illuminatione ceci. Prima fuit vitiorum: secunda phariseorum. tertia fuit parentum. quarta fuit principum. Quantum ad primum notandum quod postquam vicini viderunt ipsum que fuerat cecus venientem sine ductore et sine baculo: et quod videbat clare dixerunt ad inuicem. Nonne hic est que sedebat et mendicabat: alij dicebant quod hic est alij quod non: sed scitis ei est. Ipse autem dicebat: quia ego sum et cetera. Quantum ad secundum que fuit phariseorum: que audito facto interrogauerunt ipsum quomodo vidisset. Qui narrauit eis totum modum dei. Ille homo qui dicitur iesus fecit lutum ex sputo: et unxit oculos meos: et dixit mihi vade ad natatoria syloe et laua. Et abiit et laui et vidi. ideo duxerunt eum ad phariseos. Erat autem sabbatum. Qui-

Feria. iiii. post Letare.

Dns dixit similiter. Tūc pharisei dixerūt de xp̄o. Nō est hic hō a deo q̄ sabbatum nō custodit. Alij dicebāt: quō pōt homo pctōz hec signa facere z scisma erat inter eos. Tertia examinatio fuit parētū quibus dixerūt pharisei. Est hic fili⁹ vester quē dicitis: qz cec⁹ est nat⁹. Quō ḡ nunc videt. Qui rñderunt. Scim⁹ qz hic est filius noster: z qz cec⁹ nat⁹ est: quō autē videat nescim⁹: ip̄m interrogate etatē hz: ipse de se loquat. Hoc autē dicebāt: qz timebāt iudeos: qz parētes ppter sniam excōicatiōis quā posuerūt iudei nō fuerūt ausi dicere q̄s eū illuminauerat: z fuit cōpletū signū qd dederat Esa. xxxv. Veniet de⁹ z tūc aperiēt oculi cecoz. Quarta impugnatō fuit pncipiū legis ad q̄s fuit duct⁹ cecus illuminat⁹. Qui dixerūt sibi. Da gloriā deo. i. nō dicas q̄ ille hō te illuminauit: qz peccator est. Qui rñdit Si pctōz est nescio. Unū scio qz cū cecus essem video. Dixerūt ergo. Quid fecit tibi: dixi vobis zc. Numqd vultis discipuli eius fieri. Maledixerūt ei z dixerunt. Tu discipulus eius scis: nos autē moysi discipuli sumus. Nos scimus: qz moysi locutus est deus: hunc autē nescimus vñ sit. Quibus ille. In hoc em̄ mirabile est: qz nescimus vñ sit: z apuit oculos meos. Scim⁹ autē qz pctōres de⁹ nō exaudit: s; si q̄s dei cultor est z voluntatē eius facit hūc exaudit. Rñderūt. In pctōnatus es totus z tu doces nos. z eiecerūt eū foras excōicando ip̄m. Hic cecus illuminatus fuit sc̄tus homo vocatus sanctus Cedomius: q̄ cū maria magdalena: martha: et lazaro venit ad puiciā marcille zc. Moraliter hic cecus a xp̄o illuminat⁹ sigat peccatorē a xp̄o illuminatū reducēdo ip̄m p pñiam de tenebris pctōz ad claritatē z lumē gr̄e. Qui impugnat⁹ z examinā⁹ a quatuor. p̄rio a vicinis. Dic qñ religio: sus vel sacerdos: vir siue mulier quertit ad deū: statim vicini z alij ip̄m ipugnat truffando: deridēdo: intm̄ q̄ iaz cōpletū est dictū ipsi⁹ dauid. Facti sum⁹ opprobriū vicinis nr̄is. ps. lxxviii. Sūt iā mul ti q̄ isto tpe nō audēt incipe bonā vitaz: quib⁹ dicit xp̄s solādo. Beati eritis cū vos oderint hoies. Lu. vi. Sc̄do impugnat⁹ a phariseis. i. ab inclinationib⁹ carnis q̄ diuidūt nos a deo. Gal. v. caro cō

cu. aduer. sp̄m. Vel a phariseis. i. ad emō nib⁹ q̄ sunt diuisi a deo a paradiso: a nobis q̄ nos ipugnatētādo: mō de fide: mō de auaricia: luxuria zc. vt retrahāt hoiez a bona vita icepta: s; pctōz dz se fortiter tenere z gaudēter recipe tales tētatiōes Jac. i. Om̄e gaudiū existimate fr̄es mei cū in tētatiōes varias inciderit: sciētes q̄ p̄batio fidei vestre patientiā operat: patientia autē opus p̄fectū habeat vt sitis perfecti z integri in nullo deficiētes. Greg. illos tētare negligit: quos quieto iure se possidere sentit. Aug. Noli existimare te absq̄ tētatiōe viuere: nā si vna carueris: aliā expecta: si autē dixerit te nō habere tētationē: tūc fortius tentaris. Tertia tētatio a parētib⁹. i. ab infirmitatibus: dolorib⁹ zc. q̄ habem⁹ a parētib⁹ nostris. s. adā z eua: qz qñ hō nō vincit derisionib⁹ z tētatiōib⁹ demonū post veniūt infirmitates: dolores: z h̄mōi q̄bus cōpessimur ire ad deū: ideo dauid. Multiplicate sunt infirmitates eoz: postea accelerauerūt. s. ire ad deū. ps. xv. vñ Gre. Mala q̄ nos hic premūt ad deū ire cōpellūt. ij. Cor. xij. Libēter gliabor i infirmitatibus meis vt inhabitet i me virtus xp̄i. Quarta impugnatō est a pncipibus. i. a dñis t̄palib⁹: q̄ volūt bona habere t̄palia deuotaz p̄sonaz. Prima impugnatō tāgit famā: dicēdo hypocrita zc. sc̄da tāgit aiam: tertia corp⁹: quarta bona t̄palia: qz qñ p̄sona vult bñ viuere z seruire deo statiz veniūt qōnes litigia q̄ bona quousq̄ repellit ab eis. Ideo est necessaria patientia. ij. tim. iij. Oēs q̄ pie volūt viuere in xp̄o: persecutionē patiētur. Vel dic q̄ q̄rta ipugnatō est a pncipibus. i. demonib⁹ q̄ tentant zc. vt. s. Jo apls Ephe. vlti. Cōfortamini in dño et in potētia virtutis ei⁹. Zduite armaturaz dei vt possit stare aduersus insidias diaboli: qm̄ nō est nobis colluctatio aduersus carnē z sanguinē: sed aduersus pncipes z ptātes zc. Tertius punctus est de approbatione miraculi gratiosa: de qua dicit thema. Procidēs ado. eum. Postq̄ autē p̄dictus cecus illuminatus fuit a iudeis eiectus z excōicatus null⁹ audebat eū recipe in domo: nec etiā parētes. nec loqui cū ip̄o: nec dare sibi lumē: nec aliqd q̄ intra se dixit. O miser si posses inueni-

Sermo vnicus. Fo. clxxxvii.

re illū sc̄m̄ p̄phetā iesum q̄ me illumina-
uit ad minus essem de societate sua. x̄ps
aut̄ sciēs suā tribulationē z suuz bonum
desideriū venit ei obuiā dicēs. Tu cre-
dis in filiū dei. Qui r̄ndit dicēs. Quis est
dñe vt credā in eū. Dixit ei iesus. Et vi-
disti eū: z q̄ loquit̄ tecuz ipse est. At ille.
Credo dñe: z p̄cidēs adorauit eū. Quez
x̄ps recepit i suā societate. Qui potuit di-
cere cū dauid. Pater meus z mater mea
dereliquerūt me: dñs aut̄ assumpsit me.
Moraliter habem⁹ hic doctrinā qz sicut
iste nō dubitauit recedere ab infidelib⁹
vt esset de societate x̄pi: sic nec nos. No-
ta hic cōtra mercatores q̄ faciunt socie-
tatē cū infidelib⁹ q̄ quos dicit scriptura
sc̄tā. Nolite iugū. i. societate ducere cum
infidelibus. ij. Cor. vj. Questio quā fa-
ciūt agareni: qz ipsi tenēt z possident ter-
rā sanctā ideo nō sunt extirpādi zc. Rñ-
sio: verū est qz de⁹ vult q̄ illa terra poti⁹
possideat̄ ab agarenis q̄ a x̄pianis. Rō
ad maiorē cōfusionē agarenoz z excusa-
tionē x̄pianoz qz antiquit⁹ agareni erāt
x̄piani q̄ fuerūt decepti a sergio z macho-
meto: q̄ tenēt q̄ x̄ps nō fuit de⁹ z q̄n x̄pia-
ni ex deuotiōe vadūt illuc: ipsi ostēdunt
x̄pianis locū in quo x̄ps illuminauit ce-
cū: z suscitauit mortuū zc. q̄ quidē mira-
cula nō p̄nt fieri nisi a solodeo. Itē dicūt
q̄ nō debent baptizari in noīe trinitatis
tñ ibi ostēdunt locū vbi x̄ps fuit baptiza-
tus z tota trinitas fuit ostēsa quam ipsi
negāt. Itē nō credūt sacramētū altaris
cū ibi ostēdat̄ locū vbi x̄ps fecit cenā et
instituit hoc sacramētū. Itē nō credūt
x̄pm passum fuisse: mortuū nec sepultuz
tñ ibi ostendunt x̄pianis locum passio-
nis: mortis: z sanctū sepulchrū ad eozuz
cōfusionē: qz ostēdunt qd̄ ibi nō credūt.
Itē dicit dauid i p̄sona ppli x̄piani. Fac
mecū signū in bonū vt videāt q̄ me ode-
rūt. s. agareni z pfundant̄ zc. Sc̄do aga-
reni tenēt illā p̄fiaz ad excusationē x̄pia-
noz. Qm̄ null⁹ pōt se excusare de pctis
Ecc̄s. vij. Nō est hō iustus super terrā
q̄ faciat bonum z nō peccet. Et x̄ps non
vult qd̄ x̄piani faciant pctā mala in illa
sancta terra. Si dicat̄ quare ergo susti-
net q̄ agareni faciāt ibi peccata. Rñdeo
qz non tñ sibi displicet sicut de x̄pianis.
Sicut rex q̄ sustinet q̄ canes in camera

sua faciāt aliquā imūdiciā: qd̄ non susti-
neret de filijs vel militib⁹. Sic illa terra
sancta est camera dei vbi p̄mittit q̄ ca-
nes faciāt imūdicias peccatoz sed non
permittit de filijs. s. x̄pianis. vnde illa to-
ta patria fuit iaz x̄pianoz: sed qz ibi fa-
ciebāt peccata: ideo dixit deus: foras: fo-
ras. Itē dixit x̄ps. Lu. xxi. Hierlm̄ calca-
bit̄ a gentibus. Tertio agareni tenēt il-
lā terrā ad cōsolationē x̄pianoz: qm̄ per
hoc inuit̄ q̄ illa patria nō est finis x̄pia-
noz: sicut fuit iudeozum. Sed patria
celestis est finis x̄pianoz nobis acqui-
sita merito passionis x̄pi: ideo ap̄ls heb.
vlti. Non habemus hic manentem ciui-
tatem: sed futuram inquirimus. Ad quā
nos perducatur iesus zc.

Es̄ef. v. post Letare. Sermo vnicus.

Deus visitauit

plebē suā. Luc. vij. Sermo
erit de sc̄to euang. Et habe-
bim⁹ multas bonas doctri-
nas zc. Sed p̄mo salutē virgo maria.
Deus visitauit zc. In p̄nti sermone vo-
lo seruare modū iuristarū q̄ primo ponūt
casum legis. Deinde mouēt q̄ones z fa-
ciūt determinatiōes: z hūc moduz tenet
gratian⁹ in sc̄da parte decreti: sic faciaz
mō in schola x̄pi. Primo ponā casum le-
gis diuine siue decretalis euāgelice. Di-
catur historia euangelij ad literam. Sz
in isto casu legis notauit tres q̄ones.

Primam in principio.

Secundam in medio.

Tertiā in fine pro nostra bona info-
rmatione z instructione.

Primo quare x̄ps voluit suscitare illū
iuuenē publice coram oī populo. Ratio
huius questionis est qz legit̄ Mat. ix. q̄
qñ voluit suscitare puellā mortuā filiaz
principis synagoge eiecit oēs de came-
ra z suscitauit ipsam secrete zc. Rō qz di-
cit Greg. qd̄ oīs x̄pi actio nostra fuit in-
structio. Vñ suscitatio corporalis quam
fecit in mortuis figurabat suscitationem
sp̄ualem quā facit x̄ps de pctōribus per
p̄niam. Vñ puella que secrete z in came-
ra iacebat mortua secrete ipsam suscita-
uit ad ostendēdū nobis q̄ peccata secre-
ta nō debēt publicari: sz secrete p̄nte pa-
tre. s. pfessore. z matre. s. autoritate eccle-
sia iij

Feria .v. post Letare.

sie. Puella .i. aia q̄ secrete iacet mortua i
 camera cōsciētie secrete est suscitāda au
 ctoritas. Sedebit solitari⁹ ⁊ tacebit: qz
 leuauit se supra se. Thren. iij. No. sede
 bit. s. quiescēdo: a pctis cessando: qz leua
 uit se supra se ⁊ nō supra alios publice ⁊
 notorie peccādo: nec alios scādalizādo.
 Verbigra. Si quis in corde suo secrete
 est supbus: p̄sumptuosus elat⁹ ⁊c. ⁊ ex
 tra nihil ostēdit. tūc puella .i. aia secrete
 iacet mortua. Mod⁹ resurgēdi est secrete
 humiliari p̄ p̄tritionē: p̄fessionē: ⁊ orō
 nē. Idē de auaro q̄ secrete facit furtum
 vsurā ⁊c. sufficit secreta p̄nia. s. p̄teri ⁊ cō
 fiteri ⁊ restituere secrete. Idē de luxurio
 so q̄ secrete peccat s̄ ad extra nil scit: im
 mo reputat bonus ⁊c. tali sufficit secre
 ta p̄nia: p̄teri: p̄fiteri: recedere a mala so
 cietate sic suscitāt secrete de morte culpe
 ad vitā gr̄e. Idē de inuidia quā tenēt se
 crete in corde: de odio de mala volūtate
 de rācore. de desiderio vidicte: nō tenēt
 petere veniā nisi a deo secrete ex quo nō
 cōstat de mala volūtate. Ecce quare di
 cit sedebit. Sed qz xp̄s inuenit istū inue
 nē mortuū publice ⁊ notorie: iō publice
 corā oibus ip̄m suscitauit. In quo osten
 dit xp̄s: qz pctōres publici ⁊ notorij p̄ pu
 blicā ⁊ notoriā p̄niam sunt suscitādi de
 morte culpe ad vitā gr̄e: qz talib⁹ noto
 rie pctōrib⁹ nō sufficit secreta p̄nia. imo
 dicit scriptura sc̄ta. q̄ bonū est correptū
 manifestare p̄niam sic em̄ effugies volū
 tariū pctm̄. Eccli. xx. q̄ bonū imo est ne
 cessariū manifestare p̄niam: qz nō suffi
 cit supbo vano ⁊ pōpōso notorio ⁊ publi
 co qz faciat secretā p̄niam: s̄ notoriā qd̄
 deponat ornamēta vana: cornua: mani
 cas: caudas: vt illi q̄ de hoc fuerūt scan
 dalizati bñ edificent di. O benedictus
 deus ⁊ quō est bene reduct⁹ talis homo.
 Idē de vsurario notorio: q̄ publice mu
 tuat decē p̄ duodecim vel vedit min⁹ p̄
 pter denarios promptos: vel vedit plus
 pp̄ denarios speratos ⁊ sic d̄ alijs spe
 ciebus vsure. tali nō sufficit secreta p̄nia s̄
 publica vt satisficiat oibus publice. idē
 de publicis raptorib⁹ de notorijs luxurio
 sis ⁊ p̄cubinarijs nō sufficit secrete p̄fite
 ri: s̄ publice expellere malā societate de
 domo nec sufficit dicere p̄fessori: decete
 ro canebo ⁊c. nolo ip̄az expellere de do

mo: qz iret ad lupanar: qz tūc ip̄a se dā
 naret ⁊ vos nō. iō opz expellere vt scāda
 lizati de mala v̄ra vita edificent. Idē de
 mala volūtate ⁊ inimicitia notoria ⁊ pu
 blica q̄ totā p̄riā p̄mouit: qz tali nō suffi
 cit secreta p̄nia: sed qd̄ faciat pacem pu
 blice cū laude dei ⁊ edificatiōe pp̄ti. Re
 gula est ḡnalis in oib⁹ pctis qz in secretis
 sufficit p̄nia secreta: s̄ in notorio requirit
 p̄nia notoria. Sc̄da q̄stio est sup hoc qd̄
 dicit. Accessit ⁊ tetigit loculū. hi autez q̄
 portabāt steterūt. Certū est qz xp̄s Tolo
 nbo sperādo poterat istū suscitare qua
 re ergo accessit ⁊ tetigit dicēs illis q̄ ip̄m
 portabāt v̄tē deponerēt: qz absqz hoc
 poterat ip̄m suscitare. Rñdeo: qz xp̄s fe
 cit hoc ad ostēdēdū qz si pctōr mortu⁹ d̄
 suscitari de morte culpe ad vitā gr̄e. opz
 qz portatores qui portāt ei⁹ aiaz in ifer
 no ip̄m deponāt. Not. qz quattuor por
 tāt pctōrem ad sepulturā inferni duo añ
 ⁊ duo retro: primus est mala p̄suetudo:
 sc̄s est mala societas: tertius ē vana gl̄ia
 siue p̄fidētia: q̄rtus est falsa spes. Prim⁹
 portator a parte añ d̄ mala p̄suetudo q̄
 multas aiaz portat ad ifernū. Verbigra
 qñ aliqs infirmat vel si pdit aliqd̄: vel si
 sint maleficiati vel p̄ filijs habēdis sta
 tim recurrūt ad diuinos: ⁊ qñ de hoc re
 prehēdunt a p̄fessore vel ab alijs: rñdēt
 p̄suetudo est qd̄ est mai⁹ pctm̄ q̄ homici
 diū: qz est p̄ceptum p̄me tabule. Itē qñ
 rephēdunt de iuramēto: blasphemia ⁊
 sic de alijs di. cōsuetudo est. Not. modū
 corrigēdi hoc vitū prim⁹ cōuenit paren
 tibus nutriēdo filios bene ⁊c. sc̄s cuilibet
 ip̄onēdo sibi aliquā penā p̄ tali pctō
 ⁊c. tertius cōuenit dñis ⁊ rectorib⁹ faciē
 do ordinationē cū pena ⁊c. Idē de fra
 ctione festiuitatū tenēdo ferias: forū cō
 tractus ⁊c. di. consuetudo est: immo cō
 tra leges: ⁊ cōtra legem dei q̄sto p̄suetu
 do est longior: tāto peccare est grauius.
 Itē qñ rephēdunt de vsura: rñdēt cō
 suetudo est mutuare decē p̄ duodeci ⁊c.
 Idē dicūt illi q̄ vadūt ad lupanaria cō
 suetudo est. Idē dicūt mulieres qñ rephē
 dunt de vanitatib⁹ ornamētorū: cau
 das manicar ⁊c. di. p̄suetudo ē qz mulie
 res ornēt se. Idē dicūt religiosi qñ rephē
 dunt de esu carniū: de vestib⁹: d̄ camisia
 cōsuetudo est. O iste portator ducit aiaz

ad infernū cū quadrigis: qz mala consue-
tudo vertit in naturā. Dicūt phī qz cōsue-
tudo est altera natura zc. qz difficile est
assueta relinquere. Jō de malis assuetis
dicit scriptura. Si mutare p̄t ethiops pel-
lem suā: aut pardus varietates suas: et
vos poterit bñ facere cū didiceritis ma-
lū. Hier. xiiij. Scōs portator est mala socie-
tate. O quot aie dānant ex mala socie-
tate: qm̄ poma corrupta z putrida corrū-
pūt oīa alia: sic etiā corrūpit mala socie-
tas oēs alios de societate: z oēs simul bo-
ni nō p̄nt corruptū sanare. Et sicut lepro-
sus corrūpit aliū: sic mala mulier corrup-
pit p̄les alias mulieres. iō foras p̄iciāt.
Jdē de mala p̄sona luxuriosa q̄ ē i parro-
chia v̄l i collegio v̄l monasterio v̄l ecclia
qm̄ luxuria ē morb⁹ ptagiosus. Nota h̄
de illa meretrice secreta q̄ itra annū fecit
lxx. meretrices i quadā ciuitate: iō recto-
res debēt sup hoc p̄uidere: z lupanaria
pticularia extirpare. In lib. de ordie q̄rit
Aug. vtz lupanaria p̄nt sustineri a dñis
z rectoribus sine pctō. Dicit qz sic: qz sunt
in remediū di. Aufer meretrices de mun-
do: z totū turbabis libidinibus. O quot
sunt lenōes z meretrices q̄ dūmitterēt pec-
cata s̄z nō p̄mittūt lenones: iō dānant ex
mala societate. Jtē h̄t cōcubinarū dicen-
tes quō dūmittā istā quādiligio plusq̄ me
zc. ad infernū oēs. Cōtra hāc malā socie-
tatē de⁹ p̄cepit moysi di. Precipe filijs is-
rael vt eiciāt de castris oēm leprosus z q̄
semine suū pollutusq̄ est sup mortuo tā
masculū q̄ feminam eiciate de castris ne
contaminēt ea cū habitauerint vobiscuz
Nūeri. v. Ubi p̄cepit tres p̄ditiones gētū
separari a societate. s. leprosus z q̄ semine
suū. s. meretrix: z pollutū sup mortuo. s.
lenonē. Tertius est vana confidentia. s.
de lōga vita: sed stultitia est considerare in
incerto. No. quō iuuenes de quocūq̄ sta-
tu tam religiosorū q̄ clericorū q̄ etiā lai-
corū viroz siue mulierū si sunt dissoluti:
et dicit eis. Quare nō seruatīs ordinē: v̄l
quare nō facit̄ p̄niam: zc. Rñdēt bñ qñ
ero senex faciā: z interī moriunt̄: z ducūt
ad infernū p̄pter vanam p̄sidiā. O iste
portator qz iuuenes ducit ad infernū. Ta-
libus p̄tingit vt mulioni q̄ habebat quat-
tuor mulos bonos: q̄s v̄didit cōfidens
de quinto debiliori cui iposuit totū onus

sed nō potuit portare z moriebat̄ zc. Sic
q̄libet n̄m h̄z quattuor mulos bonos. s.
infantiā puericiā: adolescētiā: z iuuentu-
tē quos v̄dim⁹ diabolo p̄fidentes de se-
nectute peccādo ad quam si aliqd̄ attin-
guunt habent satis agere qz p̄nt viuere z
quō tūc facerēt p̄niam: Jō auisētis iuue-
nes nō expectet sanus infirmitatē: s̄z sta-
tim incipere d̄z bene facere. Ideo dicit
scriptura sancta. Non tardes p̄uerti ad
dñm: z ne differas de die in diē. Subito
veniet ira illi⁹ z tpe vindicte dispdet te.
Ecc̄i. v. Nota crastinātes q̄b⁹ accidit vt
falconi impinguato q̄ nō vult venire ad
dñm ipm̄ vocantē: z dñs mittit lapidem
post eū z eū occidit: z p̄icit in sterquilino.
Sic dñs noster iesus x̄ps vocat nos di-
cēs. Venite ad me oēs p̄viā p̄nie: z crasti-
nās dicit. Cras vadā: z sic de alijs. De q̄
iratus dñs mittit lapidē mortis: z p̄icit
in sterquiliniū inferni. Jō dicit. Nō tar-
des cōuerti zc. Quart⁹ portator est falsa
spes quem habent peccatores de miseri-
cordia dei dicētes qz de⁹ est misericors:
q̄ pepcit latroni. magdalene zc. ita qz de
misericordia dei faciūt instrumētum ad
peccādū libere. Dicūt sancti doctores qz
hec non est spes sed presumptio vana et
falsa: z est pctm̄ p̄tra sp̄m̄ sc̄m̄. Peccator
qui penitet de peccatis conterit̄ confitei
p̄ponit nō redire. talis potest sperare et
confidere de misericordia dei qz dūmittet
sibi sua peccata: qz multū est misericors
erga penitētes: sed impenitētes q̄ quotis
die addunt mala malis: z peccata pecca-
tis: nec dolēt de peccatis: nec volūt resti-
tuere nec remittere iniurias: nō opz ipos
confidere nec sperare de dei misericordia
quoniam sicut est misericors penitentib⁹
ita est rigorosus impenitentib⁹: intantuz
qz si virgo maria: oēs angeli z oēs sancti
orarēt p̄ vno peccatore impenitēte: nihil
a x̄po obtinerent: O iste portator q̄t aias
ducit ad infernū sepeliēdas. Jō dicit scri-
ptura. Ne dicas miseratio dñi magna ē
multitudinis peccatorū meorū miserebit̄
Misericordia em̄ z ira ab illo cito appro-
ximant: z in peccatores respicit ira illius
Ecc̄i. v. Et ideo dicit papa i bullis idul-
gentiarū qz possunt absolui a peccatis zc.
nisi de illis q̄ cōmiserūt ex confidentia il-
lius bulle. Jdē de alijs q̄ peccant sub spe

Feria. vi. post Letare.

divine mie. Ecce quare p̄cepit x̄ps porta
toribus vt ip̄m deponerēt anteq̄ suscita
ret eū. Ephe. v. Surge q̄ dormis z exur-
ge a mortuis: z illuminabit te x̄ps. Ter-
tia q̄o est sup hoc q̄o dicit the. De^o visita-
uit plebē suā: querit̄ de q̄ visitatiōe loqui-
tur thema: qm̄ i sacra scriptura inueniunt̄
tres notabiles visitatiōes di i hoc mūdo
p̄ria est p̄terita sc̄da p̄sens: tertia futura.
P̄ria fuit de m̄ia copiosa: sc̄da fuit de gr̄a
virtuosa: tertia fiet de iustitia rigorosa.
P̄ria fuit in x̄pi incanatiōe: tūc venit z vi-
sitauit istū mūdū illuminādo ip̄m: fructi-
ficādo in opib⁹ sp̄ualib⁹ ad instar solis:
q̄ illuminat. calefacit z fructificat. Sic de
x̄po q̄ d̄r sol iustitie. Malachie. iij. Uob̄
tūc tūc nomē meū oriet̄ sol iustitie. Uñ
etiā d̄r v̄gini marie. Felix nāq̄ es sacra
zc. hic sol iustificauit z illūinavit mūdū
radio sue p̄dicatiōis i fide catholica cale-
fecit i charitate: z fecit fructificare merito-
rie. De ista visitatiōe auctoritas. Uisita-
uit nos oriēs ex alto. Illūinare his q̄ i te-
nebris z in ymbra mortis sedēt. Lu. i. De
ista dicit thema. De^o visitauit plebē suā
Sc̄da visitatio est p̄sens quolibet die in
sacramēto altaris: in quo venit ita rea-
liter sicut venit in vtero matris. Hec visi-
tatio est ad instar medici qui venit ad vi-
sitandū hospitale infirmorū ad curandū
eos: sic x̄ps in hospitale huius mundi in
quo sunt multi infirmi venit. Quidā in-
firmant̄ in capite per superbiam zc. Jō ve-
nit x̄ps medicus de studio paradisi ad vi-
sitandū: practicandū: z ad sanandū ani-
mas infirmas. Hanc visitationē petebat
dauid di. Memento nostri dñe in bñpla-
cito populi tui: visita nos in salutari tuo
ps. cv. De ista pōt dici thema d̄ presenti
deus visitauit plebē suā. Tertia visitatio
erit de iustitia rigorosa. s. i die iudicij. ad
instar regis qui venit ad visitandū popu-
lum suū in ciuitatē inordinatā rebellē cū
magno exercitu gētū armatorū ad exal-
tandū bonos: z ad humiliandū malos.
De ista visitatione dicit p̄pheta. In die
illa visitabit dñs in gladio suo duro gr̄a-
diz forti. Esa. xxvij. Nota in die illa. s. iu-
dicij vniuersalis: visitabit dñs in gladio
suo quē portabit non in manu: sed in ore
Uñ de ore ei⁹ p̄cedit gladi⁹ ab vtraq̄ pte
scutus: vt in ipso percutiat gētes. Apoc.

rix. Nota ex vtraq̄ parte acut⁹ qz scindet
corpus z animam. Mō qñ homo morit̄ in iu-
dicio particulari solū perdit animam: s. tūc
scindet vtraq̄ partē hoīs tā animā q̄ cor-
pus ad dexterā scidet qñ dabit sniam p̄
bonis dicēs. Venite zc. Mat. xxv. Ad sini-
strā qñ dicit malis. Discedite zc. No. in
gladio suo duro q̄tū ad sniam malorum
grandi q̄tum ad sniam bonorum: z forti
q̄tuz ad durationē glorie sue pene. Uel
duro. s. cōtra iudeos q̄ habent p̄phetias
et nō credūt: z gr̄adi. s. cōtra agarenos q̄
sunt in magna multitudine z forti cōtra
malos xp̄ianos. De ista visitatione pōt
dici de futuro. Deus visitabit.

Feria sexta post letare. Sermo vnic⁹.

Voce magna

clamauit. Lazare veni for-
ras: Jo. xi. Hodie legit̄ euā-
gelij de suscitatione lazari
a ch̄isto facta. De hoc erit sermo noster
Sed primo salutetur virgo maria zc. Vo-
ce magna zc. Sanctum euangelium ho-
diernū breuiter continet tres causas mi-
rabiles de suscitatione lazari.

Prima causa humanitus retractiua.

Secunda causa meritalis inductiua.

Tertia causa principaliter effectiua.

Et de ista tertia dicit the. Voce magna
clamauit. s. iesus imperādo dicēs. Laza-
re veni foras. Prima causa humanit⁹ re-
tractiua: ne. s. x̄ps faceret istā suscitatio-
nē lazari fuit timor apostolorū q̄ timebāt
ne lapidarent̄ in hierusalē z dissuadebāt
x̄po ne iret bethaniā vbi lazarus erat mor-
tu⁹ q̄ est p̄pe hierl̄m. Dic quo terra pro-
missionis erat diuisa in tres puincias. s.
in puinciā iudee: galilee: z samarie. Et in
puincia iudee x̄ps habebat multos ini-
micos: z multoties voluerūt eum interfi-
cere: eo q̄ reprehendebat pctā notoria z
vitia phariseorū principum z sacerdotū:
z qñ probabat suā diuinitatē. Sed quia
nōdum venerat hora passionis sue: nec
erat tali morte moritur⁹: ideo recessit de
puincia iudee z veniebat ad puinciā ga-
lilee vbi diligebat: z interim lazarus obūt
i puincia iudee p̄pter q̄o dicit x̄ps apl̄is
Eamus itez in iudeā. De q̄ apl̄i timen-
tes dixerūt x̄po. Rabbi. nūc iudei quere-
bāt te lapidare: z iterū vadis illuc. Ecce

hic causa humanitas retractiua: s; indi-
recte: q; humanū est timere mortē carna-
lem. Tūc xps dixit eis quō lazarus eorū
amicus erat mortu⁹: iō volebat illuc ire.
Et p̄tra timorē illoꝝ dixit eis. Nōne. xij.
hore sunt diei: Si dicat: z quō est hoc ad
ppositū: Dico q; multū bene z fm quat-
tuor intellect⁹ sacre scripture: p̄mo fm
intellectū literalē qñ dixit xps ista verba
erat eq̄noxiiū vernale: q; fuit passus. xxv.
marty: z eadē die fuerat p̄ceptus. xv. die
ante suā passionē xps dixit ista v̄ba. Nō-
ne. xij. zc. z tūc ad istam diē habebat. xij.
horas: quasi vellet dicere xps aplis. vos
debetis cogitare q; rācor siue mala volū-
tas iudeoꝝ q̄ me iam est mutata q; sicut
dies z tēpus mutat de hora in horā: ita
etiā cor hoīs mutat: qm̄ ergo iā trāsue-
rūt: nō solū. xij. hore: s; plures dies. iō zc.
Hoc dixit xps rēphēdendo malā opinio-
nem quā habebant de iudeis: qm̄ de p̄-
mo semp debet hō presumere in meliōrē
partē iuxta illud. Lu. vj. Nolite iudica-
re: z non iudicabimini. Sc̄da expositio.
Nōne. xij. zc. est allegorialis qñ dictum
vel factū exponit de hoc qd̄ debet hō cre-
dere: s; istā expositionē xps d; dies. No-
ta: qm̄ sicut mane z vespere faciūt vnū diē
Juxta illud. Gen. i. factū est vespere ma-
ne dies vnus. Sic de⁹ z hō faciūt vnā
personā xpi. Mane quod est principium
sic etiā diuinitas est principiu omnium
rerū. Ego suz principiu q; z loquor vobis
Jo. viij. Xps aut vespere z finis oīm: fuit
in q̄tuz hō. Qm̄ de⁹ fecit prima diē lumē
sc̄da firmamētū: tertia planetas: quarta
solē z stellas: quinta aues z pisces: sexta
iumentā: septia fecit hoīez: Qñ ḡ fili⁹ dei
recepit humanitatē: tūc factū est vespere z
mane dies vn⁹. i. de⁹ z hō factā est vna p̄so-
na. Vñ cātat ecclia. Qui mane iūctū ve-
speri: diē vocari p̄cipis. De isto dicebat
dō deo p̄ri. Ordinatiōe tua p̄seuerat dies
Hec dies hz. xij. horas. s. xij. ap̄los. Luc.
vj. Cū dies fact⁹ esset. s. xps vocauit di-
scipulos suos z elegit. xij. ex ip̄is: q; ap̄los
noīauit Hora prima fuit. s. petr⁹: z sic de
alijs vt ibidē p̄z in textu. qñ ḡ dixit. Nō-
ne. xij. hore. i. xij. apli sūt diei. i. xpi q. d. si-
cut hore nō dimittunt diē. s. naturalē: nec
dies horas: imo hore sequunt diē in sepa-
rabiliter. sic nec vos debetis me dimitte-
re: nec ego vos q̄nyos defēdā sicut feci in
nocte passiois qñ dixit iudeis: si me q̄rit
sinite hos abire. io. xvij. Ecedies. i. quō
defēdit horas. Jō dixit p̄ri. p̄r q̄s dedisti
mihi: nō pdidi ex eis quēq; io. xvij. Ter-
tia expositio ē tropologica. i. moralis s; z
istam expositionem dies clara est p̄nia.
Rō q; culpa d; nox obscura: ita grā ad
quā venit homo per penitentiā dicitur
dies De hoc auctoritas. Nox precessit:
dies autē appropinquabit. ad Ro. xij.
Hec dies habet. xij. horas. s. xij. opera pe-
nitētia. Prima hora est peccatoꝝ co-
gnitio: quasi hora. i. q; tūc icipit claritas
diei z gētes se mutuo cognoscūt: sic i pec-
catoꝝ cognitione hō seip̄s cognoscit.
sc̄da est cordis cōtritio. tertia emēdendi
ppositio. quarta occasionū vitatio. quin-
ta oris cōfessio. sexta corporis afflictio. se-
ptima spūalis oratio. octaua elemosyna-
rum largitio. nona debitoꝝ restitutio. de-
cima iniuriarū remissio. xi. fame repara-
tio. xij. eucharistie cōtio. De ista ergo die
z horis dicit xps aplis in euāgelio. Nō-
ne. xij. hore sunt diei. s. p̄nie quas vos te-
netis seruatis z facitis. Jō nō op̄z vos ti-
mere de morte. q̄re subdit. Si q̄s ambu-
lauerit in die nō offendit: q; lucē mūdi vi-
det. Si autē ambulauerit in nocte: offen-
dit: q; lux. s. grē nō est i eo zc. Quarta ex-
positio est anagogicalis ab ana qd̄ ē sur-
suz z agoge ductio quasi sursū ductio qñ
dictū vel factum exponitur de sperando.
Et fm istam expositionem dies clara est
gloria celestis. Ratio q; ibi nō ē nox nec
tenebre: nec obscuritas ignorātie: immo
quando anima intrat paradisu statim
deus ostendit sibi vnū librū in quo clare
scit z videt oīa. Hic liber vite est xps qui
habet duas chartas sc; diuinitatis z hu-
manitatis. De isto die glorie auctoritas
in p̄o. lxxxij. Melior est dies vna i atrijs
tuis: sup milia. Ex quo sequit talis p̄clu-
sio q; nullus sanctus potest stare in para-
diso nisi per vnū diē. Hec vita nostra ha-
ber multos dies. p̄pter interpositionē no-
ctis: s; in paradiso nulla nox est s; semp
est dies clarissima illuminata sole iustitie
Hec dies habz. xij. horas. i. xij. beatitudi-
nes. s. quattuor anime: quattuor corpo-
ris: z quattuor compositi. Prima beatitu-
do anime est sapientia diuinoꝝ. secunda

Feria. vi. post Letare.

scientia creaturar. tertia memoria preteritorum. quarta letitia vniuersorum. Prima beatitudo corporis est impassibilitas. secunda claritas. tertia subtilitas. quarta agilitas. Prima virtus est concordia generalis. secunda abundantia vniuersalis. tertia plena satietas. quarta certa perpetuitas. Erit dies vna que nota est domino. zacha. xiiij. Vel si vis iuxta secundam expositionem allegoricam: dicere quod dies clara est fides catholica quam est sine errore dubitatione et falsa opinione: de quo apostolus ad Romanos. xiiij. Non precessit scilicet erroris tenebrarum et falsarum opinionum: dies autem appropinquabit scilicet fidei catholice. Hec dies habet xiiij. horas scilicet xiiij. articulos fidei secundum numerum xiiij. apostolorum qui omnes sunt in Credo in deum. Prima hora est de mundi creatione ibi. Credo in deum patrem omnipotentem et cetera. Istam horam nesciuerunt philosophi qui posuerunt mundum ab eterno. Secunda de filii dei eterna generatione ibi. Et in ihesum christum filium eius unicum deum verum: qui generatur a patre ut radius a sole et cetera. Tertia de filii dei incarnatione ibi. Qui conceptus est de spiritu sancto: natus ex maria virgine. ad instar radii solis per fenestram vitream transiit quam non rupit. Quarta de christi passione ibi. Passus sub potestate pilato: crucifixus: mortuus: et sepultus: ne aliquid sibi credentes et obediens paterentur in furca inferni. Quinta de sanctorum patrum liberatione ibi. Descendit ad inferos. scilicet ad liberandum sanctos patres. Sexta de christi resurrectione ibi. Tertia die resurrexit a mortuis. Septima de eius mirabili ascensione ibi. Ascendit ad celos sedet ad dexteram dei patris omnipotentis. Octava de eius ad iudicium aduentu ibi. Unde venturum est iudicare vivos et mortuos. id est bonos et malos. Unde venturum est. scilicet a dextera dei patris. Nona de spiritu sancti spiratione que procedit a patre et filio sicut calor a sole et radio ibi. Credo in spiritum sanctum. Decima de vniuersali ecclesie auctoritate: quod oportet credere: quia ecclesie vltis errare non potest in his que fidei sunt dicente christo petro. Ego rogavi pro te petre ut non deficiat fides tua. Lu. xxij. Hoc non dicit christus petro in quantum persona erat particularis: sed in quantum erat papa persona communis ibi. Credo in sanctam ecclesiam catholicam. id est vniuersalem. Undecima est de sacramentorum sanctificatione: quibus sacramentis anima sanctificatur: ibi. Sanctorum

scilicet sanctorum communionem remissionem peccatorum. Duodecima est vniuersali omnium resurrectione: ibi. Carnis resurrectionem et vitam eternam: amen. Quando ergo christus dicit apostolus. Nonne xiiij. hore sunt diei. quod dicitur. quid timeatis mortem temporalem cum sitis fortes in fide. Secus de illis qui moriuntur sine fide. Sed de illis qui moriuntur sine fide. Iohannes dicit christus. Qui ambulat in die. id est in fide non offendit. scilicet cadendo in infernum. Ecce quomodo fuit remedium contra caudam retractiuam. Detur hominibus consilium quod dicant quolibet die Credo: et vosmetipsos teneate si estis in fide. ipsi vos probate. ij. Cor. vi. Secunda causa fuit meritalis et inductiua hec fuit charitas siue dilectio quam christus habebat ad lazarium discipulum suum et ad mariam et martham sorores eius et econuerso. Iohannes traxerunt eum ad instar candele fumantis que trahit ad se lumen alterius candele propinque: et hoc naturaliter: quia corda eorum erant ut lucerna fumans: ideo traxerunt illum lumen. De quo Iohannes. j. Erat lux vera que illu. omnes homines. in hunc mundum et cetera. Ecce hec est causa inductiua de qua euangelium sic dicit. Venit itaque iesus in bethaniam et inuenit eum quattuor dies iam in monumento habentem versus et turbauit seipsum et inuenit spiritum. Sic faciunt homines et turbauit se: scilicet ostendendo tristitiam in facie et fleuit et non solum ex passione marie et marthe: sed etiam suscitatione ipsius lazari quem educturus erat de statu peccabilitatis in quo erat ad statum peccabilitatis: quam in christi passione etiam peccauit: quia perdidit fidem de christo. Ecce causa inductiua que dicitur meritalis: quia dilectio lazari et sororum eius ad christum erat meritoria. Moraliter notandum est hic quod in istis verbis cum dicitur. Diligebat iesus martham et sororem eius mariam et lazarem: in sinuat quod tria genera personarum diliguntur a christo per ista significata. Primo persone pure continentis. secundo persone digne penitentes: tertio persone iuste presidentes. Primo christus diligit personas pure continentis: quod ostenditur ibi Diligebat iesus martham: que semper fuit virgo pura et continens. Sunt tamen hic notandi tres gradus continentie. Primus est coniugalis que est inter virum et uxorem suam: modum et fidelitatem sibimuticam: idem dicit paulus. Honorabile coniugium in omnibus seruando modum et thorus immaculatus scilicet seruando fidem. Fornicatores enim adul-

teros iudicabit de^o. ad he. vi. Scd^os gra-
 dus est cōtinētie vidualis: et ista est me-
 lior qm̄ canet vidua ab illo actu: qz de^o
 nō vult nisi iter virū et vxorē. vñ apōstol^o
 Nec ē volūtas dei sc̄ificatio v̄sa vt absi-
 neat^r vos a fornicatiōe. i. Thes. iij. Ter-
 ti^o grad^o est puritas v̄ginalis. et est me-
 lior alijs q̄ est nūq̄ senisse illud op^o nec
 corde desiderādo: nec ore loquendo: nec
 ope t̄gēdo et c. Et i isto gradu erat mar-
 tha. iō t̄m diligebat a xp̄o. De his trib^o
 gradib^o dicit Beda. Bona ē castitas pu-
 galis: melior p̄tinētia vidualis: s; opt̄ia
 puritas v̄ginalis. Scd^o dñs diligit p̄so-
 nas penitētes qd̄ oñdit̄ ibi. Diligebat
 iesus mariā magdalenā q̄ fuit penitēs
 quā dñs xp̄s dilexit mag^s post peniten-
 tiā q̄ āte iuxta parabolā. Lu. xv. Quis
 ex vobis hō q̄ hz cētū oues et si pdiderit
 vnā ex illis: nōne dimittit. xcix. i deserto
 et vadit ad illā q̄ perierat donec iueniat
 eā. Et cū inuenerit eā imponit i hūeros
 suos gaudēs et veniēs domū puocat a
 micos et vicinos suos di. illis. Cōgratu-
 lamini mihi: qz inueni ouem q̄ perierat.
 Dico vobis q̄ ita gaudiū erit i celo sup
 vno pctōre p̄niam agēte et c. No. iposuit
 humeris: et hoc qm̄ in humeris portabat
 crucē: t̄nc fact^o est p̄ncipatus sup humer
 ei^o. Esa. ix. Tertio diligit de^o p̄sonas iu-
 ste presidētes: qd̄ oñdit̄ ibi. Diligebat
 iesus lazaru q̄ fuit presidēs et dñs tertie
 partis ciuitatis hierl̄m. Dic quō dñi et
 prelati diligunt a dño qm̄ intrāt p̄ portā
 Scd^o qm̄ viuūt honeste postq̄ sunt itus
 et curāt plus de aiab^o q̄ de redditibus.
 Tertio qm̄ diuidunt reddit^o in tres par-
 tes. i. p̄ se: p̄ familia p̄ egenis: tales sūt
 iuste presidentes sec^o de illis q̄ nō intrāt
 per portā: sed saltāt p̄ rapinā et simoniā
 Dñi aut̄ t̄pales solū p̄cipiēdo iusticiā et
 dando elemosynā possunt saluari: qm̄ i
 iudicio nō q̄ret xp̄s a dñis t̄palib^o an di-
 xerunt horas: si ieiunauerūt sed q̄ret ab
 eis si fecerūt iusticiā de criminosis si cō-
 seruauerūt populū in pace: si correxerūt
 pctā notoria. S; multis dñis accidit vt
 stulto q̄ coopuit se de scuto: nō t̄m ab illa
 parte vñ sagittabat^r: s; ab alia. Sic mul-
 ti dñi ponūt scutū deuotiōis sibi: sed nō
 in illa parte vñ veniūt sagitte reprob-
 sionis. Qui dicūt horas: audiūt missas

muitas: sed nō curāt de iusticia et pace:
 nec de correctiōe pctōr cū t̄m a xp̄o sint
 de hoc reprehēsiui. De dilectiōe ad bo-
 nos dños. Autoritas. Cor meū diligit
 p̄ncipes. Judic. v. Tertia causa suscita-
 tiōis lazari p̄nciplr̄ effectiua fuit xp̄i po-
 testas et auctoritas ei^o p̄ceptū et impe-
 riū: de quo thema. Voce magna clama-
 uit lazare veni foras. Dic historiā enā.
 ab illo. Iesus venit ad monumētū quod
 erat spelūca: et lapis suppositus erat et c.
 vsq; i finē. In hac suscitatiōe lazari xp̄s
 seruabat quiq; cerimonias. p̄ma fuit
 qm̄ fecit aperiri sepulchrū di. Tollite la-
 pidē cui dixit martha. Dñe iā fetet q̄tri-
 duan^o ē totalit̄ scaret vermib^o. Ad quā
 xp̄s dixit. Nōne dixi tibi: si credideris vi-
 debis mirabilia dei. Scda cerimonia qm̄
 iesus eleuauit oculos vsus celuz et dixit.
 Pat̄ gr̄as ago tibi qm̄ audisti me. Ego
 aut̄ sciebam: qz semp me audis s; p̄pter
 pplz q̄ circūstat dixit: vt credāt qz tu me
 misisti. Inq̄tū hō ē minor patre iō ora-
 bat: qz inq̄tū de^o nō oportebat. Tertia
 cerimonia: qz voce magna clamauit.
 Lazare veni foras: et nō loq̄bat̄ corpori
 corrupto: qz nihil audiebat: s; loq̄batur
 aie in limbo sc̄ōr pat̄r existēti: vt cre-
 ditur: qz sc̄us hō erat et statiz prodijt fo-
 ras. Quarta cerimonia qm̄ dixit. soluite
 eū: qz erat ligat^o i iustis manib^o et pedib^o
 p̄m morē iudeoz. Quinta cerimonia duz
 dixit. Sinite eū abire. Multi ḡ ex iudeis
 q̄ viderant q̄ fecit iesus crediderūt in eū
 Quidā aut̄ ex ipsis abierunt ad phari-
 seos et dixerūt eis q̄ fecit iesus. Mora^r
 in his quinq; cerimonijs oñdit xp̄s q̄li-
 ter suscitandus est pctōr de morte culpe
 ad vitā gratie p̄ p̄niam. p̄mo monumē-
 tū dz apiri: ibi. Tollite lapidē et c. In sa-
 cra scriptura corpus pctōris dz esse mo-
 numētū. Rō qz ab extra est sepulchrū et
 depictū ad istar monumētū s; abitra est
 turpe et fetidū et plenū corruptiōe in q̄ ia-
 cer mortua aia: iō dicit xp̄s pctōrib^o. Ne
 vobis q̄ similes est^r sepulchris dealbat^r
 q̄ a foris apparēt hoib^o speciosa: it^o aut̄
 plena sunt ossib^o mortuoz et oī spureiua
 Mat. xxij. Dic hic p̄mo de religiosis q̄
 ad extra portā habitū honestatis: sed in-
 tus pleni sunt oī dolo. Itē de p̄sbyteris
 ad extra portā suppellicū albū: sed in-

Sabbato post Letare

tra est corruptibilitas. Idē de laicis tā viris q̄ mulierib⁹. Prim⁹ q̄ faciēdū si mortu⁹. s. spūs d̄z suscitari est aperire se pulchrū qd̄ fit in oris: cōfessioe: scz tolle re lapidē magnūz durūyerecūdie. O q̄t sunt q̄ nolūt illū lapidē amouere nec sepulchrū apire ad clare cōfiteđū pctā sz volūt palliare pctā: vt mulieres. iō plures dānant ex hoc. Ecce q̄re x̄ps dicit. Tollite lapidē Respondit martha. Dñe iā fetet: quadriduan⁹ est: peccauit cogitatione: locutione ope: z omisionē z tā⁹ exhibat fetor q̄ oēs claudēbāt sibi nasuz: nisi x̄ps q̄ stabat ac si nihil sentiret. In q̄ instruūtur cōfessores q̄ q̄n audiūt pctā fetida: z graua: nō ostēdāt fastidiuz nec expuendo nec suspirando nec pctōr vere cūdetur z nō audeat dicere pctā dicēdo qd̄ faceret si dicerē aliq̄ pctā maiora: sed d̄z audire patienter z coopire faciēz ip̄z animare vt dicat pctā z nō verecūdet: iō dicit scriptura cōfessori. Deut. xxiij. Nō abominaberis idumeū. i. pctōrē z sāgui nolētū: qz frater tu⁹ ē: nec egyptū. i. pctōrē tenebrosuz: qz etiā fuisti pctōr. Iō debemus nos firmiores ibecillitates infirmoz sustinere. ad Rom. xv. Et de illis q̄ cōfiteñt pctā eoz clare potest dici illō Sepulchrū patēs est guttur eoz. ps. v. Scda sermōna fuit q̄n x̄ps post apitio nē sepulchri orauit in quo ostēdit q̄ facta cōfessioe cōfessor debet orare dicēdo Misereat tui ōps deus zc. Absolutionē zc. Dñs iesus x̄ps zc. z sic cor peccatoris disponit ad cōtritionē z ad bonū p̄positū abstinendi a pctis. Jac. v. Cōfitemini alterutrū pctā v̄ra: scz layci p̄sbyteris z orate p̄ inuicem vt saluemini. Tertio clamauit x̄ps voce magna. Lazare veni foras extra monumētū quātū ad corp⁹ z extra infernū quātū ad aiā. Sic peccator ad vocē cōfessoris penitētiā inuigentis debz exire foras extra dimittendo peccata: qz al̄s nō est absolued⁹ z aiā exit extra infernū cui obligat p̄ culpā si seruat p̄niam: al̄s nō. Uñ Luce. xij. Dico vobis nisi penitētiā habueritis oēs simul p̄ibitis. Quarta cerimonia x̄ps dixit. Soluite eū. Hec locutio fit a confessorē q̄n absoluit pctōrē dicēdo. Auctoritate dñi n̄ri iesu x̄pi tibi p̄cessa z nobis cōmissa: ego te absoluo zc. Uñ de hac

solutione dicit cōfessorib⁹. Quodcunq; solueritis sup terrā. s. vos p̄fessores: erit solutū z in celis: z quodcunq; ligaueritis sup terrā erit ligatū z in celis. Mat. xvi. Hec ligatio est iniunctio penitētiē. Quinta cerimonia. Sinite eū abire sic. s. si penitens non potest portare magnam penitētiā date ei parua: qz meli⁹ est cū parua penitētiā remittere ad purgatorium q̄ cū magna ad infernū: z hoc d̄z cōtra illos p̄fessores q̄ nimis magnā p̄niam iniūgūt. De q̄b⁹ d̄z Mat. xxiij. Alligāt onera graua z ip̄portabilia humeris hoim. Potest etiā aliter itelligi sic. Multi sunt soluti a confessorē z a vinculis pctōrū q̄ nō sinūtur abire vt cōpleāt p̄niam: qz vir ipedit vxorē. z ecōuerso. socius sociuz: z p̄r filiū z ecōuerso. Null⁹ debz ipedit p̄niam alteri⁹: nisi forte esset p̄iudicatiua. q̄b⁹ dixit x̄ps Ue q̄ clauditis regnuz celoz añ hoies: vos em̄ nō intratis nec i troeūtes sinitis intrare. Matth. xxiij.

¶ Sabbato post Letare. Sermo vnic⁹.

Memo apprehendit eū qz nōdū venerat hora ei⁹. Jo. viij. Sāctū euāgelīū hodiernum p̄tinet vnā magnā disputationē quā habuit x̄ps cuz iudeis: in q̄ x̄ps posuit verā p̄clusionē q̄ quē iudei arguūt p̄ p̄traditionē: explicāt p̄ inuasionē volētes x̄ps capere. Sed dicit the. q̄ nemo apphēdit eū. zc. ¶ Dico p̄mo q̄ i dicta disputatione x̄ps posuit vnā p̄clusionē dicēs corā pp̄lo. Ego suz lux mūdi: q̄ seq̄tur me nō ābulat in tenebris sz habebit lumē vite. Hec p̄clusio h̄z tres p̄tes p̄m q̄ x̄ps in dicta cōclusioe ponit tres excellētiās legis euangelice supra legez mosaicā: scz i generalitate: i charitate z vtilitate. ¶ Prima excellētia legis euangelice est in generalitate siue vniuersalitate: q̄n lex moysi p̄icularis fuit: quia solū fuit data p̄iculari z certo pp̄lo scz filijs israel: qz alie gētes mūdi nō obligantur ad dictā legē: nec peccabāt non seruādo illā legē. Ratio: qz illa lex fuit solū data illi populo. ex quo deus promisit abraē isaac z iacob: q̄ messias iq̄z tum homo descēderet ab eis: z ergo illā ḡnationē voluit p̄uilegiare: ordina-

Sermo

re: instituire et informare. **J**o dedit eis precepta ceremonialia: ut esset bene ordinati erga primum: et iudicialia et moralia. ut esset bene dispositi erga deum et seipsos. **J**o dauid dicit. Qui annunciat verbum suum iacob iustitias et iudicia sua israel. **N**o. Verbum illud. de quo **J**o. i. Verbum caro factum est et iustitias et iudicia sua israel. i. populo iudaico. **N**o fecit taliter omni nationi: et iudicia sua non manifestauit eis: alijs. s. a iudeis ps. cxlvij. Ecce hic particularitas illius populi. Sed lex euangelica generalis est et vniuersalis: quia omnibus populis gentibus et nationibus data est. **N**am licet Christus in quantum homo esset nasciturus de illo populo israel: tamen veniebat ad salutandum: non solum populum iudeorum: sed omnes sibi obediētes et credentes: in tantum quod data lege euangelica nullus potest saluus fieri nisi in ista lege: cum tamen multi sine lege moysaica saluarentur: ut patet de **J**ob et multis alijs. De hac generalitate legis euangelice dicit deus pater filio: parum est ut sis mihi seruus ad suscitandas tribus iacob et feces israel conuertendas. Ecce dedit te in lucem gentium ut sis salus mea. usque ad extremum terre. **E**sa. xlix. Hanc excellentiam generalitatis tangit Christus cum dixit. Ego sum lux mundi non solum vni populi et vni terre sed promissionis scilicet totius mundi. **J**o. i. Erat lux vera que illuminat omnem hominem etc. Sed moyses poterat dicere. Ego sum lux huius populi. **S**ecunda excellentia legis euangelice supra legem moysi est claritas. Lex moysi obscura erat: quia nihil ostendebat clare de deo: nisi quod erat vnus deus quia hoc etiam philosophi ostenderunt naturaliter. Sed de trinitate personarum et de incarnatione verbi et hominis obscure et figuratiue loquebatur. **I**tem de Christi passione et resurrectione: quam obscuritate figurauit moyses **E**xo. xxxiij. Qui moyses descendit de monte portans duas tabulas preceptorum. Ubi dicit textus quod facies ipsius moysi apparuit cornuta ex duobus radijs luminis: propter quod moyses habuit valere faciem suam: et facie coopta moyses publicauit legem: significans quod totum erat obscurum et figuratum. **J**o dicit dauid. Nescierunt. s. secreta ad Christi diuinitatem pertinentia: neque intellexerunt. s. secreta humanitatis Christi in tenebris ambulat. ps. lxxxi. Sed lex euangelica clare loquitur et dixit quod ille deus

vnicus

Jo. cxci.

vnus est tres persone realiter distincte. s. **J**o. v. Tres sunt que dant testimonium in celo: pater: Verbum: et spiritus sanctus: et hi tres vnus sunt. **I**tem clare dicit quod persona filii fuit incarnata ad Gal. iij. dicit apostolus. At ubi venit plenitudo temporis: misit deus filium suum factum ex muliere factum sub lege ut eos que sub lege erant redimeret. **I**dem de passione: resurrectione: ascensione: et de sacramento altaris clare dicit. Caro mea vere est cibus et sanguis meus vere est potus. **J**o. vi. De ista claritate dicebat Christus in secunda parte conclusionis. Qui sequitur me scilicet tenendo legem euangelicam non ambulat in tenebris sicut populus iudaicus. **E**t fuit completa prophetia. **E**sa. ix. Populus qui ambulabat in tenebris vidit lucem magnam: scilicet legis euangelice que illuminat totum mundum. **T**ertia excellentia legis euangelice est vtilitatis: quam s. dat tenentibus et seruantibus eam: quia lex moysi dabat seruantibus eam solum vtilitatem temporalem et terrenam: quia nullam promissionem inuenietis in ipsa de gloria paradisi: sed omnes promissiones sunt de isto mundo: ut patet **D**eut. xxvij. ad longum et **E**sa. i. Si volueritis et audieritis me bona terre comedetis. Sed lex euangelica non promittit terrena: immo dicit ut despiciamus ea que non curemus de honoribus: diuitiis: nec delictis: quia non sunt nisi fumus scilicet promittit gloriam celestem omnibus generibus personarum. **P**rimo pueris baptizatis innocentibus: quia nondum fecerunt aliquod peccatum dei. **S**inite paruulos venire ad me: quia talium est regnum celorum. **M**at. xix. **S**ecundo adultis si volunt seruare obedientiam dicentes. Qui facit voluntatem patris mei hic intrabit in regnum celorum. **M**at. vij. **T**ertio peccatoribus qui volunt facere penitentiam dei. **P**enitentiam agite: appropinquabit enim regnum celorum. **M**at. iij. **Q**uarto morientibus pro iustitia manutenenda dicens. **B**ei qui persecutionem patiuntur propter iustitiam: quantum ipsorum est regnum celorum. **M**at. v. **Q**uinto diuitibus si volunt facere opera misericordie dicens. **B**eati misericordes: quantum ipsi misericordiam consequentur etc. **M**att. v. **S**exto pauperibus si volunt habere patientiam: dicentes. **B**eati pauperes spiritu: quoniam ipsorum

Sabbato post Letare.

est regnū celoz. Mat. v. Septimo caste
 viuentib⁹ amore xp̄i di. Sunt eunichi q̄
 castrauerūt se. s. gladio discretionis ab
 scindendo occasiones pctōz. familiari
 tates et oportunitates abstinēdo a delictis
 carnalib⁹ cibi et pot⁹ et alioz. Matt. xix.
 Octauo oibus viuētib⁹ iure dicēs. No
 lite timere pusill⁹ grex: qz cōplacuit p̄ri
 vestro dare vob⁹ regnū. Lu. xij. De hac
 vtilitate dicit xp̄s in tertia parte cōclu
 sionis de illo q̄ seruat legē euangelicā:
 q̄ habebit lumē vite. i. eterne gl̄ie de q̄
 dauid. Qm̄ apud te est fons vite. vt. s. ef
 sentia diuina q̄ est fons vite: et in lumine
 tuo. s. legē euāgelice videbim⁹ lumē. i. glo
 riam. ps. xxxv. Popul⁹ aut̄ simplex gra
 tiose audiebat et recipiebat doctrinā xp̄i
 Sed doctores et pharisei cū spū d̄dictio
 nis arguerūt p̄ contradictionē et cōclusio
 nē xp̄i dicētes. Tu testimoniū de teipso p̄
 hibes: testimoniū tuū nō est veruz. Hoc
 argumentū fundat̄ in iudicio humano
 in quo nō creditur hōi loquēti p̄ se: sed
 bñ loquēti cōtra se: vt qñ re⁹ dicit. Ego
 occidi eū. Tūc iudex dicit. De ore tuo
 te iudico: serue neq̄. Luce. xix. De hoc
 habet. ij. Reg. j. vbi legit̄ de morte saul
 q̄ impigit in ensē. Qd̄ vidēs qdam
 volēs p̄placere adulari dauid: cui saul
 inimicabat̄ vt haberet ab ip̄o aliqd̄ ve
 nit ad dauid dicēs sibi q̄ rex saul erat
 mortu⁹. Cui dixit dauid. Quō hoc scis
 Rñdit ille: qz ego occidi eū. Ad quē dō.
 Quare nō timuisti mittere manū tuā in
 xp̄m dñi. Os em̄ tuum locutū est aduer
 sum te. Et fecit illum occidere: qz ip̄e lo
 quebatur cōtra se: ideo dauid credidit:
 et cōtra eū sententiā p̄tulit. Sed in iudi
 cio diuino. s. cōfessione iudex. s. confessor
 tenetur credere peccatori loquenti p̄ se
 et cōtra se: qd̄ non fit in iudicio humano
 nisi solū loquentib⁹ cōtra se. Ideo do
 ctores illi arguendo et xp̄m dixerūt. Tu
 de teipso testimoniū p̄hibes. s. in iudicio
 humano: et hoc ideo dixerūt: qz ip̄i erāt
 iudices. q. d. Si dixisses p̄ra te nos cre
 didissemus tibi: sed qz dicis pro te in fa
 uorē tui: ideo testimoniū nō est verum.
 Ad istud argumētū xp̄s rñdit proban
 do tripliciter testimoniū esse veruz. Pri
 mo qz sibi soli et nulli alteri p̄mebat da
 re testimoniū de seipso: qz qñ deus anti

quitus mittebat aliquē p̄phetā: de⁹ se
 crete apparebat sibi dicēs q̄ iret ad ta
 lem locum. Quis ergo potest de hoc fa
 cere testimoniū nisi ipsemet p̄pheta di
 cēs. Ego sum nuncius. Sic si rex i came
 ra sua secrete faceret aliquē gubernato
 rem hui⁹ ciuitatis dādo sibi plenā ptatē
 et litterā. Qñ ergo gubernator testifica
 retur de se dicēs. Ego sum gubernator
 ecce hic littera regis suo sigillo signata
 oportet sibi credere: et ita fecit ioan
 nes baptista: cui dñs secrete cōmisit of
 ficiū p̄dicatiōis et baptismi regis messie
 de quo ipsemet dabat testimoniū de se
 di. Qui misit me baptizare in aqua ille
 mihi dixit. Sup̄ quē videris sp̄m descē
 dentē et manentē sup̄ eū hic est q̄ bapti
 zat in spū sancto: et ego vidit̄ testimoniū
 p̄hibui. Joā. j. ostendens litterā nūcijs
 di. Ego vox clamantis in deserto. Sed
 quō pbauit ioānes q̄ ista littera esset de
 se: et quo sigillo esset sigillata. Rñdeo ex
 euidētis facti: qz nūq̄ fuit aliq̄s q̄ predi
 caret in deserto nisi ipse. Idē dico de ie
 su xp̄o quē de⁹ pater misit ad dandū le
 gē euangelicā nouā quā de⁹ pater secre
 te in anla vteri virginalis fecit redem
 ptorē et legislatorē. De hoc fecerat iā lit
 teras et instr̄a ip̄os. s. p̄phetas. Autori
 tas. Huic om̄s p̄phete testimoniū p̄hi
 bēt. Act. x. Sigillū est vita sua sc̄tissima
 et doctrina altissima et mirac̄a a dei potē
 tia facta. Idē oportebat q̄ ipsemet testi
 moniū daret: qz nullus ali⁹ hoc sciebat
 Ideo dicebat ipse. si p̄ qz. Si ego testi
 moniū p̄hibeo de meipso: testimonium
 meū verū est: qz scio vnde veni et quo va
 do. Sc̄do pbauit xp̄s testimoniū suū
 verū esse ex malo iudicio ip̄oz indeoz
 qui iudicabant de xp̄o fm̄ carnē. Iudei
 aut̄ ex vna parte cogitabāt diuinam et
 summam excellentiam regis messie et po
 tentiaz. De hoc dauid. Et dñabit̄ a ma
 ri vsq̄ ad mare: et a flumine vsq̄ ad ter
 minos orbis terraz. ps. lxxi. Itē Dauid.
 vij. Dedit eis potestātē honorē et regnū
 et oēs populū et tribus et lingue seruient
 ei. Potestas ei⁹: potestas eterna que nō
 aufere⁹: et regnū ei⁹ qd̄ non corrūpetur.
 Sed hoc intelligitur sp̄ualiter de sc̄tita
 te: qz xp̄s dicit pylato. Regnū meū non
 est de hoc mūdo. Joā. xvij. Et illud re

Sermo   vnicus.   fol. cxxxi.

hūc intelligit post diē iudicij. Et ex alia parte cogitabant de xp̄o cuius fili⁹ erat qz vt putabat filius ioseph ⁊ pauperis virginis marie ppter qd̄ iudei ipsum de spiciebant: ideo dixit xp̄s eis. Vos s̄m carnē iudicatis. ego autē non iudico quē q̄ s̄m carnē. Immo minores s̄m carnez exaltabat in veteri testamēto: vt p̄z de iacob seruo et pastore labā: ⁊ de Moysē pastore ouīū quē fecit ducē israel. Item de dauid pastore q̄ fuit minim⁹ iter fratres suos quē exaltauit sup̄ oēs fratres suos i regē. i. Reg. xvj. Itē de amos pastore quē exaltauit in pphetā. Itē de nouo testamēto. Quot doctores ⁊ magistri litterati erant discipuli sui: ⁊ nullū ipsorum exaltauit nisi petrum piscatorē: quē cōstituit vicariū suū. Itē de paulo tam magno psecutore ecclesie quē exaltauit ⁊ fecit fidelē predicatorē. Ecce quare dicit. Vos s̄m carnē iudicatis: ego non iudico quēq̄. Et si iudico ego iudiciū meū vex est. Ego suz qui testimoniū phibeo de me ipso: et testimonium phibet de me qui milit me p̄. Ideo ap̄ls. Videte uocationē vestrā: qz nō multi sapientes s̄m carnez: nō multi potētes: nō multi nobiles: s̄z q̄ stulta sunt mūdi elegit deus: vt cōfundat sapientes: ⁊ infirma mūdi elegit de⁹ vt confundat fortia ⁊ ignobilia mūdi ⁊ cōrēptibilia elegit de⁹ ⁊ ea q̄ nō sunt sez in reputatione. i. Cor. i. Moraliter h̄ h̄nt doctrinā iudices: ne iudicēt s̄z carnē: cogitantes q̄ ille est p̄r v̄l m̄r: soror vel frater: ⁊ q̄ in suis iudicijs deum habeant obiectaliter p̄ntez. s. iudicādo iustū iudiciuz ⁊ verū. Ideo dauid dicit. Si vere vtiq̄ iustitiam loquimini. s. legēdo vel disputando leges v̄l canones: cōsuetudines: ⁊ p̄uilegia: recte iudicate. s. in ope: vt si iustitia est p̄ iudeo vel agareno vel paupe: nō iudicetis p̄ m̄re v̄l patre vel amico. Ideo de bono iudice d̄r. Esa. xj. Nō s̄m visionē oculoz iudicabit. Itē dicit rex iosaphat suis iudicib⁹. Videte qd̄ faciatis. Nō em̄ hoīs exercetis iudiciū: s̄z d̄ni ⁊ quodcūq̄ iudicaueritis in vos redūdabit. ij. Paral. xix. Optimā reglām dedit eis. Sc̄do nota moraliter cū dicit. Si iudico. i. qz iudico ego: iudiciū meū vex est. Qd̄ virū aliq̄ iudicio pōt esse simul aliq̄s iudex ⁊ testis. Re

sponsio q̄ nō in iudicio hūano: sed bene in iudicio diuino: qm̄ propriū est dei q̄ sit iudex et testis qz scit oīa secreta ⁊ interiora cordiū q̄ in iudicio humano non iudicantur. Hier. xxix. Ego sum iudex et testis dicit d̄ns. Modus ponit Malachie. iij. Ego accedā ad vos in iudicio: supple vt iudex: ⁊ ero testis velox maleficis: adulteris: periuris: ⁊ q̄ calūniant mercedē mercenarij: ⁊ humiliat viduas et pupillos: et opprimūt pegrinū: nec timuerunt me: dicit d̄ns exercituum. Ubi ponit septē peccata q̄ cōiter sunt secrete. Primū est maleficiorū. i. diuinoz qui singulariter dicunt malefici: eo q̄ nocēt toti cōitati in qua sustinent ⁊ nō corrigūt sed cōiter tale peccm̄ fit secrete: qz timent inq̄sitores. Itē dicit de⁹ qz ego q̄ totum scio ⁊ vidi: ero testis peccatorū: quia nō oportebit facere magnū p̄cessuz. Sc̄dm̄ peccm̄ est adulteriū: qd̄ etiā fit secrete: qz nolunt habere testes: sed chrisi⁹ erit iudex ⁊ testis. Tertium est piuriū qd̄ fit de negotio secreto: quando aliter non pōt haberi veritas nisi p̄ iuramentū contra tales: xp̄s in iudicio erit testis. Quartū est illoz qui calūniant mercedem mercenarij. i. detinēt. Quintū illoz q̄ humiliant viduas ⁊c. qz ipse pater orphanoz est ⁊ viduarū: ergo erit iudex. Sextū est illoz q̄ opprimūt pegrinū. i. deuotū qui non curat de mūdo: sed vt transeat: ⁊ totā suā affectionē h̄z in celo. Septimum est illoz q̄ nō timēt deū. Hoc peccm̄ secrete in corde p̄sistit: sed de⁹ erit iudex ⁊ testis q̄ faciet iustitiā de omnibus. Tertio pbauit xp̄s testimoniū suū esse verū: et iudei tenebant sibi credere s̄m leges moysi dicentis q̄ in ore duoz vel trium testiū stabit omne verbū vel testimoniū. Si steterit testis mendax contra hoīem accusans eū preuaricatiōis: stabunt ambo quoz causa est ante d̄nm̄ in cōspectu sacerdotū ⁊ iudicū q̄ fuerint i dieb⁹ illis. Deut. xix. Cū ergo duo testimoniū phibēt de me. s. ego ⁊ p̄r q̄ misit me: ideo tenemini mihi credere indubitanē. Testimoniū dei p̄ris patuit in m̄ris sue desponsatione in h̄ga ioseph q̄ floruit. Et in natiuitate d̄ni n̄ri iesu xp̄i de nocte q̄ claruit. d̄ āgelo q̄ pastorib⁹ appuit: d̄ stelā q̄ tres magos p̄duxit. De baptismo

Dominica Judica.

xpi in quo vox patris intonuit. Ideo xps dñs noster dixit iudeis. In lege vestra scriptum est q̄ duorum hominum testimonium verum est. Ego sum qui testimonium prohibeo de me: et testimonium prohibet de me qui misit me p̄r. ¶ Tertio iudei replicabant p̄ inuasionem dicentes sibi ubi est p̄r tuus. Et hoc dixerunt p̄ tanto: qz christus dixerat q̄ nō erat solus: sed p̄r q̄ miserat ipsum erat in eo. Iudei autē credentes q̄ nō haberet aliū patrem nisi ioseph: inuadēdo eū dixerant sibi. Ubi est pater tuus. q. d. habes ipsum sub clamide. Respondit xps dicens. Neque me scitis: neque patrem meū scitis. Si me sciretis: forsitan et patrem meū sciretis. Christus inquit deus non cognoscebat a iudeis: qz nō credebāt ipsum esse deū: obliuioni tradētes prophetas q̄ dicunt ipse eē deū. Esa. ix. Filius datus est nobis: et factus est principatus super humeros eius et vocabitur nomen eius admirabilis: filii datus est fortis. Itez Abacuch q̄ vocat ipsum iesum. i. saluatore. Ego autem in dño gaudebo et exultabo in deo iesu meo. Abacuch. iij. Si non fuisset deus: nō potuisset saluare nec seipsum nec alios. Iō dixit: neque me scitis: nō solū inquit sum deus: sed etiam inquit hō: qz credebāt ipsum esse genitū ex viro et muliere. Nota hic quattuor paginationes. Prima fuit sine viro et muliere vt adā. Secunda fuit de viro sine muliere: vt Eua. Tercia de viro et muliere vt cōmuniter sit. Quarta de muliere sine viro vt gñatio xpi. de q̄ dicit xps abrae. Generatione autē quarta reuertent huc. s. in paradysum. Gen. xv. Dicunt iudei ceci q̄ in quarta gñatione debebāt redire in terrā p̄missionis. Ecce quare dicit. Si me sciretis forsitan et patrem meū sciretis. Sed quare dicit forsitan dubitative: qz qui cognoscit christum in hoc mundo p̄ fidē: et ex necessitate cognoscit patrem p̄ regulā correlatiuorum q̄ posita se ponunt etc. Et in celo q̄ cognoscit filium cognoscit et patrem: quare dicit forsitan. Respondēdo q̄ cognitio dei est duplex vna p̄ fidē alia p̄ glia: q̄ si recipiāt vniuersim non oportet dicere forsitan: quia q̄ cognoscit christum per fidē etiā cognoscit patrem. Idē de cognitione glie. Qui cognoscit filium in glia etiā cognoscit patrem. Sed intelligitur. Si me sciretis. s. hic p̄ fidez forsitan et patrem meū sciretis. s. in alio

mundo per gloriā: qz si essent mali: tamē poterāt cōverti: multi cognoscūt christum in hoc mundo q̄ tñ nūq̄ cognoscēt patrem in alio mundo p̄ gloriā p̄pter vertibilitatem liberi arbitrii: qm̄ fides sine operibus non saluat homines. Iaco. ij. Quid proderit fratres mei si fidem dicat quis se habere opera autē nō habeat nunquā poterit fides saluare eū. q. d. non etc. Iudei autē cōfusi non poterāt plus arguere nec respondere: sed voluerūt ipsum capere: sed dicit thema q̄ nemo apprehēdit eū. Ratio qz nōdū venerat hora eius: sed ordinata a sc̄ta trinitate: sed in nocte passionis dixit. Surgite eam hinc: qz venit hora. Mat. xxvi. et Lu. xxij. Ecce finis disputationis. Moraliter in hoc q̄ christus saluare voluit horā ordinatā ostendit nobis christus vt seruemus tempus et orā ordinatā ad laborandū et quiescēdū. Tempus et hora ordinata ad laborandū est feria secunda tertia et quarta etc. Tempus et hora ordinata ad quiescēdū est dñica. Memēto vt diē sabbati sanctifices. Sex diebus operaberis et facies omnia opera tua. Septima autē diē sabbatū dñi dei tui est. Nō facies oē opus in eo. Exo. xx. Nota sex diebus operaberis. Dic contra illos q̄ custodiunt dies egyptios contra preceptū dei: sed sex diebus operaberis. Nota si vis aliū introitū sermonis dicēdo sic. Sc̄m euāgelium continet tres doctrinas christi excellentes. Prima est doctrina instructiua alte. Secunda est doctrina responsiua apte. Tercia est doctrina reprehensiua iuste.

¶ Dominica Judica. Sermo vnicus.

Quis ex vobis

arguet me de peccato. Io. viij. Sermo noster erit de sc̄to euāgelio hodierno huius dominice: et continet vnā solēnem et strictāz disputationē q̄ fuit iter christum ex vna parte: et principes iudeorum et doctores legis ex alia: sed primo salutem virginis maria. Quis ex vobis etc. presens dñica dicitur et intitulatur dominica in passione dñi: non q̄ ista die fuerit passus: sed qz hodie sancta mater ecclesia q̄ p̄ totā quadragesimā preteritam fecit officium penitentie: hodie incipit officium de passione domini propter duas rationes.

Sermo vnicus. fol. cxcv.

Prima ex parte christi.

Secunda ex parte nostri.

Quantum ad p̄mū: q̄ hodie iudei cōgregati in concilio ḡnali in ciuitate hierusalem determinauerūt diffinierunt et concluderunt q̄ x̄ps moreret: q̄ tot⁹ mūdus conuertebat ad x̄pm p̄pter magnū miraculū q̄ fecerat de suscitatiōe lazari q̄ triduanū fetidi et corrupti. De quo dicit Aug. q̄ narrabat q̄ viderat i alio mūdo dicens q̄ null⁹ poterat euadere de inferno: nec saluari nisi p̄ x̄pm. et narrabat penas d̄natorū: et ḡnāz saluatorū. et angelorū q̄ viderat p̄pter q̄d m̄lti iudei cōuertebant ad x̄pm. Iō principes doctores et maiores tenuerunt p̄ciliū et c. De q̄ dicit Jo. Collegierunt pontifices et pharisaei p̄ciliū aduersus iesum et dicebant. Quid facim⁹: q̄ hic hō multa signa facit: si dimittim⁹ eū sic oēs credēt in eum et venient romani et tollent locū nostrū et gentē. Un⁹ autē ex ipsis Cayphas nomine ait. Vos nescitis quicq̄ nec cogitatis q̄ expedit vobis vt vn⁹ moriatur hō p̄ pp̄lo: et non tota gens peat et c. Ab illo ḡ die cogitauerunt vt interficerēt eū Joā. xi. Iō hodie ecclia incipit officium passionis x̄pi. Secda rō est ex parte nr̄i. Notandū q̄ sc̄ta m̄r ecclia seruat diuersos et varios modos ad puocādū pctōres ad p̄niam. In d̄nica p̄ma puocat nos ad ieiunādū exemplo ieiunij x̄pi. D̄nica sc̄da ad orandū exēplo mulieris chanaanee. D̄nica tertia ad confitendū exēplo illi⁹ demoniaci. D̄nica quarta puocat nos ad p̄niam amore x̄pi: oñdēs nobis quō x̄ps reficit et cōfortat illos q̄ sunt in deserto p̄nie. Mō iam nihil aliud restabat ad puocandū nos nisi passio x̄pi: de qua hodie incipit facere officiū: et ipsam reducit ad memoriā tā p̄pter bonos et deuotos q̄ iā fuerūt p̄fessi et ieiunauerūt per q̄nq̄ hebdomadas p̄teritas vt p̄senerent fortiter in exemplo x̄pi. q. d. Recogitate eū q̄ talē sustinuit a peccatoribus aduersus semetip̄m p̄traditionem vt nō fatigemini animis v̄ris deficientes Heb. xij. sed etiā p̄pter malos et ipenitētes et in deuotos x̄pianos: q̄ nōdū fuerūt p̄fessi nec ieiunauerūt. Quasi diceret m̄r ecclia: si exēpla et officia p̄terita nō potuerūt vos ad p̄niam puocare: saltē mō

attēdatis ad min⁹ ad x̄pi passionē q̄ p̄ nobis tāta passus est. In cuius passioe petre scisse sunt et monumēta ap̄ta sunt. Matt. xxvij. quanto ergo magis corda carnis in deuotoz debent scindi p̄ p̄tritionē. Et monumēta. i. corpa aperiri per cōfessionē et resurgere p̄ p̄niam. Ecce rationes q̄re ista d̄nica d̄r de passione d̄ni. De ista b̄ndicta passione x̄pi ponūtur et oñdunt sex conclusiōes in sc̄to euāgelio hodierno q̄ fuerunt disputate i dicta disputatione inter x̄p̄z et p̄ncipes doctores.

Prima conclusio q̄ b̄ndicta passio fuit portata per x̄pm innocenter.

Secda conclusio q̄ hec benedicta passio x̄pi fuit per iudeos tractata malignose.

Tertia conclusio q̄ fuit despecta enoz miter.

Quarta conclusio q̄ fuit nobis ordinata profectuose.

Quinta conclusio q̄ fuit p̄frib⁹ sanctis demonstrata figuraliter.

Sexta conclusio q̄ fuit a sancta trinitate ordinata singulariter.

In his stat totū euāgelij: de his erit sermo nr̄. Et de p̄ma cōclusionē dicit thema. Quis ex vobis et c. Prima conclusio dicit q̄ hec b̄ndicta passio x̄pi fuit p̄ x̄pm portata innocenter: q̄ sine culpa et sine pctō suo: q̄m x̄ps semp fuit sine peccato aliq̄ nō solū in quātū de⁹: sed etiam in quātū hō nunq̄ peccauit nec corde cogitādo nec ore loquēdo: nec ope. Esa. liij. et. i. Pet. ij. p̄cīm non fecit nec inuenit est dol⁹ in ore ei⁹. De hoc dicit enā. Dixit ihs turbis iudeoz et c. i. principib⁹ doctoz et phariseis et pp̄lo: q̄s ex vobis arguet me de pctō. Volēs eis oñdere eorum pctm̄ eo q̄ sine aliq̄ crimine et pctō dederāt sniam mortis p̄ eū. q. d. Videmus quare ex quo peccato et pro quo crimine: si inuenitis in vita mea aliq̄ peccatū vel in doctrina aliq̄ falsum dicatis hoc mō nolo mortem recusare: sed volo vobis oñdere q̄ nō morior p̄ aliquo crimine: et respiciebat an surgeret aliq̄s qui eū rephenderet de aliq̄ et null⁹ surrexit et fuit cōpleta p̄phetia. Miere. xi. c. Ego quasi agn⁹ q̄ portabat ad victimā innocenter. et dō. Captabat in aliam iusti et sanguinē innocētē cōdēnabat. ps. xcij. Moralr̄ thema. Quis ex vob et c. Sic pot̄ d̄

b b

Dominica Iudica.

cere quilibet vere penitens principibus de monu postquam habuit contritionem de peccatis et fecit confessionem et satisfactionem potest dicere demonibus quod ex vobis etc. O magna consolatio est christianorum penitentium. Confessio est rate efficacie quod delet: et auferit omnia peccata de libro et memoria diaboli. Nota exemplum de diabolo qui in corpore obsesso dicebat peccata gentibus. Qui dixit de scutifero militis qui peccabat cum uxore sua: hic sanctificatus est in stabulo propter hoc: quia fuit confessus stabulario: quia subito non poterat habere copiam peccatorum. Si ergo confessio facta vni prauo laico fuit rate virtutis quod diabolus non potuit sibi improbare peccatum: quanto magis confessio sacramentalis facta sacerdoti amouet et delet peccata de memoria diaboli: imo etiam et dei. Non audeat dicere istam conclusionem nisi quia inuenit in textu biblie. Si impius egerit penitentiam ab omnibus peccatis suis quod operatus est et custodierit omnia precepta mea et fecerit iudicium et iustitiam: omni iniquitatum eius quas operatus est non recordabor. Ezech. xvij. In qua auctoritate ponuntur quattuor clause: Prima si impius egerit penitentiam ab omnibus peccatis suis etc. s. conterendo de peccatis. Secunda et custodierit omnia precepta mea etc. proponendo non redire ad peccata. Tertia et fecerit iudicium. s. peccata ore confitendo. Quarta et iustitiam. s. penitentiam sibi iniunctam seruando: omni iniquitatum eius non recordabor ad puniendum. Et quod ita intelligatur patet. Ezech. xxxij. Omnia peccata eius quae peccauit non imputabuntur ei: et sic patet prima conclusio. Quis ex vobis etc. quia nullus ipsum reprehendere potuit. Secunda conclusio dicit quod hec benedicta passio christi fuit a iudeis tractata malignose: quia propter inuidiam quam habebant aduersus christum quia populus sequebatur christum et suos sermones et ipsi despiciebantur. Tercio ipsi ex pura inuidia et malicia tractauerunt mortem eius. Hoc tangit ibi cum dicit. Si veritatem dico vobis quare non creditis mihi. si pro quia: si veritatem dico vobis. s. quod non potestis me reprehendere de peccato nec in vita: nec in doctrina: nec in iurisdictione quare non creditis mihi. Nota hic quod veritates quas christus predicauit iudeis. Prima de credendis. s. de articulis fidei declarando eis secreta trinitatis etc. Secunda veritas de faciendis et seruandis: de virtutibus theologicis et moralibus: de operibus misericordie et in

sticie: de meritis acquirendis etc. Tercia de vitandis et cauendis vitiis et peccatis. s. superbie: auaritie etc. Quarta de timendis. s. de penis inferni et purgatorij: de rigore iusticie diuine: de iudicio: de damnatione. Quinta veritas de sperandis. s. de beatitudinibus de gloria paradisi et gaudiis. idem dicebat. Si veritatem dico vobis etc. et nullus respondit sibi. Tunc christus assignauit rationem quare non credebant sibi de doctrina sua di. Qui ex deo est. s. predestinatus ad gloriam: verba dei audit. s. credendo et obediendo: propterea vos non auditis. quia ex deo non estis. Ecce ratio. Tercio vos non zelo iusticie neque veritatis tractastis mortem meam: sed ex pura inuidia et malicia. Sciebat enim pylatus quod pro inuidia tradidissent eum. Mat. xxvij. Moraliter. quod ex deo est etc. Vnde vnum de signis eterne predestinationis est libenter audire verbum dei. Nota tres modos audiendi verbum dei. Nam audiunt quidam malignose: quidam negligenter quidam humiliter. Primo modo audiunt ipsum presumptuosi ad reprehendendum predicatorem et talis modo audire verbum diuinum non est signum predestinationis: sed damnationis et reprobationis. Isti modo principes iudeorum doctores et pharisei audiebant christum. Ceperunt pharisei et legisperiti grauer insistere insidiatas ei querentes capere aliquid ex ore eius ut accusarent eum. Luc. xi. Melius fuisset non audire. Secundo modo audiunt verbum dei illi qui non ex deuotione sed ex verecundia recedendi de sermone audiunt verbum dei: sed non corrigunt se nec emendant vel quando predicatur ipsi cogitat de alio. Tercio non illuminant in intellectu ad credendum: nec in uoluntate ad seruandum. nec talis auditio est signum predestinationis: sed maledictionis. iuxta illud: Maledictus qui facit opera domini negligenter. Mat. xxvij. Tertio modo audiunt verbum dei illi qui cum deuotione et attentione audiunt ut illuminentur et corrigantur etiam si sint magni literati: quia semper reducunt aliquid ad memoriam. de quibus apostolus. Cum accepisset a nobis verbum dei: accepisti illud non ut verbum hominum. sed sicut est verbum dei. i. ad Thes. sak. ij. Talis modus audiendi verbum dei est signum predestinationis ad gloriam. Ratio quia quod est in terra aliena libenter audit noua que dicuntur de sua patria ab illis qui uenerunt. Secundo de illis qui non curant audire signum est quod non curant de illa patria. Sic persone bone et deuote sunt in

hoc infido tam pegrini et extranei: quia in celo habent totum bonum suum pariter amicos. scilicet patriarchas et prophetas: apostolos et cetera. Item quoniam aliquis predicator qui venit inde ubi fuit studendo et contemplando enarrat noua de ciuitate et patria paradisi. signum est de illis qui libenter audiunt quod sunt illius patrie et ciuitatis amici. secundum de illis qui non curant audire et attendere quod dicit Christus propterea vos non auditis quia ex deo non estis. scilicet per predestinationem per amorem per deuotionem et bonam vitam: ideo dicit scriptura cuiuslibet. Esto mansuetus et humilis ad audiendum uerbum dei ut intelligas. Eccl. v. et Jac. i. In mansuetudine suscipite insitum uerbum quod potest saluare animas ustras. Tertia conclusio dicit quod hec benedicta passio Christi fuit despecta enormiter: quoniam illi iudei ita despectiue loquebantur de Christo ac si loquerentur de uno ribaldo. scilicet vitupando: ut patet ibi. Respondit ergo iudei. scilicet indignati de hoc quod Christus eis dixerat di. Nonne benediximus nos quia samaritanos et demonium habes. Respondit. Ego demonium non habeo: sed honorifico patrem meum: et vos inhonorastis me. Ego autem non quero gloriam meam: est qui querat et iudicet. Ecce quomodo ipsum vitupabant. No. quod samaritanus dicitur a ciuitate samarie. sicut confluentem a ciuitate profuente. Et iudei et samaritani inimicabantur. Et sicut nos dicimus alicui despectiue: o iudee ita ipsi dicebant o samaritane: et ita fuit per eos dictum Christo. Nonne benediximus nos quia samaritanos es. id est renegatus infidelis diabolicus. Not. samaritanos es tu et demonium habes. Duas iniurias dixerunt sibi: respondit Christus dulciter excusando se dicens. Ego demonium non habeo. sed non excusauit se non esse samaritanum: imo uideatur cedere: sicut si diceret mihi. Vos estis homicida et latro. Ego excusando me dicerem ego non sum latro. Taceat cedere me esse homicidam. Idem dicitur Christo: dicunt hic glo. quod hoc nomen samaritanorum habet malam significationem: quod significat hominem infidelum et hereticum: et sic in hoc iudei dixerunt Christo. samaritanos es tu: sed habet bonam interpretationem: quia samaritanos interpretatur custos et in sacra scriptura Christus dicitur custos. Esa. xxi. Custos quod de nocte: custos quod de nocte. Dixit custos: uenit mane et nox. Not. custos quod de nocte. scilicet culpe custos quod de nocte. scilicet pene. q. d. libera nos. Dixit custos uenit mane. scilicet misericordie: uenit nox. scilicet culpe ufe.

Ipse enim Christus est custos uisus qui custodit omnia: angelos: celos: elementa: homines bonos et seruando malos ad penam expectando: et uenatos ad iustitiam seruando: quia aliter annihilarentur. Item dicitur. Nisi dominus custodierit ciuitatem frustra uigilat qui custodit eam. Item Christus non negat se esse samaritanum: ex quo poterat in bonum interpretari. Morale habemus hic doctrinam quod uerba tibi facta que possunt tam in bonum quam in malum interpretari semper debent interpretari in partem bonam exemplo Christi. Dic exemplum in uitis patrum ex decreto gelasii liber est approbatus: de illo sancto heremita qui iudicauit hominem comedentem de mane in die ieiunij qui de hoc fuit grauer reprehensus ab angelo ense euaginato nec cellam suam ingredi potuit donec peniteret per tali peccato et cetera. Item Christus. Nolite iudicare. scilicet dubia et incerta: et non iudicabimini. Luc. vi. Glo. Bede in hoc loco nihil aliud precipi existimo: nisi ut ea facta de quibus dubium est que alio fiant: in meliorem partem interpretemur. Sed Christus negauit se habere demonium di. ego demonium non habeo: quia nulla bona significatio euel interpretatione potest homo habere demonem familiare. Ideo Christus se excusauit. Quarta conclusio dicit quod hec benedicta passio Christi fuit nobis ordinata siue applicata profectuose seu fructuose quia ipse uoluit suspensus in ligno crucis: ne aliquis sibi credens et obediens suspenderetur in furca inferni. De hoc ipsemet dicit in euangelio. Amem amem dico uobis: si quis sermonem meum seruauerit mortem non uidebit in eternum. Dixerunt ergo iudei. Nunc cognoscimus quia demonium habes. Abraam mortuus est et propheta: et tu dicis si quis sermonem meum seruauerit: mortem non gustabit in eternum. Numquid tu maior es patre nostro abraam qui mortuus est et propheta mortui sumus: quem te ipsum facis. Respondit ihesus. Si ego glorifico meipsum gloria mea nihil est. Est pater meus qui glorificat me quem uos dicitis quia deus noster est: et non cognouistis eum. Ego autem noui eum. Et si dixerero quia non scio eum ero similis uobis mendax. Sed scio eum et sermonem eius seruo. Nota seruauerit in corde: in ore et in ope. In corde per fidem. In ore per confessionem. Ad Ro. x. Corde creditur ad iustitiam: ore autem confessio fit ad salutem et cetera. In opere per mandatorum impletionem per. Memores sunt mandatorum ipsius

Dominica Iudica.

ad faciendum ea. Nota q̄ sermo xp̄i est eius doctrina euāgelica: q̄ seruat̄ dupliciter: primo firmiter credēdo: sc̄do humiliter obediēdo. s̄. credere articulos fidei sine dubio et errore et falsa opinioe et obedire eius p̄ceptis ea seruādo: talis mortē. s̄. dānationis non videbit in eternum. X̄ps loquebat̄ de morte dānationis eterne: et ipsi iudei intellexerūt de morte corporali: ideo dixerūt sibi. Nūc cognoscimus q̄ demoniū habes. Abraā mortu⁹ est et p̄phete. Vidētes q̄ p̄ma iniuria sibi nō displiceret: ideo illa dimissa iterū improperauerūt sibi aliā: de qua se excusauerat dicētes. Nūc cognoscim⁹ q̄ demonium habes. Questio. quō ex isto textu? Amē amen dico vobis: si quis sermonē et habet q̄ passio xp̄i fuit nobis applicata vtiliter. R̄sio q̄ passio xp̄i fecit nobis duo magna bona. Prīmū est qz virtute passiōis xp̄i remittuntur nobis pctā. Sc̄dm qz virtute passiōis xp̄i ianua paradisi fuit nobis apta. Jō nō restat nisi qd̄ ad gloriā vadam⁹ p̄ passus virtutū et bonorū operū: qd̄ fit seruando doctrinā xp̄i. Jō dicit Si quis sermonē meū seruaue rit. p̄t̄ conclusio et r̄sio illoz qui dicūt. Quid prodest mihi passio xp̄i si ego habeo facere p̄niam de pctis meis. R̄sio q̄ p̄nia nō fit ad soluēdū preciū p̄ pctis nec ad aperiēdū ianuā paradisi: qz iā hoc facit passio xp̄i: s̄ p̄nia fit ad ambulandū illuc. Juxta illud dauid. Jbūt de virtute in virtute: videbit̄ de⁹ deoz. i. angeloz in syon. ps̄. lxxxiij. Ideo dicit x̄ps P̄niam agite qm̄ appropinquabit vobis regnū celoz. Mat. iij. Not. si vis aliter dicere quō passio xp̄i est nobis vtiliter applicata iuxta parabolā illoz duorum amicorū quorū vnus p̄misit furtū p̄pter qd̄ fuit capt⁹ et ad suspēdiū sniat⁹. Alter nō ex magna dilectione quā ad illū habebat intrauit carcerē et recepit habitus amici sniati: cui tradidit vestes suas et sniat⁹ fuit p̄ amico suspēsus vt ille euaderet. Quid vobis videt̄ de isto amico q̄ voluit mori p̄ amico. Hi duo amici sunt x̄ps et hō. Homo nō p̄pter furtū fuit positus in carcerib⁹ mūdi: sniat⁹ et pdēnatus ad furcā inferni. S̄ venit eius amicus: s̄. x̄ps verus deus et hō indut⁹ veste latronis. i. humanitate q̄ fuit i ligno cru-

cis suspensus vt latro euaderet a furca inferni. p̄t̄ ergo vtilitas passionis xp̄i: qz dñs voluit mori p̄ seruo innocēs pro pctōre. i. Pet. iij. X̄ps semel p̄ pctis nr̄is mortuus est iustus p̄ iniustus et. Quinta conclusio q̄ hec benedicta passio xp̄i fuit antiquitus sanctis patribus singulariter demonstrata: ibi. Abraā pater vester exultauit vt videret diē meū vidit et gauisus ē et. Dixerūt ergo iudei. Quinquaginta annos nōdū habes: et abraam vidisti. Dic hystoriā q̄ legit. Gen. xxij. quō deus dicit abrae. Tolle filiū tuum vnigenitū quē diligis ysaac. Nota bene textū: qz ysaac figurabat x̄pm qui portabat lignū crucis et. Abraā nō p̄ ysaac qui portabat ignē et gladium: figurabat deū patrē. De q̄ dicit apls Ro. viij. Qui p̄prio filio suo nō pepit: sed pro nobis oibus tradidit illū: q̄ in vna manu portabat ignē charitatis. Vñ Greg. O inestimabilis dilectio charitatis: vt seruū redimeres filiū tradidisti. In alia nō manu portabat gladiū. s̄. autoritatis occidēdi filiū: qz alias nullus potuisset ipsum occidere. Esaye. liij. Propter scelus populi mei percussī eū: et sicut nō fuit mortuus ysaac sed aries: sic non fuit mortu⁹ filius dei fm̄ diuinitatē: sed aries. i. x̄ps fm̄ humanitatez. Ecce quare x̄ps dicit. Abraā pater vester et. s̄. propter reuelationem vt videret diēz: vidit. i. intellexit in figura: qz intelligentia opus est in visione. Dan. x. diēz. s̄. passionis mee. et gauisus est. Iudei aut̄ hoc nō intelligētes et vba xp̄i calūniātes dixerūt x̄po. Quinquaginta annos nōdū habes et abraam vidisti. Sed cū x̄ps esset triginta trium annorū quare dixerūt quinquaginta annos. R̄sio: qz x̄ps ex magnis abstinentijs: ieiunijs: vigilijs et laborib⁹ adiudicabat̄ senex: vt dicit glo. et. l. annorū: licet esset solū. xxxij. annorū. Moraliter: habemus hic exemplū faciēdi p̄niam et abstinentiā exēplo xp̄i: qz qñ rex abstinet et laborat: non d̄z seruus quiescere. Jō apls ij. Cor. iij. Semp mortificationē in corpore nostro circūferentes vt et vita iesu manifestet̄ in corpibus nostris. Semp em̄ nos qui viuim⁹ in mortem tradimur p̄pter iesum: vt et vita iesu manifestetur in carne nr̄a mortali: ergo mors i nobis

Sermo vnicus. Jo. cxcv.

opat̄ zc. z ad Col. iij. dicit apl̄s. Mortifi-
cate mēbra vestra q̄ sūt sup terrā. Sexta
cōclusio q̄ hec bñdicta xp̄i passio fuit a
sc̄tā trinitate ordinata singulariter. s. vt
xp̄s moreret: s; nō lapidat̄ nec gladiat̄
nec precipitat̄: nec aliter nisi crucifixus
in cruce. Hec cōclusio pt̄z ibi. Amē amē
dico vobis anteq̄ abraā fieret ego sum.
Tulerūt ergo lapides iudei vt iacerent
in eū. Iesus aut̄ abscondit se z exiit de
tēplo. Abscōdit se. glo. fecit se inuisibilez
iudeis sed nō apl̄s. nec beate marie vir-
gini q̄ erat in isto festo qd̄ debuit ip̄a di-
cere qñ. s. venerūt iudei cū lapidib⁹ dice-
tes moriat̄. Ecce hic finis disputatiōis.
Inceperūt p̄ verba z paulatim venerūt
ad verbera: siue ad manus qñ audierūt
ip̄m se faciētē deū ibi. Amē amē dico vo-
bis anteq̄ abraā fieret ego sum. Un̄ ego
sum est ppriū nomē diuinitatis: qz nul-
lus pōt dicere ego sum nisi ab usine: sicut
null⁹ pōt dici diues de pecunia quā mu-
tuo accepit: qz non est sua. Sic esse n̄m
est nobis a deo mutuatū zc. Solus de⁹
pōt dicere ego sum. q̄ sol⁹ habet esse im-
mutabile. hoc intelligētes iudei tulerūt
lapides. S; quare xp̄s noluit sic mori la-
pidat⁹ qz ita bñ fuisset redempti illa
morte si voluisset. R̄nsio est duplex: p̄ma
est l̄ralis: sc̄da moralis. Quantū ad p̄-
mā rō fuit: qz nō erat ita ordinatū in cōsi-
storio trinitatis q̄ xp̄s moreret lapida-
tus: sed crucifixus: qz erat mors magis
despecta Sap. iij. Morte turpissima cō-
dēnem⁹ eū. Quātū ad sc̄dam rōnē mora-
lē. qz p̄ mortē crucis nō solū sum⁹ redē-
pti. s; et̄ instructi z defensi. Un̄ in cruce q̄
h; quattuor brachia instruimur facere
pniam q̄ h; q̄ttuor opa pnialia. iō apl̄s.
Qui xp̄i sunt carnem suā crucifixerūt cū
vitijs z cupiscētijs eius Gal. v. Itēz p̄
cruce sumus defensi ab oibus periculis.
Gal. vlt. Mihi aut̄ absit gloriari nisi in
cruce dñi nostri iesu xp̄i. Amen.

¶ Fet. ij. post Audica. Sermo vnicus.

Sp̄ritu acce

pturi erāt credētes in eum.
Joā. viij. z recitatiue in euā-
gelio hodierno. Un̄ sanctū
euangelium hodiernū cōtinet tres altis-
simas in xp̄o speculationes.

Prima est exaltatiōis xp̄i hūanal̄is.
Sc̄da est excecatiōis iudeoz gñalis.
Tertia ē illustratiōis credētū sp̄ual̄.
¶ Et de hac tertia loquit̄ thema. de sp̄u
zc. Et p̄mo de exaltatiōe xp̄i hūana. qz
inquātū deus nō indigebat exaltatione
ideo d̄r exaltatio xp̄i hūana. que nobis
subtiliter ostendit̄ z intricate in p̄ma pte
euāgelij cū d̄r. Miserūt principes z pha-
risei ministros vt apprehēderent iesum.
Dixit ergo eis ihs. Adhuc modicū tps
vobiscū sum z vado ad eū qui me misit.
Querētis me z nō inueniet̄. z vbi ego suz
vos nō potestis venire. Et p̄ declaratio-
ne istoz sciēdū est q̄ tā iudei hodie z ma-
iores simul p̄cluserūt vt xp̄s crucifigeret̄
z heri fuit tm̄ hoc cōciliū: iō d̄r dñica de
passione seu passionis. S; iō adhuc ip̄m
nō accipiebāt: qz timebāt ppl̄m qui ad
xp̄m habebat magnā deuotionez: z hoc
p̄pter vitā sc̄tāz z salutē quā eis dabat
quotidie z p̄pter miracula. Ideo tenues-
rūt p̄siliū q̄ xp̄s caperet̄ dicētes. Mita-
mus hoies pauci valoris vt interficiat̄ z
miserūt ministros z sagiones: z viderūt
eū in templo predicantē: z ducti timore
nō audebāt eū cape. Et ideo fuit cōclu-
sum iter eos q̄ expectaret̄ eū donec pres-
dicasset. Et xp̄s in sermone p̄uertit illos
z post hoc ei nihil fecerūt. Et iō d̄r. Mi-
serunt principes z pharisei ministros vt
caperent iesum. Et dum isti audiebant
xp̄m dixit illis. Adhuc modicū tps vo-
biscū sum. Nā ista verba attulerūt lu-
cē in cordib⁹ ministroz vt videbitis. hic
ergo subtiliter z intricate mōstratur xp̄i
exaltatio. Un̄ est sciēdū q̄ inuenit̄ in no-
uo testamēto q̄ reperimus q̄ttuor exal-
tationes iesu xp̄i humanas: z p̄ma exal-
tatio est dolorosa. qñ fuit eleuat⁹ in cru-
ce. O q̄stus debebat esse ille dolor. cū ei⁹
corpus delicatū attraheret̄ in cruce. vñ
cōcludit hic doctor sanctus in tertia pte
q. xlvj. ar. vi. Nullū dolorē martyriū z et̄
oim̄ sanctorū vnitū tm̄ fore quantus fuit
ille dolor iesu xp̄i i cruce. qz vt dicit bea-
tus Tho. in. iij. parte. q. xlvj. art. v. Xp̄s
passus est oēs passiones nō qdē s; spe-
ciē. qz ille sibi repugnāt qñq̄ vt cōbustio
in igne z submersio in aqua. S; s; gen⁹
passus est oēm passionē humanā. z hoc
cōsiderari pōt tripliciter. Uno modo ex-

Festa. ij. post Iudica.

parte homin. Passus est enim aliqd a gentilibus et iudeis masculis et feminis. vt patz de ancillis accusantibus petrū. passus est etiā a principibus et ministris eorum et popularibus. s̄m illud ps̄. Quare fremuerūt gentes. et populi meditati sunt inania. Astiterunt reges terre et principes cōuenerūt in vnū aduersus dñm et aduersus xpm ei⁹. Passus est etiā a familiaribus et notis. sicut patz de iuda eum pdente et petro ipm negate. Alio mō patz idē ex parte eorum in quibus homo pot̄ pati. Passus est em̄ xps in suis amicis eū deserentibus. In fama per blasphemias cōtra eū. platas in honore et glia: per irrisiones et ptumelias ei illatas. In rebus: qz vestibus spoliatus est. In asina per tristitia tediū et timorē. In corpore per vulnera et flagella. Tertio pot̄ psiderari quātū ad corpis mēbra. Passus est em̄ xps in capite pungentiū spinarū coronā et in manibus et pedibus cōfixionē clauorum: in facie alapas: in corpore flagella. Fuit etiā passus s̄m oēm sensum corporeū s̄m tactū quidē flagellatus et clavis p̄fixus. s̄m gustū felle et aceto potat⁹: s̄m olfactū in loco fetido cadauerū mortuorum qui d̄r caluarie appēsus patibulo: s̄z auditū lacessitus vocibus blasphemantiū et irridentiū: s̄m visus vidēs matrē et discipulū quē diligebat flentes. Hec Thom̄. ibidē. et idē art. vj. eiusdē qōnis dicit qd̄ dolor xpi fuerit maior oībus doloribus: qd̄ patz ex illo qd̄ d̄r Threno. i. in p̄sona xpi. O vos oēs q̄ trāsitis per viā attendite et videte si est dolor sicut dolor me⁹. Ponit tñ ibidē quattuor rōnes per istius probationē quas vide ibidē si placet. Et iō dauid de hoc i ps̄. lxxxvij. Pauper sum ego et in laboribus a iuuetute mea exaltat⁹ autē humiliat⁹ sum et cōturbar⁹. Ibi exaltatus. s. i. cruce. Et loquit̄ ille ps̄. in p̄sona xpi. Pauper etiā in exitu vētris v̄ginalis: et per cōsequēs nat⁹ extra domū in via ponit̄ in p̄sepe: nec erat ibi ignis cū esset frigus: vt scitis in natiuitate dñi. Et pauper in p̄uersatione: qz si aliq̄s deuot⁹ hō volebat eū hospitio recipere sumebat per elemosyna: al̄s exhibat per desertū: et ibi lapide sub capite posito dormiebat. et iō d̄r. Et circūspect⁹ oībus cū iā vespa esset hora exiit in bethaniā cū. xij. Mar. xj. Itē multoties pdicādo in nimis caloribus et in

multis alijs laborādo ita laborabat qd̄ iā videbat̄ senex. ecce quō fuit pauper. S̄z postea exaltat⁹ fuit in cruce et cōturbar⁹. O q̄sta fuit tribulatio capitis propter spinē coronā: et quāta oculoꝝ propter discipulos q̄ fugiebāt: et propter dolorē m̄ris et propter aures audientes blasphemias: et propter odorationē nariū: qz ibi fetebant multa suspensorū corpora. Et de ista passione dirigendo v̄ba ministris di. Adhuc modicū t̄ps vobiscū sum vt adhuc istraā vos. Ecce ergo p̄mā exaltationē. Scda fuit exaltatio gliosa qñ fuit exaltatus in resurrectione. In resurrectione exiit cum sanctis patrib⁹ limbū: et i die pasche gloriosus surrexit. Et de ista exaltatione ip̄e dixit al̄s. Et ego si exaltat⁹ fuero a terra oīa trahā a meipso. Joā. xij. Si pro qz qñ exaltatus fuero oīa trahā. Pumo: aīas existētes in limbo. Itē ap̄los iam deficientes et discipulos. In resurrectione suscepit oīa: qz oēs creaturas sibi subdidit. Et ista rō etiā tangitur subtiliter ibi qñ dixit. vado ad eū q̄ misit me. O q̄s vadit ad rē q̄ ab eo nō distat: ergo quō vadit ad p̄ez: cū essentialr̄ esset idē cū p̄e. Videte localiter nō distabat: s̄z formaliter: qz pater immortal̄: et ipse mortalis in quātū hō: et iō distabat per humanitatem a patre. Tertia exaltatio fuit celestialis et ista fuit in ascensione sua. De hac Paulus dicit. Propter qd̄ et deus exaltauit illū et donauit illi nomē qd̄ est sup̄ oē nomē: vt in noīe iesu omne genu flectatur celestium terrestriū et infernorum: et oīs lingua cōfiteat̄ qz dñs iesus xps in gloria est dei patris etc. ad phil. ij. et statim ip̄e tangit cū dicit. Queretis me et nō inuenietis. Qz ex quo xps ascendit in celus iudei videntes t̄ps messie esse cōpletū q̄rebāt et adhuc q̄rūt xpm: sed nō inuenient nisi in iudicio: qz nō credebāt ipsum esse messiam ergo noīaliter q̄rebāt et nō realiter. Ideo Osee. v. d̄r de iudeis. Facti sunt principes iuda quasi assumētes terminū: sup̄ eos effundā quasi aquā iram meā. Quarta exaltatio fuit spūalis quo ad aiā: que nō solū fuit in istis pdictis tribus: imo etiā in sua incarnatione: quia tantaz prudētia et potētia habuit aiā illius ilico: sicut et nunc: et ideo dicit̄ spūalis quo ad aiā: et de hac dicit̄ Esa. ljj.

Ecce intelliget seruus me⁹: et exaltabit⁹: et eleuabit⁹: et sublimis erit valde. Seruū appellat filiū respectu hūanitat⁹: et eleuabit⁹ in intellectu: in prudētia: gloria et frustione. Et ista in euāgelio tāgit cū dicitur. Ubi ego suz vos nō potestis venire. Videte certū est qd pctor qstūcūq; malus qd in aīa est in corpe hz libez arbitriū. quare qd dicebat vos nō potestis venire. Videte ire et venire ad gloriā fit p passus bonoz opoz: sicut videm⁹ in nro ire quia nūc cogitationib⁹ bonis tūc nō penitēdo im⁹ illuc vbi xps est. Et de hoc dō. Jbat de virtute in virtutē et c. i. pō. lxxxiij. s. Quā dilecta. iō qd hoc dicebat: qz sciebat illos cē in mala volūtate puerfa: iō nō poterāt itinerare in bonis opib⁹. Et videte oīa bona opa facta in pctō mortali nō pnt prodesse: sed ad meritū vite eterne. p sunt in hoi vt citi⁹ disponat ad gratiā: et et ad accumulationē spaliū: et iō dicit vbi ego suz vos nō potestis venire. s. i. sensu cōposito s. malā vitā retinēdo: s. bñ illā dimittēdo. Jō xps dicit. Nō pōt arbor mala fruct⁹ bonos facere: neq; arbor bona fruct⁹ malos facere. Mat. viij. Et hoc itelligatis in sensu pposito. Arbor bona. s. stādo in bonis opib⁹: in creatura lz cadat i pctō mortali: a bonis opib⁹ nō desistat: qz ad oīa p sunt nisi ad illō vnū et pl⁹ qz citi⁹ cē hī homo de peccato Et hoc bene patet in euāgelio hodierno: qz ministri q veniebant ad capiendū xpm: ex quo pri⁹ voluerūt audire sermonē et bonū opus facere: ideo de⁹ puerit illos: et redierūt ad phariseos et qz illū nō pduxerūt captiuū ad illos dixerūt pharisei ministris. Quare nō portastis talē? At illi dixerūt. Nunq̄ sic locutus est homo: et quō hic dz capi? Dixerunt illis principes. Nunquid et vos seducti estis? Nunquid aliquis ex principibus credit in eū? Sed hec turba q ignorat legē maledicta credit in ip̄z. Moraliter nota simplices qui nō ponebāt obicē ex sermone xpi fuerūt illuminati: sed literati: quia obicem posuerūt. ideo in malicia sua permāserūt: quia ex superbā sua xpm audire noluerūt vt frequēter hoies magne scientie sunt male conscientie. Jō dicit Ecclia. v. Esto māsuētus ad audiēdum verbū dei vt intelligas. Videte nō omittatis oratiōes solitas: nec bona ope

ra Ideo cuilibet dz. Quodcūq; facere potest manus tua instanter operare: qz nec opus: nec ratio: nec sapiētia: nec sciētia: erūt apud inferos quo tu pperas. Eccl. ix. Quodcūq; s. bonū. ecce qd hic pro prima pte. Secda pars euāgelij ē de excecatione iudeoz generali: de hac quō fuerit videte textū euāgelij subtiliter ibi. Dixerunt qd iudei ad semetip̄os. Quo hic iturus est qz nō inueniemuseū? Nunquid in dispsionē gentiū iturus est et doctur⁹ gentes? Quis est hic sermo quē dixit: quere tis me et nō inuenietis me: et vbi sum ego vos nō potestis venire. Hic videte cecitātē eoz: nā ministri fuerunt illuminati ad itelligēdū vba xpi et nō doctores: et iō verificat hoc verbū xpi in oratione dicētis Confitebor tibi pater dñe celi et terre: qz abscondisti hec a sapientibus et prudētib⁹ et reuelasti ea paruulis. Mat. xij. f. fiebat tūc vt hodie fit: qz cū veniunt literati ad fmonē dicūt cū magna audacia et elatione. Jā ego videbo qd dicet iste pdicator: et illuc veniūt iā obstinati. S3 simplices et ignorātes imediate credūt et illuminant⁹ qz ex deuotiōe veniūt: Ecce quō ostēdit: cecitas iudeoz. Nā iudei verū dicebant: s3 nō itelligebāt: qz dicebāt qd xps debebat ire ad terrā pmissiōis et ad gētes in terra pmissiōis et docere gētes et hoc verū fuit. Na xps pri⁹ i iudea pedester iuit b villa i villā pdicādo s3 xps p⁹ dispsionē aploz p totū mūdū iuit equester qz per equos. i. aplos: et docebat gētes et hoc dixit xps de paulo qd dixit. Uade: quā vas electionis est mihi iste: vt portet nomen meū corā gētibus et regibus et filiis isrl. Act. ix. Et videatis ad hoc pulchrā figurā in libro Judicū. c. vi. Nā ibi legit qd iudei erāt in magna pssura ppter inimicos eoz: et deus apparuit Gedeoni di. qd ip̄e deberet liberare iudeos ab inimicis: et iō petijt signū Gedeō a deo et dixit. Hic est vell⁹ lane i hac aera: sit hoc signū qd reperiā lanā totā plenā d roze cras d mane et aerā totā sicā. Cui dixit deus. Placet mihi: et ita inuenit alia die sicut dictū fuit de mane. Tūc dicit gedeō. Pulchrū est signū: sed dñe peto scdo qd fiat per cōtrarium ita qd cras reperiā lanā sicā et aerā rozatā et roze plenā et sic habuit. Nota bene ibidē historiā. Sed qro hic quid

Feria. ij. post Iudica:

significat iste ros. Respōsio. Iste ros sīgī doctrinā iesu xpī bona rōne: qz sicut terra de se nō pōt fructificare sine roze celi: sic nec mund⁹ posset fructificare in bonis operib⁹ nisi descenderet ros. i. doctrina christi: z hoc pbatur auctoritate in cantico. Deu. xxxij. Audite celi q loquor i verfu: cōcrescat vt pluuia doctria mea: fluat vt ros eloquium meū. Lana aut est gēs iudaica: qz sicut lana tonsa est a bestia: z remota ab ea. sic gens iudaica fuit separata ab egyptijs qui adorabant bestias. Et voluit gedeon pro primo signovt ros esset tm̄ in vellus. i. doctrina xpī tm̄ in populo iudaico z tota area esset sicca. i. tot⁹ mundus: nā doctrina z ros christi dabat iudeis tūc solū: z alie cōgregationes mūdi erant sicce. z ideo dicit in pō. lxxj. Descēdet sicut pluuia in vellus: z sicut stillidīa stillantia super terrā zc. Voluit etiā gedeon aliud signum scz vt lana siccaret et terra madidaret: et hoc figurabat doctrinam christi post suā ascēsiōē. Nam postq̄ ascendit celos fuit portata ei⁹ doctrina per totū mundū: nam in omnē terram exiuit sonus eoz: z remāsit lana tota sicca. i. gens iudaica: z fuit adimpleta quedā ppheta dicens. Quia repleta est terra scientia dñi: sicut aque maris operientis. Esa. xj. Aqua. i. doctrina euāgelica: z remāsit iudea tota sicca. i. recta doctrina veritatis. Et ideo dicebat ppheta. Et ābulabūt vt ceci: qz dño peccauerūt. Sopho. j. Nō videam⁹ h̄ morat̄ circa illud cū d̄r. Queritis me z nō iuenietis: an forte sit aliq̄s querēs xp̄z z nō inueniēs? Rñdēt certe qz sic si deficit in aliquo triū q̄ ad hoc req̄runt: z hoc declarat Esaias cū dicit. Querite dñz deū dū inueniri pōt: inuocate eū dū ppe est. derelinquat impius viā suā zc. Esa. lv. Et sunt ista. s. tēpus loc⁹ z mod⁹ q̄ req̄runt. Debet ḡ prio tēpus obseruari: hoc est tēpus quadragesime. qz clerici toto tēpore christū querūt sed vos mundani saltem in hoc tempore quadragesime debetis querere xp̄m penitēdo: z iniurias remittendo. Forte dicunt mulieres quando reprehendunt de earū vanitatibus: si alique inciperent dimittere ornamenta: ego dimitterē. Vide tu quicūqz talis es qz martyres omnes habēt coronā in paradiso: sed super oēs

sanctus stephanus qui primus fuit. Virgo maria inter ḡgines: magdalena inter penitētes. Et ecce nūc saltem dimittatis isto tpe penitētie. Ideo dicit Mortamur vos ne in vacuū gratiā dei recipiatis: ait em̄. Tēpore accepto exaudiui te: z in die salutis adiui te. ij. Cor. vj. Querite ergo dñm dū inueniri pōt: qz iudei nō querant debito tēpore xp̄m: ideo nō inueniunt. Secūdo inueniēdo xp̄m seruāndus est locus z iste loc⁹ est iste mūdus: quia nisi in hoc mūdo inueniat̄ per gratiā: nō poterit inueniri in alio per gloriā: z ideo dānati nō pnt christū inuenire: qz longe a peccatoribus salus: non autē sumus prope. Satis em̄ est ppe aliū qui non distat nisi per tres passus ab eo. Et habes tres passus q̄bus potes ad xp̄m redire z ipsuz inuenire. z prim⁹ est p̄nitio. scd̄s est cōfessio. terti⁹ est cōplementū p̄nie: et est satisfactio. Nūc ḡ est tēpus z loc⁹. z iō dauid in pō. cxliij. ait Prope est dñs oibus inuocantib⁹ eū: oibus inuocantibus eum in veritate. Videte ergo qz cōcordēt oris platio z cordis contritio: z satisfactio: qz isti sunt tres passus. Tertio seruandus est mod⁹ querēdi christū: z ille mod⁹ est recedere a peccatis: qz dicit. Derelinquat impius viā suā: z vir iniquus cogitationes suas: z reuertatur ad dñm z miserebit̄ ei⁹. Esa. lv. Ibi tāgit ppheta modū q̄rēdi christū. Qui ḡ has tres p̄ditiones seruauerit: inueniet christū. Veniam⁹ ad tertiā partē euāgelij q̄ est de illustratiōe credentiū spūali: z de hoc loquit̄ thema. Et dicit̄ in euāgelio. In die magno festiuitatis stabat ihs z clamabat di. Si q̄s sitit: veniat ad me z bibat. Qui credit in me sicut dicit scriptura: flumina de ventre eius fluent aque viue. Hoc aut dixit de spiritu quē accepturi erant credentes in eum. Declaremus illud magnū festū. qz ad litterā festū tabernaculoz qd̄ incipiebat. xv. septēbris: z etiā hodie seruāt iudei illud festū z durabat illd̄ festū octo dieb⁹: z prima dies erat colēda: s̄z postea vsqz ad octauū diē poterāt laborare: sed octau⁹ dies erat sc̄ssim⁹ z de hoc ē text⁹ Leuitici. xxij. vbi d̄r. Dies octau⁹ erit seleberrim⁹ atqz sanctissim⁹: z offeretis holocaustū dño. Et in ista vltio die ihs clamabat. qz dicit euāge. In die magno. Et

Sermo vnicus. fo. cxcvii.

ille erat octauus fm lram. Sed moraliter est hic notandum qd sicut supra virtutes morales sunt theologicales: sic etiam supra intellectus morales sunt theologicales. Nam allegoricus sensus exponit illud qd debemus credere: et sic rñdet fidei. Tropologicus rñdet charitati: et anagogic⁹ spei. Nō videte. In verbis istis euāgelij facio istos tres intellectus. Et primus erit principaliter allegoricus. Vñ qd est istud festum septem dierum: et hic dies vltimus quo xps clamabat. Istud festum est quadragesima et hz septē septimanas quas illis septem diebus pparare possū. Nouissim⁹ dies ē festum pasche. Hec solēnitas qdragesime durat septē septimanas pcedētib⁹: quēadmodū illd festū pcedebāt septē dies: et in illo magno die clamat xps ad inuitādū nos ad cōionē dicēs illud. Cañ. v. Comedite amici et bibite et inebriamini charissimi. Nota amici: qz opz q sit amicus ille qui debet comedere vt scz sit in gratia: et tūc inebriatur qñ oia opera temporalia postponūtur. et totaliter quiescit in xpo: et iste est intellectus allegoricus. alius sensus est moralis et tropologicus et fm istū intellectum istud festum est vita sancta quā debemus habere. Septem dies sunt virtutes morales et theologicales septē: scz fides: spes: charitas: prudentia in periculis: iustitia: et tēperantia in prosperis: et fortitudo in aduersis. Vltim⁹ dies est dies mortis qñ xps vocat ad gloriaz paradisi. Et ideo dicitur. Venite ad me omnes q laboratis et honerati estis: et ego reficiā vos: et inuenietis requiem animabus vestris. Mat. xi. Tertius intellectus est anagogicus: vt si hoc festum significat durationem mūdi: et dies septē significāt septē etates. Prima ab adā vsqz ad noe. scda a noe vsqz ad abraā. tertia ab abraā vsqz ad moysen. quarta vsqz ad dauid. quinta vsqz ad trāsmigrationē babilonis. sexta vsqz ad xpm. septima vsqz ad finē mūdi. Vltimus erit dies iudicij: et erit magnus. et xps stabit et clamabit esurientibus et sitientibus iustitiā: et his qui a dextris erūt di. Venite benedicti patris mei. Mat. xxv. Sed alijs dicit. Discedite a me maledicti et c. Et ideo de bonis dixit. De spiritu accepturi erant et c. Isti tales accipient in hoc mundo per gratia: et in alio per gloria.

C. FERIA. III. POST JUDICA. Sermo vnico.

Sermo palā lo

quebat de illo ppter metum iudeoz. Originalr Joā. vii. Recitatur in euā. hodierno Vñ in isto euāgelio hodierno oñduntur nobis tria de iesu christo q̄ habuit inter iudeos tempore sue passionis scz.

Stricta afflictio.

Discreta conditio.

Secreta defensio

Et de vltimo loquit̄ thema. qz aliqui credentes in eū occulte defendebant: et nemo supple credentiū palā loquebat̄ de illo. i. pro illo: et alij loquerent̄ palā: nō tñ p illo: scz bh̄ contra illū. Primū qd tangit in euāgelio de xpo est stricta afflictio: habebat em̄ strictā afflictionē ex parte oim scz amicorū et aliorū: et de hoc fit mentio in principio euāgelij cū dicit. Ambulabat iesus in galileā: nō em̄ volebat i iudeā ambulare: qz querebāt eū iudei interficere: Erat aut̄ in primo dies festus iudeorū scenophagia. Dixerūt aut̄ ad eū fratres eius. Trāsi hinc et c. Pro quorū intellectu sciendū est qz terra pmissionis vltra iudā re diuidebatur in duas puincias: scz in iudeam et galileam: et in iudea est ciuitas hierusalē tanq̄ metropolitana: et ibi stabant doctores magistri et studium generale: et ibi morabant̄ inimici xpi. Sed parentes eius et amici stabant in galilea: qz xps ibi fuerat nutrit⁹ in ciuitate capharnaū: et ibi habebat amicos suos et cōsanguineos: et ibi nō habebat inimicos tot sicut in iudea. iō ambulabat in galileā: et ibi fuit tribulatus et afflictus a fratrib⁹ i. cōsanguineis suis: et istos sc̄ta scriptura appellat fratres ei⁹. Et iste est modus sacre scripture in veteri et in nouo testamento. vñ Gen. xii. dicit abraā loth. Ne queso sit iurgiū inter me et te: fratres em̄ sumus: et tñ erant tñ cōsanguinei. Et simile habetur ex varijs partibus scripture: qz cōsanguinei dicuntur fratres. Unde dicitur. Optabam enim ego ipse anathema esse a xpo pro fratribus meis qui sunt cognati mei fm carnem. Ad Rom. ix. Et ab illis cōsanguineis habuit christ⁹ strictam afflictionē. Nam in iudea querebant euz occidere ex vna parte: et ex alia parte

impugn
sid cord

Feria. iij. post Iudica.

fratres eius impellebant ut iret in iudeam non tamen quod haberet intentionem mali. Et assignabant ei sanguineis parentibus quare deberet ire quattuor rationes. Et prima ratio fuit deuotionis: quia erat festus dies primus scenophegia: et dicitur a scenos quod est tabernaculum et phagin quod est comedere grece: quia faciebant tabernacula et comedebant in tabernaculis. ut habetur Leviticus. xxiij. et erat preceptum dei. Exo. xxiij. quod omnes irent in hierusalem. id est cum omnes iudei deberent ire: volebant concludere quod ipse etiam deberet illuc ire. Sed ista non tangebant christus: quia ipse erat imperator qui dedit legem moysi in similitudine ignis. Exo. xix. et idem solutus erat a legibus: maxime quia post ipse dedit legem in similitudine hominis. et idem non erat ipse ligatus. Secunda etiam quia ipse erat exceptus: quia habebat ibi inimicos capitales: et idem in quantum homo erat excusandus. et idem ista prima ratio non cogebat. Secunda ratio erat dilectionis et charitatis. scilicet propter discipulos qui ipsum dimiserant ratione simonis quem fecerat de sacro altari quando dixit. Caro mea vere est cibus. Jo. vi. Ibidem. Nisi manducauerit carnem filii hominis: et biberit eius sanguinem: non habebitis vitam in vobis. Et quod sermone fuit inter eos tamen scandalum quod dixerunt illi de societate. Durus est huius sermo. quos potest eum audire: et ideo abierunt retrorsum et cum eo non ambulabant quia reputabant stultum quod de eius carne deberent comedere de his ergo dicebant sibi parentes et consanguinei. Transi hinc et vade in iudeam: ut et discipuli tui qui recesserunt a te videant opera tua que facis. Jo. viij. et reuertentur ad te: quia scandalizati recesserunt a te. Hoc non fuit dictum de apostolis: quia illi non recesserunt ab eo: sed ab alijs. Sed nihil valet ista secunda ratio quia discipuli de quibus loquebatur iam multa mirabilia viderant ab eo. Tertia ratio est ambitionis: et tangit ibi cum dicitur. Transi hinc. nam nemo quippe in occulto aliquid scilicet notabile facit. vade ergo in iudeam quia ibi erunt gentes totius mundi: et faciet tibi et nobis magnum honorem. Ecce in quo habebant cor: ut haberent honorem et commodum. Nam ipsi idem volebant cum ipso ire: sed ista ratio non valet: quia secum ducit vanam gloriam et auariciam: credentes quod aliqui forte venirent ad rogandum eos ut facerent quod iesus sanaret aliquos ipsorum: et quod ex hoc haberent pecunias: Quarta ratio erat afflictionis: cogi-

tates quod ex miraculis caperet christus in regem et tunc ipsi essent magni cum eo et ista ratio tangit ibi: cum dicitur. Si hec facis: manifesta te ipsum mundo. Si hec facis. scilicet diuinitus non ope diabolico manifesta te mundo. Mundum appellat hierusalem duabus rationibus. Prima quia ibi concurrebant quasi omnes gentes mundi. Secunda quia erant mundani: et qui hec dicebant ad christum volebant honores et vanitates. et forte volebant etiam ab eo recedere: quia isti etiam non credebant in eo: immo etiam murmurabant contra illum quod dicitur. Et quomodo est hoc: quia nunquam studuit et predicat. Ex hoc apparet stricta afflictio iesu christi. Nam inter duas molas stabat sicut oliua usque dum exit oleum: ita similiter contigit de christo. Nam ipse stetit et fuit pressus donec exiit oleum effundendo sanguinem. Ex tunc fuit completa vna propheta de dauid in psalmo. xxxvij. Amici mei et proximi mei aduersum me appropinquauerunt et steterunt. Et qui iuxta me erant per genus et tribum de lege steterunt: et vim faciebant qui querebant animam meam sicut fit oliue. Hic sunt due moralitates. et prima tangit ecclesiasticos qui sunt inter duas molas. scilicet amicorum et inimicorum scilicet diabolorum: quia laici sunt inimici diabolorum tamen plerumque clerici et ecclesiastici: quia demones plus tetant clericos de peccatis quam laicos et sic ab vna parte habent demones et ex alia parte habent amicos sanguineos quia postquam quis est clericus: amici non habent conscientiam accipiendi bona eorum et isto modo est inter duas molas. Et vide circa istam materiam quam si tu non es pauper tu non potes aliquid accipere a filio clerico: nec ipse potest tibi dare. Jo. Aug. dicit. Sic dicitur clericus de bonis ecclesiasticis dare pauperibus et amicis: ut si indigeant ad necessitatem: sed non ut diuites fiant: quia si clericus vult sibi retinere illa bona quibus non indiget et non dat indigentibus: sacrilegium committit et furtum facit. idem sanctus Bernardus dicit. Quicquid clericus de bonis ecclesiasticis propter necessarium vitium et vestitum sibi retinet: et pauperibus indigentibus non tribuit: furtum facit et sacrilegium. Et multo plus peccat dando amicis diuitibus: sed bene daretur pauperibus: et ideo si aliquis aliquid accepit nisi in via elemosyne: restituat. Esset enim necessarium quod clericus habens centum florenos in red-

Sermo vnicus. Jo. cxxvij.

ditibus distaret centū leucis a parentibus suis. Ecce quō stringunt: possunt ei clerici dicere illudmet v̄bū. Amici mei i. paupes ⁊ p̄xiimi mei. i. diaboli ⁊c. De supradictis vide. xvj. q. i. c. fi. ⁊. xij. q. ij. **Gl̄ia.** Alia moralitas ē hūilitat̄ p̄ laic̄ ⁊ vt intelligāt dicā pabolā. Si aliq̄s notabilis miles ⁊ potēs est in aliq̄ ciuitate ⁊ aliq̄ agricole ⁊ paupes exurgerēt i eū ⁊ potēs iste miles poss̄ eos occidere solo v̄bo: ⁊ diceret ne i h̄i mouant̄ cū ista malicia cedāt: ⁊ ibo ad aliā ciuitatē: qd̄ dicerem⁹ de isto. Vere t̄m̄ esset hūilis q̄ repntaret̄ sibi in stultitiā. Sic fuit humilitas iesu xp̄i: cur⁹ posse est tale q̄ posset ilico in momēto totū mundū destruere ⁊ aliū facere: ⁊ lz̄ maiores ciuitat̄ hierl̄ ⁊ exurgerēt p̄tra eū: t̄m̄ agricole sunt ei⁹ respectu: lz̄ illos posset occidere: cedebat t̄m̄ ⁊ recedebat a hierl̄m̄ habet̄ em̄ exēplū morale: vt cedat̄ inimico ⁊ nō sumatis vindictā. iuxta illud. Si fieri pōt qd̄ ex vobis est cū oibus hoibus pacē habētes: nō vosmetip̄os defendentes charifim̄i: sed date locū ire. Scriptū est enim. Mihi vindictā ⁊ ego retribuā dicit d̄ns Ad Rom̄. xij. Nō defendētes. i. vindicātes: nec est tibi dedecus cedere inimicis tuis apud deū: qz̄ honor est homini q̄ se parat se a cōtentionib⁹. oēs aut̄ stulti miscent̄ cōtumelijs. prouer. xx. Sed apud stultos diceret̄: illud esset dedec⁹ lz̄ in iudicio dei ab oib⁹ laudabit̄. Date ergo locū ire: qz̄ scriptū est. Mihi vindictā ⁊c. qz̄ regula est dei. Nulli ergo vindicta cōpetit: sed iustitia. Et ad hoc vide miraculū qd̄ habet̄. ij. dialogo. Erant duo viri potētes i eadē patria: ⁊ vn⁹ erat nobilis ⁊ multū famosus: alter t̄m̄ nō erat ita famosus: ⁊ ille agebat inuidia p̄tra aliuz̄ adeo q̄ p̄pter inuidiā diffamabat aliuz̄ ⁊ intantū creuit inuidia q̄ alteri munus venenosum p̄sentauit. Et dixit ali⁹ magnus. Ego cedā huic ⁊ dimisit vicinuz̄ ⁊ mutauit locū. Iste inuid⁹ dicebat exultans: ⁊ ego faciā illū etiā recedere ab illo loco: ⁊ subito dū hoc cogitaret cecidit dom⁹ ei⁹ supra eū. Ecce hic vindicta dei **Jo** dicit xp̄s: dimitte mihi v̄dictā ⁊ ego retribuā qz̄ retribuit in corpe ⁊ ala. Nā glorios⁹ est exēplo d̄ni iniriā ⁊ inimicū cedēdo vincere q̄ resistendo supare:

vt inq̄t. Greg. ⁊ hoc est cōsiliū d̄ni. Cū p̄sequēt̄ vos in vna ciuitate fugite in aliā Mat. x. Ecce hic primā partē. Sc̄o tāḡ in euangelio discreta p̄ditio: qz̄ lz̄ tā tā potentiā haberet: voluit t̄m̄ vti prudētia: iō rōnabiliter voluit parentib⁹ respōdere q̄ nō deberet ire in iudeam. Dixit ergo eis iesus. Tēpus meū nōdū aduenit: t̄ps aut̄ v̄m̄ semp̄ ē paratū. Nō pōt mūd⁹ odysse vos me aut̄ odit: qz̄ ego te stimoniū ph̄beo de illo: qz̄ opa ei⁹ mala sunt. Vos ascēdite ad diē festū hunc: ego em̄ nō ascēdā ad diē festū istū: quia t̄ps meū nōdū impletū est. Hec cū dixisset ip̄e mās̄it i galilea. Et hic xp̄s asserit q̄ tuoz̄ cōditiones prudētie q̄ requirunt̄ in ope v̄tioso ⁊ meritorio. s. q̄n̄: vbi. quō: et quare. qz̄ q̄tūcūq̄ bonū fiat nisi discrete fiat. nō est meritoriū. vt dicit. s. Anselm⁹ Virt⁹ est q̄cqd̄ boni cū discretiōe. feceris Virtus aut̄ indiscreta p̄ vitio reputatur P̄ria ergo ratio prudētie est tēp⁹ respicere. s. q̄n̄. i. q̄ fiat debito tpe: qz̄ dicere missam virginis marie bobū est: lz̄ si diceretur in diē veneris sancta vel post prandium peccatum esset: quia non est tem⁹ dus cōdecens. Et ideo dicit̄. T̄ps ⁊ respōsiōnē cor sapiēt̄ intelligit. Omni negocio t̄ps est ⁊ oportunitas. Eccl̄s. viij. Hanc circūstātiā seruauit xp̄s di. Tempus meū. s. patiendi a deo ordinatū nōdū aduenit. De quo nota figuraz̄. Exo. xij. Q̄n̄ d̄ns voluit liberare populu⁹ de dura seruitute egypti p̄cepit eis q̄ decima die p̄mi mēsis. s. martij. reciperent agnū ⁊ seruarēt ip̄m vsq̄ ad diē. xiiij. mēsis. ⁊. xv. die erat pascha. Dixit tex. decima die p̄mi mēsis tollat vnusq̄q̄ agnū p̄ familias ⁊ domos suas. Erit aut̄ agn⁹ absq̄ macula masculus anniculus. Juxta quem ritum tolletis ⁊ hedum ⁊ seruabitis eū vsq̄. xiiij. diē mēsis hui⁹ Immo labitq̄ eum vniuersa multitudo filiorū israel ad vesperā ⁊c. Nota ibidē textuz̄ Et fuit figura illi⁹ agni inocētis xp̄i. de quo Joā. i. d̄r. Ecce agnus dei: q̄ debuit tolli decima die mēsis p̄mi sicut factū fuit in diē ramoz̄: q̄n̄ receptus fuit cum magno honore ⁊ fuit seruatus vsq̄ i diē iouis ad vesperā. Jaz̄ veritas debebat correspōdere figurez̄ xp̄s sciebat esse obseruandū in omni opere virtuoso t̄ps de-

Feria secunda post Iudica.

bitū: et illud tēpus nōdū venerat: iō dicebat: tēpus meū nondū venit: qz vsqz ad nonū diē nō debebat ire ad hierīm. tps aut vrm semp est patū. S3 cōtra hoc arguit. Certū est qz xps nō solū ordinauit passioni sue tēpus diē et horā: sed etiam omni hoi: quare s̄ dicit. Tēp vrm semp est paratū cū etiā hō certū habeat tēpus moriēdi. iuxta illud Job. xiiij. Breues dies hoīs sunt: numer⁹ mensium ei⁹ apud te est. Dicēdū ad hoc qz xps volebat dicere qz tps suū qd elegerat p redēptiōe gñis humani nondū aduenit. Tēpus vero vesirū vane glorie et honoris: semp a vobis desideratū: est semp patū nō loq̄tur de tpe mortis eoz. Vel exponē sic. Temp⁹ vestrū semp est patū .i. debet esse paratū: qz nescitis tps: neqz diē: neqz horā: nec modū moriēdi vestrū: iō semp debetis esse parati. iuxta illd. Seneca. Mors vbiqz te expectat: tu si fueris sapiēs vbiqz eā expecta. Scda circūstantia est locus qz loc⁹ debet inspici: qz bonū est dicere missā: s3 nō ī stabulo: nec in coquina. Item bonū est matrimoniū: s3 nō vti in ecclesia. Et iō dicit Baruth. iij. Discite vbi sit prudentia: vbi sit virtus etc. qd inuenit locū ei⁹. Hāc circūstantiā xps seruauit dicens. Non potest mund⁹ odisse vos ecce loc⁹. me aut odit qz testimoniū phibeo de illo: qz opa ei⁹ mala sunt. Mūdus vt dixi ciuitas hierīm est q̄ odio habuit xpm et aplos: qz spūales erant non aut cōsanguineos xpi: qz carnales erāt Unde Joan. xv. Si mund⁹ vos odit: scitote qm̄ me priorem vobis odio habuit. Iō locus non congruebat vt tūc ascēderet hierīm. nec oportebat timere illos q̄ habitabāt capharnaū: qz nō habebant eū odio. Tertia circūstantia est mod⁹: qz s3 sit tps et locus: tñ requiritur modus: vt si q̄s hic sedēs nūc vult dicere missā vel in camisia vel nudus vel dando elemosynas ex ira vel etiā si vis hoc tpe cōfiteri: et tñ ire ad solatium non est mod⁹ debit⁹: qz debet esse genuflexio et cōfessor debet sedere sic tanq̄s iudex. Itē si q̄s veniret et diceret cōfessori. Volo dicere corā testib⁹ peccata mea nō esset mod⁹ qz nō esset sacramentalis cōfessio: immo dicere cōtrariū ē hereticū. Licet qdā dicunt qz ppter humilitatē q̄s potest publi-

care: verū est post cōfessionē. Itē facere elemosynā et orationē ad modū phariseoz. vt p3 Matt. vi. Nō est bon⁹ mod⁹ Iō sc̄tus Paulus. Videte itaqz fratres quō caute ambulens: nō quasi insipientes: sed quasi sapientes: redimētes tēpus quoniam dies mali sunt. Eph. v. ideo xps dixit. Vos ascendite ad diem festū. s. pōpose. Nā illud festū dicit tabernaculoz: vt iaz dixi: et ppl̄s erat tot⁹ vanus in p̄mo die et durabat octo dieb⁹ et sic nō erat mod⁹. et iō dixit vos ascēdite et noluit cū illis ire. q. d. illud Esa. i. ca. Sabbata v̄ra odiuit aīa mea. S3 quarta die qñ iam tēperate comedebant et bibebant parce ipse ascendit. Jam die festo mediante ascēdit iesus in tēplū. Jo. viij. Quarta circūstantia est intētio. quare: qz d3 inspicit intētio: ratio et finis. Hec tria p̄dicta sufficiūt. Iō dauid semp interrogabat seipm̄ quare cū erat in tribulatione in p̄o. xli. et xliij. Quare tristis es aīa mea et quare cōturbas me. Ergo respice intentionē: qm̄ intentio dat principalitē et formalitatem operi virtuoso et meritorio. Hanc circūstantiā xps seruauit: qz intentio xpi erat qz p passionē voluit venire ad gloriam resurrectionis: sed vt dicit Luc. vi. Oportuit pati xp̄z ita intrare in gloriaz suā: qz illud tēpus nōdum fuerat impletuz: ideo dicebat. Tēpus meū nōdum venit: et ideo māsit ī galilea vsqz ad diē martis. Moraliter sup eo qz dicit. Mansit in galilea. Nota galilea interpretat̄ hebraice rota volubilis: cuius qñ vna pars deprimūt alia exaltatur rotando: sic xps opationi humane statim adiungebat opationē diuināz vt videref sua diuinitas et etiā humanitas Hoc p3 in oibus opationib⁹ discurrendo a sua natiuitate vsqz ad resurrectionē. P̄mo ī natiuitate fleuit vt ceteri ifantes: sed mox diuinitas fuit eleuata ī claritate noctis: que p̄cessit de xpi corpe nouiter nato. Scdo esuriuit vt ceteri: s3 diuinitas statim dedit lac matri. Tertio iāq̄ tū homo fuit in p̄sepio posit⁹: sed vt de⁹ a boue et asino adorat⁹. Quarto fuit hūiliat⁹ in circūcisione q̄ dabat̄ pctōrib⁹: s3 exaltat⁹ in regū adorationē. Quinto fuit p̄ntat⁹ in tēplo vt pctōr: sed ibi fuit exaltatus testimonio symeōis et āne. Sexto

fuit humiliat⁹ fugiendo in egyptū sed
fuit exaltat⁹ in medio doctorū in tēplo.
Iterū fuit exaltat⁹ in baptismo in mani
festatione trinitatis. Septimo in deser
to in ieiunio et tentatiōe diabolica: sed
fuit exaltat⁹: qz accesserūt āgeli et mini
strabāt e i. Octauo i p̄dicatiōe fuit hūi
liat⁹: ad instar regis si laboraret p̄ et c. s3
fuit exaltat⁹ in miraculoꝝ opatiōe. No
no fuit hūiliat⁹ in passiōe: qz ad instar
latronis fuit passus et c. Sed fuit exalta
tus: qz sol se obscurauit terra tremuit et c.
Decimo in morte: qz ad inferos descen
dit: sed fuit exaltat⁹ in resurrectiōe glo
riosa. Undecimo hūiliat⁹ se post resur
rectionē: qz voluit esse cū aplis. s3 fuit ex
altat⁹ in ascensione sup oēs celos. Ecce
quō iesus mansit in galilea. i. in rota vo
lubili. Morat⁹ si volum⁹ in paradiso ex
altari: humiliemus nos in hoc mundo
Vita nostra habet duas partes. Prima
est hīc vita tp̄alis. Sc̄da est in alio mū
do vita eternalis. In prima debem⁹ hu
miliari si in sc̄da volum⁹ exaltari. Humi
liem⁹ ergo nos in v̄bis: factis et dictis et
vestib⁹. Et si sic hūiliamur tunc velut ro
ta ascēdem⁹ in alio mūdo. et iō d̄r. Om̄s
in uicem humilitatē insinuate. Qz deus
sup̄bis resistit: humilib⁹ aut dat gratiā.
Humiliamini sub potenti manu dei: vt
vos exaltet in die visitationis sue. j. pe.
v. Et b̄ndict⁹ est ille q̄ in primo incipiet.
Et si nolimus humiliari: ip̄e manu sua
humiliabit nos in inferno: et si tu te hu
milias ip̄e conuersa manu te leuat. Ec
ce hic xp̄i discretā cōditionē. Tertio oñ
dit in euāgelio de xp̄o secreta defensio:
qz nullus audebat ip̄m reprehēdere pu
blice: sed secreta. Quidā dicebāt qz bo
nus est s3 palā nemo loquebāt de illo. i.
p̄ illo. Unde seq̄tur i euāg. Ut aut ascē
derunt fratres ei⁹ tunc ip̄e ascēdit ad
diē festuz nō manifeste: s3 q̄si in occulto.
Iudei ergo q̄rebant eū in die festo et di
cebant. Ubi est ille. Et murmur multus
erat in turba de eo. Quidā em̄ dicebāt
qz bonus est. alij dicebant nō. sed sedu
cit turbas. Nemo tñ palam loquebatur
de illo. i. p̄ illo: sed bene cōtra eū. modo
seq̄tur q̄stio moralis. vcz. An hi qui xp̄o
credebant in hoc q̄ timore nō audebāt
dicere q̄ ille esset messias peccarent. Et

respondeo p̄ quoddam dictū Chrysof.
q̄ dicit q̄ circa veritatem fidei peccat q̄s
tripliciter. Primo veritatem in menda
ciuz trāsmutādo. sc̄do illā occultādo. ter
tio illā nō defendendo: et intelligit deve
ritate fidei. Exemplū primi. Si quidā
xp̄ian⁹ esset inter infideles: et sub pena
mortis efficeret sarracen⁹ q̄uis nō cor
de: dānat⁹ esset: qz v̄ritatē fidei quā h3 in
corde mutat in mendaciū qz aliter dicit
q̄ in mēte habeat: et hoc modo circa ve
ritatē peccauerūt antiq̄ phi q̄ sciuerunt
vnum principiū primū. et tñ adorauerūt
idola de q̄bus dicit Hiero. q̄ sunt dona
ti. vñ de illis dicit apls. q̄ cōmutauerūt
veritatē dei in mādaciū: et seruiērūt crea
ture poti⁹ q̄ creatori qui est b̄ndictus in
secula seculoz. Ad Ro. j. Sc̄do peccat
circa veritatē fidei tacendo: qz cōfessio fi
dei p̄ loco et tempore est de necessitate
salutis: vt dicit sc̄tus. Tho. ij. ij. q. ij. ar.
ij. et ponit ibi duos casus in q̄bus cōfes
sio fidei ē de necessitate salutis. p̄mus
est qñ per dimissionē hui⁹ confessionis
subtraheret deo honor debi⁹. Sc̄ds ca
sus est vtilitas proximi. puta si aliq̄s in
terrogatus de fide taceret. et ex hoc cre
deret q̄ fidē nō haberet: vel q̄ fides nō
esset vera. vel alij p̄pter ei⁹ taciturnita
tē auerterentur a fide in huiusmodi casu
bus confessio fidei est de necessitate sa
lutis. hec. i. Tho. ibidez. Tertio peccat
circa veritatē nō defendēdo. nā si q̄s nō
defenderet suū regē. iā esset ei infidelis
sic etiā ois q̄ videt periclitari fidē et non
defendit: dānat⁹ et infidelis est dño suo.
Et modo est r̄sum q̄stioni: qz peccabant
hoc modo qz nō defendebāt veritatem.
Et ideo dicitur veritatem meditabitur
guttur meū et labia mea detestabuntur
impium. Prouer. viij. Et ideo bt̄us hie
ron. in p̄logo biblicae. iij. Sācta quip
pe rusticitas solum sibi prodest: et quan
tum edificat ex vite merito ecclia christi
tñ nocet si destruentib⁹ non resistat et c.
Non enim sufficit dicere. O tempore an
tichristi stabo in camera mea: sed tanto
amplius peccat quanto nō resistit. Pla
ceat christo q̄ si velit cor nostrum firma
re in fide et eius operibus: vt simus veri
pugiles fidei. vt ad gloriam perueniam⁹
mus. Deo gratias.

Feria. iiii. post Iudica.

Feria. iiii. post Iudica. Ser. vnicus.

Credatis q

pater in me est et ego in patre. Jo. x. et euang. hodie. unde hoc sanctum euangelium continet tres fortes pugnas factas a iesu xpo et a iudeis.

Prima est per deceptionem fraudulentam.

Secunda est per inuasionem violentam.

Tertia est per obiectionem pestilentem.

De quibus xps se defendit mirabiliter. Primo se defendit per sagacitatem intellectualem. Secundo per stabilitatem spiritualem. Tertio per benignitatem universalem et tenuit caput: quia dicit thema. Credatis quia pater in me est etc. Veniamus ergo ad primam que est de exceptione fraudulentata: primo de euasione xpi: et sic consequenter de alijs partibus. De primo bello quod fuit fraudulentum dicit euang. facta sunt encenia in hierosolymis et hyems erat et ambulabat iesu in porticu salomonis Circumdederunt ergo eum iudei et dicebant ei quousque aiam nostram tollis: si tu es xps dic nobis palam. Ecce forte inuasionem. Et ut melius intelligatur est sciendum quod tunc que xps predicabat iudeis iam romani illi dominabantur: et ordinauerunt romani quod nullus auderet sibi assumere nomen regis: sub pena mortis sine licentia impatoris: et seruabant et tenebant in quolibet regione armigeros qui hoc tuerentur. Ex alia parte uidebant iudei quod vulgus eorum credebat xps esse se messiam: quia omnes prophetie erant implere et maiores erant turbati propter vulgum quod illi sequebatur: et ideo deliberauerunt facto concilio quod illum occiderent et die festo uenerunt ad eum. Et dicit enceniorum ab eo quod est in re ce nos quod est nouum quasi inuasio et fiebat vigesima quinta die mensis que mensis iudei appellabant casleu: que est in fine nouembris: et in principio decembris Et hoc habetur in libro primo Machabeorum. c. iiii. in fine. uide ibidem quod Judas machabeus illud festum instituit: et ad illud festum xps uenit et transibat in porticu templi salomonis quod iam fuerat destructum: sed postea fuerat renouatum et nihilo minus noxiabatur salomonis: et tunc iudei circumdederunt eum scilicet maiores ut deciperent eum. modo potestis cogitare quomodo spectabat populus quam disputationem fa-

cerent adiuicem. Et dixerunt iudei maiores xpo. Quousque aiam nostram tollis. i. intellectum. q. d. Tempus messie completum est. tu dicis te aliquid esse filium dei. Dic ergo nobis palam et clare si tu es messias quia aliquid credunt te esse messiam: aliquid non quandoque etiam facis opera diuina quandoque humana. Unde xpo parabatur laqueum: ut si ipse se diceret regem quia milites pylati ipsum cepissent et occidissent. Si non diceret non fuit messias populus a modo non crederet in eum. Ecce haec deceptionem fraudulentam. De isto concilio prophetauit dauid in psalmo. Deus meus respice: et hebraice incipit. Hely hely cum dicit. Circumdederunt me canes multum consilium malignantium obsedit me. ps. xxi. Appellat canes ipsos iudeos propter inuidiam: quia eum mordebant in facie sua ex inuidia quia canes habent illam proprietatem quod sunt rabidi et inuidi: et propter hanc proprietatem uocabat eos canes. Sumitur tamen quibus hoc nomen canis per predicatore: ut dixit super euangelio. Canes ueniebant et lingebant ulcera eius. Luce. xvi. quia sicut canes custodiunt oues in deserto: ita predicatorum homines custodiunt in hoc mundo. Et haec est bona conditio canis: sed illa conditio iudeis non conueniebat: sed prima mala est. ergo uocabat eos canes propter eorum inuidiam: quia ex fraudulentata deceptione sibi loquebantur. Ecce ergo deceptionem fraudulentam. Nunc uideamus defensionem xpi per sagacitatem intellectualem: quia prudenter eis respondit: ita ut ueritate sciret: et tamen a nullo increpari nec deprehendi posset dicens. Loquor uobis et non creditis. Opera que ego facio testimonium perhibent de me: sed vos non creditis quia non estis ex ouibus meis etc. Quasi diceret ex quo non uultis uerbis credere: operibus credite: quia opera que xps fecit dabant sibi testimonium de duobus. Primo dabant sibi testimonium quod erat uerus deus. Secundo quod erat uerus messias in lege promissus. Primus patet in modo faciendi miracula: quia non faciebat miracula orando sicut alij sancti fecerunt: sed imperando fecit omnia miracula. Helyas enim suscitauit mortuum sed orando. Similiter moyses curauit fetorem suam mariam a lepra: sed orando. Sed christus imperando fecit mi-

facula: qz ipse dixit: et facta sunt. et dixit dauid. Ergo dixit. Opa q̄ ego facio testimoniū phibēt de me. s. q̄ suz de⁹. Scdo etiā dabāt sibi testimoniū q̄ eēt messias iuxta signa data p̄ esaiā de messia. Esa. xxxv. Ecce de⁹ n̄r ipse veniet et saluabit nos. Tūc aperient oculi cecoz: et aures surdoz patebūt: et lingua mutoz erit aperta. Ista sunt clara signa ad cognoscendū messia. 3o. dixit. Opa q̄ ego facio testimoniū phibent de me et c. q̄li diceret. Vos videtis q̄ ceci vident: surdi audiūt sz vos nō creditis: nec vobis nec opib⁹: qz nō estis de ouib⁹ meis: qz ille me sequūt. Et hic fuit impletū v̄bū salomonis. Nō est sapiētia: nō est prudētia: nō est p̄siliū contra dñm. Prouer. xxi. Modo moralr sup eo qd̄ v̄r: qz non estis ex ouib⁹ meis. Nota ergo q̄ ex ista ratione apparet q̄ si quis non crederet nō esset ouis xp̄i: qz q̄ vult catholic⁹ esse: debet esse ouis. Ergo ad hoc q̄ aliq̄s sit ouis xp̄i: oportet q̄ simplr credat fidē xp̄ianā q̄. s. credat q̄ sit vnus deus in essentia et trinus in personis. Sicut est vnus sol: tamē in sole tria est considerare: quia sol generat de se radium et a solo radio procedit calor. Sic pater generat filium: et spiritus sanct⁹ procedit a patre et filio p̄ spiratio nē: et tñ est vn⁹ de⁹. Qz ergo hec sunt super intellectu creatū dz quis simplr vt ouis esse: non vt capra q̄ vult saltare: nō ire vt pastor ducit: alias caderes in errorē. Vñ paulus contra quosdā phos q̄ titubabant scribens illis dixit. Timeo autem ne sicut serpens seduxit euā astutia sua: ita corrumpatur sensus vestri et excidant a simplicitate q̄ est in xp̄o iesu. ij. ad Cor. xi. Nota quō serpens seduxit euam. s. faciēdo questiones. Nā eua stāte in paradiso dixit ei serpens. Cur p̄cepit vobis de⁹ vt nō comederetis ex omni ligno paradisi et c. Gen. ij. Et ista fuit p̄ma q̄stio diaboli. Et si eua rñdisset quia deo placuit: et illum. s. diabolum viuiperasset: nō habuissem⁹ qd̄ habem⁹: nec essemus in tanta miseria: nec tribulatiōe vt modo sum⁹. Sz ip̄a rñdit. Ne moriamur et c. Ponēdo se in disputatione cum diabolo: et sic fuit decepta. Sic etiam iudei decipiebant: qz dicebant. Messias debet venire et regnare: cum ergo iste sit

pauper: ergo non est messias et c. Ideo iudeis dz. Multos em̄ supplantauit spiritus illoz et in vanitate detinuit sensus illoz. Eccli. ij. Nō em̄ intellectu tuo p̄quiras vbi non sufficit. Nā stult⁹ esses si digito sidus velles tangere. Est ergo credendum non disputandū et istud est meritorū: scz dare honorē deo et credere. Vñ daretis mihi honorē si vobis dicerem difficilia et crederetis mihi p̄pter simplicem meā loquelā. Credatis q̄ illud stultū est et piculū aie et corporis circa ea q̄ fidei sunt difficultate. Nam iam articuli fidei fuerunt examinati p̄ apostolos: martyres: doctores et c. Sine ergo examinatione deponere in tuo marsupio tue conscientie: et credas simplr. Et ideo dz. Vñ q̄ non viderūt et crediderūt. Jo. xx. Et per Trinum qui nō credit maledictus est: vt fuerunt illi iudei: qz dixit eis xp̄s. Nō creditis: qz non estis ex ouibus meis. Et ecce p̄mum bellum. Scdz bellū fuit p̄ inuasiōē violētā: qz ad manus. Et videte primo inuasiōē quā fecerunt ex hoc: qz xp̄s dixit eis. Ego et p̄ vnus sum⁹. Sustulerūt ergo lapides iudei vt lapidarēt eū. Post q̄ xp̄s habuit victoriā de p̄mo bello seu p̄lio: incepit iudeis loqui de sua diuinitate di. Ego et pater vnū sum⁹: et qd̄ dedit mihi p̄t maius oib⁹ est. Et hoc pōt intelligi duplr. Uno modo fm gnationē eternam. Alio modo fm passionem tpalem xp̄i. Scdm gnationē eternam p̄t dedit filio diuinitatē: que est vna et eadem in patre et filio et spiritu sancto. Vñ Athanasius p̄ris et filij et spiritus sancti vna est diuinitas. Nō sic est in patre humano qui generat filium suum extra se et dat sibi aliam in numero humanitatem. Sed de⁹ p̄t generat filium suū intra se eternaliter: quia infinitus est et dat sibi non aliam diuinitatem sed eandem quam ipse habet. Et de hac dicit christus. Quod dedit mihi pater: maius omnibus est vniuersalr sz passionem temporalem in quantum homo: cui merito passionis pater dedit dominū vniuersale: scz supra infra et sup omnes creaturas. Unde ad phil. ij. Vñ militauit semetipsum fact⁹ obediens vsq̄ ad mortem: mortem autē crucis. propter qd̄ et de⁹ exaltauit illum: et donauit

Festa. iiii. post Iudica.

illi nomē qđ est sup omē nomē: vt in no- mine iesu omē genu flectatur celestiu ter- restriu et infernoz ⁊ oīs lingua p̄fiteat: quia dominus iesus christus: in gl̄ia est dei patris ⁊c. Et Daniel. viij. Dedit ei potestatem ⁊ honorem ⁊ regnum: et oēs populi tribus et lingue seruient ei. Po- testas ei⁹ pt̄as eterna q̄ nō auferet ⁊ re- gnū ei⁹ qđ nō corrūpet. Propter hoc di- xit x̄ps. Qđ dedit mihi p̄r sc̄z dñiū vni- uersale mai⁹ est oibus dñijs: ⁊ nemo po- test rapere de manu p̄ris mei. ergo q̄tū cūq; feceritis vos iudei nō poterit a me auferre diuinitatē neq; vniuersale domi- niū: qz ego ⁊ p̄r vnū sum⁹. Nō dicit in masculino genere: qz vn⁹ significat p̄so- nalē vnitatē q̄ in deo nō est. Alia est em̄ p̄sona p̄ris: alia filij: alia sp̄s sancti. S; dicit vnū in neutro ḡne: qđ significat vni- tatē essentie. Tunc iudei intelligētes qđ x̄ps dicebat se esse deū sustulerūt lapi- des vt iacerent in eū ⁊c. Ecce hic inua- sio violenta ⁊c. S; x̄ps defendit se p̄ sta- bilitatē virtualē: non fugiendo: nec ab- scondēdo: s; stans p̄stanter dixit. Vos vultis me lapidare: respondeatis mihi prius ad vnā questionē. Multa opa oñ- di vobis ex pte meo: qz sanauī vobis fi- liā vestrā: curauī vobis m̄rem a lepra: ⁊ enumerauit opa bona q̄ eis fecerat ⁊ cō- clusit. Propt̄ qđ eoz op⁹ me lapidatis. Videamus ⁊ ita dulciter eis r̄ndit qđ eo- rum maliciā deuicit. q. d. est ista retribu- tio vt me lapidatis pro tot bonis q̄ feci vobis. Vñ p̄s. Retribuebāt mihi mala p̄ bonis. tūc iudei deposuerūt lapides et x̄ps euasit d̄ peric̄lo. Nota moralr quōd propt̄ bona opa iudei dabant solutio- nē lapidū. Et ego reperio quattuor mo- dos retribuendi inter hoīes. Et p̄mus modus est quādo p̄ bono bonū. Sc̄s est qñ p̄ malo malū. Tertius est qñ pro malo bonum. Quart⁹ est p̄ bono malū. Prim⁹ mod⁹ est qñ reddit bonū p̄ bono et sic est vna p̄ditio naturalis et non est meritorium: qz ex naturalib⁹ null⁹ mere- rur nec demerēt: qz natura inclinat: ⁊ iō non est virtuale nec est meritorium. Et iō contra illos q̄ tm̄ reddūt bonū p̄ bono: et nihil ampli⁹ addunt: dicit x̄ps. Si em̄ diligitis eos q̄ vos diligūt: quam mer- cedem habebitis: nōne ⁊ publicani hoc

faciunt ⁊c. Mat. v. Quia etiam debes di- ligere inimicum tuū ⁊ salutare. al̄s non haberes mercedē apud deū: qz etiam in- fideles salutant se inuicem: ⁊ etiā bruta reddunt bonum p̄ bono: ⁊ sic hoc nō est virtuale sed naturale. Nota historiā de leone a sancto hiesonymo curato quātr seruebat monasterio p̄tra illos q̄ red- dunt tm̄ bonū p̄ bono. Sc̄s modus est qñ reddit malū p̄ malo: qz si dedit mi- hi alapā: et ego sibi cicatricem. dixit me meretricē: et ego dixi eū lenonē ⁊ ista est inclinatio bestialis. Nam ista est p̄ditio canis. Nā si quis trahat caudā sibi mor- debit. Ita est i equis ⁊ multis alijs aia- libus. Idē de passerib⁹ ⁊ formicis: q̄ sta- tim vindicant se si possunt. S; qz deus fecit vos hoīes rōnales: iō vos nō debe- tis vindicare vos sicut bestie. Et iō san- ctus paulus dicit. Estote patientes ad oēs. Videte ne quis malū p̄ malo alicui reddat: sed semp qđ bonū est sectamini. s. ad Thessal. v. Christ⁹ em̄ lz esset cru- cifixus: orabat tm̄ pro crucifigentibus et sustinet adhuc illos ⁊ vult qđ saluentur: nec vult vt ledant. S; docet qđ dz fieri cōtra eos in p̄s. lviij. Deus oñdit mihi super inimicos meos ne occidas eos ne quādo obliuiscant̄ populi mei. i. passio- nis: qz nescirem⁹ quid esset iudeus. Et quando vides iudeuz et cogitas. iste est de ḡne illozum q̄ x̄pm crucifixerūt ne oc- cidas eum nec dānifices eos. Sed quid faciendum sit sequitur in p̄o. Dispge il- los in virtute tua: ⁊ depone eos p̄tector me⁹ dñe. i. separa illos a xp̄ianis vt non intersint suis festis ⁊ solēnitatib⁹: nec in- comestionib⁹: nec aliquid vendant xp̄ia- nis: nec emant nec sint nutrices filiorum xp̄ianoz mulieres: nec econtra. In vtu- te idest potestate: hoc tāgit principes ⁊ rectores. Quid pl⁹. depone eos. i. nō sint iudices nec notarū nec p̄curatores. Et ideo sc̄tus Tho. dixit duxisse de corinthi que querebat an propter indigētiam li- ceret aliqd ab eis accipe. Dixit qđ sic. Et illud qđā qđ lucrati sunt iudei: qz sunt serui principis. Ideo acquirunt p̄ncipi et pōt sine peccato recipe. Et ideo depo- ne illos. Sed p̄ncipes dāt privilegia iu- deis ⁊ male. Nō est ergo illis malū pro malo reddendū. Bene tamen principes

Sermo
vnicus.

possunt eis auferre bona: solū dimitten-
do eis vitā z necessaria ne pereāt: z hoc
propter infidelitatē quā fecerunt occidē-
do xpm: vt dicit. s. Tho. in quadā epla:
tñ conuersos iudeos nō despiciatis: im-
mo illis vos associetis. Zō iudeis non
noceatis: sed rectores illos defendant:
sed tñ separent a xpianis. Ztē null' xpi-
anus xpiano malū pro malo reddat. ad
Ro. xij. Mihi vindictaz z ego retribuā.
Terti' mod' est bonū p malo: z hoc est
spiritualis pfectio vt dicas: dñe de' ille
occidit p̄em meū vel fratrem zc. non est
ratio naturalis q̄ illi faciam bonum: s; z
honore z amore vestri volo facere bonū
non q̄ nō sum bñ sufficiens: ille abstulit
mihi salutationes: s; nihilomin' volo sa-
lutare eū. Zō xps dixit. Diligite inimi-
cos vestros z bñfacite his q̄ oderūt vos
et orate p̄ persecuentib' z calumniatib'
vos vt sicut filij p̄ris vestri q̄ in celis est.
Mat. v. f̄facit em̄ de' bonū inimicis qui
eū blasphemant: qz facit solem suū oriri
sup iustū et iniustū z ita pluit i agro illi'
sicut in agro iusti z amici. ergo sic facia-
tis. Quart' mod' est reddere malū p bo-
no: et ista est p̄ditio diaboli: qz qñ aliq̄s
facit sacrificiū sibi z inuocat illū deside-
rat diabolus ei retribuere aliquē q̄ eum
portet in infernum: z ille met cui oblatū
est sacrificiū erit tortor. Im̄mōi conditio-
nis sunt parentes inhonorātes q̄ fecerūt
multū bonū filiis: z mō ples retribunt
malū. Et ista est p̄ditio diaboli. s; si est
obediēs parētib' p̄longat sibi vita z di-
uitie. Zō paul' dicit. Filij obedite parē-
tibus vestris in dño. ad Ephe. vi. In do-
mino nō q̄ dñm. vt si m̄r velit q̄ fili' eēt
leno vel latro: vel si p̄r diceret filio q̄ p-
cuceret aliquē nō deberet obedire. Sed
in dño. i. i his q̄ nō sunt q̄ deū. Et de isto
p̄cepto p̄mittit de' p̄mo h̄ longā vitam
et diuitias: si nō sicut diabol' malum p̄
bono reddit. In hoc gradu retributiōis
fuit iudas: cui dñs multa bona fecerat
remittēdo mortē p̄ris: incestū cū m̄re ac-
cepit ip̄m in discipulū z aplm: fecit eum
p̄curatorē zc. s; retribuit malū traditio-
nis. Ztē iudei q̄ volebāt ip̄z lapidare re-
tribuēdo sibi malū p tot bonis iam fa-
ctis. Et fuit p̄pleta propheta. ps. cvij.
Posuerūt aduersum me mala p bonis:

et odiū p dilectiōe mea. Et ecce hic par-
tē scdam. Tertiū bellū fuit de obiectiōe
pestilentie: qz imposuerunt ei crimē blas-
phemie. Nā sicut pestis corrūpit totum
aerē ita blasphemia deuotionem. Et de
hoc dicit euāgelista. Rñderūt iudei xpo
obijciendo. De bono ope nō lapidam'
te s; de blasphemia: qz tu hō cū sis: fa-
cis teipm deū. Videte cecitatē eorū. Nā
iudei nō poterant negare bona opa xpi
qz dicūt de illis te nō lapidamus: ergo
illa concedebāt: sed de blasphemia vo-
luerunt eū lapidare. Sed iesus christus
se defendit p benignitatez vniuersalem
qz dicit eis. Vos doctores et rabini au-
dite et rñdete. Nōne in lege vestra scri-
ptum est. Ego dixi dñs estis. Si illos di-
xit deos ad q̄s f̄mo dei fact' est: z non
pōt p vos solui. i. negari scriptura: quia
v̄ra biblia est. Quē p̄r misit in mūdum z
sanctificauit dicitis qz blasphemās: qz
dixi fili' dei sum. Si nō facio opa patr'
mei: nolite credere mihi. Si autez facio
et si mihi nō vultis credere opib' credi-
te: vt cognoscatis z credatis quia pater
in me est z ego in p̄re. Nota ego dixi dñs
estis. Dicuntur em̄ hoies dñs p̄cipatiue:
ue: xps nō eēntialiter. Arguebat ergo
xps p locū a minori. Si illi. s. p̄nt dñs ap-
pellari q̄ sunt dñs p̄cipatiue: q̄to plus
fili' dei q̄ est de' eēntialiter: z isto mō
fuerunt victi. Et iō p̄cludit bellū dicens.
Credatis q̄ in me est p̄r vt in thēmate:
et ecōtra p̄r in filio: qz xps erat realiter
in deo patre. Modo habem' hic morali-
tatē bonā sup illo v̄bo qñ d̄r. sed de blas-
phemia. Et debet' scire q̄ tres sunt spe-
cies blasphemie. Nā qdam est affirma-
tiua: qdam negatiua: z qdam vsurpatiuā
Affirmatiua est si affirmo de deo qd̄ illi
non puenit: vt cū dicit iusoz. maledictus
est de': qz ille grates nō expediūt deo: z
sic de s̄libus pōt dicere: de' est mortu-
lis in diuinitate. Et de hoc legit in vi-
taspr̄z q̄ qdam sc̄tus p̄r erat q̄ mortuo p̄re
suo carnali audiuit sibi dici a qdam: s; z
q̄ p̄r su' mortu' eēt. Nā dicit ei nūcius
malū nouū tibi porto: qz p̄r tu' mortuus
est. S; sc̄tus p̄r dixit. Noli blasphemā-
re: qz p̄r me' immortalis est nō reputas se
aliū p̄rem habere nisi deum. Et ista bla-
phemia affirmatiua est maius peccatū

Feria. v. post Iudica.

quod occidere hominem. quia contra preceptum prime tabule est. Ideo domini et rectores si volunt habere pacem debent corrigere blasphematores. Nota de Ludouico rege francie quater ipse tales correxit. Et hoc modo iudei blasphemauerunt christum dicentes. Nonne beatus dicimus nos quod samaritanus es tu et demonium habes. Jo. vi. ij. Alia blasphemia est negatiua: et peior ut negare illud quod illi conuenit: ut est omnipotentia ut cum dixit iusor. Non potest hoc facere deus quod primo veniant tria que sepe. Et de hac blasphemia nota historia quarti Regum. xix. de Sennacherib qui dixit quod deus non posset eripere israel de manu eius. Et illa nocte fuit punitus: quod de exercitu eius fuerunt interfecti ad centum octoginta quatuor milia bellatorum. Hanc blasphemiam dixerunt iudei christo quod dixerunt quod non esset deus. Et de ista dicit propheta. Dereliquerunt dominum: blasphemauerunt sanctum israel alienati sunt retrorsum. Esa. i. Et idem dicit dauid in psalmo. Dixit insipiens in corde suo non est deus et ista est negatiua. Alia blasphemia est usurpatiuam: et hec pessima est. scilicet attribuere alicui quod est dei: et in hac peccabat symon magus. Act. viij. quod dicebat se filium dei. Et hoc imponebant iudei christo. Mar. ij. cum dixit christus dimittuntur tibi peccata. Cui ille. Blasphemas. Quis enim potest peccata remittere nisi solus deus. Et etiam in hodierno euangelio: quod dicebant iudei quod in homine cum sis etc. Ista blasphemia est inter nos hodie. Nam fuit mihi prentata cedula que continebat quod mulier que vult percipere portet istam cedulam ignorate viro his litteris. O usurpatio diuine potestate: quod legis et rei insensibili datis illam potentiam. Ita est de his qui dicunt si dicis tale orationem scies diem mortis. Et si quis dixerit ofense undecim milium virginum etc. stultum est credere: quia et si vni eueniat: facis inde regulam. Et ista blasphemia est hodie: quod diuini et magi et nigromatici hoc modo blasphemant deum: quod honorem diuinum faciunt diabolo et idem multa mala eueniunt in hoc mundo. Diligenter ergo rectores studeant extirpare hos blasphematores: ne dominus cogatur innocentem punire cum nocentibus per famam: pestem: et siles plagas. Sed debitam exhibeat homines deo reuerentiam: et dabit eis vi-

tam eternam. Moraliter nota hoc quod christus remisit iudeos ad opera sua. Sic et erit de nobis in iudicio ultimo. Et ad hoc nota illud exemplum de illo qui habuit tres amicos. Primum dilexit plus quam se. Secundum dilexit tantum ut seipsum. Tertium parum dilexit. Contigit quod ille homo fuit citatus ad regem et rogauit primum amicum ut pgeret ad regem secum ut excusaret eum: et ille recusauit. Secundus similiter recusauit. Tertium vero quem parum dilexit prexit et excusauit eum coram rege. Hic homo qui habet tres amicos est quilibet homo. Primum amicum est bonum tempore pro quo sepius vita exponitur ergo plus quam vita diligit. Secundus amicus est parentes: vxor: proles etc. Tertium amicum est opus bonum virtuosum: quod parum diligit. Jo. ad hebr. ix. dicitur quod statutum est hominibus semel mori. Quia ergo homo moritur et citatur coram christo: tunc primum et secundus amicus non vadunt excusare hominem. Tertium vero excusatur nos coram rege et sequitur nos. Opera enim illorum sequuntur illos. Apoc. xiiij. Hoc exemplum vide latius in historia Balaam et Josaphat que habent in secula parte speculi historialis Vincetij beluacensis. li. xvi. c. xvi. vbi concludit quod opera bona sunt veri amici qui hominem ad vitam eternam perducunt. Amen.

Feria. v. post Iudica. Sermo vnicus.

Fdestuate sal

ua fecit: vade in pace. Luc. viij. Sermo noster erit de sancto euangelio hodierno.

Alii mirantur de isto euangelio marie magdalene que modo legatur tempore passionis. Sed huius ratio est ad ostendendum fructum passionis christi. Et isto habito statim sequuntur alia bona. scilicet habere gratiam et gloriam et multe alie utilitates. Esa. xxvij. Super hoc supple fructu passionis dimittetur iniquitas domui iscob. i. ecclesie militanti: et iste est principalis fructus passionis christi. scilicet auferre peccata et proferre remissionem peccatorum. Et quod in tota sacra scriptura non est euangelium in quo ita declaratur et exprimat remissio peccatorum sicut in hoc euangelio magdalene: id est ordinatum ut legatur isto tempore passionis. Modo iuxta doctrinam philosophorum in omni opere concurrunt quattuor cause. scilicet effectiua: materialis: formalis: et finalis: que etiam concurrunt in remissionem peccatorum.

Sermo

vnicus.

fo. ccij.

Causa principalis effectiua.
Causa materialis receptiua.
Causa formalis perfectiua.
Causa finalis completiua.

De vltima dicit thema. fides tua te salua fecit. Dico primo q̄ in remissione peccatorū cōcurrit cā principalis effectiua qui est de⁹: q̄ nullus ali⁹ pōt remittere pctā. Et rō eit: q̄ in remissione pctōz requirit noua creatio quidecim nobiliū creaturaz ad minus. primo ergo creatura graua gratū faciēs q̄ non est qualitas q̄ ducat de potentia materie sed a deo creat in aia: et illuminat et pulchrificat ipsam aiam: et facit ipsam grata deo quēadmodū in camera obscura introductio luminis et expulsio tenebrarū. Sic in camera cōsciētie creatio gratie eit expulsio pctōz. Et q̄ in iustificatiōe impij requirit gratie infusio p̄ per sc̄m̄ tho. i. ij. q. cxij. ar. ij. in corpe. vide ibidē. Secūdo creatur fides formata: q̄ fides iformis simul stat cū pctis. Jac. ij. fides sine operibus mortua est. Tertio creatur spes certa: q̄ sperare gloriā in peccato et sine meritis magis est presumptio q̄ spes. Quarto charitas q̄ ex peccato mortali totaliter annihilat nec p̄ generationē p̄ducitur sed a deo creat. Itē quatuor virtutes morales infuse q̄ distinguuntur ab alijs virtutibus moralibus acq̄sitis specie fm̄. s. Tho. in. i. ij. q. lxxij. art. iij. s. prudētia que gubernat aiam in eligēdis fm̄ deum: iustitia ordinat erga primū: temperātia aut in p̄speris fortitudo aut cōtra tentationē diaboli. Sexto creant a deo septē dona spūs sancti. s. sapientia diuinorū cū deuotionis sapore: intellectus. s. credēdorū cū intelligētia hoc est q̄n̄ in libro creaturaz legit et cognoscit creator. Tertio donū cōsily q̄ inclinat creaturaz ad seruandū consilia euāgelica. Quarto fortitudo cōtra tērationes diaboli. Quinto scientia ad gubernādū se honeste. Sexto pietas erga proximū. Septimo timor. s. filialis ne. s. filius. i. xp̄ianus faciat aliqd̄ p̄tra patrē suū deū. Ecce hec est doctria theologie q̄ iste virtutes creant in remissione peccatorū. Autoritas. Emitte sp̄m̄ tuū et creabuntur: et renouabis facies terre. ps. ciiij. Nota emitte sp̄m̄ tuū: q̄ peccator non

pōt iustificari nisi mittat spūs sanctus: et creentur. s. quidecim iste virtutes et renouabis facies terre. Sicut in hyeme siccat facies terre: et nudat herbas virtutibus: sed veniente calore veris et estat terra renouat herbas virentib⁹: platis et florib⁹. Idē de peccatore. s. tpe hyemis i. peccati mortalis oēs virtutes annihilantur: sed renouat homo in remissione peccatorū. Ecce quare dicit David. Emitte sp̄m̄ tuū et creabuntur. s. virtutes interius et renouabis facies terre. s. exterius p̄ honestā cōuersationē. fiat ergo rō p̄ probatione illi⁹ q̄ nullus pōt remittere peccata nisi solus deus: cū in remissione peccatorū oēs iste virtutes habeat creari. et nullus possit creare nisi solus de⁹: ergo sequitur q̄ nullus pōt remittere pctā nisi solus deus ergo dixerūt iudei. Quis pōt dimittere peccata. s. principaliter et effectiue nisi solus de⁹. Mar. ij. Moraliter cogitate hic q̄tuor d̄z homo cauere a pctis mortalibus: q̄ non pōt homo peccare mortaliter quin occidat et annihilat xv. creaturas nobiles. s. xv. virtutes predictas. Credo q̄ nullus q̄tumcūq̄ malus et ribaldus veilet facere furtū vel adultēriū: si p̄mo oporteret occidere quatuor vel quinq̄ hoies. Unde si diceret alicui Vos potestis furari centum florenos a tali: vel potestis habere vxorē talis: sed primo oportet occidere. xv. hoies non esset ita prauus q̄ hoc faceret cu tali cōditione. Et tamen ita fit q̄n̄ fur latro vel vsurarius furatur: quia non potest habere denariū de furto vsura et c. nisi prius occidet et annihilat has quidecim virtutes. O qui ista cogitaret quomodo caueret a peccato mortali. idem dicerem de vindicatio qui non posset se vindicare de inimico nisi prius annihilaret: solem lunam et stellas. i. principales virtutes que amplius nō lucerent in celo anime nisi de nouo crearentur a deo. Q̄ sicut sol est pulchrius lumē in celo: ita gratis gratum faciens est quoddā lumen pulchrius sole et luna: et alie virtutes infuse pulchriores stellis que oēs annihilant q̄n̄ sumis vindictaz de inimico: nec amplius illuminabunt celū anime tue nisi de nouo a deo creant. Itē dicit scriptura Qui in vno offendit multa bona perdet

Feria. v. post Iudica.

Eccl's. ix. Quasi a facie colubri fuge peccatū. Quasi rūphea bis acuta ois iniquitas. **Eccl'i. xxi.** Rūphea. i. gladi⁹ sciendēs ab vtraq; parte dictas. xv. virtutes anni hilādo: ad penā eternā obligando. Hec principaliter ostēdit in euāgelio qñ xps dixit marie magdalene. Remittunt tibi pctā tua. Et ceperūt q; simul acūbebārdi cere intra se. Quis est hic q; etiā pctā dimittit. Huic qñi rñdit dauid di. Hic est deus deus noster in eternū z in seculū seculi: ipse reget nos i secl'a. ps. xlvij. Ecce cā pncipalis effectiua remissōis scz peccatorū q; est de⁹. Cōfessor autē est solū causa instrumētalis dispositiua: sicut de instrumēto vel cartā vlt scriptura ptz. de q; notari⁹ est causa pncipalis effectiua. calamus nō est causa instrumētalis dispositiua siue opatiua. Idē in p̄fessione de⁹ est tanq; causa pncipalis: z remittit pctā Cōfessor autē tanq; causa instrumētalis: qz ita ordinauit de⁹ q; p̄fessor sit instrumētū ei⁹. Scdm q; xps ostēdit in euāgelio hodierno est qz qñ voluit remittere pctā marie magdalene primo voluit qd p̄cederet iudiciū symonis leprosi: cui dixit xps. Symon habeo tibi aliqd dicere s. vnū casum. Duo debitores erāt cuidā feneratori. vn⁹ debebat denarios qngētos: z ali⁹ quinquaginta. Nō habentib⁹ illis vn̄ redderēt donauit vtrisq;. Quis ergo eū plus diliget? Rñdēs symon dixit. Estimo qz is cui pl⁹ donauit. At ille dixit. recte iudicasti. In quo xps ostēdit cām instrumētale esse p̄fessōre in remissōe pctōz. Vult em̄ q; p̄cedat iudiciū symonis. i. p̄fessōis vt simul cōcurrāt cā scz pncipalis z instrumētalis. Idē dicit Jaco. Cōfitemini alterutrū pctā vestra. zc. Jac. v. Symō interpretat̄ audiēs merore. Ecce cōfessōre q; audit merore peccatorū. sine quo merore nō valet p̄fessio. Nota quō p̄fessor dz habere autoritatē cōfitemdi: qz lz sit sacerdos: tñ nō pōt au dire p̄fessiones nisi habeat materiā subiectā. als nō pōt absoluere: sicut ignis q; lz habeat virtutē cōburēdi: tñ opz vt sibi applicentur ligna tanq; materia in quā exerceat suā virtutē. Cōfessorib⁹ ergo qui habēt autoritatē dicit scriptura. Audite illos z qd iustū ē iudicate. Sine cuius sit ille siue peregrinus: nulla erit distantia

personarū. Ita parū audiet̄ vt magnū nec accipietis cuiusq; p̄sona: qz dei iudiciū est q; nō est acceptor p̄sonarū. Deut. i. Huic symoni. i. cōfessori dicit xps. Symō habeo tibi aliqd dicere. Duo debitores erāt cuidā feneratori zc. Hic xps vocat se vsurariū: tñ de bona vsura que est absq; pctō. Vñ ad istar feneratorū q; mutuat pecuniā p̄ lucro mutuat nobis aiaz cū potētis: corp⁹ cū mēbris de qb⁹ vult habere lucrū. Nā d memoria vult vt memoremur eius bñficia. De intellectu vult lucrū fidei: q; i intellectu p̄sūt. De volūta te vult lucrū amoris charitatis: deuotionis z bonorū desideriorū. De ore vult lucrū orationis. De oculis lachrymas pro peccatis de auribus audire missas z sermones. De gutture ieiunia. De manib⁹ elemosynas. De toto corpore vult lucrū p̄nie. Ecce vsurā quā xps vult a nobis: De qua dicit xps i iudicio illi q; hāc vsurā nō vult soluere. Serue male z piger sciebas: qz ego hō auferus. i. iustus suz zc. Qp̄ruit ergo te pecuniā meā p̄mittere nūmularijs: z ego veniēs recepisset vtrq; qd mecū est cū vsuris. Mat. xxv. et Luc. xix. nūmularijs. i. pauperib⁹. Mat. xix. Da pauperib⁹ z habebis thesaurū in celo. pecuniam vocat potētias aie et mēbra corpis. Duo debitores sunt peccatores: quorū vnus dz quingētos denarios: alius quinquaginta: qm̄ oia pctā habēt initiū a quinq; sensibus corpaliibus. Ideo obligant̄ duo i numero quinario: sed vnus debet quingētos. s. magnus peccator z ali⁹ quinquaginta. s. minor peccator. Nō habētib⁹ illis vn̄ redderent: qz peccatores nō pōt sufficienter satisfacere deo donauit. i. remisit vtrisq;. Quis ergo eū pl⁹ tenet diligerē. Rñdit symon. Estimo qz is cui plus donauit. Rñdit iesus. Recte iudicasti. Ecce quō voluit q; cā instrumētalis cōcurreret in remissionē peccatorū iudicādo inuēs qd iudiciū p̄fessoris dz p̄cedere zc. lz de⁹ posset p̄ seipsum pctā remittere vult tñ etiā q; cōcurrat in hac cā instrumētalis fm̄ autoritatē p̄ seipsum confessoribus cōcessam di. Quorū remisistis peccata remittunt̄ eis. Jo. xx. domus cōmuniū est ecclesia in qua symon. i. cōfessor p̄rio iudicat de peccat̄ an sint magna an pua.

Deinde remittit in absolutione. **Jō xps** post resurrectionē primis sacerdotibus insufflauit di. Accipite spm̄ sanctū. **Joā. xx.** Nota hic tria p̄mo sufflauit. s. anteq̄ daret auctoritatē remittēdi pctā. Ratio qz sicut anhelitus p̄cedit ab hoīe anhelate cui est p̄p̄tū anhelare: ita de⁹ ex quo fact⁹ fuit hō voluit dare hoībus ptatē remittendi pctā: honorādo gen⁹ humanū sicut faceret rex si duceret in vxorē filiaz rustici: honoraret oēs de illo genere &c. sic xps duxit naturā humanā. Et gl̄ifica uerūt deū q̄ dedit illā ptatē hominib⁹. **Mat. ix. sec⁹** ante tpa: qz antiq̄tus lz p̄fiterent: vt ptz **Num. v.** Vir siue mulier cū fecerint ex oībus pctis q̄ solent hoīb⁹ accidere: & p̄ negligētiā trāsgressi fuerit mādatū dñi atqz deliquerint: cōfitebunt pctm̄ suū. Nō tñ potuerūt habere absolutionē: qz illo tpe deus neminē absoluebat vt posset strare paradysum sicut mō. **Scdo** nota q̄ dicit. accipite spm̄ sc̄m̄: p̄pter hoc dicit valdēsēs q̄ sacerdos existens in pctō mortali non pōt absoluere ex isto fundamēto qz xps dixit. Accipite spm̄ sanctū: qm̄ sacerdos existēs in pctō mortali nō h̄z gratiā sp̄s̄ sancti. S̄z error est: qz nō est de necessitate sacramēti habere gr̄am: sed est de necessitate p̄cepti. s. q̄ sacerdos sit in gr̄a. Dicit xps. **Mat. vii. & Lu. vi.** Quō dicis fratri tuo. i. p̄mo frater sine eūciaz festucam de oculo tuo. Et ecce trabs est i oculo tuo. Hypocrita eūce p̄mo trabē de oculo tuo: & tūc videbis eūcere festucā de oculo fratris tui. **Itē ad Rom. ij.** O homo oīs qui iudicas in quo em̄ alterū iudicas teipsum cōdēnas: eadē em̄ agis que iudicas. patet ergo q̄ de necessitate p̄cepti est q̄ cōfessor sit extra pctm̄ mortale: s̄z nō de necessitate sacramēti. **Scdo** p̄currit in peccatorū remissione causa materialis receptiua q̄ est p̄sona hūana peccatrix & mortalis: nec angeli: nec insti: nec dānati: s̄z pctōr q̄ pōt recipere gr̄am remissiōis peccatorū. De ista cā materiali dicit euāgelii. **Ecce mulier q̄ erat in ciuitate peccatrix vt cognouit q̄ iesus accubuit in domo pharisei attulit alabastrū vngueti: & stans retro secus pedes eius: lachrymis cepit rigare pedes ei⁹ & capillis capitis sui tergebat: & osculabatur pedes ei⁹ et**

vngueto vngēbat. Dicit ph̄i q̄ in omni causa materiali req̄rit dispositio ad introducēdū formā: qz actus actiuoz sunt in patiēte predisposito: vt dicit ph̄s i. ij. de ala: sicut ptz de igne in ligno formaz introducēte. Sic etiā i p̄sona peccatrice requirunt septē dispositiōes i remissiōe pctōr quas habuit maria magdalena. **Prima** est pctōr cognitio: quia opz qd pctōr cognoscat se esse pctōrē: qm̄ cognitio morbi initiū est sanitatis: vt dicit Seneca. Et ideo dicit David. Ampli⁹ laua me ab iniquitate mea & a pctō meo mūdame. Qm̄ iniquitatē meā ego cognosco &c. **Hāc** dispositiōē habuit maria magdalena ibi. Cognouit q̄ dñs accubuit in domo symonis leprosi. i. pctōris. Cognouit etiā q̄ dñs non despicit peccatores. **Scda** est pctōr cōtritiō: ibi. Attulit alabastrū vngueti. Alabastrū est cor pctōr in quo est vnguetū preciosū & medicinale cōtritiōis ad curandū pctā. Nā gutta huius vngueti curat oēs culpas pctōrū mortaliū. nā cōclusio est theologoz. q̄ vera cōtritiō q̄tūcūqz minima non est sine gratia. De isto vnguetō dicit david in ps̄. Qui sanat cōtritos corde. s. a plagis pctōr: & alligat cōtritiōes eoz. **Tertia** est male societatis vitatio. **Hāc** habuit maria magdalena & tāḡi ibi. stās retro secus &c. in quo innuit q̄ retro mitēda est mala societas. **Not.** q̄ dicit Origenes de magdalena q̄ postq̄ fuit puer sa nunq̄ voluit respicere hōiem in facie nisi xpm̄ qz occasiōe hominū tantū offēderat deū. **Ecce** quō dimisit retro malā societate iuxta verbū xpi. **Vade** retro sathana. i. aduersarie. **Marci. viij.** qz mala societas aduersatur & impedit bonū saluationis. **Ideo** vade retro. **Quarta** dispositio est oris cōfessio ibi. Lachrymis cepit rigare pedes dñi: qz confessio debet esse lachrymosa ad pedes dñi p̄fessoris. **Dic** cōtra illos q̄ non cōfitent ad pedes cōfessoris: sed aliquo modo sedēdo cū cōfessore: vel extra spaciando vel supra altare appodiādo &c. **ps̄. vi.** Laboraui in gemitu meo lauabo p̄ singulas noctes. i. p̄ singulas culpas mortales: qz opz p̄fiteri quodlibet pctm̄ in sp̄e. **Quinta** sp̄ialis oratio ibi. & capillis suis tergebat. **Sicut** em̄ capilli p̄sistūt in capite:

Feria. v. post Iudica.

ita et oſo in ore quo loquitur homo. Et ſicut capilli ſunt volatiles: ita et verba oris volant in aere. Qui diligit deum exorabit pro peccatis et continebit ſe ab illis: et in oratione exaudietur. Ecclesi. iij. Sexta corporalis afflictio: et tangit ibi. Et osculabatur pedes eius ſicut labia in osculando amittunt colorem: ſic corporalis afflictio. ſ. ieiunia et cilicium faciunt amittere colorem. Item ſicut in osculatione pedum oportet humiliari ſic in corporali afflictione corpus humiliatur. Unde dicitur ps. xxxiiij. Ego autem cum mihi moleſti eſſent: induebar cilicio. humiliabam in ieiunio animam meam. Septima eſt elemoſynarum largitio. ibi. et unguento ungebat pedes eius. Pedes christi tangentes terram ſunt pauperes qui debent ungi elemoſynis isto modo christus qui eſt rigidus ad puniendum efficit ſuauiſ et mollis ad miſerandum. Beati miſericordes quoniam ipſi miſericordiam perſequentur Mat. v. Tercia cauſa que concurrit in remiſſione peccatorum eſt cauſa formalis perfectiva: que eſt charitatis ſive dilectio que dat perfectionem hoc oſtendit ibi. Dimiſſa ſunt ei peccata multa. ratio: quoniam dilexit multum. unde ſicut calore ſolis aer purgatur a nebula: ſic calore charitatis anima purgatur et purificatur a nebula peccatorum formaliter et hoc dicitur Eſa. xliij. Deleui ut nebula iniquitates tuas et quaſi nebula peccata tua. Nota differentiam inter iniquitates et peccata. Iniquitates dicuntur peccata que ſunt contra primum: ut diffamare vel male tractare eum: contra dicuntur iniquitates. i. inequalitates. Peccata vero dicuntur peccata. i. pecudum acta ut peccatum gulae accidie: vindicte etc. Nota etiam differentiam inter nubem et nebula. Nubes diſſolvitur a vento aquilo: nebula autem a calore ſolis. Sic peccata diſſolvuntur primo a vento aquilone. i. timore ſeruili. quoniam timore damnationis homo incipit facere penitentiam. deinde venit calor charitatis et dilectionis dei qui diſſolvit peccata. Patet ergo que eſt cauſa formalis perfectiva remiſſionis peccatorum. Dic de magdalena quomodo venit in ipſam primo venit aquilo. i. timor damnationis. Cum ſemel exiſtes peccatrix ad inductionem ſororis ſue. ſ. marthe veniret ad audiendum sermonem christi in quo sermone venit aquilo percussit ipſam in corde dicentem. O miſera ego ſum damnata etc. Et inde recedens cum lacrymis iuit ad domum ſuam. Et tunc venit ventus australis. ſ. dilectionis et amoris

dei et deuotionis. Et ideo cantat eccleſia ſflavit auſter et fugauit aquilonem: quoniam lauit cor marie penitentis imber ſciſpſus: et venit ad christum in domo ſymonis. Epiſtola autem isto ordinauerat ut comederet iuxta portam et quod porta eſſet aperta. et maria mag. venit flens ſtans retro ſecus pedes domini. et in corde ſuo perituit miſericordiam dei et abſolutionem a peccatis quibus ore non loqueretur ſemper amplius charitate inſlamabat. Tunc christus miſericordia mortis dixit ſibi. Remittuntur tibi peccata tua. Propter ergo quod charitas eſt cauſa formalis perfectiva remiſſionis peccatorum: ideo dicit deus. Ego ſum ipſe qui deleo iniquitates tuas propter me: et peccatorum tuorum non recordabor. Eſa. xliij. Quarta eſt cauſa finalis completiva: hec eſt fides de qua dicitur thema. Fides tua te ſaluam fecit vade in pace. Quoniam peccator ſemper eſt in guerra cum deo quod diu eſt in ſtatu peccati mortalis. Queſtio eſt tamen hic quare christus attribuit ſaluationem celeſtem magis fidei dei. Fides tua etc. quod peruenit dei. penitentia tua etc. vel remiſſioni dei. remiſſio peccatorum te ſaluam fecit etc. Reſponſio quod nulla penitentia potest remittere peccata niſi ſit in fide fundata isto penitentia infidelium ſcilicet iudeorum vel aliorum non remittit peccata: quia ſine fide iſoſſibile eſt placere deo etc. he. xi. Nota quoque oia opera penitentia fundantur in fide. Unde peccatorum cognitio in fide fundatur: que dicitur quod hoc et hoc eſt peccatum. Item contritio ex fide eſt que dicitur quod ex peccato mortali perditur gratia et gloria et incurritur pena isto dolet et contriſtat et contriſtat. Item propositum canendi a peccatis ex fide eſt que dicitur quod caueamus a peccatis. Item oris confeſſio eſt ex fide que dicitur quod in confeſſione remittuntur peccata. Item ieiunare eſt ex fide: que dicitur quod qui non punitur in hoc mundo punietur in alio. Item de oratione: de elemoſyna: de iniuriarum remiſſione: ut deus remittat. Item reſtituere fidei eſt: que dicitur quod non dimittitur peccatum niſi reſtituat ablatum. Item concitare fidei eſt. que dicitur. Niſi manducaueritis carnem filii hominis etc. Joa. vi. Ecce quare dicit ſibi fides tua etc. in qua fundatur penitentia tua: te ſaluam fecit. Fide purificans corda eorum. Act. xv. Fide purificans ſupple deus corda eorum. ſcilicet peccatorum. Ideo fundetis vos in fide dicendo. Credo in deum mane et ſero.

¶ Feria. vj. poſt iudica. Sermo vnicus.

Collegerunt potestates. i. prelati: et pharisei. i. doctores et rectores populi. s. vtriusque brachium concilii aduersus iesum. Jo. xi. Sicut sancta mater ecclesia in die veneris sancta recitat passionem christi prout fuit executata et practicata: sic hodie ipsa recitat hoc quod fuit ordinata: tractata et diffinita per principes iudeorum et phariseos in concilio generali. Et de hoc erit sermo noster: sed primo salutem virginem maria. De isto generali concilio in quo mors christi fuit ordinata: tractata et diffinita per principes et phariseos ego notavi tria puncta in sancto euangelio: que sunt

Propositio maligna.

Diffinitio indigna.

Consuetudo benigna.

Primo notavi in sancto euangelio de isto concilio propositioem malignam quam fecerunt contra christum. De qua dicit prima pars euangelij. Collegerunt potestates. i. prelati et pharisei. i. doctores et rectores populi vtriusque brachium concilii aduersus iesum et dicebant. Quid facimus? quia hic homo multa signa facit. Si dimittimus eum sic: omnes credent in eum. Et venient romani et tollent locum nostrum et gentem. Ecce hic propositio maligna in paucis verbis aliquis ipsorum proposuit dei. Quid facimus? quasi dicat. quotidie tenemus concilia et nihil facimus. Iste homo destruit nos. Dedit gnabant eum nominare nomine proprio. Iste homo multa signa facit. Illuminat cecos: sanat paralyticos: resuscitat mortuos etc. Ideo erat ei magis credendum quam moysi qui non fecit tot signa. Patet Exo. iiij. vij. et viij. Ideo si dimittimus eum sic scilicet vivere: omnes credent in eum tanquam in regem messiam. Et venient romani qui destruent nos: et tollent locum nostrum et gentem: et civitatem hierusalem prout dicit Dan. ix. Civitatem dissipabit populus cum duce venturo: et finis eius vastitas. Hoc fuit a salvatore predictum. Lu. xix. Videns iesus civitatem fleuit super illam dicens. Si cognovisses et tu: quia ecce venient dies in te etc. et non relinqueretur lapis supra lapidem etc. Ideo dimissis omnibus alijs negocijs tractemus de isto homine quid faciendum est. Ecce hic propositio maligna. De isto maligno concilio prophetauit iam ante iste sanctus patriarcha iacob: Qui quoniam debuit mori filiis suis con-

gregatis dixit. Congregamini vtriusque annunciam vobis que ventura sunt vobis in diebus novissimis. Gen. xlix. Nota que ventura sunt vobis contra iudeos qui aliter exponunt in diebus novissimis. s. regis messie: qui in ultima etate mundi erit venturus. de quo Esa. ij. Erunt in novissimis diebus preparatus mons domus domini in vertice montium: et elevari super colles: et fluere ad eum omnes gentes. Omnes iudei et expositores christiani exponunt hoc de christo. Et iacob filiis suis nunciavit sigillatim de vni post alterum que ventura erant in sua tribu. s. illa maiora: et voluit quod Symeon et Levi venirent simul coram eo: quia ambo simul essent participes in eodem crimine. Quibus dixit Symeon et Levi fratres vasa iniquitatis bellantia. In concilium eorum non veniat ala mea et in ceteris eorum non sit gloria mea quia in furore suo occiderunt virum. i. christum virtuosum quem dauid vocat dominum virtutum et involuntate sua suffoderunt murum. Maledictus furor eorum quia pertinax et indignatio eorum quia dura. Dividam eos in iacob et disperdam eos in israel. Gen. xlix. Nota Symeon et Levi fratres non solum generatione: sed etiam malicia et imitatione. Ideo dixit christus eis. Jo. viij. Vos scilicet pharisei de tribu symeon et principes de tribu levi: ut dicit beatus hieronymus. ex patre diabolo estis. Ideo dixit eis iacob: symeon et levi fratres. s. filij diaboli homicide: vasa iniquitatis bellantia. s. contra christum in concilium eorum etc. occiderunt virum. i. christum. Et loquitur in preterito de hoc quod erat futurum ex certitudine prophetie. Suffoderunt murum. i. fidem catholicam quam christus fundavit. et. xij. turres fecit. s. xij. articulos fidei hunc murum suffoderunt principes et pharisei in sua voluntate et non in re veritate: quia non potuerunt destruere fidem catholicam. Dividam eos in iacob etc. quia ex isto peccato iudei fuerunt divisi et dispersi pervniuersum mundum: Nota hic diuinam iustitiam. Isti iudei tractabant mortem christi ut complacerent romanis: ne romani venirent contra eos: et non timuerunt displicere deo occidendo filium suum. Sed iuxta regulam theologie. Per que quis peccat: per hec et torquet. Sap. xi. Item Augu. De pena tua peccatum tuum accusa: quia per romanos deus de-

cc iij

Feria. vi. post Iudica.

struxit eos scz p Titū z Uespasianū. Et sicut iudei vendiderunt xpm. xxx. argenteis: sic romani vendiderūt. xxx. iudeos pro vno denario. Et tota ciuitas hierlm fuit postea per romanos destructa z oēs iudei vlt occisi vel vediti ppter mortē xpi. Morāl'r habem⁹ hic doctrinā. Si vultis qd de⁹ nō det pniā vel destructionē caueatis ne amore vel timore alicuius faciatis aliqd cōtra deū. vbi grā. Caueant seruitores vel famuli vt nō contra deum cōplaceāt suis dñis z magistris: als dñs puocabit eos z eos. Ista est causa qre in curijs dñorū illi q sunt ab eis magis dilecti veniunt ad malū finem z destructionē. Idē de dñis cōtra deū complacendo subditis non puniendo ipsos fm qd iustitia requirit: qz surgūt z eos z sunt ei proditores: iuxta regulā per q quis peccat zc. Idē de ml'ierib⁹. Caueat mulier ne amore vel timore cōsentiat viro de corpe suo aliquid cōtra deū zc. qz als deus puocabit sibi virū zc. per oppositū caueant viri ne ad cōplacēdū vxorib⁹ in ornāmētis z vāitatib⁹ faciāt z deū. s. vsuras furta zc. als de⁹ puocabit ml'ierē aduersus virū: qz faciet aliqd z honorē viri. Idē de filijs erga parētes z ecōuerso. Scdm deū pōt hō z placere oib⁹: s. nō z deū: als zc. Auctori. dñ. ps. lvi. Deū nō inuocauerūt illic trepidauerūt timore vbi non erat timor. Qm de⁹ dissipabit ossa eorū q hoib⁹ placēt confusi sunt: qm deus spreuit eos. Nota ossa eorū. i. bona t'palia quib⁹ sustentamur vt homo sustentat ossibus qui hoib⁹ placēt. s. cōtra deū. Prophetia fuit dauid illoz iudeoz de cōsilio dei. Quid facimus: qz hic homo multa signa facit. Morāl'r sicut rex dat certū signū vlt diuiniū suis militib⁹: vel sicut pastor signat oues suas certo signo: ita xps suis electis dat tria signa spūalia. s. signū creationis adoptiōis: z signū recōsiliatiōis. Primū signū est imago dei expressiū: trinitatis scz memoria intelligētia z volūtas. Hoc signum dat a deo in creatiōe aie: quēad modū rex in moneta quam facit auri et argenti imprimit suam imaginē. Sec⁹ in alia moneta de cupro vel stāno. Sic de⁹ ab initio fecit monetā de plūbo siue stan. s. creaturas irracionales. Deinde fecit monetā de auro. s. hoiem et imposuit signū imaginis. Qm sicut deus vnus est tres persone: ita aia vna est tres potētie. Gen. ix. Ad imaginē dei quippe fact⁹ est homo. De isto signo dicit dauid. Signatū est sup nos lumen vult⁹ tui dñe. nō dicit infra nos. s. in carne: nec intra nos: scz in sensualitate: s. sup nos. s. in aia in qua de⁹ pater imprimit memoriā: fili⁹ intelligētia: z spūscctūs volūtatē. Et iste tres potētie sunt vna aia: sicut pater fili⁹ z spūscctūs sunt vnus de⁹. Hec imago est pulcherrima qn est sine pctō: Sed detur pat' horribil'r ex peccato mortali. S. hoc signū nō sufficit ad saluationē. Scdm signū d' adoptionis qd dat in baptismo. Doctrina est in sancta theologia qd in baptismo dat quoddā signū in aia quod a sanctis doctorib⁹ d' character pulchrū signū ad instar stelle in fronte. Ideo Jo. baptista et virgo maria voluerūt baptizari a xpo: licet fuissent sanctificati in vtero matris vt haberēt signū characteris. De isto signo dicit apostolus aliquibus q's baptizauerat. Credētes signati estis spū pmissionis sancto qui est pignus hereditatis nostre. Ephe. i. Nota pign⁹ hereditatis. Qui tenet pignus securus pōt esse de debito promisso. Ita signū characteris est signū certū de gloria habenda. ideo pueri nouiter baptizati qn decedūt ad portā paradisi oñdunt signū: z statim habēt ingressum. Ideo dicit pignus hereditatis. Ex pmo signo nullus cōsequit hereditatē paradisi: sicut nec fili⁹ bastardus hereditatē patris quātūcūq' assimiletur patri. ppter hoc pueri qn moriunt ante baptismū tanq' bastardi non consequunt hereditatē paradisi: s. assimilent deo ex primo signo: qz nō sunt filij legitimi per baptismū. Ideo dicit xps. Amen amē dico vobis. nisi quis renatus fuerit ex aqua z spūsccto: nō pōt intrare in regnū dei. Jo. iij. Tertiū signū est reconciliationis: qd datur in penitentia quādo detur pati estis primis duob⁹ signis per peccata homo reconciliatur deo per veram penitentiam conterēdo de peccatis confitendo etiam quādo confessor absoluit: tūc datur anime quoddā signū quod dicit ornatus ad instar vnus pulchri criminalis quod portat a nobili domicella in fronte: quod signū qn videtur a demoni

bus qñ aia post mortē egredit̄ de corpe: demōes fugiūt: z in receptiōe illius signi duo alia signa pulchrificant̄ z decorant̄. Hoc signū petebat dō a deo di. fac me cū signū i bonū vt videāt q̄ me oderūt. s. demōes: z pfundāt: qm̄ tu dñe adiuuisti me z solat̄ es me. ps. lxxxv. Dicat̄ quō in morte veniūt demōes vt tollant aiam tuā: s. hgo maria obtinuit p̄ singlari q̄ in morte sua nō videret demōes. In hoc pūcto opz nos venire z i isto pfictu: z ne scim̄ si hodie z cras: s. qñ aia portat se cū hoc tertiū signū: demōes pfusi pfugiūt z angeli boni ipaz recipiūt z associant: iō oino habeam̄ hoc tertiū signū. Ecce q̄re dicit hic homo: scz xps verus deus z homo multa signa facit in suis ouib⁹. i. electis. non solū signa corporalia: sed etiam spūalia hec tria p̄dicta. Scdo notauī in euāgelio de illo cōcilio diffinitionē indignā: qz indigne z iniuste fuit ibi cōclusus z diffinitū q̄ xps moreret̄. De hoc dicit scda pars euāgelij. Un⁹ aut̄ ex ipsis cayphas noie: cū esset pontifex anni illi⁹ dixit eis. Vos nescitis quicōz ne cogitatis qz expedit vobis vt vn⁹ homo moriatur p̄ populo: z nō tota gēs pereat. Hoc aut̄ a semetipō nō dixit s. cū esset pōtifex āni illi⁹ prophetauit qz iesus moriturus erat p̄ gēte: z nō tm̄ p̄ gēte: sed vt filios dei q̄ erāt dispsi cōgregaret in vnū. Ab illo ergo die cogitauerūt vt interficerēt eū. Ecce diffinitio indigna z cōclusio illi⁹ concilij. No. practice quō p̄ciliū p̄currit de voce in vocē: z qlibet in loco suo dicebat vōtum suū. Et videt̄ q̄ in isto cōcilio erant diuisi: quidā dicebāt q̄ xps oino moreret̄ qm̄ xps cōfundebat eos corā pp̄lo. iō zc. Quidā id idē q̄ moreret̄. Ratio est quia totus populus sequit̄ eū: nobis dimissis et neglectis zc. quidā autē qui erant pro xpo: s. occulte: sicut ioseph abarimathia De quo Lu. penul. Qui nō psensit p̄cilio et actib⁹ eoz. z Samaliel. De quo Act. v. z Nicodem⁹. de quo. Jo. iij. q̄ dicebāt Cū tps messie sit cōpletū: attēdatis ad signa q̄ facit: et ad testimoniū qd̄ Joā. sibi fecit. Non audebant dicere clare q̄ esset messias: qz occidissent eos. libenter tñ eū saluassent. Itē dixit Nicodemus. de quo Jo. viij. vbi ait. Nūqd̄ lex nostra iudicat hominē: nisi prius audierit ab ipso z co-

gnouerit qd̄ faciat: quasi di. Fiat sibi p̄cessus s. legē: nec moriat̄ sic subito Hoc dicebat nicodem⁹ ad hūc finē: qz forte iterū p̄uerterent̄: sicut mīstri q̄s miserāt ad capiendū xpm̄ fuerūt p̄uersi dicētes. Nū q̄ sic locut⁹ est hō. Ali⁹ dicebat q̄ suffice ret p̄ceptū penale ne decetero p̄dicaret. Ali⁹ dicebat q̄ teneret̄ capt⁹ vl̄ arrestat⁹ in loco suo de nazareth z sufficeret. Ali⁹ q̄ p̄ciperet̄ pp̄lo ne audirent ipm̄ decetero: z sic cessaret sua p̄dicatio paulatim. Alius dicebat q̄ mitteret̄ in carcere cuz pane z aqua vt moreret̄ ibi. Ali⁹ dicebat q̄ exularent eū de patria. Alius dicebat q̄ captus z ligatus mitteret̄ romano imperatore cum processū quō faciebat se regem iudeoz zc. Alius dicebat q̄ recurre ret sup hoc ad pylatum qui erat ibi pro imperatore: ita q̄ in dicto cōsilio nō erāt p̄cordes. Tūc cayphas qui erat pōtifex anni illius: q̄ p̄sidebat in cōsilio auditis vocib⁹ z rōnibus oim̄ dixit. Vos nescitis q̄cōz. i. ignorātes estis. ne vos dñe nicodem⁹ datis bonuz cōsiliū: nec vos dñe talis zc. Et p̄clusit diffiniēdo di. Expedit vobis vt vnus hō moriat̄ pro populo: z nō tota gens pereat. Sup hoc dicit Jo. hoc a semetipō nō dixit: s. cū esset pōtifex āni illi⁹ prophetauit q̄ iesus erat moriturus p̄ gēte. Quicqd̄ ibi fuit malicie fuit a caypha: s. q̄ xps moreret̄ vt saluaret sibi credētes z obediētes: hoc fuit a spiritu sancto q̄ p̄phetauit ore mali pōtificis quēadmodū fuit locutus ore aialis vt p̄ de asino Balaā. Tunc dederunt sententiam mortis cōtra xpm̄ cū notario publico mandātes q̄ caperetur vbicunqz inueniretur. De isto consilio prophetauit dauid di. Qm̄ declinauerūt in te. i. cōtra te mala cogitauerūt cōsilia: q̄ nō potuerūt stabilire. i. refrenare. ps. xx. immo vn⁹ dicebat vnū: ali⁹ aliud zc. Nota cū dicit: declinauerūt z nō tenuerūt. Declinatio fm̄ grāmaticos fit p̄ sex casus. s. noiatiuū zc. Sic iudei declinauerūt xpm̄ p̄ sex casus. Primus est nominatiuus a nominando: quando ipsi videbant xpm̄ nominabant ipsuz sic. Ecce homo vorax portator vini: publicanor̄ z peccatorū amicus. Mat̄. xi. Nam postq̄ christus fecit quadragesimam duram dando exemplum. penitētie personis contemplatiuis z spirituali-

Feria. vi. post Iudica.

bus: postmodum incepit predicare: et tenuit vitam communem comedendo et bibendo contra exceptis carnibus: dando exemplum predicatoribus qui habent laborare ut caneant ne ex nimia abstinentia habeant dimittere predicationem: ideo iudei dicebant. Ecce homo vocatur, etc. Secundus casus dicitur genitum a generatione dei. Nonne hic est fabri filius? nonne mater eius dicitur maria: et fratres eius iacobus et iosephus: et symon et iudas et sorores eius? nonne omnes apud nos sunt. Unde ergo huic omnia ista? Mat. xiiij. Tertius casus dicitur datum a dando: quia omnes gratias quas Christus dabit interpretabantur in malum dei. Hic non eiecit demonia nisi in beelzebub principe demoniorum. Lu. xi. Idem de gratis spiritualibus et remissione peccatorum dicens. Hic blasphematur. Mar. iiij. Quartus casus dicitur accusatum ab accusando quia accusabant ipsum de criminibus lese maiestatis ut moreretur dei. Hic inuenimus subuertentem gentem nostram et prohibentem tributa dari cesari: et dicentem se Christum regem esse. Lu. xiiij. Quintus casus dicitur vocatum a vocando dei. Veni demoniace: veni samaritane: nonne bene dicimus nos quia samaritanos tuos et demonium habes. Jo. viij. Sextus casus dicitur ablatum ab auferendo auferentes sibi scitatem. non realiter sed verbaliter dei. Nos scimus quia hic homo peccator est. Jo. ix. Non est hic homo a deo qui sabbatum non custodit. Ite auferebant sibi populum dei. Quid enim auditis insanit et demonium habet. Jo. x. Ecce quando declinauerunt eum per omnes casus: et ideo dixit propheta. Omnes declinauerunt etc. Moraliter nota hic super hoc. ut filios dei. id est predestinatos congregaret in unum. id est in unam ecclesiam ex iudeis et gentibus constitutam: ut esset unum ovile sicut et unus pastor. Et inuenio quattuor congregationes sanctas a Christo Iesu. Prima de misericordia diuina. secunda de iustitia vniuersali. tertia de saluatione celesti. quarta de damnatione eternali. Prima fuit quando congregauit infideles et paganos ad unum finem: baptismum: deitatem et pacem. Ad Ephe. iij. Unus deus: una fides: unum baptismum: unus deus et pater omnium etc. De ista congregatione dicit ipsemet. Hierusalem hierusalem que occidis prophetas et lapidas eos que a te missi sunt. quoties volui congregare filios tuos quemadmodum gallina congregat pullos suos sub alas et noluisti etc. Mat. xxiiij. Nota quando ad instar galline que habet pul-

los clamabat predicando ut congregaret greges sub alas. scilicet credentium et obedientium. de quibus dicitur dei. Sub umbra alarum etc. Si ergo volumus euadere fugere milium inferni ad instar pullos: ponamur nos sub alas Christi. Secunda congregatio est iustitie vniuersalis: et erit in die iudicii mortuo antichristo: tunc omnes congregabuntur coram Christo. Ratio quia ipse dabit tunc retributionem secundum opera que fecimus bona vel mala. De ista congregatione auctoritas Mat. xxv. Cum venerit filius hominis in sede maiestatis sue: congregabuntur ante eum omnes gentes. Tertia congregatio de saluatione celesti erit quando Christus dicit bonis qui erunt a dextris. Venite benedicti etc. Mat. xxv. Qui statim virtute gratie ascendent in altum in societatem Christi: angelorum: sanctorum: de quo dicit Christus. Mat. xiiij. In tempore messis dicam messoribus. Colligite primitias zizania et alligate ea in fasciculos ad comburendum: triticum autem congregate in horreum meum. Quarta congregatio erit de damnatione eternali quando data a Christo sententia damnationis contra malos dei. Discendite a me maledicti etc. omnes simul in corpore et anima cadent in inferno. De ista congregatione auctoritas. Esa. xliij. In die illa visitabit dominus super militiam celi in excelso et super reges terre qui sunt super terram: et congregabuntur in congregatione vniuersae fascis in lacum: et claudentur ibi in carcere: et post multos dies visitabuntur. Tertio notavi in sancto euangelio hodierno confectionem benignam scilicet ex parte Christi: quia determinato et concluso tempore sciens Christus quando nondum venerat tempus et hora passionis sue recessit et abscondit se. De hoc dicit tertia pars euangelij. Iesus ergo iam non palam ambulabat apud iudeos: sed abiit in regionem iuxta desertum in ciuitatem que dicitur effrem. et ibi morabatur cum discipulis suis. Ecce hic persecutio benigna: quia dominus et creator voluit cedere iudeis maliciosis et fugere in ciuitatem effrem iuxta desertum postquam fuit data sententia mortis de eum. Moraliter dat in hoc nobis Christus exemplum et instructionem fugiendi mortem spiritualem: quia mors corporalis non potest vitari nec potest eam quis fugere. Nam in consistorio sancte trinitatis datur sententia mortis contra peccatorem. Auctoritas. Eze. xvij. Anima que peccauerit: ipsa morietur. nec

aliq̄s potest se excusare de pctis. Est ḡ nobis remediū ad instar xp̄i surgere et ire in ciuitatē effrem: q̄ interpretat̄ ferti-
lis et abūdās: q̄ siḡat p̄niam q̄ est ferti-
lis et abūdās in gratiis: virtutib⁹ et meritis
in remissionē pctōꝝ mortalium q̄ntū ad
culpas: et etiā q̄ntū ad penas. auctoritas.
Omni habēti dabit̄: et abūdabit̄: ei autē
q̄ nō hz et qd̄ videt̄ habere auferetur ab
eo. Mat. xiiij. Nota oī habēti. s. verā pe-
nitentiā dabit̄. s. remissio pctōꝝ et gr̄a. ei
autē q̄ nō hz: scz p̄niam bona t̄palia: pla-
tio: dñium: diuitie: amici et c. auferent̄ ab
eo scz p̄ mortē. Vel qd̄ videt̄ habere. s. de
bonis sp̄ualib⁹ auferet̄ ab eo. Et d̄r q̄ ci-
uitas effrem erat iuxta desertū. et pua ci-
uitas depopulata: qz ciuitas penitentie
q̄si deserta est: qz pauci habitāt in ea: im-
mo a multis despiciūt et dimittit̄: iō dicit
xp̄s q̄ angusta est porta et arcta via q̄ du-
cit ad vitā et pauci sunt q̄ inueniūt eam
Mat. viij. Jō de p̄niam d̄r in terra deserta
inuisa. i. sine via: qz pauci inde trāseūt: et
inaquosa. s. sine aq̄s deliciaꝝ. Sed ecce
bonū qd̄ seq̄tur ex p̄niam: sic in sc̄to appa-
ruit̄ b̄v̄t viderē virtū. tuā et glo. tuā. ps.
lxij. Jō xp̄s. Mat. iij. p̄niam agite. i. ad
ciuitatē effrem pfugite si sententiā eter-
ne mortis vultis euadere. Deo gratias.

In vigilia palmarū. Sermo vnicus.

Subleuatis oculis
in celū dixit. Venit ho-
ra clarifica filiū tuū. Joan.
xviij. Totū sc̄m̄ euangeliū

hodiernū est vna deuota et sc̄ta oīo quā
xp̄s fecit corā discipulis suis in nocte pas-
sionis. Et p̄tinent̄ tria p̄cta i enāgelio. s.

Dispositio conueniens.

Postulatio sufficiens.

Allegatio perficiens.

¶ Primo xp̄s disposuit cop⁹ cū aīa cōue-
niēter. Secdo postulauit sufficiēter. Ter-
tio allegauit prudēter. Hec tria d̄z q̄libz
obseruare in sua oīone si cupit a deo ex-
audiri. Hec tria ostēdunt̄ subtilr in the-
mate proposito primū ibi. Subleuatis
oculis iesus. Scdm̄ ibi. Dixit. s. oīonem
suā postulādo p̄ri. Tertiū ibi. Venit ho-
ra clarifica filiū tuū. Ecce hic petitio suf-
ficiēs. primo dico q̄ in sc̄to euangeliio
oīditur deuota oīone xp̄i dispositio cō-

ueniēs necessaria oīoni. s. gustus cor-
pis. Mod⁹ cōueniēs necessari⁹ oīoni in-
ter alia est eleuare oculos versus celū.
Rō qz fm̄ Damasco. oīo est ascēsus mē-
tis in deū. Cōuenit ergo vt corp⁹ cōcor-
det cū aīa: qz sicut ala eleuat oculos sp̄ua-
les in deū: qd̄ etiā corpus eleuet oculos
carnales vsus celum. De hoc habem⁹
experimētū in natura de brutis aīalib⁹
q̄ qñ sunt i magna necessitate eleuat̄ ocu-
los vsus celū instinctu nature q̄si petē-
tes auxiliū creatoris. No. de hoc histo-
riā Jobe. i. de magna siccitate et fame q̄
fuit i terra p̄missiōis. itm̄ q̄ iumēta nō i-
ueniebāt herbā ad comedēdū nec aquā
ad bibēdū tāta erat sterilitas et siccitas
fontiū itm̄ q̄ aīalia ibāt p̄gregata q̄si
hoīes faciētes p̄cessionē mugētia: et vs⁹
celū oculos leuātia q̄si a deo auxiliū petē-
tia d̄r rex. Bestie agri q̄si area sitiēs ibzē
suspererūt ad te qm̄ exiccati sunt fōtes
aq̄rū et ignis deuorauit speciosa deserti.
iohel. i. No. suspererūt. i. sursū aspexerūt
Rō: qz qñ ille q̄ hz clauēs ad panes vel
vinū est crudelis filijs et seruitozib⁹ dñi
qz nō vult eis dare panē nec potū: reme-
diū qd̄ habēt filijs et seruitozes est recur-
rere ad patrē. Sic tot⁹ mūdus est dom⁹
dei. Ancilla seu captiua cui dñs cōmisit
clauēs panis vini et fructū est natura:
sic ei ordinauit de⁹ q̄ p̄ manus suas ha-
beam⁹ oīa necessaria vite humāe. Nos
no sum⁹ filij et seruitozes domini: q̄bus
qñq̄ ancilla ista. i. natura est aspa et du-
ra et rudis: qz nō vult dare vinū: aquam
blada: iō recurrēdū est ad patrē sicut fe-
cerūt aīalia. Idē ē fecerūt aues. Unde
semel de⁹ fecit Job q̄stionē dicēs. Quis
p̄parat coruo escā suā qñ pulli ei⁹ cla-
māt ad deū vagiētes eo qd̄ nō habeant
cibos. Job. xxvij. No. sup hoc dicūt glo-
se et postille qd̄ coru⁹ ē multū zelotip⁹ de
uxore sua et qñ filij incipiūt habere plu-
mas sunt quasi albe ad modū cynozum
tunc coruus dubitans au sint filij sui nō
vult eis prouidere: nec pmittit q̄ mater
ministret eis cibum quousq̄ mutāt plu-
mas et efficiunt̄ nigri et interi trāseūt plu-
res dies. de quo viuūt tūc dicūt qd̄ suspi-
ciantes vsus celum clamāt: et de⁹ mittit
eis rozē de q̄ viuunt. De hoc in frogauit
deus Job di. Quis p̄parat coruo et c. Et

In vigilia palmarum.

nesciuit rñdere: s; huic q̄stioni rñdit dauid di. Qui dat immētis escā ipsorū pul lis coruorū iuocātib⁹ eū: instinctu natura li q̄. s. de⁹ dat. Nota etiā hic q̄ dicit beatus Hieronym⁹ se iuenisse in annualib⁹ hebreorū de piscib⁹ maris q̄ p̄ decē dies añ diē iudicij leuabūt se sup aq̄s maris clamātes versus celū magnis clamoribus q̄s nemo itelliget nisi sol⁹ de⁹. Quā to ḡ magis nos q̄ habemus rationēz in tellectū debem⁹ ad ip̄m recurrere in necessitatib⁹ n̄ris z piculis leuantes oculos n̄ros versus celū orādo zc. Autoritas. Cū ignorem⁹ ad agere debeam⁹: hoc solū habem⁹ residui: vt oculos nostros dirigam⁹ ad te. Verbu fuit illi⁹ sc̄ti Iosaphat. ij. Paral. xx. ideo dō. Ad te leuaui oculos meos zc. Hūc modū seruauit xp̄s in nocte passionis qñ iaz iudei ueniebāt ad capiendū eū: ipse subleuat⁹ oclis i celum dixit: scz orationē suā dās nobis exemplū vt in nostris necessitatib⁹ z piculis idē faciam⁹: tñ nō sunt dimittēda oia remedia naturalia si haberi p̄nt: si vero haberi nō possunt debem⁹ recurrere ad deū q̄ nūq̄ deficit nisi sit defect⁹ noster: qz eleuam⁹ oculos corporaliter vsus celū: s; nō cor imo sunt multi q̄ dicūt. Pater noster ore: vel Ave ma. z in corde cogitāt de coq̄na v̄ de taberna. Hec ēvna de rōnib⁹ q̄re de⁹ nō exaudit oratiōes nostras nec p̄cessionēs quas facim⁹: qz non dicim⁹ bñ orationes z letania ore z corde. Ostēdo tibi dictū: qz distinctez reuerenter supplicatur pape vel regi: als indignat⁹ vel nihil ordinat⁹ imo sunt multi q̄ qñ habēt dicere offm̄ q̄runt locū indetum: vt nō habeāt occasionē cogitandi q̄ dicūt: vt plateā. Secus fuit antiquitus. Iō tunc exaudiebāt statim a deo z habebāt remediū et modo nihil immo malū multiplicat⁹. Iō apostol⁹. i. Cor. xiiij. Si orem lingua: supple tñ mens mea sine fructu est. Propter hoc dixit iesus iudeis orantib⁹ solū ore. Ppl̄s hic labij sme honorat: cor aut̄ eorū lōge est a me. Qz vnus cogitabat de coq̄na ali⁹ de taberna: ali⁹ de foro zc. Iō sine causa colūt me. i. sine vtilitate. Mat. xv. Si ergo vultis exaudiri in vestris orationibus: eleuate simul oculos corporis z aie vsus celū. Et hoc est dispositio pueniēs

quē tenebat etiā rex dō di. Ad te leuaui oculos meos q̄ habitas in celis. Ecce sicut oculi zc. No. practice quō serui respiciunt man⁹ dñi: scz qñ eis benefaciet. Itē de ancilla in manib⁹ dñe. Scdm̄ qd̄ requirit deuota z p̄fecta oratio est postulatio sufficiens: qz in oratiōe hō d̄z petere p̄ se p̄mo: deinde p̄ alijs. Sic fecit xp̄s post q̄s disposuit corp⁹ in gestu: tūc petijt sufficiēter z cōplete. p̄mo p̄ se di. Pater veni hora. s. passiōis: clarifica filiū tuūz vt filius tuus clarificet te: qz gloria filij redūdat i gloriā patris. Clarificare idē est qd̄ glorificare: vt clare cognoscatur. No. decē clarificatiōes quas xp̄s petijt in q̄stū hō z obtinuit iuxta. x. hūilitates quas in passione habuit z sustinuit. p̄ma clarificatiō q̄ ex quo humiliabat⁹ vt pateret⁹ in cruce petebat vt exaltaretur z clarificaretur i celo p̄ signa diuinit⁹ ostēsa. Qd̄ cōpletū fuit qñ in passiōe tenebre facte sunt sup vniuersam terrā z sol obscurauit se. Mat. xxvij. q̄si dolerent serui de morte dñi sui induentes se de nigro. Ecce p̄ma clarificatiō ondebāt em̄ creature q̄ ille q̄ patiebat⁹ erat creator. Secundo petijt vt clarificaret⁹ in terra ex q̄ humiliabat⁹ in terra p̄ passiōē. Qd̄ p̄pletum fuit qñ terra mota est: z petre scisse sunt z monumēta apta sunt. Mat. xxvij. Tertio vt clarificaret⁹ in inferno ad quē descēdebat. Qd̄ cōpletū fuit qñ aia xp̄i in limbo dedit gloriā sanctis patrib⁹ ibi existentib⁹. Et multa corpora sanctorū q̄ dormierāt surrexerūt sicut abraam: isaac: iacob z dauid: z apuerunt multis in ciuitate reuelātes gloriā quam habebāt in limbo. Quarto vt clarificaret⁹ i cordibus romanorū sub q̄bus humiliabatur cōpatiēdo. Qd̄ cōpletū fuit qñ cēturio z ali⁹, videntes que fiebāt dixerunt. Vere fili⁹ dei erat iste. mat. xxvij. Quinto vt clarificaret⁹ in cordib⁹ iudeorū q̄ erant vltra centum milia in illa platea: scz in mōte caluarie q̄ venerāt p̄pter festū pasche in hierusalē. Qd̄ cōpletum fuit qñ oīs turba eorū q̄ simul aderant ad spectaculū illud z videbāt q̄ fiebant p̄cutientes pectora sua reuertebantur. s. illuminati. Luc. xxiij. dicētes. O miserī qd̄ fecimus. Itē latro fuit clarificat⁹ in suo intellectu di. Memēto mei dñe dum

Sermo

vnicus.

Jo. ccbij.

veneris &c. Sexto vt clarificaret i corpe qd humiliabat ad sustinendu flagella clauos. & corona spinar. Jo pater clarifica filiu tuu. Qd cōpletū fuit in resurrectione qn surrexit glōsus impassibilis &c. Ro. vi. Xps resurgēs ex mortuis iam nō morit: mors illi vltra nō do. &c. Septimo vt clarificaret in aplis & discipulis di. pater veni hora. s. dispōis aploz q pdiderunt fidē. Qd cōpletū fuit qn in die resurrectionis apparuit eis: & gaudū sunt discipuli viso dño: & illuminati fuerūt in vera fide. Joā. xx. Octauo vt clarificaret in angelis sub qb^o humiliabat ad recipiēdū pfortationē di. Pater venit hora scz vt sim pfortat^o ab āgelo. Jo clarifica filiu tuu. Qd cōpletū fuit in die ascēsiōis qn ascēdit sup oēs āgelos. Eph. i. Constituēs eū ad dexterā suā in celestib^o sup oēm pncipatūz ptātem & vnitēz dñatio nē & oē nomē qd noiat nō solū in hoc seculo s; etiā in futuro. Nono in oib^o gentib^o mūdi di. Pater venit hora. s. vt humiliet sub oib^o gentib^o. Jo clarifica filium tuu vt cognoscat p fidē & honoret ab oibus. Qd cōpletū fuit tpe aploz qn i oēs terrā exiuit son^o eoz. Decimo vt clarificet i iudicio di. Pater venit hora. s. humilitatis vt iudicet ab hoib^o: clarifica filiu tuu vt sit iudex oī creaturaz Phi. ij. Humiliauit semetipm fact^o obediēs vsq; ad mortē &c. ppter qd de^o exaltauit illū &c. Moralr exēplo xpi si volum^o exaltari in paradiso humiliem^o nos in hoc mūdo quia q plus se humiliat in hoc mundo magis exaltabit in alio. No. ad hoc disputationē & qstionē aploz in via quis ipoz esset maior in paradiso. Matt. xviij. Et qlibet fecit suā rōnem. Primo sanct^o petrus q erat vicarius xpi. Et nota quō deus posuit exaltationē & maioritatem in vritate humilitatis q ab oibus pōt haberi. Scōo xps in sua oratione postulauit sufficienter p nobis qn dixit. Sicut dedisti ei ptātem oīs carnis: vt qd dedisti ei p pdestinationē det eis vitā eternā Nota sicut dedisti ei: scz filio tuo xpo qz de se loqbat ptātem omnis carnis. In sacra scripturā in veteri testamēto q i nouo testamēto caro sumit p hose. Dauid. ps. lxxiij. Ad te oīs caro. s. humana veniet ad iudiciū. Jte Esa. vlti. Veniet

oīs caro vt adoret. corā facie mea. Jtem Jo. i. Verbu caro factū est. i. filio dei homo fact^o est. Dicit ergo. Dedisti ei potestatem omnis carnis humane. Unde dō. Oia subiecisti sub pedib^o ei^o &c. Nota h^o qnq; cōditōes gentiū in hoc mūdo. p^oima ibi. oues q signāt simplices psonas rignozātes pcepta dei seruātes: tales dicunt^r oues pastozis xpi. Scōa ibi boues q signant psonas pfecte vite q habent duo cornua. s. sane doctrine & sancte vite qbus pcutiūt gentes mūdanas: dādo exēplū bone vite & arāt terrā corpis vt faciat fructū penitētie sed nō portat onus scz plationū nec diuitiaz. Nota cū dicit boues vnīuersas in femininōz nō in masculino gñe: qz vacce. i. psonae spūales & pfecte dant de lacte vberū veteris & noui testamēti pdicādo &c. Tertia ibi. In sup & peccora campi. q sunt infideles: q subūciunt xpo siue velint siue nolint: h modo ipsum negēt dicendo nolum^o eū. Quarta ibi volucres celi. s. contēplatiui q volant in altum ad instar auū. Quinta ibi. & pisces maris. scz negociatores. Oēs isti subūciunt xpo dño. Ecce quare dixit. Dedisti eis ptātem oīs carnis. Hec ptās ei fuit data qn de^o pater in cōsistorio trinitatis ordinauit qd ei^o filius moreret: tunc simul ordinauit curiā sui primogeniti tales essent cōsiliarij. s. patriarche: pphete: apli: ei^o milites sunt martyres camerarij: & scutiferi: vt daret eis vitā eternā: qz p meritū passiōis habemus introitum ad gloriā quā amiseramus p adam. Auctoritas. Quos psciuit & pdestinauit pformes fieri imaginis filij sui vt sit ipse pmogenit^o in multis fratrib^o Ad Rom. viij. Sicut ergo xps in sua oratione petijt decē clarificationes sic etiā postulauit p suis a patre sibi creditis & ordinatis p pdestinationē vt daret eis vitā eternā. Et declarauit qd est vita eterna dicēs. Hec est vita eterna vt cognoscāt te solum verum deum: & quez misisti iesum xpm. Cōtra errores iudeorū q ponunt suā gloriā in ipso leuiathā & in abūdātia bonoz tpaliū. Et agarenorū q ponūt eā in melle lacte & in mulierib^o & ginib^o &c. Cōtra qd dicit xps: hec est vita eterna. No. solū verū deū. Sup hoc dicit Arri^o hereticus q solus pater

In vigilia palmarum.

est ver^o de^o: cū dicit solū verū deū. S3 nota q̄ hec dictio exclusiua solum p̄t addi subiecto vel p̄dicato: ita q̄ p̄t esse v̄ subiecto vel p̄dicato excluso. Sicut si ego dicerē vni iurato hui⁹ ville vos solus estis iurat⁹. s. excludēdo alios et tūc eēt falsa. Sed a pte p̄dicati esset v̄a: dicendo vos estis iurat⁹ solū. s. excludēdo alia officia et tūc esset v̄a. Idē de ista vt cognoscant te solū verū deū excludendo humanitatē et tūc est vera: qz pater est solū de^o: qz nō est homo. Idē de spūsc̄to: s3 filius nō est de^o solū: sed est de^o et hō: sicut de illo q̄ esset baliuus et iurat⁹ nō est verū dicerē vos estis iuratus solū. qz etiā est baliu⁹. In hoc ergo p̄siliit gl̄ia videre xp̄s verū deū et hōiem. Ecce quō petūt xp̄s gloriā p̄ suis p̄destinatis. Questio si dicatur q̄re oportebat eū petere vtrū p̄destinatio infallibilis est. S3 stulta est hec q̄stio. Ratio: qz si aliquis dñs ordinauit facere aliq̄d instrū: ad q̄d faciēdū iaz se p̄parat notari⁹ iā recipit p̄gamentū: icaustrū et c. Si diceret notario: q̄re recepistis p̄gamentū: calamū: et huiusmodi r̄nderet q̄ id: qz alit instrū nō potest scribi. Idē de diuina p̄destinatione. Instrumēta q̄bus diuina p̄destinatio cōpletur et p̄ficiuntur: sunt passio et mors xp̄i: oratio: bona opa. bona vita hōis et penitētis: conteri de pctis: p̄fiteri et c. Ista sunt instrūta q̄b⁹ p̄destinat⁹ venit ad effectū p̄destinationis. Dicūt q̄dā. Quid opz me facere penitētis: qz si p̄destinat⁹ sum et c. Dic quō in libro vite nō solū scribit: talis erit saluus: sed etiā ponit rō. s. opa et vita ex q̄bus saluabit. v̄bigra. Talis saluabit: qz statim baptizat⁹ moriet. Si dicat: quid opz ipm baptizari. R̄ndet qz illud cadit sub p̄destinatione. Itē talis saluabit: qz humiliabit: talis: qz restituet. Idē de p̄scitis nō solū scribit talis dānabit: sed etiā scribit rōz cā quare dānabit. Sciēs ergo xp̄s q̄ p̄destinati venirēt ad gloriā p̄ suā orationē et passionē: iō orauit. Grego. in p̄mo dialogoz. Ipsa eterni regni p̄destinatio sic est ab oipotēti deo disposita: vt ad hanc electi ex labore p̄ueniant quaten⁹ postulādo mereant accipere q̄d eis oipotēs de^o ab eterno disposuit donare moraliter. Sicut xp̄s curauit nō solū de se: sed etiā de suis ad p̄

curādū eis saluationē. Sic q̄libz dñs et paterfamilias nō solū tenet saluare se ipsum: sed etiam tenet p̄curare saluationē suis famulis et domesticis. Inducatur dñi vt inducāt suos captiuos et infideles ad baptismū. Ita q̄ filij et famulij ancille audiat missaz: p̄fueant: cōicent q̄libz anno. Alias dicit scriptura. i. Tim. v. Si q̄s a suoz et maxime domesticoz curā nō h3 fidē negauit: et est infideli deterior. Tertio puncto orōnis xp̄i fuit allegatio prudens: qm̄ sicut dñi iurisse qm̄ volunt aliq̄d obtinere corā iudice: allegant sua iura: p̄uilegia: et cōsuetudines. Sic xp̄s in sua orōne allegauit dicens deo patri. Ego te clarificaui sup̄ terrā. s. veritatē fidei hōibus docēdo: opus consummaui q̄d dedisti mihi vt faciā. s. passionis: qz ei⁹ passio iam incipiebat. quā peracta dixit. Consummatū est. Jo. xix. p̄ se allegauit solū obedientiā dicens manifestauit nomē tuū hōib⁹ quos dedisti mihi de mūdo. Tui erāt mihi eos dedisti: et sermonē tuū seruauerūt et c. Sequitur Verba q̄ dedisti mihi dedit eis et ipi acceperūt et cognouerūt vere: qz a te exiui. et crediderūt qz tu me misisti et c. vsqz in finē. Ubi p̄ nobis in rōne exauditiōis allegat credētiā et obedientiā. No. Ego te clarificaui: qz deus pater ante aduentuz xp̄i nō cognoscebatur ita distincte sicut modo: nec etiā spūsc̄tus. Idē petebat filius: vt pater etiā ipsum clarificaret p̄ aliqua magna miracula: sicut fecit in dictis decē clarificatiōib⁹ q̄ clare ostendūt ipm̄ esse verū filū dei. Et p̄ se allegauit obedientiā: qz fuit obediēs deo patri cōplendo opus sibi cōmissuz: fundat i ista lege. Sed qz petōres nō audir de^o. Joā. ix. p̄ nobis allegauit duo scz legem de obedientia: ibi. Sermonem meum serua uerunt. Et legem de credētia: ibi. Et crediderunt qz tu me misisti. Si dicatur q̄re xp̄s non allegauit credentiam suam. Responso q̄ christus non habebat fidem. Ratio qz fides est credere q̄d non vides: sed xp̄s videbat oīa clare tam ab instanti conceptionis: sed nos nō videmus clare. ideo allegauit pro nobis credentiam et obedientiam. De his duabus legib⁹ dicit Joan. Si cor nostrum non reprehenderit nos fiducia habem⁹

ad deū: vt quicquid petierim⁹ accipie-
mus ab eo: qm̄ mādara ei⁹ custodimus
et ea q̄ sunt placita corā eo facim⁹. *I. Jo.*
iiij. Ex p̄dictis p̄z q̄ habem⁹ duos mo-
dos allegandi in orōne. s. p̄ obsecratio-
nē ⁊ p̄ gr̄arum actionē. Si autem vultis
allegare p̄ legē credētie attendat⁹ vt al-
legatis bñ p̄ modū obsecrationis. s. qd̄
dicit. *Greg.* in letania allegādo illud qd̄
hō credit de deo: ita dicēdo. Dñe p̄ ma-
iestatē v̄ram triū p̄sonarū ⁊ vni⁹ dei de-
tis mihi hoc vel illud. hoc modo allega-
tur illud qd̄ hō credit de deo. *3te.* Dñe
p̄ humilitatē v̄ram sup̄bñdite incarna-
tionis: detis mihi virtutē humilitatis. *3te*
p̄ v̄rginitatē m̄ris v̄re: detis mihi virtutē
castitatis. *3te* p̄ passionē v̄raz: detis mi-
hi virtutē patientie. Hoc mō obsecrādo hō
allegat illa q̄ credit: ⁊ est bon⁹ mod⁹ orā-
di. non dicat⁹ vos. Dñe ex q̄ credo trini-
tatē v̄ram vel incarnationē v̄ram. iō fa-
ciatis mihi hoc vel illud: qz nō allegare
tis bñ. Scds mod⁹ bon⁹ ē p̄ gr̄arū actio-
nē: allegādo illa q̄ fecist⁹ p̄ deo fm̄ legē
obediētie. S. in modo allegādi fm̄ hac
legē requirit magna cautela: qz talr̄ pos-
setis allegare p̄ legē obediētie q̄ p̄dere-
tis v̄strū p̄cessum: vel talr̄ q̄ lucrabimi-
ni. Si aut̄ allegatis illa q̄ fecistis p̄ bo-
no: ⁊ petitis vt p̄pterea faciat vob⁹ gra-
tiā quā petitis: q̄si teneat hoc facere vo-
bis ex his q̄ vos fecistis p̄ eo: male alle-
garetis ⁊ p̄deretis placitationē vel p̄ces-
sum. sicut fecit ille pharise⁹. de quo. *Lu.*
xviii. q̄ dixit. Dñe nō sum sicut ceteri ho-
minū: ieiuno bis i sabbato: decimas do-
oīm q̄ possideo: bonā legē allegauit: sed
nō bono mō: iō hic fuit reprobatus ⁊ p̄-
didit placitationē vel p̄cessum. S. bonus
mod⁹ allegandi p̄ gr̄arum actionē
est dicere. Dñe vos mihi fecist⁹ magnā
gr̄am: qz posuistis me in sc̄ā religione.
3o dñe faciatis mihi talē gr̄az ⁊c. *3des*
de alijs virtutib⁹. *3o* dñe placeat vobis
facere mihi talē gr̄am quā peto. *3te* est
bon⁹ mod⁹. *3de* d. facere p̄sbyter. non
allegat ex p̄te sui dicēdo. Dñe amore ve-
stri ego me ordinari vel celebraui: ieiun-
naui: vel viuo p̄tinenter: iō dñe faciatis
mihi talē gr̄am: qz hoc nihil valet: s. di-
cat. Dñe erā i mūdo ⁊ vos fecistis mihi
gr̄am q̄ me elegistis ad fr̄uitiū v̄r̄z ⁊ de-

distis mihi pt̄atē quā nō p̄cessistis ange-
lis cōsecrādi corp⁹ v̄r̄m: ⁊ tot gr̄as mihi
fecistis iō dñe faciatis mihi talē gr̄az vt
talē quā peto. *3no* mō obtinebit. *3dem*
de laicis dicēdo. Dñe tot gr̄as mihi fe-
cistis: qz me ad imaginē v̄ram creastis:
et inter xp̄ianos me nasci fecistis: ⁊ per
sc̄m̄ baptisimū me ab originali pctō mū-
dastis ⁊ p̄ p̄niaz tot pctā mihi remisistis
ideo dñe placeat vobis hac gratiā mihi
p̄cedere ⁊c. Dic miraculū qd̄ legit in vi-
taspatrū de quodā fratre deuoto ⁊ bo-
no q̄ in suis orationib⁹ nō habebat illas
p̄solatiōes spūs nec dulcedines cordis
q̄s multi h̄nt q̄ semel orando ⁊ male al-
legādo: dixit. Dñe tot ānis seruiui vob⁹:
et iñ nondū dedistis mihi aliq̄ p̄solatio-
nē diuinā: nec sentimētū dulcedinis cor-
dis. Si tñ seruiuissem vni infideli iam
oñdisset mihi aliq̄ signa amoris: ⁊ vos
nihil. Subito venit vmbra magna q̄ ip̄z
p̄stravit in terrā semimortuū dicēs. Do-
nec te cōtempseris sicut lutū qd̄ calcas
nō senties diuinās p̄solatiōes ⁊c. qm̄ in
tuis bonis opibus pl⁹ operat⁹ de⁹ q̄ tu.
Sicut i scriptura instrumētū pl⁹ facit no-
tari⁹ q̄ calam⁹: qz nō d. dicere instru-
mentū ego facio hoc sed p̄ncipale agēs
facit. iō *Esa. xxvi.* Oīa opa n̄ra opatus
es in nobis dñe de⁹ n̄r. *3tes. i.* *Cor. xij.*
Diuisiōes opationū sunt: idē vero de⁹
q̄ opatur oīa in oīb⁹. p̄z ergo q̄ modus
petēdi in orōne est duplex: vel fm̄ leges
allegando ea que hō credit de deo p̄ ob-
secrationē: vel s. canones allegādo ope-
ra bona per gratiarum actionem. De
his auctoritas. In omni oratione et ob-
secratione. Ecce primum cū gratiarum
actione. Ecce secundum. petitiones ve-
stre annotescant apud deum. *Phil. iij.*
¶ Dñica in ramis palmarū. Sermo. i.
¶ Ascendam in
palmā ⁊ apprehendā fru-
ct⁹ ei⁹. *Cant. viij.* In sacra
scriptura aliqñ p̄ palmam
intelligit⁹ crux. quandoq; penitendo: qñ
q; p̄templando. in palma crucis colligi-
tur fructus vite. In palma penitētie col-
liguntur septem fructus: quattuor dabū-
tur corpori: et tres anime. Primus fru-
ctus viri iusti sicut sancta scriptura dicit

Domínica in ramis palmarum.

erit claritas. Unde. Fulgebunt iusti sicut sol. Mat. xij. Secundus fructus erit agilitas quia ita agiles erunt sicut ita cogitatio nostra: sicut de domino dicitur: quia post resurrectionem suam erat ita agilis quod modo apparebat discipulis euntibus in emaus: modo illis qui erant in hierusalem. Tertius erit subtilitas quia tunc non erunt corpora ita turbida sicut modo sunt: sed erunt valde subtilia. Sicut de domino dicitur quod intrauit ad suos discipulos ianuis clausis: quod non potuisset fecisse ante resurrectionem nisi per miraculum: sed tunc fecit sine miraculo. Quartus impassibilitas. id est. sanitas: quia nec in corpore nec anima erit infirmitas. Primus fructus anime erit cognitio dei. Unde apostolus. Nunc cognosco ex parte: tunc autem cognoscam sicut et cognosce super. j. Cor. xij. ibidem. Videmus nunc per speculum in enigmate: tunc autem facie ad faciem. Secundus erit de humanitate christi in gloria: quia videbit iustus deum in natura humana hanc gloriam non habebunt angeli. Tertius erit amor: quia si anima videret et cognosceret et non diligeret: non esset totaliter beata: sed amabit et videbit et cognoscat. Unde dicendo de fructibus corporis et anime veniemus ad palmam contemplationis. Palma enim angusta est inferius et superius lata sic anima que vult ascendere ad deum debet esse stricta et gracilis ad omnes voluptates terrenas et carnales affectus: et superius lata per amorem celestium quia anima quanto magis dilata per contemplationem. Ista palma habet septem ramos: et super unumquemque ramum unam avem et unum florem. Primus ramus est consideratio sui: quando anima percipit suam bona fide exquirat ne in ea aliquid remaneat quod dei oculos offendet. Unde Bernardus. Nemo absque sui cognitione salvatur de qua misericordia salutis humilitas oritur. Unde humilitas liberat. De hoc psalmus. Humiliatus super et liberavit me. Secundo salvatur per. Quoniam tu populus humilem saluum facies etc. Humilem spiritum salvabis. Tertio virtutes conservat. Unde Gregorius. Qui virtutes sine humilitate congregat: quasi pulverem in ventum portat. Bernardus. Humilitas misericordia est virtutum et cinis conservans ignem charitatis. Super hunc ramum significat pavo: que talis est nature quod quando dormit de nocte si euigilauerit clamat: quia credit se amisisse suam pulchritudinem: et sicut aiaz que in huiusmodi scilicet tenebris dor-

mit: que semper timere debet ne speciem suam amittat. id est. ne dona gratie a deo sibi collata perdat: et debet clamare magno clamore quando sentit sibi aliquid inherere peccati. Super hunc ramum nascitur unum flos bonis odoris et celestis coloris: que viola vocatur. que significat humilitatem. Unde in cantico. Nardus meus dedit odorem suum. Nardus enim quedam herba parvula est calide nature et significat humilitatem. Humilitas enim minime esse potest sine calore charitatis. Talis humilitas magnum odorem dedit. Hec enim dei filium in terram traxit: attestante beata vergine que dicit. Respexit humilitatem ancille sue. Hec enim fuit specialis virtus propter quam descendit in ipsam: quia nisi humilis fuisset: nunquam dominus in ipsam descendisset. Dominus superbis resistit: humilibus autem dat gratiam. j. Pet. v. Hunc florem desiderabat david cum oratio diceret. Aspice me domine ysaopo. Hoc enim significat ysaopum quod nardus. ysaopus purgat peccatum: et humilitas purgat mentem ab omni invidia et malicia. Secundus ramus est passio proximi quia quando anima bona et serena intentione querit ne creatori suo displiceat: tunc statim postquam receperit humilitatem tunc humiliter descendit ad ibecillitatem proximorum: et eis compatitur. Super hunc ramum significat yena que dicitur avis que talis nature est quod iuxta mortuorum sepulturam inhabitat. et quando aliquis morti appropinquat: tunc sentit a longe et clamat. Avis ista sicut aiaz passione plenam: que debet commorari inter illos que morte peccati mortui sunt ut ipsos ad viam vitam valeat reuocare: et quando perceperit aliquem morti anime appropinquare debet clamare clamore passionis per orationem et lachrymarum effusionem. Super hunc ramum crescit flos que dicitur glay. Hic flos crescit circa aquas. per quem florem intelligunt illi que peccata deflent more fluentis aque. circa illos debet anima compaties commorari. Hunc florem desiderabat david cum dicebat. Exitus aquarum deduxerunt oculi mei. Hunc etiam habebat hieremias que dicebat. Quis dabit capiti meo aquam: et oculis meis fontem lachrymarum ut plorare valeam interfectos populi mei die ac nocte. Hier. ix. Tales lachrymas debet habere anima que in cacumem palme contemplationis desiderat ascendere. super hunc paulus ascendit qui dicebat. Quis infirmatur et ego non infirmor: quod scandalizat et ego

non vroz. Si gloriari oportet in his q̄ in firmitatē mee sunt gloriabor. ij. Cor. xj. Tertius ram⁹ est temporalis afflictio: qz qñ fidelis aia in statu penitentie est cōstituta: oēs afflictiones tpales patienter tolerare conatur. Super hunc ramū nidificat olor: qui alio nomine cign⁹ dicitur qui talis nature est q̄ qñ morti appropinquat suaue cātat: et significat in tribulatione seu afflictione gaudentē. Sup hūc florē cōscēderūt apostoli: de quib⁹ dictū est. Ibant apostoli gaudētes a p̄spectu concilij: qm̄ digni habiti sunt p̄ nomine iesu p̄tumeliā pari. Act. v. Sup hunc ramū crescit flos lilij. Un̄ sponsus in canticis. Sicut lilium iter spinas: sic amica mea inter filias. Qñ em̄ nascitur lilium inter spinas: spine pungunt lilium: et nō remurmurat: sed q̄to magis ip̄m pungunt tanto magis eis odorē suum effundit. Sic dicitur facere fidelis aia: nō dicitur reddere aduersarijs malū p̄ malo: sed per patientiā odorē suauitatis effundere: vt possit dicere cū apostolo xp̄i. bon⁹ odor sum⁹. ij. Cor. ij. Quartus ram⁹ cōtēplationis est cōpunctio: et est qñ aia labore creatoris ad memoriaz reuocat. Et ita oia aduersa secū equa mēte tolerat: qz sicut clau⁹ alio clauo eijcitur: ita aia diuersis tribulationibus fatigata dicitur ad memoriā reuocare tribulationes q̄s p̄ ea dilect⁹ suus tolerauit: vt ei amaritudines quas patitur dulcescāt. Sup hūc ramum nidificat qdā avis q̄ dicitur harpia q̄ vultus h̄z hoīs: et intm̄ crudelis est q̄ p̄mu3 hominē quē viderit interficit: postq̄ eū interfecerit: vadit sup aquā: et in aqua speculatur q̄ siles suū interfecit: et sic magno dolore cruciat̄ q̄tiefcunq̄ videt hoīem et significat aiam q̄ p̄siderare dicitur q̄ similis eius sc̄z de⁹ iesus xp̄s p̄ pctis n̄ris mortuus est in cruce et hec cōsiderās dicitur magno dolore p̄teri: sicut turtur qñ socium suū pdidit: in loco vbi sociū suum perdidit et mortu⁹ fuit qñ plumā aut aliq̄d signum inuenerit mortis ei⁹: magis tunc dolore atterit̄. Et sicut inuenit̄ de qdā puella filia cuiusdā regis que p̄re orbatā a parētib⁹ ab hereditate pp̄ria orbatā est et expulsa tunc cuiusdā regis fili⁹ sup eā pietate mor⁹ eā sibi accepit i vroz: et pro hereditate ei⁹ pugnavit et redu-

xit eā ad propria: et in prelio p̄ ip̄a mortuus est: tunc puella militis arma suscipiens cum magna diligentia custodiuit et quotiescunq̄ ea videbat nimis affligebat. Spiritualiter loquendo filia regis est humana natura in adā: q̄ in magno honore in paradiso extitit. S̄z hereditatem suā pdidit qñ a paradisi gaudijs p̄pter peccatum inobediētie eiecta est. Sed dei filius pietatis gr̄a mor⁹ sup eā: et aiam hereditate priuatā sibi despoſauit. s. qñ humanitatē n̄ram diuinitati sue sociare dignatus est: et triginta tribus annis q̄ hostē dimicauit: et opatus est salutē in medio terre. Adultimū crucis patibulū voluntarie subiit. Sic ergo nos facere debem⁹ sicut fecit p̄dicta puella. s. mortē defensoris n̄ri semp̄ habere i memoria: reseruare crucē clanos et oia crucis istrumēta: et sup ea q̄tidianis lachrymis deplorare. Sup hūc ramū orit̄ rosa q̄ spiritualiter designat martyrium: et aiam q̄ cūctas voluptates de facili obliuiscitur: et pōt dicere cū spōsa in canticis. Vulnerata charitate ego sum et c. et etia3 ebria. Qui ista ebrietate ebri⁹ est nec fragitur: aduersitate nec p̄speritate eleuat̄. Quint⁹ ram⁹ est desiderij gl̄ie qñ fidelis aia toto mentis affectu aduētū saluatoris desiderat. Sup hūc ramū antiqui p̄res ascenderūt: q̄ dicebāt. Veni dñe et noli tardare. Un̄ qdē dicit Abacuch. ij. Si morā fecerit expecta illū: qz veniens veniet et nō tardabit. Sup hūc ascēderat dauid. q̄ discebat. Expectās expectauit dñm et c. Et alibi. Sicut ceru⁹ desiderat ad fontes aquarū. ita desiderat aia mea ad te de⁹. Etia3 sup hūc paul⁹ ascēderat: q̄ dicebat. Cupio dissolui et eē cū xp̄o. ad phil. i. et itez. Infelix ego hō q̄s me liberabit de corpe mort⁹ hui⁹. ad Ro. viij. Sup hūc ramū nidificat philomena: q̄ talis nature est q̄ de nocte añ diē cātat et qñ videt clarescere et solis radios lucere: tāta hilaritate cātat q̄ pene disrūpitur. Et significat aiaz q̄ in hui⁹ vite tenebris solē iustitie expectat: et qñ eū senserit descendisse p̄ gr̄az: tūc tāto exultat gaudio q̄ nec ex toto corde pōt dicere: nec ex toto celare: et hec letitia vocat̄ iubilatio. Tal̄ erat ille bt̄us senex symeon q̄ tāto tpe saluatorē suū expectabat: qui

Dominica in ramis palmarum.

dicebat quādo videbo : putas durabo. Et p̄ tāto desiderio responsus accepit a spiritu sc̄to. nō visurus se mortē nisi p̄us videret x̄pm d̄ni. Tali voce illo desiderio illa philomena sc̄z symeon cantauit tota nocte: z q̄n vidit solē iustitie tunc accepit in vlnas suas: z ait. Nunc dimittis seruū tuū d̄ne s̄m verbū tuū in pace: qz viderunt oculi mei salutare tuū. Qd̄ parasti ante faciē oīz populorū. Luc. ij. sc̄ciamus ergo sicut ille beat⁹ senex amplectamur saluatore in brachijs cordis nr̄i. Sup̄ hūc ramū ouī crocus: q̄ est pallidi coloris: qz homo tanto desiderio pallefcit. Un̄ sp̄osa in canticis. Nolite me cōsiderare: qz fusca sim. Canti. j. Et iterū. Fulcite me florib⁹: stipate me malis: qz amore lāgueo. Canti. ij. Et itez poeta. Palleat oīs amās: nā hic est color apt⁹ amanti. Sex⁹ ram⁹ palme p̄tēplatiōis est visitatio sup̄na: q̄n d̄ns aiām desiderantē p̄ gr̄am suā visitare dignaf̄. Sup̄ hunc ramū nidificat hyrūdo: q̄ talis est nature q̄ volādo victū suū accipit: z significat aiām sup̄no desiderio flagrātez q̄ nihil in terra d̄z accipere nisi quasi volādo sine mora dilationis trāseūdo. Super hunc ramū nascitur solsequiū. Solsequiū d̄z quasi solē sequēs q̄n ouī solsequiū aperit. z q̄n sol subtrahit solsequū claudit: z signat aiām fidelē q̄ d̄z habere cor p̄ diuinū amorē z celeste desiderū desup̄ patefactū: z si aliq̄n gl̄ia se ab eo subtraheret: d̄z cordis aditū q̄ sc̄li delectatiōes z oblectamēta cā delectatiōis claudere z vt sit vere solsequiū d̄z soles iustitie sequi. Sup̄ hūc ramū. Ezechias conscenderat q̄n dicebat. Sicut pullus hyrūdinis sic clamabo. Esa. xxxvij. Talis erat magdalena: q̄ q̄n venit ad monumētū z nō inuenit d̄nz q̄n ab angelo sibi loquēte r̄sum accepit: qz d̄ns surrexit: tanto flagrabat desiderio cor ei⁹ z dilectionis feruore q̄ nullū ab aliquo vellet solatiū suscipere. Augustin⁹ tā ingēti lumine coruscabat: qz cor ei⁹ verū lumē vel solē req̄res quodcūq; aliud videbat inspicere vilipēdebat. Un̄ cōtigat q̄ cū crebro inq̄reret in loco i quo nō erat questura eū ibi postremo q̄sitū inuenit. Qz p̄culdubio qui in vera dilectione et deuota ofone p̄sisteret z carnales dele-

ctatiōes postponēs deū q̄reret inueniret sicut ip̄e dicit. Ego diligētes me diligo: et q̄ mane vigilauerint ad me inueniēt me. Prover. viij. Sup̄ hunc ramū p̄scenderat q̄ dicebat. Renuit p̄solari anima mea. ps. lxxvi. Septim⁹ ram⁹ est defectio: sc̄z q̄n aiā tm̄ diuini amoris vīculis cōstringit vt corpus oporteat deficere. Super hūc ramū p̄scenderat q̄ dicebat. Defecit i salutarī tuo aiā mea. p̄. cxvij. Sup̄ hunc ramū nidificat fenix: q̄ vnica auis est i mūdo: p̄ quā q̄ spiritualr̄ i vīculis vnitatis cōiuncti sunt intelligunt̄. Fenix em̄ talis est nature q̄ cū diē mortis imminere cognouerit diuersas species aromātū sibi multiplicat i calidiori pte eas collocatas ex alarū collisiōe accendit: z intus insiliens seipsū cremat et ex cinerib⁹ ei⁹ vermicul⁹ p̄gredit̄ z de vermiculo itez fenix renascit̄. Fenix ēt alio loco x̄pm significat cui null⁹ hoīm coequari poterit: in quo oīm specierum virtutes req̄uerunt q̄ p̄ dilectione nr̄a in altari crucis cremat⁹ est. Per fenicem etiā aiā fidelis designaf̄: q̄ virtutum species p̄gregat et eas in feruore charitat̄ deferens in altū se collocat in altari cordis: z se oipotenti deo in odorē suauitatis libēter offert. Et hoc sacrificiū pigue d̄z. Un̄ ps. holocausta medullata offerā tibi. Tūc reuera sacrificiū est pingue q̄n aiā p̄ sc̄ta desideria subleuata: p̄ sancta opa impiguata: p̄ humilitatē aliq̄n deficit ex diuinorū operū largitate: z hoc signaf̄ p̄ reginā Saba. q̄ ad audiēdū sapiētā. Salomonis venit: z m̄lto maiore q̄ audierat inuenit z pre mira admiratione defecit. flos z fruct⁹ hui⁹ rami est x̄ps q̄ dicit ego sum flos campi. De hoc fructu d̄z. Et b̄ndict⁹ fructus vētris tui. ffolia huius rami sunt clamor: plāctus suspiria: z singult⁹. Sic ip̄se b̄ndict⁹ fructus benedicet populo suo in pace.

¶ Dñica in ramis palmarū. Sermo. ij.

Durimatur

ba strauerūt vestimēta sua in via. Mat. xxi. In sancto euāgelio hodierno in quo continetur tota materia hodiernae solēnitatis ostendunt̄ tria magna seruitia: que fuerunt hodie christo exhibita a tri-

bus conditionibus gentiū scilicet.

Primus per suos discipulos deuote.

Secundum per bestias simplices subiecte.

Tertium per gētes mundanas publice.

De tertio seruitio dicit thema. Plurima turba strauerūt &c. Primū seruitium hodie factū fuit xp̄o per discipulos suos deuote. De quo dicit euāgelista. Cū appropinquaret iesus hierosolymis & ueniret bethphage ad mōtē oliueti: mittens duos de discipulis suis ait illis. Ite in castellū quod contra uos est: & statim inuenietis asinā alligatā & pullū cū ea soluite & adducite mihi &c. Cūtes autē discipuli fecerūt sicut p̄cepit illis iesus & adduxerūt asinā & pullū: & imposuerūt sup̄ eos uestimenta sua &c. In quo ostendit xp̄s quod non coacte nec uolēter: sed uolūtarie & libere ueniebat ad passionē. Sicut diues cōpatiēs pauperib⁹ ad furcā sniatis: eo quod nō p̄t debituꝝ soluere: & ipse libere soluit per ipsos. Ita totū genus humanū fuit sniatū ad furcā inferni eo quod nō poterat soluere deo debitū infinitū &c. p̄pter quod ille diues hō xp̄s in quo sunt oēs thesauri cōpatiēs nobis miseris paupib⁹ uoluit suspēdi in ligno crucis: ne aliq̄s sibi credēs & obediēs suspēderet in furca inferni. s. Pet. iij. Xp̄s semel pro pctis nr̄is mortu⁹ est: iust⁹ per iniustis ut nos offerret deo. Iō ut dicit Beda. Appropinquāte hora passiōis appropinquare uoluit loco passionis. ideo hodie uoluit uenire in hierl̄m. De hoc Esa. liij. Oblatus est: quia ipse uoluit. Sicut ouis ad occisionē ducet & quasi agn⁹ corā tondente se obmutescet & nō aperiet os suū. s. p̄tra dicendo. Et ueniēs in hierl̄m fuit in quadā uilla que dicitur bethphage: que distat a hierl̄z unū miliare qui sunt mille passus sabbati habens iter: que est etiā in pede mōt̄s oliueti: & cū tot⁹ fessus & lassus eēt tā ex labore uie q̄ ex labore p̄dicatiōis & ieiuniorū oportuit eū eq̄tare. & iō ut ascēderet uerticē mōtis oliueti uocatis duobus discipulis suis. glo. dicit quod erāt petrus & philippus: dixit eis. Ite in castellū quod contra. i. ante uos est &c. vsq̄ confestim dimittet eos. Ecce hic seruitiū quod hodie discipuli xp̄o fecerūt. Notāda sūt hic tria secreta. Primū de asina & pullo. Secundum de solutiōe asine. Tertium de uesti-

mentorū impositiōe. Quantū ad primū. Asina significat aiam peccatricem uinculis peccatorū ligatā pullus autē significat corp⁹ quod nondū ligatū est. Sed aia in pctō mortali existēs est ligata: & quot hz pctā tot uinculis eligatur de qua figura tiue dicit xp̄s. Inuenietis asinā alligatā quod nō pōt facere aliq̄d opus meritoriū & iuxta mēbrū per quod peccat sic ligat anima Autoritas. Iniquitates sue capiūt impiū & funibus peccatorū suorū quisq̄ cōstringit. p̄ouer. v. Cōstringitur quantū ad aiam. Quantū ad scdm̄ uidentū est quō hic asina. i. anima est soluenda a uinculis peccatorū. Dico quod opz quod solutio sibi ueniat de bethphage quod interpretat̄ domus oris. Ecce hic oris p̄fessio a qua uenit autoritas soluēdi uincula peccatorū. Ideo opz p̄fiteri. Iuxta illud dauid. Cōfitebor dño nimis in ore meo. ps. cxiij. Nō. p̄fitebor dño. s. p̄ p̄fessorē ei⁹ locū tenētē: nimis. i. ualde in ore meo. Quidā cōfiteñt de pctis in genere solū: & hoc non sufficit: quidā autē in indiuiduis & male: quod nō debent noiare aliquā p̄sonā. Sed opz confiteri peccata in sp̄e dicendo ego sum sup̄bus in corde: despexi patres uel matrē: uel p̄latū: dñm uel maḡm: uel uirū meū si est mulier: quod uoluit esse dña. Sed tñ nō noiare patrē nec matrē &c. Idē de peccato auaricie: nō sufficit dicere peccaui in pctō auaricie: immo opz dicere sp̄em auaricie uel per rapinam uel furtū: uel usurā uel p̄ simoniā: uel p̄ retētionē: sed nō opz descendere ad indiuidua. Idē de luxuria: quod nō sufficit dicere ego feci luxuriā: sed opz dicere in specie sic. Ego sum de m̄rimonio. ego peccaui cum alia maritata uel uida: sed nō opz ipsam noiare. Idē de incestu raptu sacrilegio &c. Et dicit Confitebor dño nimis &c. idest ualde: & nō solū in genere: sed in specie. Quare xp̄s misit discipulos suos quod fuerūt sacerdotes. Rñdeo ad innuendū quod null⁹ ali⁹ pōt soluere aiam peccatricē a uinculis pctōz nisi sacerdotes: quod solis sacerdotib⁹ dixit. Quorū remisistis pctā remittunt̄ eis &c. Jo. xx. Als nec sc̄tūs Joānes baptista nec beatus Laurentius possent soluere de vno peccato: quod non fuerūt sacerdotes: solum sacerdotes habent potestatem: etiaz si sint ma-

Domínica in ramis palmarum.

li z ribaldi z pctōres. Nota ad hoc similitudinē de vicario regis malo z peccatore a quo malefactores petūt remissionē z veniā: qz ipse gerit vices regis. Idē de rege xpo iuxta autoritatē datā sacerdotibus z nō alijs q̄tūcunq̄ sanctis dicēdo amē dico vobis. Quēcūq̄ solueritis sup terrā erunt soluta z in celis. Matt. xvij.

Quantū ad tertiu z de vestimentoz impositione sup asinā. Ecce hic iniūctio penitentie. Nā quodlibet opus p̄niale est vestis q̄ imponit asine. i. aie. De quibus dicit Joā. Apoc. xvj. Beat⁹ q̄ vigilat et custodit vestimēta sua. i. opa p̄nialia ne nudus ābulet z videāt turpitudinē ei⁹. Dic quō aia detestaf a sc̄tis angelis q̄n venit nuda ad istar meretricis nude incedētis. Sc̄m seruitiū xpo hodie factū fuit p̄ bestias simplices subiecte q̄n xps veniens hierl̄m equitavit super asinā z sup pullū. Questio quō in tā parua via equitavit in duobus aialibus. dicit hic magister historiaz q̄ xps primo equitavit sup pullum in quo nullus vnq̄ equitauerat: z qz erat indomit⁹: ideo xps descendit z equitavit super asinā. Et fuit cōpleta p̄phetia zach. ix. Exulta satis filia syon: iubilā filia hierusalē. Ecce rex tuus venit tibi iustus z saluator ipe pauper z ascēdēs sup asinā: z sup pullū filiū asine. Argumētū est insolubile q̄ iudeos cogitantes messiam venturū cū potētia z militia magna tanq̄ impator potētissimus. Ecce hic seruitiū bestiarum simpliciū. Ubi notanda sunt tria secreta iuxta tres intellect⁹ scripture. s. allegoricū: tropologicū: z anagogicū. Sc̄m intellectū allegoricū asina ligata significat gentes iudaicā vinculo legis moysi alligatam. Pullus autē indomit⁹ z absq̄ vinculo populū gentilē q̄ nec lege nec p̄ceptis erat ligatus. dñs primo eq̄tauit sup pullū: qz primo ppl̄s gētilis recepit fidē xpi z portavit xpm per credētiam z obedientiaz. Deinde eq̄tauit sup asinā. i. gētē iudaicā que in fine cōuertēt ad xpm. Autoritas. Fratres nolo vos ignorare mysterium hoc: vt nō sitis vobisipsis sapiētes: qz cecitas ex pte cōtingit in israel donec plenitudo gētū intraret: z sic oīs israel saluus fieret. Ro. xj. Adhuc xps eq̄tauit super pullū. i. ppl̄m gētilē. Quātū ad sc̄m

iuxta intellectū tropologicū siue moralē pull⁹ indomit⁹ siḡat iuvenes: asina vō senes. Xps autē vult supra vtrūq̄ sedere: eq̄tare: z portari: p̄ firmā credētiam z deuotā obedientiā. Dic cōtra errorē iuuenū dicētū: q̄n ero senex tūc faciā p̄niam qz xps sup pullū voluit eq̄tare. Dic quō parētes debēt nutrire filios: vt sciant se signare: z pater noster z aue maria. Credo zc. ne iurent. Hoc mō xps equitat sup pullū. i. iuuenē: z sup asinā: qz etiā q̄n sūt senes viuūt bñ z deuote. Jō dauid. Iuvenes z vrgines senes cū iunioribus laudēt nomē dñi. ps. cxlvij. Quantū ad tertiu iuxta intellectū anagogicū: pull⁹ significat sp̄m rōnalē q̄ a deo creat⁹ z creādo ifundit⁹: semp iuuenis: qz nō senescit. Asina autē significat carnē corpis senē z antiquā ab adā zc. Xps autē primo equitat sup pullū. i. sp̄m: qz p̄mo dat sibi gl̄iā qz q̄n homo morit⁹ si fecerit cōdignā penitentiā xps dat spiritui gloriā. Deinde equitabit sup asinā qz in die iudicij xps equitabit p̄ gloriā suā sup corpus: qz tm̄ electi z boni resurgēt cū corpibus gloriosis. Autoritas. Oēs nos māifestari opz ante tribunal xpi vt referat vnusq̄sq̄ p̄pria corpis put gessit siue bonū siue malum. ij. Cor. v. Tertium seruitiū hodie xpo factū fuit p̄ gētes mundanas publice. De hoc in tertia parte euāgelij. Plurima autē turba strauerūt vestimēta sua in via. Alij autē cedebāt ramos de arboribus z sternebant in via. Turbe autē q̄ p̄cedebant z q̄ sequebant clamabāt dicētes. Osanna filio dauid: benedict⁹ qui venit in noīe dñi. Dic practice quō populus ex deuotione ad xpm venientem ibat. Quidā nudabāt se z sternebāt vestes in via p̄ quā xps erat trāsiturus: ne asina tangeret terrā. Alij scindebāt ramos. s. oliuaz palmar: z lauri z sternebāt in via. Quidā ex ipsis cantabāt dicētes. Osanna filio dauid. O fili dauid salua nos in gloria. Alij cantabāt. Benedict⁹ qui venit in noīe dñi. Et cū isto honore z solēnitate xps hodie eq̄tauit in ciuitatē hierusalē. Notanda sunt hic tria secreta iuxta tres honores xpo factos. Primū de vestib⁹ in via strat⁹. Secundū de ramis arbor. Tertiu devocib⁹ cantantiū. Sic debem⁹ nos facere: si vo

lumus intrare cū societate xp̄i in ciuitate hierl̄ de qua dicit apl̄s. Illa que sur-
suz est hierl̄ libera est. Gal. iij. Nota li-
bera est. s. doloribus inferni miserijs tri-
bulationib⁹: et fletibus. faciamus ergo
xp̄o tres p̄dictos honores. Primo ster-
namus vestes nostras xp̄o venienti. In
sacra scriptura corpora hūana dicuntur
vestes aie: qz ad instar vestis cooperiūt
aias. Jo de corpe xp̄i dicit apl̄s. Habitu
s. humanitatis inuentus vt hō. Phil. ij.
Vestes ḡ corpoz in via p̄ntis vite ster-
nunt xp̄o p̄ abstinentiā corporalē ieiunā-
do: disciplinādo: vigilādo affligēdo cor-
pus. Ideo apl̄s. Obsecro vos fratres p̄
miam dei vt exhibeatis corpora vestra
hostiā viuētem: sc̄tām deo placentem
rōnabile obsequiū vestrū. Ro. xij. Item
Col. iij. Mortificate mēbra vestra q̄ sunt
super terrā. Sc̄do p̄iciamus ramos ar-
boz. Arbores sunt diuitie: redditus: pos-
sensiones a quib⁹ scindunt rami: flores et
folia: et ponuntur xp̄o in via qn̄ amore
sui facitis elemosynas pauperib⁹ quia
hoc recipit ipse in p̄sona sua. Amē dico
vobis qd̄ fecistis vni de minimis meis
mihi fecistis. Matt. xxv. Tertius honor
fit xp̄o ore ipsum laudādo dicendo. B̄n-
dict⁹ q̄ venit etc. Et deuote orando: dicē-
do. Osanna. i. salua nos qz p̄mū qd̄ de-
bem⁹ petere in nostris oronibus est sal-
uatio. Mat. vj. c. Primū querite regnum
dei etc. In his trib⁹ honoribus ostendun-
tur tres partes satisfactionis. In primo
ieiunia: in secundo elemosyna: in tertio
oratiōes. Et dicit̄ thema de nobis. Plu-
rima turba etc.

Dñica in ramis palmar. Sermo. iij.

Benedictus qui

venit in noīe dñi. Matth. xxi.
Hoc verbuz sumptū p̄ fun-
damēto nostri sermonis est
vna parua et multū deuota cantilena a
sp̄sancto hodie facta et deuote xp̄o cā-
tata qn̄ cū solēnitate ingressus est ciuita-
tē hierl̄m: quē etiā hodie nos cantamus
pluries representantes illā solēnitatem
et aduentū xp̄i i ciuitatē hierusalē dicen-
do. Benedict⁹ qui venit in nomine dñi.
Tota solēnitas hodierna ramoz cōs-
tit in tribus punctis.

Prim⁹ ē de honore et solēnitate hodie
xp̄o veniēti in ciuitatē hierl̄m exhibita
in qua fuit receptus honorabiliter.

Sc̄ds est de solēnitate quā nos hodie
facim⁹: illā rēp̄sentādo appropriate.

Tertius est de via quā xp̄s fecit hodie
veniēdo in ciuitatē hierl̄m vtuose.

Et pro quolibet istoruz in sp̄ali et pro
omnib⁹ in generali debemus cantare et
dicere deo. B̄ndictus q̄ venit etc. Prim⁹
punct⁹ est hodie de honore et solēnitate
quā iudei fecerūt in tēplo laudauerūt et
b̄ndixerunt xp̄m veniēte in ciuitatē hie-
rusalē in qua fuit receptus honorabili-
ter cū magno gaudio et festo: qd̄ fuit val-
de mirabile. Inuenio em̄ qd̄ xp̄s multo-
tiēs et multis rōnibus venit in hierusalē
et nūq̄ fuit sibi factū festū nec honor nisi
hodie. p̄tio xp̄s venit in hierl̄m ad pre-
sentandū. s. l. die a sua natiuitate qn̄ vir-
go maria ip̄m p̄ntauit in tēplo et nō legi-
tur qd̄ tūc facta fuerit solēnitas receptio-
nis: nisi qd̄ symeū et anna ipsuz adoraue-
runt: vt ptz Luc. ij. Paru⁹ tūc fuit et par-
ua p̄cessio: s. crescat corp⁹: crescat et mi-
seratio veniet tēpus quo nō defereēt ma-
nib⁹ ḡginis: s. dorso villis aselli: nō re-
dimeēt auib⁹: sed redēpturus est suo san-
guine oēs hoīes. Sc̄do xp̄s venit i ciuita-
tē hierl̄m addisputādū. s. qn̄ fuit. xij. an-
noz: nec tūc fuit sibi factū festū. Tertio
venit ad adorandū: qz fm̄ legē in quoli-
bet festo veniebat i hierl̄m et itrabat tē-
plū. Quarto venit ad extirpandū. s. pctā
et vitia notoria qz p̄ncipes sacerdotū ex
eoz auaricia de tēplo fecerāt domū ne-
gociationis. Joā. ij. Nec tūc fuit sibi fa-
ctū aliqd̄ festū. Quinto venit ad p̄dicā-
dū et hoc pluries: qz illa ciuitas erat me-
trapolis et caput prouincie. Sexto venit
ad manifestandū suā diuinitatē faciēdo
miracula: sanando infirmos: suscitādo
mortuos. Nec ēt tūc fuit sibi etc. Septi-
mo venit ad sacrificādū. s. seipsum. s. ho-
die voluit venire in hierl̄m in qua debe-
bat pati p̄ redēptione genit⁹ hūani. Et
tūc fuit sibi factū magnū festū et solēni-
tas. Quare ibi: r̄ndeo qd̄ lz xp̄s operat⁹
fuerit pro nobis multa bona tñ magis
tenemur et obligamur sibi ex opere pas-
sionis et mortis q̄ ex alijs: nos tenemur
ip̄m laudare et b̄ndicere ex ope incarna-
do iij

Domínica in ramis palmarum.

tionis quã fecit amore nostri. Itẽ cõuer-
sationis predicatiõis: qz ip̄emet ibat de
villa ad villã. Sed sup oia tenemur sibi
ex opere passiõis: qz ipse dñs voluit mo-
ri p vasallis: rex p subditis: iustus p in-
iustis: innocens pro pctõibus. vñ Ber-
nardus. Sup oia reddit te amabilẽ mi-
hi bone iesu calix passionis quẽ bibisti:
opus nostre redẽptionis. Ecce rõ quare
de⁹ posuit in cordibus gentiũ: vt ipsum
reciperẽt ita solenniter qñ venit hierl̄m
ad sacrificandũ. Quequidẽ solẽntas cõ-
sistit in sex circũstantijs siue cerimonijs
sibi factis. Prima: qz voluit intrare eq̄tã
do. Nõ legit qz x̄ps als eq̄tauerit vnq̄
nisi hodierna die qñ intrauit hierusalẽ.
Et tunc equitauit super pullum filium z
asinã: iuxta pphetiã zach. ix. Exulta sa-
tis filia syon: iubilã filia hierusalẽ. Ecce
rex tuus venit tibi iustus z saluator ipse
pauper ascẽdẽs asinã z super pullũ filiũ
asine. Tunc fuit cõpleta illa propheta.
Dic practice quõ de bethphage misit
duos discipulos. s. petrũ z philippũ. fm
glo. pro asina z pullo zc. Asina ligata si-
gnificat gẽtẽ iudaicã vel synagogã vin-
culo legis moȳsi ligatã: qd vinculũ ha-
bebat tria filia. s. tria genera p̄ceptorũ. s.
precepta cerimonialia q̄ ordinabãt p̄so-
naz erga deũ. Scõdo p̄cepta iudicialia: q̄
ordinabãt erga primũ. Tertio moralia
p̄cepta que ordinabãt personã erga se-
ipsam quõ qlibet debebat viuere. Pull⁹
autẽ q̄ nondũ fuerat ligatus nec vnq̄ por-
tauerat onus supra se sigat populũ gẽ-
tilẽ: q̄ nõ habebat vinculũ legis in collo
nec onus p̄ceptorũ in dorso: ad osten-
dẽdũ qz x̄ps nõ solũ venerat ad redimẽ-
dũ z saluandũ iudeos: s; etiã gẽtiles et
paganos ergo seruauit istã cerimoniam
qz voluit primo equitare sup asinã quã
oportuit soluere qz tpe regis messie oia
figuralia z cerimonialia debebãt cessa-
re. Scõdo voluit eq̄tare sup pullũ indomi-
tũ: nõ p necessitate: s; vt cõplerent scri-
pture z figure. Qm̄ et gẽtiles debebãt cõ-
uerti ad x̄pm. Ideo ap̄ls. Ois qui credit
in illũ nõ cõfundẽt. Nã em̄ est distinctio
iudei z greci. Nã idẽ dñs oim. Ro. x. Se-
cunda cerimonia vel circũstantia: qz pro-
cessionaliter voluit hodie intrare hieru-
salẽ: qz magnus ppl̄s ipsum precedebat

z etiã sequebat: z ipse cũ apostolis ibat
in medio. Sicut facim⁹ nos hodie in p-
cessionẽ in qua multi p̄cedũt z multi se-
quunt: z ep̄s vel sacerdos q̄ representat
x̄pm in medio cum presbyteris. Et dicit
euangelista qz tam p̄cedentes q̄ sequen-
tes respiciebãt x̄pm di. Osanna filio da-
uid. In quo ostẽditur qz oẽs qui prece-
debãt ab abel vsqz ad x̄p̄z. s. patriarche
z pphete tam etiã illi qui sequũtur vsqz
ad finẽ mundi oẽs respiciũt x̄pm per fi-
dem di. Osanna zc. Quia nullus potest
saluus fieri nisi per x̄p̄z. Ideo Gen. xlix.
Salutare tuũ expectabo dñe. Itẽ Act.
iij. Nõ est aliud nomẽ sub celo datũ ho-
minib⁹ in quo oporteat nos saluos fieri.
Tertia circũstantia: qz tota via a mõte
oliueti vsqz ad hierl̄m fuit strata. Tãta
em̄ fuit deuotio populi vt nõ cappis aut
aljs ornãmẽtis: s; de vestimẽtis z man-
tellis viroz z muliez sternerẽt in via. di-
cit euangelista. plurima aut turba stra-
uerũt vestimẽta sua in via. Et q̄re hoc.
Respondeo qz istud fuit figura martyru
futurozũ: vt ptz in sacra scriptura. Cor-
pora hũana dicunt vestes aie quas ve-
stes plurima turba scz martyruz strauẽ-
runt in via moriẽtes p fide x̄pi. Ideo di-
cit dauid in psona martyrum. Qm̄ pro-
pter te mortificamur tota die estimati su-
mus sicut onus occisionis. ps. xliij. Item
Apoc. viij. d̄r de martyrib⁹. Ibi sunt q̄ ve-
nerũt ex magna tribulatiõẽ z lauerũt sto-
las suas. i. corpora z dealbauerũt eas in
sanguine agni. s. x̄pi. Quarta cerimonia
fuit de ramis arborũ. Dicit em̄ euãgeli-
sta qz alij cedebãt ramos de arboribus
z sternerẽt in via. s. flores: folia z ramos
arborũ. Figura fuit. Nã in sacra scriptu-
ra hoies dicunt arbores. Mar. viij. Vi-
deo hoies velut arbores abulãtes. Ista
rũ arborũ flores folia z rami meritoz et
bonoz operũ sternerẽda sunt in via x̄po. s.
vt fiãt ppter ip̄m: qz als nihil valerent.
Jo. xv. Sine me nihil potestis facere: scz
meritorie. Quia fuit: qz tã a magnis q̄
a puis voluit laudari z bñdici. z Osan-
na clamari iuxta illud d̄b. Ex ore infan-
tiũ z lactẽtiũ p̄fecisti laudẽ zc. ad ostẽdẽ-
dũ qz virtute sue passiõis nõ solũ saluãt
adulti z magni p p̄nãz: s; et pueri p in-
nocẽtiã. Sap. vj. Pusillũ z magnũ ip̄e fe

cit z equaliter est illi cura de oib⁹. Sexta quia oēs taz magni q̄ parui vna voce dicebant. Bñdictus qui venit in noie dñi. In quo ostendebāt q̄ erat redēptor: vniuersalis omniū. Auctoritas. Un⁹ est mediator dei z hoīz hō xps iesus: q̄ dedit se metipsuz redēptionē p oib⁹. i. Thim. ij. Ecce hic ratio quare z quō hec solēnitas fuit hodie facta xpo z nō als. De hoc pphetauerat zacharias pater Joānis baptiste dicēs. Bñdictus dñs deus israel: qz visitauit z fecit redēptionē plebis sue. Luce. i. Scds pūctus qui magis tangit nos est de solēnitate quā facim⁹ nos rep̄sentando illā solēnitatē hodie xpo factā appropriate: qz sicut xps hodie cū solēnitate z processione venit ad locū passiōis sue: sit etiā nos hodie cū magna solēnitate z processione, venimus ad passiōez q̄ hodie legit̄ in missa: de quo aliquis potest mirari di. Quare passio xpi cū tanta solēnitate d̄ hodie? Quia passio xpi tristitiāz dolorē d̄z generare in cordib⁹ fidelīū: z nō letitiā vel gaudiū. Nota ad hoc quō passio z mors xpi pōt accipi z cōsiderari quadrupliciter: fm̄ q̄ quattuor vicibus legit̄ in ecclesia iuxta quattuor euāgelistas. Primo potest capiz considerari fm̄ psonalē dignitatē: cōsiderādo personam que patit̄ que est xps rex papa dñs et innocēs z purus. Et fm̄ istā considerationē passio xpi dat christianis tristitiā: dolorem: fletuz z gemitū. Et isto respectu legit̄ passio xpi in die veneris sc̄tā i qua nō pulsantur cāpane: z hoīes incedūt tristes demisso capite. Hoc respectu ppheta hier. cōsiderauit passiōē xpi di. Ego quasi agnus māsuetus qui portat̄ ad victimaz. hier. xi. Scdo mō passio xpi pōt accipi z cōsiderari fm̄ humanalē necessitatez: qz oēs eramus infirmi z vulnerati plagis peccatorū: nec poteramus curari nisi sanguine xpi qui voluit pati pro peccatis nostris. Esa. liij. Ipse vulneratus est ppter scelera nra. Et iuxta hūc respectum passio xpi dat nobis contritiōēz dolorē de pctis nris: pro quib⁹ oportuit xpm pati z mori. Et isto respectu legitur passio xpi in ecclesia feria. iij. fm̄ Lucā Tertio mō pōt cōsiderari fm̄ iudicialē p̄neritatē: qz iudei q̄ fuerūt a deo honorati: s̄

lij pphetarū z patriarcharū: ppls elect⁹ a deo: z q̄ ita fortiter rebellauerūt cōtra deū suū. Isto respectu passio xpi dat nobis occasionē cōpatiēdi illi ppto reprobaro z ex xpi passione destructo z pdito. Et fm̄ istam cōsiderationem legit̄ passio xpi in ecclesia feria. iij. Et fm̄ istuz respectum p̄siderabat passiōē xpi zacharias propheta dicēs. Quid sunt iste plage in medio manū tuaz? Et dicet. His plaga tus sum in domo eorū qui diligebāt me. zach. xij. Quarto passio xpi pōt accipi z p̄siderari fm̄ finalē vtilitatē: qz ex passiōe xpi nos sumus liberati a dānatione inferni a peccatis mortalibus: z habemus gratiā in hoc mūdo z gloriā in alio. Ecce finalis vtilitas passiōis xpi. Et fm̄ istum respectū passio xpi generat in nobis gaudiū: letitiā: z exultationē: z cōsolationē. Et iuxta istā cōsiderationē passio xpi legit̄ hodie cū tali solēnitate: letitiāz gaudio cantādo Gloria laus. Et s̄z hanc cōsiderationē dicit Esaías. Gaude te z laudate simul deserta hierl³: qz consolat⁹ est dñs pplm̄ suū: redemit hierl^m Esa. liij. Nota deserta hierl^m. De q̄ ap̄ls ad Gal. iij. Illa q̄ fursū est hierl^m libera est: et ab ista oēs hoīes mūdi erāt deserti ex pctis. S̄z mō iā gaudendū est: qz dñs cōsolat⁹ est pplm̄ suū soluēdo p nobis p̄ciū. Ecce rōnē q̄re hodie cū gaudio legit̄ passio xpi. Et h̄ nota sex differētiās letitię hodiernę q̄ sex tristitiās diei veneris sc̄tē. P̄ia tristitia: qz in die veneris sc̄ta cāpane nō pulsant̄: immo cessant. Rō est qz in passiōez morte xpi cāpane. i. apostoli quoz son⁹ p̄dicatiōis exiuit in oēm terrā: iuxta pphetiā. Dauid p̄diderūt sonū qz nullus fuit ausus noiare xpm: imo maior cāpana. s. petrus fuit fracta negādo xpm: nec ioannes q̄ fuit iuxta crucem fuit ausus dicere in fauorē xpi aliqd. S̄z hodie considerando finalē vtilitatē passiōis christi fit magna solēnitas cāpana pulsando. Secunda tristitia: qz tunc pulsantur tabule qui est sonus tristitię z doloris: z significat sonum derisionum z blasphemiarum quas fecerūt christo in passione. Sed hodie sacerdotes cantant alta voce et clara. Et est ratio quoniā ex passione christi habem⁹ q̄ anime beate cantabunt cum angelis in gloria. Ter-

Domínica in ramis palmarum.

tia tristitia: qz in die veneris sancta imagines: cruces: z tabule abscondunt z cooperiunt: q̄ admodū in passiōe xp̄i: virgo maria: magdalena: ioānes: z alij cooperiebāt sibi caput pre dolore z tristitia nō poterāt respicere passiōē xp̄i crudelē: s; hodie oñdunt cruces solēniter in signū utilitat; passiōis xp̄i. Quarta tristitia: qz in die veneris sc̄tā cū fletib; z doloribus memorat; passio christi ad oñdendū flet; z plāct; hginis marie z alior;. S; hodie memorat; cū letitia z gaudio iuxta finalē utilitatē. Quinta tristitia: qz feria sexta gētes cū tristitia icēdūt discalciate z multi ieiunāt in pane z aqua: s; hodie gētes icēdūt cū magna letitia bñ iducte portātes ramos in manib; suis qđ sigt; victoriam quā habem; de inimicis nr̄is ex passiōe xp̄i. Sexta tristitia qz tūc passio cātā sine p̄cessiōe z ordie: immo apostoli fuerūt dispersi: separati z diuisi: sed hodie fit solēnis p̄cessiō: z imus oēs cōgregati z ordinati: qz ex passione xp̄i oēs sumus vni ti z cōgregati. iuxta illud Jo. xi. Xps̄ moriturus erat vt filios dei q̄ erant dispersi congregaret in vnū. Ideo cantam; cū letitia. Bñdictus qui venit in noīe domini Tertius punctus est de via quam tenuit xps̄ veniendi in hierl̄m: q̄ quidē via comprehendit in sex p̄ctis. P̄mo christ; hodie mane recessit de bethania z venit i bethphage. Sc̄do de bethphage in mōtē oliueti. Tertio de mōte oliueti descendit in vallē iosaphat. Quarto de valle iosaphat venit in hierl̄m. Quinto de hierl̄m iuit i tēplū dei. Sexto de tēplo iuit in bethaniā cū. xij. apl̄is: vt habet; Marci. xi. In q̄ apparet; fecit sex stationes. Et significat; viā nostrā quā facim; peccādo z ad gr̄az redeūdo p̄ viā p̄nie. P̄mo p̄ p̄ctm̄ nos recedim; de bethania que interpretat; domus obediētie a qua recedimus qñcūq; precepta dei frāgimus p̄ aliquo bono lucro habēdo: in q̄ recessu debet esse fletus Sic quādo christus recessit de bethania a magdalena: martha z lazaro: faciendo eis gratias: qz multoties receperant ip̄z in domo sua: tūc maria magdalena incepit flere dicens christo. Dñe: quo vultis ire: quoniā iam conclusum est in hierl̄m vt vos occidant. Ideo teneatis hic festū pasche: z mī v̄fayeniat huc. Idē dicebāt

apl̄i: martha: z lazarus q̄ timebāt. Rñdit eis xps̄. Oportet implere voluntatē eius q̄ me misit. Magdalena z oēs alij flebāt dicentes. Forte nunq̄ a modo videbim; eum. Ecce flet; in recessu de bethania in quo ostenditur q̄ homo quando recedit a domo obediētie d; flere per cōtritiōē iuxta p̄phetiā ihere. ij. Scito et vide qz malū z amarū est reliq̄sse te dñm deū tuū z nō esse timorē ei; apud te. Ecce p̄ria statio. Sc̄do venit bethphage: q̄ interpretat; dom; bucce siue dom; oris. Ecce hic oris p̄fessio postq̄ recessisti de bethania. i. de domo obediētie cū fletib; z tritiōis opz te venire bethphage. i. ad domū oris p̄ctā cōfiteōdo. Bethphage aut; erat villa sacerdotū. Sic p̄fessio habet fieri sacerdotib; quia nullus alius quantūcūq; sanct; potest remittere peccata: qz solū p̄sbyteris dicit xps̄. Quoz remiseritis p̄ctā remittunt; eis. Jo. xx. No. remittunt; eis: nō dicit remittent;: qz illa eadē hora iu q̄ remittunt; a cōfessore: etiā remittunt; a deo. Et quoz retinueritis. s. nō absoluēdo: qz nolūt a p̄ctis abstinere: vel qz nolūt restituere: vel quia nolunt iniurias remittere: retēta sunt a deo. Ecce sc̄da statio. Tertio de bethphage ascēdit in mōtē oliueti. Ecce opis satisfactio. Mōs oliueti h; tres conditiones in quibus significantur tria opa satisfactoria. P̄ma qz mōs oliueti est asper. Ecce hic aspitas ieiunior;: vigiliar; zc. Sc̄da qz est altus. Ecce altitudo orationis: q̄ fm̄ Damascenū est eleuatio mentis in deum. Tertia: quia ibi crescebat oleū qđ est medicinale. Ecce elemosinar; largitio. Facite ergo fructū dignū penitētie. Lu. iij. Quarto de mōte oliueti descendit in vallē iosaphat: q̄ interpretat; dñi iudiciū. Ecce debitor; remissio: qz dominus iudicabit irrenocabilr; q̄ quilib; restituat debita lz sis in mōte oliueti per opa satisfactoria opz te etiā descēdere in vallē iosaphat restituēdo ablata dupliciter: vel spūaliter: vel tēporaliter. Spūaliter descendit in vallē iosaphat eccl̄iasticus qui obtinuit per symoniā p̄relationē vel dignitatē vel beneficiū: quia furtū fecit. Jo. x. Qui nō intrat per ostiū in ouile sed ascendit aliunde: ille fur est z latro. Ostiū est electio pura sine assensu tuo vl; tractatu vel prouisio pure est spiritualis

quia papa te ibi posuit sine scitu ⁊ tracta
tu tuo: al's s'vis saluari opz descēdere in
vallē iosaphat remittēdo di. Dñe furat⁹
fui hoc: iō restitui in manib⁹ vicarij vñi.
Tēporalr descēdit etiā in vallē iosaphat
ille q̄ furat⁹ fuit castrū: villā: domū: agrz:
vel possessionē siue pecuniā vel alia qñ re
stituit illud. Opz em̄ descēdere de malo
statu: null⁹ vos decipiat. Itē si diffamast⁹
aliquē: opz descēdere ad restituendū sibi
famā si nō sit ver⁹ qd̄ dixist⁹: vl̄ erat occul
tū ⁊ secretū. Si dicat verecūdia erit reuo
care vl̄ piculū. Rñdeo nō est curandū de
hoc: qz n̄ remittit p̄ctm̄ nisi restituat abla
tū. xiiij. q. vi. si res. Quid obvale iosaphat
venit hierl'm q̄ interpretat⁹ pacifica. Ecce
hic iniuriarū remissio. Tūc homo pacifi
cat se cū inimico. Ideo dauid. Rogate q̄
ad pacē sunt hierl'm: ⁊ abūdantia diligē
tibus te. Fiat pax in virtute tua: et abūdā
tia in turribus tuis. Nota abūdantia: qz
nisi habeat pacē maiorē cū minoribus et
ecōuerso: ⁊ maiores inter se non abunda
būt: immo erūt pauperes: ⁊ terra erit ste
rilis. Itē ap'us dicit. Pacē sequimini cū
oibus ⁊ sanctimoniā: sine qua nemo vide
bit deum. heb. xij. Nota pacē ⁊ sanctimo
niā simul iungit: qz aliqui hñt pacē sed
nō sanctimoniā sed maliciā ⁊ p̄ctm̄ sicut
latrōes inter se: lenones cū meretricib⁹.
Item emptor: venditor ⁊ curator habent
pacē sed non sanctimoniā qñ fraudāt se
inuiçē. Sexto de hierl'm intrauit templū
dñi. Ecce hic eucharistie cōio. Postq̄ fe
ceritis p̄dictas stationes vadatis ad tē
plum dñi ad cōicandū: nec expectetis q̄
dñs veniat ad vos in infirmitate ⁊c. Gen.
xxiiij. Ingredere benedicte dñe: cur foris
stas: ⁊ appositus est in cōspectu eius pa
nis quod allegorice dicitur cuilibet chri
stiano. Ecce via paradisi quā christ⁹ ve
niendo in hierusalem nobis ostendit. Itē
benedictus qui venit in nomine domini
¶ Feria. ij. post palmar. Sermo vnicus.

Venit vox de ce
lo dicēs. Et clarificauit ⁊ ite
rum clarificabo. Jo. xij. In
isto scō euangelio breuiter
presentato inueni quattuor magnos ho
nores domino iesu christo: factos p̄pter
quattuor rationes.

Primus per dilectionem specialem.
Secundus per admirationem intel
lectualem.

Tertius per deuotionem specialem.
Quartus per locutionem celestiales.

¶ De q̄rto honore dicit The. Venit vox
de celo dicēs. Quantū ad primū honore
xp̄o factū ex deuotione speciali: scz triuz
sc̄tāz ⁊ deuotaz p̄sonaz. s. marie magda
lene: marthe ⁊ lazari. De quo dicit p̄ci
piū euāgelij. Ante sex dies pasche venit
iesus bethaniā ubi lazarus fuerat mor
tuus quē suscitauit iesus. fecerūt autē ei
cenā ibi: ⁊ martha ministrabat: lazarus
vn⁹ erat de discubentib⁹ cū eo. Maria er
go accepit librā unguēti nardi pistici p̄
ciosi et vnxit pedes iesu et extersit pedes
eius capillis suis: ⁊ dom⁹ impleta est ex
odore unguēti. No. h̄ bona secreta. Ante
sex dies pasche. qz illo mō pascha iudeo
rū fuit in die veneris sancto. Itē hoc con
uiuū fuit sibi factū die sabbati preteriti
qñ xp̄s exiuit ciuitatē effrez: q̄ erat iuxta
desertū: i qua xp̄s passus fuit multas mi
serias: ⁊ cū ap'is venit bethaniā ubi erāt
maria magdalena ⁊ martha: ⁊ lazarus: et
m̄te alie deuote p̄sone q̄ p̄parauerūt xp̄o
cenā: nō p̄radiū. Dic practice quō cū ma
gna sollicitudine martha ministrabat: lz
esset nobilishō tñ reputabat sibi ad ma
gnū honore q̄ posset seruire xp̄o. Etiam
angeli reputāt sibi ad gratiā ⁊ honorez.
Mat. iij. Accesserūt āgeliz ministrabāt.
ei. Lazar⁹ etiā nobilishō dedit sibi aquā
sup man⁹. Cogitate quō xp̄s tot⁹ humil
faciebat se de p̄cari. Deinde xp̄s bñdixit
mēsā di. Oculi oim̄ in te sperāt dñe. Hec
bñdictio venit a xp̄o ad ap'os ab ap'is
ad martyres ⁊ deinde ad nos. Et qñ po
suerūt se ad mēsā lazarus voluit s̄uire sed
xp̄s noluit: sz q̄ comederet. Itē dicit euā
gelista q̄ lazarus vn⁹ erat ex discubentib⁹.
Modo scimus quid faciebat martha: qz
ministrabat: ⁊ lazarus qz comodebat: ma
ria magdalena quid faciebat de quo illa
seruiebat xp̄o: dicit Joānes q̄ de illo de
quo iā al's sibi seruierat portauit unguē
tū preciosum: sicut fecerat qñ fuit conuer
sa modo in domo symōis leprosi ⁊ lachry
mis lauit pedes xp̄i. Noluit aquā de ro
sa marina. Et sicut in conuersione flene
rat ex peccatorz contritione: sic tūc fleuit

Feria. ij. post Palmarum.

ex xpi cōpassiōe dicēs. O qui sustines totū mundū: et incedis humiliter sustinendo labores etc. Et illo vnguento unxit pedes iesu et capillis eius terxit: quos ante portabat tanq̄ reliquias. Et dicit iohannes q̄ tota dom⁹ impleta est ex odore vnguenti. Ecce primus honor. Moralr. Sicut tūc xps ante sex dies pasche venit in bethaniā vbi fecerūt sibi dictū cōuiuū: ita ab hoc die i q̄ legit hoc euāgeliū vsq̄ ad festū pasche sunt sex dies. Et xps hodie venit in bethaniā. i. in psonā obedientem que venit in penitentiā. Bethania interpretatur domus obedientie. Persona autē que obedit p̄io preceptis xpi dicitur. Penitentiā agite etc. Mat. iij. dicitur bethania: in quā venit xps p̄ grām: et preparat xpo cenā. Nota etiā hic quō aliq̄ dāt xpo prandīū et cenā. Quidā nō dāt sibi prandīū nec cenā. Quidā dāt prandīū solū s3 nō cenā. Quidā sunt q̄ dāt solū cenā. Prandīū dāt xpo penitētes q̄ mane. i. in p̄ncipio quadragesime inceperūt facere p̄niam: et etiā dant sibi cenā q̄ ipsam continuant vsq̄ ad finem quadragesime quia penitētia est cibus et refectio christi Jo. iij. Deus est cibus vt faciam voluntatē eius qui misit me. Et loquitur de penitētia et conuersione peccatorum. Dicit illis qui dederunt sibi prandīū et cenā. Vos estis qui p̄mansistis mecū in tantationibus meis. Et ego dispono vobis sicut disposuit mihi pater meus regnū: vt edatis et bibatis super mensam meam in regno meo. Lu. xxiij. Nota permansistis i. perseverāter mansistis et stetitistis in tentationibus meis. Tentationes nostras dicit esse suas quia ei⁹ effectiue sunt: quas ipse dat nobis ad augmentū meritorū: sed nre sunt subiectiue et patienter. Quidam nec prandīū nec cenā dant christo excusando se de penitētia etc. Quibus dicit xps. Ecce serui mei comedent: et vos esurietis. Ecce serui mei bibent: et vos sitietis. Ecce serui mei letabunt: et vos confundemini. Esa. lxx. Ideo ad minus deditis sibi cenā. i. finē quadragesime. Quidam dederūt sibi prandīū: sed non dant sibi cenā: quia modo deficit eis cor in fine quadragesime. Tales qui se sic excusant false excludentur a cena christi. De qua Lu. xxiij. Dico vobis q̄ nemo viroꝝ

illoꝝ gustabit cenā meā. De qua Apoc. xix. Bti q̄ ad cenam nuptiarū agni vocati sunt. Qui aut nō dederūt xpo prandīū in principio quadragesime: ad min⁹ dēt sibi cenā. s. finē q̄dragesime istā hebdomadam sanctā. Sed oportet q̄ sint ibi tres persone scilicet martha que interpretatur irritans seu prouocans: et significat contritionem que non est nisi irritatio et prouocatio doloris p̄pter pctā. Scdo opz q̄ sit ibi lazarus q̄ interpretat̄ adiuuus a deo Ecce oris confessio. Ratio est: qz sicut lazarus qui erat mortuus iuuante deo surrexit de morte ad vitam: ita spūs qui iacet mortuus p̄pter peccatū in monumento corporis: iuuante deo suscitatur a morte culpe ad vitā gratie in confessione. Jo dicit scriptura sancta de illis q̄ bene confitentur et clare. Sepulchꝝ patēs est guttur eorum. ps. v. Tertio opz q̄ sit ibi maria magdalena cum alabastro vnguenti preciosi scz afflictio corporalis medicinalis qz sanat oēs plagas peccatorū nostrōꝝ: ergo isto vnguento precioso vngam⁹ pedes iesu. Caput eius est principium quadragesime. Corp⁹: tps sequens: sed pedes sunt vltima hebdomada: sic tota domus implebitur odore vnguenti. Unde dicit ap̄ls. ij. Cor. ij. Deo gratias q̄ semp̄ triūphat nos in xpo iesu et odore noticie sue manifestat p̄ nos in oī loco: qz xpi bonus odor sumus. Nota de murmuratiōe iude dicentis. Ut qd̄ perditio hec: potuit em̄ venūdari multo et dari pauperib⁹ etc. Utinā non sit inter nos aliq̄s iudas qui de vnguento p̄cioso afflictionis corporalis et penitētie murmuret et dicat. Vel melius valeret facere elemosynam q̄ ieiunare. Vos vt iudas dicit. vt qd̄ perditio hec etc. Bona ē elemosyna. s3 in suo casu melior est p̄nia corporalis. Unde sicut vulnerat⁹ q̄ timet p̄unctiones et dicit medico. recedatis nō sanat̄ et male dicit: sic etiā peccator qui dicit: et qz melius est q̄ faciā elemosynam: male dicit. Nō curat̄ vulnus luxurie a plaga luxurie nisi p̄ scopā de pane et aqua. Idē d̄ guloso q̄ dimittit ieiunia dicens qd̄ dabo elemosynā. Scds honor xpo hodie fact⁹ venit per admirationē intellectuā. Sciēdū est q̄ oēs iudei gregabātur in hierl̄m rōne festiuitatis pasche. Et q̄n ppl̄s audiuit tā magnū miraculū de

Sermo vnicus. fo. ccxliij.

suscitatione lazari tã publicũ z notoriũ z tãti baronis cui⁹ mortẽ sciuit tota patria: ex admiratione tanti miraculi dicit iohãnes q̄ veniebant gẽtes nõ p̄pter iesuz tĩm: sed vt viderẽt lazary quẽ suscitauit a mortuis. De q̄ dicit Aug. q̄ narrabat mirabilia q̄ viderat de alio mũdo. s. quõ dãnati sunt oēs q̄ sine fide xp̄i moriunt. Narrabat etiã diuersitatẽ penarũ inferni. Itẽ de purgatorio. Itẽ de puerũ cũ originali pctõ decedentib⁹. Itẽ de paradiso de ordinibus angelorũ: qz illide inferno vidẽt btõs. Itẽ dicit glo. q̄ discipuli xp̄i q̄sierũt multa abeo de alio mũdo: p̄pterea oēs volebãt lazary videre z ip̄m audire. z ex v̄bis suis multi conuertebantur ad xp̄m: p̄pter q̄ p̄ncipes iudeorũ cogitauerũt etiã occidere lazary. Et ex isto miraculo ppl̄s ciuitatũ hierusalẽ recepit xp̄s venientẽ in die ramorũ cũ tãto honore z solẽnitare dicẽs. Bñdict⁹ q̄ venit i noie dñi zc. Nota hic secretũ allegoricũ: qz lazary quatríduan⁹ fuit a xp̄o suscitatus. Ideo ex admiratione ppl̄s fecit sibi istũ honore. Scdm nota hic quattuor dies a p̄ncipio mundi vsqz ad finẽ: scz vsqz ad diem iudiciũ.

Primus dies legis nature.

Secundus legis scripture.

Tertius legis gratie.

Quartus legis ire. In q̄bus lazary i. humanum genus iacet mortuus.

¶ Prim⁹ dies leḡ nature fuit de adã vsqz ad moysen. Dicit̄ aut̄ lex nature: qz tũc gẽtes se gubernabãt intellectu naturali: qz tũc nõ habebãt libros: nec doctores: nec magistros. Et dicebãt dies p̄pter claritatẽ intellect⁹. De isto die dicit apl̄s Rom. ij. Cũ gẽtes q̄ legẽ nõ habẽt naturaliter ea q̄ legis sũt faciũt eiusmodi legẽ nõ habẽtes ip̄i sibi sũt lex q̄ ostẽdunt opus legis scriptũ in cordib⁹ suis testimoniũ reddẽte illis p̄sciẽtia ip̄orũ. Ecce p̄ma dies. Scda dies. s. legis scripture fuit a moysẽ vsqz ad xp̄m: z durauit vltra mille z q̄ngẽtos ãnos. Et tũc gẽtes gubernabãt se: nõ solũ intellectu naturali: sz etiã p̄ scripturas q̄s de⁹ voluit dare: qz gẽtes male se gubernabãt solo intellectu naturali. Itẽ ista dies fuit clarior p̄ma die. Prouerbio. vj. Madaatum lucerna ẽ: z lex lux z via vite increpatio

discipline. i. vitiorũ. Ecce scda dies in q̄ lazary. i. humanũ gen⁹ iacet mortuum. Tertia dies. s. legis gr̄ie est iste dies in q̄ sum⁹ modo: a xp̄o scit̄: z ista dies erat necessaria: qm̄ lex moysi nõ loq̄batur de alio mũdo sicut ista q̄ loq̄tur de paradiso: de inferno z purgatorio. Et scim⁹ qd̄ fuit: qd̄ erit: iõ iste dies est clarior alijs p̄dict⁹. De ista die dicit xp̄s. Si q̄s abluauerit i die nõ offendit: qz lucẽ hui⁹ mũdi videt. Jo. xj. In ista etiã die lazary i. humanũ gen⁹ iacet mortuũ in terra: qz nõdũ venit resurrectio gñalis. Quarta dies post hũc diẽ gratie veniet cito z breuiter scz dies legis ire z corruptiõis antixp̄i q̄ corrupet z destruet totã legẽ xp̄i de quo dicit dauid. Cõstitue dñe legislatorẽ. Glo. Antixp̄m sup eos. s. pctõres. Unde ecclesia. Dies illa dies ire dies calamitatis z miserie zc. Etiã in isto quarto die lazary. i. hũanũ gen⁹ iacet mortuum corruptũ z fetidũ: qz totus mũd⁹ scaturiet pctõs z mollicũs: sed in fine huius diei veniet xp̄s in bethania. i. in hũc mũdũ. in quo tũc seruabit̄ sibi obedientia qz mortuo antixp̄o totus mũdus conuertet̄ ad xp̄m. Et sicut in suscitatiõẽ lazari clamauit dicẽs. Lazare veni foras z statim surrexit: sic clamabit tũc dicẽs. Surgite mortui venite ad iudiciũ. Tũc boni resurgent cũ ramis palmarũ in manib⁹ in signũz victorie quã habuerũt de mũdo p̄ paupertatem: de diabolo p̄ humilitatem: de corruptione p̄pua p̄ castitatem: z veniet̄ obuiã xp̄o catãdo z dicẽdo. Bñdict⁹ q̄ venit in noie dñi. De hoc dicit Jo. Apo. vj. Uidi turbã magnã quã dinũerare nemo poterat ex omnib⁹ gentib⁹ z tribub⁹ z ppl̄is z linguis stãtes añ thronũ in cõspectu agni amicti stolis albis: z palme in manib⁹ eorũ z clamabant. s. bñdict⁹ q̄ ve. zc. Tertius honor xp̄o fact⁹ venit p̄ deuotionẽ specialẽ de quo dicit euangeliũ. Erãt gẽriles q̄daz qui ascẽderunt vt adorarẽt in die festo. Hic ergo accesserũt ad philippũ dicẽtes. Dñe volum⁹ iesum videre. Venit philippus z dixit adree. Andreas rursuz z philippus dixerũt iesu. Iesus aut̄ dixit. Venit horã vt clarificet̄ fili⁹ hois. Amẽ amẽ dico vobis. Nisi granũ frumẽti cadẽs i terrã mortuũ fuerit ip̄s solũ manet. si aut̄

Feria. ij. post ramos palmarum.

mortuū fuerit multū fructū affert. Dic quō gētilēs. i. geniti tales: qz incircūcisi qles geniti erāt et ex deuotiōe veniebāt adorare in hierl'm tāq̄ sapiētes et discre ti vidētes q̄ iudei adorabāt vnū deum. Ideo secrete veniebāt in hierusalē ado rare deū. Multi etiā veniebāt ad viden duz xpm ppter magnā famā miraculo rū. Et dixerūt philippo ap̄lo quē inue nerūt primo. Dñe volum⁹ iesum videre Et nunqd̄ videbāt ip̄m qñ p̄dicabat: im mo: s; hoc dicebāt: qz volebāt loq̄ cū eo. qz nō loq̄bať cū aliq̄ nisi ex magna neces sitate Iō dixit. Ego palā locutus sum mūdo. Ego semp̄ docui in sinagogaz in templo quo oēs iudei pueniunt: et in oc culto locutus sū nihil. Jo. xvij. Philip pus aut̄ dixit andree et simul ambo dixe rūt xpo: q̄ rñdit ei dicens. Venit hora vt clarificet̄ fili⁹ hoīs. i. cognoscat̄ a genti lib⁹ et paganis q̄ esset verus filius dei. Ap̄li aut̄ tūc intellexerūt q̄ tūc statī cla rificaret̄. S; xps declarauit eis tps̄z mo dū dicēs. Amē amē dico vobis: nisi gra nū frumētī cadēs in terrā et c. Tūc cōpa rauit se grano frumētī cadēti de celo in terrā: s; vteri h̄ginalis in incarnatiōe qd̄ si mortuū nō fuerit. s. p̄ passiōe: ip̄m solū manet: s; saluū. Si aut̄ mortuū fue rit multū fructū affert. s. redēptiōis et sal uatiōis. No. illi gētilēs volētes videre iesuz dixerūt philippo: et philippus dixit andree: et ābo simul dixerūt xpo. Quare philipp⁹ nō dixit xpo cū esset ita discipu lus et familiaris xpo sicut andreas. Rñ sio: ad oñdendū tres grad⁹ q̄ sunt in vi sione et cognitione dei et c.

Primus per scientiam physicalem.

Secūds p̄ scientiā theologicalem.

Tertius p̄ scientiā beatificalem.

C Prim⁹ grad⁹ visiōis et cognitiōis dei est p̄ scientiā physicā signatā p̄ philip pū: q̄ interptatur os lāpadis. Talis est scientia philosophie: q̄ h; magnū os ad instar lāpadis et infra h; paruum lumē idest paruā cognitionē de deo: qz soluz cognoscit q̄ est vna prima causa et vn⁹ prim⁹ motor. Unde philosophi in scho lis pbabāt vnū esse deū et in tēplo ado rabāt idola. S; scientia philosophie h; magnū os ad disputādū: arguendū: et re spōdēdū. Iō gentiles veniūt ad philip

pum: idest ad philosophiam vt viderēt xpm: iō parū sciuerunt de deo. plus scit mō de deo vna vetula que scit Credo in deū et c. q̄ antiq̄tus sciuerūt oēs philoso phi. iō oportet q̄ philippus. i. philoso phus veniat ad andrea q̄ interpretat̄ de corus: q̄ significat theologiā: siue theolo gū pulchrūz decorū: q̄ est sine macula er roris qz scientia theologie est pura veri tas: s; nec ista sufficit: qz modo i hoc mū do solū in figura et speculo videm⁹ deuz i. Cor. xij. Videmus nunc per speculū in enigmate: tunc aut̄ facie ad faciem. Speculū sūt creature q̄ rep̄sētāt creato rē. Verbi grā. Terra cū arborib⁹ rep̄sen tat potētiā dei. Aq̄ q̄ abluūt mūdāt re presentant misericordiam dei q̄ lauat et mūdāt a peccatis et sic de alijs. Et i enig mate. i. p̄ figurā: ḡ nec philippus nec an dreas sufficiūt nec scie philosophie nec theologie sufficiūt ad vidēdū deū clare sed oportet ire ad xpm p̄ gloriam beati ficam in paradiso: et tunc facie ad faciez videbimus eum sicuti est. Unde ergo di xerunt gentiles volumus iesum videre s; tanq̄ librum glorie habentem duas chartas: s; diuinitatis et humanitatis: in quib⁹ p̄sistit tota gloria. i. Jo. ij. Sci mus qm̄ cū apparuit similes ei erimus: qm̄ videbim⁹ eum sicuti est vbi non est speculum nec figura aliqua: sed visio cla ra et aperta. Quartus honor et maior alijs fuit per locutionē celestialem: quia deus pater fuit locutus christo audien te populo: et hoc quando xps eleuatis oculis in celū dixit. Pater clarifica filiū tuum. Et venit vox de celo dicēs. Clari ficauit et iterum clarificabo. No. clarifica ui: idest clare demonstraui q̄ tu es fili⁹ meus: s; in miraculis per te factis in q̄ bus ostenditur diuinitas mea: et iterum clarificabo. s. in passiōe: resurrectione ascensione: et in generali iudicio. Turba aut̄ q̄ stabat et audiebat dicebat. Toni truum factum est. Alij dicebant non: s; angelus ei locutus est. Quibus dixit christus. Non propter me hec vox ve nit: sed propter vos: qz christus iam scie bat voluntatem patris: quia inq̄tum deus eadem est voluntas patris et filij. Etiam in quantum homo sciebat volun tatez patris: s; illa vox venit propter il

los vt crederent i filiū dei. De illa voce dixerat iā dauid. ps. xxvij. Vox dñi sup aquas de^o maiestatis intonuit. Ibi septies dicit vox dñi: ppter septem clarificationes filij dei. Primo dicit. Vox dñi super aquas. s. lachrymarum xpi: q̄ mortuus fuit lachrymādo. Heb. v. Cū clamore valido et lachrymis se offerēs exaudit^o est p sua reuerētia. Sup aquas. h̄ginis marie et aliarum deuotarum psonarum fuit clarificat^o: qz sol fuit obscurat^o. Scdo vos dñi in virtute. ppter clarificationes quā habuit in inferno: qñ dixit. Attollite portas qz virtute diuina statim porte fuerunt aperte. Itē fuit clarificat^o in limbo: i quo sancti patres ibi ipsius expectantes viderūt diuinitatē clarissime. Tertio vox dñi in magnificētia. Ecce clarificatio resurrectionis: qz magnifice surrexit et sanctos patres liberauit. Quarto. Vox dñi confringentis cedros. idest apostolos omnibus alijs sanctis altiores et maiores: sed fuerunt tardius duri ad credendū xpi resurrectionē. vt patet de Thoma. Sed hanc duritiam xps fregit quādo eis apparuit: et crediderunt firmiter suam resurrectionē. Quinto. Vox dñi intercedētis flammā ignis. s. imperatorū romanorum: qui faciebāt edicta: leges et ordinationes cōtra xpianos. Sed hec flamma furoris fuit intercisa in conuersione. Cōstantini imperatoris. Sexto vox domini concutientis desertum. idest celum empireum: quod dicitur desertum. Lu. xv. in parabola ouium quas christus dimisit in deserto. i. in celo: qz celum est desertum a malis angelis et hominibus. Sed quando christus ascendit in celum totum cōmotum fuit in gaudium et letitiā angelorum et hominum. Septimo. Vox domini preparantis seruos: scz in die iudicij qñ de celo et de inferno saltabunt anime ad recipiendum corpora sua in generali resurrectione. Deinde data sentētia finali a xpo simul cum carne et anima saltabunt mali ad infernum: boni vero in celum empireum. De hoc dicit Dauid in psona cuiuslibet boni. Qui p̄fecit pedes meos tanq̄ ceruorum: et super excelsa statuens me. ps. xvij.

Officia tertia post diē palmarum. Sermo vnicus.

Bonus erat ei si nō esset nat^o homo ille. Marc. xiiij. et in passione dñi statim lecta scribitur h̄bū istud. Verbū ppositū h̄z magnā difficultatē in theologia: iō i p̄nti sermōe volo ip̄z declarare. S̄z p̄rio salu. h̄go Maria et c. Bonū erat ei. Pro hui^o h̄bi declaratiōe et materie p̄dicandae de introductiōe sciendū q̄ fm diuersitates et p̄ditiones pctōrum et vitiorum debēt esse diuersimodi correctionū Sicut h̄z diuersitatē et p̄ditionē infirmitatū et plagarum sunt diuersae medicinae: qz vna medicina non nō, esset bona oib^o infirmitatib^o. Ita nec vnus modus correctionis oib^o peccatib^o. Nota ergo tres modos pctōrum seu plagarum. Quidā em̄ peccant ex ignorātia credētes bene facere: qz si scirēt se male facere nō facerēt. Tales idigēt medicina scientie. s. vt declaret eis malum qd faciunt et corrigant: vnde ad plagam de ignorātia p̄pria medicina est scopa de scientia Et istū modum tenuit xps erga ap̄lum paulū q̄ peccabat ex ignorātia p̄sequendo xpm et xpianos. de quo dicit ip̄e met. Prius āte. s. cōuersionē fui blasphemus et p̄secutor et p̄tumeliosus sed misericordie dei cōsecutus sum: qz ignorās fecit in incredulitate. i. Tim. i. Sed curatus fuit a xpo medicina scientie qñ in terrā prostratū: circūfulsit eū lux et c. Et sicut ab extra apparuit claritas ita etiā intus i aia fuit illuminat^o. Ideo conuersus dixit. Dñe qd me vis facere. Act. ix. Quidā peccant ex fragilitate seu impotētia: qz bene vellēt cauere a pctis: s̄z habita occasione peccant vel amore carnali vel timore corpali: qz sunt fragiles tales indigēt medicina amoris dei vt suo amore corrigūt ab illo pctō. Hoc mō xps corripuit petrū ap̄lm q̄ peccauit negādo xpm nō ex ignorātia: qz ip̄e dixerat. Tu es filius dei viui. Mat. xvi. s̄z ex fragilitate et impotētia timore tpali et timore mortis Dicit Lucas q̄ cōuersus iesus respexit petrū: et traxit ip̄m ad p̄niam: qz egressus foras fleuit amare. Quidā autē peccāt nō ex ignorātia: nec ex fragilitate: s̄z ex malitia p̄pria et iūctate cordis. Tales indigēt alia medicina. s. timore damna-

Feria tertia post palmarum.

tionis et timoris iudicii ad amouendam malitiam et iniquitatem a corde timore eterne damnationis: ut correctio diuine gratie possit intrare in corde. Et istum modum tenuit Christus in correctione iude scarioth qui peccabat non ex ignorantia: quia bene credebatur Christus esse uerum deum et hominem ex miraculis quae uiderat: nec ex fragilitate: sed ex propria malitia et iniquitate effusione unguenti quam Christus sustinuit: quia non fuit uenditum ut ipse fuisset furatim inde tertia parte. Christus ergo in correctione iude accepit medicinam timoris damnationis ad sanandum cor iude ut corrigere: sed tamen nolebat corrigere liberum arbitrium: sed dixit. Unus ex uobis me tradet qui manducat mecum. At illi ceperunt tristari et dicere ei singulati. Numquid ego? Qui ait illi. Unus ex duodecim qui intigit mecum manum in cathino. Ue autem homini illi per quem filii hominis tradentur. Mat. xiiij. Ecce quomodo querebat sanare cor iude: sed tanta erat malitia in corde eius quod non potuit intrare gratia spiritus sancti: quia pauci conuertuntur de illis qui sic peccant per malitiam: secundum de illis qui sic peccant ex ignorantia vel fragilitate: tunc Christus ad terrendum iudaeum ne peccaret dixit uerbum thematis. Bonus erat ei etc. Propter thema Nota quod in sacra scriptura inueniuntur tres natiuitates.

Prima est natiuitas de formatione interiori

Secunda natiuitas de productione exteriori

Tertia natiuitas de adoptione superiorum

De quolibet istarum potest significari thema propositum. Bonus erat etc. Prima natiuitas est de formatione interiori quae a doctoribus uocatur natiuitas in utero: quoniam doctrina est theologie in glo. sup. Leuit. xij. c. quod postquam mulier concepit: tunc corpus formatum in utero et si est masculinum corpus est formatum in xl. die et tunc creatur anima et creatio infunditur. si femina lxxx. die: quia est frigidioris complexionis. Talis formatio corporis: et creatio et infusio anime in sacra scriptura dicitur natiuitas in utero. Dicunt ad hoc similitudinem de nucleo in terra plantato quoniam in terra tumescit siue inflatur: dicitur uulgariter: iam est natus: sed extra terram non appareat. Idem de pleura in utero matris quod quoniam uenter ingrossatur tunc dicitur mulier est grauidata: et illud uocatur natiuitas interior. Autoritas. Mat. i. quod ioseph erat admirans et secum disputans de impregnatione uirginis marie spose sue. Angelus autem domini appruit ei

dicens. Ioseph fili dauid noli timere accipere mariam coniugem tuam quod ei in ea natum est de spiritu sancto est. Ecce haec natiuitas interioris formationis. Si de hac natiuitate uolumus loqui: bene potest dici thema. Bonus erat ei. scilicet iude si natus non fuisset. id est formatus in utero matris scilicet quod nunquam corpus fuisset formatum: nec anima creata. Et iuxta hunc intellectum dicit hic glo. Melius fuisset iude omnino nunquam fuisse quam damnatum esse. Sed posset aliquid arguere contra glo. Melius est esse aliquid quam nihil sed esse damnatum est esse aliquid: quia est substantiale uel esse hominum includit quod est aliquid bonum et nihil esse nullum includit: ergo male dicitur. Ista ratio facit multi: sed nihil ualens. Pro ratione ponatur talis casus. Quid esset melius uel nihil habere in hoc mundo: uel habere unum castrum quod ualeat quilibet anno mille florenos de redditibus sed opus soluere pro illo castro centum milia florenorum quilibet anno de redditibus sub pena mortis. Simpliciter loquendo melius est habere castrum quam nihil habere: sed multo melius est nihil habere quam habere castrum cum tali onere et obligatione. Item simpliciter loquendo aliquid esse melius est quam nihil esse sed esse cum tali onere et obligatione scilicet damnationis eterne semper esse in ira dei et in pena melius est non esse: quia multo magis est hoc malum esse damnatum eternam quam istud esse bonum subale solum: et nihil esse non est malum: sed damnatum esse est maius malum quod potest esse. Propter hoc Christus dixit de iuda damnando. Bonus erat ei Nota bonum propter probationem mali: culpe et pene etc. Et concordat scriptura. di. Melior est mors quam uita amara et requies eterna quam languor pseuerans. Eccle. xxx. Non melior est mors quam uita. scilicet dat non esse quam uita amara. scilicet damnatorum et requies eterna. Non loquitur hic de requie glorie: sed loquitur iuxta philosophum qui dicit quod quies est cessatio uel praesentio moris. id est requies eterna. id est non esse quod est cessatio penarum: id est melius est non esse quam languor pseuerans. id est dicit beatus Iohannes. quod damnati desiderant mortem et appetum non esse: sed non possunt mori. In diebus illis querent homines mortem et non inuenient eam: et desiderabunt mori et fugient mors ab eis. Apoc. ix. Moraliter hic notate ex quo tanta dura et aspera pena inferni est: caueatis pro tempore ne uadatis eo: quia in uoluntate uestra consistit propter liberum arbitrium. quod non cogitur a deo ad hoc uel ad illud. Eccli. xv. Deus ab initio constituit hominem et reliquit

lum in manu p̄siliū sui. Si dicat. Ergo omnes ad paradysum ibun⁹: qz oēs volunt ire. igitur. Responso q̄ mētimini p̄ medium gule: qz lz dicatis ore q̄ vultis paradysum: tñ ope aliud faci⁹ z dicitis. Sic viator q̄ dicit se ire argētina⁹ bo: tñ facto recipit viam colonie: talis mentit̄ et trufat̄. Itē supbus se dicit ire ad paradysum: tñ de facto recipit viā inferni. Idē pōt dici de alijs pctis. 3o Esa. xxx. Hec via. s. paradysi est humilitas vel inia zc. ambulate in ea: z nō declinetis ad dexterā neqz ad sinistram. Judas aut̄ ex pctō auaricie iuit ad infernū: qz ex auaricia vendidit xp̄z: vt auari: vsurarij: simoniaci: fures zc. Dicit em̄ iudas. Quid vultis mihi dare z ego vobis eū tradā. Secūda natiuitas est de p̄ductiōe exteriori. Et ista est magis cōis z vlitata. Exēplū qñ nucle⁹ extra terrā appet̄ visibiliter: tñc d̄ esse nat⁹. Idē de muliere post q̄ peperit d̄ nat⁹ est fili⁹. 3oā. xvj. Mulier cū peperit puerū iam nō meminit p̄surre p̄pter gaudiū: qz nat⁹ est hō in mūdū. Nō dicit in vterū: qz iā est extra. Si de hac natiuitate volum⁹ loqui etiā verū est thema. Bonū est ei. s. iude si nat⁹ non fuisset. s. in mūdū: qz meli⁹ fuisset sibi si mortu⁹ fuisset in vtero m̄ris. qz tunc solū habuisset pctm̄ originale. Et est doctrina theologie in. ij. sen. dist. xxxij. q. ij. ar. j. q̄ p̄ peccato originali dat̄ mitissima pena: qz solū hñt penā dāni. s. non viderē deū: sed nō hñt penā sensus. immo dicit sc̄tus Tho. in. ij. sen. dist. xxxij. q. ij. ar. ij. q̄ illi pueri q̄ decedūt solū cum peccato originali hñt magnas consolaciones ad inuicē disputādo intra se de philosophia quā sciūt magis q̄ philosophi sciuerūt in hoc mūdō: nec tristant̄: nec displicet eis qz nō hñt paradysum. Sicut bubulc⁹ nō tristatur: qz non est rex romanorū: qz bñ scit q̄ sibi nō p̄petit: nec tu tristar̄is q̄ non habes alas ad volandū: qz nō p̄petit tibi volare sicut aquile. Sic etiam illi pueri nō tristant̄ q̄ nō habent regnum dei: qz sciunt q̄ nō debet̄ eis: qz si tristarēt̄ iā haberēt penā sensus. 3o bonū fuisset iude q̄ nūq̄ fuisset nat⁹ in hoc mūdō: sed q̄ in vtero matris fuisset mortuus: qz tunc solū cum peccato originali decessisset. 3o modo fuisset cū illis

pueris filijs xp̄ianorum: iudeorū: z agarenorū: q̄ moriunt̄ cū solo pctō originali. Dic quō pctm̄ originale nō est pctm̄ factū a creatura: sed receptū sicut de imagine auri vel argenti q̄ cadit in luto: ita anima est ad imaginē dei facta vt ponatur in tēplo gl̄ie: lz cadit i luto carnalis gnationis. qz si faceret deus hominem aliter non haberet pctm̄ originale. Et idē qz non est peccatum factū a creatura: nō dat de⁹ creature penam sensibilem ex illo peccato solo. Sed nunq̄ videbit deū ex quo morit̄ cū illa macula: lz posset venire vsqz ad portā paradysi q̄rendo ingressuz qz nunq̄ fecit aliud pctm̄. Et respōdet xp̄s. Respicias maculā quā portas. Rñdebit. Dñe ego nō feci. Ad quā xp̄s. iō nō do tibi penā sensuale: lz quia habes maculā vadas ad libū cū alijs. Vel si vis dic similitudinē de rege q̄ committit militi castrū fortissimū inexpugnabile: q̄ tanq̄ pditor tradidit castrū inimico regis. Prius aut̄ rex nō vult occidere militē proditorē lz possit: sed iurat q̄ nunq̄ aliquis de suo genere intrabit suā curiam. Et ita seruat. Si dicat. In quo demeruerunt filiū militis nondum cōcepti: nati nec geniti. Responso. q̄ sunt filiū pditoris. Sz qz nunq̄ fecerunt aliqd̄ mali: ideo rex nō facit aliqd̄ penale: sed non vult eos in sua curia. Sic de⁹ in p̄ncipio mundi castrū forte z inexpugnabile paradysi terrestris: qd̄ fm̄ Bedā ascēdit vsqz ad celum lune: militi ade z eue vxori sue cōmisit vt custodirēt illd̄. Gen. ij. Posuit de⁹ hoiez in paradiso voluptatis vt operaretur et custodiret illū. Et in illa eadē die tradiderūt ip̄z diabolo inimico dei p̄sentiendo pctō. p̄pter qd̄ de⁹ iurauit q̄ filiū ade nunq̄ intrarent curiā nec regnū. Vñ de hoc auctoritas. 3psi vero non cognouerunt vias meas: qbus iuravi in ira mea si introibūt in requiem meā. ps. xcij. Si dicat. Et nūquid nos sum⁹ filiū ade. Dico q̄ nō. Vñ an̄ baptismum fuimus filiū ade: sed in baptismo facti sum⁹ filiū dei z matris ecclesie. Ideo iā est mutata generatio in nobis. 3o. j. Dedit eis potestatem filios dei fieri. Semē est verbum dei. Lu. viij. Item sp̄s sanctus inquit paulus reddit testimoniū spiritui nostro q̄ filij dei sumus.

Feria. iij. post palmarum.

Si filij: & heredes. heredes qđe dei. co-
heredes aut xpi. Ro. viij. Ideo qđ mori
an baptismu nō pōt intrare paradysum:
qz est filius ade et eue: qđ iuravi in ira
mea &c. Sed qz nō fuerunt in pditione:
iō non dāteis penā sensus. Jō iob in p-
sona dānati dicit. Quare nō i vulua mor-
tuus suz: egressus ex vtero nō statim perij.
Quare excepto genib: cur lactat vberi-
bus. nūc em dormiēs silerē. Job. iij. No-
ta silerē. s. cum alijs pueris in limbo: qz
in inferno dānatoz nō est silētiū: s; rumul-
tus & clamores pp dolores. Moratr. no-
ta illi pueri cū solo pctō originali dece-
dentes & in limbo existētes ex vna pte re-
gratiant deo: qz sunt liberati de penis
inferni. et ex alia pte qñ vidēt gliaz bea-
torum pquerunt deo & clamāt dicēdo ac-
cusationes septē. Prio qđ ptem vel mres:
si ex culpa eoz sūt mortui sine baptismo
qz aliq male tractāt suas vxores vel ver-
berāt: iō faciunt abortiuū vñ ples moriū
tur absq; baptismo. Jō petūt iustitiaz a
deo. Scdo clamāt qđ mres stultas: qđ qñ
sentiūt se grauidas & bñ pnt cognoscere
infra mensem debēt cū magna diligētia
custodire thesaur eoz pmissuz ne pda-
saltando: eqtādo: & nō currāt tanq; stul-
te &c. Tertio clamāt qđ viduas vñ monia-
les vel puellas seu et maritatas qđ conci-
piūt nō de viris ppris: ergo interficiūt
ples ne pfundant recipiēdo medicinas
vt occidāt ples &c. Quarto petunt iusti-
tiā de oib: qđ pferunt i morte eoz. s. de
medic & apothecariis. Nota illd qđ di-
xit medic reg: cuidā moniali petēti: qđ
faceret ne piperet: rñdit qđ nō coiūgeret
se viro. Si sacerdos pferunt i morte illo-
rū: est irregularis. Quinto clamāt qđ mu-
lieres mres qđ post ptū stant diu ad ba-
ptizādū & interi opprimūt vñ suffocant
creaturā cū vbere grosso. Dic modū la-
ctādi. Sexto accusant sacerdotes vñ lai-
cos qđ in piculo pnt baptizare: si errāt vñ
mutāt baptismū: oñde h formā baptizā-
di. Septia accusatio ē qñ xpian⁹ dormit
cū iudea vñ agarena & pcepit & parit: &
māsit fili⁹ cū filia infideli: quia pñ nō curat
Tales resurgēt i die iudicij i etate. xxx.
annoz: & cognoscēt parētes & petēt iusti-
tiā a deo. iō caueat. Tūc dānati faciēt
plāctū di. qre devulua egressus suz. Qui

vtinā psumpt⁹ essem ne &c. Jo. x. Terc-
tia natiuitas est de adoptiōe supiori. Et
ista fit i baptismo in qđ creatura adopta-
tur & legitimat vt psequat hereditatem
paradisi: qz nō ex pma natiuitate: nec ex
scba acqrit ius hñdi paradysū: s; solū ex
ista tertia natiuitate. d qđ dicit xps. Amē
amē dico vobis nisi qđ renat⁹ fuerit ex
aqua & spūctō nō pōt itroire i regnū dei.
Jo. iij. De ista natiuitate est thema. Bo-
nū erat ei &c. i. nūq; fuisse baptizat⁹ in qđ
a xpo fuit adoptat⁹ in filiū. Jō ppf in-
gratitudinē de tāta grā a xpo sibi facta
bonū fuisse ei si nō fuisse a xpo baptiza-
tus: qz ex hoc hz maiorē penā: qz qñ vita
xpiani ē mala maiorē penā dānationis
hz qñ infidelis qđ nō baptizat⁹ fuit. Nota
ad hoc miracz qđ legit in vitaspīm et
liber est approbatus ex decreto. Gelasij
pape. de bto machario qđ eūdo p desertū
inuenit antiq̄ssimū caput cuiusdā mor-
tui: & qz psonē spūales statim cogitāt spūa-
lia. sec⁹ de psonis carnalib: sic ille cogi-
tauit de aia illi⁹ capiti di. Si scire q aia
hui⁹ eēt in paradiso tenerē caput istd p
reliquijs: si in purgatorio orare p ipsa:
si in inferno: vellem scire p qđ pctō est. Et
dū ista cogitaret subito aia fuit i capite
et locuta fuit sibi di. Queras qz ego rñ-
debo tibi. Tunc machari⁹ interrogauit
eā di. Cui⁹ pditionis fuerat: vtrū xpian⁹
an pagan⁹: Rñdit qđ fuit pagan⁹. Inter-
rogatus in qđ loco erat: Rñdit qđ in infer-
no eternalr dānat⁹. Et erat: pfundi⁹ in
inferno qđ a celo vsq; ad terrā. Hoc non
intelligit p distātiā localē: s; p immēsi-
bilitatē seu immēsitatē penale. Interro-
gat⁹ vtrū erāt aliq; pfundiores. Rñdit
qđ ita. Iudei. Rō: qz habuēt scripturas
et pphetas: & nō crediderūt. Interroga-
tus vtrū erant aliq; pfundiores iudeis.
Rñdit qđ sic. Mali xpiani & reprobi: qui
tantas receperūt a deo grās: & tñ deum
malis opibus negauerūt & blasphemar-
uerūt. Ideo ex ingratitude sunt pfun-
diores. Notate hic bene ad proposituz
quomodo peccatum igratitudinis iude
est magnuz. Cum em iudas recepisset a
deo tot grās: tamen eum vendidit. Pri-
mo quia sibi remisit omnia peccata a pe-
na & culpa remisit sibi mortē filij regis
scariot: & mortem pñs sui quem occidit

et incestus matris quā duxerat i vxorē: vt habet in historijs. Itē declarauit vbi scientiam ad predicandū z potentiaz faciendi miracula: z fecit ipm discipulum suū z apostolum procuratorē societatis sue baptizauerat eum: z ipsum cōicauit cū alijs. Oēs iste grē assignāt sibi penā. Itē bonū erat ei si nat⁹. i. baptizatus nō fuisset. Et p̄cordat p̄ph̄a dauid in p̄sona xp̄i dī. Si inimic⁹ meus maledixisset mihi: sustinuissem vtiq̄. Et si is q̄ ode- rat me sup me magna locut⁹ fuisset: abscondisset me foris ab eo. Tu nō homo vnanimis dux me⁹ z not⁹ me⁹. Qui me- cū dulces capiebas cibos in domo dei ambulauim⁹ cū consensu. Veniat mors sup illos: z descendāt in infernū viuen- tes zc. ps. liij. q. d. In hoc mūdo nō est aliqua pena sibi sufficiens. Moraliter su- per hoc. Mecū dulces capiebas cibos. Nota de p̄munionē ad quā oēs tenent. pueri etiā. xij. vel. xiiij. annorū in die pasche. De quo die dicit apl̄s. pascha n̄z immolat⁹ est xp̄s. Itaq̄ epulemur. i. cōi- cando. Dicūt aliq̄. Nūqd meli⁹ esset cōi- care in die iouis sancta i qua hoc sacra- mentū fuit institutū: z adhuc homo est in penitentia: R̄ndeo q̄ decretalis dicit in pascha: qz tūc debem⁹ cōirare: lz nō di- cat in die pasche. Sz q̄ intelligit de die pasche p̄z per euidentiā facti: qz papa q̄ fecit decretalē de facto ope declarat q̄ illa decretalis intelligit de die pasche: quia in die pasche consecrat plures ho- stias i pelui de auro. Qm̄ sicut vox mea intrat in oibus aurib⁹ v̄ris: ita v̄bū dei patris in qualibet hostiā p̄secratam. Et illa die papa cōmunicat manibus suis oēs qui veniūt ad eū. Hoc op⁹ declarat quō papa intellexit decretalē illam. No- ta etiā de l̄ra cardinalis missa inq̄sitori q̄ dicit hoc idē qd̄ supra: qd̄ intelligitur de die pasche. Itē ad hoc est similitudo de rege q̄ in bello campali h̄z victoriaz: qz illa die victorie vult intrare castrum vel ciuitatez quā tenebat obsessam. Idē de rege xp̄o q̄ in die pasche cū victoria seruauit seu tenuit campum quē itraue- rat in die parasceues. Itē illo die vult in- trare castrū tuū: hoc est in aiām tuā. Ho- nor est xp̄i: sed vtilitas est tua. Itē in die pasche cōicet⁹ nisi de p̄silio p̄fessoris sit

abstinēdū ex aliq̄ causa rationabili. Sz nullus p̄pria auctoritate dz hoc muta- re nec dimittere quin p̄munitet i die pasche. ad rationē muliez dicentium q̄ in die pasche h̄nt ornare zc. Hec rō valet nisi intelligatis q̄ in die pasche facietis ornamenta in peccato mortali qz in tali casu nec i die iouis sc̄tā: nec i die pasche debetis cōicare qz estis in pctō mortali ex quo habetis volūtātē peccādi. Sz si ornar⁹ sit absq̄ peccato mortali: qz qlibz fm statū suū pōt se ornare modeste: co- gitando q̄ sicut sacerdotes ornāt z p̄pa- rant altaria: sic et vos isto respectu po- testis ornare z p̄parare corp⁹ v̄m tanq̄ altare xp̄i. Illi autē q̄ indigne cōicāt, vt iu- das q̄ statū postq̄ cōicauit xp̄z tradidit. Itē igrati cū iuda dānabunt. i. Cor. xi. Qui māducat z bibit idigne: iudiciū si- bi. i. dānatiōis māducat z bibit: nō d̄i- dicas. i. discernēs corp⁹ d̄ni ab alijs cib⁹. Feria. iij. post palmarum. Sermo. i.

Gomie memē

to me dū veneris in regnū tuū. Lu. xiiij. Sermo hester- nus fuit de iusta dānatiōe iude: hodie sermo erit de iusta saluatio- ne latronis. Meri fuit fmo de causa in- strumentali passionis xp̄i: q̄ fuit iudas p̄- ditor. Hodie nō erit de causa finalis pas- sionis xp̄i: q̄ fuit vt oēs hoies q̄ erāt in terra nati z nutriti z p̄seruati haberent gl̄iam paradisi. Sz p̄mo salutē v̄go ma- ria. Dñe memēto zc. Verbū p̄positū p̄- fundamēto n̄ri f̄monis est quedā oratio quā fecit latro: sz est magne efficacie. Et vt videatis z intelligatis efficaciam hui⁹ sermonis sciendū q̄ oīo q̄ est deo magis placens z gratiosa z homini magis cōue- niēs z p̄ficua est q̄ hō petat regnū dei. Rō est duplex. P̄sa rō: qz talis petitio cōcordat cū ordinatiōe finali p̄pter quā de⁹ creauit hoīem. Causa finalis p̄pter quā de⁹ creauit hoīem: est vt habeat glo- riā paradisi z reparet ruina āgelorū. Vide sup hoc magrū sniarum in. ij. distm. i. Quare de⁹ voluit formare hoīem. Non fecit nos vt remaneremus in hoc mūdo finalr sz vt veniam⁹ ad gl̄iam paradisi. Nec aliqs pōt homini auferre h̄ic finē nisi pctm̄ mortale: non paupertas non

Feria. iiii. post palmarum.

dimittite: nec dolor: nec miseria: nec sanitas: nec infirmitas: sed solū pctm mortale. Jō dicet xps in die iudicij illis qui erunt sine peccato. Venite benedicti patris mei percipite paratū vobis regnū a constitutione mundi. Mat. xxv. Nota benedicti: qz pctm mortale facit hoīem maledictū: a constitutiōe mūdi. i. creatiōne vel ordinatione. Et tunc intelligitur sic: a constitutione. i. eternali ordinatione. Ecce hec est causa finalis quare deo fecit hoīem: ideo petere regnū dei multum placet deo: qz puenit z cōcordat cū diuina ordinatione. Scda rō est: qz talis petitio includit z presupponit oēm aliaz petitionem. Bona petitio est petere humilitatē: castitatē: vel miaz dei: sed oēs iste includunt in petitiōe regni dei: i qd non intrāt supbi: nec auari: nec pctōres zc. nisi faciāt pniām: nec infideles nisi cōuertant. Itē bonū est petere pseueratiā finalē in bona vita: s3 tñ illa includit in petitione regni dei: qz non datur nisi pseueratib⁹ in bona vita. Jō xps. Luc. xij. z Mat. vj. Primū qrite regnū dei z iustitiā ei⁹. Pt3. ergo duplici rōne q ppa petitio deo magis gratiosa. z homini pficuosa est petere regnū dei. Jō latro ille q erat crucifixus ad dexterā xpi nō petijt a xpo libationē corporis nec vidictā inimicōz: sed petijt regnū celoz dicens Dñe memēto mei zc. Et illa puā oratio fuit tante efficacie q obtinuit regnū celozum. Nō legit q latro ille vnq̄ fecit aliqd bonū: nec ieiunia: nec elemosynas nec pegrinatiōes: nec orōnes nisi solum istā puā orōne ex q obtinuit saluatiōez. Pt3 thema. Nota q i sacra scriptura inueniūt tres modi habendi regnū celoz.

Quidā emunt regnū celoz rigorose.

Quidā furantur secrete.

Quidam inueniunt a casu.

¶ Et hoc tertio mō habuit ipm latro q in via inuenit regnum dei quando dixit xpo. Dñe zc. Dico pmo q qdā emūt regnum dei rigorose vt dādo pciū iustuz. Istō modo habuerunt regnū dei sancti martyres: q ppter hoc sustinuerunt psecutiones: tribulationes: tormenta: z finaliter mortē. Isti dederunt pciū iustum. Nō tñ itelligatis q martyriū sit pciū iustū p eq̄litate vel eq̄parentiā: s3 ppor-

tionē z puenientiā: qz nullū gen⁹ penaz martyz esset iustū precuz: nec p vna sola hora essendi in paradiso: tanta est excellentia hui⁹ glie. Jō apostol⁹ q illam gliam vidit dicebat. Non sunt cōdigne passionēs huius ipis ad futuram gliaz q reuelabitur in nobis. Rom. viij. Non sunt condigne sc3 per equalitatem vel equiparatiā sed sunt condigne p pportionē vel puenientiā: qm ex quo persona dat p deo maiora bona mūdi sc3 bona tpalia z corpalia: corpus z vitam sicut fecerūt sancti martyres: iō itez est pueniēs vt de⁹ det illi maiora bona q sunt in alio mūdo sc3 regnū celeste. Ista est pportio et conuenientia. q. d. xps. Da mihi illud qd habes fm potentiā tuam: et ego dabo tibi qd habeo fm meā magnificentiā. De hac pportione siue iustitia dicit xps. Bti q psecutionē patiūt ppter iustitiam: qm ipozuz est regnū celozum. Mat. v. Et ad lram loquit de martyribus. Et sub isto noīe persecutionem cōprehendit oēs tribulatiōes z passionēs martyz. Nota ppter iustitiā: xps nō restringit meritū nřz solū virtuti fidei: s3 largō mō q morit p quacūq̄ virtute mantenēda martyz efficitur. Nā qlibet virtus dicit iustitia. Prouer. viij. Iusti sunt oēs sermones mei. i. oēs virtutes sunt iustitia. Un btūs iohannes baptista martyz est. Un ecclia. Prepotēs martyz. z tñ nō fuit mortu⁹ p fide mantenēda: sed p virtute castitatis z honestatis. Idē de scā duilla ancilla cuiusdā militis: de qua tenetur in Kalēdario in vigilia natiuitatis dñi. Si xps dixisset. Beati q psecutionē patiuntur ppter fidem: pdicti non fuissent martyres. Idē de scō Tho. de cantuarria: q nō p fide: sed p libertate ecclesie mantenenda occisus fuit. z est tñ martyz. Idem de fratre beati Thome de aq̄no qui in fauorē ecclesie reprehendit imperatorē: ppter quod fuit occisus z martyz effect⁹: fm q reuelatū fuit btō Thome. Et sic de plurib⁹ alijs. Ecce quare dicit ppter iustitiā z nō ppter fidē. Et concordat alia auctoritas q dicit. Si qd patimini ppter iustitiā: bti. i. Pe. iij. O quomodo possunt habere multi bonū foruz de paradiso mantenendo iustitiaz siue virtutes. S3 mō iā vř cōpleta pphetia.

Sermo

I.

Fo. cxxviii.

Isa. lix. Nō est q̄ inuocet iustitiam: nec est qui iudicet vere: sed p̄fidunt in nihili & loquūtur vanitates. Cōceperūt laborē & pepererūt iniquitatē. Qua aspidū ruperunt & telas aranee texuerūt nō est q̄ inuocet iustitiā. i. iustitia nō habet aduocatū: sicut magni dñi q̄ in qualibet villa vel curia habēt suū aduocatū & p̄curatorē pensionatū. i. precio p̄ductū qui diligēter aduocat & p̄curat p̄ ipsū ex illa modica pensione. i. pro modico precio: sed deus nō habet aduocatos: nec p̄curatores in suis negocijs: qz nō est qui inuocet iustitiā. Rō: qz nō statim vidēt pensionē i. preciū. O benedictus esset ille qui vellet esse p̄curator & aduocatus xp̄i cōtra pctā notoria q̄ tangunt honorē dei: sed nullus curat oēs dormiūt in hīs que dei sunt. Sed si aliqd̄ sit q̄ aliquē dñz terrenū statim ille p̄curator se erigit & defendit dñm. O maledicti hoies: nōne paradisi gloria mai⁹ preciū est q̄ totus mundus: & tñ si tāgunt iura vel redditus dñi vel possessio dñi: statim aduocat⁹ defendit: sed qñ tangunt iura diuina vel reddit⁹. i. in festo tenēdo forū: nullus curat nec defendit. Nota oua aspidū que sunt mortifera significāt pctā notoria q̄ sunt mortifera ifra q̄ venenū corrūpens & destruēs cōitatē: s; ista oua frāgunt faciendo ordinatiōes & exultatiōes cum penis cōtra pctā notoria. Sed dixit p̄pheta q̄ telas aranee texuerūt que capiūt & retinēt paruas muscas: s; nō magnas aues Ita ordinatiōes quas modi facitis solū capiūt & retinēt simplices & paupes laboratores: sed nō magnates ciues & milites nec barones: immo dicūt rectores forte qñ essem extra officiū istud: darent mihi vnā bonā gladiatā. Dic quō ordinatio d; esse ad instar r̄hetis piscatoris qd̄ p̄rio mō se h; ad telā aranee: qz accipit & retinet magnos pisces & parui fugiūt. Idē d; esse de ordinatiōib⁹: qz debēt corrigere maiores: & tūc minores retinent sub ōga. Et si ex hoc aliqs de rectoribus persequit̄ vel occidit: hoc est salariū a deo p̄missum ex hoc. Sap. v. Iusti aut̄ in perpetuū viuēt: & apud dñm est merces eorū. Ideo accipiet regnū decoris & dyadema sp̄ei de manu dñi dei sui qm̄ dextra sua teget eos et in brachio

sc̄to suo defendet illos. Ecce primus modus habēdi paradisum. Sc̄s modus habēdi regnū dei est furādo secrete. qz p̄rium furtū & benedictū. Unde sciendū q̄ fures siue latrones secrete vadunt ad domū diuitis ad furādū. Hoc modo habent regnū dei p̄sone que in hoc mundo secrete faciunt p̄niam timentes vt latrones ne audiant̄ vel percipiant̄ nec etiaz sint discooperiti. ideo secrete faciunt multa ieiunia: elemosynas orōnes. & multa alia bona: & extra nihil sentitur. Intus portauit ciliciū & extra ostendunt pulchras vestes. Dormiūt in terra. surgūt in nocte ad orandū. Sic secrete furant̄ regnū dei: qz nullus scit bona opa ipsorū quousq; sunt in alio mūdo. & tunc dicet. Nunqd̄ ille est talis religiosus. O quātam p̄niam fecit ille &c. Idē de presbyteris & laicis. de istis dicit Augu. qñ audiuit famaz sanctitatis anthoni. Surgūt indocti & celū rapiunt. & nos cū sciētis nostris ad infernū demergimur. Nota celū rapiunt. i. secrete p̄ opera penitētie. Et nos. i. qui dicimus & nō facim⁹. Surgūt: recte tangit modū quē tenent latrones qñ volūt rapere aliqd̄ castrū q̄ surgūt de nocte: & obseruant custodes & secrete cū silentio scalāt castrum quousq; sunt altius: qz tūc clamāt. Ita p̄sone penitentes surgunt de nocte & secrete scalāt castrum paradisi ascēdentes p̄ scalā penitētie: cui⁹ gradus sunt opera penitentialia. Vel scala est quedā virtus cuius sunt opus illius virtutis. Verbi gratia. deuotio est vna scala cui⁹ grad⁹ sunt orare: p̄tēplari. audire missas: sermones & cōicare &c. Misericordia est alia scala cuius gradus sunt septē opera misericordie corporalia: & septem sp̄ialia. Castitas est alia scala cui⁹ grad⁹ sunt gubernatio quinq; sensuum: cauere a concupiscentijs oculorū: ab auditu aurium de illa materia carnis &c. cauere a mala societate ab occasionib⁹. Illi ergo qui secrete faciunt ista opera virtutū scalāt secrete & cū silentio castrum regni celorū intrāt. ideo dicit surgūt. De hoc dauid. Beat⁹ vir cui⁹ est auxiliū abs te. ascēsiōes in corde suo disposuit in valle lachrymarū in loco quē posuit ps. lxxxiij. Nota exemplum in vitis patrū li. autētico de Eulaz

se ij

Feria. iiii. post palmarum.

risto et uxore sua que cum quatuor scalis. scilicet virginitatis: pietatis: deuotionis: et misericordie scalis: bant paradysum. Iste modus est bonus pro personis mundanis que secrete faciunt suas deuotiones et pietates: sicut sunt vidue domi celle talibus dicit christus nolite timere pusillus grex: quia complacuit patri vestro dare vobis regnum. scilicet celorum. Luc. xij. Not. si plures habere dice re circa illud cum dicit nos cum scientiis nostris ad infernum demergimur tres conditiones scientiarum. scilicet nigromantie: iuris et theologie. Prima mala de se est: et sunt exercitandi omnes que illam studet et practicat. Secunda est iuris. scilicet canonum et legum que de se bone sunt: sed possunt esse male ex mala intentione: quando pro mala voluntate student et exercent: tunc enim peccant mortaliter: et totum est in peccato: sed debent ordinare intentionem ut pro bono communi et pro iustitia preseruanda. Idem de iure canonico. Si studet ut habeat beneficia peccatum est: quia finis est malus. Idem si ratione studij dimittunt horas. Theologia est de se optima: sed si mala intentione habet ut ascendat per hoc studium supra alios nihil valet: quia de scientia facit mortem eternam quando dicit ego ero magister. intangibilis: sed quando studet ut cognoscat suum creatorem: tale ducit tale studium ad gloriam. Idem apostolus iacob. vlt. Doctrinis varijs et peregrinis nolite abduci. subdit optimus est gratia stabilire cor. Tertius modus est habendi regnum a casu: quemadmodum bursa cum pecunijs inuenit a casu in via quia non cogitauerunt de ipso nec petunt ipsum nec forte ipsum credunt sicut sunt illi homines que viuunt in peccatis et vitijs in tota iuuentute et etiam in senectute: et quando sunt circa portam inferni deus dat eis tantam provisionem et dolorem de peccatis que inueniunt paradysum. Hoc modo ille latro inuenit paradysum que semper tenuerat malam vitam. de quo dicit Leo papa que nunquam fecerat aliquid bonum: sed quando fuit circa portam inferni: quia iam erat crucifixus et debebat mori habuit tantam provisionem quod vix potuit formare verba. Domine memeto mei etc. cui respondit christus. Amen dico tibi hodie mecum eris in paradiso. Ecce quomodo a casu inuenit paradysum. De quo nunquam curauerat nec crediderat. No. habet humilitatem latronis in petendo: et largitatem christi in dando. Latro non petijt regnum celorum: quia se non reputabat dignum ex peccatis: sed petijt domine memeto etc. et sicut sum socius tuus hic in patibulo: ita sim

socius illorum que erunt a dextera tua in iudicio. No. dum veneris in regnum tuum. Non assignat certum tempus quando. quod. in iudicio recipiat me in regnum vestrum. Sed ecce largitas christi. Amen dico etc. et dimisit sibi omnia peccata quantum ad culpam et quantum ad penam. Tunc non intravit statim in paradysum celestem nec terrestrem imo descendit in limbum vbi vidit diuinam essentiam et habuit paradysum essentialiter que est videre deum. Moratur credo que quilibet vestrum isto modo vellet habere paradysum inueniendo ipsum non curando de bona vita nec de pietate: sed viuere ad libitum dicendo: sicut deus peccat latronis sic et mihi. No. quomodo in tota scriptura non legitur de aliquo que male vixerit et bonum finem habuerit nisi de latrone. Ratione quam assignant doctores aliqui deuoti que latro qui erat suspensus a dextris christi fuit peruersus et non ille que erat a sinistris fuit vmbra brachij christi que ipsum tetigit: dic quomodo crux christi erat altior ac si christus fuisset capitaneus latronum: que vmbra fuit tante virtutis que ipsum illuminauit: nec mirum si vmbra petri erat tante virtutis que sanabat infirmos ut legitur Act. v. Ideo pro locum a minori arguendo etc. Est tamen prophetia ad hoc. Osee. xiiij. Sedentes in vmbra eius viuunt. Sumus ergo stulti: quia hoc miraculum solum semel fuit factum et nos cogitamus et nobis enenire multa alia miracula leguntur de christo: sed de ista materia non legitur nisi istud. Ideo caueatis vobis ne accidat vobis sicut militi stulto. Dic parabolam de rege que edificauit nobilem ciuitatem quam voluit populare solum de personis generosis: qui fecit preconizari que cuius generoso venienti in ciuitate habitare volenti ipse daret sibi pulchram domum et bonam provisionem: duo milites socij audita preconizatione voluerunt ire ad dictam ciuitatem ad habitandum. Unus parauit se bene et ornauit se et recepit sibi necessaria pro itinere. Alius noluit aliquid recipere pro expensis: sperans et confidens que in via inueniret bursam plenam pecunijs. Cui dixit alter. Non perfidas de hoc: quia rarissime contingit inuenire bursam cum pecunia in via: sed ille non curabat verba istius. vnde postea in via habuit vendere equum et vestes etc. Nunquid iudicatis ipsum fuisse stultum: sic stultus fuit. Hic rex potentissimus est dominus noster iesus christus que est rex regum et dominus dominantium. Apoc. xix. que edificauit nobilem ciuitatem paradisi. De qua dicitur.

Gloriosa dicta sūt de re ciuitas dei. ps. lxxxvi. quā vult populare solū de psonis nobilib⁹. s. de sanctis iustis z bonis de hac fecit legē z pconizationē. Precones fuerunt apti z pdicatores. Duo milites sūt duo stat⁹ gētū. s. eccliastricorū z laico rū: qui vadūt ad paradysum. Quorum vnus portat secū z recipit expensas pro via. s. x. florenos. i. obseruantia decē pceptoz: vel. xij. florenos. i. xij. opa pnia que sufficiūt p via. Prīmū est pctōz cognitio. scdm cordis ptritio: tertiu emēdā di ppositū: quartū male societatis vitatio. qntū oris cōfessio. sextū corpis afflictio. septimū hūilis oō: octauū elemosy narū largitio: nonū debitorū restitutio. decimū iniuriarū remissio. vndecimū fame repatio. duodecimū eucharistie cōio. Qui has pecunias hz in bursa cōscie: tali dicit rex in porta ciuitatis. Euge serue bone z fidelis intra in gaudium dñi tui. Mat. xxv. Alius q nō vult recipe pniā dicēdo sicut de⁹ pepcit latroni ita mihi qz z de⁹ misericors est nūc sicut tunc zc. Hoc est dicere: nō curo de expēsis: z ego inueniā buras zc. s. miaz dei. Sz nō semper iuenit ita. cui dicit xps in porta ciuitat. Seruū inutile eijcite i tenebras exteriores: ibi erit flet⁹ z stridor dētū. mat. xxv. Si dz religioso iueni q itis. Rñdet ad paradysus: z qñ qrit portat expēsas statim rñdet: qñ ero senex iueniā buras plenā. Idē de presbytero z laico. Faciamus g opa bona xpiani: als nō intrabimus. Mat. viij. Nō ois q dicit mihi dñe dñe intrabit i regnū celoz. Ergo dū tēpus habem⁹ operemur bonū. Gal. vi.

¶ Feria. iij. post palmar. Sermo. ij.

Propter scelus ppli mei pcussit eū. Esa. liij. In pñti sermone volo declarare aliquas vtilitates passionis xpi: qz hoc reqrit tēpus z thema ppositū. Pro hui⁹ vbi declaratiōe z materie predicāde introductione sciēdū q regula est gnalis et certa z vā in scā theologia: q oia mala pene sunt a deo. Sec⁹ de malis culpe: qz de⁹ nō pōt peccare: sz oia mala penalia facit de⁹ sicut ifirmitates: dolores: tribulationes: mortalitates zc. Quicqd est g pene est a deo z qcqd ibi ē culpe est a crea-

tura. Et rō qre mala pene sūt a deo pro nra vtilitate ad sanādū z curādūz aias nras. Nō credat: nec intelligatis q de⁹ letet vel gaudeat de nris malis penalis sicut nec medic⁹ letat qñ dat purgationez amarā: sic nec de⁹ qñ dat dolorosas penas seu purgatiōes amaras ifirmitatū. Sz opz suscinere patiēter: qz sic sanatur vulnera pctōz. Dic cōtra illos q impatiēter suscipiūt mala penalia: ideo nō curant: sz dñat a deo ppter eoz ipatiētā z murmur q deū. De quo dicit Esa. in psona dei. Ego dñs z nō est alter formās lucē z creās tenebras: faciēs pacēz creās malū. Ego dñs faciēs omnia hec. Esa. xlv. Itēz Amos. iij. Si erit malū in ciuitate qd dñs nō fecerit interrogatiue q. d. nō. Itē eccl. xj. Bona z mala vita z mors: paupz z honestas a deo sūt. Ex ista rñsiōe sancte psonē que habēt aliqd malū pene: cōfortādo se totum deo attribūt. vt ptz. Jo. i. q postq oia bona sua pdidit solādo seipsuz dixit. Dñs dedit dñs abstulit: sicut dño placuit ita factuz est. Cū tñ dicit text⁹ q illa mala fecerunt sathanas z inimici Job: qd totū attribuebat deo: sciēs q oia mala sunt a deo: qz diabolus z inimici solū erāt cause istrumentales. Idē debetis vos facere in vris tribulationib⁹: cogitādo quō sunt a deo iste tribulationes: pctā nō z defectus sunt a nobis: ideo de illis debemus dolere et tristari. Ad ppositū de passione xpi cōsiderāda sunt duo. s. culpa z pena. Culpa fuit iude pditoris: iudeoz z pylati: sz pena fuit a deo p medicina pctōz nroz. Hoc dicit de⁹ pater in themate. Propter scelus ppli mei. s. sanādū pcussit eū: ptz thema. Et quō passio xpi quātū ad penā fuit ordinata a deo patre: inueni i sacra scriptura q passio christi est optima medicina cōtra peccata iuxta tres species medicine quas medici faciunt: scz

Medicina curatiua.

Medicina cōfortatiua.

Medicina preseruatua.

¶ Et p qualibet istaz dicit thema. propter scelus ppli. Quātū ad pñm dico qd passio xpi fuit medicina curatiua pctōz nroz: qz s̄m doctrinā Augustini nūq an passionē xpi nec post fuit aliqd curat⁹ a pctis nisi ex passiōe xpi. Si dicat z quō

cc iij

feria. iiii. post palmarum.

ante q̄ nōdū erat facta. Rñdeo qđ sicut mō passio x̄pi sanat a pctis ex fide quaz habemus de passioe x̄pi facta: sic antiq̄tus saluabāt a pctis ex fide passiois x̄pi faciēda. Qđ notat Mat. xxi. vbi legit qđ q̄ preibāt: scz ante x̄pm: z q̄ sequebāt oēs clamabāt. Osanna filio dauid. Qui preibāt vt adā noe abraā zc. z q̄ sequebantur vt nos oēs habem⁹ saluationē z sanitatē a passioe x̄pi. De hac nota figurā Nūe. xxi. De serpēte eneo facto a moyse de mādato dñi dei p̄ medicina curatiua a morsib⁹. In quo ptz qđ iudei añ passionē p̄ mille z quingētos annos iā adorabāt crucē. Qz a serpēte qđ tētauit euam pctā in hūc mūdū itrauerūt. Et morsus illoz serpentū in deserto figurabat morsus tētationū demonū. Jō si aliq̄s sentit se morderi a serpēte leuiathan p̄ supbiā pōpā zc. si vult curari respiciat x̄pm oculis mētis humiliter in cruce pendētem. Jsto modo curabit a plaga supbie. iuxta illud Phil. ij. hoc sentite in vobis qđ z in x̄po iesu. s. fuit. Idē de serpente māmona p̄ auariciā: respice x̄p̄z nudū z pauperē in cruce pendēte. Jō dz michce. j. Super hoc plāgā z vlulabo: vadā spoliat⁹ z nudus. Sup hoc facto. s. passiois x̄pi plāgā. s. auariciā meā vlulabo. s. restituēdo: z per p̄ns incedā spoliat⁹ z nudus. Idē de morsus serpentis asmodei p̄ luxuriā: respice x̄pm cruētātū in cruce pendēte. Esa. j. A plāta pedis vsqz ad verticē non est in eo sanitas. Et dices. Dñe nolo delectationes in corpe meo: qz vos dñe p̄ me tot dolores sustinuistis in corpore vestro. Idē de morsu serpentis beelphegor per gulā: respice x̄pm in cruce pendēte qđo fuit passus sitim: z qualiter fuit felle z aceto potatus. Idē de morsu serpentis baalberith p̄ irā: respice x̄pm in cruce pendēte qđo orauit p̄ crucifixorib⁹ di. Pater ignosce illis qz nesciūt qđ faciūt. Idē de serpēte astaroth p̄ accidiā: aspice x̄pm in cruce quantā habuit diligētīā in oratione quā fecit: qz decem ps. dixit: vt dicit. Miero. s. cl. X̄sus. Ergo ispice serpentem eneam: idest x̄pm. Qm̄ sicut serpens eneus habebat formā serpēt̄ z nullū habebat venenū: sic x̄ps est hō verus s̄z nō habuit venenū pcti: qz venit in similitudine carnis sed non in carne pcti. Idē

de peccato inuidie: respice x̄pm in cruce pendēte p̄pter charitatez z amorē nostrū. Ideo dicit ipse. Hoc est p̄ceptū meū vt diligatis inuicē sicut dilexi vos. Joā. xv. Ecce quō passio x̄pi est medecina curatiua pctōz nostrorū. Autoritas Joā. iij. Sicut moyses exaltauit serpentez in deserto: ita exaltari opz filiū hois vt ois qđ credit in ipso nō pereat: sed habeat vitā eternā. Et. j. Pet. iij. X̄ps semel p̄ pctis n̄fis: scz curadis mortu⁹ est. Jō dicit deus pater in the. Propter scelus zc. Dico scdo qđ passio x̄pi est medecina cōfortatiua. Qm̄ sicut boni medici dāt medinas ad p̄fortandū fanos. Sic passio x̄pi nō solū est ifirmis ex pctis medicina curatiua: sed etiā sanis. i. iustis bonis z p̄fectis personis medicina cōfortatiua: vt sint fortes p̄tra tētatiōes. De hac nota figurā. Exod. xv. vbi legit de aquis marath de quibus cū nō possent bibere filij isrl̄ p̄pter amaritudinez moyses orauit dñm. Qui oñdit sibi lignū dicens qđ ipm mitteret i aquas. Qđ cū misisset i aquas in dulcedinē verse sunt: dicit text⁹. Qđ figura fuit passionis x̄pi: qz aq̄ marath. i. amare sunt tribulatiōes mūdi hui⁹ miserte: infirmitates: tētatiōes zc. Lignū dulcorās istas aquas ē lignū crucis qđ mittit i aquas tribulationū: p̄ memoriā passiois x̄pi cogitādo tribulatiōes: dolores z miseras quas x̄ps sustinuit in sua passioe. Jsto modo sustinebit⁹ dulciter amaritudines z tribulationes. Un̄ dicit Grego. Si passionē dñi ad memoriā reuocemus: nihil est tā durū z amarum qđ non equo aio tolleremus. Jō sicut passio x̄pi est medicina curatiua septē pctōz mortaliū: ita est medicina p̄fortatiua septem virtutū. P̄rio virtutis fidei cogitādo quō in x̄pi passioe sol obscuratus fuit z terra tremuit: z petre scisse sunt qualiter creature insensibiles testate sunt x̄pm esse verū deū z hoīem. Jsto mō virtus fidei p̄fortat⁹ in corde. hoc mō p̄fortat⁹ fuit cēturio qñ dixit. Vere hic hō fili⁹ dei erat. Mar. xv. Scdo virt⁹ spei isto mō. Si x̄ps tm̄ fecit: tāta passus fuit vt saluaret nos: ideo possum secure spare: si volo facere penitentiā de pctis qđ remittet mihi peccata z dabit mihi gratiā in presenti z gloriā in futuro. Ro. viij. Qui p̄prio filio suo non

peccit: sed pro nobis oibus tradidit illū. Quo nō etiā cū illo oīa nobis donauit. Sic confortat virtus spei. Tertio virtus charitatis cogitando q̄ xp̄s a nobis d̄z amari: q̄ tanta p̄ nobis voluit pati. Cogitate si aliq̄s vestrū esset incarceratus: et ad mortē iam sententiatus: si per aliquē esset liberatus: q̄tūz illū semp̄ diligeret: q̄d̄iu viueret. Sic oēs nos eram⁹ in carcere peccati detenti: et ad mortēz furcā in ferni sententiati. Sed venit amicus noster xp̄s q̄ nos liberauit: qz ipse solus voluit suspēdi ne aliquis sibi credēs et obediens suspendereē in furca inferni. ideo **Ber.** Sup̄ oīa reddit te mihi amabilē: o xp̄e calix passionis quē bibisti: op⁹ nostre redēptionis. Quarto confortat quattuor virtutes cardinales. Primo prudētia cogitando quō xp̄s prudenter voluit redimere mundū: qz lz essent alij modi infiniti ad redimendū: tñ voluit seruare modū prudentie: vt sicut totū malū generis humani venit a muliere virgine sponsata p̄ malū angelū informata fructu vetito factiata. sic voluit xp̄s q̄ totū bonū humani generis veniret a muliere virgine: desp̄o sata: ab angelo salutata et informata. Jō cantat ecclesia. Hoc opus nostre salutis ordo depoposcerat: multiformis pditoris ars vt artem falleret et c. Et construit sic. Ordo nre salutis op⁹ hoc depoposcerat: vt ars. i. prudētia xp̄i: artem. i. prudētiam diaboli multiformis pditoris falleret. Quiso p̄fortat iustitia. Arguūt iudei di. Si xp̄s erat de⁹ et hō qd̄ oportebat ip̄z pati: qz bñ fecisset remissionē ḡhalē sicut faciūt qñ qd̄nī. Rñdeo. Et nisi fuisset sua iustitia q̄ est sua essentia: qz in deo vtutes nō sunt qlitates aduēticie sicut in nobis: s̄ vtutes i deo sūt sua essentia: iō in redēptiōe generis hūani voluit suare modū in quo apparet sua infinita mīa qz ipse q̄ nō obligat voluit portare on⁹ et etiā sua infinita iustitia qz ip̄m precīū sufficiēs et supabūdās ipse voluit soluere: qz voluit capi et ligari vt sibi credētes et obediētes saluarent: et sic de alijs. Qm̄ iustus dñs et iustitias dilexit xp̄s. Sexto p̄fortat virtus tēperat̄ie qñ exēplo passionis xp̄i hō se tēperat in p̄speris: delitijs: cibis ornamētis recipiēdo nisi necessitatē corporis iuxta illud. j. Pe. ij. Obsecro vos fratres

tāq̄ aduenas et pegrinos abstinere vos a carnalib⁹ desiderijs: non dicit necessarius. Septimo confortat virtus fortitudinis: cogitādo quō christus fortiter substiuit clauos et coronā: inclinando se derisiones dicentiū. Alios saluos fecit: s̄ fuit fortis vsq̄ ad mortē dando nobis exemplum standi fortiter in bonavita vsq̄ ad mortēz. Juxta illud. j. Coz. xv. Obsecro vos fratres stabiles estote et immobiles ecce quō passio christi est medicina confortatiua. j. Pe. ij. Pctā nostra ipse ptulit in corpore suo sup̄ lignū: vt peccatis mortui iustitie viuamus. Ecce medicina curatiua et etiā medicina confortatiua vt viuam⁹. Dico tertio q̄ passio xp̄i est etiā medicina p̄seruatiua. Sicut boni medici tpe pestilentie faciūt aliquā medicinam p̄seruatiuā infirmitatis. Ita fecit christus de sua passione quādo tot sunt infirmitates peccatorū tā ex tentationib⁹ diaboli et occasionibus mundi: q̄ etiā ex inclinatioib⁹ carnis q̄ opz nos habere medicinā p̄seruatiuā que est christi passio. No. ad hoc pulchrā figurā. Jone. j. Dic h̄istoriā de p̄pheta iona nauigante: et de nauis ex tēpestare periclitante. Qui dixit nautis. Mittite me in mare et cessabit mare a vobis. Scio em̄ qm̄ p̄pter me hec tēpestas venit sup̄ vos. Tulerūt ḡ Jonā et miserūt in mare: et cessabat: et stetit mare a seruore. Nota ibi h̄istoriā: qz figura fuit passionis xp̄i. Unde genus humanū factū est ad instar nauis. In p̄ncipio fuit strictū solū habēs duo postes. i. duas p̄sonas. s. adā et enam. Deinde creuit paulatim et dilatātū fuit. Gal. iij. Venit plenitudo temporis. Sed iam modo in fine mūdi stringitur ad instar puppis nauis. Ideo d̄ natura humana dicit. Facta est quasi nauis institoris. Prouer. vlt. Item hoc mare magnū et spaciosum manib⁹: illic reptilia quoz nō est numerus. Aialia pusilla cū magnis: illic naues p̄trāsibūt. ps. ciiij. Mundus est mare magnum in quo sunt q̄plures fortune et tempestates. Si ergo vultis p̄seruari a morte peccati mortalis mittat̄ ionas in mare. Jōnas interpretat̄ colūba: et siḡt xp̄m habētē simplicitatē columbinā q̄ mittitur in mare amarū per memoriā sue passionis cogitādo deuote quō ad instar iōne i noc

In cena domini.

ete passiois dixit. Quē q̄rit? Si ḡ me q̄-
rītis. q. d. mittite me in mare amarum. s.
amare passiois: et cessabit mare a vobis
i. abstinebitis a pctis cogitātes q̄o z tā
ta passus sum ego. Isto mō hō refrena-
tur a peccatis: z p̄seruat̄ a morte culpe
z gehēne. Ecce q̄o passio xp̄i est medici-
na p̄seruatina. iō dicit Leo papa. Agno-
sce o xp̄iane dignitatē tuāz diuine p̄sors
factus nature: noli in veterem vilitatem
de genereri p̄uersatione redire. Memēto
qz p̄ciū redēptiois tue sanguis xp̄i est zc.
¶ In cena domini. Sermo vnicus.

Non facite in meam
comemorationē. i. Cor. xi. In hoc p̄sē-
ti s̄mone p̄currūt tres magne
solēnitates. P̄ria est de cena
quā christus voluit facere cum discipulis
suis recipiens valetē ab eis. Sc̄da est de
ablutione pedū apostolorū: qz christus q̄
erat dñs z rex z maḡ voluit lauare pe-
des ap̄lorū humilr vt nobis daret exem-
plū humilitatis. Ille due solēnitates tā-
gun̄t in euāgelio: de q̄b̄ fit s̄mo post p̄a-
dium. Tertia est de sancto sacramēto al-
taris: de quo loquit̄ ep̄stola hodierna.
De q̄ licet fiat sermo indie corporis xp̄i:
z de mirabilib̄ vtilitatib̄ sac̄ri: hodie tñ
est p̄pria materiade institutiōe huius sa-
cramēti sc̄z quare z q̄o hoc sac̄m a xp̄o
institutū est z ordinatū. S̄z p̄rio salutē
h̄go maria. Hoc facite zc. Ego q̄sum i sa-
cra scriptura modū z rōnē quare xp̄s ve-
rus deus z hō voluit instituere z ordina-
re hoc sc̄m sac̄z. Et inueni quinqz ratio-
nes principales.

Prima propter ostentionē memorialē.

Sc̄da p̄pter oblationē perpetualem.

Tertia p̄pter refectionē spiritualem.

Quarta p̄pter curationē medicinalez.

Quinta p̄pter promotionē celestiale.

De prima loquit̄ xp̄s i themate pb̄ris et
ḡhaliter oibus xp̄ianis dicēs. Hoc facite
s. sacrificiū in meā comemorationē. s. cele-
brādo: offerēdo: sacrificādo: in meā p̄me-
morationē: nō in pecunie acq̄sitionē: nec
ad vanā gloriā vel hypocrisis ostēssionē.
Et vos laici hoc facite. s. audiendo mis-
sam assistēdo: cōtemplēdo: z cōicando in
meam p̄memorationē. Prima ratio insti-
tutionis hui⁹ sacramēti est p̄pter osten-

sionē memorialē. s. ad ostēdendū quid sit
adorādū ab hoīe. Hāc rationē possum fū-
dare p̄ regulā ph̄ie dicētē. Nihil est i in-
tellectu quin pu⁹ fuerit in sensu: sicut po-
test exēplificari de eccl̄ia q̄ h̄z quinqz ia-
nuas: de q̄ est verū dicere qz nullus est in
eccl̄ia qn̄ intret p̄ aliquā h̄az portarū: et
nihil est i intellectu qn̄ intret p̄ aliq̄d ho-
rū. s. sensuū corporaliū: vel s̄m p̄prietatē
vel s̄m diuersitatē rei: v̄l s̄m cōuenientiā
vel differētā rei: vel s̄m q̄titatē vel q̄lita-
tē: vel s̄m actionē vel passionē. De⁹ autē
in sua essentia est sub̄a impceptibilis ali-
quo sensu corpali qm̄ nō pōt oclis corpa-
libus videri: nec aurib⁹ audiri: nec mani-
bus tangi zc. Propter hoc deus a princ̄i-
pio mūdi vsqz modo semp voluit adora-
ri sub aliqua forma seu figura visibili.
Certū em̄est qz deus apparuit ade: abrae
z alijs sanctis patriarchis q̄ nō viderūt
deū in sua essentia: sed viderūt formā v̄l
figurā q̄ nō erat de⁹. Et adorabāt nō for-
mā illā vel figurā: sed deum in illa forma
vel figura. Et sic de⁹ p̄ illā formā v̄l figu-
rā intrabat in intellectū illius cui appa-
rebat. Deinde venit t̄ps p̄phetaz: inter
q̄s moyses fuit prim⁹. Cui apparuit dñs
in forma ignis qn̄ custodiebat oues ietro
soceri sui. Et moyses adorauit nō ignem
nō rubū sz deū in illa figura p̄ quā intra-
bat in itellectū moysi. Itē qn̄ de⁹ Exo. xx.
dedit legē i mōte synai: ibi de⁹ apparuit
in forma ignis: et moyses z ppl̄s adora-
uit nō ignē sz deū in illa forma in qua vo-
luit adorari ad ostēdēdū suā actiuitatē
in puniēdo vt ipsos terreret. iō dixit moy-
ses ppl̄o. Nolite timere: vt em̄ probaret
vos deus venit: z vt terror illi⁹ esset in vo-
bis z nō peccaretis. Exo. xx. Deinde pre-
cepit moysi vt faceret arcā intus z extra
deauratā de auro purissimo z desup erāt
duo cherubin q̄ tenebāt propiciatoriū. i.
mēsam auri: z intus in archa erāt due ta-
bule legis: h̄ga aaron: z amphora māne
z tot⁹ ppl̄s iudaicus adorabat nō lignū
arche: nec aurū: sed deum: qm̄ in illa for-
ma seu figura voluit adorari. Ratio est:
sicut archa custodit illud qd̄ p̄tinet̄ in ea
ita deus custodiebat z cōseruabat illum
ppl̄m q̄ diu sibi credidit et obediuit. Et
qn̄ portabatur: ppl̄s adorabat: et modo
iudei deridēt nos qn̄ adoram⁹ deū in ho-

stia. De iude tpe regū postq̄ rex salomon ex p̄cepto dei edificauit tēplū: z arca fuit posita ī tēplo in sc̄tā sc̄tōz nec poterat videri: de⁹ voluit adorari in alia forma. s. in figura nubis. iij. reg. viij. Dñs dixit vt habitaret in nube. Et salomō z oīs ppl̄s adorabat nō nubē: sed deū in illa forma. Rō q̄re in forma nub̄ voluit adorari: tūc qz sicut nubes refrigerat q̄ calorē sol̄: sic tpe salomōisiudei habebāt magnū refrigeriū q̄etis z pacis cū oīb⁹ inimicis. Deī deuenit de⁹ z recepit formā hūanā ī vtero virginali: z q̄sdū xp̄s vixit adorabat de⁹ ī forma hūana. S3 qñ xp̄s volebat recedere ab isto mūdo p̄ mortem corpalem postq̄ iā ordiauerat alia sac̄ra: xp̄s ordinauit aliā formā seu figurā sub q̄ de⁹ voluit adorari nec ignis terribil̄: nec arce: nec nubis: s3 panis q̄ est melior p̄dicti figuris z vitā dat: qm̄ vita hoīs p̄seruat in pane p̄ncipalr̄: qz alij cibi sūt de bñ esse. In q̄ ofidit q̄ de⁹ dat vitā gr̄ie z gl̄ie sibi credētib⁹ z obediētib⁹. Ecce rō q̄re vult mō adorari sub tali forma vel figura: qz nos nō adoram⁹ panē nec illā albedinē q̄ rēp̄sentat diuinā puritatē: nec rotūditatē q̄ rēp̄sentat diuinā et̄nitatē: q̄ caret p̄ncipio z fine: s3 deū p̄tētū ibidē. Auissent sacerdotes ne hostia sit angularis v̄l maculata. Ecce q̄re dicit xp̄s. Hoc facite ī meā p̄memoratiōnē. s. passiōis mee. Osee. xii. ij. Cōuertent̄ sedētes in vmbra ei⁹ vinēt tritico: z germinabūt q̄si vinea: memoria le ei⁹ sicut vinū libani. Effrain qd̄ mihi vltra idola. vmbra xp̄i fuit lex moysi. Itē de nouo testō auctoritas. Qz p̄ incarnatiōib⁹ zc. Sc̄da ratio institutionis huius sacramēti fuit oblatio perpetualis. Pro cuius declaratione sciēdū q̄ deus a p̄ncipio mūdi voluit vt oīes homines offerrent sacrificiū. Ratio qz ipse est p̄ncipiū quod dat oīa nobis: ideo vult vt facim⁹ sibi aliquā oblationē: sed mutabat oblationes sicut etiā mutabat figuras seu formas adoratiōis. Cayn em̄ obtulit d̄ frugib⁹ terre. s. de peiori. Abel aut̄ de gregibus. s. de meliori. Melchisedech aut̄ corā abraaz obtulit dño nō grana: nec agnos sed panem z vinū. Gen. xiiij. etiā infideles qui habitabāt in terra chanaā: ante q̄ filij israel habitarent in ea offerebant filios suos z filias idolis. Dic modū quō

cale faciebant idolū de ere: z cuz magno tumultu filios traxerunt per ignē: z obtulerunt illi idolo ne pater sentiret plora re filius suū zc. De quibus dauid. Immo lauerunt filios suos z filias suas demonijs. ps. cv. Sed malū fuit sacrificiū z reprobātū: ideo p̄cepit de⁹ filijs israel q̄ offerret: nō filios nec filias: sed a alia. boves: oues: vitulos: agnos turtures zc. Et hoc durabat vsq̄ ad xp̄m q̄ debebat mutare sacrificiū: z dimissis oīb⁹ alijs sacrificijs z mod⁹ sacrificiorū. s. cayn: abel: aaron zc. Elegit sacrificiū melchisedech q̄ obtulit panē z vinum: qui erat sacerdos dei altissimi. Iuxta p̄phetā. Jurauit dñs z nō penitebit eū zc. ps. cix. Nō dicit s̄m ordinē aaron qui obtulit a alia. Ecce h̄ oblatio perpetualis: z est tāte virtutis q̄ in toto mūdo nō remāsit aliud sacrificiū nisi istud: qz isto adueniente omnia alia sacrificia debebant cessare. Ideo mō nec agareni: nec iudei: nec alij infideles h̄nt aliquod sacrificiū: quia tāta est excellentia huius sacrificij: q̄ deus nō permittit q̄ fiat aliud sacrificiū in mūdo. Et est cōpleta p̄phetia Malach. i. Nō est mihi voluntas in vobis dicit dñs exercitū: z munus nō suscipiā de manu vestra. Ab ortu em̄ solis vsq̄ ad occasum magnū est nomen meū in gentib⁹: z in omni loco sacrificatur: z offert̄ nomini meo oblatio mūda. Et loquebatur sacerdotibus veteris legis. Hec auctoritas deberet scribi literis aureis. No. in oī loco. Iudei vero nō audebant facere sacrificiū nisi in hierl̄m sub pena mortis. Et dicit̄ oblatio mūda secus de oblatione iudeoz immūda. Sacerdotes em̄ iudeoz carnifices zc. s3 oblatio xp̄ianorū est mūda. Auissent sacerdotes q̄ mappa altaris z corpalia sint mūda: z hostia sit munda: z vinū: calix zc. In hoc sancto sacrificio de⁹ descēdit quolibet die z tñ nō recedit de celo quēadmodū radij solares descēdūt z intrāt p̄ oēs fenestras apertas: z tñ nō recedunt a sole nec a celo. De hoc dicit xp̄s apl̄is qñ debuit ascendere in celum. Ecce ego vobiscū sum oibus diebus vsq̄ ad consummationē seculi. Mat. vl. Glo. in sacrificio altaris. Hoc facite zc. Tertia ratio institutionis huius fuit resectio spūalis. Un̄ certum sit vobis q̄ nulla creatura viuēs

In cena Domini.

nec corporalis nec spūalis pōt viuere nec durare in esse sine cibo: qđ de creaturis corporalibus patet ad oculū. De creaturis autē spūalib⁹. s. angelis patet: qz etiā indigent cibo nō corporali sed spūali. Aucto. Dixit raphaēl thobie. Cū essem vobiscū: per volūtatē dei erā. Videbar quidē vobiscū māducare et bibere sed ego cibo inuisibili et potu qđ ab hoibus videri non pōt vtor. Tho. xij. Ideo de⁹ tanq̄ bon⁹ paterfamilias puidit de cibis corporalibus corporibus qñ dixit ad e in paradiso existenti. Ex oī ligno paradisi comedetis etc. Ecce primus cib⁹. Nō dedit licentiā comedēdi carnes et pisces: nec bibēdi vinū vsq; ad tēpus noe: et trāsiuerūt vltra mille q̄ngētos annos. Si aliq; diceret modicā pfortationē dabāt fruct⁹ Rñdeo imo tūc maiorē cōfortationē dabāt fructus cū aqua: q̄ mō capones galine et vinū. Un̄ dicit de⁹. Ecce dedi vob⁹ oēm herbā afferētē semē sup terrā: et vniuersa ligna q̄ habēt in semetipsis semētē gñis sui: vt sint vobis in escā et cūct⁹ aian tib⁹ terre. Gen. i. Deinde post diluuiū tpe noe qñ lauit mūdū ab immūdis mutauit escas: qm̄ aqua diluuij ita destruxit terrā qđ extūc fruct⁹ nō fuerit ita boni nec tāte virtutē sicut pri⁹: iō mō nō est bonū solū comedere fruct⁹ et bibere aquā. Jō post diluuiū deus dedit licentiā comedēdi carnes: pisces. et bibēdi vinū di. Cuncta animātia terre et volucres celi et pisces maris manui vestre traditi sunt: et oē qđ mouet et viuit erit vobis in cibū. Gen. ix. Deinde in deserto vbi filijs israel defecit cib⁹ predictarū escarū: deus puidit eis de māna: quod quolibet die descēdebat de mane ad instar grani coriandri: quod durauit quousq; fuerūt in terra pmissiōis. iō dauid. Oculi oīm in te sperant dñe: et tu das escā etc. Sed nō dū puiderat de cibo spūali pro aiabus que sunt spūales et aia est principalior pars hoīs. Jō dauid plangēdo dicebat. Esuriētes et sitientes: aia eorū in ipsis defecit. S; venit christ⁹ qui ordinauit escā et cibū spūalē pro aiabus. s. hoc sanctū sacrificiū qđ nō solū est p oblatiōe: s; etiā i refectionē spūalē. et in isto cibo aie recreent et fortificent in deuotiōe et virtutib⁹. Nec credat⁹ qđ iste cib⁹ descēdat in stomachū corpis ad reci-

piēdū ibi digestionē: s; i stomacho aie. s. memoria. De hoc cibo pphetauit dō di. Et pluit illis māna ad māducādū: et panē celi dedit eis. Panē āgelorū māducāuit hō cibaria misit eis i abūdātia et c. ps. lxxvij. Primo loquitur de māna iudeorum ibi. Pluit illis māna. s. de nubib⁹ et nō de celo empyreo: sed de celo aereo. Deinde dicit de isto sacramēto. Panē celi dedit eis: panē angelorū māducāuit hō etc. Nō loquitur de māna sicut dicūt iudei: qz āgeli nō comedūt de māna. No. cibaria hoc nō pōt intelligi de māna: qz nō erat nisi vn⁹ cib⁹ s; de isto sacro in qđ est corp⁹ xp̄i: aia: diuinitas: virtutes: et influētie oīm bonorū. iō dicit cibaria. iō cātat ecclia. Panis angelicus fit panis hoīm: dat panis celicus figuris terminū. O res mirabilis manducat dñm: seru⁹ paup et humilis. Dic practice quō xp̄s hodierna die in cena accepit placētulā p̄is azimi ppter hoc nos psecram⁹ in pane azimo. Et eleuat⁹ oculis in celū bñdixit: et dixit illa eadē verba qđ nos dicimus in cōsecratione. Et dictis verbis nō remāsit ibi substātia panis: qz puerfa fuit in corp⁹ xp̄i: et qz erat corp⁹ viuū. ideo erat ibi sanguis et aia et diuinitas: s; apli nō videbāt ibi corpus. Et cōicauit pri⁹ seipsum: sicut sacerdos primo se cōicat. deinde alios: nec frāgendo placētulā frangebat corpus xp̄i: sicut modo frāgit imago in fractione speculi. deinde cōicauit ap̄los dicēs. Accipite et māducate hoc est corpus meū. Dñe dixit petrus iste panis est corpus vestrū: Petre: dicit xp̄s. nō est panis: s; est corp⁹ meū Jō cōica. Dixit petr⁹ postqđ cōicauit. O dñe iste cibus me cōfortauit totū: et aiam meā illūinauit. Tūc dixit xp̄s sibi. Ego do vobis potestātē idē faciēdi. Cōicauit em̄ iudā qui in deuote et male parat⁹ accepit et equaliter peccauit male cōicādo et xp̄m pdendo. Si dicat⁹ quare xp̄s cōicabat eū quē sciebat esse i pctō et male paratum: Rñdeo: qz nolebat ipsū publicare qz peccatū suū erat occultū. Sic nec curatus d; negare cōicationē illi quē scit secretū pctōrē si ponit se cum alijs ad cōicādū: qz diffamaret ip̄m. Dic quō quilibet xp̄ianus d; cōicare i pascha etc. Pueri. xij. vl. xiiij. ānoꝝ. iō dicit xp̄s. Hic ē panis qui de celo descēdit. Joā. vj. Non de

celo aereo: scilicet empireo. Dic quomodo tempore apostolorum christiani comederunt omni die. Erant autem perseverantes in comestione fractionis panis Actuum. ij. panis. Glo. Eucharistie. Deinde fuit ordinatum comicare in quolibet dominica. Deinde in quatuor festiuitatibus precipuis anni. Postmodum fuit ordinatum quod semel in anno. scilicet in pascha quolibet comicaret. Sed de bono consilio bonum est comicare in quatuor festiuitatibus precipuis. Jo. vi. Amen dico vobis: nisi manducaueritis carnem filii hominis et biberitis eius sanguinem non habebitis vitam in vobis. ¶ Quarto ratio institutionis sacramenti fuit propter curationem medicinale scilicet ad curandum plagas nostras tam corporum quam animarum. Unde omnia mala tribulationes et miserie et finis moris habuerunt ortum et venerunt ex cibo et comestione ad contra precepta dei. Ex illo cibo porta fuit aperta omnibus malis: quia alie gentes habitassent in paradiso terrestri sine miserie et penis quibuscumque. Et postquam ibi vixissent iuxta diuinam ordinationem: deus dixisset michaeli. Descende in paradysum terrestrem: et omnes que sunt ibi talis etatis ascendant huc et sine dolore et morte illuc ascendissent ad gloriam: sed ex peccato ad eum. Jo. dicit grammaticus. Mala mali malo mala contulit omnia malo. Constructio mala: id est maxilla: mali: scilicet ad eum malo: id est propter pomum: omnia mala contulit malo: supple mundo. Quia Iseua comedisset de illo cibo: si adam non comedisset non fuisset obligati ad ista mala: nec fuisset concepti in peccato originali: sed sola eua fuisset punita. Videmus dominus deus quod diabolus ita ordinauerat quod ex fructu veniret omne malum: ipse oppositum ordinavit quod ex fructu. scilicet arboris marie cui dicimus. bene dictus fructus ventris tui. veniret omne bonum toti mundo. Sicut diabolus arte sua tantum sciuit facere quod ex fructu omnes gentes plagaui et vulneraui: pro oppositum ego faciam medicinam vniuersalem protra omnes infirmitates tam corporum quam animarum. Jo. catat ecclesiastica. Hoc opus nostre salutis ordo depoposcerat etc. Questio est hic: quia multi infirmi et vulnerati in corpore comicant: que tamen non curantur in anima a peccatis: immo peccata augmentantur quomodo est ergo medicina curatiua. Respondeo quod medici dantes aliquam medicinam infirmo considerant duo

scilicet dispositionem infirmi et vilitatem eius. Primo considerant dispositionem infirmi. Jo. antequam dent purgationem fortem infirmo miscet sibi syrupum ad preparandum et disponendum. Idem attendunt et considerant vtilitatem finalem: quia licet possent curare infirmum: tamen nolunt quia esset occasio mortis: ut patet de quodam rege. Requiritur etiam in patiente dispositio et vtilitas finalis. Et si aliquid horum deficit non est culpa medicine. Idem in proposito si aliquid indispositus et male paratus recipit istam medicinam seu purgationem sine syrupo preuio disponente. quatuor cloleas: ris syrupi ad disponendum sunt cordis contritio: oris confessio: operis satisfactio: et corporis afflictio cum aqua calida lachrymarum sic anima curatur a peccatis. Idem de corpore quia deus scit quod infirmitas corporis est profectio anime quia ideo deus dat infirmitatem corporis pro salute anime: quia ergo sanitas et curatio illius esset nocua anime: ideo non dat sanitatem: quia alius daret infallibiliter si esset vtilis. Sine dubio ergo teneatis quod si homo sit bene dispositus et bene paratus: et recipit istam medicinam: tamen corpus quam anima recipiet sanitatem ideo dicit sacerdos. Hec sacrosancta commixtio corporis et sanguinis domini nostri iesu christi fiat michi et omnibus sumentibus salutem mentis et corporis. Ecce ratio quomodo fuit institutum pro medicina vniuersali. Autoritas. Altissimus de terra creauit medicinam et vir prudens non abhorrebit eam. Eccl. xxxviii. Nota creauit videtur tamen quod ista autoritas includit contradictionem: quoniam creare est de nihilo aliquid facere secundum philosophum sed quoniam de aliquo fit aliquid illud non debet creare: sed facere. Cum ergo dicitur Altissimus de terra creauit medicinam: non videtur creare sed facere. Respondeo quod in hoc sacramento non est proprie generatio nec alteratio nec transmutatio quia in alteratione et transmutatione substantiali subiectum manet idem etiam de illo quod fit per generationem aliquid remanet: ut patet in cinere. Sed in creatione non est ita quoniam in re nouiter creata non est aliquid quod prius fuerit: ut patet de anima a deo nouiter creata. Ita in hoc sacramento intra illam albedinem est substantia seu materia panis: et quoniam fit transsubstantiatio totum mutat: quia nihil remanet de materia

In die parasceues.

vel sub stātia panis. Jō magis appropi-
quat creatiōi: ppter hoc qz fit a solo po-
tētia diuina. Jō dicit. Altissim⁹ de terra
i. de substātia terrenalī creauit medici-
nā nō dicit gñauit fecit seu formauit qz
in istis semp remanet aliqd de termino a
q̄ in terminū ad quē qd nō ē i ista trās-
stātatione. Et vir prudēs nō abhorrebit
eā qz cōiter fastidiosū abhorrēt medici-
nas .s. purgatiōes seu pillulas: qz nolūt
īpas recipe. Sed prudēs medic⁹ coopit
medicinā cū melle vel aliq̄ bono ne vi-
deat nec sentiat. Ita fecit xps optimus
medicus q̄ in hostia coopit carnē suā q̄
nō videt nec sentit: iō dicit. Vir prudēs
zc. Xps posset bñ facere q̄ videret in ho-
stia cōsecrata: sicut videt imago in spe-
culo. Sz talis hostia nō dz sumi a sacer-
dote: vt dicit doct. qz abominabile eēt co-
medere visibilr carnes hoīs. Jō xps nō
videt: imo stat coopit sub illo velo albe-
dinis: sicut rex infra cortinas: ideo dicit.
Esaias cui hoc sacramētū fuit reuelatū
Vere tu es de⁹ abscondit⁹: de⁹ israel sal-
uator. Esa. xlv. Quāta ratio institutiōis
fuit ppter p̄motionē celestiale: vt .s. pos-
sumus ascēdere i celū: qm̄ p naturā nul-
lus pōt ascēdere in celū nisi deus. Celū
celi dño: terrā aut dedit filiis hoīs. No.
celū. i. glia celi: dño supple cōpetit p na-
turā. Terrā aut dedit filiis hoīm. Jō si
nos volum⁹ ascēdere in celū indigemus
p̄motore z adiutore quo ascēdamus: qz
dicit xps. Nemo ascēdit i celū nisi q̄ de-
scēdit de celo: fili⁹ hoīs q̄ est in celo. Jo.
iij. Hoc v̄bū nisi bene intelligat esset oc-
casio despationis. Nemo ascēdit in celū
ergo nec innocētes: nec penitentes: nec
martyres: nec cōfessores zc. qz null⁹ ipso-
rum descēdit de celo. Sed intelligit sic
Nemo ascēdit in celū supple v̄tute pro-
pria: sz bñ ascēdit hō in celū v̄tute copo-
ris xpi in hoc sacramēto cōtenti sicut ne-
bula q̄ iacet de mane sup terram que de
se non potest ascendere ppter grauita-
tem quā hz: sed qñ venit sol q̄ ipam ca-
lescit: tunc sol facit ipsam ascēdere sur-
sum. Idē de nobis q̄ sumus terrestres z
graues. Jō virtute ppria nō possumus
ascēdere in celū: sed venit sol iusticie q̄ ē
in hoc sacramento: cui⁹ virtute possum⁹
ascendere. Jdeo dz viaticum. i. cib⁹ via-

torum. Dic miraculū. Hugonis de san-
cto victore q̄ qñ cōicauit dixit. Ascēdat
filius ad patrem: z spūs ad deum q̄ de-
dit illum. Et expirauit: zaia cū xpo ascē-
dit in celum. Hoc fuit figuratū in pphe-
ta helia dormiente. Ecce angel⁹ dñi teti-
git eū: z dixit illi. Surge z comede: grā-
dis em̄ tibi restat via. iij. Reg. xix. Sic
q̄ diu hō est in pctō mortali dormit sicut
ppheta in deserto cum piculo leonuz et
lupoz inferni. Et dicitur sibi ab angelo
idest sacerdote. Surge qui dormis z ex-
surge a mortuis zc. comede. s. cōicando.
Et ambulauit in fortitudine cibi illius
quadraginta dieb⁹ z quadraginta no-
ctibus vsqz ad montē dei. In sacra scri-
ptura dies sigat p̄speritatem: z nox si-
gnificat aduersitatē. Precepta aut diui-
na sunt decē: q̄ seruanda sunt quadru-
pliciter: scz corde cogitando: ore loq̄ndo
opere faciēdo: z pseueranter implendo
quaterdecies sunt quadraginta: z sic in-
trabimus in montem dei: in regnum ce-
lorum. Amen.

In die parasceues. Sermo vnic⁹.

Mos legē ha-

bemus z fm̄ legē debz
mori. Habet v̄bū istud
Jo. xix. z recitatur est in
passione dñi hodierna.

Quotidie per totā septimanā fuit facta
rēpresentatio z memoria passiōis iesu xpi
sed multū diuersimode nūc q̄ alijs die-
bus. Rēpresentabatur em̄ tunc vt res diu-
p̄terita. Et p̄pterea dicētes missaz tunc
dicebant. In illo tpe zc. Sed hodie reci-
tatur vt p̄ns z oculariter visa. Et ideo
hodie nō dz i illo tpe: sz hodie dz. Egres-
sus iesus. in p̄nti. Et est ratio differētie:
qz res p̄sens plus mouet corda hoīs q̄
res p̄terita: plus pungit nūc ictus mi-
sce q̄ olīm vulnus datum. Et idcirco vt
sentiamus dulcedinē z cōpatiamur ani-
mis nostris morti christi: ipsa nobis re-
presentatur hodie vt de presenti: z ita fit
officiū z sermones sicut si nunc christus
videret esse in cruce vt sentiamus fm̄
q̄ dicit deus. Recordare paupertatis z trās-
gressionis mee absinthij z fellis. Thre-
no. iij. Nota paupertatis: quia nudus
crucifixus fuit. Et respondet prophe-

ta in psona ppli xpiani. Memoria memor
 eroz tabescet in me aia mea. Ibidē. Me
 moria. s. pteritoz. memor ero ac. s. si ellz
 de pnti: ergo sicut dixi loqmur vt si nūc
 viderem⁹ iesum xpm crucifixū. Ita z de
 dolore yginis marie. Sz scitis q pfone
 dolorose nō fit salutatio nec audet quis
 dicere vba gaudij pfone pstitute in tri-
 stitia. Id nō salutabimus eā more cōsue-
 to qz crescerēt sibi dolores: diceret Quō
 dicit. Ave. qz imo sum plena oi merore
 z dolore: amaritudine z miseria zc. Si
 dicerem⁹ dñs tecū: diceret nec ē dñs me-
 cū qz abstulerūt eū mihiz crucifixus est.
 Si dicerem⁹ bñdicta diceret z quō dici-
 tis mihi bñdicta. qz oēs me maledicūt: z
 ideo nō salutabim⁹ eā. Sz ne pdicem⁹ si
 ne deuotiōe reuertamur ad deū penden-
 tē in cruce crucifixū dicēdo. Adoram⁹ te
 xpe z bñdicim⁹ tibi: qz p cruce tuā rede-
 misti mūdum zc. Nos legē habem⁹ zc.
 vt. s. ¶ Pro aliquali vbi ppositi decla-
 ratione z materie pdicande introductiōe
 sciendū est in sacra theologia est talis q
 stio. Utrū aliqđ aliud opus xpi sufficiēs
 esset ad redimēdū humanū gen⁹ pter ei⁹
 mortē: z an esset de necessitate moritur⁹
 Et ista qstio deciditur p scōs doctores
 theologie p duas pclusiōes. Pria cōclu-
 sio est. si loquamur fm dignitatē sue di-
 uine pfone z fm sanctitatē sue diuinita-
 tis z humanitatis: dicim⁹ q quodlibet
 opus z quodlibz tediū: etiam sine morte
 sufficiēs erat ad redimēdū genus hu-
 manum. Et ratio est qz iesus xps in cōstū
 deus habebat in opibus virtutem infini-
 tam. Idem etiā ppter sanctitatē huma-
 nitatis intantū q vna oratio vel lachry-
 ma vel gutta sanguinis pter mortē erat
 sufficiēs ad redimēdū genus humanū
 habēdo respectū ad pdicta. Et istam cō-
 clusionē intellexit dauid in ps. cxxxviii.
 q incipit. Dñe pbasti me zc. ibi cū dicit.
 Cōfitebor tibi: qz terribilr magnificatus
 es mirabilia opa tua: z aia mea cogno-
 scet nimis. Loqbat⁹ dō in spū pphētie
 regi messie. Et dicit: terribiliter: z hoc p-
 pter infinitū posse diuinitatis: z magni-
 ficatus ppter humanitatē. Scda cōclu-
 sio est q si loquamur de iesu xpo fm or-
 dinationē dei insertam in lege moyfi et
 pphetis: tūc erat necesse q morerēt vt

mors morte redimeret: qz postq homo
 tradit⁹ erat morti ppter pctā hois. s. ade
 z postq xps liberare volebat genus hu-
 manum: necesse erat vt morerēt. Un xps
 morte sua a duplici morte nos liberauit
 s. a morte aie spūali p baptismū z a mor-
 te corpis in fine mūdi post resurrectionē
 hoc reuelauit deus moyfi in li. Num.
 xxxv. qn pceptū: q si homicida a casu p-
 geret in ciuitatem refugij que erant sex.
 tres citra iordanem z tres vltra iordanē
 z q ibi expectaret quousq morerēt sum-
 mus sacerdos: eo mortuo poterat redi-
 re libere. In quo videt⁹ q dabat occasio
 desiderandi mortē summi pōtificis. Dis-
 cit tñ text⁹. Manebitq ibi donec sacer-
 dos magn⁹ q oleo sancto vnctus est mo-
 riat. Num. xxxv. Sed qnt⁹ qd est iste ho-
 micida: z q sunt iste ciuitates refugij: et
 qd est iste summus sacerdos. Dicendū
 q homicida est qlibz peccator. In vete-
 ri testamēto. De q Ezech. xviii. dz. Aia
 que peccauerit ipa moriet: z est peccato
 homicida a casu z nō volūtarius: nec a
 pposito: qz ille q facit supbiam vel alia
 peccata nō intēdit occidere aiam suā qz
 nemo respiciēs ad malum operatur. Sz
 peccator hz cōplacētiam in peccato: vt
 puta supbiavel alio peccato: ex quo pec-
 cato seqtur occasioat⁹ mors aie. Iste
 pctōr est homicida qz pncipalem partē
 hois interficit. s. aiam. Ergo nō pōt tra-
 re ciuitatē hierl^m illā. s. q sursum est ma-
 ter nra. i. celū: sz opz ipm cōfugere ad ci-
 uitatē refugij. Qz oēs iuerūt post pactā
 pniā ad limbū: z in ciuitatē hierl^m ire
 non poterant: qstūcunq iusti essent do-
 nec sūm⁹ sacerdos q ē dñs nr iesus xps
 morerēt. De q dō dicit. Tu es sacerdos
 ineternū fm ordinez melchisedech. Qz
 celum clausuz fuit. qz. Gen. iij. dz q post
 pctm primi hois collocauit deus cheru-
 bin z flāmeū gladiū atq vrsatilem ad cu-
 stodiendā viā ligni vite. Un. s. Tho. iij.
 pte. q. xlix. arti. v. vbi hanc figurā pseq-
 tur dicit ad pmut q ptes antiq p bona
 opa meruerūt itroitu regni celoz p fidē
 passionis iesu xpi fm id ad Heb. xi. Sā-
 cti p fidē vixerunt regna opati sunt iusti-
 tiā per quā etiā a pctō pprio purgaban-
 tur: quantum pertinebat ad emendatio-
 nem proprie persone. Non tñ alicuius

In die pasche.

fides vel iustitia sufficiebat ad remouē-
dū impedimētū qđ erat p reatū toti⁹ hu-
mane nature. Qđ qđē remotū est p effu-
sionē sanguinis dñi nostri iesu xpi. Jō
añ passionē xpi nullus intrare vel igre-
di poterat regnū celestie adipiscendo. s.
bitudinē eternā q cōsistit in plena dei
fruitiōe: qz xps meruit nobis introitū re-
gni celoz: Hec ille. ibidē. p3 ergo. q ab-
solute nō erat necessariū xpm mori: vt di-
cit pma conclusio: quā ēr dat btūs Tho. in
iij. p. q. xlv. ar. i. ponit qz hoies alio mō
liberasset. S3 scđm suā preordinationē
quā p pphetas exp̄ssit: z in lege antiq̄s
p figuras pmostrauerat necesse erat xps
mori vt scripture iplerent. Et hoc est qđ
dicit Lu. xxiij. c. fili⁹ hois fm q diffinitū
est vadit. Et Lu. vl. Hec sunt vba q locu-
tus sum ad vos cū adhuc essem vobiscū
qm necesse est ipleri oia q scripta sunt in
lege moysi z pphetis z psalmis de me.
Et qm scriptū est: qm oportebat xps pa-
ti z resurgere a mortuis. Hec Tho. ibi-
dem. Et ergo thema istud pponit non
i psona iudeoz mortē xpi pcurantiū in-
iuste: s3 pponit in psona oim pphetaz
q dicūt. Nos legē habem⁹: qz i lege eoz
scripta serps ene⁹ z agn⁹ paschalis fi-
gure erāt mortis xpi: ergo vt scriptura i-
pleat z regnū celoz apiat xps fm illaz
legem dz mori. p3 ergo thema. Modo
opz declarare quō passio xpi fuit p no-
stra redēptiōe z recōciliatiōe. Pro q sciē-
dū q sicut i puaricatione ade fuerūt sex
circūstantie seu pditiōes: sic in passiōe
xpi fuerūt sex circūstantie: vel cōditiōes
correspondentes puaricationi.

Prima fuit refectio corporalis.

Secunda ligatio psonalis.

Tertia damnatio humanalis.

Quarta compassio socialis.

Quinta defunctio tpalis.

Sexta sepelitio terrenalís.

Primū qđ fuit in passiōe xpi fuit refe-
ctio corporalis: qz xps añ suā passionē vo-
luit cenare cū aplis. Rō: qm sicut pvari-
catio ade icēpit a refectiōe qñ adā come-
dit de fructu vetito: sic xps ad oñdendū
q venerat ad reformādū malū ade vo-
luit comedere cū aplis. Dic practice quō
apli. s. petr⁹ z ioānes: vt ptz Luce. xxiij.
dixerūt sibi. Rabbi vbi vis parem⁹ ubi

comedere pascha: qz illo āno pascha iu-
deoz fuit in die veneris sancta: z i nocte
de sero incipiebat solēnitas z comede-
rūt agnū paschalē cū lactucis aggesti-
bus. Jō dixerūt sibi. rabbi vbi vis pare-
mus tibi comedere pascha Qui rñdit eis
di. q irēt ad ciuitatē. s. hierl3: ad domū
cuiusdā boni hois discipuli sui secrete: et
misit petrū z ioānē. Lu. xxiij. Dic quō pe-
tr⁹ z ioānes dixerūt dño dom⁹ q magi-
ster eoz xps mittebat ipsos ad eū. Et il-
le rñdit. O bñdicti vos q estis discipuli
saluatoris z qđ vultis. Qui dixerūt. Jā
scitis quō magister noster lz sit dñs oim
rez. tñ vult esse paup: z mittit nos vt in
domo v̄ra faciat pascha: q regratiatus
fuit deo de tāto honore q saluator vellet
facere pascha i domo sua. Et oñdit eis
cenaculū magnū qđ pauerat p se di. q
ipse volebat soluere oia necessaria z pa-
rare: z vos reuertamini ad eū z auiserit
eū ne veniat de die. qz pncipes dederūt
sniaz mortē eū z volūt ipm cape. Jō
xps venit hora tarda z secrete itrauit ci-
uitatē. Cogitate quō ille bon⁹ hō dñs
dom⁹ orauit xpm i suo igressu sibi regra-
tiādo: qz placuit sibi venire ad domum
suā: z volebat seruire xpo: z dare aquaz
ad man⁹: s3 xps noluit. Deinde xps de-
dit bñdictionē mēse. Oculi oim in te zc.
Et posuit se ad mēfaz cū aplis. Dicunt
aliq. s. deuoti pteplatiui qz euāgeliste nō
dicūt q ipsa hgo fuerit in cena: s3 bñ di-
cunt q fuerit in passiōe: z qz hgo maria
in die pasche fuit hierl3: z etiā i passiōe
xpi: qz hoc dicūt euāgeliste. ideo credit
verisitr q etiā voluit esse in cena cū filio
suo q recesserat cū aplis in ciuitatē efrē
iuxta desertū. Jō virgo cogitans q fili⁹
su⁹ esset in festo pasche in hierusalē si-
cut psueuerat: iō nocte preterita cū gau-
dio venerat hierl3m sperās audire ser-
monē filij sui in die pasche: statū iuit ad
domū marie magdalene qrens qđ erat
de filio suo. Que dixit quō erat i domo
cuiusdā ciuis cū discipulis suis. Dixit vir-
go maria. Rogo q vadam⁹ ad eū. Ma-
gdalena autē q sciebat totū negociū vole-
bat ipaz retinere vsqz in carstinū: s3 hgo
oīno voluit ire: z magdalena: martha: la-
zar⁹ zc. associauerūt ipaz vsqz ad dictā do-
mū z magdalena pulsauit ad portam.

Cogitate quō timere potuit ille ciuis ne essent iudei venientes cape xpm: q̄ dixit xpo quō m̄ sua volebat intrare: et placuit Et ingressa h̄go dixit filio. O fili multum desideravi videre vos. Et rēphēdit ioā nē nepotē suū q̄ nō intimauit sibi noua de filio suo q̄ excusauit se di. quō fuerūt in loco sepato. christ⁹ h̄o iuitauit m̄sem vt comederet sicut fecit. Sciens xps q̄ passio sua appropinq̄bat: i fine cene dedit vale m̄i sue ne eēt p̄ns: s̄ ipsa volebat oino remanere cū filio suo: s̄ christ⁹ nō sustinuit. Tūc h̄go iuitauit ipsuz cuz aplis ad prādiū i crastinum: qz ipsa faciebat magnuz festū: qz pascha: et qz tali die. s. veneris ipsa p̄ceperat eū. Xps aut̄ sciēs prādiū qd̄ sibi parabat: noluit dicere expresse m̄i ea q̄ erāt futura altera die s̄ benigne r̄ndēs dicit. Mater vos et ego comedem⁹ cras siml̄ in eadē mēsa: s̄ passiois christi et de eisdē cibis. s. doloris. S̄z ip̄a m̄ nō itelligēs hoc tota cōsolata et letata recessit. Cogitate quomō magdalena q̄ totū sciebat dicebat. Dñe cras malū prādiū est p̄ nob̄ et vobis. Et si ab euāgelistis nō dicūt: qz tñ nō sunt h̄ria euāgelio et deuoti doctores et sancti ista scribūt hoc mō facta iō pie credēda sunt: qz etiā verisimile est q̄ ita res fuerint geste. Post recessum m̄ris christ⁹ feci q̄tuor. p̄rio dixit aplis suā passionē: vt dicit Lu. dicēs. Desiderio desideravi hoc pascha māducare vobiscū añq̄ patiar. Dico em̄ vobis q̄ ex hoc nō māducabo illuc donec impleat̄ in regno dei. Et accepto calice gr̄as egit et dixit. Accipite et diuidite iter vos. Dico em̄ vobis q̄ nō bibā de ḡnatione vitis donec regnum dei veniat. Ecce manus tradētis me mecū est i mēsa. Et fili⁹ qd̄ h̄ois s̄m qd̄ diffinitū ē vadit. Ne aut̄ h̄oi illi per quē tradet̄. Lu. xxij. Cogitate quō apli audito tali h̄bo fuerūt tristes et desolati et ql̄bet dixit. Sū ego. q. d. Citi⁹ me occiderē: qz m̄ nozē penā haberē. Xps aut̄ noluit publice reuelare pctm̄ iude quod erat occultū: s̄ secrete ip̄m reuelauit ioā ni q̄renti. Dñe q̄s est q̄ trader te. Dixit ihs q̄ ille cui daret bucellā panis et c. d. Fili⁹ qd̄ h̄ois vadit sicut scriptū est de illo. Dico etiā vob̄ pl⁹ q̄ oēs vos scādalū patiemini i me i hac nocte qz scriptum

est. s. per zachariā p̄phetā. Percutiā pastorē et disp̄getur oues gregis. Tūc petrus ardētior alijs dixit. Et si oēs scādalizati fuerint in te ego tñ nunq̄ scādalizabor: credens dicere verū: qz tūc habebat bonū cor: s̄ ex fragilitate postea peccauit. Cui dixit xps. Amen dico tibi añq̄ gallus cātet: ter me negabis. Tūc xps dixit petro p̄solādo eū. Ego p̄ te rogavi petre vt nō deficiat fides tua. s. finaliter. Tūc petr⁹ fuit p̄solatus. Scdo xps surrexit de mēsa vt dicit Jo. et precinxit se et posuit aquā calidā in peluim ad lauādū pedes ap̄toz: et venit ad petrum p̄rio. Dñe dixit petr⁹: iu lauas mihi pedes. R̄ndit iesus et dixit. Qd̄ ego facio tu nescis mō: scies aut̄ postea. Cui petr⁹ Nō lauabis mihi pedes ieternū. Cui dixit xps. Si nō lauero te: nō habebis p̄tē mecū. In quo oñdit q̄ lauare debemus immūdias affectionū ipaliū. Tūc dixit petr⁹. Dñe nō tñ pedes: s̄ et manus et caput. Ad quē xps. q̄ lotus est. s. p̄ baptismū nō indiget nisi vt pedes lauet. s. affectionū terrenaz s̄ est mūd⁹ totus: et vos mūdi estis: s̄ non oēs. Sciebat em̄ quisnā eēt q̄ traderet eū. p̄pterea dixit: nō estis mūdi oēs et lauit pedes oibus apostolis flētibus. etiam iude a quo incepit: vt dicūt aliqui: vt ipsuz inclinaret ad penitentiā. Deinde dixit eis. Vos vocatis me magister et dñe. et bñ dicitis suz et em̄. Exēplū em̄ dedi vobis. s. humilitatis. vt quēadmodū ego feci vobis: ita et vos faciatis. Tertio instituit hoc sacramētū altaris volens dare finē sacrificio veteris legis et istituere sacrificiū noue legis: qz post lotiōez pedū adiit ad mēsam et recepit placētulā panis azimi et cōsecrauit et cōicauit p̄mo seip̄s: deinde apostolos: sicut facit sacerdos: qz p̄rio cōiccat se: deinde alios. d̄ hoc dicit text⁹. mat. xxvj. Cenātib⁹ illis accepit ihs panē et gr̄as agēs bñ dixit ac fregit: deditq̄ discipulis suis et ait. Accipite et comedite hoc ē cor. meū qd̄ p̄vo. tra. Cui dixit petr⁹. Dñe iste panis est corp⁹ v̄m. R̄ndit xps petre nihil ē ibi de p̄ae: s̄mo ē corp⁹ meū comede: q̄ postq̄ cōicauit dixit. O dñe totū me p̄fortauit: nūq̄ alia mea uenit tñ sapore i aliq̄ cibo cōicauit et oēs ap̄tos: et iudā: et tūc diabol⁹ itrauit i euz

In die parasceues.

ad plenius possidendū: qz q̄ indigne cōmunicat diabolu recipit. ⁊ dixit inde: qd̄ facis fac citi⁹. Et apli nō intellexerūt: credentes q̄ de aliq̄ ope faciendo loq̄retur sibi. Tūc x̄ps ordinauit apostolos ⁊ fecit eos pb̄ros di. Hoc quotiescūq̄ feceritis: in mei mēoriā facietis. Silr ⁊ calicē postq̄ cenauit accipiēs gr̄as egit: ⁊ dedit illis di. Bibite ex hoc oēs. hic est sanguis me⁹ noui testamēti q̄ p̄ vobis ⁊ p̄ multis effundet. Quarto p̄cessit ad dādū aplis aliq̄s bonas doctrias: quod a iohanne vocat̄ testm̄ ei⁹ di. Modicu ⁊ iaz non videbitis me ⁊c. iō sustineatis patēter tribulationes ⁊ p̄secutiones: qz si me p̄secuti sunt: ⁊ vos p̄sequent̄ ⁊c. ego mitā vobis sp̄m veritatis. Et facto s̄mone orauit p̄ eis di. Ego p̄ his rogo ⁊c. Et apli flebāt semp. Ecce h̄ refectio corporalis p̄ n̄ra reformatiōe sicut fuerat in p̄uaricatione. Et fuit p̄pleta p̄ph̄ia moȳsi de ista cena di. Edēt carnes nocte illa assas ⁊c. Exo. xij. Edent. s. cū aplis carnes ⁊c. Sc̄do fuit in x̄pi passiōe ligatio p̄sonalis: qz fuit capt⁹ ⁊ ligat⁹ in p̄sona in horto. Rō: qz sicut i p̄uaricatiōe post refectionē adā fuit ligat⁹ p̄ pctm̄ i horto paradisi terrestris: cū añ fuisset liber i iustitia originali: iō x̄ps ad oñdendū q̄ venit ad reformatiōe p̄uaricationis a deo: luit capi ⁊ ligari. Dic p̄actice quō h̄ym no dicto. i. p̄ gr̄az actiōes. s. memoriā fecit mirabiliū suoz ⁊c. Fecit etiā gr̄as dño dom⁹: qz x̄ps nō est ingrat⁹ di. q̄ p̄ seueraret in bona vita: ⁊ q̄ ip̄m recipet in domo gl̄ie sue: ⁊ egressus ihs cū discipulis suis trās torrentē cedrō. sic dictuz ab arborib⁹ cedrinis. No. quō vallis iosaphat est inter mōtē oliueti ⁊ hierl̄z. Et p̄ mediū vallis iosaphat transit torrens cedrō ⁊ introiuit i hortū in q̄ multoties iuerat. Et luna erat plena iuxta legem. Exo. xij. qz semp erat pascha in plenilunio. Dicit marc⁹ q̄ tūc x̄ps cepit pauere ⁊ tedere. Et hoc ad oñdēdū suā verā hūmanitatē q̄ naturāl̄r refugit mortē. Qd̄ vidētes apli dixerūt sibi. O dñe qd̄ ē hoc x̄ps dixit. Trist̄ ē aia meaysq̄ ad mortē. ⁊ hoc p̄p̄t fugā ap̄loz p̄p̄t dolores m̄ris ⁊ destructionē iudeoz p̄p̄t hoc dixit. Trist̄ ē ⁊c. iō remediū ē orare. Jō vigilate ⁊ orate vt nō itretis i tētationē: qz

idē faciā. Et elōgauit se ab eis q̄tū iasctus ē lapidis: ⁊ orauit ter p̄p̄t tria q̄ petebat: p̄ oīa possibilis sunt tibi trāfer calicē hūc a me. In hac orōne x̄ps oñdit se h̄re verā hūmanitatē q̄ naturāl̄r refugit mortē: s̄z x̄ps p̄p̄t⁹ erat ad mortem dādō nob̄ exēplū vt i tribulationib⁹ p̄firmemus nos diuine voluntati. Sc̄do petijt suā resurrectionē di. p̄ trāseat a me calix iste. i. passiōis mēsurate a deo p̄re: trāseat. i. solū duret p̄ tres dies ⁊ veniat resurrectione gl̄iosa. iō dixit. p̄ trāseat a me. Sup̄ hoc dicit h̄ylari⁹. Nō petijt q̄ nō veniat: s̄z q̄ trāseat ab ip̄o ad martyres vt. s. fortitudo ⁊ patiētia sui martyriū trāfiret ad martyres: ⁊ eēt fortes ⁊ patiētes ad sustinēdū martyriū p̄p̄t eū. Et ex hac orōne sc̄ti martyres. Laurētī⁹ Vincētī⁹: Katharia: Agnes: ⁊ alij fuerūt fortes ad sustinēdū martyriū patient̄. ⁊ dicit Lucas q̄ tūc sc̄tus ē in agonia nō sensualitat̄: s̄ rōnē: qz talis agonia nūq̄ fuit i x̄po talis solū ē in nob̄. S̄z agonia fuit sensualitat̄: s̄ obiectū. s. passiōis: qz x̄ps vidit p̄ncipāl̄r oēs passiōes passiōis sue q̄s sensualitas refugiebat. Jō venie se strixit: ⁊ inde i sanguinē prupert ex mēoria passiōis. Tūc venit āgel⁹ ad p̄fortādū eū nō q̄ ip̄e idigeret eo q̄ fortior ē āgelis: s̄z āgel⁹ fecit obsequiū suū qd̄ debuit facere erga dñz suū sicut facit scutifer p̄fortās dñz suū ml̄tū forte plū intratē. Qui dixit x̄po s̄m mentē deuoto rū sc̄toz doctoz. Dñe. hec passio non ē s̄ volūtate v̄raz. vosmetip̄az ordinast̄ cū p̄re ⁊ sp̄sctō p̄ saluatiōe credētū: ⁊ obediētū. Jō sc̄ti p̄res lett expectāt vos in libo: ⁊ ex ista passiōe magna gl̄ia ē vob̄ p̄p̄ta: qz p̄p̄t ip̄azerit̄ i iudeylis sup̄ oēs creaturas. p̄ recessū āgelis venit x̄ps ad discipulos: ⁊ iuenit eos dormiētes pre tristitia: ⁊ dixit eis. Surgite eam⁹: sp̄s p̄p̄t⁹ ē s̄z caro ē ifirma. Et venert̄ iudei cū gladijs ⁊ fustib⁹: Tūc petrus dixit x̄po. Dñe si p̄cutim⁹ in gladio. R̄ndit x̄ps q̄ nō debem⁹ nos defendere armis: s̄z patiētia. Tūc traditorindas q̄ dederat eis signū osc̄li ne caperēt loco x̄pi iacobū similē x̄po: dixit x̄po. Aue rabbi. ⁊ osculatus est eum: qz hec erat consuetudo ch̄risti osculari discipulos nouiter venientes. Christus vero auertit faciem suam

et dixit iude. Juda osculo filiū hoīs tradis. q. d. miser cogita dānationē tibi hodie paratam: et venit obuiam iudeis di. Quē q̄ritis. R̄ndērt. Iesuz nazarenum. Qui volēs ip̄os hūiliare dixit. Ego suz: q̄b̄ ē ppriū nomē dei. Quo noīe audito oēs iudei ceciderūt in terrā. In q̄ xp̄s ostēdit q̄ nō poterūt ip̄z capere nisi voluissz capi. Cogitate quō apli gaudebant q̄n iudei ceciderūt di. q̄ xp̄s nō caperet. dicit Chryso. Cōsidera xp̄iane q̄ta n̄t̄ est in xp̄o iudicaturō q̄ tantā habuit iudicandus solo n̄bo n̄tutē. Jō dicit. Nemo tollit aīam meā a me. s. inuito. Jōā. x. Et a xp̄o licētiati surrexerūt. Quib̄ dixit xp̄s itez. Quē q̄ritis. R̄ndērt. Iesuz nazarenū. Dixit eis iesus. Dixi vobis qz ego sum. Si q̄ me queritis: sinite hos abire. At illi magn̄ iniecerūt i eū et tenuerūt. Quib̄ dixit xp̄s. Tanq̄ ad latronē existis cū gladys et fustib̄ p̄prehēdere me q̄tidie erā i tēplo docēs et non me tenuistis: s; hec est hora v̄ra et ptās tenebray. Tūc petr̄ q̄si despat̄ volēs mori p̄ xp̄o euaginato gladio voluit occidere vnuz de illis ministris q̄ auertit caput et abscidit auriculā eius dextrā. Cui dixit xp̄s. Mitte gladiū in vaginā. Calicē quē dedit mihi p̄r nō vis vt bibā illū: quō q̄ implebunt̄ scripture. S; restituit sibi aurē. Tūc apli vidētes xp̄m captū et ligatum fugerūt: timētes ne etiā caperent̄. Cogitate quō dicebat q̄libet ip̄soy. O miser mō p̄pletū ē scandalū q̄d dixerat. O miser sic dimitto maḡz meū et sine ictu ip̄z desero. O miser dixit ioānes q̄d dicā matri sue. Et rediit ad ch̄ntū. Vidēs petr̄ q̄d ioānes redibat: etiā rediit: et seq̄bat̄ a lōge vt videret finē. Dicūt aliq̄ q̄ q̄n xp̄s capt̄ itrauit p̄ portā ciuitat̄ hierl̄z: imagine lapidee ip̄ator̄ romanoy q̄ erant ibi sculpte: inclinauit se xp̄o. q. d. Dñe hoīes rōnales vos ligauerūt: et nos irrōnales vos adoram̄. Ecce h̄ ligatio p̄ sone xp̄i. Et fuit p̄pleta p̄ph̄ia. Tren. iij in p̄sona oīz p̄ph̄ay di. Sp̄s oris n̄ri xp̄s dñs capt̄ ē i pctis n̄ris. Cui dixim̄ In vmbra tuaviuem̄ in gētib̄. Tertio fuit in passiōe xp̄i dānatio h̄ūanalis qz corā q̄ttuor iudicib̄ xp̄s fuit p̄dēnat̄. s. corā: āna: caypha: herode: et pylato. Rō q̄m p̄p̄t̄ pctm̄ ade h̄ūanū gen̄ fuit p̄dē-

natū ad corrūpēdū sub q̄ttuor elemētis: qz si adā nō peccasset ignis nob̄ nō nocuisset: nec aer malas ip̄ressiōes dedissz: nec fecisset tēpestates q̄ nos: nec aq̄ nos submersisset: nec terra nos lesisset opando vel ābulādo i ea. Jō xp̄s ad satisfaciēdo p̄ nob̄ vt post diē iudicij sim̄ liberi ab his corruptiōib̄ elemētōy voluit p̄dēnari corā q̄ttuor iudicib̄ p̄dict̄. Dic practice quō ch̄rist̄ capt̄ et ligat̄ fuit ductus. P̄rio corā āna p̄tifice q̄ erat socer cayphe: q̄ erat p̄tifer āni illi q̄ erat maxim̄ iūmic̄ ch̄risti. De quo gauis̄ fuit ioānes q̄ erat sibi nor̄. qz portauerat sibi encenia pisciū q̄ pater ioānis sibi mittebat: qz tanq̄ mal̄ iudex libēter recipiebat illa seruitia: iō ācilla ostiaria p̄misit ioānē itrare q̄ fecit cū ea vt p̄mitteret p̄trū intrare: Cui dixit ācilla ostiaria. Nū qd tu ex discip̄lis es hoīs ist̄. Qui negauit eū timore captiōis: s; posuit se ad ignē cū alijs. Tūc ānas itrogauit ch̄ristū de duob̄. s. de doctria et discip̄lis di. Et nūq̄d sufficit doctria moȳsi: videt̄ qz tu sis sapiētiōz deo et. et facis te capitaneū gentiū q̄re hoc. Xp̄s r̄ndit ad p̄maz q̄stionē de doctria dicēs. Ego palā locut̄ sum mūdo: ego docui in synagoga et in tēplo q̄ oēs iudei p̄uenerūt: et in occulto locut̄ sum nihil: qd me itrogas: itroga eos q̄ me audierūt qd locut̄ sum ego ipsis. Et iā r̄ndisset ad sc̄bz q̄stionē: s; nō habuit locū qz serū p̄tificis alapa ipsuz p̄cussit di. Sic r̄ndes p̄tifici. Et p̄strauit ipsum ad terrā. Cui dixit illi postq̄ surrexit. Si male locut̄ suz testimoniū p̄hibe de malo. Si aut̄ bñ qd me cedis. q. d. Tu nescis quē cedis sed scies in iudicio. Vidēs petr̄ qz christus sic p̄cutiebat̄ flebat. Cui dixerūt. Nūq̄d et tu ex discip̄lis eī es. Qui negauit di. Nō sū. Dixit vn̄ ex p̄uis p̄tificis cognat̄ eī cuī abscidit petr̄ auriculā. Nōne ego te vidi i orto cū illo. Tūc petr̄ nō solū negauit xp̄z: s; et iurauit et anathematizauit dicēs qz non nouisset eū. O petre vbi sūt n̄ba tua p̄missa q̄ dicebas. Ego tecū pat̄ sū icarcerari et i mortē ire. Et si oportuerit me mori tecū nō te negabo et c. Si oēs scādalizati fuerit ego nō scādalizabor. O male p̄uasti p̄missū. Et gall̄ c̄tauit. Et p̄uers̄ xp̄s respexit petrū. q. d.

In die pascales.

petre tu me negasti. Tūc petr^o egress^o foras fleuit amare. Dixit h^o mag^o histo. q^o petr^o abscondit se i q^oddā sepl^ochrū. Et q^o cunq^o gallus cātabat petr^o semp^o flebat. Iō portabat sudariū. Cū tñ solo timore xpm negaret qd erit de te q ipz negas r renegas ex malicia. Tūc annas viso q gallus cātauerat p^osiderans q erat alta nox: dedit sniam vt xps duceret coram caypha: sicut factum fuit. Cogitate quō xps fuit ibi recept^o vbi erant congregati iūmici xpi di. Ribalde quoties p^ofudisti nos in tuis sermonib^o: r multi falsi testes surrexerunt p^o eu^o. Cui dixit iudex. Audi q^ota aduersus te dicūt testimonia. Iesus aut^o nihil rñdebat. Rō: qz in iudicio calūnioso meli^o est tacere q^o aliqd dicere. iudex itez dixit. Cur nō loqueris. Adiuro te. s. iuramēto vt dicas nobis si tu es xps. Tūc xps ne videret despicerenome dei dixit. Tu dixisti: supple: verum qz ego sum fili^o dei r messias saluator mūdi. Et amodo videbit^o filiū hoīs sedentē a dextris virtutis dei r venientē in nubib^o celi. Dixerunt: tu ergo es filius dei. Qui ait: vos dicitis qz ego suz. Quo audito cayphas i signū blasphemie scidit vestimēta sua. di. Blasphema uit: audistis blasphemā. qd vobis videtur. r p^odēnauerūt eū eē reū mortis. Tūc expuerūt i faciē ei^o r dabāt sibi alapas: et sic tenuerūt ipz p totā noctē. Et hodie mane hora p^oria duxerunt eū ad pilatuz tradētes ipm curie seculari vt moreret: accusantes eū r dicētes. Hūc inuenim^o subuertentē gentē nrām: r phibētem tributa dari cesari: et dicētē se xpm regem esse. Ln. xxiij. Pilat^o interrogauit eū di. Tu es rex iudeoz. Xps rñdit. tu dicis: supple ver. Aut pilat^o ad p^oncipes sacerdotū r turbas. Nihil iuenio cause in homine hoc. At illi inualescebant, dicētes. Cōmouit pplm docēs p vniuersam iudeā: incipiens a galilea vsq^o huc. Tunc pilat^o iterrogaui an hō galile^o eēt: vt cognouit q^o de herodis ptāte esset: remisit eū ad herodē q^o r ipe hierosolymis erat illis dieb^o q^o diu desiderauerat xpm videre p^o miraclaz gauisus ē valde. Nō ex deuotiōe: s^o spabat ab eo aliqd signū videre vt a ioculatore. Et iuxta desiderū suū fecit xpo multas q^ostiones. P^orio

dixit sibi. Audiui q^o tu scis conuertet aquā in vinū: iō facias corā me: r fecit portare magnū vas aq^o dicēs puertas: s^o xps sibi nihil dicebat: s^o tanq^o stultū ipz despiciebat. Deinde herodes dixit. Audiui q^o tu scis multiplicare panes: facias corā me r c. r nihil fecit. Itē audiui q^o abulas sup aq^os: facias corā me s^o christ^o nihil dixit sibi. Dixit herodes ei. Nesc^o qz ptātē habeo liberādi te. r christ^o ei nihil rñdit. Spreuit aut^o illū herodes cū exercitu suo: r illū iductū veste alba r remisit eū ad pilatū. Et facti sunt amici herodes r pilat^o ipsa die. nā ārea erāt inimici adiuncē. Pilat^o aut^o puocat^o p^oncipib^o sacerdotū r mag^oratib^o r plebe dicit ad illos. Obtulist^o mihi hoīez hūc q^osi auerētē pplz: r ecce ego corā vob^o iterrogas nullā cām iueni i isto ex his i q^ob^o eū accusat^o: s^o neq^o herodes: nā remisit illū ad vos: r ecce nihil dignū morte actū est ei. Vidēs diabol^o magnā xpi patiētā r sanctorū p^om i libo: letitiā volēs ipedire passionē xpi appuit i sōnis vxori pilati ad huc i lecto dormiētē: vt sic mediāte muliere nrāz ipediret redēptionē r minat^o ei nisi suaderet viro suo q^o nullo mō occideret hoīem illū bonū r iustū: tūc pilat^o tā amore mlier^o q^o ēt qz sciebat q^o p iudiciā ipz tradidisset laborauit vt xps liberet salua tñ beniuolētia iudeoz. Un^o q^o drupl^o voluit eū liberare. P^orio p^opt xpi inocētiā: qz ad ptē secrete xpm examinauit: si phibebat tributa dari cesari. Xps rñdit q^o nō imo dixerat. Reddite q^o sūt cesari cesari. Itē si erat rex iudeoz: Rñdit xps. Regnū meū non ē de hoc mūdo r c. imo iudei voluerūt me facere regē post cōuiniū qd ego eis feci: s^o ego fugi. Tunc dixit pilat^o iudeis: Ego nullā cāz mort^o iuenio i hoīe isto. At illi clamaueūt dicētes. Crucifige crucifige eū. Scdo pilat^o voluit xps libare p^ogrāz quā iudei hēbāt ex p^ouilegio ipatoris q^o i pascha possent libare vnū victū quēcūq^o petissēt: Rō qz tali die ppl^os isrl^o erat libat^o a captiuitate egypti: iō i mēoriā illi^o libatiōis obtinuerūt illō p^ouilegiū. iō pilat^o tractabat de illo p^ouilegio vt xps libaret di. Est p^ouilegio vob^o vt ynū victū dimittā vob^o i pascha vultis q^o dimittā vob^o regē iudeoz. Clamauerūt rursuz oēs dicētes. Nō hūc s^o

barrabā: q̄ erat latro z homicida. Tertio voluit xpm liberare ex cōpassiōe. Cogitauit pilat⁹ q̄ inuidia z malicia cordis vincit ex miseria illi⁹ p̄tra quē est inuidia. Jō pilat⁹ dixit xpo. Uideo totū pplm cōtra te motū ex inuidia: iō flagellabo te vt sic transeat malicia ipsoꝝ ne moriaris. Rñdit xps. ffacias q̄cqd volueris. Tūc pilat⁹ apphēdit iesum z fecit ligari nudū ad colūnā: s̄z magīm i hīstoria adeo spissam q̄ man⁹ manū ad spaciū duarū palmarū nō tāgeret: s̄z corrigijs trahebatur z ligabat: z ita miserabilr flagellabatur: q̄ a plāta pedis vsq; ad hūcē nihil manebat illesuz i suo bñdicto corpe nūi solū lingua: qua p̄ pctōib⁹ z latrone in cruce oraret atq; teim̄ faceret. Et i pleta fuit scriptura quā pdixerat. s. filii⁹ hoīs tradet̄ gētib⁹ z flagellabit̄ z p̄spuet̄. Milites aut̄ q̄ flagellabāt eū s̄m aliq̄s erāt q̄ttuor. q̄rū p̄mi duo s̄m i hīero. in gl. virgas de spinis z vepribus acutissimis habuerūt p̄fectas q̄b⁹ cutē aperuerūt. Illis hō fatigatis aliū duo flagella habuerūt in quoz sūmitate erāt nodi aculeis acutissimis trāsfixi carnē scētām scindentes. Aliū aut̄ duo habuerūt cathenas hñtes vncos in sūmitatib⁹: z quasi carnē extraerūt. Vñ Eusebi⁹ z Chryso. sup illo vbo. Disciplina pacis nre sup eū: dicūt q̄ ista disciplina fuit triplex. s. dura qz h̄gis z spinis durior: qz flagellis notatis: durissima quia cathenis ferreis xps fuit cesus. vñ cū s̄z medicos i hūano corpe sint cclxxvi. ossa: ita xps fuit flagellat⁹ quod quodlibet os recepit triplicē icrū: vnū d̄ h̄gis: aliū de flagellis: tertiu d̄ cathenis. Solut⁹ igit̄ xps p̄pas vestes iduere voluit: s̄z nō fuit pmissus. Nā milites suscipiētes iesuz duxerūt eū de colūnā: z loco flagellatiōis z itroduxerūt in atriu z cōuocāt totā cohortē. Et induerūt eū veste purpurea antiq̄ z aspa i signū regie maiestatis. Nā purpura reges vtebant̄. et plectētes coronā de spinis marinis: que acutiores z longiores spinas hñt ceteris spinis capiti ei⁹ iposuerūt q̄ eū in capite i. lxxij. locis crudelr vulnerauit. Nā erat ad modū pilei: ita q̄ vndiq; caput tegetet z tangeret: ita q̄ aculei ossa penetrarēt. Isti iūci s̄z i h̄o. ab itra fuerūt p̄caui suggētes ad se sanguinē xpi. Arūdinez

vero dederūt in dextera ei⁹: quasi p̄ sceat̄ p̄tro regali z illudebāt ei: z genuflexo ceperunt eū salutare derisorie dicētes Auer rex iudeoz. q. d. regē te dixisti iudeoz. iā coronat⁹ es: z expuētes in eū dederūt ei alapas tanq̄ fatuo. Propter qd̄ ecclia p̄ ipsis orādo non fleuit genua sicut pro paganis: z alijs. Et tūc exiuit iterū pilatus foras z dixit. Ut cognoscat̄ qz nullā cām inuento in eo: adduco eū foras. Exiuit ḡ iesus portās spineā coronā z purpureū vestimentū. Et dixit eis pylat⁹. Ecce hō. q. d. h̄ est hō q̄ se regē vrm dixit vt asferit̄. Sufficit ḡ vobis: p̄ illo vbo q̄ abobiabilis sit sibi illata p̄tumentia zc. Cū ḡ vidissent eū pōtiffes z mīstri clamabāt. Crucifige crucifige eū. q. d. illa pena non sufficit: s̄z petim⁹ vt crucifigat̄ z nō petebāt aliā mortē nisi crucifixionis. Qz s̄m chry. crucifixio tāta erat p̄fusio vt nullus hoīm āplius de crucifixo memoraret nisi in maledictiōe zc. Et illd̄ p̄querit̄ dō di. Sicut aq̄ effus⁹ sū. Qz i os liquore odor re manet in vase: dēpta aq̄. Voluerūt enim nomē eius delere. vt dicit. s. Tho. sup dicto vbo. ḡ petebāt vt crucifigeret̄. Dixit aut̄ pilat⁹. Accipite eū vos z crucifigite ego em̄ nō inuenio cām in eo. Rñderūt. Nos legē habem⁹. Leuit. xxiiij. z s̄z legē hāc d̄z mori: qz filiū dei se fecit. Cū pilatus audisset hūc sermonē magis timuit nō legē: qz gētilis: s̄z ne forte s̄m i hīero. vex esset q̄ originē diuinū h̄ret: z sic i eo crimē enorme cōmisisset. s. flagellādo: et sic de alijs. Ideo de hoc certius inquirere volens. Ingressus itex in p̄toriu z cuz iesu dixit ad iesuz. Vñ es tu. d̄ diuina an humana gñatione zc. Iesus nō rñdit p̄pter difficultatē questionis: qz pilat⁹ nō sufficiebat eā accipe. Dixit ad eū pilat⁹. Mihi nō loqueris. Nescis qz p̄tatez habeo crucifigere te: z dimittere te. Quib⁹ vbis pilatus cōdemnauit seipsuz. Rñdit iesus. Non haberes potestatem aduersum me vllā: nisi tibi datus esset desuper p̄pterea q̄ tradidit me tibi maior p̄cim̄ h̄z. Vbi dicit Augu. q̄ qui peccat ex avaricia plus peccat q̄ ille qui peccat ex timore humano. Exinde. i. ex hac cā querebat pilatus dimittere iesum: sicut alit⁹ videns q̄ eū notasset de peccato si innocentem occideret: querebat ergo oportet

In die parasceues.

tunitatē dimittēdi eū sicut antea fecerat Iudei ergo hoc p̄siderātes clamauerūt dicētes. Si hūc dimittis nō est amicus cesaris. Oīs q̄ se regē zc. Igit̄ cū pilat⁹ audisset hos sermones duxit foras iesuz in loco publico q̄ dicit̄ lithostrotos. Erat aut̄ parasceue. i. p̄ma dies solēnis in q̄ p̄parabāt cibos p̄ sabbato. In q̄ sabbato nō licuit preparare cibū p̄pter solēnitātē s̄z in p̄cedēti. s. sexta feria. iō oīs sexta feria dicebāt parasceue: hora quasi sexta qz die sexta hō fact⁹ est. Et dixit pilatus. Ecce rex vester. Illi aut̄ quasi frenetici clamabant. Tolle tolle crucifige eū zc. Dixit eis pilatus. Regē vestruz crucifigā. q. d. vtiqz ex hoc verecūdia magna ḡnabitur q̄n audiet̄ de vobis dici qz regē v̄m crucifixistis. R̄nderūt p̄tiffices. Nō habemus regē nisi cesarē. Tūc pilatus p̄siderās se incurrere idignationē ppli z cesaris: p̄sensit petitiōi eoz. Sedēte illo igitur p̄ tribunali: misit ad euz vxor ei⁹ dicēs. Nilhil tibi z iusto illi. Multa em̄ p̄pessa sum hac nocte p̄pter hunc sanctuz hoīem z iustū. Tūc em̄ diabolus cognouit fructū passiōis iesu xp̄i ex leticia aiarū in limbo existētū q̄ ex plurimis p̄phetijs sperabāt se redimi. Vidēs aut̄ pilatus: qz nihil p̄ficeret: s̄z magis tumultus fieret. Accepta aqua lauit man⁹ suas corā pplō dicēs. Innocens ego sum a sanguine iusti hui⁹ vos videritis. Et r̄ndit vniuersa turba. Sanguis ei⁹ super nos z sup filios n̄fos. O q̄ horredū testm̄ fecit hic ppl̄s stultus. Manet enim hoc testm̄ vsqz in hodiernū diē. Nā in signū huius vindicte q̄n masculi iudeoz de hoc genere q̄ sic clamabāt nascunt̄ habēt manum dexterā plenā sanguine capiti inixā. Quare pilat⁹ timore cōcussus dimisit eis barabā homicidā. Iesuz n̄o flagellatū tradidit volūtati eoz vt crucifigeret̄ q̄ legē iustitie. Et fuerūt hec v̄ba quibus pilatus xp̄m sniauit. Iesum seducētē pplm̄: blphemantē deū: dicentē se xp̄m regē esse iudeoz cruci affigēdū cōdēno z ad iudico. Et qz hodie est oblat⁹ alpha: z o: p̄ncipiū z finis: iō his dieb⁹ ecclia omittit initia z fines horaruz. Quarta fuit in passiōe xp̄i cōpassio socialis: qz nō solū ip̄s sustinuit passiōē z dolores cordis s̄z etiā n̄o maria mater sua: z multi alij.

Rō qz ex pctō ade ipse nō solū sustinuit mala sed etiā eua. Data igit̄ snia mortis postq̄ illuserūt ei. Dic cū pracuca: exnerūt eū purpuraz induerūt eū vestimētis suis vt magis eēt agnoscibilis: z ad mortē vadēs ampli⁹ subsannaret̄. Et tūc p̄culdubio: xp̄s habuit nouā z maximam passiōē q̄m illa purpura p̄gelata fuit z fortiter cōpacta vulnerib⁹ ictuū flagellorū q̄ absqz maximis dolorib⁹ euelli non poterat. Et maxie q̄n tunica illa spoliat⁹ fuit: renouata fuerūt oīa vulnera. et hec durior pena fuit q̄ flagellatio: vel eēt coronatio qd̄ imaginari pōt. Cepit em̄ nouus sanguis ebullire z totū corp⁹ roseo cruore p̄fundi. Et imponētes sibi crucez duxerūt euz extra ciuitatē. Qz passio xp̄i gl̄iosa nō solū ad iudeos s̄z etiā ad oēs se extēdebat. In hui⁹ signū extra ciuitatē pati voluit. O quāta bona iesus semp̄ benedict⁹ fecit huic ciuitati. Pro quib⁹ oībus crucez p̄ maiori ignominia posuerunt in humeris suis ad portandū. Bernardus. O inauditū spectaculuz: nunqz auditū: visum aut factū: vt aliq̄s fur aut malefactor ad hoc p̄pelleret̄ vt suū propriū portaret patibulū: p̄ter saluatorē. z impletū est illud. Esa. ix. fact⁹ est p̄ncipatus sup humerz ei⁹. Hoc p̄figuratum fuit in ysaac q̄ dū iret vt imolarē a patre ligna in p̄prio dorso portauit. Gen. xxij. ibi em̄ h̄t qz dñs dixit abraē. Abraā Abraā. Et ille r̄ndit. Assuz. at illi. Tolle filiū tuū vnigenitū quē diligis ysaac z vade in terrā visionis: atqz ibi offeres eū in holocaustū sup vnū montis. quem mōstrauero tibi. Igit̄ abraā de nocte cōsurgens strauit asinū suū: ducēs: secum duos iuuenes z ysaac: filiū suū. Cūqz cōcidisset ligna i holocaustū: abijt ad locū quē preceperat ei de⁹. Ista em̄ fuit figura passiōis xp̄i qz abraā significat patrē in diuinis: q̄ obtulit filiū suū vnigenituz in ara sc̄tē crucis: in redēptionē p̄ oībus nobis miserrimis peccatorib⁹. Et sicut ysaac fili⁹ abraē in p̄prijs humerz portauerat ligna holocausta obediēter ad volūtātē patris sui abraā: sic fili⁹ dei saluator n̄r iesus patiēter sicut agnus innocēs portauit patibulū sc̄tē crucis p̄prijs humeris impositū. Et qz iudei ip̄z alaphis z s̄berib⁹ z illusionib⁹: necnō flagellatio

Sermo vnicus. fo. cccxxvii.

nibus coronatiōeꝝ m̄ fatigauerūt ideo crucē nō diu: nec remote portare poterat qz totaliter fuit exinanit⁹ ⁊ exhaustus. Jō dicit sub cruce cecidisse. Nec mirum ex emissiōe sanguinis oīm venarū: q̄ defluebat ex plagis flagelloꝝ ⁊ spinarū ⁊ magnitudine crucis: q̄ habebat in lōgitudine pedes. xv. ⁊ in latitudine. x. Jō exeuntes ī eū q̄ dicit caluarie loc⁹ ⁊ cū ducerēt eū ⁊ ita repēte pcedere nō posset inuenerūt hoīez syreneū noīe symonē veniētē d̄ vil la patrē alexādri ⁊ ruffi: hūc cōphēderūt ⁊ angariauerūt vt tolleret crucē ei⁹ ⁊ im posuerūt illi crucē portare post xpm: nō ex mīa moti: s̄ vt citi⁹ ad mortē puenirēt. Nec q̄s estimare dicit illud esse q̄ pfectio nē: xpi existētis verus deus ⁊ verus hō. Tradiderat em̄ diuinitas xpi hūanitatē ex toto infirmitatib⁹ humanis ad patiē dū nolēs sibi in aliq̄ suffragari q̄ ad pe ne alleviationē: ⁊ iō infirmitatis hūane cō ditio exposcebat vt hō xps sit tota nocte fatigat⁹ ⁊ cruoris effusione debilitatus sub tāto pōdere deficeret. Nec mirū euz in minore labore al̄s fatigat⁹ puta itine ris sedebit p̄ refocillatione viriū supra mōtē. Jō. iij. Hoc p̄mo nūciatū fuit bea te marie v̄ginis: q̄ tūc fuit in domo marie magdalene: vt volūt potiores doctores xpm filiū suū esse cōdēnatū ad mortem. Cū quāto aūt cordis dolore ⁊ animi p̄ turbatione hūc nūciū receperit pp̄edere pōt q̄libet fidelis mater. Nec tñ aliqd̄ in decēs sue pudicitie vel v̄ginitati dero gās cōmisit. Nec verū est illud fabulo sus q̄ v̄gini glōse iniuriari ip̄ie v̄t: v̄gine cucurrisse ad similitudinē insaniētis mulieris hincinde de domo addomū ad q̄s xps ducebat ac in signū angustiarū suarū crines euulsisse: ac p̄ rimas p̄sperisse: ⁊ manib⁹ dep̄ssis ⁊ cōp̄lois lamētalibiter plaurisse. Et plura alia q̄ oīa falsa et friuola sunt. Rō: al̄s multe mulieres p̄fectiores fuissent beata v̄gine. s. Sophia septē filioꝝ m̄r ⁊ q̄plures alie multe. S̄ cū tresunt modi plāgēdi. Quidā nimis dolorē exprimūt in ope exteriori: sicut he ly. i. Reg. iij. q̄ audiēs captā arcā dñi et duos filios mortuos cecidit retrorsum ⁊ confractis cernibus expirauit. Quidam nihil molestū patiunt: tñ p̄pter quādam honestatē dolorē simulāt bestiali quodā

clamore vt iuēcule de morte viroꝝ de formiū ⁊ vetuloꝝ. Sed vterq̄ se frustra affligit. Primis absq̄ inordinato motu bene ab oībus sibi crederēt. Scōs quā tomagis isanierint: tāto minor fides adhibet. Idcirco tertiū modū valde hūmanū mater v̄go adinuenit: que cū amaruz dolorē in corde gustauerit: nihil tñ fedū aut indecēs gessit nequaq̄ obliuiscēs si dei catholice ⁊ virginalis pudicitie. s̄ fides em̄ quā habuit: ea sola p̄mansit de resurrectione filij sui: dolorē incōparabilē sic tēperauit ne indisciplinatū qd̄ cōmitteret. Et origenes ī quodā sermone de passione dicit. Ois beate virginis dolor in xpi passiōe cōcept⁹ sic intra sue aie claustra detinebat vt nec minime ipatiētie aut inordinatiōis signo exteri⁹ se p̄deret: nisi in quātū lachrymarū effusio oculi materni impetuosaz anxietatē indicabāt. Vñ maximā p̄passionē cū xpo habuit. Hūc exitū ⁊ hāc p̄cessionē lamētabilē. Bernar. describit dicens. Cū inquit xps sic duceret fact⁹ est cōcursus p̄ploꝝ post ip̄m sicut qñ fures ⁊ maliciosi ducuntur ad mortē. Alij ibāt ridētes: alij illudētes: alij lutū sup̄ benedictū caput eius p̄iciētes ⁊ ī faciē. Si ante se respexit: vidit lutū sup̄ se p̄iciētes. Si supra vidit patibulū humero suo impositū eū valde opprimēs. Si retro vidit matrē cū multa turba ppli ⁊ mulierū q̄ seq̄bant ⁊ plāgebāt atq̄ lamentabant eū ex maria cū passione. Cōuersus aūt ad illas iesus dixit. filie hierl̄m nolite flere sup̄ me. Tū p̄pter spontaneā moriēdi volūtate: tum p̄pter diuinā ordinationē q̄ sic ordinauit mori: tū p̄pter mortis mee vtilitatez qz moriēdo volo mortē destruere. Causaz tñ passiōis iubet flere. s. p̄ctā p̄terita ⁊ futura q̄ xpm pati ordine iustitie fecerūt: sup̄ q̄b⁹ dolorib⁹ affici ad salutē necessariū ē. hec Bern. S̄ sup̄ vosipsas flete ⁊ sup̄ filios v̄ros. qz veniēt dies q̄bus dicēt. Vtē steriles ⁊ v̄tres q̄ nō genuerūt ⁊ vbera q̄ nō lactauerūt. Tūc dicēt motibus. Cadite sup̄ nos ⁊ collib⁹ opite nos. Et loq̄bat d̄ obsidiōe romanoꝝ p̄ Titū ⁊ Vespasianū p̄ncipes hierl̄m post ascensionē dñi anno. xlij. funditus destruētū qñ tanta fuit strages facta vt occisorum sanguis quasi riuulus de omnib⁹ partis

In die parasceues.

bus ciuitatis flueret. Et capta fuit ciuitas in die pasche: et oēs potiores iudei occisi. Et triginta vēditi sunt vno denario: Et capta ciuitate vndecies centena milia fame et gladio perierūt et octuaginta milia venditi et dispsi sunt. Et fuit verificata illa maledictio quā dixerūt pylato. Sanguis ei⁹ sup nos et sup filios nros et illā plagā fleuit xps in die palmarū. et tanta fames tpe obsidionis erat vt matres filios suos comederēt. vt dicit Iosephus qd p tūc p̄sens erat. lz fuerit latitās in scissuris petrarū quousq̄ p̄secutio ista cessaret. Itē xps loq̄bat de iudicio finali: quā pre timore dicēt mōtib⁹. Cadi te sup nos et collib⁹ cooperite nos. Naz subdit cām. Quā si in virili ligno hoc faciūt. i. in me. Dicit alit xps viride lignū qz viridis in radice diuinitatis in cortice hūanitatē: in ramis virtutū: in folijs sermonū: in fructu bonorū operū. In arido. i. pctōre qd caret humorē: fructu iustitie: vigoreqz p̄stātie: qd fiet. i. quāta putatis pena digni sunt. P̄t̄ ergo cōpassio mris et mulierū ex dictis. ¶ Quinto fuit in passiōe xpi defunctio tp̄alis: qz voluit mori i cruce. Licet alie passiōes xpi fuisent sufficiētes ad redimēdū gen⁹ humanū: tñ adhuc voluit mori. Rō: quā ex pctō ade nō solū habem⁹ tribulatiōes: dolores et passiōes: s; et mortē. Gen. ij. Quā cūqz die comederis morte morieris. Et ille mod⁹ est cōueniētior. Vñ doctores sc̄i et p̄cipue. s. Tho. ij. pte. q. xlvj. ar. ij. dicit qd erat bñ ali⁹ modus redēptionis deo possibilis: absolute loquēdo: qz dicit Luc. j. Nō erit impossibile apud deū omne verbū. et Esa. lix. dicit Ecce nō est abbreviata man⁹ dñi vt saluare nequeat. Et ideo multi alij modi erant deo posibles. vñ vrdicit ibidē ad tertiū argumētū. Si de⁹ hoiez absqz oī satisfactiōe a pctō liberasset q̄ iustitiā nō fecisset: qz culpa in eum cōmissa fuit: et sic misericorditer egisset. S; tñ nō erat modus p̄ueniētior vt dicit Tho. eadē pte eadē. q. ar. iij. qd dicit Augustin. in. xij. de trini. Sanande nre miserie cōueniētior modus nō fuit q̄ p passiōe xpi. vñ absolute nō fuit necessariū vt xps moreret: sed ex necessitate finis: vt dicit ibidē. ar. j. eadē. q. Et hoc pōt dupl̄r intelligi. Primo qdē ex parte nra qd p eius

passiōe liberati sum⁹. s̄m illud Joā. ij. Opz exaltari filiū hois: vt oīs qd credit in ipō nō peat. s; habeat vitā eternā. Sc̄o ex pte ipsius xpi qd p humilitatē passiōis meruit gloriā exaltatiōis: et p hoc patet qd dicit Luc. vlti. Oportuit pati xpm et sic intrare in gloriā suā. Vñ ad hoc qd hō per passiōe xpi est liberatus multa cōcurrūt ad salutem hois p̄tinētia: p̄ter liberationē a pctō. Primo em̄ per hoc cognoscit hō q̄tū deus eū diligit: et p̄uocet ad deū diligendū: in quo salutis hūane p̄fectio consistit. Vñ ap̄ls dicit Ro. v. Commēdat deus charitatē suā i nobis quā si adhuc peccatores essemus xps p nobis mortu⁹ est et c. Sc̄o quia per hoc dedit nobis exēplū obediētie: hūilitatis cōstātie: iustitie et ceterarū virtutū in passiōe xpi ostētax: q̄ sunt necessarie ad humanā salutē. Vñ dicit. j. Pe. ij. Xps passus est pro nobis: vobis relinquēs exēplū vt sequamini vestigia ei⁹. Tertio qz xps per passiōe suā nō solū hoīem a pctō liberauit: s; etiā grām iustificatē: et gloriā beatitudinis ei p̄meruit. Heb. x. Habemus fiducia i introitu sanctorū. s. fidelium in sanguine xpi. Quarto: qz p hoc est homini indita maior necessitas se immunē a peccato p̄seruādi. quo se sanguine xpi redēptum cogitat a peccato s̄m illud. j. Cor. vj. Empti estis precio magno glorificate et portate deū in corpore vestro. Quinto: qz hoc ad maiore dignitatē hominis cessit: vt sicut homo victus et deceptus fuit a diabolo: ita etiā hō esset qui diabolu vinceret: et sicut homo mortem meruit: ita homo moriēdo mortē superaret vt dicit. j. Cor. xv. Deo grās qui dedit nobis victoriā per iesum xpm. Et ideo conuenientius fuit qd p mortē xpi liberaremur q̄ per solam dei voluntatem. Hec sc̄tus Tho. ar. iij. q̄stionis predicte. Dic practice quō duxerūt xpm cū cruce quā portabat in collo. Ducebant autem alij duo neq̄ cū illo: vt interficerent ad mortē caluarie. Et dū fuerūt ibi dixerūt sibi. Expolia te: et ita fecit. Et milites acceperūt vestimēta ei⁹ et fecerūt quattuor partes: vnicuiqz militi partē et tunicā. Erat autē tunicā incōsutilis desup cōtexta p totū. Et dixerunt ad inuicem. Non scindamus eā: sed sortiamur de illa cuius sit

Ut scriptura impleret dicēs. Partiti sūt vestimēta mea sibi: et i vestē meā miserūt sortē. Et crucifixerunt eū: et cum eo alios duos. Cogitate quā hōgo sentiebat ictus clauoz quā crucifigebat: quō pcutiebat cor ei⁹. Et eleuato crucifixo gētes se elō gauerunt. Tūc virgo cū ioāne et magdalena venit ad pedē crucis: et gutte sanguinis filij cadebāt sup caput hōginis. Cogitate dolorē xp̄i et ex p̄passione matris. Tūc christ⁹ orauit p̄ crucifixorib⁹ dicēs. P̄ ignosce illis: quia nesciunt quā faciunt. Virgo maria audito filio eleuauit oculos et vidit filiū totū sanguinolentū a capite vsq; ad pedes: Vidēs latro quā pēdebat in cruce a dextris: quā christ⁹ orauit p̄ crucifixoribus: et p̄siderās christi patientiā habuit fidē de christo: et p̄tritionē de peccis i corde: et dixit cū lachrymis christo. Dñe memēto mei dū veneris in regnū tuū: quāsi diceret. Nō dico quā mō parcas mihi: quia nō sum dign⁹ s; postq; i purgatorio fuero tūc memēto mei. Cui rñdit christ⁹. Amē dico tibi: hodie mecum eris in paradiso. Questio quē de duob⁹ latronib⁹ cū christo crucifixis: vnus fuit p̄uersus et nō alius. Rōnē quā assignant de vmbra brachij quā ipsuz tetigit et p̄uertit. Auctoritas p̄ locuz a minori de vmbra petri quā sanabat infirmos. vt p̄ Act. v. Nō mirū ergo si vmbra christi saluauit aīam latronis. Vidēs hōgo quā filius locutus est latroni dixit. O fili latroni loquimini: et mihi quā morioz hic vobiscū nihil dicitis. Tūc xp̄s volēs cōsolari m̄rem: capite signādo ioannē dixit. Mulier: ecce filius tu⁹. Et ioāni. Ecce m̄ tua. honora eā et seruias sibi vt m̄ri. Rñdere potuiss; hōgo. O fili: et qualis cōsolatio: quale cābibiū est istd: dare filiū creatoris p̄ filio piscatoris. filiū dei pro filio zebedei. O filii: mō p̄pleta est p̄phetia symeonis dicentis. Et tuā ipsi⁹ aīaz p̄trāsibit gladi⁹. Tūc xp̄s cepit dicere thely hely. i. deus deus meus respice in me: quē me dereliquisti et c. vt me dimittūt amici: ap̄li: et discipuli. Et si quesuisset aliq; ab eo. O dñe vbi sunt ceci quā illuminasti: vbi infirmi quā curasti: vbi demoniaci: vbi leprosi quā mūdasti: vbi mortui quā resuscitasti: vbi ap̄li quā honorasti. Rñdisset. Oēs dereliquunt me. Et cōpleta oī re fuit hora no-

na et clamauit dicēs. Sitio. Rñdit hōgo. O fili: nō habeo nisi aquā lachrymarū. Tūc quidā cū spōgia in arūdine posita dabat sibi acetū mixtū cū felle. Et cū gustasset dixit. Cōsummatū est. s. op⁹ et mysteriū humane redēptionis. Rñdit hōgo. O fili: p̄pleti sunt dolores mei. Tūc xp̄s voce magna clamauit. P̄ in man⁹ tuas cōmēdo sp̄m meū. Et inclinato capite quā si vale diceret matri: sic emisit sp̄m. Mirum fuit quā tūc hōgo maria nō cecidit mortua sed statim secute sunt cōsolationes et remedia cōfortatiua: quia tenebre facte sunt sup vniuersam terrā: quia sol dimisit vestes suas albas claritatis sue et induit⁹ fuit de nigro: et terra mota est: et petre scisse sunt: et multa corpora sanctorū quā dormierūt surrexerunt. Itē cēturio fuit p̄uersus di. Vere filius dei erat iste. Et p̄p̄s pcutiebat pect⁹ suū dicēs. O miseri. quā fecim⁹ hi fruct⁹ passiōis quā hōgo videbat p̄solabant eā. Ecce hic defunctio tp̄alis: quia voluit mori vt liberaret nos de morte eterna: et daret nobis vitā gl̄iosaz. iuxta p̄phetiā Esa. liij. Tradidit i mortē aīaz suā: et cū sceleratis reputat⁹ est: et ipse peccata multoz tulit. Sexto fuit in passiōe xp̄i sepelitio terrenalī. Rō: quā ex peccōade humani gen⁹ nō solū fuit cōdēnatū ad mortē: s; etiā ad sepulturā et resolutionē et corruptionē. Gen. iij. Puluis es et in puluerē reuerteris. Itē xp̄s voluit sepeliri sed nō corrūpi. iuxta illud dō. Nō dabis sc̄m tuū videre corruptionē. Iudei autē quā pasceue erat vt nō remanent in cruce corpora sabbo quia tū festū erat p̄nt hēbant p̄ceptum dei. Leuit. xxij. Ne igit⁹ eoz festū inhonoraret. i cui⁹ vespere eiusdē diei incipiebāt solēniatē. Erat em̄ magn⁹ dies ille sabbati: rogauerunt pilatū vt frangerent eoz crura: et hoc vt citi⁹ morerent et c. Om̄ solēnitas. ista aīamoz tota erat gaudioza: quia p̄ hos septē dies viri et mulieres ducebāt choreas p̄ circuitū hierl̄m in cantico moysi. s. cantemus dño gloriose et c. In memoriā quo tpe eos liberauit de seruitute egyptioz et pharaonis exercitu eius i mari rubro submerso. Itē tur ne tanta solēnitas ex aspectu cadauerū fedaret: quā p̄pe: ciuitatem erant: petierūt ea deponi. Veniunt autem milites: et primi quidem fre-

In die parasceues.

gerūt crura: et alterius q̄ crucifixus erat cū eo. Ad iesum autē cum venissent vt. viderūt eū iā mortuū nō fregerūt eius crura: sed vn⁹ militū zc. qui f̄m Jsi. istud dictus erat Lōginus. Hic f̄m magistrū hīsto. videre nō poterat an mortu⁹ esset iesus qz caligatos habuit oculos: z accepit lanceā suā z infixit eam in corde christi: z cōtinuo exiuit sanguis et aqua miraculose: z per hastā decurrēs puenit ad manus militis: z ex cōtractu visus recepit: q̄ puerfus ad fidē. xxviiij. annis monasticā vitā duxit. Et post hec crescente christia notū persecutiōe fact⁹ ep̄s gloriosolmar tyrio coronat⁹ est: z sic celū ascēdit. Hoc miles iste simplici intētionē ex cōpassione fecit vt citius morerēt. Et ideo de⁹ eū interius z exterius cū erat cec⁹ illuminauit. Hoc vulnus f̄m alexā. de hales non fuit xp̄o infixum in ea parte in qua pingi solet per ossa scz pectoralia. sed fuit inferius inter molitiē carneam: et inter ossa pectoralia z femoralia. z sic sursum ascēdit ad cor. Rō: qz xp̄s in alto pependit z miles stās in terra zc. Propterea si circa pectoralia infixisset lācēā: fuissent fracta ossa ppter magnitudinē lancee que ostēditur. Sz f̄m Jo. qui vidit z testimoniūz perhibuit: et verum est testimoniūz eius facta sunt hec vt scriptura impleteretur. Os nō cōminuetis ex eo. Exo. xij. Et iterum alia scriptura dicit. Videbūt in quē transfixerūt. Quare vero sic depingit dicendū q̄ pictura est laicorū scriptura. Jō vt expressius laicis pateat q̄ lancea cor xp̄i penetrauerit in signum q̄ ex corde dimissa est nobis culpa per suā mortē. Hec duo miracula post mortē p̄tigerūt. s. sanguinis emanatio z ceci militis illuminatio. Sanguis em̄ in hoīemortuo coagulāsz nō in xp̄o vt oñderet se habere potestātē esse in corpe sine ala. Itē tres opiniōes erāt de aīa q̄. s. esset in sanguine: i cerebro z in corde. Primi ea occasiōe moti fuerūt qz cū sanguis e corpe effundit aīam euolare asseruerūt. Sz sc̄di iō qz aīam maiorem vīm in cerebro suarū potentiaz ostēdere viderūt. Alij vō qz viderūt cor hoīs primū viuēs z vltimū moriēs. Et sic i his trib⁹ locis effectualr quesierunt lz christ⁹ hoc vulnus nō sensit. qz iā erat mortuus. Hec em̄ oīa facta sunt hora nona. Ideo

ecclesia p gratiaz actione cātat nonas. Post hec cum iam sero factū esset. i. hora vespertina: ecce vir nobilis noīe Ioseph ab arimathia ciuitate iudee qui erat decurio et diues vir bonus et iustus: eo q̄ esset discipulus dñi occultus asit ppter metū iudeoz. Hic nō cōsenserat cōsilio z actib⁹ eoz: qz ip̄e expectabat regnū dei. Hic audacter introiuit z accessit ad pylatū: z petijt corp⁹ iesu vt tolleret. Hec oīa ponūt euāgeliste ad exp̄mēdū bonitatē z reuerētā isti⁹ ioseph. Celit⁹ em̄ p̄uisum ē vt esset diues vt haberet qd̄ in sepulturā dñi expēderet. Nobilis decurio. i. sup decem milites: vt ad p̄sidē accedere posset. Iust⁹ z bon⁹ vt xp̄i corp⁹ accipe mereret. Discip̄s nō vn⁹ ex duodeci: sz qz in p̄mittina ecclia oēs credētes discebant discipuli. Audacter qz iudeos non timuit. Et ipsi eū hoc facere nō causa discipulat⁹ sz pietatis putabāt. Petijt corp⁹ iesu: qz licitū nō erat sepelire corpa dānatoz sine licētia p̄sidis. Pylat⁹ autē mirabat si iam obūisset. Sz illa amiratio f̄m Joā. p̄cessit ex leuitate z cordis v̄itate. Nemo miretur cū pilato q̄ iesus subito mortu⁹ fuit: adhuc viuētib⁹ latronib⁹: qz multa crudelia p totā noctē z diē ptulit qñ latrōes in q̄ete fuerūt. Et accersito. i. vocato cēturione interrogauit eū si iā mortu⁹ esset. z cū cognouisset a cēturione: donauit corpus iesu ioseph. Venit ḡ z tulit corp⁹ iesu. Venit autē z nicodem⁹ q̄ venit ad ihm nocte p̄mū ferēs mixturā myrhez aloes quasi libras centū. Acceperūt ḡ corpus iesu z ligauerūt in lintheis mūdīs cū aromatis: z inuoluerūt illud in syndone munda quā mercat⁹ est: sicut mos est iudeis sepelire. Istō vngm̄ amaritudie sua coercet v̄mes a cadauerū corrosiōe z corruptionē z putredine. Ex quo pz f̄m Chry. q̄ isti nō habuerūt adhuc de xp̄o plenā z p̄fectā fidē nō intelligētes illd̄. ps. Non dab̄ sc̄m tuū videre corruptionē. Unde si corp⁹ christi iacuisset in sepulchro vsqz ad diē nouissimū: nō fuisset incineratum nec putrefactū: qz erat balsamatū diuinitate. Hec depositio f̄m Bedam z Origenem facta est presente matre maria: que corp⁹ filij sui de cruce depositū suis brachijs vt pie credit̄ dulcissimis amplexata fuit: z sacra vulnere cum inexplicabili

plāctu mīno affectu deosculabatur. **I**hs autē ad consolationē matris ita glificat⁹ est q̄ nulla plagavt̄ liuor in sua corpe apparuit p̄ter quāq̄ vulnera manū ac pedū atq̄ lateris q̄ reseruant nō ex ipotentia sanandi: sed vt oñderet aplis z maxime thome: iudeis z malis xpianis in iudicio extremo ad interpellādū in conspectu p̄ris Ad letificādū btōs ex intuitu sue redemptionis. Nō em̄ dedecorāt corp⁹ glorificatus ille cicatrices: qz clari⁹ radiāt q̄ sol in firmamēto celi. Et qz corpus lintheis inuolutū fuit: ideo in ecclesia mos inoleuit vt in altari nō sericis aut auro textis: sed in syndone mūda cōsecrēt. Item licz hec aromatizatio xp̄i fuit facta in honore n̄ z reuerentiā z a deuotis z eū diligētibus: tñ factū i seualde miserabile erat qz scz tante nobilitatis dñs tractabat̄ tāq̄ cadauer: lz xp̄s p̄pter diuinū suppositus cadauer non fuit: z q̄ corona glorie sic iacuit p̄strata. In signū huius p̄ gratiarū actione statuit ecclesias dicere vesperas. Erat autē in loco vbi crucifixus erat iesus hortus z in horto monumentū nouum in quo nondū quisq̄ positus fuerat: et excisum in petra. Istud monumentum erat ioseph. In horto dñs fuit captus: in horto nūc sepellit̄ ad inuēdū q̄ p̄ virtutē sue passionis liberamur a pctō q̄ adā pmiserat in horto delitiarū. Scdm̄ diuinā dispensationē in nouo monumēto in q̄ nōdū quisq̄ posit⁹ fuerat ponit̄: ne sua resurrectio altari q̄ ibi pri⁹ posit⁹ fuisset ascriberet̄. Sicut em̄ in h̄ginis vtero nemo ante illū aut post illū p̄cept⁹ est. ita fm̄ Aug. nemo ante vel post ibi sepult⁹ est zc. Ergo propter parasceuā iudeorū: qz iuxta erat monumentū posuerunt iesum christū. Nam feria sexta declinabat ad occasum z sabbatum incipiebat eo q̄ fm̄ hieron. iudei incipiunt cōputare dies crastinos a sero p̄cedenti. Unde qz tarde erat nō poterāt remotius sepelire corp⁹ timentes preteritū sabbatū. Nō quidā despecte: sed sicut mos erat honorabilium corpora iudeorū sepelire: qz iuxta p̄phetiā. Esa. xj. Et erit sepulchrū eius gloriosus. vñ sc̄tis Tho. iij. p. q. li. ar. j. Cōueniēs fuit xp̄m sepeliri. Primo ad p̄bandū v̄tate mortis. Nō em̄ aliquis in sepulchro ponitur nisi iaz de veritate mortis cōstet. Igit̄ pilat⁹ an

teq̄ cōcederet xp̄m sepeliri: diligētī incōsitione cognouit eū iā mortuū esse: vt p̄z Mar. xv. Scdo qz dāt spes resurgēdi his q̄ in sepulchro sunt p̄ ip̄m: eo q̄ de sepulchro ipse resurrexit: fm̄ illud Jo. v. Oēs q̄ in monumentis sunt audiēt vocē eius: z q̄ audierint viuēt. Tertio ad exēplū eorū q̄ p̄ mortē xp̄i spūaliter moriunt̄ pctis s. qui abscondunt̄ a cōturbatione hoim. Vñ d̄r ad Col. iij. Mortui estis: z vita vestra abscondita est cū xp̄o in deo. Vñ z baptizati q̄ p̄ mortē xp̄i moriunt̄ pctis quasi cōsepeliūtur xp̄o p̄ immersionē: fm̄ illud Ro. vj. Cōsepulti sum⁹ cū xp̄o p̄ baptis̄mū in morte. hec Tho. Et ioseph aduoluit lapidē magnū ad ostiū monumētū: et abiit. Subsecute sunt mulieres q̄ cū ipso venerāt de galilea: vidētes monumentū et aspiciētes quēadmodū et vbi positum erat corpus iesu: sedētes cōtra sepulchrū Inter quas maria Magdalena et altera maria affectu diligētē attēdebant qualiter trāfacto sabbato vnguēto p̄parato reuerētes intrare possent ad perungendū iterato corpus iesu. Ex quo manifeste p̄z q̄ in fide dubitabāt: qz ip̄m resurrecturū nō crediderūt. Iō beata h̄go maria in q̄ h̄a z certa fides fuit ad vngendū cū ip̄is ne venit: p̄pter qd̄ dies sabbati p̄ āni circulū ad sui reuerentiā ab ecclia spūaliter venerāt. Altera autē die q̄ ē post parasceuē cōuenerūt p̄ncipes sacerdotū z pharisei ad pilatum di. Dñe recordati sumus. Et notabile est q̄ iudei pilatū dñm suuz agnoscentes: vt in seruitutē alienigenarū redacti: etiā adulādo vt facili⁹ ipetrarēt dixerūt. Dñe: seductor ille dixit. Mir⁹ q̄ eorū inuidia adhuc nō cessauit. Seductorem tñ fm̄ hiero. Recto eū noie vocabāt sed non talem qualē intendebāt: Est em̄ seductio mala a v̄tute in errorē. H̄ac xp̄o imponebāt: sed false mentiebant̄. Alia a falsitate in veritatē: a vitijs in virtutes: sic xp̄s seductor erat fidelium. Post tres dies resurgā. Iube ergo custodiri sepulchrū vsq̄ in diē tertiū: ne forte veniat discipuli eius z furent̄ eū: z dicāt p̄ledi surrexit a mortuis: z erit nouissim⁹ error peior peiore. ait illis pilat⁹. Habet̄ custodiam. ite: custodite sicut sc̄tis. Illi autē abeūtes munierūt sepulchrū: signātes lapides cū custodib⁹: qz nō sufficebat illis

Sabbato sancto Pasche.

custodia militū gentiliū: sed etiā euz hoc signauerunt lapidē qui erat in ostio monumēti cū sigillis suis et anulis. In hui⁹ sepulture memoriā: ecclesia statuit complerorum. Cum x̄p̄s animaz in cruce tradidit patri: mox venit ad infernum. i. ad limbū patrum ad eorum consolationem: et demonū cōfutionem. Et tertia die resurrexit de sepulchro: et ideo iudei milibus summam pecunie dederunt: vt dicerent ipsum furatū per discipulos. Sed cum accepissent pecuniam quod factum fuerat dixerūt. Milites em̄ tacere nō poterant. Nam fatebātur se vidisse choros angeloz: et a iudeis accepisse pecuniaz. Vincētius in speculo narrat q̄ ioseph ab arimathia eadem vespera qua sepeliuit domitū: iudei eum incarcerationerunt: sed dñs liberauit eū. Ex his dictis patet causa: mod⁹. ordo: et tota series dñice passionis s̄m intentionem euāgelistarum: s̄m ordinem et s̄m litteram quam ex toto inserui: ac s̄m feriē veri gesti descripti. Cōcedat nobis iesus vt per lamēta sue passionis perueniamus ad gloriam et gaudium beate resurrectionis. Amen.

¶ Sabbato sc̄to pasche. Sermo vnicus.

Vita vestra ab

cōdita est cū x̄p̄o in deo. Cū aut̄ x̄p̄s apparuerit vita v̄ra tūc et vos apparebitis cum ipso in gl̄ia. ad Col. iij. et in epistola hodierna. Erit s̄monis finis fuit sepultura corporis christi: s̄ de aīa quo iuit vel qd̄ fecit nihil fuit dictū. Nō mō volo p̄dicare de ista materia. S̄ p̄rio salutez h̄go maria. et. Q: iā possumus sibi dare gaudiū et letitiā: q̄ de p̄p̄inquo istat resurrectio gloriosa filij sui: iō possum⁹ ipsaz salutare humilr̄ et deuote dicētes sibi Ave ma. et. Vita v̄ra. Pro hui⁹ v̄bi declaratiōe et materie p̄dicade introductione sciendū est q̄ doctrina sacra est ḡnalis et certa fidei xp̄iane q̄ post mortē corporalē x̄pi anima ei⁹ descēdit in infernū. et est articul⁹ fidei dicētis mortuus et sepultus q̄stuz ad corp⁹ descēdit ad inferos q̄stū ad aīam licet potuisset statim ascēdere in celum si voluisset: tamen noluit: immo voluit tantū humiliari: quia voluit descēdere principalr̄ ad confortandū sanctos patres ad ipsos

liberandū. Sicut rex habita victoria cāpali vult intrare personaliter ciuitatem: ita x̄p̄s. Et q̄ diu corp⁹ eius fuit in sepulchro: tandiu fuit anima eius in limbo: et crastina die anima christi simul cum sanctis patrib⁹ exiuit de limbo: et assumpto corpore glorioso resurrexit. Ista ē doctrina vera fidei christiane: cōfirmata auctoritate christi dicētis. Sicut fuit ionas in ventre ceti tribus diebus et tribus noctibus: sic erit filius hominis in corde terre tribus diebus et tribus noctibus. Mat̄. xij. Dic breuiter historiam ionas p̄phete: vt habetur Ione. i. et ij. Et quomodo fuit figura passiois x̄pi. Nauis in qua x̄p̄s nauigauit est natura humana. Ratio: quia ad instar nauis facta sc̄z angusta in p̄ncipio: lata in medio et. s̄. tempore christi. Gal. iij. At vbi venit plenitudo tēporis misit deus filiū suum. Nunc aut̄ restringitur ad instar puppis. Malus hui⁹ nauis in medio posit⁹ fuit crux christi. Velū caro christi. facta est quasi nauis in sc̄toris et. Prouer. vlf. Hec nauis iactabatur magnis fluctibus et periculis submergēdi in inferno: nec erat aliud remedium euadendi nisi q̄ ionas. i. x̄p̄s iactaretur in mare. s̄. in amaritudinem passionis et mortis. Et cetus. i. infern⁹ aperuit os suū et recepit ipsum. et tenuit eum tribus diebus et tribus noctibus: sed crastina die euomuit euz. et licet corpus christi et anima in illa die fuerit diuisa et separata: tamen diuinitas nunq̄ fuit separata nec diuisa nec a corpore nec ab aīa: s̄z tota fuit cum corpore in sepulchro: et tota cum anima in limbo: vt dicit sc̄tus Tho. iij. p. q. l. ar. ij. et iij. Si dicat q̄no fuit hoc possibile. Dabo de hoc vobis duas similitudines ad oculos ad confortandū vestros intellectus. p̄mo de pomo ex vna parte albo: et ex alia parte rubeo: quod si gladio diuidatur in duas partes: odor ipsius remanet eū qualibet parte diuisa. Idē de humanitate x̄pi. Cogitate q̄ humanitas x̄pi sit vt pomū: cui⁹ pars alba sit aīa x̄pi purissima sine oī defectu: pars rubea eius caro ex passione sanguinolēta. De quo Salomon Cañ. v. in persona virginis marie dicentis. Dilectus meus candidus et rubicūdus. Diuinitas eterna erat vnita corpori et aīe x̄pi ante pas-

Sermo vnicus. fo. cccxx.

flonem et mortē: sicut odor est cōiunctus pomor vnitus. Sed hūanitas xpi gladio mortis fuit diuisa et sepata in duas ptes pncipales: thodor. i. diuinitas eterna semp remansit cum vtraq; pte inseparabiliter. Scda similitudo pulchrior et clarior de pecia crystalli ad radiū solis q̄ tota replet lumine et claritate solis. Quare si diuidit̄ in duas ptes tota claritas solis remanet cū qualib; pte diuisa. Itē de humilitate xpi puriori crystallo: lumine et claritate diuinitatis illuminata q̄ in morte diuisa diuinitas tota remansit inseparabiliter cū qualib; pte diuisa abscondita: scz cū corpe in sepulchro: et cū aia in limbo siue in inferno. Autoritas splendor eius vt lux erit: cornua in manib; ei;. Ibi abscondita est fortitudo eius ante faciem ei; ibit mors. Abac. iij. in q̄ ponūtur tria tpa xpi: scz tps sue p̄dicationis. ibi splendor ei; vt lux erit. Scdo ponit̄ tps sue amare passōis. ibi cornua in manib; ei;. s. clauor in manib;. Et tēpus mortis. ibi. Ibi abscondita est fortitudo eius. i. diuinitas: que abscondita fuit cum corpe in sepulchro et cū aia in limbo. Nota atē faciē ei; ibit mors. Ante passionē xpi mors ipsum seq̄bat̄ ex p̄secutiōe iudeorū nō q̄ mors haberet aliq̄d ius in xpm: et in secuta est xpm quousq; ipsum cepit. S; post resurrectionem mors ipsuz p̄cedit. Ideo dicit̄ an̄ faciē ei; ibit mors. De hac absconsiōe dicit etiā Esa. Vere tu es de; abscondit; deus isrl̄ saluator. Esa. xl. De hac absconsiōe dicit thema. Vita v̄sa. i. diuinitas abscondita ē cū xpo. Nota p̄ p̄secutione sermonis q̄ licet diuinitas eterna tūc fuisset abscondita illis q̄ fuerāt in hoc mundo: tñ tūc fuit ostēsa et manifestata illis de inferno nō q̄ oēs de inferno viderēt eā. s; oēs q̄ fuerūt in inferno cognouerūt xpm esse v̄x deū et v̄x hoīez. Et diuinitas fuit eis ostēsa et manifestata q̄drupl̄: s̄m q̄ q̄tuor sunt loca in inferno.

Prim; loc; inferior ē carcer dānatorum
 Secundus est limbus puerorū.
 Tertius est limbus purgandorū.
 Quartus est sinus patrum sanctorū

In quolibet istorū quatuor fuit manifestata diuinitas xpi aliq̄ mō: qz ad omnes descēdit: vt dicit articulus fidei: mortu;

et sepult; descēdit ad inferos. Nota pluraliter inferos. Sed nō viderūt diuinitatē nisi solū illi q̄ fuerūt in sinu patrū scdō rū lz ad oēs descēderit. Iō apls Eph. iij. descēdit p̄mū. i. p̄mit; ante q̄ resurgeret ad inferiores ptes terre. Iō bonū ē scire qd̄ ibi fecit. Prim; loc; inferni et inferior est carcer dānatorū: plen; igni extinguibili: q̄ virtute diuina cruciat demones et aias dānatas. Ad istū locū descendit aia xpi: et ibi manifestauit diuinitatē suā p̄ rigorosaz increpationē: nō s; essentiā sed s; effectū: vt dicit br̄s Tho. iij. pte q. lv. ar. ij. Duplici autē rōne aia xpi descēdit ad istos. Prima ad ligādū luciferū: q̄ a principio mūdi vsq; ad illud tps captiuauit aias in aliq̄ predictorū q̄tuor locorū. S; heri dū xps eēt i cruce cū passiōe tā dolorosa derelict; ab apls discipulis et amicis: lucifer q̄ p̄mo dubitauerat an esset fili; dei dicēs intra se: q̄stū cūq; iste sit sc̄tū p̄ph̄a: tñ ego ducā ipsū mecū ad infernū etiā venit ad xpm et posuit se in brachio crucis expectās aiam xpi. De hoc figura quam Beda exponit ad istud p̄positū. Et ē tāgit i glo. Dicitur breuiter historia de filio thobie eunte cū raphaele q̄ voluit lauare pedes in flumie: et ecce piscis imanis. i. maximus erinit ad deuorādū eū. Ipse at̄ apprehēdit brachiū ei; et ducit eū i siccū. Tho. vi. Exponit Beda q̄ flui; ille subit; et ipetuos; fugurabat mortē xpi ipetuosaz et subitā: qz sine processu iuris. Xps autē voluit lauare pedes suos: q̄ sum; nos q̄ tāgit; terrā et nos maculam; pctis. S; ecce piscis imanis: scz lucifer vel sathanas venit et posuit se in brachio: et ad deuorādū xpm: et nō videbat̄ ab aliq̄ nisi a christo: q̄ dixit. O traditor in mala hora huc venisti. Sed in sepatione aie xpi a corpe lucifer; cognouit q̄ erat de;: et voluit fugere: s; non potuit: qz xps ipsuz cepit q̄ cum vellet xpm cape: captus fuit a xpo vt piscis a Thobia. Qd; diabol; venit ad xpm. Autoritas. Venit ei; p̄nceps mundi hui;. s. lucifer q̄ tyrannice dñabatur in mundo: et in me nō h; quicq;. Iō. xiiij. Et q̄ a xpo fuit captus. autoritas. Nūc iudiciū est mūdi: nūc p̄nceps hui; mūdi efficiet̄ foras. Iō. xij. Iō xps ip; cepit et ligauit in carcere dānatorū vsq; ad

Sabbato sancto Pasche.

tempus antixpi. tunc soluetur ad tempus. Et sic xps ostendit se esse dnm inferni: cuius portas ereas et vectes ferreos pfergit et ligavit insatiabilem homicidam. Scda rō ppter quas aia xpi descendit ad istos fuit p rigorosaz increpationē: postq̄ ligavit sibi luciferū increpavit et reprehēdit dānatos. De hoc videt loq̄ petr⁹ in sua epla dicēs. Xps semel p peccatis nr̄is mortuus est. Et seq̄tur. In quo. s. tpe mortis et his q̄ in carcere conclusi erant spū veniēs p̄dicavit. i. pe. iij. Dicit bt̄us Tho. in. iij. pre theologie. q. lxx. ar. ij. ad tertiu q̄ ista p̄dicatio nō fuit instructiva: s; increpativa: q; dicit Damasco. in. iij. lib. q̄ sicut his q̄ in terra sunt evangelizavit ita et his q̄ in inferno: nōq̄dem vt incredulos ad fidē cōverteret: s; vt eorū infidelitātē cōfuteret. Q; et ipa p̄dicatio nihil aliud intelligipōt q̄ manifestatio divinitatis q̄ manifestata est infernalibus in descensu xpi ad inferos. Hec. Tho. ibidē. Dic practice quō dicebat malis i patorib⁹ regib⁹ et dn̄is dānatis ex eorū mala vita et tyrānico regimie vt nēroth q̄ fuit primus q̄ voluit habere dn̄ium: et alexādro: et alijs malestrubis. i. maledictis. Si dn̄io v̄ro postq̄ vobis dedi fuissetis benevsi modo fuissetis salvi. Item increpavit magnos phos: Platonē: Aristotelē: et alios de qb⁹ dicit expresse Hiero. q̄ sūt danati. Dicit xps. O stulti ostendebatis et legebat; et disputabatis devno p̄mo principio et primo motore et prima causa in scholis vestris et in tēplo adorabatis idola: habebatis magnā scientiā et malā cōscientiā. Itē increpavit supbos dicēs. O miseri si fuissetis humiles modo habuissetis gl̄iaz. Itē avaros et sacerdotes pphetas falsos: simoniacos Item luxuriosos dicēs. O q̄ vixistis sicut porci: ideo mō nō habet; delectationes gl̄ie et. Itē gulosos: iracūdos: invidios: vt cayn. Item blasphemos dicēs latroni dānato. O miser: nūqd tu hodie me blasphemasti in cruce. Item redarguit iudam dicēs. O proditor: ecce quid vendidisti p̄ tā modico precio. Cogitate quot flet⁹ clamores. vlulatus illoꝝ dānatoꝝ despatozum de saluatōe. Ecce q̄ modo xps manifestavit ibi suā divinitatē ip̄os rigorose redarguēdo. Scds

locus dicitur loc⁹ p̄unloꝝ vt dicim⁹ vn⁹ portus vbi sunt oēs pueri q̄ decesserunt cum solo pctō originali: qd̄ pctm̄ originale nō ē ab ip̄is factū: s; receptū: sicut de imagine cadēte in lutū et c. Ideo illō peccatū nō dicit̄ actuale: s; originale: q; in gnatione corpali recipit̄ illa macula. Et ideo q; nō ē pctm̄ actuale: nō habet ibi penam sensitivam: s; dicunt̄ habere ignem eo q̄ nūq̄ videbūt faciē dei. Et illa ira videt̄ esse ignis. Juxta illud. Deutero. xxxij. Ignis succēsus est in furore meo: et ardebit vsq; ad inferni novissima et c. Dicit scriptura sc̄a: q; dormiunt nō corporaliter: s; sicut ille q̄ dormit nō sentit penā: sic nec illi pueri sētūt penāz imo dicit Job in p̄sona dānati: quare nō in vulva mortuus suz. Egressus ex utero nō statim perij. Quare except⁹ genibus cur lactat⁹ vberib⁹: nūc dormiēs silerē et somno meo redescerē. Job. iij. Dicit bt̄us Tho. ij. sen. dist. xxxij. ar. ij. et vide ibidē bñ doctorē q̄ qñ videt gloriā beatoꝝ q̄ non dolent̄ nec tristant̄: quia sciūt q̄ nō p̄tinet ad eos: sicut tu nō doleres q; nō habes regnū qd̄ nō p̄tinet ad te s; de illo doleret fili⁹ regis ad quē p̄tinet regnū: nec qñ vides aquilā volantē doleres q; non habes aias: sic nec illi pueri tristant̄. Ad istos descendit aia xpi p̄ gloriosam consolationē. Dic practice quō aia xpi fuit in porta limbi: et illi pueri statim cognoverunt xpm̄ saluatorē esse videntes aiam eius et ipsum adorauerunt dicētes. Gloria tibi dn̄e q̄ mortu⁹ es pro homine et c. Quib⁹ dixit ip̄e. Quō es vobis. Responderūt Dñe bene est nobis. Habem⁹ magnā sciētiam naturalem: et multas gratias et virtutes: licet non haberent gratiam gratum facientē: disputamus ad inuicem et diligimus nos mutuo. Dixit xps. Ideo regratiamini deo q̄ vos liberavit de illo igne inferni ostēdens eis locum dānatoꝝ et laudate dn̄s et quiescatis in pace. Tertius locus dicit̄ locus purgandoz. Pro quo sciendū q̄ aliq̄ moriunt̄ absq; peccato originali: ideo non vadunt cum illis pueris decedentibus sine sacramēto baptismi ad inferni limbus: et absq; peccato mortali: ideo nō vadūt cū dānatis. S; q; de peccatis q̄ fecerūt postq̄ fuerūt mū-

dati ab originali peccato nō fecerunt cō dignam penitentiā iuxta qualitatem et quā titatem peccatorum: tales ex quibus habuerunt contritionem nō vadūt cū dānatis. sed in alio mū do diuina misericordia ordinauit vnus locū quod dicitur purgatorij: vbi aīe purgantur: vbi est ignis: sed nō sunt ibi demones: quia nullus ibi intrat quin sit in grā dei. Et ille ignis purgatorij durabit vsq; ad diē iudicij: quod virtute diuina cruciat aīas quod nō posset iste ignis nocere: imo si vna aīa esset in furno calcis: ille ignis sibi nō noceret. Sed post diē iudicij ignis purgatorij extinguet. Si dicat. rñ sit aliq; quod in die iudicij non cōpleuerit penitentiā suā: nec sit purgatus: quod fiet de illo. Responso quod deus augmentabit illi penam intēiue etc. De isto loco dicit scriptura sc̄ta. In igne probat aurū et argētū hoīes nō receptabiles in camino humiliatio nis. Eccl. ij. Ad istos x̄ps descēdit et vīsī tauit p̄ copiosam liberationē. Questio nes faciūt doctores: et beatus. Tho. in iij. pte. q. lxx. ar. viij. Utrū x̄ps liberauit om̄s aīas que erāt tunc in purgatorio. Ad questionem illam oportet rñdere p̄ distinctionē sc̄m quod de ista materia possu mus loq; dupliciter: vel per rigorem iu stitie vel p̄ dulcedinem mie. Si loqua mur primo modo: non liberauit nisi il los solum quod compleuerunt tempus peni tentie et istā viā seq̄tur b̄tus Tho. in iij. pte. Si autē loquamur de dulcedine mie: possumus dicere quod oēs liberauit. Et ad hoc dabo vob; duas similitudines. Pri ma de rege nouiter coronato intrante ci uitate: quod liberat omnes captos: nisi sint capti pro interesse partis. Sic rex gl̄ie x̄ps nouiter coronatus corona spinarū intrans purgatoriū. Ad quez clamabāt omnes anime in purgatorio. Dñe libe rate nos: et x̄ps interrogauit licet iaz sci ret quāto tpe hic fuissent. Respōdebāt. Dñe fuimus hic iam p̄ mēsem: p̄ annum etc. Ideo pie credit quod x̄ps liberauit oēs

de vita x̄pi: alie de e^o morte. Prima ibi: Dedi te in fedus populi vt suscitares: quod s. dormiebant in peccā: quos x̄ps suscita uit predicando. Secūda ibi: vt possideres hereditates dissipatas. s. aīas rōnales quod sunt hereditates dei dissipatas p̄ pec catum. Tertia ibi: vt diceres his quod vincti sunt exite. Non ibi loquit de illis quod sunt in inferno damnatorum: quia nullus inde exiit: sed de illis de purgatorio. Quarta ibi. his quod in tenebris sunt et reuelamini Secūda similitudo est de papa nouiter creato quod tunc concedit largas indulgen tias et gratias quod plurimas. Quāto ma gis papa iesus quod est dñs gratiarum et in dulgentiarum: quia papa eius vicari^o nō est dñs ecclesie: sed dispensator et cura tor. Cum ergo papa sit tā liberalis: quā to magis x̄ps qui est dñs. Autoritas. Esa. lxxi. Spūs dñi sup me eo quod vnxit me: ad annunciandum mansuetis misit me: vt comederet contritos corde: et pre dicarem captiuis indulgentiā. et clausis apertionē. No. spūs dñi sc̄z sc̄tus sup me loq̄tur x̄ps in q̄rtū hō: quia in q̄rtū de^o sp̄ri tuss sanctus non est sup eum: sed equalis et vnus deus. Ad annunciandum man suetis misit me sc̄z in hoc mundo ad pre dicandū: et post mortē dicit: vt predica rem captiuis indulgentiā. Dic quomō ante x̄pi passionem post quod anime cōple uerant suū purgatorium: exibant inde et ibant ad locum sanctorum patrū: quod dicitur sinus abrae. Autoritas. Luc. xvi. factū est vt moreret mendicus et portaretur ab angelis in sinum abrae quia in illam ibāt condigne penitentes. sed modo ascēdūt in celum: et etiam post quod exeunt de pur gatorio. Dic quō tempus a deo taxatū est ad standum in purgatorio potest redimi in suffragijs viuorū. Ideo heres cō plere tenetur testamenta et executiones vltimarum voluntatū defunctorū: alis di cit x̄ps Luce. xvij. De^o faciet vindictā electorum suorū clamantium ad se die ac nocte. Quartus locus dicitur sin^o abrae in hoc stabant anime sanctorum pa trum: que ibi fuerūt a principio mūdi vs que ad resurrectionē x̄pi. Prim^o quod vnus eo intravit fuit Abel: et quā x̄ps surrexit oēs exiuerunt inde cum x̄po. Ibi nullam ha bebant penam: sed non habebant glo-

Sabbato sancto pasche

riam. In istam domum intrauit anima christi. Dicit Augu. q. sicut anima christi intrauit per istam domum: oēs illi scī patres viderunt diuinitatem christi: et habuerūt gloriā et paradysum. De quo dixerat christus latroni. Hodie mecum eris in paradiso. Dicit Aug. q. oēs alie anime sanctorum patrū adorauerūt christum di. Aduenisti redemptor aduenisti quem quotidie expectabam modo est cōpletū gaudiū nostrū. Christus autez salutauit eos di. Pax vobz. Adā cū omnibus filijs et filiabus adorauerunt humiliter christum cū oibus patriarchis. Deinde moyses cum pphetis. Deinde saron cum oibus sacerdotibus. Dauid cum omnibus regibz. Joānes baptista cū oibus innocentibus. Deinde eua cū omnibus sanctis mulieribus. Et christus stetit cum ipsis: vsqz ad resurrectionem. Autoritas Mat. xij. Sicut fuit iohannes in ventre ceti tribus diebz et tribus noctibus: sic erit filius hominis in cord

terre tribus diebus et tribus noctibus etc. Item autoritas sapientis dicētis in psona christi. Penetrabo inferiores partes terre: et inspiciam omnes dormientes et illuminabo oēs sperantes in dño. Ecclesiastici. xxiiij. Nota inspiciam oēs dormientes id est omnes mortuos: et illuminabo oēs sperantes in domino. supple lumie glorie diuine. Restat nūc cras resurrectio dñi nostri iesu christi. Ad quam nos perducatur etc.

¶ Diuini hbi pconis et pdicatoris sacre qtheologie pffessoris eximij sancti Vincentij cōfessoris diuini ordinis pdicatorz: sermōes fecūdissimi tēporis hyemalis finiunt. Impressi Lugd. per Benedictū Bounyū. Anno incarnationis domini M. cccc. xxvi. die ho. v. mēsis Januarij.

¶ Registrum huius operis.

a. b. c. d. e. f. g. h. i. k. l. m. n. o. p. q. r. s. t. v. x. y. z. aa. bb. cc. dd. ee. ff. Oēs sunt qterni

